31
3 H
11

Bb
9
2 c

ISAACI

CASAVBONI

COMMENTARIVS ET CASTIGATIONES AD LIB. STRABONIS GEOGRAPH. XVII.

EXCVDEBAT
EVSTATHIVS VIGNON ATREBAT.
M. D. LXXXVII.

BIBLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE

[redacted]

DE STRABONE, ET EIVS SCRIPTIS.

STRABO genere Cappadox (vt eum Ioſephus nominat) natus eſt in vrbe clariſſima, Amaſia, ſicut ipſe libro xiiij. teſtatur: quo loco Amaſiam ea ſtudio & cura depingit, vt quanta fuerit ipſius erga patriam charitas teſtatum ſatis ſupérque fecerit. Neque dubium eſt, patrem ei fuiſſe vnum aliquem è principibus eius vrbis viris: quanquam ipſe paternum ſuum genus reticet. Nullus eſt enim in his quidem libris locus, vbi eius facta reperiatur mentio. Nam quòd in editione Xylandri lib. xi. legitur, Moapherně fuiſſe patris Strabonis patruũ: nos eum locum, eſſe corruptũ ex veteribus libris docuimus: in quibus legitur ὁ τῆς μητρὸς ἡμῶν θεῖος. non τοῦ πατρός. vt primus Xylander edidit: qui non meminerat iterum lib. xij. ſic ſcriptum eſſe, Ὁ δὲ Μοαφέρνης ὁ θεῖος τῆς μητρὸς ἡμῶν. Itaque de paterno eius genere quod dicamus amplius nihil habemus. Maternum, vt ipſe non vno loco docet, traxit à Dorylao tactico, viro forti, & claro, qui fuit vnus è Mithridatis Euergetæ amicis ac ducibus. Huius Dorylai ſtirpem ex varijs Strabonis locis infrà deſcripſimus.

DORYLAVS ὁ τακτικός, Mithridatis Euergetæ amicus. Hic in vrbe Creta Cnoſſo è Macedoniſſa muliere Sterope ſuſtulit filios duos

Lagetan. cui fuit

Stratarchan. Hic in extrema ſenectute Straboni viſus.

Filia, quæ nupſit fratri Moaphernis. Ex hoc coniugio nata eſt

Filia, cui filius STRABO.

Philetærus Dorylai tactici frater. Huic filius fuit.

Dorylaus, vnus è Mithridatis Eupatoris ducibus regi chariſſimus.

Atque hæc de Strabonis parentibus, qui quidem vel eo nomine laude digniſſimi ſunt, quod filiũ ſuũ tanto ſtudio inſtituendum & erudiendum curarint. Vix enim vllus fuit illis tẽporibus in vlla Aſiæ ſchola clarus doctrina & literarũ nomine vir, cuius STRABO γνώριμος & auditor non fuerit: idque à teneris annis, vt ipſe teſtatur. Nam admodum iuuenis cum eſſet, Nyſam (quæ fuit minoris Aſiæ vrbs.) ſtudiorũ cauſa profectus, Ariſtodemo Ariſtarchi filio magna cum laude tunc duas ſcholas obtinenti (quũ quidẽ mane Rhetoricam, veſperi Grammaticam profiteretur) operam nauauit: poſtea etiam Tyrannionem, celebrem & ipſum Grammaticum audiuit. Atque ita in Rhetoricis & Grammaticis horum opera eruditus, ad ſtudia philoſophiæ ſe contulit. Atque vt variæ tunc fuere Philoſophorum ſectæ, ita variarum opera in philoſophiæ ſtudijs vſus eſt. Ipſe aliquot ex ſuis præceptoribus commemorat. vt libro xiiij. Xenarchum Seleucenſem peripateticũ. & lib. xvi. ſcribit, ſe τὰ ἀριστοτέλεια συμφιλοσοφῆσαι, hoc eſt, exercuiſſe ſe in philoſophia Ariſtotelis cum Boetho Sidonio. Vnde adductus eſt Xylander, vt putaret peripateticæ ſectæ fuiſſe addictum Strabonem: idque (inquit) ex ſparſis hoc opere diſputationibus varijs licet intelligere. Sanè ſi doctè & ſubtiliter ſcribere ac diſputare, ſolis peripateticis conuenire & proprium eſſe concedimus: concedam ego quoque libens peripateticum Strabonem fuiſſe, & quidem ἐν τοῖς μάλιστα. Sed profectò non ita eſt. neque verè hoc à Xylandro eſt annotatum. Ipſe Strabo multis locis ſtoicum ſe fuiſſe ſatis apertè niſi ἰδιολογούμενος, indicat: & veteres fere Strabonem quum laudant, Stoicum ſemper nominant. Et verò id vt non eſſet, diſputationes quas Xylander ait, ipſum iugulant: in quibus nihil non στωϊκώτατον, & ex penitiſſimis Stoicæ diſciplinæ fontibus hauſtum reperies: quod quia ſuis locis à nobis eſt annotatum, non refellemus hoc loco pluribus inſignem hunc Xylandri errorem. Porro quo vitæ genere vſus ſit, & vbi potiſſimum vixerit, itémque eius mortem, quum nemo veterum ea de re ſcriptum quicquam reliquerit, nos hodie ignorare neceſſe eſt: niſi quod ipſe de ſe, & ſuis peregrinationibus (quæ maximæ fuere, in Italiam, in Aegyptum, in Aethiopiam, & alias longinquas regiones) multa, prout dabatur occaſio, literis mandauit: quæ cum omnibus obuia ſint hos libros voluentibus, non teram fruſtra tempus pluribus hoc loco ea commemorans. Scripſit præter Geographicum hoc opus etiam hiſtoricos Commentarios: quod opus ſi Suidæ credimus in libros xliij. fuit diſtinctum: videtur autem mihi

eius pars proprium nomen habuiſſe Τὰ μετὰ Πολύβιον. *Sic enim puto accipienda eius verba lib xi. quibus ait de Parthis plura ſeſcripſiſſe* ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστορικῶν ὑπομνημάτων βίβλῳ, δευτέρᾳ δὲ τῶν μετὰ Πολύβιον. *vt idem liber intelligatur, qui fuerit ſextus totius operis, ſecundus autem* τῶν μετὰ Πολύβιον. *Meminere autem Strabonis aliqui è veteribus: ſed admodum pauci, &, vt opinor, præter Plutarchum, Ioſephum & Tertullianum, nemo. Nam Iulianum quidem Architectum, Suidam, Euſtathium, Iornandem, & reliquos id genus, prætermitto. Iam quod ſcribit Strabo libro ſecundo ſe* ὑπομνηματίσασθαι τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις, *neſcio an ita debeamus accipere, vt fuiſſe ab eo hiſtoriam Alexandri conſcripsam intelligamus: Non enim alibi factam reperio eius operis mentionem: & videntur poſſe illa accipi de iis quæ cum alibi multis locis, tum maximè libris tribus poſtremis, de rebus geſtis Alexandri ſcribit. Illud conſtat, poſt conſcriptos hiſtoricos Commentarios tum demum appuliſſe Strabonē animum ad ſcriptionē huius operis, cum iam ætatem eam eſſet aſſecutus, quæ ſcientiam & experientiam rerum quàm plurimarum afferre (ſtudioſis quidem certe hominibus) poteſt, ſoletque. Id enim ipſe teſtatur libro primo. Quanquam quum attentiùs hos libros lego, venio in hanc ſententiam, vt putem multis antè annis de hoc opere eum cogitaſſe, primáque eius lineamenta duxiſſe, ſempérque in eo exornando perſeueraſſe, donec ad extremā ſenectutem peruenit: quo quidē tēpore opus ita limatum & perpolitum in vulgus edidiſſe videtur. Id ex eo maximè intelligimus, quod multa narret Strabo, vt recens facta, vel quæ adhuc gerantur, quæ tamen hiſtoria eorū temporū teſtantur non mediocri temporū interuallo fuiſſe diſiuncta: vnde conſtat, non vno aut altero menſe conſcriptum hoc opus fuiſſe: ſed longo annorum ſpatio magna cura & diligentia elaboratum: vt iam mirum non ſit, tantam eius eſſe præſtantiam, quantam docti viri & ſani iudicij, vno ore agnoſcunt omnes & profitentur. Reſtabat vt de Strabonis ætate aliquid diceremus: quæ quidem quæſtio, & per ſe ſatis eſt difficilis (maximè ob locum Athenæi) & quorundam tenebrionum culpa ita nonnullis obſcura fuit, vt non defuerint qui negarint Strabonem eſſe qui hodie in ſtudioſorum manibus verſatur: ſed alium neſcio quem, quem ipſi Stratonem indigitant. Primus huius ſententiæ autor, Franciſcus Patricius, homo Italus: qui in ſuis Peripateticis diſcuſſionibus longa digreſſione hoc paradoxum probare conatus eſt, & ſi ſtamus quorundam ſententiæ, abundè probauit. Deinde ſecuti ſunt alij, qui vt omnia ſibi eſſe lecta oſtenderent, hunc præſtantiſſimum autorem non Strabonem, vt reliqui mortales, veteres, recentiores, omnes: ſed Stratonem appellare cœperunt. Ac quanquam non ita diffidimus doctorum hominum iudicijs, vt longa oratione ad horum ſententiam refellendam opus eſſe putemus: diceremus tamen ea de re quid nobis videatur, & Achilleo illo Patricij argumenta dilueremus: niſi, & temporis premeremur anguſtijs, & factum id à nobis eſſet, in eo ſcripto quod aduerſus Patricij librum paramus: quodque breui faciente Deo Opt. Max. edemus. Interea teſtatum hoc volumus, non recuſare nos vt inepti, nullius iudicij, ac planè ſtulti habeamur: ſi vel vnicum verbum in hanc ſententiam ab illo magno Critico, aut magno potius errorum hamaxario, prolatum ſit, quod falſum non ſit, ineptum, & prorſus eo homine dignum, qui nullo iudicio in bonis ſcriptoribus verſatur: idque ita eſſe ſuo loco vt iam diximus, maniſeſtiſſimè probabimus. Sed & ad librum xij. notare nos meminimus, videri Strabonem diem ſuum obijſſe (aut deſiiſſe certè ſcribere, ac paullò poſt obiiſſe) ante annum A. V. C. DCCLXXVIII. qui fuit annus Tiberij xi. vel xij. quo anno Cyzicenis ademptam fuiſſe libertatem Tacitus autor eſt, quē ipſe diſertis verbis eis tribuit. Atque hoc antè me obſeruaſſe ſcripſiſſéque eruditiſſimū Taciti interpretem video.*

VETERVM SCRIPTORVM QVI IN HIS COMMENTARIIS CITANTVR ILLVSTRANTVR

& emendantur Catalogus.

ACHILLES Statius 3. B. 6. A.8. F.14. G.18. 9. 41. F. 104. F
Aelianus 11. C.14. A.55. D.101. G 10 . G.112. E 116. D. 8.164. B.206. 9.
emendatur 120. G.173. B
Aeſchylus 7. C.10. A, & G.13. D.19. D. 26. F.27. C.51. E.87. B. 120. C.124. 0. 141. F.143. F.145. F.146. 9. 148. F. 150. F. 153. C.160. F.170. F.199. A.208. 9
emendatur 159. G
eius Scholiaſtes 139. C
notatur 171. B
Aethicus 49. F
Agatarchides 16.217
Alexander polyhiſtor 167. F
Alcmam 21. C
emendatur 71. D
Ammianus Marcellinus 16 B.27. G.71. G.74. A.& F 79. B.& C. 112. A.115. G. 167. 9.168. 9.170. A.209. B.211. B.212. 220. B
Antigonus 66. A. 139. G.151. C
emendatur 140 A.216. A
Antiochus 100. B. & 9
Antiphilus Byzátius poeta 50. 0.59. D
Apollodorus 32. D.130. G.136. G.144. G. 158. D.159. 9.166. A
Apollonius 23. 0.24. 25. D.26. E.115. 9. 118. D.148. F.153. D. 155. A.159. B. 176. 179. 181. G
eius Scholiaſtes 16. C.29. C.30. d.114. a. 147. B.161. G. 162. D.189. G. 176. D.179. 181. B
Appianus 7. D.57. B 62. B. 76. A.169. A. F.170. F. 177. D.178.181.209. F
notatur 57. B
Aratus 3. A. G.116. G. D
Archeſtratus 72. F
Ariſteas Proconneſius 13. C
Ariſtides 11. 1 .26. 8.121. B.136. D.148. 9. 181. G.194. C.215. D.220. C
Ariſtophanes 88. D.101. A.155. B.189. B.
eius Scholiaſtes 141. D.131. F
Ariſtoteles 2. F.4. F.5. D.6. B .9. C.8. C. E.8.12. D.16. A.19. F.20. G. 22. C.25. B. 27. G.29. B.32. D.46. G.51. F.64. 9.69. A. 71. G.88. B.95. C.96. A.101. C. F.102. B. 9.106. D.107. B. G.116. C. 9. 119. B.137. E.138. B.163. C. 164. 188. A.194. D.202. E. F
explicatur 100. G
Arrianus 61. A 101.118. A. 121. B. B.175. 176.177.200.201.202.203.204.205.206. 207 208.209.210.211
explicatur 38. G.202. C
emendatur 203. G.205. 9
Artemidorus 57. C
Athenæus 10. O. F.12. G.24. F.35. F.40. G.53. D.54. 9.58. B. G.67. B.99. B.102. G. 162. B. 163. G.187. B.192. 202. A.207. 9. 214. G
emendatur 22. C.198. A. B
Aulus Gellius 71. F.87. 9.98. F.102. D.
Auſonius 56. A.68. D. 9. 70. B. C.73. C. 203. C

C

CALLIMACHVS 3. D. 21. G.33. 9.103. G.105. F. 106. O.145. D.147. F
Scoliaſtes 21. G
Calliſtratus Iuriſconſultús 185. 9
Catullus 3. f.25. c.63. g.162. e.193. b.209. b
Cedrenus 28. A
emendatur 28. A
Chares 9. G
Chœrili locus emendatur 114
Cicero 2. E.5.6. D.30. F.33. C.34. B. 60. B. 78. G.95. A. & B.96. D. 101. G. 104. F. 105. A .& C. & E.122. G. 156. D.167 9. 170. G.180. G.193. C. & G. 195. 9. 199. 206. B.212. D.213. C .221. G
Claudianus 84. B.88. G.89. G.101. D.105. G.106. A.149. D
Clemens Alex. 10. B
Cleomedes 9. A .48. G
Clitarchus 206. E
Clitophon 75. D
Columella 85. C
Cornelius Tacitus. 64. A. 67. A.80. D. E.81. B.96. G. 109. A. 110. A. C. D. B. F. G.111. 9.121. B. & C.177. 9. C. 180. B. 181. B.183. A.189. E.194. C.195. C.216. A. 219. B
Vulgata lectio confirmatur. 79. D
illuſtratur 168. C.177. B.209. D
Crates. 9. G
Cteſias. 195. A

D

DAMASTES. 112. D
Demoſthenes 12. F
Dio. 14. O.53. F.59. C.65. A.& C.71. 9.75. G.77. B 80. A. 81. F. G.92. G.95. G.110. O.114. B 118. 9.119. A.123. A. 139. A. 154. B.190. E.191. D.197. F.206. B.219. A.224 9.& C
emendatur p.118. 9.120. A
Diodorus Siculus 2. G.10. G.14. F.17. C.18. C.21. 9.26. E 27.40. B.51. G.52. A. 53. D.& G.54. A. B.& 9.55. C.58. F.59. A.63. G.64. C. D. F.65. B. E. G. 570. C. 71. F.75. D.78. E. & G.79. A. B.80. B. 87. G. 88. B. C. D. B.89 B.74. E.97. 9. 101. B.103. 9. G.104. C.106. C. G. 117. A. 119. F. 120. C.151. 9.123. F.128. E.132. B. 144. C.147.162. G.163. A.170. O. 180. G. 186. G.187. D.189. A. 190. G.196. C.201. A .& G. 202. 203. 204. 205. 207. 208. 209. F.210. G. 211. 9.215. F. & O.216. 217.218. A.220. B
Notatur 24. d. 54. d.& g.64. e. 72. d. 87. 9
emendatur 104. e. 106. c. & e.125. f. 201. g.119. e.& g.216. f
Diodorus poeta 153. A
Diogenes Laertius p.1. c.2. g.9. e.10. d. 114. a.144. d.165. g.202. b.211. g
emendatur 99. e
Dionyſius Halicarnaſſeus 10. g. 11. b. 15. d.19. b.27. c.87. b.90. d. a. e. d.92. e. 161. b
emendatur 43. e
Dionyſius Afer. 24. f.26. g 33. d.35. e.36. f.43. e & f.69. f.79. 9.101. f.101. 9. & f. 103. e.109. f.118. b. 157. d.167. B.168. 169. 174. c. 206. g.210. c.211. e.222. g.
Eius ſcholiaſtes nõ editus 23. g.26. g
Dioſcorides 61 g.63. e.89. b.195. d. 198. f

E

EPHORVS 155. f.
Epigrammata Græca 57. b.101. e. & f. 146. g.165. g.166. b.196. e
Epiphanius 219. g
Epitome Liuij. 57. g.62. g.69. e.75. g.85. e.184. d. f
emendatur 57. b
Eratoſthenes 20. 9.115. e.119. g
Euphorion 149. a
Euſebius 32. c
Euſtratius Ariſtot. interpres Græcus 12. d.147. f
Euripides 14. g.102. a.123. a.131. b. 143. d. & g 136. c.142. 9.159. f
illuſtratur 138. g
Euſtathius 2. d. & paſſim.
notatur 72. b.154. f.145. a.185. b.218. g

F

FESTVS. 66. d.79. b.87. a. 90. e.92. e. 95. 9. 98. f.105. a. 121. c.186. f
Florus 60. f. 62 g.65. e.69. e.73. f
vulgata lectio defenditur 79. g
Frontinus 58. e.97. f

G

GEORGII Monachi Chronicum 172. e
Gloſſarium vetus. 27. b. 32. f.63. f.86. d. 173. g.209. g
Gregorius 60. e

H

HARMENOPVLVS emendatur 79. g.122. e
Heliodorus 148. d.151. e
emendatur 218. b.221 g
Heraclides Ponticus 112. g.164. f.165. d.166. c
Herodianus 12. d
emendatur 37. b
Herodotus 13. e.16. a.19. d.20. f.22. g. 29. e.34. b. 103. f.113. g. 135. f. 152 a. b. c. d. 165. a.172.173.176.181. 9.182. f.184. f.186. d.187. g.188. g.190. d. f.193. g.209.211. d
emendatur 5. f.48. f.138. g.159. a.188. a
Heſiodus 4. f.124. d.140. 9
emendatur 22. f
Heſychius 4. a.16. e.20. e.21. g. 27. f.49. a.66. b.84. 9.100. c.102. g. 143. g.160. g.164. g.184. 9.222. b.& g
Notatur 25. c

emendatur 95.a.96.d
Hipparchus 10.g
Hirtius 50.a.& c.190.e.& d.
Homerus 3.a.& paſſim.
Scholiaſtes 16.a.113.a.157.f
Horatius 3.a.& e.71.f.82.c.92.c.100.d.
108.b.137.d.163.f.165.f
Hyginus 71.b

I

Iaycus
emendatur 32.f
Iohannes Curopalates 27.g
Iornandes 80.c
emendatur 113.b
Ioſephus 63.g.95.f. 97.a.212. g. 213. d.
214.215
emendatur 214.a
Iulianus 58.g.190.g
Iulius Cæſar 67.a.d.68.g.70.a.75.d. &
g.76.a.e.f.77.a.b.c.e. f. 78.a. 78. d.
79.a.e.g.80.c.& g.83.g.218.g.
emendatur 74.f.75.c.76.e
Iulianus Architectus 122.e.173.c
Iuriſconſulti 19.c.20.b.39. g.116.a. 117.
d.180.e.218.f. 119.220.b.
Iſidorus 207.f
Iuſtinus 31.e.f.32.a.f.47. b.e.48. e.51.b.
55. g.58.d. 60.a. b. 64. g.101. e.170.c.
172 g.175.g.189.f
Iuſtinianus Imperator 180.d.224.b.
Iuuenalis 220.f.221.d

L

Lanctantivs 25.e
Leonidas 70.g
Liuius 19.c.30. g. 36.e.60.f.61.d.63.a.64.
e.78.c.d.& e.86.d.& e. & f.87.d.92.
f.94.e.95. g.97. e. 99. g.102.a.123.g.
125.f.128.d.137.g.142.f.147.g.152. e.153.
emendatur 57.c.e.157.b.167.d.180.b.
182.e.& g.19.e.
Looginus 20.g.
D.Lucas 64.g.69.b.92.e.98.a.106. f.161.
e.162.c.180.f.19.a.191.a
Lucanus 55.e.72.a.8.f.107.f
Lucianus 30.e.114.g.126.g.143.e.219.a
notatur 55.g
Lucretius 6.d.15.d.66.d.96.c.d.104.g
explicatur 213.f.
Lycophron 22. g.15.b.65.f.92.b.100.b.
& g.107.c.108.f.& g.120.g.141.f.144.
f. 145. d. 147. e. 154. c. 156. a. 160. c.
199.b.
eius Scholiaſtes 144 f.145.d
notatur 108.f

M

Maccabæi 212.f.214.a.& g.
Macrobius 15.b.117.d.192.e.f
Manilius 8.f.67.a.206.c.
illuſtratur 3.c
Marinus 19.d
Martialis 9.d.84.e.88.f.89.d.102.b
Maximus Tyrius 182.d
Memnoo 175.g.178.g.179.b.181.e
Moſchus 22.f.105 c

N

Navmachivs 88.b
Nicander 24.g.221 f
Nicolaus Damaſcenus 32.c.411.d
Nonnus 79.f.148.e.155.d.161.e

O

Oppianvs 14.g
Orpheus 154 g 162 b
Ouidius 27.g 93 g 103 e.111.c.112.b.128.
g.166 e.190.a.& e.191.g.

P

D.Paulus 178e
Paulinus 48 g
Panyaſis 117.c
Pauſanias 27.a 34 g 55 b.128.a 129 a &
g. 130 131.132.133.134.135 136 137.138.139.
140.141.142.143.144.145 146.147 148.
149 150 151 152.
emendatur 132 g
Paulus Iuriſconſultus 92 a.102.c
Paulus Silentiarius 101 e.142.a
Panegyricus Coonſtantino dictus
76 c
Philo 32 g
Philippus poeta 70.g
Phœnix Colophonius 194.a.209.d
Phlegon 55 g
Phileras 65 a
Phylarchus 58.d
Philoſtratus 109 d.134 g 155 g 219 c
Phorooidis autor 162.g
Pindarus 30 b.34.f 104 e.120.137.b.139.
f.b 153 g
emendatur 165.e
eius Scholiaſtes 131 b.148 f 150.d
Plato 8.c.13 g. 114. d. 112. a 121.f.144. b.
161.f
explicatur 163 f
Plinius 1 d & paſſim.
emẽdatur 50 e 72 b.96.d 119 a 171.g
illuſtratur 15.g 48.a.51 g.53 d.196 c
notatur 57.g 70.g
Plutarchus 6 g 7.c.11 f 37.e. & f 50 e.
64 d 74.d 75.c.122 c.142 d 149. f 156.
a.170 a b.c.d e 179.g 194.c 197.c.
emendatur 72 f 153 b.
Pollux 131 c 194 e.
emendatur 116 d.
Polybius 4 g a e 19 c 21 e 27 b. & e.42.
g.55.a c.58 a 59 g 64.g 68 g 70 d e.71.
e.77.g 81 b 83 f 84 a. & g 86.a & g.
87 d. 103. g. 108.f 119.d g 122.g 123 f
133.a.138. 158.g 163.a.164.a.c 195 g.197.
a.
emendatur 120.a 129.a 220 a
Pomponius Mela 2 g & paſſim.
emendatur 49 c & e 69 f.72 a.80.a.
168 a
illuſtratur 36.b 48 a 61.e.142.c
defenditur vulgata lectio 47. f.
207 f
Poſidonius 75 e 79 b
Priſcianus 10 c 33 d 86 c
Propertius 103.a 131 c 181 c.182.a.202.g
Proclus 6.a
emendatur 12 g
Prudentius 56 b
Ptolemæus 1 g & paſſim.
emendatur 49 d 50 a f.61.c.62.d.70.
d.103 g 125.e.132 c.187.d.188 g
notatur 106 c
explicatur 17.c.32 c 65 f 73.d

Q

Q. Cvrtivs 112. f.182. b.203 b.
208
Quintilianus emendatur 196.f

R

Rhianvs 155 a
Rutilius Rufus 64 g 75.a.83 e. 85.e. 87.
f& g 88.f.89 d 90 d 91 e

S

Salvstivs 18 g.84.f
Secundus poeta græcus 71.e
Seneca 22. b. 30. d. 32. d 68 e. 96 g. 99.e.
104 a
Seruius 14 f 85.f 87.b.88 a 92.g 99.e.103.
d.108 c 145 g.184.g 185.d
Sextus Aurelios 92.c
Sextus Empiricus 193.f
Sidonius Apollinaris 69 d
Silius Italicus 48.c.50.b 52.b.53 e.58.d.
60 b 83.c.84 b 87.e.88 e.f.89.e. f.g.90
a.b 93.d 94 a 98 a.b.f
Simonides 143.f 147.a
Siſenna 98.c
Solinus 29.g.68 g.69 o
illuſtratur 163 e
Solon 165 a
Sozomenus 215.b
Sophocles 10 d.& e.35.d.79 g.149.f.152.
a.197.c
emendatur 140 e 159 a
eius Scholiaſtea 14 f.152.a
Statius 55. e. 96. g. 97. b. e. 130. c.137.g.
188.d
eius interpres vetus 135.a
Sraſinus 113 g
Stephanus Epitome 35 d & paſſim
emendatur 34 g 39.f.& paſſum
Suetonius 59 f 70 e 93.b.97 c
emendatur 196 f.219
Suidas 2 g.71 e.189 c.190.e 201. c 221.g

T

Theocritvs 12 f 148.b.201 c
emendatur 72.c
eius Scholiaſtes 24 c 72.d.102.g
Theognis 59 c
Theon Arati interpres 3.c.27.b
Theophilus 65 d
Thucydides 4 a.13 b.33.b. 14 c 103 e f.
104.c.105 g 122 e.123.a 132 b.133 e.137.
d.138.f. 141 g 144. g 156. c & e 157.b.
158. b. 159. b. 165. a. & g. 172. d.186 f
189 a
emendatur 126 b.144 e 158 c
Tibullus 210 b
Timon 22 d
Timoſthenes 181 g
Trogus 173.e
Tzetzes 151 e
notatur 2 g

V

Valerivs Flaccus 155.a
Valerius Maximus 7.c
Varro 58.a. 76. a.78 e.& g 88 b.149. b.
184 c
Velleius 59 f 60.f 94 e 110 b.188 d
Vibius Sequeſter 87.c.115 d 153.b
Virgilius 11. a.12. b 15 a 27.f.30 b 58.b.
63.d 72 c 79.d.81.f 82 b.83.e 85 f 88 a.
89 g 90 b. c.f g. 91. f 92.a.93 g 94. b.
95 a. d.e.96.a. b e. f.g 99 a.100 a b.
102.d. 104. b.e. 105 b 106. a. 107 a b.
108. g. 132. d. 145.g 146 c.165 b.176 c.
182.e.187 a g.205 b.209.d 218 g. 222.b
Vitruuius 6 b 9.d.30.d.191.c
Vlpianus 191.c

X

Xanophanes 8.e
Xenophon 34.e.58.f. 121. f. 127. d.139 g.
161 f.173.d 176.b.182.a.209 f

Z

Zonaras 195.e
Lapis Ancyræ 215.d

RERVM ET VERBORVM QVÆ IN HIS COMMENTARIIS EXPLICANTVR. (PRAETER EA QVAE IN STRABONIS INDICE CONTINENTVR.) INDEX.

ABorras fl. 212.D
Achilles aker 149.B.
Acrociſſus & Acrocorinthus 49.G
Ἀεὶ 36.E
Ἀείδειν 2.A
Aegyptij aquam Nili loco vini in dolia diffundebãt 220.C
Aeolica & Dorica dialectus quàm parũ differant 126.B
Aeolus 14.E
Ἀέρος 9.D
Aëtes 9.D
Aëtium 73.E
Aeſtuaria 75.D
Aethiopes vocantur omnes ſub Zodiaco 19.B
Africæ appellatio 37.F
Agdiſtis Dea 161.F
Ἀγραῖος conuectus 190.G
Ἀγκυροβόλον 60.G
Ἀγὼν στεφανίτης & ἱερὸς 130.C
Αἰγλήτης Apollo 24.e
Ἁλαὶ Αἰξωνίδες & Ἀραφηνίδες 142 g
Aleſia non Alexia 75.c
Ἀλλαγαί 38.b
Allobriges & Allobroges 76 c
Ἄλλος & ἕτερος 11.e
Ἄλλως 215 g
Ἀλπεινὸς 116.b
Alpha & *Beta* qui dicantur 9 c
Ἄλπεις 56 a 116 g
Ἀλθαίνειν 108 g
Alys, & Halys 178 f
Ammoniacus ſali 26 g
Ἀναχωρεῖς id eſt, ἀπιμέρ 133.g
Ἀναβολὴ τῆς ϑύρας 187 d
Anaurus fl. 193 f
Ἀνδρεία pro ἀνδρία 49 a
Ἀνέχειν 17.f
Ἀνταίρειν 40 d
Ἄορον 12.g
Ἀπειρεῖν 29.f
Ἀφαιρεῖν vel ἀφανίζειν 11 g
Ἀπολαμβάνειν & λαμβάνειν quid differat 54 b
Apollonius Molo falsò dictus, qui vocabatur Mollis 197 c
Ἀπόψεις loci ab hominum conſpectu remoti 240 d
Ἀποικίαι 194.e
Aquæ dulcedinis cauſa 27.g
Arar fl. vnde dictus 74 d
Arcades προσέληνοι 139 e
Archiatri qui 207.a
Ἀρχιευεργέτης 207 a
Arctici circuli alij ſunt aliis 9 a
Ἄργος 9 e
Ἄργος omnis campus maritimus 135 g
Aria & Ariane malè vulgo confunduntur 206.e
Ariſtones duo 165 e
Ariſtotelē qui accuſant ἀπειρίας & ἀσύνετος inepti ſunt 215 g
Ariſtotelis diſputationes inepte reprehenduntur vt inutiles 7 f
Ἀρκτικὸς pro arctico circulo 3 a
Ἄρτημα 8.d
Arua fl. rapiditas 74 b
Aſiæ appellatio 37.e
Ἄσκλον & Τύσκλον dicũt Græci pro.
Aſculum & Tuſculum 93.b
Ἀστεῖος 78.c
Ἀσφοδελοῦν 3.d
ἄσυρον 24.g
Atalantæ duæ inſulæ 33.g
ἄτακτος 7.d
Auaſes Ægyptiorum 46.d. & 218.f
Aulon. 130.e
Auditus & viſus &c. 45.c
Ἀυτὸς 170.g
aurum coronarium quid 195.c

B

B. vnde dicti 213.d
Balluca 52.g
Bardi Gallorum 79.b
Βαυβάζειν 25.d
Βαρὺς 75.g
Βοῦκα 122.e
Βουκολίζειν 122.e
Boſporanorum regum ſeries ſtudioſe collecta 117.a
Βούπαιος vox Tragicis familiaris 159.a
Βρασμὸς vel Βρασματίας terræmotus 71 g
Βρέττιον 27.a
Briga 63.d
Briſeis vnde dicta 163.e
Britomartys vnde dicta 163.e
Βριτὼ 163.e
Βύργος pro πύργος 63.f

C

Calliſthenes 133.f
Camaræ naues 168 e
Camaritæ 168.d
Carmari 143.g
Cedreni & Iohannis Coropalatæ hiſtoria iiſdem fere verbis ſcripta 218.d
Cerne 26.g
Cephernes 22.g
Chaborras fl. 212.d
Χερρόνησος 96.d
Χηλαὶ 57.f
Χειμερινὸν 26.e. & 222.b
Χλαῖνα 78 g
Chœrilli pœmata 113 g
Χοῦς ὁ & ἡ 29.f
Χϑὲς ἢ πρώην 3.f
Χρυσῆς 7.f
Clanis fluuius triplex 92
Colores 127.f
Coſa Coſæ, & Coſſa 57.f
Crypta Neapolitana 96.g
Crates mallotes 3.g
Cretici qui 141.g
Cunei populi 47.g
Cuneus 47.e
Cynoſura 3.d

D

Δανάκης nummus mortuorũ ori ſolitus inſeri 135.e
δοῦλος 150.e
Demetrius Pharius 133.b
διαβάλλεσθαι 219.c
Διαγωγὴ 8.e
Διαιρεῖν 54.b
Διάστημα 11.b
Διάθεσις 7.a
Διαιτᾶν 199.c
Διαπτῆξαι 6.g
Dicæarchus 1.d
Διδύμοις ἄστροις 160.g
Διιπετὴς Nilus qua ratione Homero dictus 20.d
Diodorus Siculus autor in multis parum accuratus 72.d. 89.a. & alibi parum candidus 54.d
Dorica dialectus 126.b
Δυλλίον ἀπέδωκε 44.a
dromades cameli 207.f
Dunum vetus Gallorũ vox g

E

Ectenes Thebani 121.f
Εἶναι πρὸς 10.d
Εἰκονολογεῖν 189.c
Eireſione 10.e
Εἰς κώμας γεγόνασι pro κῶμαι 98.a
Ἐγχαρίζειν 38.d
Ἐγκαταδὺς 176.g
Ἐκσπονδίας 60.e
Ἐκεχειρία 128.e
Ἐρίνης 163.f
Ἐν ὀλίγῳ 96.e
Ἐνταφιάζειν 173.g
Ἐπαγγέλλονται ſunt multi, etſi nemo ita dicitur 34.d
Ephialtes 12.d.e
Ἐπ' ἀδείας τινὸς 13.a
Ἐπιδίφριος 9.e
Ἐπανελθεῖν 170.e
Ἐπίπεδος 216.e
Ἐπιγονὶς 9.g
Epigoni 123 e
Ephori hiſtoriæ 1.e
Equi Venetorum 84.a
Eratoſthenes Βῆτα τῶν φιλοσοφούντων 9.d
ἔρανος merces dicuntur 51.f
Ἕρμακες 121.b
Ἑρμαῖς 206.a
Ἑρμαῖον 22.g
Ἐρυσιχαῖοι 159.a
ἑστία 7.c
Eteſiæ venti vnde flent. 51.g
Ἐθελοκακεῖν 20.d
Ἠθικὴ φιλοσοφία quam latè pateat 7.g
Ἠθοποιΐα 54.d
Euchedanes 24.c
Euemerus Meſſenius 25.e
Euripi æſtus 30.g
Ἐξηγεῖν 29 f
Ἐξακοντάδες 45.f

F

Fortunatorum inſulæ nullæ apud Homerum 2.e

G

Gæſa. 58.b
Gæſatæ 84.c
γάγγαμα 178.e
γαγγάμη, genus inſtrumenti piſcatorij 176.d
γάγγαμα vnde 178.e
Galli veteres lingua Græca quomodo vſi 70.b
γάργαρον 183.e
γάρον & γάρος 60.e
γαυσάπης græce Latine Gauſapa 86.e
Gazata Galli 84.c
γελᾶν de mari 170.e
γενεὰ 39.g
Gentes multæ aliter ſe appellant quam ab aliis nominentur 22.d
γεφυρίζειν, γεφυρῶσαι, & γεφυρισμὸς 143 g
γῆρα 115.g
γίννοι 81.d
Gladiatorum prælusiones haſtis fiebant 156.d
γνώριμοι diſcipuli 3.b
γνωρίζειν 17.e
Græcorum tropæa 73.f
χαμαιζήλως διέξεισι 8.b
Godira vnde dicta 49.g
Gorgus Alexandri μεταλλευτὴς 145
Γραικοὶ 25.a

H

Halys & Alys ſcribi 178.f
Heſiodi Eœæ 22.b
Heſperides 46.g
Hiera inſula malè ſeparatur à Vulcani inſula 106.b
Hipparchi in veterum Geographia emendanda cautio 39.d
Hiſtorices & poetices affinitas & differentia 12.
Hodie atque heri f
Homeri librorum diuiſio & inſcriptio 11 b
Homerus defenditur aduerſus Cæſarem Scaligerum 15.f
Homerus cur Palamedem non nominarit 154.g
Hyborne pagi calamites 32.b

Hydraletæ 17.e
hys hyponnematographi Alexandr. 219.g

I

Iacere terra quomodo dicitur 96.b
Iberes orientales ab occiduis dicti 33.d
Icarium mare 16.g
ἴδιοι λόγοι 219.f
ἰκεῖν pro magno 115.g
Ignorantia duplex καθ' ἀπόφασιν & κατὰ διάθεσιν 9.f
ἴλλυρες pro Ἰλλύριοι 133.g
Impedia 116 a
ἴππος 81.d
Insulæ & promontoria sæpe à Geogr. confunduntur 48. b
Iohannis Cropalatis historia 218 d
ἐν τάχει 113.e
Ipse 170 g
ἴσμα & ἰσμος 139.g
Iter vnius diei terrestre vel marinũ quot stadiorũ 19.c
Itineraria 38.a
Ius Latij 74.g

K

καθολικοι 219.g
καμάρας 91.f.& 134.b
καμάτα 9.f.& 134.b
καπίζειν 150.f
καμαρα 162.d
καπυρίζειν,& καπυρισμα 220.d
κατὰ πάντα στοιχεῖα 59.e
κατὰ μίαν πλεῖν 69.b
καταπετάννυμαι 64.d
κατέχουσα figura 18.g
καταχωρίζειν 10 g
κάτοπτρα 221.a
καταγραφον 10.f
κεραστίς Cyprus 199.g
κέρατα 159.b
κεραίας 95.d
κίσσα 54.f
κλίμα 164.g
κιβώτιον vox explicata 219. a
κλίδων & κλίμα 29.g
κλίμα & κλίδων 29.g
κῦμα tisus vehementior 170.e
κυ⁻ν 145.g
κάλος animal 158.f

L

Lacydõ portus Massiliæ 69.f.
λόγχη 65.g
λακκαῖον ὕδωρ 66.f
Lameticus sinus 100.g
Lamia mulier 12.d
Lancea vox Gallica 78.e
λαοὶ 198.a
Lastrygones 13.b
λεκανίδες 51.c
λίσσαι vnde dicti 124.a
Leges Rhodiæ 195.b
τὰ λίθεα fluuius 57.b
λιγα, pro λιγέως 27.b
λεῖα 27.b
Limera Epidaurus cur dicta 134.e
λιμνοθάλατται 16.f
λιμήρα vnde dicta 18.g
λιταὶ 11.d
λόφος 201.g
Læna 41.g
λογὰς λίθος 12.f
λογάδα λίθος 12.f

M

Maeetia 163.g
μάγγανον 116.d
Magna siue Maior Græcia 99.d
Maiuma Gazæorum portus 215.
Magis ac magisque 2.g
μακάρων νῆσοι 2.g
μᾶλλον καὶ μᾶλλον 2.
Manem, Phrygiacam vocẽ male Grammat. Græci à μανία deducunt 114.f
μανικὸν pro magno vox Phrygiaca 114.f
Marathon 61.e
Mare Atlanticum 4.g
Marinus 19.e
Massæsyli & Massyli 222.g
Massylibes 222.g
μεσότης & μεσότητες 6.c
Medici olim publice conducti .c
μελετᾶν & μελλετᾶν 169.f
μελαμβαρεῖς 71.c
Milium quot sit stadiorum 121.e
Meridiani circuli diuisio 19. g
Mesene male cum Mesopotamia confunditur 41 b
μετέωρα & μετάρσια quid differant 6.a
μετεωρολογικὰ 6 a
Milium aureum Romæ ab Augusto statutum 122.d
Mineruæ opera 21.g
Mithridatis Pergameni genus 189.e
Μορμὼ 12.e
Mulieres ἱεροδούλους Veneri consecrabãt veteres 105.d
Multesima pars 15.d
μυριαγωγὸς nauis 56.g

N

νάβλα 161.d
Napetinus sinus 100.g
Natolia 37.f
Naugia coriacea. 53.d
Naarmalcha fl. 212.b
νεῖλα vnde 41.g
Nihil admirari quomodo laudetur à Platone & Aristot. 33.b
Nili incrementorum quæ causa 218.a
Nola vtebantur veteres ad ἀφανισμοὺς 197.c
Notæ non intellectæ multos bonorum autorum locos corrupere 34.g.& 43.d
τῶν ἐξ χώρας 3.f

O

ὀϊστοὶ 171.d
Obliuionis fluuius non Obliuio 57.b
Oceanus 3.g.4.a
Ὀλύνθα 142.g
Ὀνομάτων partitio 18.d
ὅσα, vox faciendæ enumerationi apta 22.e
ὄλος ἄγουσα 14.d
ὀμῶ τι 106.g
τὸ ὄν, pro ὡς ἀληθῶς 12.f.124.e
ὄναγρος 194.a
Opus Iulium 96.g
ὀρειχάλκος pro ære 2.e
Ostia Ditis 96.d
ὠστηρ ἂν ἐν elegans loquendi genus 61.d

P

Παίωνες & Παιόνιοι quid differant 118.b
παλικοὶ Dij 106.d
παλιούρους 101.e
Pandectas qui fœminino genere dici nolunt, falluntur 86.c
Pallene 125.e
παράχωμα 22. b
πάρα pro πάρεστι 164.e
παραχωματίζειν 22.b
παραμυθεῖσθαι 20.g
Parasanges 173.e
Pareliorum causa 116.f
πάροδος ἄλλου 12.d
Περιπλοῦν scriptores 9.g
πεδίον 124.a
Pelagiæ insulæ falso cognomine dictæ 17.d
pellitæ oues 78.b
Phanagoria & Phanaræa quid distẽt 39.e
Phasis olim terminus orbis cogniti 13.g
φάττα 55.e
φειδόμενα μέτρα 131.e
φηγαι 19.a
φιλήματα 6.d
Philetæ liber ἑρμηνεία 66.a
φιλοπραγμοσύνη 4.f
φορὰ 6.d
φραστήρια 11.b
Phylarchi Arabum Sceuitarum duces 212.213
Physice Strabonis est ἀρετὴ ἀναπόδεικτος, qua Aristoteli 44.g
Pilæ 57.f
Pindarus ab Aristide reprehensus 220.g
πίτρα 131.b
Planasiæ insulæ tres 60.d
Plistus fl. 149.e
πλεονεκτεῖν 66.d
πόλας vox Colchica 24.g
πολεῖς, pro χώρα 131.b
πολὺ 162.f
Politices nomen latè patet 2.a
πολίζειν 134.b
πολεμίζειν pro πολεμεῖν 133.g
πολυπραγμοσύνη 4.f
πολλοστὸν μέρος 15.d
Pomponij Melæ patria 49.d
πρεσβεύται legati 65.a.& c
προσαγορεύεται 10.g
προσβάλλειν eum patrio casu 207.e
Professores & magistri à quibus primùm salario publico donati 70.d
προσηγορίαι 101.g
Propertius malè à quibusdã reprehensus 131.c
προσβραχῦ 96.b.& 107.g
πορθμεύς 81.b
προσπελάζειν 146.a
Prouidentia 71 g
Prouerbium 14.d 1.g
Pyrealis λίμνη Piræei 141 d
Ptolemæo sæpe eum Strabone non conuenit, in interuallis 19.g
Ptolemæi Geographia 19.e
πολύτροπος Vlysses 10.g
πυξίον & pyxis 145.g
πύελοι siue Caldaria Laconum 58.c

R

Reges sacrificuli 91.b
rheuma 29 c
Riphæi montes, vbi 112.d
ῥομφαῖα 29.b
ῥῶπες 136.e
ῥύακες & κρατῆρες Ætnæ malè confunduntur p.104.g
ῥὼξ quid 104.f

S

Σ litera multarũ vocum initio vel adest vel abest 27 d
σάλος 60.g Samnites Latinè qui græcè Σαυνῖται 98.d σαυνίον, & σαυνιάζειν 205.f σεμνότης 135.b σεισμός 157.g Scientia duplex est 11.g Scyllæũ & Scylacæũ, malè à quibusdã confundi 102.d σκηνὴ 142. b Sirenes vel Sirenusæ 14.a. 97.g σκύλα 146.b σκύφος vetus 16.e σκώμματα 198.b σοφισταὶ Doctores 70.c Socratis liber inscriptus σάλος 21.e Spania 64.g σφῖγγος 112.d Speculum Dianæ 93.g Σινδοὶ Ponti 2-. e Stoicum dogma 5. b. aliud 10. d. item 71.g σύλας 62.f σημαίνειν & σημαίνεσθαι quid 72.d *Strictura* 88.g συλλαμβάνεσθαι cogi in stricturas 88.g συνάπτειν 31 b συστροφὴ & συστρέφεσθαι 158.a σύστοιχοι λίθοι 92.e & 221 g συλλαβίζεσθαι 94 d

T

τάφρος 151 g Teanum duplex 94.g θῖνες αἰγιαλοῦ 10 d θωρακίς 124.g θήρατρα pro θηράτορες 133.g θεὸς 118 g τυφλὸς 89 b τυφῶνες 117.f

V

Visus an auditus plus ad sciẽtiam adquirendam faciant 45.c.

X

ξυλίνη τάφρος 201.a

Y

ὑπογραφεῖν 21.d.24.d
ὑποβρυχίους qui dicantur 34.f.g
ὑπόδρομος & ὑπόδρομοι 38.e.
ὑπὸ in compositione 40 g
ὑποδρομή 78.b
ὑπὸ χρῆμα 21.d

Z

ζέφυροι 15 g
Zonæ quot Posidonio 42.f.
Polybio 42.g

ISAACI CASAVBONI
COMMENTARIVS ET CASTIGATIONES IN LIBRVM I. GEOGRA-PHICORVM STRABONIS.

***

BIBΛΙΟΝ πρῶτον) Libri duo iſti priores, vt inter ſe optimè cohærent, ita magnam partem diuerſum argumentum habent à reliquo corpore cuius ſunt veluti caput. Placuit enim Straboni antequam ad ſingularum orbis partium deſcriptionem accederet, de quibuſdam prius diſſerere, quæ partim ad operis commendationem, partim ad eorum intelligentiam quæ ſequentibus deinceps libris exponentur, faciunt. Sunt autem tria in ſumma, quæ duobus iſtis libris, tractantur. Primū docet Geographię tractationem argumentum eſſe philoſopho vt ſi quod aliud, dignum. Deinde, cauſas explicat quibus adductus fuerit, vt poſt tot tantóſque viros qui in hoc ſtudio ſe exercuerant, ipſe quoque in eodem ſibi laborandum exiſtimaret: Eſtque hæc pars omniū maximè prolixa: Nam vt obtrectatorum calumniis obuiam iret, qui dicturi erant, nihil fuiſſe cauſæ, cur poſt Eudoxos, Dicæarchos, Ephoros, itémque poſt Eratoſthenes, Polybios ac Poſidonios hoc argumentum quiſquam aggrederet: & poſſe ſe noui aliquid afferre docet, quod illis prioribus eorum ne potuerit quidem eſſe: Et hoc amplius, aliquot inſignes horum errores recenſet arguitque Strabo. Sic Ptolemæus, antequam ipſe ſua promat, Marini placita & errores prius confutat. Ac Ptolemæo quidem cum vno Marino res eſt: Straboni, primum cum Eratoſthene, cuius tres Γεωγραφικῶν libros à capite percurrit, ſingula annotans ἐπανορθῶν, in quibus peccaſſe videbatur: primum quidem & ſecundum hoc libro: tertium verò initio ſequētis: vbi ſimul & in Hipparchum inquirit. Deinde ad Poſidonium, tum ad Polybium ſtylum conuertit: quorum ſimiliter aliquot errores profert atque corrigit. Eſt enim tota fermè hæc pars, ἀνασκευαστική. Tertia deinceps ſequitur, quæ eſt κατασκευαστική: continétque hæc portio, præclaram totius Geographiæ ὑποτύπωσιν. Ac primum, huius ſcientię (liceat enim ita appellare, aut cum Ptolemęo μέθοδον) principia & ὑποθέσεις explicat: quod etiā à Ptolemæo ſimillima ratione factū eſt, libro primo. Deinde eadem omnium orbis totius cogniti partium deſcriptionem eodē proponit ordine, quo deinceps ſingulas eſt explicaturus. Poſtremò, de vniuerſa terra eiuſque forma, & aliis id genus, quædam μαθηματικώτερον diſputat. Hæc eſt duorum iſtorum librorū ſeries, hęc τάξις. Nunc de prima parte agamus, de reliquis ſuo loco dicturi.

¶ PAG. 1. Τῆς δὲ φιλοσόφου.) Proponit iſtis verbis id quod probandū ac rationibus confirmandū initio huius libri ſuſcipit: Eſt autē hoc, Geographiā argumentum eſſe philoſopho dignum. Prius autem rationes ſimul omnes profert, quibus id vult probare: Deinde ſigillatim, argumēta omnia expēdit, ac fuſius explicat.

Οἵ τε γὰρ πρῶτοι) Hoc eſt primū argumentum: Nam ſi & ij qui primi in hoc argumento ſe exercuerunt, & quotquot deinceps in eodē cū laude ſunt verſati, philoſophi omnes fuerūt, iniquū fuerit & ineptū negare philoſopho dignum eſſe hoc argumentum. Iam verò philoſophos eos fuiſſe, longa poteſt inductione probari. Quis enim philoſophum Homerum fuiſſe neget? Quis Anaximandrum? quis Hecatæum? &c. Porro hos omnes inſignes fuiſſe Geographos, hic quidem ſumit: in ſequentibus verò rationibus idipſum euincet: ſi quis de quoquam dubitet, vt de Homero. Cum ait θαρρήσαντες rei difficultatem innuit: & verbo vtitur aptiſſimo ἅψασθαι: Nam leuiter Geographiam illos veteres attigiſſe indicat: fuerúntque ea veluti incunabula Geographiæ ἐν σπαργάνοις ἔτι οὔσης καὶ γάλαξι, quæ poſtea adoleuit: nec dum tamen ad perfectam eius cognitionem eſt peruentum: licet noſtra ætate tantum ei acceſſerit, quantum potuiſſe accedere, nunquam veteres crediditſent.

Ἀναξίμανδρος) De Anaximādro & Hecatęo vt & de Homero mox plura. Democriti Κοσμογραφίην Laertius commemorat: itémque Γεωγραφίην. Eudoxi autem Γῆς περίοδον paſſim veteres laudant.

καὶ Δικαίαρχος) Scripſit hic varios libros. Suidas vero ait ſcripſiſſe Dicæarchum Καταμετρήσεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ὀρῶν: quod opus ad Geographiam maximè pertinet. Plinius libro ſecundo capite LXV. *Cui ſententiæ adeſt Dicæarchus vir in primis eruditus, regum cura permenſus montes.*

καὶ Ἔφορος) Scripſerat Ephorus hiſtoriam rerū tam à Barbaris quam a Græcis geſtarum annis fermè ſeptingentis & quinquaginta: eámque hiſtoriam totam libris XXX. erat complexus. Orſus enim à reditu Heraclidarum, ad annum vſque vltimū Olympiadis CXX. cōtinuam rerum ſeriem pertexuerat. Hos libros quin hic innuat Strabo non eſt dubium: Ephorus enim, vt & Polybius fecit, in ſuos hiſtoricos Commentarios plurimarum orbis partium deſcriptionem inſeruerat. Vide initium libri VIII. De Eratoſthene, Stra-

bo mox plura,& libro XVI. Scripſerit omni ferme ſcientiarum genere non pauca, tum ſoluta oratione, tum adſtricta. Polybij autem libros habemus in manibus:nec de eius ſtudiis Geographicis dubitabit qui eos euoluerit. Poſidonij qui hiſtoriarum volumen ingens ediderat, habemus nihil præter ea fragmenta,quæ apud Athenæum & alios extant.

Ἡ τε πολυμάθεια) Alterum argumentum:Geographia abſque rerum quamplurimarum cognitione parari nequit,Hæc non niſi philoſopho conuenit: Ergo & Geographiæ tractatio philoſopho conuenit. Potes ita breuius cõcludere, Ἡ πολυμάθεια philoſophi eſt propria:Geographia eſt πολυμάθεια:Ergo & Geographia eſt philoſophi.

οὐκ ἄλλου τινὸς ἐστι.) Ait πολυμάθειαν philoſopho propriam eſſe:Sed eorum qui ita ſentiunt opinionem oppugnat Socrates ἐν Ἐρασταῖς.quem vide.

ὁ τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα ἐπιβλέπων)hoc eſt quàm philoſophi : Poſuit enim philoſophi definitionem, quæ cum ſuo definito debet ἀντιστρέφειν. Itaque contemplari res humanas ac diuinas,ἰσοδυναμεῖ τῷ philoſophari, ex eorum ſententia qui philoſophiam definiunt ſcientiam rerum diuinarum & humanarum. φασὶν autem,Plato videlicet & Stoici.

Ὡς δ' αὔτως καὶ ἡ ὠφέλεια.)Tertia ratio.Quæ plurimũ poſſunt, & ad rerum cognitionem inueſtigandam conducere,& ad res bene gerendas,ea tractare philoſophi eſt:Geographia autem eſt eiuſmodi. Quid inde ſequatur,manifeſtum eſt.Eſt autem animaduertendum, parum differre hoc argumentum à ſuperiore, ſi vtriuſque vim ſpectes.Ibi probabatur Geographiam philoſophicum eſſe argumentum, quia ἄνευ τῆς πολυμαθείας, quæ philoſophi eſt,parari non poteſt:hic idẽ probatur, quia philoſophia abſque iis conſtare nequeat,quæ plurima complectitur ἡ Γεωγραφία.

ἡ μὲν πρὸς τὰ πολ.) hoc eſt,πρὸς τὸν πρακτικὸν βίον.

ἡ δὲ πρὸς ἐπιστήμην) hoc eſt πρὸς τὸν θεωρητικὸν βίον.

τῶν τε οὐρανίων)Quomodo hic locus ſit accipiendus, ipſe Strabo pluribus infrà explicat.Nam etſi & ita hęc verba accipi poſſunt,vt dicatur Geographia conducere ad rerũ cœleſtium cognitionem,quomodo infrà dicitur habere θεωρίας μαθηματικάς: & cum ζώων etiã coniungi, ſicut apud Græcos paſsim ζῶα diuiduntur εἰς τὰ ἐν γῇ,ἐν θαλάττῃ,ἐν οὐρανῷ(οὐρανὸν enim pro aere, & eo quod μεσουράνημα vocat Ioannes Apoca. 19. 17. accipiunt.)tamen quia verſatur Geographus περὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν,non περὶ τὸν οὐρανὸν,nõ dubito poſteriorem interpretationem magis eſſe ex mente Strabonis.

τῆς περὶ τὸν βίον τέχνης)hoc eſt philoſophiæ. *Ars eſt enim* inquit Cicero *philoſophia vitæ.* βίος autem κατ' ἐξοχὴν ὁ πολιτικός. Nam alioquin tot ſunt artes vitæ, quot vitæ genera:qua de re vide philoſophum, Nicomacheorum primo.Addit, καὶ εὐδαιμονίας:vbi τὸ καὶ eſt ἐξηγηματικόν. Nam tractare de vita bene inſtituenda,& de beatitudine ταυτόν.

Αναλαβόντες δὲ)Nunc ſingula accuratius expendere aggreditur :Vtitur autẽ verbo Ariſtotelico:Sic ille nõ procul ab initio primi Nicom. λέγωμεν δὲ ἀναλαβόντες.

ἔτι μᾶλλον)Libri manu exarati habent , ἔτι δὲ μᾶλλον. Lego ἔτι καὶ μᾶλλον. Nam quod Latinis eſt etiam atque etiam,vel,magis ac magis, Gręcis eſt ἔτι καὶ μᾶλλον.vel ἀεὶ καὶ μᾶλλον : Dicunt & μᾶλλον μᾶλλον,ἀσυνδέτως, vt annotat Suidas , afferens ex Athide Alexidis exemplum. Euripides Iphig.in Tauris.

μᾶλλον δὲ μᾶλλον πρὸς πέτρας ὁ ζυγὸς ἕρπει.

Dicunt & μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον,vt Strabo lib.XI & Laertius in Epigrãmate Anaxarchi.D. Paulus dixit ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Καὶ πρῶτον ὅτι ὀρθῶς) Probat nũc quod in primo argumento ſumere eum indicauimus : Homerum Geographiæ eſſe principem. Affert primum Hipparchi & aliorum qui ita ſenſerunt autoritatem : Deinde ait, Homerum non poetices arte tantum excelluiſſe : ſed etiam cognitione eius partis philoſophiæ , quæ Πολιτικὴ vocatur : cuiuſmodi ſunt quæ vulgò Ethica, Politica,& Oeconomica nuncupantur:Nam hæc omnia itémque Rhetoricam vnius Πολιτικῆς nomine cum alij philoſophi complectuntur,tum ipſe in primis Ariſtoteles. Huius igitur peritiſſimum vult fuiſſe Homerum. Iam vero id aſſequi non potuit abſque rerum Geographicarum cognitione:vnde efficit, Etiam harum notitia poetam excelluiſſe.De propoſitione , itẽque de aſſumtione infra pluribus quæretur. Sequitur concluſionis demonſtratio.

τὸν πολιτικὸν) Vet.lib. τὸν πρακτικόν. quod nõ probo, Quid ſit autem vita ciuilis diſces ex Ariſtotele : ita enim hîc accipitur : Alibi vero opponit Strabo τὸν πολιτικὸν βίον militiæ:Sed hic latius patet.

ὁ γὰρ ἄνθρωπος, Non diſpliceret ita legere, ὁ γὰρ ὤν cũ interrogationis nota poſt vocem πρὸς ἔω. Vt probet Homerum rerum Geographicarum fuiſſe peritiſſimũ, orditur ab ipſis principiis huius ſiue ὑποθέσεως ſiue ἐπιστήμης. Nam qui de Geographia ſcribunt, non antè ſingulas partes exponunt , quàm tandem totius orbis cognitionem in animo diſcentis informarint. Simili ratione probat nunc Strabo,nouiſſe Homerum totam terram Oceano circunfundi. De tribus plagis orientali , occidentali, & meridionali , quia res erat perſpicua,ſimul agit : de ſeptentrionali mox ſeorſim.

Pag.5. Τῶν δ' ἑσπερίων)Probat,non hoc tantũ ſciuiſſe Homerũ, plagam occidentalem Oceano circunfundi: ſed & quæ ſint illius tractus ἰδιώματα. Ὁ ἀκρὸς apud bonos ſcriptores eſt aër. ἄνεμος autem eſt legẽdum,vt eſt apud Euſtathium,qui hunc locum profert in IIII. Odyſſeæ commentario.

τὸν Ἡρακ. καὶ πλεῖν) Legendũ eſt πλεῖον. Ἡρακλέους πλεῖον dixit Strabo etiam lib.III.vbi pluribus hanc eandem quæſtionem tractat. Ibi igitur ait Homerum πυνθανόμενον τὴν πλάνην καὶ τὰς ἀρετὰς Hiſpaniæ, ἐντεῦθεν τὸν τῶν εὐσεβῶν πλάσαι χῶρον.Vide locum Nec vero me mouet quod apud Euſtathium quoque πλεῖν legitur.Nam Euſtathius quidẽ certe πλάνην ſcripſerat:quod acutus lector ex eius verbis facile intelliget. Quis autẽ ita loquitur: στρατεῦσαι ἐπὶ πλεῖν.Idem vero qui in dicit Herculem στρατεύσαντα ἐπὶ πλεῖον Ἠρακλέα, intelligit τὸ ἐπὶ τὰς Τρώων βοῦς στρατεῦσαι vt loquitur lib. III. vides in eadem re, idem eſſe ſeruatum loquendi genus. Quare legendum eſt,vt dixi,πλεῖον,non πλεῖν.

Καὶ αἱ τῶν Μακάρων δὲ νῆσοι)Hæc ad Homerum propriè non pertinent : Nam apud Homerum quidem nullæ ſunt Fortunatorum inſulæ : Sed hoc addit , vt doceat mirum non eſſe , ſi Homerus vir tantus Hiſpaniæ habuerit cognitionem,quum reliqui poetæ qui Homerũ proximè ſecuti ſunt,quorum in carmine ſunt iſtæ Μακάρων inſulæ,idem cognouerint.Nam quia de fœlicitate illarum regionum plurima tãque mira audiuerant, ideo Beatorum inſulas ibi confinxerunt. Sic hunc locum eſſe accipiẽdum apparet ex lib. III.& Euſtathius quoquè ita accipit Xylander vt ex eius interpretatione apparet,non vidit quò hæc pertineant.

πρὸς δύσιν)Teſtantur hec ſcriptores quàm plurimi. Quod autem beatorum iſtas inſulas ad ſeptentrionẽ collocat Tzetzes in Heſiodum, id vero plane eſt ridiculum, nec alio quàm Tzetze dignum,aut eo qui vaniſſimi hominis nugas tanti ſecit , vt bene longam narrationem illã,in ſuas Lectiones,retulerit. Fuerunt verò aliæ quoque inſulæ Μακάρων appellatæ Pomponius Mela lib.III. *Et quo dicentur ordine e diuerſo exterorum Tauri expoſita,quas quidam dicruptarunt Μακάρων , ſiue quod fortunati admodum cæl ſoliſque ſunt , ſiue quòd ea ſoo fuerum qui regna Macar occupauerat. In Troade Lesbos*, &c. Eadẽ prorſus habet Diodorus Siculus lib.V.vbi de Lesbo & vicinis inſulis loquitur. Ἀπὸ δὲ τούτων ait, διατρίβουσαι

A *φημι.* Sed locum indicaſſe ſufficit.

ἀπὸ δὲ τοῦ - ὄματος δύνον) Vocantur enim iſtæ inſulæ non *Μάκαρες*, (etſi Horat. diuites inſulas vocat) ſed *Μακάρων νῆσοι* ſiue Beatorũ inſulæ, hoc eſt quas obtinerent homines beati: Fere autẽ fit, vt inſulæ vicinæ cõtinenti in poteſtate ſint eorũ qui oppoſitam orã habent. Itaque *Μακάρων νήσους* quum dicimus, intelligimus inſulas eorũ qui extremas cõtinentis partes ad Oceanum occiduum incolũt: quorum quia nota erat fœlicitas & rerum omnium copia, ideo propinquas ipſis inſulas veteres vocarunt Beatorum inſulas. Sic interpretor locum B obſcurum, & interpretibus haud intellectum.

Ὅτι δὲ καὶ ὁ περὶ τὰς ἄρκτους) De quarta orbis plaga, nimirum ſeptentrionali agit: docétque hanc quoque nouiſſe Homerum Oceano circumfundi. Id colligit ex iſto Homeri loco *Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο*. quem locum ita accipit Strabo, vt per *ἄρκτον* & *ἄμαξαν* totus arcticus circulus, qui *τὰ ἀειφανῆ τῶν ἄστρων περιλαμβάνει*, intelligatur. Quid ſit in ſphæra arcticus, non eſt huius loci exponere: & verò res vulgò nota. Homeri autem locum, obiter interpretatur Strabo, C quia multi in eo exponendo & laborarunt & errarũt.

οὐ γὰρ αὖ τοσούτων) Probat, arcticum circulum, non vrſarum alteram, à poeta eſſe intellectum.

ὡς δ' αἰτίαν ἀπειρίας αὐτοῦ κατηγορεῖν) Lego, *ἐν τῷ* non *ἐκεῖνο*: niſi quis ita malit legere, *ὥσπερ ἐν τῇ ἀπειρίας αὐτοῦ κατηγοροῦντες τοῦ*. Sic alibi, *ὁ δὲ καυχᾶται τις τοῦ, τί τοῦ ποιοῦντος*. Illud tamen malo. Caſtigat obiter eos qui poetæ rerum cœleſtium ignorantiã obiiciebant, quòd in ſuperiori loco vnius vrſæ meminiſſet, quũ ſint duæ. Reſpondet, Homerum vrſarũ alteram nõ nominaſſe, quia D nondum eius ſidus conſtitutũ & nomine aliquo fuerat inſignitum. *ἀστροθετεῖν* eſt, ex multarum ſtellarũ poſitura, vnũ aliquod ſidus (imaginem vocant Aſtrologi) cõſtituere cuiuſmodi hactenus obſeruarunt XLVIII. rerum cœleſtium ſtudioſi.

τὴν ἑτέραν) Cynoſurã. Cynoſuræ ait poetæ ſcholiaſtes vetus, nõ meminit Homerus, *ὡς ὕστερον ὑπὸ Θάλητος ἀστροθετηθείσης*. Autor Callimachus huius ſententiæ. Eius verba ſunt,

> *Καὶ τῆς ἀμάξης ἐλέγετο σταθμήσασθαι*
> *τοὺς ἀστερίσκους, ᾗ πλέουσι Φοίνικες.*

E Alteram autem, nempe Helicem, inuenit Nauplius. Vide Arati interpretes.

τὴν διὰ τάξιν ταύτην) Veteres libri tres habebãt *διαταγήν*: quod annotandum duxi, non ſequendum.

τὸν Βερενίκης πλόκαμον) Conon *κατηστέρισε*: quod præter alios teſtatur Achilles Statius. Callimachus verò eleganti elegia hoc ſidus nobilitauerat: quam Latinam fecit Catullus.

F *καὶ τὸν Κάνωβον*) Aſtrũ eſt ſplendidiſſimũ, quod tendentibus verſus meridiẽ, Rhodi incipit apparere *ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Αἰγύπτου*. Vide Proclum, Cleomedem, Strabonem lib. II. alios.

ἐχθὲς καὶ πρώην κατωνομασμένων) *Χθὲς καὶ πρώην* vulgatiſſimũ apud Græcos prouerbium. Dicũt & *νῦν καὶ χθὲς*. Plut. *περὶ σωκρ. δαιμ.* *Οὐ γάρ τοι νῦν γε καὶ χθὲς, ἀλλ' ἀεί ποτε ζῇ ταῦτα.* Hoc Catullus expreſſit, non illud,

> *Sordebant tibi villica*
> *Concubine, hodie atque heri.*

καὶ παρὰ Ἀράτου φησί) Veteres lib. *φασί*. Reſpicit G Arati hæc verba: ———*ἀλλ' ἄρα πάντες*

> *Ἄπλετοι ἄλλοθεν ἄλλος ἀνώνυμοι φορέονται.*

Sed aut deeſt hic verbum, aut *ὄντας* pro *ὄντων* Attico more poſuit.

Οὐδὲ Κράτης ὀρθῶς γράφει) Ne videretur poeta alteram vrſam ignoraſſe, quum dixit *οἴη*, locum poetæ emẽdabat Crates Mallotes, inſignis ſua ætate grãmaticus, qui Grãmaticam primus inuexit Romã. Reponebat autẽ *οἶμος* pro *οἴη*, vt intelligeretur, *ὁ ἀρκτικὸς*, non *ὁ ἄρκτος*. Sed totum Homeri locum expendamus.

> *Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται,*
> *Πληϊάδας θ' Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος,*
> *Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,*

A

> *ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει,*
> *οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.*

Hic igitur pro *οἴη* reponit Crates *οἶμος*, ἀρκτικὸν intelligẽs. Straboni hæc emẽdatio nõ probatur, nec videtur neceſſaria: quum conſtet vetuſtiſſimos illos ſcriptores *ἄρκτον* cum dicerent, ſæpe non vrſæ ſidus, ſed arcticum intellexiſſe. Atque hoc probat allato Heracliti loco, vbi vocẽ *ἄρκτον* hac notione vſurpauit. Sic & Aratus interdum vſurpat, vt iſto loco,

> ———*τὰ μέσσα κεκλιμένα μάλα πάντα*
B
> *βάπτει ὠκεανοῖο· τὸ δ' οὐ θέμις, ἀλλά τοι γ' αὐταὶ*
> *Ἄρκτοι κωλύουσι.*

Nam *ἄρκτους* hic vocat *τὸν ἀρκτικὸν κύκλον*. Sanè ſi ſcripſiſſet poeta *οἶμος* cum arcticum vellet intelligi, ambiguè admodum & obſcurè videri poſſet locutus. Oriõ porrò cuius hic poeta meminit, vel eſt Arctophylax, qui & Arcturus, & Bootes, & Icarus à nonnullis nuncupatur: vel etiã verus Orion qui inter ſigna auſtrina primus ab Arato, & Manilio, vt vrſæ *ἐν τοῖς βορείοις*, & omniũ maximè fulgens, recenſetur. Theon de hoc Homeri loco, *Εἰ γὰρ ὁ ποιητὴς ἀπὸ δυοκαίδεκα ἐπιθέμενος*, C *τὰ, τά τε νότια καὶ τὰ βόρεια ἐδήλωσε· καὶ ὅτι ὥσπερ ἀντίθεσιν εἶναι,*
ἀπὸ τῆς ὄψεως τῆς ἄρκτου μάχεσθαι Ὠρίωνος, ἀφορμὴν ἐσχηκὼς εἶπεν,
Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει. Atque hæc vera eſt meo iudicio Homerici loci interpretatio: quã etiã ſequitur elegãtiſſimus poeta Manilius lib. I. cũ ita canit.

> *Iam tum cum Graiæ verterunt pergama gentes,*
> *Arctos & Orion aduerſis frontibus ibant.*
> *Hæc contenta ſuos in vertice flectere gyros.*
> *Ille ex diuerſo vertentem ſurgere contra*
> *Obuius, & toto ſemper decurrere mundo.*

D Vult docere Manilius cœli faciem non mutari, ſed eandẽ ſemper eſſe qua fuit olim: id probat exemplo Orionis & Vrſæ: quorum ſyderum ait eandem nũc eſſe *σχέσιν* quæ fuerit belli Troiani temporibus. Vnde autẽ Manilius eorum *σχέσιν* qualis fuerit Troiani belli temporis ſcire potuit, niſi ex hoc Homeri loco? Quare ad Homeri locum Manilius cum iſta ceciniſt ſine dubio reſpexit.

ἱκανῶς ἀντὶ τοῦ ἀρκτικοῦ τὴν ἄρκτον ὀνομάζειν) Quatuor mũdi cardines notare voluit Heraclitus iſtis verbis, *Ἠοῦς* E *καὶ ἑσπέρας τέρματα ἡ ἄρκτος, καὶ ἀντίον τῆς ἄρκτου οὖρος αἰθρίου Διός*: Ergo *ἠοῦς καὶ ἑσπέρας τέρματα*, ſunt ortus & occaſus: *ἄρκτος* vt explicat Strabo, circulus eſt arcticus, & locus ille in terra quẽ radit & ſtringit *ὁ περὶ αὐτὸν* circulus arcticus, qui eſt cardo ſeptentrionalis. *οὖρος* antẽ *αἰθρίου Διὸς* eſt meridies ſiue cardo vnde ſpirat *νότος*: qui erit hoc modo *αἰθρηγενής*, ſiue ſudificus. Horatius,

> *Albus vt obſcuro deterget nubila cœlo*
> *Sæpe Notus.*

F Poeta vero Noto contrarium Boream ita ſolet appellare aut etiam Zephyrum.

> *Ἠδὲ Ζέφυρος κυάνεος, αἰθρηγενὴς Βορέας ἀλκαι.*

Non me fugit ſummo viro non probari Strabonis ſententiam ſuper interpretatione vocis *ἄρκτου* apud Heraclitũ: mihi verò non aliter quàm vt ſupra dixi, videtur ille locus accipiendus.

¶PAG. 3. *διὰ δὲ τοῦ ὠκεανοῦ τὸν ὁρίζοντα*) Veteres quũ terrã deſcribebãt, faciebãt eã rotundã, *ὡς ἀπὸ τόρνου*, vt ait Herodotus: ſuperius autem hemiſphærũ ab inferiori, mari G diſtinguebant, quod totam terram in orbẽ circundaret: Id mare, Oceanum poſtea appellarunt: quæ vox licet vſurpetur ſæpiſſimè ab antiquiſſimis poetis, Homero & Heſiodo, videtur tamen Herodoti temporibus parum adhuc fuiſſe cognita. is enim lib. II. diſertè ait nullum ſibi notum eſſe Oceanum: & lib. III. geographos ſuæ ætatis dum reprehendit, id quoque notat. Cæterum oceanum vſurpaſſe veteres pro horizonte, notant & grammatici, quorum hæc ſunt, *Ὠκεανὸς ἐστι κύκλος διαζῶν ἐσωτάτως τῆς ὅλης σφαίρας κατὰ τὸ μέσον τῆς γῆς ὁριζόμενος, καὶ γὰρ ἀεὶ δοκοῦσιν ἀπ' αὐτοῦ τά τε ἄστρα καὶ ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸ ἴσον γῆς ὁμαλίζεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο ὁρίζων καλεῖται.*

εἰς δν καὶ ἐξ οὗ) Oceanus ſiue Horizõ, duo efficit Occi-

ſit enim is,& oſtend[illegible] nobis ſidera occidẽtia & oriẽtia. Volũt tamen grãmatici oceanũ à præſtantiori effectu nomen inueniſſe: quippe dictum eſſe ἀπὸ ὠκεανοῦ, ὅτι δι᾽ αὐτοῦ τῶν ἀστέρων ἀνατολαὶ καὶ δύσεις γίνονται. Obiter obſeruabis elegãs σχῆμα τῆς λέξεως in verbis Strabonis: εἶτ᾽ ἐν, καὶ τὰς δύσεις καὶ τὰς ἀνατολὰς ποιεῖται. Cic. III. in Catilinã, *Vrbem & ciues integram incolumẽſque ſeruaui.* Falluntur autem ſummi viri qui hoc σχῆμα cũ chiaſmo confundũt.

οἴδεν ὅτι κατὰ σημαίνει τὸ ἀρκτικώτατον τοῦ ὁρίζοντος) Hæc eſt arctici definitio. Eſt enim ὁ ἀρκτικὸς κύκλος μέγιστος τῶν ἀεὶ φανερῶν κύκλων, ὁ ἐφαπτόμενος τοῦ ὁρίζοντος καθ᾽ ἓν σημεῖον. Hanc arctici definitionem fuiſſe poetæ cognitam, ait Strabo.

ἀκολούθως δὲ τούτῳ) Poſtquam de expoſitione carminis Homerici quid ſit ſentiendum docuit, redit nunc ad inſtitutum prius ſermonem: docétque Homerum cognouiſſe ſeptentrionalem quoque partem Oceano circunfundi.

τὸ ποιητικὸν ἁρμόζοντες) Manuſſ. συναρμόσαντες.

τὸ ἐπὶ τῆς γῆς ὠκεανοῦ τῷ ὠκεανῷ) Veteres cod. habent, τὸ ἐπὶ τῆς γῆς. quæ lectio mihi magis placet. Ita igitur totus locus legendus & interpungendus: τὸ μὲν ὁρίζοντα ὁμιλοῦντι χρὴ, τὸ ἐπὶ τῆς γῆς, ὠκεανὸν τῷ ὠκεανῷ. Explicat Strabo quomodo terræ ſint accommodanda quæ canit poeta de cœlo: Sumatur igitur pro horizonte terreſtri id quod reſpondet in terra oceano Homerico, quẽ diximus eſſe horizõtem: nimirum mare ipſum, quod tellurem totam ambit, vt ille Homericus Oceanus totũ cœlum, & ſimiliter vocatur Oceanus. Iam vero ſumamus arcticum circulũ, eum qui (vt quidem ſenſui videtur) terræ præterradit pũctum illud, quod omnium maximè ad ſeptentrionem accedit: Cũ igitur ait poeta arcticum non tingi oceano, ſatis indicat ſtatuere ſe ibi eſſe Oceanũ, id eſt mare quo reliqua ſidera quæ nõ περιλαμβάνεται τῷ ἀρκτικῷ omnia tingantur. Ὁρίζοντα τὸν ἐπὶ τῆς γῆς dixit, vt infra ζωδιακὸν τὸν ἐν τῇ γῇ & lib. II. τὸν ἐπὶ γῆς τροπικόν.

κατὰ τὸ ἀρκτικώτατον) Manuſſ. ἀρκτικώτερον. Minus probo.

κατ᾽ αὐτὸν δὲ, καὶ τοὺς ἀνθρώπους οἶδε) Legendũ & diſtinguendum cũ veteribus libris, κλύζεσθ᾽ ἂν τῷ ὠκεανῷ κατ᾽ αὐτόν. Καὶ τοὺς ἀνθρώπους δ᾽ οἶδε. Docet, etiam idiomata regionum ſeptentrionaliũ nota fuiſſe Homero: affértque in eam rem poetæ locum ex Il. ν. quem locum tractat cum cura lib. VII.

καὶ ἄλλως δ᾽ ἐμφαίνει) Probat ex alio poetæ loco, nouiſſe eũ terram Oceano circũfundi. Nã cum omnibus πέρατα οὐκεανὸν dicat Oceanum: ſunt autem πέρατα quæ ἔσχατα κύκλῳ περίκειται, maniſeſtiſſimum eſt ſenſiſſe eum terram mari eſſe circundatam.

τὰ δ᾽ ἔσχατα πέρατα κύκλῳ περίκειται) Veteres cod. vocẽ ἔσχατα nõ agnoſcũt: nec prior interpres τὸ, πέρατα. quod cenſeo retinendum, quũ illud videatur abeſſe poſſe.

Ἔν τε τῇ ὁπλοποιίᾳ) Tertium eſt argumentũ, quo idẽ probat. De Heſiodo idem aliquis iure dicat: Nam eius ſunt hæc in deſcriptione Scuti Herculis,

Ἀμφὶ δ᾽ ἴτυν ῥέεν Ὠκεανὸς πλήθοντι ἐοικὼς
πᾶν δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον.

Ἔχεται δὲ τῆς αὐτῆς φιλοπραγμοσύνης) Oceani quoque æſtus poetæ fuiſſe cognitos probare aggreditur. φιλοπραγμοσύνην vocat ſtudiũ ac cupiditatem cognoſcẽdi res quàm plurimas. Vet. cod. habent πολυπραγμοσύνης: quam lectionem confirmat Polybij hic locus è lib. V. Ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ πολυπραγμοσύνης [illegible] ἐμπειρίας. Parũ refert vtro modo legas: Nã vt docet Ariſtoteles, πολυπραγμοσύνη & φιλοπραγμοσύνη vocibus, idẽ ſignificatur. Et lib. XIII. φιλομαθίαν perſpicuè vſurpat pro πολυμαθείᾳ, ſiue ſtudio rerum multarũ cognoſcendarum, quando Pythagoram in Ægyptum eſſe profectum refert φιλομαθείας χάριν.

περὶ τὰς πλημμυρίας) Vett. lib. πλημμυρίδας: & ita legendum.

λέγοντα) Scripti lib. λέγοντι.

τάχα τῆς ἱστορίας προσηκούσης) Vett. lib. προσηκόντων.

A videlicet τοῦ ποταμοῦ. Nihil cenſeo mutandum. Idem alibi reperit eſſe vel χειμάρρουν ἀνάρρουν vel ἰσοῤῥοῦν: idque ex Polybij ſententia. Nam Strabo infra hoc eodẽ libro ſumma dexteritate locum poetæ explicat.

τὸ ὑπέβαλεν προςῆκον) Nam veteribus, ἄμυλον idem erat quod προςῆκον. Heſych.

οὐ τοσοῦτον ῥεῦμα) non ita impetuoſam, vt quum per anguſtos locos ruit magis quàm fluit. Thucydid. de freto Siculo, [illegible] ἡ θάλαττα καὶ ῥοώδης οὖσα, εἰκότως χαλεπὴ ἐνομίσθη.

B Ποσειδώνιος δὲ καὶ ἐκ τοῦ) Poſidonius vt probaret Homero fuiſſe cognitos Oceani æſtus, duorũ locorũ teſtimonio vtebatur: alter eſt, Od. μ. vbi ſic loquitur poeta,

ἦμος δ᾽ ἐξεμέσειε λέβης ὣς ἐν πυρὶ πολλῷ
πᾶσ᾽ ἀναμορμύρεσκε κυκώμενη, ὕψόσε δ᾽ ἄχνη
ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ᾽ ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ᾽ ὅτ᾽ ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ
πᾶσ᾽ ἔντοσθε φάνεσκε.

Nam quòd ſcopulos iſtus modo nudari, modo oculis eripi ait poeta, Poſidonius de maris acceſſu & receſſu

C id interpretabatur: Atque hoc & Straboni probatur. Alter locus eſt, vbi Oceanus à poeta vocatur fluuius, vt Il. ξ. Ρεῖα κατακοιμήσαιμι καὶ ἂν ποταμοῖο ῥέεθρα
Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Sed hoc Strabo improbat. Æſtus namque maris adeo nihil habent cum fluuiorum æſtu commune, vt prorſus ſit, ὡς διὰ παντός. qua de re infra pluribus.

ὑπονοεῖν ὑπέβαλεν τὰς πλημμυρίδας) Elegantior eſt vetus lectio, ὑπονοεῖ ὁ τὰς πλημμυρίδας ὑπέβαλεν.

ὅ, τι τοῦ Κράτητος λόγος) Cratetis ſententia plana eſt. Vide Euſtathium ad finem Od. λ.

D Ὅτι δ᾽ ὁ οἰκουμένη νῆσος) Vt probaret poetam Geographiæ principem fuiſſe, docuit hactenus, ita ab eo terram deſcribi quaſi magnam aliquam inſulam, quæ ab omni parte Oceano ſit circunfuſa. Nunc docet, rem ita ſe habere: & poetam quum ita ſentit, rectè ſentire. Id primum probat ἐκ τῆς αἰσθήσεως, καὶ τῆς πείρας: deinde affert alia argumenta probabilia. Porro hãc fuiſſe veterum de terra quam incolimus ſententiam, ſatis, credo, vel pueri ſciunt. Non defuere tamen, qui è cõtrario mare quaſi magnũ lacũ in ſuo ſinu contineri putarẽt.

E Sanè Ptolemæus σύῤῥοιαν Oceani vehemẽter improbat.

ἐπὶ πάντ᾽ οὖν) Sic legendum cum vett. lib. non ὅπου. In iiſdem legitur περιελθεῖν, pro προσελθεῖν & mox, καὶ ὅπου δὲ τὸ, pro ὅπουδή.

¶ P A G. 4. ὁ λόγος δείκνυσι) ratio probabilis ſuadet: nulla neceſſaria demõſtrat. Cum enim extrema terrarũ vndique ſere nota ſint, id eſt, aqua cingi terram notum ſit, præter illud exiguum interuallum quod nauigari hactenus non potuit, vero per quàm ſimile eſt (ait

F Strabo) id quod nondum eſt exploratum, cingi & ipſum Oceano. Philoſophus vt hoc ipſum probet, nempe externum mare σύμπνουν, aliam affert rationem, ſed oppidò quàm infirmam. Sic ille libro II de Cælo. διὸ τοὺς ὑπολαμβάνοντας συνάπτειν τὸν περὶ τὰς Ἡρακλείους στήλας τόπον τῷ περὶ τὴν Ἰνδικὴν, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εἶναι τὴν θάλατταν μίαν, μὴ λίαν ὑπολαμβάνειν ἄπιστα δοκεῖν. λέγουσι δὲ τεκμαιρόμενοι καὶ τοῖς ἐλέφασιν &c.

ἐκ τῶν περιπλεόντων ἀποπειραθέντων τῷ ἀνθρώπων) Sic libro VII. de mari Germanico loquens, ait nauigantibus in Oceano orientem verſus, occurrere τὰ κατὰ τὴν Βρεττανικήν,

G & τὰ πρὸς βορρᾶν μέρη τοῦ Πόντου: atque hoc poſſe intelligi ait ἐκ τῶν περιπλεόντων ἀπειραθέντων. Vide locum.

τὸ πέλαγος τὸ Ἀτλαντικόν) Mare Atlanticum quoties legis apud Strabonem, Oceanum intellige: ſic enim loqui ſolet poſt Eratoſthenem: quem & Cicero ſequitur in Sõnio: licet Mela, & plerique omnes Atlanticum mare, non Oceanum, ſed eius tantum partem occiduã appellari tradant.

ἀντιπνεούσαις τὸ ἐπι.) Debemus reſtitutionẽ huius loci veteribus lib. Legendum enim, ἀντιπνεούσαις καὶ κωλυούσαις τὸ ἐκπλεῖν: cum vulgata lectio ne græca quidẽ ſit.

Τοῖς τε οἰκοῦσι) Aliud argumentum, ad aſtruendam τὴν σύμπνοιαν

τὸ πελάγη σύῤῥουν. Si varia eſſent maria, etiam æſtus ratio eſſet diuerſa ac varia; atqui eadem eſt vbique: itaque idem eſt quoque mare.

ἢ οὐ πολὺ παραλλάττον) Re vera παραλλάττει ac variat nonnullis in locis, vt in mari Balreo.

ἱκανῶς δ' ἐπεξεργασάντων τὰς περὶ τούτων λόγων) qui abundè ſatis firmis argumentis euicerunt id ita eſſe. Poſidoniũ de Oceano accuratè ſcripſiſſe etiam ea libro ſequenti diſcimus.

καί τι ἱκανὸν συνάγοιτ' ἂν χρῆσθαι) Affert aliud argumẽtum ad probandam Oceani σύῤῥοιαν. Nolo, inquit, ſuper hoc pluribus diſputare: tantũ dicã, quòd & ὁμοιοπάθεια de qua dictum modò, id ſuadet: & hoc amplius, ἡ τῶν ἀναθυμιάσεων συνοχή. Nã cũ alantur ſidera maria Atlãtici exhalationibus, probabilior eſt eorum ſentẽtia qui nullis iſthmis eius tenorẽ frangi putãt: quòd ſic plus erit aquæ, & plus exhalationum ex aquis orietur ad alẽda ſidera. Meminetis lector, Strabonẽ ex ſuæ αἱρέσεως principiis diſputare. Stoicus enim fuit non Academicus Strabo. Stoicorum autẽ dogma erat, relatum à M. Tullio, & aliis ſexcẽtis, Ali corpora cœleſtia, aquarum exhalationibus. Nihil igitur cauſæ erat cur Xylander vir eruditus, de huius loci obſcuritate quereretur: minus etiam cauſæ erat, cur diceret ea pleriſque diſputationibus Strabonis poſſe intelligi eũ fuiſſe peripateticũ: quo nihil potuit dici à docto viro alienum magis à veritate. Ac miror equidẽ cum nõ ſemel profiteatur Strabo ſe auſpiciis Zenonis militare: tamẽ id Xylãdio perſuadere eum nequiuiſſe. Iã quod ad diſputationes attinet: exemplo ſit ea quæ eſt præ manibus. Sumit Strabo quaſi certum, Ali ſidera aquarũ exhalationibus: & erat nimirũ ratũ id apud Stoicos, cuius familiæ vnus hic alumnus. Vide Ciceronem, Laertiũ, Porphyrium, alios. Quid Peripatetici? Audiamus philoſophum, hãc opinionem irridentẽ, atque adeo ridiculorũ eſſe hominum aſſerentem. Locus eſt Μετεωρ. lib. II. Διὸ καὶ γελοῖοι πάντες, ὅσοι τῶν πρότερον ὑπέλαβον τὸν ἥλιον τρέφεσθαι τῷ ὑγρῷ. Meminit & alibi.

ὥσπερ ἐν τοῖς ἔχεται) Lege cum vett. ὥσπερ δή. Trãſit ad nouũ argumẽtum, quo demõſtrat peritiã Homeri rerũ Geographicarũ, Mare, inquit, internum, nõ minus quã externũ, nouit poeta, quod ea eo intelligere eſt, quòd gentes quibus id mare prætexitur pleraſque omnes commemoret.

ἀπὸ στηλῶν ἀρξαμένῳ) Vett. quatuor cod. habebant ἀρξαμένη. quam lectionem minus probo: quum vulgata lectio infinitis prope locis huius operis confirmetur.

ὧν ἀνὰ μέσον μεμαρτυρηκότα) Lego ἀπάντων: vt non ad inſulas tãtum referatur, ſed ad ea omnia quæ ſunt enumerata.

καὶ τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον) quæ eſt mediterranei maris pars. De Cimmeriis, eorumque in Aſiã eruptione, lege Herodotum. Cõtigiſſe eã ante Homeri ætatẽ, infra autoritate Chronographorum confirmat Strabo.

ἢ κατ' αὐτόν, ἢ μικρὸν πρὸ αὐτοῦ) Sic loquitur, cum hîc, tum libro tertio, quia de tempore quo vixerit Hom. nõ conſtat inter autores. Nã vt alios miſſos faciã, Herodotus, à ſe ipſo diſſentit ac variat: qui quũ lib. II. ſcribat vixiſſe Homerum & Heſiodum annis ante ætatem ſuã quadringentis, non amplius: tamen in libro de Homeri vita ſic ſcriptum reliquit. Ἀφ' οὗ δὲ Ὅμηρος ἐγένετο ἔτεα ἐστὶν ἑξακόσια ... μέχρι τῆς Ξέρξου διαβάσεως, niſi alterutro loco eſt ἡ γραφὴ διημαρτημένη. quod doctiſſimos viros exiſtimare, cũ hæc ſcripſiſſem animaduerti.

μέχρι Ἰωνίας ἐπιδραμεῖν) Cur dicat ἐπιδραμεῖν ſcire licet ex Herodoto: qui lib. I. ait Cimmeriorum hanc in Ioniam expeditionem, non fuiſſe καταστροφὴν πολίων, ſed ἐξ ἐπιδρομῆς ἁρπαγήν.

Ἤδεε καὶ περὶ ἀρχαιολογουμένων) Solet Strabo Homeri verba interdum ita proferre, vt ſuo tamen ſermoni ea accõmodet: Quare cum præcedat ζωγραφεῖν, legendũ arbitror ἀρχαιολογούμενον. Mutare tamen quicquã nolui: præſertim ob ea quæ ſequuntur.

καὶ Ἀζυγ) Vett. cod. Ἀζυγ. perperam: Vide ad lib. VII.

καὶ τῶν γεωγραφῶν ὄντως) Scribe, καὶ γὰρ ὁ γεωγ.

A ¶Pag. 6. πολλὰ παρίημι τῶν ἐν μέρει) Ex lib. I. γεωγ. ὑφηγ. Ptol. ſcire licet quænam ſint ea quę tutò prętermittere queat (aut debeat potius) geographus. Inde etiã intelligas hos Strabonis libros admixtũ quid habere χωρογραφίας τῇ γεωγραφίᾳ. Sed & χωρογράφον cum γεωγράφῳ paſſim confundit, quos multum inter ſe differre docet Ptole.

ἢ διδασκαλίας χάριν) Vox χάριν non eſt τῷ παντί: id eſt nec Strabonis nec Eratoſthenis, cuius verba referuntur. Eam igitur ὀβέλιζε. quæ melius infra vbi eadem Eratoſthenis verba repetũtur abeſt. Interpres vero qui
B putat dici poſſe Græcè ψυχαγωγίας χάριν ψυχαγωγίας, aut διδασκαλίας, errat errorem non ferendum.

Νυνὶ δὲ ὅτι μὲν Ὅμηρος τῆς γεωγραφικῆς ἦρξεν) Concluſio eſt eorum omnium quę hactenus ſunt diſputata, ab illo loco, Καὶ πρῶτον ὅτι ὀρθῶς. Tranſit deinde ad probationem reliquæ partis argumenti primi.

γνώριμον) Γνώριμον, diſcipuli, & vt Suidas explicat, φοιτηταί. Heſychius, γνώριμοι, μαθηταί.

καὶ πολίτην) Nam vterque Mileſius. Laertius.

τὸν μὲν οὖν ἐκδοῦναι πρῶτον γεωγραφικὸν πίνακα) Laertius
C ait Anaximandrum omnium primum γῆς καὶ θαλάσσης περίμετρον edidiſſe.

καταλειπόμενον γράμμα) In Epitome, σύγγραμμα. Citatur paſſim Hecatæi περιήγησις ſiue περίοδος Ἀσίας καὶ Εὐρώπης.

πιστούμενον) Manuſſ. πιστούμενον, & ita lege. Quod autem ait, ἐκ τῆς γραφῆς apparere non falſò fuiſſe Hecatæo attributum eum librum qui terræ deſcriptionem continebat, Eratoſthenem ſequitur. Nam alij aliter ſentiebãt: Athenæus autẽ refert, fuiſſe id opus à Callimacho, in recenſu omnium ſcriptorũ, alij quã Hecatæo tributũ.

D Ἀλλὰ μὴν ὅτι γε δεῖ πρὸς ταῦτα πολυμαθείας) Secundum argumentum explicare & confirmare aggreditur: Id erat, Geographiam abſque rerum quam plurimarum cognitione parari nõ poſſe. Hipparchi primum rationibus vtitur: deinde ſuas ipſe profert.

αὐτὸ δὲ τὸ τῶν ἱστορίαν καὶ τῆς τῶν ἐκλ.) Vide ad hunc locum, quæ docet Ptolemæus lib. I. ὑφηγ. cap. ſecundo, & ſeq. Ait autem diligenti obſeruatione opus eſſe τῶν ἱστορίαν & τῶν ἐκλείψεων: vtriuſque mox proponit exemplum. Nã quod de latitudine regionum dignoſcenda per obſeruationem climatum additur, pertinet ad prius mem-
E brum: quod de longitudine, ad poſterius.

τῆς Ἀλεξανδρείας τῆς ἐν Αἰγύπτῳ) Manuſſ τῆς πρὸς Αἰγύπτῳ quam lectionem, & rei veritas, & conſuetudo loquẽdi familiaris Straboni confirmant. Infra eodem lib. Ἡμεῖς δ' ἐπιδημήσαντες ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ πρὸς Αἰγύπτῳ.

πότερον ἀρκτικώτερος Βαβυλῶνος ἢ νοτιώτερος) Ea obſeruationibus Ptolemæi facile id intellectu. Latitudo Alexandriæ ab eo ponitur graduum XXXI. Babylonis XXXV. Auſtralior igitur Alexãdria totis gradib. IIII.

τὸ διὰ τῶν κλιμάτων) Vtraque vrbs in eodem ſita eſt cli-
F mate, nempe III. qui διὰ Ἀλεξανδρείας nũcupatur: differentia à varietate parallelorum pendet.

πάλιν δὲ διὰ τῶν ἐκλειπτικῶν ἡλίου καὶ σελήνης συμπτωμάτων) Nã etſi eodem momento vbique apparet, ἡ ἔκλειψις: tamen non apparet vbique κατὰ τὰς αὐτὰς ὥρας: nec eadem eſt tunc temporis vbique ſeu diei ſeu noctis hora. Quibus igitur in locis maior pars vel diei vel noctis fuerit tũc peracta, ij loci intelliguntur eſſe orienti propiores. Exempla pete è Plinio lib. ſecundo, cap. LXX. & Ptolemæo, Ὑφηγ. lib. primo, cap. IIII.

G ἔπειτ' δὲ δὴ τοιαῦτα φασίν) Lege ἔπειτα δή. Sic lib. XIII. ἔπειτα δὴ ὁ ποιητὴς ἐξηγεῖται: nec bene vett. cod. οὐ δή.

ἅπαντες ἴσως) Poſt allatas Hipparchi rationes, nunc alias incipit afferre. Senſus huius periodi eſt, Cùm igitur Hipparchus hoc ait, (quod videlicet iã dixi) tũ omnes ita ſentiunt, vt nimirum exponam nos. Legẽdũ autẽ ἅπαντες δ' ἴσως: quam leuẽ mẽdam nõ animaduertẽs interpres peccat grauiter. Exiſtimat enim etiã quæ ſequuntur ex Hipparcho afferri: quod non puto.

καὶ γνωστέον χρώματα) Ita edidimus, quia hãc diſtinctionẽ ſecutus eſt interpres. Legẽdum verò, προσνοήσαντες καὶ τὰ ὁρατὰ καὶ γνωστέον, χρώματα, καὶ μεγέθη, καὶ ἀποστήματα καὶ σχήματα δυνάμεις. In vett. lib. verba illa, καὶ μεγέθη καὶ ἀπο-

τίναξι, deſiderabantur: fortaſſe non malè. Senſus eſt, eos qui locorũ ἰδιότητας deſcribere, ſiue χωρογραφίαν inſtituũt, cogi ſaltem leuiter τὰ οὐράνια & τὴν γεωμετρίαν attingere, dũ ſitum, figurã, magnitudinẽ, diſtantiã ab aliis locis, ac partium inter ſe χύσιν declarant. Paullo poſt ait, qui ſcripſere λιμένας & περίπλους nec adhibuere quæ erant ἐκ τῶν οὐρανίων, καὶ τῶν μαθηματικῶν addenda, reliquiſſe ἀτελῆ τὴν ἐπίσκεψιν. Aliter Ptolemæus ſentire videtur, qui pronuntiat τῇ χωρογραφίᾳ οὐδὲν μαθήσεως μαθηματικῆς. A

ὅπως κατασκευάζων οἰκοδόμος) Vitruuius lib. VI. *Hæc autẽ ita erunt rectè diſpoſita, ſi primò animaduerſum fuerit, quibus regionibus aut quibus inclinationibus mundi conſtituantur. Namque aliter Aegypto, aliter Hiſpania non eodem modo Ponto, diſſimiliter Romæ, item cæteris terrarum & regionum proprietatibus oportere videntur conſtitui genera ædificiorum: quod alia parte Solis curſu premitur tellus, alia longe ab eo diſtat, alia, per medium temperatur.* Pertinent eòdem, quæ ex Iuliano architectonico profert Harmenopulus lib. II. B

καὶ πόλιν κτίζων ἀρχιτέκτων) Vide præcepta hac de re apud Ariſtotelem, Πολιτικῶν lib. VII. cap. XI. & Vitruuium lib. I. cap. IIII.

μόνον γε οὐκ ἐπιστάτην τῆς οἰκουμένης αὐτὸν) nedum Geographus. Sic lib. XI. μόνον γε τὴν ἄλλην οἰκουμένην τοσοῦτον. C Heſychius, μόνον γε, πόσῳ γε μᾶλλον. ſæpius tamen legas μὴ ὅτι γε.

πρὸς τὸν δὲ πολὺ καὶ αὐτὶ τοὺς ἀνταλλαγῶν ἰσως) ait πρὸς τὸν πολὺ quia nec totis CLXXX. gradibus lõgitudinis à ſe inuicẽ ſunt diſſiti Indi Hiſpanique: nec propriè Antipodes vocari poſſunt, qui ſint in eadẽ ἡμισφαιρίῳ. Ἀντίποδας enim definiũt τοὺς ἐν τῷ ἀντικειμένῳ τόπῳ ὑμῖν γῆς ἔχοντας βάσιν &c.

καὶ ὅτι τὸ κάτω τὸ μέσον φέρεσθαι) Cõſtans hæc eſt rectè philoſophantium opinio: quam tamẽ euertere conatus eſt D Epicurus, & eum ſecutus Lucretius. lib. I. φέρεσθαι autẽ εἰς τὸ μέσον, niti in medium ſolet Lucretius optimus Latinitatis autor dicere. Cicero I *Omnes partes mundi vndique medium locum capeſſentes nituntur æqualiter.* φορὰ Lucretio niſus. Porro hoc referendum cenſeo ad id quod dixerat modò de antipodibus. Hęc namque vnica ratio eſt, quæ euincat eſſe Antipodas. Cum enim omne graue deorſum vergat: τὸ κάτω autem in corpore rotundo nihil aliud ſit quàm centrum: ſequitur ex omni parte habitari terram poſſe: quippe verum erit de iis qui vbi- E cunque terrarũ ſiti fuerint, deorſum eos vergere, quæ eſt rerum grauium natura: Deorſum autem, eſt πρὸς τὸ μέσον. Quare non dubito quin antipodas eſſe poſſe facile eſſet admiſſurus Strabo: quanquam eſſent necne nuſquam ab eo affirmatur.

καὶ τῷ πολιτικῷ παρακολουθεῖν δυνατὸν) hoc eſt, quãtum is capere poteſt, qui in Reip. adminiſtratione verſatur. παρακολουθεῖν eleganti metaphora, animo conſequi & F percipere quod doceatis: familiaris D. Paulo vox. Ptolemæus ὡς ἂν οἱ ἴδιοι καὶ ἐπὶ τοσοῦτον παρακολουθοῦντες δυνάσθωσι παρακολουθεῖν. Vide quæ notauimus ad Lucam Act. I.

¶ PAG. 6. μηδ' ὅσπερ) Quam rationẽ habeat magnitudo terrę, ad magnitudinẽ cælorum: aut potius quod nulla inter eas magnitudines ſit proportio: Tũc enim dicitur magnitudo ad magnitudinem λόγον ἔχειν, quando id quod maius eſt, ab eo quod minus eſt poteſt καταμετρηθῆναι. quod de cælis & terra dici non poteſt. Vide Ptolem. lib. I. cap. Quod terra ſit centrum mundi.

ὁποία τις) qualis ſit terræ figura. An πλατεῖα, an σφαιροειδὴς ſimilis, an τυμπανοειδὴς, qualis denique figura. Que G de re, lege Ariſtotelẽ De cælo, lib. II. cap. XIII. & Ptolem. lib. I. cap. ὅτι σφαιροειδὴς ἡ γῆ. quæ ſententia, autorem habuit primum Parmenidem.

καθ' ὅπου κεῖσθαι τοῦ σύμπαντος) Vtrum ſit μέση τοῦ οὐρανοῦ, vt eſt: an extra axem quidem, ſed æqualiter tamẽ ab vtroque polo diſtans: an in axe ſita ad alterũ polũ magis accedat: an denique neque in axe ſit, nec ab vtroque polorum æqualiter diſtãs. De quibus lege Ariſtotelem dicto loco: & Ptolemæum lib. I. cap. Quod Terra ſit μέση τοῦ οὐρανοῦ: & Plinium lib. II. ca. LXIX. Atque hoc quoque inuentum eſſe Parmenidis legimus.

μετεωρολογικῆς τινος πραγματείας) Μετεωρολογικὴν πραγματείαν vocat, non quæ eſt de meteoris & iis quæ infra lunã gignuntur: ſed τὴν περὶ τῶν οὐρανίων, quæ eſt pars τῆς ἀστρονομικῆς. Proclus in Euclidem docet, μετεωρολογικὴν eſſe partem aſtrologiæ, ac docere τὰς τῶν ἐξαρμάτων διαφορὰς, καὶ τῶν ἀστέρων τὰς ἀποστάσεις, aliáque id genus, aſtrologica theoremata. Ptolemæus eandem cum Strabone ſententiam ita extulit: τὸ δυνατὸν εἶναι καὶ παρακολουθεῖν τὸ μὲν διὰ γεωμετρίας, τὸ δὲ μετεωροσκοπίας. Achilles autem Statios eruditè quid inter μετέωρα & μετάρσια ſit differentiæ, ſic explicat. Τὰ μὲν μετέωρα ἐν οὐρανῷ καὶ αἰθέρι ἐστὶν, ὡς ἥλιος καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ οὐρανὸς καὶ αἰθήρ· μετάρσια δὲ τὰ μετὰ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς γῆς, ἀνέμοι, νεφέλαι, σκηπτοὶ, κεραυνοί. Quare ſi hos ſequimur autores, libri Ariſtotelis Meteorologicõ, nõ περὶ μετεώρων, ſed περὶ μεταρσίων fuerint inſcribẽdi.

ὅσον οὐρανὸς ἔστ' ἀπὸ γαίης) Homeri ſunt verba,

τόσσον ἔνερθ' ἀΐδαο, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.

& Heſiodi in Theog.

τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.

ἀφίημι δὲ τὸ τοιοῦτο πλεονάζειν) Tranſit ad tertium argumentum: Id erat de vtilitate quæ è cognitione geographię percipitur maxima. Tractat hanc quæſtionem duplici via: Primum generaliter id probat: idque bifariam: veterum autoritate, & Ratione. Deinde accuratius, atque vtilitatem hãc partitur in duas ſpecies: altera eſt πρὸς τὰς πράξεις: altera eſt πρὸς τὴν θεωρίαν: quam diuiſionem etiam ſupra innuerat, vt ibi monuimus. De vtraque vtilitate ſeorſim deinde agit.

Ἐπὶ δὲ τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν) Etiã in manu exaratis cod. ita legitur aut etiam corruptius. Puto autem totum locum eſſe ſic legendum. Ἐπὶ δὲ τῶν Αἰγυπτίων,

——— τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.

καὶ ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν. Αἵ θ' ἑκατόμπυλοι &c.

Mirum eſt enim quàm multos locos in hoc autore ſimiliter corruptos obſeruauerimus, & emẽdauerimus: Et eſt ſanè procliuis error, vt quũ vicinis in locis bis poſita eſt aliqua dictio, ab vna ad alteram tranſiliat feſtinans ſcriba. Alioquin fatendũ eſt eſſe ἁμάρτημα Strabonis μνημονικόν. Quid ſi pro iſto carmine

Αἰγυπτίῃ, τῇ πλεῖστα,

quod Thebis non conuenit, iſtud reponamus?

Αἰγυπτίῃ, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται.

quod à ſuperiori parum differt, & Thebis conuenit. vtrunque ex Οδ. δ.

παραγενέσθαι τινὰς εἰς φρόνησιν μεγάλας) Eruditè Strabo, vt omnia. Confer cum iis quæ docet philoſophus Nicomach. VI. cap. VIII. Hæc autem eſt probatio ἐκ τοῦ λόγου, quæ ſequitur, τῇ ἐκ τῶν παλαιῶν μαρτυριῶν.

ἐκ δ' ἂν δυ) Lego, μὲν γὰρ δυ.. δὴ δυ, etſi articum eſt, tamen hic nõ poteſt admitti: Eſt enim concluſio probationis tertij argumenti.

Διαφέροντως δ' ὑπάγουσι δεῖ.) Hic incipit ſeorſim agere de ea vtilitate, quæ percipitur ab hac ſciẽtia πρὸς τὰς πράξεις. Eſtque hoc veluti corollarium quoddam ſuperioris diſputationis.

χώρα γὰρ τῶν πράξεων ἐστὶ γῆ καὶ θάλασσα) Orbis terrarum & geographiæ eſt ſubiectum, & actionũ humanarum: ſed diuerſa ratione: illius, vt ὑποκείμενον ἴδιον, & ſubiectum quo de agat: harum, vt locus in quo ipſæ peragãtur. Omnis enim actio certo loco agitur. Hæc ratio eſt cur in politicis de loco & ſitu vrbis agat Ariſt.

πάσας ἐπὶ τὰς π.) Probo Aldinam lectionem πάσας. At in lib. ſcriptis conſtanter legitur πάντ. Vetus verò interpres legiſſe videtur, πάντας.

διατιθέναι ἐκείνους) διατίθεσθαι eſt conſpiciendum dare, & ob oculos ponere hoc eſt, deſcribere, & enarrare. Verbum mercatoribus proprium: nam φόρτον διατίθεσθαι eſt, merces venum exponere, non vendere vt vulgò putant, quanquam id à conſequenti ſæpe intelligitur. Strabo lib. XIII. καὶ ὑπὸ κωμικῶν εἰς τὰ ἱερὰ διατίθεσθαι, καὶ τὰς ἑταίρας γλωσσοποιεῖν. Plutarchus. hiſtorici, aut omnes, ἀλλοτρίων γεγόνασιν ἔργων ὥσπερ ἀγοραστῶν ὑποκριταὶ τὰς τῶν στρατηγῶν, καὶ βασιλέων πράξεις διατιθέμενοι.

πρὸς τίνας δὲ ἡ διάθεσις) Neuter interpres hũc locum intellexit, quia non vidit eſſe corruptum. Legẽdum eſt πρὸς τίνας. Ad eos, inquit, pertinet hæc orbis habitati accuratior deſcriptio, quorũ intereſt, eius partes hoc

dur

aut illo modo eſſe affectas,& hæc nota eſſe vel nõ nota Quorum autem obſecro hoc intereſt? Eorum nimirum qui verſantur circa τὰς πολιτικὰς πράξεις. hoc eſt, eorum omnium qui in quocunque genere Reip.clauũ tenent. Sic probat quod diſputabat hoc loco. At interpretes διάθεσιν affectionem ſignificare putarunt, nihilo melius quàm ſi paulò antè διατιθέντας afficere eſſent interpretati. Nam vtrunque eſt vt dici à mercatoribus translatum aut pictoribus. Sic διαθέτας χρησμῶν vocat Herodotus eos qui oracula explicat. διάταξιν pro eodẽ mox dicit in ſimillimo loco: ἡ διάταξις (ait) πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας, καὶ μάλιστα τοὺς ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς qui locus iſtum explicat & emendationem noſtram confirmat. Ptolemæo ἐκτιθέντες τὴν οἰκουμένην, & ἔκθεσις τῆς οἰκουμένης eſt quod Straboni διατιθέναι & διάθεσις. Idẽ Ptolem. διάθεσιν quoque interdum vocat vt lib. I cap. XV. καὶ ἔτι κατὰ μέρος δὲ τῶν πόλεων διαθέσεις πολλαχοῦ διαφωνούσας ἐξετάσομεν, ἐφ' ὧν μάλιστα ... Idem cap. XVIII. ... τὴν οἰκουμένην διάθεσιν.

Ἄλλων δὲ κατ' ἄλλα μέρη) Orbis partes inter ſe comparat, & quæ quibus debeant eſſe notiones explicat.

καὶ ἐπ' ἄλλων ἑστίας καὶ ἀρχῆς) Mirum eſt vett.cod. conſtãter retinere lectionem quam in ſuis libris reperit prior interpres ἐπ' ἄλλων αἰτίας. Legendum vero ἑστίας. vt Aldus edidit Ἑστία ſiue focus, ſæpe ædes totas notat, ac locum habitationis, vt βωμὸς ſiue ara totum tẽplum. Aeſchylus de Dario, ... ἀλλ' ... ἀφ' ἑστίας ... Plane ita vſurpat Æſchylus τὸ ἀφ' ἑστίας, vt hic Strabo. Præterea prouerbiũ eſt Græcorũ, ἀφ' ἑστίας ἀρχόμενος quo etſi non vtitur Strabo, eò tamen videtur alludere. Plutarchus, ... ἀφ' ἑστίας ἀρξάμενοι ...

¶Pag.7. Ἰνδοῖς σμικρᾶς χωρογράφου) Quid differant Geographia & chorographia, docet Ptolem. At noſter nullũ inter eas voces diſcrimen ponit. Itaque modò γεωγράφον vocat quem hic χωρογράφον.

τὰ δὲ περὶ Ἰνδοὺς ὄντα) Lectio manuſſ. τὰ δὲ περὶ Ἰνδοὺς ὄντα, καὶ τὰ μικρότερα. Optima ſane lectio. Bœotiæ minima quæque (ait) cognita habere Indis nihil profuerit: nobis multum. Et è contrario, minima quæque Indorũ & ſingula loca omnia tenere, nobis fuerit inutile. Ratio in promptu: Dictum eſt enim Geographiæ accuratam cognitionem vtilem eſſe πρὸς τὰς πράξεις τὰς πολιτικάς. Nemo autem ait philoſophus deliberat ... ... aut Indi. Mutaret vterque ſententiam ſi reuiuiſceret: quippe, Hiſpanus etiam de iis quę in altera οἰκουμένῃ agenda ſint, hodie deliberat.

Μικρῶν δ' αὐτὸ μάλιστα ...) ait μάλιστα, non temerè: neque enim negat poſſe geographũ quędam inſerere quæ magis πρὸς τέρψιν καὶ γνῶσιν faciant, quàm πρὸς χρείαν: de quo mox dicet. Et re vera hominis eſt vt rectè cenſet Ariſtoteles, puſilli animi & abiecti τὰς χρείας ita ſectari, vt nihil velis ſcire niſi quo ſtatim ſit vſurus. Atqui oculus corporis ea vidẽdo delectatur, quorum ſcit nullum ſibi fore vnquam vſum. Quare cauſa non erat cur tam ſuperbè & impotenter triumpharet nouus philoſophus, ſi quid ſibi videretur in accuratiſſimis philoſophi diſputationibus animaduertiſſe cuius vſum nõ ſtatim deprehẽderet. Sed valeat nouus philoſophus, ... cum ſuis Animaduerſionibus & quæ euomit ... χολῆς.

Ἀγαμέμνονος στόλος) hiſtoria ab interpretibus poetæ refertur ad illa,

—— ... ἄψ ἀπονέεσθαι.

Πέρσαι δὲ) Xerxes cum exercitu.

καὶ Λίβυες) Hannibal profugus Syriam petens, Mela & Valerius Max. lib. IX. cap. VIII. alij.

τοὺς πορθμοὺς ἐπονομάσαντες δὲ τοὺς στενοὺς) Atqui ego quoque idem putabam: nempe τοὺς πορθμοὺς δὲ τοὺς στενοὺς & ita video loqui bonos quoſque ſcriptores. Sic Homerus ... vocat fretum anguſtum inter Scyllã & Charybdin, ... ſic Æſchylus in Prometheo στενωπὸν vocat fretum Siculum, & Apollonius fretum Boſphori πόρον στενωπὸν diſertim appellat. Niſi igitur mens mea vehementer cæcutit, aut obſcurè id

A quod voluit elocutus eſt Geographus, aut ille aliter ſcripſit. Sed profectò Strabo ſcriptor accuratiſſimus omni culpa liberandus eſt. Quare legendum eſt nõ τοὺς πολλοὺς, ſed τυφλούς. Τυφλοὺς στενωποὺς maria appellat, locos in mari anguſtos vbi ſunt breuia ac ſyrtes, & cæca vada. Vocem τυφλὸς quam ſæpe ſic vſurpet hic author non libet hic adnotare: tantum proponam verba eiuſdẽ Strabonis è lib. X. vbi de Salganeo iterũ ſic ſcribit. ... ὡς ἐξ ἀπάτης ... τὸν ... ἐπὶ τυφλὸν τοῦ Σαλγανέως στενωπόν. Ergo hic quoque ſic legẽdum.

B πόταμον τῆς ἀγνοίας κατέλαβον) Lege ἀγνοίας: exprobrat enim non deſipientiam qua innocentes per magnum ſcelus occiderunt, ſed imperitiam locorum: atque hoc eſt quod modo appellabat σφάλματα τῆς ἀπειρίας. Sic Diodorus de Athenienſium inſano populo qui bene de ſe meritos duces mortis, fraude quorundã inductus dãnauerat. Οἱ μὲν γὰρ (ait) ἐξ ἀπατηθέντες, ... τῆς ἀγνοίας ... Ita legit etiam vetus interpres. Verumtamen alteri lectioni fauẽt hæc verba Valerij. *Igitur anguſti atque æſtuoſi maris alto è tumulo ſpecula-*

C *trix ſtatua tam memoriæ Pelori quam Punicæ temeritatis vltra citraque nauigantium oculis expoſitum indicium eſt.*

τοῦ σάλου) Veteres quinque cod. τὸ σάλον.

κατὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν) Aliter cauſam explicat Mela: & aliter Valerius Max. quicum ſentit Seruius in III. Æneid. Idẽ vero notat legi, angulum illum Siciliæ etiã antè ita fuiſſe dictum.

ὁ Ἐφιάλτης λέγεται) Hiſtoria eſt nota. Vide Herodotũ lib. VIII. & Diodorum lib. XI.

δείξας τὴν διὰ τῶν ὀρῶν ἀτραπὸν) Ἀτραπὸς eſt via recta & anguſta, μὴ ἔχουσα ἐκτροπάς. Videtur autem nomen iſtud

D de appellatiuo vt grammatici vocãt, factum proprium iſti loco. Appianus, ... Ἀτραπὸν ... Λακεδαιμονίοις τοῖς ἀμφὶ Λεωνίδην &c.

τὴν τῶν Ῥωμαίων στρατείαν) Teſtatur id Romanæ hiſtoriæ. De bello Parthico, & fraude Artauaſdis, vide lib. XI. & XVI. De Gallis quod ait, referendum eſt ad ea quæ infra de Morinis lib. IIII. narrantur, & apud Cæſarem de Neruiis.

καὶ τὰς χρείας) huc eſt & ipſa rerum experimenta, ſiue πρὸς τὸ πρακτικὸν βίον.

E Ἔτι δὲ καὶ τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας ἐστὶ καὶ πολιτικῆς) Legẽdum eſt, Ἔτι δὲ καὶ Nunc docet etiam Ethicum ac Politicum aliquid iuuari à geographia. Nam cum vterque circa eos potiſſimum verſetur qui præſunt rebus agendis, ad quem propriè ſpectare harum rerũ cognitionẽ ſupra diſputatum eſt: videtur omnino neceſſariũ eſſe vt nec ethicos nec politicos, harum rerum ſint rudes. Ac ſane ſi horum eſt moderari ac quaſi præſcribere iis qui in Reip. adminiſtratione verſantur res agendas, res autẽ geri ſine locorum in quibus gerendæ ſunt cognitione nequeunt, nemo non videt vt rectè præſcribatur quid

F ſit agendum quid non, aliqua ſaltem locorum cognitione opus eſſe. Hic quærat fortaſſe aliquis, qua ratione dictum ſit à Strabone Ethicam philoſophiã verſari circa τοὺς ἡγεμονικοὺς βίους. Nã de politica minus eſt obſcurũ, & explicat ipſe. Videtur igitur exiſtimaſſe Strabo, quicquid Ethicus philoſophus de virtutibus, & actionibus ſecundũ virtutẽ, aut potius ſecundũ naturã, quod eſt κατὰ φύσιν, diſputat, etſi generaliter ad omnes, propriè tamẽ ad eũ pertinere, qui primas in Rep. obtinet: quia is vnus eſt cuius Reip. potiſſimũ intereſt vel bo-

G nis vel prauis moribus eſſe imbutum. De vno quũ loquor, intelligo τὸ κύριον τῆς πόλεως, ſiue is ſit vnus, ſiue ſint plures vno, ſed ὀλίγοι, ſiue multi. Ac poſſunt opinor iſta dici non ineptè, verior tamen expoſitio huius loci hæc eſt, Ἠθικὴν φιλοσοφίαν cũ dicit, nomen generis pro nomine ſpeciei vſurpat, quod quũ eſſet obſcurum & ambiguum addidit καὶ πολιτικῆς: vbi τὸ καὶ eſt ἐξηγηματικόν. Quare etſi vtrunque nomen cõiunxit, tamẽ vnã intellexit τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας partẽ, τὴν πολιτικὴν. patet id ea ſequentibus, ſi quis non oſcitanter ea legat.

κοινὸν δὲ) Quia hæc probatio ad philoſophiã ἠθικὴν τῆς γὰρ τῶν πολιτειῶν διαφορᾶς ... τῶν ἡγεμονικῶν διαφορῶν) Cõmune hoc igitur Stoicis & Peripateticis. Ariſtote-

les enim nõ aliunde inueſtigat quot ſint πολιτείας genera. Eã vide & cõfer cum iſtis quæ ab eo docentur in libris De Rep. tum alibi paſſim, tum lib. III cap. V. Semel lectorẽ monitum volo, has diſputationes & reliquas huiuſmodi, apud Strabonem, ex principiis apud Stoicos ratis eſſe explicandas: quoniam vero veterum Stoicorũ libros Zenonis, Cleanthis, Chryſippi, aliorũ, amiſimus, mirũ non eſt multa eſſe quę nõ facile intelligi queat vnde ſumat Strabo.

ὁμωνύμως καλοῦντες) Nam vbi ἀρχὴ βασιλέως, dicimus ibi eſſe eam πολιτείας formam quam βασιλείαν appellamus, vbi ὀλίγοι, ὀλιγαρχίαν. vbi ὁ δῆμος, δημοκρατίαν: aut etiam δῆμον. Attici enim ſcriptores δῆμον ſæpe ἀντὶ δημοκρατίας & ſtatu popolari vſurpant: vnde illud, καταλύειν τὸν δῆμον, & alia multa. Hæc igitur eſt ὁμωνυμία quã intelligit: quàm ſit potius παρωνυμία, ſi ſequamur τοὺς ἐκ τοῦ περιπάτου. Idem alibi obſeruabis.

τὴν ἀρχὴν ἰσχύειν τῆς ἐπιστασίας) hoc eſt, τὴν ἐπιστασίαν διαφέρειν.

καὶ τὸ τῶν δικῶν) Ex ſuperioribus apparet legendũ eſſe, καὶ ἄλλο τὸ τῶν δικῶν. Imperitus librarius & iners ægrè tulit vocẽ ἄλλο toties repeti. Porro, etiam Iuriſcõſulti diſtinguunt accuratè inter legem, plebiſcitum, Senatuſconſultum, & Principis conſtitutionem.

τύπος δὲ καὶ σχῆμα πολιτείας ὁ νόμος) Platonis eſt ſententia, νόμους δεῖν εἶναι τοιούτους πρὸς τὰς πολιτείας. Ariſtoteles in libris Πολιτικῶν paullò aliter videtur ſentire. Eius verba ſunt, πρὸς γὰρ τὰς πολιτείας τοὺς νόμους δεῖ τίθεσθαι, καὶ τίθενται πάντες, ἀλλ' οὐ τὰς πολιτείας πρὸς τοὺς νόμους. Mox Nomοι δὲ κεχωρισμένοι τῶν δηλούντων τὴν πολιτείαν &c.

τὸ δίκαιον εἶναι τοῖς τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον) Plato lib. I. de Rep. Φημὶ γὰρ ἐγὼ εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἄλλο τι ἢ τὸ τοῦ κρείττονος ξυμφέρον. & in IIII. de legibus, τὴν φύσιν ὅρον τοῦ δικαίου λέγειν, ὡς λέγομεν, ἔστιν ait hoſpes Athenienſis τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον.

Ἔχει δέ τινα καὶ θεωρίαν οὐ φαύλην) Altera vtilitatis pars, quæ eſt περὶ θεωρίαν καὶ ἐπιστήμην.

¶PAG. 8. τὴν μὲν τεχνικὴν) θεωρίαν τεχνικὴν vocat κατ' ἐξοχὴν, quam ſupra ἐπιστήμην dixit melius: ſed & apud Ariſtotelem hæc interdum confunduntur.

ὥσπερ εἴ τις λέγοι) Exemplũ θεωρίας τῆς ἐν μύθοις, quam quidẽ negat afferre aliquid vtilitatis (niſi eo caſu quẽ exprimit) ei qui rebus agẽdis operã det, quẽ vocat πρακτικόν: afferre tamẽ ait delectationẽ liberali homine dignam.

διαγωγὴν δ' ὅμως πορίζει οὐκ ἀγεννῆ τὸν ἄνθρωπον) Sic ait philoſophus Πολιτ. lib. VIII. Muſicam eſſe διαγωγὴν τὴν ἐλευθέριον. Διαγωγὴν autem eodem lib. ita definit, vt ſit τὴν διὰ τῶν πόνων λύπης ἰατρεία τις, habens non ſolum τὸ καλὸν, ſed etiam τὴν ἡδονὴν vocat & ἀνάπαυσιν: quæ duo cõiũxit Polybius de hiſtoriarũ lectione loquens lib V. δυνάμενον μετ' ἀρέσκοντος ἀναπαύσεως ἅμα καὶ διαγωγῆς. Idẽ Ariſtoteles lib. I. τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ ſcribit, τῶν εὑρισκομένων τεχνῶν, τὰς μὲν πρὸς τἀναγκαῖα, τὰς δὲ πρὸς διαγωγὴν οὔσας. Vetus interpres qui vertit *ſecernit* ſecutus eſt lectionẽ quæ in manuſſ. pleriſque reperitur χωρίζει. Verum nihil eſt mutãdũ. Sic πορίζειν ἡδονὴν apud philoſophum.

καὶ γὰρ ταῦτα) Lego καὶ γὰρ καὶ ταῦτα Nam & iſta cognoſcere (ait) quærit ὁ πράττων, idque duplicem ob cauſam: & quia celeberrimæ ſunt huiuſmodi fabulę poetarum: & quia earum ſcientia eſt iocunda ac ſuauis. Potes & ita τὸ ἔνδοξον accipere: quia præclarũ eſt & iocundum iſta tenere: Xylander hîc mentem autoris non vidit.

ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολύ) Ὁ πράττων etiam τὸ καλὸν venatur ex hiſtoriarum & geographicorum librorũ lectione: ſed id intra modum: potius enim quærit τὸ χρήσιμον πρὸς τὰς πράξεις: vnde intelligitur in quo potiſſimum, & in quo minus debeat immorari Geographus, qui ſuam ſcriptionem ad rationes τοῦ πολιτικοῦ accommodat.

ἢ ἰκανόν) Vett. cod. ἱκανῶν. videlicet τοῦ ἐνδόξου καὶ τοῦ ἡδέος.

ἄνευ τῆς τοιαύτης μεθόδου) quam Ptolemæus μέθοδον μαθηματικὴν appellat. ἐκ τῆς παρὰ τοῖς δι' ἡμῶν μεθόδου μαθηματικῆς, ἐν ταῦθα γὰρ τοῦτο μάλιστα προηγεῖται τὸ μέρος. Dicit Ptolemæus idem quod Strabo.

ὑποθέσεις δὲ) De his ſuo loco, libro ſecũdo tractat Geographus. Illinc petantur quæ huc faciunt. Hîc tantũ ſignificare voluit, eũ qui ad Geographiam accedat, non debere rudem eſſe prorſus & imperitum eorum quæ apud Geometras & Aſtronomos partim demonſtrantur, partim etiam ſupponuntur.

αὐτὸ μόνον ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως) Locus obſcurus & corruptus. Lego, αὐτὸ γὰρ μόνον τὸ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως ἢ τῆς τούτων κοινῶν, ἐγγύς ἐστιν. Sed videtur aliquid deſiderari. Docet Strabo duplicem eſſe viam argumentorum quibus ea probẽtur quæ ait hîc ſupponi: altera via eſt, quã vocat ἐκ τῆς ἐγγύθεν, quùm ea afferũtur quę ſunt ipſis ſenſib. obuia: atque hæ ſunt, quas γραμμικὰς δείξεις ſiue ἀποδείξεις Ptolemæus & Cleomedes vocant: altera eſt, quam appellat ἐκ τῆς πόρρωθεν ὑπομνήσεως, quum ea afferuntur quorum fides aliunde pẽdeat. Quare nõ rectè hunc locum interpretantur, qui putant τὸ ἐπὶ τὸ μόνον φορὸν, eſſe argomẽtum τῆς ἐγγύς Ipſe mox cõtrarium dicit. Sed manifeſtò locus eſt corruptus: quod ſanè doleo: eſt enim illuſtris & philoſophicus. Lectio quam repoſuimus minus videtur à mente Strabonis diſcedere.

εἰ ἄρα ἐπιτομαῖς ἐν κεφαλαίῳ μικρά) Et hæc corrupta ſunt. Lego, εἰ ἄρα ἐπιτομαῖς ἐν κεφαλαίῳ μικρῷ, Exẽplo vult illuſtrare quod modo dicebat: perinde eſt igitur ac ſi diceret, ὡς δὲ ἐπιτομαῖς ἐν κεφαλαίῳ μικρῷ ἐστιν, ὡς λέγω τοσοῦτον ἐστὶν &c. ἐπιτομαῖς ἐν κεφαλαίῳ, eſt ſummatim, & quaſi per indicẽ aliquid delibare. tertij autem caſus hic vſus, frequens eſt apud græcos: vt in illis ϲυνήθει δὲ φανερῶς, συντόμως δὲ. Eubulus apud Athenæum, ——συντόμως δ' ἐστὶν ἰδεῖν ἐκεῖ ῥαῖον ἢ τῇ θεωρίᾳ ἐξετάζειν. Sed omnium maximè hoc genere loquendi Strabo delectatur. Quid quod non aliter legiſſe videtur vetus interpres?

πόρρωθεν ὑπομνήσεως, Videtur reſpicere Platonis dogma, Scientias nihil eſſe aliud quàm ἀναμνήσεις.

ἐπὶ τὸ αὐτοῦ ἄρτημα νεῦον) hæc ita videntur interpretanda. αὐτοῦ ſcilicet τοῦ μέσου. eſtque ἐν διὰ δυοῖν. Nã νεῦον ἐπὶ τὸ τοῦ μέσου ἄρτημα, eſt νεῦον ἐπὶ τὸ μέσον τὸ ὡς ἀρτημένον Verũ eſt enim, Terram in medio τοῦ κόσμου ita eſſe collocatam, quaſi aliqua Homerica catena ſuſpenſa teneretur. At vetus interpres, σχῆμα legit: ineptè Vide Ariſtotele De cælo lib. II. cap. XIIII. & Manilium lib. I.

ἐκ δὲ τοῦ κατὰ τὸ πλάτος) Vulgo deeſt τὸ poſt κατὰ. & eſt hic error millies in Strabone commiſſus. Vide Ptol. lib. I. μεγάλης συντάξ. & Plin. II. cap. LXX. necnõ Cleomedẽ.

τοῖς πόρρωθεν φαίνεσθαι) Præfero lectionem veterem, φαίνεσθαι quam & vetus interpres ſequitur.

τὸν οὐρανὸν περιφερῆ ὄντα) Alia ὑπόθεσις. Probatur à Ptolemæo lib. I. Μεγ. συντ. cap. Ὅτι σφαιροειδῶς ὁ οὐρανὸς φέρεται. Eſt autem περιφερῆ, ἀνάλογον σφαιρικῷ.

ἐρριζωμένην ἐπ' ἄπειρον τὴν γῆν) Xenophanis hæc fuit opinio. Ariſtoteles De cælo, lib. II. Οἱ μὲν γὰρ διὰ ταῦτα, ἄπειρον τὸ κάτω τῆς γῆς εἶναι φασίν, ἐπ' ἄπειρον αὐτὴν ἐρριζῶσθαι λέγοντες, ὥσπερ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος, ἵνα μὴ πράγματα ἔχωσι ζητοῦντες τὴν αἰτίαν. Achilles Statius ipſios Xenophanis ſuper hac re verſus profert. Ξενοφάνης δ' ἐν τοῖς μετέωροις εἶναι τῆς γῆς ἀλλὰ κάτω εἰς ἄπειρον καθήκειν φησί·

Γαίης μὲν τόδε πεῖρας ἄνω παρὰ ποσσὶν ὁρᾶται,
Καὶ ῥεῖ προσπλάζον τὸ κάτω δ' ἐς ἄπειρον ἱκνεῖται.

ἐν αὐτῷ τοσαύτῃ περιφορᾷ) Idem Manilius ad verbum:

Quod niſi librato penderet pondere tellus
Non ageret curſus mundi ſubeuntibus aſtris *Phœbus.*

καὶ τὰ περὶ κλιμάτων δὲ) Alia eſt ὑπόθεσις. Nam quæ de tota ratione climatum dicũtur, ea à meteorologis ſeu aſtronomis probantur ac demonſtrantur. Vide Ptole. μεγ. συντ. lib. II. At Geographus ea ſumit & iis vtitur vt certis.

νυνὶ δ' ἐξ ἑτοίμου δεῖ λαβεῖν τινα) Nunc, hoc eſt, in hac πραγματείᾳ quædam pingui Minerua ſunt delibanda, neque id temerè, ſed ea tantum quæ &c. λαμβάνειν ἐξ ἑτοίμου ſolet Strabo de iis dicere, qui aliquid ὑποτίθενται nec probãt. Infra de Hipparcho. ἰδίᾳ τι περὶ αὐτῆς λέγοντα, καὶ μὴ ἐξ ἑτοίμου λαμβάνοντα. Familiaris Straboni locutio. Sic χρᾶσθαι ἐξ ἑτοίμου lib. XV. vti iis quæ alibi sũt probata.

ὁ φιλόσοφος γὰρ) Locũ hunc accuratè explicat Strabo l. X.

τῶν πεζευόντων ἅμα, καὶ τῶν ἀρκτικῶν) Ait ἅμα, quia vt ori-

vt orizōtes, ſic & circuli arctici pro locorum inclinatione alij ſunt atque alij: Cleomedes. καὶ κύκλοι οἱ ἀρκτικοὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι γίνονται, κατὰ τὰς τῶν οἰκήσεων μεταστάσεις.

¶Pag. 9. ἅπαντα τὰ μὲν περὶ τὸν οὐρανὸν, τὰ δὲ καὶ τῆς φύσεως γνωρίζειν ἅπαντα) Qui hūc locū nō animaduerterūt eſſe corruptū, mirum non eſt non eum intellexiſſe. Eſt autē ita legendum, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα κατὰ τὰς &c. διαφέροντα ἀναντῇ, τὰ μὲν περὶ τὸν οὐρανὸν, τὰ δὲ καὶ τῆς φύσεως, γνωρίζειν ἅπαντα. Nō pero, inquit, tātam in homine politico rerum cœleſtium cognitionem, vt rationē omnium quæ de corporibus cæleſtibus demonſtrari à mathematicis ſolēt, omniúmque mutationum quæ ſiue in ſpeciē tātum, ſiue etiam re vera contingunt; horum inquā omnium rationē poſſit reddere. Ergo legendum ἀναντῇ, non ἅπαντα. quod ratione vlla ferri non poteſt. Sic vſus eſt eodem verbo infra, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἀναντῇ id eſt ſυμβαίνει videre eſt: & item alibi.

τὰ μὲν περὶ τὸν οὐρανὸν) Mutato orizōte mutatur & cæli facies: Nouæ apparent ſtellæ: quæ prius videbantur, videri poſſe deſinūt. Exēpli gratia, Canopus in Græcia non videtur: Rhodi videri incipit. Sic de aliis.

τὰ δὲ καὶ τῆς φύσεως) Nam mutato orizonte natura locorū alia atque alia reperitur vt ſi quis ab Ægypto proficiſcatur in Britanniam.

ὁ μηδ᾽ ὅπως) Quod facit Ariſtoteles primo Ethicorū, vt explicet quis ſit idoneus ad percipienda quæ in ethicis libris docētur: id hoc loco facit Geographos.

καὶ ἀργὸν) tā ignauū & ab omni rerum honeſtarū cura alienū: qualis videlicet fuit Margites Homericus. Id genus homines, vocāt Græci ἀνδράποδα. Iuſtinianus in Nouella de Teſtibus. καὶ μή τινας ἀνδραπόδους καὶ χαμαιπετεῖς καὶ τοὺς ἀσήμους ὄντας εἰς μαρτυρίαν ἰέναι: Grammatici, ἀνδράποδον, ἀργὸς, γυναικώδης.

κλιμάτων τε καὶ ἀέρων) Si quid eſſet mutandum quod videtur Xylandro, legerem non vt ille καὶ καιρῶν, ſed καὶ ἀέρων. Ἀέρας vocant græci qualitatem locorū ac regionis. Sic lib. XVII. διαφέροντα τόπων καὶ ἀέρων dicit: Et ita apud Vitruuium aeres locorū. *Diſciplinam verò ait, medicinæ nouiſſe oportet propter inclinationes locorum*: vbi vides κλίματα & ἀέρας coniungi. Quare, vti dixi, ſi quid mutādum eſſet, ita potius legendum cenſerem. Sed nō placet vt quicquā mutetur. Nam ſic iterū hoc ipſo libro κλίματα & ἀέρας coniunctim poſuit. & libro ſecundo ita ſcribit, ἀπὸ τῆς κύκλων οὐδέ τι περιβάλλων καὶ οὐδὲ μονοειδῶν, ὡς τά τε κλίματα καὶ τοὺς ἀέρας διαφορεῖν. qui locus vulgatam lectionem apertè confirmat.

κατὰ προαγόντων ἀγωγὴν) Vocat προάγουσαν ἀγωγὴν quū traduntur initia harū ſcientiarū: huiuſmodi libellos vocant Latini Inſtitutiones: Græci Εἰσαγωγὰς, Στοιχειώσεις & Ὑποτυπώσεις: itemque ἐγκύκλια μαθήματα. Strabo ἐγκύκλιον ἀγωγήν.

κακοπαθείας τῆς ἄλλης) Si quis malè hæc animo conceperit. Ignorantia duplex eſt: vna quū res prorſus ignoratur: ea vocatur κατὰ ἀπόφασιν: altera quum res nō ignoratur. ſed perperā ſcitur: ea eſt κατὰ διάθεσιν, de priori ſuperius dixit: nunc alteram tangit. Vtranque Homerus ſuo Margiti elegātiſſimis carminibus tribuiſſe videtur: priorem intellexit cum dixit

τὸν δ᾽ οὔτ᾽ ἄρ σκαπτῆρα θεοὶ θέσαν, οὔτ᾽ ἀροτῆρα,
οὔτ᾽ ἄλλως τι σοφόν.

poſteriorem hoc eleganti carmine expreſſit.

Ὃς γ᾽ ἠπίστατο πολλὰ, κακῶς δ᾽ ἠπίστατο πάντα.

οὐ χωρὶς μὲν αὖ οὐκ ἂν γεωγραφίας ἐκεῖνος) Sic Ariſtoteles, διὸ τῆς πολιτικῆς, οὐκ ἔστιν οἰκεῖος ἀκροατὴς ὁ νέος.

ἀτελῶς δ᾽) Confert Geographiam cum hiſtoria: ac ſuū in vtraque parte ſtudium commemorat.

οἱ τοὺς λιμένας καὶ τοὺς περίπλους καλουμένους πραγματευθέντες) Περίπλους ſcripſerant apud veteres quā plurimi: extant hodiéque Arriani & Annonis Περίπλοι. laudatur ſæpe à veteribus. Αἰσίου περίπλους. Eiuſdē videtur fuiſſe argumēti Varronis liber qui à Solino laudatur, De Littoralibus. Λιμένας ſcripſerat Timagenes ſiue Timagetus, teſte ſcholiaſte Apollonij: & Timoſthenes poeta ac nauarchus Ptolemæi: de quo Strabo lib. IX.

A ἀπολειπόμενον περιττὰ) Ita eſt etiam in vett. cod. Veruntamen, aut τὸ ἃ eſt inducendum, aut, quod potius puto ita eſt legendum, ὅσα & ἐκεῖνα τῆς ἱστορίας ὄντα, ἃ νῦν.

τὰ μεγάλα περιέχοντα τὸ οἰκεῖον, καὶ τὰ ὅλα) Bene vet. cod. καὶ τὰ ὅλα. Sic paullo poſt τὸ ὅλον.

Ὅτι μὲν οὖν σπουδαῖον) Cōcluſio generalis eorū omnium quæ hactenus diſputata ſunt. Atque hîc deſinit primum pars.

Εἰ δὲ πολλῶν προειρηκότων) Sequitur pars horum librorū ſecunda, omnium vt initio diximus longiſſima. Docet iuſtas ſibi non defuiſſe cauſas deſcribendi etiam poſt ſummos viros τὴν οἰκουμένην.

B αὐτὸ μὲν καὶ τὸ αὐτὸν πάντως διαλαχθῆναι ἀπόντος ἅπαντα λέγοντες) Vel cæcus videat legendū, διαλεχθῆναι. niſi (inquit) cōuincat omnia eodē modo dixiſſe vt alij: Tunc enim merito me aliquis actū agere diceret, ac iure reprehenderet. Quid igitur eo homine facias cui placet Strabonē poſt Stratonē, idem argumentum, totidē libris, eodē ordine, ac verbis penè iiſdem tractaſſe? Nimirum bonā ei à Deo mentē aut certè ſilentium optādum. At ſi reuiuiſceat hodie Strabo, profectò hominem

C ὑπερβάλλοντα ἀπαιδευσίᾳ εὑρήσει. Porrò διαλεχθῆναι habuerūt & Aldi codices, vt ex eius editione coniicere eſt.

¶Pag. 10. Μιθριδάτης) Vide lib. XII. & alios.

ἐγὼ προήκεσθαι περὶ ἅπαντας αἰτιολογεῖν) Verè & elegāter Chriſtianus philoſophus Athenagoras, hominis eſſe ſtulti, imperitos reſponſione dignari. ἠλίθιον (inquit) ὡς ἀληθῶς, τὸ, τοῖς ἐπιπολαίως καὶ ματαίως αἰτιολογεῖν.

Περὶ πρῶτον δ᾽ ἐπισκεπτέον Ἐρατοσθένη) Eratoſthenē primū aggreditur quædā de eo prius præfatus: Hūc miris laudibus effert lib. XVII: hic minus honorificè videtur

D de eo ſentire ac loqui: neque id ſtudio obtrectādi: Nā & aliorū doctorū virorū idē fuit de Eratoſthene iudicium: & notat autor Epitomes, Eratoſthenē vulgo dici ſolitū Βῆτα τῶν φιλοσοφούντων: vt qui facile ſecundas in quauis philoſophiæ parte obtineret, in nulla primas. Sic apud Martialem Alpha & Beta vocantur, qui primas vel ſecundas in aliqua re obtinet.

Quem non lacernis Publius meus vincit
Non ipſe Codrus Alpha penulatorum.

μέσας πόλεις) Athenas. Fuit & Archimedes σύγχρονος

E Eratoſtheni vt ex ipſius teſtimonio notat Proclus.

ὅν φασι πρῶτον θέαν τινὰ περιῆχεῖν σοφίας) Iampridem admonuimus ad Laertiū noſtrum, quem pene pueri emendauimus, corruptum hunc locum ſic eſſe legendū & reſtituendū, ὅν φασι πρῶτον αὐθαιρετὰ περιθέμενον σοφίας. Sic enim refert Laertius dicere ſolitum Eratoſthenem ὡς πρῶτος Βίων τῆς φιλοσοφίας ἀνθινὰ ἐνέδυσεν. Non fuiſſe autē me quum illa ſcripſi vanum coniectorem, didici poſtea

F ex lib. manu exaratis. In pleriſque enim cod. erat αὐθαιρετὰ ſr. vno diſertè αὐθαιρετὰ vt didici poſt editum ferè Strabonem: quod prius ſi ſciiſſem vulgatam lectionem minimè retinuiſſem. Præterea ſciendum eſt in vett. lib. ſcriptum eſſe φιλοσοφίας non σοφίας. quā etiam lectionē Laertius cōprobat. Legebatur autē in quibuſdā libris εἰπεῖν ἄν τινα. vt ſit loquēdi genus ellipticū, pro, *poſſit dicere aliquis*. Antè legebā εἴποι ἄν τις ἐπ᾽ αὐτοῦ τοῦτο. quomodo alibi eum loqui memini. vt ad Bionem referantur hæc verba: de quo ait Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ Βίων. eleganter παρῳδῶν locum poetæ qui ſic habet Od. σ.

G οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.

quo in verſu quū ἐπιγουνίδα Ariſtarchus exponeret, τὸ ἐπάνω τοῦ γόνατος: Crates τὴν ἰσχύν: Chares vero τὴν ἐφ᾽ ὅλω τῷ σώματι εὐεξίαν, Strabo ita παρῳδῶν ſecutus videtur Cratetis expoſitionem.

ὅς τε Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως) Dolet Straboni prælatū eſſe Ariſtonē Zenoniſque vnū autorē Stoicorum cohors tota, ſequitur, colit, admiratur. Sed videamus quā ſit æqua Strabonis hæc querela: Mihi quidē videtur Eratoſthenes nō leuē cauſam habuiſſe cur in Ariſtonē eſſet propenſior: eo enim vſus erat magiſtro: credo quia paulò pòſt quā ille Athenas venit fato functus eſt Zeno Ariſtonis magiſter. Pietatis igitur officio functus videri poſſit, cum præceptorem ſuum commendarit

Et tamen non ita Ariſtoni fuit deditus vt eius ἀπεφθέγματα, in ſuis ſcriptis taceret Eratoſthenes. Docet id nos Athenæus ex cuius libro ſeptimo verba Eratoſthenis de Ariſtone adſcribam, quia ſunt elegantiſſima. Sic igitur ille in dialogo quem inſcripſerat Ariſto. Ἤδη δέ ποτε καὶ τοῦτον παρέρχεσθαι τὸν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς κατανοήσειν θεμελίων, καὶ ἀναφαινόμενον μετὰ τῆς ἡδονῆς.

τοῖς δ' ὑπὲρ διαλαχθεῖσι) Vide Laertium in Zenone.

ὧν διαδοχὴ οὐδεμία τοιζεται) Ex Diogene Laertio intelligimus, vix ac ne vix quidem obtinuiſſe Ariſtonem vt αἱρετικὸς diceretur: idem tamen teſtis eſt, quoſdam ab eo fuiſſe Ἀριστωνείους nuncupatos: M. Tullius Tuſculanarum lib. v. autor eſt, Ariſtonis ſententias & placita euanuiſſe.

εἰς τὴν ὑπόληψιν ταύτην) Legi malim ὑπόθεσιν ταύτην Sic lib. I x κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Illud autem lib. x. ὁ δ' ἀπαλλαγεὶς τῆς ὑποχέσεως ὁ τοῦ θηρίου, nõ eſt ſimile.

διαγωγὴν ἢ καὶ παιδείαν) Philoſophus πολιτικῶν lib. v i i i. diſtinguit diligenter inter διαγωγὴν, παιδιὰν, & παιδείαν.

Καὶ πρῶτον) Prima Eratoſthenis reprehenſio: Malè dixiſſe eum, Poetam omnem delectare ſolum velle, non etiam docere. Probat non ita fuiſſe dicendum, ſed hoc modo, Poetam omnem, partim delectare, partim docere velle.

ὅπερ ἀρτίως ὑπεθέμεθα) Supra, illo loco Οὐδὲ γὰρ ἀπο- . . . εἶναι.

¶ Pag. 11. οἱ δ' ἡμέτεροι καὶ μόνον, ποιητὴν ἔφασαν εἶναι τὸν σοφόν) Nõ potuit clarius profiteri ſe eſſe Stoicũ. An nõ enim Stoici fuerũt, qui dicerent, Solũ ſapientẽ bonum, pium, doctum, regem etiam, omnium denique rerum ſolum eſſe dominum? Itaque ſolus ſapiens ſecundum Stoicos erit poeta, ſolus orator. Laertius. Οὐ μόνον δ' ἀρχικοὺς δικαστικούς τε καὶ ῥητορικοὺς μόνους εἶναι· τῶν δὲ φαύλων οὐδένα. Notum aſt illud Sophili comici elegans dicterium, Στωικῶν δόγμα ἐστὶν, ὅτι πάντα τῷ σοφῷ καὶ σοφὸν κἂν ᾖ φρόνιμος ἄριστος. Vide Athenæum lib. i i i i. & Ciceronem. In vett. quibuſdam cod. legitur, οἱ δὲ πάτερες prorſus malè. Sic enim alibi de Zenone, ὁ δ' ἡμέτερος.

ἀυλεῖζειν) Manuſſ. αὐλεῖν. vt & in συναγωγῇ Planudæ ex hoc libro. Legitur etiam in manuſſ. αὐτῶν ἐπαινοῦντας non ὡς τε ποιοῦντας.

ὅπου γε καὶ οἱ μουσικοί) De muſica præter Ariſtotelem, Platonẽ, Plutarchũ, & alios, lege Athenæũ lib. x i i i i.

καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς ἀοιδοὺς σωφρονιστὰς εἴρηκε.) Athenæus libro primo, vt probaret veterum ἀοιδοὺς fuiſſe viros temperantes, & philoſopho dignam vitam vixiſſe, (quod hic voluit Strabo demonſtrare) eadem planè vtitur ratione: vt mihi quidem videatur Athenæus hunc Strabonis locum habuiſſe in animo cum illa ſcriberet. Verba eius ſunt: σώφρονας δὲ καὶ τοὺς ἀοιδοὺς φιλοσόφων διαθέσιν ἐπέχειν. Ἀγαμέμνων γοῦν τὸν ἀοιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταιμνήστρᾳ φύλακα καὶ σύμβουλον.

Τὸν τε Αἴγισθον οὐ πρότερον αὐτῆς περιγενέσθαι φησὶν, ἢ) Athenæi verba quibus iſta expreſſit ſunt hæc: ὁ δ' Αἴγισθος οὐ πρότερον διαφθείρει τὴν γυναῖκα, πρὶν ἢ τὸν ἀοιδὸν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. Quod ait Athenæus occiſum ab Ægiſtho iſtum cantorem, id etſi Homerus disertè non dicit: tamen ex eius verbis facile intelligitur.

Κάλλειπε τὴν δ' ἐθέλουσ') More ſuo mutat rationem verborum poetæ: Sed in vet. cod. locus ita legebatur vt extat apud poetam: quem vide ἰδ γ.

κατεχαρῶσιν εἰς τὸ ποιεῖν) Falſa lectio. Scribe κατεχαρίσατο Κατεχαρῶ enim nunquã ita Græci vſurpant: ſed καταχαρίζειν: quodquia parũ hactenus fuit obſeruatũ placet aliquot exẽplis confirmare. Hipparchus lib. i i. Τὸν μὲν γὰρ ἔτι πλεῖον περὶ αὐτοῦ λόγον, ἐν τῇ τῶν συναγωγῇ τῶν περὶ ἐκείνων κατακεχαρισμένων. Dionyſius Halicarn. ὡς δὲ μὴ ἰδιώτας ἀγροίκους τῇ ἐν αὐτοῖς κατακεχαρισμένων. Diod. Sicul l. v. de Carcino poeta, κατεχαρίσατο ἐν τοῖς ποιήμασι τούσδε τοὺς στίχους. Idem li. x i i i. paullo aliter dixit εἰς τὰς ἐξ ὧν πράξεις τῆς ἱστορίας βίβλον κατεχαρίσατο. vtitur & alibi. Grammatici in huiuſmodi locis χαρίζειν explicant λέγειν. He-

A ſychius, χαρίζεσθαι, λέγειν. Lege χαρίζεσθαι. Nam idem τὸ φαντάζεσθαι explicat, λέγειν & χαρίζειν. Dicunt Græci & χαριτίζειν pro eodem. Polyb. lib. i i. ἵνα τούτων ὑφ' ἐν τοῖς ὑπομνήμασι χαρίζεσθαι.

πολυτρήρωνα καὶ τὴν Θίσβην) Poetam imitatus eſt Æſchylus, Perſis. Οἱ δ' ἀμφὶ νῆσον τὴν πελειοθρέμμονα. de Salamine loquitur, quæ erat in Veneris tutela vt docet nos Homerus: ideo probabile eſt columbam Veneri ſacram ibi abundaſſe.

εὐλείμων ποιηεσσαν) nullum epithetum.

B Διδάσκοντα, νὴ Δία ἀλλά) Legendum mutata diſtinctione, διδάσκοντα νὴ Δία, ἀλλά. Nam τὸ Δία fere initio obiectionum poni ſolet. Sic mox, Νὴ Δία, ἀλλ' ἐπεὶ φρόνιμος ὁ ποιητικός. Præterea non puto eſſe diſtinguẽdum poſt εἴρηκα: ſed ita hanc ſentantiam eſſe legendam: νὴ Δία· ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἴρηκε, τὰ δ' ἔξω τῆς ἀληθείας, καὶ οὗτος καὶ οἱ ἄλλοι τερατολογίας μυθικῆς πεπληρώκασι.

παντὸς νῦν πάντα τὰ μὲν) In vet. lib. deſiderabãtur verba illa νῦν πάντα. puto autẽ inducta fuiſſe ab aliquo qui offenderetur ſermonis nouitate: cùm potius videretur

C dicendum, τῶν νῦν πάντα ὑπάρχει. Sed is fruſtra fuit. Sic ſæpe Græcos loqui ſtudioſis huius linguæ notius eſſe puto quam vt autoritatibus ſit agendum. Priſcianus libro x v i i. notat, Latinos hoc dicendi genus à Græcis eſſe mutuatos Liuius. *Periti religionum iuriſque publici, quoniã duo ordinarij cõſules eius anni, alter morbo, alter ferro periiſſet, &c.*

καὶ προσεργάζεται γε) Lege vt eſt in manuſſ. προσεπεργάζεται γε. vel προσεπεξεργάζεται. vt fere Aldus. Προσεπέργασμα enim id appellatur, aut etiam προσεπεξέργασμα, non προσεργασία.

D προσκατεχόμενος αὐτοῦ διὰ τὸ φιλοτιμίας) Mendoſa lectio: quod ipſa φράσις ſatis indicat. Legendum, πρὸς ἐκεῖνον θαυμαστὸν πρὸς cum patrio caſu, ita dictum vt εἶναι πρὸς quæ eſt iſti αἰτίας φρονῶν. Sophocles.

——ὁ πρὸς ἐκείνου φρονῶν,

Ἐμοῦ τ' ἐναντίας, πρὸς τὸ μήτε τι πήματι.

Senſus eſt, velle nihil non Homero tribuere, meritò dixerit aliquis, eſſe hominis, qui præ ſtudio erga Homerum nimio, aberrat à veritate. Nam ἐκπίπτειν, pro ἐκπίπτειν τοῦ λόγου dictum, vt ἐξάγειν ἑαυτοὺς pro ἐξάγειν ἑαυτοὺς τοῦ ζῆν. quod eſt vſitatiſſimum. φιλοτιμία autem, non

E aliud eſt hoc loco quàm ſtudium ardẽs erga aliquem: vnde φιλοτιμεῖσθαι liberali manu largiri interdum ſignificat. Mirum verò eruditum interpretem non potuiſſe huius loci ſententiam videre.

ἀπὸ τοῦ εἰρεσιώνης κατηγορεῖν) Eruditè hunc locum explicat Xylander. Nota ſunt de *Ireſione* Athenienſium feſto quæ tradunt grammatici, & Plutarchus: quos conſule. Tãtùm monebo, verſus Sophoclis hac de re quos apud Clementẽ corruptos Xylãder ait, ſic eſſe legẽdos.

Ἣν μὲν γὰρ εἶχον μαλλοὺς, ἣν δὲ καὶ ἀμπέλου

F σπονδεῖόν τε, καὶ ῥαγὸς εὖ τεθησαυρισμένης·

ἐνῆν δὲ συμμιγὴς ἐλαίας πάγκαρπος

λίπος τ' ἐλαίας, καὶ τὸ ποικιλώτατον

ξουθῆς μελίσσης κηρόπλαστον ὄργανον.

Κατηγορεῖν, eſt κατά τινος τι ἀγορεύειν. κατὰ autẽ in hac voce vel aduerſus ſignificat, vt apud oratores, vel idẽ ſere quod de, vt apud philoſophos. Illud eſt loqui aduerſus aliquẽ, & accuſare: hoc aliquid alicui attribuere. In ſcholis peripateticis etiã pueris nota vox. Sic & Ptolemæus. καὶ γὰρ τοῦτον εἰώθασιν κατηγορεῖν τὸ ἐπὶ πάντων. Æſchylus ita fere vſurpat Agamemnone.

G ὃν γὰρ φρονοῦντες ὄμμα σοι κατηγορεῖ.

ἔπος δ' ὁ πολύτροπος ἀεὶ λεγόμενος) Videtur Strabo ſentire idẽ Ciceroni, qui Vlyſſem ſolũ ab Homero appellari πολύτροπον ait: à quorũ ſentẽtia nõ multũ abuit Euſtathius, qui libro primo & ſecũdo obſeruat, hoc epithetũ eſſe Vlyſſis apud Homerũ proprium: Achilli autem, ἅπαξ non fuiſſe attributum. Sed falli eos vehemẽter (niſi nos libri noſtri potius fallunt) conſtabit ei qui leget libros Ιλ. ο, φ, ω. in quibus omnibus, Achilles πτολίπορθος appellatur: vnde Virgilius.

& Priami

—— & Priami regnorum euerſor Achilles.

βυλᾶ ἢ μύθων)In libris mſ. ita legitur, βυλᾶ,ἢ τεχνᾶ ὁ ἀπισμίδης μύθοις. Nec refert quod aliter Homerus: ſic mox ἐν τῷ nou ποιεῖ.

PAG. 12. ἐν τῇ διαπείρᾳ)Longè fallitur vir eruditus cũ hæc aliò putat referẽda, quàm ad ea quæ libro ſecũdo leguntur. Cum enim ῥητορικῆς φράσεως exempla proponat geographus, nec potuit nec debuit eam omittere partem in qua conſumtũ omne rhetorũ artificiũ docti ſemper putarunt: quod præclarè explicat ac demonſtrat Dionyſius Halicarnaſſenſis, quẽ omnino vide. Hanc autẽ libri ſecundi partẽ, διάπειραν vocabant græci, vel ἀπόπειραν. Dionyſius. τοῦτο τοίνυν τῷ λόγῳ σχηματισμὸς, ὁ τῷ Ὁμήρῳ ἐστὶν Ἀγαμέμνονι ἐν τῇ διαπείρᾳ τῶν Ἑλλήνων. At in explorandis animis ſuorum, etſi magna vſus eſt prudẽtia Vlyſſes: tamen nego eam eſſe ῥητορικὴν φράσιν: nego etiam illã Odyſſeæ partem vocatam legã à quoquam Διάπειραν. Sciendum eſt autem huiuſmodi inſcriptiones ſingularum partium vtriuſque ποιήσεως Homerici, fuiſſe tunc in vſu maximè cum nõdum in duo corpora Ilias & Odyſſea fuerant redacta: Ac licet diſtinctis iam partibus, ac ſuis nominibus Inſignitis, videri poterat commodius alia ratione Homeri locos indicare: tamen vix tandem apud Grammaticos obtinuit vt ita laudarent poetam, quẽadmodum nos hodie facimus Ιλ. aut Ὀδ. α. β. γ. Scriptores verò alij antiquam rationẽ ſeruarunt. Sic apud Herodotũ ἐν Διομήδεος ἀριστείῃ, hoc eſt, libro Ιλ. ζ. apud Athenæum, ἐν τῇ ἐπιπωλήσει, pro Ιλιάδ. δ. Infra lib. IX. ἐν τῷ ἐπιπωλήσει, hoc eſt Ιλιάδ. libro quarto. Huiuſmodi ſunt quæ commemorat Ælianus, Ἡ ἐπὶ ναυσὶ μάχη, Δολώνεια, Ἀριστεία Ἀγαμέμνονος, Νεῶν κατάλογος, Πατρόκλεια, Λύτρα, Ἐπὶ Πατρόκλῳ ἆθλα, Ὁρκίων ἀφάνισις, quæ omnia ad Iliadem pertinent. ad Odyſſeam verò hæc, Τὰ ἐν Πύλῳ, Τὰ ἐν Λακεδαίμονι, Καλυψοῦς ἄντρον, Τὰ περὶ τὴν σχεδίαν, Ἀλκίνου ἀπόλογοι, Κυκλώπεια, Νεκυΐα, Τὰ περὶ Κίρκην, Νίπτρα, Μνηστήρων φόνος, Τὰ ἐν ἀγρῷ, Τὰ ἐν Λαέρτου.

ἐν ταῖς Λιταῖς)hoc eſt Ιλ. ι. Euſtathius. Λιταὶ ὁ ῥαψῳδία ἐπιγράφεται αὕτη, ἀπὸ μιᾶς πτλακεῖα λέξεως. Idem alibi, Πάτροκλος ἢ Ἀχιλλεὺς ἐν ταῖς Λιταῖς. Sic Athenæus libro primo.

ἐν τῇ πρεσβείᾳ)Quãdo Menelaus & Vlyſſes ad Troianos ad repetendam Helenam iuerunt legati: quę legatio non extat apud poetam, ſed eius fit mentio à Troiano Antenore Ιλ. γ.

εἰσάγει ῥητορεύοντας ἄλλους) Libri vet. habent ἑτέρους quod mutatum ab iis videtur qui perpetuam eſſe illã differentiam credebant quam notant Grammatici inter ἄλλος & ἕτερος: quam conſtat Atticos ſcriptores negligere.

ὅτι τὴν μιμητικὴν τοῦ βίου) Omnis enim poeta μιμητής. quod à Platone ita fuſè diſputatur, vt ne locum quidem indicari opus ſit.

ἢ ἐχ οἷόν τε ἀγαθὸν)Probat Stoicum dogma, Solum ſapientem eſſe poetam poſſe: Sed alia ratione probat quam apud Stoicos ſoleret fieri. Sanè, non ſolum Stoici ſed & alij philoſophi de poeta & oratore ita pronunciarunt: habẽtque hæc ſententia authores maximos. Sed ignoſcat mihi Strabo, ἐγὼ δὲ ποιῶ τοῦτο πείθειν. Didici enim in ſchola peripateticorum, vt bonus aliquis iure dicatur, non tam boni ac virtutis deſiderari cognitionem, quam ἐνέργειαν. Præterea τὸ ἐπιστήμων bifariam dicitur: & de eo qui præditus ſit ſcientia nec ea tamen vtatur: & de eo qui præter ſcientiæ cognitionem habet hoc amplius, vt poſſit ἐνεργεῖν τῇ ἐπιστήμῃ. Quis igitur non videt, vt ſit aliquis poeta, priorem cognitionem poſſe ſufficere: vt ſit vir bonus, id parum eſſe, aut nihil potius, quum altera ſcientia ſit neceſſaria?

τελέως ἀφροδιωτες ἐκεῖ δεῖ.) ἀφροδιῶν eſt ἀμαθεῖν. Sic dicimus Gallicè, *ſe moquer des lecteurs*. ἐγπαρφρονεῖν pro

A eodem poſuit Athenæus. Strabo alibi ἐγκαταφλυαρεῖν.

τί γὰρ εἴ τι ῥητορικὸν ἐν φράσει)Sic diſputat: φράσις eſt aliquid ῥητορικόν: φράσις eſt etiam ποιητικόν. Ergo aliquid ῥητορικὸν eſt ποιητικόν. In tertia figura. Stoici rhetorices partem vnam faciebant τὴν φράσιν.

τίς δ' ἄμεινον Ὁμήρου φράσιν νὴ Δία;) Lege, φράσαι; Νὴ Δία, ἀλλ' &c. Probat minorem ſuperioris ſyllogiſmi.

νὴ Δία, ἀλλ' ἑτέρα φράσις ἡ) Poterat Eratoſthenes reſpõdere, φράσιν eſſe & ῥητορικὸν quid & ποιητικόν: ſed aliã eſſe elocutionem oratorum aliam poetarũ, nec quic-

B quam eſſe inter hæc commune. Reſpõdet Strabo, φράσιν omnem ad rhetoricam pertinere: Eius diuerſas eſſe ſpecies τὴν ῥητορικὴν ſeu πεζὴν, & τὴν ποιητικήν: quæ nõ genere inter ſe differant, ſed τῷ ἰδίῳ, hoc eſt differentia ſpecifica, vt loquuntur in ſcholis. Nã quod eſt vtrique ἴδιον, id ipſũ eſt, quo inter ſe diſcernũtur. ſed malè inde colligi docet hæc nihil commune habere inter ſe: quum ſint duæ ſpecies eodem genere contentæ. Id igitur ait ſimile eſſe, ac ſi quis dicat τὴν τραγικὴν & τὴν κωμικὴν φράσιν nihil habere inter ſe cõmune, quia diſ-

C ferunt hæc quoque τῷ ἰδίῳ cũ re vera eiuſdem generis ſint ſpecies, nempe τῆς ποιητικῆς. vt ἡ ἱστορικὴ & δικανικὴ, τῆς πεζῆς. Ex his intelligitur φράσιν ῥητορικὴν vel eſſe genus quod diuidatur in duas ſpecies πεζὴν & ποιητικὴν vel eſſe ſpeciem alteram quando nimirum φράσιν ῥητορικὴν dicimus pro πεζῇ. Neque nouum eſt generis & alterius ſpeciei communem eſſe appellationem.

τῷ γε ἰδίῳ) Lectionis deprauatio parua, magnas huic loco tenebras offudit. Lege vt habent veteres libri, & ratio docet. τῷ γε ἰδίῳ quod iam expoſuimus.

Ἄρ' ἐν γὰρ οὐδ' ὁ λόγος)λόγον hic vocat, quam modo φρά-

D σιν appellabat. An (inquit) dicet Eratoſthenes, vel nullum eſſe commune genus quo comprehendantur legibus adſtricta, & ſoluta oratio? An hoc quidem non dicet, ſed negabit orationem in generis ſignificatione acceptam ad rhetoricam pertinere? λόγον, φράσιν, ἀπλῶς λόγον, pro eodem ponit.

ὁ πεζὸς λόγος ὅγε κατεσκευασμένος) Non dicit omnem orationem ſolutam, eſſe poetica poſteriorem: ſed artẽ oratoriam poſt poeticam eſſe natam. Eos autem qui poeticam omni oratione ſoluta priorem eſſe putant,

E eleganter irridet Ariſtides in oratione de laudibus Sarapis.

οἱ περὶ Κάδμον ἢ Φερεκύδην)Vide Laertium. Porphyrius apud Suidam affirmat Pherecydem eſſe qui primus ἐξήνεγκε συγγραφὴν ſoluta oratione.

ἀφαιροῦντες ἀεί τι τῶν ποιητῶν)Ergo, ex ſententia Strabonis, antiquiſſimi quique ſcriptores proximè ad ſtylum poetarum accedunt: quod profectò verum eſt: Ac

F mihi quidem perſæpe Herodotum cum lego, Homerũ aliquem videor legere: quem tamen M. Tullius ait ſolutum omnibus legibus fluere. Sed de his non eſt hic agendi locus.

ἀπὸ ὕψους τινὸς καταβαίνοντα ἢ ὀχήματος) Sic Plutarchus, Περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμ. Οὕτω τοῦ λόγου συμμεταβάλλοντος ἅμα ἢ συγκαταβαίνοντος, καὶ ἀπὸ μὲν ἀπὸ τῶν μέτρων, ὥσπερ ὀχημάτων ὁ ἱστορία.

ἢ τὸ ᾄδειν)Manuſſ. ἀείδειν. quod eſt ποιητικώτερον. Vide Euſt. ad illud, Μῆνιν ἄειδε.

ᾄδειν αὐτοῖς τὸ αὐτὸ) Vox αὐτοῖς quid hic ſignificet,

G quam ſequatur, παρ' ἐκείνοις non video. Itaque tollendam cenſeo.

ἢ ὅτι ἀπὸ τούτου ἡ κατάχρησις ἐδίδου) Κατάχρησιν vocat quæ à Græcis interpretibus μετάληψις vocitatur. Φράζειν & φράσις de elocutione quacunque propriè dicuntur: Cũ autem ita contigerit, vt qui primi arte φράζειν cœperunt, ij poetæ eſſent: de iiſdem primum & φράζειν dicebatur & ἀείδειν: illud propter elocutionẽ: hoc propter metrum. Sed cum poſtea etiam oratorum eſſet exortum genus, tunc de iis, primum quidem φράζειν propter arte elaboratam elocutionem vſurpatum eſt, deinde vero etiam ἀείδειν paulatim de iiſdem dici ce-

pi: per καὶ τῇ χωνῶν inquit, & errore. Nam quia de poeſis dicebatur φράζειν, de qoibus & ἀείδειν: communicata altera voce oratoribus, altera quoque quæ propria erat poetis, cepta eſt communicari. Simillima ratione γλήνη & κόρη de eodem dicerentur, nempe de pupilla oculi, quia κόρη translata ſignificatione de ignauo homine dici ſolebat, poeta eodem ſenſu etiam voce γλήνη eſt vſus. Sic ἰδοῦσα, pro ἀπορξεῖσα, ἰδοῦσα. vbi notat ſcholiaſtes, ἐκ τοῦ σημαινόμενον τὸ ὁμώνυμον ὁ ποιητὴς μετάλαψεν. Vide Plutarchum, & poetæ interpretes ad illum locum, ——ἐπεὶ οὐκ ἔτορ

τί δεσιν λοιπόν.

Ἀλλ' ὁ δὲ τὴ ανωτυγχάνειν) Aliud caput eſt reprehenſionis Eratoſthenis, De Fabulis Homericis, & erroribus Vlyſſis. Eratoſthenes omnia à poeta temerè & ſine vlla ratione putabat eſſe cõficta: Strabo, nõ omnia eſſe conficta: ſed veritatem hiſtoricam partim eum eſſe ſecutum, partim ſuis figmentis obſcuraſſe cenſet.

¶Pag. 12. δημαγωγεῖν) Paulò poſt de eadẽ re τὸ μὲν ἀπὸ ψυχαγωγίας, τὸ δὲ δημαγωγεῖν καὶ στρατηγεῖν τὰ πλῆθη. Quoſnam autem δημαγωγοὺς græci vocent in Republ. nemo clarius Ariſtotele docet. Illinc pete.

τοῖς μὲν ταῖς αποδέξαντο) Lego ἀποδέξαντο id eſt *admiſerant & probarant* Sic mox de eadẽ de re ἀπεδέξαντο Quod ad quæſtionem attinet qua de hic agitur, lege Platonem lib. de Rep. ſecundo, & Plutarchum De audiendis a iuuene poetis.

Φιλειδήμων γὰρ ὁ ἄνθρωπος) Ariſtoteles, Πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει.

φιλόσοφον ἢ πάντα τὸ φιλόμυθον) Imò conſequens potius. Ideo dicebat Ariſtoteles, philoſophos eſſe φιλομύθους. Διὸ καὶ, inquit, φιλόμυθος ὁ φιλόσοφός πώς ἐστιν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων.

ὅτι γὰρ Λαμίας) De Lamia muliere, quam perhibent fabulæ anſam præbuiſſe, præter Grammaticos, lege Diodorum Siculum lib. xx. Is Lamiæ antrum & regnum in Lybia collocat, cum alij alibi eam regnaſſe tradãt: græcus quidẽ Ethicorũ Nicomacheorum Ariſtotelis interpres circa Pontum ait: de ea accipiens Ariſtotelis hæc verba, lib. VII. οἷον τὴν ἄνθρωπον, ἣν λέγουσι τὰς κυούσας ἀναρρηγνῦσαν τὰ παιδία κατεσθίειν. Diodorus diſertè id negat, Euripidis ductus autoritate. De Gorgone autem, nota ſunt, quæ vulgò fabulantur poetæ. Ephialtes, Latinis eſt Incubus. Vide Seruium & Macrobium in Somnium Scipionis. Obſeruant autem grammatici, hanc vocẽ quando δαιμόνια ſignificat ſcribi per ε Ἐφιάλτην quando nomen eſt aut hominis, aut morbi ſiue μαρτυρίου per φ. Verum hanc legem negligunt veteres ſcriptores. Μορμολύκη & Μορμώ voces ſunt, ad pauorem pueris incutiendũ à nutricibus excogitatæ. Sic mater apud Theocritum,

——μορμὼ αἰτ, δάκνει ἵππος.

Ariſtoph. Μορμὼ, τοῦ θράσους. Mox Strabo, μορμολύκας τινὰς πρὸς τοὺς ἀποτρέπειν.

ὅτι περὶ τῶν θεῶν τὴν φύσιν) Omninò θεῶν eſt legẽdum: quam lectionem & vett. cod confirmant. Sic mox κατά τι θεῶν dicit At Xylander. *de rebus diuinis* ſentiat. Melius omninò prior interpres, *tributas à diis honores*.

διὰ τοῦ ποιητοῦ) Hæſit hic meritò eruditiſſimus Xylander. Sed legendum ... nam in libris manu exaratis eſt ... autem ſignificat ἀλγεινὰ & ... Reſpicit autem Strabo ad Furias quæ vultu horribili & turpiſſimo à poetis ac pictoribus fingebantur. Id vel ex Cicerone, (vt poetarum narrationem taceam) & Æſchine, vnde habet Cicero, notum eſt. Sic dicitur à ſummo vate Scylla habere πόδας ... & ipſa ... Nam qui locum poetæ aliter explicant falluntur, opinor. Pertinẽt ad hunc locum quæ diſputat grauis et in primis autor Polybius non procul à libri tertii fine: quo loco docet, harum rerũ metu, (quã ille vocat δεισιδαιμονίαν,) ſtare & contineri maximè

A Rempublicã Romanorum. Vide locum: & ſi lubet cõfer cum iis quæ de eadem re ſcribit Dionyſius Halicarnaſſ. lib. ſec.

προσγελώσας) Lege προσγελάσαντας. vt & Epitome Planudis habet.

Κεραυνὸς γὰρ) Telum hoc Iouis. Heſiodus.

βροντήν τε στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν
καὶ τὰ Διὸς μεγάλοιο.

καὶ αἰγὶς) Iouis & Mineruæ ὅπλον, eſt ἡ Αἰγίς.

καὶ τρίαινα) Telum Neptuni.

B καὶ λαμπάδες καὶ δράκοντες) Reſpicit ad Furias.

καὶ θυρσόλογχα τῶν θεῶν ὅπλα) Pertinent hæc ad Bacchum. Pereleganter hæc omnia complexus eſt poeta, cuius hæc ſunt.

Fulmina ſub Ioue ſunt: Neptuni fuſcina telum:
Enſe potens Mars eſt: haſta Minerua tua eſt.
Sutilibus Liber committit prælia thyrſis,
Fertur Apollinea miſſa ſagitta manu.

Verba autem illa, καὶ θυρσόλογχα τῶν θεῶν ὅπλα, videntur ab aliquo eſſe poeta accepta. Corruptus in hac vo
C ce Proclus: quod moneo quia nec vir doctiſſimus Thomas Linacer, nec alij magni viri hoc animaduerterunt. Lege ergo in aſteriſmis Procli, θυρσολογχεῖ ἐν ἀστερίσμῳ Κένταυρος. θυρσόλογχαι pro θύρσον dicebant, quia erat θύρσος λογχωτός vt appellatur libro Epigram. græcanicorum ſexto. Strabo lib. III. de alia re ἀκόντιον λελογχωμένον τῷ θύρσῳ dicit. Athenæus libro quinto de Baccho. ἔχοντα ἐν τῇ χειρὶ θυρσόλογχον χρυσοῦν. Apud Ptolemæum θύρσον legimus ſimpliciter.

καὶ οἱ περὶ τοῦ ἑκαταῖον) Hecatæus, Herodotus, Ephorus: quorum fabulis non vbique ita delectatur Strabo, vt
D nunc. Nam ſanè alibi fabuloſos id genus ſcriptores acerbè ſatis perſtringit, & velſicat.

καὶ φυσικοὶ) Parmenides Empedocles Xenophanes, alij philoſophi ante Socratem, qui princeps τὸ ἠθικὸν τῆς φιλοσοφίας μέρος inuenit.

Ἀπὸ δὲ τοῦ παλαιοῦ, Elegãter initio ſententiæ, ἀπὸ δὴ ponere ſolet. Sic apud alios ἐκ δή. Herodian. lib. primo. Ὁ δὲ αὐτὸς ... .

ὡς δ' ἴνδει καὶ ψεύδει) Alludit ad hemiſtichium poetæ Il. ν. ... .

E ¶Pag. 14 περὶ δὲ τὸ αὐτὸ τέλος ... .) Ex ſententia igitur Strabonis authoris locupletiſſimi, ἡ ἱστορία, & ἡ ποιητικὴ finem habẽt vnum & eundem: modo tantum τῆς χάριτος differunt. Vtraque prodeſſe & docere vult: ἡ ποιητικὴ, etiam delectare. Illa τὰ ὄντα tantum exponit: hæc & τὰ ὄντα exponit, & τὰ μὴ ὄντα docendi cauſa fingit.

καὶ τοῦ τὰ ὄντα λέγοντος) Periphraſis ... nam καὶ eſt ... notat τὰ ὄντα ſunt τὰ ἀληθῆ & apud Herodo-
tum τὸν ἐόντα λόγον λέγειν, eſt veritatem rei dicere. Sic
F apud Demoſthenẽ ... nisi mendum eſt. Atque hæc loquendi græcorum genera ex ipſa rerum natura petita ſunt: nam vt docet philoſophus, orationis veritas ἐκ τῶν ἐστι.

ἐκ μὲν δύνασθαι ἀληθοῦς, Paullò poſt, τὸ δὲ ... ὁ ποιητὴς Ὅμηρος.

περιαυτισμὸς γὰρ ὥς οἰκὸς, ...) Veteres cod. habebãt περι... Ego περιαυτισμὸν retineo, & interpretor vt apud Ciceronem ad aures accidere. Paullo aliter infra, ... Ἡρακλέους.

G ὅπερ καὶ Πολύβιος φησὶ) Polybij locus, vt & maior pars operum tanti ſcriptoris interiit. Sed de Polybio plura Strabo infra.

ἵνα ... ἱερεία) Reſtituimus vocem ἱερεία, quæ in Germania perierat, ex Aldino cod. & manuſſ.

καὶ γὰρ τὴν Λιπάραν ...) Plinius lib. III. ca. IX. *Lipara dicta à Liparo rege qui ſucceſſit Aeolo.* Ibidem *Tertia Strongyle, à Lipara M. paſſ. ad exortum Solis vergens, in qua regnauit Aeolus.*

δυναστεῦσαί φασι) Quis nõ videt legendum eſſe φασί? Vult probare Homerum, eorum quæ dicit τὰς ἀρχὰς ab

hiſtoria

hiſtoria babuiſſe : exempli gratia multa poeta de Æolo fabuloſè & præter rei veritatem : & tamē non ſunt omnia conficta ab eo . fama enim eſt , inquit , Æolum hunc obtinuiſſe quondam inſulas quę ſunt circa Liparam. Idem de Cyclopibus, & Læſtrygonibus ſentiendum quorum poeta meminit.

καὶ τὴν περὶ τὴν Αἴτνην καὶ Λεοντίνην Κύκλωπας καὶ Λαιστρυγόνας)Cyclopas refer ad Ætnam.Pomp.Mela. *Et Aetna quæ Cyclopas olim tulit,nūc aſſiduis ignibus flagrat.* Læſtrygonas ad Leontinen.Nam qui poſtea Leontini in Sicilia dicti ſunt , prius Læſtrygones appellabantur. Heſych. *Λαιστρυγόνες οἱ νῦν Λεοντῖνοι.* De Cyclopibus & Læſtrygonibus Thucydides libro VI.ſic, *παλαίτατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύκλωπες καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι· ὧν ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω εἰπεῖν, οὔτε ὁπόθεν εἰσῆλθον, ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν.*

καὶ τὴν Χάρυβδιν καὶ τὸ Σκυλλαῖον)vide infra lib. VI.

ὠκεανὸν τὸν καθ᾽ ᾅδην Probo lectionem veterum librorum , *μετήγαγεν ὠκεανὸν , εἰς ὃν καθάπερ εἰς τόπον τὸν καθ᾽ Ἅδην.*

ἀνεχώρησαν. Ἀπὸ αὐτῶν) Legebatur antè *ἀνεχώρησαν δ᾽ ἀπ᾽ αὐτῶν*:nimirum huoc locum vt alios quàm plurimos praua pronuntiatio qua τ poſt ν corrumpitur,corroperat. Similes mendas caſque inſignes alias notabimus.

συγγενείας τινὸς) facit enim Circen ſororem Æetæ,qui fuit pater Medeæ,verba eius ſunt *ὀδ. κ.*

Αἰαίην δ᾽ ἐς νῆσον ἀφικόμεθ᾽ ἔνθα δ᾽ ἔναιε
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο. vide reliqua.alij,ſorores Circē & Medeam fuiſſe tradunt. Lege ſi vacat quæ ſcribit Scholiaſtes Apollonij libro III. & Diodorus Siculus libro IIII.

καὶ ἐξωκεανισμὸν αὐτοῦ) Vide initium *ὀδ. μ.* & poetæ interpretes in illum locum. De Iaſonis nauigatione & erroribus infra commodius,vbi de Iſtro.

καὶ ἐν τῷ Ποσειδωνιάτῃ κόλπῳ id eſt Pæſtano ſinu. Pæſtus enim Græcis *Ποσειδωνία*:Vide libro V.Pæſtanus ſinus etiam apud Melam & Plinium.

πρὸς δὲ τὴν Αἰαίαν ἢ Αἴαν)Imo *ἢ Αἰαίαν*.Ita enim appellatur a poeta conficta inſula vbi Circen collocat. Iunge autem cum ſequentibus *πλάσας ἐποίει.*

πρὸς δὲ τὰς συμπληγάδας τὰς Πλαγκτάς) Nam ipſę quoque Symplegades vt nomen indicat,à veteribus *πλαγκταὶ* creditæ ſunt,atque ita vocitatæ. Herodotus libro III. *...τὰς Κυανέας καλευμένας τὰς πρότερον πλαγκτὰς Ἕλληνές φασι εἶναι.*

πρὸς δὲ τὴν Σκύλλαν καὶ τὴν Χάρυβδιν Quod Homerus ait de duobus illis periculoſiſſimis ſcopulis , quorum alterum Scyllam nominat , alterum Charybdin , eius figmenti ſumpſit *τὰς ἀρχὰς* ab iis quæ de veris Scylla & Charybdi in Sicilia Homeri tempeſtate vulgò erant cognita.Nam quia illi loci erant latrociniis piratarum qui eos obſidebant infames, poeta Scyllam & Charybdin in horrenda monſtra conuertit : ac ſcopulos eſſe dixit per quorum medium naues non niſi cum ſummo extremæ perniciei periculo tranſire poſſent. Hoc voluit Strabo, non quod eum faciunt loqui interpretes.

ὅμοιον ὑπενόουν) ſimiliter putabant noſtram exceſſiſſe *οἰκουμένην* , vt eos qui columnas tranſilient. Nam vetuſtiſſimi illi noſtrę *οἰκουμένης* terminum orientem verſus progredientibus Pontum & Phaſin Putabant. Plato in Phædone , *Καὶ ἡμᾶς οἰκεῖν τοὺς μέχρις Ἡρακλείων στηλῶν ἀπὸ Φάσιδος ἐν σμικρῷ τινι μορίῳ.* Æſchylus de Colchis , *οἱ γᾶς ἔσχατον πέριξ Λαμὸν μαιώτιν ἔχουσι λίμναν.*

ὥσπερ πάντων γεωγραφίας)Lege Euſtath.ad illa *ὀδ. α.*
πολλὰ δ᾽ ὅγ᾽ ἐν πόντῳ πάθεν.

Idem Euſtathius in præfatione in Iliadem, cauſam explicat cur poetam cum dicimus Homerum intelligamus.

¶ Pag.15.*ἐκ τῆς Σκυθικῆς ἱστορίας*)Sic rectè interpretes non *ποιητικῆς*,& ita in manuſs.

A *τινὲς οὕτως γὰρ τοὺς Ἀριμασπούς*)De Arimaſpis , deque ipſa voce Scythica lege Herodotum libro IIII. Plinium lib VII.cap.II.Marcellinus libro XXIII.Arimaſpos homines luſcos & feros vocat. Coclites appellat Varro de l. l. ſexto. Solinus gentem vnoculam. Diodorus Siculus libro XVII. Arimaſpos ſua ætate Euergetas fuiſſe appellatos autor eſt : qua de re plura lib. XV.

οἷά ἐν τοῖς Ἀριμασπείοις ἔπεσιν ἐκδίδωσιν Ἀριστέας ὁ Προ-
B *κοννήσιος*) Quicunque de Arimaſpis mentionem faciſit,ij ferè Ariſteam laudant huius hiſtoriæ autorem primum. Fuit is vt in Arimaſporum mentione fusè docet Herodotus,Cayſtrobij filius, genere Proconneſius,qui poſt longam ad gentes ſeptentrionales peregrinationem (quanquam ſuam ipſe animam corpore exutam , ſolam peregrinatam eſſe voluit hominibus perſuadere: vide Herodotum & Maxim. Tyrium) carminibus gentes illas deſcripſit ad quas venerat·ea carmina *Ἀριμάσπεια* appellantur ab Herodoto & Strabo-
C ne, cum hic cum libro XIII. Herodotus, *ἔφη δὲ Ἀριστέης ὁ Καϋστροβίου, ἀνὴρ Προκοννήσιος, ποιέων ἔπεα, ἀπικέσθαι ἐς Ἰσσηδόνας , φοιβόλαμπτος γενόμενος. Ἰσσηδόνων δ᾽ ὑπεροικέειν Ἀριμασποὺς ἄνδρας μουνοφθάλμους.* Adſcribam etiam Ariſteæ ipſius carmina quæ non omnibus obuia ſunt.

Ἰσσηδοὶ χαίτῃσιν ἀγαλλόμενοι ταναῇσι
Καὶ σφᾶς ἀνθρώπους εἶναι καθύπερθεν ὁμούρους
Πρὸς Βορέω, πολλούς τε καὶ ἐσθλοὺς κάρτα μαχητάς
Ἀφνειοὺς ἵπποισι, πολύρρηνας, πολυβούτας.
D *ὀφθαλμὸν δ᾽ ἓν ἕκαστος ἔχει χαρίεντι μετώπῳ*
χαίτῃσιν λάσιοι, πάντων στιβαρώτατοι ἀνδρῶν.

Nō eſt dubiom quin & Herodot.& Plin.& Strabo noſter hæc carmina haberent in aoimo , cum de Arimaſpis ſcribentes Ariſteam laudarent. Æſchylus etiam Ariſteam ſecutus, ſic ſcribit in Prometheo *δεσμ.*

Γρυπὰς φύλαξαι, τόν τε μουνῶπα στρατὸν
Ἀριμασπὸν, ἱπποβάμον᾽, οἳ χρυσόρρυτον
Οἰκοῦσιν ἀμφὶ νᾶμα Πλούτωνος πόρου.

Ariſteæ libros ſitu ſquallentes vidiſſe ſe teſtatur A.
E Gellius lib XI.cap.IIII.

Διὰ δὲ ταῦτα περὶ τοῦ δικαίου)De fabulis & locorum figmentis Homericis hactenus in genere locotus , ad errores Vlyſſis ſtylum conuertit. Eratoſthenis ſententia hæc fuit,Quicquid ad Homero hac de re dicitur id merum eſſe ipſius conuentum : longéque falli qoi in iis explicandis,& hiſtoriæ accommodandis,laborabāt: Tūc enim(dicebat ille)ſcire aliquis poſſit quæ illa ſint loca per quæ errantem Vlyſſem ducit poeta, quum reperierit prius,quis ille ſutor fuerit qui vtrē ventorū quē
F poeta Æolo attribuit,conſuerit.Facetè ſanè Eratoſthenes. Sed hanc ſententiam validis rationibus euertit Strabo:accedit & Polybij grauis viri authoritas.

ἐκεῖνο ἀρχαῖον)*ἡ σύνταξις* eſt : *ἐκεῖνο περὶ τοῦ λεγομένου ὑπὸ τῶν φαύλων ἀρχαῖον* &c.

ἔστι δὲ πρὸς τοῦτον ἄξιον ἀντιλέγειν) Neque ille dignos eſt cui reſpondeas qui nihil poeticæ libertati concedens omnia pro veris accipit quæ dicuntur à poeta,& quæ non cohærere videntur carpit ineptè : neqoe ei fuerit contradicere æquum qui perſuaſus errafſe re ve-
G ra Vlyſſem per Siciliam & Italiam , ac illarum regionum maria,quæ poeta ad hęc fingit vt poetica licentia dicta fictáque accipit,commodéque interpretatur. Vtroque modo peccauit Eratoſthenes.

καθάπερ ὁ δ᾽ εἰ φαίη τοῦτον)Deeſt negatio quod rectè vetus interpres animaduertit , vel ſcribendum *οὐ φαίη* vel *μὴ τοῦτον* legendum. Lectio quam probauit Xylander ferri non poteſt.

πρὸς ἀρετὴν συντείνειν νομίζων)Lego *πρὸς ἀρετὴν συντείνειν*. Quis enim tam peruerſi iudicij Eratoſthenem fuiſſe putet,vt Geographiæ & bonarum artium cognitionē, ad virtutem quicquam conducere negaret? Cynici alicuius iſta non Eratoſthenis viri eruditiſſimi eſt ſen-

tentia. Strabo ſupra de eodem Καὶ προσπταιόντα γε ... πολυμαθέστατον πρὸς ἀρετὴν πολλῶν ... Profectò de optimo & doctiſſimo viro malè hic merentur interpretes.

ἐπὶ τῆς Πελωριάδος) ſcilicet ἄκρας. Pelorum Siciliæ promontorium intelligit.

τρεῖς δ' ἐπὶ τῶν Σειρηνουσῶν) Tres illæ paruæ inſulæ quæ ſunt in ſinu Pæſtano, aut Cumano, de quib. hic loquitur, modo Σειρῆνες modo Σειρηνοῦσαι vocantur à Strabone: Ptolemæo Sirenuſæ. Mela Petras vocat, hoc eſt σκόπελα. Alia inſula quam in Hetruſco mari Sirenes tenuerunt Anthemuſa dicitur.

πλεόνας ἢ διχιλίους διεχούσας σταδίους) Oratoriè hæc ab Eratoſthene dicuntur & præter rei veritatem. Cui enim perſuadeat ille à Peloro ad Syrenuſas eſſe millia paſs. ducenta & quinquaginta?

ἐγκλίνεται) manuſſ. ἐκκεῖται rectius. Lib. quinto de eodem προκεῖται dixit: id eſt prominet.

ἃ καλοῦσι Σειρηνοῦσας) In manuſſ. Σειρῆνας Sic lib. v. αἱ καλοῦσι Σειρῆνες & Euſtathius Strabonis verbis loquens Σειρῆνας vocat non Σειρηνοῦσας: ſed etiam alibi Sirenuſas appellat Strabo, niſi potius de promontorio accipiendi ſunt illi loci.

ὅπερ Ἀθηναῖον καὶ ἀγκῶνα αὐτῆς) Mineruæ promontorium Latini vocant. Plinius *Surrentum cum promontorio Mineruæ Sirenum quondam ſede.*

ἐν Νεαπόλει Παρθενόπης) Vide lib. v.

¶ PAG. 16. καὶ Κίρκαιον. Nā plerique Αἰαίην Homeri Κίρκαιον oppidum Italiæ eſſe volūt. Circeios vocāt Latini.

Ἠπείρῳ ... manuſſ. ...

Οὐκ ... ἐπιπλεῖν ... ἐπὶ γλῶτταν ἐκκεχάλκιν.) Legendum τὴν ... ἐπ' ... γλῶτταν ... In manuſcript. partim ita extat, ... ἐπὶ ... γλῶτταν ..., partim ita ... Vnde facile fuit veram lectionem elicere. Prouerbium eſt Græcorum, λέγει ... ἐπὶ ... quo vtitur Plato. Dio libro quadrageſimo ſexto de Cicerone, ... ἐπὶ τὴν γλῶτταν ... Id prouerbium quia aliquis poeta ſuperioribus verbis eleganter expreſſerat, eius carmine poſtea id efferri cepit. Sic apud Dionyſium περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Lucianum & Athenæum: vt etiam viri docti obſeruarunt.

διὸ ...) Manuſſ. ὅτι ſcribendum διότι quod pro ὅτι ſæpe occurrit.

τὸν γὰρ Αἴολον τὸν προσημαίνοντα τὰς ἐκπλοίας, Seruius. *Poetæ quidem fingunt hunc regem eſſe ventorum: ſed vt Varro dicit, rex fuit inſularum quarum nebula, & fumo Vulcaniæ inſulæ prædicens futura flabra ventorum ab imperitis viſus eſt ventos ſua poteſtate retinere.* Vide Lycophronis interpretes in illud, Βοῦτας δ' ἐν ἀρχῷ ... Diodorus autem Siculus libro v. teſtatur Æolum ... idco fuiſſe creditum, quod rex pius & humanus erga peregrinos, ſoleret ... τοὺς ἐγχωρίους ... ἀπὸ τῆς ... προσημασίας: quodq; primus vela nauium inueniſſet.

κατὰ τὴν Δάνειον) Hoc Strabo narrat non ſemel: vide libro v 11.

Α'τρία δ' τὸν ...) Itaque ait Atreus apud Euripidem vt refert Achilles Statius,

> Δεῖξας γὰρ ἄστρων τὴν ἐναντίαν ὁδὸν
> Δήμους ... καὶ τύραννος ἱζόμην.

συμβαίνει γὰρ τοῦτο) cum hæc referantur à Strabone vt Polybij, non dubitabit peritus lector, legendum eſſe συμβαίνειν: & eſt iſto modo peccatum ſæpiſſimè. Sic autem rectè in manuſſ. legitur.

καὶ ἔχειν γενειάδας τοὺς ...) Oppianus Ἁλιευτ. quinto.

> ——— οἱ δ' ἐς αὐτοὺς
> ἀλλήλους ... χερμάδια ...
> ... ἀλλήλους δ' ...

Idem elegantiſſimus poeta libro ſecundo,

> ——— ὁ δ' ... αἰεὶ

δαὶ τὸν ... ἐπ' ...
φονὴν ... ὑπὸ ...

Similiter dicit Ælianus de polypodibus, τὸ μεῖζον τῶν βραχιόνων ... ἐκ ... ἀναβαίνει.

σκοπὸς γὰρ ἑστώς) Quæ de ratione capiendi galeotas hic refert Strabo ex Polybio, conferat ſtudioſus lector ſi vacat aut libet, cum iis quæ habet Ælianus in hiſtoria animalium libro xv. cap. v 1. & Oppianus lib. v.

συμβάντος τοῦ ...) Hæc curauimus edenda ac diſtinguenda vt debēt. Nam interpres planiſſimam orationem perturbat quodammodo.

¶ PAG. 17. συμβάλλει δέ ...) Lege συμβάλλει δ' cum manuſſ. ſubauditur enim φησὶν ὁ Πολύβιος.

Καὶ τὰ ἐν τῇ Μήνιγγι) Ibi enim & lotus habetur, & ara Vlyſſis, quod ſit indicio peruenisse eò Vlyſſem. Vide lib. 111. & xv11. Legendum autem hic quoque συμφωνεῖν non συμφωνεῖ & ita vett. cod.

μῦθον δ' ἀσθενῆ) Plutarchus ... μύθου ... λέξεως ... ὑπό ... καὶ ... χαρίτων ... ἀρμονίας καὶ χάριτος ... μεθόδους.

τὰ δ' ἐκ ...) Lege vt optimè emendauit Xylander, ... Sic alibi hæc coniuncta leges.

Πιθανώτερον τὸ ...) Sunt hæc quoque Polybij. Placet igitur Polybio cum ait apud poetam Vlyſſes ... ſe decimo die terram Lotophagorum attigiſſe poſt nouem dierum errores, nec Lotophagos in Oceano eſſe collocandos nec tam breui ſpatio eo potuiſſe peruenire: primum, quia ne ſi ſecundo quidem vento viua eſſet probabile tamen eſſet, nouem dierum ſpatio tantum maris eſſe eum emenſum: deinde quia ne ventis quidē ſecundis eſt viſus: ait enim Vlyſſes φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν. id eſt, ὀλεθρίοις. Sic Polybius, à quo mox hac in parte diſſentit Strabo: rectè. Nam vt alia omittam quis non videt quod ille de voce ὀλοοῖς argutatur friuolum omnino eſſe & infirmum? quaſi verò vēti qui è recto curſu auertunt, ſiue illi ſint rapidi & vehementes, ſiue minus, non ſint ὀλοοί.

Συνθετεῖ δὲ τὸ διάστημα τὸ ἐκ Μαλεῶν) Quia videbat Polybius ſuperius argumentum à voce ὀλοοῖς ductum valdè eſſe infirmum, alio longè validiore probat, nō poſſe locum poetæ ita intelligi, vt nouem dierum ſpatio delatus dicatur in Oceanum: Cum enim à Malea promontorio agri Laconici ad Herculis columnas ſit interuallum ſtadiorum xx11. mill. & quingentorum: ſi tantulo ſpatio temporis id emenſum eſſe dicamus Vlyſſem, ſequitur vt dicamus ſingulis diebus confecta fuiſſe ab eo ſtadia bis mille, & quingenta: quod à ratione alienum eſſe poſtea probat. Quid hic obſecro obſcuri? Interpres tamen Xylander hunc locū tam infeliciter animo concepit, vt illa Eratoſtheni tribuerit. Atqui Polybij hæc ſunt, non Eratoſthenis. Mouere debuit hominem eruditū vel ipſa ſtadiaſmorum diuerſitas, quæ ſpectari poteſt inter hanc ſententiā & Eratoſthenis quæ infra recenſetur: & eſt diuerſitas magna. Eratoſthenes enim ab oſtio Nili Canopico quod Maleæ promontorio longè eſt orientalius, ſtadia ponit tantum 21500.

ὅσον τὸ διάστημα τοῦ ... τετρακισχιλίων) Ita vulgo à nautis creditum: quanquam nō defuere qui traiectum hunc ſtadiorum eſſe dicerent 100: qua in ſententia fuit & Poſidonius, qui etiam eidem meridiano ſubiacere has duas vrbes exiſtimabat. Diodorus Siculus libro tertio teſtatur, ſua ætate non antè quatuor dies qui Alexandria ſoluebant Rhodum ſolitos peruenire. Plinius de Rhodo. *Diſtat ab Alexandria Aegypti* DLXXVIII. *m. vt Iſidorus tradit vt Eratoſthenes* CCCCLXIX. *millia.* Summa Eratoſthenica quam Plinius ait, efficit ſtadia 3752. Sed Eratoſthenes videtur tantum 3750 dixiſſe vt refert Strabo libro ſequenti, hoc eſt, miliaria 468. $\frac{1}{4}$ verum Plinius ἀπαρτίζειν ſtuduit.

ταῦτα μὲν εἴρηκε) Hæc (ait Strabo) Polybius: cuius ſenten-

A ſententiã de Vlyſſis erroribus referens eius verbis hactenus locutus eſt Geographus ab illo loco, Καὶ Πολύβι⊙ δ᾽ ὀρθῶς. Nunc ſequitur Strabonis de hac Polybij ſententia iudicium. Ac reliqua quidem ſibi probari ait: ſed quod tantopere Vlyſſis ἐξωκεανισμὸν improbat Polybius, id verò ſe probare negat.

ἀγαν δ᾽ ἀναγκάζει τ᾽ ἐξωκεανισμὸν) Lege ex libris manu exaratis ἀνασκάζει. ἀνασκάζειν & κατασκάζειν voces, in diſputandi arte quid ſignificent omnes ſciunt. B D. Lucas Πρ. ξ. cap. I X. pro κατασκάζειν dixit συμβιβάζειν perelegantet.

ὑπὸ βάλλει ἐν ἀναλογίᾳ τ᾽ ἀσυμαλίας) In quatuor vett. li. legitur ἀναμαλογίας. Senſus eſt, Iniquè facere Polybium qui in hac diſputatione Homeri verba partim proferat partim reticeat: proferat, quæ ſuæ ſententiæ fauere putat: reticeat, quæ repugnare videri poſſint. Eſt autem loquendi genus elegans. Sic Polybius libro v. Δωσσω ἐν ἀπίλλειν ὑπὸ βολλω ἀψασίας. Sic ferè Cæſar alicubi loquitur.

C καὶ ὑπὸ τ᾽ ποιητοῦ βεβαιῶντος) Quod cenſet Polybius, πλάνην Vlyſſis contigiſſe circa Italiam ac Siciliam, rectè id cenſet: ac conuenit id, iis quæ à poeta dicuntur: hoc iſta lectio ſignificat. Sed aut vehementiſſimè fallor aut iſte locus non bene habet: & ex ſequentibus apparet verba illa τ᾽ ποιητοῦ locum veræ lectionis occupato: quæ tamen illa ſit conìicere nondum potui. Senſus mihi videtur huiuſmodi eſſe debere: hanc Polybij ſententiam, & poetæ verbis optimè quadrare & plurimis argumentis poſſe confirmari: deinde ſequũtur argumenta. Cum hæc ſcripſiſſem, venit in mentem, legi fortaſſean poſſe, ὑπὸ τ᾽ πιθανῶν βεβαιοῦται: hoc eſt, probabilibus argumentis confirmari poteſt. Docti iudicent. Mihi enim non ſatisfacio.

καὶ αὐτὸς δ᾽ ἐπιτιμᾷ) Nunc ad Eratoſthenem redit Strabo: eiúſque ſententiam expendere pergit.

Πολλοσὸν γὰρ μέρ⊙ ἐστὶ) Πολλοσὸν μέρ⊙, pars multeſima priſcis Latinis. Lucretius,

——cælum ſummai totius vnum

Quàm ſit paruula pars, & quàm multeſima conſtet.

E ἐπεὶ οὐ πάντα μυθεύουσι) Non omnia fingunt poetæ: ſed iis quæ reuera ſunt, multa προσμυθεύουσι. Vis huius rei certiſſimum argumentum? Lege Æſchyli Perſas. Multa quidem ibi ficta nego tamen hiſtoriam Salaminiacæ naumachiæ quæ eſt pars maxima belli Perſici ab vllo hiſtorico aut fidelius, aut accuratius eſſe deſcriptam: vel in numero nauium, quanta poetæ ἀκρίβεια? Itaque ait ibi, οἶδα γὰρ σαφῶς: vt ſignificaret, nihil ſe hic fingere, aut temerè affirmare.

τὸ δ᾽ ὅλον ἐν αὐτῷ τ᾽ Ὁμήρου) Comparat Geographica F Homeri cum iis quæ in eodem argumento apud alios poetas leguntur: docétque Strabo peccaſſe vehementer Eratoſthenem, qui poetam cum aliis in ordinem redegit: quum Homerus, alios omnes poetas vt in aliis omnibus, ita in hac parte, longo ſuperet interuallo: quod mihi quidem videtur veriſſimum: & velint nolint Ὁμηρομάστιγες, hac in parte ſummum vatem dilaudent neceſſe eſt. Comparat eum Strabo cum Sophocle & Euripide: tertium Æſchylum potes his addere: qui cætera ſummus, mirabilem tamen Geographiam G habet: quod nos aliquando Deo dante oſtendemus, quando illum poetam cum noſtris Annotationibus edemus.

Ὄσσαν ἐπ᾽ Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν) Profert hoc carmen vt doceat τάξιν eſſe diligenter obſeruatam. Quænam eſt igitur huius τάξεως ratio? An quòd Homerus è tribus montibus eum facit eſſe baſin reliquorum qui impoſiti ſunt, qui omnium eſt maximus? Rationi enim conſentaneum eſt potius, vt leuiora & minora grauioribus ac maioribus imponantur, quàm contra. Ergo Olympus horum montium maximus, eſt veluti baſis reliquorum. Oſſa quia maior erat Pelio, prior Olympo imponitur: tandem ceu alicuius pyramidis cacumen Pelium. Minus rectè igitur Virgilius: qui tamẽ quaſi ex pro-A feſſo videtur hanc τάξιν immutaſſe.

Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam:
Scilicet atque Oſſæ frondoſum inuoluere Olympum.

An alia potius ſimplicior huius ordinationis ratio eſt? habuit enim poeta rationem ſitus: & quia ab Olympo orientem verſus Oſſa prior occurrebat quàm Pelium, ideo Oſſam prius fuiſſe Olympo ait impoſitam: deinde Pelium: atque hoc ſequuntur vulgò poetæ interpretes: B quare poeta Latinus qui contrarium ſitus rationem habuit, contrarium etiam ordinem rectè ſeruauit. Sed de ſitu horum trium montium non omnino conuenit Herodoto Polymnia cum tabolis Ptol. Vtut ſit ſine accurata cognitione illarum regionum, iſtorúmque montium, hæc à poeta non potuerũt obſeruari. In ſequenti exemplo, ratio τάξεως manifeſta eſt: Vide Tabulam Ptolem. X.

Καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ) Macrobius huius τάξεως rationem ſic explicat, libro v. cap. XV. *Homerus prætermiſſis* C *Athenis ac Lacedæmoniis, vel ipſis Mycenis, vnde erat rector exercitus, Bœotiam in catalogi ſui capite locauit: non ob loci aliquam dignitatem ſed notiſſimum promontorium ad exordium ſibi enumerationis elegit. Vnde progrediens, modo mediterranea, modo maritima iuncta deſcribit: Inde rurſus ad vtriuſque ſitum, cohærentium locorum diſciplina deſcribentis, velut iter agentis accedit: Nec vllo ſalta cohærentiam regionum in libro ſuo hiare permittit: ſed hoc vtendi more procedens, redit vnde digreſſus eſt: & ita finitur, quicquid enumeratio eius amplectitur.* Attuli totum Macrobij locum, quia verbis Strabonis ſequentibus inſtar eſt commentarij.

D ¶ PAG. 19. τοιαῦτα δ᾽ ὁ Τριπτόλεμος ποιεῖ) In Triptolemo faciebat Sophoc. Cererẽ exponere Triptolemo quantum ipſi terrarum obeundum eſſet ad frugum vſum hominibus indicandum. Vide Dionyſium Halicarnaſſeum libro primo: vbi hæc Sophoclea habentur,

Τὰ δ᾽ ἐξόπισθε χειρὸς ἐς τὰ δεξιὰ
Οἰνωτρία τε πᾶσα, καὶ Τυῤῥηνικὸς
Κόλπος, Λιγυστική τε γῆ σε δέξεται.

E Triptolemi Sophoclei etiam Athenæus, atque alij meminere. Locum autem qui hic affertur, idem Strabo libro XV. plenius deſcribit & expendit.

αὕτη δ᾽ χθαμαλὴ πανυπερτάτη) Poetæ hunc locum explicat pluribus libro X.

δύω δέ τε αἱ θύραι εἰσίν) Scribe αἱ vt & manuſſ. habent. Verba ſunt poetæ deſcribentis antrum Naiadum: de quibus conſule Porphyrium.

ἐκ τοῦ Ζεφύρου αὐτὸν ἀναφαίνει) Etiam noſtra ætate vir quidam doctiſſimus Homeri locum vehementiſſimè exagitauit: negauitque vlla ratione poſſe Ho- F merum hac in parte excuſari: cuius viri etſi ſumma apud me, vt debet, eſt authoritas, tamen hîc quoque fas eſto illud vſurpare, ὅπου φιλτάτων προτιμᾶν ἀλήθειαν. Nã ſummum vatem qui hoc loco reprehendunt, ij vero vt modeſtiſſimè dicam, parum æqui iudices mihi videntur. Vt enim omittam quæ ab aliis ad poetæ excuſationem probabiliter diſputantur: quis obſecro qui Geographicas tabulas vnquam inſpexit, neget Argeſtem vnũ ex Zephyris, hoc eſt, de iis ventis qui flant ab occaſu, per Thracia illa petere loca quę hîc proculdubio in- G tellexit? Eam dico Aſiæ partem vbi fuit Ilium ac Phrygia: ad quorum locorum ſitum exigi debent, quæ de ventis à poeta dicuntur. Atque hoc ſummus ille vir rectiſſimè cùm animaduertiſſet, miror cur ita iniquus Homero fuerit, vt ne ſic quidem excuſari poſſe diceret. quaſi verò peccatum eſſet à poeta cum Zephyri appellatione argeſten voluit nos intelligere. Atqui non ignorabat vir doctiſſimus ζέφυρος à græcis appellari omnes ventos, qui ab Occidente ſpirant: ſiue illi ab occaſu æſtiuo ſpirent, ſiue ab ipſo cardine occidentis: ſiue denique ab occaſu hyberno. Autor libri De mundo, Καὶ τὸν ζέφυρον ἀργέστην μὲν ἀπὸ τῆς θερινῆς δύσεως πνέοντα. Sic alij autores paſſim, quorum autoritate abuti nihil eſt neceſſe.

περὶ τὸν Μέλανα κόλπον) Sinum hunc ſic deſcribit Herodotus referēs exercitus Xerxis iter per Cherroneſum Thraciæ: *ὁ δὲ στρατὸς ... ὁδόν. Μετὰ δὲ ... τὸν κόλπον τὸν Μέλανα ... καὶ Μέλανα ποταμόν ... τότε τὸ ῥέεθρον, ἀλλ' ἐπέλιπε· τοῦτον τὸν ποταμὸν διαβάς, ... ὁ κόλπος ... ἐπωνυμίην ἔχει.* Strab. deſcriptio periit. vide Dionyſium Periegeten.

ὑπερφυῶς γὰρ καμπύλη) Poetæ vetus ſcholiaſtes docet, terram illam quæ Thraciæ nomine olim cenſebatur fuiſſe *σιγματοειδῆ*: hoc eſt, in modum literæ C porrectam, & inflexam: qood etiam Polybius teſtatur libro IIII. ab altero igitur extremo flabat Boreas (ait) ab altero Zephyrus: quare vterque pari ratione *Θρῄκηθεν* ſpirare dici poteſt. Ammiani autem Marcellini iudicium de hoc poetæ loco liber aſcribere. Sic ille libro XXVII. vbi de Thracia. *Hæc terra immenſa quondam cāporū p... acid tate ... altitudine ... Homeri perennis autoritas docet, aquilonem & zephyrum ventos exinde flare fingentis: quod aut fabuloſum eſt, aut tractus antehac diffuſi latiſſime deſtinat, que nationibus ... eam, ... vocabulo cenſebantur.* Paulò poſt: *Sed vt ... cernimus eadem loca formata in cornutis ſiderum modum, effingunt theatri ſpeciem ſpecioſam.*

ἀφ' οὗ καὶ Σκείρωνες χαλάζονται) Arrianus ait, *τὸν ἐν τῷ πόντῳ ...*, à Græcis dici Scironem: At Heſychius. *Σκιρῶν, ἄνεμός τις λέγεται· δοκεῖ δὲ ἀπὸ τῶν ... πετρῶν καταπνεῖν*. Lege *Σκείρων ἄνεμος λέγεται*. Vide Suidam. Plinius libro ſecundo capite XLVII. Sunt *etiam quidam peculiares quibuſque gentibus venti, non vltra certum procedentes tractum: vt Athenienſibus ... ab Argeſte deflexum, reliquæ Græciæ ignotus.* De petris Scironidibus vide initio libri IX.

Σὺν δ' Εὖρός τε Νότος τε) Ab oriente enim orſus recto ordine ad boream peruenit, proximum quemque primum ponens: probat autem Strabo, Homerum & Zephyrum ſciuiſſe ventum eſſe occidentalem, & verum Thraciæ ſitum habuiſſe cognitum: quorum tamē alterum neceſſe eſt, ab eo eſſe ignoratum, ſi ignoratione peccatum eſt ab eo quum dixit, *τώ τε Θρῄκηθεν* &c.

ὡς τὴν Θρᾴκην ... Παιονικῶν καὶ Θετταλικῶν ὀρῶν) Quid audio? Thraciam non vltra mōtes Theſſalicos pertinere? Ergo Theſſaliæ contigua eſt Thracia? deinde qui ſunt iſti montes Theſſalici? Pelius opinor: nam hic mons terminus eſt Theſſaliæ arcticus. Clarè id docet Geographus libro IX. Quare à Pelio monte initium Thraciæ. Hæc ita poſſunt accipi, vt dicamus Thraciç nomine hic totam Macedonia intelligi: nam à ſeptentrione Macedonia adiacet Theſſaliæ. Sed de Pæonicis montibus maior difficultas. Videtur enim Theſſaliæ fines occidentales producere ad Pæones vſque: quod valde alienum eſt ab iis quæ ſcribuntur libro nono: tamen hæc quoque poſſunt facilè excuſari: neque enim Strabo accuratè voluit hic nos Thraciç fines docere. ſed *ὡς ἐν τύπῳ* tantum indicare quid Thraciæ appellatione Homerus ſit complexus. Fuit tamen quum putarem legendum *Πιερικῶν καὶ Θεσσαλικῶν ὀρῶν*, quorum montium ita coniunctim meminit libro ſeptimo. Nunc nihil muto: nam quę de Magnetibus ſubiungit, ſatis magno iudicio ſunt, non aliter à Strabone eſſe ſcriptum.

Μάγνητας δέ τινας καὶ Μαλιεῖς) Vtraque hæc geos eſt Theſſalica: illi extremum ſeptentrionale lateris Theſſaliæ qood orientem reſpicit, obtinent: hi alterum extremū. Obſeruabis, *Μαλιεῖς* vocari & Straboni & aliis quos Attici ſcriptores *Μηλιεῖς* perpetuò vocant: exempla apud Thucydidem tot extant, quoties horum locorum meminit: ſic & Ionius Herodotus appellat, apud quem, & *Μηλίδα γῆν*, & *Μηλιάδα* leges.

καὶ τοὺς μέχρι Ἑλλάδος) occaſum verſus. De Dolopibus & Sellis vide libro VII.

Πόντῳ Ἰκαρίῳ) Icarium mare Homero *ἐγγύτατον* dicit: quod verum eſt, ſiue ille Samius fuerit, ſiue Smyrnæus, ſiue, quod mihi videtur verius, Chius. Sed aliam rationem afferunt interpretes, cur hoc loco Icarij maris faciat mentionem: nec ſanè quam Strabo cenſet, conuenit aliis poetis qui Homerum ſunt imitati. Horatius,

> *Luctantem Icariis fluctibus Africum.*

οἱ φασὶ δύο τοὺς κυριωτάτους εἶναι ἀνέμους) Imo fuerunt, & qui vnum eſſe tantum dicerent. Vide Ariſtotelem, *Μετεωρολογ.* libro primo cap. XIII. & lib. II. cap. V. & VI. vbi hæc leges: *ὅλως δὲ τὰ μὲν βόρεια τούτων καλεῖται, τὰ δὲ νότια· προστίθεται δὲ τὰ μὲν ζεφυρικὰ τῷ Βορρᾷ* &c.

τὸν μὲν ἀπὸ θερινῶν ἀνατολῶν) Ventorum igitur *διαγραφὴ* ſecundum illos talis fuit.

Θρασυάλκης) Apparet fuiſſe hunc ſcriptorem antiquiſſimum: nam libro vltimo, Ariſtotele ipſo dicitur antiquior. Et tamen de hoc ſcriptore amplius nihil legiſſe nunc meminimus.

καὶ τὸν τοῦτον αὐτόν, τὸν μὲν) Lege cum manuſſ. *καὶ τὸν παρ' αὐτόν, τοῦ τὸν μὲν*. Particula *τοῦ* argumentum indicat, vnde colligitur hanc fuiſſe poetæ ſententiam.

¶PAG. .. *τῶν γραψάντων περὶ ταῦτα*) qui in hoc argumento excelluerunt. Præter eos qui hic nominatim recenſentur ſcripſerat & Eratoſthenes de ventis, teſte Achille Statio.

Τιμοσθένης) Interpres Apollonij in librum ſecundum: *Τὰς δὲ ἐν τοῖς ... ἀνέμων ... , ἄλλοι δὲ, ... ὡς Τιμοσθένης.* Mirum verò hunc ſcriptorem tam rarò à veteribus laudari quum tam honorificè de eo loquatur hic noſter ex Poſidonio.

Βίωνα τὸν ἀστρολόγον) cur addat *τὸν ἀστρολόγον* ex Laertio intelliges.

τὸν μὲν ἀπὸ θερινῶν ἀνατολῶν) Hæc ventorum ordinatio planè eadem eſt cum Ariſtotelica: quid autem differat à ſuperiore, apparet ex hac *διαγραφῇ*.

τὸν δὲ ποιητὴν ... ζέφυρον λέγειν) Ex ſententia Poſidonij quomodo apud poetam ſint accipiendæ ventorum appellationes oſtendit. Cum dicit δυσαῆ ζέφυρον, intelligit quem nos vocamus Αργέστην, cum dicit λιγὰ πνείοντα ζέφυρον, eum ſignificat, quem nos vocamus propriè ζέφυρον. Cum ἀργέστην νότον intelligit quem nos λευκόνοτον vocamus.

λίγα πνείοντα ζέφυρον) Fœdum mendum: quod non eſſe ab interpretibus ſublatum queror. Lege λιγὰ δὲ πνείοντα ζέφυρον. Non eſt dubium ita ſcripſiſſe Strabonem ac Poſidonium: nec aliter legit Euſtathius totum hunc locum deſcribens in rhapſodiam Ιλιάδ. φ. Reſpicit Poſidonius poetæ locum ὀδ. δ. de campis Elyſiis, vbi ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας dicit: quod quid eſt aliud, quàm ζέφυρον λιγὰ πνείοντα dicere? Porrò λιγὰ legit Poſidonius, nõ vt hodie edunt, λιγὺ· λιγὰ autem eſt λιγέως. Apollonius libro quarto,

——ὅτ' αὖ λίγα

Θρῄκιοι ἐκ ϖαίδων ϰαὶ ... ἀντιόωντες

Νῆα ... ζέφυροι λίγα κινυμένοιο.

à poeta ſumpſit Apollonius.

Εἰπόντων δὲ τοῖς ϖερὶ Ο'μήρου) Caput aliud diſputationum adoerſus Eratoſthenem. An Homerus τὰ ϖερὶ Νεῖλον habuerit cognita. Negat Eratoſthenes: ait Strabo: ille eo nititur, quod nec Nili nomen apud poetam legitur: nec oſtiorum apud eundem mentio. Reſpondet hic, infirmum eſſe vtrumqoe argumentum: prius, quia veriſimile eſt Nili nomen nondum fuiſſe vſurpatum: poſterius, quia non ſequitur, ſi non meminit Homerus, ergo ignorauit: non inquam, ſequitur: atque hoc toties clamat Strabo: tum variis rationibus docet, veriſimilius eſſe quod ipſe ſentit, quàm quod ille. Sed prius quam hanc cum Eratoſthene de Nilo diſputationem abſoluat, quaſdam inſerit quæſtiooes, de quibus cum aliis diſputat, vt mox dicemus.

γνωρίζοντας μὲν ἤγειν) aut quis credat cum ab iiſdem de oſtiis acceperit, aliam ob cauſam horum non meminiſſe, niſi quod vulgò res erat nota? hęc eſt iſtius lectionis ſententia. In libris manu exaratis legitur γνωρίζοντα, quod etiam ferri poteſt: quin magis mihi probatur. Sic igitur interpretare. Quis putet aut illos non indicaſſe Homero: aut ipſum γνωρίζοντα hoc eſt, cum probè cognoſceret: Γνωρίζειν eſt vtrumque, & cognoſcere, & facere vt alius cognoſcat: nec nouum in eadẽ periodo eandem vocem variè vſurpari cum interdum etiam ſemel poſita vtràque ſimul habeat ſignificationem, vt αἴρειν apud Homerum & Pindarum, attollere & interimere. Sed de eo alias. Sic aũt poeta λευκὸν bis diuerſa tamẽ ſignificatione poſuit ὀδυσ. in eadẽ ſentẽtiâ.

ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ϖατρίδος ἱμαρτάδα) In hymno Apollinis quem ego cur debeamus ἀθετεῖν contra autoritatem Thucydidis, cauſam nullam ſatis magnam video: in eo inquam hymno, hæc de ſe Homerus,

Τυφλὸς ἀνήρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνὶ ϖαιπαλοέσσῃ.

Οἰκεῖοι γὰρ δὴ τούτῳ ϖροσήκοντες) Cum diſputans aduerſus Eratoſthenem, incidiſſet Geographus in ſermonem de Nilo ac rebus meridionalibus, quæ apud Homerum leguntur, commodum ei viſum eſt, hoc potiſſimũ loco non Eratoſtheni tantum, ſed etiam aliis, qui ignorantiæ poetam accuſabant, reſpondere. Horum itaque hominum duas proponit criminatiooes, deinde eas expendit, refutàrque. Eſtque hæc ϖαρέκβασις quædam, τοῦ ϖροτέρου λόγου ac diſputationis quæ erat contra Eratoſthenem. Prior criminatio eſt, peccaſſe Homerum quum dixit itinere diei vnius abeſſe Pharum à continenti. Elegantiſſimè hoc argumentum in ſuos autores Strabo retorquet. Nam etſi re vera (quod hodie eruditis omnibus notum eſt) fugit Homerum ratio cum illa ſcriberet: tamen ex eo ipſo quod cum Ægypriis peccauit, nemo non videt fuiſſe eum ἀρχαιολόγοις Αἰγυπτίων peritum. Porrò aduerſus Homeri hanc ὑπόθεσιν diſputat Ariſtides in Ægyptio.

ϖερὶ τῶν εἰρημένων ἀγνοίας ϖερὶ τῆς Αἰγύπτου) Dictio ἀγνοίας vt varia

A varia ſignificat: ita hoc loco variè poteſt exponi: vel paullo antè, vt dicamus reſpicere Strabonem illa ſuperiora verba, εἰ δὲ τὰ ϖερὶ τὴν Αἴγυπτον ... &c. aut illa potius quę nouiſſimè de rebus Ægyptiis ſcripta erant accuratiſſimè: vel exponi poteſt, accuratè & ἀκριβῶς, ϰαὶ ὑγιῶς. Nam hæc quoque ſignificatio huius vocis hic optimè videtur conuenire.

ὑπὸ τοῦ Ηροδότου) Locus Herodoti eſt in Ægyptiacis, ſiue libro II. eandem ſententiam ſæpe repetit Strabo.

ἱστορήσας δὲ ϰαὶ τὴν Φάρον ϖελαγίαν εἶναι) Intellexerat poeta B Pharon inſulam fuiſſe olim reuera ϖελαγίαν, hoc eſt procul à continẽte in alto mari: hoc fretus, auſus eſt dicere ϖελαγίαν adhuc eſſe Pharum, quod tamen erat falſum: cum iam non in alto mari inſula, ſed continenti propinqua eſſet. Interpres verò vocem ϖελαγίαν malè intelligens, Pharon, de inſula continentem fecit: quod quis vnquam dixit? Non Strabo libro XVII. non Plinius, non Cæſar, non alius probatus ſcriptor vllus. Fuit igitur animaduertẽdum quum apud Geographos aliqua inſula ϖελαγία vocatur, intelligi, eam procul à li- C toribus in alto mari eſſe ſitam. Ideo etiam interdum in huiuſmodi locis addunt ſcriptores τῷ διαστήματι. Sic enim loquitur Diodorus Siculus lib. ſecundo, ... ϖελαγία τῷ διαστήματι. Ergo quod hic Strabo dicit μεχρὶ ϖελαγίαν εἶναι id ſignificat quod idem alibi dicit, Pharon eſſe inſulam ... ϖροσεχῆ. Sanè obſeruauimus viros etiam doctiſſimos non ſemel in hac voce offendiſſe. Sic apud Ptolemæum cum legiſſent viri docti hæc verba ... libro quarto. Πελάγιαι δὲ νῆσοί εἰσι τῆς Αφρικῆς, αἵδε, exiſti- D marunt eas omnes quas ille poſtea commemorat inſulas vno nomine Pelagias fuiſſe vocitatas: quod perinde eſt, vt ſiquis Leucam fuiſſe dicat Pelagiam appellatam quia ϖελαγίαν eam eſſe ait hic noſter. Quis vero Strophadas inſulas Pelagias vnquam nominari dixerit? & tamen ϖελαγίας eas eſſe libro VIII. annotat Strabo. Sed ea vox nihil profectò aliud ſonat quam quod dixi. Nam & ϖέλαγος volunt dici grammaticorum filij non quoduis mare: ſed id tantum quod eſt ϖόῤῥω γῆς: quod etſi falſum eſt, cum vera nominis huius origo ab He- E braica lingua ſit petenda, tamen quomodo vſurpetur à Græcis ſatis ita teſtantur. Sic ϖελαγίζειν & ἐγγὺς ... vt contraria opponontur libro X. Libro autem ſexto promontorium Garganum, quod in mare vehementer promineat, dicitur etiam ϖελάγιον.

ἡ δ' αὐτὴ ἁμαρτία ϰαὶ ϖερὶ τῆς ἀγνοίας) Altera hæc eſt quæſtio à multis vexata & agitata. An Homerus iſthmũ illum ignorauerit quem efficit ſinus Arabicus, ſiue mare Rubrum ad mare Ægytiacum accedens. Item alia huic affinis, an rectè dictum ſit à poeta Æthiopes biſariam F diuiſos eſſe: alios ad ortum Solis habitare, alios ad occaſum: poſteriorem prius exequitur Strabo: ac de recta expoſitione verborum Homericorum accuratè aduerſus clariſſimos Grammaticos Ariſtarchum & Cratetem diſputat. Primum qoomodo vterque Homeri locum cenſuerit legendum, exponit: deinde expoſitionẽ vtriuſque ſeorſim affert expenditque: Cratetis primum, poſtea Ariſtarchi: quid in vtriuſque ſententia probandum, quid minus, tum quid ipſe ſentiat, & cur ita ſentiat fusè explicat Strabo.

G ὑπὸ Αρισταρχου δὲ Κράτητος ἀρξαμένοις) Deerat in manuſſ. vox ἀρξ. videtur autem legendum ἀρξαμένων de quo loquendi genere antè diximus. Sed temerè nihil mutandum cenſui. Sic mox οἱ Αἰγύπτιοι ὑπὸ τοῦ Δέλτα ἀρξάμενοι.

¶ PAG. 21. ... Κράτης, Η' μέν) legendum eſſe ἡ μέν & ἡ δέ, vt alia omittam, ſatis docet Strabonis interpretatio, ϰαὶ γὰρ ϖροσέθηκεν αὐτὸς, ϰαὶ ϖερὶ διοῖν. Rectè igitur Xylander lectionem Aldinam mutauit.

τὴν διακεκαυμένην ζώνην κατέχεσθαι φησὶν ὑπὸ τοῦ Ωκεανοῦ.) & rei veritas aliter ſe habet, & veterum quoque plerorumque ſententia alia fuit. Plinius *Media vero terrarum qua ſolis orbita eſt exuſta flammis & cremata, cominus*

uſtore torretur. Circa duæ tantum inter exuſtã & rigentes temperantur: eaque ipſa inter ſe non permea, propter medium ſideris. Ita terra tres partes abſtulit cœlum: Oceani rapina in incerto eſt.

προκείμενον τὸ οἱ μὲν δύσ.) Mirum non animaduertiſſe interpretem legendum eſſe hic quoque ἠμὲν & ἠδὲ: nõ οἱ μὲν οἱ δέ. Cratetis namque hęc verba ſunt ſuam lectionem explicantis. Lege etiam προκείμενον non προκείμενος.

ὅτι τοῦ ζῳδιακοῦ κατὰ κορυφὴν ὄντος) Vt cæli, ſic & terræ Zonæ ſunt diſtinctæ. Terrę enim Zonas appellamus eas terræ partes quæ in tantulo corpore immenſis cæli partibus ſubiacent. Qua de re vide lib. ſequenti. Vt igitur in cælo pars quædam eſt, intra quam conſtat fieri τὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, ita in terris pars ſit neceſſe eſt intra quam eadem ἡλίου πάροδος animaduertatur. Placet autem Crateti eam terræ partem eſſe, quam occupat Oceanus vtrinque ab Æthiopibus prætextus. Quare intra vtroſque Æthiopas curſus ſuos peragat Sol neceſſe eſt: nec plagam illam excedet: neque enim cœleſtem excedit, cui hæc terreſtris ſubiacet. Ergo quum dicit Homerus diuiſos eſſe Æthiopas, & addit ἠμὲν δυσομένου Ὑπερίονος ἠδ' ἀνιόντος, terræ plagam voluit deſcribere, quam Æthiopes obtinent: eam nimirum intra quam ὁ ἥλιος ἡ πάροδος ſiue oriatur ſiue occidat: veriſſimè autem ait Strabo, vt hic eliciatur ſenſus nihil intereſſe vtrum legamus ἠμὲν ἠδὲ an οἱ μὲν οἱ δέ. Siquis tamen coniecturæ locus, puto Crateté cum ſic emendabat ita voluiſſe locum intelligi, ac ſi ab Homero eſſet ſcriptum: τοὶ δίχα δεδαίαται ἐσχατοι καὶ διὰ δεδαίαται in quam προϊόντου τῆς γῆς ἐν ὅσῳ τῷ μέρει ὅπου καὶ δύεται ὁ ἥλιος καὶ ἀνατέλλει, hoc eſt quã πάροδον ſuam peragit.

ἀνάγκη καὶ τὴν πάροδον τοῦ ἡλίου πάροδον ἐν τῷ πλάτει τούτῳ κεῖσθαι) Solis πάροδος vocatur, ſpatium illud per quod tranſit Sol, dum curſum ſuum peragit: Eſt autem ea duplex: alia πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν: alia ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δύσιν.

καὶ γὰρ τὴν πάλιν καὶ πρὸς δύσιν) Nam hæc quoque Ariſtarchi lectio idem ſignificat, ac illa Cratetis.

ὁ δ' Ἀρίσταρχος) Nunc affert Ariſtarchi interpretationem, quæ perſpicua eſt, nec vlla explanatione indiget.

ταύτην μὲν ἐκβάλλει τὴν ὑπόθεσιν) hoc Cratetis commentum explodit, quod qui probabunt, concedant neceſſe eſt, Homerum alterius ἀντίχθονος habuiſſe cognitionem: id quod parum eſt probabile.

πρὸς μεσημβρίαν κειμένην τοῖς ἄλλοις) hoc eſt, quæ nobis eſt meridionalis: iis verò qui alteram obtinent ἀντίχθονα eſt ſeptentrionalis.

Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ νεῶν καταλόγου δευτέρῳ) Apollodorus hic ampliſſimos in Bœotiam Homeri ſcripſerat Commentarios: quorum mentio frequens apud veteres ſcriptores. Solet autem Strabo ita hunc laudare: Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ νεῶν: quare hic quoque ſuſpicor legendũ, ἐν τῷ περὶ νεῶν δευτέρῳ. Nam Κατάλογος νεῶν nomen eſt non librorum Apollodori, ſed eius partis rhapſodiæ ſecondæ, qua naues recenſentur.

πρὸς ἐκεῖνον οὖν Κράτητα) Superius indicauit Strabo non probare ſe Cratetis emendationem, vt quæ non eſſet neceſſaria: hic innuit totam Cratetis ſententiam & interpretationem ſibi improbari: ſed quia non poterat ea quæſtio niſi pluribus abſolui, ea omiſſa, Ariſtarcho reſpondere incipit.

ἀμφισβήτησιν πολλὰς ἐνστάσεις) Poſſet enim dubitare aliquis, primùm, ſit ne alia οἰκουμένη in noſtro hemiſphærio: deinde an ſi ſit, Homerus tamen eam habuerit cognitam.

ψευδῶς προείσθαι δόγματος) Putat enim Homerum falſo de Æthiopibus dixiſſe diuiſos eſſe eos biſariam: non quòd neget Ariſtarchus Æthiopas biſariam eſſe diuiſos: ſed quia putat ignotum fuiſſe Homero ſinum Arabicum quo diuiduntur. Reſpondet Strabo. Demus ita eſſe, vt nullam poeta iſthmi iſtius nec ſinus Arabici habuerit cognitionem: tamen non ſequitur inde, nullum diſcrimen cognouiſſe poetam, inter vtroſque Æthiopas. Nilum enim poeta habuit cognitum: qui vt Ægyptum atque adeo duas continentes Aſiam, & Africam, ex quorundam ſententia diſcernit: ita & Æthiopiam ſcindere biſariam dici poteſt.

¶ Pag. 12. ἄλλως δ' ἄλλοι Αἰγύπτιοι εἰσί) Vide num legendum ſit, ἡ κάτω Αἴγυπτος. Nam de inferiori tantum Ægypto hoc dici ſatis conſtat. vide libro XVII.

ἡ Αἰθιοπία ἐπ' εὐθείας ἐστὶ τῇ Αἰγύπτῳ) Eſſe ἐπ' εὐθείας, ſignificat, eſſe in eadem linea recta cum aliquo. vt ſunt quorum idem eſt circulus meridianus.

καὶ παραπλησίαν ἔχει πρὸς τὸν Νεῖλον) Hæc ὑπόθεσις non eſt omnino vera: Strabo ipſe libro XVII. docet quædam eſſe Æthiopię & Ægypto quod ad Nilum attinet κοινά: deinde in quo differant ſic explicat: Ἀλλὰ τὴν μὲν Αἰθιοπίαν ἐπὶ μῆκος διέξεισιν ὁ Νεῖλος, ἐπὶ τὸ μῆκος ἐπ' εὐθείας, οὐκ οἰκουμένην χώραν· τὴν δὲ Αἴγυπτον, καὶ μῆκος, καὶ πᾶσαν, καὶ ἐπ' εὐθείας.

ἀξιόλογον πῶς ὁρίζει ὁ Νεῖλος) Dionyſius de Nilo.

> Ὅς ῥά τε καὶ Λιβύην ἀποτέμνεται Ἀσίδος αἴης,
> Ἐς Λίβα μὲν Λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς Ἀσίδα γαῖαν.

Plura de his libro ſecundo.

μῆκος μὲν ἀπέχει ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν, πλειόνων ἢ μυρίων σταδίων) Imo ſi Nili flexuum & ἐπιστροφῶν habeas rationem plus quam XX. M. Diodorus libro primo de Nilo, φέρεται ἀπὸ τῶν Αἰθιοπικῶν ὁρῶν μέχρι τῆς εἰς θάλατταν ἐκβολῆς, στάδια μάλιστα πως μύρια καὶ δισχίλια, σὺν ταῖς ἐπιστροφαῖς. De latitudine ibidem ait, tantam eam eſſe, vt cum alias inſulas contineat maximas: tum etiam Meroen, cuius latitudo ſit ſtadiorum XXII. & amplius. Vide Plinium, & infra libro vltimo.

Καὶ τὴν οἰκουμένην διαιροῦντες) Τὴν οἰκουμένην variè partiti ſunt veteres: duas antiquiſſimi partes eſſe volebant, Aſiam & Europam: alij tres: ſed de termino quo diuidatur Aſia ab Africa inter hos non conuenit, alij ſinum Arabicum eſſe volunt alij Nilum: qui igitur hos reprehendunt, alias afferunt cauſas, hanc non afferunt, Nilum ſatis ἄξιον ὅρον nõ eſſe quo continentes diuidi cenſeantur. Si igitur nemo reprehendit hoc nomine eos qui Aſiam & Africam Nilo partiuntur, quantò longius ab omni reprehenſione abeſſe cenſendi ſunt, qui eodem Nilo Æthiopiam diuidunt, vt altera ſit orientalis, altera occidentalis?

ὅτι τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διατέμνει) Ptolemæus quoque hoc improbat, qui diuidens Africam ab Europa ſinu Arabico, & iſthmo, duplicem affert hanc cauſam, ἅμα inquit, αὐτὸ διατέμνει μὲν τὴν Αἴγυπτον, τοῦ Νείλου τεμνομένου τὰ μεθόρια, καὶ ὅτι βέλτιον πελάγεσιν ἢ ποταμοῖς, καὶ μὴ ποταμοῖς χωρίζειν τὰς ἠπείρους.

χωρὶς δὲ τούτων) Vidit Geographus multa poſſe ſibi obiici diuidenti Æthiopas Nilo: obuiam it igitur, & alia quoque ratione poſſe diſtingui Æthiopias exponit. Nam etſi pro certo credendum eſt (qua de re ſupra dictum ſatis) oceanum eſſe σύρρουν nec vllo iſthmo eſſe diſtinctum, tamen quia illis temporibus nondum contigerat, vt qui ab oriente & occidente Atlanticum mare nauigabant ſibi obuiam fierent, creditum eſt à multis in eo interuallo quòd nondum eſt aditum, iſthmum eſſe, qui Oceani σύρροιαν impediat. Nihil igitur impedit quo minus dicamus poetam hos ſecutum dixiſſe, illo iſthmo diuiſos eſſe Æthiopes.

ἀποτέλεσαι ὅτι) & qui ab oriente verſus occidentem, & qui ab oriente occidentem verſus: ſic manifeſtò duæ fiunt Æthiopiæ, altera in quam deueniunt illi, altera in quam iſti.

Ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλην) Tertiam affert interpretationem verborum poetæ de diuiſione Æthiopiæ omnium meo iudicio maximè probabilem.

ὑπὸ τῆς Ταρτησσίας) Quæ prius Tarteſſus erat, poſtea Gadir eſt appellata. Saluſtius. *Vt alij tradiderunt, Tarteſſum Hiſpaniæ ciuitatem, quam nunc Tyrij mutato nomine Gadir habent.* Vide Plinium libro IIII. extremo, & Strab. libro III.

φησὶ γὰρ ὡς τῶν ἀρχαίων) Quarta interpretatio verborum poetæ: atque hæc Straboni maximè probatur: ideo ait *φησὶ*, quod eſt *ἀξιωματικόν*. Prius docet Æthiopas à veteribus fuiſſe appellatos omnes Oceani accolas ad meridiem, ab ortu ad occaſum, deinde quomodo hi diuiſi eſſent explicat.

Σκύθας ἐκάλουν ὁ Νομάδας ὡς Ὅμηρος) Strabo paullò ante docuit, poetam etiam ſeptentrionales homines cognouiſſe, nec tamen *ὀνομαστὶ* indicaſſe, ſed eam vitæ degendæ ratiõé iis tribuiſſe, vt ſatis conſtet *Νομάδας* eum deſcribere: deinde locum profert, qui eſt initiu *Ἰλιάδ. ν.* de quo ſuſius tractabitur libro VII.

τὸ μεσημβρινὰ πάντα Αἰθιοπίαν καλεῖσθαι) Veteres Ptolemæus ſequitur, *εἰσὶ δὲ* inquit, *ὅσοι οἱ ὑπὸ τὸν ζῳδιακὸν οἰκοῦντες, ἀπὸ δύσεως μέχρις ἀνατολῶν, ἅπαντες μέλανες τὰς χροιὰς, Αἰθίοπες*. Idem alibi Æthiopiam duplicem facit, *τὴν μὲν ἑσπερίαν, τὴν δὲ ἑῴαν*.

φοινικόπεδόν τ' ἐρυθρᾶς) Ex libro primo Dionyſij Halicarnaſſeuſis ſuſpicari poſſumus, verba hæc fuiſſe Promethei, qui Herculem in illa fabula præmouebat, de iis omnibus quę ipſi erant exequenda. Verùm, hæc, vt puto, a choro pronuntiata ſunt, qui diceret ſe tantum terrarum eſſe emenſum vt viſeret Prometheum. Similiſque omnino locus de Titanum aduentu ad Caucaſum vbi erat Prometheus ab Arriano in Periplo Ponti Euxini ex eadem tragædia refertur. Ecquam autem paludem *Χαλκοκέραυνον* Æthiopum poeta intelligat, non ſanè ipſe intelligo. In libris veteribus *παντοτροφὸν* ſcribitur, non *παντοτρόφον*. Quod ad Æthiopas attinet, etiam in Prometheo *Αἰθίοπας πρὸς ἡλίου πηγαῖς* collocat Æſchylus. Verba poetæ ſunt hæc

——*πλησίον δὲ γῆν*
Ἥξεις κελαινὴν φῦλον, οἳ πρὸς ἡλίου
Ναίουσι πηγαῖς, ἔνθα ποταμὸς Αἰθίοψ.

παρ' ὅλον γὰρ τὸ) Lege totum hunc locum hoc modo, *παρ' ὅλον γὰρ τὸ μεσημβρινὸν κλίμα, τὸ Ὠκεανοῦ ταυτὸν πρὸς τὸν ἥλιον ἔχοντος τὴν χρείαν, καὶ τὴν χύσιν, παρ' ὅλον καὶ τοὺς Αἰθίοπας αὐτοῦ ὑπῆρχε φαίνεσθαι* aut ſine voce *αὐτοῦ*. Senſus eſt. Credidiſſe Æſchylum & reliquos veteres, per totam plagam meridionalem porrigi iuxta oceanum Æthiopas, cum ſitus totius illius tractus, eodem planè modo ſe habeat ad Solem. Ipſe ſe infra explicat, *οἱ γὰρ αὐτοῦ* ait, *τοῦδε τοῦ κλίματος προσβάλλουσι τὴν διάνοιαν, καὶ ἐπὶ τοῦ Ὠκεανοῦ ἴσον καὶ ἐπὶ τῶν Αἰθιόπων*.

μείζων ἡ Αἰθιοπία, ἢ ἡ Σκυθία) Et tamen vt mox ait Scythia *ἀντίκειται* Æthiopiæ. Sed ratio manifeſta: *ἀντίκειται* enim Scythia Æthiopiæ, vt in Sphæra Arcticus circulus Aequatori.

πρὸς ζόφον ὁ καὶ ἐπὶ πρὸς ἄρκτον) Ita Strabo hanc vocem cenſet hoc loco accipiendam: qua de re lege libro x. vbi de Ithaca. Nam in illum locum mox ipſe hanc diſputationem reiicit

καὶ τὰ περὶ τῶν Πυγμαίων λέγει) Non enim Pygmæos collocant recentiores ad plagam meridionalem: ſed vel in India, hoc eſt in Oriẽte, vel in Thracia, hoc eſt verſus ſeptentrionem. Strabo autem libro XVII. ſuſpicatur *τὴν μικροφυΐαν τῶν ἐν τοῖς Αἰθιοπικοῖς φυομένων* huic fabulę de Pygmæis occaſionem dediſſe.

ὡς ἂν μεσημβρινοῦ κύκλου τμήματι ἀξιολόγῳ) Docet obiter ſinum Arabicum eſſe *τινα ἀξιον*, quo diuidi AEthiopia cenſeatur in duas: nam ſi parum promineret verſus ſeptentrionem hic ſinus, non rectè eo videri poſſet Strabo AEthiopiam diuidere: contrarium igitur probat. Idem ſupra de Nilo factum ab eo. Vocat autem Strabo ſtadiorum XV. millia, *τμῆμα ἀξιόλογον* circuli meridiani. Meridianum circulum diuidunt Aſtrologi vt & Zodiacum in gradus CCCLX. horum graduum vnicuique cenſuit Eratoſthenes reſpondere in terris ſtadia DCC. Ptolemæus verò ait D. Nos ſequamur Ptolemæum. Ex Ptolemæi igitur ſententia ſtadia ſupra poſita, gradus efficient XXX. Iam ſi conſideres quotam meridiani circuli partem noſtra *οἰκουμένη* obtineat, hoc eſt, quæ ſit eius latitudo, videbis, meritò gradus XXX. dici à

A dici à Strabone eius circuli *τμῆμα ἀξιόλογον*. Porro quæ ratio eſt trium ad XXXVI. ea etiam eſt, horum XXX. ad CCCLX. Sequimur autem lectionem vulgatam quæ etiam Aldi eſt, & quam plerique libri veteres habent. Autor tamen Epitomæ pro *μυρίους* legit *δισμυρίους*. Sic erunt ſtad. XXV M. pro XV. M. Sed hæc profectò ſumma nimia eſt: quum etiam ea quam ſequimur longè exſuperet dimenſiones Ptolemaicas: quas ſi ſequamur non videtur hic ſinus plus quam XX. gradus obtinere, B hoc eſt ſtadi. X. M.

τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν, δῶν ἰσθμὸς τὸ ἰσθμός) Vox *ὁδὸς* etſi ſæpiſſime in hoc loquendi genere deſideratur: tamen hic duriuſcula videtur eius ellipſis. Vocat autem iter trium aut quatuor dierum interuallũ mille ſtadiorum: tot namque ſtadiorum fuit iſthmus Arabicus: autores Strabo & Plinius: quanquam Poſidonius CIↃIↃ aiebat. Vult igitur hic noſter, iter terreſtre vnius diei eſſe vel ſtadiorum 333 $\frac{1}{3}$ vel 250. Sic libro quinto interuallum quod eſt à Tarante Brundiſium, iter vocat vC nius diei: quum id interuallum ſtadiorũ ſit CCCX. Herodotus, tantum CC. *ἡ δὲ ὁδὸς* ait, *ὁ εὐζώνῳ, ἀνὰ διηκόσια στάδια συμβάλλονται μέρος*. Locus eſt in Melpom. Et ita Liuius libro XXI. iter vnius diei dixit, pro eo quod dixerat Polybius libro III. *διακόσια στάδια*. Romani verò ICti longè humaniores, qui vicena millia paſſuum tantum hoc eſt ſtadia 160. aut ad ſummum 166. $\frac{2}{3}$. in ſingulos dies dinumerari iubent. Herodotus quoque Terpſichore, vidatur ſignificare, iter vnius diei eſſe ſtadiorum centum & quinquaginta. Atque hæc de itinere D terreſtri. Quid de marino? Marinus, vt refert Ptolemæus, CIↃ ſtadia nauigationem vnius diei eſſe ſtatuebat. Ariſtides in AEgyptio facilè confici ſcribit ſecundis ſpirantibus ventis, ſtadia mille & ducenta. Herodotus Melopom. hac de re ſic ſcribit: *νηῦς ἐπίπαν μάλιστα κῃ κατανύει ἐν μακρῇ ἡμέρῃ ὀργυιὰς ἑπτακισμυρίας, νυκτὸς δὲ ἑξακισμυρίας*. Ex huius igitur ſententia nauis *ὅτε τις νυχθημέρῳ* conficit *ὀργυιὰς* quidem 130000. ſtadia autem 13000. Singula enim ſtadia orgyas continẽt 100. eodem Herodoto teſte. Polybius paullò antè negabat confici ſolere E ſtadia CIↃ CIↃ vno die. Strabo libro X. teſtatur, *ἀπὸ τῆς Κυρηναίας ἐπὶ τὸ Κριοῦ μέτωπον* Cretæ promontorium, duorũ dierum ac noctiũ eſſe *πλοῦν*: eſſe autem id interuallum ex ſententia Eratoſthenis ſtadiorum bis mille. Plinius autem de eodem interuallo ſic ſcribit. *Ipſa* (Creta) *abeſt promontorio ſuo quod vocatur Criu metopon vt prodit Agrippa, à Cyrenarum promontorio Phycunte* CCXXV. *M. paſſ.* Hæc ſemel annotare volui: quia in his libris toties harum rerum mentio repetitur.

εἰ τὰς μὲν Αἰγυπτίας Θήβας ὠνόμασεν) Ariſtoteles F Meteorolog. libro primo cap. XIIII. cauſam cur Homerus Thebarum potius quam Memphis, aut alius inferioris AEgypti vrbis faciat mentionem hanc affert, quod nimirum tunc recens adhuc illa AEgypti pars aggeſta fuiſſet. Itaque, ait, vel omnino non erat Memphis, aut ſi iam erat, non talis & tanta.

σχεδὸν μικρὸν ἀπολείποντας τῶν πεντακισχιλίων) Hæc ferè eſt totius AEgypti longitudo: qua de re tractatur libro vltimo. Porrò non conueniunt iſta omnino Ptolemæi obſeruationibus: vt nec alia quàm plurima. Herodotus G autẽ Euterpe, autor eſt, ab Heliopoli, quæ eſt ad caput τοῦ Delta, *ἀνάπλουν* ad Thebas, ſtadiorum eſſe CIↃ CIↃ CIↃ CIↃ IↃCCCCLX.

ὁμωνύμως τῇ ποταμῷ τῇ χώρᾳ λεγόμενον) Nam & regionem ipſam, & Nilum promiſcuè appellat poeta AEgyptum.

Ποσειδῶνα τῷ) Lege *Ποσειδῶνι Addit.* Ratio patet.

καὶ τὸ φιλείδημον) Teſtantur ſummum ſciendi quamplurima ſtudium quod in poeta fuit, cum alia, tum quæ de eius morte *θρυλεῖται*: cui fabellæ ſimilem poſtea cõfixerũt alij de morte Ariſtotelis, qui fuit vnus omnium maxime *φιλείδημον, φιλομαθὴς*, ac *πολυμαθής*.

καὶ τὸ φιλέκδημον) Apparet ex iis quæ de eius vita narrat Herodotus.

λέγει ῥητῶς τὰ ἐν τῇ, καὶ σιγῶν) Totus locus ita debet legi: *καὶ λέγει ῥητῶς τὰ ῥητά, καὶ σιγῶν τὰ λίαν ἐκφανῆ, ἢ ἐπιθέτως λέγων*. Hic vnus eſt, inquit, qui rerum quàm plurimarum cognitione inſtructus, & diſertim ea expreſſit, quæ narratu videbantur digna: & ea quæ minus digna iudicabat, aut omnino tacuit, aut *ἐπιθέτως*: id eſt per epitheta indicauit: vt cum verbi gratia, Nilum *διιπετέα* appellauit, quod exemplum mox explicat Strabo: aut, quod magis eſt perſpicuum, cum Thiſben *πολυτρήρωνα* appellauit: & alia de genere hoc ſexcenta.

πρὸς οὓς νῦν ἡμῖν ὁ λόγος) *contra quos nunc iam dicemus*, vertit eruditus interpres. Deceptus eſt enim dum nõ animaduertit Ægyptios & Syros quos hic ait Strabo, eſſe Cratetem & Ariſtarchum: quos ait mirum eſſe nõ intellexiſſe quæ ſcripſit poeta, de ipſorum regionibus. Ægyptius eſt Ariſtarchus, qui Alexandrenſis fuit. Syrum appellat Cratetem qui erat Cilix Nam Mallotes fuit: Mallos autem Ciliciæ oppidum: Cilices vero *Σύρων γένος* ait Appianus, ac Strabo libro XVI. Notum eſt autem, quam latè pateat Syrorum appellatio. Solet autem Strabo, vt & philoſophus, eadem ferè repetere in concluſionibus verba quæ initio diſputationis poſita ſunt. Quare conferri iſta debent cum illis, *ἐκεῖ τοῖς γραμματικοῖς μηδὲ λέγοντος ἐκεῖνα αἰσθάνεσθαι, ὑπὸ Ἀριστάρχου καὶ Κράτητος*.

¶Pag. 25. *τὸ μὴ λέγειν ἐκ τοῦ μὴ εἰδέναι σημεῖόν ἐστι*) Hoc ſæpe inculcat Strabo Et tamen ipſe quoque ſic videtur diſputare interdum: vt cùm paullò poſt negat Indiam Homero cognitam fuiſſe: alioqui facturu aliquam eius mentionem. Sed alia eſt ratio.

D *τοὺς ἐθελοκωφοῦντας*) hoc eſt, *ἐθέλοντας κωφεύειν*, Heſychius. Elegans vox.

Ὁ ποιητὴς τοίνυν διιπετέας καλεῖ τοὺς ποταμούς) Nunc ad Eratoſthenem redit, & interruptam cum eo diſputationem de Nilo repetit. Quærebatur an poeta *τὰ περὶ Νείλου* cognita habuiſſet: rationes quibus adducebatur Eratoſthenes vt id negaret, ſupra euertit hic noſter: nunc probat ita eſſe, vt ipſe ait. Eſt autem ſubtilis hæc Strabonis diſputatio: Cum enim Homero omnes fluuij ſint *διιπετεῖς*, profectò difficilis quæſtio eſt, cur

E ſi Nili naturam voluit indicare hac voce fuerit contentus. Porrò aliter hanc vocem interpretantur Grammatici. Heſychius. *διιπετής, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ποταμῶν ἀπὸ τοῦ Διὸς πληρούμενον χειμάρρουν, ἐπὶ δὲ τοῦ Νείλου, διαυγοῦς, διαφανοῦς, ἢ διαπεπτωκότος*. Sed adi poetæ interpretes.

ἄλλως γὰρ αὖ τὸ χειμάρρους) Triſariam igitur hæc vox vſurpatur: vnus modus eſt cum de torrentibus dicitur, alius cum de quibuſuis fluuiis, tertius cum de Nilo.

κυρίως εἴρηται φύλλα σκιᾶς) Non eſt dubium quin qui

F hoc protulit, Pindaricum illud ſit imitatus, *σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος*. à quo parum differt Sophoclis illud in Antigone,

τἄλλ' ἐγὼ

καπνοῦ σκιᾶς οὐκ ἂν πριαίμην.

ſimillima enim hic quoque *ὑπερβολὴ ὑπερβολῶν*. Idem poeta Philoctete,

Κοὐκ οἶδ' ἐναίρων νεκρὸν ἢ καπνοῦ σκιάν.

Æſchylus quoque in Agamemnone, *εἴδωλον σκιᾶς* dixit.

εὖ γὰρ ἐξεπίσταμαι

ὁμιλίας κάτοπτρον, εἴδωλον σκιᾶς

δοκοῦντας εἶναι κάρτα πρευμενεῖς ἐμοί.

G *ἐλάττω δ' ἔχων γλῶτταν ἀχὼ*) Longinus *περὶ ὕψους*, hue ex aliquo comico ſumptum eſſe indicat. *ὅθεν* inquit, *καὶ τὰ κωμικά, καίτοι γ' εἰς ἀπιστίαν ἐκπίπτοντα, πιθανὰ διὰ τὸ γελοῖον*, ... *ἀγρὸν ἔσχ' ἐλάττω γῆν ἐπιστολῆς Λακωνικῆς*.

ὡς παραμυθούμενος) Veti codices, *παραμυθούμενος*. Eſt autem *παραμυθεῖσθαι* verbum rhetorum & Grammaticorum: illis ſignificat, mollire id quod durius dictũ videri poterat: his excuſare quod malè dictum poterat videri. Euſtathius de Strabone: *ὁ δ' αὐτὸς γεωγράφος παραμυθούμενος καὶ τὰς ἐν τοῖς τοιούτοις ἀμφιβολίας*. Hinc apud Gellium *τὸ παραμυθούμενον*.

ἐπὶ τοῦ διιπετέος) Verba hæc non agnoſcunt libri veteres & videtur gloſſema.

A *χαλεπῶς φέρων τὴν ἀρχὴν*) Alcæus odio tyrannidis aut potius à tyrãnis pulſus Leſbo inſula ceſſit: videtur autem tunc veniſſe in Ægyptum: atque hanc nauigationẽ ſuã ipſe carminibus deſcripſerat, vt docẽt nos Grãmatici.

δῆλον ὡς πέπτωκεν) Apparet deeſſe aliquid.

ἐκ τῶν ἀγνοιῶν χάριν) *χάριν*, cauſam finalem notare ſolet: hic magis efficientem.

Ἔπεισι δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν πλάνην) Hic iterum interrumpit Strabo diſputationem aduerſos Eratoſthenem: inſerit

B enim quæſtiones aliquot eiuſdem argumenti, non tamen ab Eratoſthene tantum, ſed aliis quoque multis tractatas. Prima eſt, De Menelai erroribus.

ταῦτα τε διαστεῖλαι) Libri veteres habebant *διαστῆσαι*. Sed *διαστεῖλαι* legendum quæ vox ſignificat diſtinguere & enodare quæ erant implicita. Sumptum à rationibus. Inde Diaſtolei in lege III. Cod. de tabularis ſcribis, logographis & cenſualibus. *διαστολεῖς* tamen pro *διαστέλλειν* vſurpant ſæpius Græci IC^ti.

C ¶Pag. 26. *Ζητοῦσι δὲ*) Tria proponit de quibus ſolet quæri hoc loco. Primum eſt, Quinam iſti ſint Æthiopes ad quos venit Menelaus, & quomodo ad eos venit. Alterum, Quinam ſint iſti Sidonij. Tertium Qui iſti ſint Erembi: has quæſtiones eodem quo hic propoſuit ordine tractabit.

ἐπὶ τοῦ Νείλου ποιεῖ καὶ τ.) Manuſſ. *τοῦ Νείλου*.

τοὺς καταφράκτους ὑπεραθῆναι ναυσί) Neque enim fuere naues Menelai plicatiles, vt humeris geſtari poſſent, quod in illis locis fieri ſolebat. Plinius. *Ibi Æthiopiæ conueniunt naues: Namque eas plicatiles humeris transferunt, quoties ad cataractas ventum eſt.* vel pactonibus, de qui-

D bus Strabo lib. XVII.

ὁ γὰρ αὖ τὸ μῆκος πεζὸς) Lege *πεζός*. *Τόπος* autem & *εἶδος*, minus propriè pro *ὅλον* & *μέρος*.

οἱ μὲν διὰ πλεῖον φάμενοι) *ἀντὶ τοῦ, Τῶν μὲν δὴ φαμένων*.

οἱ μὲν περίπλουν) Hæc fuit Cratetis ſententia, qui vt ſupra vidimus verba poetæ conabatur iis accommodare quæ mathematici de terræ forma diſputant. Quare hic quoque cum vulgò quæreretur qua ratione Menelaus in mari Ægyptiaco errans ad Æthiopas peruenif-

E ſet, Reſpondebat Crates, Menelaum egreſſum è mari noſtro in Atlanticum, facilè ad Æthiopas potuiſſe peruenire: atque hoc, ſecutus mathematicos dicebat, iis enim placet, mari Atlantico cingi terrã, ita vt à Gadibus, nõ ad Æthiopas tantum, ſed ad extremos etiam verſus Orientem Indos nauigari queat.

κατὰ πρὸς τὰς ὑποθέσεις τὰς μαθηματικάς) Strabo libro III de iiſdem Vlyſſis erroribus loquens, *εἰ δὲ τὰ ἐκ παλαιοῦ εἰωθότα τί ἀγνοεῖ ἐπ' εἴ τινες αὐτοῖς τε ταύταις ταῖς ἱστορίαις πιστεύοντες, καὶ τῇ πολυμαθίᾳ τοῦ ποιητοῦ, καὶ πρὸς ἐπιστημονικὰς ὑποθέσεις ἐπέστρεψαν τὴν Ὁμήρου ποίησιν, καθάπερ Κράτης*

F *τε ὁ Μαλλώτης ἐποίησε, καὶ ἄλλοι τινές*, qui loc^u iſtũ explicat.

φάντες, ἐπὶ) Malim *φάμενος* ſcilicet *τοῦ ποιητοῦ*. Non enim profectò lapſus eſt hic memoria Strabo, quũ mox rectè dicat, *φησὶ γὰρ ὁ Νέστωρ*, cuius etiam ſunt iſta, vt rectè animaduertit Xylander.

τὴν δ' ὀχετὸν παρὰ τὴν Σύηνην) Diſſentit ab Herodoto. Is enim alias quidem foſſas & diorvges omnes, à Seſoſtride fuiſſe effoſſas autor eſt, ſed de ea quæ ad mare Rubrum ducebat ne *γρῦ* quidem: & è contrario eius effoſſionem tribuit libro ſecundo alij regi qui multis

G poſt Seſoſtrin annis vixit. Verba eius ſunt, *Ψαμμιτίχου δὲ Νεκῶς παῖς ἐγένετο, καὶ ἐβασίλευσε Αἰγύπτου, ὃς τῇ διώρυχι ἐπεχείρησε πρῶτος τῇ ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν φερούσῃ, τὴν Δαρεῖος ὁ Πέρσης δεύτερος διώρυξε*. Idem apud Diodorum quoque leges. Sed ſequitur Strabo cum hic, tum lib. vltimo eoſdem autores quos Ariſtoteles, apud quem eadem penè verba reperies. Sed plura de his lib. XVII.

μετεωρότερον εἶναι τὴν θάλατταν) Vide Ariſtotelem Meteorologi. libro primo capite vltimo.

ἀλλ' ἐπιζητεῖ ὁ Ἐρατοσθένης) An hoc commentus eſt Eratoſthenes vt Homero patrocinaretur? minimè gentium. Sed Eratoſthenis ita ſentientis autoritate vtebatur, qui poetæ verba ita interpretabantur. Verum de

hac Eratoſthenis opinione plura infra hoc libro.

Ἴσως δ' ὀχλοῦνται, Ἐρατοσθένης) hęc dicit Strabo. Legendum autem εἶναι παντελῶς vel παντελῶς & mox ναυτιλίας vt habent vett. quidam libri: alioquin hiulca manet ſententia. Locus mihi valde ſuſpectus: & initium ſententiæ deprauatum eſſe ſuſpicor.

Ποῖα ἄττα, καὶ ὅτι ἐκεῖ εἶναί τινα λέγει) ποῖα, videlicet iſta πόρρω ſint: ſed legere malim, ποῖα ἄττα καί. Nam apud Grámaticos τὸ καὶ ſæpe ſic vſurpatur.

οἱ δ' ὡς καὶ εὐρρίαν ποτὲ ὄν.) Apparet ex iſtis, cum iiſdẽ diſputare nunc Geographum, quibuſcum antè de Æthiopiæ diuiſione Homerica actum eſt. Docet, eos ἀκαταλλήλως loqui, dum iſthmi iſtius εὔρρουν inuehunt: & tamen quærunt quo modo Æthiopes orientales ac occidentales δίχθα eſſe diuiſos dixerit.

τίς δὲ καὶ χρηματισμός) Nam Menelaum χρηματισμοῦ χάριν erraſſe magnam partem octo annorum ſignificant iſta poetæ, vt paullò antè dictum eſt: ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων. Malè hæc accipiunt interpretes.

¶ Pag. 2 . εἰδὼς δ' ἐμέμνητο αὐτῆς) Si notam habuiſſet Indiam, eius meminiſſet. Hoc genus argumenti, quàm ſit infirmũ, & dixit iã bis, & iterũ ac ſępius repetet Strabo.

τὴν δ' Ἀραβίαν) Dictum eſt vt, *Vrbem quã ſtatuo veſtra eſt.* Nam planius erat Ἡ δ' Ἀραβία.

καὶ ἡ πόλις αὐτῆς) Carnam ſiue Caranam vrbem Arabum maximam videtur ſignificare. Sed de Arabia fœlice, & Scenitis libro XVI.

ἐμπόρων δὲ καὶ καμηλιτῶν) Camelis δρομάσι quos vocant Latini dromedarios vtebantur illarum regionum mercatores ad merces comportandas: vnde καμηλίται & καμηλέμποροι ſæpe Straboni idem ſonant.

οὐδ' οὕτω πολὺ ἄβιοι) non ita ab omni cultu alieni, ceu Nomades aliqui, quos poeta ἀβίους vocat. Nam poetæ locum reſpicit. vide in VII.

Καὶ δὴ καὶ τὴν πλάνην γε) Expenſis & exploſis aliorum ſententiis, nunc ſuam ipſe profert interpretationem.

τοσαύτην ὑπογράψαι ἐλπίδα) ὑπογράφειν & ὑποχάσκειν verba ſunt Straboni admodum familiaria, idémque ſignificant: innuere videlicet aliquid & oſtẽtare, etiam ſi verbis id non fiat. Polybius, Ἀννίβας δὲ τοὺς περὶ Πολυκλείτον καὶ Φιλόδημον ὑποδεξάμενος φιλανθρώπως, καὶ πολλὰς ἐλπίδας ὑποχάσκας τῷ μειρακίῳ. Diodorus Siculus libro XIX. Καὶ μεγάλας ὑποχόμενοι τὰς ἐλπίδας ἐξέπεμπε δὶς κατὰ προσαιρέσεις ἑκάστους πρὸς Ἀντίγονον.

ἔχ' ὅτι μέχρι τῶν ὅρων τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ) Lege quæ ſequũtur: facilè intelliges mentem Strabonis hanc eſſe, dici Menelaum veniſſe in Æthiopiam, non quod eam eſſet ingreſſus, aut in eam penitus veniſſet: ſed quia ad Æthiopiæ fines acceſſerat, quod ei non fuit difficile, qui Thebas iam veniſſet: fines enim Æthiopum non procul abſunt Thebis. Hæc omnino mens eſt Strabonis. Quare non dubito locum hunc eſſe deprauatum & aliquot verbis mutilũ. Lego ἔχ' ὅτι εἰς τὴν Αἰθιοπίαν τὰ ὅντι ἀφίκετο· ἀλλ' ὅτι μέχρις τῶν ὅρων τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ. Potuere Strabonis verba alia eſſe, ſententia, opinor, non fuit alia.

ὄντος εἰς Θήβας ἀφιγμένου) Cum conſtet Menelaum Thebas veniſſe, nam id expreſſis verbis Homerus ait, cum inquã hoc cõſtet, quid mirum ſi quis dicat Menelaum fauore & auxilio cum reliquorum Ægyptiorum tum regis ipſius ad fines Æthiopiæ aut etiam in vlteriora eius regionis poſtea veniſſe? Nam de ſtudio illorum hominum erga Menelaum, non ſinit nos dubitare poeta, quibus & quantis donis ab iis fuerit affectus, commemorans. Potuit ergo curare rex qui Menelaum excepit, vt ipſe ad Æthiopiæ fines deduceretur. Porrò qui vel extremos fines alicuius regionis adierunt, ij poſtea ſe regionem ipſam adiiſſe gloriari ſolent: falluntur autẽ qui διχθὰ δεδαίαται de Æthiopibus accipiunt.

ἐν ἐσχατιῇ γὰρ, ὥς πού λέγει) Homeri verba,

> Ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ ναίει θεός.

ὁ δὲ τῆς Ἀρσινόης λιμὴν) Ptolemæo libo IIII. Ἀρσινόης λιμήν. Apud Strabonem libro XVII. perperam Ἀρσινόης.

A ξαν. Ibidem lege de portu Menelao.

τὴν παρὰ Παραιτόνιον) Occaſum verſus.

οἱ δὲ Φοίνικας εἰπών) Accedit ad τὸ λύτικον ζήτημα.

χρώματι συνήθει χρῆται) Exempla huius χρώματος tam multa ſunt & apud poetam, & apud alios vt ea annotare nihil attineat: præterea non ſemel hoc ipſum admonet Strabo.

Μελέαγρος) & ipſe Oenei filius.

καὶ Γάργαρα) quæ eſt montis Idæ pars.

B ¶ Pag. 18. Χαλκίδα τ' Εἰρέτριάν τε) Vrbes Eubœæ inſulæ. Dele autem τὸ καὶ, quod antè hæc verba eſt poſitum.

καὶ Σαπφώ) Venerem alloquebatur his verbis Sappho.

ἢ Πάφος ἢ Πάνορμος) Paphum oppidum eſſe inſulæ Cypri quod hic ſignificat Strabo, notum eſt. Panormus quoque alius eiuſdem inſulæ locus fuiſſe videtur. Sed ego eius adhuc alibi mentionem fieri non reperi: non memini certè. Fortaſſe ſcripſit Sappho ἢ πάνορμον. Sic Homero λιμένες πάνορμοι. Sanè Strabo libro XIIII. Paphi portum commendat. Sed de hoc docti iudicẽt. Sic

C Alcman, Κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα, καὶ Πάφον περιρρύταν.

φασὶν, ὥσπερ ζητοῦντες.) hæc verba vt ſuperuacanea inducenda eſſe perſuaſum habeo. φασὶν prorſus eſt hoc loco ineptum, quum non aliorum ſolutiones Strabo proferat, ſed proprias (niſi poſt φασὶν deſit nomen alicuius autoris, vnde hæc deſcribantur:) reliqua maniſeſtò ſuperfluunt. Ac videntur iſta ex margine in verba Strabonis irrepſiſſe, quæ eſſe tollenda habeo prorſus perſuaſum.

D ἐμφαίνει δὲ τὴν ἐπίνοιαν τὴν παρ' αὐτοῖς) Si quis locus in toto hoc doctiſſimo ſcriptore malè a ſciolis, aut aliud agentibus librariis acceptus eſt, hic profectò eſt: nam & omiſſa quædam, & quædam ſuo loco mutata, omnia denique mirè ſunt perturbata. Lego totũ locũ ad hunc hunc modum. Περὶ μὲν γὰρ τὸ τῶν ἐφεξῆς ἔθνη καταλέξαι, ἱκανῶς εἶχεν οὕτως εἰπεῖν.

> Κύπρον, Φοινίκην τε, καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθείς,
> Αἰθίοπας θ' ἱκόμην.

Ἵνα δ' ἐμφήνῃ καὶ τὴν περὶ τοὺς Σιδονίους ἐπιδημίαν τὴν ἐπὶ πλεῖον

E γενομένην, καλῶς εἶχεν εἴτ' ἀναλαβεῖν, εἴτε καὶ προσλαβεῖν . . . . ἐμφαίνει διὰ τὴν ἐπίνοιαν τὴν παρ' αὐτοῖς εὐτυχίας καὶ ἀτεχνίας, ... καὶ τὸ τὴν Ἑλένην προσδεξάμενος &c. Nunc rationem reddamus omnium.

ἐμφαίνει διὰ τὴν ἐπαινον) Si vulgati codices hic ſequendi ſunt, neceſſariò hæc erunt intelligenda, de poetæ eo loco quo de nunc agitur, id verò nequit. Nam in eo loco Sidonij tantum nominantur, laude nulla afficiuntur. Quare perſuaſum habemus hùc transferenda eſſe, quæ perperam alio fuerant tranſlata. Benè autem hic

F conuenit καλῶς εἶχεν, vt modo dixit, ἱκανῶς εἶχε. Eſt autem huius lectionis hæc ſententia, Quemadmodum ſi gentes apud quas errauerat, voluiſſet tantum ordine recenſere, ſatis erat Menelao ita dicere Κύπρον. &c. Sic vt diuturniorem ſuam apud Sidonios moram exprimeret, commodius fuit, ac quaſi neceſſarium, nomen Sidoniorum, εἴτε ἀναλαβεῖν, hoc eſt repetere (quia in voce Phœnices Sidon ipſa quoque poſita iam cenſeri poterat) vel προσλαβεῖν hoc eſt adiungere & addere, quaſi non ſatis expreſſum id eſſet voce generali. Deinde ſu-

G ſpicamur talia quædam deeſſe τούτων δὲ τὴν ἐπιδημίαν ἐκφαίνει. Et mox ἐμφαίνει δὲ καὶ τὸ τῆς. Speramus viros doctos hanc noſtram emendationem ſuo ſuffragio comprobaturum. Eorum eſto iudicium.

ὡς λέγονται Ἀθηναίων ἔργα, τὰ καλὰ) Callimachus hymno in Dianam,

> Οὐ γάρ που κίβρειαδ' ἔσια πεπόνηντο,
> Ἔργον Ἀθηναίης.

Ἀθηνᾶ γὰρ inquit Scholiaſtes, ἔφορος πάσης τέχνης.

Περὶ δὲ τῶν Ἐρεμβῶν) Tertium ζήτημα.

εἴρηται μὲν πολλὰ) Itaque Heſychius varias affert interpretationes, ἐρεμβοὺς, νομάδας, αἰθίοπας, ἄραβας, Ἰνδοὺς, ἀγρίους.

Ζήνων δ' ὁ ἡμέτερος) Scripſerat Zeno Προβλημάτων Ὁμηρι-

Ὁμηρικῶν libros quinque, vt diſcimus ex Laertio. Iis in libris poetæ locos aliquot expoſuerat, aliquot etiam emendauerat. Sed videtur Zeno melior fuiſſe philoſophus quã Criticus. Docti enim viri, eius emendationibus non applaudunt. Quare autem dicat Strabo, Zeno noſter, ratio ea eſt quam ſupra dixi. Sic Caium ICtum Iuſtinianus aut ij potius ICti qui Inſtitutiones Iuris compoſuerunt, noſtrum vocant, propter profeſſionis nimirum ſimilitudinem. Sic iterum libro XVI. Ὁ μὲν ἐν Ζήνων ὁ ἡμέτερος μεταχάσει οὕτως. Sic Seneca & ipſe Stoicus *Nunciato naufragio, Zeno noſter cum omnia ſua audiret ſubmerſa.*

ἀμείνει δὲ καὶ ποιοῦσί τινες παραγραμματίζοντες) Atque hoc inquit, faciunt nonnulli, vt nimirum obſcuritatem vocis ἡμείδου tribuant mutationi nominum, atque ex literarum affinitate rimētur quinam illi ſint, & quomodo hodie appellentur. παραγραμματίζειν non id tantum ſignificat, quod notant Grammatici, quando ea literarum mutatione elegãs venuſtas orationi quæritur: ſed etiam quando quid res ſit ex ipſa nominis notatione declaratur. Solet id philoſophus, παρὰ γράμμα dicere. Magnorum Moralium libro primo ἡ δ' ἠθικὴ ἀρετὴ ἐντεῦθεν τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει, εἰ δεῖ παρὰ γράμμα λέγοντα τὴν ἀλήθειαν ἐκ τοῦ ἔθους. Longè alio ſenſu dixit Timon in Sillis,

Τὴν δ' ἀρετὴν παρὰ γράμμα δίκαιόν τις κατέπεφνεν.

Α' ἐστὶ δ' αἰ δοξάζει ὁ Ποσειδώνιος) Sententiam Poſidonij iterum refert Strabo, in fine libri XVII. vbi de hac re tota plura. ſanè qui harum linguarum cognitionem vel tenuiſſimam ſunt aſſecuti, facilè intelligũt has omnes valde eſſe inter ſe affines, ac pleraſque ab Hebræa originem habere.

καὶ οἱ Α'ραμαῖοι παρακλητικῶς πως) libri manuſſ. Α'ρμαῖοι.

εἰκάζειν δὲ δεῖ) Lege vt in manuſſ. Εἰκάζει γε δεῖ.

τοὺς γὰρ ὑφ' ἡμῶν Σύρους καλουμένους) Hoc multis gentibus commune: vt alio nomine ab exteris appellentur, quàm quod ipſi agnoſcunt. Sic Latini Græcos vocant, qui ſe Ἕλληνας appellabant. Sic hodie Turcas nos Chriſtiani appellamus, qui ſe Muſulmannos vocant, quique ab appellatione Turcarũ prorſus abhorrent. Sic etiam Agarenos Græci nuncupant, qui ſe Saracenos haud paullò nobiliori nomine vocant. Porrò qui verſati ſunt vel minimum in lectione ſacrarum literarum, ex quibus quicquid de appellationibus harum gentium verè dici poteſt, peti debet, non ignorant quam latè pateat quod nomine Sur & Aram in iis intelligitur. Vide lib. XVI.

καὶ τοῦ ἐπὶ συνυπογραμμῶντας) Vett. codices ita habebant ἅμα καὶ τοῦ ἐκείνου ἐπὶ δυστήρους μέρει συνυπογραμμῶντας. Sed ea verba ex ſequentibus videntur hûc temerè fuiſſe inſerta.

¶ PAG. 20. εἰς τὸ ἱερὸν ... βαίνειν τοὺς Τρωγλοδύτας) Perſpicuum eſt ſcribendum eſſe hic Ἐρέμβους.

ὡς μεταλαβὼν τις ἀντὶ ... ἐπὶ τὸ σαφέστερον) Scio μεταλαμβάνειν verbum eſſe vſitatum Grammaticis: ſed hic videtur legendum μεταβαλών τις ἐπὶ τὸ σαφέστερον. Apud Euſtathium tamen ſic legitur, ὡς γε πρὸς τὸ σαφέστερον μεταλαμβάνοντος τοὺς Ἐρ.

καὶ πρὸς τούτοις ἰκὸν ἀπέχειν λέγει) Veteres codices vocem εἰκὸς non agnoſcunt, quæ etiam elegantius aberit.

καθ' ἃ πρὸς τὸν ἱερὸν καὶ πρὸς τούτοις εἰκὸς Αἰθ.) Locus corruptus: legendum videtur, καθ' ἃ πρὸς τὸν ἱερὸν καὶ πρὸς τοὺς Αἰθίοπας, Veriſimile eſt inquit, veniſſe dici Menelaum ad Erembos ſeu Trogodytas, eo modo, quo ad Æthiopes acceſſiſſe dicitur: qua de re paullò antè diſputatum eſt.

τῇ γὰρ Θηβαΐδι) Hæc ad Troglodytas ſunt referenda. Nam de Æthiopibus ſupra actum ſatis. Troglodytæ autem ſunt qui habitant inter mare Rubrum & Nilum, quod interuallum quàm ſit paruũ docet Geographus lib. XVII. De Troglodytis vide lib. XVI.

οὐδεὶς ἐν ἐργασίας, οὐδὲ χρηματισμοῦ) Iã docuit Strabo quũ ait Menelaus apud poetam, ſe ad multas veniſſe gentes, diuitias vndique conquirentem, non poſſe id de Æthiopibus intelligi, apud quos nullus χρηματισμὸς vt dicit. nunc ait de Troglodytis & Erembis idem eſſe ſentiendum: veniſſe ad eos Menelaum, eo modo quem expoſuit: non tamen inde vllas opes abſtuliſſe: quòd igitur eos nominat hic Menelaus, id τῆς ἐνδόξου χάριν tantum facit, non vt ſe inde rem feciſſe ſignificet.

A

τοῦ μήκους καὶ τῆς ἀποδημίας) ἀντὶ τοῦ, τῆς μακρᾶς ἀποδημίας, ſiue εἰς μακρόν. Dictum vt, *patera libamus & auro.* Sed habent manuſſ. τοῦ μήκους τῆς ἀποδημίας.

B Ἡσίοδος δ' ἐν Καταλόγῳ) Videri poterat illud Heſiodi opus intelligi, quod Ἠοίας ſiue Ἠοίας μεγάλας Græci ſcriptores ſolent nuncupare: Sed ex Scholiaſte Apollonij diſcimus diuerſa hæc eſſe opera. Sic enim ille ſcribit in librum ſecundum, Φινέα φησὶν Ἡσίοδος ἐν τῇ Μεγάλαις Ἠοίαις ὅτι Φρίξῳ τὴν ὁδὸν ἐμήνυσεν, ἐν δὲ τῷ γ Καταλόγῳ &c. Certum eſt tamen Eœas quoque Heſiodi aliud fuiſſe nihil, quam mulierum præſtantiſſimarum catalogum. Nam hoc rectè a doctiſſimo viro Iohanne Aurato eſt animaduerſum. Nos autem poſtea obſeruauimus, non

C Heſiodum tantum, ſed & Soſicratem opus eodem ferè indice edidiſſe. Athenæus libro XIII. ἐπεὶ δὲ ὑμῖν ἐμποδὼν ἵστημι κατάλογον γυναικῶν ποιούμενος, κατὰ τὸν Σωσικράτους τοῦ Φαναγορίτου Οἵας, ἢ τὸν τῶν γυναικῶν κατάλογον Νικαινέτου τοῦ Σαμίου, Vbi legendum cenſemus Οἵας. & de quodam Soſicratis opere accipiendum, cui ad Heſiodi imitationem titulum fecerat Οἵαι quod & ipſe ſua exempla omnia per vocem οἷος inciperet, vt Heſiodus per ἢ οἵη. Nam illud quidem dubitari non poteſt, fuiſſe illud Soſicratis opus, certarum hominum catalogum. Om-

D nia autem exempla ita incepiſſe coniectura eſt meo iudicio admodum probabilis: quam etiam confirmat, quod Timon quoque in Sillis idem fecerat, vt ex his eius operis verſibus qui ſoli fere ſuperſunt intelligimus. Sic ille de Thalete,

Οἷόν θ' ἑπτὰ Θάλητα σοφῶν σοφὸν ἀστρονόμημα.

de Xenophonte,

Οἷός Ξεινοφόων, ἠτ' Αἰσχίνου οὐκ ἐπιπειθὴς Γράψαι.

de Ariſtippo,

Οἷα δ' Ἀριστίππου τρυφερὴ φύσις, ἀμφαφόωντος ψεύδη.

E de Democrito,

Οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα ποιμένα μύθων.

de Pyrrhone,

Α'λλ' οἷον τὸν ἄτυφον ἐγὼ ἴδον ἠδ' ἀδάμαστον.

malè enim apud Euſebium ἀλλ' οἷον. Rectè autem notatum eſt a Scholiaſte Sophoclis, τὸ Οἷος vocem eſſe τῷ θαυμαζομένῳ valde accommodatam.

καὶ κούρην Α'ράβοιο) Quæcunque in hunc locum ſcripta ſunt ab interprete, ea profectò erudito viro aliud agenti exciderunt. Nam Heſiodi carmen non ille

F quidem διορθοῖ, ſed παραδιορθοῖ. Par infelicitas in loco Euſtathij, qui non erat ſollicitãdus, cum bene habeat. Heſiodus autem ita ſcripſerat

Καὶ κούρην Α'ράβοιο τὸν Ἑρμάων ἀκάκητα
Γείνατο, καὶ Θρονίη κούρη Βήλοιο ἄνακτος.

Monſtroſa lectio, τὸ pro τὸν: quæ duos patres eidem filiæ, duos maritos eidem vxori aſſingat. Deinde, cum rectè eſſet animaduerſum ἀκακήτης eſſe Mercurij ἐπίθετον, obſecro, quid fuit cauſæ cur Ἑρμάων mutaretur? an quia poetis nunquam ita dicitur Mercurius? Moſchus,

G *ἐκ χάλκω Ἑρμάων, κιθάριζεν ὡς ἁδὺς Ἀπόλλων.*

Poſtremò quid incogitantius dici potuit quàm legendum eſſe ex Euſtathio κούρην Α'ράβοιο? Atqui Euſtathius annotat primam vocis Α'ράβος ab Heſiodo hic eſſe correptam: neque hic συνίζησιν fingat aliquis. Ex interprete autem Apollonij ſcire licet, Caſſiepiam fuiſſe Arabi filiam. Α'ράβου inquam non Α'ραβίου.

οἱ δὲ πλάττοντες Ἐρεμβοὺς) Vt Hellanicus, qui putauit Erembos ſuperiorum Nili partium eſſe accolas.

καὶ ἄλλο Κηφήνων) Lycophron de Æthiopia,

Κηφῆνας δὲ περσικὰς ...

Herodotus libro ſeptimo Perſas qui Oceano meridionali ſunt vicini, Cephenas à Græcis appellatos quondam fuiſſe annotat. De Chaldæis id narratur à Stephano: &c.

no: & ex eodem licet intelligere, alios Cepheniam Libyæ partem aliquam nominaſſe.

Καὶ οἱ Σιδόνιοι) Heſychius Sidonios duplices facit, Phœnices, & alios accolas maris Rubri. vide lib. XVI.

καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀνδρομέδαν) In hoc omnes Geographi & hiſtorici conſentiunt: vide libro XVI.

ἐν δευτέρῳ ὁ Ἀπολλόδωρος) libro ſecundo commentariorum in Catalogum, vt ſupra indicauit Strabo & infra libro VII. Sed & alibi in illo opere Homerum erat inſectatus Apollodorus, cuius reprehenſiones vt B vaniſſimas non vno loco refellit Strabo. Locus autem lib. VII. vbi plenius Apollodori verba referuntur, ſi cum iſto conferatur, erit inſtar commentarij.

τὰ περὶ τὸν Πόντον) Dicebat Apollodorus vel ex eo poſſe intelligi τὰ περὶ Πόντον poetæ non fuiſſe cognita, quòd nullum è quadraginta fluminibus nominaſſet, quæ Pontum ingrediuntur: vide librum VII.

Ἡσιόδου δ' οὐκ ἂν τις ἐπιλάβοιτο ἀγνοίας) Itaque non debuit Apollodorus Heſiodi locum proferre vt efficeret C minus eſſe mirandum ſi res Geographicas Homerus ignorarit: cum etiam Heſiodus atque alij illo recentiores poetæ falſa ſint commenti. Non enim profectò Heſiodus aut alij poetæ quos proferebat, ignorantia lapſi ſunt cum Cynocephalos Steganopodas, & id genus mõſtra cõfinxere: non inquam ἀγνοίᾳ τῶν ὄντων, ſed πλάσει τῶν ἀδυνάτων τερατείας καὶ τέρψεως χάριν. Quid ergo hęc ad id quod probare voluit Apollodorus?

ὅπου γε ἐκεῖ) Si ſcriptores alios nunc lectione & ſtudio noſtro dignamur eum præfati μυθολογίαν audacter D fabulas confingunt, quanto æquius eſt poetam cui τὸ μυθώδες proprium eſt, non ad normã hiſtoricã exigere, ſed vt fabulas quod narrat accipere?

ἐὰν μὴ ἐξομολογῶνται τὴν μυθογραφίαν) Pulchrè quidem videtur hęc cohęrere: vt ſit ſenſus, neminem eis προσέχειν qui ſtylo hiſtorico fabulas contexunt, niſi fateantur ipſi ſe fabulas ſcribere. Verumtamen ſiquis diligẽter totum locum, maximè ea quæ ſequuntur, attendat, facile opinor, mihi aſſentietur, legẽti ἐξομολογοῦνται: quod vt ita eſſe intelligatur, rẽ paullò altius repetam. Docet Strabo non ignorantia factum quod poeta confingit de Pygmæis aliiſq; id genus: nõ inquã veritatis ignorantia E dixiſſe illa poetã: ſed fabulas eiuſmodi ab eo eſſe cõfictas τερατείας καὶ τέρψεως χάριν. vnde ſequitur iniquè facere Apollodorũ atque alios, qui ex huiuſmodi fabulis poetę ignorantiam veritatis colligebant. Atqui ait Strabo nemo Heſiodo aut Alcmani ſimilia commemorantibus veritatis ignorantiam obiicit. Imo ne eos quidem qui ſtylo hiſtorico ſimilia narrant, reprehendere ſolemus: niſi quando veritatem ſe ſcripturos profitentur, & ab omni μυθογραφίᾳ abſtẽturos. Id autem eſt τὴν μυθο- F γραφίαν ἐξομολογεῖν. Deinde ſequitur ratio, cur nemo eis προσέχῃ, ſiue nemo eos reprehendat. Quia, ait, exiſtimamus eos non labi ignorantia veritatis: ſed quod de Homero modo dicebamus, ea fingere τερατείας καὶ τέρψεως χάριν. Porrò προσέχειν hic interpretor, legere vt rem ſeriam, non vt fabulam. Quia mox ſequebatur ἐξομολογοῦνται audaculi homines putarũt ita eſſe hic quoq; legendũ.

ἑκόντες ἢ κατ' ἄγνοιαν) Nam ignoratio ſpecies eſt τῆς ἀκουσίου. Vide philoſophum.

ὅτι μάλιστα καὶ) Vetus interpres legit ὅτι. Locus eſt ob- G ſcurius. Fortaſſe legendum ὅτι μάλιστα πλάττουσι: vt ſit hæc ſententia. Poetas libenter de iis fabulas confingere quæ ſunt incognita: quia probabilius mentiuntur in re incognita. Ideo etiam videri multis κατ' ἄγνοιαν illa dicere, quæ ipſi ἑκόντες fingunt.

Θεόπομπος δὲ) Facetum ſanè autorem qui hiſtoriam ſcribere aggrediens, glorietur poſſe ſe mentiri egregiè. Quid igitur cauſæ erat, cur eum nobis commendaret tantopere Athenæus cuius hæc ſunt? ἔστιν τοίνυν ἐπαινοῦ μαθητοῦ καὶ τὸ Θεοπόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα ἀναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. Scripſit hic varia. Vide Suidam.

καὶ οἱ τὰ Ἰνδικὰ συγγράψαντες) Indica ſcripſerunt multi: omnes

A omnes ferè ψευδολόγοι vt ait noſter alibi. Sed primas in mentiendo tribuit Strabo Daimacho, ſecundas Megaſtheni, cui tamen parum cedebant, Oneſicritus & Nearchus, ac reliqui eiuſdem hiſtoriæ ſcriptores.

Περὶ δὲ τῶν τοῦ Ὠκεανοῦ παθῶν) Hactenus de Menelai erroribus: Nunc aliam quæſtionem aggreditur, An Homerus τὰ περὶ Ὠκεανοῦ, id eſt, Oceani naturam habuerit cognitam. Ita quidem Geographo placet: & quod videri poterat Homeri ignorantiã arguere, ſumma dex- B teritate excuſat: neque hic amplius ſatisfaciunt ſummo viro ſupra bis poſitæ illæ excuſationes, aut in hiſtoria pecc[a]ſſe poetam, aut errorem eſſe librarij: longè ſubtiliora ſunt iſta, & meo iudicio meliora. Duplex autem affertur excuſatio.

¶ PAG. 30. *καὶ ὑπὸ τὴν χέρας τρὶς μὲν γάρ τ'*) Legendum ὑπὸ τὴν ὥρας. Perlege Homeri verba: Si loci circunſtantia quicquam facit ad id probandum, quod nititur Strabo, tum me vanum coniectorem dicito. at ὥρας & temporis, plurimum: atque hoc eſt, quod explicat Strabo. Nam C vt probet, poetam non rei ignoratione, τρὶς pro δὶς ſcripſiſſe, poſſe id ex eo intelligi ait, quod cum mane abſorpta fuiſſet Vlyſſis nauis, ſub veſperam tantum redit. Si igitur in tanto temporis ſpatio ſemel tantum παλιρροεῖ Oceanus, manifeſtò apparet ea ſententia poetæ, nõ poſſe Oceanum ter vnius νυχθημέρου ſpatio παλιρροεῖν, ſed bis tantum Abſorptam fuiſſe nauim, tempore matutino conſtat ex iſtis,

> παννύχιος φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
> ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον.

D non niſi ſub veſperam exiiſſe, probatur à Strabone. Hęc mirificè cõueniunt diurno Oceani ęſtui, ὃν ποιεῖ δὶς τῆς ἡμέρας ait Diodorus περὶ τρίτην καὶ ἐνάτην μάλιστά πως ὥραν.

μᾶλλον γὰρ ἡρμοσμένον τὸ δὶς φησὶν) Omnino in hac periodo mutandum aliquid eſt neceſſario. Legebam autem τῷ τοσούτῳ μέρει. Sed animaduerti poſtea veterem interpretem legiſſe πρὸς τὸ δὶς φησὶν ἰδεῖν, quod malo, & verum puto.

κατὰ τὴν συνάμφω χρόνον) Periphraſis νυχθημέρου: quam & E libro tertio reperies.

ἐρινεός τ' ἐπὶ δόρπον) Δόρπος, τροφὴ ἑσπερινός. vide Athenęum primo.

Ἀπολλόδωρος δὲ ἐπιτιμᾷ Καλλιμάχῳ) Reprehendebat Apollodorus Callimachum, quod diceret inſulam Calypſus Homericam, eſſe Caudum, ſiue Claudum νησίδιον quoddam ἀπελάτ propè Cretam. Scheriam autem dicebat eſſe Corcyram: quod reprehendit Apollodorus, & eo homine cenſet indignum qui artem Grammaticam profiteatur. Ita eſſe iſtum locum interpretandum, F docent hæc verba è libro ſeptimo, vbi de Apollodoro loquens, *Καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις* (ait) *συγγνώμην εἶναι. Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ, μεταποιουμένῳ γε γραμματικῆς· ὃς τὴν μὲν Γαῦδον Καλυψοῦς νῆσον φησί, τὴν δὲ Κέρκυραν Σχερίαν.* Ex quo loco oportuit lucem afferre interpretes huic alioqnin ſatis obſcuro, & in quo ipſis hæſit aqua. Prætetea notandum fuit malè hic Καῦδον legi, cum Γαῦδον oporteat: vide ad lib. VII.

καὶ Κέρκυραν) Scribitur in libels manu exaratis, Κόρκυραν. Sed Euſtathius quoque annotat vtroque modo G ſcribi hanc vocem. Corcyra autem eſt, quæ Homero Σχερίη, ſiue Φαιακὶς dicitur. Eſt & altera hoc nomine inſula, eáque ab hac non ita procul. Dionyſij periegetæ interpres quem habeo manu ſcriptum, de hac re ſic ſcribit. *Κέρκυραι δὲ δύο, ἡ μὲν Φαιακίς, ἐν ἀρχῇ τοῦ Ἀδρίου· ἡ δὲ περὶ τὰ μέσα, ἡ καλουμένη Μελαινὶς* (ſcripſerat fortaſſe Μέλαινα) *καὶ δύο λιμένας ἔχει ἡ Φαιακίς, τὸν μὲν Ἀλκινόου, τὸν δὲ Ὕλλου· διὸ φησὶ Καλλίμαχος Ἀμφίδυμος Φαίαξ.* Homerum imitatus Callimachus, qui portus Aſteridis vocat ἀμφιδύμους. Apollonio eandem ob cauſam vocatur hæc inſula ἀμφιλαφὴς libro IIII. quem locum exponens interpres, Callimachi hunc ipſum profert. Eſt & portus Hylli inſulæ huius mentio apud Apollonium. Ὑλλικὸν vocat ille, Thucydides ὑλλαϊκόν.

ἐπὶ δ'

ἐν δ' ὁ Σκήψιος ὁ Δημήτριος) Scripſerat hic in eam libri ſecũdi Iliadis partem, qua naues Troianorum recenſentur. Τρωικὸν διάκοσμον librum ſuum appellauerat: fuit autem illud opus admodum prolixum. Nam librũ eius XXVI. bis laudat Athenæus libro tertio & decimo: qua ætate vixerit ex eo intelligimus quod Strabo libro XIII. narrat, fuiſſe eum iuuenem temporibus belli aduerſus Antiochum Magnum à Romanis geſti.

Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς) Scripſit hic præter alia, etiam Ἑλληνικά. De Argonautarum aduentu Cyzicum, vide Apollonium libro primo.

¶PAG. 31. περὶ τῶν Εὐνέων) Euneus filius Iaſonis & Hypſipylæ. Apollodorus libro primo. De aduentu Argonautarum in inſulam Lemnum, vide Apollonium libro primo, & reliquos qui id argumentum attigerunt.

καὶ τὰς Πελιάδας) Peliæ filiæ fuere hæ, Piſidice, Pelopæa, Hippothoe & Alceſtis vide Apollodorum.

ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ) In libris ſcriptis hæc ſic legebantur, ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ δηλουμένου, καὶ τὸ περιμένειν δεῖν. Nihil mutandum cenſeo.

ἐπὶ Αἶα δείκνυται περὶ Φᾶσιν) Æam Colchidis Strabo lib. XI. non commemorat. Non enim erat amplius, vt ex Plinio apparet. Apud Ptolemæum tamen in Colchidis deſcriptione commemoratur Αἰάπολις, ſiue Αἰα πόλις.

ἐπὶ Μηδείᾳ φαρμακίς ἱστορεῖται) Interpres Theocriti, ἐπὶ καὶ νῦν ἐν τοῖς συλλόγοις ... Μηδείας καὶ Κυρήνης ἐν οἷς ἐχρῆτο τοῖς φαρμάκοις.

καὶ ὁ πλοῦτος ὁ ἐκεῖ χώρας) Adi Strabonem libro XI.

δι' ἀξίαν τινὰ ὑπηρεσίας ... τῆς στρατείας) ὑπηρεσία eſt quod ait Demoſthenes ... Supra, ... ὑπηρέτας ... Et alibi paſſim.

τὸ τε Φρίξειον) Strabo libro vndecimo in Iberia Φρίξου πόλιν commemorat: quod eſt Phryxium.

καὶ τὰ Ἰασόνεια πολλαχοῦ) In Armeniacis horum ſæpe meminit Geographus & Iuſtinus.

μέχρι τῆς Κρήτης) Nam Anaphe & Thera quarum meminit Callimachus in ſequentibus verſibus, ſunt inſulæ Cretæ vicinæ. vide lib. X.

καὶ τῆς Τυρρηνίας καὶ τῆς Αἰθαλίας) vt portus Argous in inſula Æthalia & non procul à Roma, portus Telamo, & ad Formias alia: vide Diodorum.

Αἰγλήτην) Αἰγλήτης Apollinis eſt cognomen. Nam hoc nomine colebatur in inſula Anaphe, quæ vna eſt de Sporadibus. Apollonius libro quarto.

——ἔνθ' Ἀπόλλωνα θυόεντα
Αἰγλήτην Ἀνάφης σκοπιῆς ἱλάσκοντο.

Nominis rationem indicat idem his verbis,

——Αἰγλήτην μὲν ἐϋσκόπου εἵνεκεν αἴγλης
Φοῖβον κικλήσκοντες.

Strabo ipſe libro decimo vbi de inſula Anaphe loquitur, ibi coli Ægletam Apollinem annotat: deinde hoc ipſum Callimachi carmen profert. Sed lapſi ſunt Interpretes, cum putarent hoc eſſe loci nomen, quem locum nuſquam reperiebãt. Adeo, in authore quem vertebant, peregrinabantur. Dicit autem Callimachus Αἰγλήτην, Ἀναφαίην τε λίπων locum ſignificans, vnde proficiſcebatur is de quo erat ſermo: eſt hoc genus loquẽdi Græcis poetis admodum familiare. Apollonius,

Τείρεσιν αὐτ' ἐπὶ τοῖσι λιπὼν Πολύφημος ἵκανε.

Euripides, Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας λιπών. & alibi poetæ paſſim. Sed quis huius lectionis quamuis probabilis autor & fundus erit? Nam Aldus habet νόμον, quod præſtat ſequi, quàm ſine codicis autoritate mutare.

Λακωνίδι γείτονα Θήρῃ) Thera quoque vnà è Sporadibus Anaphe propinqua vt ait Stephanus. Vocat hanc Callimachus Λακωνίδα, quia à Seſamo fuit condita, qui erat vnus è poſteris Euphemi Lacedæmonij: vide Apollonium lib. quarto. Pindarum, Herodotũ, Callimachum, & alios qui de Cyrenes conditoribus meneſũt.

λίγειν ἀρχαῖον) Rectè Xylander inſerit καὶ ἀρχαῖον. Hoc autem vos Strabonis eſt non Callimachi & ad ſequentia pertinet non præcedentia, vt docti viri nonnulli putant. Significat Strabo verſus ſequentes eſſe poſitos initio carminis Callimachi. Quis verò non id facilè agnoſcit? fortaſſe etiam Elegiam illã ab hac voce Ἀρχόμενος orſus erat, vt Apollonius librum primum, & Dionyſius Periegetes.

ἀπ' Αἰταίου Κυταίου) Cytæa vt præter alios autor eſt Stephanus, vrbs eſt Colchidis. Inde igitur Callimacho Æeta Κυταῖος. At Apollonius aliter formauit libro ſecundo. Πὰρ γὰρ ἐς Αἶαν Κυταιίδα ...

αὖθις εἰς ἀρχαίαν ἔπλεον Αἱμονίην) Lego Αἱμονίην. Nam hoc ſibi voluit Callimachus, dicturum ſe quomodo ab Æeta in patriam rediiſſent Argonautæ: patria autem, Theſſalia, quæ & Αἱμονία dicta: vide finem libri noni. Nec obſtat quod mox ſequitur de Harmonia. Neque enim hoc tantum voluit dicere Callimachus, quomodo in Illyricum deueniſſent Argonautæ vbi Harmoniæ monumẽtum, ſed hoc potius, quomodo in patriam poſt multos errores (quorum vnus ille fuit) rediiſſent. Præterea, an bis eò venerunt Argonautæ, vt diceret αὖθις? Ego verò ne ſemel quidem veniſſe Argonautas ad Harmoniæ monumentum puto: de Colchis enim id leges apud poetas non de Argonautis.

Οἱ μὲν ἐπ' Ἰλλυρικοῖο πόρου) Apollonius libro IIII. de Colchis.

Οἱ δ' ἄρ' ἐπ' Ἰλλυρικοῖο μελαμβαθέος ποταμοῖο,
Τύμβος ἵν' Ἁρμονίης, Κάδμοιό τε, πύργον ἔδειμαν,
Ἀνδράσιν Ἐγχελέεσσιν ἐφέστιοι.

Enchelees quorum meminit Apollonius, quóſque alij Enchelanes vocant vt Artemidorus, gens fuit Illyrica, ad quam veniſſe Cadmum & Harmoniam etiam Apollodorus libro III. & Pauſanias ſunt autores: vide Stephanum. Diodorus autem libro XIX. in huius ſeu fabulæ, ſeu hiſtoriæ narratione, aut alios ſecutus eſt autores, aut memoria lapſus eſt: Enchelees enim Cadmea expuliſſe Cadmum & Harmoniam ſcribit: vnde, ait, συνέβη τοὺς περὶ Κάδμον εἰς Ἰλλυριοὺς ἐκπεσεῖν. An quia ſciebat Diodorus ἐγχέλεις hoc eſt anguillas eſſe optimas & maximas in Bœotiæ lacu Copaide, putauit his cognominem in Bœotia eſſe aliquem populum?

χάσσαντες ἐρετμά) In manuſſ. eſt χάσσαντες, quod nõ placet. χάσαι eſt dimittere, relinquere, ἀφεῖναι vt interpretatur Heſychius. Vtitur ſæpè Lycophron. Sic Pindarus κάμπτοι χάσαι Ariſtophanes Nub. ... ad quẽ locum vide doctiſſ. græcũ ſcholiaſtẽ.

λᾶα ... ξανθῆς Ἁρμονίης ὄφιος) Nihil hic, præſertim ſine veterum librorum autoritate mutandum. λᾶα Ἁρμονίης lapidem ſiue monumentum Harmoniæ vocat, quẽ Apollonius τύμβον Ἁρμονίης. Dionyſius de ſitu orbis

Κεῖνον δ' αὖ κεῖσε ... ἰδεῖν ἐρικυδέα τύμβον
Τύμβον ἵν' Ἁρμονίης Κάδμοιό τε φῆμις ἐνίσπει.

Ille autem locus vbi fuit hic tumulus, Cylices, appellabatur. Athenæus libro XI. ... Ἰλλυρικὰς τόπος διαβόητος ἔστιν ὁ καλούμενος Κύλικες, παρ' ᾧ ἐστι τὸ Κάδμου καὶ Ἁρμονίας μνημεῖον. Ἁρμονίαν appellat ὄφιν, quia in ſerpentem & ipſa & Cadmus fuere mutati: vide Apollodorum & Ouidium.

ἄστυρον ἐκτίσσαντο) oppidum inquit Callimachus condiderunt quod vocant Polam quæ vox ſonat ſi verbum verbo Colchicum Græco interpreteris, φυγάδων, hoc eſt Exulum. Nam vt ait Strabo libro V. Colchi qui hanc vrbem condiderunt, æterno ſe exilio damnarunt. Polas igitur vox Colchica voce Græca φυγάδων exponitur. Quare procul à mente Callimachi errauit interpres, qui putauit oppidum iſtud fuiſſe appellatum Aſtyron, quod Colchicæ voci Πόλας eſſet ἀδιάφορον. Ego verò ἄστυρον dici ſcio apud poetas omne oppidum. Nicander Alexipharmacis.

τόπι χάσμα ... Κολχίς.

ἄστυρόν τε Πριάπου Callimach. etiam alibi vſus erat, vt apparet ex Etymologico. At is qui Callimachi poematia nouiſſimè vertit, tam infeliciter hæc reddidit, vt eius

eius me valde miſereat.

Γραικὸς) Diſcimus ex Thucydide & Ariſtotele Ἑλλάδα propriè & antiquitus ſic appellatam, eam eſſe Theſſaliæ partem vbi eſt Dodone, & Acheloi fontes: ibi igitur primùm Ἕλληνες ſunt appellati: eſtque hæc vera Ἑλλάδος Ἑλλάς. Notat autem idem Ariſtoteles eoſdem prius fuiſſe appellatos Γραικοὺς. Eſt verò animaduerſione dignum, vtramque vocem Græcis poſtea omnibus fuiſſe communicatam. Sed ipſi Græci Ἑλλήνων retinuerunt appellationem. Itali & Romani Græcorum voce potius ſunt delectati. Origo tamen vtriuſque appellationis eadem, vt ex Ariſtotele diximus. Verba philoſophi hæc ſunt: loquitur de diluuio quod Deucalionis temporibus contigit. καὶ γὰρ (ὁ κατακλυσμὸς) περὶ τὸν Ἑλληνικὸν ἐγένετο μάλιστα τόπον, καὶ τοῦτο περὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀρχαίαν. αὕτη δ' ἐστὶν ἡ περὶ Δωδώνην καὶ τὸν Ἀχελῷον. ᾤκουν γὰρ οἱ Σελλοὶ ἐνταῦθα, καὶ οἱ καλούμενοι τότε μὲν Γραικοὶ νῦν δὲ Ἕλληνες. Apollodorus quoque libro primo teſtatur, Hellenem de ſuo nomine appellaſſe Hellenas, eos qui prius Græci dicebãtur: quæ mirificè philoſophi ſententiam confirmãt. Hoc nõ ignorabat eum de Theſſalis Argonautis ſic canebat Catullus, ——*linquunt Phthiotica Tempe,*

Graiugenáſque domos ac mœnia Lariſſæa.

Porrò Γραικῶν appellationem, etſi vulgus Græcorum reſpuit, poetæ tamen non ſunt aſpernati. Lycophron,

Γραικῶν ἄριστος φύλακας τεύχει τάφους.

vide Stephanum. Quis vero non miretur Heſychio parum iſta fuiſſe cognita? Is putat à Romanis Græcos eſſe appellatos, qui Ραικοὶ appellarentur, ſine Γ.

οἱ δὲ καὶ μέχρι τοῦ Ἀδρίου) vt Apollonius, cuius Geographia dum reditum Argonautarum in patriam canit, prorſus eſt mirabilis. Nam in mare à Phaſide flumine delati, ac ſecundis ventis vſi,

Ἠοῖ ἐνὶ προτέρῃ εὐρυρρόοντα νηυσὶν ἵδοντο

Παφλαγόνων ἀκτὴν ποτὶ θ' Ἅλυος ποταμοῖο.

Inde Iſtrum ingreſſi in ſinum Adriaticum deferuntur: magis etiam abſurda quæ ſequuntur. Padum enim ingreſſos, ait in Rhodanum deueniſſe: qui eos detulit ad mare Liguſticum ac Sthœcadas inſulas. Piget reliqua perſequi.

αἱ δὲ καὶ τὸ παρὰ Ἴστρον) De hac veterum opinione plura infra hoc libro.

¶PAG. 32. καὶ ὁδῷ ἐπὶ τὸν Αἰήτην πλάνην) Aſſentior Xylandro, locum eſſe corruptum. Legendum cenſeo: καὶ ὁδῷ ἐπὶ τὸν Αἰήτην πλεῖονα πλάνην. Nam id quidem diſertè ait poeta, cuius verba Straboni nunc ante oculos

Ἀργὼ πασιμέλουσα παρ' Αἰήταο πλέουσα.

συνεπιμυθοποιεῖ δὲ τὸ ἐξωκεανισμόν) Homerum ſecuti ſunt plerique veterum ſcriptorum De Hecatæo vide paullò poſt. Timæus autem exiſtimauit Argonautas è Ponto Tanain eſſe ingreſſos: eúmq; ἀναπλεῦσαι vſque ad fontes: inde nauem deduxiſſe ad alium quempiam fluuium quo in arcticum Oceanum ſint delati, inde ad Gades, vbi noſtrum mare ſunt ingreſſi.

καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς) Libri veteres non habent καὶ, τὸ, & ἐκτετοπισμένοις in iiſdem legitur.

ἐκδ' αὖ ἐπ' Ὠκεανόν) Malim Εὖτ' αὖ. Quando.

τοῦτ' ᾠκίας ἠελίοιο) Iam ſupra diximus conſtituiſſe veteres, ipſúmque adeo Platonem τῆς οἰκουμένης terminũ occidentalem Columnas Herculis ad Gades: orientalem fluuium Phaſin. Nihil ergo mirũ, quod Mimnermus Æeten cuius regia ad Phaſin in iis locis, vnde Sol exoriatur collocat: neq; etiam mirum quod oceanum ibi commemoret: Terram enim Oceano cingi ab omni parte, veterum communia fuit opinio, & vt ſupra dictum eſt, συνάδει ὁ Ὠκεανὸς τοῖς πέρασι. Et omninò harum duarum ὑποφάσεων, altera alteram ſequitur neceſſariò: veniſſe πρὸς τὸ πέρας τῆς οἰκουμένης, & veniſſe in Oceanum. Quare Hecatæus cum ſciret ad Phaſin perueniſſe Argonautas, de eorum reditu ita cenſuit, Phaſide deuectos fuiſſe in Oceanum: inde poſtea per eundem poſt longum circuitum ingreſſos eſſe Nilum, qui eos in ma-

re

A re noſtrum detuliſſet.

Οὐδὲ τὸν Ἐρατοσθένην) Lege οὐδὲ τὸν τὸν Ἐρ. Nunc ad Eratoſthenem redit & eius librum primum pergit percurrere. Quod tamen hic ait, non magis id ad primum quam reliquos duós videtur pertinere: reprehenditur enim Eratoſthenes, quod teſtibus parum probatis ſæpe vteretur. Affinis hæc culpa, illi de qua ſupra dictum capite primo Animaduerſionum Strabonis in Eratoſthenem. Mirum vero eundem Eratoſthenem qui

B hoc nomine toties vapulat à Strabone iſto libro, contra eodem nomine laudari quamplurimum libro ſequenti: ſumma namque illi prudentia in eligendis rerum Indicarum ſcriptoribus quos ſequeretur, a Strabone tribuitur: adeo varius fuit ſummus ille vir, & ſui vbique diſſimilis: magno profectò ingenio, magnóque polluit Eratoſthenes iudicio: ſed quo ſæpe in ſuis ſcriptis vſus non videtur.

ὁ Δαμάστη) Habes de hoc apud Suidam. Scripſit multa: in his, Gentium & vrbium enumerationem. Huius

C authoritate vſus eſt Dionyſ. Halic. libro primo, in Camillo Plutarchus, & Stephanus. Plinius etiam libro ſeptimo Damaſten inter eos autores recenſet, quos ſequi ſe profitetur: vide eius libri caput LVI. Strabo ipſe quoque libro XIII. eius referre ſententiam non eſt dedignatus.

ὅτι τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν) Obſerua genus loquendi, pro, τοῖς ἀξιολόγοις ἀνδράσιν μόνοις τούτων τῶν χρῆσθαι.

τὸν Βεργαῖον) Bergæum intellige Antiphanem ſic dictum ἀπὸ τῆς Βέργης, quæ fuit vrbs Thraciæ. Hic

D autem Antiphanes cum multa falſa & ridicula ſcripſiſſet, pro mendaci ab omnibus eſt habitus: effecítque vt βεργαΐζειν dicerent prouerbiali dicendi genere pro mentiri. Auctor Stephanus. Porro quo potiſſimum in argumento tam egregiè eſſet mentitus, non facile dixerim. Non enim opinor, quia in Comœdiis: quanquam & in Comœdiis ac Tragœdiis probabiliter mentiri oportet.

ἢ τὸν Μεσσήνιον Εὐήμερον) Addit Meſſenium, quia alius fuit Cous, cuius ſcripta citant veteres non raro. Porrò

E Euemerus hic Caſſandri vixit tẽporibus, eiúſq; iuſſu & auſpiciis Rubrũ mare nauigauit, vt dicemus libro ſecũdo. Quã ſit autẽ inanis & vanus hic ſcriptor, ea his Lactantii licet intelligere: *Antiquus autor*, inquit, *Euhemerus qui fuit ex ciuitate Meſſana, res geſtas Iouis & cæterorum qui Dii putantur collegit: hiſtoriámque contexuit ex titulis & inſcriptionibus ſacris, quæ antiquiſſimis in templis habebantur.* Quid enim veri ab eo expectes qui Iouis hiſtoriam polliceatur? Non certè magis eum εἰκὸς ἀληθεύειν, quam illos vera dixiſſe conſtat, quos Sanctorum vt vocant

F Antonii, Franciſci, Bernardi, aliorúmque ſexcẽtorum, atque adeo proh ſcelus, ipſius Domini noſtri Ieſu Chriſti vitam ſuo arbitrio confingere non puduit. At hodie ſanæ mentis homines non pudet, Bergæis iſtis, & Euemeris fidem habere.

καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς) Locus Eratoſthenis pluribus refertur infra lib. 11.

καὶ πάντα δ' ἄ) vetus Interpres legit πάντων: videtur legendum πάντα: nam in manuſcriptis legitur ὑπολαμβάνοντες. πάντα autem τὸν Μεσσήνιον Εὐήμερον.

G Διοτίμου δὲ τοῦ Στρομβίχου) Profectò Eratoſtheni hanc narranti fabulam, potuit aliquis dicere, μὴ ψεῦδ', ὦ Στρομβίχου σόφ' εἰπεῖν. & miror viro doctiſſimo viſum hoc Diotimi mendacium, dignum quod in literas referret. Sanè non potuit Diotimus iſte aut impudẽtius aut magis euidenter mentiri. Ait ſe Cydno flumine in Choaſpem eſſe delatum: Hoc quid ſtultitia dici potuit? Cydni quidem oſtia in mare Cilicium ſe exonerare notum eſt. Itaque ingredi ea illo mari in fluuium iſtum potuit: At eo deferri trans Euphratem ac Tigrin in Choaſpem non potuit: cum Cydni caput multis ſtadiorum millibus abſit à Choaſpe: hic ad orientem ille ad occidentem. Sed demus ita eſſe vt dicebat nugator iſte, Cydnũ nimirum ab aliquo loco prope Choaſpem

C. j.

recta ad occaſum ferri,& ſuper Euphratem lapſum aliquandiu poſtea emergere:nam id de aliis multis fluminibus creditur:tamen fuitne Erathoſt. ita ἄπλου, vt putaret Cydnum etiam ſub terris potuiſſe nauigari? Atque hæc mihi ita videtur inepta & abſurda: vt probari ea potuiſſe Eratoſtheni non exiſtimem. Quare veriora exiſtimo quæ mox dicam.

ἐπὶ τ̃ χεύματι ποταμῷ) In manuſſ. ſcribitur per ν. Sed vtraque ſcriptura etiam alibi reperitur. De hoc autem flumine vide libro x v.

ἀφικέσθαι τεσσαράκοντα ἡμέραις ἐς Σοῦσα) Magna celeritas: Nam Herodotus autor eſt iter Sardibus ad Suſa eſſe dierum x c. putatis in ſingulos dies ſtadiis c l. Sardes autem propius Suſis abſunt quàm Athenæ. Herodoti autem ſtadiaſmus, etſi nõ eſt ille quidẽ ἀκριβὴς, tamẽ facilè ex eo diſcimus difficile eſſe Athenis Suſa ſpatio x l. dierum venire: ei præſertim qui velit flumina ἀναπλεῖν, quod ſe feciſſe gloriatur hic Diotimus.

εἶτα θαυμάζειν) manuſſ. θαυμάζει.

διεκπίπτοντα τ̃ Κύδνον) Si lectio hæc bene habet, videtur exiſtimaſſe Eratoſthenes, Cydnum terram ſubire, ac ſubter Euphratem & Tigrim labi, deinde autem emergere & ita ad mare Cilicium properare: quod de multis fluminibus vt rem certam narrant Geographi: vt de Alphæo notiſſimum eſt, & de Oronte in Syria, Tigride in Meſopotamia, Nilo in Lybia prope fontes ſuos, déque ſimilibus narrat variis locis Strabo. Sed tamen propter ea ἄτοπα, quæ hanc ὑπόθεσιν ſequerentur, probo lectionẽ ſcriptorum librorũ, διεκπίπτειν. Videtur enim mirari Eratoſt. qui fieri poſſit, vt Cydnus Euphratem ac Tigrin medios ſecet: & merito certè miratur. Nam quod de Rhodani per lacum Lemanum tranſitu aliiſque id genus leguntur, ea minus mira ſunt. Miror autem Eratoſtheni non veniſſe in mentem commiſceri Choaſpem Euleo, hunc autem Tigridi qui iungitur Euphrati: quare potuit Diotimus Cydnum aliquandiu ἀναπλεύσας alio flumine in Euphratem deferri & ita poſtea ad Choaſpem peruenire. Atque hoc modo poſſit fortaſſe accipi quod ait Herodotus, Mardonium in Ciliciam veniſſe è regia Perſæ, ducentem ſecum ingentem exercitum, & pedeſtrem, & nauticum: quod etiam bis verbis ſignificauit Æſchylus,

——Βαβυλὼν
δ' ἁ πολύχρυσος πάμμικτον ὄχλον
πέμπει σύρδην, ναῶν τ' ἐπόχους
καὶ τοξουλκῷ λήματι πιστούς.

hoc eſt ςρατὸν πεζὸν καὶ ναυτικόν. Quanquam malim equidem in huiuſmodi locis ςρατὸν ναυτικὸν interpretari, aptum ad conſcendendas naues: aut naues fuere iſtæ quas alibi γυμνοπαῖς καὶ διαλύτους vocat

μηδ' ὁ λέγει ὅτι) Horum verborum loco habent veteres libri ὁ: quã lectionem ſecutus eſt vetus interpres: Sanè hic locus non bene habet. Videtur minima mutatione legi poſſe ὅμως περὶ τ̃, vt ſit hęc ſententia. Cum dixerit Eratoſthenes non temerè quibuſuis eſſe credendum, idq; multis confirmauerit rationibus, ipſe tamen temerè quibuſuis credidit de rebus Ponticis & de Adria narrantibus. Aut ſi quis malit vulgatæ lectionis veſtigia retinere, legi fortaſſe poteſt μετ' ὀλίγα λέγει, vel ὁμολογεῖ, aut alio ſimili modo. Sed de hoc loco, Amplius.

τὸν Ισσικὸν κόλπον ἐπιςάντι) De hac re libro ſequenti agitur pluribus.

¶ Pag. 33. Κέρνην τε νῆσον) Dionyſius de ſitu orbis,

αὐτὰρ ἐπ' Ὠκεανῷ πυμάτης περὶ πεῖρατα Κέρνης.

vbi annotat interpres nondum editus, Ἡ Κέρνη λίμνη ἐστὶ τῆς Αἰθιοπίας περὶ τῷ Ὠκεανῷ. Vide Euſtathium & Plinium: meminit & Lycophron. Fallitur autem vir de Geographia bene meritus, qui annotat Κέρνην fuiſſe ἀμφιάρειον appellatam: neque hoc dixit vnquam is cuius numen laudat.

Εστιν τε) Nũc diſputat de veterum nauigationibus: quas negabat Eratoſthenes conferendas cũ poſteriorũ humi-

A hominum nauigationibus. Hanc eius ὑπόθεσιν expendit Geographus. Ego Eratoſtheni aſſentior.

τοὺς πάλαι τοὺς περὶ τ̃ μετρίως λεγομένους) Ic***** eſt iſta τ̃ πάλαι deſcriptio. Nam iis conſuetudo antiqua dicitur, quæ antè omnium memoriam ceperit. Sed Strabo cum dicit ante noſtram memoriam, longius tempus complectitur: id omne ſcilicet, cuius res geſtæ literis ſunt mandatæ.

τοὺς δὲ διασκέψεις ἐπιμελῶς τὰς τ̃ θαλάττης) Vide Senecam in naturalibus quæſtionibus, & Ariſtotelis Meteorolog. libros Euripidem.

B ὅτι Μίνω θαλαττοκρατίαν θρυλλεῖται) Diodorus libro quarto de Minoe ὡς πρῶτος Ἑλλήνων ναυτικὴν δύναμιν ἀξιόλογον συστησάμενος ἐθαλαττοκράτησε.

ἄξιον μὴ τῇ Legendum cum interrogatione potius. Æquum ne eſt inter antiquos non habere? nam in veteribus quoque erat negatio.

δεῖν μὲν γὰρ) Vetus lectio, δεῖ μὲν γὰρ.

εἰ πῶς οὖν ἐστι σφαιροειδὴς) Sequitur paullò grauior diſputatio, de terrę ſcilicet forma, & eius variis μετασχηματισμοῖς.

C Veteres dicebant, Terram ita rotundam eſſe, vt ſi torno eſſet elaborata. Id rectè negabat Eratoſthenes: Terra enim σφαιροειδὴς eſt potius quam σφαῖρα. Addebat deinde Eratoſthenes, Terrę faciem ſubinde mutari. eiúſque rei cauſas afferebat varias: Strabo autem in Eratoſthene, primum diſputationum τάξιν reprehendit, deinde ipſas ὑποθέσεις expendit.

ἐχ ὡς ἐκ τόρνου)quod cenſuerunt veteres, vt ex Herodoto cuius verba vſurpat Eratoſthenes, ſupra diximus.

D καὶ τὰς περισχέσεις αἰτίας Terræ rotunditas cauſam habet, τ̃ τοῦ σύμπαντος τάξιν, & terræ ipſius naturã, quæ grauis eſt: vnde fit illa terræ partium συμπίεσις quã explicat philoſophus. Partium verò terræ μετασχηματισμοί, alias habent cauſas, ipſis proprias non toti terræ communes. Quare nihil erat neceſſe vtramque diſputationem coniungere, vt fecit Eratoſth. Sed quid Strabo de vniuerſæ terræ forma cenſuerit pluribus ipſe exponit libro x v i i. qui locus cum iſto debet conferri.

καὶ χοιραδώδη πλῆθος) intelligit cauitates repertas in

E ſaxis procul à mari, quales eſſe ſolent in ſcopulis fluctibus atroſis, vbi ſe nõnulli piſces recondunt. χοιράδας etiam dicunt. Apollonius lib. i i i i. de pullis auium

——πτώσσοντας ὑπὸ πέτρῃσι Χοιράδες.

vtitur hac voce etiam Ariſtides Hymno Neptuni, ἀλλὰ ζῷον πρὸς τὴν θάλασσαν, οἱ περί τινας λιμένας, κατὰ χηλὰς καὶ χοιράδας. Pomponius Mela quas Strabo χοιραδώδεις vocat ipſe ſaxa attrita fluctibus interpretatur, vide ad librum x v i i. Χοιρὰς autem, vt πλοκαμίς. Nam per ο nõ ι conſtanter hæc vox ſcribitur in veteribus libris, etiam lib.

F x v i i.

καὶ λιμνοθαλάττας) Sic vocantur lacus magni, ſępe mari propinqui, ac ſimiles aquæ ſalſedine: qui lacus ſi mari aliquo oſtio coniungantur, σομαλίμναι à Græcis appellantur: qua de voce plura libro quarto. Limnothalaſſas autem multis in locis commemorat Strabo: in Armenia, in Mattiana, in Phrygia, in Hiſpania, in Gallia ſupra Rhodani oſtia vnã, & alteram ad Burdegalã, item alias ad Venetiam, ad Coſſam, in Cherroneſo Taurica, ad Leucadem, & alias quoque de quibus ſuis

G locis. Plinius quoque lib. ſecundo ſcribit, ibi fuiſſe mare vbi iſtæ limnothalatiæ reperiuntur.

καθάπερ φασὶ περὶ τὸ ἱερὸν τ̃ Ἄμμωνος) Ptolemæus lib. i i i i. de iſto tractu loquens, Habet inquit hæc ἐπαρχία, καὶ λιμνοθαλάσσας, τήν τε ὑπὸ τ̃ Λέοντος ὄρους ἐκτεταμένην λιμνοθάλασσαν, καὶ τὴν ὑπὸ τ̃ Λίβυος ... κ. τ. λ.

ἅλας τε καὶ νῦν ἔτι δείκνυσθαι πολλούς.) Plinius ſalem hunc Ammoniacum fuiſſe dictum autor eſt. Sic ille libro x x x i. *Quo exemplo poſtea inter Aegyptum & Arabiam etiam ſqualentibus locis, coeptus eſt inueniri detracta harena, qualiter & per Africa ſitientia vſque ad Ammonis oraculum. Is quidem creſcens cum luna noctibus: Nam Cyrenaici tractus nobilitantur Ammoniaco, & ipſo quia ſub harenis inuenitur ita appellato.* non igitur ab Ammone, ſed περὶ τ̃ ἄμμου ſali huic nomen.

men Arrianus Α᾽λεξ. libro III. in accurata huius tractus deſcriptione, ἁλας αὐτομάτους & ὀρυκτοὺς appellat. Ammoniaci ſalis, meminit etiam Dioſcorides libro quinto.

¶ Pag. 34. διὰ τοῦ χάσματος ἐκβεβρασμένας) eructata, & foras extruſa eſſe. De iis quæ mare euomit hæc vox propriè dicitur. Pauſanias, τὰ ὑπὸ τοῦ κλύδωνος ἀποδοθέντα ἐς τὴν γῆν, ἐκβεβρασμένα καλοῦσιν οἱ πολλοί. Diodorus libro XIIII. τὸ δὲ κάλλος τοῦ χειμῶνος, ὥστε τὰ αἰγιαλὸν αὐτοῖς τὰς ναῦς ἐξέβρασε. Βράζειν ſeu βρασσειν eſt concutere, ſeu granius commouere: ſignificat & vannare frumentum: vnde Ariſtoteli τὰ ἐν λίκνοις βρασσόμενα dicuntur Meteor. lib. II. Gloſſarium, Βράζω, ſcatuio, βράσσω, τὸ λικμίζω, *Vanno*, *Vanno* βρασμὸς, ὄργανον λικνητ, *Vannus*. Hinc puto deducendam vocem noſtram *Breſſer*, ſeu *Berſer*: quod eſt, cunas mouere, & *Berſeau*, quaſi βρασμός. Nam eadem prorſus ratione Græcis λίκνον ὁ φέρει τὰ λίκνα κινοῦντες eſt dictum: quæ vox vtrunque ſignificat, & cunas, & vannum: vel quia vtrunque λίκνα κινεῖται vel propter motem veterũ: Τὰ γὰρ βρέφη inquit Theon, τὸ παλαιὸν ἐν τοῖς λικμητοῖς ἐπετίθεσαν, εἰς σύμβολον τῆς εὐπορίας.

τοῦ Στράτωνος) De hoc Laertius.

Ξάνθου τοῦ Λυδοῦ) Vide Suidam. Strabo huius ſæpe meminit. Dionyſius Halicarn. lib primo, hunc ait ἱστορίας παλαιᾶς εἰ καί τινα ἄλλον ἐμπειρον ὄντα, τῆς δὲ πατρίου καὶ βεβαιωτήν.

ἀυτὸν δὲ εἰδέναι) Vetus lectio, ἰδεῖν & λίθους κογχυλιώδεις ſemper non κογχυλιώδεις, quanquam ita ſcribitur etiam apud Herodotum.

τὰ πεδία ταῦτα θαλάττας φύσεις) Ariſtot. opinio eſt, maris ſedes certis temporum interuallis neceſſariò mutare: quare ſecundum Ariſtotelem, vera fuerit hæc Xanthi ſententia. Falli autem vtrunque, hodie res docet ipſa: neque enim contigit illa quam coniiciebat Ariſtoteles maris μετάστασις. Sed philoſopho veterum mendacia impoſuerunt.

τὸν δ᾽ Εὔξεινον μὴ ἔχειν πρότερον) Diodorus Siculus lib. V. autor eſt, Pontum aliquando lacui magno fuiſſe ſimilem: deinde autẽ temporis ſucceſſu, ob multitudinẽ ac magnitudinẽ fluuiorũ qui Pontum ingrediũtur, erupiſſe ad Cyanea primo: deinde ad Helleſpontum. Plinius refert multos veterũ id exiſtimaſſe. Vide Solinum cap. XXII. & XXVI.

Ταινία τις ἐγαλ... διατείνειν) Plinius libro tertio cap. primo. *Tam modica ore tam immenſa æquorum vaſtitas panditur. Nec profunda altitudo miraculum minor. Frequentes quippe tæniæ candicantis vadi carinas territant. Qua de cauſa, limen interni maris multi eum locum appellauère.*

ὡς ἂν μιᾶς ἐούσης πρότερον) Contigit huic loco quod ſexcentis in iure: vt tolleretur negatio. Negationem enim addendam, perſuaſum habeo. Lege ὡς ἂν μιᾶς οὐκ οὔσης, vel μὴ μιᾶς οὔσης. Continent hæc verba, id quod Strato ex duobus proximis argumentis volebat efficere: fuiſſe, quum mare extremum & internum non coniungerentur freto Gaditano. Quare luce iam eſt clarius deeſſe negationem.

βραχύτατα μὲν εἶναι τὰ περὶ τὸν Πόντον) Negat τὰ περὶ τὸν Πόντον eſſe βαθέα, hoc eſt mare Ponti eſſe altum: quod in genere verum eſt, ac multorum autorum teſtimoniis poteſt confirmari: habet tamen Pontus immẽſam certis locis altitudinem: & vocantur illa loca τὰ Βαθέα τοῦ Πόντου. Autor Ariſtoteles. Meteorologic. lib. primo. Plinius Ariſtotelis locum tranſtulit lib. II. cap. CIII.

διὰ γὰρ ποταμῶν πλειόνων) Pontum ingrediuntur XL. flumina, omnia ἀξιόλογα, quædam maxima. Vide Arriani Periplum.

διὸ καὶ γλυκυτάτην εἶναι τὴν Ποντικὴν) Dulcedinis aquæ Ponticæ cauſam aſſignant ſcriptores omnes, cõcurſum plurimorum in Pontum ingredientium fluminum. Id Ouidius ita eleganter expreſſit,

Copia tot laticum, quas auget adulterat vndas,
Nec patitur vires æquor habere ſuas.
Innatat vnda freto dulcis, leuiòrque marina eſt
Quæ proprium mixto, de ſale pondus habet.

A Sic Plinius quodam loco magnitudine influentium omnium vinci ſalem ait. Simili ratione ait Strabo libro VII. tantam fluuiorum multitudinem ingredi Acherontem fluuium, vt ad eius oſtia mare Ionium dulceſcat.

δεικνύ δὲ καὶ χωσθήσεσθαι τὸν Πόντον ὅλον) Veterum fuit hęc de Ponto vaticinatio, fore aliquando vt totus limo oppleretur. Polybius libro IIII. in elegantiſſima diſputatione de Ponto, poſtquam probauit argumentis vt ipſe
B ait, non quorum fides pendeat ἀπὸ τῶν ἐμπορικῶν διηγημάτων, ſed apodicticis, Mæotin quæ olim erat mare σύρρουν Ponto, nunc limo & aggeſta terra ita oppletam eſſe, vt iam fermè deſinat apta eſſe nauigationibus, ſubdit deinde de Ponto, Ἔσται δὲ καὶ περὶ τὸν Πόντον παραπλήσιον, καὶ γίνεται νῦν: vide quæ ſequuntur Sed vanum fuit hoc veterum vaticinium, vt hodie omnibus eſt notum. Vide quæ hac de re ſcripſere duo teſtes occulati, viri doctiſſimi, Gyllius & Boſbequius.

καὶ γὰρ νῦν ἤδη τεναγίζειν) Polybius καὶ γίνεται νῦν.
C τόν τε Σαλμυδησσὸν) Docet Geographus libro VII. hoc nomine ſignificari ſiniſtrum Ponti latus à Cyaneis ad Andriacam quod littus eſt ſtadiorum DCC. Eſt autem hoc totum littus importuoſum, & præterea feris incolis infeſtum. Æſchylus Prometheo,

——ἵνα

Τραχεῖα πόντου Σαλμυδησσία γνάθος
Ἐχθρόξενος ναύταισι, μητρυιὰ νεῶν.

Vide plura ad librum VII. Plinius hoc nomine vrbem in illo tractu recenſet: iam quod ad ſcribendi ratio-
D nem attinet, vnum hoc nomen eſt de illis, in quibus video veteres modò ſibilum, modò aſpirationem præfixiſſe. Nam vtraque lectio reperitur in antiquis libris, Ἁλμυδησσὸς & Σαλμυδησσὸς: cuius generis ſunt iſta, vt de multis quæ nullo negotio proferre poſſem, paucá apponam. Ἀρδέρικος, Σαρδέρικος, Ἐξιτανία, Σεξιτανία. Ὑπερέται, Σπερέται, Ἀρδιαῖοι, Σαρδιαῖοι, & Salmantica Hiſpanorum Polybio ea ratione Ἁλμαντική ſiue Ἑλμαντική dicta eſt: de quo iam nobis nõ eſt dubitandum. Ἁλμῶν aliis, Hellanico Salmos. Aſtura Plinio, Storas
E Straboni. Samnitæ Straboni, Amnitę Dionyſio. Sueſſones Cæſari & Straboni, Ptolemæo Οὐέσσονες. De Sellis & Hellis quęrit Geographus libro ſeptimo: τὸ Κ, interdum ταυτὸ πάσχει: vt Καυλωνία, Αὐλωνία.

καὶ τὰ καλούμενα Στήθη ὑπὸ τῶν ναυτικῶν) Intelligit quam vocat ταινίαν Polybius: cuius verba quia iſtum locum explicant, aſcribam. Τοῦ γὰρ Ἴστρου πλείοσι στόμασιν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὸν Πόντον εἰσβάλλοντος, συμβαίνει πρὸς τοῦτον σχεδὸν ἐπὶ χίλια στάδια συνεστάναι ταινίαν, ἡμέρας δρόμον ἀπέχουσαν τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ συνεκκλειομένου ἐκ τῶν στομάτων ...
F ἐφ᾽ ἣν ... πελάγιοι πλέοντες, οἱ πλέοντες τὸν Πόντον, λανθάνουσιν ἐποκέλλοντες νυκτὸς ἐπὶ τοὺς τόπους. Καλοῦσι δ᾽ αὐτοὺς οἱ ναῦται Στήθη. Eſt igitur Στῆθος in hac ſignificatione vox nautica, & huic rei denotandæ aptiſſima. Nam Στῆθος ſiue pectus in humano corpore ea pars eſt, quã ſi ſupinus in aqua natet aliquis, apparebit. Inde hæc Stethe appellata. Heſychius, Στῆθος, τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ ὀρχῆμα. At poeta Latinus, Dorſum id dixit

Saxa vocant Itali mediis quæ in fluctibus Aras
Dorſum immane mari ſummo.

G Planè exprimit vocem Στῆθος. Nam Homero νῶτα θαλάσσης aliud eſt. Ideo Ammianus doctiſſimus hiſtoriographus, quũ vellet Stethe hæc Ponti exprimere, Dorſa appellauit. *Pontus* inquit, *irruentium vndarum multitudine temperatur, & conſurgit in breuia dorſuoſa limum globoſque aggerente multitudine circumuenientium fluctuum*. Nam breuia dorſuoſa ſunt τὰ στήθη. Fuere & alia aliis in locis Stethe appellata, vt ad Byzantium, quorum meminit Iohannes Curopalates in Cõpendio hiſtoriæ, quòd ex variis authoribus exſcripſit potius quam conſcripſit. Sic ille Ἐγένετο δὲ καὶ βίαιος ἄνεμος μηνὶ Δεκεμβρίῳ, καὶ καταποντίσας ... Δῶρος ... τὰ καλούμενα αὐτῶν βάθρα καὶ τὰ καλούμενα Στήθη: quæ verba vel ipſe à Cedreno, vel ab ipſo Cedrenus ſuratus eſt: vt alia non

A pauca. Sanè in Cedreno ſunt quàm plurima: quæ ſi ille autor publici iuris fieret, inde poſſent emendari: & in in hoc ipſo loco, quia illa, τὰ χαλινικά abſunt à Cedreno, procul à ſenſu abſiſtit interpretis verſio.

Σιρβωνίδα λίμνην) Veteres libri ſemper Σιρβωνίδα. De his locis vide libros XVI. & XVII.

κατὰ τὴν Αἴγυπτον τὸ ἁλμυρώδες) Huius rei autor locupletiſſimus Herodotus: qui cum eſſet in Ægypto obſeruaſſe ſe ait Ægyptum magis in mare prominere quam proximè adhærentem terram: vidiſſe etiã κογχύλια in mõtibus, B & efflorescenté in ſuperficie terræ ſalſuginem: vide & Plutarchum de Iſide & Oſiride.

ὡς δ' αὕτως καὶ τὸ ἁλμυρώδες) Velim me doceant interpretes, quis ſit iſte in Ægypto lacus qui Salſus appelletur. Interea lego τὸ τοῦ Μυρίδος λίμνης. Lacus Myridis apud Ægyptios omnibus notus. Vide Herodotum Euterpe: apud quem duplicem lectionem reperies huius vocis, per υ & per οι, vt apud Latinos, Myſia & Mœſia. Straboni libro vltimo Μοιρίδος ſemper. Ita autem legendum eſſe vt diximus ipſe mihi Strabo teſtis, C cuius hæc verba libro XVII. θαυμαστὴν δὲ καὶ τὴν λίμνην ἔχει τὴν Μοίριδος καλουμένην πελαγίαν τῷ μεγέθει, καὶ τῇ χρόᾳ θαλαττοειδῆ· καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς δ' ἔστιν ἰδεῖν ἐοικότας τοῖς θαλαττίοις.

Τὸ μὲν οὖν ἐπαλύζειν) Nunc incipit reſpondere ſuperiori Eratoſthenis diſputationi: Primum concedere ſe ait ea potuiſſe contingere, quæ ex hiſtoria hauſerat Eratoſthenes: ipſam quoque Xanthi ὑπόνοιαν vt probabilẽ admittit. Deinde ad Stratonis phyſici diſputationem accedit, & in eam doctè vt omnia inquirit.

ὡς δ' αὕτως καὶ τὸ) Hæc videtur Xantho tribuere, D cum ad Stratonem pertineant: ſed partem hanc dicti Stratonis coniungit cum ſententia Xanthi, vtrunque probans.

¶PAG. 35. Περὶ δὲ τὸν Στράτωνα λέγοιτ' ἄν) Sequitur longa Strabonis aduerſus Stratonẽ diſputatio. Nobilis vterque philoſophus: & de re eſt diſputatio nõ ignobili, aut quam ſcire merito non cures. Iudicent vero æqui iudices, quantũ iuuari potuerint ab interpretibus hac in parte. Primum illud teneamus quo de agitur. E De terræ motationibus & μετοχετεύσεσι inſtituta eſt diſputatio. Dicebat Eratoſthenes multis in locis videri mare ibi fuiſſe, vbi nunc ſicca quidem ſunt omnia: ſed certa tamen antiqui maris remanẽt veſtigia. Quæſitum inde eſt ab eo, qui fieri potuerit, vt mare locum mutauerit: protulit Stratonis ſententiã. Is de hoc ita cenſuit: Fuiſſe tempus quum Pontus ceu aliquis lacus per ſe ſtaret, nec vt hodie proximo mari iungeretur: id enim poſtea eueniſſe cum impleuiſſent eius χώματα x τ. illi fluuij qui Pontum ingrediuntur: ſic demum erupiſſe Pontum, & oſtium Byzantinum effeciſſe. F Similem dicebat Strato eruptionem noſtri maris in Oceanum fuiſſe. Cauſam huius ſuæ ſententiæ præcipuam afferebat Strato. Soli diuerſitatem in vtroque mari, quod erumpit, & in quod ſit eruptio. In hoc totius huius diſputationis cardo verſatur: Strabo enim quod de repletione Ponti dictum eſt tacitè admittens, cauſam illam ſtrenue euertit quam ἀρχὴν ponebat Strato. Primum docet peccatum eſſe à Stratone eo modo quem appellat philoſophus, ὡς τὸ μὴ αἴτιον ὡς αἴτιον: deinde G eius ſententiam corrigit, & quomodo dicendum potius fuerit docet, probátque: Poſtremò falſam eſſe Stratonis opinionem probare nititur. Eſt autem hoc obſeruandum, non reprehendi Stratonem eo nomine, quod cauſam huius rei, petat à ſolo maris: nam inde quoque petit hic: ſed quod inde cauſam petens vnde peti debuit: tamen non rectè eam aſſignarit.

τὸ ἐκτὸς θαλάττης καὶ τὸ ἐκτὸς) In iſta diſputatione verba iſta latius accipienda ſunt quam alibi ſoleant. Nã vulgo quidẽ mare ἐντὸς eũ dicimus, mediterraneum intelligimus, quum mare ἐκτὸς, ſiue ἔξω Oceanum: hic verò, quia agitur de maribus nondum coniunctis, ἡ ἐκτὸς θάλαττα eſt etiam mare quod eſt extra τὸ χώματα τοῦ Ἴστρου. Sic ἐντὸς ipſe Pontus. Atque hæc valdè ſunt obſeruanda; nec aliter intelligi hæc diſputatio poteſt.

περὶ γὰρ τὸ μετεωρίζεσθαι) Corrigit Stratonis ſentẽtiam: & quomodo potius fuerit dicendum indicat.

ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἑδάφη, τὰ μὲν) Vide vt accipiat ſuperiora illa verba Stratonis τοὺς τ' ἐπιφανείας μετὰ ταῦτα εἰς ἃς τόπους ἐγκέκλεισται τὰ ἐδάφη.

ἀλλὰ τὸ τὰ αὐτὰ ἐδάφη ποτὲ μὲν μετεωρίζεσθαι) Eadem Plinij ſententia cuius hæc ſunt lib. ſecundo cap. LXXXV. *Eadem naſcentium cauſa terrarum eſt, cum idem ille ſpiritus attollendo potens ſolo, non valuit erumpere. Naſcuntur enim nec fluminum tantum inuectu, ſicut Echinades inſulæ ab Acheloo amne congeſtæ, maiorque pars Aegypti à Nilo, in quam à Pharo inſula noctis & diei curſum fuiſſe Homero credimus: ſed & receſſu maris.* Achilles quoque Statius hac de re cum loqueretur τὸ πάθος loquit, οὐ περὶ τὸ πάχος, ἀλλὰ περὶ τὸ βάθος. Cauſam autem hanc affert, συμβαίνει γὰρ, τὸ ὕδωρ ἐγκατὰ περιέχον τῆς γῆς, μὴ τύχοι, ποτὲ μὲν πλεονάζειν, ποτὲ δὲ λήγειν.

Εἰ γὰρ οὕτω) Melius quidem Xylander hunc locum accepit quam verus interpres: neuter tamen opinor, mẽtem huius loci peruidit. Exiſtimo enim obiectionibus obuiam ire Strabonem, quæ & ipſi & Stratoni fieri poterant cum vterque in hoc conſentiat, cauſam huius eruptionis à ſolo eſſe petendam Quare legendum cenſeo, Εἰ γὰρ μὴ οὕτω. Niſi harum rerum cauſa ſit ſoli ἀνωμαλία, oportebit cauſam eſſe, πλεονασμὸν αἰφνίδιον maris. Hic duobus modis tantum poteſt contingere: vel vt in mari αἱ πλημμυρίδες: vel vt in fluminibus αἱ ἀναβάσεις: in illis aliunde inferri aqua videtur: in his auget.

ἀλλ' οὐδ' αἱ) Atqui, ait, neutro modo huiuſmodi aliquis πλεονασμὸς poteſt contingere. Non vt in fluminibus αἱ ἀναβάσεις, quia hę non repente fiunt: non vt æſtus in mari. Primum, quia hi paucarum ſunt horarum: ſtatim enim ſequitur ἡ ἀμπωτις: deinde quia certa ratione fiũt, non ita repentè & ἀτάκτως. Poſtremò, quia non fiunt vbique, ſed in Oceano tantum, non in noſtro mari, vbi iſtæ eruptiones contigẽre.

ὥστε κατὰ τὴν ἐπίρρυσιν ἐπικλύζειν θάλατταν) Lego, κατὰ τὴν ἐπίρρυσιν ἐπικλύζειν. quam lectionem iam expoſui: vulgatæ autem interpretatio fingi commoda, nulla opinor poteſt Strabo libro V. autor eſt, ſolam ferè illam noſtri maris partem vbi Venetiæ, Oceani æſtus pati.

Λοιπὸν ἐν αἰτιᾶσθαι) Quum igitur πλεονασμὸς maris nequeat eſſe cauſa, ſequitur cauſam petendã à ſolo. Hæc ſatis teſtantur, non poſſe aliter accipi ſuperiorem locum quam nos accepimus. Porrò ſolum duplex eſt: rei inundatæ: maris inundantis. Vtrum igitur potius in cauſa? Id quod mutationi magis eſt obnoxium: magis autem id eſt, quod maximè πάθημα ſπτικόν.

ἀλλ' ὡς ἔφην) Hactenus Stratoni & Straboni conuenit. Nam vterque αἰτιᾶται τὸ ἔδαφος τὸ ὕφαλον: ſed quomodo ſit ſolum cauſa, diuerſè explicant.

ὁ τοῦ) Lege τὸ: repetit ſententiam Stratonis quam improbat.

ὁ δὲ ἔτι) Fontem erroris Stratonici aperit. Putauit enim aquam maris per loca decliuia ex ſuperioribus locis, in inferiora fluere, vt in fluminibus cernere eſt.

ἰδεῖν γὰρ αὐτοῦ) Probat hanc fuiſſe Stratonis ſententiam.

Τὸν δ' αὐτὸν λόγον) Hic intelligimus Stratonem initio huius diſputationis de Ponto tantum egiſſe. Deinde autem quaſi πόρισμα quoddam & corollarium addiderat, idem noſtro mari ad Gades contigiſſe, quod Ponto ad Byzantium: addit autem σύμπαν quia & Pontus, pars eſt noſtri maris.

ὡς καὶ ταύτης μετεωροτέρου τοῦ ἐδάφους ὄντος) Locus corruptus. Sed facile eſt intelligere quid ſcripſerit Strabo Ego non dubito ita locum exponi debere. Ait Strabo factam eſſe noſtri maris eruptionem ad Gades ſimili ratione ac factum in Ponto. Quæ ibi cauſa ex ſententia Stratonis? Solum maris Euxini μετεωρότερον quam reliqui maris mediterranei. Iam conuertamus ſermonẽ ad eruptionem ad Gades. Quænam igitur ſtatuenda eius rei cauſa? Bimuli pueri iam intelligũt, cauſam eſſe Solum

Solum maris noſtri ὑψηλότερον, quam ſolum Oceani:
Quare non procul à vera lectione aberrabit, qui ita le
get. εἰς καὶ ταύτης μετωπισθὲν τοὔδαφος ἐχούσης, ἢ τὸ ὑπο-
κείμενον τοῦ Ἀτλαντικοῦ· ταύτης autem, hoc eſt, τῆς ἡμετέρας
θαλάσσης. Sed pro ποιούσης reponere ἐχούσης etſi coacti ſu-
mus, cum non occurreret verbum commodius: tamen
dubitanter id facimus.

ἰσχὺν ἔχει καὶ τὸ ὕστερον) Quia diuerſa eſt natura freti Ga-
ditani & freti Byzantini, diuerſam etiam eorum cau-
ſam eſſe ait. Diuerſitas ea eſt, quod in Byzantino nulla
fluctuum cernitur reciprocatio, ſed placidus tantum
iſque perpetuus Ponti in Propontidem fluxus. In Ga-
ditano neque ille fluxus apparet, & dies noctéſq; ſum-
mus viget maris feruor.

Ἐπάνιμεν δὲ συνδιαιτώμεθα) Redeamus inquit ad Pontum, &
cauſam à Stratone allatam expendamus: Strato ait cau-
ſam cur eruptio ad Byzantium ſit facta, eſſe ſoli inæ-
qualitatem, qualem ſupra expoſuimus. Strabo aduerſus
hanc ſententiam ſic ἐξ ὑποθέσεως diſputat. Si potuit
aliquando fieri hæc ἔκρυσις ſiue eruptio, ita vt non eſſet
ſolum maris Euxini ὑψηλότερον aut ὁμαλὲς: Ergo ne nunc
quidem cenſendum eſt ita contigiſſe. Negas potuiſſe?
ita probat. Pontus potuit impleri antequam eſſet o-
ſtium Byzantinum: cum adhuc eius ſolum eſſet humi-
lius ſolo reliqui maris, licet nunc ſe aliter res habeat.
Ergo & coniungi. Hoc ſequi negas? Probo. Si Pontus
fuiſſet impletus antequam eſſet oſtium Byzantinum,
ſuperficies eius & ſuperficies maris proximi ita diui-
ſæ ſeorſim permanere non potuiſſent, vt altera eſſet
altera ſuperior & altior. Quare neceſſariò ſe coniun-
xiſſent. Sic afficit quod initio propoſuit, nō eſſe neceſſe
πρὸς τὴν ἔκρυσιν ταύτην vt ſolū eſſet ὑψηλότερον aut ὁμαλὲς.

μέχρι μὲν ἂν αὐτὸ ἦν) quandiu ſuperficies maris Euxini
& Propontidis ac reliqui maris noſtri, futura erat ea-
dem, nec altera alteri eminens.

διὰ τὸ ἐξ ἴσου ἀντιπίπτειν καὶ θλίβεσθαι) Tandiu, ait, futurum e-
rat vt iſta duo maria ſeiuncta permanerent quandiu æ-
quum vtrinque aquæ pondus & libramentum eſſet:
cum enim omnes vndique maris ac terræ partes cen-
trum æquè nitentes ſua grauitate capeſſant, non po-
teſt aquæ ſuperficies aliis locis eſſe eminentior quàm
aliis, quin ſtatim diffundatur & vna fiat. Similis fere
ratio Ariſtotelis libro ſecundo de Cęlo, vbi probat ter-
ræ figuram eſſe rotundam, propter συννεύσιν partium
grauiorum. Porrò hæc etſi verè dicuntur à Strabone,
tamen, opinor, ægrè conceſſiſſet hoc Eratoſthenes:
quandoquidem placuit illi contra omnium Mathema-
ticorum ſententiam, aquæ ſuperficiem non modo nōn
eſſe omnibus in partibus eandem: ſed ne in vicinis
quidem locis. Vide infra.

ὑψηλοτέρα τῆς ἐκτὸς) Sermo eſt de mari Euxino & re-
liquo noſtro mari. ἡ ἐντὸς igitur hoc loco, omnino de
Pōto tantū eſt accipiēdū: ἡ ἔξω, de reliquo noſtro mari.

ἀποσφαίρει) Elegans vox. Significat ſolo illidere. Ori-
go eadem quæ illi frequentis apud oratores, ἐξέρρει τὸ ὕ-
δωρ. Videtur autem tranſlata hîc à cottabis Græcorum:
de quibus non referam quæ vulgò nota ſunt. Apud
Dioſcoridem vox iſti affinis κατασφαίρει ſæpe legitur.

¶PAG. 36. ἐκείνῳ) mari Euxino.

ἐκ δὲ κωλύοντα ἐν τῷ) Lege, ἐν τῷ.

Ταῦτα δὲ μεταφέρειν) δεῖ ſupple: quæ ellipſis Ariſtoteli
frequens. Pertinent hæc ad Stratonis πρόβλημα.

καὶ τοῖς ὁμαλύνουσιν αὐτό) Falſa lectio: nec diu pugna-
bo, vt eam deſtruam. Lege ὁμαλίζουσι. Sic paullò antè
ἔδαφος ὁμαλές.

ἐκ ἀπέδοσαν κατ' αὐτούς) Imo hoc ipſi cenſent.

λίμνην προσεῖπον τὴν θάλατταν) An hoc ſequuti poetæ
λίμνην & paludem pro mari toties poſuerunt?

ἐκ κατέρρηξαν τὸ στόμα ἐκβεβλημένον ἀεὶ) Lego ἐν τῷ κατέρρηξαν,
ἐπιζωσμένον δὲ ἀεὶ καὶ μᾶλλον. De hoc loquendi genere
ſupra diximus.

ὁ φυσικὸς δ' ὅλως) Nunc de eo Stratonis errore agit,
in quo verſari cum ſupra indicauit, & quid inter natu-
ram

A ram fluuiorum & maris interſit docet: ait autē, ὁ φυ-
σικὸς, Stratonem perſtringēs, qui Phyſicus audire
voluit.

οἱ δὲ πορθμοὶ ῥευματίζονται) Fretorum argumento vte-
batur Strato, vt probaret etiā marium ſicut fluminum
ἀπὸ μετεώρων τόπων εἶναι τὴν ῥύσιν. Nā quia perpetuo motu a-
gitari freta certum eſt: dicebat Strato cauſam eius rei
eſſe τὴν πρόσχωσιν, limum quem mare fluens ſecum ve-
hat: non ſecus ac de fluminibus apud omnes conſtat.
B Ipſum igitur cauſæ iugulum petit Strabo. ῥευματίζεσθαι
autem non inundationem, ſed continuam fretorum
agitationem ſignificat philoſophus verbo ῥέειν ſimpli-
citer id ſignificauit libro Meteor. ſecundo: vbi cauſam
huius rei τὴν ταλάντωσιν in omni mari, ſed in anguſto ma
gis perſpicuam eſſe docet. ῥέουσα δὲ inquit ἡ θάλαττα φαί-
νεται κατὰ τὰς στενότητας, εἴπου διὰ τὴν περιέχουσαν γῆν εἰς μι-
κρὸν ἐκ μεγάλου συνάγεται πελάγους, διὰ τὸ ταλαντεύεσθαι δεῦρο
καὶ πολλάκις. τοῦτο δὲ διὰ τὴν στενότητα τῆς γῆς ὀλίγον ἐπέχον τόπον,
ἀναγκαῖον τὴν ἐν τῷ πελάγει μικρὰν ταλάντωσιν ἐκεῖ φαίνεσθαι με-
C γάλην. At Strabonis hæc diſputatio tota eſt ἀνασκευαστι-
κή. Nam contentus negare huius ῥύσεως ſiue ῥευματισμοῦ,
cauſam eſſe quam putauit Strato: veram ipſe non do-
cet: ſed quomodo ἡ πρόσχωσις cauſa eſſe nequeat quod
ille volebat, pluribus explicat. Porrò quem ῥευματισμὸν
Strabo appellat vulgò rheuma vocabant. autor Vegetius
libro IIII. cap. XLII.

καὶ ὁ Σαλμυδησσὸς) Ergo Salmydeſſus ad oſtia Iſtri? hoc
ego non cōcoquo: niſi quis dicat Strabonem vt & Ari-
ſtotelem interdum, minus accuratum in exemplis. Sed
D locus ita potius accipiendus, vt poſt ἐρημία ſit diſtin-
ctio: & Salmydeſſus nihil ad Iſtrum pertinere intelliga
tur. Sanè Salmydeſſum fluuium eſſe in eo tractu quem
ſupra deſcripſimus & Salmydeſſum vocari diximus au
tores ſunt veteres nonnulli. Inde ſuſpicari poſſit ali-
quis, legendum hic eſſe, καὶ περὶ τὸν Σαλμυδησσὸν ὁ Σαλμυ-
δησσός, καὶ ἄλλοι &c. Docti viri cogitent.

περὶ δὲ τὸν Θερμώδοντα καὶ τὸν Ἶριν) Commentarium ſi quis
petat in hunc locū legat quæ ſcribit doctiſſimus Apol
lonij ſcholiaſtes, iſta interpretans libro ſecundo,
E Λεῖπον Ἅλυν ποταμόν, λεῖπον δ' ἀγχίρροον Ἶριν
Ἠδὲ καὶ Ἀσσυρίης πρόχυσιν χθονός.

Ἅπαντες γὰρ μειοῦνται τὸν Νεῖλον) Vide præter alios. Hero-
dotum Euterpe, εἰσὶ δὲ inquit ille καὶ ἄλλοι ποταμοὶ, οὐ κατὰ τὸν
Νεῖλον ἐόντες μεγάθεας οἳ τινες ἔργα ἀποδεξάμενοι μεγάλα εἰσί.

ὥστε καὶ ὁ Πύραμος) Vide libro XII.

ἐς Κύπρον ἵκηται) ſignificat autor carminis futurum,
vt annectatur Cyprus continenti aut continens po-
tius aggeſtione limi quem deuehit Pyramus creſcat
ad Cyprum. Verum id neque adhuc euenit, nec euen-
F turum eſſe aliquando quicquam hodie indicio eſt.

Αἴτιον δὲ τὸ μὴ φαίζειν τὸν χοῦν) Malè quidē legitur φαίζειν, quę
vox eſt nihili: ſed nec φαίνεσθαι quod interpreti placuit,
eſt melius: Lege φθάνειν vt eſt etiam in libris ſcriptis.
Cauſa inquit, cur non poſſit progredi vlterius in mare
limus quem flumina aduehunt: ait autem τὸν χοῦν, quum
τὸν χοῦν ſit vſitatius: Notant hoc Grammatici, ὁ χοῦς aiunt,
τὸ μέτρον, ἀεὶ ἀρσενικῶς, ὁ δὲ ἡ τὸν χοῦν, καὶ θηλυκῶς ἐπιρρηματικῶς
τοῦ γεωγράφου. Idem tamen τὸν χοῦν ſæpe dicit.

ὥσπερ γὰρ τοῖς ζώοις) Athenodori fuit hæc ſententia, vt
G ait lib. tertio. Solini autē verba erunt inſtar cōmenta-
rij. *Phyſici autumant mundum animal eſſe, eumque ex variis e-
lementorum corporibus conglobatum, moueri ſpiritu, regi mente:
quæ vtraque diffuſa per membra omnia externæ molis vigorem
exerceant: ſicut ergo in corporibus noſtris commercia ſunt ſpiri-
talia, ita in profundis Oceani nares quaſdam mundi conſtitutas,
per quas emiſſi anhelitus vel reducti, modo efflent maria, modo
reuocent.* Lunæ hoc alij verius tribuunt, vt infra di-
cemus.

δηλοῖ δὲ) Scribe Δῆλον δὲ τοῦ

τοῦ δὲ κλύδωνος, καὶ κῦμα διαφέρει) Diſtinguit inter κλύδω-
να & κῦμα, rectè. Sunt enim diuerſa. Κλύδων in mari
perpetuus: κῦμα mari agitato proprium: nunquam ta-
men ita tranquillum eſt mare quin aliqua ſit vnda;

quæ κλύδωνα comitetur: ideo κύματα κλύζειν dicunt poetæ: vnde κλύδων. A

κατὰ γὰρ τὴν πλήμμυραν ῥ.) Lege ὁ κατὰ τὴν πλήμμυραν ῥ. ἀνακοπτόμενον ἴσχει πολὺ βίαν πλείω: maiorem vim habet vnda ingruens, quàm recedens ſcilicet, vt ex ſeqētib. apparet.

ἐν ἀνέμῳ) Locutio elegans, pro ἐν καιρῷ ἀνέμου. Similiter lib. IIII. ἐν τοῖς ἡλίοις pro lucente ſole, & apparente.

καὶ ἐν ἀπογαίοις πνεύμασι) Flatus diſtinguit a ventis. Plinius libro primo, capite XLIII. *Simili modo ventos vel potius flatus, poſſe & ex arido ſiccóque halitu terræ gigni non negauerim: poſſe & aquis aëra expirantibus.* Idem de apogæis B flatibus paullò poſt. *Namque & è fluminibus ac nubibus, & è mari vt diximus & quidem tranquillo & alios quos vocant altanos è terra cōſurgere. Qui quidem cum è mari redeunt, tropæi vocantur: ſi pergunt apogæi.* Ex quibus verbis planum eſt cur dixerit Strabo ἐν τροπαίοις καὶ ἀπογαίοις. De tropæis & apogæis plura philoſophus.

ὡς ἂν ἰδίαν τινὰ τῆς θαλάττης) hoc eſt, quam moueatur hi fluctus motu quodam qui mari eſt proprius. Mare dupliciter mouetur: vi ventorum & propria virtu- C te: ait συγκινούμενον quod ita accipiendum, συγκινουμένου τοῦ κύματος τῷ ἀνέμῳ, mouente ſe fluctu vnà cum vento. ἑαυτῷ igitur legendum non αὐτῷ: & ita vetus interp. Ἰδίαν κίνησιν vocat quam philoſophus παλίρροιαν. autor Epitomes homo non imperitus appellat αὐτοματικήν, eleganteſſimè. Sic in ſphæris κίνησιν αὐτοματικὴν vocatur ab Aſtrologis motus qui eſt vnicuique proprius, & opponitur τῇ κινήσει τῇ διὰ τὸ ἡμερονύκτιον.

¶PAG. 37. ἡ μὲν γὰρ ἐν ἐφόδῳ τοῦ κύματος) Repetit illa, ἀνακοπτόμενον ἴσχει πολὺ βίαν πλείω.

ὥστ' ἀποδιδόναι τὸ ἀλλότριον) Idem ſentit interpres A- D pollonij cuius hæc ſunt verba in ſecundo commentario, τοῦ δὲ κύματος πελάζοντος ... Vide [illegible].

καθαρτικήν τινα τῆς θαλάττης) Plinius libro ſecundo capite XCVIII. *Omnia plenilunio maria purgantur, quædam & ſtato tempore. Circa Meſſanam & Mylas fimo ſimilia expuuntur in littus purgamenta.* Seneca Naturalium Quæſtionum libro III. *Eſt in Cherſoneſo Rhodiorum fons qui poſt magnum intervallum temporis, fœda quædam turbida ex intimo fundat donec* E *liberatus eliquatuſque eſt. Hoc quibuſdam locis fontes faciunt, vt non tantum lutum aut folia, ſed teſtas quoque, & quicquid putre iacuit expellant: vbique autem facit mare: cui hæc natura eſt, vt omne immundum ſtercoroſumque littoribus impingat. Quædam vero partes maris id certis temporibus faciunt.*

ἂν ἀναχώρησις) Leuis menda toti huic loco tenebras ita offudit vt viderint hic nihil interpretes. Docuit modò vndarum ἔφοδον fieri vt limus & reliqua id genus è mari propellerentur: nunc ait, τὴν ἀναχώρησιν quæ contraria eſt ἐφόδῳ, non eſſe tantam, vt quemadmodum hęc foras tru- F dit ita illa intro vel leuiſſimum quicquam admittere poſsit. Quare legendū ita cēſeo, ἡ δ' ἀναχώρησις οὐκ ἴσχει τοσαύτην βίαν, ὥστε νεκρὸν, ἢ ξύλον, ἢ τὸ κουφότατον φελλὸν ὡς ὑπὸ τοῦ κύματος εἰς γῆν ἀναβαλλόμενα, οὕτω δὴ καὶ ἐκ τῆς ... &c. Sequitur hinc vt limus nō poſsit adire fundum maris nec eū immutare, ꝙ Strato voluit. Sic lib. XIIII. Epheſino portu differēs Geographus, poſtquam docuit deceptos fuiſſe qui ne oppleretur limo eum fecerant βραχύστομον vnde factū eſt vt ſtatim oppleretur antea verò inquit, æſtus maris impediebant ne limus fundum acce- G dere poſſet: foras enim ſemper propellebāt. Ἀναχώρησιν igitur ἐφόδῳ facit contrariam. Thucydides verò ἀναχώρησιν κύματος vocat lib. III. τὴν ἐξόρμησιν ἐπὶ τὴν γῆν.

ἐκ δὲ χώσεως προσχωσθῆναι τὸ πέλαγος νῦν) Non dicit poſſe totum mare repleri limo, & ita complanari, non inquam hoc dicit: ſed poſſe totum mare limo aggeſto prætexi, ſi fluuiorum id mare ingredientium, tanta eſſet vicinitas, vt limus ab vno inuectus poſſet coniungi cum limo proximi fluminis. Περιχωσθῆναι fortaſſe rectius legeretur: quanquam parum in eo momenti.

καὶ τὸ Σαρδονικὸν πέλαγος) profert hoc exemplum maris altiſsimi. Ariſtoteles autor eſt maria Σαρδονικὸν καὶ Τυρρηνικὸν omnium marium eſſe altiſsima.

omnes

τῶν δ' ἄλλων πολλῶν αἰτιολογίας) Poſtquam Stratonis euertit ſententiam, ſuam nunc ipſe explicat pluribus ac confirmat.

ἀναφυσήματα) Plinius egeſtas moles appellat, libro ſecundo capite LXXV.

ἐπὶ Βοῦραν) De Bura & Helice, conſule Plinium, Pauſaniam, alios. de Bizone Strabo lib. VII.

ἀναρρῆξαι τὸ Ἰταλίας) vt magna pars autorum ſentit.

ἐκπεφυσῆσθαι ὑπὸ τοῦ Αἰτναίου πυρὸς) Pindarus de Ætna ſic canit,

——ἀλλ' ἐν ὄρφναισι πέτρας
φοίνισσα κυλινδομένα φλὸξ ἐς βαθεῖ-
αν φέρει πόντου πλάκα σὺν πατάγῳ.

Virgilius, *Interdum ſcopulos auulſaque viſcera montis*
Erigit eructans, liquefactáque ſaxa ſub auras
Cum gemitu glomerat, fundóque exæſtuat imo.

ὥστε καὶ μαθηματικὸς ὤν) Lege vt rectè coniicit Xylander, καίπερ μαθηματικὸς ὤν. Sic ſolet Strabo & quid dicatur, & à quo attendere. Tale illud ſupra de Callimacho καίπερ γραμματικὸς ὤν. vulgò καὶ μάλα.

ἐν τοῖς περὶ τῶν ὀχετευμάτων) Extat hodiéque (quanquam Latine tantum editus) hic liber. Sic libro XV. ταῦτα μὲν οὖν φυσικὰς ἔχεται τινός, καὶ τὸ περὶ τῶν ὀχετευμάτων πραγματεῖον.

συμφέρει ταὐτὸ κέντρον ἐχούσης τῇ γῇ) Ait aquam & terram habere idem centrum. Mathematici in hoc diſtinctione vtuntur: Centrum enim eſſe volunt duplex, Grauitatis, & Magnitudinis. De centro igitur grauitatis hoc concedunt: De centro magnitudinis negant.

τὴν ἀρχιτεκτονικὴν μετὰ τῆς μαθηματικῆς) Vitruuius libro primo cap. primo de Architectura: *Ea naſcitur ex fabrica & ratiocinatione,* hoc eſt, τῆς μηχανικῆς καὶ λογικῆς. Vide locum, & alibi.

ὅπερ δὴ καὶ Δημήτριον) Tentatum id non à Demetrio tantum, ſed aliis quoque poſt eum. Plinius IIII. cap. IIII. *Quam ob cauſam perfodere nauigabili alueo anguſtias tentauere Demetrius rex, Dictator Cæſar, C. princeps, Domitius Nero, infauſto, (vt omnium patuit exitu) incepto.* De Cæſare id teſtatur Plutarchus, & Dio libro XLIIII. itémque Suetonius, De Neronis conatu hiſtoriam texunt Lucianus in cognomine dialogo, & in vita Apollonij Philoſtratus libro IIII.

κωλυθῆναι δ' ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων) Ægyptij videntur fuiſſe hi architecti. ita certè eos vocat Lucian. eandē rē ſic referens: ... Αἰγύπτου ... Αἰγαῖον.

¶PAG. 38. περὶ τῆς ἀναπνοῆς τοῦ πελάγους) Inde veterum opinio, Lunæ vi & poteſtate Oceanum hoc æſtus pati. Vide Plinium, & Solinum. Apud M. Tullium Balbus Stoicus diſputans mundum eſſe animantem *Poſſentne,* inquit, *æſtus maritimi fretorumque anguſtiæ ortu aut obitu Lunæ commoueri?*

ὁ δὲ χαλκιδικὸς ἑπτάκις)) Si ἑπτάκις hic debet accipi, vt δὶς paullò ante, verè dixerit Mela Euripū alterno curſu ſepties die ac ſepties nocte fluctibus inuicem verſis fluere: idémque diſertim ait Seneca Hercule Oetæo. Ego vero exiſtimo eos qui primi de euripo ita ſcripſere aut locuti ſūt finito numero pro infinito, vt fit, vſos. Habeo enim autorem Liuium qui ita ſentit, cuius hæc ſunt verba libro XXVII. *Et fretum ipſum Euripi non ſepties die ſicut fama fert, temporibus ſtatis reciprocat: ſed temerè in modum venti, nunc huc nunc illuc verſo mari, velut monte præcipiti deuolutus torrens rapitur.* Vt Liuio aſſentiar facit autorum incōſtantia hac in re: dum alij ſepties, alij bis ſepties, alij ſexies tantum αὐτὸς νυχθημέρῳ Euripi fluctus reciprocari volunt. Nam ſexies etiam ſunt qui dicant: Antiphilus Byzantius poeta elegantiſſimus,

Εὐβοϊκοῦ κόλποιο παλίνδρομε δίνα θάλασσα,
Πλαγκτὸν ὕδωρ ἰδίοις ῥεύμασιν ἀντιτελοῦν,
Ἠελίῳ ἀντ' αὐτοῦ πεπλησμένον, ἐς τρὶς ἀπάσῃ

Ἠελίῳ

Ναυτίλοισιν ἐσπλεύσασι χεῖμα δυσχείμερον,
Θαῦμα ϑεωμένοισιν τὸ μέγεϑος, καὶ δύναμιν
Σὴν φύσιν ὁρῶσι, ταῦτα μόνῳ φύσει.

ὁ δὲ κατὰ Βυζάντιον ἀεὶ καταφέρεται) Plinius, *Pontus ſemper extra meat in Propontidem, introrſus in Pontum nunquam reſluo mari:* Idem libro IIII. cap. XIII. *Non eſt omittenda multorum opinio, priuſquam digrediamur è Ponto, qui maria omnia interiora illo capite naſci non Gaditano freto exiſtimauêre, haud improbabili argumento: quoniam æſtus ſemper è Ponto profluens nunquam reciprocetur.* Longè tamen aliter Polybius libro quarto, vbi & rapiditatem huius freti, & varias μεταβολὰς pluribus deſcribit: Eum vidi. Legendũ autem ἢ tantum, non ἀλλ᾽ ἢ.

ὡς δὲ Γάιος παρέχει ἱστορεῖ καὶ μικρὰ ἐπαυξεῖ) Planudes cuius excerpta è Strabone quædam habui, videtur aliter legiſſe hunc locum: habet ille pro his, *μικρὰ δ᾽ ἐπαυξάνει.* Sed ego lectionem vulgatam probo.

ὥστ᾽ οὐχ ὅτι πλημμυροῦντας) Concluſio eſt huius diſputationis de fretorum πλημμυρίᾳ aduerſus Eratoſthenem, qui ſoli ἀνωμαλίας huius cauſam eſſe volebat: & maris eiuſdem aliam atque aliam eſſe ſuperficiem fluminum ductus ſimilitudine putabat: in quo errare eum docuit Strabo. Flumina namque propter cataractas poſſunt variam habere τὴν ἐπιφάνειαν: iidem tamen nunquam πλημμυροῦσιν. Maris vero ſuperficiem vnam eſſe & eandem neceſſe eſt, quum hæc ſit quatuor elementorum natura, vt corpore rotundo prædita ſint. Quare, inquit iam Strabo, ſi maria confluunt & ſic eſt diuerſa eorum ſuperficies, ex iis quæ diximus intelligere eſt, non modo non poſſe freta hac ratione πλημμυρεῖν, ſed ne in eodem quidem ſtatu manere: omnino enim neceſſe erit, vt ſimul ac confluent maria, æquetur ſtatim vtriuſque ſuperficies: Diligens lector ſuperiora & ſequentia cum his comparans facilè animaduertet hanc eſſe iſtius loci ſententiam. Nam hoc ipſa diſputationis ſeries indicat. Legendum igitur cenſeo, *ὥστ᾽ οὐχ ὅτι πλημμυροῦντας, οὐδὲ [illegible], ἀλλ᾽ οὐδὲ κατὰ διάστασιν καὶ μένοντας* &c.

οὐ γὰρ ὥσπερ ἡ γῆ) Λύσις τῆς ἀντιπίπτοντος. Potuit aliquis dicere, Quemadmodum terra multa habet & quæ caua ſint, & quæ promineant ac protuberẽt, quæ nihilominus tamen rotunda dicitur: ſic & maris ſuperficies altior aut depreſſior eſſe poteſt: Reſpondet, Terram quidem, cuius eſt ſolidum corpus, poſſe: Mare verò cuius corpus eſt fluxum, non poſſe.

ἀλλ᾽ αὐτῷ τῷ κατὰ [illegible]) Aquæ natura ea eſt, vt omnes eius partes ad centrum vergentes è ſublimiori in inferiora perpetuò ferantur: Inferius autem eſt, ad quod à centro minor ducitur linea: hinc ſequitur aquarum ſuperficiem non poſſe aliam eſſe quam rotundam & vndiq; æquabilẽ: nõ igitur poteſt vt volt Eratoſthenes, aliis locis eminere, aliis eſſe depreſſior: quin ne plana quidem eſſe poteſt. Plinius libro ſecundo capite LXV. *Contra quod vt ſint plana maria, & qua videntur figura, non poſſe id accidere, magno ſpecimine, magnaque gloria inuentores Græci ſubtilitate Geometrica docent. Namque cum è ſublimi in inferiora aquæ ferantur, & ſit hæc natura earum confeſſa nec quiſquam dubitet in littore vllo acceſſiſſe eas quò longiſſimè deuexitas paſſa ſit, proculdubio apparere, quo quid humilius ſit, propius centro eſſe terræ: omneſque lineas quæ emittantur ex eo ad proximas aquas breuiores fieri, quam quæ ad extremum mare à primis aquis. Ergo totas omnique ex parte aquas vergere in centrum: ideoque non decidere, quoniam in interiora nitantur.* Hæc Plinij diſputatio etſi nõ eadẽ omnino eſt cum noſtra, tamen huic loco lucis affert plurimum.

ὑπερβὰς δὲ τοὺς περὶ τῆς Λιμνῶν) Pergit reliquas huius ὑποφάσεως Eratoſthenicæ expendere: Sed hic contra quàm hactenus fecerat, tuetur eius partes eúmque à reprehenſionibus Hipparchi deffendit: qui malè quędam Eratoſthenis dicta accipiẽs, multa in ſequentibus reprehenderat. Ac licet rectè pleraq; ob eo eſſet reprehẽſa: tamen, in eo peccauerat Hipparchus, quod quum principia quæ ab Eratoſth. erãt poſita, aut conceſſiſſet, aut non refutaſſet, quæ ille ſuis principiis ſuperſtruxerat

A rat euertere conabatur. Atqui oportuit ea prius euertere quibus ceu fundamentis reliquæ Eratoſth. ὑποφάσεις innitebantur. Sic hodie, qui aduerſus nouum philoſophum diſputant, antequam principia illa euerterint, quibus ille fretus bonas artes ſolus intelligit, ſi iuſta aliquid ſe præſtitiſſe putant. Illa enim illa eſt πολυπίδαξ ὕλη, Αφ᾽ ἧς τὰ κοῦφα βλασφήμων ζυλλέγματα: hoc eſt furioſæ debacchationes aduerſus præſtantiſſimos quoſque ſcriptores.

B *ἀμφίβολόν ἐστι)* Non ſanè quòd verbi *συνάπτειν* ſignificatio ambigua ſit: ſed quod eã reddit ambiguam autorũ vſus. Propriè enim *συνάπτειν* dicitur, id quod alteri eſt coniunctũ, & aptum. Sed vſus obtinuit, vt *συνάπτειν* dicerentur loca vicina, vide ad lib. nonum.

φησὶν Ἐρατοσθένης) Lege *φήσαντος*.

¶ Pag. 39. τῆς κατὰ τὸ Αἴγιον) in ſinu Corinthiaco, vt paulò antè dictum.

ὃ δὲ ἔφη φησι) quod ſupra affirmabat Eratoſthenes.

C *ἐν χρόνοις ὕστερον μνημονευομένοις)* iis temporibus contigit, quorum res geſtæ literarum monumentis continentur. Sic ſupra *περὶ ἡμετέρας μνήμης*. Euſebius autor eſt regnante Athenis Cecrope annum XII. conditam in Libya fuiſſe Cyrenen. Idem portò ánnotat quarta Olympiade conditã à Therçis Cyrenen: qua de re lege Herodotum, Pindarum, Apollonium, & Callimachum.

πλεῖον ἢ ἀπὸ θαλάττης διέχοντας τῶν τρισχ.) Reſtitui veram lectionem ex libris veteribus *πλεῖον τῶν τρισχιλίων σταδίων ἀπὸ θαλ.*

D *ἀλλὰ τἀναντία ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν Ἀδρίαν ὁρῶν)* De Danubij fontibus vide libro ſeptimo.

Κοινὸν δή τινα τῶν περὶ αὐτοῦ) Ariſtoteles in hoc errore verſatus, cuius ſunt, *φασὶ δὲ τὸν Ἴστρον ῥέοντα ἐκ τῶν Ἑρκυνίων [illegible] σχίζεσθαι, καὶ τῷ μὲν εἰς τὸν Πόντον ῥεῖν, τῷ δ᾽ εἰς τὸν Ἀδρίαν.* & iterũ lib. VIII. in hiſtoriis animal.ũ de piſci loquens, quem *τριχίαν* vocat, *ὅτι μόνοι ἀναπλέουσιν εἰς τὸν Ἴστρον, εἶθ᾽ ᾗ σχίζεται, καταπλέουσιν εἰς τὸν Ἀδρίαν.* Fuit & Theopompus in hoc errore, vt teſtatur Strabo lib. VII. Conſule Plinium lib. III. cap. XVIII.

E *ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ ἔθνος Ἴστρων)* Iuſtinus libro XXXII. *Iſtrique ex vocabulo amnis, quo à mari conceſſerant, appellati.*

καὶ τὴν Ἰάσονα ταύτην ποιήσασθαι) Timageti ſententiam fuiſſe ait Scholiaſtes Apollonij Danubium ortũ è Celticis montibus lacum quendam earundem regionum ingredi indéque egreſſum ſcindi in duas partes ac harum quidem partium alterã ad Pontum properare: alteram verò in mare Celticum (Adriaticum opinor intelligebat) deferri. Argonautas igitur iſtoIſtri brachio vectos in Tyrrhenum mare perueniſſe. Timagetum ſequutus

F eſt Apollonius, vt ſupra indicauimus. Iuſtinus vero hac de re ſic ſcribit *Iſtrorum gentem fama eſt originem à Colchis ducere, miſſos ab Aeta rege ad Argonautas, raptoriſque filiæ perſequendos: qui vt à Ponto intrauerunt Iſtrum, alueo Saui fluminis penitus inuecti, veſtigia Argonautarum inſequentes, naues ſuas humeris, per iuga montium, vſque ad littus Adriatici maris tranſtulerunt, cognito, quod Argonautæ idem propter magnitudinem nauis priores feciſſent.* Diodorus vero Siculus lib. IIII eos reprehendit qui hanc de reditu Argonautarum ſequerentur ſententiam: duos enim fluuios eiuſ-

G dem nominis malè ab ipſis confundi. Atque hoc tum demum fuiſſe exploratum quum à Romanis Iſtri fuere ſubacti.

Περὶ δὲ τῶν ἀδυνάτων) Sequitur digreſſio ab inſtitutis cum Eratoſthene diſputatione. Digreſſionis ratio & occaſio hæc. Quæſitũ fuerat ab Eratoſthene quænam eſſet cauſa curè multis locis mare receſſiſſet, quæ ab eo quondam fuiſſe occupata certis indiciis poſſit intelligi: & contra. Atque ille quidem alias cauſas protulerat de quibus ſupra vidimus. Strabo hæc *αἰτιᾶται:* diluuia nimirum, terræmotus, *ἀναφυσήματα, καὶ ἀνοιδήσεις τῆς ὑφάλου γῆς:* quæ vt non ſæpè accidunt, ita quando eueniunt terræ faciem mirum in modum innouant: Ne videretur autem fruſtra has cauſas aſſignare Geogra-

phus, quum hæc aut nunquam aut rarò eueniant placuit horum exẽpla congerere antequam hunc ſermonem περὶ τῶν τῆς γῆς μεταχωρημάτων finiret: ὥστε τῆς ἀθαυμασίας, inquit, hoc eſt, vt deſinãt mirari homines in hiſtoria minus verſati ſimilia quãplurimaque 10 ſequẽtibus libris reperientur. mirari inquã & ἀπιστεῖν: Nã vtrãque imperiti facere ſueuerunt. Enimuero quia paſſim vt dixi huius generis quam plurima in ſequentibus libris occurrent, cõmodum ac pene neceſſariũ fuit ſedẽ ſemel illis ſatisfacere, ne ſubĩde cogeretur quoties talequid narrandum eſſet, ſimilium exemplorum congerie rei nouitatẽ excuſare. Multas autẽ eiuſmodi mutationes ſæpe contingere, quæ terræ faciem mirè immutent, nemo poteſt ignorare, qui vel eorum quæ noſtra memoria contigerunt fuerit in ἀπειρος. Poſſum referre triſtiſſimũ & receutiſſimum exemplum pagum Hyburnæ, in ditione Beroenſium: qui poſt varias terræ conquaſſationes, tandem à monte propinquo totus eſt obrutus & opertus: ita vt quo loco paullò antè quam hæc ſcriberem pagus fuit, nunc ſit campus. Aberat mons ille à pago qui eſt abſorptus, duo paſſ. M. aut etiam amplius: Sed neque locorum interuallum, neque vallis mediæ euntis montes impetum tardare aut impedire potuit. Porrò hos μεταχωρηματισμοὺς intelligebat Ptolem. ἀποτελ. lib. I. cap. V. quum exponens cauſas, cur τοῖς ἐγχωρίοις ἀφιστασθαι, nos præcipiat μᾶλλον προσέχειν καὶ ſcriberet, ὅτι γε δὴ καὶ ἐν τούτοις ἄλλος ἔχει ὁ μετασχηματισμὸς, διὰ τὸ ἐν τοῖς κατὰ μέρος ἀνυπερθέτως ἀλλοιοῦσθαι. Nam quod magni viri hæc interpretantur de mutationibus regnorum & ſatrapiarum: planè eſt a mente Ptol. alienum: ne dicam ineptum. Addit autem Ptolem illa verba, κατὰ μέρος prudenter. Nam etſi in terræ partibus magna cernatur mutatio: nihilominus tamen eius ὑπόστασις ὡς πρὸς ὅλα μένει ἀμετάβλητος, ſempérque eadẽ manet. Plinius lib. II. cap. LXXX. omnes eiuſmodi μεταβολὰς καὶ μεταχωρηματισμοὺς his verbis eſt complexus. *Varie itaque quatitur [terra] & mira eduntur opera, alibi proſtratis mœnibus, alibi hiatu profundo hauſtis, alibi egeſtis molibus, alibi emiſſis amnibus nonnunquam etiam ignibus calidiſve fontibus, alibi auerſo fluminum curſu.* Quid mirum autem terram mutationibus eſſe obnoxiam, quum cœli ipſius ſtatum ac qualitatem cenſuerint nobiliſſimi veterum aſtrologi longo æui ſitu mutari? Hipparchi fuit ea ſententia, & aliorum. Vide Columellam.

καὶ ἐπὶ Πελοποννήσου) καὶ Πελοποννήσου. Sed operæ, Aldi codicem ſunt ſecutæ: malè.

Ἀναφῆναι γὰρ Θήρας καὶ Θηρασίας) Ait inter Theram & Theraſiam eſſe inſulam exortam. Id verò non ſemel contigit. Plinius libro II. cap. LXXXVII. *Inter Cycladas olympiadis CXXXV. anno quarto, Thera & Theraſia: inter eaſdem poſt annos CXXX. Hiera eademque Automate. Et ab ea duobus ſtadiis poſt annos CX. in noſtro æuo M. Iunio Syllano, L. Balbo Coſſ. ad VIII. Idus Iulias, Thia.* De ea qua de hic ſermo, Iuſtinus libro XXX. ſic ſcribit. *Eodem anno inter inſulas Theram & Theraſiam, medio vtriuſque ripæ & maris ſpatio, terræ motus fuit: in quo, cum admiratione nauigantium, repente ex profundo cum calidis aquis inſula emerſit.* De altera lege Senecam Quæſtionum naturalium libro VI. cap. XXI. & Chronologos.

τεσσάρων ἐξανερρύηκεν) Vulgata lectio ἐξανερράγη, ſed ita cum vett. legendum.

ὑπήχησαν) Manuſſ. ἐχώσαντο.

Ἰδίως καλεῖται ἡ ἄκρα τε) Poſterius exorta, XXX. ſtadiorum fuit.

Ῥοδίων θαλαττοκρατούντων) Nam hæc contigẽre quo tempore bellum Macedonicum geſsẽre Romani cum Philippo: tunc autem maxima erat Rhodiorum potentia.

Ποσειδῶνος Ἀσφαλίου) Hoc nomine multis locis colebatur Neptunus. Conſule Pauſ.

¶ Pag. 40. τῷ ὄντι περὶ Σιδῶνος) Seneca de Sidone ex eodem Poſidonij loco, libro ſexto Natur. Quæſt. cap. XXVIII.

καὶ αὐτῆς

καὶ αὐτῆς δὲ Σιδῶνος) Sidonem terræ motibus ſæpius fuiſſe conquaſſatam teſtantur hiſtoriæ.

ἀλλ' ἐν ἀρχαῖς) Talis Ferrariæ paucis antè annis conquaſſatio.

μετρίως δὲ ταῖς) Non igitur terræmotum intelligit, qui in Syria contigit Tigrane eam obtinente, de quo Iuſtinus libro XL. *Sed prius ab hoſtibus tota Syria ſuit, ita terræmotu vaſtata eſt, quo centum ſeptuaginta millia hominum & multæ vrbes perierunt.* Sed Syriam terræmotibus eſſe obnoxiam alibi diſputat hic noſter.

καὶ τῆς Εὐβοίας) Strabo lib. decimo autor eſt Eubœam eſſe εὔσειστον.

Σίπυλος κατεστράφη κατὰ τὴν Ταντάλου βασιλείαν) Sipylum intellige montem, non vrbem. Plinius libro II. cap. XCI. *Ipſa ſe comedit terra, deuorauit Cybotum altiſſimum montem cum oppido Curite, Sipylum in Magneſia, & prius in eodem loco clariſſimam vrbem, quæ Tantalis vocabatur.* Meminit & Ariſtoteles Meteor. libro ſecundo.

ἐκ τῶν λιμνῶν ἐγένοντο) Lacus in Phrygia iſto modo ſæpius nati. Nicolaus Damaſcenus apud Athenæum teſtatur tale quid temporibus Mithridatis contigiſſe. Ὑπὸ σεισμῶν ait, τῶν γενομένων κατὰ τὰ Μιθριδατικὰ συνέβη [illegible] περὶ τὴν χώραν αὐτῆς λίμνας τε, αἳ πρότερον οὐκ ἦσαν, καὶ ποταμοὺς καὶ ἄλλας πηγὰς ὑπὸ τῆς κινήσεως ἀνοιχθείσας, πολλὰς δὲ καὶ ἀφανισθῆναι.

ἡ δὲ Φάρος) De Pharo & Tyro ſuis locis. Ouidius Metamorph. XV.

Si quæras Helicen & Burin Achaidas vrbes,
Et Pharos antiſſa Tyros, quarum nunc inſula nulla eſt.

οἱ περὶ Ἄρης καὶ Ὄσσαν) Ἀπεσχίσθαι dicuntur quæ diſceſſionem ſine hiatum faciunt. Apollodorus libro primo, de diluuio Deucalionis: τότε δὲ καὶ τὰ κατὰ Θεσσαλίαν ὄρη διέστη. Tunc, inquit, *dirempti ſunt montes Theſſaliæ*, Oſſa ſcilicet ab Olympo. Seneca, *Si velis credere aiunt aliquando Oſſam Olympo cohæſiſſe, deinde terrarum motu receſſiſſe.* At Apollodori interpreti viro alioquin docto multum illi montes debent, per quem facti ſunt diluuij immunes.

Τὸν Πειραιᾶ νησίζοντα πρότερον) Plinius libro ſecundo autor eſt Piræeum aliquando quinque millium paſſuum interuallo afuiſſe à portu Athenienſium: poſtea autem, maris receſſu continenti fuiſſe adiectum. vide Suidam in Εὐρυπρωκτία. Notabis analogiam vocis νησίζειν, pro νησίζειν. Sic ἠπειροῦσθαι & ἐπιτηρμάζειν, aliaque id genus.

περὶ τῆς Ἀκτῆς) vide initium libri noni.

οὐκ ἔστι ῥᾳδίως ὑπομνησθῆναι) ἀπὸ τῆς ἀναστροφῆς inquiunt Grammatici: malim ἀπὸ τῆς ἀναφορᾶς.

ἡ Ἀδρία) vide librum decimum.

ἐπὶ τῆς πρὸς Συρακούσαις νήσου) Naſum vocant: quæ prius Ortygia fuit appellata, vide ad librum ſextum.

περὶ τὸν δὲ χοῦν ὡς φησιν Ἴβυκος λογαδα λίθον ἐν αὐλῷ καλοῦντα) Vocat λογαῖον λίθον quem Ibycus, [illegible], & quem Thucydides λογάδα λίθον, id eſt, minutum, qualis eſt littorum glarea. χέρμα Græci vocant. Gloſſarium *Glarea*, τόπος χέρσος λιθώδης, [illegible]. Lege, *Glarea*, χέρσος, τόπος λιθώδης. Quare Ibycus alio loco χέρσον vocauit quod hic λίθον λογαῖον. Verba Ibyci ſunt hæc,

ἀμφὶ χέρσον λίθον
τὸν παλάμαις βροτῶν.
πρόσθε νιν πάλαι Νηρῆδες
ἰχθύας ὠμοφάγοι νέμοντο.

Ita enim eſſe legendum alibi docemus. Dicitur & χοῦς poetis huiuſmodi calculorum congeries.

ἀμφοῖν ὑπὸ χάσματος) Vtramque vndis ſubmerſam fuiſſe tradunt: vt poeta quem citat Philo Περὶ ἀφθαρσίας κόσμου. libro ſingulari hãc hiſtoriam deſcripſerat Calliſthenes. Vide Senecam Nat. Qu. VI.

τῆς ἐν τῷ Ἑρμιονικῷ κόλπῳ) Hoc addit ne quis putaret intelligi Meſſeniæ oppidum eiuſdem nominis. Methonæ enim duæ à Strabone memorantur in ea Peloponeſſiaca: altera omnibus nota in ſinu Meſſeniaco, altera minus cognita quam ait hic fuiſſe in ſinu Hermionico ſitã. autẽ vaſi inter Trœzenem & Epidaurũ: vide locum.

¶ Pag.

¶Pag.41. ἔστι Ἄρνην τε) Hæc quorundam fuit ſententia: Alij locum poetæ putabant corrigendum, vt Zenodotus, qui legebat Ἄσκρην: alij Τάρνην vide libro IX.

καὶ ὑπὸ τῆς Βιστονίδος ... Ἀφνῖτιδος λίμνης) Magnus error interpretis, putantis dicere Strabonem Biſtonin lacum nunc Aphnetin appellari. in quo errore bene de his ſtudiis meritum Ortelium video verſari. Atqui Biſtonis lacus in Europa eſt: Aphnetis in Aſia. vtriuſque tamen lacus accolæ, gentes Thracicæ. Thraces enim loca circa Abydum in Aſia occuparunt: autor Strabo libro XIII. Ἀφνιτὶς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀφνίτιδος ὀνομάζεται λίμνης· καὶ γὰρ οὕτω καλεῖται καὶ ἡ Δασκυλῖτις.

μία τῶν Ἐχινάδων νήσων ἤπειρος γέγονε.) At Thucydides putare ſe ait, futurum vt breui tempore omnes illæ inſulæ continenti adiungantur, iamque aliquot ex illis id contigiſſe. Rationem deinde affert, τὴν προσχῶσιν, τοῦ Ἀχελῴου: qua de re ſic Herodotus Euterpe, ὅς ῥέων διὰ Ἀκαρνανίης (de Acheloo loquitur) καὶ ἐξιεὶς ἐς θάλασσαν, τῶν Ἐχινάδων νήσων τὰς ἡμισέας ἤδη ἤπειρον πεποίηκε. Sed vide locum Thucididis in fine libri ſecundi: à quo cũ nihil variet Strabo libro decimo, miror quod de vna hic ſcribit. Plinius verò inuectu Acheloi, non cõtinenti annexas, ſed natas ſcribit Echinadas lib. II. cap. LXXXV.

ὅθεν ἐστὶν ἄπορον τοιοῦτον) Hac de re ſatis multa Porphyrius, quem conſule. Inde ſcire licet cur dicat obſcuram eſſe hanc quæſtionem.

ὡς ἐν κοινῷ σκοπεῖν) Sic loquitur Ariſtoteles Μετὰ τὰ φυσικὰ lib. pri. τὸ μέντοι γε μαθεῖν ἢ τὸ μιμεῖσθαι ... τὰ εἴδωλα, ἀφθόνως ἐν κοινῷ ζητεῖν.

ἡ δ' Ἄντισσα) Ouid. vt modo retulimus.

Fluctibus ambitæ fuerant Antiſſa.

τὴν Λέσβου καλουμένην πρότερον Ἴσσαν) Lycophron.

Ὡς μὴ ... Κάδμος ... ἐν ... Ἰσσαν ...

καὶ Πιθηκοῦσσαι τὴν Προχύτην) De his libro VI. vbi de Rhegio. Libro autem quinto Prochyta dicitur eſſe ἀπόσπασμα Pithecuſarum. De Ladone ad uctauum, vbi res pluribus narratur.

Δοῦρις δὲ τὰς Ῥαγάδας) Duridem Samium opinor intelligit, celebrem hiſtoriographum: cuius præter alios etiam M. Tullius meminit in Epiſtolis ad Attic. Vixit patriæ ſuæ tyrannus Theophraſto Athenis docente: quem Duridis frater Lynceus, qui & ipſe multa ſcripſerat, audiuit: autor Athenæus. De Rhagadibus vide Stephanum, & infra lib. XI.

περὶ τὰς Κασπίας πύλας) Vetus lectio ſemper Κασπίους.

ἐν Ὀμφάλῃ σατυρικῇ) Legendum videtur Σατυρικῷ vel Σατυρικῷ videlicet δράματι. Diogenes enim Laertius fabulæ cuiuſdam meminit cui titulus Omphale Satyrica: quam ille Achæo non Ioni tribuit: & ita Athenæus Ἀχαιὸς δ' ὁ τραγικὸς ἐν Ὀμφάλῃ ... Scripſerat & Ion Omphalen: eámque Satyricam, vt quidem puto. Porrò quid ſit apud tragicos fabula Satyrica tum è veteribus Grammaticis notum eſſe poteſt: tum è ſummi viri Cæſaris Scaligeri libris De Poetice.

ἐκ τῆς ὀπτημένης) κνισωδῶν.

περὶ Κρῆναι ...) Locum hunc deprauatum eſſe monere poſſum, emẽdare non poſſum ſine ope codicũ.

τῶν τε Λιχάδων νήσων) Lichades inſulæ vocantur tres illæ paruæ quæ ante Cenæũ Eubœæ promontoriũ ſitę ſunt: de quibus libro IX. Ibi & de Ædepſo, de Oreo, de Echino ac Phalaro, & reliquis hic nominatis locis.

Ἐχῖνός τε καὶ Φαλαρὰ) Scribo Φαλάρα ex libro nono, aut potius Φαλάρων, cum veteribus codicibus, quam lectionem confirmat Stephanus.

¶Pag.42. Ἀταλάντας τῆς περὶ Εὔβοιαν) Atalantæ duæ fuerunt paruæ inſulæ: altera Pſyttaliæ & Piræeo vicina, altera in ea Euripi parte quæ Opuntem diuidit ab Eubœa quæ in Ptolemæi tabulis male notatur. Sed de Atalanta plura ad librum nonum.

Προσθήσει δὲ καὶ τὰς ἐκ τῆς μεταστάσεως ...) In ſequentibus libris rerum quàm plurimarum continetur narratio, quæ & miræ videri, & non facilè credi poſſint:

A ſunt: ſunt autem hæ duorum generum: vel enim ad ipſam terræ formam, vel ad eius incolas pertinẽt: vtriſque πίστιν ... bac digreſſione voluit: de illis hactenus: nunc de his agit.

τὴν ὑμνουμένην Δημοκρίτου) Democritus τὸ τέλος dicebat eſſe τὴν ἀθαυμαστίαν animi tranquillum & ab omni perturbatione alienum ſtatum. Ait autem ὑμνουμένην quia mirificis laudibus hæc ἀθυμία à Democrito commẽdabatur: quã etiam εὐεστὼ & ἀταραξίαν, & aliis multis nominibus in-
B quit Laertius appellabat: non ſecus ac ſolent poetæ Deos in hymnis πολυωνύμους appellare, ac multis nominibus inſignire. Vide & Clementem στρωματ. libro ſecundo.

καὶ οἱ ἄλλοι φιλόσοφοι πάντες) Atqui Plato philoſophis hoc πάθος vehementer conuenire ait, τὸ θαυμάζειν, neque aliam philoſophiæ fuiſſe ἀρχὴν quàm hanc. Præceptorem ſequitur Ariſtoteles, διὰ τὸ θαυμάζειν ait, οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν. Non igitur omnibus philoſophis probatur iſta ἀθαυμασία. & nihil
C admirari: facilis reſponſio. Ἀθαυμασία duplex eſt, vt & cauſa vnde illa oritur eſt duplex. Nam vel ab animo proficiſcitur ignauo, qui res omnes paruas magnas ſuſ déque habeat, nec oculos vnquam ad τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ adiecerit: vel ab eo cui rerum cauſæ ſunt cognitæ, & cui exemplorum copia inſtructo, nihil ξένον eſt aut nouũ: illa pecudis eſt nõ hominis: hæc philoſophi propria, & eius, qui fœlix potuit rerũ cognoſcere cauſas.

Οἷον Ἴβηρας μὲν τοὺς ἑσπερίους) Ait diſertè Iberes Aſiaticos ab Iberis occidentalibus eſſe profectos. Fallitur
D igitur vir eruditus qui vnum Priſcianum huius ſententiæ autorem agnoſcit: quod miror ei viro excidiſſe Dionyſius,

Τῶν δ' ... Ἴβηρες
οἵ ποτε Πυρηναίηθεν ἐπ' ἀντολίην ἀφίκοντο.

Appianus refert, quoſdam exiſtimaſſe Iberes Aſiaticos Europæorum προγόνους fuiſſe: quoſdam contra ἀποίκους: alios verò, ſolum ὁμωνύμους: quorum ſententiæ vt accedam faciunt quæ ſubdit ἴδιος γὰρ αὐτῶν ἦν ... ἡ γλῶσσα. Et Strabo ipſe ab horum ſententia non ita fuit alienus, vt
E ex libro XI. conſtat.

περὶ Χωράξιος ὡς φασιν Ἀπολλόδωρος ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας ὁρίζει) Praua lectio. Scripſerat Strabo, ὡς ἄγει Ἀράξης. Non ſinit nos dubitanter hoc affirmare initium libri XI. vide tabulam Aſiæ Ptolemaicam III.

εἴς τε Αἰθίοπας) Intelligit quas paullò poſt appellat Αἰγυπτίων νήσους in Æthiopia. Colchos autem ab Ægyptiis trahere originem omnes veteres ſunt opinati: quàm verè aliàs videbimus.

Ἐνετοὺς δὲ ἐκ Παφλαγονίας) Ex aliorũ loquitur ſententia.
F Ipſe lib. IIII. ait ſe aliter ſentire de Venetorũ origine.

περὶ τὴν Δαύλειαν) Videtur eſſe Δαῦλις Stephani: apud quẽ legendum fortaſſe, οἱ δὲ Θετταλίας ... φασιν.

Τρηρῶν τῶν Θρᾳκῶν) Huius meminit etiam libro XV.

Λύγδαμιν δὲ τοὺς αὐτῶν) Lege τοὺς αὐτοὺς, ſcilicet Cimmerios. Callimachus de Lygdamide,

——ὅδ' ... ὑβριστὴς ...
Ἤλασε Κιμμερίων ... ἴσον, οἵ ῥα παρ' αὐτὸν
κεκλιμένοι ... Ἰναχιώτας.

καὶ Σάρδεις εἷλεν) Vidétur & Epheſum cepiſſe, licet a-
G liter Callimachus. Vide Heſychium.

Ἐπανιὼν δὲ ὅθεν τὰ ἑξῆς) Redit ad reliqua libri primi Eratoſthenis. Quæſtio eſt de loco Herodoti; vbi Hyperboreos non eſſe ita negare videtur, quod multi ſint Hypernotij: in quo dicebat Eratoſthenes peccaſſe Herodotum, tam in ratione diſputandi, quam in re ipſa. In illa, quia non ſequitur ſi nulli ſint hypernotij ergo nulli hyperborei: quemadmodum non ſequitur, ſi nulli ſint ... ergo nulli erunt ... In re præterea peccaſſe eum dicebat. Eſſe enim re vera quoſdam hypernotios, hoc eſt vltra illa loca vnde flat Notos. Sic Eratoſthenes. Strabo autẽ ad priorẽ reprehenſionis Eratoſthenis partem nihil reſpondet: in altera docet errare ipſum ac labi vehementer, cum enim

Auſter

Auſter ab ipſo meridiei cardine cenſeatur ſpirare, fieri non poteſt vt ſit aliqua regio quæ auſtro careat, ſitque auſtro meridionalior. Deinde docet in quo potius reprehendi debuerit Herodotus, in eo nimirum quod vocem à poetis primum confictam [illegible] male acceperit, quum poſſet commodius exponi.

[illegible]) Atqui Herodotus longè modeſtior. nihil enim affirmat, εἰ δὲ inquit [illegible] Niritur ſententia Herodoti hac ratione. Hyperborei & Hypernotij contrariorum rationem obtinent. Contrariorum autem hæc eſt natura, vt quod ſit vnius [illegible], alterius etiam eſſe poſſit: eſtq; hic locus à philoſopho tractatus Topicorum libro ſecundo. Quare ſi ea eſt terræ figura vt ſint aliqui Hyperborei, ergo erunt & Hypernotij. Sed in eo fallebatur Herodotus, quod etſi τὸ αὐτὸ [illegible] eſt [illegible], tamen non eſt neceſſe, vt altero poſito, ponatur & alterum, quod philoſophus ita docet, [illegible] Simillima Thucydidis ratio, Homerus inquit, [illegible]

[illegible]) Lego [illegible], alioquin τὸ καὶ erit inducendum.

[illegible]) Sophiſmatis huius exemplum illuſtre apud M. Tulliū De natura Deorum libro primo. *Et ſi, quoniam ſit natura mortalis, immortalem etiam eſſe oportere. Iſto modo, quoniam homines mortales ſunt, ſint aliqui immortales. & quoniam naſcuntur in terra, naſcantur & in aqua: & quia ſunt quæ interimant, ſint quæ conſeruent.*

[illegible]) Egregia argumentatio: quia [illegible] nemo vocatur, ergo nemo eſt [illegible]. hoc perinde eſt ac ſi quis diceret neminem eſſe virtute præditum: quia nemo appellatur virtuoſus, ſiue [illegible], vt [illegible]. Nam [illegible] recentiorum eſt philoſophorum vox: [illegible] autem [illegible] nō dicitur [illegible]. Atqui veriſſimè docet philoſophus, idq; ſæpe repetit, multa eſſe [illegible], quibus non ſit [illegible], veritas autem [illegible], non [illegible] ſed contra. Quis autem dubitat eſſe qui alienis bonis gaudeat? Ait Cyrus apud Xenophontem de Chryſanta, [illegible] Nunquid ergo potuit Chryſantas dici [illegible]? tam rectè ſanè quàm rectè paullo poſt dicitur [illegible] τοῖς Κύρου ἀγαθοῖς.

[illegible]) Nunc docet quomodo in re ipſa peccarit Eratoſth.

[illegible]) In regionibus Septentrioni propioribus. Plinius libro primo refert, ventos auſtros in Ægyptum non penetrare.

[illegible]) Reſpondet Eratoſtheni.

[illegible] Ἡροδότῳ) Videtur legendum [illegible] Ἡροδότῳ. Si qua fuit Herodoti culpa, hæc fuit.

[illegible] quaſi dicti eſſent Hyperborei, [illegible] & [illegible] τὸ βορέα. Pindarus verò etiam apertius hanc nominis huius rationem ſequitur, Olympionicarum Od. III.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Pauſanias autem Ἠλιακ. primo refert, primum omnium Olenem Lycium dixiſſe eſſe quoſdam homines, [illegible] τοῦ Βορέα.

[illegible]) Lego [illegible].

[illegible]) hac forma multa vulgò à poetis vſurpantur. [illegible] Sophocli eſt [illegible], [illegible]. Æſchylo autem [illegible] eſt fortunaque ſiet admodum ſecunda.

¶PAG. 41. [illegible]) Tranſit ad ſecundum Eratoſthenis librum. Capita præcipua eius libri in quo inquirit ſunt hæc. Primum, De totius terræ dimẽſione. Secundum, De dimenſione latitudinis & longitudinis τῆς οἰκουμένης. Tertiū eſt de orbis habitati diuiſione. Perſtringit & alia quædam leuiora.

[illegible]) vt Plinius libro II. cap. CVIII. de Eratoſthene ſcribens. *Improbum auſum, verum ita ſubtili computatione comprehenſum, vt pudeat non credere.* Paullò poſt. *Vniuerſum autem hunc circuitum Eratoſthenes in omnium quidem literarum ſubtilitate, & in hac vtique præter cæteros ſolers, quam cunctis probari video* Sed alia profectò Strabonis mens vt ex iis quæ ſequuntur licet intelligere: Quare omnino legendum eſſe cenſeo, [illegible] Nam auulſum eſſe [illegible] ab [illegible], etiam pueri poſſunt animaduertere. Sic mox [illegible]. Eratoſthenicas porrò orbis dimẽſiones a poſterioribus ſcriptoribus fuiſſe reprehenſas quis neget æſtimante M. Tullio? verba eius ſcribentis ad Atticum. *Etenim Geographica quæ conſtitueram magnum opus eſt. Ita valde Eratoſthenes quem mihi propoſueram à Serapione & ab Hipparcho reprehenditur. Quid cenſes ſi Tyrannio acceſſerit?* Idem ex Vitruuij libro primo liquidò apparet. Sed quid aliorum teſtimonio opus eſt, quum Strabo ipſe [illegible] ita clamet ſe ſcripſiſſe? Sic ille libro ſequenti repetens quæ hic dicuntur, [illegible]

[illegible]) Licet non probarentur Hipparcho pleraque eorum quæ dicta ſunt ab Eratoſthene: tamen quantum ad [illegible], vſus eſt Hipparch. iis quæ docuerat Eratoſth. & eius dimenſiones ſecutus eſt: non quod putaret in his nihil eum erraſſe. animaduertebat enim peccatum eſſe ab eo in notandis meridianis Meroes Alexandriæ, & Boryſthenis: ſed quia putabat parum referre, vtrum Eratoſthenem an alios ſequeretur, in hoc quidem argumento in quo verſabatur Hipparchus. Hæc plana erunt è ſuperioribus Strabonis verbis.

[illegible]) ex hoc opere retulit quędam Strabo lib. ſequẽti. Nec periit prorſus Hipparchi liber ille.

[illegible]) Caput eſt aliud Eò autem tota ſequens Strabonis diſputatio redit, vt doceat Eratoſthenem peccaſſe in eunda ratione τοῦ πλάτους τῆς οἰκουμένης. Cauſa errandi fuit Eratoſtheni Pytheas Maſſilienſis. Nam cum rectè ſentiret Eratoſthenes longitudinem terræ cognitæ altero tanto latitudinem excedere, quia Pytheæ fidem habens ſibi perſuaſerat longè latiorem eam eſſe quam eſſet re vera, coactus poſtea eſt, vt illud ſeruaret [illegible] τοῦ πλάτους, coactus inquā eſt Eratoſthenes in longitudinis dimenſione multa à veritate aliena cōminiſci.

[illegible]) Quis non miretur interpretem rerum mathematicarum peritiſſimum hāc lectionem ferre potuiſſe? Ego verò, licet [illegible], tamen facilè intelligo ſtare hanc lectionem non poſſe: niſi quis fortaſſe putet meridianum in ſphæra circulum ab ortu duci ad occaſum. Nam hæc ſibi vult iſta egregia lectio. Sed locus profectò eſt corruptus. Legendum eſt, [illegible] παραλλήλων. Erroris cauſa fuit, quod librarij hanc vocem non ſcripſerant ſed ita notarant [illegible] quod apud Ptol. pluſib in locis occurrit. Hanc igitur notam cum non intelligeret aut malè intelligeret (quæ deterior eſt ignorantia) exſcriptor, pro παραλλήλων ſcripſit μεσημβρινῶν. Multa id genus peccata in optimis quibúſque ſcriptoribus, & docti viri ſæpe obſeruarunt, & nos ſi Deus noſtris ſtudiis fauerit aliàs deregemus. Nunc vno exemplo erimus cōtenti. Legitur in Epitome Stephani voce [illegible], campum Phocidis ad Cirrham Ægæum appellari: deinde additur, [illegible] Πυθίων [illegible], quæ lectio admodum mirifica eſt & ſuauis. Fluuium enim in campum facere tranſmutat. Scripſerat verò Stephanus [illegible], vbi ſimilis

milis ſuperiori error. Nam librarius hanc notam $\hat{\overline{\gamma o}}$ quæ ποταμὸν ſignificat (vt ſæpe apud Ptolem.) non intelligens, γαιῶ ſcripſit & αἶγας in αἶγα deinde commutauit. At Euſtathius locum Stephani deſcribens non aliter legit. Porrò notis prius ſcriptum fuiſſe hunc locum ſacile ſibi perſuadebunt, qui ſciunt hæc artis, vt ſic dicam, vocabula, nō niſi notis ferè ſolita exprimi. Habeo ego plurimos ſcriptores Græcos manu ſcriptos, in quibus pro ἥλιος plerunque reperies aſtrologorum hanc notam ☉ pro σελήνη iſtam ☾ & alia eius generis. Atque hæc quidem probabiliter dici poſſunt: Puto tamen minori facta mutatione legendum eſſe ἐπὶ τῆς δι' αὐτῆς μεσημβρινοῦ. Nā latitudinis μέρος eſt ſegmentum meridiani circuli inter parallelos. Sic loquitur Ptolem. Geogr. libro primo, κατὰ δὲ τὸ πλάτος, ὁ δι' αὐτῆς γραφόμενος παράλληλος ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἐπὶ τῆς μεσημβρινοῦ, & alibi. Sed & Strabo quoq; libro 11. in ſimillimo loco, ἀπαλλαγῆναι τὸ ἀπὸ Βαβυλῶνος ἐπὶ τοῦ δι' αὐτῆς μεσημβρινοῦ ἐπὶ τὸ ἀρκτικὸν μὴ πλείους εἶναι τῶν ἑξακισχιλίων. Quare dubio procul hîc quoque ſic legendum.

μέχρι Ἀλεξανδρείας μυρίους) Stadiaſmus Eratoſthenis eſt huiuſmodi,

A Meroe Alexandriam ſtadia	10000.
Ad Helleſpontum	8100.
Ab Helleſponto ad Boryſthenem	5000.
Inde ad Thulen	11500.
Summa ſtadiorum	34600.

Accedant ad hanc ſummam ſtadia quadringenta ſupra tria millia, vt eos quoque cōplectamur qui omniū maxime ad meridiem accedunt. Sic erit τὸ ὅλον πλάτος τῆς οἰκουμένης ſtadiorū 38000. Atque hic eſt Eratoſthenis ſtadiaſmus: in quo reliqua concedens, vnum reprehendit Strabo: Quod à Boryſthene ad Thulen tantum eſſe voluerit interuallum, Pytheam ſecutus, quem vaniſſimū & mendaciſſimum fuiſſe ſcriptorē aliquot argumentis euincit.

ἐξ ἡμερῶν πλοῦν ἀπέχειν πρὸς ἄρκτον) Plinius, *Quod fieri in inſula Thule Pytheas Maſſilienſis ſcripſit, ſex dierum nauigatione in ſeptentrionem à Britannia diſtante.*

ἣν φησι Πυθέας) Scripſerat Pytheas Maſſilienſis γῆς περίοδον, vt ex Apollonij ſcholiaſte conſtat, autor antiquus, qui Dicæarchum ac Polybium præceſſerit. Meminere Pytheæ præter Polybium & Strabonē, Plinius, Athenæus, Cleomedes, alij.

ἐγγὺς δ' εἶναι τῆς πεπηγυίας θαλάττης) Sic vocatur pars Oceani quę eſt verſus ſeptentrionem, quod mare & Cronium vocatur & mortuū. Dionyſius poeta de hoc mari

Πόντον μὲν καλέουσι πεπηγότα τε, Κρόνιόν τε.
Ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν.

Verum hîc videtur mare glaciale anguſtius accipi, pro eo quod ipſi polo eſt ſubiectum.

ὅπου καὶ τὴν τῶν Αἰγυπτίων νῆσον ἱδρυμένην) Negat Xylander ſcire ſe quænam ſint iſtæ Ægyptiorum inſulæ. Atqui dicebat paullò antè Geographus Ægyptios iſtos cum alia in illo tractu loca obtinuiſſe, tum inſulam quandam ſupra Meroen: De his igitur Ægyptiis & de hac inſula nunc loquitur: de quo etiam libro xvii. ſic ſcribit: ἄλλην δ' εἶναι νῆσον ὑπὲρ τῆς Μερόης ἣν ἔχουσιν οἱ Αἰγυπτίων φυγάδες. vide & lib. 11.

καὶ τὴν κινναμωμοφόρον) Vltra quam nondum peruentum ætate Eratoſthenis, vt teſtatur ipſe infra lib. xvi. Poſtea autem penetrauit vlterius Iambulus: de cuius nauigatione vide Diodorum lib. 11. Hunc deinde plurimi ſunt ſtatim ſecuti.

καὶ τὴν Ταπροβάνην) quæ eſt & ipſa ἀντιπόδων. Vide lib. xv.

Πυθέας ἀνὴρ ψευδίστατος ἐξήτασται) Scripſerat Pytheas vt iam diximus γῆς περίοδον: ac quia in Gallia natus erat, de partibus ſeptentrionalibus potiſſimum plerique eum autorem amplectebantur: vt qui de vicinis regionibus potuiſſet fidelius quam vlli Græci ante eum feciſſent ſcribere, præſertim qui vt ipſe aiebat totam externi maris oram luſtraſſet à Gadibus ad Tanais oſtia: neque ſanè

A ſanè dubium multa eum Græcos docuiſſe, quæ prius ipſi ne audiuiſſent quidem: cuiuſmodi ſunt quæ de Thule ſcripſerat, quàm non eſſe aliam quàm quæ Iſlandia hodie dicitur facilè doctis viris aſſentior. Eratoſthenes verò Pytheam tanti fecit, vt ſingulas eius ſententias ſingula eſſe oracula exiſtimaſſe videatur: quicquid enim ab eo ſcriptum fuerat, ille ἀβασανίστως pro certo accipiebat: vnde magni eius manarunt errores. Nam in Geographia quoque ἑνὸς ἀτόπου δοθέντος quàm pluri-
B ma mōſtra ſequuntur. Quod quum Polybius aliiq; magni viri & Eratoſthene κριτικώτεροι animaduerterent, viderēntque Pytheam falſa multa tradidiſſe etiam de iis quæ Græcis hominibus nota erant atque explorata, ita cepit Pytheæ fides eſſe ſuſpecta, vt iam multi non alio loco eius ſcripta quam poetarum fabulas haberent. Et ſanè eum in pleriſque rebus, omnibus notis, mendacij conuictum Pytheam tenerent (vt quum dixerat Britanniam longitudine eſſe ſtad. xx. mill. & amplius, abeſſéque Cantium à Gallia aliquot dierum πλοῦν) non
C erat cum putarent docti homines eum veriora ſcripſiſſe de iis in quibus ſciſſet non eſſe περὶ αὐτὰς τοῖς ἐλέγχοις. Hinc adeo factum eſt vt ne in iis quidem quæ à Pythea verè ſcripta eſſent fides ei ab iiſdem magnis viris haberetur. Quid mirum? Ea enim eſt ſæpe mentientiū conditio, vt etiam ſi quid verè dicant, falſum tamen id videatur: οὐδ' αὐτὸς αὐτὸν οὐδὲ πείθει ait Sophocles de mendace, ὅπερ Θεὸς φύσας χρυσὸν γὰρ ... Hæc ſi cogitaſſet Cimber quidam, nunquam profectū tam ſtultus fuiſſet, vt Strabonem maximum præſtantiſſi-
D mūmque ſcriptorem propter hoc de Pythea iudicium damnandum deſpuendæ (ſic enim loquitur) temeritatis pronuntiaret. Homo diligens: qui (vt alia nunc miſſa faciam) Strabonem de quo tam audacter pronuntiabat, adeo oſcitāter legerat, vt ne hoc quidem intellexerit, aduerſus quem ſit hæc illius diſputatio inſtituta. Hipparchum defendit iſte Beccefelenus: Geographo res eſt cum Eratoſthene.

καὶ τὰ περὶ τοὺς Ὠστιμίους) Stephanus Ὠστίωνες ἔθνος περὶ τὸν δυτικὸν ὠκεανὸν, οὓς Κοσσίνους Ἀρτεμίδωρος φησι. Πυθέας δ'
E Ὠστιαίους.

Τὸν γὰρ διὰ τοῦ Βορυσθένους παράλληλον) Incipit ratione probare falſum eſſe quod Pytheam ſecutus dicebat Eratoſthenes, eſſe nimirum à parallelo per Boryſthenem ducto ad Thulen ſtadia 11500. Ita autem diſputat. Parallelus per Boryſthenem ductus idem eſt ei qui per Britanniam ducitur. Atqui ab eo parallelo non protinguntur verſus ſeptentrionem ἡ οἰκουμένη vltra quatuor ſtadiorum millia. Ergo quam commemorat Pytheas, aitque abeſſe tam longè à Britannia, extra τὴν οἰκου-
F μένην erit: aut nuſquam erit potius.

ὅτι τοῦ γὰρ αὐτοῦ εἶναι) Supplendum quod à Strabone omittitur: vt ſit argumentatio huiuſmodi, Interuallū quod eſt à Byzātio ad Boryſthenē ei quod eſt à Maſſalia ad Britanniā æquale eſt: Byzantiū aūt & Maſſalia in eodē ſunt parallelo, Ergo & Boryſthenes & Britannia ſunt in eodem parallelo. Nam hoc eſt quod probare intēdit. Sed hæc aliis pluribus ad librum ſecundum, Deo dante, explicabimus.

ὃν γὰρ λόγον εἴρηκε τὸν ἐν Μασσαλίᾳ γνώμονος πρὸς τὴν σκιάν)
G Ptolemæo autore ἔσται ὁ γνώμων Maſſiliæ 60. talium partium erit vmbra ἡ μὲν θερινὴ 20.50″. ἡ δ' ἰσημερινὴ 55.55″. Ergo de Byzantio idem dicendum. Strabo autem libro ſequenti ex Hipparcho docet gnomonem Byzantij ἐν τῇ θερινῇ τροπῇ λόγον ἔχειν πρὸς τὴν σκιὰν, ὃν τὰ ἑκατὸν εἴκοσι πρὸς τετταράκοντα δύο λείποντα πέμπτου.

κατὰ τὰς ὁμωνύμους ὥρας) Sic vocat diuerſorum annorum ſimilia tempora, puta, θερινὴν τροπὴν aut χειμερινὴν, aut alium ὁμώνυμον ἡμέρᾳ diem ἰσημερινὸν. Sic Diodorus Siculus lib. xiii κατὰ τὰς ὁμωνύμους ἡμέρας καὶ τὰς αὐτὰς ὥρας.

ἄλλως) ἄλλως, hoc eſt ὡς ἔτυχε ſiue μάτην, vel ἀλλοίως vt loquitur libro ſecundo de eadem re. Sic vſurpauit hanc vocem ſupra: vbi ... ἄλλως dixit pro μάτην. Quare fallitur Xyland.

non

[illegible] τῆς Ἰέρνης) Nimirum putauit Strabo Iberniam Britanniæ eſſe πρὸς ἄρκτους: in quo fugit eum ratio, quum ſit ei potius ad occaſum.

¶ Pag. 44. οἱ χαριέστεροι) Apud Ariſtot. οἱ χαριέστεροι ſunt peritiores & doctiores. Sic apud Strabonem paſſim.

[illegible] τῆς οἰκουμένης) Ptolemæo latitudo τῆς οἰκουμένης eſt ſtadiorum 40000. Longitudo autem ſub æquinoctiali ſtad. 90000. ſub Rhodiaco parallelo ſtad. 72000. Hùc pertinet Pomponij Melæ hic locus. *Illum ſita ob ordorem intercedentis plagæ incognito, huius dicendus eſt. Hæc ergo ab ortu porrecto ad occaſum, & quia ſic iacet, aliquanto quàm vbi latiſſima eſt longior, ambitur omnis Oceano.* Loquitur Mela περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης, aitque eam longiorem eſſe quàm latiorẽ: quia, inquit, ſic iacet. hoc eſt quia in lõgum porrigitur ab ortu ad occaſum: hoc enim ſignificat τὸ iacet. Sic apud Virgilium Seruius *terras iacentes* interpretatur, in longum expoſitas. At quæ proferunt in illum locum Melæ docti viri è libris De cælo, à mente Pomponij planè videntur aliena.

[illegible]) Ineamus quæſo rationem.

Ab extrema India ad Indum fluuium	16000.
Inde ad Caſpias Pylas	14000.
A Caſpiis ad Euphratem	10000.
Inde ad Nilum	5000.
Ad oſtium Canobicum	1500.
Inde Carthaginem vſque	13500.
Ad Columnas Herculis	8000.

Hic eſt ſtadiaſmus Eratoſthenis vnde redit ſumma ſtadiorum 68000. Atqui Strabo ait [illegible], hoc eſt, fieri in ſumma ſtadia octingenta ſupra ſeptuaginta millia. Nimirum aut in hac ſumma, aut in aliqua ſuperioris ſtadiaſmi parte, aut etiam in vtroque peccatum eſt ab exſcriptore rerũ imperito, vehementer. Qua de re quæremus aliás diligentius ſi quando noſtris ſtudiis otium indulgere Deo Opt. Max. placuerit.

[illegible]) Facilè erat videre locum eſſe mancum ac mutilum. Legendum cum vett. cod. [illegible].

[illegible]) Mirum eſt ita legi in veteribus omnibus codicibus, etiam iis quibus vſus eſt, vetus interpres. Legendum verò & diſtinguendum, [illegible], hoc eſt, *ut tueatur illud, Latitudinem, terræ habitatæ non excedere mediam partem longitudinis.* Quare cum latitudo ponatur ab Eratoſthene vt paullò antè vidimus ſtad. 38000. neceſſe eſt vt longitudinem producat vltra ſummam ſtadiorum 76000. quàm ſummam dicta latitudo bis accepta conficit.

[illegible]) Eratoſthenes poſt ſtadiaſmos longitudinis addiderat ἐπεξεργασίαν, qua idem problema, Quod lõgitudo duplo latitudinem excedat, rationibus mathematicis confirmabat: De hac nunc agit. Peccaſſe in eo docet, quod cum eſſet inſtitutus ſermo de longitudine τῆς οἰκουμένης, Eratoſthenes ad dimẽſionem totius εὐκράτου diſputationem tranſtulit. Atqui ait Strabo, erat ſermo inſtitutus περὶ τῆς οἰκουμένης, non περὶ τῆς εὐκράτου. In vna autem & eadam terræ temperata plaga, nihil vetat plures eſſe οἰκουμένας, licet ab Oceano orientali parum videatur diſtare terminus noſtræ οἰκουμένης: quare diſputationes περὶ τῆς οἰκουμένης & περὶ τῆς εὐκράτου confundi non debuere. Non dubium eſt ſummam animaduerſionis huius eſſe iſtã: ſed quod ad Eratoſthenis demonſtrationem attinet, ea ita lacera & manca eſt, vt ne fœlicioribus quidẽ ingeniis ſine meliorum librorum ope loci emendationem cenſeam eſſe ſperandam.

[illegible]) Lectio vetus, [illegible].

[illegible]) Apparet deeſſe nonnulla. Satis tamen conſtat, loquutum hic fuiſſe de Oceano, quem [illegible] eſſe ſupra ſatis diſputatum eſt. Legi fortaſſe poteſt, [illegible]. Verum nihil affirmamus.

τὸ λοιπὸν μέρος) Intelligit longitudinem noſtræ οἰκουμένης.

[illegible]) Rectè. Nam ſi longitudo τῆς οἰκουμένης excedit ſecondum Eratoſthenem ſummam ſtad. 76000. excedet ſanè & trientem τοῦ ὅλου κύκλου. Ὅλος κύκλος dicitur ab eo eſſe ſtad. 200000. ſiue εἴκοσι μυριάδων. Triens autem τῶν εἴκοσι μυριάδων eſt ſtadiorum non amplius 66666. ⅔ Poſidonius vero longitudinẽ terræ habitatæ ac cognitæ eſſe ſtatuebat 70000. ſtad. idque putabat eſſe τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου κύκλου [illegible]. Autor Strabo lib. 11.

[illegible] διὰ Θινῶν) Ait circulum terram ambientem eſſe ſtadiorum 200000. ſed addit διὰ Θινῶν: vt indicet ſe non loqui de eo circulo, qui tranſeat per cẽtrum mundi, quem aiebat Eratoſthenes eſſe non [illegible], ſed [illegible] vt dicemus libro ſecundo. Parallelus autem per Thinas ductus, idem eſt, cum eo quĩ per fretũ Gaditanum ducitur, vt diſcimus lib. ſequenti.

[illegible]) [illegible] hic valet quandoquidem. Rurſus hìc deeſt ſumma ſuperius deſcripti ſtadiaſmi: quòd ſi aut ille locus non eſſet corruptus, aut hic mutilus, poterat de altero ex alterius ſcriptura conſtitui. Verè autem dici poteſt ſtadiaſmum ſupra deſcriptum ab India ad fines Hiſpaniæ, multò ſuperare tertiam partem τῶν 200000.

[illegible] περὶ τῆς εὐκράτου) Lege, [illegible] περὶ τῆς εὐκράτου.

τὸ τῆς [illegible] οἰκουμένης) Lego [illegible]. quam lectionem ſupra expoſui. Placet autem Straboni οἰκουμένην, quum dicimus eam tantum intelligi terræ partem, quæ nobis eſt cognita. Ptolemæus libro ſecundo, idem docet his verbis, [illegible].

[illegible] ἀεὶ [illegible]) Vox ἀεὶ non ſignificat *Semper*: ſed ea voce innui omnium zonarum eandem eſſe rationem. Sic apud Diodorum & Dionem, ὁ ἀεὶ ὕπατος, non eum ſignificat, qui perpetuus ſit conſul, ſed omnes eos qui conſulatu funguntur alius poſt alium, Xenophon initio lib. ſecundi [illegible], hoc eſt, cum vt quiſque audiuerat timeret, ſiue cum timeret τοῖς ὁ ἀκούων. Ptolemæus, [illegible]. Neque aſſentior doctiſſimo viro qui in huiuſmodi locis, putat τὸ ἀεὶ elegantiæ cauſa [illegible]. Liuius lib. v. *Lex deinde ooctem [illegible] conſecuta eſt: nec alium erat tempus, quod a noua ſem per cladis alicuius ſpectaculo ceſſaret.*

[illegible]) Vide Plinium lib. III. cap. primo: refert & Dionyſius in Periegeſi, hanc diuiſionem.

[illegible]) Dionyſius.

[illegible]

Vbi miror cur iſthmum qui eſt inter ſinum Arabicum & mare Ægyptium appellet [illegible], potius quàm illum priorem, quem ſimpliciter iſthmum appellauit. Nam illum longè eſſe maiorem conſtat. Plinius de vtroque iſthmo. *Idem ſiquidem oceanus infuſus in multos (vt dicemus) ſinus, adeo vt [illegible] interna maria allatrat, vt centum XXV. millibus paſſuum Arabicus ſinus diſtet ab Aegyptio mari: Caſpius vero CCCLXXV. millibus à Pontico.* Vide initium libri XI. Ita autem [illegible] Ptolemæus partitur libri octaui initio.

[illegible] Ἐρυθρᾶς [illegible]) Caue putes Ectegma iſtod quicquã cum Gadibus habere cõmune. Profectò vir doctus cũ hoc ſcripſit ſatis teſtatus eſt quã parũ iſta intelligeret. Nã quis obſecro iſthmus erit iſte inter ſinũ

Arabi-

Arabicum,& fretum Gaditanum? Locum igitur intelligit in ora maris Ægyptiaci, prope Gerra è regione ſinus Arabici, quod Ecregma vocabant. autor Strabo libro XVI. Meminit & Diodorus Siculus libro XIX.

τοὺς δὲ χερρονήσους αὐτὰς λέγειν) & eſt horum ſententia verior quàm eorum qui νήσους appellant.

εἰς πραγματεῖαν κατεστρέφοντο) Mox ait, εἰς τὸ πραγματικὸν καταστρέφειν. Senſit Eratoſthenes, Diſputationem de terminis partium terræ, nihil admodum conferre ad res agendas, ſiue πρὸς τὴν χρείαν quæ eſt μέτρον huius tractationis: ſed hominum eſſe potius, in otio philoſophico altercantium.

καθάπερ Κολυττοῦ) Colyttus, δῆμος eſt Athenienſium τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς.

καὶ Μελίτης) Melite eſt δῆμος tribus Oeneidis.

συμβαίνειν χρόνοις πολλάκις περὶ χωρίων) In hiſtoriis tot ſunt exẽpla πολέμων & ἀμφισβητήσεων περὶ ὅρων id eſt de ditionis terminis, vt ea annotare ſit ſuperuacaneum. Sed apud Herodianum libro primo, pro περὶ ὅρων, vel ὅρων, malè editur περὶ ὁδῶν, vbi de Matre Deûm eſt ſermo. quod obiter volui annotare.

περὶ Θυρέας) Lege Θυρέας. Stephanus Θυρέα, περὶ ἧς Ἀργεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐπολέμησαν. hiſtoria ab Herodoto Κλειοῖ, & à Pauſania relata eſt in fine Κορινθιακῶν. vide & Thucydidem libr. II.

περὶ Ὠρωποῦ) Bœotiæ aſſignant vulgò Geographi & hiſtorici: Ptolemæus vt & Liuius, Atticę. Contendiſſe de Oropo Athenienſes & Bœotos ex Pauſania & aliis notum eſt. Prudenter verò Sophianus vir de Græcia bene meritus, Oropo ſitum eum tribuit, qui oppido ἀμφισβητουμένῳ conueniebat: cauitque ne præiudicium aut his aut illis feciſſe videretur.

Ἄλλως τε) In quibuſdam veteribus codicibus ante iſta verba legebantur hæc, καὶ τοιαῦτα τινὰ ἐπὶ τοῖς ἀναστεῖσι καὶ αὐτοὶ ὡς ἐκ ἀρχῆς ῥᾳδίως τε. quæ verba non à Strabone, ſed ab aliquo qui ex eius libris ſumma capita excerpſerat profecta eſſe apparet. nec facilè dixerim quo modo irrepſerint illa verba in ipſius autoris contextum. qui tamen error in veterib. libris plurimis locis reperitur.

τὰς πρὸς ἀντίπερας ἀνομάσαι) Quicquid Strabo aduerſus Eratoſthenis ſentẽtiam hanc diſputet, ego vero Eratoſtheni aſſentior hac in parte: neq; dubito primos illos Græcos qui Aſiam nominarunt, eam regionem ſolam intellexiſſe quæ ipſis in oppoſita ora erat proxima: poſtea autem id nomen etiam iis qui vlteriùs habitabant communicatum eſt ab iiſdem Græcis quando eorum cognitionem habere cœperunt: Tandem eò deuentum, vt quicquid eſſet tranſmarinum Græcis Aſia appellaretur: ſic duæ fuerunt Aſiæ vera, quæ & minor: & altera orbis habitati tertia pars Mulia hoc modo vſurpata ſunt nomina. Sic Africam vocant Romani Lybiam totam: cum primitus ita appellata fuiſſet ea tantum Lybiæ pars, vbi Carthago. Contrarius huic eſt error ille, quando nomen generis, aut totius, parti vt proprium tribuitur. Sic hodie Natolia, ſiue Anatolia Byzantinis vocatur proxima Aſiæ pars, quia Aſia illis ad Orientem. Sic etiam cum non ita multis antè annis Cauari & reliqui quos hodie Delphinates appellamus, alij principi quàm Regi Galliarum parerent: proxima vltra Rhodanum regio Volcarũ Arecomicorum Regnum ab iis nuncupabatur: quia inde initium illis & aditus ad regis Galliarum ditionem: manſitque ea appellatio etiam poſteaquam illa prouincia regno Gallico acceſſit.

εἰς πραγματικόν τι καταστρέφον) Deeſt verbum. εἶναι opinor. vel legendum καταστρέφει.

ἢ τοῦτο λέγειν) Lege ἢ τοῦτο λέγει: & cum interrogatione legendum. An inquit, hoc ſibi vult Eratoſthenes? ἢ accipe vt in problematis Ariſtotelis.

διελεῖν ἡ κάτω Αἰγύπτου) Nam de reliqua Ægypto quę vocatur ἡ ἄνω, ſiue ſuperior, dubitandi minor foret cauſa, cum flumen ipſum ibi diſtinguat ſatis inter τὰ τῆς Ἀσίας, & τὰ τῆς Λιβύης.

Κατὰ τίνας δὲ πῶς τοῦτο) Mirum eſt ita legi in omnibus veteribus libris. Nam ita reperit in ſuis vetus interpres; & ij omnes quos Ludouicus Budæus inſpexit ita habebant: neque aliter libri ex quibus excerptas habuit varias γραφὰς doctiſſ. ſocer Henricus Stephanus. Mirum præterea loquendi genus, κατὰ τίνας τὶς τοῦτο φατέον. Nam iſte certè atticiſmus valde inſolens fuerit. Omnino autem quod ad ſententiam horum verborum attinet, puto eam eſſe hanc, vt iſtis omiſſis dicamus &c. in ipſis verbis adhuc hæreo.

καθ' ὃν οὐδὲ τότε φροντιστέον) Hoc videtur reprehendiſſe Eratoſthenes. Ideo obiter eum perſtringit.

μὴ μέχρι τοῦ ὠκεανοῦ διικνεῖται) Nam & Nilus & Tanais fontes ſuos habent procul ab Oceano, hic arctico, illo notio, ſiue meridionali.

τὰς μὲν δὴ νήσους ὡς ἀληθῶς ἀπολειπόντων τὰς ἠπείρους.) Melius meo iudicio vetus interpres hęc accepit Xylandro. Nam ἀπολειπόντων ad ποταμῶν referendum eſt: & νήσους quis non videt dici per appoſitionem vt loquuntur Grammatici, τὰς ἠπείρους? Sic paullò ſupra initio huius ſermonis hanc ipſam diuiſionem explicans, τὰς ἠπείρους ποιεῖν ἀποφαίνειν dixit.

ἐπὶ τέλει δὲ φησὶ) Vox φησὶ rectè à veteribus libris aberat. Sequitur enim mox βέλτιον εἶναι φησὶν.

τὸν Ἀλέξανδρον παραινοῦντας) Is fuit Ariſtoteles teſte Plutarcho, De fortuna Alexandri lib. priore.

βέλτιον εἶναι φησὶν ἀρετῇ καὶ κακίᾳ διαιρεῖν ταῦτα) Id feciſſe Alexandrum ſcribit Plutarchus. τὸ δὲ ἑλληνικὸν καὶ βαρβαρικὸν μὴ χλαμύδι μὴ πέλτῃ μηδὲ ἀκινάκῃ, μηδὲ κάνδυι διορίζειν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἑλληνικὸν ἀρετῇ, τὸ δὲ βαρβαρικὸν κακίᾳ τεκμαίρεσθαι.

¶ PAG. 46. δέον Ἀλέξανδρον ἀμελήσαντα) Plutarchus de Alexãdro Οὐ γὰρ ὡς Ἀριστοτέλης συνεβούλευεν αὐτῷ, τοῖς μὲν Ἕλλησιν ἡγεμονικῶς, τοῖς δὲ βαρβάροις δεσποτικῶς χρώμενος. καὶ τῶν μὲν ὡς φίλων καὶ οἰκείων ἐπιμελούμενος, τοῖς δὲ ὡς ζώοις ἢ φυτοῖς προσφερόμενος &c. Planè idem ſentit Plutarchus cum Eratoſthene, quem reprehendit Strabo.

ὥσπερ δι' ἄλλον) Negat intellexiſſe Eratoſthenem ecquos Græcos & Barbaros appellarent qui autores huius conſilij Alexandro fuère.

ISAACI CASAVBONI IN LIBRVM II. GEOGRAPHICORVM STRABONIS NOTÆ. ET CASTIGATIONES.

EN δὲ τῷ τρίτῳ τῶν γεωγραφικῶν) Pergit Strabo inquirere in libros Geographicos Eratoſthenis: mox ad aliorum ſcripta ſtylum conuerſurus, vt initio libri primi docuimus: vbi quum ſatis explicata ſit à nobis τάξις & ſeries horum duorum librorum, non repetemus quæ ibi diximus. Cum igitur veterum πίνακα γεωγραφικὸν libro tertio emendaſſet Eratoſthenes, nouúmque ipſe propoſuiſſet, Strabo huius libri initio Eratoſthenicas reprehenſiones antiqui πίνακος aduerſus Hipparchum tuetur: quem autem Eratoſthenes inſtituerat πίνακα leuiter reprehendit. Porrò quum in librum priorem & qui hunc ſequuntur, pleniores, Lector, Commentarios tibi offe-

tamus: in hunc tamen Notas nunc edere coacti ſumus temporum iniuria & calamitate, in quam incidit noſtra hæc editio. Nam etſi affectum domi habebamus vt in alios libros ita in hunc quoque qui omnium maximè nos exercuit, Commentarium: tamen quia in quibuſdam nondum nobis ſatisfaciebamus, erátque otiu ac tempore nobis opus vt de iis attentius meditaremur, maluimus differre editionem eorum quæ erant à nobis iã ſcripta, quàm temere quicquã nunc publicare. Adde quod tãta feſtinatione hæc nobis fuêre edẽda, vt τὰ τινὰ quibus opus erat ad huius libri explicationem curate cõficiendos nõ poſſemus. Speramus autẽ Deum Optimum Maximum ad cuius gloriam labores omnes noſtros dirigimus, noſtris ſtudiis ita deinceps benedicturum, vt quæ hactenus & in hunc librum & in autores alios non paucos nobis commentati ſumus, ea commodiùs aliquando edere poſſimus. Sanè quid præſtare potuerimus ſi tempus non defuiſſet & otium, æquus Lector ex locorum plurimorum caſtigatione vbi interpretes nihil planè viderant, facile vt ſpero coniiciet.

καὶ τῆς μεταξὺ τούτων ἄκρων τῆς τε Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἀττικῆς) Intelligit duo promontoria, Sunium & Maleam: quæ promontoria ait Geographus paullò poſt æquis fere ſpatiis in mare prominere. aut paullò eſſe *μακροτέραν* Maleam quam Sunium. Atque hæc fuit Eratoſthenis & Strabonis ſententia: quàm vera, apparet ex Ptolemæi & recentiorum tabulis.

τὸν γὰρ πλεῖον ἀπ' ἀρχαίας) Malim *ἀπ' ἀρχαίας* vt alibi loqui ſueuit.

τὰ ἰσθμικὰ μέρη τῶν ὄρων) Emendaueram ex coniectura *ὀρῶν*. poſtea autem animaduerti veterem quoque interpretem in ſuis libris hanc lectionem reperiſſe: vertit enim *montium non finium*. Quare omnino *ὀρῶν* legendum, non *ὅρων*.

συνηπτᾶδες) Vett. cod. *συνηπτᾶδες*. quod malu.

¶Pag. 47. *τοὺς περὶ Ἀμισηνὸν*) Ita Aldus edidit: nec aliter vetus interpres, qui ſcriptos codices ſecutus eſt. Apud Dionem quoque aliôſque hiſtoricos græcos *Ἀμισὸν* legitur pro *Ἀμισόν*. Itaque decreueramus Aldi lectionem vbique retinere: Verùm didici poſtea ex eo codice quem inſtructiſſima ſoceri Henrici Stephani bibliotheca mihi ſuppeditauit, in libris antiquis melioris notæ *Ἀμισὸν*, non *Ἀμισηνὸν* legi. idque poſtea ſum ſecutus.

ἐν τινὶ τῶν Τραπεζουντίων ἐπ' ὑπὸ Διάκλειαν) Legebatur vulgò *ὑπὸ*. quod mutandum fuiſſe in *ἐπὶ* & ratio docet, & alii multi huius autoris loci. Τὸ *ὑποβάλλειν* autem & *ἐπιβάλλειν* voces ſunt geographicæ Straboni familiares. Paullo poſt, *ἐπιβάλλοντας καὶ ἐπὶ τὸν Κασπίαν ἐπιβάλλοντες*.

παρὰ τοὺς τοιούτους ἐπιμαρτυροῦντας αὐτῷ) Lege cum vetere interprete, *παρὰ τοὺς τοιούτους ἐπιμαρτυροῦντας αὐτῷ*. Senſus eſt, non æquum fuiſſe vt Eratoſthenes vnum Patroclẽ ſequeretur, iis valere iuſſis ac contemtis, qui cũ Hipparcho ſentirent. hic eſt ſenſus iſtius lectionis: quã non auſim præſtare ſynceram: Ac fortaſſe ita potius eſt legendum: *παρέντας τοὺς ἐπὶ τοσοῦτον ἀντιμαρτυροῦντας αὐτῷ*. quæ lectio plana eſt.

τῶν βασιλέων τῶν παρειληφότων αὐτοῦ πλεονεκτοῦσαν ἀρχήν) Reges intelligit Seleucum & Antiochum. Plinius lib. VI. cap. XVII. *Etenim patefacta eſt non modo Alexandri magni armis, regumque qui ei ſucceſſêre, circumuectis etiam in Hyrcanum mare & Caſpium Seleuco & Antiocho, præfectoque claſſis eorum Patrocle.*

ὡς αὐτὸς ὁ Ἵππαρχος κατασκευάζει) Scribendum *ὧν αὐτὸς ὁ Ἵππαρχος κατασκευάζει*, purus putus *ἑλληνισμὸς* etiã pueris notus.

τὸ μὲν Μεγασθένης λέγει τῶν σταδίων μυρίων πεντακισχιλίων) Falſa lectio. Megaſthenes enim Indiæ latitudinem (quę illi erat ab ortu ad occaſum) vbi eſſet anguſtiſſima, ſtadiorum eſſe aiebat CCIↃↃ CIↃↃCIↃ. Arrianus. *Καὶ λέγει Μεγασθένης μυρίων καὶ ἑξακισχιλίων σταδίων εἶναι τὸ στενότατον αὐτῆς.* quem Arriani locum eius interpres

A mirè perturbauit: quod ille de latitudine dicebat de longitudine accipiens, craſſo admodum errore. Vide Strabonem lib. XV. Legendum ergo *ἑξακισχιλίων* non *πεντακισχιλίων*, hoc eſt, CIↃ non IↃ.

ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀναγραφῆς σταθμῶν) De his plura libro XV. Eſt autem antiquiſſimum inſtitutum *ἡ τῶν σταθμῶν ἀναγραφή*, hoc eſt, manſionum deſcriptio ſiue annotatio. Habemus apud Herodotum Terpſichore accuratam manſionum omnium enumerationem ab ora maritima B minoris Aſiæ ad regiam vſque Perſarum. Latini *σταθμῶν ἀναγραφὰς* Itineraria appellant. *σταθμὸς* autem manſiones à manendo, vt græca vox *ἀπὸ τοῦ ἵστασθαι*. Euſtathius *σταθμὸν* interpretatur *ἀλλαγάς*: qua voce Græci IC[ti] & hiſtorici manſiones exprimunt.

τοῖς μὲν ἀπιστεῖν) Xylander hic non egit interpretem. Dicebat Eratoſthenes ſe neque Patroclis neque Megaſthenis autoritatem ſequi, ſed illam potius *σταθμῶν ἀναγραφὴν* quam probabat. Ergo, *τοῖς μὲν* ſcilicet Patrocli & Megaſtheni, quorum neutri fidem hac in parte C habebat: nam quod idem cum Megaſthene dixerat, id verò non fecerat eius autoritatem ſecutus: ſed quia ita contigerat vt Megaſtheni hac in parte cum Itinerario illo conueniret.

ἐκείνη δὲ προσέχειν) *τῇ ἀναγραφῇ τῶν σταθμῶν*.

οἱ περὶ τῆς Ἰνδικῆς γράψαντες) Adde his eos qui de rebus geſtis Alexandri ſcripſerũt, quos omnes mẽdaciſſimos fuiſſe certiſſimum eſt: præter Ptolemæum & Ariſtobulum ait Arrianus. Plinium verò qui iſtiuſmodi *μυθογράφους* tanquam ſcriptores de quorum fide non D dubitetur ſæpe ſequitur, nemo rectè excuſarit.

ἐγκαινίζοντα δὲ τὸν αὐτὸν λόγον) *ἐγκαινίζειν* non eſt immutare, ſed renouare, & fugientem alicuius rei memoriam reuocare. Inde *ἐγκαίνια* feſtum Iudæorum, dicta, vt quidam putant. Iſti igitur fabulam Homericam de Pygmæis & eorum præliis cum gruibus, quæ omnia iam pro fabuloſis habebantur, innouarunt, & reſtaurarunt. Sic noſtra ætate non deſunt qui eandem de Pygmæis lepidam fabellam renouent, & qui etiam è ſacris literis ſi Deo placet, fidem illi cunẽtur aſtruere. Legi etiam E Bergæi cuiuſdam Galli ſcripta qui ſe vidiſſe diceret. *At non ego credulus illi.* illi inquam omnium bipedum mendaciſſimo.

ὄφεις τε καὶ βοῦς καὶ ἐλάφους σὺν κέρασι καταπίνοντας) Melius hunc locum accepit vetus interpres quàm Xylander. Non enim Strabo commemorare voluit Panes qui deuorarent ſerpentes & boues: ſed ſerpentes tanta magnitudine vt boues ac ceruos poſſẽt deglutire. Plinius lib. VIII. cap. XIIII. *Megaſthenes ſcribit in India ſerpentes in tantam magnitudinem adoleſcere, vt ſolidos hauriant ceruos F tauroſque.* Meminit & Strabo alibi.

περὶ Ἀνδροκόττου) libro XVI. *Σανδρόκοττον* vocat. eadem ſcripturæ varietas apud Plutarchum, Iuſtinum & alios. qua de re ad lib. primum diximus. Apud Athenæum lib. primo *Σανδρόκυπτος* perperam pro *Σανδρόκοττος* legitur.

¶Pag. 49. *Δι' ὧν ἐκεῖνος ἀλογεῖν*) Etiam in vett. cod. ita legebatur vel *ἀλογεῖ*. Legendum tamen cenſeo *ὧν ἐκεῖνο δὲ λέγοντι*: vel *δ' λέγει τι*. Vox *ἐκεῖνος* cum de eodem ſit ſermo, videtur huic loco minus conue-G nire.

περὶ τούτων μὲν γὰρ) Vide hominis acumen, Hipparchus dicit ſe non habere quid certi pronunciet de latere Indiæ ſeptentrionali: idem tamen habet de eo quod pronũciet aduerſum Eratoſthenẽ: nam eius aſſertionẽ damnat, & veteribus potius aſſentitur. Ergo Hipparchus quod de Indiæ latere ſeptentrionali dicat, habet & nõ habet. Nam ſi vim huius argumẽtationis expendas videbis eò neceſſariò adigi Hipparchum. Sed nimis argutatur Strabo: idque more ſuorum, hoc eſt Stoicæ gentis: quorum in diſputando erat fere hæc ratio, vt ex Ciceronis & Senecæ locis infinitis ſatis conſtat. Reſpondeat igitur Hipparchus Straboni, Se nec veterũ deſcriptionẽ probare, nec Eratoſthenicam

emendationem,& omnioo quid certi ſuper hoc ſit ſtatuendum non habere: in hoc tameo dubio vt IC^{torum} formula vtar, putare ſe poſſidentis meliorem eſſe debere condicionem: hoc eſt, in receptis, & antiquis γραφαῖς nihil eſſe mutandū, tantiſper dum certius aliquid de ea re fuerit compertum. Non habet ergo quod verum eſſe prooūtiet ; . habet quo falſitatem redarguat.

ἰᾶν δὲ καλῶν) Feliciter hunc locum emendauit Xylander: vellem pari felicitate eum explicuiſſet. Senſus eſt, Hipparchum profeſſum ſe ἐπέχειν, deinde autem iubentem ἐᾶν ὡς ἐν ἀρχαίοις deprehendi contrarium facere eius quod erat profeſſus: Nam qui iubet nos ſequi veteres, is non ἐπέχει, ſed veteribus potius aſſentitur. Similis omnino erat Platonis aduerſos ἐφεκτικοὺς diſputatio. Nam cum illi dicerēt omnibus in rebus oportere ἐπέχειν, ita Plato eos interrogauit. Καταλάβετε ὅτι δεῖν ἀκαταληψίᾳ an non? ſi κατελάβετε, ergo non eſt ἀκαταληψία: ſi noo κατελάβετε, Ergo vobis credeodum nō eſt.

μᾶλλον δὲ τεκολῶδον) Si nihil io veterū deſcriptione inoouandum eſt, vt cenſet Hipparchus, niſi prius ſingulorum locorū longitudines & latitudines exactè fuerint cognitę. ſequitur hinc, ait Strabo, Geographię ſtudia eſſe omittenda, quum pauciſſimorum locorum θέσεις illa ratione adhuc exploratę fuerint. Reſpōdeat hic quoque Hipparchus: noo ſequi ex hac ſua ἀποφάσει omittenda prorſus eſſe Geographiæ ſtudia, ſed hoc potius. Ea tantum in veterum πίναξι eſſe mutaoda, quæ iſto modo fuerint explorata: io reliquis putare ſe nihil eſſe temerè mutandum. Atque hac cautione vſus erat Hipparchus in Geographicis ſuis: neque enim omniū locorū longitudines & latitudines aonotauerat, quod poſtea cōnatus eſt Ptolemęus præſtare: ſed paucorum taotum Ptolemæus. μόνος ὁ Ἵππαρχος ἐπ' ὀλίγων πόλεων ὡς πρὸς τοσοῦτον πλῆθος τῶν κατατασσομένων ἐν τῇ γεωγραφίᾳ ἐξάρματα τῆς ὁρείας πόλα παρέδωκεν ἡμῖν, καὶ τὰς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς κειμένας παραλλήλους εἰπόντος. Atque Hipparchus quidem hac cautione vſus erat: quē ſecutus eſt Marinus: verum hic tanto hac parte audentior quanto ille cautior, pleraque in Geographia pro veris falſa tradidit. Marinum Ptolemæos ſecutus eſt: qui etſi diuina propemodum induſtria, labore ſanè incomparabili Marini errores correxit ac totius οἰκουμένης deſcriptionem propoſuit, tamen & ipſe quam prudens fuerit hoc Hipparchi cōſilium teſtis poſſit eſſe optimus.

τίς δ' αὖ συνιεῖτο) Nemo ſanè qui Ptolemæum audiat, cuius ſuper hoc cunſiliū & ſeoteotiam, vide γεωγ. libro primo capite quinto.

ὅσοι ὁ διαβάλλονται ἐρατοσθένην) Lege ὅσαι ὧν Nihil certius quàm ita ſcripſiſſe Straboaem. Vulgata lectio inepta & ridicula eſt.

¶P A G. 59. Ἐν μέσῃ τῇ Ὑρκανίᾳ) Adi librum x i. vbi totidem verbis hæc eadem narrantur.

ἐν τῇ Σαρκαίνῃ καὶ τῇ Δερξήνῃ) Scribendum τῇ Σαρκαίνῃ & Δερξήνῃ: non taotum quia ſic rectè lib. x i. Sed quia ſic poſtulat analogia. Nā ita multa dicūtur, vt Xerxena, Cambyſena. Apud Stephanum in dictione Καμβυσηνὴ deprauatiſſimum locum ſic lege. Καμβυσηνὴ καὶ Ξερξηνὴ ἀπὸ Καμβύσου καὶ Ξέρξου. Ita enim ſcripſerat ipſe: quē vide io Ξερξηνή.

ἐν πεδινῇ φασὶν ἀείζειν τὰς ἀμπέλους) Idem de Mauritania teſtatur Geographus lib. vltimo.

ὁ δ' ἔγε καὶ ἐκ περιόδων) Non erat cur ita laboraret in huius loci emendatione Xylander: quum totidem literis repetantur hæc omnia libro x i. vnde fuit faciliimum locum emendare. Γενεὰ autem & ſeculum quot annos complectātur, præter Grammaticos omnes qui poeti locum de Neſtore attigerunt, vide apud Ceoſorin cap. v. & Plutarchum. Notus eſt etiam Herodoti locus. Sanè in ſacris literis vna generatio ſpatium eſt cetum anoorum, vt vel ex x v. capite Geneſeos ootoi eſt. Atque hoc ſequūtur & IC^{ti}. vt io quæſtiooe de vſufructu relicto Reipublicæ reſponſum eſt leg. Legatum. D. De vſu & fructu. & leg. An vſuſfructus. D. De vſufruct. Verùm γενεὰ paſſim apud veteres longè aliter accipitur: eſtque annorum fere x x x: vt apud Herodotum, Diodorum, & Polybium lib. i i i i. vbi de Eleis ſic ſcribit, ἐνίους γὰρ αὐτῶν ἔτι συμβαίνει τὸν ἐπὶ τῆς ἀγρῶν βίον, ὥστε τινὰς ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς γενεὰς ἔχοντας ἱκανὰς οὐσίας, μὴ παραβεβληκέναι τὸ παράπαν εἰς Ἦλιν. Vide amplius Euſtathium.

Ἀλλ' οὐδὲ Βαγαδανία) Legendum Βαγαδαονία. Idem error & lib. x i i. eſt commiſſus: quod nec Xylander

B nec alii docti viri animaduerterunt. Stephanus Βαγαδαονία, μεῖζον καππαδοκίας τόπος τοῦτο. & addit dictam vt Λυκαονία Apud Suidam Βαγδαονία perperam pro Βαγαδαονία ſcribitur. Nam ille Stephani locum deſcripſerat.

σύμπασα εἴ τι ἄρα) Imo tota ferè Cappadocia eſt ἄξυλος vt ait lib. x i i. vbi de Argæo monte.

καὶ τῆς φαναροίας) Caue putes quod exiſtimauit Xylander, eſſe legendum φαναγορείας. Profectò vir eruditus Strabonem nō adhibuit in conſilium cum ita cenſuit. Φαναροία enim Straboni lib. x i i. pars eſt regionis Poo

C ticæ cæli ſolique feliciſſimi. τὴν φαναροίαν, inquit ille συνέχει ὅ τε Σιδηνός, καὶ ὁ Θεμίσκυρος. τοῦτον δ' ἡ φαναροία ἀλλὰ κατὰ μέρος ἔχουσα τοῦ Πόντου τὸ κράτιστον. καὶ γὰρ ἐλαιόφυτός ἐστι καὶ εὔοινος, καὶ τὰς ἄλλας ἔχει πάσας ἀρετάς. At Phanagoria procul a Ponto ſemota vrbs eſt ad latus Aſiaticum Boſpori Cimerii: autores, Strabo, Ptolemæus, omnes geographi.

ὁ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγὸς) Neoptolemum hunc vocat lib. v i i.

ἐπὶ τὸ ῥαγέν χαλκοῦ ὑδρίας διὰ τὸν πάγον) Sic Diodorus

D Siculus lib. i i i. in maximi frigoris deſcriptione Καὶ χαλκοῖ καὶ σιδηροῖ ῥήγνυνται.

μάλιστα γὰρ αὖ ταυτὶ πλατεῖς ἐν τοῖς) Lego εἴσω. Præpoſitio ἐν locum hìc habere oequit. Interpres autem locum hūc tractat perquam indignè: quod io Commentariis noſtris aliâs pluribus docebimus.

ἔστι δὲ Βάκτρα καὶ τὸ στόματος) Totus locus fœdè corruptus Xylandrum in magnos errores impulit. Legendum puto, Ἔστι δὲ Βάκτρα καὶ τὰ τοῦ στόματος (hoc eſt τὸ στόμα, vel τὰ περὶ στόμα) τῆς Κασπίας θαλάσσης εἴτε Ὑρκανίας

E παντελῶς ἀρκτικώτερα. Sententia plana eſt & perſpicua: Nam com locutus eſſet hactenus de Indiæ tantum parte aquilonia, eámque dixiſſet lōgè vltra fines τῆς οἰκουμένης amoueri, nunc addit, etiam præter Indię partem hanc & Bactra & quotquot ſitæ ſunt regiooes ad latus Tauri ſeptentrionale vſque ad oſtium maris Caſpii, omoia inquam hæc, ex Hipparchi ſententia poſita eſſe extra fines terræ habitatæ: quū tamen habitari ea conſtet. Hanc lectionem in ſuis cod. videtur vetus interpres reperiſſe qui ſic vertit. *Suntque Bactra & Caſpy maris*

F *ſiue Hyrcani oſtium admodum omnino ſeptentrionaliora.* Ita enim habent antiquæ editiones, non oſtys vt poſteriores. Poteſt & ita legi, ἔστι δὲ Βάκτρα καὶ τοῦ στόματος &c. εἴτε autem omnino legendum non ἔστι. Quis neſcit mare Caſpium etiam Hyrcaoium appellari? Xylander tamen Βάκτρων legit & τῆς τε Ὑρκανίας. Iudicent docti homines

μέχρι τῆς Ἰνδικῆς) Vett. cod. ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς. Sed & prior interpres ἀπὸ legit.

μείζω χώρας ταύτης ὑπόκειται νέμεσθαι) In vett lib. tranſpoſitis vocibus ita legitur μείζω ταύτης ὑπόκειται χώραν

G νέμεσθαι. At noſtræ operæ vocem χώρας imprudenter omiſerunt. non magis ſua profectò culpa quàm eorum qui ὑπὸ φιλοκερδίας τῆς ἐσχάτης, omoia ſus déque habeot, modò vno die ſi fieri queat abſoluere & vænum expooere libros quos edere parant, poſſint: vt ſæpe dum hæc ederentur ſubiret iniquum Strabonis ſatum ac meum ipſius χλευάζειν, qui in talia tempora incidiſſemus. Quod ſemel teſtatum volui, vt eò æquiores ſe præberent lectores, ſi quid huiuſmodi in hac præcipiti feſtinatione commiſſum obſeruaoerint.

ἄν τε τί πρὸς) Legendum γε, id eſt ſaltem, non τί. quod diſputationem attendenti facilè apparebit.

σταδίους, χιλίους, πεντακοσίους) Veteres vel ita habent, σταδίους, δισχιλίους, πεντακοσίους: vel ita σταδίους δὲ πεντακοσίους

περὶ τοῖς δισχιλίοις. Et vetus quoque interpres δισχιλίους legit non χιλίους: idque eſt verius. τὸ δὲ autem ferri ſine maiori mutatione non poteſt.

ὡς καὶ σαφῶς ἀντιλέγει περὶ τῆς ἀποδείξεως) Nemo dubitat, vt puto, legendum eſſe ἀσαφῶς pro σαφῶς. Præterea verò malim legere οὐκ ἀσαφῶς. Senſus eſt, ex ſuperiori diſputatione conſtare Hipparchum parum σαφῶς aduerſus Eratoſthenem diſputaſſe: qui quidem cum eo diſputans argumento ſine medio vteretur non minus obſcuro & controuerſo, quam eſſet illud ipſum de quo erat quæſtio. Siquis ſine negatione legere velit, erunt hæc accipienda εἰρωνικῶς.

Πάλιν δ' ἐκεῖνο) Vox πάλιν initium eſt nouæ diſputationis vt apud Ariſtotelem ferè ſemper: ἐκεῖνο autem videlicet τοῦ Ἐρατοσθένους. Nam Eratoſthenis ſunt hæc, ab Hipparcho reprehenſa vt ait paullò poſt: vt nequeam ſatis mirari ita hîc cæcutiuiſſe Xylandrum, vt hæc Hipparcho tribueret.

Μεγασθένει τι ἀντιλέγει Legendum ἀντιλέγειν. Quum, inquit, dixiſſet Eratoſthenes falſa eſſe quæ de India profert Daimachus, cúmque addidiſſet eundem Daimachum contraria dicere iis quæ à Megaſthene traduntur. Diſputatio ſequens potuit vel puerum mouere, vt ſic legendum cenſeret: vt omittam quod non aliter vetus interpres legit.

Ταῦτα δὲ φασκοντος) Lego δὴ: vt paullò poſt Ταῦτα δὴ εἰπόντος.

Ταῦτα δὴ εἰπόντας) Legẽdũ εἰπόντος, nimirũ Ἐρατοσθένους.

ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου κειμένων) Lego τῶν ἐπὶ τοῦ. Explicat obiter quænam dicantur ἀντικείμενα ἀλλήλοις. Dicuntur, inquit, ἀντικείμενα ſibi inuicem τὰ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου κείμενα quę in eodem ſita ſunt parallelo. Idem ſignificat eſſe ἐπ' εὐθείας.

ἐπὶ τὰ Ἀρμένια πεντακισχιλίους εἰρηκότα) Legendum δισχιλίους vt mox docebimus.

ὥστε τὸ ἀπὸ Θαψάκου ἐπὶ τὰ ὄρη χιλίων καὶ ἑκατὸν φησὶν Ἐρατοσθένης) Negat dixiſſe Eratoſthenem diſtare Thapſacum à portis Armeniacis ſtad. c i ɔ c. Hoc verò falſiſſimum eſt. Dicebat enim Eratoſthenes diſtare Thapſacum à portis Armeniacis ſtad. c i ɔ c. à montibus autẽ Armeniæ longè plura: quot autem, nõ expreſſerat quũ illud iter non reperiſſet dimenſum. At Hipparchus id quod non erat ab Eratoſthene expreſſum, ponebat (vt paullò poſt dicitur) ſtadiorum eſſe c i ɔ. Sic efficiebat Thapſacum à montibus Armeniæ diſtare ſtadia c i ɔ c i ɔ & c. Sed hoc, ait Strabo, Eratoſthenes non dixerat. Iam nemo non videt legendum hîc eſſe δισχιλίων, itémque paullò antè δισχιλίους pro χιλίους. Atque hoc eſt alterum Hipparchi in hac diſputatione peccatum, προσχρῆται enim λήμματι ψευδεῖ. Porrò quod de Eratoſthene diximus, adeò perſpicuè à Strabone infra traditur: vt valdè mirer errare hîc quenquam potuiſſe.

ἀλλ' εἶναι τὸ κεχαρισμένον) Legebatur κεχαρισμένον quod Xyl. vertit exp [illegible]. Legendũ verò eſſe vt habẽt veteres libri κεχαραγμένον nemo nõ videt, & ita legit vet. inter.

ὑπὸ τοῦ μὴ τὴν διαστήματα ὑποσυζυγοῦν) Suſtulimus monſtrum lectionis & præter analogiam omnem, ὑποσυζυγοῦν. Significare voluit Strabo, τὸ διάστημα fuiſſe ſeruatum, non quidem exactè, ſed σύνεγγυς: ideo ait ὑποσυζυγοῦν non συζυγοῦν. Qui huius linguæ analogiam cognitam habent, non ignorant hanc eſſe vim præpoſitionis ὑπὸ in compoſitione. Sic differunt γλαυκὸν & ὑπόγλαυκον, φθονεῖν & ὑποφθονεῖν, λευκὸν & ὑπόλευκον. Notauit hoc etiam Athenæus lib. x i i i. vbi docens vnde eſſet dicta ἡ ὑποδιάκονος ἁρμονία, quẽadmodum, inquit, τὸ προσεμφερὲς τῷ λευκῷ ὑπόλευκον καὶ τὸ μὴ γλυκὺ σύνεγγυς δὲ τούτου λέγομεν ὑπόγλυκυ, οὕτως καὶ ὑποδώριον τὸ οὐ πάνυ δώριον. Atque etiam hoc latini ſunt imitati. Videtur autem deprauatio huius loci inde profecta quod τῷ ὑπὸ ſuperſcriptum fuerat à diligenti lectore κατὰ [illegible]. Nam vera ὑποσυζυγοῦν eſt κατά τι συζυγοῦν.

ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὄρων) Paullò poſt vbi totidem propè verbis hæc repetuntur, legitur ἀπὸ τῶν ἄρκτων, quo etiam modo fortaſſe non ſine ratione dixerit aliquis eſſe hîc quoque legendum. Et quæ de Euphrate docet Geographus eam lectionem confirmant. Verumtamen nihil temerè mutandum.

ὑπηρεσίῳ παραπλησίαν) Non puto vocem ὑπηρέσιον id ſignificare quod vult Xylander. Nam quæ de Meſopotamiæ finibus dicuntur pluribus libro x v i. ſatis indicãt, eam nauigio vt vetus interpres vertit, ſimilem eſſe potius quam puluino vt Xylander. Quare ὑπηρέσιον interpretor πλοῖον ὑπηρετικὸν vt paſſim Græci hiſtorici appellãt. Significat hæc vox & quod equo inſterni ſolet: Diod. Sicul. lib. x x. ποιῆσαι δὲ ἐπιτρέψαι διακελευσάμενος ἔχειν μεθ' ἑαυτῶν χωρὶς τῶν παστάδων ὑπηρέσιον καὶ χαλινόν. Strabo autem libro x v i. quum dicit Meſopotamiam eſſe πλοίῳ ſimilem, ſatis manifeſtò docet, ὑπηρέσιον hoc loco nihil eſſe aliud quàm quod dixi, hoc eſt πλοῖον ὑπηρετικόν. Nauigium enim reuera refert ea maximè parte qua concurrunt Tigris & Euphrates, qua de parte intellexiſſe Eratoſthenem, cum hoc dicebat ex eius verbis ſatis apparet. Sic enim paullò poſt, Ποιεῖται δὲ τὸ σχῆμα τῆς Βαβυλωνίας καὶ Μεσοποταμίας ὑπηρεσίῳ παραπλήσιον. Poſitum autem eſſe ὑπηρέσιον pro ὑπηρετικὸν πλοῖον, non magis mirari debemus quam quod ὑπηρετικὰ ſæpe ſine voce πλοῖα dicunt. Dio, καὶ ταύτας τοῖς ὑπηρετικοῖς ἐμβαλών.

καὶ γὰρ τὰ διαστήματα) Prior interpres totum locum ita legit. Καὶ γὰρ καὶ τὰ διαστήματά φησιν ἐκ πολλῶν συνάγειν, ὧν τινες τὰ σταθμοὺς προσγραψάμενοι, ὥς τινες καὶ ἀνεπιγράφους καλεῖ: eſtque optimè vel ita legendum, vel ſic potius. Καὶ γὰρ καὶ τὰ διαστήματα φησὶν ἐκ πολλῶν συνάγειν, vt ſubaudiatur φησὶ Ἐρατοσθένης, quod millies apud Strabonem faciendum. Sententia igitur fuerit hæc. Interualla quæ profert Eratoſth. ait ipſe collegiſſe ſe, &c. Deinde lego, πολλὰς δὲ καὶ ἀνεπιγράφους: hæc interualla, inquit Strabo, collegiſſe ſe ait Eratoſthenes à variis qui Itineraria ſcripſerunt: quorum tamen nonnulla fatetur eſſe eiuſmodi, vt eorum neſciat autorem.

ἐκ δὲ χαριεντίζεσθαι) Sententia non eſt obſcura: verba tamen eſſe corrupta nemo non videt. Legi poteſt ἐκ δὲ τῆς τύχης εἶδος εἶναι. vel ſimpliciter, διὰ χάριν εἰδέναι. aut ἐκ τῆς χάριτος εἰδέναι.

σταδίων χιλίων καὶ τετρακοσίων χιλίων) Legendum δισχιλίων Strabo libro x v i. Φησὶν Ἐρατοσθένης, τὸ ἀπὸ Θαψάκου, καθ' ὃ ἦν τὸ ζεῦγμα τοῦ Εὐφράτου τὸ παλαιόν, ἐπὶ τὴν τοῦ Τίγριδος διάβασιν, καθ' ἣν διέβη Ἀλέξανδρος αὐτὸν δισχιλίων τετρακοσίων. Et ita rectè paullò poſt hoc eodem libro ſcriptum reperies. Interpres qui turpem hanc mendam non animaduertit ſatis hoc ipſo prodidit quam parum totam iſtam diſputationem κατὰ τὰς μαθηματικὰς intelligeret. Eandem negligentiam toto ferè libro ne dicam opere deprehendes.

περικοπὴν εἰς μείουρα πλάτους) Ita legendum non περικοπόους niſi volumus Strabonem σολοικίζειν.

καὶ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς ὀρεινῆς ταύτης ὄντα) In veteribus libris eſt πρὸς ἄρκτους. Sed vereor ne hic locus grauius laboret. Quis enim tam puer eſt vt non intelligat aquilonium latus tertiæ iſtius σφραγῖδος parte Tauri definiri non ea quæ ſeptentrioni eſt obuerſa, ſed ea quæ meridiei? Quare niſi obſtarent veteres codices cenſerem omnino eſſe tollendas illas voces τῆς ὀρεινῆς. Docti viri cogitent.

¶Pag. 55. σταδίους δὲ ἐννακισχιλίους) Lege ἐννακισχιλίους καὶ διακοσίους. Primum, ſic habent lib. manu exarati: Deinde ita legit vetus quoque interpres. Poſtremò niſi ita legas, fruſtra quæres cur paullò antè dixerit μικρῷ πλεόνων ἢ ἐννακισχιλίων.

ἐπὶ δὲ πλαγίων πλευρῶν) In omnibus libris ita legitur. Ego verò repugnantibus omnibus libris & interpretibus legendum contendo πλαγίων. Nam poſtquam dixit Strabo ſiue Eratoſthenes de tertiæ σφραγῖδος lateribus duobus, incipit nunc de reliquis duobus agere. Dictum eſt autem de iis lateribus quæ longitudinem definiunt: nunc dicendum reſtat de tranſuerſalibus, ſiue iis quæ latitudinem conficiunt: quæ ſi quis dicat πλά-

πλάγια appellari quia ad mare vſque pertingunt, quæram ego cur πλάγια potius quam ἰρκοῦ? Nam & ad montes pertinent. Deinde quæram cur πλάγια potius quam ὄπισθεν ἀφάλου. Græci enim πλάγια tantum ea vocant quæ in aliū mare porriguntur: quo modo promontorium Garganum πλάγιον infra dicitur. Sed nemo ſat ſcio eruditus reperietur vnquam qui hanc lectionem tueri velit.

καὶ Βαβυλῶνος εἰς τοὺς ὅρους τῆς Καρμανίας) Sic emendauimus, quom antea in omnibus Græcis Latiniſque editionibus legeretur Ἀρμενίας: quem errorem quod non animaduerterint interpretes craſſa profectò eſt & plus quā ſupina negligētia. Scilicet Armenia eſt ad mare rubrū. Hoc Eratoſthenes aut Strabo ſi dixiſſent, puerorum cachinnos nunquam effugiſſent. Ita autem eſſe legendum vt emēdauimus non magis veteres codices docere poſſunt in quibus ita eſt ſcriptum, quàm tot loci ſuperiores, vbi ſic legitur.

τὸ πρῶτον μερίδος ὡς ἀφωρίσαμεν) In quibuſdā vett. cod. legitur διωρισμένων, idq; vetus interpres eſt ſecutus: perperā.

μὴ ὀρθῶν) Legendum ex coniectura μὴ πρὸς ὀρθὰς δὲ τῇ διὰ Κασπίων πυλῶν μεσημβρινῇ. At in libro ſoceri mei Henrici Stephani ita legitur hic quoque vt paullò antè, μὴ πρὸς ὀρθὰς δὲ τῇ. Xylander hunc locum melius quam vetus interpres tractauit

δι' Ἀθηνῶν) In vett. lib. ſemper δι' Ἀθηναίων legitur.

ὡς ἂν τοσούτων ὄντων) Addenda vox εἶναι, vel ita ὡς ἂν εἶναι τοσούτων vel poſt vocem τοσούτων. Videndum etiam an paullo antè deſit vox ἀγγέλων poſt vocem εἶναι.

Τὸν δ' ἐπιμηκέστατον τεμών) Videtur eſſe ex Homero. Sic Iliad. ν. μακρὸν τεμών.

δυνατὸν δ') ſubaudi χρῆσθαι πρὸς τοὺς ἀφορισμούς. Nam tale quid omnino ſupplendum: ſi quidem ab autore eſt prætermiſſum.

ὃ δὴ ἄλλων γνωρίμων τινὶ χρωμένων) Hoc faciunt Geographi in multorum locorum deſcriptione. Sic totam terram quæ habitatur chlamydi comparant: ſic & Alexandriæ ſolum χλαμυδοειδὲς vocant: ſic Italiam alij κισσῷ, alij folio querno comparāt. Sardiniam veſtigio humano. Iberiam βύρσῃ βοός: Naxum ἀμπέλου φύλλῳ: Peloponneſum πλατάνου φύλλῳ: Cyprum ouinæ pelli, & Pontum Euxinum arcui Scythico.

ὡς ἔθνος τι εἰδέναι) Ita legitur in omnibus codicibus: neque aliter interpretes. Mihi tamen ſuſpecta eſt hæc lectio, & vel ὡς ἐστοὺς εἰδέναι legendum videtur: vel ὡς ἴσθι ὃς ἰδεῖν. Sententia quidem non eſt obſcura.

¶ PAG. 58. δυοῖν τ' σφραγίδων ἀποδείκνυσιν) Quis nō videt vocē δυοῖν ineptè hic eſſe poſitā? Equidē vel inducendā omnino eſſe eu, vel ita legendū τὸ μὲν μέχρι δυοῖν πρὸς τὰς τῆς σφραγῖδος, δυοῖν ὄντων ἀποδείκνυσιν. ſequuntur enim duo argumenta quibus id probat.

Σύρων λεγομένων) De Syrorum appellatione vide initio lib. XVI.

εἰ μή που ἄν ἐξισάζοιτο τῇ Ἰνδικῇ) Deeſſe quædam ante hæc verba videtur a τρίτης ſatis argumento eſſe: vt ſit hæc ſententia ſi producatur tertia hæc σφραγὶς vſque ad mare, etſi futura eſt maxima: tamen ne ſic quidem Indiæ ſiue tertiæ σφραγῖδι parem fore.

προσλαβόν) Ita vett. lib. rectè: præceſſit enim τὸ μέχρι θαλάττης. Vulgò προσλαβεῖν quaſi ſubaudiretur ὁ Ἐρατοσθένης quod non conuenit.

καὶ τὸ μέχρι τῶν ὀρῶν τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας) Quorum montium? non enim ſatis video quoſnam potiſſimum intelligere debeamus. Quare malim τῶν ὅρων. Ὅρος diuidens Æthiopiam felicem, eſt iſthmus inter duos ſinus Perſicum & Arabicum. Ὅρος Ægypti, ſinus Arabicus cum iſthmo inter eum ſinum & mare noſtrum. Vetus autem interpres ita hunc locum tranſtulit, vt videatur voces illas τῶν ὅρων non legiſſe.

τοσαύτῃ πρόσθεσις) Videtur eſſe ſententia ἐλλιπὴς ac manca: quæ plena erit, ſi ſic legas, ac diſtinguas, ἡ βόρειος εἰ ἐπίπροσθε σφραγίδος τῶν ὑπὲρ ἐκείνης εἶναι, οὐ τοσαύτῃ πρόσθεσις. Neque tamen ita ſcripſiſſe Strabonem aio: Οὐχ οὕτω πεπηρωμένας.

A Tantum dico quid ſuſpicer.

οὐχ' ὅτω ἑκάτερος εἶναι τεχθεν) Sic legitur in vete. lib. niſi quod in quibuſdam ὅπως ſcriptum eſt pro ὅτως.

καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς ὅροις) Omnino corruptus eſt iſte locus. In vett. lib. legitur ἀπολείπεται παρὰ τὴν ἀπόφασιν κ. longè meliùs: verùm de eo plura in Commentariis.

τὴν Μεσήνην) Magnus error Xylandri, qui putat Meſenen eſſe Meſopotamiā, atque ita vertit. Atqui Meſene eſt νῆσος τοῦ Τίγριδος vt Stephanus ait: non τοῦ Τίγριδος καὶ

B Εὐφράτου vt Meſopotamia: vide Plinium libro VI. cap. XXVII. Stephanus Meſſenen eādem cum ea quæ Adiabene vocatur putat eſſe. Idem Stephanus alio loco docet Meſenen vocari eam regionem quàm cingit Tigris in duos alueos fiſſus quorum qui eſt ad dextram appellatur Delas, qui ad ſiniſtram Tigris. Plinius autem addit, vbi poſtea remeauere in vnum alueum hi duo, appellari Paſitigrin. Ex his facilè videt lector harum reru vel mediocriter peritus, quantū à veritate abſunt, qui Meſenen cum Meſopotamia confundūt.

C ἐστ' ἰσθμὸς αὐτὸς τούτου δεξιὸν) In priore editione Germanica operarum errore legitur τοῦτο. Xylander eum errorem non videtur animaduertiſſe: ita enim edidit: & præterea parum feliciter hunc locum eſt interpretatus. Intelligit autem iſthmum Eudæmonis Arabiæ quem ait cum ſuperius expreſſa πλευρὰ latus meridianum quartæ σφραγῖδος potuiſſe conficere: τοῦτον igitur legendum non τοῦτο: & itē δεξιὸν non δεξιὸν vt habent quidam manuſſ.

μέχρι τῆς μεταξὺ τοῦ συνάψαι) Vetus lectio plenior eſt, μέχρι τῆς θαλάττης τῆς μεταξύ.

D ¶ PAG. 59. γεωμετρικῶς ἀνασκευάζει τὰ ὑπ' ἐκείνου τυπωδῶς λεγόμενα) Laborabat antè hic locus ab interpunctione. vocem γεωμετρικῶς cum ſuperioribus coniunxit Xylander, magno errore: longéque melius vetus interpres cum ἀνασκευάζει iunxit. Xylandrum ſi nihil aliud, ſaltem ſimiles loci mouere debuerunt, Quoties enim hoc in Hipparcho reprehendit Strabo, quod quę τυπωδῶς & παχυμερῶς dicta erant ab Eratoſth. ipſe γεωμετρικῶς refellit? Paullò poſt, Ἐπειδὴ δὲ πρὸς αὐτὸν ὅτι τοῦ Ἐρατοσθένους ἐν πλάτει λαμβάνοντος ὡς δυνατὸν παραδέξασθαι τὰ παχυμερῶς

E ἐκεῖνος γεωμετρικῶς αὐτὸν ἀξιοῦν.

τῷ πρὸς τὴν ὀρθὴν ἔχειν) ἔχουσαν. In veteribus ſic, προσέχουσαν τὴν ὀρθήν.

¶ PAG. 60. Πάντα δὲ ταῦτα λέγων ὁ γεωμετρικῶς ἐλέγχων ἀπιθανός) Ex iis quæ paullò antè notauimus apparet legendum eſſe ὡς γεωμετρικῶς ἐλέγχων ἀπιθανῶς. Vetus tamen interpres retinuit & ipſe vulgatam lectionem.

τὸ μὲν ἐν πλάτει μείζονι) Vox πλάτει atque adeo totus iſte locus valde eſt mihi ſuſpectus. Nec mihi ſatisfacit

F quod aliquando putaui, legendum eſſe ἐν πίστει. Quare de hoc loco Ampliùs.

μείζονι μὲν ἐν αὐτῷ) Fortè legendum μείζονι μὲν ὄν, vel μείζονι μὲν, τῷ αὐτῷ, vel ſic ἐν μείζονι μέν.

μῆκος δὲ καὶ τετρακισμυρίων ὄρος) Lego, ὅρος. Taurum enim montem intelligit. Sic mox πλάτος δὲ Longitudinem enim τὴν οἰκουμένην efficit mare noſtrum & eius ὁρίζων Taurus. Eſt autem habitatæ terræ longitudo Straboni ἐπὶ μυριάδων.

G δυνατὸν ἂν ἀπόδειξις) Lego δυνατὸν ἂν εἴη ἀπόδειξις Omnino enim videtur excidiſſe vox εἴη.

προσθεῖναι δὲ καὶ τοῦ φιλαστίου) Rectè Xylāder hunc locum emendauit, inſerta vocabula τὸ antè τοῦ.

συμπεσεῖν φησὶ πλεῖον) Suſpecta mihi vox συμπεσεῖν. Certè συμπίπτειν mallem.

τῶν ἑπτακισχιλίων) Vetus lectio ἑκτακισχιλίων.

¶ PAG. 61. παρὰ τὸν Εὐφράτην, προσθεὶς καθέτως ὅτι τῆς) Non dubium mihi eſt hunc locum ſic eſſe diſpungendum, Τὴν δὲ γε ἀπὸ τῶν εἴρηκα πεντακισχιλίων καὶ ὀκτακοσίων σταδίων τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνα ἀπὸ Θαλάττης, παρὰ τὸν Εὐφράτην προσθεὶς καθέτως ἐπὶ τῆς, vel ſic potius, τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνα ἀπὸ Θαλάττης παρὰ τὸν Εὐφράτην· παρὰ τὸν Εὐφράτην προσθεὶς. Nam quod prudenter adiectum fuiſſe notat Strabo, hęc ſunt verba, παρὰ τὸν Εὐφράτην. Quare fallitur Xylander.

A τοὺς παραλλήλους κειμένους ἐν τῷ αὐτῷ πλάτει) Legendum puto τοὺς παραλλήλους κειμένους τοὺς ἐν αὐτῷ.

¶PAG.61. ἐπὶ δὲ τῆς ἀπὸ Κασπίων πυλῶν) Videntur deeſſe aliquot verba. Sententia non eſt admodū obſcura.

¶PAG.63. καὶ περαιωθέντος τοῦ εἰς Διακοσιάδα ἐνσταθέντα δ' ἐξακοσίους) Lego, καὶ περαιωθέντος τοῦ εἰς Διακοσιάδα ἐνσταθέντος. ἔτι δὲ ἐξακοσίους. cuius lectionis rationē in Commentariis pluribus exponemus.

B πλεονάκις ὁ δισχιλίων σταδίων) Vetus quidam codex, τετραχιλίων. mendoſè, vt puto.

πλεοναχοῦ ἔτι τὸν ἐκ Καρίας ἐπὶ τὸν Βορυσθένη πλοῦν σταδίων πεντακισχιλίων) Deeſſe negationem ante vocem πλειόνων recté à Xylandro eſt animaduerſum. & in veteribus legitur μὴ πλειόνων. Sed & τετρακισχιλίων pro πεντακισχιλίων puto eſſe legendum.

¶PAG.64. καὶ αὐτὸν τὸν Ἵππαρχον συνεξετάζομεν) vt ἀπαρτισθέντες & ἀπολυσάμενοι ſic & συνεξετάζοντες puto legendum: aut mutata diſtinctione, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Ἵππαρχον συνεξετάζομεν.

C Ἴδωμεν δὲ καὶ Ποσειδώνιον) Poſt Eratoſthenem & Hipparchum inquirit in Poſidonium.

¶PAG.65. Ἀριστοτέλης δὲ αὐτὴν καλεῖ) Veteres codices habent, Ἀριστοτέλη δὲ αὐτὴν καλεῖν. vt pendeat oratio ab illis φησὶ δὲ ὁ Ποσειδώνιος.

καὶ τὸν ἀρκτικῶν εὐκράτους) Quorſum hæc obſecro te Lector? Profectò ſi locum attendis diligenter, non dubitas deeſſe quædam, totúmque locum aut hoc aut ſimili modo eſſe ſupplendum, legendúmque. Ἀριστοτέλη δὲ αὐτὴν (videlicet τὴν διακεκαυμένην) καλεῖν τὴν μεταξὺ τῶν τροπικῶν. τὰς δὲ μεταξὺ τῶν τροπικῶν καὶ τῶν ἀρκτικῶν εὐκράτους. D Qui vel tenuiſſimā Sphæræ cognitionem habent, intelligent vel me tacente ita omnino eſſe legendum. Neque eſt obſcura deprauationis cauſa, de qua millies in hoc opere nobis erit querendum.

εἰς Μερόην εἶναι μυρίους) Ait à Syene ad Meroen eſſe ſtadia CCIↃↃ. id verò falſum eſſe certiſſimum eſt. neque hîc autoritatibus opus eſt. In promptu ſunt Strabonis Cleomedis, & omnium Geographorum loci. Et tamen in voce μυρίους mendum ineſſe non poſſumus ſuſpicari E propter ſequentia: niſi illa quoque corrupta eſſe velimus dicere. Itaque de iſto loco velim cogitent docti viri.

εἰ δὲ τῶν παρ' οὓς ἐστι καὶ λέγεται μόνους ἄοικητος) Lego εἰ δὲ παρὰ πᾶσι. Nihil, inquit, ad rem facit τὸ, μὴ παρὰ πᾶσιν eoſdem eſſe arcticos: Nam ſi iidem ſunt παρὰ τοῖς τὴν ἀοίκητον οἰκοῦσιν, ſanè & παρὰ πᾶσι παρ' οὓς ἐστι μόνους λέγεται ἀοίκητος. Verum quis obſecro concedet παρὰ πᾶσι τοῖς τὴν ἀοίκητον οἰκοῦσιν eoſdem eſſe arcticos?

F ταύτας τε καὶ δύο ἄλλας στενὰς τὰς ὑπὸ τοῖς τροπικοῖς) Refert Achilles Statius in Aratum zonas à Poſidonio ſicut & à Polybio (de quo mox) ſex conſtitui. Verum ſi Strabonis potius fidem ſequimur, videtur Poſidonius ſeptem, non ſex tantum agnoſcere zonas. Nam præter eas quinque, quas omnes agnoſcunt, duas nouas ipſe conſtituebat tropicis ſubiacentes, anguſtas illas quidem, ſed tamen quæ habeant aliquid ἴδιον. Quare videtur erraſſe Achilles Statius cum illa de Poſidonio ſcriberet.

G ὡς τὰ νέφη προσπίπτοντα) Κακολογία. Nam νεφέλαι παρὰ τὸ νεῖν quod eſt ὕειν, cecidit. quia cadentes nebulæ pluuiam efficiunt. Polybius paullò aliter, νεφέλαι δὲ ἐκλήθησαν ... ἐκ τῶν νεφῶν κατὰ τὴν ... Sic alibi, ὁμίχλας πεδιάδας.

ὀμβρεῖσθαι τούτων) Ait Poſidonius in iis locis qui tropicis ſubiacent nunquam pluere. Vide verò infra lib. XV.

καὶ εὐδιεινοτέραν) Scripti quidam codices εὐδιεινοτέραν. Malè. Mouiſſe autem videtur τὸ παράδοξον vt mutarēt veram lectionem, quum non concoquerent cur regio æquatori ſubiacens eſſet εὐδιεινοτέρα quàm ea quæ tropicis. Verùm, & veterum autoritas & recentiorum αὐτοψία docent in iis locis magnos imbres eſſe loco hyemis.

A τοῖς ἀρκτικοῖς ὑποπεπτωκυίας) Manu exarati codices ὑποκειμένας.

δύο δὲ τὰς μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν τροπικῶν καὶ τοῦ ἰσημερινοῦ) Videamus quid hæc ſibi velint. Ait Strabo Polybium facere ſex zonas. deinde eas enumerat. dixit iam de duabus: iis nimirum quæ arcticis ſubiacent. tum hæc verba ſubiicit, quæ ſi quid ego græcè ſcio, nihil aliud ſonant quàm præter illas duas de quibus iam dictum, eſſe alias duas μεταξὺ τούτων videlicet τῶν ἀρκτικῶν, hoc B eſt inter arcticos, tropicos & æquinoctialem. Sed velim me doceant interpretes quanam fieri ratione poſſit vt eadem zona ſit inter arcticos, tropicos, & æquinoctialem. Præterea quum ſex zonas Polybius faciat, cur quatuor tantum a Strabone enumerantur? Iam vereor ne otio tuo Lector abuti videar, ſi pluribus aduerſus iſtam lectionem egero. quippe, luce iam clarius eſt, deeſſe hic membrum vnum, ab imperito & inerti librario, vt alia paſſim, omiſſum: eò faciliùs, quòd eadem verba ſæpius repetebantur. Ergo legendus totus C locus ad hunc modum, Πολύβιος δὲ ποιεῖ ζώνας ἕξ. δύο μὲν τὰς τοῖς ἀρκτικοῖς ὑποπιπτούσας. δύο δὲ τὰς μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν τροπικῶν. καὶ δύο τὰς μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ ἰσημερινοῦ. Habes integram enumerationem zonarum Polybii. quarum duæ arcticis ſubiacēt: duæ intra tropicos continentur. duæ ſunt intra tropicos & æquatorem. Polybius enim peruſtam terræ plagam, ſiue τὴν διακεκαυμένην diuidit, ac partitur in duas zonas. Sequitur paullò poſt de Polybio τὴν διακεκαυμένην μέσην δίχα διαιρῶν, περὶ ὃ φαυλὴν εἶναι φαίνεται κατεγνωκέναι. Μοα, ὥστε καὶ τὸ D ... ἑκατέρων ἐξ ὅλων συμπίπτοι πάχους τριῶν ζωνῶν ... τῶν ἐν ... Vide & Achillem Statium.

¶PAG.66. καὶ φυτῶν συστάσεις, καὶ τῶν ἄλλων ἡμιμοιρίας? ... τῶν ὑπὸ τῷ ἀέρι) In tribus antiquis codicibus deerat vox συστάσεις poſt φυτῶν. Itaque exiſtimabam locum ita eſſe legendum καὶ φυτῶν καὶ τῶν ἄλλων συστάσεις τῶν ὑπὸ τῷ ἀέρι. Verum obſtat veterum quatuor codicum conſenſus in quibus monſtrum illud lectionis ἡμιμοιρίας ... reperitur: vt hoc loco aqua omnino mihi hæreat: magnámque habiturus ſim gratiam ei qui me veram hu- E ius loci lectionem docuerit.

ἅπτι γὰρ ἐψυγμέναι) Libri veteres κατεψυγμέναι vt alibi.

ἡ σφαῖρα δίχα τῆς γῆς) Lectio vetus τεμνομένου δίχα ἡ σφαῖρα τῆς γῆς.

¶PAG.67. ὁ τοὺς ὑπὸ τοῖς τροπικοῖς συνάγειν) Manu ſcripti quidam συνάγει.

καὶ σπονδοφόρους τῶν Κορεσίων ἀγῶνος) Vetus interpres qui Proſerpinalia. vertit, videtur legiſſe τῶν Κορείων ἀγῶνος. Κόρη enim, Proſerpina. vnde Κόρεια dicta vide- F tur vt Δίεια. Feſtum Iouis. Atque hùc fortaſſe pertinet quod libro ſuperiore dixit Strabo de ſacris Ideæ matris apud Cyzicenos. Cum hæc ſcripſiſſē reperi annotatum in eo codice quem mihi ſocer Henricus Stephanus ſuppeditauit, in quatuor manu exaratis codicibus legi Κορείων.

δέξασθαι τὴν ἀρχὴν) veteribus διαδέξασθαι.

¶PAG.68. ἀπὸ δὲ τούτων ὑγιείας τι τυγχάνει) Et veteres libri habent ὑγιείας vt Aldi codex: tamen placet mihi vehementer Xylandri emendatio ὑδρείας.

G τὰ δ' ἀκρώρειας φέροντα) Veteres libri περιφέροντα.

γνῶναι δὲ Γαδείρων) Malim γνωσθῆναι δὲ. & ita videtur vetus interpres legiſſe.

τόπους δὲ πλεῖν) Malim τόπους δὲ πλεῖν videlicet τοῖς πλέουσι.

Ἀλλὰ τῶν δὲ ναυκλήρων τινὰ) Malim Ἀλλὰ δὲ καὶ τῶν ναυκλήρων.

πρὸς ὕστατον ἐκθέμενον πᾶσιν) Rectiùs veteres libri ἐκθέμενον.

κατασκευάσαντα πλοῖον μέγα) Malim κατασκευάσαντα vt mox ἐμβιβάσαντα.

ἐμβιβάσαντα μικρὸν) Lege ἐμβιβάσαντά τε.

ἄκρα τε ἱστορίαις περὶ γῆν) Liber ſoceri ex duobus manuſcriptis ἱστορίαις.

ἀλλὰ

ἀλλὰ ἀφ' ὧν τε τὰ φερτα τε ὄντα) Vetus interpres qui ſic vertit *Caeterum prius in terram omne & lignorum pars maxima permeſſa ſunt.* legit ἀλλὰ ἐφ' ὧν. Atque ita hunc locum iampridem emendauerat Quintinus Claudus vir eruditiſſimus.

πλεύσειν ἑαυτὸν ἐπὶ τὸν ἀναχθεῖσαν ναυσολίαν) Quid eſt ἀναχθεῖσα ναυσολία? Nauem ἀνάγεσθαι quid ſit non ignoro ναυσολία neſcio, hic præſertim. Lego ἀναδεχθεῖσαν ναυσολίαν, plana & perſpicua ſententia. Confirmat emendationem meam vetus interpres.

ἐνδεδεμένον γεωργικὰ ὄργανα) Et hîc lege ἐνθέμενον. Sic & liber ſoceri Henrici Stephani.

ἐν τῇ Βόγου βασιλείᾳ) Non video quare putare debeamus cum Xylandro Bogum eſſe quem Latini Bocchũ vocant. Nam diuerſa eſſe hæc nomina ex hiſtoriis & Strabonis lib. vltimo apparet. Fit enim ibi Bogi ac Bocchi mentio.

μέχρι τῆς περὶ τὰς Εὐδόξου ἱστορίας ἥκειν) Legendum μέχρι τῶν ἄντων. Hactenus cognita mihi eſt (ait Poſidonius) Eudoxi hiſtoria: quid autem eo factum ſit poſtea, ſciunt illi apud quos verſatus eſt, Hiſpani ac Gaditani. Non eſt dubium mihi hanc verã eſſe lectionẽ. Nam vulgata mendoſa eſt, & ſententia quam interpretes ex ea eliciunt hoc loco non conuenit.

¶ PAG. 69. Θαυμαστὸς δὲ καὶ τὰ ἄλλα τα δοκῶν ἄπιστος) Ita legitur in omnibus codicibus: & ita quoque interpretes. Mihi verò hæc lectio de medio ſuſpecta eſt: habeóque perſuaſum legendũ eſſe ὁ Ποσειδώνιος nõ ἄπιστος. Errori anſam dedit compendioſa ſcribendi ratio librariorum, qui ὁ π̄ος ſcripſerunt cum vellent intelligi ex his tribus litteris prima, media, vltima, ὁ Ποσειδώνιος. At imperiti homines coniunxere poſtea & fecere ἄπιστος: quæ vox hoc loco tam malè quadrat, quàm bene conuenit dictio quam reponimus. Qui verſati ſunt vel mediocriter in veteribus codicibus ſciunt ſatis quam frequens ſit in nominibus præſertim propriis compendioſa hæc ſcribendi ratio. vnde poſtea ſparſæ infinitæ mendæ per bonorum autorum libros. Ac venit nunc mihi in memoriam locus Dionyſij Halicarnaſſenſis vbi ſimilis error eſt commiſſus: quem locum etſi iam pridem in Notis quas admodum adoleſcentes ſcripſimus ad Laertium, emendauimus: tamen quia video id non eſſe ab eruditis hominibus qui nuper eum autorẽ ediderunt, obſeruatum, etiam hic οὐκ πάρεργον caſtigabimus. Dionyſius in Dinarcho, Ἀλλὰ Δῆμος ὁ Μάγνης ἐν ἰδίᾳ ἔδοξεν πολυϊστωρ εἶναι τῇ περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ. Noli quærere quis ſit iſte Demus qui ſcripſerat περὶ ὁμωνύμων. Demetrium enim Magnetem intelligit, qui ſcripſerat librum hoc indice Περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων. Autores Plutarchus, Athenæus, Laertius, qui toties eum ſcriptorem laudant. Verùm quum à properante librario ſcriptum eſſet Δημ̄ vel Δημ̄ος pro Δημήτριος, (quo modo π̄ηρ ſcribitur pro πατὴρ & μ̄ηρ pro μήτηρ, & ἀν̄ος pro ἄνθρωπος aliáque id genus) factum ea te vt antiquus autor nomen ſuum apud Dionyſium amitteret. quam iniuriam homini libero fieri legibus Romanis non permittitur.

τὸ δὲ Βεργαῖον διήγημα τοῦτο) Vel pueri videant vocem διήγημα hic nullo modo conuenire. Lego autem διήγημα. Vocat Βεργαῖον διήγημα narrationẽ Eudoxi, quaſi diceret fabulam eſſe meram. Nam vt libro priore diximus, tanta fuit mentiendi in Antiphane Bergæo conſuetudo, vt locum prouerbio fecerit.

πεπλάσθαι γὰρ ἢ πεπιστευκέναι) Et hæc ſunt corrupta. Totus verò locus ita legẽdus εἴθ' ὑπ' αὐτοῦ πεπλασμένον, εἴτ' ἄλλων πλασάντων πεπιστευκότα. Τίς γὰρ ἡ πιθανότης; πρῶτον μὲν &c. hoc eſt, *Siue ab ipſo Poſidonio conficta fuerit hæc narratio, ſiue credita tantùm, cum eſſet ab aliis conficta. Nã in hac narratione quid eſt quod ſit probabile?* Porrò non fuiſſe hæc de Eudoxo conficta à Poſidonio, apparet ex his Plinii lib. II. cap. LXVII. Præterea *Nepos Cornelius autor eſt Eudoxum quendam ſua ætate cum Lathyrum regem fugeret, Arabico ſinu egreſſum, Gades vſque peruectum.*

ταύτης τῆς θαλάττης) Liber ſoceri Henrici Stephani ex quatuor veteribus codicibus τῆς ταύτης θαλάττης, quæ lectio & elegantior eſt, & verior.

τῆς ἱππικῆς Λιβύης) Eiuſdẽ codex ex quatuor manuſcriptis, τῆς ἑσπερίας vt alibi paſſim.

τῆς διὰ Βόγου ναυσολίας) Liber Henrici Stephani ex quatuor manuſcriptis, τῆς διὰ Βόγου ναυσολίας.

¶ PAG. 70. συνοικῆσαι ἴσον) Scribo συνοικίσαι. Nam cum longè differant οἰκῆσαι & οἰκίσαι, tamen vix diſerũ aliquis, quoties etiam in veteribus libris οἰκῆσαι ſcriptum pro οἰκίσαι reperiatur.

καὶ τὴν ἄλλην τὴν τοιαύτην) Liber ſoceri Henrici Stephani ex duobus ſcriptis τὴν παραπλησίαν.

ἢ δὲ ὅτι ὁ πλάσας αὐτὸ ἠφάνισεν, ὡς ὁ ποιητὴς τὸ τῶν Ἀχαιῶν τεῖχος) Reſpiciebat Poſidonius cum hæc ſcriberet Ariſtotelis locum de muro Achiuorum quem refert Homerus. Nam cum multi è veteribus eius muri rudera ac veſtigia quærerent, Ariſtoteles merum eſſe poetæ commentum exiſtimabat. Strabo lib. XIII. πλάσας γὰρ γεγονέναι φησὶ τὸ τεῖχος, ὁ δ' ἱστορεῖ ὁ δὲ πλάσας ποιητὴς ἠφάνισεν ὡς Ἀριστοτέλης φησί.

Εἰκάζει δέ) Quiſnam? Nimirum Poſidonius: Nam de eo tantum hic ſermo: neque aliter hæc queunt accipi. Atqui Poſidonius adeo hæc non dixit quæ ei hic à Strabone tribuuntur, vt è contrario autores huius ſententiæ grauiter reprehenderet: quod cum ab ipſo Strabone ex libris Poſidonij pluribus ſit relatum libro ſeptimo, miror admodum quid nunc Straboni in mentem venerit vt Poſidonio tribueret quod ita ab eo exploditur. Non enim veriſimile eſt variaſſe à ſeipſo hac in parte Poſidoniũ in ſuis ſcriptis: potius crediderim Strabonis hic eſſe ἁμάρτημα μνημονικόν, Poſidonio imprudenter tribuentis quod Ephori potius fuit. Poſidonius autem quid ſuper hoc cenſuerit, ex his verbis lib. VII. vbi de Cimbris, apparebit. Ταῦτα δέ (nimirum quæ hic Strabo ait) δικαίως ἐπιτιμᾷ τοῖς συγγραφεῦσι Ποσειδώνιος, καὶ οὐ κακῶς εἰκάζει ὅτι λῃστρικοὶ ὄντες καὶ πλάνητες οἱ Κίμβροι, καὶ μέχρι τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν ποιήσαιντο στρατείαν. qui locus tam huic contrarius eſt quam aqua igni.

καὶ τῆς τῶν συγγενῶν ἐξαναστάσεως) Putabam legendum eſſe τῶν Τωυγενῶν. Mouebat enim ſimillimo loco libri ſeptimi, vbi Toygeni dicuntur ſe Cimbris adiunxiſſe: idque etiam alibi reperit. Nunc nihil cenſeo mutandum: Nã & libri veteres omnes ita habent: & præterea quãuis Cimbris ſe Toygeni adiunxerint, tamen longius à mari habitabant quàm vt dici poſſit vllam maris πλημμύραν eorum regionem inundaſſe, eóſque ad quærendas nouas ſedes impuliſſe.

καὶ ἐναντίον δίκην γίνεται) Torſit me vehementer hic locus: nec dũ tamen veram eius lectionem potui excogitare. Nã ne in libro quidem ſoceri amplius quicquam notatum eſt, quàm legi in quatuor ſcriptis καὶ ἐν ἐναντίον δίκην γίνεται. Dum aliquid certius occurrat lego, καὶ ἐν ἐναντίοις δίκαις γίνεται, hoc ſenſu, occupari Poſidonium in eo vt culpa abſoluat eos quos modo reprehenderat ob malè partitam τὴν οἰκουμένην. Sumptum è foro: vbi notum eſt quid ſit ἀρεσκε vel διάκωσις τῆς δίκης.

περὶ ὕδωρ χειμάζουσι) Malim περὶ ὕδωρ χείμαρρον. Sed & χειμάρρους ferri poteſt.

Διττὴν δὲ ποιοῦνται τὴν ζήτησιν) Non enim omnis ζήτησις eſt διττή, ſed ea tantum quæ tam affirmatiuè quam negatiuè tractanda proponitur.

ἐφεστῶτες γὰρ ἔτι) Liber ſoceri ex duobus ſcriptis ἀφεστῶτες. In eodem ex vnico ſcripto legitur ἰσθμῶδης pro ἰσθμώδης.

. . . . Καὶ συνάγεσθαι τὴν ἑτέραν οἰκουμένην) Interpretes ita hunc locum tractauère vt Oedipo opus ſit, ſi quis velit ſententiam elicere: Neque enim animaduerterũt, quod debuère tamen, locum eſſe mutilum. Nos verò hoc etiam amplius, quomodo vera lectio reſtitui debeat. Legendum enim Κράτητα δὲ τὸν εἰσάγοντα τὴν ἑτέραν οἰκουμένην. Id ita eſſe eninet Strabo qui libro ſuperiore eundem poetæ locum tractans Cratetis explicationem

D. iiij.

procelit quæ τὴν πᾶσαν ἀκολουθίαν vt hic loquitur εἰσάγει. Vide locum. Nam & Strabo ipſe lectorem mox reiicit in illum locum εἰρηται δὲ, inquit, καὶ περὶ τῆς γραφῆς τῆς Κρατητείου ἀντιτάσεως.

δουλεύειν ὑποθέσει) Δουλεύειν ὑποθέσει eleganter dicit de eo qui vt mordicus retineat qood initio ὑπέθετο, omnia, quanuis βιαζόμενος, ſuo propoſito accõmodant. Eaempli gratia, Volebat Crates idque ὑπέθετο, quæcunque ait Homerus μαθηματικῶς eſſe accipienda. Itaque vt hanc ὑπόθεσιν tueretur, etiam quæ de Æthiopum diuiſione à poeta dicuntur μαθηματικώτερον explicabat: quod quia videbatur difficilius, locum Homeri corrigebat vt copioſè refert Strabo libro ſuperiore. Atque hoc eſt δουλεύειν ὑποθέσει. Vis aliud exemplum? Poſidonius exiſtimabat artes etiam mechanicas à philoſophis & ſapientibus eſſe inuentas. Itaque Anacharſin figuli rotam inueniſſe cum vulgo credebat: verũ quia apud Homerum qui fuit Anacharſide antiquior inueniebatur figuli rota, malebat, inquit Seneca, videri verſus falſos eſſe quàm fabulam. Id verò eſt δουλεύειν ὑποθέσει.

¶PAG.71. καὶ Ἀράτου ἐπιτιμώντα) Notabis quomodo difficilẽ Arati locũ acceperit Poſidonius: de quo aliás pluribus. Sic autẽ Aratus de capite Draconis loquens,

> Κεῖνο παρακέλευθον τὸ κάρηνον, ἧχι περ ἄκραι
> Μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλῃσιν.

Πολύβιος δὲ) Poſt Poſidoniũ inquirit in Polybium.

καὶ ταῦτα δὲ μετὰ Δικαιάρχου πιστεύσαντος) Videtur his verbis Polybius ſignificare voluiſſe Eratoſthenem viſum alioqui doctiſſimum & Dicæarcho longè meliorem, hac tamen in parte Dicæarcho eſſe inferiorem quod Pytheæ fidem habuerit. Rectè ſanè Polybius: neque video quid hic reprehendi queat. Strabo verò noſter (dicam enim quod ſentio) nimis hic argutatur.

ὅλας δογματικῶς) Vox ὅλας eſt mihi ſuſpecta. Vetus interpres legit [illegible].

¶PAG.72. μέχρι τοῦ πορθμοῦ) Intellige fretum Siculum, non Gaditanum.

τῆς τῶν πραγμάτων πείρας) Melius liber ſoceri ex codicibus antiquis γνώμην.

ἐκ τῆς πολιτικῆς μετεώρου) Fortaſſe ἐκ τοῦ [illegible] μετεώρου. Nam quid eſt πολιτικὸν μετέωρον?

ἐξ αὐτῆς ὧν εἴρηκας αὐτὸς) Locus deprauatus ac mutilus: nec quicquam opis afferunt ſcripti.

περὶ τρισχιλίους) Germanicæ editiones ἐπὶ habent pro περὶ. Eum errorem paſſim in iis editionibus reperies. Libro quidem primo pluſquam vigeſies. Manauit hic error ex non intellectis notis Aldini codicis pro περὶ, & pro ἐπὶ.

καὶ ὁ χάριστος ἐκ ἄλλων τέλεσαι) Imo ὁ χαλᾶν: & ita legendum cum interpretibus.

¶PAG.73. ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου) Errauerũt hoc loco operæ noſtræ Xylandri editionem ſecutæ. Nam quum Aldi codex itemque prior editio Germanica, necnon manu exarati codices omnes habeant Γαλατικοῦ non Ἀδριατικοῦ. Xylandro tamen ita placuit hunc locum non emendare ſed deprauare: quod profectò factum nimis confidenter. Nos vero ita religioſi hac in parte fuimus, vt ne certiſſimas quidem emendationes in contextum recipere auſi ſimus, vbi videbatur lectio quàm interpres ſecutus eſſet, poſſe vlla ratione tolerari. Legendum igitur ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Γαλατικοῦ κόλπου quam lectionem præter omnium codicum conſ[illegible]um, confirmant ſimiles loci hoc ipſo libro, Paullò poſt μετὰ τὸ πλάτος τὸ μέγιστον διάφραγμα ἀπὸ τῆς Κελτικῆς ἐπὶ τὴν Λιβύην ἐστὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Γαλατικοῦ κόλπου σταδίων πεντακισχιλίων. Iterum mox in deſcriptione maris Mediterranei πλάτος δὲ τὸ μέγιστον τὸ πεντακισχιλίων σταδίων τὸ ἀπὸ τοῦ Γαλατικοῦ κόλπου μεταξὺ Μασσαλίας καὶ Ναρβῶνος ἐπὶ τὴν κατ' ἀντικρὺ Λιβύην. Xylandrum fefellit, quod paullò antè videret fieri ſinus Adriatici mẽtionem: verùm id nihil ad rem. Neque hoc refertur vt reprehendatur: ſed vtitur hoe argumento aduerſus Polybii ſuperiorem diſputationem.

μὴ μείζω τῶν ὀκτακισχιλίων σταδίων εἶναι τὸ μῆκος ὑπὲρ τοῦ μυχοῦ Ἰβηρίαν) Tam facile nobis fuit iampridem hunc locum emendare ex aliis eiuſdem autoris locis, quàm facilè fuit interpretibus labi atque errare cũ vulgatis codicibus. Legendum enim eſſe ἑξακισχιλίων non ὀκτακισχιλίων non dubitabis ſi vel initium libri tertii conſulueris. Atque ita legi in tribus codibus antiquis, teſtatur ſoceri Henrici Stephani liber.

ὀκτακισχιλίων σταδίων τιθέντα τὸ μῆκος) Inſignis ſanè hic Polybii error ſi quidem ὀκτακισχιλίων ſcripſit. neque aliter tamen libri manu exarati.

φήσας ἔξωθεν αὐτῆς) Locus eſt deprauatus. Legebam αὐτήν. Sed malo vt in quibuſdam ſcriptis τὰ ἔξωθεν αὐτῆς.

τόπων ὧν ἐκαλλώπιζεν) Vel ὧν legendum non ὡς vt vulgò: vel omnino tollenda hæc vocula vt in quibuſdam ſcriptis libris.

κατὰ τὴν τῆς Ἰβηρίας περίοδον) Magis vſitatè dixiſſet περίπλουν, vel περιοδείαν vt infra, ἐν τῇ τῆς Λιβύης περιοδείᾳ.

τὸ μῆκος τῆς Εὐρώπης) Nouæ diſputationis initium. An autem hæc ad Eratoſthenem an ad Polybium pertinent? Polybium, opinor. Lego verò Καὶ τὸ μῆκος δὲ τῆς.

μὲν ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν Ἴστρον τόπων) Vide lib. XI. Notabis μὲν non ſequente δέ. quod non caret exemplo. At in libro ſoceri, ex tribus antiquis codicibus hic locus ſic legebatur [illegible] ἀπὸ τῶν ſublatis vocibus μὲν [illegible]. quam lectionem veram puto.

εἴρηται γὰρ καὶ τοῦτο) Atque ita multi cenſuerunt, vt Theophanes Mitylenæus hiſtoricus, & Dionyſius Periegetes. Vide ad lib. XI.

¶PAG.74. ὡς αὖ ἐπὶ τὰ τοῦ μεσ.) Scribe cum vett. ἐπὶ τ' αὐτῷ.

ἔστω δὲ τοῖς προειρημένοις) Hic incipit tertia & vltima pars horum librorum: quæ vt initio libri primi diximus tota eſt χωρογραφικὴ: continétque præclaram rerum Geographicarum [illegible] ſiue informatione Capita præcipua ſunt hæc. De principiis Geographiæ, & ratione deſcribendæ τῆς οἰκουμένης cùm in plano tum in ſphæra. Breuis primùm maris Mediterranei: Deinde trium cognitarum orbis partium, Europæ, Aſiæ, Africæ περιηγήσεις. De climatibus breuis diſputatio. Quæ omnia Deo fauente copioſiùs aliás interpretabimur.

τοῖς προειρημένοις λόγοις) hoc eſt τῇ ὑφηγήσει. Ita enim partem ſecundam propriè appellaueris. hanc autem tertiam, διήγησιν. Ptolem. Γεωγρ. libri primi cap. XVIII. Ἀλλ' ἵνα μὴ δόξωμεν παντάπασιν ἀρχαιολογεῖσθαι καὶ μὴ διορθοῦν. &c.

¶PAG.75. Εἴρηται γὰρ τι) Libro ſuperiore non procul ab initio, vbi eadem ferè verba repeties.

γεωγραφικὸν χωρῆσαι πρόσθεν) Longè præter autoris mentem hæc interpretatur Xylander: De eo enim accipit qui docet Geographiam: quùm ad eius auditorem potius & eum qui docetur pertineant: quem ait oportere μαθηματικῶς ἀκούειν τῶν λεγομένων: quod pluribus alias planum faciemus.

οὐδὲ γὰρ θέρεσιν καὶ σκαπανεῦσι) Prouerbiale loquendi genus: Sic libro III. [illegible] τὴν [illegible] θέρεσιν [illegible] ἐν [illegible] τῆς τοιαύτης ἐπιστήμης ἐξετάζειν.

[illegible] φυσικὴ ἀρετή τις) Ait τὴν φυσικὴν eſſe ἀρετὴν ἀνυπόθετον, hoc eſt, quæ non nitatur vllis hypotheſibus vel aliunde petitis principiis. qua in re non eſt dubium ſequi eum autores Stoicæ ſectæ, quorum ſcripta hodie amiſimus. Ariſtotelis quidem ſententia longè alia eſt. Sic ille τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ lib. III. Δεῖ περὶ ἐκείνων τῶν κατὰ μέρος [illegible] ἐγχειρεῖ λέγειν τι περὶ αὐτῶν, τί τ' ἀληθὲς, [illegible] γεωμέτρης, οὔτ' ἀριθμητικός. ἀλλὰ τῶν φυσικῶν ἔνιοι, εἰκότως τοῦτο δρῶντες. μόνοι γὰρ ᾤοντο περὶ τῆς ὅλης φύσεως σκοπεῖν, καὶ περὶ τοῦ ὄντος. ἐπεὶ δ' ἔστιν ἔτι τοῦ φυσικοῦ τις ἀνωτέρω (ἓν γάρ τι γένος τοῦ ὄντος ἡ φύσις) τοῦ καθόλου, καὶ τοῦ περὶ τὴν πρώτην οὐσίαν θεωρητικοῦ, καὶ περὶ τούτων ἂν εἴη ἡ σκέψις· ἔστι δὲ σοφία (lego φιλοσοφία

φιλοσοφία ex Aliis Ariſtotelis locis) τίς ἐστιν ὁ φυσικός, ἀλλ' οὐ μαθηματικός. Vide & initium libri v. vbi diligenter diſtinguuntur ἀστρολογία & φυσική.

τοιαῦτα δή) Relata etiam libro primo. Vbi vide quæ notauimus.

ὑπερέχει τῷ πόλῳ) Scripti quidam libri τῷ ὅλῳ.

¶PAG.76. περὶ τῶν ἀρκτικῶν καὶ τῶν τροπικῶν) Traiectio in his verbis ab imperitis librariis cõmiſſa, ita totum locum obſcurauit, vt ab eius ſententia procul Xylander aberraret. Lege igitur cum vett. lib. Τὸν δ' αὐτὸν τρόπον καὶ περὶ τῶν τροπικῶν καὶ περὶ τῶν ἀρκτικῶν, παρ' οἷς εἰσὶν ἀρκτικοὶ διορίζουσι. Sententia nõ eſt obſcura: addit Geographus illa παρ' οἷς εἰσὶν ἀρκτικοί, quia non omnes, circulos arcticos agnoſcunt: qua de re dictum eſt in ſuperioribus ab eodem.

¶PAG.77. Ὑπαρξάσθω δέ) Quia incipit Geographus hoc loco docere lectorem principia Geographiæ, placuit quibuſdam ſeparare hanc partem à ſuperioribus: nam etiam in veteribus quibuſdam codicibus hic conſtituitur libri tertij initium. Mihi verò hæc partitio non probatur: Is enim eſt duorum iſtorum librorum ordo, eáque diſpoſitio, vt ſequentia à ſuperioribus non rectè ſeparari queant.

εἴρηται γὰρ ὅτι καὶ τῇ αἰσθήσει καὶ τῷ λόγῳ δεικνύται τοῦτο) Paullò aliter legebatur hic locus in Aldino codice. Sed ita eſſe legendum vt emendauimus etiam ſine veterum codicum, ope facilè fuit videre. Lectorem enim Strabo ad librum priorem reijcit: què ſi conſulat vel puer, intelliget ſic omnino eſſe legendum. Sic ibi Strabo, Ὅτι δ' ἡ οἰκουμένη νῆσός ἐστι πρῶτον μὲν ἐκ τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς πείρας ληπτέον. Mox, Καὶ ταῦτα δὴ αἰσθήσει λαβεῖν οὐχ ὑπάρχει ἀλλ' ὁ λόγος δείκνυσι. Xylandri negligentiam nemo ſanus hoc loco excuſauerit.

ἀσχήμων) Malim cum veteribus libris quibuſdam εὐσχήμων.

ἐμφαίνοντα) Fortè ἐμφανθέντας, vt ἀφελέντας modo.

καὶ λαφθέντος παρ) Scribe καὶ τοῦ λαφθέντος.

ἐλάττω ὅ εἰσιν) Scribe ἐλάττω. –

πλείων ἂν εἴη τὸ λοιπόν) Putabam legendum eſſe πλείων ἂν εἴη ὁ τὸ λοιπόν. Sed hic locus grauius laborat quam vt facilè ſanari queat ſine auxilio meliorum librorum. Interea nihil muto.

¶PAG.78. ἐνταῦθα δὴ ποιητέον) Scripti quidam δεῖ habēt pro δή, quidam δεῖν, quod melius conuenit.

Ὄντος δὲ κατ' Ἐρατοσθένη τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου σταδίων μυριάδων πέντε καὶ εἴκοσι καὶ δισχιλίων.) vide Macrob. & Cleom.

πεντεκαίδεκα ἑξηκοστῶν σταδίων) Veteres circulum in Sphæra maximum diuidebant in partes LX. Poſteriores verò, quia videbatur commodius, eas partes ſexies multiplicarunt, eundémque circulum conſtituerunt partium CCCLX. At qui in partes tantum LX. tribuebant iis vnum quódque τεταρτημόριον XV. partium erat, ὅταν ὁ ὅλος κύκλος LX. Partes autem ſingulas Aſtrologi ἑξηκοστάδας appellant, Latini *ſexageſimas*: vtitúrque illa voce etiam Strabo paullò poſt. Neque dubito ego doctos viros mihi eſſe aſſenſuros eandem vocem hic quoque reſtituenti. Nam quid hæc lectio ſibi vult? ἑξηκοστὰ σταδίων. Nimis certum eſt ſcripſiſſe Strabonem ἑξηκοστάδων.

συνοῦντος γὰρ εἶναι) Scribe συνοῦντος γὰρ εἴη.

τὰ ὑπὲρ τοῦ Βορυσθένους Lege τὰ ὑπό. Sed quia Aldus ediderat ὑπὸ pro ὑπὸ inde manauit ὑπέρ.

ὕστατοι τῶν γνωρίμων Σκυθῶν Ῥωξολανοί) Strabo lib. ſeptimo, ὑπὲρ τῶν Ῥωξολανῶν οὐ τινας οἰκοῦντας ἴσμεν.

τῆς Βρεττανικῆς) In quibuſdam veteribus ſcribitur aliquoties hæc vox per Π initio, vt & apud Stephanum Πρεττανικά.

¶PAG.79. ἐνταῦθά που πίπτει) Deeſt aliquid vt plena ſit ſententia.

παρ' αὐτὸν. Πολλαχοῦ δὲ συγχεομένου) In veteribus quibuſdam libris legitur Παντοχοῦ δέ: vnde ſuſpicari meritò poſſe quis videtur ita eſſe legendum mutata diſtinctione, Παντοχοῦ δὲ ἢ πολλαχοῦ γε συγχεομένους τοὺς ἀνθρώπους ὁ Πυθέας, aut etiam ſine ἤ.

τῷ ὑπὸ

A τῷ ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου) Scripti tres διὰ Βυζ.

εἰδὼν δεῖ τοῖς ἰδίοις λέγειν φροντίζειν) Suſpectus mihi locus. quanquam lib. vett. in ordine tantum verborum variant, εἰδὼν δεῖ φροντίζειν τοῖς ἰδίοις λέγειν.

καὶ γὰρ τὴν Βρεττανικὴν ἔχειν δὲ ἀμφὶ Ῥωμαίους) Vide Libro quarto, vbi de Britannia.

διὰ τῶν χειρουμένων εἰκασμάτων) Veteres lib. χειρωτέων: non placet: quãquam ita vetus interpres: εἰκασμάτων, vox eſt mihi ſuſpecta.

B ¶PAG.80. περὶ τὸ ἀνομοιομερές) In multis veteribus libris ſcriptum eſt ἀνομερές. Ac mirum quàm ſæpè illa vox in manu ſcriptis occurrat: quæ ne Græca quidem videtur eſſe.

διάγνωσιν ἔχοντες) Malim συντιθέντες vt modo dixit, ἐκ δὲ τούτων συντιθέντες ἡ διάγνωσις τοῦ ὅλου γίνεται. Eſt autem hic locus egregius, & vt ſi quis alius illuſtris.

καὶ πλασάμενοι τῆς ἐκεῖ τόπους) fortaſſe περὶ τοὺς ἐκεῖ τόπους.

ὅτι πρὸς ἐπιστήμην πολὺ κρείττων ἐστί) Lego κρεῖττον. Quod

C ait, præſtare auditum viſui πρὸς ἐπιστήμην: id verò controuerſia non caret: nec Straboni aſſentietur Polybius, qui τὴν ὅρασιν longè præfert. Quum enim, inquit, duo veluti inſtrumenta nobis ſint a natura conceſſa, οἷς πάντα πυνθανόμεθα καὶ πολυπραγμονοῦμεν viſus haud paullò certior eſt & ἀληθινώτερος, & vt ait Heraclitus, ὀφθαλμοὶ τῶν ὤτων ἀκριβέστεροι μάρτυρες. Vide reliqua Equidem Polybium & Strabonem facilè conciliari poſſe exiſtimo: quum ſit vtriuſque ſententia meo iudicio veriſſima. Nam etſi certior eſt ἡ ὅρασις: tamen pauca omnino ſic

D ſciri poſſunt: ideò ἡ ἀκοὴ vtilior πρὸς ἐπιστήμην dici meritò poteſt.

¶PAG.81. Ἀπήγγελται δ' ἡμῖν) hoc eſt, Expoſita etiam ſunt à nobis ea quæ de Hyrcania & Bactriania accuratius Apollodorus Artemita quàm alij conſcripſit. Hãc eſſe ſententiam apparet ex lib. XI. vbi in deſcriptione illarum regionum toties citatur Apollodorus Artemita. Interpretes hunc locum aliter accipiunt quibus non aſſentior.

ἃ πολλῶν ἐκείνου μᾶλλον ἀφώρισται) Fortè ἃ τῶν πολλῶν, vel

E ἃ τῶν ἄλλων. ἀφορίζειν eſt accuratè explicare alicuius regionis fines ac terminos.

ἐμβαλλόντων μετὰ στρατιᾶς ποτέ) Malim ἐμβαλόντων. Hiſtoriam habes libro XVI.

στόλος ἄνω πλεόντων) Vide libro XVII. vbi de Alexandria.

καὶ πρὸς τὰς χρείας τὰς πολιτικάς) Memor eſt vbiq; ſui inſtituti. Nã hoc opus eorum potiſſimum gratiâ ſuſcepit qui in Reip. adminiſtratione verſantur: vt libro primo dictum eſt.

F ποῖόν τι καὶ πόσον μέγεθος) Scripti duo, ποῖόν τι καὶ πόσον

καὶ τὸ τῶν Αἰγυπτίων) De hac diximus ad lib. I.

καὶ ὅσον ἐστὶ τὸ μέγιστον) Lege cum veteribus codicibus ἴσον non ὅσον.

τοῦτο δ' ἤ δῆλον) Lege ſine ἤ vt in quinque veteribus ſcriptis.

¶PAG.82. ἔν τι τῶν περὶ τὰ Γάδειρα καὶ Ἰβηρίαν ὁρᾶσθαι) Quid? non enim dicit quid illud ſit quod in Hiſpania conſpici poſſit. Puto autem deeſſe alicuius ſideris nomen. Ipſius fortaſſe Canopi de quo etiam in ſe-

G quentibus loquitur.

μικρὰ τῶν Γαδ.) Malim μικρῷ.

¶PAG.83. τὰς δ' ἐκ κατακλιμάτων, ἃς φύσει δεῖ λέγειν) Lege & diſtingue, τὰς δ' ἐκ κατακλιμάτων. Τὰς μὲν δὴ φύσει λέγειν. Xylander hunc locum optimè interpretatus eſt.

μὴ πολὺν μέν) Lege καὶ τὰς πολὺν μέν.

καὶ μακρὰν ἐν τοῖς κατακλιμάτων) Lege totum hunc locum: Intelliges ni fallor, legẽdum eſſe μακρὰν ἐν τοῖς κατακλιμάτων, vel ἐκ κατακλιμάτων, vt paullò antè, vel κατακλιματικὴν vt opponantur φυσικὸς & κατακλιματικός.

τὸ ἴχνη μὲν δοῦντες) Lege cum veteribus τό γε ἴχνη.

ἐνταῦθα καὶ τὸ ἀφ.) Fortè, καὶ ἐνταῦθα, Vulgò malè hæc diſtinguuntur: προσεκκαλυμμένη autem habent veteres quidam, non προσεγκαλυμμένην.

κατὰ

τῶν δ' ὠκεανὸν πολλοὺς, μεγίστους δ' τέτταρας) In hac breui Inſtitutione ſequitur Geographos Eratoſthenem: ſicut & Dionyſius Periegetes, qui hanc ſententiam ſic expreſſit: loquitur de Oceano,

Κόλπους δ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἀποπλάζεται ἐνδόθι βάλλων
Εἰς ἅλα· παύρους μὲν πλείονας, πισύρας δὲ μεγίστους.

ὁ ἐκ τῶν βορείων) Fallitur. Caſpium enim mare non Oceani ſinus ſed mare per ſe. Vide ad lib. x i.

ἐν ἄλλῳ πλάτει) Lego ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ πλάτει.

εἰς δύο κόλπους πελαγίους) τοῦ μεγέθει videlicet.

ἐκεῖνον δ' εἰ λεπτοί) De Caſpij oſtio, meræ nugæ vt iam diximus. De Perſico ſinu non fallit: Nam habet oſtium latum ſtad. 2 0 c. ſi vera eſt Arriani vel lectio vel aſſertio: vide ad lib. x v i. At maris mediterranei oſtium vix l x x. ſtad. latum eſt, ἐξ συνάπτοντων. Arabicum quoque ſinum oſtio eſſe anguſtiore v i i. milliarum Italicorum conſtat.

¶Pag. 84. λέγεται δ' τὸ μῆκος ἑκατὸν καὶ διχίλιοι) Cum dicit λέγεται indicat ſe referre quod vulgo credebatur. Ideò legendum puto τριχιλίων. Nam ita ſupra ſcribitur: vbi vulgò receptam τῶν μιλίων longitudinis dimenſionem refert, εἶναι τὸ διάφραγμα τὸ ἐπὶ στήλας ἀπὸ πορθμοῦ μυρίων τρισχιλίων.

τῶν ἄλλων ἐστὶ μεγίστη) Magis placet ordo verborum qui in veteribus reperitur, αὐτὴ δ' τῶν ἄλλων τῶν καθ' ἡμᾶς ἐστι μεγίστη καὶ ἀρίστη.

καὶ Ιλυα) Reprehenditur ab eruditis viris Strabo quòd Æthaliam & Iluam enumeret quaſi duæ eſſent inſulæ quum vna ſit & eadem inſula licet Ptolemæus duas faciat. cuius ſimilia in eadem re peccata alibi arguemus. Ad Strabonem verò quod attinet, eum ſciremus inſulas, Tyrrheni maris eû deſcripſiſſe viſas ſibi, non ἐξ ἀκοῆς tantum, putabamus traiectione verborum hunc locum fuiſſe corruptum: quum ipſe ita ſcripſiſſet, πρόκειται δ', Αἰθαλία τε (ἢ καὶ Ιλυα) καὶ Πιθ. Sed poſtea ipſi ſerunt nos eſſe ſecuros veteres codices. In quatuor enim antiquis manu ſcriptis illa non reperiuntur καὶ Ιλυα: nimirum ex Ptolemæo aliquis Strabonis Geographiam amplificauit. quod alibi quoque factum deprehendimus.

ὅτι Ιουρμας καὶ Εὔβοιαν) De his accuratius ad lib. i i i. Dionyſius poeta verſatur in eodem errore.

Νῆσοι δ' ἑξείης Γυμνησιάδες ἀγχι δὲ Βύσος.

quem poetæ locum quum omnes codices, etiam meus ſcriptus cum antiquis ſcholiis ita ſcriptum habeant, neſcio an mutanda fuerit lectio Aldina καὶ Βύσος quam lectionem etiam Euſtathius & Stephanus confirmant.

Μήνιγξ) Paſſim reperies alteram γραφὴν quam ex veterib. lib. annotauimus Μῆνιξ.

τὸ δ' βάθος) Βάθος vocat ſpatium in qood effunditur Syrtis maior à Libyco littore in continente penetrans.

ἀφ' Ἑσπερίδων εἰς Αὐτόμαλα) Xylander ἀφ' ἑσπερίδων interpretatur, ab Heſperidum inſulis. Vellem docuiſſet nos vbi eæ eſſét quas intelligebat. Nô enim, ſat ſcio, intellexit de iis quas cômemorat Plin. lib. v i. cap. x x x i. Et tamen quaſnam alias vellet intelligi neſcio. Enimuero inſulas hic nullas Strabo commemorat. Nam vt indicet τὸ βάθος Syrtis maioris, effundi eam ait ab Heſperidibus ab Automala. Heſperides vocabantur olim teſte Ptolem. Berenice vrbs maritima in Cyrenaica ditione. Stephanus. Ἑσπερὶς πόλις Λιβύης ἡ νῦν Βερενίκη. Plinio verò, cui potius aſſentior, ea vrbs non Ἑσπερίδες, nec

A Ἑσπερὶς, ſed Ἑσπερίδων dicitur. *Berenice in Syrtis extremo cornu eſt quondam vocata Heſperidum ſupradictarum, vagantibus Græcæ fabulis.* Straboni lib. x v i i. in eo tractu eſt λιμὴν Ἑσπερίδων. Vide locum. Automala autem vrbs fuit in ipſo μυχῷ maioris Syrtis. Inſpice Ptolem. tabulas. Facilè intelliges quàm rectè τὸ βάθος maioris Syrtis ab Heſperidum vrbe ad Automala dimetiatur Geographus.

¶Pag. 85. τοῦ τοῦ Μέλανι κόλπῳ καὶ τὸ Ελλ.) De Melane ſinu Dionyſius Periegetes,

B Κεῖθι Μέλας καὶ κόλπος ἐφ' Ἑλλήσποντον ἰκάνει,
Ἀφρῷ ἐρευγόμενος.

Ἔστι δ' διθάλαττος τόπος περὶ τοῦτος) Dionyſius poeta poſtquam deſcripſit Carambin & Criû metopon, ſubiicit

Ἔστι δ' αὖ καὶ πόντος ἰδεῖν διθάλασσον ἰόντα.

¶Pag. 85. διάφραγμα εἰς Ἀλεξάνδρειαν βορρᾶς) Lege βορέα. paſſim ita loquuntur Græci autores, ὁ πλοῦς βορέα vel λιβὶ vel νότῳ. Interpretû alter omiſit, alter minus rectè expreſſit.

καὶ τῆς ἐκτὸς Αλυος ποταμῶν ἰδεῖν) Placet vetus lectio

C quatuor ſcriptorum, ποταμῶν.

¶Pag. 87. ὥστε παντοῖον καὶ τὸ γεωργικὸν τι [καὶ τὸ γεωχαρικὸν] καὶ τὸ πολιτικὸν καὶ τὸ μάχιμον ἐξαρκεῖν.) Facilè mihi perſuadeo ſententiam meam eſſe hic probaturos viros doctos, exiſtimantis voces illas καὶ τὸ γεωχαρικὸν nullum hic locum habere ac proinde eſſe delendas. In veteribus quibuſdam deſunt hæc καὶ τὸ γεωχαρικὸν τι, non rectè.

ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τοῦτο) Locus eſt corruptus. Fortè, ὡς εἰκότως ἐπικρατεῖ τοῦτο.

D τῶν ὡς ἂν προχειλιμαίων μερῶν) Manuſcripti, προχειλημαίων: & ita Euſtath. citat.

¶Pag. 89. καὶ τῶν τοιούτων πλείστων ἀκροατηρίων) Suſpicor legendum eſſe καὶ τῶν τοιούτων πλειόνων ἀκρ. vel ſic καὶ τῶν τοσούτων πλειόνων ἀκροατηρίων, vt alibi loquitur.

καλοῦσι δ' τοὺς τοιούτους οἰκήσεις Αὐάσεις) Veteres codices cum hic tum libro x v i i. mutant υ in ν. Αὐάσεις: quæ lectio fauere eorum ſententiæ videtur qui Αβάσεις putât eſſe legendum. Mihi verò non probatur vt in voce barbara etymologiam quæramus ceu eſſet vox Græca.

E Barbaram vocem appello hanc: quia Strabo ait καλοῦσι Αἰγύπτιοι: qui ſanè Græcè non loquebantur.

¶Pag. 90. καὶ Μαυρουσίους καὶ Νιγρῖτας) Lege Φαρουσίους. Stephanus Φαροι: ἔθνος Λιβυκόν: vel Φαυρούσιοι. Dionyſius Periegetes,

Γαιτυλοί τ' ἐπὶ τοῖσι καὶ ἀγχίγυοι Νιγρῆτες
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖς Φαυρούσιοι.

vtraque lectio reperitur in veteribus libris in x v i i.

εἶτα Σίντας καὶ Βυζαντίους) Sintas, opinor, vocat qui apud Ptolem. Σίνιττες. Byzacij ſunt, qui Plinio Byzatij inco-

F læ, Stephano Byzantes: apud Herodotum in vulgatis cod. corruptè iam Stephani temporibus Γύζαντες: hodie etiam corruptius Ζυγαντες. Legendum Βύζαντες.

τοὺς μὲν Μασαιλύους, τοὺς δὲ Μασσυλιεῖς προσαγορεύοντες) Legendum τοὺς μὲν Μασυλιεῖς. Dionyſius,

Ἔνθα Μασαισύλιοί τε καὶ ἀγχιμόλοι Μασυλῆες.

¶Pag. 92. ὀκτακισχιλίους καὶ ἑκατὸν τοὺς πλείω.) Veteres quidam ὀκτακισχιλίους καὶ ἑκατοντάκις.

Κυρήνης τοσούτους ὅσον τετρακοσίους σταδίους) Quidam veteris libri, ὅσον τετρακοσίους σταδίους. Et contra mox,

G Καρχηδόνος δὲ νοτιώτεροι εἰσὶ χιλίοις καὶ τετρακοσίοις σταδίοις: quas lectiones aliás Deo volente accuratè expandemus.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS ET CASTIGATIONES IN LIBRVM III. GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

ΑΠΟΔΕΔΩΚΟΣΙ δ' ἡμῖν τὸν πρῶτον τύπον τῆς γεωγραφίας) Geographi officium bifariam partitus eſt Strabo libro ſecundo: Prius enim tradĕdam eſſe dixit τὴν ἁπλῶς quādam καὶ τύπῳ, rudémque informationē totius οἰκουμένης, docendúmque & quāta ea ſit, & qualis, & τὴν ἔχουσαν πρὸς τὴν ὅλην γῆν, aliáque id genus quę de habitata à nobis terra generatim dici ſcirique decet: Deinde autē ad τὰ καθ' ἕκαστα dixit eſſe accedendum, ac ſingulorum locorum ſitum & ingenium exponendum. Cum igitur priorem partem ſit executus Strabo libro ſuperiore, reſtat vt ad poſteriorem ſe conuertat. Porrò quum eodem prorſus ordine ac via eadem progrediatur in partium ſingularum enarratione, qua ſupra omnes in generali τῆς οἰκουμένης deſcriptione partes recenſuit, nihil eſt cur de hoc plura dicamus.

καὶ ὑπεσχόμεθα ἔπειτα) Reſpicit illum locum libri ſuperioris, vbi ita ſcribit, τὸν αὐτὸν τρόπον χρὴ καὶ τὸν γεωγράφον &c.

κατὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας) quas ſupra expoſuit illo loco. Αρκτέον δ' ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, ὅτι πολυσχήμων τε, καὶ πρὸς &c. Plinius, *Primum ergo de Europa altrice victoris omnium gentium populi, longéque terrarum pulcherrima.* Inde & Ptolemæus orditur. Et ſanè quum ab iis ordiri ſit melius quæ notiora ſunt quàm ab ignotioribus, neceſſe erat veteribus ab occaſu incipere. Nam τὸ δυτικὸν πέρας τῆς οἰκουμένης, & certùm erat, & omnibus notum: τὸ ἀνατολικὸν contra, nec certum, nec multis cognitum.

ταύτης δὲ τὸ μὲν πλεῖον οἰκεῖται φαύλως) τὸ πλεῖον, hoc eſt, τὰ πλεῖστα pleráque omnia, totáque ferè ὡς ἐπιπαν εἰπεῖν. Nec verum eſt elogium Melæ quod ille Hiſpaniæ toti tribuit. *adeo*, inquit ille, *fertilis, vt ſicubi ob penuriam aquarum effœta & ſui diſſimilis eſt, linum tamen aut ſpartum alat.* Minus etiam conſideratè & Solinus, & Iuſtinus libro XLIIII. Hiſpaniam dilaudant. Nam etſi in Hiſpania omnia reperiuntur quæ illi aiunt: tamen toti non rectè attribuuntur. Nam vt ait Strabo multis locis οἰκεῖται φαύλως, eſt etiam vbi non οἰκεῖται.

ἡ δὲ περίμετρος) Atqui Plinius Hiſpaniam quacunque ambitur mari, vni vult cedere Italiæ.

Εἴκελον γὰρ βύρσῃ) Dionyſius Periegetes. *Ηπείρου κείνης ἰκέλην ἐκτεταμένῃ βύρσῃ.* Mela τὸ σχῆμα Hiſpaniæ ſic explicat, *Ipſa Hiſpania niſi qua Gallias tangit, pelago vndique incincta eſt: vbi illis adhæret, maximè anguſta, paulatim ſe in noſtrum mare & Oceanum extendit, magis magiſque latior ad Occidentem abit, ac fit ibi latiſſima.* Iuſtinus. *Forma terræ propè quadrata, niſi quod arctantibus freti littoribus in Pyrenæum coit.* Æthicus verò trigonam Hiſpaniæ formam facit.

ἔχει δὲ σταδίων ἑξακισχιλίων ἐπὶ τὸ μῆκος) Hiſpaniæ longitudo vt variè ſumi poteſt, ita ab autoribus variè traditur. Vide Plinium libro quarto cap. XXII. Oram Hiſpaniæ meridiei obuerſam ita metitur Strabo infra. A Gadibus ad columnas ſtadia ſunt 2000 Inde Carthaginem nouam 2200. Totidem inde ad Iberi fluminis oſtia: à quo loco ad Pyrenæos montes ſtadia ſunt 1600. qui ſtadiaſmus efficit ſummam ſtad. 8000. Polybius libro III. eandem τοῦτον τρόπον ita metitur. A noua Carthagine ad τὰ κατὰ τὰς Ἡρακλείους στήλας στόμα ſtadii ſunt 3000. ab eadem ad Iberi fluminis oſtia ſt. 2600. Inde ad Emporium, qui locus non ita multum diſtat à Pyrenæis 1602. Quare à Columnis ad Emporium ſtadia erūt ſecundum hanc Polybii dimenſionē 7200. Iſque Strabonis hic locus de mediterraneis non curuo littore intelligendus. Porrò ſtadia 6000. efficiunt DCCL. M. paſſ. Romana menſura: ſi quis cum Plinio conferre velit.

πλάτος δὲ πεντακισχιλίων) Quæ ſunt DCXXV. M. paſſ. Appianus verò initio Ibericæ hiſtoriæ autor eſt Hiſpaniæ latitudinem quibuſdam in locis cenſeri ſtadiorum CCIↃↃ: ſed hoc quomodo ſit accipiendum ipſe indicat. addit enim, καὶ ἔστιν αὐτῆς τὸ πλάτος ἀντὶ μήκους. quanquam ne ſic quidem criminatione falſi ſe liberat.

καὶ μάλιστα πρὸς τῇ Πυρήνῃ) Nam hac parte anguſtiſſima eſt Hiſpania, vt ex Mela & Iuſtino modo retulimus, & infra à Tarracone ad Pompelonem ipſámque Oceani oram ſtadia dicuntur eſſe CIↃ CIↃ CCCC. Iuſtinus tamen ita ſcribit, *Porrò Pyrenæi montis ſpatium ſexcenta millia paſſuum efficit.* quæ ſunt ſtadia IV CIↃ DCCC. Diodorus verò Pyrenæus ait porrigi in longitudinē ſtadia fere III CIↃ.

Ὄρος γὰρ διηνεκὲς ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν) Plinius, *Ipſa Pyrenæi iuga ab exortu æquinoctiali fuſa in occaſum brumalem breuiores latere ſeptentrionali quam meridiano Hiſpanias faciunt.*

συνάπτειν τὸν ἰσθμὸν ποιοῦντας παρὰ τὸν Ἰβηρικόν) Vt ea ſit ſententia quam Xylander elicit, legendum fuerit παρὰ τὸν Ἰβηρικόν. Nam ita interdum loquitur. Mox, ἐπιδέον ἔχουσαι στενότερον παρὰ τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις. Sed ea ſententia falſa eſt: Neque ènim iſthmus hic Gallicus Hiſpanico eſt anguſtior. Straboni enim vterque hic iſthmus minor eſt ſtadiis 3000. maior autem 2000. De Hiſpanico teſtatur hoc loco: de Gallico ſic ſcribit libro ſuperiore συνάγεται δ' εἰς ἰσθμὸν ἐλαττόνων μὲν ἢ τρισχιλίων σταδίων, πλειόνων δ' ἢ δισχιλίων. Et Hiſpanicum potius eſſe anguſtiorem probari facilè poſſit. Plinius. *A Pyrenæi promontorio Hiſpania incipit, anguſtior non Gallia modo, verum etiam ſemetipſa.* Et Strabo igitur idem voluiſſe hic indicare videtur: itáque eius verba aut legit, aut accepit vetus interpres, qui ita vertit quaſi legiſſet, παρὰ τὸν Ἰβηρικὸν ἰσθμόν. Ego verò ſuſpicabar deeſſe vocem πλάτος quam librarius omiſiſſet, quia eadem mox ſequitur, vt ſuperuacaneam. Docti cogitent.

ἐν τῷ κόλπῳ Νήρων) Secuti ſumus Xylandri emendationem vocis Νήρων pro Ἱερῶν quæ Strabonis ipſius autoritate nititur. Veruntamen quum apud Melam nominetur in eodem tractu fluuius Ierna, dubitamus aliquod grauius malum huic loco ſubeſſe.

¶ PAG. 95. τῇ Λατίνῃ φωνῇ καλοῦσι Κούνεον) Verba Strabonis nihil habent aut obſcuri aut ambigui: ſatis enim apertè ſignificat tractum vicinum promontorio Sacro Cuneum agrum eſſe appellatum. Sed hæc parum conſentiunt cum iis quæ ab aliis traduntur. Nam Aeliano quidem autore non ager vicinus, ſed ipſum promontorium Cuneus appellatur: idque rationi videtur eſſe magis conſentaneum, vt quiuis tabulas intuens facilè iudicabit. Mela tamen & ipſe Cuneum agrum vocari tradit. Nam quod eruditiſſimus Pintianus putabat emendandum Melæ locum legendúmque *Cuneus à Græcis dicitur* non *Cuneus ager dicitur.* id verò ferri non poteſt. quis enim mihi perſuadeat voce Græca illum locum Hiſpanos nominaſſe? & Strabo diſertè ait Latinam vocem eos vſurpaſſe. quod mirum non eſt: Nam & Romanis parebant illo tempore Hiſpaniæ & linguæ Latinæ vſu fuiſſe delectatos Hiſpanos, præter quàm quod teſtatur paulò poſt geographus, infinita locorum nomina docere poſſint, apud Plinium præſertim. Plinio non ager promontorio Sacro vicinus, ſed aliud quoddam promontorium Cuneus appellatur. Appiano verò quid faciemus obſecro, Cuneos populos ſæpius appellanti? Ego Cuneos ab eo quodam locu appellari obſeruaui, quos Strabo Celticos vocat

A in mentione vrbis Coniſtorſis.

περιλαμβάνειν δὲ τὰ χωρία ταῦτα τρία) Mirum eſt nec Plinium nec Melam vllam feciſſe harum inſularum mentionem. Rurſúſque mirum eſt Strabonem nullam eorum promontoriorum facere mentionem quorum hic meminère & Plinius & Mela. Ille enim vt dixi Cuneum eſſe ait promontorium à Sacro diuerſum. huius autem verba ſunt hæc, *Luſitania trans Anam quà mare Atlanticum ſpectat, primum ingenti impetu in altum abit, deinde*
B *reſiſtit, ac ſe magis etiam quàm Bætica abducit: qua prominet bis in ſemet recepto mari in tria promontoria diſpergitur. Anæ proximum quia lato ſede procurrens ſe ac ſua latera faſtigat, Cuneus ager dicitur: ſequens Sacrum vocant. Magnum quod vlterius eſt.* Sed qui hunc locum Strabonis cum verbis Melæ diligenter comparabit facilè intelliget Artemidori inſulas non eſſe alias, quàm quæ Mela appellat promontoria ab vtroque latere Sacri. Ego autem ſæpius obſeruaui inſulas & promontoria apud Geographos confundi: ita vt quod alius ἄκραν ſiue promontorium eſſe
C dixerit, alius inſulam aut peninſulã appellet. Sic quam paullò poſt Scombrariã inſulam vocat noſter, Ptolemæus ἄκραν hoc eſt promontorium. Καινὺς in Italia Straboni & Stephano inſula eſſe dicitur, Plinio promontorium. Minoa ante Megara Straboni inſula, Thucydidi ἄκρα. Leucas Ptolemæo ἄκρα dicitur, Straboni & Thucydidi inſula ſemper vel peninſula. Poſſem alia referre. Ergo hic quoque ἄκραι Melæ ſunt νησίδια Artemidori: vt valde mirer viris doctiſſimis qui in explicandis Mela & Plinio laborarunt hæc non veniſſe in
D mentem.

Ἡρακλέους δ' ἱερὸν ἐνταῦθα δείκνυσθαι) Quis non videt legendum eſſe οὐ δείκνυσθαι?

καὶ μεταφέρεσθαι ὑπό τινων μυθολογεῖν) Nõ auſim affirmare locũ mẽda carere. Sententia tamẽ perſpicua eſt. Dixerat Ephorus in eo tractu eſſe tẽplũ Herculis: id Artemidorus negat, & vnde ortum ſit mendacium indicat: nempe ex eo quod illius loci accolæ dicerent ſacrum cum eſſe Diis neſcio quibus, ac de lapidibus referrent qui in ſpeciem aræ colocati fuiſſent, eos vel
E ſua ſponte migrare & ſubinde locum mutare, vel à Dis ipſis transferri ſolitos. Apud Iuſtinũ de religione huius loci ſic ſcriptũ reperio. *In huius gentis finibus sacer mons eſt, quẽ ferro violari nefas habetur: ſed ſi quando fulgure terra proſciſſa eſt, quæ in his locis aſsidua res eſt, detectum aurum velut Dei munus colligere permittitur.*

μείζω δ' ὁρᾶσθαι τὸν ἥλιον) Mirum non eſt hominibus imperitis ita fuiſſe viſum, cum certum ſit. & Solem & alia corpora cœleſtia maiora videri cum oriuntur aut occidunt, quàm quum μεσουρανεῖ. cuius rei rationẽ
F Phyſici atque etiam Optici variè explicant, & Strabo mox veram aperit. quæ & τοῦ ψόφου qui cerni videtur cauſa eſt.

σίζοντος τοῦ πελάγους) quaſi Sol nihil aliud eſſet quam μύδρος διάπυρος, & ardens aliquod corpus, quod Oceano immerſum perinde ſtrideret vt ferrum candens aquæ immiſſum: quę meræ ſunt nugæ & aniles quidẽ. Et tamen reperti ſunt olim Philoſophi qui ſolẽ μύδρον eſſe διάπυρον pronuntiarent in primis autem Epicurus fidem habens Hiſpanis hac in parte. Cleomedes de E-
G picuro. Ἀλλὰ γὰρ μυθολογεῖν γεγόνασι τινὲς ὡς τῆς Ἰβηρίας ἀκούσαντες ἐμπίπτοντα τὸν ἥλιον τῷ ὠκεανῷ, ψόφον ἐμποιεῖν σβεννύμενον, ὡς διάπυρον σίδηρον ἐν ὕδατι, ὅτι ταύτην ἦλθε τὴν δόξαν. Meminit huius rei & doctiſſimus poëta Auſonius initio epiſtolæ ad Paulinum XIX.

Condiderat iam Solis equos Tarteſſia Calpe
Stridebátque freto Titan inſignis Hibero.

Narrat etiam Tacitus tale quid de mari Germanico.

διὰ τὸ τὰς ἀναθυμιάσεις) Non dubiũ quin hæc ſit vera eius rei cauſa. Vide præter alios Cleomedem.

οἱ Ἀνας περὶ τόπον ἐπιστρέφει) Intelligit flexum Anæ quem his verbis Ptolemæus indicauit Καὶ ἡ ἐπιστροφὴ τοῦ ποταμοῦ γεγραμμένη παρὰ τὴν Ταρρακωνησίαν ὡς ἐπὶ τὸ Βαλεαρικὸν πέλαγος.

A ἐν Κελτικῇ γίνονται τὸ πλέον) Manuſcripti libri Κέλτικοι. Lego Κέλτικοι, vt alibi in hoc libro. Plinius de Bætica, *Celticos à Celtiberis ex Luſitania aduenisse manifeſtum eſt, ſacris, lingua, oppidorum vocabulis, quæ cognominibus in Bætica diſtinguuntur.*

καὶ Καρπητανοὶ καὶ Ὠρητανοί) Quod ait hos populos eſſe ἐν τοῖς ἄνω μέρεσι τῆς Βαιτικῆς, conuenit cum Plinio qui Tarraconenſem à Bætica ac Luſitania iugis Oretania Carpetaníſque diſtingui ait. Sed quod Bæticæ hos vi-
B detur attribuere, diſſentit Ptolemæus, qui in ἀρκτικῷ Tarraconenſis prouinciæ eos recenſet. videntur autẽ Carpetani ii eſſe quos alii Gręci Carpeſios appellant. Stephanus, Καρπήσιοι ἔθνος Ἰβηρικὸν τὸ ἐντὸς Ἴβηρος ποταμοῦ. Polybius ſanè libro III. Καρπησίους appellat quos Carpetanos Liuius in eadem hiſtoria libro XXI. Καρπητανοὺς tamen idem Polybius agnoſcit alibi, niſi nobis noſtri imponunt libri. vt & Liuius Carpeſiarum gentẽ lib. XXXIII. Legimus apud Stephanum exiſtimaſſe quoſdam Καρπητανοὺς eos eſſe qui Calpeo accolerent,
C ſic dictos quaſi Καλπητανοὺς aut Καλπιανοὺς potius.

καὶ οὐέτωνες) Οὐέττωνες vt infra & apud Ptolemęum. Silius Italicus

At Vettonum alas Balarus probat æquore aperto.

Ptolemæus Luſitaniæ hos adſcribit, vt & Plinius libro IIII. cap. XXII. qui tamen alibi in Hiſpaniæ citeriore eos collocare videtur: quanquam eo loco malè legitur Vectones. vt & capite XX. libri IIII. niſi quis putet Vectones hoc poſteriore loco alios eſſe à
D Vettonib.

πρὸς ἅπαντας προέχειν τῶν ἄλλων) Plinius de Bætica *Cunctas provinciarum diuiti cultu & quodam fertili ac peculiari nitore præcedit.*

¶ PAG. 96. ἀπὸ δὲ τῆς ἐνοικούντων τουρδητανίας) Scribe τουρδητανίας vt infra. Etiam Stephano Turdetania & Bætica voces ſunt ſynonymæ. τουρδητανία, ait, Hiſpaniæ eſt regio, quæ & Bætica vocatur, circa Bætin. Incolæ τουρδητανοὶ vocantur & τουρδοῦλοι. Addit deinde, vocatam hanc regionem ab Artemidoro τουρτυτανίαν, & incolas eius τύρτους καὶ τουρτυτανούς. Turdulorum autem appella-
E tionem non vni tantùm Hiſpaniæ populo conuenire rectè videntur docti viri annotaſſe. Plinius III. cap. I. Turdulos ait Luſitaniam & Tarraconenſem accolere. libro autem IIII. cap. XXII aliorum meminit, qui & Barduli appellentur. Ptolemæo Turditani & Turduli diuerſi quidem ſunt populi, ſed eiuſdem regionis nempe Bæticæ. quanquam Turditanorum regionem etiam trans Anam extendit.

οἱ μὲν τοὺς αὐτοὺς νομίζουσι) Scribe νομίζουσι. vel ὡς οἱ μὲν.

τοῖς τουρδητανοῖς πρὸς ἄρκτον) Ptolemæo Turduli Tur-
F detanis ſunt πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον. At Strabo infra Auguſtam Emeritam in Turdulis collocans, vbi eos velit intelligi ſatis docet.

ὅσῃ δ' ὀλίγη ἰδέα) Vetus lectio, ὀλίγη μιᾷ.

τύχῃ δὲ ἡ χώρα αὕτη) Bætica, cuius περιμέτρου longè alium vide apud Ptolemæum.

τῆς δὲ γὰρ) δή. & εἰς ἂν non ἄν.

τῶν καλουμένων Βαστιτανῶν) Vetus lectio Βαστητανῶν & apud Ptolemæum Βαστητανοὶ, & ita in Strabone paullò poſt. Sed Ptolemæus diſtinguit inter Baſtulos & Baſti-
G tanos, quos hic cõfundit Strabo. Baſtulos Prol. ibi collocat vbi & Strabo, ſed Baſtetanos in citeriore Hiſpania.

τῇ δ' ὑψηλῇ μέγα) Paulinus ad Auſonium.

Diſcuſſit bimarem celſo qui vertice Calpen.

ἐντὸς πόρου ὄρος ὑψηλὸν φαίνεται) Mela de Abyla & Calpe montibus. *Vterque quidem ſed Calpe magis & pene totus in mare prominens.* Vide quæ ſequuntur: Nam Mela illum montem accuratè deſcripſit.

καὶ πρὸς αὐτῇ Κάλπη πόλις) Legendum cenſeo Καρτηΐα πόλις. Nam eam vrbem hic intelligi & res ipſa docet, & ex eo colligi poteſt, quòd toties eam infra nominans, nihil tamen de eius ſitu alibi dixiſſe reperitur. Carteiam autem eſſe vicinam τῷ Κάλπῃ monti, ſatis conſtat. Mela poſtquam Calpen deſcripſit, *Sinus vltra*

eſt, in eâque Carteia. Plinius. *Carteia, Tarteſſos à Græcis dicta, Mons Calpe.* Idem traditur & à Ptolemæo. At Calpen vrbem nemini veterum ne nominatam quidem reperio. Nam quod in Antonini Itinerario Calpe & Carteia diſtingui tanquam vrbes duæ diuerſæ videntur: id verò me nihil mouet, cum ille totus locus ita ſit perturbatus & corruptus vt ex eo certi conſtitui nihil poſſit. Carteiam Appianus ſemper Καρπησσὸν vocat.

ναυσταθμὸς ποτὲ ὑπῆρξεν) Vetus lectio *ναυσταθμόν*. Vtroque genere efferunt autores: atque in hac voce mirè variant veteres codices.

εἶτα Μελλαρία) Omnes ita appellant præter Ptolemæum, vbi Μενλαρία, conſtanter ſcribitur. Eſtque ei alia etiam Menlaria vrbs Conteſtanorum propè Sucronem. Apud Stephanum reperio etiam Μελαρίαν appellaſſe Græcos hanc vrbem.

καὶ μετὰ ταῦτα Βελὼν πόλις καὶ ποταμός) Apud Ptolemæum Βαιλὼν & vrbis & fluuij nomen ſcribitur. Sed Strabo ſcripſit Βελὼν vt ex Stephano cognoſcimus. Nonnulli tamen è Latinis Bello ſcribunt.

ὅθεν τοῦτον οἱ διάπλοι μάλιστά εἰσιν εἰς Τίγγιν) In Antonini itinerario maritimo ſcriptum eſt: *A Belone traiectum in Tingi Mauritaniam, ſtadia* CCXX. Plinius verò libro V. cap. I. de Tingi, *Abeſt à Belone oppido Bæticæ, proximo traiectu* XXX. M. *paſſ.* quem ſi ſequimur, apud Antoninum ſcribendum fuerit CCXL. Apud Melam locus eſt deprauatiſſimus quẽ vt exiſtimẽ corrigendum hic indicabo. Vetus lectio ita habebat, *Atque vnde nos ſumus Cingentera-rum Mellaria, & Belo*, qui locus viros doctos mirè hactenus torſit. Nouiſſimè autẽ vir eruditiſſ. Andreas Schottus veram lectionẽ ſibi viſus eſt inueniſſe: quam ego ſanè multis nominibus probare nequeo. Lego autem, *Atque vnde nos ſumus Tingi contraria Mellaria*: aut *Tingi è regione ſita Mellaria.* Nam Tingis factã hic à Mela mẽtionem mihi eſt perſuaſiſſimum: primum quidem veterem lectionem ſpectanti, quæ eſt vt dixi, Cingenterarum, aut etiam vt in ſuis libris doctiſſimus Elias Vinetus reperit Tingentera; vt iam de eo dubitari non poſſit. Deinde autem video morem Melæ hunc eſſe vt locorum in altera ora oppoſitorum mentionem faciat. Sic alibi, *Maiorem Sabæi tenent partem: oſtio proximam & Carmanis contrariã Macæ.* Nec moueri quiſquam debet quod alij Tingin Beloni non Mellariæ faciunt contrariam. Nam Belo & Mellaria ita ſunt vicinæ vt mirari hoc nemo debeat. Sanè qui Ptolemæi tabulas inſpexerit & huius rei deſinet, cauſam quærere, & mihi niſi fallor aſſentietur.

Ἦν δὲ καὶ Ζῆλις τῆς Τιγγὸς ἀστυγείτων) Scripſerat vt puto Strabo Ζῆλις hîc quoque vt libro XVI. quanquam iſtis in nominibus Barbaris nullam ſecuti ſunt veteres certam analogiam. Plinio Zilis. Ptolem. Ζιλία vocatur.

ἀλλὰ μετῴκισαν ταύτην εἰς τὴν περαίαν Ῥωμαῖοι) Plinius aliter rem narrat: *Zilis*, inquit, *regum ditioni exempta, & iuſſa in Bæticam petere iuſſa.* Sed à Strabone ſtare Ptolemæus videtur, qui in hac Hiſpaniæ ora oppidum quoddam memorat cui nomen Tranſducta, in quod ſcilicet collocati fuerint iſti de quibus nunc loquitur Strabo: & de quibus dubitaui aliquando an hæc Melę verba eſſent accipienda. *In eâque Carteia vt quidam putant Tarteſſos, & quam tranſuecti ex Africa Pœni habitant.* Nam videbatur ſatis apertè Tranſductam Ptolemæi ἀποσημαίνειν. Nũc iis aſſentior qui ad Carteiam ea referunt.

καὶ ὠνόμασαν Ἰουλίαν Ἰοζαν) Iuliæ Iozæ mentionem adhuc quod quidem meminerim non reperi. Puto autem vt dixi eſſe quam Ptolemæus Tranſductam nominat. Plinius quidem eſt autor Tingi mutato nomine appellatam fuiſſe Traductam Iuliam: ſed id ad hunc locum nihil facit.

εἶτα Γάδειρα) Latini Gades fere vocant: ſed Græci propius ad vocis originem accedentes dicunt τὰ Γάδειρα & τὸν Γάδειρον vt Eratoſthenes teſte Stephano. Nã ea vox vt ex Plinio & Solino intelligere eſt, qui ſepę interpretantur, origine Hebraica eſt. Nam Hebræis גדר id ſignificat. Ineptum eſt nimis quod Græci Grammatici volunt nobis perſuadere, dictam Γαδειρα quaſi γῆς δειράς. Melius Heſychius, Γάδειρα, τὰ περιφράγματα Φοίνικες.

ἀνδρεία δὲ τῶν συνεχόντων) Ἀνδρείαν vocat quam melius ἱκανότητα dixiſſet vt docet Philoſophus Nicomacheorũ libro III. ita autem ſcripſiſſe Strabonem etiam ex Euſtathio conſtat. Sed & lib. XVI. etiam apertius ἀνδρείαν poſuit ἀντὶ τῆς ἱκανότητος. Ibi enim de Tyro loquens, eſſe eam ait διαδιάζουσαν αὐτὴν propter multitudinẽ τῆς ἐργασίας, πλεονεκτεῖ δὲ καὶ τῇ πολυανθρωπίᾳ ἀνδρείαν.

καὶ φιλίας πρὸς Ῥωμαίους) Vetus lectio φιλία. Rectè. Vide totam Ciceronis orationem pro Cornelio Balbo. Dio lib. XLI. teſtatur, Gaditanis omnibus datam a Cæſare ciuitatem cum initio belli ciuilis in Hiſpaniam venit.

ὁ Μενεσθέως καλούμενος λιμήν) Etiam Ptolemæus huius meminit. Meneſtheus autem iſte Athenienſium fuit dux belli Troiani tempore. Legimus enim in Græcorũ commẽtariis Meneſtheum de quo loquitur Homerus, Athenas ex Ilio reuerſum, inde a Theſidis pulſum fuiſſe, & in Hiſpaniam veniſſe.

ἀναχύσεις καὶ ἀναβαθμοῖς) Ptol. εἰσχύσεις appellat. vt & Philoſtratus libro V. Latini æſtuaria, quæ vox, Græca ἀναβαθμοῖς rectè exprimitur. Plinius autem æſtuaria Bætis vocare videtur, quæ Strabo & Ptol. κατ' Ἄσταν. Plinij verba ſunt. *Inter æſtuaria Bætis* oppidum Nebriſſa, cognomine Veneria, & Colobona coloniæ, Aſta quæ Regia *dicitur.* In tabulis Ptolemaicis magno errore Aſta tã procul ab Æſtuariis collocatur, vt meritò dubitet aliquis, cur hãc ἀνάχυσιν appellẽt & Strabo & Ptol. τὴν κατ' Ἄσταν. Nec dubito quĩ corrigi hac in parte debeãt primũ quidẽ numeri Ptolemaici, deinde eius tabulæ. Habeo ego antiquã eius editionẽ quæ latitudinẽ Aſtæ tribuit gr. 37 nõ vt vulgò 37.20″. quod probo: & ita puto corrigendũ. Itaq; in Græcò notetur latitudo λζ tantũ: nõ λζ γ'. Porrò æſtuaria hæc pluribus deſcribit infra eodem.

αἱ ἐκβολαὶ τοῦ Βαίτιος δίχα σχιζόμεναι) Mirum eſt in tabulis Ptolemaicis nihil tale apparere. Sanè in veteris editionis cuius modo memini tabulis non inelegantibus, duo iſta Bætis oſtia rectè exprimuntur: & vero cum memorat Ptolem Βαίτιος τὸ ἀνατολικὸν στόμα indicat ſatis, aliud ſe agnoſcere δυτικὸν, vt in Rhodano & aliis fluuiis.

καὶ ὁ τοῦ Καπίωνος πύργος) Libri quidam manu exarati habebant Ἀπίωνος. In Mela videtur vetus fuiſſe lectio libro III. *monumentum Capionis ſcopulo magis quàm inſulæ impoſitum*: nam ita video quoſdam qui patrum memoria ſcripſerunt, locum illum legere: hodie tamen omnes Geryonis de quo alio loco idem Mela.

PAG. 97. *μετέωρος ὑψηλός*) Alexandrinus videlicet: verùm Æthicus in Hiſpaniæ deſcriptione altiſſimi cuiuſdam fari meminit: ſed is alius eſt: quanquam illum θαυμασίως κατεσκευασμένον ait, vt Strabo. *Secundus angulus intendit vbi Brigantia ciuitas ſita eſt Galliciæ, ac altiſſimũ farũ, & inter pauca memorandi operis, ad ſpeculã Britanniæ erigitur.*

καὶ πόλις Ἔβουρα) Apud Stephanum Ἔβουρα: qui ait vrbem eſſe ad Oceanum ſitã propè Gadita. Sed alia ſunt Ebora alia Ebura. Apud Ptolemæum tria ita vocata oppida reperio, quorum nullum eſt ad Oceanum vt vult Stephanos, ſed omnia in mediterraneis. Primum eſt Turdulorum. Alterum Luſitanorum quod Ἔβορα ſcribitur. Tertium Edetanorum in citeriore Hiſpania.

πρὸς δὲ καὶ μύριοι) Superior ſumma ſtadiorum bis mille, efficiebat Romana menſura M. P. CCL. hæc CCXXX tantum colligit: ſtadia autem quadraginta, ſupra mille & octingenta.

ὑπὸ ὁ Βαῖτις διαιρεῖ τὰ μέρη) Lego διαρρεῖ. Paullò antè αὕτη δ' ἐστὶν ὑφ' ὁ Βαῖτις διαρρεῖ ποταμός. Idem error multis locis commiſſus.

καὶ γὰρ διακοσίας φασί) Mirum ſanè vt ait: Plinius in tota Bætica cuius pars tantum eſt ἡ ἐντὸς τῆς Ανα oppida omnia eſſe numero CLXXV. ſcribit. Sed Strabo & hic &

alibi Græcus autores ſequitur.

Μαρκέλλου κτίσμα) Dubium an hic ſit M. Claudius Marcellus qui Coſ. anno ab v. c. DCI. ſortitus eſt citeriorẽ Hiſpaniam & ibi rem feliciter geſſit, vt & Appianus & Epitomę narrant: *κτίσμα* autem Marcelli cũ vocat Cordubam, non mœnia ipſa reſpicit, quæ opinor etiam ante eum erant, ſed coloniam eò miſſam à Romanis vt ipſe explicat.

ἡ μὲν Ἰσπαλις ἐπιφανὴς) Silius Italicus,

Et celebre Oceano, atque alternis æſtibus Hiſpal.

καὶ αὕτη ἄποικος Ῥωμαίων) Plinius oppida recenſens cõuentus Hiſpalenſis. *Et à leua Hiſpalis cognomine Romulenſis.*

ἡ Βαῖτις οὐκ ἔχει) Mendoſam eſſe lectionem hanc, non eo tantum moueor vt credam, quia nuſquam video fieri mentionem vrbis quæ ſic appelletur: ſed etiam quia Stephanus *Βαῖτιν* fluuium eſſe Iberiæ annotans, non videtur fuiſſe taciturus eſſe & vrbis nomen, ſi ita in Strabone legiſſet. Nam hac ille in parte diligenter ſatis eſt verſatus. Videtur legẽdum *Βαίκυλα* de qua idem Stephanus, *Βαίκυλα πόλις Ἰβηρίας περὶ τὰς Ἡρακλείας στήλας*, quæ videtur eſſe ea quam Obuculam Hirtius, Ptolemæus *Ὀβούκολα*, Appianus *Ὀβολκώλαν* appellant, & vicinam faciunt Hiſpali & Cordubæ. Eſt & *Βαικούλα* Authetanorum apud Ptolemæum, ſed in citeriore Hiſpania.

Ἰταλικὴ καὶ Ἰλίπα ἐπὶ τῷ Βαίτι) Fortaſſe *Ἰταλικὴ ἡ καὶ Ἰλίπα*. Plinius, *Ilipa cognomine Italica.* De Italica ſcribit Appianus in Hiſpanica hiſtoria conditã fuiſſe eã à Cornelio Scipione. In Antonini quoq; itinerario vbi deſcribitur iter ab oſtio fluminis Anæ Emeritam vſque nominantur vt hoc loco coniunctim, Ilipa, Tucci, & Italica. Sed aliorum eſſe videtur oppidorum nomina: aut errat Strabo vehementer cum ad Bætim eſſe ſitas Italicam & Ilipam ait: quod non eſt putandum. Nam ſub finem huius libri docet iterum è Poſidonio qui fuerat locorum *αὐτόπτης*, Ilipam eſſe *ἐπὶ τῷ Βαίτι*, diſtantem à mari ſtadia fere DCC. In Ptolemæo nihil repetio quod his conueniat.

Ἀστίγις δ' ἀπωτέρω καὶ Κάρμων.) Scripti libri, & Epitome *Ἀστὶγα*. Legendum *Ἀστίγις δ' ἀπωτέρω*. Nec dubium, eſſe quam alij vocant *Ἀστίγι* Aſtigi. Nam ita interdum ſolet Strabo harũ Barbararũ vocũ rectũ efferre. Sic *ἡ Τίγγι* libro XVII. quam omnes *Τίγγιν* Tingi appellant. Et tamẽ libro III. dixit *τὴν Τιγγὶν*. Plutarchus verò quartum caſum ita extulit in Sertorio, *καὶ τὴν Τίγγιν εἰς ἣν ἔφυγον* &c. Ptolemæus recenſens vrbes mediterraneas Turditanorum, *Ἀστίγις*, *Ἀστυγὶς*, *Καρμωνία*. Sed apud Antoninum Aſtigi & Carmon vt vicinæ vrbes coniunguntur.

καὶ Ὀβούλκων) Sic rectè Epitome, & libri ſcripti. Stephano eſt *Ὀβολκών*. Plinius, *Et XIIII. M. paſſuum remotum in mediterraneo Obulco, quod Pontificenſe appellatur.*

ἐπὶ δ' ἐν αἷς) Scribe, *ἔτι δ' ἐν αἷς*.

Μοῦνδα καὶ Ἀτέγουα καὶ Οὔρσων καὶ Τοῦκις.) Sic Plinius, Huius conuentus ſunt reliquæ coloniæ immunes, Tucci quæ cognominatur Auguſta gemella, Ituci, quæ Virtus Iulia, Attubi quæ Claritas Iulia, Viſo quæ Genua Vrbanorum, inter, quæ fuit Munda cum Pompeij filio capta. *Προάπτινα* non in Epitome tantum, ſed etiam in ſcriptis libris erat *Ἀτίγουα* & ita vetus interpres: nec dubito, quin aut hæc aut quæ mox ſequitur, *Αἴγουα* ſit quam Hirtius appellat Ateguam. Græci *Ἀτεγούαν* vocant: quamque obſeſſam tandem Cęſar expugnauit. *Οὔρσων* Appiano *Οὔρσων* Hirtio eſt Viſao. *Τοῦκις* etiam ſcribendum.

καὶ Ἰουλία) Eſt & apud Ptolemæum *Ἰουλία* quædam in hoc tractu. Plurimas ibidem fuiſſe Iulias ſed quæ aliquo cognomine diſtinguerentur è Plinio ſatis notum eſt.

καὶ Αἴγουα) Videtur eſſe Eſcua Ptolemæi. Plinio Hegua.

πρώτων δὲ πως μητροπόλεις) Ait *πρώτων πως* quia pares fere dignitate fuiſſe videntur illo tempore in ea parte Hiſpaniæ Munda & Corduba: & Ptolemæus hanc potius *μητρόπολιν* vocat. Hirtius de Corduba, *quod eius prouinciæ caput eſſe exiſtimabatur.* Obiter lectorem moneo videri apud Ptolemæum pro *Ἀρούνδα* vel *Βαρούνδα*, legendum Munda. Nam qui putant Arundam Ptolemæi Mundam eſſe aliorum Geographorum, eos ego longè falli exiſtimo: nec erit obſcurum quiſquis rem attentius conſiderarit, vt omittam Arundam agnoſci à Plinio diuerſam à Munda.

καθίστασιν χρόνους καὶ περιστασίους) Rectè Xylander vocem *ἐξ* expunxit, quæ in pleriſque veteribus libris non reperitur: in nonnullis tamen eſt *ἐξαμηνιαίους*, ſed falſò.

εἰς ἣν ἔφυγε ἡττηθεὶς ὁ Γναῖος) Victus Gnęus eo prælio quod deſcribitur ab Hirtio capite quarto De bello Hiſpanienſi, ex hac fuga opidum Mundam ſibi conſtituit præſidium. Vide Plutarchum in Cæſare, Epitomas & Appianum libro ſecundo *Ἐμφυλ.*

εἰς τινὰ ὑπὲρ κρημνῶν θαλάττης ὀρεινὴν) Hirtius, *Pompeius cum paucis profugit & locum quendam montium natura occupat.* Vide locum.

ἀλοὺς ὑπὸ τῶν Ἀντωνίου στρατηγῶν) Vetus lectio *στρατηγῶν*, itémque Epitomes & prioris interpretis. Rectè. Nam Sextus Pompeius à M. Titio & Furnio Antonij legatis, eſt captus & interfectus: autor Dio libro quadrageſimonono, & Appianus libro V. *Ἐμφυλίων*.

Κονίστοργις ἐστὶ γνωριμωτάτη) De hac vrbe quamuis *γνωριμωτάτη* quæramus amplius. Nam mihi quidem eius nomẽ apud alios incompertũ: præterquã apud Appianum qui in *Ἰβηρικῇ* eius meminit & *Κονίστοργιν* appellat, vrbem non Celticorum vt Strabo, ſed Cuneorũ.

¶ PAG. 98. *τὸ παλαιὸν δὲ καὶ μονοξύλοις*) Naues *μονοξύλους* vocant Græci quas Liuius ea ſingulis arboribus cauari ait. Latinis *lintres*.

τὸ δ' αὐτὸ τὸ ἐπὶ Κασταλῶνα) Variè ſcribitur hæc vox. Nã paullò poſt *Καστλῶνα* ſæpius legemus. Ego verò vtranq; lectionem puto eſſe mendoſam. Eſſe enim quam Latini *Caſtulonem*, Polybius & Stephanus *Κασταλῶνα*, infra certa ratione demonſtramus. Itaq; apud Strabonẽ quoque *Κασταλῶνα* ſemper legendum: niſi quis malit *Καστλῶνα* vt apud Plut. in Sertorio. Nam vocalem ante λ ſæpe elidunt Græci, vt in *Τρεκλαι* & *Ἀσκλαι*. Apud Plinium vbi vulgò ita legitur, *Inde primum nauigabili Bætis. Oppida Carbulo.* cogitabit harum rerum peritus lector num ſit potius legendum *Caſtulo*: quam in *περιηγήσει* eius tractus fuiſſe ab eo prętermiſſam non ſit mihi veriſimile. Præterea ſciendum eſt, in antiquis tabulis Ptolemaicis quas habeo, eum omnino ſitum habere Caſtulonem quem dat Strabo hic. nempe vt ſupra Cordubam ad Bætin non Anam propius caput ſita ſit. Quare apud Ptolemæum exiſtimo numerum qui latitudinem notat eſſe corruptum, & pro λϑ reponendum λη cum aliquot fortaſſe an ſcrupulis.

συνάπτουσι πρὸς Βορρᾶν) Vetus lectio, *συνάπτουσι αὐτοῦ*.

ἐν τοῖς τόποις κατὰ Ἰλιπαν) Manu exarati, *ἐν τοῖς κατὰ Ἰλίπαν τόποις*.

καὶ τοῖς κατὰ Σισάπωνα) Plinio Siſapo. Ptolemæo *Σισαπῶνα* quam formam in pleriſque id genus nominibus vſurpat.

ἔχει δὲ καὶ νήσους ὁ ἀνάπλους) Torſit me diu hic locus: nec mihi facilè quis perſuaſerit rectè eum ſe habere. Nam de Bæti flumine accipi iſta nequeunt: idque vel cæcus videat, præſertim propter mentionẽ Tagi paullò poſt. Quare de Ana omnino locus videtur accipiendus. Sed quid eſt *τὸν ἀνάπλουν ἔχειν νήσους*? An reſpicit ad *ῥυμουλκεῖν*, quam ad rem opidæ ſunt omnino commodæ ripæ fluuiis: alioquin labor improbiſſimus erit ſubeundus: ſæpéque ab vna ripa ad alteram ſeſe conferunt ij qui naues remulco trahunt niſi commoda ſit illa ripa quã primum inſiſtere cœperunt. Hoc ſi eſt, legendum fuerit, *ἔχει δὲ καὶ νήσους ὁ τοῦ Ἀνα ἀνάπλους* aut ſimplicius *ἔχει δὲ καὶ ὁ Ἀνας ἀνάπλους*.

ὑπὸ δὲ πλημμυρίδος) quantis ſcilicet *ὁ Βαῖτις*. Nam Bætis fluuius

fluuius eſt Ana maior. Ideo ab Arabibus Guadalgebir appellatus eſt quaſi flumen magnum.

ὑπέρκειται δὲ καὶ) hoc eſt, Quemadmodum diximus ὑπερκεῖσθαι Bæti flumini montes vbi ſunt variorum ſectuiæ metallorum: ita etiam ſupra Anam porriguntur iidem montes, qui etiam ad Tagum vſque pertinent.

τὸ μὲν ἐν ταῖς μεταλλείαις ἔχοντα χωρία) Plinius libro xxxiii. hanc ἀντίθεσιν eleganter inuertit. *Ceterum*, inquit, *montes* Hiſpaniæ aridi ſterileſque & in quibus nihil aliud gignatur huic bono coguntur fertiles eſſe.

τὸ παρακείμενον τῷ Ἄνᾳ) Plinius de Bæturia. *Quæ autem regio à Bæti ad fluuium Anam tendit, extra prædicta Bæturia appellatur.*

πολλάκις καὶ ἐπὶ ὀκτώ σταδίους ἀνατεταμένας) Egregiam verò laudem, quum in locis ad Oceanum ſitis quamplurimis æſtuaria huiuſmodi reperiantur quę non viii. ſed ad c & plura ſtadia poſſint ἀνατείνεσθαι. Sed deierare auſim non ita fuiſſe à Strabone ſcriptum. Neque verò alio teſte hanc meam ſententiam tueri quam Strabone volo, qui infra de his ipſis æſtuariis ſic ſcribit, ἔστι μὲν δὲ αἱ ἀναχύσεις ἐπὶ πλείους ἢ τετρακοσίους σταδίους. Quin igitur locus ſit fœdè corruptus dubitari non poteſt. verum emendare ſine auctoritate codicis nec facile, nec tutum.

τοῖς ναυτιλλομένοις ἐκφέρουσι) Vetus lectio, τοῖς ναυκληρίαις ἐκφέρουσι κατακωμάζουσαν τὰ οἰκεῖα, καὶ ἀνακομιζομένοις.

¶PAG. 99. Νέβρισσα) Ptolemæo Νέβρισσα, Plinio inter æſtuaria Bætis Nebriſſa cognomine Veneria. Silius Italicus etiam vocis originem docere nos voluit.

At Nebriſſa Dionyſeis conſcia thyrſis,
Quam Satyri coluere leues, redimitáque ſacra
Nebride.

καὶ Ὄνοβα, καὶ Σόνοβα) Onobam in hoc tractu nominat Plinius, ſed videtur eam longiùs ab Oceani littore collocare in mediterraneis. Ptolemæo Onoba parum diſtat ab æſtuario ad Anam, éaque eſſe videtur quam hic Strabo intelligit. Sonobam nuſquam reperio. ſed dubium non eſt quin ſit Colobona Plinii quam ille inter Bætis collocat æſtuaria. Eſt & alia vrbs nomine parum diuerſo ad eandem Oceani oram inter Anam & Bætin Plinio Oſſonoba cognomine Luſturia, Ptolemæo, Onobaluſturia coniunctim nominata. Mænobam quæ mox ſequitur, agnoſcit & Plinius.

περιλαμβάνεται δὲ καὶ διώρυξι) Has dioryges ſiue foſſas videtur Plinius fluuios appellare, cuiuſmodi eſt Mænoba fluuius.

περὶ τὴν Ἰταλίαν δεῖ καὶ τὴν Ῥώμην) Figura Homerica, quaſi Roma non ſit in Italia. Æſchylus ὑμεῖς δ' Ἀθηνῶν Ἑλλάδος τι.

καὶ τὸ πέλαγος) Sententia quam eliciunt interpretes menti Strabonis repugnat. Nunc omnia clara & perſpicua reddidimus, adiectis parentheſeos notis.

καὶ μάλιστα τοῦ πελαγίζοντι) Ergo nauigatio in alto hoc eſt πλοῦς ὁ πελάγιος non potuit dici modo ἔχειν διαστολὰς, vt volunt interpretes.

ὅτι οἱ Εὖροι κατ' ἐκεῖνο τὸ πέλαγος) Ait Poſidonius obſeruaſſe ſe Euros in alto noſtro mari ſpirare Eteſias. Ariſtoteles autem docet Eteſias à Septentrione occidentem verſus flantes mutari ſolitos in Θρασκίας, ἀργέστας καὶ ζεφύρους, qui ſunt venti partim ab Septentrione, partim ab occaſu flantes. Ariſtotelis ſententiam confirmat & Diodorus Siculus cuius hæc ſunt libro primo, τοὺς ἐτησίας ἰδεῖν ἔστιν οὐδὲν παρ' ὅλον ἀπὸ τῆς ἄρκτου πνέοντας ἀλλὰ τοὺς ἑσπέρας. οἱ βορέαι γὰρ οὐδ' ἀπαρκτίαι μόνοι ἀλλὰ καὶ οἱ πνέοντες ἀπὸ θερινῶν δύσεων ἀργέσται καλοῦνται τῆς τῶν ἐτησίων περιφορείας. Itaque ſecundum Ariſtotelis & Diodori ſententiam, Eteſiæ in mari noſtro flabunt ab Occidente & fient Fauonii vel Cauri. At contrarium ſe obſeruaſſe ait Poſidonius, flare enim Eteſias in noſtro mari ab Oriēte, & eoſdem eſſe cum Euro. quæ Poſidonii aſſertio mire confirmat Plinii ſententiam, ſcribentis de Eteſiis libro ſecundo. *In Hiſpania & Aſia ab Oriente eſt flatus eorum, in Ponto ab Aquilone reliquis in partibus à meridie.* Quod in

A Ponto ſit ab aquilone flatus Eteſiarum alii quoque multi teſtantur. Scholiaſtes Apollonii: ὑπάρχουσιν ἐναντίοι οἱ Ἐτησίαι τοῖς ἐκπλέουσι τὸν Πόντον, ὁ τῆς βορρᾶς κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους. Polybius libro quarto, αὐτοί γε ἀφ' Ἑλλησπόντου τείχη τις τοῖς ῥεύμασι, αὐτ' ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐκ τοῦ Πόντου τοῖς Ἐτησίαις. Fruſtra igitur conantur quidam ſuperiorem Plinii ſententiam labefactare. Equidem verè dictum puto ab A. Gellio Eteſiam ex alia atque alia parte cœli ſpirare. qua in ſententia video eſſe &
B Iulium Cæſarem Scaligerum virum ſummum, cuius iudicium libenter amplector.

μόλις γὰρ διατελεῖν) Laborat hic locus ab interpunctione, quod etiam ſine libris facilè obſeruaueram. Ita autem habent veteres libri, πρὶν μόνον εἰς Ἰταλίαν κατάραι μόλις, διατελεῖς αὐτὸ τοῖς. Iidem mox, ἀπαντηρὰ τινων μέρη.

ἐξάγεται δ' ἐκ τῆς Τουρδητανίας) è Bætica. Iuſtinus eadem de Hiſpania. *Hinc enim* (ait) *non frumenti tantum magna copia eſt, verum & vini, mellis, oleique.*

C σῖτός τε) Hiſpanos frumentū Romanis pependiſſe veterū teſtantur hiſtoriæ. Et ex Hiſpania Romam inuehi ſolitum frumentum etiam ex Plinii xviii. conſtat.

καὶ οἶνος πολὺς) Plinius libro xiiii. cap. de vinis generoſis, Hiſpaniarum vina recenſet Luletana, Tarraconenſia, Lauronenſia, & Balearica: è Bætica nullum.

καὶ ἔλαιον οὐ πολὺ μόνον ἀλλὰ καὶ κάλλιστον) Plinius xv. ii. de oleo, *Reliquum certamen inter Iſtriæ terram & Bæticæ par eſt.*

καὶ κηρὸς δὲ) Etiam hodie cera commendatur Hiſpanienſis.

D καὶ πίττα ἐξάγεται) Videtur tamen pix Hiſpanienſis parū fuiſſe probata. Plinius xiiii. cap. xx. de pice, *Fit è piceæ reſina: in Hiſpania autem è pinaſtris minimè laudata: Eſt enim reſina harum amara & arida & grauis odore.*

καὶ κόκκος πολὺς) Vide Plinium libro xvi. cap. viii. Idem libro ix. cap. xli. *Coccum Galatiæ rubens granum, vt dicemus in terreſtribus, aut circa Emeritam Luſitaniæ in maxima laude eſt.*

καὶ μίλτος) Maximè in Siſaponenſi regione teſte Plinio libro xxxiii. capite vii. Iuſtinus de Hiſpania, *Mi-*
E *ny certè nulla feracior terra.* De Minio vide Vitruuium libro vii.

τῆς Σινωπικῆς γῆς) De Sinopide vide Plinium, xxxv. vi. Dioſcorides μίλτον σινωπικὴν vocat, quē lege libro v.

ἅλες τε ὀρυκτοὶ παρ' αὐτοῖς εἰσί) Lege παρ' αὐτοῖς vt in manuſcriptis. Sales autem ὀρυκτοὺς ſiue qui effodiantur è terra multis locis commemorat Strabo. vide Plinium libro xxxi. capite vii.

οὐδ' ἐκ τῶν ὀψῶν ταριχεία) Lege οὐδ' ἡ ἐκ τῶν ὄψων autem nomine piſces intelligi præcipuè, notius eſt quam vt
F notari debeat. Inde Straboni εὔοψος θάλαττα, mare piſcoſum, & piſcibus abundans.

πολλὴ δὲ καὶ ἐσθὴς πρότερον ἤρχετο) Mos veterum fuit hic, vt veſtes potius emerent quàm pannum. Inde toties apud Liuium & alios hiſtoricos veſtes Roma ad milites miſſæ, totieſque à militibus petitæ, ac Gracchi lege conceſſæ. Nec exemplis opus eſt, quæ paſſim occurrūt. Vide infra de Patauio. Ἔρχεσθαι autem pro φέρεσθαι ſiue ἄγεσθαι dixit ſumto hoc loquendi genere è plebe: qualia multa ſunt in optimis quibuſque ſcriptoribus. Sic
G & nos hodie loquimur. De ſagis Hiſpanorum res eſt nota.

νῦν δ' ἔρια μᾶλλον) Vocem μᾶλλον in μαλακώτερα putaui aliquando mutandam. Nam ἡ ἐρέα τῇ μαλακότητι paſſim commendatur. De lana Hiſpanienſi vide apud Plinium libro viii. capite xlviii. Scripti habent νῦν δὲ καὶ ἔρια.

τῶν Κοράξων) Locus mutilus. Deſunt enim quædam verba, ex quibus tota pendet ſententia. Videtur conferre lanam quæ ex Hiſpania afferebatur Romam cum ea quam mittebant Coraxi. Coraxorum gentis Ponticę non infrequens apud veteres mentio vt apud ipſum Ariſtotelem & Heſychium. Sed de eorum lanis nihil adhuc reperi. Vetus autem interpres populum Hiſpa-

nienſem eſſe putauit.

ταλαντιαίους γοῦν ὠνεῖσθαι τοὺς κριούς) Neſcio an hæc ad muſmonas arietes pertineant, de quibus libro v. Nam etiam in Hiſpania eſſe huiuſmodi arietes, ſed raros, teſtis Plinius libro octauo. Et Diodorus libro quinto autor eſt Celtiberos ſagis vſos quorum τὸ ἔριον eſſet παραπλήσιον ταῖς αἰγείαις θριξίν. qua ratione muſmones ab arietibus diſtinguit Strabo.

ὑπερβολὴ δὲ καὶ τῶν λεπτῶν ὑφασμάτων)Silius Italicus hunc locum explicat libro tertio

Atque altrix celſa mittebat Setabis arce,
Setabis, & telas Arabum ſpreuiſſe ſuperbas
Et Peluſiaco filum componere lino.

In fine huius libri ait Geographus circa Carthaginem nouam δένδρον ἐξ ἀκάνθης φλοιὸν ἀφιέναι, ἐξ οὗ ὑφάσματα γίνεται κάλλιστα.

ἅπερ οἱ Σαλτιῆται κατασκευάζουσι) Hæc nullius autoritate poſſum confirmare: & quinam iſti ſint Saltiatæ adhuc quæro. Interea lego ex Silio Σαιταβῖται. hanc laudem videtur paulò poſt Emporitanis tribuere quos ait eſſe λινουργοὺς ἱκανούς.

ἄφθονος δὲ)Eleganter ἄφθονος ἀφθονία.

πλὴν τῶν γεωρύχων λαγιδέων) Catullo propterea cuniculoſa Celtiberia dicta.

ὧν ἔνιοι λεβηρίδας προσαγορεύουσιν)ἔνιοι hoc eſt Maſſilienſes. Grammatici Græci in Gloſſis ſuper voce λεβηρίς. Καλλίμαχος ὁ γραμματικὸς λεβηρίδα φησὶ ... καὶ λαγωόν. ζῷον μικρὸν ὅμοιον ... τὴν λεβηρίδα, μικρῷ λαγωοῦ ... οἱ Ῥωμαῖοι μὲν κουνίκλον καλοῦσι, Μασσαλιῶται δὲ λεβηρίδα.

λέγονται πρεσβεύσασθαί ποτε πρὸς Ῥωμαίους)Loquitur Strabo tanquam de re antiqua & pene dubiæ fidei, quod miror: Id enim contigerat haud ita multò ante quam hæc ille ſcriberet, etiã ſi in extrema ſenecta hos ab eo ſcriptos eſſe libros dicamus. Plinius, *Certum eſt Balearicos aduerſus prouentum eorum auxilium militare à Diuo Auguſto petiſſe*. Refertur hoc iterum eodem libro.

αἰτήσειν ὑπὸ δυναμένων)Lege δυναμένους vt veteres libri rectè habent.

φθόρον δέ τινα λοιμικοῦ καταστάσει)Profectò vox φθόρος nihil aliud eſt quàm mera totius ſententiæ φθορά. Legendum ἀέρα. ἀέρα λοιμικὴν κατάστασιν vocat aerem corruptum & malum, & peſtilentem, quem ait cauſam eſſe ſæpe cur magna repente copia ſerpentum, & murum terreſtrium exiſtat. quod verum eſt: Sic enim ſæpe in mediis æſtibus Solis ranas enatas memini. neque verò id vnquam contigit quin verè ſit ἡ τοῦ ἀέρος κατάστασις λοιμικά. Verùm eandem hanc eſſe cauſam cur abundent aliquando cuniculi non facilè mihi perſuaſerim: Id tamen cenſet Strabo, qui infra hoc eodem libro hoc repetit. Legendum autem eſſe ἀέρα conieci è veterum librorum ſcriptura, in quibus legitur ὀρῶν. quod & ipſum fortaſſe ferri poſſit: quanquam ἀέρα magis probo. Sic Diodorus, λοιμικῆς καταστάσεως ἐπιγενομένης διὰ τὴν τοῦ ἀέρος φθοράν. Idem alibi λοιμικὴν περίστασιν & ἀέρα ἐφθαρμένον coniungit.

αἳ ἡ Λιβύη φέρει, φέρουσιν ἔτι πλείους)Lege τρέφουσι. Vetus interpres legiſſe videtur, αἳ ἡ Λιβύη τρέφει.

¶ Pag. 100. τὸ πλῆθος τῶν ναυκλήρων) Scripti τῶν ναυκληρίων.

ἐν πολλαπλασίοις)Scripti nonnulli, ἐν πολλαπλασίοις. In aliis deeſt hoc totũ, idque meo iudicio rectius.

ὄρυγάς τε)Oryges inter cete nominat, cum alii terreſtrem feram faciant: Deſcribitur eleganter ab Oppiano Κυνηγετικῶν libro ſecundo.

καὶ φυσητῆρες) De his monſtris marinis vide plura libro xv.

φαίνεσθαί τις κιονώδης ὄψις κίονος)Plinius aliter. *In Gallico Oceano phyſeter ingentis columnæ modo ſe attollens, altiorque nauium velis diluuiem quandam eructans.* Strabonem puto veriùs loqui, qui non ipſum ſe attollere ait, ſed ſpiritum tantum mittere, qui ſpiritus procul intuentibus ſpeciem columnæ κιονώδους præbeat. quod & nominis ratio docet: & tamen facit columnæ mentio, vt putem Plinium

A Plinium cum hæc ſcriberet, eiuſdem cuius & hic noſter verba ſecutum potius eſſe, quàm aſſecutum.

ὑπὸ τῆς ἀλέας τῆς ἔξωθεν πελαγίας) Locus corruptus, quem ideo neuter interpretum intellexit. Ait Strabo quod Plinius, cum ſcribit thynnos tempore hyberno latere in gurgitibus imis niſi tepore aliquo euocentur. ἀλέα, tepor. Aristoteles χαίρουσι δὲ οἱ θύννοι μάλιστα τῶν ἰχθύων τῇ ἀλέᾳ, καὶ πρὸς τὴν ἄμμον τὴν πρὸς τῇ γῇ προσχωροῦσι, τῆς ἀλέας ἕνεκεν. quæ verba mirè Strabonis locum illuſtrant. idẽ ex Ariſtotele repetit Athenæus. Lege igitur in Strabone, ὑπὸ τῆς ἀλέας τῆς ἔξωθεν παραλίας.

B τρέφονται δὲ βαλάνῳ δρυΐνῃ) Polybius libro xxxiiii. vt refert Athenæus, de Hiſpania ſcripſerat, ὅτι βαλανοὶ εἰσὶ κατὰ βάθος ἐν τῇ αὐτόθι θαλάττῃ πεφυκυίας δρυός, ἀφ' ἧς τὸν καρπὸν σιτουμένους τοὺς θύννους πιαίνεσθαι. Ex Polybio ſumſit Strabo, quod ipſe mox indicat. βάλανον δρυΐνην vocat Geographus alibi δρυοβάλανον. Sed hìc arborem ipſam videtur ſignificare.

χαμαίζηλον πάνυ πεφυτευμένης, ἁδρότατον δ' ἐκφέρουσαν καρπόν)

C In libris ſcriptis totus locus ita legitur, χαμαίζηλον μὲν πάνυ πεφυτευμένης δρυός. πολὺν δ' ἐκφέρουσαν καρπόν. Sed illud πολὺν pro ἁδρότατον ex gloſſa manaſſe ſuſpicor. quæ ſanè interpretatio melior eſt ea quam interpres habet. τὸ πολὺ enim indicare opinor voluit potiùs quàm τὸ μέγα.

καὶ ἐν τῇ γῇ)etiam in mediterraneis.

καὶ ἐντὸς στηλῶν) Senſus eſt: Glans quæ reperitur intra Herculis columnas, eſt illa quidem minor, ſed maiori tamen copia reperitur. de illo loquendi genere ἀεὶ καὶ μᾶλλον diximus libro primo. Non nego interpretis ver-

D ſionem verbis græcis conuenire, ſed ita vertendum eſſe vt diximus, quæ ſequuntur indicant. At in nonnullis antiquis libris tota hæc periodus deſiderabatur, quod non probo.

ὥστε προσθαλάττιον τὸ ζῷον τοῦτο) Quis ferat thynnum animal marinum, προσθαλάττιον vocari? An quia tepore interdum, interdum glande ad litus euocantur, ideo erunt προσθαλάττιοι θύννοι? Nugæ. Legendum eſſe aio, ὥστε ὗν θαλάττιον τὸ ζῷον τοῦτο. Iam ante monuimus locum hunc totum è Polybio eſſe deſumptum. Inde &

E hic locus nobis emendandus. Polybii verba referente Athenæo ſunt, διόπερ ἄν τις εὐκαίρως λέγοι ὗς εἶναι θαλαττίους τοὺς θύννους. Deinde cauſa appellationis ſequitur eadem quam affert noſter: εἶναι γὰρ οἱ θύννοι ὥσπερ ὗς ὑπὸ τῆς βαλάνου αὐξανόμενοι. Strabo autem ſic, ὥστ' ἐκ γὰρ τῆς βαλανηφαγίας πιαίνεσθαι διαφερόντως ὑπ' αὐτῆς.

οὐχ ἥκιστα ἀλλὰ καὶ μάλιστα) Verba illa ἀλλὰ καὶ μάλιστα vt gloſſema grammatiſtæ cuiuſdam deleto & inducito, & ad autorem ſuum amandato. Nam etiam in veteribus libris nihil tale apparet.

F τὸ περὶ τῆς μεταλλείας ἀρετῆς) Autorum teſtimonia in hanc rem proferre quid opus eſt: Sciunt omnes tot eſſe qui Hiſpaniam hoc nomine dilaudarint, quot fuerunt, qui de ea quicquam ſcriberent.

σπάνιον δ' ἐν ἀμφοτέροις τυχεῖν) Lege cum veteribus libris ἀτυχεῖν. Suſpicabar prius vel ἀτυχεῖν eſſe legendum, vel ἀμφοτέροις ἐπιτυχεῖν. Sic Diodorus libro quinto, τοῖς καρποῖς ἐπιτυγχάνειν dixit.

ἐξέτασιν ψηχόμενος) Scribe auctoribus libris, ψηχόμενος. Sic infra, de ſtanno, ψηχθῆναι δ' ἐστὶ τοὺς ὑπὲρ τοὺς

G Λυσιτανοὺς βαρβάρους.

ὁ δὲ χρυσὸς οὐ μεταλλεύεται μόνον)Vide apud Pliniũ, de tribus modis auri inueniendi libro xxxiii. capite iiii.

τὴν χρυσῖτιν ἄμμον)Ballucam appellabãt Hiſpani: Græci vna dictione χρυσάμμον. Plinius libro xxxiii. cap. iii. *Hiſpani quod minutum eſt ballucem vocant.* χρυσίον Gloſſarium vetus, χρυσάμμος baluca. Iterum, χρυσίον ἀκατέργαστον Valuca. Et lege prima Cod. De metallariis & metallis. *Itaque ſi* qui ſponte confluxerint, eos laudabilitas tua octonos ſcrupulos in ballucam, quæ græce χρυσάμμον appellatur, cogat exſoluere.

καὶ φρεάτια δ' ὀρύττοντες) *Plinius*, Alio modo puteorum ſcrobibus effoditur. *Idem*, Quod puteis foditur canalicium

litium vocant, alij canalienſe, marmoris glareis inhærens.

χρυσωρυχεῖα) Ita etiã vett. libri: quam ſcripturã cõfirmat & vox χρυσωρυχεῖα apud Grammaticos per ω ſcripta: quanquam analogia poſtulare videbatur, vt χρυσωρυχεῖα ſiue χρυσωρύχεα, & χρυσωρυχεῖα ſcriberetur. Sic namque πετρωρυχεῖα ſiue πετρώρυχα.

Παρὰ δὲ τοῖς Γαλάταις) Totus locus in veteribus ita legitur Αὖθις δὲ Γαλάταις παρ' αὐτοῖς ἐξ ἀρχαίων τὰ μέταλλα, τοῖς τε ἐν τῷ Κεμμένῳ ὄρει, καὶ τοῖς. De metallis Tarbellorum lege libro IIII.

B ἡ μικρὰ μεγίστη ὄλως, ἣν καλοῦσι πάλας) Plinius longè aliter, *Aurum* inquit, *arrugia quæſitum, non coquitur, ſed ſtatim ſuum eſt. Inueniuntur ita maſſæ: nec non in puteis etiam denas excedentes libras: palacras Hiſpani, alij palacranas vocant.* Videtur Strabo balucem intelligere, & cum pala ſiue palacra confundere. Diodorus voce Græca, πλάκας τὰς μεγάλας dixit.

C μίγμα ἔχοντα ἀργύρου καὶ χρυσοῦ) Ait electrum ex auro & argento eſſe mixtum: huic intelligimus Silij Italici carmen libro primo

Electri gemino pallent de ſemine venæ.

ἐν δὲ τοῖς ...) Legendum exiſtimo, ἐν δὲ τοῖς πέραν. De Hiſpanis eſt ſermo, in qua nullos Eryrhos reperio: nec quicquam huc pertinet Erythia inſula paulo poſt. Puto aliquando poſſe & Ἀρτάβρας legi. eiuſ vncis in ... mutatio fuit proelius. Sed Aſtures potiſſimum hoc nomine commendari video.

D ὁ ...) Lego, ... Imperiti & aliud agentes librarij ex ὁ fecerunt ὃ, malè. Plinius. *Apud nos tribus modis (aurum inue nitur) Fluminum ramentis, vt in Tago Hiſpaniæ, Pado Italiæ, Hebro Thraciæ, Pactolo Aſiæ, Gange Indiæ: nec vllum abſolutius aurum eſt curſu ipſo trituque perpolitum. Alio modo puteorum ſcrobibus effoditur.* Puteos autem in huoc vſum ſolitos effodi docet idem Plinius alibi etiam apertius. Sed & Strabo modò id dicebat. Quid ſi legamus ... Nam uox quidem ... commodè accipi poterit de auri grandioribus maſſis quæ ioter ramenta quandoque repetiuntur, confirmatúrque hæc lectio ſequentibus mox verbis, ... Plinius. *Quæ deſſeſom ... ſtatus.*

E ...) Plinius, *Odor ex argenti ſodinis inimicus omnibus animalibus, ſed maxime canibus.* Lucretius lib. VI.

Denique vbi argenti venas aurique ſequuntur,
Terraï penitus ſcrutantes abdita ferro:
Quales expirat ſcaptenſula ſubter odores?
Quidve mali fit vt exhalent aurata metalla?
Quas hominum reddunt facies? qualéſque colores?
Nonne vides audiſve perire in tempore paruo
Quam ſoleant, & quàm vitai copia deſit
Quos opere in tali cohibet vis magna?

F Ποσειδώνιος δὲ) Videtur Poſidonius accuratè admodum de metallis Hiſpanorum tractaſſe: Nam Diodorus quoque Siculus eorum rationem ex profeſſo explicaturus, non aliunde vt nos deprehendimus, quàm è Poſidonio totam ſuam narrationem hauſit: ipſáque adeo verba Poſidonij vſurpat, quem tamen eius autorem nuſquam laudet: quod longè à Strabonis candore & ingenuo animo alienum eſt: ſequi verò debuit Diodorum pudere profiteri per quos profeciſſet. Locus Diodori eſt libru quinto. Quod autem in Poſidonij ſtylo notat Strabo, idem perpetuò apud ſcriptorem ſummum Plinium dico, obſeruabis. Nam eius oratio plena eſt huiuſmodi φράσεως, quæ lecto. em ſæpe magis afficiat quàm res ipſæ quæ narrantur. Non longè abieris: in eo capite quod de metallorum ratione conſcripſit, quàm multa ſunt id genos? Porrò facundiæ & φράσεως Poſidonij exempla pete è Seneca, qui ex eius libris multa profert epiſt. XCI. Eam lege.

G ὁ ... μῦθος) Nota fabula de incẽdio montiũ, vnde auro ſeſtilis reddita ſi. tota regiu. No eſt autem dubium fabulæ cauſam dediſſe Pyrenæorum appellationem. Græci namque adeo ſimplices fuere, vt ſibi perſuaderent ἀπὸ τοῦ πυρὸς vocatam τὴν Πυρήνην: quod nihil lo prudẽtius ab iis dictum quàm à Lyſimacho dicta eſſe Hieroſolyma παρὰ τὸ ... Sed de his alias. Eſti autem vti dixi fabulæ anſam dedit nomẽ Πυρήνη: tamen non defuere qui de aliis montibus eadem narrarent, vt Poſidonius ipſe, de Rhipæis montibus, quos eum Alpib. confundebat. Vide Athenæum libro VI. & Euſtath. IIII. Odyſſ. Cum.

ὁ γὰρ ...) Aſſentior Xylandro legenti ὁ γὰρ ...

ὕλην εἰς τὴν ...) Vox ὕλην ſuo loco mota vt è veteribus libris apparet, totam ſententiam perturbat. Hic igitur eam reduxito, deinde lege ... vel potius ...

...) Lege ... quod etiam in Planudæ Excerptis repeti.

Τὴν δ' ...) Silius Italicus

—— Aſtur auarus
Viſceribus lacera telluris mergitur imis,
Et redit infelix effoſſo concolor auro.

...) Athenæus eundem Poſidonij locũ ita refert. ...

ὑπὸ τοῖς ...) Scribe ... autoribus libris.

...) Plinius, *Tertia ratio opera vicerit Gigantum: Cuniculis per magna ſpatia actis, cauantur montes ad lucernarum lumina.* Diodorus Siculus de auri conficiendi ratione libro quarto, & Strabonis & Plinij locum illuſtrabit: ... inquit ...

...) Totus hic locus ita fœdè eſt corruptus vt minimè mirer vidiſſe hic nihil interpretes. Nos (...) etſi ope codicum deſtituti, facta tamẽ diligenti inquiſitione harum rerum, omnia ita correximus vt non dubitemus etiam doctos viros quibus hæc cordi, noſtram diligentiam eſſe approbaturus. Ita igitur legendum: ... hoc eſt, *Præteres ſlumes qui ſæpe in iſtis cuniculis & foſſis occurſant, cochlea Ægyptiaca machina exhauriunt: Neque veraidem vſuuntur iſti, quod quoadam Attici metall.* Nunc rationem omnium reddemos.

...) Ita eſſe diſtinguendum vt docuimus luce iam clarius eſt. Sed error ab iis eſt profectus qui non animaduertebant ... aduerbialiter pro ... eſſe poſitum, quod tamen ouum nun eſt. Dio libro quadrageſimo ſexto, ... & alibi ſæpe. Strabo lib. XVI. de Sidoniis, ...

...) Occurſant & ſillices, quos vt inquit Plinius aut igni & aceto rumpunt, aut ſi longiores ſint, latus ſequuntur.

...) Torſit me hic locus dio multúmque: tandem lætatus ſum vetam lectionem me nactum. Ita autem eſſe legendum docuit me Diodorus Siculus qui eadem ex eodem Poſidonio referens, ita ſcribit, ... De cochlea machina ad tollendam aquam, habes apud Vitruuium: quia autem eius eſſet in Ægypto tantus vſus vt αἰγυπτιακὴ appellari debeat, pluribus expuoemus

E. iij

libro XVII. vbi de Nilo. Mirum autem, libros omnes manu ſcriptos conſtanter retinere ineptam illam vocem σκολιᾶς.

τ̀ ἄλλον) Sequuti ſumus lectionem eam quam ex vnico exemplari annotatam reperimus: primùm quidem à Ludou. Budæo deinde in codice ſoceri Henrici Stephani.

ὅτι μὲν γὰρ ἀντέλαβον φησὶν, οὐκ ἔλαβον, ὅσα δ' εἶχον ἀπέβαλον) Omnino dictum hoc eſt ad imitationem illius Homerici, ſi credere fas eſt pernitioſi ænigmatis, ὅσσ' ἕλομεν λιπόμεσθ' ὅσ' οὐχ ἕλομεν φερόμεσθα. Sed vt hoc ænigma interpretemur, quando non eſt id ab interpretibus factum, notandum eſt, vel legendum eſſe ἀπέλαβον pro ἀντέλαβον, vel ita certè iſtud ἀντέλαβον eſſe accipiendum: neque enim nouum eſt vt ἀντὶ in compoſitione pro ἀπὸ accipiatur. Iam verò λαμβάνειν & ἀπολαμβάνειν, hoc eſt, capere & recipere, hoc differunt quod dare & reddere, de quibus vide lege 1. §. 31. Dig. Depoſiti. & orationem de Haloneſo vbi inſignis eſt de verbis λαμβάνειν & ἀπολαμβάνειν diſputatio. Dicebat ergo Poſidonius Athenienſes qui ingentes ſumtus feciſſent in quærendo auro atq; argẽto, nec multũ tamẽ inueniſſent, adeo vt pares eſſent rationes accepti & expẽſi, dicebat inquam, id ipſum quod inueniſſent, Athenienſes non poſſe dici λαβεῖν, hoc eſt cepiſſe, ſed ἀπολαβεῖν hoc eſt, recepiſſe. Nam qui rem ſuam à ſe prius datam aut alio modo alienatam recuperat, is non capere ſed recipere dicitur: nec λαμβάνειν eum dicimus, ſed veriùs ἀπολαμβάνειν. Vide τ̀ περὶ Ἁλοννήσου. Hæc niſi vehementer fallor vera eſt iſtius ænigmatis interpretatio: Diodorus tamen Poſidonij locum ſic expreſſit, μεγάλην δ' ἰσχὺν περὶ ἀργύριον τὰ μέταλλα ταῦτα συγκεχώρηκε τοῖς κατὰ τὴν Ἀττικήν· ὅτι οἱ μὲν γὰρ οἱ μεταλλεύοντες, καὶ περὶ τὰς ἐργασίας μεγάλας περιεποιήσαντο δαπάνας, ἃ μὲν ἐλπίσαντες λαβεῖν οὐκ ἔλαβον, ἃ δ' εἶχον ἀπέβαλον. Ego verò quid in his ſit ænigmaticum non intelligo: nec dubito Diodorum hoc ænigma malè narrando ſuum feciſſe. Athenæus eiuſdem Poſidonij verba ita refert, χαριεντιζόμενος γοῦν φησὶν, ὅτι πολλάκις οἱ ταλαιπωροῦντες τὰ φανερὰ τῶν ἀδήλων ἕνεκα, ἃ μὲν ἔμελλον οὐκ ἔλαβον, ἃ δ' εἶχον ἀπέβαλον, ὥσπερ αἰνίγματος ἀποτυχόντες. Suſpicari aliquis poſſit aut Athenæi codicem, aut Strabonis eſſe corruptum, & alterum ab altero emendandum, quum præſertim vterque ex profeſſo Poſidonij dictum referat, ſitque in vna tantum voce diuerſitas lectionis.

τοῖς μὲν γὰρ χαλκουργοῖς) Diodorus, Οἱ ἐργαζόμενοι τὰ χαλκουργεῖα, τὸ τέταρτον μέρος χαλκοῦ καθαροῦ ἐκ τῆς ὀρυττομένης γῆς λαμβάνουσι.

τῶν δ' ἀργυρευόντων τῶν ἰδιωτῶν) Nihil fuit cauſæ cur de hac lectione quereretur interpres, nec debuit vocẽ ἰδιωτῶν habere ſuſpectam. Diodorus τῶν δ' ἀργυρευόντων ἰδιωτῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις εὐβοϊκὸν ἐξαίρουσι τάλαντον. In Diodoro malim ἀργυρευόντων: in Strabone vetus lectio eſt ἐξαιρόντων aut ἐξαιρούντων non ἐξαίρειν, quod rectius eſt.

τ̀ δ' καττίτερον) Stannum interpretes: Plinius tamen duo plumbi genera faciens, nigrum atque candidum, pretioſiſſimum ait candidum à Græcis appellatum caſſiteron. Sic libro quarto Cattiteridas inſulas à plumbi fertilitate nomen habere ſcribit.

οὐκ ἐπ' ἐπιπολῆς εὑρισκόμενον φησὶν ὡς τοὺς ἱστορικοὺς θρυλεῖν) Diodorus, Γίνεται δὲ καὶ κασσίτερος ἐν πολλοῖς τόποις τῆς Ἰβηρίας, οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς εὑρισκόμενος (ὡς ἐν ταῖς ἱστορίαις τινὲς τεθρυλήκασιν) ἀλλ' ὀρυττόμενος. En furtum Diodori manifeſtum: furtum appello quia vt dixi, in tota hac narratione nuſquam Poſidonium autorem laudauit. Quod autem ait Poſidonius à pleriſque falsò περὶ κασσιτέρου fuiſſe affirmatum, id Plinius quoque qui poſt Poſidonium & Strabonem ſcripſit ita affirmare videtur, vt qui aliter ſentiant, falli eos indicet. Ita enim ſcribit libro XXXIIII. capite XVI. *Sequitur natura plumbi: cuius duo genera nigrum atque candidum. Pretioſiſſimum candidum, à Græcis appellatum caſſiteron, fabuloſèque narratum in inſulas Atlantici maris peti, vitilibuſque nauigiis, circumſutis corio aduehi. Nunc certum eſt in Luſitania gigni & Gallecia, ſumma tellure harenoſa, & coloris nigri.* ſumma tellure, hoc eſt, ἐξ ἐπιπολῆς.

A

γίνεσθαι δ' ἔν τε τοῖς ὑπὲρ τοὺς Λυσιτανοὺς βαρβάροις) Diodorus, ὑπὲρ αὐτὴν γὰρ τὴν Λυσιτανῶν χώραν ἐστὶ μέταλλα πολλὰ τοῦ κασσιτέρου.

καὶ ἐν ταῖς Καττιτερίσι νήσοις) Diodorus Siculus non videtur apud Poſidonium legiſſe τὸ καί. Addit enim, κατὰ τὰς προκειμένας τῆς Ἰβηρίας ἐν τῷ ὠκεανῷ νησίδας τὰς ἀπὸ τοῦ συμ-
B βεβηκότος Καττιτερίδας ὠνομασμένας. Sed lectionem Strabonis ſequentia confirmant.

καὶ ἐκ τῶν Βρεττανικῶν δ' εἰς τὴν Μασσαλίαν κομίζεσθαι) Diodorus ſic, πολὺς δὲ καὶ ἐκ τῆς Βρεττανικῆς νήσου διακομίζεται πρὸς τὴν κατ' ἀντικρὺ κειμένην Γαλατίαν, καὶ διὰ τῆς μεσογείου Κελτικῆς ἐφ' ἵππων ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ἄγεται, παρά τε τοὺς Μασσαλιώτας καὶ εἰς τὴν ὀνομαζομένην πόλιν Ναρβῶνα.

ἐξανθεῖν φασὶν ἀργυρίῳ τὴν γῆν καττιτέρῳ) Confer cum Plinio.

χρυσίῳ λευκῷ) Locum hunc habeo de mendo ſuſpe-
C ctum. Nam de plumbo quod aurum colore referat, id enim opinor eſt χρυσίον, nihil legiſſe memini: licet Plinius in aurariis metallis plumbum reperiri autor ſit: ſed an ideo χρυσίον poſſit appellari non facilè dixerim. & vox λευκῷ quæ ſine συνδέσμῳ ſequitur non videtur conuenire. An ita locus debet corrigi? ἐξανθεῖν φασιν ἀργυρίῳ τὴν γῆν καττιτέρῳ, καὶ χρυσίῳ λευκῷ ἀργυρομιγεῖ γάρ ἐστι. vt τὸ ἀργυρομιγὲς referatur ad χρυσίον figura dicẽdi vſitatiſſima Grammaticis πρὸς τὸ σημαινόμενον dicta, quaſi eſſet χρυσὸς non χρυσίον. Sic paullò poſt Γάδειρα quum
D nominaſſet addit καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν quaſi dixiſſet τὴν Γάδειρον νῆσον.

τὴν δὲ σκαλίδα τὰς γυναῖκας διαμώσας) διαμᾶν τὴν γῆν eſt terram τῇ ἄμῃ fodere & accumulare. Strabo autem inſtrumentum quo id ſit σκαλίδα vocat non ἄμην aut σκάφην vt grammatici vocem διαμᾶσθαι explicantes, qua vtuntur Attici potius quàm actiua διαμᾶν.

πλύνειν ἐν ἠθητηρίοις) Lego ἠθιστηρίοις. Manifeſta eſt analogia. Nam vt a φροντίζω dicimus φροντιστήριον, ſic ab ἠθίζω quod eſt colare, erit ἠθιστήριον, quod inſtrumentum ſi-
E gnificat per quod mittitur iſta aggeſta terra. Poteſt & ἠθητήριον legi ab ἠθέω, quod potius dicitur hoc ſenſu quàm ἠθίζω, atque hoc probo. Plinius. Lauant eas harenas metallici, & quod ſubſidit coquunt in fornacibus.

ἐπὶ τ̀ πέτρην) Vtinam nullus in Strabone locus eſſet mihi aut ad intelligendum obſcurior, aut ad corrigendum difficilior quàm iſte eſt: de quo tamen vterque interpres deſperauit. Lego ἐπὶ κίστην conſentientibus etiam libris antiquis, in quibus erat ἐπὶ κίστη. Κίστη eſt
F πλεκτὸν ἀγγεῖον: vel eſt igitur dictum ἐκ περιλήψεως, ἐν ἠθιστηρίοις ἐπὶ κίστη, vel ſignificat inſtrumenta illa quibus terra hæc colari ſueuerat κίστας fuiſſe impoſita, quæ id exciperent, quod deflueret. Plinius Calathos appellat, quum dicit, Et ideo in quibus aurum colligitur, remanent cum eo: quanquam locus Plinij ex eo potius intelligendus eſt, quod ſuper hoc ſcribit Diodorus, ἐπὶ γὰρ πλατείας σανίδος μικρὸν ἐγκεκλιμένης τιθέντες τὴν χρυσοφόρον ἄμμον ὕδωρ ἐπιχέοντες, ὥστε τὸ μὲν γεῶδες αὐτῆς ἀποπλύνεσθαι διὰ τὴν ὑγρῶν καταφοράν, κατὰ δὲ τῆς σανίδος ἐγκαταμένειν τὸ
G χρυσίον ἔχον ἐπὶ τῷ ξύλῳ προσεδρεύει διὰ τὸ βάρος. Quod autem affert vir doctus de nardo πιστικῇ: id verò nihil ad rem.

¶ PAG. 102. τέτταρας μυριάδας ἀνθρώπων) Hi ſunt, quos in metallum damnatos IC^ti appellant: eſtque regum Ægyptiorum inuectum, mortis damnatis vitam in iſtos vſus concedere, vt narrat Diodorus libro primo & tertio. In libris ſcriptis nonnullis eſt μυρίας pro μυριάδας. Item ἐκ τοῦ σταδίους, non εἴκοσι.

κοχλίαις εἰς ὕδωρ διαρτῶσι) Diodorus cuius paullò antè verba referebamus, non κοχλίαις vti ſolitos in hanc rem metallarios ait, ſed πλατείαις σανίσι. Conferendus locus, & quæ ibi ſequuntur.

εἰς ἰσθμὸν καὶ μετατίθεσθαι ἐπιπόνως) Lego κτλ.

ἐς Κατα-

καὶ Κασταλῶνι) Κλαςὼν ſopta legebatur. Scribe Κασταλῶνι.

οὐ πολὺ δ' ἄπωθεν τ Κασταλῶνος) Scribendum Κασταλῶνος. Id ita eſſe locus Polybij quem aſcribam euincit. Ita ille libro decimo, ὁ δὲ τῶν Καρχηδονίων ςρατηγὸς ἐτύγχανε μὲν διατρίβων ἐν τοῖς περὶ Κασταλῶνα τόποις, περὶ Βαιβύλα πόλιν, οὐ μακρὰν τῶν ἀργυρείων μετάλλων. Vides argentifodinas dici eſſe prope Caſtalonem, quod hic ait Strabo. Quare dubiom non eſt hune eſſe Κασταλῶνα, itáque ſemper corrigendum.

τὸν Βαῖτιν καλοῦσι Ταρτησσὸν) De Bæti igitur accipiendos Stephani locus in Ταρτησσός. Ταρτησσὸς, inquit, πόλις Ἰβηρίας ἀπὸ ποταμοῦ τοῦ ἀπὸ Ἀργυροῦ ὄρους ῥέοντος, ὅστις ποταμὸς καὶ κασσίτερον ἐν Ταρτησσῷ καταφέρει. Certiſſimom eſt Bætin intelligi, quem de monte Argyro fluere modó dicebat Strabo. Pauſanias Ηλιακῶν β. de fluuio Iberiæ quem vocat Ταρτησσόν. Τὸν δὲ ποταμὸν μέγιςον ὄντα τῶν ἐν Ἰβηρίᾳ καὶ ἀμπωτιν παρεχόμενον, Βαῖτιν ὀνομάζουσιν ὕςερον.

καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους Ἐρυθείας) Erythiao nomen eſſe plutimarum inſulatum nuſquam opinor reperies: Strabo ipſe infra non alias inſulas quam vnam aliquã, à pleriſque eam quæ à Gadirana vrbe anguſtiſſimo freto ſit dirempta Erythiam fuiſſe appellatam autor eſt. Vide infra.

διότι φασὶν ἐνταῦθα χεῖσθαι) Quomodo χεῖσθαι, ſi πηγαὶ Bætis in monte Argyro?

πόλιν ἐν τῇ μεταξὺ χώρᾳ) Scripti τῷ ῥῷ. De hac vrbe Stephanus in Tarteſſos.

τὴν συνεχῆ τῇ Κάλπῃ Ταρτησσίδα καλεῖσθαι) Quid mirum agrum Calpe vicinum Ταρτησσίδα γῆν vocari, quum Carteia ad Calpen ſita Tarteſſos antiquitus dicta ſit autores Strabo, Plinius, Mela, alij. Iniquè igitur facit Artemidorus qui Eratoſtheoem hoc nomine reprehendat.

καὶ τὸ τὰς ἀμπώτεις μέχρι δεῦρο περιττεύειν) Non puto tam imperitum rerum iſtarum fuiſſe Eratoſthcoem, vt putaret in ea tãtum Oceani parte æſtus cieri in Oceano: ſed hoc voluit opinor quod paullò antè docuit nos Geographus, æſtus inter Sacrum promontorium & Mauritaniam maiores excitari, & magis eſſe impetuoſos quàm alibi.

ἀποδεδειχότες εἰσὶ περὶ τὴν Κελτικὴν) Nihil habeo quo locum hunc emendem. In ſcriptis eſt ἀπαιδεύτως. Videtur ita legiſſe prior interpres

Ὁ δὲ ποιητὴς) Digreditur paululum Strabo ab inſtituto de Hiſpania ſermone, ad Homerum ſuum: in cuius πολυπειρίαν ἀδμήρατος admodum eſt hic autor. De iſtis autem omoibus libro primo dictum ſatis. Quare in hunc locum pauca tantum ootabimus.

τῶν τε χειρῶν λεγομένων περὶ αὐτὴν καὶ τ' ἀμείνων) Sic libro primo, Ἐςι γὰρ ἀμφοτέρως τοῦτο δέξασθαι, καὶ βέλτιον καὶ χεῖρον. Vide reliqua.

πρὸς δύσιν ἐσχάτην ὑπάρχειν αὐτὴν) Noo improbo haoc lectionem: magis tameo placet quæ eſt io antiquis libris. ἐσχάτην ὑπάρχειν αὐτῇ.

¶Pag.103. οὕτως ἱδρύοντο ἀποχαίροντες) Libri veteres ὅπως ἱδρύοντο προθύμως ἀπὸ χ.

Ὀδύσσεια πόλις δείκνυται) Legerem Ὀδυσσεῖς. Stephanus, Ὀδυσσεῖς πόλις Ἰβηρίας ἀρσενικῶς. καὶ τὸ ἐθνικὸν ὁ δὲ οἰκήτωρ. ἀρσενικὸν δὲ ὡς Ἀτραρεῖς καὶ Ἀτραρεῖς. ſed etiam iofra iterum ſic ſcribitur & ita quoque habet Euſtathius. An autem hæc ſit Vlyſippo Latinorum, quod video quibuſdam probari, quærant docti Hiſpanorum.

τοῖς τε περισωθεῖσι) Troianis qui ex ineendio patriæ ſe eripuerant, vt Helenos, Æneas, Antenor & ſi qui alii. & opponit τοὺς περισωθέντας τοῖς Ἕλλησι. quare non probo quod aliquando exiſtimaui, legendum eſſe τοῖς τε βαρβάροις καὶ τοῖς Ἕλλησι Eadem libr. pr.

ἀπομένει τῆς καθαίρειν) Scripti ἀπολαύει.

τότε γὰρ διάγειν καὶ τὸ ἀέρα) Iuſtinus, *Salubritas cæli per omnem Hiſpaniam æqualis, quia aeris ſpiritus nulla paludum graui nebula inficitur: Huc accedunt & marina auræ, vndique verſus aſsidui flatus, quibus omnem prouinciam penetrantibus, euentilato*

A *euentilato terreſtri ſpiritu, præcipua hominibus ſanitas redditur.*

τό, τε ἐπὶ τοῖς πέρασι τῆς γῆς) Laborabat hic locus ab interpunctione: quæ res Xylaodro impoſuit. Ait Strabo, ea omnia quæ ſuperioribus Homeri verſibus continentur, Hiſpaniæ conuenire: vnde ſequitur quod initio propoſuit, Homerum εἰδέναι τούτων τῶν τόπων ἐξ ἀκοῆς. Ergo legendom τό, τε & ἐφ' ὧς.

¶Pag.104. καὶ μακάρων νῆσοι) Vide ad librum primom: De iſtis inſulis multa Plutarchus in Sertorio.

B μετὰ τὸν Βάρκαν ςρατεύσαντες) Is eſt Amilcar cognomento Bareas, qui Hiſpaniam adminiſtrauit ante Aſdrobalem, fuitque Annibalis pater. vide Appiani Ἀννιβαϊκά. Ab hoc Barca Barcina factio apud Carthagioenſes oo tiſſima.

φάτναις ἀργυραῖς καὶ πίθοις χρωμένους) Rectè quidem Xylander lectionem Epitomes φιάλαις damnauit: cuius enim magnificentiæ eſſet phialis vti argeoteis, quod hodie apud nos etiam mediocris fortunæ homiqibus licet? Contra autem mira & prorſus ſuperans omnem

C fidem argenti eopia, ſi vt hæc videtur velle lectio, etiam præſepia ex argento fuerint facta: Neq; ſanè tale quid alibi vſquam legiſſe me mini. Quare φάτναις quidem lego, ſed laconatium certom geous iotelligo hoc eſt φατνωμάτων: vt non præſepia ſed domuum lacunaria ex argento facta dicantur: quod nouum non eſt: Sic enim Polybius diuitem coltum Ecbatanorum regiæ Perſarum deſcribens, ait δοκοὺς καὶ φατνώματα fuiſſe ἀργυρᾶ. Dixiſſe autem bonos ſcriptores φάτνας in hoc ſenſu, dubium oon eſt. Diodorus Siculus libro pri-

D mo, καὶ τούτου μετέωρον ὑπάρχειν φάτναις καὶ ξ … διαγεγλυμμένην, καὶ χρώμασι διαφόροις πεποικιλμένην. Potes etiam de menſis accipere. Nam id quoque ſignificat interdum vox φάτνη quaſi φάγνη παρὰ τὸ φαγεῖν dicta. Heſychius, φάτνη, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ τῶν κτηνῶν, καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων. Aotor incertus apud Suidam, τὴν Ἀντωνίνου … καὶ … ἅμα φάτνῃ. Ælianus, Οἱ Μεσσήνιοι τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς φάτνης σιτουμένους ἐξέβαλον. Sed illa prior interpretatio vera omoino eſt. Statius Thebaidos lib. primo.

E *Et nondum craſſo laquearia fulua metallo*
Montibus aut altè grays effulta nitebant
Atria.

Lucanus libro VIII. palatium Cleopatræ deſcribens,

Ipſe locus, templi quod vix corruptior ætas
Extruet, inſtar erat: laqueatáque tecta ferebant
Diuitias, craſſúmque trabes abſconderat aurum.

Plioius de Suanis gente Colchica, eorúmque rege Eoſobe, *Sed & illius aurea cameræ, & argentea trabes narran-*

F *tur, & columnæ atque paraſtatæ.*

Ἀνακρέοντα μὲν ἔτων εἴκοσιν) Plinios lib. VII. cap. XLVIII. Anacreon poeta Arganthonio Tarteſſiorum regi CL. triboit annos.

καὶ Ἀργανθώνιον) Locus eſt Κλεῖος. Ἀνακρέων ὁ … τὸν Ταρτησσίων βασιλέα ἱδρύοντο … Ταρτησσίων, τῷ ὄνομα μὲν ἦν Ἀργανθώνιος. ἐτυράννευσε δὲ Ταρτησσοῦ ὀγδώκοντα ἔτεα, ἐβίωσε δὲ πάντα, εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Vide Marc. Tull. de ſenectute. Luciaous vt Strabo, loci Herodoti & Anacreontis meminit. Ἀργανθώνιος μὲν ὁ Ταρτησσίων

G βασιλεὺς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγεται, ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιός, καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων, ἀλλὰ τοῦτο μὲν μῦθος ποθ' … Obiter notabis Luciani μνημονικὸν ἁμάρτημα: neq; enim recte Herodotum citat. Phlegoo qooque eodem modo peccat cum ſcribit. Ἀργανθώνιος ὁ τῶν Ταρτησσίων βασιλεὺς ὡς ἱςορεῖ Ἡρόδοτος καὶ Ἀνακρέων ὁ ποιητὴς, ἔτη ρν. Vide Plinium & Valeriom.

ἤνεσι δὲ Ταρτησσὸν) Notát id Mela & Plinius, Pauſanias & Appianus.

Λατῖνοι τε οἱ πλεῖςοι γεγόνασι) Plinius autor eſt oppida Bæticæ XXIX. Latio fuiſſe antiquitos donata.

Πιζαυγόυςα) Probo vehementer ſcripturam librorom Παξαυγόυςα. Sic alia in Hiſpania reperies ab Romanis cognominata, vt apud Ptolemæum Παξ Ιουλία. Plenus

eſt huiuſmodi cognominibus Plinij de Hiſpania tractatus.

ἐν τοῖς Τουρδούλοις Αὐγοῦστα Ἠμερίτα) Ptulemæo Luſitanorum vrbs in mediterraneis. Plinius eam Anæ fluuio eſſe appoſitam teſtatur. De hac Auſonius

Iure mihi poſt has memorabere nomen Iberum
Emerita: æquoreus quam præterlabitur amnis.
Submittit cui tota ſuos Hiſpania faſces.

Prudentius autem nec Turdulorum vt Strabo, nec Luſitanorũ vt Ptolemæus, ſed Vectonum eſſe indicat, in accurata eius deſcriptione: quem locum propter elegantiam integrum proferam: Eſt autem in Eulalia.

Nunc locus Emerita eſt tumulo
Clara colonia Vettoniæ,
Quam memorabilis amnis Ana
Præterit: & viridante rapax
Gurgite mœnia pulchra lauat.

Καισαραυγοῦστα) Ptolemæo Καισάρεια Αὐγοῦστα. Pomponius, *Vrbium de mediterraneis in Tarraconenſi clariſſimæ fuerunt Palantia & Numantia nunc eſt Cæſaraugusta.*

στολάτοι λέγονται οἱ τογάτοι), A nonnullis veteribus libris aberant illa οἱ τογάτοι: quæ tamen ἐπεξηγητικῶς nobis retinenda: Sic namque Gallos quoque togatos legimus qui Romanos mores induiſſent. Vide Dionem ſub finem libri quadrageſimi ſexti. Et Strabo ipſe paulò poſt ita ſcribit, hos fuiſſe ἐκ τῶν ἠπιωτέρων καὶ τῶν Ἰταλικῶν τῶν περὶ τὰς χλαμύδας ἐν τῇ τηβεννικῇ ἐσθῆτι. Ratio nominis in promptu: nam Toga quam Græci τήβεννον vertunt, veſtis Romanorum propria.

Ἀπὸ δὲ τῆς ἄκρας πάλιν) Deſcripſit hactenus oram Hiſpaniæ quæ eſt à Calpe ad Sacrum promontorium: nunc pergit ab eodẽ Sacro promontorio ad Neriũ Artabrorum promontorium, quod occiduum latus & ſeptentrionale terminat.

ἐφ' αἷς διάπλους) Ad quas ἀνάπλους Tagi eſt ἀνάπλους & tecta nauigatio à Barbario promontorio, eſtque illud interuallum ſtadiorum x. niſi mendum in numero.

ἀπὸ τῆς Ὀλυσιπῶνος πύργου) Apparet deeſſe nonnihil in ſuperioribus: Nam in toto libro nonius πύργου facta mentio, quẽ appellauit Καπίωνος qui nihil ad hunc locum facit.

καὶ ὀ' ἀνύδρευ πόλεις εἶναι λάκκας) Duo hęc poſtrema verba aberant a duobus manoſcriptis codicibus, & ſunt ſanè deprauata mirificè. Xylandri conjectura non eſſet illa quidem improbanda, ſi vllum locum in illo tractu reperiremus cui nomen eſſet ἀκόπων, quod ipſe ſibi neſcio qua ratione falſo perſuaſit. Nam Λάκκαι τότε, quod apud Ptolemæum legitur, aliud eſſe conſtat. Hermolaus autem Barbarus vir longè longéque doctiſſimus, quem non ſine flagitio audent quidam Barbarum appellare, is igitur putabat legendum hoc loco ἰουλάκκαι. Nam Lanceam oppidum & Plinius & Ptolemæus commemorant. Ego etſi non habeo quod ſuper hoc liquido poſſim affirmare, præſertim cum ita legatur in libris veteribus, tamen Hermolao libenter aſſentior. Iam verò quod ad vocem ἀνύδρευ, non eſſe eam in ἴδρυνται mutandam quod Xylandro videbatur, euincit ſimillimus hoc eodem libro locus, vbi de Bætis exundationibus ſimiliter ita ſcribit, τότε δὲ ὑπερχεῖται τὸ ὕδωρ ὥστε ἀνύδρευεσθαι τὰς στρατοπεδείας αὐτόθι.

μυριαγωγοῖς ἀναπλεῖται) Nauem μυριαγωγὸν appellat quam libro xiii. ſimillimo loco μυριοφόρον. βάθος δὲ ἔχειν ἀρκοῦν μυριοφόροις ναυσί. Thucydides libro vii. στρογγύλας γὰρ ναῦς μυριοφόρους αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι. Eadem ergo ratione nauis μυριαγωγός. Nec eſt vocis analogia obſcura. Sic enim στρατηγός nauis etiam Liuio dicitur, & Thucydidi στρατηγός libro octauo.

καὶ τῶν ἄλλων αἰγιαλῶν) Scribe ποιεῖν

ἄλλοις καὶ ἁλιευτικοῖς) Scripti libri habebant ἁλλαδίοις quidam ἁλιεῦσι. Sic ἁλιαδῶν legas in Epigrammatis. Lego tamen ἁλιάσι cui voci ſua pulchrè conſtat analogia Nam vt à ἄγρος & ἁλίος fiunt ἀγράδες καὶ ἁλιάδες, ſic ab ἅλωος, A ἁλωάς. Ἅλωος autem vt ſciunt omnes non ſaltum tantum Deo ſacrum ſignificat: ſed quemlibet locum ἀρδευτὸν & καταφυτευθέντα.

κεῖται δ' ἐν τούτοις κατὰ λόγον ἀπολειπτικὸν κειμένη) Quatuor illa verba κατὰ λόγον ἀπολειπτικὸν κειμένη non agnoſcit prior interpres. Et ſunt ſanè corrupta. quin ſi ea ſuſtuleris plana erit & perſpicua ſententia, quæ nunc Oedipo aliquo opus habet. Puto autem è margine in textum irrepſiſſe, hac ratione: Cum enim modò dixerit Strabo B inſulam hanc habere longitudinem xxx. ſtadiorum πλάτος autem μικρὸν ἀπολεῖπον, ſuſpicor ad iſta verba notatum fuiſſe ab aliquo κατὰ λόγον γὰρ ἀπολειπτικόν, quod verum eſt. latitudo enim κατὰ λόγον minor eſt longitudine. Sed hæc iuris ſunt arbitrarij. Suſpicatus hoc quoque ſum aliquando, quia Μόρωνος mox fit mentio quaſi iam alibi nominatæ, legendum fortaſſe hîc eſſe. pro κατὰ λόγον ἀπολειπτικόν, ſic, κατὰ Μόρωνα πόλιν. de quo docti iudicent. Inſulã autem hanc, Londobridem eſſe Ptolemæi, infœlix eſt viri docti conjectura Nihil enim à vero alienius C dici potuit. Illa eſt in alto Oceano, hæc procul à mari in flumine Tago ſupra eius æſtuaria.

Pag. 105. Βροῦτος ὁ Καλλαϊκὸς προσαγορευθείς) Scripſerat Liuius libro xliiii. de hoc bello, & xlv. de bello aduerſus Callaicos, vnde cognomen Callaici reportauit D. Iunius Brutus: quẽ alij ſcriptores Callaicum vt hîc Strabo & Plinius, alij Callæcũ, alij Gallicũ nominant, prout nimirum variè ſcribitur illius prouinciæ nomẽ. Huius porrò belli eſt apud Oroſium & Eutropium aliiſque rerum Romanarum ſcriptores mentio: ſed D mentio tantum, nuſquam narratio: quæ ſi alicubi extaret minus eſſet ignota illa vrbs quam vocat Strabo Moronem.

τοῖς δὲ τοῦ ποταμοῦ πλάτεσι ἐπιχειρεῖν τὰς πόλεις) Locus corruptiſſimus & qui me diu torſit. In libris ſcriptis ita legitur προλοιπ. quæ lectio etſi quouis monſtro monſtroſior eſt, mihi tamen ad veram lectionem indagandam præiuit: Legẽdum igitur eſt, τοῖς δὲ τοῦ ποταμοῦ πλάτεσι ἐπιτειχίσαι τὰς πόλεις. Nolo quorundam more emendationem noſtram prædicare: veriſſimam certè eam E eſſe perſuaſum ferè habeo. Nam & mutatio priſcæ lectionis parua fit, & Strabo paulò poſt ἐπιτειχίσαι ſe ita ſcripſiſſe. Cum enim ſubiicit, ὥστε τὰς ἀναπλεούσας τὸν ποταμὸν πόλεις αὐτὰς κρατῆσαι annon ſatis manifeſto ſignificat hæc verba de quibuſdam vrbibus ad Tagum ſitis eſſe accipienda? Iam πλάτεσι in πλάγοις minori mutatione reſtituo quàm πλεύροις vt Xylander. In reliquis duabus vocibus ſyllabarum tranſpoſitione peccatum eſt: & ſanè ex ἐπιτειχίσαι nemo non videt lapſum procliuem fuiſſe in ἐπιχειρεῖν. Similiter etiam pro τὰς πόλεις eadem F tranſpoſitione ſyllabarum, & literarum aliquot mutatione monſtrum illud natum eſt, quo nullum tota Africa monſtroſius προλοιπ. Ipſum porrò loquendi genus quod reſtituimus, & elegans eſt & ſententiam continet optimam. Ait namque Strabo, fuiſſe aliquot vrbes in vtraque fluminis ripa à Bruto munitas, vt eſſet commeatus inuectio facilis ac tuta. Sic lib. ſequenti dicuntur Maſſilienſes κτίσαι τινὰς πόλεις ἐπιτειχίσματα τοῖς Ἴβηρσι. hoc eſt quibus ſuos fines defenderent ab incurſionibus Hiſpanorum.

G πολυιχθύους δὲ ὄντας) Iuſtinus de Hiſpaniæ fluuijs, *In hac* curſus amnium non torrentes, rapidique vt noceant, ſed lenes, & vineis campiſque irrigui, æſtuariiſque Oceani affatim piſcoſi.

καὶ ὑγρὸν) Ms. ὑγραινόν.

τῶν λοχθέντων ὀρῶν) Illo loco, ὑψηλόν τε δὲ τὰ μεταλλεῖας ἔχοντα ὄρη χωρίοις δὲ ταῦτα πρὸς τὸν Τάγον.

καὶ μέχρι τῆς Ὠρητανίας ἐν μέσῳ τῆς ἐντὸς στηλῶν) Legendum omnino ἐντὸς στηλῶν vt habent libri ſcripti. Nam hoc ſignificat Strabo, Oretanorum regionem magis ad meridiem accedere quam Carpetanorum & Vettonum: quos tres populos vt vicinos Geographi ſæpe coniungunt. adeo autem νοτιωτέραν ait eſſe Oretanorum regionem, vt etiam aliqua ſui parte porrigatur vſque ad mare noſtrum,

re noſtrum, noſtrum inquam: non enim poterat ad fretum αὐτὸς στηλῶν pertinere, vt cuiuis rem diligenter cõſideranti ſtatim patebit.

καὶ Οὐακκαίων) Aliis Vaccæi Stephano Βακκαῖοι. Sic in aliis multis Latinis dictionibus Græci partim literam β pro V ponunt partim diphthongum ου, vt Βιργίλιος & Οὐεργίλιος. Ἀλβίων, & Ἀλουίων. Plinij Barduli Ptolemæo ſunt, Τουρδουλοί.

κατ' Ἀκουιτανὴν πόλιν) Stephanus, Ἀκούτεια πόλις Ἰβηρίας κατὰ Στράβωνα ἐν τῷ τρίτῳ· τὸ ἐθνικὸν Ἀκουτειανοί, (ſic enim legendum non Ἀκουιτανοί) ὡς αὐτός· ἔστι τὸ ι κατὰ πλεονασμὸν ἔχειν. Ex his Stephani verbis meritò ſuſpicetur quis legendum apud Strab. Ἀκουτειαν: alioquin fruſtra quæres locum quem indicat Stephanus. Mirum verò quod ait, Ἀκουιτανοὺς apud noſtrum ab iſta vrbe dici: cum ille perpetuò ſic appellet Aquitanos, gentem quamuis τοῖς Ἴβηρσι προσεμφερῆ, tamen in Gallia ſitam.

ἔχειν διάβασιν) hoc eſt, *tranſiſolutus*. Xylander, *perlabens*, craſſo errore: melius vetus interpres.

Κάπιλον καὶ Σηρία) Legendum Καστάλων καὶ Ὠρία. Docet id locus Artemidori apud Stephanum: qui poſtquam docuit Ὠρίαν vrbis eſſe in Hiſpania nomen, vnde dicti ſint Ὠρητανοί, ſubiicit locum Artemidori, ἀμφότερα γὰρ, inquit, κατοικοῦσι τὴν ἐσχατιάν, καὶ περὶ τὴν μεσογαίαν· πρῶτον μὲν Ὠρητανοὶ πόλεις δ' ἐν αὐτοῖς εἰσι μεγάλαι Ὠρία καὶ Κατάλων, qui locus huic Strabonis eſt planè geminus: ſed liberandus eſt mendis quibus eſt obſeſſus Stephani codex. Nã primũ Ὠρητία malè legitur in ε Ὠρεία adhuc ineptius pro Ὠρία vt rectè habet Strabo, & ita quoque Stephanum ſcripſiſſe ex ipſo certiſſimum eſt. Deinde Κατάλων pro Καστάλων ſcribi perperam, non dicam ſuſpicari me, ſed certo ſcire ex ipſo Stephano, qui alio loco Caſtalonem magnam vrbem Oretaniæ ex eodem Artemidoro commemorat. Mirum verò, quum toties hanc vrbem Strabo nominet nuſquam eius nomen rectè ſcriptum poſſe reperiri.

Τὸ δὲ Τάγου τὰ πρὸς ἄρκτον ἡ Λυσιτανία ἐστι) Longè alius Luſitaniæ περιορισμὸς apud Romanos ſcriptores & Ptolemæum: quem non ignorauit Strabo vt ipſe mox docet: ſed maluit tamen ſequi veterum Geographorum diuiſiones, quam Romanorum principum, qui pro ſua libidine prouinciarum terminos modo hos modo illos conſtituebant.

ἔνιοι καὶ τούτους Λυσιτανοὺς ὀνομάζουσι) Ptolemæus quidem in deſcriptione Luſitaniæ Οὐέττωνας commemorat.

ὅμοροι δ' εἰσίν) Non Luſitani, ſed ij quos dixit latus orientale Luſitaniæ efficere, Carpetani, Vettones, Vaccæi & Callaici.

τῶν Ἀστυρίων) fortaſſe Ἀσούρων vel Ἀσύρων. Infra Ἀσούρας vocat.

μυρίων καὶ τριχιλίων σταδίων) Aſſentior Xylandro putantis è notis α, τ fuiſſe factas ι, γ, hoc eſt poſitum eſſe 13000 pro 1300.

ἡ δ' ἐν χώρᾳ περὶ ἧς λέγομεν) Luſitania, cuius laudes è Polybio habes apud Athenæum initio libri octaui.

Μυλιάδες) Ptolemæo fluuius ἑξῆς τοῦ Τάγου eſt Μόνδας: etſi autẽ ſcio Græcos non eodem modo omnes Barbara iſta nomina ſolitos efferre, perſuaſum tamen habeo non aliter ſcripſiſſe Strabonem quàm Ptolem. Legitur in Strabone quoque Μόνδας. Plinius. *Ab Durio Tagus CC. M. P. interueniente vnda.*

καὶ Οὐακούα) Apud Ptolemæum Mondæ ſuccedit Οὐάκος.

μετὰ δὲ τούτους Δούριος) Ptolemæus, poſtquam ſuperiorum fluminum ἐκβολὰς nominauit, μεθ' ἃς, inquit, αἱ τοῦ Δουρίου ποταμοῦ ἐκβολαί. Appiano ſemper Δόριος. Plinius hunc fluuium eodem modo quo Strabo ferè deſcribit. *Durius amnis*, inquit, *ex maximis Hiſpaniæ, ortus in Pelendonibus & iuxta Numantiam lapſus, dein per Areuacos Vaccæosque, diſterminatis ab Aſturia Vettonibus, à Luſitania Gallæcis, ibi quoque Turdulos à Bracaris arcens.*

μετ' ἄλλον ποταμόν) Auum fluuium commemorat Ptolemæus inter Durium & Nebin, cui ſuccedit fluuius Limius, qui eſt Obliuionis fluuius, cõtrario ordine quam apud Strabonem. Auo Celandum adiungit Mela.

A ὁ τῆς Λήθης) Non dicit ἡ Λήθη, ſed ὁ τῆς Λήθης. Rectè. Nam is fluuius nõ Obliuio, ſed Obliuionis fluuius appellabatur. Pomponius Mela, *Et cui Obliuionis cognomen eſt Limia*. Plinius, *Aminius quem aliqui quidam intelligunt & Limæam vocant, Obliuionis antiquitus dictus*. Sic igitur Græcè non Λήθη ſed τῆς Λήθης dici debet. Fallitur ergo vir eruditus qui annotat Limæam à Strabone Λήθην appel-

B lari. Fallitur etiam Appianus qui cum reperiſſet hunc fluuium λήθης appellari ſecundo caſu, rectum inde finxit ὁ Λήθης, quod non debuit. Nam & fluuius inferorum ἡ Λήθη vocatur. In Epigramm.

——οὐδ' εἰ Ζεὺς ἐν φθιμένοισι.
Τῆς Λήθης ἐπ' ἐμοὶ μόνον εἶναι πόματος.

In Epitoma Liuij LV. malè *fluuium Obliuionem* vulgò edunt, quum ſit legẽdum *Obliuionis*. Apud Liuium ipſum non diſſimile mendum obſeruabimus Nam vbi vulgò edunt libro XXXIIII. *Miſit expeditos* pedites equi-

C teſque qui circa Cylarabin (gymnaſium, id eſt, minus trecentos paſſus ab vrbe) cum erumpentibus à porta Lacedæmoniis prælium commiſerant. Legendum eſt, *qui circa Cylarabis gymnaſium*, (*id eſt* &c. Neque enim Cylarabis appellatus eſt ille locus, ſed Cylarabis gymnaſium. Pauſanias Κυλλάραβις γυμνάσιον, In Corinthiacis. Redeo ad Lethæum fluuium: de eo Silius Italicus libro primo,

Quique ſuper Grauios lucentes voluit arenas
Infernæ populis referens oblimia Lethes.

D Strabo libro XIIII. varios Obliuionis fluuios referẽs, Ληθαίους vocat.

ὃν τινὲς Λιμαίαν) Sic Plin. Mela vocat Limiam. Ptolemæus Limium.

οἱ δὲ Βελιῶνα) Non diſpliceret eruditiſſimi viri coniectura ſuper his verbis, putantis eſſe alluſum ad vocem Latinam Obliuionis, cum legerem Ὀβλιουίωνα non ſine. Sed obſtant veteres libri in quibus omnibus conſtanter ita legitur. Nihil igitur mutandum.

καὶ ὁ μετ' αὐτῶν Βαῖνις) Lego μετ' αὐτόν. Nam ordinem

E fluuiorum indicat: quanquam Ptolemæus, vt iam dixi aliter collocat. Exiſtimo enim quem hic vocat Βαῖνιν non alium eſſe ab eo qui Ptolemæo Νῆβις.

οἱ δὲ Μίνιον φασί) etiam Ptolemæo fluuius qui Lethæo ſuccedit Minius appellatur: ſed is alius eſt à Bæni. ſiquidem Bænis & Nebis idem eſt fluuius. Suſpicari aliquis poſſit, legendum eſſe hoc loco. Νίμιος vel Νίμις. Nam Appianus eum fluuium qui Lethæo ſuccedit ita nominat περάσας δὲ καὶ τόνδε (Λήθην) καὶ μέχρι Νίμιος ἑτέρου ποταμοῦ παρελθών. Veruntamen in tanta ſcriptorum incon-

F ſtantia nihil affirmare poſſumus.

πολὺ μέγιστος) Plinius teſtatur Minium amnem IIII. M. P. ore ſpatioſum eſſe.

ἐπὶ ὀκτακοσίους σταδίους) Lege ἐπὶ ἑκατὸν σταδίους.

¶ Pag. 106. καὶ χηλαὶ δύο ὅρμους ἔχουσαι) Χηλὰς vocant Græci quas Latini pilas: hæ erant moles in mare procurrẽtes, & portum à ventis defendentes, hoc ſenſu in Gloſſario Pila explicatur προβολή: nam quod in foribus παραστάδες id in portu iſtæ χηλαὶ & pilæ. Moles etiam vocant Latini ſcriptores: Græci generali interdum voce

G χώματα. Pollux χηλὰς enumerat inter loca ad quæ nauis commodè poteſt appellere. Recentiores Græci μώλους Latina voce appellant.

Τὰς μὲν ὑπὸ Βρούτου στρατείας ἄχρι τούτου) Idem docet Appianus. Nam is poſtquam expoſuit res à Bruto geſtas trãs Minium, adiicit inde eum eſſe Romam profectum. Epitome Liuij LV. *D. Iunius Luſitaniam vrbium expugnationibus vſque ad Oceanum perdomuit: & quum flumen Obliuionis tranſire nollent raptum ſignifero ſignum ipſe tranſtulit, & ſic vt tranſgrederetur perſuaſit.*

ἄλλοι πλείους ποταμοί) Via & Tamara Ptolemæo.

ὑστάτοι δ' οἰκοῦσιν Ἀρτάβροι) Mira confuſio apud Plinium in expoſitione huius tractus. Primum Nerion promontorium malè confundit cum Oliſiponenſi. Nam

Nam niſi fallor vehementer, aut hęc duo fuêre occidui A
lateris diuerſa promontoria: prius Oliſipponenſe, vbi Oliſippo vrbs, deinde Nerium: quod Strabo & Ptolemæus aiunt accoli ab Artabris: ideo promuntoriū Artabrū à veteribus nonnullis dictum: quos dū reprehendit Plinius, ipſe, opinor, ſe non intelligit. Celticum autem idem eſſe cum Nerio inde intelligimus quod Strabo mox teſtatur Celticos τῆς ἄκρας πλησιοχώρους.

τοῦ Λιμαία ποταμοῦ) Lege Λιμαίου vt ſupra Λιμαίας. & Plinio Limæas. In ſcriptis libris eſt Λιμαίου ſicque vetus B
vertit.

Ἀρταβρῶν λιμένας προσαγορεύουσι) Scripti libri λιμένα. Ptolemęo etiam Ἀρτάβρων λιμήν.

οἱ δὲ νῦν τοὺς Ἀρτάβρους Ἀρότρεβας καλοῦσι) Dubium eſt docendi ne an reprehendēdi animo hęc ſcribat. Plin. quidem acriter reprehendit. Cum enim dixiſſet Artotrebas promontorium Celticum accolere, poſtea eos reprehēdit, qui Artabros ibi collocarent. Vide locum. Mela Ἀρτάβρων λιμένα Ptolemæi & Strabonis Arotebratum portum nuncupat. Qui autem conciliare nituntur Plinium Melæ fruſtra ſunt. C

περὶ πεντήκοντα) Scripta lectio, περὶ ν̄, hoc eſt πεντήκοντα. Luſitaniam teſtatur Plinius totam eſſe populorum XLV.

πρός τε ἀλλήλους καὶ συνεχεῖ πολέμῳ) Eleganter ſcripti libri καὶ πολέμῳ συνεχεῖ πρός τε ἀλλήλους, καὶ πρὸς τοὺς ὁμόρους. Tali autem ingenio eſſe hodiéque Hiſpanos, nimis verum eſt. Iuſtinus penè ad verbum, *Corpora hominum ad inediam, laboremque: animi ad mortem parati. Bellum quàm otium malunt: ſi extraneus deeſt, domi hoſtem quærunt.* Silius D
Italicus,

Prodiga gens animæ, & properare facillima mortem.
Namque vbi tranſcendit florentes viribus annos,
Impatiens æui ſpernit nouiſſe ſenectam.

καὶ κώμας ποιοῦντες τὰς πόλεις αὐτῶν) Κῶμαι ſunt quæ mœnibus carent: πόλεις quæ mœnibus cinguntur. Conſilium autem Romanorum, quo hîc vſi dicuntur ad pacandam Hiſpaniam, à M. Portio Catone autore eſt profectum. qui teſte Plinio effecit vt omnium vrbium quæ intra Bætin eſſent, muri vna die deiicerentur, vi- E
de Appianum & Plutar. Frontinus, *M. Portius Cato deuictas a ſe Hiſpaniæ ciuitates, exiſtimabat in tempore rebellaturas fiducia murorum: ſcripſit itaque ſingulis vt diruerent munimenta, minatus bellum.* Ergo quod Cato in parte Hiſpaniæ à ſe ſubacta fecerat, id poſtea qui Luſitaniā deuicere ſunt imitati. Is autem fuiſſe videtur Cæſar, qui Luſitanos & Callaicos primus teſte Plutarcho ſub iugum Romanorum miſit: Auguſto id tribuit Strabo non vno loco.

στίφη δὲ) Libri veteres, στίφεσιν τῆς ἡμέρας ἀγαθῶν, οἰκειότης ὑπὸ λησῶν. F

ἐξεῖς, κούφους διεξελίκτους) Diodorus libro quinto, de Luſitanis, κούφους γὰρ χρώμενοι καθοπλισμοῖς, καὶ παντελῶς ὄντες ἐλαφροὶ καὶ ἐξεῖς δυσχείρωτοι τοῖς ἄλλοις εἰσί.

διεξελίκτους) hoc eſt qui facilè aciem explicent: nam id Græci dicunt ἐξελίττειν τὴν τάξιν. Dio, τὴν γὰρ τάξιν οὕτως αὐτοσχεδίως αὐτοῖς γίνεσθαι ἐξελίξαντες. Xenophon quoque παιδ. lib. VIII. ait ducis boni eſſe, ὁπόταν δέοι φανέντων τῶν πολεμίων, ὀρθῶς ἐξελίξαι.

οἱ δ' ἄλλοι νευρίνοις κράνεσι) Diodorus autor eſt, Luſita- G
nos φορεῖν ἐν τοῖς πολέμοις περὶ τὰς μικρὰς παντελῶς, διαπεπλεγμένας νεύροις καὶ δυναμένας σκέπειν τὸ σῶμα περιττότερον διὰ τὴν στερεότητα. Idem Celtiberis κράνη tribuit χαλκᾶ.

ἐπιπεζοὶ δὲ καὶ κνημῖδας ἔχουσι) Diodorus de Celtiberis, καὶ περὶ τὰς κνήμας περιχέουσι τρίχινας κνημῖδας.

ἀσπίδιον δ' αὐτοῖς δίπουν) Polybius libro III. teſtatur ſcuta ſimilia fuiſſe Gallis & Hiſpanis. De Gallicis lib. ſequenti θυρεοὺς vocat Polybius. Idem Diodorus libro quinto.

τὰς μαχαίρας πρὸς τούτοις κοπίδας) Idem Polybius gladios Hiſpanorum & Gallorum diuerſos ait eſſe. Horum vſum eſſe tantum πρὸς καταφοράν ad cædendum: illorum πρὸς κέντημα καὶ καταφοράν ad punctim cæſimque pugnandum: deſcribitur à Diodoro pluribus, lib. V.

λινοθώ-

λινοθώρακες οἱ πλείους) Polybius, Καὶ τῶν μὲν Κελτῶν γυμνῶν, τῶν δ' Ἰβήρων λινοῖς περιπορφύροις χιτωνίσκοις κεκοσμημένων ἐξαλλάττουσιν ἅμα καὶ καταπληκτικὴν συνέβαινε γίνεσθαι τὴν πρόσοψιν.

ἁλυσιδωτοῖς δὲ ἀλυσιδωτοῖς χρῶνται) Ait ὀλίγοι, quia Gallorū proprium inuentum non Hiſpanorum lorica. Varro, *Lorica à loreis, quod de corio cruda pectoralia faciebant: poſtea ſuccuderunt Galli è ferro ſub id vocabulum ex annulis ferream tunicam.* Vſos tamen lorica fuiſſe Celtiberos teſtatur & Diodorus.

ἀκόντια δ' ἕκαστος πλείω) Gæſa intelligit. Gloſſarium. Ἀκόντια εἴδος Geſa. Sunt autem geſa Hiſpanis propria. Nam qui Gallorum inuentum eſſe volunt, quia dixit Virgilius,

——*Duo quiſque Alpina coruſcant* *Geſa manu.*

falluntur niſi me Athenæus fallit: qui libro VI. autor eſt gęſorum vſum didiciſſe Romanos ab Hiſpanis. Scio tamen gæſa Gallis tribui à pleriſque ſcriptoribus.

Λακωνικῶς διάγειν φασί) Lacones in Hiſpania olim fuiſſe, & teſtatur infra Strabo diſertè, & ex aliquot oppidorum nominibus quæ commemorant Plinius & Ptolemæus facilè eſt intelligere.

ἀλειφόμενοι χρώμενοι δὶς καὶ πυρίαις) Explicat quid ſit Λακωνικῶς διάγειν: oleo nimirum vnguere ſe, & vti πυρίαις Dio libro LIII. de Agrippa, τὸ πυριατήριον τὸ Λακωνικὸν κατεσκεύασε. Λακωνικὸν γὰρ τὸ γυμνάσιον ἐπειδήπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι γυμνοῦσθαί τε ἐν τῷ τότε χρόνῳ καὶ λίπα ἀσκεῖν μάλιστα ἐδόκουν ἐπεκαλεῖτο. Straboni alio interprete non fuit opus. Porrò quid ſit πυρία, hoc eſt Caldarium ſiue Tepidarium Laconicū præter alios vide apud Vitruuium lib. V. cap. X.

τὸ καθαρὸν καὶ λιτῶς) Sic de ſe Auſonius ſemihiſpanus, *victum, vectitum, ſuppellectilem, munda, non ſplendida.* Diodorus Siculus de Celtiberis teſtatur, eſſe eos ἐπιμελεῖς καὶ καθαρίους τὰς διαίτας.

καὶ μονοτροφοῦντες) Phylarchus apud Athenęum teſtatur τοὺς Ἴβηρας πάντας ὑδροποτεῖν, καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας μονοσιτεῖν τε αὐτούς λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆτας δὲ φορεῖν πολυτελεστάτας.

καθάριοι) Ptolemæus Tetrabibli libro ſecundo docet Tyrrheniæ, Galliæ & Hiſpaniæ gentes eſſe φιλοκαθαρίους & munditiei ſtudioſas: & cauſam ſcilicet affert, διὰ τὸ συνοικειοῦσθαι τῷ τε τοξότῃ καὶ τῷ τοῦ Διός. De Italis & Gallis certiſſimum eſt: & diſertè noſtris Gallis hanc laudem tribuit Geographus libro ſequenti. Athenæus libro IIII. de conuiuiis Gallorum, προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρίως.

¶ PAG. 107. πάντα δύειν ἱερεῖον) Πάντα, hoc eſt ἱερεῖον γένος. Sic apud Athen. lib. IIII. ἱερεῖον πάντα προσθεῖναι. Sic ille, ἐπιτιμᾶται δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἰσθμιῶν, τὸν Περσαῖον φησὶ βασιλέα θύειν, ἱερεῖον πάντα προσθεῖναι δεῖπνον ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀπὸ βοὸς ἀρξάμενον.

χρῶνται δὲ καὶ ζύθει) Ζῦθος eſt πόμα ἐκ κριθῶν κατεσκευαζόμενον: præter Grammaticos, Diodorus libro quarto, εὑρεῖν δ' αὐτὸν καὶ τὸ ἐκ κριθῶν κατασκευαζόμενον πόμα, τὸ προσαγορευόμενον μὲν ὑπό τινων ζῦθον, ὀλίγον δὲ λειπόμενον τοῦ περὶ οἶνον εὐωδίας. Idem alio quoque loco Zythi commendat εὐωδίαν. Non ita Iulianus in Epigrammate εἰς οἶνον ἀπὸ κριθῆς.

Κέλτος ἔλικτορ ὄδωδε σὺ δὲ τράγου ἦ ῥα σε Κελτοὶ,
Τῇ πενίῃ βοτρύων, τεῦξαν ἀπ' ἀσταχύων.

ἀντ' ἐλαίου δὲ βουτύρῳ χρῶνται) Butyri vſus Græcis Latiniſque ferè incognitus. Ideo Plinius libro XXVIII. *E lacte, ait, fit & butyrum barbararū gentium laudatiſſimus cibus, & qui diuites à plebe diſcernat. Plurimum è bubulo, & inde nomen: pinguiſſimum ex ouibus.* Plura Dioſcorides libro II.

προκάθηνται δὲ καθ' ἡλικίαν καὶ τιμήν) Locus igitur apud Luſitanos in accubitu honorificentiſſimus, erat primus & ſummus. Apud Gallos medius. Athenæus libro quarto ὅταν δὲ πλείονες συνδειπνῶσι, κάθηνται μὲν ἐν κύκλῳ μέσος δὲ ὁ κράτιστος ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῦ, διαφέρων τῶν ἄλλων.

περιφέρονται παραλαμβανομένων τῶν χορῶν) Libri ſcripti, ἀντιπροσ-

σαι

σαπτι λαμβανόμενα τῶν χειρῶν.

μελανόχιμοι ἅπαντες, τὸ πλεῖον ἐν σάγοις) Diodorus de Celtiberis, φοροῦσι δ' οὗτοι σάγους μέλανας τραχεῖς.

κηρίνοις δὲ ἀγγείοις χρῶνται καθάπερ καὶ οἱ Κελτοί) De Gallis id ſignificare videtur Diodorus Siculus libro quinto ſic ſcribens. καὶ τὰ κύπελλα πεποιημένα τῶν τύπων χαλκώμασι χρῶνται. Athenæus tamen, qui lib. IIII. Celtarum vaſa explicat qualia fuerint, horum non meminit.

ἀντὶ δὲ νομίσματος) Diodorus libro quinto capital fuiſſe ait inenlis alterius Gymneſiarũ, inuehere in inſulam pecuniam.

οἱ δὲ λίαν ἐν βάθει φορτίων ἀμοιβῇ χρῶνται) Prior interpres legiſſe videtur λίαν ἐν βάθει. Verum ſine autoritate librorum nihil neceſſe mutare οἱ ἐν βάθει ſunt, qui mediterranea incolunt. Nam apud Strabonem ſexcentis locis hoc loquendi genus reperies, libro V τῶν δὲ Ἄλπεων διὰ τὸ ἐν βάθει τῆς χώρας ἱδρῦσθαι. exempla paſſim occurrunt.

ἢ τοῦ ἀργυρίου ἐλάσματος ἀποτέμνοντες διδόασι) Idem fere Cæſar de Britannis.

κατακρημνίζουσι) Κατακρημνίζειν eſt aliud nihil, puto, quàm κατὰ πέτρας βάλλειν. præcipitem dare de ſaxo. Κατὰ πέτρας in hoc loquendi genere fere ſemper græci dicunt, non ἀπὸ πέτρας vt Homerus ὃς ἕλε κατὰ πέτρας βάλλειν & Theognis Ῥίπτειν καὶ πετρέων κύρτα κατ' ἠλιβάτων. Ergo idem κατακρημνίζειν. Simili ratione dixere & κατακρημνίζειν: Nam & κατὰ κρημνῶν βάλλειν dicunt. In Euangelio Matth. ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν. At πετροῦν Scholiaſtæ explicant λιθάζειν, lapidibus obruere. vnde etiã καταπετροῦν dici poteſt, vt καταλιθοῦν & καταλιθάζειν.

D ἔξω τῶν ὁρῶν ἢ τῶν ποταμῶν) Lego ἔξω τῶν ὅρων ἢ τῶν πόλεων.

τοὺς δὲ ἀρρώστους) Quos Latini depoſitos. Res pueris nota. De Aſſyriis id narrat Herodotus, & Strabo lib. XVI.

διφθερίνοις τε πλοίοις ἐχρῶντο) Coriaceorum nauigiorum in veteri hiſtoria non infrequens mentio Plinio, Solino, Dioni, aliis. Antiphilus in Epigrammatis.

Τλητικοὶ μύσταξ νηῶν χάραξιν ἐπὶ πόντου
Κύματος ἀλλ' οὐδ' ὑγρῆς ὀλκὸν ἔθηκε χάλις.
Γόμφος δ' οὐκ ἔπι χαλκὸς ἐνολκάσεν, οὐδὲ σίδηρος
Ἀλλὰ λίνῳ τείχω ἁρμονίῃ δέδεται.

E ἅλες πορφυροῦ πραθέντες δὲ λευκοί) Salem rubrum & Memphi fuiſſe repertum, teſtis Plinius XXXI. VII.

ἔστι δὲ τῶν ὀρῶν) Scripti ὀρείων. Nihil muto. Sic enim ſupra. Οἱ δὲ ὀρεινοὶ τὰ δύο μέρη.

ἐκ τοῦ δὲ τοῖς ὀνόμασι πλατυάζειν) Hoc ſæpe queritur Plinius, vt libro III de Hiſpania, *Ex his digna memoratu, aut Latiali ſermone dictu facilia.*

Πλευταυρους) Veteres legunt, πλευτούρους.

F Ἀλλότριγας) Fortaſſe Ἀλλοτρίγας. Ptolemæo & Plinio Autrigones.

κατέλυσεν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ) Vide Epitomen Liuii lib. CXLV. & Florum libro quarto, capite vltimo. Suetonius de Auguſto, *Externa bella duo omnino per ſe geſſit: Dalmaticum adoleſcens adhuc: & Antonio deuicto Cantabricum.* Velleius etiam λῃστείαν ab Auguſto fuiſſe ſublata indicat: ſcribit enim de Hiſpaniis. *Has igitur prouincias tam diffuſas, tam frequentes, tam feras, ad eam pacem abhinc annos ferme L. perduxit Cæſar Auguſtus: vt quæ maximis bellis nunquam vacauerant, ea ſub C. Antiſtio, ac deinde P. Silio legato, cæteriſque poſtea etiam latrocinijs vacarent.*

G οἵτε Κονιάκοι) Hi fortaſſe ſunt qui Κονίσκοι paullò poſt appellantur.

πλὴν Τυίσων) Hic ergo vnicus Auguſto inuictus totis Hiſpaniis populus remanſit: quod mihi quidem non fit veriſimile. Nam diſertis verbis paulò poſt dicuntur ἅπαντες ὑποχειρίους λαβεῖν Romani: nec veſtigium huius rei in hiſtoria reperio. ſed nec Τυίσων nomen. Τιτθοὺς quidem quoſdam vocat Appianus. Idem Λουσώνων quorumdam meminit qui Iberum accolunt. ſed ea nihil opinor ad hunc locum. Quare videndum annon potius ita locus ſit legendus. καὶ οἱ περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Ἴβηρος οἰκοῦντες Τυίσων. vt hoc ſit vrbis nomen non gentis. Sed præſtat

A præſtat ἐπιέχειν. Vulgata lectio ne Ἑλληνίζει quidem.

τὸ μὲν πλάτος αἰσθανόμενον) Lege vt eſt in libris antiquis. τὸ μὲν πλάτος αἰσθανόμενος, τὸ δὲ μῆκος μικρῷ πλειόνων.

ἐπὶ πλεῖον ἢ δισχιλίους καὶ τετρακοσίους σταδίους) Fœliciter vir eruditus locum emendauit. Nam ſcripti libri ita habent: ἐπὶ πλεῖον ἢ δισχιλίους σταδίους εἰρηται. Sed aliter locum interpretor quam ille: longè enim fallitur cum hæc refert ad ſequentia, quæ ad præcedentia pertinẽt. Dixit enim ſupra Geographus, Hiſpaniæ longitudinem eſſe ſtadio-

B rum VI CIↃ. modo autem dixit reſtare deſcribendam Hiſpaniæ partem ſtadiorum IIII CIↃ. Nam inquit, Bæticæ longitudo eſt ſtadiorum CIↃ CIↃ quod etiam ſupra docuit. Scribit enim de Bætica, Μεγέθους δ' ἐστὶ πλεῖον ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης ἐπὶ μῆκος καὶ πλάτος ἢ δισχιλίων σταδίων. Ia bis mille & quater ſi coniungas habebis VI CIↃ quæ eſt ſumma τοῦ μήκους, ſuperius poſita, ad quam non dubium reſpicere hic Strabonem.

¶PAG. 108. δισχιλίους καὶ διακοσίους σταδίους) Lege vt habent ſcripti, δισχιλίους καὶ διακοσίους σταδίους. Polybius ait

C CIↃ CIↃ CIↃ.

ἄλλους τοσούτους) Polybio ſunt ſtadia CIↃ CIↃ DC.

μέχρι Πυρήνης, ἀπὸ τῶν Πομπηΐου ἀναθημάτων) Plinius, *Pompeius Magnus trophæis ſuis, quæ ſtatuebat in Pyrenæo DCCCLXVI. oppida ab Alpibus ad fines Hiſpaniæ vlterioris in ditionem à ſe redacta teſtatus eſt.* Horum non ſemel mentio eſt in hoc opere.

χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι) Polybio quoque ab oſtiis Iberi ad Emporias ſtadia ſunt CIↃ DC.

οἰκεῖν δὲ Λαλητανῶν) Scripti ſemper fere vocãt Ἐλητανούς.

D τοὺς σφετεραγοραζομένους Ἰνδικήτας) Latinis Indigetes, Ptolem. Ἐνδιγέται. Ita tamen ſcripſiſſe Strabonem, teſtis fit Stephanus qui Ἰνδικὴν vrbem in hac Hiſpaniæ parte commemorat, vnde dicti ſunt, ait, Ἰνδικῆται.

μέχρις Ἰδουβέδα ὄρους) Ilipulam itémque Ortoſpedam & Idubedam videtur vnum montem διατείνειν facere.

φορυται Μάλακα) Stephano Μαλάκη. In ſcriptis perpetuo errore Μάκα.

ἑπτακοσίους τῆς Κάλπης) hoc eſt ſtadia ſecundum quoſdam D. ſecundum alios DCC. ſunt & qui DCCC.

E ſcribant.

ἐμπορεῖον δ' ἐστὶν τοῖς ἐν περαίᾳ νομάσιν) Locus corruptus vt etiam pueri videre poſſunt. Legendum aliquando putaui ἐμπορεῖον δ' ἐστὶ τοῖς τ' ἐν τῇ περαίᾳ καὶ τοῖς ἐν τῇ μεσογαίᾳ vel καὶ τοῖς μεσογαίοις. Mouebar ſimili loco infra de Carthagine noua. Nunc ſuſtineo me.

τῆς Μαινάκης) Stephanus Μαίνης cuiuſdam meminit quam & Μαινάκην vocari ait: ſed Κελτικὴν eſſe vrbem ſcribit.

ἐκ δὲ δὲ) Nec confundit has vrbes Ptolemæus eas ita

F recenſens, Μάλακα, Μαίνοβα, Σίξ. Nam Μαίνοβα Ptolemæi dubio procul eſt Μαινάκη Strabonis, ſiue Strabo ita ſcripſit, ſiue quod verius puto corrupta veteri τοῦ β pro β ſcriptura κ. Cuius rei paſſim obuia ſunt exempla. Plinius quoque *Malacha cum fluuio fœderatorum Dein Menoba cum fluuio Sexi.*

ἴχνη σώζουσα τῆς φωκαϊκῆς πόλεως) Phocaenſes enim in Hiſpaniam ad Arganthonium veniſſe teſtis locupletiſſimus Herodotus.

καὶ πλησίον μᾶλλον φοινικικῆς τῷ σχήματι) Lego, καὶ πλησίον μᾶλλον, φοινικικῇ τῷ σχήματι. Nam ei quod de Mænaca

G dixerat, eſſe eam ἀπωτέρω, opponit πλησίον, & quod dixerat apparare in Mænacæ ruderibus veſtigia vrbis Græcanicæ, opponit hanc eſſe φοινικικήν. Caue igitur ne in vnum duo hæc membra confundas: quod fecère interpretes.

ἡ τῶν Ἐξιτανῶν πόλις) Quam Mela Hexi, Ptolemæus Σὲξ vocat, Plinius Sexi. quod non mirabitur qui eorum quæ de Salmydeſſo aliiſque id genus libro primo docuimus.

ἀφ' ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεται) Plinio Sexitana ſalſamenta dicuntur. Meminit Athenæus libro III. hunc locum proferens non Stratonis, vt ſtultè quidam putant.

Μετὰ ταύτην Ἄβδηρα) Alij Ἄβδηρα, Abdera vide Stephanum.

ἐν Καλλαικοῖς δὲ τὴν τοῦ Τεύκρου στρατιᾶς ἀποδεδειγμένων) Iuſtinus, *Gallaeci autem Graecam ſibi originem aſſerunt: Siquidem poſt finem Troiani belli Teucrum morte Aiacis fratris inuiſum patri Telamoni, quum non reciperetur in regnum Cyprum conceſſiſſe, atque ibi vrbem nomine antiquae patriae Salaminam condidiſſe. Inde accepta opinione paternae mortis, patriam repetiſſe. Sed quum ab Euryſace Aiacis filio acceſſu prohiberetur, Hiſpaniae litoribus appulſum loca vbi nunc eſt Carthago noua occupaſſe: Inde Gallaeciam tranſiſſe, & poſitis ſedibus genti nomen dediſſe.* Silius Italicus libro III.

Dat Carthago viros Teucro fundata vetuſto.

τινὰς δὲ Ἀμφιλόχους) Iuſtinus *Gallaeciae autem portio, Amphilochi dicuntur.*

πρὸς τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοπας) Praua lectio decepit hacte nus interpretes Non enim Æthiopes Lotophagi fuere dicti: Sed ij qui occiduis Æthiopibus erant vicini Notiſſima eſt Æthiopum diuiſio Homerica, Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται ἔσχατοι ἀνδρῶν.. de qua dictum libro primo ſatis. Ergo legendum πρὸς τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοψι Id etſi luce clarius eſt, poteſt tamen à me confirmari. Euſtathius enim non aliter legit. πρὸς δὲ, inquit, φασὶν, καὶ ὅτι παρῴκουν οἱ Λωτοφάγοι μέχρι τῆς ἐπὶ Κυρήνη τόπων, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς Μαυρουσίας Ἑσπερίων Αἰθιόπων

Οὐ δὲ θαυμάζω) Iterum digreditur ad Homeri defenſionem.

οὐδ᾽ ὅπως) Scripti, οὐδ᾽ ὅπως. Tangit Ariſtarchum aliósque omnes qui dicta ab Homero omnia vt fabuloſa interpretabantur.

¶PAG. [illegible]) Sic libro ſecundo.

Πυθέας παρακρούσασθαι τοὺς πιστεύσαντας) Vſurpat verba Polybij de Pytheo.

μεγάλους δ᾽ οὐ συνιστάντες δυνάμεις) Manifeſtiſſimum eſt legendum eſſe, vt habent ſcripti, ἀλλαζονευόμενοι. Inde dicti μεγαλεπιβολοι. Pertinet huc quod Iuſtinus ait, Hiſpanos ante Viriatum nullum habuiſſe magnum ducem: quē ipſum ſequutos non vt iudicio populi electum, ſed vt cauendi ſcientem, declinandorúmque periculorum peritum, ſecuti ſunt. hinc apparet [illegible] Hiſpanorum.

διὰ τὸ μεγάλας) Nemo non videt qui aliquid videre poteſt, deeſſe hic negatiuō. Lege cum veteri interprete, διὰ τὸ μὴ μεγάλας.

ἐκ περιουσίας) Vetus interpres ſic expreſſit, *per maiorem potentiam incurſantibus*, Xylander omiſit: ſed non eſt dubiū ἐκ περιουσίας ſignificare hoc loco quod iſto Gregorii. Ὁ δὲ κατὰ μετὰ τοῦ πυρὸς [illegible], καὶ [illegible] μεγάλας ἀνάγκας, ἐὰν ἐκ περιουσίας κρατῇ. hoc eſt facilè & ſine labore. Sic iterum hoc ipſo libro extremo, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς [illegible] ἐκ περιουσίας ἤδη τὴν [illegible] ἰσχύειν.

διακοσίων ἐτῶν ἢ μικρῷ πλειόνων) Lege cum libris ſcriptis, διακοσίων ἢ σχεδόν τι ἐτῶν. Bene autem colligit Strabo. Nam ſi temporū rationē ineas, reperies à belli Punici ſecundi initio, quo tempore primum de Hiſpaniis cogitarunt Romani, ad ea tempora quibus Hiſpanias ſubegit Cæſar Auguſtus, annos eſſe plus minus ducentos. Florus libro ſecundo capite XVII. *Hiſpania nunquam animum ſuit ad uerſus nos vniuerſa cōſurgere, nunquam conferre vires ſuas libuit, neque aut imperare, aut libertatem ſuam tueri publicè. Poſt, in hac prope ducentos per annos dimicatum eſt, à primis Scipionibus in primum Caſarem Auguſtum, non continuo, nec cohaerenter ſed prout laceſſierat.* Velleius Paterculus de Hiſpanis, *tran- nos CC. in his multo mutuoque ita certatum [illegible], vt amiſſis P. R. imperatoribus, exercitibuſque, ſæpe [illegible] nonnunquam etiam periculum Romano [illegible] imperio.*

ἡ Καρχηδὼν ἡ νέα) Duplici nomine græci hanc vrbem appellant, Καινὴν πόλιν & Καρχηδόνα νέαν. Polybius lib. III. τὴν δὲ Καινὴν πόλιν ἣν τινες Καρχηδόνα καλοῦσι. Notat hoc & Stephanus.

ἣν κτίσας Ἀσδρούβας) Polybius libro ſecūdo, de Aſdubrale [illegible] ἐπὶ τὸ Καρχηδόνα [illegible] δὲ τὴν Καινὴν πόλιν [illegible] [illegible] ὁ μικρὰ, μεγάλα δὲ συμβαλλόμενα

A πραγμάτων. Appianus contra omnium fidem refert, Annibalem deletis Saguntinis omnibus Saguntum rurſus [illegible] & ciuibus frequentaſſe: eáque vrbs (inquit) nunc videtur appellari Carthago Spartaria.

καὶ γὰρ ἐμπορεῖον) Lege, καὶ γὰρ ἐμπόριον.

τοῖς ἔξω πᾶσι) An vocat τοὺς ἔξω gentes exteras? An Hiſpaniam intelligit vlteriorem? Nam vtroque modo poſſe accipi conſtat.

κατὰ μέσον πως) Ait πως: nam reuera à Carthagine pro-

B pius abeſt Sucro.

καὶ πολίχνιον ὁμώνυμον) Hanc vrbem prætermittit Ptolemęus: cauſam Plinius iſtis verbis indicat, *Sucro* fluuius & quondam oppidum.

τῆς πρὸς Καρχηδόνα) Scripti, τῆς πρὸς Καρχηδόνι.

πολίχνια δὲ Διάνιον) Dianium ait Plinius a Carthagine noua per continentem abeſſe ſtadiis ſeptingentis. Eo vſum eſſe Sertorium tanquam arce belli vt noſter ait, etſi apud Plutarchum non legitur, ex Cicerone tamen intelligimus, cuius hæc ſunt, è libro quinto contra Ver-

C rem: *Quicumque acceſſerant ad Siciliam paulo pleniores, eos Sertorianos milites eſſe, atque à Dianio fugere dicebat.* meminit Dianij Cicero & libro in Verrem primo.

ἔχον ἐπιφανὲς ἱερὸν) Scribe ἐπίσημα. Nam ita etiam ſoceri codex. In hoc tractu, hoc eſt in Sucronenſi ſinu Ferrariam promontorium commemorat Mela.

καὶ νησίδια Πλανησίαν) Hanc inſulam nemo veterum quod ſciam iſto loco agnoſcit: dico iſto loco: Nam Planaſiam quidem habet & Ptol. Sed alio in mari: Omnino autem Planaſias tres commemorat diuerſis

D locis Strabo. Prima eſt iſta, quam vt dixi nemo veterum agnoſcit: altera eſt prope Lceronem & Stoechadas ante litus Maſſilienſium cuius mentionem facit lib. ſequenti. quæ & ipſa aliis Geographis neglecta eſt, neminique veterum quod meminerim nominata. Tertia eſt cuius lib. II. meminit prope Æthaliam ſiue Iluam: quam Ptolemæus quoque & Plin. aliique agnoſcunt, & Planaſiam appellant. Quod ad eam attinet qua de nunc eſt ſermo Straboni, potuit ea latere inter alias XX. ferme paruas inſulas, quas iſto lu-

E co mari vadoſo fuiſſe Plinius autor eſt.

καὶ Πλουμβαρίαν) Plumbariam reperio apud Ptol. quoque: ſed in Sardoo mari.

ἐν κόλπῳ Σκομβραρίαν) Ptolemęus Scombrariam promontorium nominat.

ἀπὸ τῆς ἁλισκομένης σκόμβρου) Athen. lib. II. καὶ ἄλλοι Σκόμβροι [illegible] ἀπὸ τῆς [illegible] τὸ ἄριστον σκευάζεται γάρον. Vide Plinium libro XXXI. cap. VIII.

ἐξ οὗ τὸ ἄριστον σκευάζεται γάρον) Cum notat autor Epi-

F tomæ, [illegible] τὸ γάρον, hoc ſibi vult, notatu eſſe dignum, neutro potius genere dixiſſe Strabonē τὸ γάρον quam γάρος. Nam ita quoque dicitur. Athenæi libro [illegible] unde, ἔτι δ᾽ [illegible] πῶμα, Αἰσχύλος [illegible] τὸ ἰχθύων γάρον.

Ζάκυνθον κτίσμα Ζακυνθίων) Polybius Ζάκανθαν vocat: & ait ſitam in prominenti ad mare ἀγκῶνι τοῦ ὄρους, in confinio Iberiæ & Celtiberiæ, ſeptem ſtadijs procul à mari. Liuius libro XXI de Sagunto: *Ciuitas ea longè opulentiſſima, vltra Iberum ſita paſſus mille ferme à mari, oriundi à Zacyntho inſula dicuntur: mixtique etiam ab Ardea Rutulorum*

G *quidam generis.* Hiſtoriam pete è Polybio, Appiano, & Epitomis. Stephanus & Ζάκανθαν & Ζάκυνθον nominat.

καὶ Ὀλέαστρον) Veteres, Ὀλέαστρον, cum Plinio, non vno loco.

Δέρτωσσα κατοικία) Rectè Xylander Δέρτωσα: Veteres tamē libri hūc errorem hic retinent conſtanter omnes.

ῥεῖ δὲ ὁ Ἴβηρ ἀπὸ Καντάβρων) Plinius, *Iberus amnis nauigabili commercio diues, ortus in Cantabris.*

Ταρρακὼν) Ptolem. Ταῤῥακών. Stephano Ταῤῥάκων.

καὶ ἀγκυροβόλιον) Lege ἀγκυροβόλιον. Ἀγκυροβόλιον frequens in Strabone vox, quæ locum ſignificat in quo iactis ancoris ſtare ſaltem nauis poſſit. ὅρμοι alio nomine à Græcis huiuſmodi loci appellantur, vt apud Thucydidem & Polybium libro primo de

quadam

A quodam oppido, ἐκλήθη [illegible], inquit, πόλεις δ' ἔχει καὶ ὀρεσβολὰς ἐκ τῆς γῆς ἰδρυμένας. Arrianus vtrumque coniunxit, ἀγχοῦ [illegible] πόλεις ἔχοντα [illegible]. Apud Plutarchum ex Heraclito, ἀγχιστεύουσιν ſcriptum eſt.

ὑπὸ Λαιετανῶν) Laecianos hic collocat & Ptolemæus, Lartoleetæ mihi planè ſunt incogniti.

μέχρι Ἐμπορίου) Emporias Ptolemæus vocat & Plinius ac Liuius vt libro trigeſimoquarto, *Rhoda ſecundo vento Emporias ventum.* Idem tamen appellat & Emporia, vt

B libro XXIX. *Emporiis vt peterent gubernatoribus edixit*: niſi hic quoque Emporias legendum: aut potius vbique Emporia reſtituendum. Scribit Stephanus, Ἐμπόριον πόλις Κελτικὴ, κτίσμα Μασσαλιωτῶν. Sic Appianus, κατὰ τὰ λεγόμενα [illegible]. Sed quod Stephanus vocat Κελτικὴν πόλιν ratione caret: Nam nec ἐν τῇ Κελτικῇ erat, nec a Celtis condita. Maſſilienſes enim ἐν τῇ Κελτικῇ quidem erant, Celtæ tamen non erant.

ἡ Ῥόδη πολίχνιον) Conſtanter appellatur hæc vrbs Rhoda ab aliis Geographis & hiſtoricis: quare hic

C quoque lego, Ῥόδη πολίχνιον. Stephanus, Ῥόδη, πόλις Ἰβηρίας. Ipſe Strabo libro XIIII. τὴν Ῥόδην dixit de hac vrbe eum loqueretur: vt ſuſpicari aliquis poſſit ſcripſiſſe hic quoque Ῥόδην, niſi ibi potius Ῥόδη. In Ptolemæi Græcis libris error idem ferè qui apud Strabonem. Legitur enim Ῥοδίπολις, cum ſit legendum, Ῥόδη πόλις, vt habet vetus interpretatio Latina quam habeo.

πολίχνιον Ἐμπορειτῶν) Malo Ἐμποριτῶν vt alibi in Strabone & Stephano.

D δίπολις δ' ἦν τείχει διωρισμένη) Liuij verba Straboni inſtar erunt commentarij. *Iam tunc Emporiæ duo oppida erant muro diuiſa vnum Græci habebant à Phocæa, vnde & Maſſilienſes oriundi, alterum Hiſpani. Sed Græcum oppidum in mare expoſitum, totum orbem muri, minus quadringentos paſſus patentem habebat: Hiſpanis retractior à mari trium millium paſſuum in circuitu murus erat.*

τῷ χρόνῳ δ' εἰς ταυτὸν πολίτευμα συνῆλθον) Liuius *Nunc in corpus vnum confuſi omnes: Hiſpanis prius, poſtremo & Græcis in ciuitatem Romanam aſcitis.*

E Ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς πλησίον) Ptolemæus Emporias inter duo flumina collocat, Sambrocam, & Clodianũ: adeo vt ſit obſcurum, vtrum potius intelligat. Plinij autem verba difficultatem etiam augent. *Flumẽ Alba, Emporiæ geminum hoc, veterum incolarum, & Græcorum: qui Phocæẽſium fuere ſoboles Flumen Ticha.* Sed Mela omnem difficultatem tollit, qui Clodianum ad Emporias fluere ſcribit.

τῆς δὲ σπαρτοφόρου τῆς ἀχρήστου καὶ ἰλείας χώρας) τὸν σπάρτον & τὴν χώραν confundit & eſt loquendi genus elegans, σπαρτοφόρον χώραν, qua forma dicunt [illegible] &

F id genus alia. Sed eſt quod præterea in hunc locum obſeruemus. Nam obſecro, an ſanus Strabo qui ſpartum Hiſpaniæ appellet iuncum inutilem & paluſtrem? illud prius nemo dicet, qui non antè rem totam nauticam vt inutilem damnare in animum induxerit: hoc Plinius non concedet qui teſtatur ſpartum eſſe propriè iuncum aridi ſoli. Quare dubium non eſt quin veriſſima ſit lectio ſcriptorum codicum, vbi legitur τῆς ἀχρήστου τε καὶ λείας χώρας. Quid ſit χεῖνος λεῖα non ignorant qui Dioſcoridem legerunt: qui eius duo facit genera: quorum alterum χεῖνος λεῖα alterum ὀξύσχοινος

G appelletur: vide locum cap. χλδ. Vetus etiam interpres λείας legit non ἰλείας.

[illegible] δὲ Ἰουγγάριον πεδίον) Ptolemæus in hoc tractu Iuyzarios oppidum commemorat: cuius meminit etiam Antoninus.

ἀπὸ τῶν Πομπηίου ἀναθημάτων) Locus corruptus: & aliqua voce mutilus.

φέρεται ἐπὶ Ταρράκωνα) Veteres φέρεται δὲ ἐπὶ Ταρράκωνα.

ἀπὸ τε τῶν ἀναθημάτων τοῦ Πομπηίου) Iter à ſummo Pyrenæo, vbi ſunt Pompeij trophæa Tarraconem, ita deſcribit Antoninus.

Summo Pyrenæo.	
Iuncaria	M.P.XVI.
Cinniana	M.P.XV.
Aquis Voconis	M.P.XIII.
Secerras	M.P.XV.
Prætorio	M.P.XV.
Barcenone	M.P.XVII.
Fines	M.P.XX.
Antiſtianæ	M.P.XXVII.
Palfuriana	M.P.XIII.
Terracone	M.P.XVII.

deſcribitur & hoc modo breuius ab eodem.

A Pyrenæo	
Iuncaria	M.P.XVI.
Gerunda	M.P.XXVII.
Barcenona	M.P.LXVI.
Stabulo nouo	M.P.LI.
Terracone	M.P.XXIIII.

C καὶ Βεττίγαν) Vetus interpres legit Βεττεράταν. Ego de iſto loco quid pronuntiem non habeo: niſi putet fortaſſe aliquis eſſe Secettas Antonini, corrupta aut hic aut ibi lectione.

διὰ τοῦ Μαραθῶνος καλουμένου πεδίου τῇ Λατίνῃ γλώττῃ) Hæc ſunt commoda interpretatione iuuanda: alioquin videbitur dicere Marathonẽ vocem eſſe Latinam: verùm ille hoc potius ait, appellari hunc locum Romana voce quæ reſpondeat Græcæ μαραθών. Sic autem exprimit Fœniculariũ campum Latinis dictum, vt apud

D Ciceronem in epiſtolis ad Atticum. Exprimit autem eleganter: Nam ita poſtulabat analogia: & Marathon quoque in agro Attico non aliunde nomen inuenit, vt teſtatur Stephanus. Quod autem putãt doctiſſimi viri ſcribẽdum eſſe τοῦ Μαραθωνίου, prorſus ratione caret. An ignorabat vir eruditus quum illa ſcriberet μάραθον dici & μάραθρον pro eodem? An verò analogiam vocis μαραθών quam expoſuimus non videbat?

ἐκ δὲ Ταρράκωνος) Scripti ἐκ δὲ τοῦ Ταρράκωνος.

κατὰ Δερτώσσαν πόλιν) Antoninus ita hoc iter deſcribit:

Terracone	
Oleaſtrum	M.P.XXI.
Traia capita	M.P.XXIIII.
Dertoſſa	M.P.XVII.

E ἐντεῦθεν διὰ Σαγούντου καὶ Σετάβιος) In Antonini Itinerario ita legitur,

Dertoſſa	
Intibili	M.P.XVII.
Idum	M.P.XXIIII.
Sepelaci	M.P.XXIIII.
Saguntum	M.P.XXII.

F καὶ συνάπτει τῷ Σπαρταρίῳ) Spartariũ campum intelligit qui eſt circa Carthaginem nouam, quæ ideo Spartariá Latinis, Græcis σπαρταγένης appellatur. Plinius de hoc tractu. *Veruntamen complectetur animo qui volet miraculum æſtimare, quãto ſit in vſu omnibus terris nauium armamentis, machinis ædificationum, aliiſque deſideriis vitæ. Ad hoc omnes vſus quæ ſufficiant, minus XXX. M. paſſ. in latitudinem à littore Carthaginis nouæ, minúſque in longitudinem eſſe reperientur.*

ὡς ἂν ἀλυχοσχοινοῦντι καλουμένῳ πεδίῳ) Ait Spartarium cam-

G pum ita eſſe à Latinis appellatum, quaſi Græcè aliquis dicat ἀλυχοσχοινοῦντα: vbi vides iterum ſpartum χοῖνον verti, & Spartarium campum ἀλυχοσχοινοῦντα, qua forma multa dicuntur, vt ἀγνοεῖς, vbi multa ἄγνος. Sic ἀχερδοῦς, ῥυγοῦς, μυῤῥινοῦς, & id genus ſexcenta. Sed cum ſpartum ſit iuncus aridi ſoli quænam ratio eſt cur ἀλυχοσχοινοῦντα potius quam χοινοῦντα campum Spartarium appellemus? Profectò à mala manu profecta eſt iſta vox. In veteribus libris deſiderabatur vox ἂν, vnde intelligimus prius ita fuiſſe lectum, ὡς ἀλυχοσχοινοῦντι: quod qui voluerũt emendare ſcripſerunt ἀλυχοσχοινοῦντι. At Strabo ipſe paullò poſt non ἀλυχοσχοινοῦντα, ſed χοινοῦντα locum hunc vocat. Quare hic quoque legendum ὡς ἂν χοινοῦντι καλουμένῳ πεδίῳ.

¶PAG. 111. καὶ Ἐγελάστας) Egeleſtanorum meminit Plinius in deſcriptione Tarraconenſis: Egelaſtam idem dixit numero vnitatis lib. XXXI. cap. VI.

τοῦ χειμῶνος εἰς ταυτὸ καὶ) Lege & diſtingue: τῶν χειμώνων εἰς ταυτὸ δὲ τείνουσι τὴν ἀκροτάτην, τὰ περὶ. Sic libri veteres, & prior quoque interpres: alter locum non intellexit.

τὰ περὶ Κλάστωνα) Lego hîc quoque Κάστλωνα vel Καστάλωνα. Caſtulonem reperies in Itinerario Antonini quem de his conſule.

ἐλθεῖν καὶ Καίσαρα) Scribe ἐλθεῖν Καίσαρα, vel τὸν Κ.

ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις εἰς τὴν Οὐέλλωνα) Appianus hoc ita refert vt videatur dicere Cęſarem diebus viginti ſeptē aduenisse in Hiſpaniam ὁ δὲ Καῖσαρ ἀπὸ μὲν τῆς Ῥώμης ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις βαρυτάτην ὁδὸν καὶ μακροτάτην ὁδὸν ἐπελθών. Autor hiſtoriæ de bello Hiſpanienſi hoc tantū ait, Cæſarem cū ad bellum cōficiendum in Hiſpaniam venit ſumma celeritate eſſe viſum. Dio lib. XLIII. tanta celeritate Cæſarem viſum ait, vt prius ipſe tum ſuis, tum hoſtibus viſus fuerit, quam de eius aduentu in Hiſpaniam quicquam eſſet intellectum.

τὴν περὶ τὴν Μούνδαν πόλεμον) Lego τὴν Μοῦνδαν. Nam ὁ Μούνδας fluuius potius fuerit, de quo paullò ſupra.

καλοῦσι δὲ τοῦτο Ἰδουβέδαν) Ptolemæo Idubeda mons eſt vt Straboni: Plinio fluminis nomen.

ἕτερον δ' ἀπὸ τοῦ μέσου διῆκον ἐπὶ τὴν δύσιν) De hoc monte videntur accipienda Melæ verba, *Pyrenæus primo hinc in Britannicum procurrit Oceanum, tunc in terras fronte conuerſus, Hiſpaniam irrumpit, & minore eius parte ad dexteram excluſa trahit perpetua latera continuus, donec per omnem prouinciam longo limite immiſſus, in ea littora quæ Occidenti ſunt aduerſa perueniat.*

Καισαραυγοῦστα καλουμένη) Ptolemæo vrbs μεσόγειος Ἠδητανῶν, & ſcribit diſiunctim, Καισαρεία Αὐγοῦστα.

καὶ Κέλσα) Manifeſtò Celſam ad Iberum collocat: vt neceſſe ſit in tabulis Ptolemaicis malè notari eius longitudinem. Itaque pro ιε fortaſſe legendum ια vt propius abſit à longitudine Cæſaraugustæ, quæ & ipſa ad Iberum eſt ſita.

κατοικία τις) hoc eſt, *colonia* vt rectè prior interp. Verus inſcriptio nummi apud eruditiſſ. Ortelium, *COL. V. I. CELSA.* quod ita interpretor, *Colonia vetus, Iulia Celſa*: aut vt Plinius loquitur, *Colonia veteris Latij.* Apparet enim eſſe veterem coloniam. Alij legunt, Colonia Victoria Iulia Celſa.

τῶν Ἰακκητανῶν) Probo emendationem viri doctiſſimi Claudij Puteani, qui corrigit καὶ Ὄσκαν quanquam iudicet idem Puteanus legendúmne ſit potius καὶ Λίσσαν καὶ Ὄσκαν. Liſſam enim Iaccetanorum vrbem Oſcæ & Ilerdę vicinam agnoſcit Ptolemęus: nec mirum Iaccetanis tribui vrbem à Ptol. quæ à Str. Ilergetibus. Nam in pleriſque id poteſt obſeruari. Veruntamen nihil affirmo.

ἐν Καλάγουρι Οὐασκώνων πόλει) Ptolemęus aliter extulit, Καλάγουρα. In hac vrbe obſeſſum fuiſſe a Pompeio Sertorium legitur in Epitome Liuiana XCII.

ἐπελεύτα δὲ τὸν βίον) Aſſentior hîc quoque doctiſſimo Puteano, feliciter ex Plutarchi Sertorio emendanti ἐτελεύτα δ' ἐν Ὄσκῃ. Nā etſi diſertè id Plutarchus nō ait, vero tamen per eſſe ſimillimum, ex eius hiſtoria facile intelligimus. Appianus cædem Sertorij pluribus narrans locum tamen vbi ea contigit non expreſſit.

καὶ περὶ Ἰλέρδαν κατεπολεμήθησαν Ἀφράνιος καὶ Πετρήιος) Epitome Liuij CX. *Cæſar Maſſiliam quæ portas ipſi clauſerat, obſedit & relictis ... C. Trebonio & D. Bruto, profectus in Hiſpaniam ... & C. Petreium legatos Cn. Pompeij cum ſeptem ... eoſdem in deditionem accepit, omnes incolumes ...* Vide Dionem libro XLI. vbi ſemper Ἰλέρδαν leges.

Καισάρεως τοῦ θεοῦ) Quos Latini Diuos, Græci θεοὺς appellant. Gloſſarium optimum *Diui*, θεοί. Idem tamen Diuos interpretatur θείους & ἡμιθέους. Sed Græci rerum Romanarum ſcriptores *Diuum* hoc eſt τὸν ἀποθεωθέντα ſemper θεὸν vocant, vt poetæ Latini.

Τὰ μὲν Ἰλέρδα ἀπὸ ἀνατολῆς ἐστιν) Ptolemæo Ilerda eſt Ibero ad ortum: Vide & Antoninum.

Ταρράκωνος δὲ διέχουσι περὶ υξ) hoc eſt M. P. LVIII. fere. Antoninus Tarracone Ilerdam docet eſſe M. P. LXII. quæ ſunt ſtadia o. quatuor demptis.

πρὸς ἄρκτον δὲ Ὄσκας περὶ τετρακοσίους πεντήκοντα) hoc eſt M. P. LXVIII. fere. Antoninus ita deſcribit.

Ilerda	
Tolus	M. P. XXXII.
Pertula	M. P. XVIII.
Oſca	M. P. XIX.

vnde colliguntur M. P. LXIX.

τὴν ὑπὲρ αὐτῶν τοῦ Ὠκεανοῦ Οἰδάσουναν πόλιν) Prior interpres legit Oedaſunen Οἰδάσουναν, vt in nonnullis codicibus reperitur: in aliis eſt Οἰάσουνα quod meam confirmat ſententiam, iampridem putantis eſſe Οἰασῶνα πόλιν Ptolemæi: quod Pintiano quoque placere video. Falluntur autem magnopere qui annotant vocari hanc vrbem ab Appiano Ὀρσωνα. Ὀρσων enim Appiano eſt quæ Ἴβερον ſupra.

Πομπήλων ὡς ἂν Πομπηιόπολις) Scribo Πομπηιόπολις, vel Πομπηίου πόλις vt Κωνσταντίνου πόλις. De Pompelone nemo non.

παρ' ὃν πέτρας διαφόρως τοῖς Καντάβροις ἐσάμιλλοι) Quum hæc ederentur non auſi ſumus ſine ſcripti codicis autoritate, reponere veram lectionem κατὰ ... : ita lectionem Aldi retinuimus. Poſtquam verò codicem ſuum optimè de literis meritus ſocer Henricus Stephanus nobis conceſſit, veram lectionem in eo reperimus. Καντάβροις poſito υ pro β vt paſſim. Quare legendum Καντάβροις cum vetere interprete. De Athenæi loco dictum à nobis ſupra.

¶PAG. 112. τῆς ἀρχὴν ἔχοντες ἐκ τῆς Ἰβηρίας) Nemo non intelligit legendum eſſe τῆς Κελτιβηρίας.

Νομαντίαν) Idem dixit etiam ſupra: vbi ſcribebatur Νουμαντία per ου, vt apud Ptol. Stephanus, Νομαντία, πόλις Ἰβηρίας. Τὸ ἐθνικὸν Νομαντῖνος λέγεται διὰ τοῦ ο. Apud Appianum vtrumque per ου ſcribitur in Iberica.

καὶ τὴν Σεγοβρίγαν) Placet Hermolao Barbaro legi Σεγουντίαν vt, inquit, *apud Plinium Seguntia.* Habet & Ptolemæus Σεγουντίαν quam Παραμικάν cognominat, ſed paullum diuerſo ſitu.

Καὶ τούτοις ὅμοροι τοῖς Κονίσκοις) Supra Κονιακοὺς vocabat. An hi ſunt Κόνιοι Polybio libro decimo? quem ille populum ἐντὸς τῶν Ἡρακλείων στηλῶν locat. Apud Horatiū *Concanos* Celtiberię gentem interpretantur plerique omnes, qui fortaſſe hi ſunt.

καὶ αὐτοὶ τοῦ Κελτικοῦ στόλου γεγονότες) Nulla hîc ambiguitas, quam fruſtra comminiſcitur Xylander: qui non leuiter errat quum putat στόλον amictum poſſe verti: στολὴν aut στολισμὸν id Græci dicunt non στόλον. Significat igitur, Vetones quoque è Celtis eſſe oriundos, & vnà cum reliquis Hiſpaniæ partem occupaſſe. Autor mihi huius interpretationis Strabo, cuius ſunt hæc ἐστὶ Κελτοῖς, οἱ νῦν Κελτίβηρες καὶ Βήρωνες καλοῦνται. Miror verò τί moto Xylander putarit legendum τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου.

πόλις Οὐαρία) Ptolemæo Οὐαρία Veronum vrbs: ſed paullò remotior ab Ibero in eius tabulis.

ὧν οἱ νῦν Βαρδυάλους καλοῦσι) Fortè Βαρδούλους. Videntur eſſe Barduli Ptolemæo. Plinius Turdulos cum Bardulis librariorum fortaſſe culpa confundit. quod ſequitur apud Plinium, *& Tapori*, gentis alius nomen eſſe puto, non aliud Turdulorum cognomen, vt doctos viros illum locum accipere video. Βαργουσίους Polybij neſcio an hûc faciant: Vide Stephanum.

καὶ Διττανῶν) Lego Λαιητανῶν, ex ipſo Strabone, qui Lætanos ſupra in hac ora collocauit. Dittanos diligenter quærens, nuſquam reperio.

τὸν Κελτιβηρικὸν πόλεμον) Bellum Numantinum alij vocant: de quo lege hiſtoricos.

τέτταρσι τῶν χιλιάδων) Florus paullò aliter libro ſecundo, capite decimooctauo, de Numantia, *Quatuor millibus Celtibe-*

Celtiberorum, XL. millium exercitum per annos XIIII. ſola ſuſtinuit. Sd Strabo Celtiberici belli nomine etiam illud complecti videtur, quod aliquot ante annis cum Viriatho eſt geſtum, itémque illud quod Metellus in Celtiberia geſſit.

πολιορκούμενοι διεκαρτέρησαν) Aliter rem alii narrant: Conſule Appianum Oroſium, Frontinum & alios.

καὶ οἱ Λούσωνες) Luſonum meminit ſæpe Appianus Iberic.

καὶ Σεγήδα πόλις) Stephanus, Σεγήδη πόλις Κελτιβήρων. Segedam aliam habet Plinius, inter Bætin & Oceani oram in mediterraneo ſitam. Ptolemæus vrbem Areuacarum quandam Σεγουβίαν nuncupat.

καὶ Παλλαντία δ') Et Appiano, & Ptolemæo Pallantia Vaccæorum eſt non Areuacorum.

ἐν τῷ Ἴβηρι ἱδρυμένη) Imò ἐπὶ τῷ Ἴβηρι dixit & ita legendum.

σταδίους ἐπὶ ὀκτακοσίους) Lege περὶ ὀκτακοσίους. Ex Itinerario Antonini facilè intelliges cur dixerit περὶ. Sic ille Iter hoc deſcribit.

Numantia	
Auguſtobriga	M.P.XXIIII.
Turiaſſone	M.P.XVII.
Carauia	M.P.XVIII.
Cæſar Auguſta	M.P.XXXVII.

quæ ſunt omnino M.P.XCVI. at ſtadia DCCC. conficerent M.P.C. ideo dixit περὶ.

καὶ Σεγόβριγα) Ptolemæo Σεγόβριγα, per γ. quod magis Hiſpanicum videtur. Nam in illa regione τὸ βρίγα multorum oppidorum nomina terminat: quicquid illa vox veteri Hiſpanorum lingua ſonet. Apud Plinium in dictionibus huiuſmodi τὸ g mutatum eſt fere in c. Sic ergo Segobricam nominat, vt libro III. cap. III.

Σεγισαμῶν καὶ Ἰντερκατίαν) Segiſamonenſes, itémque Intercatienſes etiam Plinius commemorat. Ptolemæo & Intercatia & Segiſama vrbes ſunt Vaccæorum.

Μάρκον Μάρκελλον πρᾶξαι φόρον) In libris ſcriptis deſideratur vox Μάρκον. non rectè. Hic enim eſt M. Claudius Marcellus qui anno V.C.DC. circiter, bellum aduerſus Celtiberos feliciter geſſit vt Appianus refert.

Τιβέριον Γράκχον) Quem de Celtiberis & ſociis eorum triumphaſſe autor eſt Liuius libro XLI.

κωμῳδεῖν φησὶ) Poſidonius Polybii dictum exagitans.

τοὺς πύργους καλοῦντα πόλεις) Hiſpania arcibus & caſtellis olim abundabat, vrbes in ea non ita multæ nec magnæ. Inde apud nos manauit prouerbium de caſtellis Hiſpanorum. Πύργους autem, id eſt turres ſæpe ab hiſtoriarum ſcriptoribus Vrbium appellatione honeſtari, facilè Straboni concesſerim. Poetæ contra vrbes ipſas πύργους ſæpe vocant. à qua dictione factam eſſe vocem Burgum nõ illam quidem Latinam, ſed Latinitate poſt tranſlatum in Thraciam imperium donatam, miror eſſe qui aut ignorent, aut negent. Nam qui vocem eſſe origine Germanicam cenſent, ſatis hoc ipſo ſuam harum rerum ignorationem produnt: eſt enim vt dixi pura puta Græca, in Macedonia & Thracia primum vſurpata; qui βύργον pro πύργον vt Βερενίκην pro Φερενίκην dicebant. Quare etiam in optimo Gloſſario *Burgum* non aliter explicatur, quàm πύργος. Sed de his aliàs.

ὥσπερ ἐν ταῖς θριαμβικαῖς πομπαῖς) Notum eſt in pompa triumphali oppidorum expugnatorum ſimulacra præferri ſolita.

πλείους ἢ χιλίας) Ego Straboni aſſentior: habeo enim Plinium autorem, qui in tota Bætica oppida fuiſſe teſtis eſt tantum CLXXV. in citeriore CCXCIIII. In Luſitania autem non exprimit Plinius quot eſſent: tamen non fit mihi veriſimile tot fuiſſe in ea parte potiſſimum, vt numerus mille vrbium expleretur. Ephorus verò autor antiquiſſimus, tam fuit rerum Hiſpanicarum rudis, vt Iberiam vnius vrbis nomen eſſe putauerit. Autor Ioſephus.

αἱ δὲ πόλεις νεμόμεναι) Diſtingue, ἄγριοι γὰρ οἱ κατὰ κώμας οἰκοῦντες. τοιοῦτοι δ' οἱ πολλοὶ τῶν Ἰβήρων. αἱ δὲ πόλεις νεμόμεναι οὐδ' αὐταὶ ῥᾳδίως, ὅταν πλεονάζῃ τὸ . . . . . . τὰ δ' ὅλα ἐπὶ κακῷ τῶν πλησίον οἰκούντων. In lacuna deſunt huiuſmodi quædam verba, τὸ γένος τὸ τε: Quod ad diſtinctionem, eam prior ſequutus eſt interpres.

καὶ κοῦφοι κατὰ τὴν ὅπλισιν) Liuius libro XXII. de Hiſpanorum cohorte quadam loquens, *Ea aſſuetior montibus, & ad concurſandum inter ſaxa rupéſque aptior, cum velocitate corporum, tum armorum habitu.*

¶PAG. 113. καὶ αἱ λίμναι πληθύουσιν) Legendũ cẽſeo, ἔστι δὲ ἃ ποῦ καὶ αἱ λίμναι . . . . . . πληθύουσι. Deeſt autem vox ὀρνίθων vel ὀρνέων: eſtq; hæc ſententia, Sunt & lacus in Hiſpania qui λιμναίοις auibus abundent. aues autem hæ, ſunt cycni &c. Sic alibi, ὁ χῶρος ἰχθύσι πληθύει. & lib. V. αἱ λίμναι τρέφουσιν ὄψον πολὺ καὶ τῶν πτηνῶν τὸ λιμναῖον. Poſſit aliquis putare πληθύειν abſolutè fuiſſe poſitum nec quicquam deeſſe quod equidem non probo. Cycnum animal eſſe λιμναῖον, notius eſt, quàm vt moneri quiſquam debeat.

πολλαὶ δὲ καὶ ὠτίδες) Quas Græci Otidas, Hiſpani aues tardas vocant, inquit Plinius. Conſule Athenæum.

κάστορας φέρουσιν οἱ ποταμοὶ) Eſt enim animal ἀμφίβιον, vt ait Dioſcorides, quem vide libro ſecundo περὶ. & Plinium libro XXXII. cap. III.

καθάπερ ἄλλα πολλά) hoc eſt, quemadmodum in aliis rebus multis videre eſt, vt in certis locis optima naſcantur, ita in caſtoreo contingit, quod è Ponto affertur optimum. Deinde ſubiicit aliarum rerum exempla quarum congeriem magnam habes apud Athen. lib. pr. Pertinet huc omnino Latini poetæ hic locus

——nonne vides croceos vt Tmolus adores.
India mittit ebur, molles ſua thura Sabæi?
At Chalybes nud. ferrum, viroſáque Pontus
Caſtorea, Eliadum palmas Epiros equarum?
Continuò has leges æternáque fœdera certis
Impoſuit natura locis, quo tempore primum
Deucalion vacuum lapides iactauit in orbem.

Prorſus iſta Strabonis mentem explicant. Xylander verba quæ aſcripſi omiſit.

ὁ Κύπριος χαλκὸς αὐτὸς φέρει τὴν Καδμείαν λίθον) Quid ſit Cadmia lege apud Plinium lib. XXXIIII. cap. X. Ibi paulò aliter quàm Poſidonius ita ſcribit. *Omnis Cadmia in Cypri fornacibus optima.* & Dioſcorides, Καδμείας ἀρίστη μὲν ἡ Κυπρία. deinde autẽ eius καδμείας mentionem facit, quæ ex Macedonia, Thracia, Hiſpania aduehuntur.

καὶ τὸ χαλκανθὲς) Plinius capite ſequenti: *Fit & æris flos medicinæ vtilis eſt: Fit ære fuſo, & in alias fornaces tranſlato.* Mox. *In Cyprium maximè officinis omnia.* Dioſcorides χαλκοῦ ἄνθος dicit, qui capite περὶ. Cypriacum & Hiſpanienſe pluribus deſcribit.

καὶ τὸ σπόδιον) Vide Dioſcoridem libro quinto περὶ. vbi σποδὸν ἀρίστην eſſe τὴν Κυπρίαν ait. Confer cum Plinii capite XIII. libri XXXIIII.

τὰς κορώνας μελαίνας εἶναι) Si hoc Hiſpanienſibus cornicibus proprium eſt, vt ſint nigræ, ergo aliorum locorum non erunt nigræ: quod vel putare ſtultum eſt. Sed profectò deeſt hîc negatio, legendúmque eſt, μὴ μελαίνας εἶναι: quod in ſuo codice iampridem annotauerat vir longè doctiſſimus, ſingularis amicus meus Iacobus Dalecampius.

εἰς τὴν ἐξαμηνιαίαν τεθνεῶσι Ἰβήρων) Lege cum veteribus libris & Epitome, μετεχθέντα.

τοῦ οὔρου λουομένους ἐν δεξαμεναῖς παλαιουμένου) Notus iam eſt eruditis omnibus hic ſpurciſſimus Hiſpanorum mos ex Catullo, Diodoro, & Appuleio. Diodorus cauſam huius moris indicat, περὶ ἰχνῶν τὸ σῶμα λούουσι οὔρῳ, καὶ τοὺς ὀδόντας παρατρίβοντες, ταύτην ἡγοῦνται θεραπείαν εἶναι τοῦ σώματος.

καθάπερ Κατοῦλλός φησι) Catullus Celtiberos ait:

Nunc Celtiber in Celtiberia terra
Quod quiſque minxit, hoc ſolet ſibi manè
Dentem atque ruſſam defricare gingiuam.

παγκοινότατι) Libri ſcripti παγκοινότατι. Nihil muto.

ἔχοντα κόρηθρα ...) Vocat κόρηθρα inſtrumẽta quibus mulieres Hiſpaniæ velũ adducebãt aut reducebãt: quia ſimile aliquid habuit ei machinę quã deſcribit Polybius lib. primo, & Κόρακα nominat. Vide locũ.

καὶ ὑψοῦνται καὶ ...) Suſpecta lectio. Et pro ἀνδείας dubitaui aliquando num legerem ἀνοίας.

καὶ γὰρ τέκνα μητέρες ἀπέκτειναν) His nihilo ſunt humaniora quæ paſſim in hiſtoriis de Numantinis obſeſſis, itémque Calagurritanis leguntur, aliiſque Hiſpaniæ populis.

¶ PAG. 114. Κοινὰ δὲ καὶ περὶ ἀνδρείαν) Lege καὶ τὰ περὶ ἀνδρ.

γεωργοῦσι γὰρ αὗται) Iuſtinus, *Fœminæ res domeſticas agrorumque culturam adminiſtrant: ipſi armis & rapinis ſeruiunt.*

ἐν δὲ τῇ Λιγυστικῇ φησὶν ὁ Ποσειδώνιος) A Poſidonio igitur habet Diodorus Siculus, licet ille hoc diſſimulet, qui ſanè non ſatis candide aduerſus Poſidonium egit, toties eius nomen reticens, quum tam multa ex eius ſcriptis in ſua transferat. Aſſeram autẽ eius locum vt conferri cum Strabone poſſit. Sic igitur Diodorus de Liguribus ſcribens libro quarto. Μισθοῦ δ' ἀλλήλοις ἐργαζομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ... καθ' ἡμᾶς συνέβη περὶ μίας γυναικὸς ἴδιόν τι ... ἐργαζομένη μισθοῦ, μεταξὺ ... πλῆθος ... ἀπορρίψαι.

τεκοῦσαν δ' ἐπανελθεῖν ἐπὶ τὸ ἔργον) Diodorus ... παιδίον φύλλοις ἐσκέπασεν, ... αὐτὴ δὲ συνέμιξεν τοῖς ἐργαζομένοις ... συμβεβηκότος.

καὶ αὐτὸς ἐπιστάντα ἰδεῖν ἐργαζομένην) Hactenus Straboni pulchrè cum Diodoro conuenit: in ſequentibus variantia eſt aliqua. Verba huius ſunt, Τὸ δὲ ... ἀδικημάτων ... τὸν μισθὸν ... ἀπέλυσε τὸ ἔργον. Annotatum eſt legi apud Diodorum καθ' ἡμᾶς quæ lectio ſi vera eſt, videtur Diodorus iſto καὶ innuere voluiſſe, ſe non idem narrare cum Poſidonio, ſed rem quæ ſuo tempore contigiſſet. Philoſophus certè in libello περὶ θαυμασίων ἀκ. rem ita narrat, vt videatur id paſſim in Liguria more gentis fuiſſe receptum. Ἴδιον δέ φασι καὶ τοῦτο παρ' αὐτοῖς εἶναι. Αἱ γυναῖκες ἅμα ἐργαζόμεναι τίκτουσι, καὶ τὸ παιδίον ὕδατι περικλύσασαι, παραχρῆμα σκάπτουσι καὶ σκάλλουσι.

πρός τι κράτιστα λέγονται) Non ergo ſoli Germani hoc factitarunt: rectéque Philoſophus multis barbaris in vſu fuiſſe ſcribit. Αὐτὸ, inquit, πολιτ. VIII. παρὰ πολλοῖς ἐστὶ τῶν βαρβάρων ἔθος, τοῖς μὲν εἰς ποταμὸν ἀποβάπτειν τὰ γιγνόμενα ψυχρόν, τοῖς δὲ σκέπασμα μικρὸν ἀμπίσχειν οἷον Κελτοῖς. De hoc more nihil eſt neceſſe ex Virgilio, Græcorúmque Epigrammatis & aliis ea proferre, quæ iam ſunt omnibus nota.

ἴδιον τὸ τῶν μυῶν ἴδιον) Rectè: Nam à muribus è Gyaro quæ eſt vna de Cycladibus, incolas fuiſſe aliquãdo fugatos autor eſt Plinius. Idem alibi de muribus. *Plurimi ita ad Troadem perueniunt, & iam inde fugauerunt incolas.* Aelianus quoque libro XVII. capite XLI idem quibuſdam Italis contigiſſe ſcribit: quod his verbis Diodorus Siculus confirmat. Περὶ γὰρ τὴν Ἰταλίαν μυῶν πλῆθος ἄφθονον ... τῆς πατρίας χώρας. Videntur & Diodorus & Ælianus Coſam intelligere de qua canit Rutilius Rufus,

Dicuntur ciues quondam migrare coacti,
Muribus infeſtos deſeruiſſe lares.

καὶ τὴν ἄλλην ἀπόνοιαν) Scripti τὴν ἄλλων. Probo: Nam ita quoque prior interpres in ſuis reperit.

ἐν τῷ Αχυ...) Scripti Αχυ...ας, vt apud Ptolem.

ἀναπεπηγότες ἐπὶ τῶν σταυρῶν ἐπαιώνιζον) Videtur tangere hiſtoriam quæ eſt apud Iuſtinum. *Celebratur etiam bello Punico ſerui illius patientia, qui vltus dominum inter tormenta riſu exultauit, ſerenáque lætitia crudelitatem torquentium vicit.*

Τοὺς ἄνδρας διδόναι ταῖς γυναιξὶ προῖκα) Ne hoc quidem Hiſpanis proprium: Nam etiam veterum Iudæorum moribus hoc fuiſſe receptum, docent nos ſacræ literæ non vno loco. Præterea ſcribit Cornelius Tacitus de Germanis, *Non vxorem marito dotem, ſed vxori maritum offerre.* & de Gallis neſcio quid non diſſimile narrat Cæſar libro VI.

...) Scripti ...: quod verbum extremis voluntatibus eſſe valde aptum ſciunt omnes ex formulis veterum, & libris IC torum.

φάρμακον ... τοξικόν) De toxico Hiſpanorum vide Plinium libro decimoſexto capite X quamquam id aliud eſt ab eo quod hic deſcribitur. Fit enim e taxi baccis, hoc e cicuta.

ὃ ἔχουσιν ἕτοιμον πρὸς τὰ ἀβούλητα) Mos veterum hic fuit vt ad incerta fortunę paratum haberent venenũ: quod reges potiſſimum alioſque magnos viros factitaſſe conſtat. Ideoque morem hunc regium vocat Liuius libro XXX. de Maſaniſſa. *Ingenti ad poſtremum edito gemitu, fido ex ſeruis vno accito ſub cuius cuſtodia regio more ad incerta fortunæ venenum erat, et miſſum in poculo ferre ad Sophoniſbam iubet.* Idem de Demoſthene aliiſque magnis viris legimus. Quod Strabo dixit πρὸς τὰ ἀβούλητα, Liuius, ad incerta fortunæ, Diodorus libro quinto πρὸς τὰ ἄδηλα τῆς τύχης.

καὶ τὸ κατασπένδειν αὐτοὺς οἷς ἂν προσθῶνται) De Gallorum Soldutiis ex Cæſaris Commentariis, & Damaſceni loco qui apud Athenæum extat res etiam pueris hodie nota. Puto autem à Gallis ad Hiſpanos manaſſe hoc inſtitutum. Nam id quoque in Hiſpania vſitatum fuiſſe præter Strabonem alij quoque teſtantur. Plutarchus in primis qui in Sertorio ita ſcribit. ἔθους δ' ὄντος Ἰβηρικοῦ, τοὺς περὶ τὸν ἄρχοντα τεταγμένους συναποθνήσκειν αὐτῷ πεσόντι, καὶ τοῦτο τῶν ἐκεῖ βαρβάρων κατάσπεισιν ὀνομαζόντων, τοῖς μὲν ἄλλοις ἡγεμόσιν ὀλίγοι τῶν ὑπασπιστῶν καὶ τῶν ἑταίρων, Σερτωρίῳ δὲ πολλαὶ μυριάδες ἀνθρώπων κατεσπεικότων ἑαυτοὺς ἠκολούθουν. Κατασπένδειν dixere Strabo & Plutarchus pro deuouere, & τοὺς κατεσπεικότας vocant deuotos Dio dixit ... & ..., quem vide lib. LIII. itémque Valerium Maximum, qui Celtiberis hoc tribuit libro II. cap. VI.

Τοὺς μὲν ὑπὸ τοὺς δύο μέρη διῃρῆσθαι φασί) Mendum quod in hac lectione latet nemo facile odorari poterat, niſi additum eſſet à Strabone ... Nam falſum eſt dixiſſe eum totè Celtiberiam in duas partes eſſe diuiſam. Verba eius ſunt, ... τὴν Κελτιβηρίαν εἰς τέτταρα μέρη διῃρημένην. Ergo legendũ hic quoque δ' μερ. Imperitus aut aliud agens librarius qui primus hunc locum corrupit ex δ' fecit δύο, quod genus mendi non vno loco in hoc infœlici ſcriptore deprehendimus.

ὧν τὸ μὲν περιῃρέσθαι τὸ φιλάδελφον) Locus corruptus Legendum ſuſpicor ... τὸ φιλάδελφον. niſi quis malit τὸ φιλικώτατον, quam vtrãque vocem libro primo coniunxit. Illam tamen malo & quæ ſequuntur eam lectionem videntur confirmare.

Ἐπεὶ καὶ Ἰβηρίαν) Ἰβηρίας vocem vt ait, variè veteres acceperunt: Polybius diſertè docet hoc nomine oram tantũ Hiſpaniæ noſtro mari obuerſam intelligi, reliqua vt incognita nullo nomine ſua ætate fuiſſe inſignita. Καλεῖται δ' inquit, τὸ μὲν παρὰ τὸ καθ' ἡμᾶς παρῆκον ἕως Ἡρακλείων στηλῶν, Ἰβηρία. τὸ δὲ παρὰ τὴν ἔξω καὶ μεγάλην προσαγορευομένην, κοινὴν μὲν ὀνομασίαν οὐκ ἔχει, διὰ τὸ προσφάτως κατωπτεῦσθαι. κατοικεῖται δὲ πᾶν ὑπὸ βαρβάρων ἐθνῶν πολυανθρώπων.

καὶ Ἱσπανίαν φασὶν ὁμωνύμως) Attende lector verba hæc: facile intelliges deeſſe hic aliquid & hoc aut ſimili modo eſſe legendum. τὴν αὐτὴν Ἰβηρίαν λέγουσι καὶ Ἱσπανίαν· οἱ δ' Ἰβηρίαν μόνον ἐκάλουν ... hoc eſt, alij Hiſpaniam alij eam etiam Spaniam veteres vocabant: vt D. Lucas in Actis & Plutarchus De fluminib.

¶ PAG. 163. ...) Lego Γλῆτες. Stephanus Γλῆτες ἔθνος Ἰβηρικόν. Vel, Ἰγλῆτες. Idem Stephanus ex Hecatæo Ἰγλῆτες, ἔθνος Ἰβηρικόν ...

ἄλλοτε δ' ἄλλως διαιροῦντι) Vel vide Inſtiniaoi Nouell.

καὶ τὴν ἐπαρχίαν) Vide ad finem totins operis.

πέμπεται στρατηγὸς ἐπ' αὐτήν) Sic vocat τὸν ἀνθύπατον, vide Dionem.

ἔχων ταμίαν τε καὶ πρεσβευτήν) quid ſit ταμίας certum eſt. Vocat autem πρεσβευτήν, quem magis propriè πάρεδρον vocaſſet. Sed ita vſus tamen obtinuit. Notat boc Dio li bro LIII. Πέμπονται, inquit, ἐς μὲν τὰ τοῦ δήμου, τοῦτ' ἔστιν ἄλλως λεγόμενα ἔθνη, ὑπὸ ταμιεύοντες, οὓς ἂν ὁ κλῆρος ἀποδείξῃ, καὶ οἱ πάρεδροι ἔχοντες τοῖς τὸ κῦρος τῆς ἀρχῆς ἔχουσιν· οὕτω γὰρ ἂν ὀρθῶς αὐτούς, οὐ πρὸς τὸ ὄνομα, ἀλλὰ πρὸς τὴν πρᾶξιν, ὡς προεῖπον, καλοίημεν· ἐπεὶ εἴ τε ἄλλοι πρεσβευτὰς καὶ τούτους ἐπιλυάζοντες ὀνομάζουσιν.

πλησίον Καστλῶνος) Iam millies dixi legendum eſſe Καστάλωνος, vel Καστλῶνος. Hanc eſſe Caſtulonem vt ſupra diſputauimus, ecce teſtem omni exceptione maiorem: Plinius libro ſecundo capite ſecundo. *Bætica longitudo nunc à Caſtulonis oppidi fine Gades*: vbi notabis vocē *Nunc*. Nam planè idem ſignificat quod Strabo.

πέμποντες δ' ἐπ' αὐτὸ δύο πρεσβευτάς) Qoia mox addit iſtos πρεσβευτάς alios infra ſe πρεσβευτάς habniſſe, exiſtimant doctiſſimi viri corruptum eſſe iſtum locum. Nam eoa quidem qui miſſis à Cæſare paterent, πρεσβευτάς rectè dici: illos antem τοὺς ἔχοντας τὸ κῦρος τῆς ἀρχῆς, vt loquitur Dio, non rectè. Sanè πρεσβευτὰς πρεσβευτῶν dici non temerè legea. Verum omnem ſcrupulum eximit nobis Dio: qui tam diligenter annotat πρεσβευτὰς iſtos omoes à Græcis rerum Romanarum ſcriptoribus dici. Imo diſertè docet idem, Cæſarem iuſſiſſe vt πρεσβευτὰς ſiue legati vocarentur quoa ipſe cum imperio mittebat, non tantum eorum παρέδρους. Quare in Strabone nihil omnino mutandum.

δικαιοδοτεῖν Λυσιτανοῖς) Legendum è veteribus libris δικαιοδοτοῦντι. Theophilus, περὶ τοῖς συγκλητικοῖς ἦν ὁ ὕπατος, δικαιοδοτῶν καὶ τίκτων τὰς δίκας.

μέχρι τοῦ Δουρίου) qui fluuius, latus Bæticæ aquilonium efficit. Aoas autem in qoo deſinit Bætica, vt ſupra dictum eſt, latus meridianum. Sic Plinius quoque & Prolemæus Luſitaniā vocant eam taorum regionē qoæ eſt inter Anam & Durium. Mela lōgè aliter, cui Luſitania Oceano tantummodo obiecta eſt, ſed latere ad ſeptentriones, froote ad occaſum.

ἐν οἷς μὲν πρότερον Λυσιτανοῖς) Locus de mendo mihi ſuſpectus.

Ρεῖ δὲ διὰ τῆς ἀσιρίας) Omoia hæc, vſque ad τὸ δ' ἔξω ἱστορίας in veteribus libris deſiderabātur. Et ſanè cum Straboois Geographia doaa contineat partes τῆς χωρογραφίας καὶ τῆς ἱστορίας videri poſſint illa ad χωρογραφίαν potius pertinere quām ad ἱστορίας, in qua nunc verſatur. Veruntamen nihil cenſeo motaodum multia de cauſis.

Μήλους ποταμὸν) Eſt opinione mea ia qoem Ptolemæus Μιαρὸν vocat: quanquam in γραφῇ magna eſt differentia.

καὶ μικρὸν ἀπωτέρω πόλις Νοῖγα) Plinius, *Aegia Aſturum, Nœga oppidum in peninſula Peſici*. In Ptolemæi deſcriptione huius tractus legimus, Κατὰ τῶν Νοῖγα ὠκεανία: quæ verba ita nonnulli accipiunt vt Nœga fluuij ſit nomen, quod non puto: licet in veteri verſione addita ſit vox fluuius.

δικαιοδοτῶν) Latini dicunt, Præſidem conuentus agere, ſiue forum agere, quando in prouincia iuri dicendo vacat: qood rectè ait Strabo hieme fieri ſolitum: vide apud Græcum paraphaſten Inſtitutionum iuris.

τὰς μὲν Πιτυούσας δύο) Placet Strabooi duas eſſe inſulaa quæ vno commuoi nomine Pityuſæ appellentur: quarum altera Eboſos, altera Ophiuſa dicatur. Idem & Prolemæus docet. Pompooius quoque Mela idem ſentire videtur, licet Pityuſas vtramque communi appellatione dici non moneat. At Plinio longè alia mēs qui vtrique huic inſulæ oomen Ebuſus conuenire ait: & Colubrariam ſiue Ophiuſan aliam facit à Pityuſis. Longè falluntur qui Plinium Straboni & Prolemæo conciliare

A conciliare quærunt. Diodorus Siculus eoſdem cum Plinio ſequi antores videtur. Πιτυούσας enim agnoſcit vnam magnam inſulam: io qua vrbs ſit quæ appellatur Ερεσός: niſi eius codex ſit corrigēdus: & pro Ερεσὸς legēdum Ἔβυσος. Idem Diodorus aonotat Pityuſam à copia τῶν πιτύων quaa illa inſula fert, nomen inueniſſe. Plinius à frutice pioeo.

καλοῦνται δὲ Βαλεαρίδες) Vide librum XIIII.

εἰσὶ πελάγιαι μᾶλλον) Diodorus ſitum Pityuſæ accurā-
B tè ita deſcribit. Eſt, inquit, πελαγία diſtans, ab Herculis columnis trium dierum totidémque noctium nauigatione: ab Africa diei & noctis vnius, ab Hiſpania diei voios. Liuius Pityuſam à cootinenti ceotom fermè millia abeſſe autor eſt. Plioius à Strabone etiam hic diſſentit: qoi μᾶλλον πελαγίας eſſe vult Balearea quam Pityuſas.

καὶ πρὸς ἑσπέραν κεκλιμέναι) Plinius de mari Ibetico, *Inſulæ per hæc maria primæ omnium Pityuſæ, à Græcis dictæ*.
C καλεῖται δ' αὐτῶν ἡ μὲν Ἔβυσος) Euſtathius in Diooyſium periegeten ſcribens, & hunc Geographi locom afferens, videtur legiſſe Βοῦσον vt libro ſecundo ootauimus. Dio autem appellat Ἐβισὸν lib. XLIII.

Τῶν δὲ Γυμνησίων ἡ μὲν μείζων ἔχει δύο πόλεις) Plinius de Balearibus. *Maior C. M. paſſuum longitudine: circuitu verò* CCCLXXX. M. *Oppida habet ciuium Romanorum Palmam & Pollentiam, Latina Cinium & Cunici, & fœderatum Bochri fuit*.

τῶν ἑξακοσίων σταδίων) Si Pliolum ſequimur, maior eſt
D longitudine ſtadiorum DCCC. Et Diodorus ait hanc ioſulam primam eſſe magnitudioe, poſt ſeptem iſtas quæ in noſtro mari ſunt omniū maximæ. Siciliam, Sardiniam, Cyprum, Cretam, Eubœam, Corſicam Lesbum.

διακοσίους μὲν ἀπέχει σταδίους) At Plinius à maiore Balearum, minorem diſtare ait XXX. M. P. quæ fuerint ſtadia CCXL. Sed numeros Plinianos eſſe mendoſos puto.

ἀμφοῖν δ' ἀδικούμενος) Diodorus, Αμφότεραι αἱ νῆσοι χώραν
E ἔχουσιν ἀγαθὴν καρποφόρον, καὶ πλῆθος τῶν κατοικούντων περὶ τοὺς τρισμυρίους. Vide locum.

χοιράδες δὲ) Lycophron Gymneſias appellat χοιράδας. Liuius libro XXVIII. eaa eſſe ἀλιμένους docet.

διὰ τοὺς λῃστὰς ἀπόντες) Notabis cauſam belli Balearici. Florus; *Baleares inſulæ piratica rabie corruperant maria: Mox Aſcendere etiam inconditis ratis, & præternauigantes ſubinde inopinato impetu terruere*. lib. III. cap. VIII.

¶PAG. 16. χιτῶνας πλατυσήμους) Tunicam lati claui intelligit.
F ἄζωστοι δ' ὄντες τοὺς ἀζώνους) Nudos æſtatem tranſigere harum inſularum incolas, indéque nomen inſulis impoſitom teſtatur Diodorus. Lycophron vitam tranſigere reliquis indumentis carentes ſola ſiſyrna tectos

οἱ δ' ἀμφιπλάστους χοιράδας Γυμνησίας
σισυρνοδῦται καρκίνοι πεπλωμένοι,
ἄχλαινον ἀμφίδουσι νήλιπον βίον.

σισύρνας autem interpretantur ἀπρίχον δέρματος, pellem ſine villis: vide Heſych.

λελογχωμένον σιδήρῳ μικρῷ) λόγχη vt Heſychius annotat,
G eſt ὁ τοῦ δόρατος σίδηρος, ferrū qno monitur haſta. Indè verbum λογχοῦν: & Nomen διπρόλογχον, de quo libro primo.

σφενδόνας δὲ περὶ τῇ κεφαλῇ τρεῖς) Lycophron, Τρισσαῖς δινωτοῖς σφενδόναις ὡπλισμένοι. Florus. *Tribus quiſque fundis præliatur*. Diodorus, Ὁπλισμὸς δ' ἐστὶν αὐτοῖς τρεῖς σφενδόναι καὶ τούτων μίαν μὲν περὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσιν, ἄλλην δὲ περὶ τὴν γαστέρα, τρίτην δ' ἐν ταῖς χερσί. Sic alij quoqne. Quare negligentius à Strabone dictum περὶ τῇ κεφαλῇ τρεῖς.

μελαγκραίνας, σχοινώδεις) Quia non omnes ſciunt quid ſit μελάγκρανα, ex qua ait fieri fundas Balearium, ideò addit eius vocis explicationem σχοινώδεις. Sic alibi μελάγκρανα τοῦ εἴδους. De melancranide vide Plinium.

καὶ Φιλητᾶς ἐν Ἑρμηνείᾳ) Philetæ autoritate confirmat

μελάγκρανας eſſe iunci genus. Fuit Phileras Grammaticus antiquus qui voces difficiliores & obſcuriores erat interpretatus, partim in eo opere quem appellauerat Ἄτακτα, partim in Ἑρμηνεία opere verſibus conſcripto, (vt ſunt Martialis Apophoreta) vt ex hoc loco apparet: & iſto Antigoni in congerie Mirabilium hiſtoriarum vbi poſtquam dixit, ſpinam Siculis dictam κάκτον hanc vim habere vt ſi ceruum forte vulneret, oſſa eius reddat ἄφωνα & ἄχρηστα πρὸς αὐλούς: ſubiicit ὅθεν ὁ Φιλήτας ἐξηγήσατο περὶ αὐτῆς, εἴπας

Γινύσκοιτο δὲ νεβρὸς ἀπὸ ζωὴν ὀλέσασα,
Ὀξείης κάκτου τύμμα φυλαξαμένη.

quum dicit ἐξηγήσατο alludit vt puto ad operis titulum Ἑρμηνεία. Philetæ meminit Athenæus multis locis: & Strato comicus apud eundem, ——ὥστε μα

Τῶν τοῦ Φιλήτα λαμβάνοντα βιβλίων
Σκοπεῖν ἕκαστα τί δύναται τῶν ῥημάτων.

In verſibus Philetæ lego,

——ἀμφὶ δ' ἀφαλας.

ἢ τριχίνας ἢ νευρίνας) Pertinent hæc ad fundas Baleariium. Totus locus ſic legi debet, Σφενδόνας περὶ τῇ κεφαλῇ τρεῖς, μελαγκραίνας, (χοινοῦ εἶδος, &c.) Ἐρ. Ἀδγ. &c.

ὡς σχοινίῳ ἐζωσμένοι] non ἐζωσμένου [μελαγκραίνας) ἢ τριχίνας, ἢ νευρίνας. Plana eſt ſententia. Ait fundas Balearium vel ex melancranide (quæ ſit ſpecies iunci teſte Phileta) fieri, vel ex pilis, vel neruis. Xylander hûc locum tractauit vt reliqua: hoc eſt negligentiſſimè: qui ſi veterem interpretem conſuluiſſet, feciſſet prudentius: non enim incidiſſet in tam craſſum errorem.

ἄρτον ἐδίδοσαν) matres videlicet: vide Florũ & Diod.

ἀλλὰ τῷ τὰς σφενδόνας τυχεῖν) Quis neget legendum τῇ σφενδόνῃ? Sic etiam erat in Planudæ Excerptis.

διφθέρας ἐνεσταν) Scripti δίφθερας Feſtus, *Δίφθεραι Græci appellãt pelles nauticas, quas nos vocamus ſegeſtria.*

καὶ τίκτειν τὸν κουνικλῶν θηρίων) Loquitur de Gymneſiis. Iis igitur id tribuit quod alij plerique omnes Ebuſo, quæ altera eſt è Pityuſis.

ἡ δὲ γὰρ τοὺς λαγιδεῖς ὑπάρχειν φασὶν) Plinius, *Nec cuniculos Ebuſos gignit populantes Balearium meſſes* Mela de Ebuſo, *Omnium animalium quæ nocent adeo expers, vt nec ea quidem quæ de agreſtibus mitia ſunt, aut generet, aut ſi inuecta ſunt ſuſtineat.*

Ἡρας νῆσον ἐπονομάζουσι) De Iunonis inſula vide Plinium lib. v. cap. xxii. Ptolemæo non eſt inſula, ſed promontorium, in quo ſit extructum Iunonis fanum.

πλὴν τῶν Παταουίνων) Nam Patauij quoque vt Gadibus cenſos eſſe quingentos equites diſcimus libro v.

ἡ πολὺ μείζων τῶν ἑκατὸν σταδίων τὸ μῆκος) Plinius ex Polybio tradit longam eſſe hanc inſulam m. xiii. Latam iii. m. p. quæ à Strabonis ſententia non procul abſunt. Stephanus νῆσον vocat καὶ πόλιν.

Βάλβος Γαδιτανὸς ὁ θριαμβεύσας) Non temerè dixit ὁ θριαμβεύσας: voluit enim notare ſingularem honorem L. Cornelio Balbo Gaditano habitum, qui de externis (erat enim Gadibus natus) primus triumphauit, vt Plinius, Solinus & Dio annotant: triumphauit autem, de Garamantibus & aliis Africæ populis. De eius opibus Dio lib. quadrageſimo octauo.

ὅτι τὴν προκειμένην νησίδα) Illuſtrabunt hunc locum Plinij verba de Gadibus. *Ab eo latere quo Hiſpaniam ſpectat, paſſibus ferè C altera inſula eſt longa iiii. m. p. m. Lata, in qua prius oppidum Gadium fuit.* Hanc inſulam appellat Erythiã Stephan. & Ἀφροδισιάδα dictam annotat.

¶ Pag. 117. ἀπέχει σταδίων περὶ ἑπτακοσίων) Plinius longè aliter *Abeſt à continente, proxima parte minus paſſus* DCC. *reliqua parte plus ſeptem m.*

Ἐρύθειαν δὲ τὰ Γάδειρα ἔοικε λέγειν ὁ Φερεκύδης) Vide Melam, Plinium, Dionyſium & alios.

ἐν τῷ πεντηκοστῷ τε ἡμέρας τρίχεται τὸ ζῷον) Libri veteres, ἐν τριάκοντα Citatur hic locus libro ſexto, vnde apparet ſcripſiſſe πεντήκοντα

φασὶν τὰ λέγεται) Scripti λέγοντες & ἐπικλύζει. Itémque πεπιέζοντας, rectè.

ἐνεσκιάζεν) Rectè iidem ἐπεσκιάζεν.

ὁ τῶν Λέξεων τῆς πόλεως) Niſi totum Obliuionis fluuium exhauſimus, non dubitabimus legendum eſſe ὁ τῶν Ἐξηγητῶν πόλεις, & ita libri veteres.

τοὺς μὲν δοκεῖν) Scripti, τοὺς μὲν & τοὺς δέ. Varias autem fuiſſe veterum ſuper iſtis Herculis columnis ſententias etiam Heſychius annotat. Nam de iis cum loqueretur, Ἔνιοι, ait, αὐτὰς νήσους εἶναι φασιν· οἱ δὲ ὁροθεσίας· οἱ δὲ τῆς ἠπείρου ἀκρωτήρια δὲ πόλεις· καὶ οἱ μὲν δύο, οἱ δὲ τρεῖς, οἱ δὲ μίαν, οἱ δὲ τέσσαρας.

περὶ τὸν πορθμόν) Veteres, τῶν περὶ τὸν πορθμ. Atque hæc ferè omnium eſt ſententia, Columnas Herculis eſſe in ipſo Oceani oſtio. Incertus autor apud Suidam. Ὁ Ἡρακλῆς ... εἰς τὸ ...

ψεῦσμα φοινικικὸν) Punicam fidem veteribus ſuſpectã: vnde apud Platonem φοινικικόν τι.

¶ Pag. 118. ὑστέρους περὶ λόγων.) Lego, ...

Ταδ' οὐχ ἡ Πελοπόννησος) Lege, Τάδ' οὐχὶ Πελοπόννησος. Vide Plutarch. in Theſeo, & infra lib. ix.

τοιαύτην ἐμφαίνοντα ὄψιν) Lege cum veteribus τοιαύτην ἐμφαίνοντα ὄψιν.

¶ Pag. 119. κρήνην ἐν τῷ Ἡρακλείῳ ἐν τοῖς Γαδείροις) Plinius huius fontis ita meminit lib. ſecundo cap. ciii. *Nam dulces* hauſtus in mari plurimis locis, vt ad Chelidonias inſulas & Aradum, & in Gaditano Oceano. Idem Plinius libro ſecundo cap. xcvii. *Gadibus quæ eſt delubro Herculis proximus, fons incluſus ad putei modum, aliàs ſimul cum Oceano augetur, minuiturque: aliàs vtrumque contrariis motibus. Eodem in loco alter, Oceani motibus conſentit.* De Arado Strabo libro xvi. Cauſam huius rei ſic Lucretius explicat,

Præterea diſperſa foras erumpere cogit
Vt per aquam ſubito, ſurſumque ea conciliari.
Quod genus endo mari ſpirat fons dulcis aquai,
Qui ſcatit & ſalſas circum ſe dimouet vndas.
Et multis aliis præbet regionibus æquor
Vtilitatem opportunam ſitientibus nautis
Quod dulces inter ſalſas intervomit vndas.

πότιμον δὲ εἶ) Scripti tantum πότιμον.

κατακλυσθείσης μὲν αὐτῆς) Legendum cum veteribus libris κατακλυσθείσης, & ita autor Epitomes. Opponitur mox γυμνωθείσης.

τὸν ὑδρεῖαν ἔχει) Aſſentior Xylandro τὴν ὕδρειαν ἀνέχει.

... χωρίον) Legerem libentius χωρὶν, & cum Xylandro ἀντιπαθεῖν.

ἐν τοῖς παραδόξοις θρυλλουμένοις) Libri veteres ἐν τοῖς παραδόξοις θρυλλουμένοις. Intelligit libros Ariſtotelis Antigoni & aliorum qui περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων ſcripſerunt.

τοῦ λακκαίου ὕδατος) Τὸ ὕδωρ λακκαῖον, nõ eſt aqua lacuſtris: minus etiam fluuiatilem ſignificat. Ita enim appellantur aquæ ciſternarum quæ ἐν λάκκῳ, hoc eſt in ciſterna aſſeruentur. Sed adi Scholia Ariſtophanis & Athenæum de hac voce: ac περὶ λακκαίου ὕδατος libro tertio idem Athen.

καὶ περιέχοντι) Scripti περιέχοντι.

ἀνέχει τὴν ὑγρίαν) Epitomæ autor ἔχει τὴν ὑγρίαν. Mox πάθος pro βάθος non delerem: quod in Epitome extat.

καὶ συνεξαίροντα μὲν ἐκείνην) Lego καὶ συνεξαίροντα μὲν ἐκεῖνον. Senſus eſt, Atque illæ quidem aquæ cum mari inflantur, ſeſéque extollunt, adeo vt exundent, quando ſit illa veluti ſpiritus emiſſio.

καθάπερ μὲν γὰρ καὶ τὸν τι ἡ τοῦ ἄλλου περιφορὰ μετεῖται) Liber ſoceri Henrici Stephani, καθάπερ μὲν γὰρ καὶ ἡ τοῦ ἄλλου περιφορὰ μετεῖται.

τὸν μὲν ἡμερήσιον ἀποδίδωσι, τὸν δὲ μηνιαῖον, τὸν δὲ ἐνιαυσιαῖον) Hæc tria marini æſtus genera videtur Manilius obſcurè indicare his verſibus,

A *Sic Pontum mouet, & terris immittit & aufert*
Acquè ſeditio pelagi, nunc ſidera Luna
Mota tenens, nunc diuerſo ſimulata receſſu,
Nunc annis ſpatio Phœbum comitata volantem.

ἀναπλεῖν τὸ πλῆθος) Autor Epitomes nimis hic fuit de ſuo liberalis. Eum vide & Plin. lib. II. cap. XCVII.

¶ PAG. 120. τὴν δὲ μηνιαίαν) Cæſar libro IIII. *Eadem nocte accidit, vt Luna eſſet plena, quæ maritimos æſtus in Oceano efficere conſueuit.*

τὰς δὲ ἐνιαυσιαίας) Tacitus lib. pri. *Mox impulſu aquilonis, ſimul ſidere æquinoctij, quo maxime tumeſcit Oceanus, rapi, agique agmen.* B

τῶν δὲ περιόδων τούτων) Quæ ſequũtur valde ſunt obſcura propter menda quibus obſidentur. Sed qui ſeriem totius huius diſputationis diligenter obſeruauerit, nõ difficile quid ſibi velit Strabo, intelliget. Eſt enim aduerſus Poſidonium inſtituta diſputatio: cuius ſententiam ſuperius poſitam de errore Gaditanorum refellere vult Geographus. atque ea gratia allata ſunt ab eo quæ de variis περιόδοις æſtuum Oceani retulit. quæ omnia non aliter videntur ſciri potuiſſe, quàm ex diligenti Gaditanorum obſeruatione. C His igitur relatis, ita deinde aduerſus Poſidonium diſputare videtur. Ais Poſidoni Gaditanos in errorem fuiſſe inductos, quod viderẽt ſæpe eodem tempore contingere & τὴν τοῦ φρέατος πλήρωσιν, & τὰς ἀμπώτεις, & ex eo perperam collegiſſe τὴν ἀντιπάθειαν eius putei & maris. Sed quæro ex te Poſidoni, qui fit vt Gaditani quorum ſolertiam & diligentiam in obſeruatione rerum quæ difficiliores longè erant obſeruatu probas ac ſententiam libenter amplecteris, qui, inquam, fit vt Gaditani tam fœdè D decepti fuerint, in ea re potiſſimum, cuius tam facilis fuit obſeruatio? Quid enim facilius quàm hoc obſeruare, quod nimirum non ſemper concurrerent, ἡ πλήμμυρα & ἡ ἄμπωτις? Nonne enim multo facilius fuit hoc obſeruare quam τὴν ἐνιαυσίαν περίοδον? Et tamen de ea Gaditanis fidem habet Poſidonius: cum ſit veriſimile ſi in illa priori obſeruatione decepti ſunt ac tam craſſo errore errarunt, longè etiam grauius eoſdem in iſta poſteriore erraſſe. Hæc eſt niſi vehementer fallor E mens iſtius loci, quam qui ſemel aſſecutus fuerit, ei de verbis poſtea facile erit conſtituere.

Τῶν δὲ περιόδων) Vetus legit δύο. quod probo, niſi δὲ pro δὴ accipias. Hæc autem eò pertinent, vt doceat quam facile fuerit Gaditanis obſeruare τὰ περὶ τοῦ φρέατος.

πῶς οὐκ ἦσαν τὰ πολλάκις) Quomodo obſeruarunt Gaditani ſæpe eodem tẽpore contingere τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν ἄμπωτιν? non obſeruarunt autem etiam τὴν πλήμμυραν eodem tempore ſæpe euenire?

ἢ πολλάκις μὲν) Hæc videntur ex Poſidonii ſententia F dici.

τοῖς Γαδειρίταις) Docet nunc, abſurdum eſſe fidem Gaditanis in hac re abrogare, quibus in aliis rebus obſeruatu longè difficilioribus tu credas. Ita autem lege Ἢ τοῖς Γαδειρίταις ταῦτα μὲν οὐχ ἱκανοὺς ἦν ἰδεῖν τηρῆσαι καθ᾽ ἡμέραν γινόμενα· τὰς δ᾽ ἐνιαυσίους περιόδους ἐκ τῶν ἅπαξ συμβαινόντων κατ᾽ ἔτος τηρῆσαι; Ἀλλὰ μὴν ὅτι γε. An, inquit, dicet Poſidonius his obſeruandis quæ quotidie eueniunt non fuiſſe idoneos Gaditanos, ea autem quæ ſemel in anno contingunt rectè obſeruaſſe? Interrogatio ἐνδεικτικὴ τοῦ ἀπεμφαίνοντος. Non ſanè hoc dicet Poſidonius. In fine ſententiæ verba illa τὰ καθ᾽ ἡμέραν γινόμενα quæ ex proximo membro ineptè ſunt repetita B cenſeo eſſe tollenda: niſi quis malit magnum hic eſſe aliquot ſententiarum hiatum, quod equidem non puto. Quæ ſequuntur Ἀλλὰ μὴν ὅτι. eò pertinent vt doceat Poſidonium in re difficiliori Gaditanorum fidem eſſe ſecutum.

τὰ μὲν συμβαίνοντα οὐκ εἶδον) Non viderunt nec obſeruarunt puteum hunc aqua interdum deficí recedente maris æſtu.

τοῖς δὲ μὴ συμβαίνουσιν ἐπίστευον) Crediderunt perpetuum eſſe vt recedente maris æſtu puteus aqua plenus C eſſet: quod non ſemper contingit vt quidem vult Poſidonius.

καὶ ἀνωμαλίαν τινὰ ἐν τούτοις καὶ ὁμαλότητα) In veteribus legitur, καὶ ὁμαλίαν τινὰ ἐν τούτοις καὶ ἀνωμαλότητα. Nihil muto.

κατὰ τὰς συναγγελίας δὲ τὴν ἀνωμαλίαν) Scripſi τὴν ἀναλογίαν.

καὶ ἐπὶ λ σταδίους) Vetus lectio, καὶ ἐπὶ ν σταδίους.

ὥς τε καὶ νήσους ἀπολαμβάνεσθαι) Teſtatur hoc Cæſar libro ſexto: *Qui proximi Oceano fuerunt, in inſulis ſeſe occultauerunt,* D *quas æſtus efficere conſueuerunt.*

τὸ τῆς κρηπῖδος ὕψος) Confuſa hæc ſunt & mendoſa. Eſtque de hoc loco mihi diutius cogitandum. Lego autem, τὸ δὲ τῆς κρ.

ὥστε περιοχὴν) Lego οὐδ᾽ ὥστε περιοχήν. Euincit ita eſſe legendum, vel περιοχὴν.

¶ PAG. 121. ὅμοιοι τοῖς τράγοις τοὺς πώγωνας) Ridicula lectio & iſtis hominibus quorum barbas hircinas eſſe ait iniurioſa. Vetus lectio, τοῖς τραγικοῖς Ποιναῖς. Lege Ποιναῖς. vt etiam citat Euſtathius. Sic Liuius inceſſum E furialem dicit. Totum locum illuſtrabunt hæc Athenęi verba libro XII. Ἴβηρες ait, καίτοι ἐν τραγικαῖς στολαῖς, καὶ ποικίλαις προϊόντες, χιτῶσι ποδήρεσι χρώμενοι οὐδὲν ἐμποδίζονται τῆς πρὸς τοὺς πολέμους ῥώμης. quibus verbis tribui id vides Hiſpanis, quod hic Caſſiteridum incolis.

ἀπέλαβε δικαιοσύνην) Scripſi δικαιοσύνη.

ἐφεξῆς δ᾽ ἐστὶν ἡ ὑπὲρ τῶν Ἄλπεων Κελτική) In pleriſque libris ſcriptis hæc deſiderabantur. Sed non eſt nouum apud Græcos ſcriptores vt ab eadem ſententia & F prior liber finem, & qui deinceps ſequitur initium habeat: quod à Thucydide potiſſimum ac Dionyſio Halic. & Dione videmus eſſe obſeruatum. Atque hactenus de Hiſpania.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS
ET CASTIGATIONES IN LIBRVM IIII.
GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

ΕΦΕΞΗΣ δ᾽ ἐστὶν ἡ ὑπὲρ τῶν Ἄλπεων Κελτική). Hiſpaniã ſequitur Gallia: hæc igitur poſt illam explicanda. Eſt autẽ Gallia à Græcis Latiniſque ſcriptoribus bifariam diuiſa: in eam quæ eſt ἐντὸς τῶν Ἄλπεων, & eã quæ eſt ὑπὲρ τῶν Ἄλπεων. Romani Ciſalpinam & Tranſalpinam G dicunt: Sed quæ Græcis Latiniſque Ciſalpina, nobis Gallis eſt Tranſalpina, & contra. Profectis autẽ ab Hiſpanis, prior occurrit quam vocari diximus ὑπὲρ τῶν Ἄλπεων Κελτικήν. Quare de hac Galliæ parte prius ſibi eſſe dicẽdum ait Geographus. Porro Celtarum nomen quã latè pateret apud veteres libro primo diximus: hîc

autem Galliam vno communi nomine Κελτικὴν appellat Strabo:eadem ratione qua tertia orbis pars, Aſia dicta eſt: ab ea nimirum eius parte quæ prima Græcis nota fuit: & Hiſpania tota Ἰβηρία eſt appellata, cum prius ita dicta fuiſſet ora eius quæ noſtro mari eſt obuerſa: quæ prima in Græcorum hominum cognitionem venit. Sic & Κελτικὴ apud vetuſtiſſimos Græcos ea tantum Galliæ erat pars, quam mare mediterraneum alluit: Nam eam tantùm nouerant: Poſteà id nomen etiam ad alias partes quæ paulatim cognoſci cœpere tranſlatum eſt: donec tandem toti Galliæ poſtquam tota cognita fuit eſt attributum. Idem de Romana Galliæ appellatione ſentiendum: Nam qui Celtæ propriè appellantur, ii à Rom. Galli dicti ſunt autore Cæſare. Deinde ea vox latius accipi cœpit. Polybius autem Κελτικὴν proprio nomine appellat eam auſtrinæ oræ partem quæ eſt inter Narbonem & Pyrenæos. qua de re paullò poſt.

ὑπογεγράφαμεν περὶ τῶν τοιούτων) Libro ſecundo, ἐν τῷ καθολικῷ ὑποτυπώσει.

τριχῆ δὲ διῄρουν) Hæc Galliæ diuiſio in Aquitanos, Belgas & Celtas, antiquiſſimorum Græcorum eſſe videtur, qui hanc totius Galliæ φυσικὴν vt ipſe mox appellat diuiſionem vt facilior eſſet eius deſcriptio, commenti ſunt. Apud Latinos & recentiores Græcos vt Ptolemæum, Gallia longè aliter diuiditur: & quod Cæſaris autoritate ſuam hanc diuiſionem fulcire paullò poſt videtur: fruſtrà eſt Strabo vt ibi dicemus.

τοὺς μὲν Ἀκυιτανοὺς τελέως ἐξηλλαγμένους) Non Aquitanos tantũ ait Cæſar ab aliis Gallis ἐξηλλαγμένους: ſed omnes Gallos lingua, inſtitutis, legibus inter ſe differre.

ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀνόμασιν) In ſcriptis erat τοῖς ὀνόμασιν. Malè: Nam ſic iterum paulò poſt. Aquitani, inquit, à reliquis Gallis differunt, κατὰ τὰς τῶν σωμάτων κατασκευὰς καὶ κατὰ τὴν γλῶτταν, ἐοίκασι δὲ μᾶλλον Ἴβηρσι qui locus huic par eſt & geminus. Auſonius.

Inter Aquitanas gentes & nomen Iberum.

ἀλλ' ὀλίγον μικρὸν παραλλάττοντας ταῖς γλώτταις) Etiã hodie de Gallis verè dixeris quod olim de Græcis Strabo, eos nimirum χρῆσθαι κατὰ πόλεις ἄλλους ἄλλαις διαλέκτοις. Nam in Gallia certè noſtra, tot ferè linguæ ſunt, aut certè tot eiuſdem linguæ dialecti, ac diuerſi pronuntiandi modi, quot ſunt Galliæ, non dicam prouinciæ, ſed vrbes.

ἀφωρισμένοι δὲ καὶ τῶν Ἀλπείων ὀρῶν τισιν) Intelligit Salyum montes prope Maſſiliam, quos montes quare Alpes appellet mox aperiemus. Caue autem putes Celtarum nomine hoc quidem loco Salyes, eóſque omnes intelligi qui inter Maſſiliam & Varum fluuium habitant. Vide paulo poſt.

καὶ τινὰς τῶν παροικούντων τὸν Ῥῆνον καὶ τὰς Ἄλπεις) Non puto eſſe inducendas has voces, καὶ τὰς Ἄλπεις. quas veteres omnes codices agnoſcunt. Nam etſi videntur Belgæ ab Alpibus eſſe longè ſemoti, tamen quàm latè acceperint Alpium nomen veteres, ſatis vel ex Strabone conſtat, & monebimus hac de re alio loco commodius.

οὕτω δὲ καὶ ὁ θεὸς Καῖσαρ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν εἴρηκεν) Ait Cæſarem in ſuis Commentariis Galliam ita diuidere, vt ſuperius expoſuit. Id verò longè ſecus eſſe, fallique Strabonem vehementer, (quod cum eius bona venia dictum ſit) conſtanter affirmo. Id quidem verum eſt, ſcribi à Cæſare vt à Strabone Galliam eſſe omnem diuiſam in partes tres: quarum vnam incolant Belgæ, aliam Aquitani, tertiam qui ipſorum lingua Celtæ, noſtra Galli appellantur. Sed debuit Strabo animaduertere ſequi Cæſarem in hac diuiſione Galliæ eos autores qui Galliam à meridie montibus Gebenna & Iura definiebant, non mari noſtro vbi erat quam prouinciam vocabant Romani. Solinus, *Gallia inter Rhenum & Pyrenæum item inter Oceanum & montes Gebennam ac Iuram porriguntur.* At Straboni Galliæ latus meridianum noſtrum mare efficit: vt mirum iam non ſit in horum περιοικεῖν

A παραλίαν περιφερομένων præſertim Celtarum parum inter vtrumque conuenire. Profectò vir magnus cum hæc ſcribebat, vel Cæſaris Commentarios non legerat: vel alii certè ii fuerunt, quàm qui hodie in ſtudioſorum manibus verſantur. quod non eſt putandum.

ὁ δὲ Σεβαστὸς Καῖσαρ τετραχῇ διελών) De hac Galliarum diuiſione in quatuor partes conſule Ptolemæum quã ea vtitur.

Ἀκυιτανοὺς δ' ὥσπερ εἰρήκαμεν) Deeſt verbum. An repe-
B tendum διεῖλε?

προσέθηκε δὲ ἔθνη καὶ δεκατέτταρα) ἔθνη vertit Xylander, *vt authr*: Nos vero augeamus rem Aquitanorum quatuor populis, & legamus προσέθηκε δὲ τεσσαρεσκαίδεκα ἔθνη. Quis me ita eſſe legendum docuit? Strabo optimus credo, magiſter. Verba eius, ἔστι δὲ καὶ τῶν Ἀκυιτανῶν λεκτέον καὶ τῶν προσωρισμένων αὐτοῖς ἐθνῶν τεσσαρεσκαίδεκα Γαλατικῶν, τῶν μεταξὺ τοῦ Γαρούνα κατοικούντων καὶ τοῦ Λείγηρος. Hæc iampridem ſcripſeram: poſtea dedit mihi edito fere iam Strabone vtendum codicem ſuum, do-
C ctiſſimus ſocer Henricus Stephanus, in quo ita ſcriptũ erat.

καὶ ὅσα ἄλλα καὶ μνήμης ἄξια) Legendum omnino ἄξιον. Nam ita libri veteres habent.

Ὅσα μὲν φυσικῶς διῄρηται) Plane hic nugatur interpres: qui ad phyſicũ reiicit, quæ Strabo geographus ſuo iure ſibi vindicat. Senſus enim horum verborum eſt, Geographi officium eſſe iis diuiſionibus vti quæ videantur ab ipſa natura eſſe profectæ, non à principibus qui πολιτεύονται πρὸς τοὺς καιρούς, inſtitutæ. quænam
D autem ſint φυσικαὶ τομαὶ ita diligẽter lib. 11. expoſuit, vt miter eius oblitum eſſe Xylandrum. Addit καὶ ὅσα ἐθνικῶς. gentes enim ſingulas ſeorſim ſe explicaturum, vt ſunt ipſæ inter ſe diſtinctæ, pollicetur. non confuſè, vt confundunt ſæpe principes, varias gentes in vnam cõtribuentes, aut contra.

¶ PAG. 113. ἅπασα μὲν οὖν αὕτη ποταμοῖς κατάρρυτος) Vide Solinum. Seneca etiam cauſam indicat lib. Nat. Quæſt. III. *At contra, ait, conſtat Germaniam Galliámque & proximè ab his Italiam abundare riuis & fluminibus: quia cœlo hu-*
E *mido vtuntur, & ne æſtas quidem imbribus caret.*

παραδεχόμενα ὑπ' ὀλίγων τῶν φορτίων) Si ita ſcripſit, παραδεχόμενα τὰ φορτία dixit vt alio loco, ἀρχόμενος τὴν ἰσθμόν, quo loquendi genere vulgo vtimur. Exiſtimo tamen legendum eſſe potius φορτηγούμενα, & niſi vehementer animũ fallor haud aliter autor ſcripſerat. Poteſt & ἐμπορευόμενα legi: Nam ſimili fere modo loquitur lib. XI. ἐμπορεύεσθαι ἀγωγὰς τὸν Ἰνδικὸν φόρτον.

ὑπερκείται δ' αὐτῶν τὰς ἀρκτοῦς) Scripſi, ὑπερκείται.

ὁ ῥᾳδίως τελεσφορεῖ) Sic libro ſecundo. Atque hoc qui-
F dem verè Geographus. Illi verò qui Galliam totam vino carere ſcribunt, vehementer quod omnes Galli ſcimus, errant. Ita autem videtur Liuius exiſtimaſſe & & alij nonnulli è veteribus.

Ταύτης δὲ τὸ σχῆμα παραλλ.) Narbonenſem prouinciam ita περιγράφει elegantiſſimus poeta Auſonius.

Inſinuant quà ſe Sequanis Allobroges oris:
Excluduntque Italos Alpina cacumina fines:
Qua Pyrenaicis niuibus dirimuntur Iberi:
Quà rapitur præceps Rhodanus genitore Lemanno:
G *Interiuſque premunt Aquitanica rura Cebenna,*
Vſque in Tectoſagos primæuo nomine Belgas
Totum Narbo fuit.

τὴν δ' ἑωθινὴν αἱ Ἄλπεις ἐκ μέρους) Alpes hic appellat Salyum montes, qui porriguntur à locis Maſſiliæ vicinis ad loca Cemmenis montibus propinqua quod prima fronte abſurdum videri queat: cum omnes ſciant Alpes longè ab illis tractibus ſemotas Italiæ eſſe obiectas. quin ipſe Strabo ipſe infra Alpes à vadis Sabbatis incipere eſt autor. Sed ſciendum eſt, Alpium nomine omnes fere minores intelligi montes qui prope Alpes hinc inde ſurgunt. quare etiam Salyum iſtos montes Alpes appellarunt veteres: vt Polybius qui libro ſecũdo ſcribit τὴν τῶν Ἄλπεων παρώρειαν λαμβάνειν τὴν ἀρχὴν ἀπὸ Μασσαλίας.

Μασσαλίας. Non tamen inter Polybium & Strabonem omnino conuenit. Hic enim vt dixi, à Vadis Sabbatis, non à Maſſilia principium duci Alpium ſcribit. Libro autem ſecundo etiam apertius expoſuit nobis Geographus, ſuam ſuper iſtis ſententiam. Dixit enim, Alpes lineam ὀρεινὴν efficere, cuius τὸ κυρτὸν Cemmeno mõti eſſet obuersum: τὸ κοῖλον verſus Italiam & Liguriam pateret: qui locus hunc aperit.

ὅπου δ' ἔστιν ἀπὸ τῆς Νάρβωνος) Vbi obſecro id dictum eſt antea? Apparet non ſatis integros peruenisse ad nos Strabonis libros. Nam in iis quæ habemus, hactenus Vari nulla reperitur facta mentio.

μέχρι τοῦ ἱεροῦ τῆς Πυρηναίας Ἀφροδίτης) Ptolemæus quoq; fanum iſtud Veneris ὅρον cõſtituit Hiſpaniæ & Galliæ: atque adeo tam in Tarraconenſis deſcriptione, quam in Narbonenſis eius mentionem facit.

ἔστι δ' ὁδὸς εἰς Νεμαυσόν) Iter ergo ex Hiſpania in Italiam, eſt huiuſmodi,

A fano Veneris
Narbonem M.P.LXIII.
Nemauſum M.P.LXXXVIII.
Aquas ſextias M.P.LIII.
Varum vſque M.P.LXXIII.

Τὸ πᾶν, à finibus Hiſpaniæ ad Italiæ proximam partem, M.P.CCLXXVII. Hæc placuit ita deſcribere, vt eſſet Antonini Itinerario facilius eſſet collatio: qui etſi in deſcriptione itineris parum videtur differre, in numeris tamen eius magna diuerſitas. A Pyrenæo enim Narbonem vſque M.P. eſſe ait XCIIII. Inde Nemauſum XCI. Antipolis autem & Vari non meminit. Sed Cauellionis, de quo itinere mox Strabo.

εἰς Νεμαυσὸν μιλία ξ') Scribe vt habent veteres, μίλια ξγ.

ἐκ Νεμαυσοῦ δὲ ἑκατόν) Scripsi ἐγγύτερ, quod verius eſſe, mendum quod ſtatim ſequitur euincit.

σταδίους ἀνήκοντα δισχιλίους ἑξακοσίους) Superior ſumma miliarium CCLXXVII. efficiebat ſtadia M.CCCCLXXV. putatis in ſingula miliaria ſtadiis octo cũ tertia parte: quod Straboni placet.

καὶ τῆς Κοττίου) Vetus lectio, καὶ τὴν Κοττίου: ſubaudiendum γῆν. Hæc eſt Κοττίου ſiue Κοττίου reguli ditio, cuius toties infra meminit.

μέχρι Ἀλβῶν Γύπου) Lego ἐγγύτερ vt paullo antè habebant libri veteres.

¶PAG. 124. εἰς Ἐμβρόδουνον πόλιν) Legendum eſt, ἐπ' Ἐβρόδουνον πόλιν. Ebrodunum namq; intelligit in Alpibus Cottiis ſitum oppidum.

ταῖς τὴν Κοττίου) Supple γῆν: ne te interpretes in errorem abducant.

ἐπὶ Ὤκελον τὸ πέρας τῆς Κοττίου γῆς) Ocelum ait Cæſar eſſe extremum citerioris prouinciæ oppidum.

ὑποκειμένου δ' αὐτοῖς ὁ λιμὴν θεατροειδὴς πέτρᾳ) De hoc porto Dionyſius,

————ὅπου τε χαὶ
Μασσαλίη πτόλις ἐστί, βίοπρον ἐρυμ ἔχουσα.

Is portus Λακύδων teſte Euſtathio nominabatur: Quod nomen cum in antiquis editionibus Melæ rectè ſcriberetur, primus Hermolaus Barbarus, Melæ ſcripturam ſollicitauit, & locum illum imprudens vir doctiſs. corrupit. Sic igitur in Mela legendum, *Et Lacydon Maſſilienſium portus, & in eo ipſa Maſſilia.* Λακυδών autem quam vocem ſubſtituerat Hermolaus è Strabone, nihil pertinent ad hunc portum.

καὶ τὸ τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος ἱερόν) De Apolline Delphinio lege Plutarchum in Theſeo, Attica Pauſaniæ, Pollucem & alios.

διοικοῦνται δ' ἀριστοκρατικῶς οἱ Μασσαλιῶται) Vſos eſſe Maſſilienſes ὀλιγαρχίᾳ teſtis eſt Ariſtoteles πολιτ. libro V. & VIII.

καὶ τιμοῦχοι καλοῦνται) Erant & apud Naucratitas Timuchi vt ex lib. IIII. Athenæi diſcere poſſumus.

μετέχει δὲ πολιτείας ἐν πολλοῖς γεγοναι) Pertinet hûc locus Ariſtotelis libro πολ. III. vbi Ciuem in nonnullis Rebuſp. non

A buſp. non alium intelligi ſcribit, quàm cuius auus abauus & triſauus fuerint ciues: vnde inquit exſtitit illa quæſtio, Qua ratione abauus ille aut triſauus fuerit πολίτης. Verba philoſophi ſunt, ... καὶ τοῦτ' ἐπὶ πλεῖον ζητοῦσι, οἷον ἐπὶ πάππους δύο ἢ τρεῖς ἢ πλείους ... διὸ ... πολιτικῶς καὶ ταχέως, ἀποροῦσί τινες τὸν τρίτον ἐκεῖνον ἢ τέταρτον πῶς ἔσται πολίτης.

καὶ κατάμπελον) Vox elegans κατάμπελος, hoc eſt, *vineis referta.* Sic dicitur locus κατάδενδρος, & κατάρρυτος,
B & πόλις κατείδωλος. Apud Lucam in Actis Apoſt. cap. XVII. Vinum autem Maſſilienſium ait Athenæus eſſe καλὸν, ſed ὀλίγον & παχὺ καὶ σαρκῶδες. vide Plinium.

τὰς μὲν κατὰ τὴν Ἰβηρίαν) Emporias intelligit, vide libro tertio.

τὴν δὲ Ῥόην Ἀγάθην τοῖς περὶ τὸν ποταμὸν οἰκοῦσι τὸν Ῥοδανόν) Videtur Strabo quam Stephanus annotat dictam à veteribus nonnullis fuiſſe Ῥόην Ἀγάθην appellare Rhoen Agathã: Sed verius puto cõfundi ab eo vrbes duas vicinas, Agathã & Rhodẽ. quã nominat v. tãq; Plin. in de-
C ſcriptione eius tractus: ex quo putaui aliquãdo legẽdũ eſſe hoc loco, τὴν δὲ Ῥόδην καὶ Ἀγάθην τοῖς. Verba Plinij ſunt, *Oppida de cætero rara præiacet: ... Agatha quondam Maſſilienſium, & regio Volcarum Tectoſagum: atq; ... Rhoda Rhodiorum fuit, vnde dictus multo Galliarum fertiliſſimus Rhodanus amnis.* Apud Stephanum quoque huius opinor oppidi mentionem reperio: quanquam is non Ῥόδην, ſed Ῥοδανουσίαν itémque Ῥοδανουσίαν vocat: & πόλιν eſſe ſcribit ἐν Μασσαλίᾳ. Μασσαλίας nomine intelligens & ipſe vt Dionyſius poeta regionem Maſſilienſium. Rhodanuſiam
D nominat & Sidonius Apollinaris Epiſt. libro primo. Strabonis codicem eſſe emendandum potius quam vt ipſe negligentiæ inſimuletur, etiam eo adducor vt credam, quod poſtea Agatham ſimpliciter nominat, non Rhoen Agatham.

τὸ δὲ Ταυρέντιον) Ptolemæo Ταυρόεντιον: atque ita hic ſcribendum nam etiam noſtra Ταυρόεντιον rectè legitur. Priſcis Græcis Ταυρόεις. Stephanus. Ταυρόεις, πόλις Κελτική, Μασσαλιωτῶν ἄποικος· οἱ πολῖται Ταυροέντιοι: Vide reliqua.

E εἰσὶ δὲ καὶ γνώρισμα) Vide infra de Cyzico. Ille locus erit iſti pro commentario.

Σέξτιος ὁ καταλύσας τοὺς Σάλυας) Epitome lib. LXI. *C. Sextius procoſ. victa Saluorum gente Coloniam aquas Sextias condidit, ob aquarum copiã, & calidis & frigidis fontibus, atque à nomine ſuo ita appellatas.* Vide Velleium & alios Rom. hiſtoricos. Plutarchus in Mario, Ὕδατα Σέξτια vocat.

ὧν τινὰ μεταβεβληκέναι φασὶν εἰς ψυχρά.) Solinus *Aquæ quoque Sextiæ eo loco ... conſulis, poſtea exculta mœnibus. Quarum calor olim acrior exhalatus,*
F *per tempora euaporauit, nec iam par eſt famæ priori.* Epitome Liuij videtur ſignificare ab initio fuiſſe calidos & frigidos fontes.

¶PAG. 125. ὁ διαπολεμῶν τοῖς Μασσαλιώταις ὑπὲρ ... Florus lib. III. cap. II. *Primi trans Alpes arma noſtra ſenſere Salyi: quum de incurſionibus eorum fidiſſima atque amiciſſima ciuitas Maſſilia quereretur.*

κατὰ δὲ τὴν ... Scripſi ... malè. Sic enim alibi multis locis ... oppoonitur planitiei. In uſdem erat ... non ...

G τὸ ἐν τῷ Ἀβεντίνῳ) De Dianæ Epheſiæ fano quod in Auentino monte Romæ à populis Latinis fuit Seruij Tullij hortatu atque impulſu factum, vide Dionyſium Halicarnaſſeum, Liuium, & Plutarchum.

τὴν αὐτὴν διάθεσιν ἔχοντες ... τοῖς Μασσ.) Legendum τὴν αὐτὴν διάθεσιν ἔχον τῷ ... τοῖς Μ. Sic paullò antè, τὴν δ' ἄλλην διάθεσιν τὴν αὐτήν. Vulgata lectio & falſa eſt, & falſam continet meo iudicio ſententiam. Neque enim à Maſſilienſibus ſumſerunt, credo, Dianæ Epheſiæ ſimulachrũ Romani: nec id aut Liuius aut Plutarchus aiunt. ſed coluerunt Romani Dianam Epheſiam eodem ritu quo à Maſſilienſibus colebatur, ſuntque hac in re eorum exemplum ſecuti, vt putat Strabo. Vide verò hiſtoricos, maximè Dionyſium Halicarn. lib. IIII.

τοῦ ὑπερκειμένου

τοῦ ἐμφυλίου πολέμου μέρος)Lege Cæſarem de bello ciuili libro primo.

περὶ τὰ ἀγωνιστικὰ)Rem militarem intellige, cuius laudem magnam Maſſilienſibus ſupra tribuit.

ὥστε καὶ τὰ συμβόλαια Ἑλληνιστὶ γράφειν) Cæſar de Gallis teſtatur libro ſexto, eos in publicis priuatiſque rationibus Græcis literis vti. Idem libro primo, in caſtris Heluetiorum tabulas repertas eſſe ait literis Græcis confectas. Quod autem doctiſſimi viri & in omni doctrinæ genere ſummi negant ad illum libri primi locum quicquam facere alterum qui eſt libro ſeptimo, nec iſtum Strabonis: ignoſcant mihi obſecro. Non poſſum aſſentiri: primum quia Gallorum nomine etiam Heluetios intelligi non poſſumus dubitare ſi Cæſarem modò conſulimus: deinde non video vbi dixerit Strabo id ſua ætate Gallos cœpiſſe facere, vt συμβόλαια Græcè ſcriberent: & profectò Strabo id nuſquam dixit.

σοφιστὰς ὑποδέχονται)Sophiſtas hic accipe vt in Iure Romano, & recentioribus Græcis ſcriptoribus. Sunt quos hodie profeſſores vocamus, & Doctores à docendo, vt illi ἀπὸ τοῦ σοφίζειν, quod eſt σοφὸν & doctum reddere.

τοὺς δὲ καὶ ἰατροὺς κοινῇ μισθούμενοι καθάπερ αἱ πόλεις)Medicos publicè olim fuiſſe conductos paſſim loquuntur hiſtoriæ. Vide tit. Cod de profeſſorib. & medicis. De profeſſoribus & magiſtris publico ſalario donandis primus omnium apud Græcos videtur cogitaſſe Charondas: quem refert Diodorus Siculus libro XII. [illegible]. Laudentur verò Galli maiores noſtri qui primi videntur hanc Charondæ præſtantiſſimam & vtiliſſimam legem re ipſa comprobaſſe. Græcos enim id non factitaſſe, ex eorum monumentis facilè intelligimus. Romani autẽ multis poſt annis Gallorum hoc factum videntur æmulati: ac tandem apud Romanos iis qui literas docerent, ſalarium ex fiſco dari cœpit: quod primus omnium Quintilianos videtur nonnullis accepiſſe. Et tamen ſcribũt Romani Grammaticos Roma primùm in Galliam veniſſe, vt hunc literarum cultum Romæ debeant Galli non Maſſiliæ: quod non fit mihi veriſimile. Suetonius de Claris Grammaticis, *Nam in prouinciam quoque Grammatica penetrauerat, ac nonnulli de notiſſimis doctoribus peregre docuerunt: maximè in Gallia Togata, inter quos Octauius Teucer, & Sextinius Iacchus, & Oppius Cares.*

Τὰς δὲ λιτότητος τῶν βίων καὶ τῆς σωφροσύνης)Ecce commendat Strabo Maſſilienſes duplici nomine, quod eſſent homines frugi, & temperantes: vtranque tamen iis laudẽ videtur adimere prouerbium πλεύσειας εἰς Μασσαλίαν: de quo conſule Athenæum lib. XII. Sed ea morum deprauatio contigit fortaſſe poſt Strabonis tempora.

ἑκατὸν χρυσοῖ)Lege χρυσοῖ. χρυσοῦς autem dixit Romano more, qui Aureos cum dicunt, nummos ſubaudiunt. Græci νομίσματα intelligunt & dicunt χρυσᾶ.

ὥστε μὴ ὑπακούειν) Notum eſt fuiſſe in prouinciis Romanorum aliquas vrbes quibus permiſſum erat ſuis vti legibus & vocabantur liberæ ciuitates. Sic de Nemauſo paullò poſt. vide Strabonem libro XVII. extremo.

ἐπὶ ἄκρου Κιθαριστῇ)Promontorium Cithariſten Ptolemæus appellat. Plinius, *In ora, Maſſilia Græcorum Phocæenſium fœderata Promontorium Cithariſtæ portus.* Vide & Melam, qui melius opinione mea quam Plinius hæc loca recenſet: videtur enim errare Plinius Cithariſten promontorium inter Maſſiliam & eius portum collocans.

ἔστι δ᾽ ὁ κόλπος διττός) In tabulis Ptolemæi optimè iſta exprimuntur: Nam duplex iſte ſinus ibi rectè diſtinguitur. Prior is eſt quem conſtituit ab occaſu fanum Veneris in extremo Pyrenæo, ab ortu mons quem Strabo Sigium, Ptolemæus Setium vocat. Alter ſinus quem Gallicum propriè noſter ait, eſt inter Sigium montem, & Cithariſten promontorium Blasconem inſulam cuius etiam Plinius meminit, paullò aliter collocat Ptolemæus quàm Strabo.

Νάρβων ἐκδιδόντος τοῦ Ἄτακος ἐκβολῶν Plinius, *Flumen Atax e Pyrenæo Rubrenſem permeans lacum: Narbo Martius, Decumanorum Colonia XII. m. paſſ. à mari diſtans*: quo ex loco intelligimus λίμνην Ναρβωνῖτιν quam vocant Strabo & Stephanus Rubrenſem eſſe lacum. Atacem fluuium vnus Polybius libro tertio, & XXXIIII. Narbonem appellauit.

μέγιστον ἐμπορεῖον ταύτῃ) Lege ex libris, τῇ ταύτῃ. Auſonius de Narbone,

Te maris Eoi merces, & Iberica ditant
Atque ratæ claſſes Libyci, Siculique profundi:
Et quicquid vario per flumina, per freta curſu
Aduehitur toto tibi nauigat orbe καταπλοῦς.

ἐμπορεῖον οὐ μικρὸν Ἀρελάτε) Variè ſcriptum hoc nomẽ reperies in veteribus libris. Græcis eſt Ἀρελᾶτε fere, vel Ἀρελάτου vt Ptolemæo. Latinis Arelate, dicitur & Arelatæ, & Arelas, & Arelatus. Emporium autem fuiſſe Arelatæ οὐ μικρὸν vt ait, teſtantur hæc Auſonii in carmine de Arelate,

Præcipitis Rhodani ſic interciſa fluentis,
Vt mediam facias nauali ponte plateam,
Per quem Romani commercia ſuſcipis orbis
Nec cohibes, populoſque alios & mœnia ditas
Gallia quis fruitur, gremioque Aquitania lato.

¶Pag. 126. ὅ τε Ῥουσκίνων)In Ptolemæi codicibus Ῥουσκίνων, fluuius vocatur: vrbs Ῥουσκίνων: vtcrque locus ex Strabone emendandus. Polybius Ῥουσκίνων vocat.

καὶ ὁ Ἰλιβίρρις) Ptolemæi Græcus codex fluuium nominat Ἰλλέριν: vrbem Ἰλλίβεριν: ſcripſerat vtroque loco Ptolemæus Ἰλλίβερις. Polybio eſt Ἰλλίβερις. Liuio Illiberis libro XXI.

πόλιν ἔχων ἑκάτερος ὁμώνυμον ἑαυτῷ) Polybius apud Athenæum ſcribit, μετὰ τὴν Πυρήνην ἕως τοῦ Νάρβωνος [illegible] Ἰλλίβεριν καὶ Ῥουσκίνωνα [illegible] Κελτοὺς.

τοῦ δὲ Ῥουσκίνωνος καὶ λίμνη [illegible])Totum iſtum tractum ſtagnis abundaſſe indicat Plinius.

ἁλυκίδων μεστόν)Salſulas Latini appellant. In Antonini Itinerario non eſt dubium Salſulas eſſe illo loco quas deſcribit hîc Strabo. Apud Melam prope Rubrenſum lacum Salſulas fontem legimus. Sic libro XII. terra quam Mæander rigat, dicitur [illegible].

τὸ τοὺς ὀρυκτοὺς κεστρεῖς ἔχον)Polybius apud Athenæum eandem rem pluribus ita narrat, [illegible] Sed videtur Polybius campum Lapideum vbi eſt plurima ἄγρωστις, confundere cum illo loco vbi ſunt piſces foſſiles. Ariſtoteles lib. θαυμ. ἀκουσ. cauſam cur piſces iſto loco effodiantur hanc affert. Eſt inquit prope Maſſiliam lacus qui exundans, ingenti piſcium copia loca vicina tegere ſolet: quæ loca poſtea Eteſiis ſpirantibus terra obruuntur, ſicque ſolida ſuperficies, quam loci incolæ [illegible] ſcindentes piſcium referunt quãtum volunt. Idem ex Theophraſto & Plinius & Seneca referunt. Pomponius Mela vt rem falſam irridet. Liuius vt portentum narrat libro XLII. in Gallico agro qua induceretur aratrum, ſub exiſtentibus glebis piſces emerſiſſe. Sed etiam aliis locis effodi piſces conſtat. Vide Athen. lib. VIII. initio.

καὶ τριόδοντι)Τριόδους inſtrumentum eſt piſcatorum, quo maiores capiunt piſces. In Epigrammate Leonidæ,

Τρηχώντα τριόδοντα, ποσειδαώνιον ἔγχος.

Philippus poeta τρίαιναν appellat.

[illegible]

ἐξ ὄρους ὁ Ἄταξ)Pomponio & Plinio Atax fluit è monte Pyrenæo non Cemmeno.

ὅτι

ὅτι Ὄβρις) Pompeio & Plinio Obris. Ptolemæo Ὄρβις hic fluuius dicitur, non Ὀρόβις vt falſò multi annotant.

καὶ ὁ Ἀραύραρις) In prioribus editionibus erat vt & in manuſſ. ὁ Ῥαύραρις quod interpres mutauit, & edidit Ἀραύραρις vt apud Pomponium Arauraris: Ptolemæo eſt Ἀραύριος.

τούτων ἐφ' ἑνὸς) An Ataceem intelligit? videtur id ſuadere quod de Narbone ſubiicitur. An potius Obrin? Ipſum id ſuadet genus loquẽdi. In Ptolemaicis tabulis medium collocatur hoc oppidum inter vtrúmque fluuium.

Βλιτέρα πόλις) Vetus lectio Βλιτέρα, vt Plinio Bliteræ. In Ptolemæo corruptè Βαιτῖραι pro Βλιτῖραι, vel Βλιτῆραι.

καὶ τὸ ἐν Βαιτέροις Ῥοδανοῦ) Euſtathius Grãmaticus diligẽtiſſimus, cui perpetuò in ore noſter hic Geographus, interdũ adeo deprauatis vſus eſt codicibus, vt veſtigia verborũ Strabonis vix agnoſcas: cuius rei illuſtrãdo dũ exẽplũ eſt quod annotamus libro XIII. Sed hic quoque pro iſtis Strabonis verbis, videtur legiſſe Ῥηγεῖον. Scribit enim λίθινον iſtud πεδίον eſſe μεταξὺ Μασσαλίας καὶ Ῥηγίου quod omnino è deprauata iſtius loci lectione ortum puto.

πεδίον ἐστὶ) Viſitur hodiéque hic campus, ac vulgo vocatur, *Las Craux*. Eſt inter Arelate & Maſſiliam.

καλεῖται δ' ἐκ τοῦ συμβεβηκότος λιθῶδες, Mela, lapideum littus vocat Plinius lapideum campum, Solinus lapidarium.

μελαμβόρειον ἐμπίπτει τοῖς πεδίοις βίαιον καὶ φρικῶδες) In libris ſcriptis partim μελαμβόρειον legitur, partim μελαμβόρειον quæ eſt vera lectio Sic enim voce eleganter ficta τὸν μέλανα βορρᾶν exprimit. quẽ ventũ, ait Diodorus, ſpirare ἀπὸ θερινῶν δύσεων καὶ ἄρκτου. Galli ſimiliter vocant Boream nigrum. Notum eſt autem flare interdum in Galliæ iſta parte ventũ quendam qui terras vehementer obſcurat: eſtque hic ventus mirè impetuoſus. Eum nos tum alibi ſæpe tum ad Aueniomem maximè ſenſimus: prorſus, vt ait, φρικώδη καὶ βίαιον, vix vt in equo ſtare poſſemus. De hoc loco ſenſit Aeſchylus in Prometheo ſoluto iſtis carminibus, quæ nos è Galeno deſcribemus ſimul & emendabimus.

Εὐθεῖαν ἕρπε τήνδε. Καὶ πρῶτα μὲν
βορεάδας ἥξεις πρὸς πνοάς. οὗ δ' εὐλαβοῦ
βρόμον καταιγίζοντα μή σ' ἀναρπάσῃ
δυσχειμέρῳ πέμφιγι συστρέψας ἄνω.

Βορεάδας πνοὰς vocat Æſchylus quod Straboni eſt μελαμβόρειον. hoc eſt vt dixi μέλας βορέας. quo modo μέλαν ὕδωρ poetæ ſæpe dicunt. Secundus poeta Epigrammatarius,

Ἦν ὁ μέλας ὅτ' ἔδυσε βορέας.

Horatius,

Niger rudentes Eurus inuerſo mari
Fractóſque remos differat.

Porro autem ventum hunc Galli Circium vocabant. A.Gellius lib. II.cap. XXII. *Galli ventum ex ſua terra flantem quem ſæuiſſimum patiuntur, Circium appellant, à turbine opinor eius ac vertigine.* Vide & Senecam ac Plinium.

κατακυλινδεῖσθαι) Mallem κατακυλίεσθαι. Hæc ita exprimit Diodorus lib. v. vbi de iſto vento pluta, καταιγίζοντες λάβρως ἀφαιροῦνται ἀπὸ μὲν τῶν ἀνδρῶν τὰ ὅπλα, καὶ τὰς ἐσθῆτας, ἀπὸ δὲ τῶν ἱππέων τοὺς ἀναβάτας.

Ἀριστοτέλης μὲν οὖν) Locum Ariſtotelis hodie opinor non habemus: Idem tamen huius rei etiam libro ſec. μετεωρολ. meminit, quo loco de terræ motu quẽ βρασματίαν appellat diſputans, ita ſcribit, ὅπου δ' ἂν γένηται τοιοῦτος σεισμὸς, ἐπιπολάζει πλῆθος λίθων, ὥσπερ τῶν ἐν τοῖς λίκνοις ἀναβρασσομένων. τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον γενόμενος σεισμὸς, τά περὶ Σίπυλον ἀνέστησε, καὶ τὸ καλούμενον Φλεγραῖον πεδίον καὶ τὰ περὶ τὴν Λιγυστικὴν χώραν. De terræ motu quem Poſidonius βρασματίαν vocabat, alij βρασματίας, vide Senecam. Ammianus Marcell. lib XVII. *Fiunt autem terrarum motus modis quatuor: Aut enim braſmatiæ ſunt, qui humum intus ſuſcitantes, ſurſum propellunt immaniſſimas moles.*

ὁμοίους δὲ καὶ λείους) Scripti ὁμοίους δὲ καὶ λείους.

καὶ τὴν αἰτίαν) Fortaſſe, Καὶ οὗτοι τὴν αἰτίαν. Sed hic locus non eſt ſanus.

A Τὸ μέντοι διαπιθανολογεῖν) Ἀπολογεῖσθαι eſt cauſam alicuius rei ſeu facti reddere. Plutarchus hoc vocat, τὸ ἀπολογεῖσθαι τῆς αἰτίας.

ὅπερ ἄλλος ἐπιβαλεῖν) Melius ſcripti λαβεῖν.

φησὶ γὰρ Ποσειδώνιος) Iampridem notauit doctiſſimus ſocer Henricus Stephanus è Dionyſio Halicarnaſſenſi locum iſtum de Æſchyli Prometheo Soluto eſſe deſcriptum. Patet hoc etiam ex his quæ ſcribit Hyginus Aſtrono. lib. II. cap. Engonaſin. B *Aeſchylus, ait, in fabula, quæ inſcribitur Prometheus Lyomenos, Herculem ait eſſe non cum dracone, ſed cum Liguribus depugnantẽ. Dicit enim quo tempore Hercules à Geryone boues abduxerit, iter feciſſe per Ligurum fines, quos conatos ob eo abducere pecus, manus contuliſſe & quamplures eorum ſagittis confixiſſe. Sed poſtquam Herculi tela defecerent, multitudine Barbarorum & inopia armorum de eſſe ingeniculaſſe multis iam vulneribus acceptis. Iouem autem miſertum filij, curaſſe vt circa eum magna copia lapidum eſſet, quibus ſe Herculem defendiſſe, & hoſtes fugaſſe.*

C ἔτι τοῦ χωρίου ὄντος μαλθακοῦ) Hoc nihil ad intelligendum facilius: ſi quidem memineris dici hæc Prometheo multò antè quam ille campus lapidibus eſſet cõplutus: tunc enim χῶρος erat μαλθακὸς lapidibúſque carebat.

Νεφέλην δ' ὑποσχών.) Lego ὑπερσχών. eſt enim hæc ſententia, Iouem cum vellet lapidibus pluere in Herculis gratiam, nubem prius excitaſſe quæ Herculẽ hoſtium ipſius oculis eriperet: deinde autem ſaxea pluuia totũ illum campum operuiſſe. Νιφάδα autem vocat huiuſmodi pluuiam.

D ὥσπερ οὐκ ἄμεινον ὄν) Elegantiſſimi huius loci vmbram vix aſſecuti ſunt interpretes: mentem ſane non viderũt. Legendum aio ὥσπερ οὐ κρεῖττον ὄν. Verba ſunt Poſidonij Æſchylum ſubſannantis, quod Iouẽ feciſſet in Herculis gratiam lapidibus pluere & totum illum campũ operire: quaſi vero, dicebat Poſidonius, nõ fuiſſet ſatius facere vt iiſdem lapidibus cælitus delapſis obruerentur Herculis hoſtes: quàm eum inducere lapidibus carentem, & Iouem eius gratia lapidibus pluentẽ, quibus poſtea ſe defendat Hercules. E Ergo, ὥσπερ οὐ κρεῖττον ὄν, ſignificat quaſi non eſſet melius. Sic libro XI. ὥσπερ οὐ δυνατὸν ὄν. Dio libro quinquageſimoſeptimo. ὥσπερ οὐ πολλῷ ἀσφαλέστερον ὄν, αὐτοχειρίᾳ τινὰ ἀποθανεῖν ἢ ἀγχόνῃ. Polybius libro XI. ἐπέκειτο τοῖς φεύγουσιν, ὥσπερ οὐκ αὐτὸν τὸν φόβον ἱκανὸν ὄντα τοῖς ἅπαξ ἐγκλίνασι μέχρι τῆς πυλῶν συνδιώκειν. Autor incertus apud Suidam, Φιλίππου Ἀρχιδάμου ἐπιμελείας ἐχρήσατο. ὥσπερ οὐκ αὐτὸς ὄν, ὃ πᾶσι θεοῖς τὸ γεγενημένον καὶ τοὺς ἀκροατὰς ὠφελήσων. Sic & libro ſecundo ſupra ὥσπερ τοῦ ἱερατικοῦ ἔθνους ἐγκριθέντος. Nam ibi quoque τὸ ὥσπερ nota F eſt reprehenſionis. Vides ergo referri Poſidonij verba quibus Æſchylum ille reprehendebat. quod maniſeſtiſſimè illa euincunt quæ ſtatim ſequuntur, καὶ φιλομυθότερος ὁ μυθογράφος τοῦ ἀποσχεδιάζοντος τὸν μῦθον.

¶ Pag.127. ὁ τοσοῦτον ἀθροίσας τὸ πλῆθος λίθων) Vetus interpres τοσούτων vt λίθων, & mox τὸ μὲν οὖν τοσούτων.

τὸ μὲν οὖν τοσοῦτον) Incipit Strabo reſpondere reprehenſioni Æſchyli.

ἀλλὰ καὶ τἄλλα παραπλησίως φαίνεται) Lego, ἀλλὰ καὶ τἄλλα, καὶ παραπλησίως φαίνεται. Senſus eſt, Æſchyli dictum & aliis G rationibus poſſe defendi, & eo maxime, quod eius cauſam referat poeta ad fatum: Nam in iis, ait Strabo, quæ à diuina prouidentia adminiſtrantur, quæque lege fati fiunt, multa ſunt eiuſmodi vt cauſam fruſtrà inquiras.

Καὶ γὰρ ἐν τοῖς περὶ προνοίας) Stoicorum eſt placitum ἡ πρόνοια. quam cum toties aſtruat Strabo hoc opere, nõ aliud deſiderare debemus argumentum, vt ſciamus quam illæ ſectam ſequatur. Infra eodem, poſtquam dixit Galliam irrigari fluminibus quæ ad commercia & omnino βίου πολιτικοῦ vtilitatem maximam præſtent, H ſubiicit, merito aliquem dicturum προνοίας id eſſe ἔργον. Vide libro XVI.

τῶν ἀνθρώπων) Vetus lectio, τῶν ἀνθρωπίνων.

ὅπερ ἦν τῆς Αἰγυπτίας ἀλλὰ μὴ τὴν Λιβύην) Inanis eſt igitur illa

tur illa Ægypti laudatio apud Lucanum.

Terra ſuis contenta bonis, non indiga mercis,
Aut Iouis: in ſolo tanta eſt fiducia Nilo.

præſtabat enim Iouis indigam eſſe quàm Æthiopiæ. Nun eſſe autem Ægyptum ἄνομβρον, hoc eſt, non ita aqua pluuia irrigari vt alia loca, tam certum eſt, quàm certum eſt eandem σπανίως ὕεσθαι ſæpe in ea pluere. Vide Ariſtidem in Ægyptio.

ἢ τὸν Πάριν εἰς Σπάρτην πλέοντα ναυαγίῳ περιπεσεῖν) Hoc ipſum eleganter queritur Agathias Scholaſticus in Epigrammate,

Ἀλλὰ σύ με προλέλοιπας ἐλεύθερον αὐτοῦ μάλα
Πᾶσαν ἀποδρύψας τεῖχος ἀγλαΐην.
Ἄρμενον ἦν δύνασθαι τὸν δύστηνον, εἰ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς
Ἔπλεετο, πῶς πάτρης ἦν ἀλίτημα τόδε.

Prorſus iſta Strabonis mentem aperiunt.

ὅπερ Εὐριπίδης αἰνίττεται εἰς τὸν Δία) Eruditè notat Seruius veteres cum rationem huiuſmodi malorum non viderent, ſolitos dicere, *Sic viſum ſuperis.* Virgilius hac ipſa de re,

Poſtquam res Aſiæ Priamique euertere gentem
Immeritam viſum ſuperis.

Et notum eſt illud Homeri, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.

Περὶ δὲ τῶν τοῦ Ῥοδανοῦ στομάτων) De Rhodano lege Polybium lib. III. Ille autem locus quem citat Strabo hodie non extat.

φησὶ δὲ καὶ πεντάστομον) Quis Diodori Siculi incogitantiam non miretur: qui affirmare auſus eſt cum Timæo Rhodanum eſſe πεντάστομον? Atqui Timæus eo nomine Polybio iam pœnas meritò dederat. Sed nos illius ſcriptoris negligentiam multis locis maximam deprehendimus.

Ἀρτεμίδωρος δὲ τρίστομον λέγει) Etiam Plinius Rhodani oſtia tria agnoſcit: Ptolemæus cum Polybio duo. Liuius ſcribens Rhodanum pluribus oſtiis diuiſum in mare decurrere, ſibi ne mendacii argui poſſet, cauit.

ὁρῶν τυφλὸν στόμα γενόμενον) Vocat Strabo ποταμὸν τυφλὸν cuius oſtium in paludes diffunditur. Nam τυφλὰ vocant τὰ ἕλη. vnde Grammatici interpretantur vocem ἕλη, τὰ τυφλὰ καὶ ἀπόρευτα. Strabo libro XIII. de Simoente & Scamandro, πολλὴν καταφέροντες ἰλὺν προσχοῦσι τὴν παραλίαν, καὶ τυφλὸν στόμα τε καὶ λιμνοθαλάττας ποιοῦσι. Idem lib. IX. ὡς ἐξ ἀνάγκης ἐκβάλλοντα τὸν ῥοῦν εἰς τυφλὸν τῆς θαλάσσης. Idem fluuios multos τυφλοστόμους appellat. éſtque eadem figura qua *vada cæca,* & *ſaxa cæca,* hoc eſt ἀνεπίσκεπτα Virgilius vocat: itémque Lucretius *Corpora cæca,* quæ cerni nequeant. Plutarchus hæc ita expreſſit τὰ στόματα τοῦ Ῥοδανοῦ πρὸς τὰς ἀνακοπὰς τῆς θαλάσσης ἰλὺν πολλὴν λαμβάνοντα, καὶ θῖνα πηλῷ βαθεῖ συμπεπηγμένην, ὑπὸ τοῦ κλύδωνος χαλεπὸν, ὅλως ἐπίπονον καὶ βραδύπορον τοῖς σιταγωγοῖς ἐποίει τὸν εἴσπλουν ὁ δὲ πρὸς ταῦτα &c. Poſtrema hæc in Plutarchi libris corruptè eduntur. De foſſa Mariana omnes Geographi.

κατὰ τὸν πρὸς Ἄμβρωνας καὶ Τωυγενοὺς πόλεμον) De bello Ambronum, Cimbrorum & Teutonum, lege Epito. LXVII. & LXVIII. & Florum III. III. Plutarchum, Oroſium alios. Toygenos iſtos eſſe eos qui hodie locum inter Heluetios ſeptimum tenēt & quorum oppidum vocatur *Zuger,* doctis viris coniicientibus aſſentior. Et ex Strabonis libro ſept. intelligimus Tigurinos ac Toygenos iſtos Ambronibus & Cimbris per ipſorum regionem iter facientibus cum Romam peterent ſe adiunxiſſe. Lectionem autem vulgatam non eſſe hic quidem ſollicitandam ex eodem libro VII. apparet.

ὃ ποιεῖ νῆσον τὰ στόματα τοῦ ποταμοῦ ἀποχωρίζει τὰ στόματα τοῦ ποταμοῦ νῆσον) An autem Metinam intelligit, quam Plinius inſulam eſſe ait in oſtio Rhodani?

ὑπέρκειται δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ λιμνοθάλαττα) Ait ſupra Rhodani oſtia eſſe limnothalattam, hoc eſt ſtagnum ſiue lacum magnum vt libro primo hanc vocem expoſuimus. Huius limnothalaſſæ mentionem reperio apud Melam ac Plinium: ſed vtriuſque locus ita confuſè le-

A ſuſè legitur, vt hactenus quod ſciam nemo illa rectè ſit interpretatus. Legitur apud Pomponiū vulgò, *Inter Maſſiliam & Rhodanum maritima Anaticorum ſtagna aſſidet foſſa Mariana, partem eius amnis nauigabili alueo effundit.* Sed qui rem ipſam & illius tractus τοπογραφίαν cognitam habuerit, facilè, opinor, mihi aſſentietur legenti, *Inter Maſſiliam & Rhodanum Maritima Anaticorum ſtagno aſſidet: foſſa Mariana partem eius amnis nauigabili alueo effundit.* Stagnum vocat Mela, λιμνοθάλατταν hanc Strabonis, quæ verè vt noſter ait

B ὑπέρκειται τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥοδανοῦ, Maritima, oppidi eſt nomen, cuius & Plinius & Ptolemæus meminère, quanquam in Ptolemæo corruptè Ἀναττικῶν legitur, pro Ἀνατιλίων, éſtque inter Maſſiliā & Rhodani oſtia vt ait Mela. Deinde accedit Pomponius ad oſtia Rhodani & foſſam Marii commemorat. Atque hactenus de Melæ loco. Veniamus ad Plinium. Is igitur poſtquam oſtia Rhodani recenſuit, *Sunt, ait, auctores, & Heracleam oppidum in oſtio Rhodani fuiſſe. Vltra foſſa ex Rhodano C. Marij opere & nomine inſigne ſtagnum.*

C *Aſtromela oppidum, maritima Anaticorum.* Diſtinguendum autem fuit, *vltra foſſa ex Rhodano C. Marij opere & nomine, inſigne ſtagnum Aſtromela, oppidum Maritima Anaticorum.* Aſtromela eſt ſtagni nomen, quod ſtagnum non aliud eſt quàm Strabonis λιμνοθάλαττα.

καλοῦσι δὲ στομαλίμνην) Vocant vulgò Græci huiuſmodi loca (ait Strabo στομαλίμνας: Nec putandum eſt Stomalimnam proprium huius loci fuiſſe nomen. Nam iſtæ λιμνοθάλατται omnes etiam στομαλίμναι appellantur à Geographo: vt libro XIII. in deſcriptione illius oræ vbi

D fuit Troia, καὶ ἡ στομαλίμνη καλουμένη καὶ αἱ τοῦ Σκαμάνδρου ἐκβολαί. Reperies & alibi in hoc ſcriptore. Poetæ etiam στομάλιμνον dicunt. Theocritus.

Καὶ νῦν ἐς στομάλιμνον ἐλαύνεται.

Sic enim locum Theocriti eſſe corrigendum primi nos docuimus. Verba autem ſcholiaſtæ ad illum locum, quæ in vulgatis libris valde ſunt deprauata, ita cenſemus legenda, τὰς εἰς θάλασσαν ἐξερευγομένας λίμνας ἐντεῦθεν φασίν. τοῦτο δ' ἐν στόμα λίμνης περὶ τὴν Κρότωνα, καὶ τὴν ἐν Τροίᾳ δὲ στομαλίμνην φασίν. Rectè explicat Scholiaſtes

E hic quid appellent στομαλίμνην nimirum lacum propè mare, qui ipſum mare ſuo oſtio ingrediatur. Infra Strabo λίμνην ἀνεῳγμένην eodem ſenſu dixit, cui opponit λίμνην κλειστήν. Caue autem putes λιμνοθαλάττας & στομαλίμνην idem perpetuò ſignificare. Nam omnis quidem στομαλίμνη eſt λιμνοθάλαττα, ſed non contra: cum etiam in mediterraneis λιμνοθαλάττας multas commemorent Geographi vt libro primo dictum eſt. Fuit cum putarem legendum eſſe hoc loco, καλοῦσι δὲ Μαστραμέλην ex Stephano, qui vt eruditè Pintianus vir longè

F doctiſſimus annotauit, ita appellat quam Plinius Aſtramelam: hodíque vocatur *Stagnum Martegue,* vt quidem nonnullis placet. Sed nihil eſt mutandum & locus ita omnino eſt exponendus vt diximus.

καὶ ἄλλως εὔοψος) hoc eſt εὔοψος ἐστὶ, ſiue piſcibus abundans. Sic Archeſtratus poeta apud Athenæum,

Ἄλλοτ' εὔοψον πρὸς ἐς χωρίον ἐστὶ Καρύστου.

Ταυρέντιον) Vult interpres legi Ταυρόεντιον, vt ſupra, inquit. Vide hominis eruditi oſcitantiam. Conſtat ex aliis ſcriptoribus veram ſcripturam eſſe Ταυροέντιον.

G Strabo hic ita appellat, & ſupra quoque ita vocauerat: ſed vulgati codices ibi ſunt mendoſi: & tamen Xylander ex illo corrupto loco iſtū labefactare maluit, quam ex iſto veram ibi quoque lectionem reponere.

ὁ καλούμενος φόρος Ἰούλιος) Sic & Ptolemæus, Latini Forum Iulii non Iulium.

δισχίλιοι Μασσαλίας εἰς ἑξακοσίους σταδίους) Deſcribitur hoc iter ab Antonino, & colliguntur ex eius deſcriptione M.P. LXXXVII. hoc eſt ſtadia DCX VI.

τοὺς μὲν ὄντας εἴκοσι) Et hic multum variat Antonini calculus. Vide locum.

ἐπιτείχουσι γὰρ τὰ κτίσματα ταῦτα τοῖς ἔθνεσι) Legendum eſt ἐπιτειχίζουσι. ſiquidem ſciuit Strabo inter τειχίζειν & ἐπιτειχίζειν diſtinguere. de quo nemo ſanus dubitauerit.

uerit. Paullò antè rem eandem ita narrat, καὶ τὰς πόλεις ἵδρυσαν ἐπιτειχίσματα, τὰς μὲν κατὰ τὴν Ἰβηρίαν τοῖς Ἴβηρσι.

τὰ μὲν πεδία τὰ Σάλυες) Ab aliis Salyes Liguribus adſcribuntur. Plinius, *Ligurum celeberrimi vltra Alpes Sallyi.*

¶ PAG. 128. ἐκ δὲ θαλάττης τῶν περὶ ὠκεανὸν πραγμάτων) Vetus lectio πραγματειῶν. Optimè.

αἱ Στοιχάδες νῆσοι) Quas ſic vocarunt Maſſilienſes propter ordinem, autor Plin.

τρεῖς μὲν ἀξιόλογοι, δύο δὲ μικραί) Ptolemæus quóque quinque agnoſcit: Plinius tres tantum, Proten, Meſen, Hypæan, ſiue Hypaian. Stephano cum Plinio conuenit.

μετὰ δὲ τὰς Στοιχάδας ἡ Πλανασία) De Planaſia vide quæ notauimus libro ſuperiore. Ridiculi ſunt omnino qui putant eſſe opidum quod hodie Pontem Sp. S.ti vocamus.

καὶ Λήρων) Ptolemæo Lerone. Λερώνη: quo modo multa dicuntur, ſic Ammianus Narbonam pro Narbone dixit: atque ita ſcriptum perpetuo hoc nomen vidiſſe me in optimo codice Comm. Cæſaris poſſum aſfirmare.

κεῖται δ' αὐτὴ πρὸ τῆς Ἀντιπόλεως) Apud Plinium vulgò creditur duas eſſe inſulas, Leronem & Lerinam. Nam eius verba hæc ſunt: *Ab his Sturium, Phœnice, Phila, Lero, & Lerina aduerſum Antipolim.* Sed ex iſto Strabonis loco videtur legendum apud Plinium, *Lero quæ & Lerina aduerſum Antipolim.* Veruntamen nihil aſfirmo: præſertim propter Antoninum. Ptolemæus ante Vari oſtia collocat.

τῶν Ὀξυβίων Λιγύων) De Oxybiis Ligurum populo vide infra.

εἰς Καβαλλίωνα πόλιν) Annotant viri docti appellari à Ptolemæo hunc locum, Cabelliorum coloniam: & ita habent Ptolemæi tabulæ ac Latinæ interpretationes: quod tamen valdè eſt ineptum: Καβαλλίων enim eſt Caballio, vrbis non gentis nomen. Stephanus autẽ quem proferunt nonnulli vt hunc errorem confirment, Καβαλλιών diſertè ſcribit: & addit, πόλιν eſſe ita dictam vt Ταρρακών. Idem eſt eorum error, qui Arauſiorum coloniam Latino cœlo inauditam confingunt.

Καυάρων δὲ) Cauarum nomen & latius interdum accipitur, & interdum anguſtius. Cauares enim hic vocat eos tantum qui inter Druentiam & Iſaram (quem fluuium hodie vocant *Lizere*) habitant. Ptolemæus etiam anguſtius accipit. Nam horum tantum partem ita vocat. Sed noſter paullò poſt pleróſque omnes, qui τὰ πέραν τοῦ ποταμοῦ Rhodani ab iſto latere habitant, Cauares ait nuncupari. Nunc Salyes appellamus Prouinciales, à voce Rom. Prouincia. Deinde ſequuntur aliquot vrbes ad Rhodanum ſitę quæ Romano Pontifici parent: in his Auenio, vrbs magna, & pulcherrima. Is tractus vocatur Terra Papæ vel Comitatus Venetorum. Finitimi iſtis ſunt, qui Delphinates appellantur: quorum regionem Iſara fl. mediam ſecat ad Rhodanum properans. Ad Iſaram eſt vrbs nobilis Gratianopolis, & alia Rhodano propior Romaniũ appellata. Infra Iſaræ oſtia, eſt Valentia, quam Plinius Valentiam Cauarum nominat: éſtque etiam hodie præcipua illius tractus vrbs: à qua Delphinatus pars Valẽtinenſis appellatur. Supra Iſarã ad Araris vſque συμβολὴν, vbi Lugdunum ſitum eſt, porrigitur Delphinatus. In ea ὑπὲρ τὰ πέραν eſt Vienna vrbs XII. M. P. Lugduno plus minus diſtãs. Prope Lugdunum incipit ditio Sabaudi.

ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸ Κιμένιον) Vide initio huius libri.

τῶν δὲ Καυάρων ὑπέρκεινται) Verſus Alpes & Italiam.

Οὐοκόντιοί τε καὶ Τρικόριοι) De his infra, in tractatu de Alpibus.

καὶ Ἰκόνιοι) Aut hic Σικόνιοι legendum, aut infra Ἰκόνιοι, vbi de Alpibus & populis Inalpinis.

καὶ Μέδουλλοι) Benè libri ſcripti, Μεδούλλοι, vel Μεδόλλοι. Strabo infra, Μετὰ δὲ Οὐοκοντίους Σικόνιοι, καὶ Τρικόριοι, καὶ μετ' αὐτοὺς Μεδοῦλλοι. Medullorum mentio eſt apud Plinium in trophæo Alpium, lib. III. cap. XX.

καὶ ἄλλοι τε ποταμοὶ ῥέουσιν) Prior interpres legit in ſuis codicibus καὶ ἄλλοι ε ποταμοί. At Strabo non quinque ſed quatuor omnes enumerat. Sed totus locus miſerè acceptus eſt ab imperitis hominibus. Ioſephus autem Scaliger vir præſtantiſſimus & ſingulare non Galliæ noſtræ tantum, ſed totius Europæ ornamentum, in aureo libello Lectionum Auſonianarum, locum hũc diligenter excuſſit, explicuit, & emendauit: Eum lector adi: & quid certi de hoc loco poſſit conſtitui illinc diſce.

δύο μὲν οἱ περιρρέοντες πόλιν Κυάρων καὶ Οὐάρων) Ita eſt in omnibus libris Sed putat Scaliger legẽdũ eſſe πολλοὺς, & Κυάρων ac Οὐάρων nomina eſſe duorum iſtorum fluuiorum: quorum alterum placet illi eſſe Drunam, alterum autem, illum, qui Drunæ immixtus nomen ſuum amittit. Druna autem eſt quem hodie vocant Dromam, qui Diam, ac Chreſtum, opida prǽterlabitur, & infra Valẽtiam Rhodanum intrat. Hæc eſt ſummi viri coniectura: quam equidem non improbo: Suſpicatus tamẽ ſum interdum legendum eſſe πόλιν Καυάρων Δουρίωνα. Nam Durionis paullò poſt ita meminit Geographus, vt videatur eius facta iam fuiſſe mentio: & in fine huius libri eandem iterum commemorat: quanquam ille locus eſt corruptus: Legitur enim Αουαρίων pro Δουρίων, niſi potius vbique Αουρίων legi debet. Quare verba Strabonis ita erunt legenda, δύο μὲν οἱ περιρρέοντες πόλιν Καυάρων Δουρίωνα κοινῷ ῥεύματι συμβάλλοντες εἰς τὸν Ῥοδανόν. Sũt autem præter ſupradictos fluuios alij quoque duo inter Iſaram & Druentiam fluentes, qui ad pagum Anconam communi oſtio Rhodano miſcentur, paullò infra oppidum Montemlimarum vulgò nũcupatum (qui eſt mons Æmatorum:) Flumina illa vulgò dicuntur, *Robio & Gebio.*

Σούλγας ὁ κατὰ Οὔνδαλον πόλιν) De Sulga lege quæ ſunt à Scaligero annotata: Idem emendat Οὐίνδαλον, & ſic legendum, ex Epitome Liuij lib. LXI. & Oroſio. Celtas autem vocat, quos Latini hiſtorici Allobroges & Aruernos.

τὴν ὅτι φασὶν Ἀρτεμίδωρος Ἀερίαν) hoc eſt, ὑψηλήν. Notum eſt enim aerium Græcis Latiniſque dici quicquid eſt altum, aut ſublimi loco poſitum. Aëriam & Plinius cõmemorat, & Stephanus ex Apollodoro.

Κόιντος Φάβιος Μάξιμος Αἰμιλιανός) Falli Strabonem quum Fabium hunc appellat Æmylianum cuius filios fuit, iampridẽ docti viri ex Aſconio obſeruarunt: Eſtque hic error Straboni cum Appiano & Plinio communis vt putat Sigonius. Hiſtoriam pete è Liuij Epit. LXI. Oroſio & aliis.

καὶ ἔστησε τρόπαιον αὐτόθι λευκοῦ λίθου) Cur hoc Strabo notet ex his Flori intelligimus. *Domitius Aenobarbus & Fabius Maximus ipſis quibus dimicauerant locis ſaxeas erexere turres, & deſuper exornata armis hoſtibus trophæa fixere: quum hic mos inuſitatus fuerit noſtris. Nunquam enim populus Rom. hoſtibus domitis victoriã ſuam exprobrauit.* De Græcorum tropæis res eſt notiſſima. Teſtatur autem Diodoros libro XIII. veteres Græcos nonniſi διὰ τῶν τυχόντων ξύλων voluiſſe erigi tropæa, ne eſſent odia immortalia. Plutarchus quoque ait parum apud Græcos probatum fuiſſe eorum factum, qui primi è lapide aut ære trophæum erexerunt.

[illegible]) Stadia CC. efficiunt menſura Romana M. P. XXV. quæ ſunt noſtra menſura, leucæ XII. Quia autem neſcit viennam Lugduno vix XII. M. paſſuum diſtare? Quare ſi ita ſcripſit Strabo, fugit eum ratio. Sed fortaſſe ſcripſerat ille [illegible].

καὶ τοὺς Ἀλλόβριγας) Sic rectè habent libri ſcripti.

¶ PAG. 129. φέρεται δ' αὖ τῶν Ἄλπεων) Libri ſcripti plerique omnes, ἄνω τῶν Ἄλπεων pro ἀπὸ τῶν Ἀλ.

ὅς γε διὰ λίμνης ἐξιὼν τῆς μεγάλης) Omnino legendum eſt τῆς Λημένου, vel Λεμάνου. Ita enim Strabo Lemannum lacum infra appellat. Ptolemæus Λυκάβην.

φασὶν διέχειν τὸ ῥεῖθρον ἐπὶ πολλοὺς σταδίους.) Idem de Rheno per lacum Brigantinum fluente docti & fide

H. 3

digni viti affirmant. De Rhodano, Lemani lacus accolæ hoc negant eſſe verum: Ego certè cum diligenter id obſeruauerim, vidi rem non eſſe tã mirã quàm volunt videri plerique veterum. Strabo quidem non ſemel hoc narrat. Ammianus autẽ Marcellinus de Rhodano ita ſcribit, *A Pœninis Alpibus effuſiore copia fontium Rhodanus fluens, & procliui impetu ad planiora digrediens, proprio agmine ripas occultat, & paludi ſeſe ingurgitat nomine Lemano, eámque intermeans nuſquam aquis miſcetur externis: ſed altrinſecus ſummitates vndæ prætcrlabens ſegnioris, quæritans exitus, viam ſibi impetu veloci molitur.* Equidem hoc magis miratus ſum, quod in Arua ipſe obſeruaui: Is eſt fluuius qui Rhodanum ingreditur C. circiter paſſus emẽtum poſtquam è lacu Geneuenſi exiit. Tanta autem eſt eius fluuij ſeu verius torrentis vehementia tantáque rapiditas, vt Rhodani alueum ingreſſus, multos fluat paſſus antè quam ei miſceatur: ita vt duo flumina iuncta quidem, ſed nullo modo mixta eodem labantur alueo: quin non rarò contingit vt niuibus liqueſactis auctus ille fluuiolus, Rhodani curſum impediat, qui tum cogitur ad lacum regredi, vt verè dicere illud poſſis ἄνω τῶ ποταμῶν χωροῦσι παγαί. Id maxima cum omnium admiratione cõtigit famoſo anno CIↃ IↃ LXXII. adeo vt piſtrina Geneuenſia Rhodano inter lacũ & Aruæ confluentem impoſita, horarum aliquot ſpatio contrario motu mouerentur, ac molerent.

κατὰ Λούγδουνον πόλιν τῶν Σεγοσιανῶν) Plinius, *Seguſiani liberi in quorum agro colonia Lugdunum.* Veteres tamen libri habebant ἐγγοσιανῶν.

συμβάλλουσι ἐξ ἀμφοῖν Ἄραρ μισγόμενος τῷ Ῥοδανῷ) Inde putarunt Græci Ararim nomẽ inueniſſe ἀπὸ τοῦ ἀραρέναι cum antè Brigulus vocaretur, Plutarchus in libello de fluminibus Ἄραρ ποταμός ἐστι τῆς Κελτικῆς, ὠνόμασται τὴν προσηγορίαν εἰληφὼς ἀπὸ τοῦ ἀραρέναι τῷ Ῥοδανῷ καταφέρεται γὰρ εἰς τοῦτον κατὰ τὴν χώραν τῶν Ἀλλοβρόγων· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Βρίγουλος. Ibidem multa de Arari ex Calliſthenis Galaticis, itémque de Lugduno ex Clitophonte profert. Hodie Ararin Galli vt & Ammiani Marcellini ætate, vocant *Saonam.* Δουβὶς autem hodiéque nomen retinet.

εἰς ἓν δ' ἤδη συμπεσὸν ῥεῖθρον) Lege συμπεσόντες. Sic paullò poſt in eadem re, ἔπειτ' εἰς ἓν ῥεῖθρον συμπεσόντες, εἰς τὸν Ῥοδανὸν καταφέρονται.

τὸ δ' ἐπὶ θάτερα μέρη τοῦ ποταμοῦ Οὐόλκαι νέμονται) Ptol. Μετὰ δὲ τούτους μέχρι τοῦ ποταμοῦ Οὐόλκαι Ἀρηκόμιοι.

οὓς Ἀρηκομικοὺς προσαγορεύουσι) Infra ſæpe Ἀρηκομικοὺς vocabit, quos Ptolem Ἀρηκομίους, alij Arecomicos. Apud Cæſarem libro VII. cap. II. ita vulgò legitur, *præſidia in Rhutenis*, prouincialibus Volcis, Artomicis, Toloſatibus circúmque Narbonem, quæ loca erant hoſti finitima conſtituit. Sed legendum eſt vt ex re ipſa & præterea veteribus membranis didici, *Volcis Arecomicis.* Eiuſdem libri capite XII. ita ſcribitur, *Cadurcoſque ad fines Volcarum Arecomicorum depopulandos mittit:* vbi habebant membranæ *ad fines Volcarum Arecomicorum.* itáque legendum.

ὑπερβάλλοντες τῷ πλήθει τῶν ξένων τοῦ ἐμπορίου) An καὶ τῷ ἐμπορίῳ, Vetus interpres ita expreſſit, *Cum per tam multos annos tanto excellat emporio.*

ἀντιπαρήκοντες αὐτοῖς) Vetus lectio ἀντιπαρεκτείνοντες αὐτοῖς. Vtraque lectio cõuenit. Sed illa opinor Strab. eſt.

καὶ τοὺς Καθουάρους) Omnino legendum eſt Καουάρους vt ſupra. Sic alibi monuimus τὸ ο in θ perperam fuiſſe mutatum. In ſcriptis tamen erat Καθάρους & mox Καθάρους. Ptolemæo ſunt Καουάρους.

ὑπηκόους γὰρ ἔχει κώμας τέτταρας καὶ εἴκοσι) Id Plinius quoque teſtatur lib. III cap. IIII. *Vocontiorum ciuitatis fœderatæ duo capita, Vaſio, & lucus Augusti: Oppida vero ignobilia XIX ſicut XXIIII. Nemauſienſibus attributa.*

ἔχουσι καὶ τὸ καλούμενον Λάτιον) Legendum eſt omnino ἔχουσι, ſcilicet οἱ Νεμαυσεῖς. Interpres totum locum mirè perturbauit.

ὥστε τοὺς ἀξιωθέντας ἀγορανομίας) Explicat quid ſit habere ius Latij. Ait ius Latij hanc vim habere, vt poſtquam

A quam aliqua ciuitas eo iure donata eſt, quicunque in ea magiſtratus creantur, ij ciues Romani fieri intelligantur. Rectè Strabo. Appianus Ἐμφυλ. II. de Nouocomenſibus iure Latij à Cæſare donatis. Πόλιν δὲ Νεοκωμὸν ὁ Καῖσαρ ἐς Λατίου δίκαιον ᾤκισεν ὑπὸ τῶν Ἄλπεων ὧν ὅσοι κατ' ἔτος ἦρχον ἐγίγνοντο Ῥωμαίων πολῖται. τόδε γὰρ ἰσχύει τὸ Λάτιον, quibus verbis Ius Latij ita prorſus explicat, vt hic facit.

ἰδεῖν ὑπὸ τοῖς προστάγμασι τῶν ἐκ τῆς Ῥώμης στρατηγῶν) Legẽdum B cenſeo ὑπὸ τοῖς προστάγμασι Similem mendã ſupra ex libris veteribus emendauimus. Et hanc emendationem confirmant ſimiles loci, ὡς οὐκ ὄντας τοῖς προστάγμασι τῶν Ῥωμαίων, & ζῆν κατὰ τὰ προστάγματα τῶν Ῥωμαίων, & ὑπὸ τοῖς στρατηγοῖς τοῖς ἐκεῖ, quod hîc dixit ἢ ὑπὸ τοῖς προστάγμασι τῶν στρατηγῶν.

τοῖς μὲν ξύλων πεποιημένοις) Scripti ἐκ ξύλων & ἐκ λίθων.

καθάπερ εἴπομεν) Non procul à principio huius libri: quod moneo propter interpretem.

τῆς δὲ Ναρβῶνος ἀπὸ καὶ εἴκοσι) Optimè hic Strabo cum C Antonino conuenit: qui hoc iter ſic deſcribit,

Nemauſo,	
Ambruſſum	M.P.XV.
Sextatione	M.P.XV.
Foro Domitij	M.P.XV.
Araura ſiue	
Ceſſerone	M.P.XVIII.
Beterras	M.P.XII.
Narbone	M.P.XVI.

quæ ſunt omnino M.P.XCI. ſtadia IↃCCXXVIII. quod D & Strabo ait octo demptis. quare quod apud eundem Antoninum paullo poſt a Veteris Narbonem eſſe dicuntur M.P.XII. corrigendum cenſeo ac legendum XV. vt prorſus cum Strabone ei cõueniat: & facilis lapſus ex V. in II. aut certè legendum XVI. vt in eo loco quem protuli.

ἐφεξῆς ὑστερον) In deſcriptione Aquitaniæ.

ἐξελάσαι πολὺ πλῆθος) De his vide lib. a XII.

¶PAG.130 οὐ γὰρ παρ' ἀνθρώπων) Libro XII. dicitur Trocmi & Toliſtobogij à ſuis ducibus ita eſſe nominati.

E ἴσως καὶ τὸν ἄλλον) Vox ἄλλον valdè mihi eſt ſuſpecta. Et ſuſpicionem auget vetus interpres, qui totum locum aliter legiſſe videtur.

Βρέννον τὸν ἐπελθόντα ἐπὶ Δελφοὺς) Vide Iuſtinum & Pauſaniam, & Athenæum libro VI. De auro Toloſano res vulgò nota.

ὡς παρθένον ἀπολέσθαι ὑπὸ τῆς πατρίδος) Vide Epitom. LXVII. & Valerium Max. lib. IIII. cap. de amicitia. Idem Valerius quaſi eorum oblitus quæ antè ſcripſerat, refert libro VI. Q. Cæpionem in publicis vinculis ſpiri- F tum depoſuiſſe.

δεσμωτήριον καταστροφὴν θεῖναι) Vetus lectio εἰς δεσμωτήριον καταστροφὴν θεῖναι.

ὡς εἴρηκε Τιμαγένης) Timagenes hic de antiquitatibus Galliæ ſcripſerat accuratiſſimè. Ammianus libro XV. *Ambigentes ſuper origine prima* Gallorum ſcriptores veteres notitiam reliquere negotij ſemiplenam: ſed poſtea Timagenes & diligẽtia Græcus & lingua, quæ diu ſunt ignorata, collegit ex multiplicibus libris. Plutarchus in libello de fluuiis Timageoem Syrum vocat G & pleráque, de Calliſthene Galaticorum ſcriptore ſumſiſſe indicat.

ἀπαρξὰς καινὸν) Scripti lib. ἀπαρξάς. In iiſdem ſæpe χαινὸν pro χαυνόν.

κατὰ τὸν ἱερὸν πόλεμον) De ſacro aduerſus Phocẽſes bello, præter hiſtoricos vide Æſchinem κατὰ Κτησιφ.

ὅπερ εἴπομεν πρότερον) Superior locus hunc explicabit. οὕτως δ' ἀμφοῖν ἔχει τὰ ῥεῖθρα πρὸς ἄλληλα ὡς ἐξ ἑκατέρου καλῶς εἰς τὸν ἑκάτερον καταναμίξαι.

¶PAG.131. καὶ Ταλέτους) Aſſentior Xylandro emendãti Καλέτους. nec dubitare quiſquam poteſt quin ita ſcripſerit. Verũtamen ſcripti omnes hunc errorem retinẽt.

καὶ τῶν προσωμοσμένων) Ἔστι προσωμοσμένα non ſunt gentes conterminæ, ſed gentes Aquitanis attributæ: quod factum

factum fuiſſe ab Auguſto Cæſare docuit initio huius libri, ac ſtatim repetit: ita enim & locus ille emendari, & hic explicari debet.

ὁ μὲν Γαρούνας τριοὶ ποταμοῖς αὐξηθεὶς) Hi tres fluuij ſunt, Tarnis, Olda, quem inuerſo nomine vocant Lodam, & Duranius, teſte ſummo viro Ioſepho Scaligero.

Βιτούριγες οἱ Ἰοσκοι) Id quidem certum eſt Viuiſcos hic intelligi Bituriges qui & Vibiſci & Bibiſci & Biuiſci pro more illius gentis mutandi B in V. & contra. hoc inquam certiſſimum eſt. Sed an legendum ſit hoc loco οὐϊβίσκοι vt apud Ptolemæum, in tāta iſtarum vocum confuſione certi affirmari nequit.

καὶ ὁ ἐμπορεῖον αὐτοῖς) Elias Vinetus in doctiſſimis Commentariis in Auſonium ita hæc interpretatur vt dicantur Viuiſci Bituriges liberi fuiſſe, nec cum reliquis Aquitanis vectigales: ideo, inquit, & Plinio Liberi vocātur. quę optimi & doctiſſimi, viri ſententia mihi quoque probatur. Idem quæ de clariſſima vrbe Burdigala ſequuntur accuratè omnia explicat & perſequitur. Quare illinc petes. Ego lectorem huc monebo tantum: λιμνοθάλατταν Vinetus putat ſignificare paludem aliquam, quam ipſe ait exſiccatam ego Strabonem nihil aliud ſignificare voluiſſe exiſtimo, quam quod hodiéq; cerni poteſt, ac verum eſt, Burdigalam nimirum ad Garomnæ oſtia eſſe ſitam, in quæ effundés ſe Oceanus, lacum veluti quendam efficit qui eoſdem æſtus patitur cum Oceano: quod elegantiſſimus poeta Auſonius in carmine de Burdigala ſic expreſſit.

Feruent æquoreos imitata fluenta meatus.

Paulo poſt,

Quem pater oceanus refluo cum impleuerit æſtu,
Adlabi totum ſpectabis claſſibus æquor.

Quare λιμνοθάλατταν hic minus propriè nuncupat, quod libro I. & io ἀναχύσεις ſæpe vocauit, vbi de his plura Geographus. Latini huiuſmodi ἀναχύσεις *Aeſtuaria* appellant, & amnes quibus id contingit æquoreos Auſonius ſolet dicere vt doctiſſimè à Scaligero eſt obſeruatum.

Σαντόνων πόλις ἐστὶ Μεδιολάνιον) Ptolemæus habet, Σάντονας & eorum vrbem ſimiliter Mediolanium. Stephanus autem ſic, Μεδιόλανον πόλις Ἀκυιτανίας. Ab hoc Gallorum oppido Mediolano, nomen ei fuiſſe impoſitum, quod Galli vt teſtatur Liuius, in agro Inſubrium condiderunt per eſt veriſimile, ne dicam certum.

¶PAG. 131. τὴν τῶν Κονουέναν ἐστὶ συγκλύδων) Certiſſimum eſt ſcripſiſſe, τὴν τῶν Κονουέναν ὅπερ ἐστὶ συγκλύδων. Sic alibi vocem Latinam explicat, vt, τὸ κεκλημένον Σαββάτων βάδα, ὅπερ ἐστὶ τενάγη. Conuenæ autem ſunt σύγκλυδες ἄνθρωποι, vel ξύγκλυδες vt apud Thucyd. lib. VI. & infra libro V. μετὰ δὲ τὴν κτίσιν ἀνθρώποις σύγκλυδας ὁ Ῥωμύλος ἤθροιζεν. In vett. lib. erat συγκλείδων. & in Gloſſario legimus σύγκλυδες. . . . . . puto autem vocem Latinam *Conuenæ* deſiderari.

πόλις Λούγδουνος) Ptolemæus quoque Conuenarum vrbs Λούγδουνον.

τὰ τῶν Ὀνησιῶν θερμά) De hoc loco quid dicam nihil certi habeo. To de thermis illius tractus lege quę ſcripſit Scaliger Auſon. Lect. pr. VI.

κάλλιστον δ᾽ ἔχει τὴν Αὐσκίων) Valde hic oſcitarũt interpretes, qui aquam Auſciorum putarunt cõmendari: quo enim referes illud ἔχει? Sed certò certius eſt repetendum eſſe vocem γῆν, ex illis præcedétibus, ἡ δὲ παρώκεανος ἡ ἄρενα βελτίω γῆν ἔχει πρὸς μὲν τῇ Πυρ. &c. κάλλ. δ᾽ ἔχει τὴν τῶν Αὐσκίων. ſc. γῆν.

Ἐλουοί) Lego Ἐλουΐοι. Hi ſunt quos Cæſar lib. VII. ſcribit ab Aruernis monte Gebenna diſcludi. Strabo autem inter Heluios & Aruernos medios collocat οὐελλαύους qui ſunt Cæſari Velauni, & ſub imperio Aruernorum, non καθ᾽ αὑτούς.

οὐελλάυοι δὲ) Apud Cæſarem in antiquo codice, Velaui non Velaunij. Eius verba ſunt lib. VII. *ad,uiſtus Heleuteros, Cadurcos, Gaballos, Velaunos qui ſub imperio Aruernorum eſſe conſueuerunt.* Apud Ptolemæum ὑπὸ τοῖς Ἀρουέρνοις ſequuntur οὐελλαῦνοι.

A καὶ Λεμοβίκοι) Ptolem. Λεμουίκους vocat: niſi ſcribendum Λεμουίκους.

Ῥουτηνοὶ δὲ καὶ Γαβάλεις) Illos Ptol. Ῥουτανούς, hoc Γαβάλεις appellat. Cæſari Rutheni & Gabalii. Plin. Gabales.

καὶ τοῖς Καδούρκοις Βιτούριξι) Eſſe apud hos magnas ferrarias teſtatur & Cæſar lib. VII. cap. V. Rutilius libr. pr.

Non Biturix largo potior ſtrictura camino.

μητρόπολις δ᾽ ἐστὶν αὐτῶν Νεμαυσός) Hanc Ptolemæus Αὐγουστονέμετον vocat. vnde ſuſpicor ſcripſiſſe Strabonẽ B Νεμωσσόν. Nam ε in ω ſæpe mutarunt imperiti librarij & σσ in τ. Sæpe autem fit vt quam alij vel duplici nomine vel compoſito appellent noſter ſimplici afficiat: cuius rei paſſim ſunt exempla. Sic Segeda Straboni eſt quę aliis Segeda Augurina. Nœga, quæ Nœga Vaceſia.

φυγὼν δ᾽ ὑπὸ ... Γεργοουΐαν) Lege Cæſarem de bello Gall. lib. VII. cap. XI.

τοσαύτας γὰρ πρὸς Καίσαρα τὸν θεὸν διηγωνίσαντο) Aruernis ſolis tribuit quod Cæſar de multis Galliæ populis narrat. Vide initium lib. VII. Dionem lib. XL. & Plutar C chum, qui ita ſcribit. Ἀρουέρνοι μὲν ἦν πολλὰ φῦλα· συνέχομαι δὲ ἦσαν Ἀβέρνους καὶ Καρνουτῖνοι. Ipſe Strabo infra ait hoc eſſe πλῆθος τῶν Ἀρουέρνων καὶ τῶν συμμάχων.

Γεργοουΐαν πόλιν τῶν Ἀρουέρνων) Vide Cæſarem lib. VII. cap. VII.

καὶ ὁ περὶ Ἀλεξίαν πόλιν Μανδουβίων) De hac vrbe Cæſar libro VII. cap. XIII. Scribitur vulgò per ξ. & apud alios: Sed antiqua ſcribẽdi ratio eſt per σ. vt & Ald' hîc habet & libri veteres: & ita perpetuò reperi in ſcripto cod. Cæſaris Præterea cum ſcribat Diodorus hanc vrbẽ ab D Hercule ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν στρατείαν ἄλης Ἀλησίαν fuiſſe appellatãan poteſt eſſe obſcurũ quomodo ea vox olim ſcriberetur? Apud Dionem eſt Σαλησία perperam pro Ἀλησία.

καὶ ταύτην ἐφ᾽ ὑψηλοῦ λόφου) Videtur Cæſaris deſcriptionem ſequi: Ita ille, *Ipſum erat oppidum in colle ſummo, admodum edito loco, vt niſi obſidione expugnari non poſſe videretur: cuius collis radices, duo duabus ex partibus flumina ſubluebant.*

Βριῶν δὲ πρὸς τὸν Μάξιμον) Libri vet. Βιτίτου. Athenæi codices τοῦ Βιτίτου.

ὁ πατὴρ Λουέρνιος) Apud Athenæum Λουέρνιος.

E τοσούτων πλοῦτον λέγεται καὶ τρυφὴν διαγαγεῖν) Legendum κατὰ πλοῦτον λέγεται καὶ τρ. vel πλούτῳ καὶ τρυφῇ. Atque hoc poſtea io Stephanico libro reperi.

δι᾽ ἀργυρίου χρυσίου σπείρων) Veteres libri διασπείρων. Poſidonius apud Athen. ἐν ἅρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων, καὶ σπείρειν χρυσὸν καὶ ἄργυρον ταῖς ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν μυριάσι. ex Poſidonio referre iſta Strab. apparet. Fuit & apud Rom. vſitatum ſtipem ſpargere, vt teſtatur Plinius & in hiſtoriis Rum. ſparſæ per tribus pecuniæ frequens mentio Vide & quæ Athenæus lib. X. de Antiocho philopo F ta refert. Hodie res eſt Galliæ regibus & principibus non inuſitata.

ἀπὸ τῶν πηγῶν κατενεχθεὶς) Nihil cenſeo mutandum: Sic infra Rhodani καὶ τὰς πηγὰς αὐτοῦ meminit.

μέχρι μόνον χωρῶν τῶν πεδίων) Longè aliter Ptolem. qui Lugdunenſi prouinciæ totam oram παρωκεανῖτιν quæ eſt inter Ligerim & Sequanam fluuios adſcribit. quo pertinuiſſe Lugdunenſem prouinciam vel ex cap. V. lib. IX. Plr. intelligi poteſt.

Λούγδουνον ἐκτισμένον ὑπὸ λόφῳ) Quotquot fere Galliæ G oppida in *dunum* terminantur (ſunt autẽ multa) omnia in collibus & locis editis ſita reperiuntur. idque nomen ipſum indicat. *Dunum* enim veteri Gallorum lingua collem ſignificat ſiue montem: idque Clitophon antiquus autor apud Plutarchum docet. Dio libro quadrageſimo ſexto, nutat Λουγούδουνον prius fuiſſe appellatum, quod nunc Λούγδουνον. Significat illa vox autore Clitophonte *Coruũ collem*. Græci huiuſmodi loca edita βουνοὺς appellant, quam vocem Grammatici Libycam eſſe ſcribunt, Herodotus Melpomene græcam.

¶PAG. 133. ἐπὶ τῇ συμβολῇ τῶν ποταμῶν) Epitome Liuii lib. CXXXVII. *Ara Cæſari ad confluentem Ararim & Rhodanũ dedicata.* De hac ara, notus eſt Iuuenalis locus ac Suetonii. Meminit & Dio libro quinquageſimoquarto extremo.

ἐπιχωρίων ἔχον ἐθνῶν ξ´ τὸν ἀριθμόν) Appianus teſtatur Galliarum ἔθνη fuiſſe τετρακόσια, πόλεις δὲ ὀκτακοσίας.

Σηκοανὸν ὄνομα) Ita & apud Stephanum, qui Maſſilienſium fluuium vocat. Supra non ſemel Sequanas & Ptolemæo Σηκοανούς.

Σηκοανὸς ὄνομα, ῥέων) Vocem ῥέων abeſſe mallem.

ὅθεν αἱ κάλλισται ταριχεῖαι τῶν ὑείων κρεῶν εἰς τὴν Ῥώμην κατάγονται.) Has ταριχείας videtur intellexiſſe Varro libro II. Rei ruſt. cap. IIII. *Quotannis*, inquit, *è Gallia apportantur Romam pernæ, tomacinæ, petaſones.* Vide & Plinium.

τὸ τῶν Ἐδούων ἔθνος) Græci Latinique per αι ſcribunt. nec Stephanus aliter.

πόλιν ἔχον Καβυλλῖνον) Ptolem. Καβάλλινον. Cæſ. *Cabillo*, vel vt alii legunt *Cabillonum*.

καὶ φρούριον Βίβρακτα) Vocat φρούριον, quod Cæſar oppidum apud Aeduos maximæ autoritatis eſſe ait. *Bibracte* autem vocant Lat. Cæſari *Bibrax* oppidum eſt Rhemorum.

οἱ δὲ Ἐδοῦοι καὶ συγγενεῖς Ῥωμαίων ὠνομάζοντο) Plena ſunt veterum monimenta huius rei: Cæſaris præſertim, qui non vno loco teſtatur, Aeduos ab Senatu fratres conſanguineóſque fuiſſe ſæpenumero appellatos.

καὶ πρῶτοι τῶν ταύτῃ προσῆλθον πρὸς τὴν φιλίαν) Autor panegyrici Flauienſium nomine Conſtantino Auguſto dicti. *Quaenam igitur gens toto orbe terrarum in amore Romani nominis Heduis ſe poſtulet anteponi? qui primi omnium inter illas immanes & barbaras Galliæ gentes plurimis Senatusc. fratres pop. Rom. appellati ſunt: & cum à cæteris Rhodano ad Rhenum vſque populis ne pax quidem poſſet niſi ſuſpecta ſperari, ſoli & conſanguinitatis nomine glori ati ſunt.*

πρῶτοι τὴν ἀπώτατον [illegible] Λετουατικ) Vidit Xylander locum eſſe è Cæſare corrigendum. quanquam ne Cæſaris quidem autoritate fuit opus: cum ex ipſo Strabone vera lectio diſci poſſit. Lege igitur, αἰκαι Ναρτουάτους vt in fine libri huius ſcribitur. inde etiam mox legendum, ἐν τῷ Ἀδούλᾳ. vel Ἀδουάλᾳ. vide locum.

ὕστερον ἐροῦμεν) in tractatu de Alpibus.

καὶ ὁ Ῥῆνος δὲ) Vide libro ſeptimo.

καὶ Κίμβροι καὶ [illegible]λόγοι) Ex eodem VII. libro diſcimus ſcripſiſſe Strabonem καὶ Ῥαῦροι καὶ [illegible]. Vet. libri habebant καὶ Ῥαῦροι.

Ἀσίνιος) An hic eſt Aſinius Pollio qui hiſtorias ſcripſit, de quo Suidas? An eius filios Aſinius Quadratus quem toties citat Stephanus, quémque ait Agathias diligentiſſimè res Germanorum literis mandaſſe?

διὰ τοῦτο δὲ καὶ δυσγεφύρωτος) Cæſar lib. IIII. cap. IIII. *Itaque etſi ſummis difficultas faciundi pontis proponebatur, propter latitudinem, rapiditatem, altitudinémque fluminis.* Qua autem ratione pontes efficerent in magnis his fluminibus Romani, præter Cæſarem docet nos Arrianus.

φησὶ δὲ καὶ δίστομον εἶναι) Plinius videtur τρίστομον facere: oſtiorúmque nomina hæc refert, Helium, Fleuum, & quod Rheni nomen ſeruat in medio iſtorum. Cæſar multis capitibus in Oceanum ait influere.

καὶ ὅπως καὶ ὁ Σηκοανάς) Nullum videtur Strabo agnoſcere flumen inter Sequanam & Rhenum: quum ſint aliquot: Moſa in primis: de quo dubitaui diu eſſétne intelligendum quod Sequanæ hic tribuitur. De Moſa enim ſcribit Cæſar. *Moſa profluit ex monte Voſego, qui eſt in finibus Lingonum, & parte quadam Rheni recepta, quæ appellatur Vacalus, inſulam efficit Batauorum.*

ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ ναυπήγιον συνεστήσατο Καῖσαρ) ἐνταῦθα hoc eſt apud Morinos & Menapios vt docet Cæſ. Com. lib. IIII. cap. V. Bis autem traiecit in Britanniam: ſed ab eodem ſoluens portu Icio, ſcilicet Morinorum.

περὶ τῶν Κίμβρων ἀκρισίας) Vide infra lib. VII.

κατὰ φρατρίας) Vet. lib. φατρί.

ἐν τῇ Ἀκιτανῶν τόπῳ) Lego Ἀκιτανῶν τούτων.

ἐν ᾧ φασὶ [illegible] τα μυριάδες σωμάτων διαφθαρέντων) Perſuaſum habe[illegible]rariorum culpa fieri vt tanta varietas hodie reperiatur in hac ſumma apud Cæſarem, Plutarchum, & Strabonem. Si Cæſarem ſequimur (nec video cui potius credamus) legendum fuerit hoc loco περὶ τριάκοντα. Nam ex Cæſare intelligimus ſummam eorum qui perierunt hoc bello eſſe CCLVIII. millium. Sed quod ſequitur de octo millibus quæ redierunt domum longè eſt deprauatius: cum Cæſar diſertè ſcribat cenſu habito repertum eſſe numerum millium C. & X. quæ ſunt XI. μυριάδες.

ὅπως μὴ τοῖς Γερμανοῖς ἀφορμὴ ᾖ) Cæſaris verba mihi videtur interpretari, *Ipſos oppida vicoſque quos incenderant reſtituere iuſſit: Id ea maximè ratione fecit, quod noluit eum locum vnde Heluetij diſceſſerant vacare, ne propter bonitatem agrorum Germani qui trans Rhenum incolunt, è ſuis finibus in Heluetiorum fines tranſirent, & finitimi Galliæ prouinciæ Allobrogibuſque eſſent.*

τὴν χώραν ἀργὴν) Vet. lib. χώραν ἀργῆ. Rectè.

μετὰ δὲ τοὺς Ἐλουηττίους Σηκοανοὶ καὶ Μεδιοματρικοί) Plane ita Cæſar in Com. de Rheno, *Longo ſpatio per fines Nantuatium Heluetiorum, Sequanorum, Mediomatricum, Tribocorum, Treuirorum citatus fertur.* Apud Cæſ. omnino legi debet Tribocorum. Nam hi ſunt quos Τριβόκχους noſter appellat. Ptolem. Τριβόκκοι. Et idem Cæſar *Tribocos* vel *Triboces* Germanorum gentem agnoſcit.

¶ PAG. 134. τὸ ὄρος ὁ Ἰουράσιος) Cæſari Iura. Ptolemæo Iuraſſus. Infra Ἰόρας.

διείργει δ᾽ Ἐλουηττίους καὶ Σηκοανούς) Cæſar ait contineri Heluetios vna ex parte Rheno, altera ex parte monte Iura altiſſimo qui eſt inter Sequanos & Heluetios.

τοῖς τε Ἀλλόβριξι) Supra Ἀλλόβρογας dixit: Stephanus autor eſt à Polybio per ι fuiſſe hanc vocem ſcriptam, quod verum eſt. Alii tamen per ο vt Ptolemæus. Alii per ω vt Apollodorus, Dio & plerique Græci Polybium ſequuntur.

ἀπὸ τῶν ποταμῶν τῆς Κελτικῆς) Miror quare ita loquatur [illegible]. Nam profectò rectius paulò ante Britanniam Rheni oſtiis propriorem eſſe dixit quàm fluminum aliorum. vide in deſcriptione Britanniæ.

εἴκοσι καὶ τριακοσίων) Annotat vir harum rerum peritiſſ. Abrahamus Ortellius hæc planè conuenire traiectui à portu Iccio ad proximam Britanniæ partem. quod interuallum volunt eſſe vulgata menſura XIII. milliarium, quæ ſtadia efficiant vt Strabo ait CCCXX. vnde adducor equidem vt credam Cæſarem de hoc traiectu ita ſcripſiſſe. *Atque omnes ad portum Ittium conuenire iubet, quo ex portu commodiſſimum in Britanniam traiectum eſſe cognouerat circiter millium paſſuum* XXXX. nam quadraginta millia paſſuum ſtadia colligunt CCCXX. vulgo tamen ibi legitur XXX. quod non poſſum probare, cum Strabo aliter legerit, vt infra dicemus. Antoninus autem à portu Geſſoriacēſi ad Ritupium ſtadia ait eſſe CCCCL. niſi in numeris peccatum eſt, quanquam vulgatam lectionem confirmat Plinius qui Britanniam ait abeſſe à Geſſoriaco Morinorum gentis littore proximo traiectu L. M. minimum.

Τρηούιροι) Omnino puto eſſe Triueros, de quibus paſſim hiſtoriæ Rom. loquuntur. Mirum autem paullò poſt eoſdem Τρηούιρους rectè dici cum toties Τρίουχροι. An potius Τρήουιροι vbique legendum?

ἐφ᾽ ᾧ πεποίηνται τὸ ζεῦγμα οἱ τῶν Ῥωμαίων νυνὶ) Florus de Druſo, *Per Rheni ripam quinquaginta amplius caſtella direxit: Bormam & Geſomam cum pontibus iunxit, claſſibuſque firmauit.* Meminit & Tacitus pontis Rheno impoſiti Annal. lib. primo. De Germanico bello præter alios vide Dionem libro quadrageſimo tertio.

οὓς μετήγαγεν Ἀγρίππας) Videtur & alios multos Germaniæ populos in Galliam tranſduxiſſe. Nam id infra lib. VII. dicitur.

ἑκόντας) adeo quidem vt hiſtorici non tranſductos fuiſſe ab Agrippa ſcribant: ſed tranſgreſſos Rhenum, in fidem ab Agrippa eſſe acceptos. vide Tacitum Ann. lib. XII.

Νερούιοι, καὶ τοῦτο Γερμανικὸν ἔθνος) Tacitus de moribus Germ. *Neruij circa affectationem Germanicæ originis vltrò ambitioſi ſunt, tanquam per hanc gloriam ſanguinis, à ſimilitudine & inertia*

& inertia Gallorum ſepararentur.

ἐπ' ἀμφότερα τοῦ ποταμοῦ) Cæſar de iiſdem Menapiis, *Hi ad vtramque fluminis ripam ædificia vicóſque habebant.*

κατὰ τούτους δ' ἱδρυμένους Σουγάμβρους Γερμανούς) Sugambri in altera Rheni ripa ἀντιπαρῴκουν Menapiis. Sunt autem Sygambri Germani. Mirum non vidiſſe interpretem huius loci mentem: in quo tamen nulla erat difficultas.

οἱ Σοῆβοι προσαγορευόμενοι). Vett. lib. Σύηβοι De Sueuis vide Tacitum de morib. Germ.

Σήνονες, Vett. lib. Σέννονες. Legendum Σένονες ex Stephano, quanquam infra ſemper Σένονες. De Senonib. & Rhemis ſæpe Cæſar. B

ἐν δ' Ἀτρεβάτιοι) Libri. Ἀτρεβάτιοι. Ptolemæo Ἀτρεβάτιοι. Latinis *Atrebates.*

καὶ Βελλοάκοι) Ptol. Βελλόακοι.

καὶ Σουεσσίωνες) Lego Σουεσσίωνες. Sueſſones Cæſari, Rhemorum fratres ac conſanguinei: Οὐέσσονες Ptol. vt eruditi viri annotarunt, deficiente in principio litera σ: qua de re libro primo diximus. Poteſt tamen apud Ptolemæũ videri legendum ὑφ' ἃς Σουέσσονες: non ὑφ' ἃς Οὐέσσονες. C

καὶ Κάλετοι) Ptolem Καλῆται.

ἐστὶν οἱ συγγραφεῖς εἰρήκασι τετρακισχιλίων σταδίων) Cæſarem reprehendit ſi ita ſcripſit. Cæſaris enim ſunt hæc libro VI. *profectus per Arduennam ſyluam quæ eſt totius Galliæ maxima, atque ab ripis Rheni finibuſque Treuirorum ad Neruios pertinet, millibuſque amplius D in longitudinem patet.* Millia v. D. ſtadia ſunt omnino ↀ ↀ ↀ ↀ. Quare vt dixi, ſi ita ſcripſit Strabo, Cæſarem & qui cum Cæſare ſentiunt reprehendit hoc loco. Quis autem putet certius de Arduenna quicquam habuiſſe Strabonem quam Cæſarem, qui eam non ſemel luſtrauit? mihi quidem non temere videntur quæ à Cæſare dicuntur in dubiũ poſſe vocari: nec facilè reperias vbi à Cæſare diſſentiat Strabo. Quare ne hic quidem meo iudicio ab eodem diſſentire voluit: ſed eius potius autoritate aduerſus alios vti. Nam aut ego vehementiſs. fallor, aut ita ſcripſerat Strabo, ἀ τοσαύτη δ' ὕλη οἱ συγγραφεῖς εἰρήκασι τετρακισχιλίων σταδίων· δὲ quorum verborum eſt hæc ſententia, Arduennam non eſſe tantam quantam ſcriptores pleriſque tradunt, ſed ſtadiorum tantum quatuor millium. Corruperunt hunc locum qui elegantem τὸ δὲ in fine ſententiæ vſum non obſeruauerãt quod in hoc autore paſſim occurrit. D E

συμπλέκοντες τὰς τῶν ῥάβδων κλῶνας βατώδεις ὄντας) ῥάμνοι ſunt δενδρώδεις τόποι δασεῖς, loci denſis arboribus ſiue arbuſtis conſiti. λύγοι vimina ſunt, & quod in fruticibus ἀνάλογα ramis arborum βατώδεις autẽ vocat, id eſt ἀκανθώδεις. In vett. lib. erat συμπλέκοντες, quod non placet. Cæſaris verba vnde hæc ſunt, erunt pro Interprete. *Neruij,* inquit, *quò facilius finitimorum equitatum, ſi prædandi cauſa ad eos veniſſet, impedirent, teneris arboribus inciſis atque inflexis, crebriſque in latitudinem ramis enatis, & rubis ſentibuſque interiectis effecerant vt inſtar muri hæ ſepes munimenta præberent, quò non modo non intrari, ſed ne perſpici quidẽ poſſet.* hactenus Cæſ. lib. II. Videtur autẽ ſcriptorum lectio defendi poſſe, cum ſcribat Cæſ. inciſis arboribus, ego tamen nihil cenſeo mutandum. Scribe autem ὄντας. F

ἀνέφραττον τὰς εἰσόδους) Scrip. lib. τὰς παρόδους, iidem habent, τὰς καταφυγὰς ἔχον. rectè, pro τὰς φυγάς.

οἱ Παρίσιοι νῆσον ἔχοντες) Cæſar lib. VII. *Cum VI legionibus Lutetiam proficiſcitur. Id eſt oppidum Pariſiorum, poſitum in inſula fluminis Sequanæ.* G

καὶ πόλιν Λουκοτοκίαν) Apud Prolem. πόλις Παρισίων Λουκοτεκία. Videntur Græci autores in voce Gallica Græcam etymologiam ſomniaſſe.

παροικοῦσι τοῖς ἐπὶ) Lexouij non etiam Meldi. Hi enim Ptolemæo quidem ſunt in ipſo Galliæ mediterraneo: Μίλδας autem vocat. Idem Λεξουβίους vocat quos noſter Λεξοβίους.

Δουρικόρτορα) Ptol. Δουροκόρτορον. Apud Stephanum Δουροκόρτορος.

ἐπολέμησαν γὰρ ἕτοιμοι) Aliam cauſam huius belli commemorat Cæſar lib. III. cap. II.

χρώμενοι

χρώμενοι τῷ ἐμπορίῳ) Cæſar, *Huius ciuitatis eſt longè ampliſſima autoritas omnis oræ maritimæ regionum earum, quod & naues habent Veneti plurimas quibus in Britanniam nauigare conſueuerunt.*

οὐκ ἐμβόλοις χρώμενοι, ἦν γὰρ παχέα τὰ ξύλα) Cæſaris verba vnde hæc videntur expreſſa, ſunt. *Cum his nauibus noſtræ claſſi eiuſmodi congreſſus erat, vt vna celeritate & pulſu remorum præſtaret, reliqua pro loci natura, pro vi tempeſtatum illis, eſſent aptiora & accommodatiora: neque enim his noſtræ roſtro nocere poterant, tanta erat in his firmitudo.*

ἀλλ' ἀνέμῳ φερομένων ἐπὶ αὐτόν) Cæſar, *Vna erat magno vſui res præparata à noſtris, falces præacutæ, inſertæ, affixæque longuriis, non abſimili forma muralium falcium, his cum funes, qui antemnas ad malos deſtinabant, comprehenſi adductique erant nauigio remis incitato prærumpebantur: quibus abſciſſis, antemnæ neceſſario concidebant.*

κατέλυσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ἱστία διαρρήξαντες) Dio lib. XXXIX. in deſcriptione huius naumachiæ, διαρρήξαντες οἱ Ῥωμαῖοι ἐπέπεσον καὶ τότε χρεία αὐτῶν διέπραξαν, καὶ τὰ ἱστία διέσχισαν. Atque hoc quidem Dio rectè: nam cætera quæ ad hoc prælium faciunt, in eo ſcriptore minus accurata reperies, quale eſt illud τότε μὲν ἐμβάλλειν τινί, cum certum ſit ἐμβόλοις Rom. vti nequiuiſſe.

ἦν γὰρ σκυτίνη διὰ τὴν βίαν τῶν ἀνέμων) Cæſar, *Pelles pro velis alutæque tenuiter confectæ, ſiue propter lini inopiam, atque eius vſus inſcitiam: ſiue quod eſt magis veriſimile, quod tantas tempeſtates Oceani, tantóſque impetus ventorum ſuſtineri, ac tanta onera nauium regi velis non ſatis commodè arbitrabantur.* Dio, καὶ γὰρ ἱστία δερμάτινα εἶχον ὥστε πᾶσαν τὴν τῶν πνευμάτων ἰσχὺν ἀπλῶς ἐνδέχεσθαι.

ἁλύσεσι δ' ἐτείνετο ἀντὶ κάλων) Cæſar, *anchoræ pro funibus ferreis catenis reuinctæ.*

πλατύπυγα δὲ ποιοῦσιν ὑψίπρυμνα καὶ ὑψόπρῳρα) Et hæc habet à Cæſare, cuius verba lucem magnam iſtis afferent, *Carinæ aliquanto planiores quàm noſtrarum nauium, quò facilius vada ac deceſſum æſtus excipere poſſent. Proræ admodum erectæ, atque item puppes ad magnitudinem fluctuum, tempeſtatumque accommodatæ.*

δρυΐνης ὕλης, ἧς ἐστιν εὐπορία) Aliam cauſam affert Cæſar. *Naues totæ factæ ex robore, ad quamuis vim & contumeliam perferendam.*

τὴν ὕλην ἢ νοτιζομένην) Lego τὴν ὕλην νοτιζομένην, vt ſit hæc ſententia: Nauium rimas alga replent, vt materia earum ſubductarum νοτιζομένη propter ſiccitatem non corrumpatur: quod vſu venire ſolet. Participium igitur cauſam indicat quæ naues conſeruat: quod in Thucydide frequenter occurrit. Quid ſi ita legas τοῦ μὴ κατὰ τὰς νεωλκίας ἀποξηραίνεσθαι τὴν ὕλην μὴ νοτιζομένην? Xylander à ſententia procul aberrauit.

νοτερωτέρου ὄντος τοῦ φύκους) In ſcriptis, τοῦ φύκους.

Τούτους οἶμαι τοὺς Ἐνετούς) Strabonis coniecturam probo ac libenter amplector. Quis eſt enim adeo harum rerum imperitus, quin ſciat à Gallis totam illam Italiæ partem fuiſſe occupatam, multáſque ab ipſis ibi fuiſſe conditas vrbes iis vnde profecti erant cognomines?

¶PAG. 135. καὶ δὲ ἐπ' οἱ Βοΐοι καὶ οἱ Σένονες) Vide ſeq. lib. & Liuium lib. quinto.

Παφλαγόνας φασὶν αὐτούς) Vide lib. ſeq.

λέγω δ' ὡς ἰσχυριζόμενος) Videtur ſatis apertè ſignificare ſe huius coniecturæ autorem eſſe: quod tamen ſecus eſſe è lib. quinto intelligimus.

Ὀσίσμιοι) Et Ptolem. Ὀσίσμιοι. Cæſari Oſiſmi malè in vulgatis lib. Vide Plin. lib. IIII. cap. XVIII.

ἐφ' ὅσον ἀνέχει φασί) Malim ἀνέχει vel ἐξέχει. Nã ἀνέχειν & ἐξέχειν apud Geograph. idem ſignificant ac προπίπτειν.

καὶ οἱ πλείους τῆς ἐκεῖ) In his eſt Plinius niſi fallor.

ἃ νῦν Γαλλικόν) Epitome, ὃ νῦν Κελτικόν τε καὶ Γαλατικὸν καὶ Γαλλικόν.

ἀφελέστερον τι) Dionyſius poeta, Germanos vocat ἀφελεστέρους, itémque Strabo lib. VII.

καὶ θυμικόν) Polybius eleganter ait μὴ τὸ πλεῖον ἀλλὰ σύμπαν ἅπαν τὸ γινόμενον ὑπὸ τῶν Γαλατῶν, θυμῷ μᾶλλον

ἐκ λογισμῶν βεβαίως.

ἢ περὶ τοὺς μάχας) Cæſar, *Itaque cum intelligeret omnes fere Gallos nouis rebus ſtudere & ad bella mobiliter celeriterque moueri.* Idem, *ad bella ſuſcipienda Gallorum alacer ac promtus eſt animus.* Vrinam id verum non eſſet.

ἄλλως δ' ἁπλοῖ ἢ ἀκακοῦντες) Egregia ſanè laus veterum Gallorum: quam quominus hodie retineamus, ſciunt omnes penes quos culpa hæreat.

ἐνδεῶς ἔχοντας τὸ συνετὸν (ἀνδεῶν) ἐνδεῶς ἔχοντας, hoc eſt, prudentia, & τῷ στρατηγικῷ φρονήσει deſtitutos. Sanè enim ſi hoc excipias, quid admodum in Gallis ad ſummam rei militaris laudem poſſit deſiderari non video.

ἐκ τῶν σωμάτων ὄντι μεγάλων ὄντων) Hoc teſtatur omnes veteres: vt autoritatibus agendum non ſit.

τὸ δ' ἐκ τῶν παίδων) Supra dixit Gallorum mulieres eſſe τοκάδας.

συναγαγαντοπῶντες) Scripti συναγαγαντοπώντων. Non probo.

ἐκ τῶν μέχρι τῶν συμβαινόντων) Optimè vett. lib. συμμενόντων. Norunt ſatis eruditi quam ſæpe β & μ in veterib. lib. confundantur.

καὶ ἤρξαντο πείθειν καὶ ἐπαύσαντο ὕστερον) Liuius libro XXVIII. de Hiſpanis, *Ita ergo prima Romanis inita prouinciarum, quæ quidem continentis ſint, poſtrema omnium, noſtra demum ætate ductu auſpicioque Auguſti Cæſaris perdomita eſt.*

τῶν ἐπιπλέας ἀρισα περὶ αὐτῶν) Lege ἢ περὶ τῆς τῶν.

χρῶνται δ' ἐν τούτοις) Quantum equitatu valuerint Galli teſtis ſit Cæſar multis locis: quem lege.

τούτων δὲ τοὺς Βέλγας ἀρίστους φασὶν) Cæſar, *horum omnium fortiſſimi ſunt Belgæ.* Sed cauſam aliam adfert.

ὥστε μόνους ἐκτήσαντο περὶ τῶν Γερμανῶν ἐφόδων) Quis dubitat ex Cæſare eſſe hæc? Eius verba ſunt de Belgis, *Soloſque eſſe qui patrum noſtrorum memoria, omni Gallia vexata, Teutones Cimbroſque intra fines ſuos ingredi prohibuiſſent.*

τῶν Βελγῶν Βελλοάκους ἀρίστους φασὶν) Autor eſt Cæſar, inter Belgas plurimum Bellouacos, & virtute, & autoritate, & hominum numero valere. Autor etiam libri VIII. de bello Gall. teſtatur Bellouacos belli gloria Gallos omnes Belgáſque præſtitiſſe.

σαγοφοροῦντες δὲ) Virgilius de Gallis *Virgatis lucent ſagulis.* Diodorus διαποικίλοις σάγοις ῥαβδωτοῖς. Vide Ioſephi Scaligeri Coniectanea.

κομοτροφοῦντες) Virgilius *Aurea cæſaries illis.* Diodorus lib. V. ταῖς δὲ κόμαις οὐ μόνον ἐκ φύσεως ξανθοὶ, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς κατασκευῆς ἐπιτηδεύουσιν αὔξειν τὴν φυσικὴν τῆς χρόας ἰδιότητα, τιτάνου γὰρ ἀποπλύμασι σμῶντες τὰς τρίχας συνεχῶς, καὶ ἀπὸ τῶν μετώπων ἐπὶ τὴν κορυφὴν καὶ τοὺς τένοντας ἀνασπῶσιν. Hoc videas hodie pleróſque in Gallia factitare, prorſus vt, quod ſubiicit idem Diodorus verè iis conueniat, poſſitque dici τὴν πρόσοψιν αὐτῶν φαίνεσθαι Σατύροις καὶ Πᾶσιν ἐοικυῖαν. Hinc dicta Comata Gallia.

καὶ ἀναξυρίσι χρῶνται) Diodorus annotat Gallos *bracas* id vocitaſſe χρῶνται δ' ἀναξυρίσιν, ἃς ἐκεῖνοι βράκας καλοῦσιν. Inde Braccatæ Galliæ nomen.

ἀντὶ δὲ χιτώνων) Et tamen teſtatur Diodorus Gallos vti χιτῶσι βαπτοῖς χρώμασι παντοδαποῖς διηνθισμένοις. Strabo mox ἱματίοις ὡσαὶ vocat.

χειριδωτοὺς χιτῶνας) De tunicis chiridotis lege A. Gellium lib. VII. cap. XII.

ὡς λαίνας καλοῦσι) Quis videtur enim indicare Gallorum eſſe vocem, *Læna.* Varro tamen vult eſſe Latinam. *Læna,* inquit, *quod de lana multa. duarum enim togarum inſtar, vt antiquiſſimum mulierum ricinium ſic hoc duplex virorum.* Ego puto vocem eſſe putam putam Græcam literula vna truncatam. Conſtat enim è Plutarcho Lænas nihil eſſe aliud quam Græcorum Χλαίνας: ſic dictas περὶ τὸ χλιαίνειν: vtrunque autẽ, læna inquam & chlæna, παχὺς erat ἱμάτιον & vtrunque χλιαῖνον. Feſtus quoque autor eſt quoſdam exiſtimaſſe lænam Græcè quam Χλαῖναν dici ante eſſe appellatam, quoſdam tamen Thuſce.

¶ PAG. 65 ὡς ὀλίγοι Ῥωμαῖοι) Difficilis mihi locus: & de quo neutrã in partẽ velim quicquã affirmare. Poteſt videri bene habere. & tũc ita interpretabimur vt intelligamus

A ligamus quemadmodum fuerunt parthicarij negotiatores Romani apud Parthos quorum mẽtio eſt in l. g. VII. Cod. De excuſ. muner. ita etiam fuiſſe apud Gallos qui in optimis quibuſque Galliæ paſcuis greges alerent: neque erit opinor inepta hæc expoſitio. Nam ciuium Romanorum qui in Gallia negotiabantur meminit etiã Cicero pro Fonteio. Nec dubium eſt fuiſſe & in aliis prouinciis: ac fortaſſe de huiuſmodi hominib. accipi debet locus libri decimi, vbi Romanorum qui

B Patris erant meminit. Non improbo tamen quod Xylandro videbatur, ſucceſſiſſe vocem Ῥωμαίων in locum alicuius populi Galliæ ſeptentrionalis, quales fuere Rhemi, & Rhotomagi. Putaui etiam aliquando legi poſſe, ὡς καί ὡς καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι ὡς εἰδότες καὶ τῶν.

ἀνδροφόρας κατοχῆ ποιεῖσθαι) Ἀνδρόφορα παῖδος hic interpres ac mirè cæcutiuit. Nam quod ille δηλοῖ, οἷον λαίνας, id verò ὡραιόδερμον eſt. Tu locum ita intellige. Iſtos populos greges habuiſſe pellitos vnde lanam bonam conſequerentur: ἀνδροφόρα καὶ πόκους vocat quas

C Latini pellitas oues, vel tectas. M. Terentius Varro de re ruſt. II. c. II. *Pleraque ſimiliter faciendum in ouibus pellitis, quæ propter lanæ bonitatem, vt ſunt Tarentinæ & Atticæ pellibus integuntur ne lana inquinetur.* Vide Plinium & Columell. Horat.

Dulce pellitis ouibus Galeſi]
Flumen.

Eleganter porrò libro XII. lanam ipſam vocat ἀνδροφόρον: quem locum nec interpres, nec alij qui de eius expoſitione laborarunt intellexerunt.

D ἱκανῶς ἀστείας ἐρέας) Similiter eſt locutus libro XII. ὁ χώρας φέρει ἐρέαν Δαυνικῶν, τραχείας δὲ ἐρέας. & lib. X. de Nityro inſula, πεδιάδος, μυλίτου λίθου Solet autẽ Strabo ἀστεῖον appellare: quod in ſuo genere eximiũ eſt. Sic dixit lib. I X. ἀστεῖον ὕδωρ.

ὅσα σπαθὴ δὲ συμμετρος τοῖς τῶν σωμάτων μεγέθεσι) Liuius libro XXXVIII. de Gallis, *Procera corpora, promiſſæ & rutilatæ comæ, vaſta ſcuta, prælongi gladij.*

μάχαιρα μακρὰ παρηρτημένη περὶ τὸν δεξιὸν πλευρὸν) Diodorus libro quinto ἀντὶ δὲ τοῦ ξίφους, σπάθας ἔχουσι μακρὰς σιδηρᾶς ἢ χαλκαῖς ἁλύσεσιν ἐξηρτημένας, παρὰ τὴν δεξιὰν λαγόνα παρατεταμένας.

E Sed & Romanus miles gladium ad latus dextrum accingebat teſte Polybio libro VI.

θυρεὸς μακρὸς) Virgilius, *Scutis protecti corpora longis.* Liuius, *Scuta longa, cæterum ad amplitudinem corporum parum lata, & ea ipſa plana malè tegebant Gallos.* Diodor. θυρεοὺς ἀνδρομήκεις vocat.

καὶ λόγχας κατὰ λόγον) Diodorus autor eſt veteres Gallos *Lanceas* appellaſſe τὰς λόγχας, vt hodiéque facimus, προβάλλονται δὲ λόγχας ἃς ἐκεῖνοι λαγκίας καλοῦσι πηχυαίας

F τῷ μήκει τοῦ σιδήρου, καὶ ἔτι μείζω τὰ αἰχμήματα ἐχούσας. Videtur Diodorus deſcribere quos hodie vernacula noſtra lingua Alebardas appellat: quas veteres tamen Galli ἄγγους dixerunt ſi Euſtathio credimus. Ἄγγος ait ille, εἶδος δόρατος φραγκικοῦ, ὅπερ δὶς μακρὸν ἐστὶν, ἐπιμεγάλη, καὶ τὸ πλεῖστον σιδήρῳ περιέχεται. Porro ſocem lancea Varro Gallis iniquè adimens Hiſpanis tribuit.

καὶ μάρις παλτοῦ τι εἶδος) Vet. lib. habebant, vel μάρις, vel μαίρις. Non eſt dubium legendum eſſe quod duo ſummi viri Scaliger & Turnebus animaduerterunt, μάταρις

G vel μάταρις quandoquidem Epitome habet μάταρις Cæſar mataras. Autor ad Herennium libro quarto, *Vt ſiquis Macedones appellaret hoc modo Non tam cito ſariſſæ Græcia potiti ſunt: aut idem Gallos ſignificans dicat, nec tam facile ex Italia materis tranſalpina depulſa eſt.* In promptu ſunt Cæſaris, Liuij, Siſennæ apud Nonium, & Gellij loci à doctis viris annotati.

ἐκ δόρατι καὶ χίσσῳ) Geſa Gallorum videtur deſcribere: quanquam quod ait eſſe καὶ βάλους πορρωτέρω, non ſatis geſis conuenit: vt nec cateiæ: quod erat aliud teli gallic. genus. Vide Iſidorum.

καὶ διὰ Θυλάκων δοκιμασίαν ἐν στιβάσιν) Diodorus. δειπνοῦσι δὲ καθήμενοι πάντες οὐκ ἐπὶ θρόνων, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς, ὑποστρώμασι χρώμενοι λύκων ἢ κυνῶν δέρμασι.

A μετ' γάλακτος)Hanc affert Cæſar cauſam ſtaturæ Gallorum proceræ.

οἴκους ἐκ σανίδων καὶ γέρρων) Caſas Gallorum ſtramento tectas fuiſſe autor eſt Cæſar: Diodorus Sic. de Britannicis idem ſcribit: quas ſimiles Gallicis fuiſſe autor eſt Cæſar.

παρὰ πᾶσι δ' ὡς ἐπίπαν τρία φῦλα) Cæſar quem tamen imitari videtur, duo tantum ait, *In omni*, ait, *Gallia* eorum hominum qui in aliquo ſunt numero atque honore genera ſunt duo. Sed in ſequẽtib. maior varietas.

B Βάρδοι τε καὶ οὐάτεις καὶ Δρυΐδαι) Marcellinus, Bardos, Eubages, & Druidas appellat.

Βάρδοι μὲν ὑμνηταὶ καὶ ποιηταί)Marcellinus, *Bardi quidem, fortia virorum illuſtrium facta, heroicis compoſita verſibus, cum dulcibus lyræ modulis cantitarunt*. Diodorus, εἰσὶ δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ ποιηταὶ μελῶν, οὓς βάρδους ὀνομάζουσι, &c. Feſtus Pompeius, *Bardus Gallicè cantor appellatur, qui virorum fortium laudes canit*. Poſidonius apud Athenæum, τὰ δὲ ἀκούσματα αὐτῶν εἰσὶν οἱ καλούμενοι βάρδοι. ποιηταὶ δὲ οὗτοι τυγχάνουσι μετ' ᾠδῆς ἐπαίνους λέγοντες. De bardis Germanorum vide Tacitum.

C οὐάτεις δὲ ἱεροποιοὶ καὶ φυσιολόγοι)Ammianus, *Eubages verò ſcrutantes ſumma & ſublimia naturæ pandere conabantur*. De Druidibus infinita ſunt in veterum monumentis teſtimonia. vide Cæſ. lib. VI. cap. XIII.

ἀφθάρτους δὲ λέγουσι) Sentiebant idem cum Pythagora. vide Diod. & Amm.

καὶ τὸ φιλόκοσμον)Non prætermittam Ammiani locum elegantiſſimum, de noſtra gente, *Terſi*, inquit, *pari diligentia, cuncti, & mundi, nec in tractibus illis maximéque apud Aquitaniam poterit videri, vel fœmina licet perquam pauper, vt alibi fruſtis ſqualere pannorum.*

D χρυσοφοροῦντες γάρ)Latinus poeta de Gallis.

Aurea cæſaries illis, atque aurea veſtis,
Virgatis lucent ſagulis: tum lactea colla
Auro innectuntur.

Polybii, Liuii, & aliorum in hanc ſententiam locos omitto.

περὶ μὲν τοῖς τραχήλοις στρεπτά) Polybius appellat μανιάκας.

τῇ διανοίᾳ)Script. lib. τῇ ἀγνοίᾳ.

E τὰς κεφαλὰς τῶν πολεμίων ἐξάπτειν) Diodorus, τῶν δὲ πεσόντων πολεμίων τὰς κεφαλὰς ἀφαιροῦντες περιάπτουσι τοῖς αὐχέσι τῶν ἵππων. Liuius lib. X. *Nec ante ad Coſ. quicquam haud procul à Cluſio aberant famam eius cladis perlatam, quàm in conſpectu fuere ius Gallorum equites pectoribus equorum ſuſpenſa geſtantes capita, & lanceis infixa, ouantéſque more ſui carmine.* Notauit hunc morem & lib. XIIII. Diodorus.

προσπατταλεύειν τοῖς προπυλαίοις) Huius rei veſtigium etiam his temporibus in nobilium ædibus reperias. Nam hodiéque Galliæ nobiles ſuis foribus affixa habent ferarum capita quæ vel ipſi vel maiores ipſorum occiderint. Quod & apud Græcos fuiſſe factitatum docet poeta elegantiſſimus Nonnus Dionyſiac. lib. XLVI. vbi loquentem inducit Agauen, poſt occiſum vt putabat leonem,

F δμῶες ἐμοὶ στείχοιτε, προπύλαια δὲ Κάδμου
πήξατε τοῦτο κάρηνον ἐμῆς ἀνάθημα τε νίκης.

πρὸς ἰσοστάσιον χρυσοῦ ἀπολυτροῦν) Id Latinè vertere debes, *Auro contra luere*, vel *contra aurum*: verba ſunt ſummi viri Ioſephi Scaligeri doctiſſimè vt omnia vim huius φράσεως explicantis.

G ὑπεναντίως τοῖς παρ' ἡμῖν νομίμοις)Legibus Romanis capite plectitur qui tali vaticinandi genere vſus fuerit. Harmenopulus, ὁ διὰ θυσιῶν μαντευόμενος κεφαλικῶς, ὁ τοιοῦτος ξίφει τιμωρείσθω.

καὶ ἄλλα δὲ ἀνθρωποθυσιῶν εἴδη λέγεται) Vide Cicer. pro Fonteio. Tertullianum aduerſus Gentes. Liuium, Diodorum, Melam, & alios. Sophocles Andromeda,

Νόμος γὰρ ἐστι τοῖσι βαρβάροις, Κρόνῳ
θυηπολεῖν βρότειον ἀρχῆθεν γένος.

¶PAG. 137. καὶ κατασκευάσαντες κολοσσὸν χόρτου) Cæſar, *Alij immani magnitudine ſimulacra habent, quorum contexta viminibus membra viuis hominibus complent: quibus ſuccenſis flamma circumuenmuntur homines.* Diodorus hanc rem ita narrat: τοὺς κακούργους κατὰ πενταετηρίδα φυλάξαντες, ἀνασκολοπίζουσι τοῖς θεοῖς, καὶ μετ' ἄλλων πολλῶν ἀπαρχῶν καθαγίζουσι πυρὰς παμμεγέθεις κατασκευάζοντες.

τὰς δὲ Σαμνιτῶν γυναῖκας Διονύσῳ κατεχομένας) Dionyſius periegetes vnicus eſt vt puto è veteribus qui huius rei meminerit. Sic ille

Ἄγχι δὲ νησάων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες
B ἀνδρῶν ἀντιπέρηθεν ἀγαυῶν Ἀμνιτάων
ὀρνύμεναι τελέουσι κατὰ νόμον ἱερὰ Βάκχῳ.

Ad quem locum Euſtathius Strabonis verba proferens videtur legiſſe Ἀμνιτῶν. deficiente initio σ: qua de re dictum libr. pr. ſatis. Stephano Samnium vrbs eſt Britanniæ, deceptio opinor, propter locorum vicinitatem.

λειψία γάρ τινα τοῦ φορτιακοῦ) Xylander ita vertit vt ſi legiſſet ἀμελείᾳ incogitantiâ vt puto non conſilio.

C τὸ μὲν ᾄδειν τὸ δὲ σκιρτάζειν) Inde videtur Romanorum tripudium ſoliſtimum originem habere.

κιονόκρανα Κορινθιουργῆ) Vet. lib. κρανίαιν. malè. Sic apud Diodorum κρανία τὰ κάτω. Athen. κεφαλὰς Κορινθιουργεῖς vocat. Plinius, *Corinthiarum capitula* Vide Vitruuiũ.

καὶ κιναιδίζονται)Notarunt Diodorus, Athenæus & Ariſtoteles, quem lege de Republ. ſecundo cap. VII. Athenæum qui mentiri aiunt viri doctiſſimi, vellẽ equidem verum dicerent: Sed legant obſecro locum Ariſtotelis, & deſinent Athenæum mendacii inſimulare: diſcẽt etiam parciùs probatis ſcriptoribus mendacium obiicere. D Maneat verò firma apud Tacitum vulgata lectio, *corporis infames* & laudetur nobiliſſima gens, non quod apud eam tale nihil auditum fuerit, ſed quod reos nefandi criminis punierit.

ἀεὶ γὰρ αὐτοῖς μὴ παχεῖς εἶναι) Commune hoc Gallis cum Lacedæmoniis: quorum hoc fuiſſe inſtitutum refert Athenæus lib. XII.

E Ἡ δὲ Βρεττανικὴ τρίγωνος μέν ἐστι)Cæſar, *Inſula natura triquetra*. Pomponius, *Britannia ſe in diuerſos angulos cuneat triquetra, & Siciliæ maximè ſimilis*: Diodorus quoq; Siculus, αὕτη γὰρ τῷ σχήματι τρίγωνος οὖσα παραπλησίως τῇ Σικελίᾳ. quàm ſit autem hoc verum, ex recẽtiorum deſcriptionibus diſcere quiuis poteſt: & præterea ex Tacito in vita Iulij Agricolæ.

Τοῦτο μὲν δὴ τὸ ἐλάχιστον διάστημα) Ait minimam diſtantiam inter Pyrenæos montes & Rhenum, eſſe qua parte Oceanum attingunt: Id autem interuallum quantum ſit nõ indicat: ſed ait aliis in locis vbi maximum id eſt, ſtadiorum eſſe IↃↃ. Ego vero in Strabone hic conſtãtiam deſidero: F Nam lib. ſec. docuit nos longitudinem Britanniæ contra littus Gallicum porrectæ eſſe ſtadiorum ſimiliter IↃↃ. Non eſſe autem longiorem Britanniam quàm ſit ei contrarium Gallicum littus ſæpius dixit. Quare vt dixi diligentiam hac in parte in accuratiſſimo ſcriptore deſidero.

¶PAG. 138. ἀναχθεὶς) Vett. ἀναχθεῖσι.

ᾧ ἐχρήσατο ναυστάθμῳ Καῖσαρ)Portum Itium Cæſar nominat lib. V. cap. pri.

G νύκτωρ δ' ἀνήχθη καὶ τῇ ὑστεραίᾳ κατῆρε) Non pertinent hæc ad poſteriorem Cæſaris in Britanniam traiectionem, quod video doctiſſimis quibuſdam viris videri: ſed ad priorem: nec poteſt de eo dubitari, quom ſcribat ipſe ſe tertia fere vigilia ſoluiſſe, hora autem diei IV. cum primis nauibus Britanniam attigiſſe. male etiã de poſteriori profectione accipiunt docti viri quod ſcribit Florus lib. III. *In Britanniam tranſit mira celeritate: quippe qui tertia vigilia Morino ſoluiſſet à portu minus quam medio die inſulam ingreſſus eſt.* Portum Morinum vocat Florus Itium portum: quem ait Strabo & omnes fatentur eſſe Morinorum: vt valde mirer cur placeat ſummis viris apud Florum reſcribi *Menino*, quod omnino ferri nequit.

τὸ καὶ εἴκοσι σταδίους τοῦ διάπλου πλείονας) Idem dixit & ſu-

pta: itáque omnes libri habent: vnde adducor vt de loco Cæſaris quem interpretatur ita cenſeam quemadmodum ſuperius expoſui. Euſtathius tamen locum Strab. eaſcribens [illegible] tantum ait. ſed ille [illegible] ſtuduit vt ſæpe multi autores. De Digne qui traiectũ breuiſſimum à Galliis in Britanniam ſtadiorum eſſe ſcribit quadringentorum & quinquaginta, neſcio quid dicam, niſi quod in numerorum notis peccatum puto.

[illegible]) Nota eſt hodiéque præſtantia canum Britanniæ.

[illegible]) Gallicos canes commendat & Oppianus. de iiſdem Gratianus,

Magnáque diuerſos extollit gloria Celtas.

[illegible]) Lego [illegible]: eſſeda Britannorum vocat [illegible]: Diodorus [illegible] ait, [illegible]. Mela, *Dimicant non equitatu modò, aut pedite, verum & bigis & curribus.*

[illegible]) Cæſar *Oppidum autem Britanni vocant, cum ſyluas impeditas vallo atque foſſa munierunt, quo incurſionis hoſtium vitandæ cauſa conuenire conſueuerunt.*

[illegible]) Nam caſæ Britannorum Gallicis erant ſimiles vt ſupra dictum eſt.

[illegible]) Tacitus, *Cœlum crebris imbribus ac nebulis fœdum.* Hunc locum habebat in animo Iordanus cum ſcriberet, *Refert Strabo Græcorum nobilis ſcriptor, tantas illam exhalare nebulas madefactam Oceani crebris excurſibus, vt ſubtectum Sol per illum pene totum qui ſerenus eſt diem negetur aſpectui.*

[illegible]) Vtrumque verum eſt, & quod hic dicit, Horis pauciſſimis ſolem in Britannia conſpici, & quod Tacitus, *Dierum*, inquit, *ſpatia vltra noſtri orbis menſuram & nox clara & extrema Britanniæ parte breuis, vt finem atque initium lucis exiguo diſcrimine internoſcas.* Vide taliqua cauſam libro ſecundo alias indicabimus.

[illegible]) Cuius vide Com. lib. IIII. extremo, & initium quinti.

[illegible]) Tacitus, *Igitur primus omnium Romanorum D. Iulius cum exercitu Britanniã ingreſſus quanquã proſpera pugna terruerit incolas ac littore potitus ſit, poteſt videri oſtendiſſe poſteris non tradidiſſe.* Mox, *Conſilium id D. Auguſtus vocabat.*

[illegible]) Xylander vertit, *& vectigalia tolerant iam non difficilia.* prorſus contra mentẽ Strabonis, qui hoc voluit, Romanos ſui ætate nec tributa nec grauiora adhuc vectigalia Britãnis impoſuiſſe. quę autem eſſent impoſita vectigalia mercibus quæ exportantur vel importantur ea à Britannis facile ſolui, eſſe enim non magna, vt & merces viles ſunt quarum nomine penduntur. Cur autem tributa non fuerint à Romanis impoſita cauſam pluribus explicat. Hęc eſt iſtius loci ſententia: quem non fuiſſe ab interprete intellectum minus miror, quum videam magnũ illum Budæũ in libris De aſſe grauiter peccaſſe in interpretatione iſtius loci: non enim animaduertebat dicere Strabonem, Britannos [illegible], eáque [illegible]. nullos autem [illegible]. at idem etiam planius libro ſecundo dixit Geographus [illegible], inquit de Britannia, [illegible]. Scio Diodorũ Siculum ac Dionem ſcriptum reliquiſſe Britannis fuiſſe à Cæſare [illegible] impoſitũ, ipſúmque Cæſarem ita ſcribere. *Obſides imperat, & quid in annos ſingulos vectigalis populo Romano penderet conſtituit.* verùm ea noſtram interpretationem huius loci nihil impediunt.

[illegible]) Solinus de Britannis, *ſtudent cultui: dentibus marinantium beluarum inſigniunt enſium capulos: candicant enim ad eburneam claritatem.* Non igitur eburnea, ſed eburneis ſimilia erant Britannorum [illegible].

[illegible]) Vide Plinium libro XXXVII. II.

[illegible]) Orcades, Hæbudes, aliæ: Vide Solinum capite XXV. & Plutar. in lib. de oraculis, quę defecerũt.

¶Pag. 139. [illegible]) Hiberniã eſſe [illegible] etiam Mela indicat: cuius verba quæ valde deprauatè eduntur, ita legenda cenſeo: *Super Britanniam Iuerna eſt, pene par ſpatio, & vtrinque æqualis tractu littorum oblonga.* In veteribus autem cod. & Aldi editione locus ita legebatur, [illegible] quam lectionem ſuſtulit Interpres inſerta particula [illegible]. Ego verò ita putarem legendum, [illegible]. Ortus error videtur ex compendio ſcripturæ vocis [illegible]. Sed hæc arbitrarij iuris ſunto: maximè propterea quæ ſcribit Plinius.

[illegible]) Non eſt negligendum quod habetur in Epit. [illegible].

[illegible]) De Britannis idem ſcriptum eſt apud Cæs.

[illegible]) Exemplo ſint qui Aleſiæ fuerunt obſeſſi quos ita Critognatus apud Cæſarem alloquitur. *Quid ergo mei conſilii eſt? Facere quod noſtri maiores nequaquam pari bello Cimbrorum Teutonumque fecerũt: qui in oppida compulſi, ac ſimili inopia ſubacti eorum corporibus qui ætate inutiles ad bellum videbantur, vitam tolerauerunt neque ſe hoſtib. tradiderunt.*

[illegible]) De Numantinis à Scipione obſeſſis hoc ſcribunt veteres.

[illegible]) vt Potidæatæ teſte Thucydide.

[illegible]) Vet. lib. [illegible].

[illegible]) Narrat ceu rem memorabilẽ quod hodie in multis Galliæ ac Germanię locis cernere eſt, vt meſſem in villis intra parietes & ſub tecto perticis flagellent. Diodorus Siculus lib. V. autor eſt Britannorum ædes è ligno & arundinibus eſſe conſtructas, frumenti autem ſpicas recondi ab iis in ſubterraneas quaſdam domos, vnde quotidie ad victum grana euellant.

[illegible]) Libri veteres [illegible]. Scribe [illegible] id eſt, *area* quod etiam ſine libris iampridem videram atque ita prior interpres.

[illegible]) Vet. lib. [illegible]. Rectè. Nam vocem latinã explicare voluit Gloſſarium vetus, *Vada*, [illegible].

[illegible]) Antonini fragmenta teſtantur à Genua ad Vada Sabbatia eſſe M. P. XXX. quæ non multum variant ab hac Strabonis ſumma. At in altero eiuſdem itinerario hoc iter ſic eſt deſcriptum.

Genua	
Libarnum	M.P.XXXVI.
Dertona	M.P.XXXV.
Aquas	M.P.XXVIII.
Crixia	M.P.XX.
Canalico	M.P.X.
Vadis Sabbatis	M.P.XII.

vnde aggregatur ſumma M. P. CXLI. quæ tanta diuerſitas è numerorum notis corruptis orta eſt.

[illegible]) Vide num loco [illegible] legendum ſit potius [illegible] vt ſint CLXX. ſtad. M. autem paſſ. XXI. ferè. Nam apud Antoninum ita legitur,

Vadis Sabbatis	
Lollupice	M.P.XII.
Albingauna	M.P.VIII.

Alibi idem ſcribit, à Vadis Sabbatis Albingaunum, eſſe M.P.XVIII.

[illegible]) Antoninus.

Ab Albingauno portum Mauritii	M.P.XXV.
A portu Mauritii Vigintimilium	M.P.XV.
A Vigintimilio Herculis Monoeci portum	M.P.XVI.
Summa,	M.P.LVI.

Strabonis autem ſtadia colligunt M.P.LX.

[illegible]) Vtroque modo ſcripſiſſe hoc nomen veteres Græcos teſtatur in Epitome Hermolaus, & ex eo Euſtathius.

[illegible]) Lego, [illegible], quam ſcripturam ſtatim ipſe explicat & confirmat.

[illegible]) Vet. lib. [illegible] malè.

[illegible]

συνάπτον πρὸς τῇ ἄκρᾳ καὶ ταῖς Ἄλπεσιν) Legeodum eſſe τῇ Ὄκρᾳ, hucc eſt clarius. Strabo libro VII. Ἡ δ' Ὄκρα τὸ ταπεινότατον μέρος τῶν Ἄλπεών ἐστι, τῶν διατεινουσῶν ἀπὸ τῆς Ῥαιτικῆς μέχρι Ἰαπόδων· ἐντεῦθεν δ' ἐξαίροντες τὰ ὄρη πάλιν ἐν τοῖς Ἰάποσι, καλοῦνται Ἄλβια.

Ἀλβίγγαυνον) Atqui dicunt Romani ſcriptures & Albium Ingaunum, ſicut Albium Intemelium.

πλείω φῦλα τῶν Λιγύων) Ligurum populos plurimos recenſet Plinius, quem lege.

τό, τε τῶν Ὀξυβίων καὶ τὸ τῶν Δεκιητῶν) Horum cuniunctim ſæpe meminit Polybius: vide Fragm. περὶ πρεσβειῶν CXXXIV. Apud Stephanom ſcriptum eſt, Δεκίηται, πόλις Ἰταλίας· τὸ ἐθνικὸν Δεκιῆται. Plinio ſunt Deciates.

προστυχὴς τε ὢν καὶ ἀλίμενος) Ita habēt libri omnes: atq; hanc lectionem ſimiles loci confirmant, vt libro V. ἐστὶ τε προστυχὴς αἰγιαλὸς ἀλίμενος, πλὴν αὐτοῦ μόνου τοῦ Κηφισίου λιμένα ἔχει. & paullò poſt, Συνεχὴς δ' ἐστι Κυλλήνη τῇ κωμῇ τινι φασί· ῥαχιώδης γὰρ καὶ προστυχὴς ὁ πλεῖστος αἰγιαλός: quibus in locis quid ſignificet vox προστυχὴς, ingenuè fateor neſcire me. vel igitur doceat aliquis me qoid hęc vox iſtis io locis ſignificet: vel aſſentiatur neceſſe eſt, mutanti in τραχὺς, aut προσάντης vt alibi, aut ſimilem vocem. Libri tamen veteres conſtanter omnes eam vocem retineot.

¶PAG. 140. ἐν ταῦτα περιπόλλω) Auctiores lib. vet. ἐνταῦθα τὰ ὄρη περιπόλλην.

τῆς θυΐνης ἐν ᾗ ὁ καλὸς πρὸς τραπεζοποιίας) Menſas Θυΐνας paſſim veteres ſcriptores commemorāt: Sed quid ſit θύον non minus obſcura quæſtio eſt, quam quid ſit orichalcum: aut quale ligni geous Almugim apud Hebræos: quod Græci interpretes veriunt ξύλον θύινον, & Hieronymus ligna thyina. Sed de his plura aliàs ſi Deus dederit, vt Notas in No. Teſtamentum noſtras abſoluamus.

οἱ γιγνόμενοι λεγόμενοι ἵππεις τε καὶ ἡμίονοι) Legendum eſt οἱ γίννοι λεγόμενοι. vt monuit etiam ſumnus vir Ioſephus Scaliger. Quid ſint γίννοι (qui & ἴννοι & ἴννοι dicuntur) vide apud Heſychium, ac reliquos Grammaticus, & Ariſtotelem.

πλεονάζει δὲ καὶ τὸ λιγγούριον) alias per υ ſcribitur hæc vox.

ὃ τινὲς ἤλεκτρον προσαγορεύουσι) Vide Plin. lib. XXXVII. cap. II. & III.

ἀρξάμεναι μὲν ἐκ τῶν Ἄλπεων) Alpes Maritimas intelligit. Nam Alpium vt varia variis locis ſeſe attollunt iuga, ita variis etiam appellationibus inſigniuntur. Maritimas autem Alpes vocant Latini ſcriptores ea Alpium iuga, quæ mari Liguſtico & Tyrrheno ſunt viciniora.

ὁ δὲ τοῦ Μονοίκου λιμὴν) Scribe λιμὴν, vt habent vet. libri.

ἱερὸν Ἡρακλέους Μονοίκου καλουμένου) De Hercule Monœco vide poetæ interpretes ad hoc carmen,

Aggeribus ſocer Alpinis, atque arce Monœci.

ἔοικε δὲ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος) Sententia eſt, Apparere ex nomine huius loci, eo vſque pertinuiſſe Maſſilienſium littus. Quomodu autem id ex nomine apparet? Quia vt Maſſilienſes Græci erant, ita nomina locorum eius tractus ſuor Græca.

μέχρι Λιγυρίας) Puto eſſe quam Λιγυστικὴν ſupra vucabat.

διεπράξαντο μόλις) Hoc à C. Sextio factum eſſe ſupra dixit. At Carolus Sigoonius vir Romanæ hiſtoriæ periſſimus de M. Fuluio Nobiliore iſta putabat eſſe accipienda, ad cuius Conſulatum à bello Liguſtioo primu aoni intercedant vt ait Strabo LXXX.

ἀναχωροῦντες τῆς ὁδοῦ) Lege cum vett. ἀνέχοντες. Sic lib. ſeq. Ἀνέχοντα δ' ἐπιτηδείως πρὸς τῷ ἱερῷ.

Ἀλβιεῖς καὶ Ἀλβίοικοι) Suſpectus mihi locus: Neque enim Albienſes aut Albicecos vllos reperio. Suprà vicinos populos eſſe docuit, Camarcs, Voconties, Tricorios, Iconios & Pædylos. Plinius in hoc tractu nominat Albeceriorum Apollinarium, & Albam Heluorum: vt dubitare aliquis poſſit, ſint ne iſti Ἀλβιεῖς Pliniani Albenſes, & Ἀλβίοικοι quos Plin. Albeccrios vocat.

νέμοντες καθ' αὑτοὺς) id eſt, liberam habent ciuitatem, nec parent ei qui prouſociam Narbonenſem regit. cuius tamen pars cenſentur eſſe Vocontij: vt Plinius multis locis indicat.

ἐπὶ δὲ τοὺς ὁρεινοὺς πέμπεταί τις ἱππικὸς ἔπαρχος) Maritimæ ergo Alpes à procuratore regebātur: hi autē equeſtris erant ordinis vt etiam ſupra dictum eſt Notanda verò io primis quæ ſequuntur, nonniſi prorſus barbaras gentes ſoli procuratori fuiſſe commiſſas: quod ex his Taciti verbis poteſt intelligi, lib. I. hiſtor. *Duæ Mauritaniæ, Rætia, Noricum, Thracia, quæque aliæ procuratoribus cohibentur.* Sanè enim nominatarum à Tacito prouinciarum homines feri erant admodum & barbari. Vide plura de his apud peritiſſimum harom rerum virum quem hooris cauſa nomino Iuſtum Lipſium ad lib. XII. Aooalium.

καὶ μετ' αὐτοὺς Μεδύλλοι) Vetus lectio, Μεδούαλλοι vel Μεδουάλλοι. Apud Plinium Meduli.

ὑπὲρ τοὺς ὑψηλοτάτους) Lege ὑπὲρ τοὺς ὑψ.

εἶναι δ' ἐν τοῖς κοίλοις χωρίοις) In mōte Veſulo originem habere Padum & Durentiam certum eſt. Id eſt iugum ad Cottias Alpes pertinens, qui hodiéque nomen retinet.

λίμνη τε συνίσταται μεγάλη) Prope eundem lacum naſci vult Strabo altera quidem ex parte Druentiam ac Duriam, ex altera Padum. Ptolemæus vero Padum quidem prope Larium lacum naſci, Doriam autem prope Pœoinum autor eſt.

ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας πολὺ ταπεινότερος) Locus apparet corruptus. Puto autem ſic poſſe legi, ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας πολὺ ταπεινοτέρας, διὰ τῶν χωρίων τούτων ἀναδίδωσιν αὐτοὺς ὁ Πάδος. Quod ait Padum è luco humili originem trahere, Mela confirmat, qui Padum ait ab imis radicibus Veſuli montis exoriri & paruis primum ſe fontibus colligere. Plinius ſic, *Padus è gremio Veſuli montis celſiſſimum in cacumen elati, finibus Ligurum Vagiennorum viſendo fonte profluens* &c.

¶PAG. 141. ἐκ πολλῶν δὲ λαμβάνει τὴν αὔξησιν) Plinius, *Nec amnes tantum Apenninos Alpinoſque nauigabiles capiens, ſed lacus quoque immenſos in eum ſeſe exonerantes, omni numero XXX. flumina in Adriaticum mare defert.*

ἐν δὲ τοῖς πεδίοις) Scripti lib. τοῖς πεδίοις.

μέγιστος γίνεται) Tantus eſt Padus quando in Adriaticum mare ἐκπίπτει (vel ἐκδίδωσι vt eſt in vet. lib.) vt oſtia eius ſeptem quibus mare ingreditur, totidem maria eſſe dicantur. Vide Plin.

πλὴν τοῦ Ἴστρου) Lucanus ne Danubium quidem vult excipi: Canit enim de Pado,

Non minor eſt Iſtro, niſi quòd dum permeat orbem
Iſter, caſuros in qualibet æquora fontes
Accipit, & Scythicas exit non ſolus in vndas.

Ταυρίνοι τε Λιγυστικὸν ἔθνος) Plinius, *Colonia ab Alpium radicibus Auguſta Taurinorum antiqua Ligurum ſtirpe.*

ἡ τοῦ Ἰδεόννου λεγομένη γῆ καὶ τοῦ Κοττίου) Ideōnus & Cottius reguli fuiſſe in alpini videotur, qui ditioni ſuæ nomen dederint. Nam Cottius quidem & Cottij terra paſſim à Straboue Plinio Marcellino & aliis memoratur: Du Ideonno obſcorior fama.

Σαλασσοί) Salaſſij Ptolemæo Σαλασσοὶ καὶ Ἰσούβρες.

ἐν ταῖς κορυφαῖς Κεντρῶνες) Ptolemæo Centrones ſunt ἐν ταῖς Γραίαις Ἄλπεσιν: quas Graias Alpes Latini vocant.

καὶ Κατόριγες) Latinis Caturiges vt & Ptolemæo Κατόριγες ἐν ταῖς Γραίαις Ἄλπεσιν.

καὶ Οὐάραγροι) Cæſar Veragros vocat lib. III. & eorum vicum Octodorum.

καὶ Ναντουᾶται) Videntur eſſe Nantuates de qoibus ſupra dictum eſt. Putant tamen viri eruditi alios eſſe Nantuates apud quos naſcitur Rhenus, alios Autuates quorum Cæſar libro III. meminit, & cum Veragris eos coniungit: de quo quærant harum rerum peritiores. Sanè vel apud Cæſarem ita eſt legendum, *Partem equitatus*

equitatus in Antuates, Veragros, Sedunóſque miſit: vel apud Strabonem Ἀντουᾶται.

καὶ ἡ Λημάννα λίμνη) Verus lectio, καὶ τῇ Λημάννᾳ λίμνῃ. Ptol. Λημάνη. Latinis Lemanus lacus.

ἐν δὲ τοῖς Ῥήνου αἱ πηγαὶ) Ecce ait ſontes Rheni non procul eſſe à Nantuatibus quos modo nominauit · Iidem ergo hi ſunt cum iis quorum antè facta eſt mentione que apud Cæſarem rectè Antuates & Nantuates diuerſæ gentes eſſe creduntur: quanquam vt dixi, iudicét viri eruditi.

ὁ δὲ ὁ Ἀδούλας) Libri vett. ὁ Ἀδουάλλας.

Ῥαιτοὶ καὶ Οὐέννωνες) Plinio caput Rætorum Vennonetes. Straboni etiam paullò poſt οὐέννωνες alij ſunt à Rhetis

τῶν δὲ Ληπόντιοι) Sic Latini Lepótios vocāt. Sed Græci videntur ſcripſiſſe Λεπόντιοι vt habet Ptol. vel Λεπόντιοι vt mox, παρὰ τὸ λείπεσθαι, Plinius. *Cæteri fere Lepontios relictos ex comitatu Herculis, interpretatione Græci nominis credunt: præuſtis in tra ſitus Alpium, niue membris.*

Τριδέντινοι καὶ Στόνοι) Vtriuſque populi meminit Plin.

τὰ δὲ ἐξ ἡ Καρτ...) Vt Caturiges teſte Plinio.

κατελύθησαν ὑπὸ ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ) Vide lib. ſeq. & Suetonium in Octauio. cap. XXVII. & alios.

κομίζειν τοὺς κόλπους ἀσφαλῶς) Malim κομίζει. Sed quid eſt κόλπους κομίζοντι Xylander lectionis abſurditatem quum videret mutauit lectionem, ac legit edidit que κόπους. nimis profectò audacter & confidéter, ne quid grauius dicam Quid eſt enim κομίζειν κόπους? ſcilicet quia Latini *perferre labores dicunt*, Strabo dixit κόπους κομίζειν. Nos vero quum iampridem mentem huius loci vidiſſemus, conticiebamus legendum vel φολγούς vel χόρυκους, vel neſcio quid tale. Poſtea liberauit nos omni cura optimus ſoceri Henrici Stephani codex: ex eo didici legendum eſſe non κόλπους ſed φορτους.

ἐν τοῖς ἄλλοις) vt lib. I. ἐν αἴτιμω vide locum.

τῶν ὁμῶν ἀμφοτέρων) fortaſſe ἀμφοτέρωθεν.

διὰ τοῦ Πενινοῦ) De Pœninis Alpibus, & viis omnibus per Alpes habes in eruditiſſimi & optimi viri Ioſiæ Simleri Tigurini Comm. de Alpibus.

συνηλάσθησαν δ') Vett lib. συναλάσθησαν, quod eſt vſitatius. Tamen ita quoque alibi lib. quinto συνηλαυθέντων δ' ἐκεῖ τῶν δ' ἄλλων ἐκ τῆς χώρας καὶ λιμνας.

εἰς τὰ χρυσοπλυσια) Vide librum III.

τοῦ ποταμοῦ διωκομένου) Vet. lib. μὴ διωκομένου, quod prior interpres eſt ſecutus.

¶ PAG. 142. Δέκιμον Βροῦτον φυγόντα ἐκ Μουτίνης) D. Brutum intelligit, qui è Cæſaris percuſſoribus vnus quum fuiſſet, Mutinæ ab Antonio eſt obſeſſus: vide Dionem, Appianum, Epitomas, alios.

Μεσσάλλας δ') Salaſſos à Meſſala fuiſſe ſuperatos teſtis Dio lib. quadrageſimo nono.

καὶ τῶν γυμνασιῶν) Milites enim Rom. rudibus ſeſe exercebant. Rudis autem eſt gladius è ligno.

καὶ ἐπέβαλον κρημνοὺς στρατοπέδοις) Ita omnes libri habēt. At Xylandro placuit ἐπέβαλον, quod vertit, *inſederant.* Nimirum huius loci mentem non vidit vir doctus. Eſt autem ὁ νοῦς, Salaſſos occupatis Alpium ſummitatibus, vt ſuperiores eſſent Romanis qui per Alpes iter faciebant, deuoluiſſe in eos ſaxa (quod è ſuperiori loco facilè fuit) & ita Romanos obruiſſe: quo facilius autem præſtare id poſſent ſine vlla Romanorum ſuſpicione, ſimularunt viarum reficiendarum vel muniēdarum, aut conficiendorum pontium cauſa Alpes ſe conſcendere.

κατεστρέψατο αὐτοὺς ἄρδην ὁ Σεβαστὸς) Salaſſos recēſet Suetonius inter eas gentes quas Cæſar Auguſtus partim ductu, partim auſpiciis ſuis deuicit. Nominātur Salaſſi & in inſcriptione trophæi Alpium. Vide Dionem libro LIII.

εἰς Ἐπορεδίαν) Ptol. Ἐπορεδία. Plinius. *Oppidum Eporedia*, Sibyllinis libris à pop. Rom condi iuſſum. hoc eſt quod ſequitur, Ῥωμαίων ὅπως.

ταύτας δὲ ἐπῴκησε Τερέντιος Οὐάρρων ὑπὸ δόρυ) Dio, συνῴκισε τὸ πεδίον τὸ ἀκηκόμης καὶ ἀπέδοτο, ἐφ' ᾧ μηδένα αὐτῶν ἐντὸς εἴκοσι

A ἐτῶν ἐπὶ δὲ ἡβηδὸν.

φυλακὴ τὴν πόλιν Αὐγούσταν) Dio, Καὶ αὐτῶν ὁ ... δορυφόρων παρὰ ἐδόθη, καὶ πόλιν Αὐγοῦσταν Πραιτωρίων ἔχει. Xylander videtur legiſſe Αὐγουστος, malè.

ἡ δὲ Οὐήρων) Plinius Veronam appellat Rhætorum opidum. Mirè variat Stephanus: apud quem ita ſcriptū eſt Βέρων ὡς Λούγδουνος Ἰταλικὴ πόλις: niſi aliam intelligat.

καὶ ὁ γε Ῥαιτικὸς οἶνος) Virgilius,

B *——& quo te carmine dicam*
Rhætica? nec cellis ideo contende Falernis.

Plinius. *In Veronenſi item Rhætica falernis tantum poſthabita à Virgilio.*

μέχρι τῆς χώρας δι' ἧς ὁ Ῥῆνος φέρεται) Plinius id docet, *Rætorum aut Vennonetes Sarunetéſque ortus Rheni amnis accolunt.*

καὶ Καμοῦνοι) Camunnorum etiā Plin. meminit III. XX.

οἱ δὲ Οὐινδολικοὶ καὶ Νωρικοὶ) Ptolemæo non Vindelici tantum, & Norici ſed & Ræici vicini populi ſunt, omnes

C τὴν ἐκτὸς παρώρειαν accolentes. Stephano Ῥαιτοὶ ſunt ἔθνος Τυρρηνικόν.

μετὰ Βρεύνων καὶ Γεναύνων) Aldina editio, μετὰ Βρεύνων καὶ Γεναύνων. Sed rectè obſeruarunt docti viri ita eſſe corrigendum vt plerique Horatij codices veteres habent iſto loco,

——milite nam tuo
Druſus Genaunos, implacidum genus
Breunóſque veloceis & arceis
Alpibus impoſitas tremendis

D *Deiecit.*

Legendum etiam vt rectè vidit Xylander, in trophæo alpium, ISARCI BREVNI GENAVNES.

Λικάττιοι καὶ Κλαυτηνάτιοι) Plinio Vindelicorum gentes ſunt Licates & Catenates. Λικάττιοι inter Vindelicos recenſet Prol. quoque.

καὶ Οὐέννωνες) Ptol. Οὐέννωνες Rætis aſcribuntur.

Ῥουκάντιοι καὶ Κωτουάντιοι) Hos inter gentes Ræticas Ptol. non agnoſcit: niſi valdè depranati ſunt eius codices. Plinius etiam omiſit. Item vterque τοὺς Ἐστίωνας, niſi

E nos fallunt libri. Ptol. Ῥουνικάται inter Vindelicos nominantur: qui fortaſſe ſunt, Rucantij Strabonis: vt & Κωνσουάνται eidem fortaſſean ij ſunt quos noſter Κωτουάντιοι vocat.

Βριγάντιον καὶ Καμβόδουνον) Vet. lib. Βρεκάντιον. Sed Ptol. quoque Βριγάντιον vocat, licet ille Rætis adſcribat. Idem Καμβόδουνον. Vindelicum opidum agnoſcit. Non eſt autem improbāda eruditiſſimi Simleri coniectura, qui Brigianos in trophæo Alpium putat eſſe iſtos Brigantios: quod tamen non poſſumus pro certo

F affirmare.

λέγεται τι τοιοῦτον) Narrat Dio lib. LIII. τῶν δὲ ἐν τῷ ἀρρένων τὸ ἀλισκομένων οὐχ ὅτι τὸ φανερῷ ... ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν ταῖς γαστράσιν ἔτι τῶν γυναικῶν ἐν μαντείαις τισὶν ἀνευρίσκοντα.

Νωρικῶν τινὰς καὶ Κάρνοι) hos populos coniunctim nominat, vt vicinos: quod ex Ptolem. & Plin. intelligimus.

τῶν δὲ Νωρικῶν εἰσὶ καὶ οἱ Ταυρίσκοι) Plinius paullò aliter. *Iuxta Carnos*, inquit, *quondam Tauriſci appellati nunc Norici.*

¶ PAG. 143. διὰ τὸ τὰς τύχας) Vocem τύχας mendo-

G ſam eſſe perſuaſum habeo.

τὸ Ἀπέννινον ὄρος) Legendum cenſeo, τὸ Πεννῖνον ὄρος. Pœnioas Alpes ſic vocant Græci. Eas autem hic eſſe intelligendas & quiuis facilè intelligere poteſt verba Strabonis diligenter attendens: & nos aliis pluribus docebimus.

λίμνην ἔχει) Quis dubitat eſſe hanc, quam Ptolem. λίμνην Πεννίναν vocat?

ἐξίησιν εἰς τὸν Ἴσαρα ποταμὸν) Sic ſolet Cęſar dicere lacus & paludes influere in flumina. Libro primo, *A lacu Lemano qui in flumen Rhodanum influit.* lib. VII. *perpetuam eſſe paludem quæ influeret in Sequanam.* Sed ex fine huius libri apparet legendum eſſe ἐξίησιν τὸν Ἴσαρα π. Sed quiſnam eſt iſte Iſarus fluuius qui in Adriaticum mare ſe

exone-

A exonerat? Non ſanè Iſar eſſe poteſt, de quo ſupra: licet hic quoque vt ibi libri veteres Ἰσάρ habebant. Et poteſt ea eſſe vera lectio: Nam cum certum ſit fluuios quàm plurimos à ſuperioribus Alpibus in Adriam deſcendere, non eſt abſurdum dictu, fuiſſe aliquem ex illis qui Iſaræ fluuio qui Rhodano ſe miſcet eſſet cognominis: Sic fuit ex iis vnus, Rhenus appellatus, cuius mentio eſt apud Plinium, alius à magno Rheno. Aſſentior autem iis qui Ἀδάγιν putant eſſe Atheſin: ſiue Strabo ita ſcripſit, ſiue librariorũ culpa eſt. Areſinum putãt B docti quidam eſſe Æmum Ptolemæi & Taciti qui Rhætos ac Nonicos interfluit. Libri veteres habebant Ἀτησῖνος.

τό τε Ἀπέννινον ὄρος) Et hic legendum eſt, τὸ Ποίνινον ὄρος. Quis vero non miretur potuiſſe interpreti perſuaderi Apenninum montem Alpium eſſe partem?

καὶ οἱ Ἰάποδες) De Iapodibus vide lib. VII.

καὶ ἡ ἄκρα πλησίον τούτων ἐστὶν) Legendum cenſeo, καὶ ἡ Ὄκρα. Id ita eſſe ex ſequentibus, & lib. VII. ſatis cõſtat.

οἱ μὲν Ἰάποδες) Quæ ſequũtur iiſdem propriis verbis C repetita habes libro ſeptimo. vide locum.

ὁ Ῥῆνος αὐτὸς περιρρεῖ ποταμὸς) Falſiſſima lectio: falſa etiam quam ſubſtituit Xylander. Lege, ὁ Νάυπορτος περιρρεῖ. authore Strabone lib. VII.

εἰς τὸν καλούμενον Παμπόρτον) Ναυπόρτον vocat infra. idque non ſemel. Equidẽ vtut Strabo ſcripſerit non dubito verum nomen huius loci eſſe Naupontos, non Pàportus nec Naupontus. Nam ita ſemper in Latinis hiſtoriis nuncupatur: vt apud Tacitum Annal. lib. pri.

σταδίων οὖν ὁ πλεῖστον ᾶ υ) Vetus lectio ἢ πολὺ πλείονων quam ſcripturam eſſe optimam ex alio loco intelligimus, vbi hoc iter diſcimus eſſe ſtad. CCCCL. vel. D. Ille locus eſt lib. VII.

περιρρεῖ γὰρ τὸν Πάμπορτον ποταμὸς) hic fluuius eſt Corcoras. Saus infra eſt Σαῦος.

ἡ διὰ Σαλασσῶν) De his iam ante dictum.

δυεῖν καὶ Ἀγχίωνας) Vide ad lib. ſequentem.

¶Pag. 144. ἄριστα τὸ Λουγδοῦνον) Vet. ἀρίστη τὸ Λουγδ. Forte ἀρίστη vt διαβάντι.

B διὰ τῆς Ἰουρ ὄρους) Ἰουρασσὸν ſupra appellat.

τῆς ὀγδόης μέρους ἀφιστάμενον) Vet. lib. τῆς ὀγδόου μέρους. Vide Epito.

φέρουσιν οἱ ποταμοὶ χρυσοῦ ψῆγμα) Huiuſmodi ramenta ferunt: Rhenus, Vrſa, Emma, fluuii ex Alpibus cadentes.

Δονάκα) Montem in Thracia qui ita appelletur nullũ reperio Plinius Donaceſſam montem agnoſcit: ſed in Theſſalia. Si quis putet nomen alicuius Thraciæ montis eſſe reponendum, Mimas non incommodè poſſe reponi videtur. Silius Italicus in eadem ſententia.

C *Mixtus Athos Tauro, Rhodopèque adiuncta Mimanti*
Oſſaque cum Pelio cumque Aemo ceſſerit Othrys.

τὸ δὲ μῆκος ἐστι, Vide Plin. & Simleri Com. De Alpib.

πλείους μὲν) Plin. lib. III. cap. XIX. *In hac regione & X lacus inclyti ſunt, amnésque eorum partus aut alumni ſi modò exceptos reddant, vt Adduam Larius, Ticinum Verbanus, Mincium Benacus, Ollium Sebinus, Lambrum Eupilis: omnes incolas Padi.*

πλάτος δ' ἑκατὸν πεντήκοντα) Vet. πλάτος δὲ τριάκοντα. In alio, πλάτος δὲ ν.

πλάτος δὲ τριάκοντα) Vet. lect. πλάτος δὲ ν.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS
ET CASTIGATIONES IN LIBRVM V.
GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

D METÀ δὲ τὴν ὑπώρειαν τῶν Ἄλπεων) Galliam relinquentibus à ſiniſtra occurrit Germania: à dextra Italia. Ptolemæus poſt Galliæ deſcriptionem ad Germaniam tranſit: Strabo contra ad Italiam: idque optimè: Nam cum in fine libri quarti Alpes deſcripſiſſet, quæ altero latere Galliæ ſunt obuerſæ, altero Italiæ, ipſa locorum συνέχεια quam ſe obſeruare teſtatur ſæpe, indicabat ſatis, non aliam prius quam Italiam deſcribendam regionẽ atq; hoc ordine E vſus eſt etiã ſupra, in platica totius orbis deſcriptione.

ἀρχὴ τῆς νῦν Ἰταλίας) Latius accipiendum, τὸ νῦν: Nam vt Italiæ nomine etiam Gallia Ciſalpina comprehenderetur non Strabonis ætate, aut paulò ante, ſed iam inde à Polybii temporibus videtur obtinuiſſe, quum diu Rubico vtriuſque fuerit limes: Vide Seruium ad illud Virg.

——*Troia qui primus ab oris*
Italiam, fato profugus. &c.

οἱ γὰρ παλαιοὶ τὴν Οἰνωτρίαν ἐκάλουν Ἰταλίαν) Vide ad lib. F ſex. non procul ab initio: vbi hæc pluribus exponũtur

προσκεῖται δὲ καὶ τῆς Λιγυστικῆς, μέχρι Οὐάρου) Libro quarto dictum eſt, Varum flumen Galliam diuidere ab Italia: quod ex diuiſione Auguſti ortum videtur. Vide Plin. Habent autem ſcripti τὸ μέχρι Οὐάρου.

καὶ τῆς Ἰστρίας μέχρι Πόλας) Plinio, finis Italiæ Arſia fl. qui eſt à Pola haud procul. Pola paullò poſt aſcribitur Italiæ.

ἐπὶ Ἰταλίας τὸ παλαιὸν στῆσαι) Mallem στῆλαι. Coniecturam meam confirmant veteres codices, qui ita habent.

φασὶν ἄκραν εἶναι τρίγωνον) Prior interpres videtur hunc locũ paullò aliter legiſſe, Italiæ autẽ formã eſſe τρίγωνον alii quoque aiunt: Seruius, *Conſtat tria habere latera Italiam, ſuperi maris, inferi, Alpium:* Polybius quoque lib. ſec. τὸ σχῆμα τῆς Ἰταλίας dicens eſſe τριγωνοειδές, eius latera, ita prorſus deſcribit vt Strabo. Plinius vero non γεωμετρικῶς ſed ἁπλουστέρως & magis γεωγραφικῶς Italiæ figuram expreſſit quum dixit eſſe ſimilem folio querno. Rutilius Itiner. lib. II.

E *Italiam rerum dominam qui cingere viſu,*
Et totam pariter cernere mente velis,
Inuenies quernæ ſimilem procedere frondi,
Artatam laterum conueniente ſinu.

Me vero non pœnitet eorum eſſe ſententiæ, qui Italiæ formam, tibiæ ſimilem pronuntiant. Euſtathius κνημῇ ſimilem ſcribit.

ἐκκλινόμενον πρὸς νότον καὶ χειμερινὰς ἀνατολάς.) Plinius, *Incedit per maria cæli regione ad meridiem quidem: ſed ſi quis id diligenti ſubtilitate exigat, inter ſextam horam primamque bru-* F *malem.* quem locum ſatis obſcurum Strabonis verba declarant.

ἡ νοτιοῦσα δὲ πρὸς τὸ Σικελικὸν πέλαγος) Polybius poſtquã dixit latus quod eſt ad ortum Italiæ effici ab Ionio mari & Adriatico, id autem latus quod ad meridiem vergit & occaſum à mari Siculo & Tyrrenico, addit, αὗται δ' αἱ πλευραὶ συμπίπτουσαι πρὸς ἀλλήλας, κορυφὴν ποιοῦσι τὸ προκείμενον τὸ μεσημβρινὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἰταλίας, ὃ προσαγορεύεται μὲν Κόκυνθος, διαιρεῖ δὲ τὸν Ἰόνιον πόρον καὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος.

βάσιν δ' ἔχουσαι τὰς Ἄλπεις)Polyb. *Τὴν δὲ λοιπὴν, τὴν παρά τε τὰς ἄρκτους καὶ τὴν μεσόγαιαν παρατείνουσαν, ὁρίζει κατὰ τὸ συνεχὲς ἡ τῶν Ἄλπεων παρώρεια.* Mox, *ἐν δὲ καὶ τοῖς ὑπωρείαις βάσιν τὸ σχημάτων.*

συγχωρῶμεν δὲ) Saris apparet euerti hac diſputatione ſuperiorem de Italiæ figura opinionem: quam diximus eſſe Polybij. Sed locus mutilus eſt & mancus. Et ea ipſa quæ benè habẽt, ſine tabularum inſpectione nequeũt intelligi: quibus adhibitis luce clariora ſunt omnia.

¶Pᴀɢ.146 *τὰ μὲν μέχρι τῆς ἄκρας*) Non dubito aſſenſuros mihi viros doctos emendanti hic quoque *τῆς Ὀκρας*. quod vel *ὁ φρένης* perſuadeat.

ὑπόκειται δὲ διάδε πεδίον) Galliam Ciſalpinã Romania dictam deſcribit. Hanc Polyb. facit *τρίγωνον*. cuius trigoni vertex ſit *ἡ σύμπτωσις* Alpium & Apennini. latus autem borium ait ab Alpibus effici porrectis in longit. bis mille & ducentorum: meridianum autem Apenninis montibus, longum ſtadia ter mille & ſexcenta. tertium latus ac totius trianguli baſin conſtituit, oram Adriatici maris quæ eſt à Sena ad intimum vſque eius ſinus receſſum ſtadiorum bis mille & quingentorum. Straboni & Polybio in huius *σχήματι* parum adeo conuenire mirum non eſt quum ille totius Italiæ formam quam dabat ei Polyb. improbet: vt modo dictum eſt.

συνάπτουσι ἐπ' ἀλλήλας τοῦ τῆς ὑπὲρ τὸν παραλίαν) hoc eſt, qui montes incidũt ad rectos angulos in Venetorum orã: Nam hanc eſſe iſtorum verborum ſententiam vel ex ſuperioribus apparet. Adde quod paulo poſt ita ſcribitur. *τὰ δὲ Ἀπέννινα ὄρη δυνάμενα τοῖς περὶ Ἀδρίαν.* &c.

μετὰ τῆς ὁρῶν) Si Polybij ſummam vtramque coniungas, erunt ſtadia x i. ↀↄ c.

μακρὸν δ' ἐλαττω τὸ πλάτος τῆς χιλίων) Difficilis & obſcurus mihi locus. Nam paulò ante dictum eſt hanc planitiem habere longitudinem & latitudinem fere æqualem, ſtadiorum c. & c ı ↄ c ı ↄ. Quodnam igitur eſt iſtud *πλάτος* quo de nunc loquitur? niſi quis dicat legendum eſſe hic quoque *δισχιλίων*. Habent etiam difficultatis non parum quæ de meridiano eius planitiei latere dixit: quæ omnia iis relinquo excutienda quibus plus eſt ad hanc rem otii: Mihi nec vacat, nec libet, hoc præſertim tempore: quo allatus mihi triſtiſſimus de obitu, hei mihi! optimi, optiméque de me meriti parentis mei nuntius, ita me perculit affecitque, vt prorſus ab iſtis manſuetioribus Muſis abhorrens animus meus, alias literas requirat, in quibus acquieſcat, ac tanti vulneris medicinam reperiat. quæ profectò non aliæ ſunt, quàm eæ in quibus annos ferme triginta idem ille *μακαρίτης* pater meus ſe non ſine fructu (Deo gloria ſit & laus,) exercuit: quáſque voluit ille ſemper ſuis liberis verſari ante oculos.

κορυφουμένη διχῶς) Ideo dicitur Italia Melæ ac Plinio duo habere cornua. Salluſtius, *Omnis Italia coacta in anguſtias, ſcinditur in duo promontoria, Bruttium & Salentinum.*

τὸ τε γὰρ πλάτος τὸ μέγιστον) Italiæ maxima latitudo eſt ferme circa vrbem Romam ab oſtio Aterni amnis in Adriaticũ mare Influẽtis ad Tiberina oſtia: quã Plinius ait eſſe ᴍ. ᴘ. c x x x v i. hoc eſt ſtad. c ı ↄ c c c x x v i i i. vnde intelligimus quare dicat accuratiſſ. ſcriptor *περί*. Docet autem libro v i. Geographus, latitudinem Italię ad ſinum Cumanum, eſſe ſtadiorũ minus quam cɪↄ. In longitudine aſſignanda in diuerſa eunt Strabo & Plinius, quod non mirabitur qui verba vtriuſque attenderit.

δεύτερος λόγος)Relatus & lib. i i i. Vide præter alios Euſtathium hæc Dionyſii verba interpretantem.

> ——*τοι ἐνιστατι Ἀδρίας ἄλμη*
> *πόντον ἐς ἀρκτῷον Ἀρκυλαίου.*

De Antenore lege (vt Virgilium & alios omittam) Strab. lib. x i i i. Polybii ſuper hoc verba non prætermittam: Is enim populus Galliæ Ciſalpinæ commemorans ita ſcribit. *τὰ δὲ πρὸς τὸν Ἀδρίαν ἤδη προσήκοντα γένος ἄλλο πάνυ παλαιὸν διακατέσχε· προσαγορεύονται δὲ Οὐένετοι· τοῖς μὲν*

A *ἔθεσι καὶ τῷ κόσμῳ βραχὺ διαφέροντες Κελτῶν, γλώττῃ δ' ἀλλοίᾳ χρώμενοι. περὶ ὧν οἱ τραγῳδιογράφοι πολύν τινα πεποίηνται λόγον.*

¶Pᴀɢ.147. *τῆς Ἐρετικῆς πυλαίας*) Heſychius *Ἐνετικὰς πώλους*, interpretatur *στεφανηφόρους ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Ἀδρίαν Ἐνετίδος διαφέρουσι γὰρ ἵπποι.*

μάλιστα δ' ὁ Πάδος)Si ſententiam ſpectes, nihil videbitur deeſſe: ſi verba, deſunt quædam.

μέγιστον)Scribe *μέγιστος δ' ὤν*. vt etiam veteres habent.

B *Βοῖοι καὶ Γόνεβροι*)Hos Polyb. *Ἰνσόμβρες* vocat. quanquam in eius cod. gr. editur *Γονεβρες*. malè, vt ex Steph. apparet Vterque populus Romanis hiſtoriis celeberrimus.

Σένονες)Polybio *Σηνονες*. Steph. *Σίνονες, ἔθνος Γαλατικόν*. Idem à Sena oppido ad Adriam ſito formari annotat à Gr. gentile *Σήνων*. Alii *Σένονες*, vt apud Silium Italicum.

Et Clanis & Rubico & Senonum de nomine Sena.

Claudianus,

Et Senonum quatit arma fragor.

C *μετὰ Γαισατῶν*) Gæſatas Polybius ait profectos à locis Rhodano vicinis ad ea quæ ſunt circa Padum. Idem eos ait ſic eſſe appellatos *διὰ τὸ μισθοῦ στρατεύειν· ἡ γὰρ λέξις*, inquit, *αὕτη τοῦτο σημαίνει κυρίως*. An autẽ iidem cenſendi ſunt Gæſatæ iſti & *Γαζᾶται* ſiue *Γαζῶται* Galli quos volunt Grammatici Gr. ſic dictos quaſi *γᾶν ζητοῦντας*, propter frequentes migrationes? vel *παρὰ τὴν γάζαν*, quia plerique Gallorum erant *χρυσοφοροῦντες*: quæ fuit Euphorionis ſententia.

τοὺς δὲ Βοίους ἐξήλασαν ἐκ τῶν τόπων)Plinius. *In hoc tractu*

D *interierunt Boij, quorum tribus CXII. fuiſſe autor eſt Cato. Item Senones qui ceperant Romam.*

Μεδιολάνιον δ' ἔχει) De Mediolano lege Liuium lib. v. Ptol. eſt *Μεδιόλανον* vel *Μεδιόλανα* vt apud Steph. *Λούγδουνα*.

Οὐήρωνα δὲ καὶ Βερών)Ptol. *Οὐηρώνα*. vt Lat. Verona. Steph. *Βέρων*.

Βρηξία)Malim *Βρεξία*. vt apud Ptol. Brixia Liuio Cænomanorum caput.

E *καὶ Ῥήγιον*) An eſt *Ῥήγιον Λέπιδον* de quo paulo poſt: Mentio iſtius Regii in epiſtolis Bruti ad Ciceronem.

εἶτα ὁ Δέκιμος Καῖσαρ) Res nota ex hiſtoriis vide Appianum.

τὸν ἐξίησιν εἰς τὸν Πάδον) Meminit & Tacitus libro Hiſtor. i i. confluentium Padi & Adduæ fluminum.

τῶν τε ἄλλων ἱματίων τε καὶ πολυτελῶν) Martialis. Tunicæ Patauinæ.

Vellera cum ſumant Patauinæ multa trilices,
Et pingues tunicas ſerra ſecare poteſt.

¶Pᴀɢ.148. *ὁ καλούμενος Μεδόακος ὁμώνυμος τῷ ποταμῷ*) Aliter Plinius quem lege.

F *Ῥαβέννα*)Vide Stephanum. Mox ſcribitur *Ῥαβέννα*.

ὥστε γὰρ ὑγιεινὴν ἐξετάζεται τὸ χωρίον) Legebam ex coniectura *ἐξετάζεται*. motus etiam ſimilibus locis, vt lib x v. *πολὺ γὰρ ἐξετάσεις πάντων ἡ τῶν χωρίων πορεία*. lib. x v i i. *Ἰταλιώτατοι δὲ τῶν ἀπ' Ἀλεξανδρέων ἐξετάζοντο Ἀλεξανδρεῖς*. & alibi. Poſtea coniecturam meam codex ſoceri ſcriptorum autoritate confirmauit.

συμβαίνει καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ) Nam Alexandriam eſſe *ὑγιεινὴν* dicit lib. vltimo.

G *ἀλλὰ καὶ τὸ περὶ τὴν ἄμπελον πάθος*) Plinius de generibus vitium. *Quinimo* nebulis vna alitur, ob id Rauennati agro peculiaris.

φύει μὲν γὰρ αὐτὴν τὰ ἕλη)Id verò etiam alibi. vide infra de Cæcubo.

Βουτρίον)Stephanus, *Βούτριον ὡς Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας*.

καὶ ἡ Σπῖνα)Opidum antiquum cuius meminêre Eudoxus & Artemid. vt eſt apud Steph.

πάλαι δ' Ἑλληνὶς πόλις ἔνδοξος)Condita fuit à Pelaſgis prope oſtium Padi Spineticũ nuncupatum: Vide Dionyſi. Halic. lib. primo.

Σπινεῖς γοῦν Σπινητῶν ἐν Δελφοῖς δείκνυται) Plinius *Spineticum ab vrbe* Spina quæ fuit iuxta prævalens, vt Delphicis creditum eſt theſauris, condita à Diome-

de. Me-

de. Meminit Strabo iterum, lib. ɪx.

Ἐπιτέργιον δ᾽) Vide num ſcribendum ſit Ὀπιτέργιον vt apud Ptol. & Plin.

καὶ Ἀδρία καὶ Οὐικετία) De Adria mox. pro Οὐικετία vetus interp. legit Οὐικεντία. Οὐικετίαν nominat Ptol. inter mediterraneas Venetorum. Plinius Vicetiam prope Opitergium. Lego igitur Οὐικετία.

τῆς δ᾽ Ἀδρίας ἐπιφανῆ ἐσθῆς) Ambiguæ lectionis locus: Nam & Ἀδρίας & Ἀτρίας legi cum hîc tum paulò antè poteſt. vt Ἀδρίας legendum videatur, facit tum Liuius qui lib. v. teſtatur Adriaticum mare ab Adria Tuſcorum collonia eſſe appellatum, & Iuſtinus, quem vide lib. xx. tum Euſtathius, qui non aliter hîc legiſſe videtur: vt verò Ἀτρίας malim, hæ ſunt rationes: Primum quia Ἀτρία ſcriptum eſt apud Steph. Ptolem. & Plinium cuius ſunt hæc, *Quæ ſeptem maria appellantur, nobili portu opidi Tuſcorum Atria, à quo Atriaticum mare ante appellabatur, quod nunc Adriaticum.* quæ verba Strabonem plane videntur exponere. Altera ratio eſt, quod ſequentia verba μικρὸν μετάθεσιν λαβὸν ita videntur exponenda vt accipiantur de mutatione τοῦ τ in δ: niſi quis malit ad generis mutationem referre. Dicitur namque ἡ Ἀδρία πόλις & ὁ Ἀδρίας ſc. κόλπος. Adriæ opidi meminit & Plin. lib. ɪɪɪ. cap. xɪɪɪ.

κατὰ τὸν Νατίσωνα ποταμὸν) Natiſo enim & Turrus fl. Aquileiam præfluunt. Plin.

ἐπὶ πλείους ἑξήκοντα σταδίους) Non igitur Aquileiam vſque ἀναπλεῖσθαι poteſt Natiſo: Nam Plin. autor eſt Aquileiam xɪɪ. ᴍ. à mari eſſe ſitam. Euſtathius ait eſſe qui ſcribant diſtare à mari Aquileiam ſtadia cʟ.

καὶ οἶνον ἐπὶ ξυλίνων πίθων) Ait ξυλίνων. quia Græcorum ac Rom. dolia erant fictilia: vt ex prouerbio notum eſt, ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν. Huius rei ita meminit Plinius, *Circa Alpes ligneis vaſis condunt, circulisque cingunt, atque etiam hieme gelida ignibus rigorem arcent.* Strabo mox, τοῦ δ᾽ οἴνου τὸ πλῆθος δηλοῦσιν οἱ πίθοι. ξύλινοι γὰρ μείζους οἴκων εἰσίν.

Νωρήιαν πόλιν) Hanc ſua ætate fuiſſe dirutam ait Plinius. Stephanus quẽ vide Noracum appellare videtur.

καὶ σιδηρουργεῖα) Rutilius Itinerarii lib. pr.

> *Occurrit Chalybum memorabilis Ilua metallis:*
> *Qua nihil vberius Norica gleba tulit.*

de Noraco idem teſtatur Epaphroditus apud Steph.

Γναῖος ὁ Κάρβων συμβαλὼν Κίμβροις) Epitome ʟxɪɪɪ. *Cimbri, gens vaga populabundi in Illyricum venerunt: Ab iis Papyrius Carbo cum exercitu fuſus eſt.* Victi Carbonis meminere & Tacitus De morib. Germ. & Velleius.

καὶ πηγὰς ζ ποταμίου ὕδατος) Aſſentior interpreti, legenti ποτίμου. Ora autem Timaui ſeptem eſſe, multi, inquit Seruius, dicunt: Virgilius nouem.

> *Antenor potuit mediis elapſus Achiuis*
> *Illyricos penetrare ſinus: atque intima tutus*
> *Regna Liburnorum, & fontem ſuperare Timaui:*
> *Vnde per ora nouem vaſto cum murmure montis,*
> *It mare proruptum, & pelago premit arua ſonanti.*

Pomp. Mela. *Interfluit Timauus nouem capitib. exurgens, vno oſtio emiſſus.*

καὶ δὴ καὶ ποιεῖ ὅτι χαρίεις πηγὴν καὶ μητέρα θαλάττης ὀνομ.) *Varro dicit* (ait Seruius) *hunc fluuium ab incolis mare nominari.*

κατὰ πλῆθον εἰς βάραθρον) Plinius, *Et in Atinate campo fluuius merſus poſt xx. ᴍ. paſſ. exit, & in Aquileienſi Timauus.*

περὶ ὧν ἐροῦμεν) Vide lib. ſequenti.

¶ Pᴀɢ. 149. οὔτε τὰ περὶ τὸν Φαέθοντα) Ouidius Metamor. libro ſecundo.

καὶ τὰς Ἠλεκτρίδας νήσους) Plinius, *Iuxta eos, Electridas vocauere in quibus proueniret ſuccinum quod illi electrum appellant, vanitatis Græcæ certiſſimum documentum. adeo vt quas earum deſignent, haud vnquam conſtiterit.* Mela tamen Electridas agnoſcit.

καὶ μελεαγρίδας ἐν αὐταῖς) Meleagridas vocare videtur aues Diomedis ob ſimilitudinem τοῦ εἴδους: vide de his Plin. lib. x. cap. xʟɪɪɪ.

ἀνακαυστηριάτων) Scribe ἀνακαυστηριάζων, vt analogia poſtulat, & veteres codices

A καὶ κληθῆναι λυκοφόρους) Ait obtinuiſſe vt equi illi, & qui ab iis eſſent prognati λυκοφόροι appellarentur. Plutarchus autem teſtis eſt λυκοσπάδας fuiſſe vulgò appellatos optimos & θυμικοὺς equos: quod ab iſtis Veneticis tractum eſſe ſignificat Heſychius, apud quem ſic lego: λυκοσπάδες ἵπποι, ὑπὸ λύκων διεσπασμένοι, οἱ περὶ τὴν Ἀδρίαν, vbi vulgò legitur, οἱ περὶ τὴν ἀνδρείαν.

Τεργέστε κώμη Ἀκυληΐας διέχον ρ καὶ π σταδίους) Plinius, *Colonia*
B *Tergeſte xxɪɪɪ. ᴍ. ᴘ. ab Aquileia.* Stadia Strabonis efficiũt ᴍ. ᴘ. xxɪɪ. & ſemis.

¶ Pᴀɢ. 150. συμβαίνει τῶν διὰ τῆς τρυφῆς) Similis locus infra, vbi de Capua.

Πλακεντία μὲν καὶ Κρεμώνη πλησιαίτεται) Ptolemæo non ita ſunt vicinæ, neque Plinio.

Ἄχερρα) Stephano & Appiano Ἀχέρραι. Apud Polybiũ ſemper Ἀχέρας pro Ἀχέρρας, vt etiam paullò infra legitur. Plinio & Lat. omnibus Acerræ.

Ῥήγιον Λέπιδον) Ptol. Ῥήγιον Λεπίδου κολωνία. Plin. Regiẽ-
C ſes à Lepido.

Μακροὶ κάμποι) Sic rectè Xylander emendauit. Columella libro ſeptimo, cap. ſecundo, *Nunc Gallicæ (oues) pretioſiores habentur, earumque præcipuè Altinates: Item quæ circa Parmam & Mutinam Macris ſtabulantur campis.*

συντίγνυσι συντελεῖται) Vetus lectio συγκροτεῖται.

φόρον Κορνήλιον) Sic φόρον ἰούλιον. Forum Iulij. Sed Ptol. φόρον Κορνηλίου, rectius cũm Latinis.

Φαουεντία δὲ καὶ Καισήνα) Coniunguntur etiam apud Ptol. Fauentia & Καίσουσα.

D περὶ τοῦ Ἰσάπιος ποταμοῦ) Vide num potius, Σάπιος ſit legendum: Nam ita Plinius habet, & Silius,

> *Hos Aeſis Sapiſque lauant*

Sed etiam alibi reperias Iſapis.

ἔχει δ᾽ τὸ Ἀρίμινον) Plin. *Ariminum colonia cum amnibus Arimino & Aprusa.*

ἀπὸ δ᾽ Πλακεντίας εἰς Ἀρίμινον στάδια ͵α) Prior interpres legit στάδια ͵α, καὶ τ᾽ quæ vera eſt lectio: Confirmatur enim autoritate Antonini: à quo hoc iter ſic deſcribitur.

E

Placentia ciuitas	
Fidentiola vicus	ᴍ. ᴘ. xxɪɪɪɪ.
Parma ciuitas	ᴍ. ᴘ. xᴠ.
Regia ciuitas	ᴍ. ᴘ. xᴠɪɪɪ.
Mutina ciuitas	ᴍ. ᴘ. xᴠɪɪ.
Bononia ciuitas	ᴍ. ᴘ. xxᴠ.
Fori Corneli ciuitas	ᴍ. ᴘ. xxɪɪɪɪ.
Fauentia	ᴍ. ᴘ. x.
Ceſena ciuitas	ᴍ. ᴘ. xxɪɪɪɪ.
Ariminum ciuitas	ᴍ. ᴘ. xx.

F Quæ ſunt in ſumma ᴍ. ᴘ. cʟxxᴠɪɪ. ſtadia autem cɪↄ ccccxᴠɪ. Quare apud Str. legendum cenſuerim vel vt iam dixi cum priore interprete ͵α καὶ τ habet enim ille cɪↄ ccc. vel ͵α καὶ υ. τὸ υ quia mox aliud ſequebatur videtur fuiſſe omiſſum: in manuſcriptis ita legitur, στάδιοι χίλιοι τετρακόσιοι. quod omnino rectum eſt.

ἐπὶ μὲν τοῖς ὄρεσι τῆς Κοτύτας) Ab impudentiſſima Cotytone profecta eſt iſta Cotuta: quam cenſeo non ferendam. Legamus igitur, τῆς Κοτίου γῆς, neque dubium poteſt eſſe, ſitne hæc vera lectio: quum ſupra toties τῆς Κοτίου
G ſiue Κοτίου γῆς ſit facta mentio. Ditionis ergo reguli iſtius terminus verſus Italiam, fuit Ticinum, verſus Alpes Ocelum: dixit enim Strabo lib. ɪɪɪɪ. ἐπὶ Ὄκελον τὸ πέρας τῆς Κοτίου γῆς. Potuit aliquis ſuſpicari ex Stephano legendum eſſe pro τῆς Κοτίου τῆς, τῆς Ῥαιτίας. Scribit ille, Τίκινος πόλις Ἰταλίας περὶ Ῥαίτοις, καὶ ποταμὸς ὁμώνυμος. Sed prior emendatio dubio procul vera eſt.

Τίκινον) Sic malim cum Ptolem. quàm Τίκινος cum Steph. Lat. Ticinum.

καὶ Κλαστίδιον) Claſtidij meminit Polybius lib. ſec. διαβιβάσαντες εἰς τὴν τῶν Ἀνδρῶν χώραν ἐπολιόρκουν τὸ Κλαστίδιον προσαγορευόμενον, vbi cogitet lector eruditus, num ſit legendum εἰς τὴν τῶν Λιγύρων χώραν. Nam Claſtidium oppidum fuiſſe Ligurum teſtis mihi eſt Liuius.

H. j.

καὶ Δέρθων·) Steph. Δέρτων, πόλις Λιγύρων. Dertona vel Derthona in libris Lat. & Ptol.

καὶ Ἀκουδιστατιέλλα) Faceſſat hinc Ἰταλισμὸς, qui voci huic ineſt Legendum arbitror, Ἀκουίαι Στατιέλλαι. Ex αι fecit aliquis opinor Italus, imperitus, Ineptus aliud agens librarius δ. Plinius. Aquę Statyellorum libro tertio: & Statyellæ xxxi.

ὁ δ᾽ ἐλάττων εἰς Ὤκελον) Cur de hac lectione conqueretur Xylander cauſa nulla erat. Deſcribit enim Strabo viam qua itur in Galliam. Ocelo autem tranſire ſolitos etiam è lib. ſuper. apparet. Quare dubio procul legendum eſt, ἡ δ᾽ ἐλάττω εἰς Ὤκελον παρὰ τὸν Πάδον καὶ τὸν Δουρίαν.

ὧν καὶ ὁ Δρουεντίας) Plinius Durias ait eſſe duas: harum altera videtur Strabo Δουεντίαν ſiue Δρουεντίαν vocare: Cæterum nihil affirmo. ſuperiori libro docuit Geographus Druentiam & Duriam eodem è lacu manare: veruntamen quomodo Druentia potuerit hîc nominari non video.

ἐντεῦθεν δ᾽ ὁδὸς) ab Ocelo inquit, initium Alpium: quod certiſſimum eſt vt mirer hunc locum interpreti faceſſiuiſſe negotium.

τοῖς ὑπερκειμένοις τῆς Αἰνοῦ λίμνης) Attende τὸ ὑπερκειμένοις: quę mihi quidem mira videtur: valdéque ſuſpicor hæc perturbata fuiſſe.

καὶ διακοῦσα ἐς ἰλυώδεια) Obſerua literarũ ductus: Facilè vt puto mihi aſſentieris legẽti καὶ αἱ ἀκουαὶ στατιέλλαι. Nã ex αι fecerunt δι: quod poſtea coniunxerunt cum ſequenti voce, & factum ita δια: præterea τὸ καὶ inſertum eſt, vt malè cohærentem locum fulcirent: putabant enim eſſe duorum locorum nomina. His obſeruatis, in promptu erit vera lectio. Quare me autore pellatur, monſtroſiſſima & ineptiſſima lectio.

δι᾽ ὧν Ἀννίβας ἐμπεσὼν διῆλθε) Placet id ex Liuio paullò pluribus deſcribere. *Annibal, inquit, profectus ex hibernis, quia iam Flaminium Coſ. Arretium perueniſſe fama erat, cum aliud longius, cæterum commodius oſtenderetur iter, propiorem viam per paludem petit, qua fluuius Arnus per eos dies ſolito magis inundauerat.* Mox. *Primi, quà modo præirent duces, per præaltas fluuii ac profundas voragines hauſti penè limo, immergentéſque ſe, tamen ſigna ſequebantur. Galli neque ſuſtinere ſe prolapſi, neque aſſurgere ex voraginibus poterant: aut corpora animis, aut animos ſpe ſuſtinebant: alij feſſa ægrè trahentes membra: alii vbi ſemel victo tædio animus procubuiſſent, inter iumenta & ipſa paſſim morientes: maximéque omnium vigiliæ conficiebant, per quatriduum iam & tres noctes toleratæ.* Vide & quæ ſequuntur de Annibale qui alterum eo labore amiſit oculum. Eadem habes apud ſummum ſcriptorem Polybium lib. iii.

μέχρι Παρμανῶν) Voluit eſſe gentile à Parma: ſed talis ἐθνικοῦ analogiam non agnoſco.

ἄλλη δ᾽ ἐκ Ῥώμης) Apud autorem eum qui de Viris Illuſtribus ſcripſit, ſcriptum eſt, M. Æmilium Scaurum Cenſorem viam Æmiliam ſtrauiſſe.

σύμμαχος ἐν τῷ ἐπὶ Ἀντίοχον) Liuius lib. xxxxiii.

ὁ δὲ τὰ ἐλαιωτῶν στρωτὰ) Liuius libro xxxix. de Flaminio. *His quoque perdomitis, Coſ. pacem dedit finitimis, & quia à bello quieto vt eſſet prouincia effecerat, ne in otio militem haberet, viam à Bononia perduxit Arretium.* Strabo aliter longè hanc viam deſcribit.

ὁ δ᾽ ἕτερος μέχρι Βονωνίας) Liuius de Æmilio, *Pacatis Liguribus, in agrum Gallicum exercitum duxit: viámque ab Placentia vt Flaminiæ committeret Ariminum perduxit.*

ὁ Αἶσις ποταμὸς ὁ ὁρίζων τὸ Ῥουβίκων) De his duobus fluminibus, vide paullò poſt in Vmbriæ deſcriptione.

τὸ δ᾽ ἀρετῆς τῶν τόπων) Animaduertimus in hoc ſummo ſcriptore, libenter eum ex Polybio quæ ad rem facere videantur decerpere: nec mirum Straboni placere Polybium: Strabo igitur cum alias imitatur Polybium, tum hoc loco manifeſtiſſimè. Illius verba ſunt in lib. ii. poſtquam Galliam Ciſalpinam deſcripſit, περὶ γε μὴν τῆς ἀρετῆς οὐδ᾽ εἰπεῖν ῥάδιον. &c.

ἀπὸ εὐανδρίας) Polybius, τό γε μὴν πλῆθος τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος τῶν σωμάτων, ἔτι δὲ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις τόλμαν, ἐξ αὐτῶν τῶν πράξεων ἔσται καταμαθεῖν.

¶PAG. 151. καὶ αἱ ὗλαι τοσαύτην ἔχουσι βάλανον) Polybius, τὸ δὲ τῶν βαλάνων πλῆθος τὸ γινόμενον ἐκ τῶν κατὰ διάστημα δρυμῶν ἐν τοῖς πεδίοις, ἐκ τούτων ἄν τις μάλιστα τεκμήραιτο· πλείστων γὰρ ὑϊκῶν ἱερείων κοπτομένων ἐν Ἰταλίᾳ &c. vide locum.

ἔστι δὲ καὶ κεγχροφόρος διαφερόντως) Polybius, Ἐλύμου γε μὴν καὶ κέγχρου τελέως ὑπερβάλλουσα δαψίλεια γίνεται παρ᾽ αὐτοῖς.

B ξύλινοι δὲ πίθοι μείζους οἴκων εἰσί) Plinius, de cellis vinariis. *Circa Alpes ligneis vaſis condunt, circulíſque cingunt, atque etiam hyeme gelida ignibus rigorem arcent. Mirum dictu ſed aliquando viſum, Ruptis vaſis ſtetere glaciatæ moles.*

καὶ ὁ Σκουτάνας ποταμὸν) Mihi quoque Scutanas hîc videtur eſſe Scotelnas Plinio dictus.

καὶ ὁ τῶν Συμβρων) Prior interp. legit ὁ τῶν Ἰνσούβρων. Symbri certè iſti de quibus tamen paullò ante Strabo, valde mihi ſunt incogniti.

καὶ γαύσαπος) Mallem γαυσάπας Priſcianus libro ſeptimo, *Varro de lingua Latina ait, Talia ex Græco ſumta, ex maſculino in fœmininum tranſire & à litera finiri*, ὁ κοχλίας *hæc cochlea*, ὁ χάρτης *hæc charta*, ὁ γαυσάπης *hæc gauſapa.* Quã
C Priſciani locus vellem Antonio Auguſtino viro doctiſſ. veniſſet in mentem, quum ſuam de nomine Pandectarum ſcriberet ſententiam: profectò vir optimus remiſiſſet aliquid de acri contẽtione, qua probare nititur errare eos omnes qui Pãdectas fœmineo genere efferunt: ſed non primus Auguſtinus hic offendit. Cæterum an rectè Varro gauſapæ vocis analogiam ab o-
D rigine Græcanica repetat, alij æſtiment: mihi, ſimul & ea vox & rei ſignificatę vſus à Barbaris gẽtibus (Gallis fortaſſe) ad Rom. tranſiſſe videtur. Gloſſ. *Gauſapas* δερματικὸν μαλλωτόν. Alibi, *Gauſarus*, ἐνδρομίς lege *Gauſapus.* vnde putet aliquis nihil iſto loco eſſe mutandum.

ἐν Ἰκουικέλλοις) Lego Οὐερκέλλοις. Vercellas & Geographi & hiſtorici commemorant.

πλησίον Ἰκτουμούλων) Saltem Ἰκτουμούλα. Sed de hoc loco quærendum amplius. Deinde puto legendum καὶ πρότερον καὶ νῦν. At prior interp. longè aliter.

E ἀεὶ ἔχουσι φρουρήσεως ἄξιον) Liuius hoc docet cum alibi, tum lib. xxxix. vbi præter alia hæc ſcribit, *In Liguribus omnia erant quæ militem excitarent: loca montana & aſpera, quæ & ipſis capere labor erat, & ex præoccupatis deiicere hoſtem: itinera ardua, anguſta, infeſta inſidiis, &c.*

μάλιστα δὲ κατανοῆσαι ὥς φησι Ποσειδώνιος) A Poſidonio ergo habet Diodorus quod ipſe nos celat, οἱ δὲ αἰτ, τὴν γῆν ἐργαζόμενοι, τὸ πλεῖστον πέτρας λατομοῦσι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τραχύτητος. Studioſus lector cui hæc curæ, conferat quæ ibi ſcribuntur à Diodoro de Liguribus, cum Li-
F uianis, locus eſt libro v. Sunt & apud Tacitum non diſſimilia libro ii. Hiſtoriarum.

Ῥεῖ δ᾽ ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ὀρῶν ὁ Τίβερις) Plin. *Tiberis antea* Tybris appellatus, & prius Albula, è media ferè longitudine Apennini finibus Aretinorum profluit: vide cætera.

μέχρι πόλεως Σινυέσσης) Infra Σινυέσση. Plin. *Sinueſſa* extremum in adiecto Latio. Aliter omnino Ptol. qui & Σινύεσσαν in ora Campaniæ recenſet, & inter μεσογείους eiuſdem Campaniæ aliam Σούεσσαν, quam & Plin. appel-
G lat Sueſſam. Vide infra.

καὶ Σαβῖνοι) Sabini enim ſupra Latinos porriguntur ad Tiberin vſque.

καὶ τῶν Σαυνιτικῶν ὀρῶν) Supra Campaniam ſiti ſunt Samnites, quorum fines ad Frentanos vſque & Daunios porriguntur.

μέχρι Λευκάνων καὶ Πευκετίων προσελθεῖν) Lege, μέχρι δ᾽ Λευκανίας καὶ Πευκετίων προσελθεῖν.

τοὺς Τυρρηνοὺς ὑπ᾽ αὐτοῖς τοῖς ὄρεσι τοῖς περικλείουσιν ἐκ τῆς Λιγυστικῆς τὴν Ἀδρίαν) Sẽſus eſt, Tyrrenos terminari ab Apenninis montibus qui montes Hetruriã ambiunt, ab infero mari ad ſuperum porrecti. Ad vtrunque igitur mare pertinent Tuſci: quod verum eſſe Liuius teſtis lib. v. *Non vniuerſa ait, Hetruria tantum terra marique pollens, atque*

quæ inter duo maria latitudinem Italiæ obtinens.

καὶ Τυῤῥηνοί) Vide Feſtum.

ἀπὸ τοῦ Τυῤῥηνοῦ τοῦ Ἄτυος) Feſtus, *Tyrrhenos Etruſcos appellari ſolitos ait Verrius, à Tyrrheno duce Lydorum.* De Aty vide eundem, Italia. & Dionyſ. Halicarn. libro primo vbi de Tyrrhenorum appellatione plura. Vide & Seruium.

¶PAG. 152. κλήρῳ Λυδὸν μὲν κατασχεῖν) A quo dicta Lydias vt ab eius fratre Tyrrheno Tyrrhenia. Dionyſ. ἀπὸ μὲν Λυδοῦ αὐτοῦ τοὺς μετ' αὐτοῦ τὴν πατρῴαν ἀρχὴν καταλαβόντας, καὶ ἀπ' αὐτοῦ Λυδοὺς τὸ γένος ὄνομα λαβεῖν, &c. Quod ait κλήρῳ, ſumit ab Herodoto, quẽ vide libro primo. Seruius ait, *Mæoniã prouinciam eſſe cuius dum breuitas duos fratres Lydum & Tyrrhenum ferre non poſſet, ex ſorte Tyrrhenus cum ingenti multitudine profectus partem Italiæ tenuit, & Tyrrheniam nominauit.* Mox. *Sanè illo tempore Tyrrheni dicti ſunt: poſt Tuſci à thure. Lydii autem à Lydo fratre qui in prouincia remanſerat.*

τῇ πλήθει ἀνθρώπων) hic non eſt contrahere, ſed cum alio σύνοικον ſiue mittere.

καὶ δώδεκα πόλεις ἔκτισε) Hetruriæ populos fuiſſe XII. paſſim loquuntur hiſtoriæ & Seruius annotat habuiſſe eam Lucumones XII. hoc eſt reges.

πόλεις γεγονυῖας ἐπιφανεῖς) vt & Cycnum: de vtroque Euſtath. περιηγ. ſec. Ilia.

τῇ θαλάττῃ χρῆσθαι λῃστρικῶς ἐπιθέντο) Tyrrhenos piraticam olim exercuiſſe & multi veteres teſtantur, & ex Ciceronis Hortenſio ait Seruius.

Δημάρατος ἀφικόμενος) Hiſtoriam pete à Dionyſ. Halicarn. lib. III.

καὶ ἀπαλῶς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων) Liuius de duodecim lictoribus. *Me haud pœnitet eorum ſententiæ eſſe quibus & apparitores, & hoc genus ab Hetruſcis finitimis, vnde ſella curulis, vnde toga prætexta ſumpta eſt, numerum quoque ipſum ductum placet.* Vide omnino Diodorum libro quinto.

καὶ σάλπιγγες) Inde dicta poetis Τυῤῥηνικὴ σάλπιγξ.

καὶ μαντικὴ) Augurum diſciplinam totam ab Hetruſcis habuiſſe Rom. è Cic. Liuio, Val. Max. Diodor. aliiſque multis notum eſt.

τὰ τοῖς Καιρετανοῖς πραχθέντα) Vide Liuium libro V. & Valer. Maxim. libro primo. Vterque aliter ac Strabo rem narrat.

πολιτείαν γὰρ δόντες οὐκ ἀνέγραψαν εἰς τοὺς πολίτας) A. Gellius paullò aliter. *Primos autem municipes ſine ſuffragii iure, Cærites eſſe factos accepimus: conceſſumque illis, vt ciuitatis Romanæ honorem quidem caperent: ſed negotiis tamen atque oneribus vacarent, pro ſacris bello Gallico receptis cuſtoditiſque.*

ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μὴ μετέχοντας τῆς ἰσονομίας) Et hoc aliter A. Gellius. *Hinc,* inquit, *tabulæ Cærites appellatæ verſa vice, in quas Cenſ. referri iubebant, quos notæ cauſa ſuffragiis priuabant.*

καὶ Πυθοῖ τὸν Ἀγυλλαίων) De Delphicis theſauris vide libro IX.

Ἄγυλλα γὰρ ἐκαλεῖτο) Vide Dionyſ. Halic. lib. III. & Stephanum. Ita appellatur ab Herodoto, Diodoro, Virgilio, Iuſtino aliis.

ἀπὸ τοῦ Καιρέα) Legendum, ἀπὸ τοῦ Καῖρε vt apud omnes legitur. In Steph. & Καῖρε reperies & Καίρα. Potes & vulgatam lectionem tueri cùm ſoleat Strabo iſta forma ſimilia efferre: ſic Teate paulo poſt dicit Τεατέα.

Πελασγῶν κτίσμα τῶν ἐκ Θετταλίας ἀφιγμένων.) Vide Halicarnaſſ. & lib. III. & lib. pr.

περὶ δὲ Πελασγῶν) Digreſſio elegans & neceſſaria de Pelaſgorũ gente vel gentibus potius, vt ait li. XIII. qui locus cũ iſto cõparandus. Vide etiã Dionyſiũ Halicarn. lib. pri. Thucidides lib. pri. autor eſt τὸ Πελασγικὸν ἔθνος multis aliis gentibus ſuam appellatiuuẽ cõmunicaſſe.

¶PAG. 153. καὶ γὰρ τὴν Κρήτην ἐποικῆσαι γεγόνασι) Diodorus lib. V. Μετὰ δὲ τούτους πολλαῖς γενεαῖς ὕστερον Πελασγοὶ πλανώμενοι διὰ τὰς συνεχεῖς στρατείας καὶ μεταναστάσεις, κατηντήκασιν εἰς τὴν Κρήτην. τῆς νήσου μέρος κατέσχον.

καὶ τὸ Πελασγικὸν Ἄργος Θετταλία λέγεται) Apud Homerum Iliad. β.

Νῦν δ' αὖ τοὺς ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον·

vide

A vide libro octauo. Æſchylus autem ὁ φιλόμηρος (vt & Soph.) hoc nõ ignorabat, quum fecit Regem Argiuum glorianrem ſuæ ditionis fines eſſe Strymonem & Pindum, ac Perrhæborum Pæonúmque fines: quem locum pauciſſimi intelligunt. Nos autem ſi Deus dederit, in noſtra illius poetæ editione explicabimus.

καὶ γὰρ τὴν Λέσβον Πελασγίαν εἰρήκασι) Herodotus Terpſichore, autor eſt Leſbum & Imbrum à Pelaſgis fuiſſe quondam habitatas.

B Ἀρχὸς δ' ἐκ τοῦ περὶ Μυκήνας Ἄργους φησὶν ἐν Ἱκέτισι Δαναίσιν τὸ γένος αὐτῶν) Perlege Æſchyli fabulam. Nihil reperies quò hæc referas. nuſquam enim Pelaſgorum ibi fit mentio. Quare legendum puto τὸ γένος αὐτοῦ. videlicet Πελασγοῦ. de quo Heſiodus in præcedentibus verſibus. Nam Æſchylus Pelaſgum Argis tunc regnantem cum aduenere Danaides, indigenam facit.

Τοῦ γηγενοῦς γάρ εἰμ' ἐγὼ Παλαίχθονος
ἶνις Πελασγός, τῆσδε γῆς ἀρχηγέτης.

De Pelaſgis vt dixi ne γρῦ quidem: quæ res mouit me aliquando
C vt putarem hæc omnia è margine libri in cõtextum irrepſiſſe, quum ad locum Euripidis qui mox ſequitur fuiſſent annotata. Nam quia de Danao fit ibi mentio videbatur aliquis ſuperiora verba annotaſſe, quum reſpiceret iſta Æſchyli, de Danaidibus.

κέλομαι Ἄργος γαῖαν, ὅθεν δὴ
γένος ἡμέτερον.

Nunc aliter cenſeo: præſertim quum veteres codices hæc retineant.

περὶ Λῆμνον καὶ Ἴμβρον) De Lemno teſtatur Thucydides
D lib. IIII. & Herodotus lib. ſextu extremo. De Imbro libro quinto.

καὶ οἱ τὴν Ἀτθίδα συγγράψαντες) Vide libro IX. Scripſerunt autem τὴν Ἀτθίδα, ſiue hiſtoriam rerum Atticarũ multi. vt Philochorus quem laudat Dionyſius, & Athenæus. Androtion quem Pauſanias. Hellanici quoque Ἀτθίδα citari video à Grammat. Citatur et Ameleſagoræ Atthis.

πελαργοὺς ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν κληθῆναι) Obſcura huius appellationis mentio apud Heſychium Πελαργικόν. & in-
E fra libro IX.

εἰς μὲν ἐν Πίσας ἀπὸ Λούνης) Conſule Itinerarium Antonii: cui quando parum hac in parte cum Strabone conuenit, eius verba apponere ſuperſedebo.

καλοῦσι δ' οἱ Ἕλληνες σελήνης λιμένα καὶ πόλιν) At Stephanus Σελήνην ait eſſe, πόλιν Τυῤῥηνίας. Lunæ portum ita laudat Silius Italicus lib. VIII.

Tunc quos à niueis exegit Luna metallis
Inſignis portu, quo non ſpatioſior alter
Innumeras cepiſſe rates, & claudere pontum.

F *Lunai portus* meminit Ennius apud Priſcianum. Ptol. Λούναν & σελήνης ἄκρον facit diuerſa.

εἰς Κόσσαν) Videtur ſimplici σ ſcribendum, vt apud nonnullos Lat. Poetæ enim priorem corripiunt. Rutilius,

Cernimus antiquas nullo cuſtode ruinas,
Et deſolatæ mœnia fœda Coſæ.

Apud Priſcianum legitur *Copſa.* Virgilius *Coſas* dixit,

Quique vrbem liquere Coſas.

Quod ait Seruius poetica factum licentia: quum Strabo
G habeat Κόσσαν, paulò poſt. vt & Ptol. Κόσσα eius Steph. meminit alia eſſe videtur.

¶PAG. 154. καὶ τὴν ξυλείαν) Thucydides ξύλωσιν appellat, Ariſtot. τὴν περὶ τὰ ξύλα ὕλην. Lat. *materiam.*

ὁ Μάκρας ποταμός) Omnes fluuium Macram in hoc tractu recenſent. χωρίον nemo quod meminerim. Plin. *Macra Liguriæ finis.* quod autẽ in Ptol. eſt Μακράλλα librariis opinor acceptum id ferendum.

ὁ δὲ Πῖσα κτίσμα ἐστὶ τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ) Vide Plin. Iuſtinum, & Seruian. Rutilius, de Piſis,

Alpheæ veterem contemplor originis vrbem,
Quam cingunt geminis Arnus & Auſur aquis.
Conum Pyramidis coeuntia flumina ducunt,
Intratur modico frons patefacta ſolo.

H 7

Sed proprium retinet communi in gurgite nomen,
Et pontum ſolus,ſcilicet Arnus adit.

hæc plane explicant illa ſequentia, ἀνὰ δὲ ποταμῶν μεταξὺ κατ' αὐτὴν τὴν συμβολὴν, ἄρτι τὸ καὶ αἴσαρος. vbi fortaſſe Αὔσαρος vel αὔσαρος eſt legendum. Quod autem ait de μετεωρίσει horum duorum fluminum ad confluentes, falſum puto: neque enim Rutilius id tacuiſſet. Ariſtoteles tamen hoc refert lib. θαυμ. ἀκουσ. Θαῦμα δὲ, inquit, καὶ τοῦτο περὶ τὴν Λιγυστικὴν, φασὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ποταμὸν εἶναι, οὗ τὸ ῥεῦμα ἀπομετεωρίζεσθαι καὶ ῥεῖν, ὥστε τοὺς πέραν μὴ ὁρᾶσθαι. Idē de ſieto Siculo tale quid narrat quod minus mirandum eſt.

ποταμοὶ γίνονται περὶ πλαδαροὶ ὄντες) Eleganter ποταμοὶ ὄντες γίνονται. Sic interdum Græci loquuntur, Naumachius,

μηδὲ χρυσὸν δ' ἐμάσσε πολὺς ἰοι, μηδὲ μὰλ' ἰδεῖν.

ἐὰν τοὺς ὁμιλοῦσαν βασίλεια κατασκευαζομένων Πηρίας) Iterum hoc notat ipſe eodem lib. Varro lib. pr. R.R. *Fructuoſior eſt certè fundus propter ædificia, ſi potius ad antiquorum diligentiam, quam ad horum luxuriam dirigas ædificationem: Illi enim faciebant ad fructuum rationem, hi faciunt ad libidines indomitas.* Paulo poſt, *Nunc contra villam vrbanam, quam maximam & politiſſimam habeant dant operam: ac cum Metelli & Luculli villis peſſimo publico ædificatis certant.* Eadem querela apud Plinium. quem lege lib. XVIII. cap. VI.

οὐδ' ἐπιτεταγμένοι περιχώρησαν τῷ πόλει) Epitome LXXXIX. *Volaterras quod adhuc in armis erat obſeſſum in deditionem accepit.*

διὸ καὶ δοκοῦμεν μόνην τῶν Τυρρηνίδων) Idem etiam Plinio videtur, *Populonium*, inquit, *Hetruſcorum quondam, hoc tantum in littore.* Idem & libellus ille habet qui Catonis nomen præfert.

θυννοσκοπεῖον ὑπὸ τῷ ἄκρα) Thynnos piſcatores obſeruabant, vel in aliquo prominenti in mare promontorio, vnde iocus Ariſtophanis Equit.

ὅστις ἀφ' ὧν τὰς Ἀθήνας ἐκκυκήσας βοῶν,
κἀπὸ τῶν πετρῶν ἄνωθεν τοὺς φόρους θυννοσκοπῶν.

vel è ſumma trabe quam in vado defigebant, quod indicat Philoſtratus Iconum pr. σκοπιωρεῖται, loquit, τις ἀφ' ὑψηλοῦ ξύλου, ταχὺς μὲν ἀριθμῆσαι, τὴν δ' ὄψιν ἀγαθός. Vide Ael. & Str. lib. pr.

ὡσεὶ τριάκοντα σταδίους) Vel hic vel apud Plinium, quem vide, in numerorum notis puto peccatum.

ὥσπερ καὶ τῆς Κύρνου) Idem ait Diodorus Sicul. lib. V.

¶ PAG. 155. *τὸν αἰθάλην τὸν ἐκ τῆς Αἰθαλίας*) Æthaliam ait Diodo. dictam ἀπὸ τοῦ πλήθους τοῦ κατ' αὐτὴν αἰθάλου. σίδηρον γὰρ ἔχει πολλὴν σιδηρῖτιν, ἣν τέμνουσιν εἰς τὴν χωνείαν καὶ κατασκευὴν τοῦ σιδήρου. Plinius, *Ilua cum ferri metallis, circuitu C. M. à Populonia X. à Græcis Aethalia dicta.* Rutilius in Itinerario,

Occurrit Chalybum memorabilis Ilua metallis,
Qua nihil vberius Norica gleba tulit.

ὁ γὰρ δυνάμενος συλλειφθῆναι ἀπὸ ἑκάστου κατεργαζόμενος ἐν τῇ νήσῳ) συλλειφθῆναι non eſt vt putat interpres liquari, ſed cogi in ſtrictutas vt Latini loquuntur. Seruius, de Ilua, *Varro & aliud dicit, naſci quidem illic ferrum, ſed in ſtricturam non poſſe cogi, niſi tranſuectum in Populoniam Tuſciæ ciuitatem.* Vides eandem ſententiam à Varrone totidem verbis efferri. Quare rectè Gloſſarium optimum *Strictura*, συλλειμμένον, ἢ τὸ ἀπὸ τοῦ σιδήρου πάλιν ὥσπερ συντεθῆναι. Grammatici quoque Græci docent nos Αἰθαλίαν inſulam id nominis inueniſſe ab hac iſtius vocis notione, quum nautæ varia ferri fruſta quæ in ea reliquerant poſtea reperiſſent in vnum coiſſe & fuiſſe conflata, hoc eſt ἐκ τῆς ἀναδόσεως τοῦ πυρὸς λελειφθέντα. Stricturas autem quid Latini vocent, vide apud Virg. interpretes in illud,

——ſtriduntque cauernis Strictura Chalybum.

Prudentius,

Decoquat in maſſas feruent ſtrictura ſecures.

Rutilius de Ilua,

Non Biturix largo potior ſtricturæ camino,
Nec quæ Sardonio ceſpite maſſa fluit.

καὶ τὰ ἐργάσματα σιδηροῦς πάλιν) Virgilius,

——at

——Inſula inexhauſtis Chalybum generoſa metallis. vbi notat Seruius. *Plinius Secundus dicit, cum in aliis regionibus effoſſis metallis terra ſunt vacua, apud Iluam hoc eſſe mirum, quod ſublata renaſcuntur, & rurſum de iiſdem locis effodiuntur.* Ariſtoteles quoque in libro περὶ θαυμ. ἀκουσμ. idem ſed paulò aliter refert: Porrò renaſcuntur præter commemorata à Strabone, etiam alia aliis locis, vt in Italia ſaxum in exitu paludis Reatinæ, & alia marmora in lapidicinis teſte Plinio. de metallo bituminis apud Apolloniatas renaſcente, vide lib. VII.

λιμὴν Ἀργῷος ἀπὸ τῆς Ἀργοῦς) Diodorus Sicul. lib. IIII. quo loco Argonautarum iter pluribus deſcribit, hunc portum Aethaliæ Ἀργῷον vocatum fuiſſe ait ἀπὸ τῆς νεὼς, καὶ μέχρι τοῦδε τῆς χειρὸς διαμένειν αὐτοῦ τὴν προσηγορίαν.

ἀπὸ τῶν ἀποσπλεγγισμάτων παγέντων) Ariſtoteles περὶ θαυμας. ἀκουσμ. ait Græcos inſulæ Aethaliæ incolas referre, in littore reperiri calculos varii coloris, quo fuerint infecti. ἀπὸ τῶν στλεγγισμάτων ὧν ἐποιοῦντο ἀλειφόμενοι οἱ Ἀργοναῦται. Vide locum.

καὶ ὕδωρ τὸ τυχὸν καταβάλλουσιν ὑφ' αὐτῶν μεταφέρεσθαι) Non aqua magis contraria igni quam iſti ἀνδράσι repugnāt Diodori verba, Corſica mancipia ita laudantis, τὰ δὲ ἀνδράποδα τὰ Κύρνια διαφέρειν δοκεῖ τῶν ἄλλων δούλων, εἰς τὰς κατὰ τὸν βίον χρείας, φυσικῶς ταύτης τῆς ἰδιότητος παρακολουθούσης.

καὶ Χάραξ καὶ Ἐνικονίαι) Aliter has Diodorus appellat, ὑπάρχουσι δὲ, inquit, ἐν αὐτῇ καὶ πόλεις ἀξιόλογοι δύο, καὶ τούτων ἡ μὲν Κάλαρις, ἡ δὲ Νίκαια προσαγορεύεται. Ptolemæus qui diligentiſſimè Corſicam deſcripſit neutram nominat aut non hoc certè nomine.

φησὶν ὁ χωρογράφος) Ecquem intelligat Strabo quoties τὸν χωρογράφον citat (citat autem ſæpe) alias pluribus quæremus. Nunc tantum dicemus, neque Eratoſthenem intelligi, neque Polybium, neque Artemidorum. Per miliaria autem dimenſus erat orbem iſte χωρογράφος vt ex omnibus locis intelligimus, qui ex eo afferuntur.

μίλια ρξ) Apud Plinium Corſicæ longitudo dicitur eſſe M. paſſ. CL. latitudo maiore ex parte L. Minus etiā in Sardinio dimenſione conuenit.

Σαρδὼ δὲ μῆκος) Sardiniæ formam antiquum nomen indicat: Ichnuſa enim prius à ſimilitudine veſtigii humani eſt appellata. autores, Ariſtoteles, Salluſtius, Plinius, Claudianus, & Silius Italicus,

——compreſſique gurgite terras
Enormes cohibet, nudæ ſub imagine plantæ.
Inde Ichnuſa prius Graiis memorata colonis.

Κάραλιν καὶ Σοῦλχοι) Mela, vrbium antiquiſſimæ, Calaris & Sulchi. Inde Caralitani & Sulcitani Plin. Apud Ptol. eſt Κάραλις πόλις καὶ ἄκρα, & Σοῦλχοι λιμήν. Apud Steph. Σολκοὺς πόλιν ἐν Σαρδοῖ reperies, & Κάρβαλιν neſcio an mendoſè pro Κάραλιν. Idem alibi ita ſcribit, Σύλκοι πόλις ἐν Σαρδοῖ, Καρχηδονίων κτίσμα. Claudianus,

Pars adit antiqua ductas Carthagine Sulchos.

νοσερὰ ὁ τόπος τοῦ θέρους) Silius Italicus,

Serpentum tellus pura ac viduata venenis
Sed triſtis cœlo, ac multa vitiata palude.

Martialis,

Nullo fata loco poſſis excludere, cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia eſt.

Claudianus eleganter cauſam expreſſit huius rei,

——quæ pars vicinior Afris
Plana ſolo, ratibus clemens: quæ reſpicit Arctos
Immitis, ſcopuloſa, procax, ſubitiſque
Fluctibus inſanos infamat nauita montes.
Hinc hominum pecudumque lues, hinc peſtifer aer
Sæuit, & excluſis regnant Aquilonibus Auſtri.

καὶ μάλιστα ἐν τοῖς εὐκαρποτάτοις χωρίοις) Mela, *Cæterum fertilis, & ſoli quàm cœli melioris, atque vt fecunda ita pene peſtilens.*

Ἰολαεῖς προσαγορευόμενοι) Diod. Ἰολαείους appellat, & Ἰολάους. Eum lege lib. ὑπομνημ. V. & lib. IIII. vbi de Iolao pluribus.

lao pluribus. Meminit & Ariſtoteles in Admirandis.

ἐν ἱερῷ ἢ φοίνικας ἐπικρατοῦντα) Diodorus ergo Siculus imponit nobis cum negat ſuperari potuiſſe à Phœnicibus & Rom. Sardos. διὸ καὶ, inquit, ἐσχηκότων μὲν Καρχηδονίων ... ταῦτα Ῥωμαίων πολλάκις πολεμούντων τούτοις τὴν ἐλευθερίαν διεφύλαξαν. De Rom. ſciunt omnes eſſe falſiſſimum.

Ταράτοι, Σοσσινάτοι) Ptolemæus qui Sardiniæ populos diligenter recenſet, neque Taratos, neque Soſſinatos, neque Balatos, neque Aconitas, ac ne Diagebras quidē vllos nominat. Σολκιτανοὶ fortaſſe fuerint quos ille Σολκιτανοὺς appellat. Βάλαροι fortaſſe qui Καλαριτανοὶ πολιν habitant.

ἐν σπηλαίοις οἰκοῦντες) Diodorus de Iolaenſibus, qui ſunt Sardi montani, κατασκευάσαντες δ' οἰκήσεις καταγείους, καὶ τὴν τῆς ζωῆς διαγωγὴν ἐν τοῖς ὀρύγμασι ποιούμενοι, τοὺς ἐκ τῶν πολέμων κινδύνους ἐξέφυγον.

¶PAG. 156. τοῦτο ἢ ἐπιπλεῖον τοῖς ἐν τῇ περαίᾳ Πισάταις) Lege cum vetet. cod. τοῦτο δὲ ἐπιπλεόντας τοῖς ἐν τῇ π.

οἱ τρίχα φύοντες αἰγείας ἀντ' ἐρίας κειμ) Libro XVII. vna voce feliciter αἰγοτριχοῦς pro φύον τρίχα αἰγείαν ἀντ' ἐρίας.

καλοῦσι δ' ἢ Μούσμωνες) Plinius, *Eſt & in Hiſpania, ſed maxime Corſica, non maxime abſimile pecori, genus muſmonum, caprino villo quam pecori velleri propius.*

ἐν ταῖς διφθέραις θωρακίζονται) Maſtrucatos inde Sardos Cicero appellat, vt doctiſſ. Turnebus obſeruauit.

μίλια σ) Plinius habet ducenta milia. hoc eſt μίλια σ.

Κοσσαν πόλιν) Vide paulo ante. Libri ſcripti habent, Κόσσα πολισμα.

λιμένα δ' Ηρακλέους λεγόμενον) Rutilius in Itiner. poſtquam de Coſa egit, ſubiicit,

Haud procul hinc petitur ſignatus ab Hercule portus.

ὁ τῆς βαλάνου μῦθος) de qua glande dictum eſt lib. III.

ἀπὸ ἢ τῶν Κοσσῶν εἰς Ωστίαν) Plinius hunc tractum ſic ita deſcribit. *Coſſa Volcientium, à pop. Romano deducta, Grauiſcæ, Caſtrum nouum, Pyrgi, Caeretanus amnis, & ipſum Caere intus M. paſſ. quatuor, Agylla à Pelaſgis conditoribus dictum: Alſium, Fregenæ.* Ptolem. ita, Κόσσαι, Γραουίσκαι, Κάστρον νέον, Πύργοι ἄλσιον. Rutilius in hoc ὁδοιπορικῷ à ſe prætervecta ait hæc oppida, *Alſium, Pyrgos, Caere, Caſtrum nouum, Centum cellas, Grauiſcas, Coſſam.*

ἀπὸ ἢ τῶν Πύργων εἰς Ωστίαν σ ξ) Antoninus parum variat. Nam vult eſſe interuall. M. P. XXXIIII. hoc eſt ſtad. CCLXXII.

καὶ Ἄλσιον) Ptolem. Ἄλσιον.

Βλεραντοι) Ptol. Βλήρα. Quare lego Βλερανοί. Idem φερεντῖνον habet non Φερεντῖνον Plin. Ferentinum.

καὶ Νέπιτα) Ptol. Νέπιτα. Latinis Nepet & Nepete, vnde Νεπέτην dixit Dionyſ. Hal. vt Præneſte, Πραίνεστος. Apud Steph. perperam, Νέπετος. Grammatici Latini docent veram lectionem Latinæ vocis eſſe Nepet.

τε πιστοσαμένων) Deſunt paucula quædam verba. Senſus erit non incommodus ſi legas, πρὸς ἢ καὶ πεπιστωμένων: vel quod malim, πρὸς ἢ ἐφ' ἓν πεπιστωμένων. De bellis Rom. aduerſus Veientes & Fidenates res etiam pueris nota.

οἱ Τυρρηνοί φασί τοὺς Φαλερίους ἀλλὰ Φαλίσκους) Atqui Liuius Falerios & Faliſcos eoſdem facit. Vide libro V. vbi Falerioum ſiue Faliſcorum vrbem obſidet Camillus. Apud Diodorum φαλίσκων πόλιν reperio ἐκ τοῦ φαλίσκων ἔθνους. Apud Plin. Faliſca Coloniæ nomen eſt, Argis orta quæ cognominatur Hetruſcorum. Stephanus, φαλίσκος πόλις Ἰταλίας ἄποικος Ἀργείων.

οἱ ἢ ἰδιόγλωσσον συμβαλίσκων λέγουσι) Hermolaus Barbarus vir ſummus, iampridem hunc locum ita emendauit, οἱ δὲ αἰκὶ φαλίσκων λέγουσι, quemadmodum apud alios Æqui Faliſci leguntur Virgilius,

Hi Feſcenninas acies, Aequóſque Faliſcos.

Silius Italicus,

Hos iuxta Nepeſina cohors Aequíque Faliſci.

quanquam non deſunt qui de iſtis locis aliter ſentiāt.

πρὸς Ὀκρικλων) Lege Ὀκρίκλον. Steph. Ὀκρικολα, πόλις Τυρρηνίας. Sic infra.

Φηρωνία πόλις) Φηρωνίας ἄλσος, Lucum Feroniæ & Ptol. in mediterraneis Hetruriæ recenſet. Sed à doctis viris iampridem annotatum eſt, variis Italiæ locis fuiſſe Feroniam cultam: cuius meminere Dionyſ. Halicarn. Virgil. Horatius, & Silius Italicus. Soracte conſtat montem eſſe apud Irpinos haud procul à Flaminia.

ἐν μεσογαίᾳ χιλίοις σταδίοις) Veteres codices χιλίοις καὶ διακοσίοις. In duobus non erant illa ἐν μεσογαίᾳ.

τίφη τε καὶ πάπυρος ἀνθήλη τε) In voce τίφη meræ tenebræ interpretibus: prior vertit *cremium* audacter: poſterior *typhos* Latino cœlo inauditos nobis obtrudit. Lege τύφη τε. Τύφη quid ſit ex his Dioſcoridis potes intelligere, cap. DXXXIX. Τύφη, φύλλον ἀνίησι κυπείρῳ ὅμοιον, καυλὸν λεῖον, ὁμαλόν, ἐπ' ἄκρῳ περικείμενον ἄνθος πυκνὸν καὶ ἐκπεταννύμενον· ὃ καλοῦσιν ἔνιοι ἀνθήλην, vbi habes etiam de voce ἀνθήλη: magnus autem huius ἀνθήλης Romæ vſus, primum ad circum, (vnde tomentum circenſe dictum eſt) deinde ad alia. Martialis,

Tomentum concisa palus circenſe vocatur:
Hæc pro leucomo ſtramina pauper emit.

¶PAG. 157. ὅπη Κιμινία) Virgilius. lib. VII.

Et Cimini cum monte lacum. Vide Seruium.

Meminit Ciminij lacus & Vibius Sequeſter, qui & montem Ciminium in Hetruria memorat.

καὶ ὁ περὶ Κλάνιν) Ex iſto amnis videtur Clanis exire & ad Tiberin merces deferre. Clanis enim Cluſium præterlabebatur. Strabo.

Σαβάτα) Silius Italicus lib. VIII.

Quique tuos Flauina focos, Sabatia quique
Stagna tenent, Cimináque lacum, qui Sutria tecta
Haud procul & ſacrum Phœbo Soracte frequentant.

ἡ πρὸς Ἀρρητίῳ ἤδη Τρασουμέννα) Omnino ita legi debet. Traſymenus lacus prope Arretium eſt & Cortonam, quas eſſe vicinas vrbes inuicem certiſs. eſt. Annibal autem viam tenuit, quæ inter Traſymenum eſt & Cortonam quam Polybius Κυρτώνιον appellat. Sic ille libro tertio, ὁ γὰρ μὲν Ἀννίβας ἅμα μὲν εἰς τοὔμπροσθεν ὡς πρὸς τὴν Ῥώμην πορείας διὰ τῆς Τυρρηνίας εὐώνυμον μὲν πόλιν ἔχων τὴν προσαγορευομένην Κυρτώνιον, καὶ τὰ ταύτης ὄρη, δεξιὰ δὲ τὴν Τρασουμέννην καλουμένην λίμνην. Eadem Liuius, quem adi libro XXII.

Πολλὰ ἢ καὶ τῶν θερμῶν) Diſtingue & lege, πολλὰ ἢ καὶ τῶν θερμῶν ὑδάτων ἀφθονία καθ' ὃ Τυρρηνίαν ἄστ' ἀπὸ τὸ πλησίον εἶναι τῆς Ῥώμης οὐχ ἧττον εὐανδρεῖ τῶν ἐν Βαΐαις. De Baiis paullò poſt.

Σαρσίνας) Hanc nominat Silius Ital.

——his Sarſina diues
Lactis, & haud parcè Martem coluiſſe Tudertes.

Hæc Plauto patria, vnde Sarſinas appellatur.

ὁ Αἶσις ποταμὸς) Vide ſupra. Ptolem. Æſis vrbs eſt Vmbrorum. vnde Æſinates Plin. De Ginguno monte probo quod Xylādro viderur, Iuginos Plinianos ab eo eſſe denominatos, vt vel hic ex Pl. ſit emēdandus; vel cōtra: quāquam hæc coniecturis tantum nituntur. Iuginā & Silius meminit.

ὅπη Ὀκρίκλοι) Ptolem. Ὀκρίκουλον, Stephano Ὀκρικολα. Plin. Ocriculani Vmbri.

καὶ Νάρνα δι' ἧς ῥεῖ ὁ ποταμὸς) Lego Ναρνία vt apud Stephan. & Ptol. Silius Italicus lib. VIII.

——& duro monti per ſaxa recumbens
Narnia.

De opido & eius flumine ſic Claudianus.

Celſa dehinc proſpectans Narnia campum
Regali calcatur equo, rarique coloris
Non procul amnis abeſt vrbi qui nominis auctor.

Seruius, *In via Flaminia eſt ciuitas Narnia in montibus poſita, quibus ſubeſt Nar flumen qui Tiberino commiſcetur.*

ὅπη Κάρσεολοι) Scribe Καρσέολοι vt paullò poſt. Ptol. Καρσέολοι. Carſeolanos Plin. refert. Liuius Carſeolos opidum.

παρ' ἣν ῥεῖ ὁ Τενέας) Fluuius paruus, vt ex Silio intelligitur, *——Narque albeſcentibus vndis*
In Tybrim properans, Teneaque inglorius humor.

Φηρωνία

Tlniam ſcribunt vulgò apud Plin. & Silium.

ϰ̀ Αἴσιν ϰ̀ Καμέρτη) Ptolemæus, Αἴσιον, Καμαῤῥον Νουκερία κολωνία. Idem paullò poſt Σπολήτιον habet.

Αμερία τε ϰ̀ Τυδερδίλλας πόλις) De hoc tractu vide quæ doctiſſimè vt omnia ſummus vir Ioſephus Scaliger ſcribit ad Propertium. Idem, monſtrum lectionis Τυδερδίλλας ita corrigit, ϰ̀ Τόδερ ἐρυμνὴ πόλις, quemadmodum apud Silium,

Sed domus haud obſcura Tuder, motúſque per Vmbros
Bellator populos.

eſtque omnino ita legendum: aut certè ἐρυμνὴ πόλις. Nam & ille locus natura fuit munitos in colle ac loco edito ſitus, & Strabo huiuſmodi locos ſolet ἐρυμνοὺς appellare: quæ vox plus quam duodecies in hoc autore occurrit: quod teſtatur Silius Italicus lib. v i.

——colles Vmbros atque arua petebat
Annibal, excelſo ſummus quo vertice montis
Deuexum lateri pendet Tuder.

Sed ἐρυμνὴν legit etiam prior interpres.

ϰ̀ Εἰσπίλλον ϰ̀ Ιτουρον) Plin. Hiſpellum. Prol. Ισπελλον. De Itoro nihil nunc ſuccurrit.

ϰ̀ Ιτουρον, πλωτοὶ τούτῳ δὲ τ̃) Lego πλωτῷ τ̃ τ' ἤδη. Nā ita paſſim loquitur. Lib. i i i i. ϰ̀ οἱ Ιάποδες ϰ̀ τοῦτο ἤδη ὁ τῶν ἡμερον Ιλλυριῶν. Lib. x v i i. ϰ̀ Χερρόνησος φρούριον, πλωτῷ τ' ἤδη τ̃ Αλεξανδρείας, & ſexcentis aliis locis.

Αρχαῖοι μὲν ἐν τοῖς Νεγαίδῃσι ταῦτα) Querunt eruditi viri, quęnā ſint iſta Latinorū Νεγαίδῃσι ſed fruſtra quærūt, nū quā reperturi: Qui corſi meminerit quę paullò antè docuit Geographus, nō dubitauit locū eſſe corruptū & ita emēdandū, τὰ δ' ἐν Ἰδῃσι ταῦτα. Gentes hæ, ſunt Sabini & Vmbri, de quibus nunc ſermo eſt inſtiturus. Sabinos autem & Vmbros incipere à Tiberi & Hetruria, porrigique ad montes Apenninos vt hic dicitur, cui ineunt illa ſuperius poſita, παραβέβληνται δὲ πως τῷ ποταμῷ μὲν ϰ̀ τοῖς Τυῤῥηνοῖς κατὰ πλάτος, ἀλλήλοις δὲ κατὰ μῆκος, ἀνέχουσι δὲ πρὸς τὰ Απέννινα ὄρη τὰ πλησιάζοντα τῷ Αδρίᾳ, προῦχοι μὲν Ουμβρικοί, μετὰ δὲ τούτους Σαβῖνοι.

¶Pag. 158. ϰ̀ τὸ ἐν Κουτισκυλίαις ψυχρὰ ὕδατα) Certiſſimum eſt legendum eſſe ἐν Κωτιλίαις. Lacum Cutilienſem Varro vocat: de eo lacu præter Plinium (quem de vtillarum aquarum conſule) Feſtus, *Cutiliæ lacum appellatur, quod in eo eſt inſula Cotilia nominata à Græcis.* Dionyſ. Halicarn. libro primo, Κοτυλίαν vocat & ait eſſe ἄβατον. Eum lege.

οἱ Φόρουλοι πέτρα) Forulos vicum Liuius vocat.

ἦν δὲ πόλις ἐπίσημος) Steph. Κύρις μητρόπολις Σαβίνων. Vide Feſtum, Ouidium, Liuium & alios, & iterum Stephanum Κύρις.

Τρηβοῦλα τε) Legendum Τρεβοῦλα, hanc, *Mutuſcam* Virgilius appellat;

Et et; manus omnis oliuiferaque Mutuſcæ.

vbi *Eretum* & *Mutuſcam* ſiue *Trebulam* coniungit poeta, vt hîc Strabo, Τρηβοῦλα τε ϰ̀ Ηρητον. Mutuſcam autem Virgilio Trebulam eſſe, & Seruius admunet rectè, & ex Plinio intelligere poſſumus, qui Trebulanos Mutuſcæos cognominari annotat, ac Nomentanis facit vicinos vt Strabo. Quare errare videntur doctiſſimi viri, qui de his aliter cenſent.

φησὶ δ' ὁ συγγραφεὺς Φάβιος) Q. Fabium Pictorem intelligit quem ſæpè laudant rerum Rom. ſcriptores Polybius, Liuius, Dionyſius, Halic. alij.

Αἶκοι γὰρ ϰ̀ οἱ λοιποὶ) Infra Αἰκοῖοι dicuntur. Apud hiſtoricos, ferè hos populos reperies coniunctos. De Hernicis præter alios vide Seruium.

Αδροφύγος τε οἱ περὶ αὐτὴν τ̃ Ρώμης) Dionyſium Halicarn. lege.

οἱ τ̃ ἀρχαίαν Αρδέαν ἔχοντες) Vide Stephanum. Meminere Ardeæ Virg. v i i. Dionyſ. Halic. Liuius & alij ἀρχαιολογίας ῥωμαϊκῆς ſcriptores: quæ quia omnibus hodie notiſſima ſunt, verba eorum parcam aſcribere.

κατὰ τὰς τὰς εἰς Λαύρεντον) Virgilius,

——Laurentia tecum
Littora.

Ad quem

A Ad quem locum conſule interpretes.

ἐν τετταράκοντα ϰ̀ εἴκοσι σταδίοις) Seruius ait v i i i. millib. à mari eſſe remotum.

κτίσαι πόλιν) Vide poetæ interpretē ad illud carmen,

Multa quoque & bello paſſus dum conderet vrbem.

ἐνταῦθα Ρωμαῖοι σὺν τοῖς Λατίνοις) Ferias Latinas intelligit in monte Albano celebrari ſolitas.

τῶν γραφομένων πεντάνιον) Cur dicat νέων pete ab A. Gellio lib. x i i i i. cap. vltimo.

B ὕστερον δὲ τετρακοσίοις ἔτεσι) Imo trecentis. Virgilius,

——regnumque a ſede Latini
Transferet & longam multa vi muniet Albam.
Hic iam ter centum totos regnabitur annos,
Gente ſub Hectorea: donec regina ſacerdos
Marte grauis geminam partu dabit Ilia prolem.

Ad quem locum vide Seruium: itémq; chronologos.

¶Pag. 159. τ̃ δὲ Ρώμου) Epitome Ρώμου quomodo ſcribi malim. nam Romus non eſt alius à Romulo: teſte Seruio. Non ignoro tamen plerunque apud Græcos ſcri-

C bi Ρωμύλος ϰ̀ Ρῶμος.

ὁ πρὸς αἵρεσιν μᾶλλον ἢ πρὸς ἀνάγκην) Ideo nonnulli putant deſertas dici terras à poeta, lib. i i i.

Diuerſa exilia & deſertas quærere terras
Auguriis agimur Diuum.

ἀνθρώπους τοὺς συνοικήσοντας) Epitome, συνοικίσαντας.

ϰ̀ Λαβῖνον) Epitome, Λαβικόν. Puto legendum Λαβικοί. Labicos ſiue Lauicos opidum & Lauicanos paſſim veteres Rom. hiſtoriæ memorant.

τότε μὲν πολίχνια, νῦν δὲ κῶμαι ϰ̀ κτίσεις ἰδ.) Rutilius poe

D ta elegantiſſimus,

Alſia prælegitur tellus, Pyrgíque recedunt,
Nunc villæ grandes, oppida parua prius.

ad verbum, νῦν μὲν κτίσεις ἰδιωτῶν, πρὶν δὲ πολίχνια.

κτίσεις ἰδιωτῶν) Lego cum Epit. κτήσεις.

ἣν καλοῦσιν ἀμβαρουίαν) Legendum ἀμβαρουΐαν. Ambarua le enim ſacrificium voluit dicere. Lege quæ de his ſcripſit Scaliger ad Feſtum Amtermini.

μεταξὺ δὲ τ̃ ἄκρας ϰ̀ τ̃ Καπιτωλίου) Dionyſius Halicarn. τὸ γὰρ μεταξὺ χωρίον τοῦ τε Καπιτωλίου ϰ̀ τ̃ ἄκρας ὃ καλεῖται

E νῦν κατὰ τὴν Ρωμαίων διάλεκτον, μεθόριον δυοῖν δρυμῶν &c.

ἐπηγγείλατο ἱερὰ ἀγῶνα ἱππικὸν) Cōſualia vocant. Liuius primo, alij.

συνελθόντων δὲ πλείστων πολλῶν) Legebam πλείστων πολλῶν. Sed poſtea obſeruaui veram lectionem eſſe in Epitome. Lege igitur, συνελθόντων δὲ πολλῶν, πλείστων δὲ Σαβίνων, ita & prior interp. itémque ſoceri codex.

μόνος ἄρξαι ἑκὼν τῶν Κυρίτων) Quis vnquam regnauit ἄκων? Lege ἐκλήθησαν οἱ Κυρῖται, vel vt in Epit. ἐκλήθησαν Κυρῖται.

F Αρκάδων λέγουσι φυλὴν τὴν ἀποικίαν ὑπ' Εὐάνδρου) Virgilius,

Arcades his oris, genus à Pallante profectum,
Qui regem Euandrum comites, qui ſigna ſecuti
Delegere locum, & poſuere in montibus vrbem,
Pallantis proaui de nomine Pallanteum.

Vide Dionyſ. Halic.

ἣν ϰ̀ νῦν ἔτι φυλάττουσι τῷ Ηρακλεῖ) Idem teſtatur Halicarnaſſ. Eſt autem Potitiorum & Pinariorum ſacerdotium.

G Καρμέντην μετονομασθεῖσαν) à carminibus inquit Seruius. Vide Plut. Κεφαλ. ῥωμ. l v i. huius ſacra Carmentalia vocabant. Ouid. Faſt. primo.

ϰ̀ πόλις Απιόλα) Steph. Απιόλα πόλις Ιταλίας. De eius diruitione & concrematione Dionyſ. Halic. lib. i i i.

τ̃ Σύεσσαν εἷλε) L. Tarquinium Volſcos fudiſſe & viciſſe autores ſunt Liuius, Dionyſ. Halicar. & alij. Sueſſæ ἅλωσιν lege apud Dionyſ.

¶Pag. 160. ἐπιχώριά τι ὄντα) Lege ἐπιχώριά τι ὄντα, ex ſcriptis.

ὕστερον δὲ πολίχνιον συστάντος) Id bellum à Tullo Hoſtilio rege geſtum eſt: deſcribitur à Liuio libro primo, & Dionyſ. Halicar. libro i i i.

τ̃ ἀστείων πόλεων) Veteres libri τ̃ ἀστειοτάτων, quam lectio-

lectionem ſimiles loci confirmant.

μέχρι Κιρκαίων μόνον) Lege *πρότερον δὲ μέχρι Κιρκαίων μόνον ἐξήνεσε τὴν ἐπίδοσιν.* Anguſtiſſimi fuere primò agri Latini fines: poſtea autem aucti ſunt: ſed Circeios vſque tantum. nunc, inquit, pertinet Latinus ager ad oppidum Sinueſſam. Negatio hìc quoque ineptè reperita à fine vocis *Κιρκαίων* quæ totum locum turbabat: quare vel *διχόνοιας* hinc debuit *ἀνθρώπων* ab interp. Plinius idem ſignificare voluit cum ſcripſit, *Et vltra Circeios Volſci, Oſci, Auſones, vnde nomen modo Latii proceſſit ad Lirim amnem.* Nam Sinueſſa haud procul ab amne Liri: Idem paulò ante reſtatus erat Latium antiquum fuiſſe à Tiberi Circeios. Cum hæc ſcripſiſſem, eandem poſtea lectionem reperi in optimo codice Stephanico. vt iam dubitationi non ſit locus.

καὶ Σαυνιτῶν) Legendum *Σαυνιτῶν*.

τὸ δὲ Καίκουβον ἑλῶδες ὄν, ἀριστότατον ἀμπελον τρέφει) Plinius, *Antea Cæcubo erat generoſitas celeberrima in paluſtribus populetis ſinu Amyclano: quod iam intercidit & incuria coloni locique anguſtia.* Idem libro XVII. *Cæcubæ vites in Pontinis paludibus madent.* De Cæcubo vino malè meritus Nero vt idem Plin docet.

ταύτη Ὠστία πόλις ἀλίμενος διὰ τὴν πρόσχωσιν) Τὰ Ὤστια ſolet hic dicere quam alij *τὴν Ὠστίαν*. Dionyſius Halic. lib. III. *ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἀγκῶνι πόλιν ὁ βασιλεὺς ἐτειχίσατο, ἣν ἀπὸ τῆς συμβαινούσης ὀστίαν ὠνόμασεν, ὡς δ᾽ ἂν ἡμεῖς εἴποιμεν θύραν.* Feſtus: *Oſtiam vrbem ad exitum Tiberis in mare fluentis Ancus Martius rex condidiſſe, & feminino appellaſſe vocabulo fertur.* Quod ait Oſtia eſſe *ἀλίμενον διὰ τὴν πρόσχωσιν* repugnat Dionyſius, cuius hac de re verba operæpretium fuerit attexere. *ὅς ποιεῖ ὅρμον κατασκευάζειν οὐδὲ ταῖς ἐμβολαῖς αὐτοῦ, λιμένι χρησαμένους αὐτῷ τῷ τοῦ ποταμοῦ στόματι. ἐκδιδοῖ γὰρ εἰς πολὺ τὸ πέλαγος πλατὺς ὢν, καὶ κόλποις λαμβάνει μεγάλους ὅμοια τοῖς κρατίστοις τῶν θαλαττίων λιμένων. ὃ δὲ μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις, οὐκ ἀποκλείεται τὸ στόμα ὑπὸ τῆς θαλαττίας θινὸς ἐμφραττόμενον.* Vide reliqua Idem Dionyſius affirmat Tiberis oſtium vnum eſſe *γόνιμον*, quo mare ingrediatur, At Rutilius ita ſcribit,

Tum demum ad naues gradior qua fronte bicorni
Diuiduus Tiberis dexteriora ſecat.
Læuus inacceſſis fluuius vitatur arenis:
Hoſpitis Aeneæ gloria ſola manet.

ὁρίζονται μετεώρως ἐν τῷ σάλῳ τῆς ἀναλήψεως) Lege *ὁρμίζονται*. Hoc ita Dionyſius exprimit, *αἱ δὲ μείζους* ſcilicet naues, *πρὸ τοῦ στόματος ἐπ᾽ ἀγκυρῶν ταῖς ποταμηγοῖς ἀπογεμίζονται τε καὶ ἀποφορτίζονται σκάφαις.*

μέχρι τῆς Ῥώμης σταδίους ρϛ) At Plinius Romam ait à mari abeſſe XVI. M. P. quare vide num legendum ſit *ρλ*. Antoninus à Plinio non variat: ſed in eius codice Noctis pro Oſtiis editur perperam.

Ἄντιον ἀλίμενον καὶ αὐτὸ πόλις) Liuius tamen, *Antium propinquam opportunam, & maritimam vrbe Coloniam deduci poſſe.* *opportunam*, *ἀλίμενον*. De Antio ſcribit Stepha. fuiſſe cum *Ἀνθεια* appellaretur, & alio loco *Ἄνθειον* habet per θ non τ vide & in *Ἄντιον*

Διοσκούρων ἱερὸν ἱδρ.) Igitur Antii fuit Caſtorum quondam ædes, poſtea Oſtiæ, teſte Ammiano lib. XIX. *Tertullus*, inquit, *apud Oſtiam in æde ſacrificat Caſtorum* } *tranquillitas mare molliuit.*

εἶτα Λαουίνιον) Lauinium & Laurentum opida diuerſa facit, tum ſibi inuicem tum Romæ propinqua. ſic Antoninus.

Ab vrbe	
Oſtiis	M. P. XVI.
Laurento	M. P. XVI.
Lauinio	M. P. XVI.

At Seruius Lauinium & Laurentum eiuſdem opidi nomina eſſe diuerſa author eſt. Sed lege quæ de his tribus Laurento Lauinio & Lanuuio duo doctiſſimi viri Hermolaus Barbarus & Carolus Sigonius ſumma diligentia obſeruarunt, ille in Pli. hic in Liuium. Steph. Laurentum vocat *Λώρεντον*.

τὸ Κιρκαῖον ὄρος) *Κιρκαίαν* vocat Dionyſius. oppidum vicinum

A vicinum Latini Circeios. Dionyſius non aliter quàm *Κιρκαίαν*.

ὄρος νησίζον θαλάττῃ τε καὶ ἕλεσι) Dionyſius libro IIII. de Circæa, *ἔστι δὲ χερρονησίζουσα ἄκρα ὑψηλὴ ἐπικειμένη τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει, ἔνθα λόγος ἔχει Κίρκην τὴν Ἡλίου θυγατέρα κατοικῆσαι.* Lycophron,

———*μακεδνὰς ἀμφὶ Κιρκαίου νάπας.* Seruius, *Qui nunc Circeius mons à Circe dicitur, aliquando vt Varro dicit, inſula fuit, nondum ſiccatis paludibus, quæ eam diuidebant à continenti.*

B Vide eundem ad lib. VII. & Plinium.

¶ PAG. 161. *ἔχει δὲ πολίχνιον καὶ Κίρκης ἱερὸν*) Lego, *ἔχει δὲ καὶ πολίχνιον καὶ Κίρκης ἱερὸν, καὶ Ἀθηνᾶς βωμόν.* quomodo videtur prior interpres in ſuis codicibus reperiſſe. *ἔχει* autem videlicet *τὸ ὄρος*. Circen à Circeienſibus fuiſſe cultam religioſe, teſtis eſt locupletiſſimus Cicero De nat. Deo. III.

Στόρας ποταμὸς καὶ ἐπ᾽ αὐτῷ ὕφορμος) Satis conſtat Storam eſſe Aſturam Plinii: ergo *ὕφορμος* eſt eiuſdem nominis inſula quæ ad eius fluminis oſtia à Plinio com-

C memoratur. nam quia parua erat & vix nomine inſulæ digna, ideo *ὕφορμον* vocauit: Seruius non inſulam ſed opidum vult fuiſſe. Similis omnino locus lib. VI. *ἐγγὺς δὲ καὶ Μέταυρος ποταμὸς, καὶ ὕφορμος ὁμώνυμος.*

τὸ Πωμπτῖνον πεδίον) Dionyſius Halicarnaſſ. de Circeis loquens, *ἀπὸ τοῦ Πωμπτίνου πεδίου μεγίστου τῶν περὶ τὸ Λάτιον, καὶ τῆς συναπτούσης αὐτῷ θαλάσσης ἐκ τοῦ ἐγγύς*

τὴν δὲ συνεχῆ ταύτῃ πρότερον μὲν Αὔσονες) Sic Plinius *Vltra Circeios Volſci, Oſci, Auſones.*

κατά τινα ἀγῶνα πάτριον) Of. os Ludos putat intelligi

D magnum illud noſtræ Galliæ ornamentum Adrianus Turnebus.

Ταρρακίνα πόλις) Steph. *Ταρρακινὰ πόλις Ἰταλίας.* Ptolemæo *Ταρρακίνα*. Idem Stephanus *Ταρρακίνην* aliam habet.

πρότερον καλουμένη Τραχινὴ) Vocata eſt & Anxur aliquando teſtibus Plin. Feſto & Seruio.

πρόκειται δ᾽ αὐτῆς μέγα ἕλος) Plin. *A Circeiis palus Pomptina eſt, quem locum XXIII. vrbium fuiſſe Mutianus ter Coſ. prodidit. Deinde flumen Vfens, ſupra quod Tarracina oppidum, lin-*

E *gua Volſcorum Anxur* dictum: Rectè ergo Xylander *Αὔφιδον* in Auſentem mutauit. de Pomptinis paludibus lege Epit. Liuii XLVI. & Tacitum.

Ὁρμίαις λεγόμενον πρότερον διὰ τὸ εὔορμον) Feſtus paullò aliter *Formiæ oppidum appellatur ex Græco velut hormiæ, quod circa id crebræ ſtationes tutaque erant*: non enim ait Hormias fuiſſe aliquando vocatum id oppidum, vt noſter ſcribit. Plinius, *Oppidum Formiæ, Hormiæ dictum, vt exiſtimauere antiqua Læſtrygonum ſedes.*

τὰ γὰρ κοῖλα πάντα Καιέτας οἱ Λάκωνες προσαγορεύουσι) La-

F cones *Καιέτας* ſiue *Καιάδας* vocant barathra & foſſas, in quas cadauera eorum qui publico ſupplicio fuerant affecti, proiiciebant: Thucydides de Pauſania, *καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν, οὗπερ τοὺς κακούργους ἐμβάλλειν εἰώθεσαν.* ... Heſychius, *Καιάτας, ὀρύγματα.* Ab hac ergo voce placet Straboni Lacones ſinum Caietam nominaſſe: quod mihi quidem vt ingenuè fatear parum probatur. Virgilius aliam nominis cauſam affert, quam nec Strabo prætermiſit,

Tu quoque littoribus noſtris Aeneia nutrix

G *Aeternam moriens famam Caieta dediſti.*

Et Grammatici aliam comminiſcuntur: volunt enim *ἀπὸ τοῦ καίειν* dici: quia ibi incenſæ ſunt naues Troianorum. Diodorus autem *Καιήτην* poſtea appellatum eſſe portum tradit, qui prius ab Æeta, *Αἰήτης*. Locus eſt lib. IIII.

σπήλαια ὑπερμεγέθη) Plinius quoque Speluncæ locum commemorat.

ταύτης δ᾽ εἰσὶ μεταξὺ καὶ Σινοέσσης) Sic Antoninus in deſcriptione viæ Appiæ.

Formis	
Minturnis	M. P. VIIII.
Sinueſſa	M. P. VIIII.

Κλάνις δ᾽ ἀνάλογον πρότερον) Vide num apud Plin. ita

ſit legendum. *Colonia Minturnæ Liri amne diuiſa, Glani quondam appellato.* vulgò, Glanico appellato. Stephanus annotat duo in Italia hoc nomine fuiſſe flumina: Nos tria reperimus. Primus eſt hic, qui alio & recentiori nomine Liris appellatur. Secundus eſt in Campania vt ille ait. de quo Virgil.

Talem diues arat Capua & vicina Veſeuo
Ora iugo, & vacuis Clanius non æquus Acerris.

hunc fluuium qui annotant à Stephano Glanium quoque appellari, falluntur. Eius & Lycoph. meminit,

Γλάνις τε ῥεῖθρα δίξεται τὴν ξὴν χθόνα.

De tertio ſic ille ſcribit, ἔστι καὶ Ἰταλίας τρίτος ποταμὸς περὶ τὸν Τίβεριν ποταμόν. Rectè. De hoc fluuio Plinius in Tiberis deſcriptione, *Nec abſpiſcias corriuatus, emiſſusque nauigabilis ſicuti Tinia & Glanis influentes in eum.* Strabo infra docet Clanim hunc Cluſij, quæ erat Etruriæ vrbs magna, alluiſſe ad Tiberim properantem.

εἰς ἄλσος ἱερὸν τιμώμενον σφόδρα) Non dixit cui eſſet ſacrum hoc nemus: Marica autem fuit. de qua lege Virgilij interpretes iſto loco,

Hunc Fauno & Nympha genitum Laurente Marica.

Horatius III. Carm. XVII.

Qui Formiarum mœnia dicitur
Princeps & innantem Maricæ
Littoribus tenuiſſe Lirim.

Meminit & Plutarchus in Mario τῆς Μαρίκης ἄλσος Minturnenſium.

Πανδαταρία καὶ Ποντία) Plin. *Aduerſum* Formias Pontiæ: In Puteolano autem ſinu Pandataria.

πόλεις ἐν τῷ ὄρει) Vide Antoninum.

ὁ δὲ Καικοῦβος καὶ ὁ Φουνδανός) Lege Plinium lib. XIIII.

καὶ ὁ Στατανός) Sic rectè Xylander emendauit ex Plinio. Aldi codex Σπάρανος malè.

ἐν Σετίνῳ κόλπῳ) Ita emendauit Xylander. Libri autẽ veteres & prior interpres habent Σετίνῳ. Aldi codex Σετίνοις. vnde putabat Sigonius legendum eſſe σίνοις: Strabonem enim vocem Latinam vſurpaſſe. quod mihi non probatur.

¶PAG. 162. κύριοι τοῦ βελτίονος ὄντες) Non fuit in eorum poteſtate eligere & ſequi quod ipſis videretur optimum.

ἀρχὴν μὲν προϊστᾶσι) Vrbem Romanam à paruis initiis in tantam amplitudinem veniſſe, quanta fuit Strabonis temporibus, omnes rerum Rom. ſcriptores, præſertim autem Liuius & Dionyſius Halicarnaſ. docent: noſtra verò ætate quæ de eius ſitu, & incrementis hic ait Strabo, ita diligenter à doctis viris ſunt explicata, vt malim lectorem ad eorum doctiſſima ſcripta reiicere, quam pauca quædam tantum delibando, deſiderium harum rerum excitare potius quam explere.

ἐφάνη συνδρομή τις ἀγαθῶν ἅπασιν διαφερόντως ὑπερβάλλουσα) Liuius συνδρομὴν ἀγαθῶν indicat, apud quem ita loquitur Camillus, *Non ſine cauſa Dij hominéſque hunc vrbi condendæ locum elegerunt: ſaluberrimos colles, flumen opportunum, quo ex mediterraneis locis fruges deuehantur, quo maritimi commeatus accipiantur: mare vicinum ad commoditates, nec expoſitum nimia propinquitate ad pericula claſſium externarum: Regionis Italiæ medium. ad incrementum vrbis natum vnice locum.*

τοῦτο δὲ ξύλοις) Italiam multi veteres eo nomine commendant: & poëtæ græci πολύδενδρον, ideo appellant. Archeſtratus,

Τὸν δὲ λάβραξ τὸν χλωρὸν ἐν Ἰταλίᾳ πολυδένδρῳ

Alcibiades apud Thucydidem, τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολλὰς ναυπηγησάμενοι, ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα.

αἱ ἀδιαλείπτως πλεόντων) Lege ἀδιαλείπτως.

ἄλλος ἐξ ἄλλου) Videtur alludere ad Homeri carmen quod rurſus fecit lib. vltimo de Alexandria loquens, magis perſpicuè.

πρὸς ἕω μὲν ἀνίων) Plinius, *At ex altera parte Anio in monte Trebanorum ortus, lacus tres amœnitate nobiles qui nomen dedere Sublaqueo, defert in Tiberim.*

πρὸς μὲν τοὺς ἐμπρησμοὺς συντάξας στρατιωτικὸν ἐκ τῶν ἀπελευθέρων τὸ βοηθῆσον) Dio lib. LV. Τοῖς δὲ ἀγορανόμοις τοῖς κωμάρχοις τὴν τῶν ἐμπρησμῶν διαφυλακὴν ἐπέτρεψεν, ἐξακοσίους σφίσι δούλους δούς. Paulo poſt, ἐπειδὴ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ πολλὰ τῆς πόλεως πυρὶ διεφθάρη, ἄνδρας τε ἐξελευθέρους ἑπταχῇ πρὸς τὰς ἐπικουρίας αὐτῆς κατελέξατο, καὶ ἄρχοντας ἱππέας αὐτοῖς προσέταξεν. Suetonius, *Aduerſus incendia, excubias nocturnas vigileſque commentus eſt.* Neque tamen putandum eſt, quod videtur exiſtimaſſe Strabo, ante Auguſtum nullo modo huic rei à Rom. fuiſſe prouiſum. Paulus ICᵗᵘˢ. *Apud vetuſtiores incendiis arcendis triumuiri præerant: qui ab eo quod excubias agebant, nocturni dicti ſunt: interueniebant nonnunquam & Aediles & tribuni plebis. Erat autem familia publica circa portam, & muros diſpoſita. vnde ſi opus eſſet euocabatur. Fuerant & priuatæ familiæ, quæ incendia vel mercede vel gratia extinguerent. Deinde Diuus Auguſtus maluit per ſe huic rei conſuli.* Vide totum tit. D. de officio præf. Vigilum.

καὶ κωλύσας ἐξαίρειν τὰ νέα οἰκοδομήματα) Hoc poſtea ab aliis imperatoribus eſt correctum: quemadmodum de Nerone ſcribit Tacitus lib. XV. & de Traiano Sex. Aurelius. *Quibus omnibus Traianus per exquiſita remedia plurimum opitulatus eſt, ſtatuens, ne domorum altitudo ſexaginta ſuperaret pedes, ob ruinas faciles.*

στρώσεις ὁδῶν) ὁδοστρωσίας vocant Græci ICᵗⁱ. Vide Harmenopulum. Eſt autem antiquiſſimum Rom. inſtitutum vias curare ac ſternere, quod olim Cenſorum munus fuiſſe multis locis Liuius indicat. lib. autem XLI. ita ſcribit. *Cenſores vias ſternendas ſilice in vrbe, glarea extra vrbem ſubſternendas, marginandáſque, primi omnium locauerunt.* Vide Plutarchum in C. Graccho. De Auguſto lege Suetonium & Dionem. Iſta autem tria quæ hìc commemorâtur ὁδῶν στρώσεις, ὑδάτων εἰσαγωγαί & ὑπόνομοι quanti conſtiterint Romanis teſtatur Dionyſius lib. III. τρία γοῦν, inquit, ἐν τοῖς μεγαλοπρεπεστάτοις κατεσκευάσθαι τὴν ῥώμην, ἐξ ὧν μάλιστα τὸ τῆς ἡγεμονίας ἐμφαίνεται μέγεθος, τάς τε τῶν ὑδάτων ἀγωγὰς τίθεμαι, καὶ τὰς τῶν ὁδῶν στρώσεις, καὶ τὰς τῶν ὑπονόμων ἐργασίας.

καὶ ὑδάτων εἰσαγωγῆς) Vide Iulii Fron. de Aquis quæ in vrbem influunt libellum ſtatim initio.

ἐκκλύζειν τὰ λύματα τῆς πόλεως εἰς τὸν Τίβεριν) Dionyſius cloacas definit, τάφροι δι' ὧν ἐπὶ τὸν Τίβεριν ὀχετεύεται πᾶν τὸ συρρέον ἐκ τῶν στενωπῶν ὕδωρ.

¶PAG. 163. ἐκκοπάς τε λόφων, καὶ ἐγχώσεις κοιλάδων) Ad vias complanandas ac muniendas vtrumque neceſſarium eleganter D. Lucas, πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας.

αἱ δ' ὑπόνομοι συννόμῳ λίθῳ κατακαμφθέντες) Locus turpiter corruptus. Prior interpres legit συννόμῳ. Legendum συννόμῳ λίθῳ κατακαμφθέντες. Quid ſit συννόμος λίθος dicemus libro vltimo. vbi eandem vocem Straboni & Heliodoro reſtituemus κατακαμφθέντας ὑπονόμους dixit, vt κατακαμφθείσας ψαλίδας lib. XVII. κατακαμφθεισῶν ψαλίδων διὰ μονολίθων ὑποβαλλόντων τὸ μέγεθος.

ἐνίους ἁμάξαις χόρτου ποραδὰς τοῖς ὁδοῖς ὑποδέχεσθαι) Malim ἀναπλήσαι. quam eſſe veram lectionem adducor his Plinii verbis vt fere credam. lib. XXXVI. vbi de cloacis à Tarquinio Priſco factis loquitur, *Amplitudinem cauis eam feciſſe proditur, vt vehem fœni largè onuſtam tranſmitteret.* Non ignoro tamen legibus Ro cautũ eſſe ne quis aquam propius parietes duceret. ſed prior expoſitio magis placet.

ὧν πλείστην ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο Μάρκος Ἀγρίππας) Dio lib. XLIX. accuratè refert quæ ab Agrippa in Ædilitate facta ſunt. Ita locus ille incipit, πάντα τὰ οἰκοδομήματα τὰ κοινά, πάσας δὲ τὰς ὁδούς, μηδὲν ἐκ τοῦ δημοσίου λαβὼν ἐπεσκεύασε, τούς τε ὑπονόμους ἐξεκάθηρε &c. vide locum. Plin. lib. XXXVI. *A M. Agrippa in ædilitate poſt Conſulatum, per meatus corriuati ſeptem amnes, curſuque præcipiti torrentium modo rapere atque auferre omnia coacti.* Hanc Agrippæ laudem nec Sueto. in Auguſto, nec Iulius Frontinus prætermiſerunt. De templis, porticibus, arcubus, ac reliquis publicis ædificiis quibus Pompeius, Cæſar, Auguſtus & cæteri qui illis temporibus vixerunt, Romam ornarunt,

ornarunt. lege Suetonium, Dionem, ac Tacitum.

καὶ κίρκῳ) Quid eſt circo ſe exercere, aut quid appellat circum? Circum enim qui Romæ appellent, nō eſt obſcurum: verùm id nihil hùc facit. In veteribus libris legitur κρίκῳ: vt κρικηλασίας genus exercitationis Oribaſio deſcriptum videatur intelligere: niſi quis ad diſcum hæc putet referenda.

τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ βάθους) Locus mendoſus.

τὸ Μαυσώλειον καλούμενον) Suetonius in Auguſto. *Reliquias in Mauſoleo condiderunt. Id opus inter Flaminiam viam ripámque Tiberis, ſexto ſuo conſulatu extruxerat: circumiectáſque ſiluas & ambulationes in vſum populi tum iam publicarat.*

ἡ μὲν τὰ πρὸς θαλάττῃ) Appia, quæ à porta Capena incipit.

ἡ δὲ τὰ πρὸς τῇ Σαβίνῃ) Valeria, cuius initium à Tibure.

μεταξὺ Τύσκλου πόλεως) Tuſclum & Tuſculum Græci Latinique ſæpe dicunt: ſed Latini Tuſculum potius, Græci ſæpius Τούσκλον: ſic Ἄσκλον pro Aſculo: Algidi meminit Ouidius, & Polyb. Pictarum, Antoninus.

εἶτα συμβάλλει) Etiam Anton. admonet Latinam viam intrare in Lauicanam.

¶ PAG. 164. σταδίους) Scribo σταδίοις & ita veteres.

ἢ καὶ ὁ σταδίοις) Antonini ſumma parum variat.

Ab vrbe,
Ad Quintanas M. P. XV.
Ad pictas M. P. X.

Sunt omnino M. P. XXV. ſtadia autem CC.

φερέντινον φρέγελλαι) Ptol. Φαβρατερία φερέντινον.

Ἀκούινον μεγάλη πόλις) Lego vt apud Ptol. Ἀκούινον. Latinis Aquinum. Silius,

———*atque viris ingens exhaurit Aquinum.*

Ἰντεράμνιον ἐν τῇ συμβολῇ δυεῖν π.) Inde nomē, Interamna. Varro.

Τὸ γὰρ Τίανον τὸ καλούμενον Σιδικινόν) Teanum duplex fuit, Sidicenum & Teanum Appulum: vtriuſque meminit Strabo, Plin. alij.

Β. Σετία τε) Lego Σετία vt apud Ptol. & Latinos omnes: præterea Steph. Σετία, πόλις Ἰταλίας.

ὁ δὲ τὸ σταλτικώτατον καλούμενος) Plinius, *Nam quod Signiæ naſcitur, auſteritate nimia continendæ vtile aluo, inter medicamina numeratur.* Priſcianus Signium hoc oppidum nominat, & vinum Signinum, non Signium. Stephanus quoque Σιγνία ait, πόλις Ἰταλίας ὡς Στράβων πέμπτῳ τὸ ἐθνικὸν Σιγνῖνος, vbi pro πέμπτῳ conſtat legendum eſſe πέμπτῃ: præterea vel ex Stephano emendandus Strabo, vel contra. Habent autem veteres σταλτικώτατον & καλούμενον iidem pro λεγόμενον.

καὶ Σίνουα Τεγγιάνον τε καὶ Οὐελίτραι) Rectè quidem Σίνουα emendauit eruditus interpres: ſed quid fiet altera voce non minus corrupta Τεγγιάνον? Ferdinandus Pintianus Hiſpanorum decus, putabat legendum eſſe, *Sueſſa, Cloſtra, Antium*, quod equidem probare nequeo: Nam quæ de Antio dicta ſunt ſuo loco, ea omnino obſtant. Carolus autem Sigonius vt à Theodoro Cantero clariſſimo viro mihíque amiciſſimo accepi, putabat legendum καὶ Σίνουα τὸ Πωτίνον, de quo docti viri iudicent.

καὶ Οὐελίτραι) Stephan. Βέλιτραι πόλις Ἰταλίας, ἐν Ῥώμῃ ἀποτέρω.

καὶ τὰς πόλεις τὰς ἄρτι λεχθείσας παρασκευῆς πρὸς τὴν ἰσχὺν) Lege cum codice Stephanico, καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἄρτι λεχθείσαις, παρασκευὰς πρὸς τὴν ἰσχύν. plana & perſpicua ſententia.

λατόμιον ἔχουσαι ὑπουργὸν τῇ Ῥώμῃ) Tacitus Annal. XV. *Aedificiáque ipſa certa ſui parte ſine trabibus, ſaxo Gabino Albanoque ſolidarentur: quod is lapis igni imperuius eſt.*

καὶ Κηρεάτας) Sic habent etiam ſcripti. Sed quis vnquam huius loci vnquam meminit? Suſpicor eſſe oppidum Plinio Cernetum dictum: vtut à Strabone id fuerit elatum.

ὅθεν τὸ κάλλιστον ἔλαιον) Plinius, *Principatum in hoc quoque bono obtinuit Italia toto orbe, maximè agro Venafrano, eiuſque parte*

A *parte qua Licinianum fundit oleum.*

κατὰ τὸ ὁμώνυμον αὐτῇ π. λ.) Plin. *Vulturnum oppidum cum amne.* Vibius Sequeſter. *Vulturnus Campaniæ, a quo oppidum iuxta Puteolos Vulturnum.*

Αἰσερνία καὶ Ἀλλιφαί) Ptol. Æſerniam & Alliphanam Samnitum oppida nominat, Plin. Allifanos.

καὶ πόλεις Κουβουλτερία) Vide an hùc pertineant Plinio in hoc tractu dicti Cubulterini.

Τίβουρ μὲν) Ptolem. Τίβουρ. Vide Stephan.

B Βαλανεῖα καὶ περίπατοι) Legendum περίπατοι eadem forma, qua locus περιπατητήριος alibi dicitur vt monuimus.

τὰ Ἄλβουλα καλούμενα ψυχρὰ ὕδατα) Plinius. *Iuxta Romam Albulæ aquæ vulneribus medentur.*

¶ PAG. 165. τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ Λάβανα) Ita legitur in omnibus codicibus, ſed placet Scaligero, vt legatur Λάβικα.

Πραίνεστος δ' ἐστὶν ὅπου τὸ τῆς Τύχης ἱερὸν ἐπίσημον χρηστηριάζον) Præneſtinæ Fortunæ multa mentio apud veteres, vt & ſortium Præneſtinarum: ſed nemo pluribus rem

C explicuit quam Cicero ipſe, quem vide lib. de diuinatione II.

ἀπὸ δὲ Ῥώμης Πραίνεστος μὲν καὶ διακοσίους) hoc eſt ſtad. ducenta, ſiue M. P. XXV. quod verum eſt. Antoninus,

Ab vrbe
Gabios M. P. XV.
Præneſte M. P. XI.

Τίβουρ δ' ἐστὶν ἐκ τῆς Ῥώμης ρ. ξ.) Antoninus tamen M. paſſ. XVI. tantum ponit: niſi in numerorum notis peccatum eſt.

D Πραίνεστον γοῦν Πολυστέφανον καλοῦσι πρότερον) Plinius paullo aliter: *Præneſtum vrbe quondam Stephane dicta.* & aliter Stephanus, de Tibure ſic ſcribens, αὕτη πολυστέφανος ἐκαλεῖτο πρότερον.

οὗ νῦν ἐμπεσὼν Μάριος πολιορκούμενος ἀπέθανεν) Marij filium intellige, de quo in vita patris Plutarchus. Epitom. lib. LXXXVIII. *C. Marius Præneſte obſeſſus à Lucretio Aſella Syllanarum partium viro, cum per cuniculum captaret euadere, ſeptus ab exercitu, mortem ſibi conſciuit in ipſo cuniculo, cum ſentiret ſe euadere minime poſſe.*

E πλεῖστον τὸ δυσχερὲς πρὸς ἀγαθοῦ τιθέντες) Scribe meo periculo τὸ δυσχερές. Aliæ inquit vrbes laudantur ſi loco natura munito fuerint ſitæ, Præneſtinis hæc multorum malorum cauſa. quàm frequenter iſta vox in hoc autore occurreret paullò antè monui: Ita autem ſcripſiſſe Strabonem iſto loco & prior interpres teſtis ſit, & (quod plus apud me valet) ipſa ſententia quæ ita prorſus poſtulat, vel me tacente docere poſſit. Adde quod ita eſt in codice Stephanico.

τὸ μὲν Λανούιον πόλις) Prior interpres Λαουίνιον vel Λαβίνιον legit: quod cur improbaret Xylander, cauſa

F fuit nulla: Ita enim eſſe legēdum, ſciunt qui Lauinium & Lanuuium quo loco ſita fuerint habent cognitum: quod diligentiſſimus vir Sigonius iampridem docuit. Eum conſule.

τῆς ἐξ Ἀρικίας ἀναβαίνουσιν) Malim τοῖς ἐξ Ἀρικίας ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν.

λέγουσι δ' εἶναι ἀφίδρυμά τι τῆς Ταυροπόλου) Seruius, *Oreſtes accepto oraculo carendi ſui oris cauſa cum amico Pylade Colchos petierat: & cum his occiſo Thoante, ſimulacrum ſuſtulit abſconditum faſce lignorum (vnde & Faſcelis dicitur, non tantum à face*

G *cum qua pingitur, propter quod & Lucifera dicitur) & Ariciam tranſtulit.*

καθίσταται γὰρ ἱερεὺς ὁ γενηθεὶς αὐτόχειρ) Seruius de Aricina Diana, *In huius templo poſt mutatum ritum ſacrificiorum, fuit arbor quædam de qua infringi ramum non licebat: Dabatur autem fugitiuis poteſtas, vt ſiquis exinde ramum potuiſſet auferre, monomachio cum fugitiuo templi ſacerdote dimicaret.* Ouidius,

Ecce ſuburbanæ templum nemorale Dianæ
Partáque per gladios regna nocente manu.

πελάγιον δὲ λίμνη περιέχουσα) Speculum Dianæ hunc lacum vocabant: de eo Virgil.

———*protinus omne*
Contremuit nemus, & ſyluæ intonuere profundæ.

Audit

Audiit & Triuiæ longè lacus.

Vibius Sequeſter, *Triuiæ lacus Aritiæ.* vbi fallũtur qui legunt *Africæ.* Viſitur & hodie ille lacus ac dicitur ab accolis, *il laco di Nemi*.

καὶ ἔστι λόφος καὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὸ ὕδωρ ἐκεῖ.) Templum hoc in edito loco fuiſſe etiam Silius Italicus teſtatur.

Iámque dies aderat profugis cum regibus altum
Fumat Aricinum Triuiæ nemus.

τούτων δ' ἐστὶ τὴν Ἐγερίαν.) Aſſentior ſummo viro Ioſepho Scaligero legenti τούτων δ' ἐστὶ Ἰουτούρνα. Iuturnam enim intelligit: qui fuit fons in eo tractu Iuturnæ Iouis pellici cognominis.

δαίμονός τινος ἐπώνυμον) Ægeriæ, vt rectè Xylander ait. Virgilius,

——Inſignem quem mater Aritia miſit
Eductum Aegeriæ lucis.

περὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἔχουσαι) Lego ἀνέχουσαι. & ita ſcripſi.

¶Pag. 166. ἱδρυται ἐφ' ὑψηλοῦ πάγου λέγων Φουκίνας πλησίον) Lege cum veteribus libris & interprete, quem ſecutus eſt rectè Xylander, ἱδρυται δ' ἐφ' ὑψηλοῦ πάγου ... καὶ λίμνη Φουκίνα πλησίον.

ὑπερπεσούσης) Lege μεταστάσεις. Senſus eſt, lacum Fucinum aliquando deficere, mox redite aquas: cuius rei duplicem affert cauſam. vel quia ſcaturigines aquarũ quæ ſunt in imo, ἀνωρισθεν locis aliis ſcaturiãt prioribus relictis ſalientibus: poſtea autem eoſdem repetant: & lacum ita efficiant: vel potius quod ſcaturigines iſtæ quæ aquas lacui ſuggerebant, ad tempus deficiant omnino, & rurſus poſtea impleantur, ac ſe in eundem lacum effundant.

καὶ πάλιν συνθλιβόντας) *atque ſtipantur* vertit Xylander. Sed ſi id voluit ſignificare cur dixit πάλιν? vertendum potius, *ac rurſus compreſſa erumpit aqua*, ſiue ſimpliciter, ac rurſus erumpit vel exprimitur. συνθλίβεσθαι propriè, in anguſtias redigi: hic eſt, arctatum erumpere. Sic apud Lucretium expreſſæ flammæ, pro expreſſione emiſſæ. Multa ita dicuntur, quæ paſſim apud vtriuſque linguæ ſcriptores occurrunt.

καὶ διὰ πόλεων) Veteres ἐπὶ habent, & mox ἐκλείπειν ac ῥεῖν.

ἐπὶ δὲ τὴν φυλάς τὰς πηγὰς) Aliter Plinius tradit, *Oritur aquæ Martiæ in vltimis montibus Pelignorum, tranſit Marſos & Fucinum lacum, Romam dubiè petens.* Hanc aquam iampridem ἐκδομηθεῖσαν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐκλιπεῖσαν reſtituit Romæ Agrippa. autor Dio.

καὶ διὰ τὸ ἀσφαλὲς) Lege ἀσφαλὲς quod rectè Xyl. vidit.

αἱ δὲ φυλακὲς ἐγένοντο πολλάκις) Liuius lib. xxx. *Conſulti inde patres regem in cuſtodiam Albam mittendum cenſuerunt,* & lib. xlv. *Patres cenſuerunt vt Q. Caſſius Perſea regem cum Alexandro filio Albam in cuſtodiam duceret.*

ἀπὸ τῆς Κελτικῆς ἱερῶν) Malim ὅρων.

ἔστι δ' ἡ Πικεντίνη) Manuſcripti Πικηνή.

ὥρμηνται δ' ἐκ τῆς Σαβίνης οἱ Πικεντῖνοι) Veteres libri οἱ Πικηνοί Plinius, *Orti ſunt à Sabinis voto vere ſacro.* Idem dixit & ſupra.

δρυοκολάπτου τὴν ὁδὸν ὑφηγησαμένου) Feſtus aliter, *Picena regio in qua eſt Aſculum, dicta quod Sabini cum Aſculum proficiſcerentur, in vexillo eorum picus conſederit.*

πῖκον γὰρ τὸν ὄρνιν τοῦτον ὀνομάζουσι) Vide Dionyſ. Hal. & quare ſit picus Marti ſacer quærit Plutarchus Κιφ. ῥωμ. xxi.

μέχρι Κάστρου) Ita etiam Ptolem. Ancona & Caſtro Picentinorum oram maritimam claudit. Plin. aliter.

κεῖται δ' ἐπ' ἄκρᾳ καμπτούσῃ. Anconæ ſitum Pomponius elegantiſſimè indicat, *Flumen Metaurus* atque Æſis & illa in anguſto illorum duorum promontoriorũ ex diuerſo coeuntium, inflexi cubiti imagine ſedens, ac ideo à Graiis dicta Ancon, inter Gallicas Italicáſq; gentes terminus inter eſt: hanc enim prægreſſos Piceni littora excipiunt. Quibus verbis excludi vides finibus Picenorum hanc vrbem.

ἔπειτα τὸ Φιρμανῶν κάστελλον) Plinius Caſtellum Firmanorum vocat.

A τὸ τῆς Κυπραίας ἱερόν) Plinio, Cupra oppidum. Ptolem. Κύπρα μαριτίμα.

Τρουεντῖνος ποταμὸς καὶ πόλις Pomponius, *Truentum id à flauio qui præterit ei nomen eſt.* Sic Plin. Ptolem. fluminis tantum meminit.

εἶτα καὶ Τρουεντῖνον καὶ ὁ Ματρῖνος ποταμός) Quid eſt obſecro Τρουεντῖνον? eruditus interpres id mõſtrũ interpretãdo omiſit. ſed aut nos ipſi nobis fallimur ſumus, aut feliciadmodũ coniectura locum emendauimus. Legendũ

B cenſeo εἶτα Κάστρον νέον, καὶ Ματρῖνος ποτ. quam equidem emendationem nõ e libris qui hic me deficiunt, ſed ex re ipſa habeo. Nam Truento oppido proximum aliud fuit quod Caſtrum nouum appellabatur: cuius frequens admodum in hiſtoriis mentio: vt veriſimile non ſit, prætermiſſum id à diligentiſſimo ſcriptore: ſere autem cum Truento ſolet coniungi vt hoc loco. Plinius, *Caſtrum nouum, flumen Batrinum, Truentum cum amne.* Antoninus quoque in deſcriptione itineris ab Ancona Brũduſium, hoc loco refert. Numanam, Potentiam.

C Caſtellum Firmanum, Caſtrum Truentinum, Caſtrum nouum, Adriam, Oſtia Aterni: & ſic alibi non ſemel. Quare dubium non poteſt eſſe ſcripſiſſe Strabonem vt nos emendauimus. Porrò Matrinus fluuius quem Strabo Caſtro nouo facit admodum vicinum is ipſe eſt meo iudicio quem Plinius Batrinum vocat, ſiue Barinum: ac putarem ſcripſiſſe Strabonẽ Βατρῖνος, cũ toties β & μ in antiquis libris reperiantur commutata: ſed ita habet Ptolem. quoque: quanquam eo autore paullò longius abeſt ab eius oſtiis Caſtrum nouum. Præterea

D augent dubitationem meam quæ de Adria ad Matrinum ſita ſequuntur: Nam id Plinius de Aterno fluuio ſcribit: & cum Plinio facere Antoninus videtur. Quare de tota re docti viri quibus plus otij eſt, & quorum iudicio mea omnia libenter permitto, iudicent.

εὐδαιμονέστατα δ') Plinius de quarta Italiæ regione qua iſtæ gentes continentur. *Sequitur regio quarta gentium vel fortiſſimarum Italiæ.*

τῶν δὲ Πικεντίνων) Manuſſ. Πικήνων.

τὸν Μαρσικὸν καλούμενον ἐξῆψαν πόλεμον) De hoc bello

E quod & Marſicum appellatur, & Sociale, & Italicum, Epitome Liuij lib. [illegible] 11. Appianus Ἐμφ. primo, alij.

¶Pag. 167. Κορφίνιον τὴν τῶν Πελιγνῶν μητρόπολιν) Velleius, *Caput imperij* ſui Corfinium legerant, quod appellarent Italicam. Apud Diodorum in hac hiſtoria ita legitur τὸ Κορφίνιον πόλιν Ἰταλίαν ὀνομάσαντες: vbi puto legendum Ἰταλικήν: ſicut mox Strabo, μετονομασθεῖσαν Ἰταλικήν.

ἀπὸ τῶν ἀρξάντων τῆς ἀποστάσεως Sic Diodorus, Ὁ Μαρσικὸς πόλεμος ἐκ τῶν ἀρξάντων τῆς ἀποστάσεως ὀνομάσθη. A

F Marſis ergo ortum eſt illud bellum. Aliter tamen Velleius, qui id malum ab Aſculanis eſſe ortum, à Marſis exceptum ſcribit. Rurſus diſſentit Liuius, cuius in Epit. ſcriptum eſt, initium huius belli à Picentibus eſſe motum.

μέχρι διαπράξαντο τὴν κοινωνίαν) Italicis ciuitatem fuiſſe datam conſtat. Velleius enim teſtatur Romanos victis demũ afflictíſque dediſſe. Sed id eos obtinuiſſe altero anno à bello inchoato non facile Straboni conceſſerim. Epitome ſanè Liuij cum huius belli Initia referat

G lib. ſeptuageſimo ſecundo, libro demum octnageſimo teſtatur Italicis populis à ſenatu ciuitatem eſſe datam: vt neceſſe ſit multis poſt geſtum bellum annis id contigiſſe.

ὅμορος τῇ Πικεντίνῃ) Manuſcripti, partim Πικεντίνῃ, partim Πικηνῇ.

ὑπὸ τοῖς τῶν Πελιγνῶν) Ita omnes libri: perperam, cum ſit legendum, ὑπὸ τῇ τῶν Πελιγνῶν.

ὅμορός τε ἄνω τοῦ Ἀπούλου) Hunc quoque locum certiſſima coniectura emendauimus. Legendum enim Τεάνου Ἀπούλου. Teanum vt ſupra diximus duplex fuit: ideo cognominibus diſtingui ſolent: alterum Teanum Sidicinum, alterum Teanum Apulum nominatur. Strabo libro ſequenti: Eſt inquit, in continente Teanum Apulum,

lum, ὁμόρους τοῖς Σαυνίταις. Cicero. *Adſunt Ferentani homines nobiliſsimi, Marrucini item pari dignitate: Teano Apulo, atque Luceria equites Romanos, honeſtiſsimos homines laudatores videtis.*

ὑπὸ τοὺς Ἀπούλους οὓς οἱ Ἕλληνες Δαυνίους καλοῦσι) Plinius, *Hinc Apulis Daunorum cognomine, à duce Diomedis ſocero.* Feſtus aliter, *Daunia Appulia appellatur à Dauno Illyricæ gentis claro viro.*

καλοῦσι δ' αὐτὸν κρατῆρα) Quinam καλοῦσι? Non ſanè Latini ſcriptores qui Craterem in hoc tractu nullum nominant. à Græcis ergo manauit illud nomen: quanquam ne illos quidem puto ſinum ipſum Craterem appellaſſe: ſed eum tantùm locum qui ignem continere, & interdum emittere creditus eſt. Is autem locus fuit ſinui de quo loquitur Strabo proximus: Imo verò totus ille tractus aquis calidis & ſulphuratis abundauit. Ideo ait Ariſtoteles, ὁ τόπος ἅπας Πυρίφλεγέθων appellatur. Vide infra Solita autem à Græcis id genus loca ignita, Crateres appellari, ſatis apud omnes conſtat.

τούτους δὲ καὶ Αὔσονας καλεῖσθαι) Opicos & Auſones eoſdem eſſe credidit etiam ſummus autorum Ariſtoteles: Sic ille Πολ. lib. VIII. ᾤκουν δὲ τὸ μὲν πρὸς τὴν Τυῤῥηνίαν Ὀπικοί, οἱ πρότερον καὶ νῦν καλούμενοι Αὔσονες.

οἱ δ' ἐκ τούτους κατασχεῖν ὕστερον Ὄσκων τι ἔθνος) Probo emendationem Xyl. ἐπ' ἐκείνους ſcilicet Opicos.

διὸ δὴ καὶ πόλεις ὑπεστησάμενοι τας) Lego per ι, ὑπεστησάμενοι. Nam ipſas vrbes conditas à Tyrrhenis fuiſſe non ſolùm habitatas, ſignificare, opinor, voluit. quin ſi nihil deeſſe putandum eſt, legendum arbitror ὑπεστησάμενοι quarto caſu. quod mihi facile ſat ſcio docti viri concedent.

τὴν δὲ κεφαλὴν ὀνομάσαι Καπύην) Capua ergo quaſi Caput dicta. Sed Latino vati aliter viſum lib. X.

Et Capys: hinc nomen Campanæ ducitur vrbi.

Vide Seruium & Feſtum.

καθάπερ τοὺς περὶ τὸν Πάδον χώρας) Reſpicit ad ea quę ſupra de Etruſcis dixit vide locum.

δὶς ἢ καὶ ὀχέν δρος) Lege Plinium lib. XVIII. cap. XI.

καὶ ἐν ὀλίγῳ στιγμῇ τρισμῆς) Ἐν ὀλίγῳ hic vt apud Lucam Actorum XXVI. ἀντὶ τοῦ, παρ' ὀλίγον vel ὀλίγου δεῖν.

εὐκαρπότατον δ' ἐστὶ τῶν πεδίων) Plinius de tota Campania id videtur velle intelligi, itémque alii vt Florus: Partem tamen Campaniæ optimam ſemper fuiſſe & reliquæ toti longè prælatam ſatis conſtat. ii ſunt Campi Laborini veteribus dicti.

δὶς μὲν τοῦ ζέα, τὸ δὲ τρίτον ἐλύμῳ) Plinius ita, *Seritur toto anno panico ſemel, bis farre.* Græci panicum ἔλυμον vocant, ab ἔλος facta voce, vt ab ἴπος, ἴπνιον.

τὸν Φάλερνον καὶ τὸ Στάτανον καὶ Κάλινον) de quorum præſtantia lege apud Plinium, lib. XIIII. cap. VI. & Athenæum libr. pr.

¶ PAG. 168. ὅτι παλαίωσιν δέχεται) Surrentinum vinum poſt annum XXV. potui aptum eſſe ait Athenæus.

Πόλεις δ' ἐπὶ μὲν τῇ θαλάττῃ) Campaniæ oram maritimam ita deſcribit Polybius. τὴν μὲν γὰρ παραλίαν αὐτῶν Σοῤῥεντῖνοι καὶ Κυμαῖοι καὶ Δικαιαρχῖται νέμονται, πρὸς δὲ τούτοις Νεαπολῖται, τελευταῖον δὲ τὸ τῶν Νουκερίνων ἔθνος.

ἔστι τὸ μνῆμα Σκιπίωνος) Hiſtoriam pete ex Liuio lib. XXXVIII.

παραῤῥεῖ δ' ὁμώνυμος τῇ πόλει ποταμός) Literni amnis meminit Liuius, lib. XXXII. *duæ coloniæ ad oſtia fluminum Vulturni Literniqu, vna Puteolis, vna ad caſtrum Salerni.* & lib. XXIII. *Tranſgreſſus Vulturnum flumen circa Literum caſtra poſuit.* Caue putes eundem eſſe Liternum & Lirim quæ eſt Appiani primo ἐμφυλ. falſa coniectura: quanquam video doctos Appianum ſequi, aut potiùs ab eo ſeduci.

Κύμη Χαλκιδέων καὶ Κυμαίων παλαιότατον κτίσμα.) Cum variæ fuerint variis locis Cumæ, quas enumerat Stephanus, dubitari poteſt ex qua Cumani iſti ſint profecti qui Cumam Campaniæ condiderunt: puto tamen è Cuma Euboica: nam & Chalcis in Eubœa. Ideo ait Virgilius,

A *Et tandem Euboïcis Cumarum allabitur oris.*

Ἱπποκλῆς ὁ Κυμαῖος καὶ Μεγασθένης ὁ Χαλκιδεύς) Alii vtrumque faciunt Chalcidenſem. Velleius Paterc. *Nec multo poſt Chalcidenſes orti vt prædiximus Atticis Hippocle & Megaſthene ducibus Cumas in Italia condiderunt.*

πρόκειται μὲν οὖν ταύτης καὶ τὸ Φλεγραῖον καλούμενον πεδίον) Laborinos campos Latini vocant, vt Plinius lib. III. Idem lib. XVIII. Laborias appellat, & à Græcis Phle-

B græum appellari admonet, cum lib. III. id omiſiſſet, ac paulò aliter ſentire videri potuiſſet. Diodorus hunc campum, olim φλεγραῖον, nunc Κυμαῖον appellari teſtatur.

ἐκ ἄλλοθεν ὄντ εἰκὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ περιμάχητον τὴν γῆν εἶναι) Eadem Polybio mens, ſcribenti de Capua, κατὰ μέσα δὲ τὰ πεδία κεῖται συμβαίνει τὴν πασῶν ποτὲ μακαριωτάτην γεγονυῖαν πόλιν Καπύην. ἐπισκέψατο δὲ καὶ περὶ τοὺς μυθογράφους ἰδεῖν τούτων τῶν πεδίων λέγεται λόγος. προσαγορεύεται δὲ καὶ ταῦτα φλεγραῖα καθάπερ καὶ ἕτερα τῶν ἐπιφανῶν πεδίων.

C διότι γε μὴν μάλιστα περὶ τούτων εἰκὸς ἐρισκέναι, διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν. quod ait alios quoque campos ita fuiſſe appellatos, id verum eſt: Sic Pallene Phlegræa dicta, ſic alia. De bello autem iſto deorum & Gigantum clade vnde Phlegræis campis nomen, lege ſi vacat Diodor. Sic lib. I.

Κύμην ἀπὸ τῶν κυμάτων φασὶ) Seruius, *Cumas vocarunt, vel ἀπὸ τῶν κυμάτων, vel à grauidæ mulieris augurio, quæ Græcè ἔγκυος dicitur.*

εἰσὶ δὲ καὶ κητίαι παρ' αὐτοῖς ἄρισται) Ait quod Plinius, *Hæc*

D *littora*, inquit, *fontibus calidis rigantur: præterque cætera in toto mari conchylio & piſce nobili annotantur.* Legendum igitur κητεῖαι. Κητείας enim vocabant loca vbi piſces vel capiebant vel condiebant, maximè autem thynnos, qui plurimi illa maris parte capiebantur. Quis me hoc docuit? Ælianus qui hac de re nos admonet lib. Hiſt. anim. XIII. cap. XVI. τὴν τῶν θύννων, ait, θήραν, Ἰταλιῶται καὶ Σικελοὶ δὲ Κητείας φιλοῦσιν ὀνομάζειν. vide reliqua. vtitur ea voce & Athenæus lib. ſeptimo.

Γαλλιναρίαν ὕλην καλοῦσιν) Cicero ad Pætum. *Heri veni*

E *in Cumanum: cras ad te fortaſſe. Sed cùm certum ſciam, faciam te paulò ante certiorem. Etſi M. Ceparius, cum mihi in ſylua Gallinaria obuiam veniſſet.* &c. Vide Varronem De re ruſt. III.

οἱ Πομπηΐου Σέξτου ναύαρχοι) Vide Appianum lib. V. Dionem lib. XLVIII.

ἀχερουσία λίμνη) Plinio Acheruſia palus Cumis vicina; vide Seruium ad hæc Virgil.

——*Et tenebroſa palus Acheronte refuſo.*

τὰ περὶ τὸ χωρίον καὶ θερμὰ ὕδατα τοὺς ἐπιτηδεια) Verumque teſtatur Ioſephus Ιουδ. ἀρχ. lib. XVIII. λουτρὰ παρέχεται τὸ

F χωρίον θερμὰ γῆθεν αὐτόματα ἀνιόντα ἀγαθὰ ἐπί τε τᾶσι τοῖς χρωμένοις καὶ ἄλλως: πρὸς ἀνάκτησιν τῆς διαίτης συμφέροντα.

ὁ τε Λοκρῖνος κόλπος, καὶ ἐντὸς τούτου ὁ Ἄορνος) Operæpretium fuerit Dionis qui locum illum viſit, deſcriptionem cum hac conferre: In Campania, inquit, locus eſt inter Miſenum & Puteolos μηνοειδὴς montibus paruis & fere nudis cinctus. Is locus maris ſinû triplicem habet. vnum exteriorem ad Miſenum & Puteolos: alter eſt qui exiguo interuallo ab iſto diſtinguitur. tertius

G eſt in intimo ſinu lacui ſimilis. huic ſinum Auerno nomen eſt: medio, Lucrino: tertius eſt in Tyrrheno mari, illi ipſi mari cognominis. Verba Dionis, Ἐν τῇ Κύμῃ τῇ Καμπανίδι, χωρίον τι μεταξὺ Μισηνοῦ καὶ Ποτιόλων μηνοειδὲς ἐστιν. ὄρεσι τε γὰρ μικροῖς καὶ ψιλοῖς πλὴν βραχέων περιείληπται, καὶ θαλάσσης τριπλοῦν κολπώδη ἴσχει. ὁ μὲν γὰρ ἔξω τε, καὶ πρὸς ταῖς πόλεσίν ἐστιν, ὁ δ' ὀλίγῳ διαφυῆ ἀπ' αὐτῆς διείργεται. ἄλλος ἐν αὐτῷ τῷ μυχῷ ὁρᾶται. καὶ καλεῖται αὐτῶν μὲν Ἄορνος, ὁ δὲ μέσος Λουκρῖνος. ὁ γὰρ ἔξω τοῦ Τυῤῥηνικοῦ ὤν, ἐς ἐκεῖνο καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τελεῖ. Locus eſt lib. XLVIII. Vocant autem Græci κόλπους & Auernum, & Lucrinum, quos Latini lacus appellant, & Ariſtoteles quoque λίμνην Ἄορνον

ἐμύθευον δ' οἱ πρὸ ἡμῶν) Id Seruius affirmat Aen. lib. VI. Vide etiam Plinium.

ἔστι δ' ὁ μὲν Ἄορνος, κόλπος ἀγχιβαθὴς) Auernum lacum ita

cũ Ita deſcribit philoſophus, Περὶ τὴν Κύμην τὴν περὶ Ἰταλίαν λίμνη ἐστὶν ὁ προσαγορευόμενος Ἄορνος. αὕτη μὲν ὡς ἔοικεν οὐκ ἔχουσά τι θαυμαστόν. περικειμένους γὰρ λέγουσιν αὐτὴν λόφους κύκλῳ, τὸ ὕψος οὐκ ἔλαττον τριῶν σταδίων, καὶ αὐτὴν εἶναι τῷ σχήματι κυκλοτερῆ, τὸ βάθος ἔχουσαν ἀνυπέρβλητον. Eundẽ vocat Ἀορνῖτιν Antigonus, apud quẽ vide elegantẽ Timæi de eo locũ.

προσβεβραχὺ καὶ τελμῶ) Lego προσβραχῆ vel προσβεβραχῆ vt alibi. Sic enim Strabo ſolet appellare locos vadoſos, vbi ſunt multa βραχέα, & quę alibi appellat τυφλά. Sic lib VII. ἔχει δ' ὁ κόλπος πολλὰ νησία, καὶ προσβραχῆ τινὰ καὶ χοιραδώδη ἄλλα. Non ſemel peccatum in hac voce ab imperitis huius autoris librariis.

ἐκαλεῖτο δ' Ἄορνος ἐφημίσαν ὀρθίως) Ariſtoteles paullò ante, λόφους κύκλῳ τὸ ὕψος οὐκ ἔλαττον τριῶν σταδίων. Virgil.

Spelunca alta fuit, vaſtóque immanis hiatu,
Scrupea, tuta lacu nigro, nemorumque tenebris
Quam ſuper haud vllæ poterant impune volantes:
Tendere iter pennis: talis ſeſe halitus atris
Faucibus effundens, ſupera ad conuexa ferebat,
Vnde locum Graij dixerunt nomine Aornon,

Lucretius lib. VI.

Principio quod auerna vocantur, nomen id ab re
Impoſitum 'ſt quia ſunt auibus contraria cunctis.

Mox.

Qualis apud Cumas locus eſt montémque Veſeuum.
Oppleti calidis vbi fumant fontibus aucti.

χθόνια ἐν τοῖς πλουτωνείοις) Nam eiuſmodi loca pernicioſos odores exhalant ac ſæpe peſtilentes, Galenus πολλάκις δ' ὑπὸ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ καὶ τὴν εἰσπνοὴν βλάπτεσθαι γίνεται, καθάπερ ἐν τοῖς χαρωνείοις ὀνομαζομένοις χωρίοις. Quæ à Latinis Oſtia Ditis appellantur, ea Græci πλουτώνεια, & χαρώνεια dicunt qualia multa multis locis commemorat Geographus. Plinius, *In Sinueſſano agro & Puteolano ſpiracula vocãt, alij Charoneas ſcrobes mortiferum ſpiritum exhalantes.* Lego *ſpiracula vocant, alij Charoneo, ſcrobes m. ſp. exh.* Cicero, *Quid enim? non videmus quam ſint varia terrarum genera? ex quibus mortifera quædam pars eſt: vt & Ampſancti & in Aſia Plutonia quæ videmus.* Quare autẽ ita appellentur hæc loca oſtendit Lucretius his verſibus

Ianua ne hæc Orci poſtis regionibus eſſe
Credatur poſta. hinc animas Acheruntis in oras
Ducere forte Deos inferne reamur.

¶ PAG. 169. καὶ εἰσπλεῖν γε εἰς προθυσάμενον) Virgilius de Æneа Auernum intrante,

——ipſe atri velleris agnam
Aeneas matri Eumenidum, magnæque ſorori
Enſe ferit, ſterilémque tibi Proſerpina vaccam:
Tum Stygio regi nocturnas inchoat aras.

τόν τε Πυριφλεγέθοντα) Notandum eſt quod Ariſtoteles ait paulo aorè allato loco. totum illum tractum quondam Pyriphlegethontem ſolitum appellari.

κομίσαι ἀπὸ Ἀχέροντα) Seruius de Auerno. *Hic locus* ante ſyluarum denſitate ſic ambiebatur, vt exhalans inde per anguſtias aquæ ſulphureæ odor grauiſſimus ſuperuolantes aues necaret. vnde & Auernus dictus eſt, quaſi ἄορνος: quam rem Auguſtus Cæſar intelligens deiectis ſyluis ex peſtilentibus amœna reddidit loca. Vide Dionem libro XLVIII.

καὶ ἐπὶ Νέαν πόλιν ἐκ Δ.) Manuſſ. ἀπὸ Νέας πόλεως καὶ Δ-

χώματι εἴργεται ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάττης) Opus Iulium fuit quo à reliquo mari arcebatur Lacus Lucrinus: de quo opere Virg.

——Lucrinóque addita clauſtra?
Atque indignatum magnis ſtridoribus æquor?
Iulia quà ponto longè ſonat vnda refuſo:
Tyrrenuſque fretis immittitur æſtus auernis.

Vide Seruium χώματα autem vocat quas Latini pilas, ſiue moles.

τὰς δὲ Βαίας ἐπωνύμους εἶναι λέγουσι) Vide Seruiũ Aen. III

καὶ τὸ Μισηνόν) Locus mutilus: Sed non eſt obſcurum quid ſibi voluerit Str. Iteratio eiuſdem vocis, huic loco, vt aliis quam plurimis fraudi fuit. Legendum enim,

A καὶ τὸ Μισηνὸν ἀπὸ Μισηνοῦ. Virgilius.

At pius Aeneas ingenti mole ſepulchrum
Imponit, ſuáque arma viro, remumque tubámque
Monte ſub aerio, qui nunc Miſenus ab illo
Dicitur, æternumque tenet per ſæcula nomen.

Poteſt etiam legi, καὶ τὸ Μισηνὸν ὁμοίως. Non eſt autem quod ex Epitoma ſibi perſuadeat aliquis, multa hic deeſſe: quod omnino falſum eſt: Nam quæ ibi leguntur, partim alio loco à Strabone ſunt relata: partim tanto
B viro adeo ſunt indigna, vt ne ſi in contextu quidem ea legerem, tamen pro Strabonianis haberi à me poſſent: niſi quis putet ſcripſiſſe Strabonem Baiulos à Baiis fuiſſe appellatos: quæ dubio procul non magis à Strabone ſunt profecta, quam ea quæ paullò ante vbi de Capua actum eſt habebat egregius iſte Epitomator.

καὶ αὐτὴ ἡ πόλις) Ioſephus autor eſt à Baiis ſtad. quinque tantum diſtare Puteolos. Puteoli autem vnde dicantur lege apud Varronem & Feſtum.

ἀναφέρειν τὰς τοιαύτας προχοάς) Rectè veteres libri, ἀνα-
C φέρειν τοῖς τοιαύταις προχοαῖς.

ἡ δὲ πόλις ἐμπόριον γεγένηται μέγιστον) Feſtus *Minorem Delum Puteolos eſſe dixerunt, quod Delus aliquando maximum emporium fuerit, totius orbis terrarum, cui ſucceſſit poſtea Puteolanum.*

προσβάλλουσι χώματα εἰς τὴν θάλατταν) Plinij verba hũc locum mirificè illuſtrabunt, lib. XXXV. cap. XIII. *Verum & ipſius terræ ſunt alia ſegmenta: Quis enim ſatis miretur peſſimam eius partem ideoque puluerẽ appellatum, in Puteolanis collibus opponi maris fluctibus, merſumque protinus fieri lapidem vnum inexpugnabilem vndis, & fortiorem quotidie, vtique ſi Cu-
D mano miſceatur cæmento.* Dio lib. XLVIII. cauſam eius rei pluribus exprimit, quem vide. Nam illa eius verba, ὕδατι δὲ συμμιχθεῖσα συμπήγνυται, καὶ ἐπ' ἔτος γ' αὐτὸ τοῦ ὑγροῦ αὐτῇ πήγνυται καὶ κρατύνεται, Plinij mentem plane explicant.

¶ PAG. 170. ἀπὸ τοῦ Ἡφαίστου ἀγορᾶς πεδίον) Quæ de ſulfure ſubiicit, perſuadent mihi de collibus leucogæis Plinio dictis iſta eſſe accipienda. de quibus vide Plin. Placet tamẽ doctis Phlegræos intelligi cãpos. quod nõ puto.

E Νεάπολις Κυμαίων) Liuius lib. VIII Palæpolis fuit haud procul inde, vbi nunc Neapolis ſita eſt: duabus vrbibus populus idem habitabat: Cumis erant oriundi.

καὶ Πιθηκουσίων τινὲς καὶ Ἀθηναίων) Inuitus facio, vt ab eruditiſſimo viro Fuluio Vrſino diſſentiam. Putat ille legendum hîc eſſe καὶ Αἰναρίων. motus Liuii loco ex lib. VIII. qui profecto ſi diligentet attendatur ſtabiliendæ illi lectioni parum facit. Quis verò erudito viro concedet, ex Strabonis ſententia Ænariam à Pithecuſis aliam eſſe? Harum Strabo ſæpe meminit: illam ne
F nominat quidem vſquam.

ὅπου δείκνυται μνῆμα τῆς Σειρῆνος μιᾶς Παρθενόπης) quin ipſa quoque Neapolis Parthenope quondam eſt appellata, vt Plinius & Euſtathius, (qui aliam cauſam affert) annotant. Virgilius,

Illo Virgilium me tempore dulcis alebat
Parthenope.

& apud Statium in Syluis ſæpe.

Νυνὶ δὲ πεντετηρικὸς ἱερὸς ἀγὼν συντελεῖται) Neapoli ludicrum quinquennale celebratum olim ex Statio o-
G mnibus notum eſt: Ad vxorem,

Quid nunc magnificas ſpecies cultáſque locorum
Templáque & innumeris ſpatia interſtincta columnis,
Et geminam molem nudi tectique theatri
Et Capitolinis quinquennia proxima luſtris.

Rectè autem ait νῦν. Nam id Strabonis ætate fuiſſe inſtitutum docet Suetonius in Octau. cap. XCVIII.

ἔστι δὲ καὶ ἐνθάδε διῶρυξ κρυπτή) Meminit Seneca Epiſt. lib VIII. *A ceromate nos haphe excepit, in Crypta Neapolitana. Nihil illo carcere longius, nihil illis facibus obſcurius, quæ nobis præſtant non vt per tenebras videamus, ſed vt ipſas. Cæterum etiam ſi locus haberet lucem, puluis auferret.*

διὰ μακρὸν τὴν ἐπὶ Νεάπολιν) Tacitus libro Annaliũ XV. de Nerone

tone, *Non tamen Romæ incipere ſcenas auſus, Neapolin quaſi Græcam urbem dilegit.*

ἐκεῖ γὰρ ἄλλη πόλις γίνεται συνῳκοδομημένων βασιλείων ἑκεῖ,) hoc eſt, ad Baias. Ioſephus de Baiis loquens, *ἔνεισι τε ἐκεῖ οἰκήσεις αὐτόθι πολυτελεῖς κατεσκευασμέναι, φιλοτιμηθέντων τῶν αὐτοκρατόρων ἑκάστου ὑπερβαλλέσθαι.* De Marij thermis quæ poſtea ingenti pretio à Lucullo emptę, lege Plutarch. in Mario.

τὴν ἐν σχολῇ χάριν) Statius,

Pax ſecura locis & deſidis otia vitæ.

Et nunquam turbata quies.

τῶν ἀπὸ παιδείας ἐργασαμένων) vt Virgilius, cuius nomine omnes ſeceſſum Neapolin.

φρούριον Ἡράκλειον) Plinio Herculanium.

Πομπηΐαν ἣν παραρρεῖ) Plinius. *Herculanium, Pompeij haud procul ſpectante monte Veſuuio alluente vero Sarno amne*: vtraque vrbem, Pompeios inquam & Herculanium poſtea funditus caſu repentino periiſſe ex Dione conſtat, in Tito.

Ἀχέρραι ὁμώνυμοι κατοικίας τῆς περὶ Κρέμωνα) Nō dubito quin vere emendē τῆς περὶ Κρέμωνα. Acheras enim ſignificat ſiue Acherras de quibus ſupra dictum eſt. Cremonæ proximas fuiſſe ex ipſo Strabone intelligimus: vide locum. Iam autem dictum eſt à nobis huiuſmodi nomina, vt Verona, Cremona & id genus, à Strabone alia forma efferri: dicit enim Νάρβων, Οὐήρων, Κρέμων, Δέρτων, pro Verona, Cremona, Dertona: quanquam ſupra legitur Κρεμώνα, ſed id non obſtat: Nam vtramque vſurpat formam: ſed illam frequentius: quare certiſſimum eſt, & Cremonam intelligi iſto loco, & legendum eſſe vt emendauimus.

ὁ ποταμὸς ὁ Σάρνος) Verba ἐν μέσῳ videntur omnino inducenda: neque enim deeſſe quicqua videtur: quod neceſſe eſt ſi illa verba retineantur: illis autem ſublatis ſenſus eſt perſpicuus. Præterea ea non agnoſcit prior interpres

ὄρος τὸ Οὐεσούιον) Veſuuium montem Larini appellāt poeta etiam Veſeuum. Apud Diodorum ſcribitur *οὐεσουίου ὄρος*.

πλὴν τῆς κορυφῆς) Vide Statium in ſyluis, multis locis, vt libro quarto,

——nec dum lethale minari

Ceſſat apex.

lege & Lucretium libro vi.

ὡς τεκμήραιτ' ἄν τις τὸ χωρίον τοῦτο καίεσθαι πρότερον) Diodorus Siculus libro quarto, *Καλεῖται δὲ τοῦτο τὸ πεδίον Φλεγραῖον ἀπὸ τοῦ λόφου τοῦ τὸ παλαιὸν ἀπλέτου πῦρ ἐκφυσῶντος*, ... *ἴχνος πολλὰ σημεῖα τοῦ κεκαῦσθαι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους*.

καὶ ἐκ κρατήρων πυρὸς) Dio appellat ..., apud quem reperies graphicam huius montis deſcriptionem in Tito.

τάχα δὲ τῆς εὐκαρπίας τῆς κύκλῳ τοῦτο αἴτιον) Hoc dicit multis locis. vide lib. ſeq. de Ætna. & lib. xiii.

¶PAG. 171. τὸ Συρρεντὸν τῶν Καμπανῶν) Surrentum libro primo, *Σύρεντον* vocauit. Stephan. *Συρρέντον*. Diod. *Σύρρεντον*. Dio *Σύρεντος*.

ὃ τινες Πελωριάδα ἀκρωτήριον καλοῦσι) Legendum arbitror, ὃ τινες Σειρηνουσσῶν ἀκρωτήριον κ. Nam vt libro primo dictum eſt, habuit iſtud promontorium ab altera parte Ἀθηνᾶς ἱερὸν vnde appellatum eſt Ἀθήναιον, vel Mineruæ promontorium: ab altera fuerunt tres paruæ inſulæ quas Strabo Sirenes, alij Sirenuſas vocant: ab iſtis ergo inſulis ſeu verius petris ipſum promontorium Sirenuſas appellarunt, vt à templo Mineruæ Ἀθήναιον, atque ita Strabo ſæpe appellat: Nam quoties Sirenuſarum infra fit mentio, de promontorio ſemper debes accipere. Plinius, *Surrentum cum promontorio Mineruæ Sirenum quondam ſede.* At Prenuſſum promontorium vbi quæſo vel lectum eſt vel auditum? De hoc promontorio vide amplius ſub finem huius lib. & ſeq initio.

ἃς καλοῦσι Σειρηνούσσας) Ptolem. *Σειρηνούσσας* vocat, vide quæ notauimus libro primo.

ἡ Προχύτη) Prochytæ multi meminerunt. Dionyſ. Halicarnaſſeus autor eſt, à nutrice Æneæ quæ ibi obiit, ita eam fuiſſe appellatam: quod Plinio non probatur. *Prochyta ait, non ab Æneæ nutrice, ſed quia profuſa ab Ænaria erat.*

φασὶ δὲ Τυφῶνα ὑποκείμενον τῇ νήσῳ ταύτῃ) de Typhone accurate ſcribit libro xiii. vbi etiam Pindari locus iterum relatus eſt.

τῆς Ἐπωπίας λόφον) Lego Ἐπωπέα. Plinius, *Si & Pithecuſas in Campano ſinu ſerunt ortas. Mox in his montem Epopon cum repente flamma ex eo emicuiſſet, campeſtri æquatum planitie.* vel ergo Ἐπωπέα hic legendum: vel Epomeum apud Plinīū reſcribendum. Ego etſi nihil poſſum affirmare, tamen Strabonem potius debere corrigi cenſeo: videtur enim collis ille ſiue mons Ἐπωπεὺς fuiſſe appellatus, ea ratione qua apud Corinthios Acrocorinthus Ἐπωπία vide Steph.

εἰς τὴν Καμπανίαν) Melius veteres libri, εἰς τὴν ἄνω Καμπανίαν. Nam ἡ παραλία ſiue ora maritima & ἡ ἄνω χώρα opponuntur. Alibi dicere ſolet ἡ ἐν βάθει χώρα, eodem ſenſu.

Εἶτα αἱ αὐταὶ Καπρέαι ... τοῦ Σεβαστοῦ) Suetonius in Augusto xcii. *Apud inſulam Capreas, veterrimæ ilicis demiſſos iam ad terram languentéſque ramos conualuiſſe aduentu ſuo adeo lætatus eſt, vt eas cum Republica Neapolitanorum permutauerit, Ænaria data.* Dio libro lii. Καπρέας vocat non Capreas, καὶ τὰς Καπρέας παρὰ τῶν Νεαπολιτῶν, ὧνπερ τὸ ἀρχαῖον ἦσαν, ἀντιδόσει χώρας ἠλλάξατο. De hac inſula amplius Tacitus libro iv. Annal. Vide & Steph. Καπρέαι.

¶PAG. 172. τῆς δὲ μεσογαίας τῆς Καμπανικῆς ἤδη) Supra, orā maritimā Cāpanię ex Polyb. deſcripſimus: de mediterraneis ſic idē ſcribit, *Τῆς δὲ μεσογαίας τὰ μὲν πρὸς τὰς ἄρκτους καλλίους ἐκ ... κατοικοῦσι· τὰ δὲ πρὸς ... , ... καὶ Νωλαῖοι κατὰ μέσον δὲ τὰ πεδία καλῶς συμβαίνει τὴν πασῶν ποτε μακαριστάτην γεγονέναι πόλιν Καπύην.*

Καλλατερία καὶ Καλούδιον) De Callaria reponēda aſſētior interpreti: de Cluſio quod ille pro Καλούδιον reponit, nō placet. Legerē potius ſine vllius literæ mutatione Καλαύδιον. Steph. Καλαύδιον, ὡς Ῥήγιον, πόλις Ἰταλίας. Διονύσιος ... ἀρχαιολογίας ... Καλαύδιος. infra vbi eadem repetuntur ſcriptum eſt Καύδιον, vt apud reliquos Geographos in deſcriptione huius tractus, nec dubium hic quoque ſcribendum eſſe Καύδιον. In hiſtoriis ſæpe Calatia & Caudium coniuncta reperiuntur. Liuius lib. ix. *Exercitu educto circa Caudium caſtra quàm poteſt occultiſſimè locat. inde ad Calatiam.*

καὶ Βενεβεντὸν) Vide Steph. & Feſtum.

Πραινεστῖνοι ἄνδρες μ καὶ φ) Liuius habet ο καὶ φ. *Præneſtinus maxima pars fuere: ex quingentis ſeptuaginta qui in præſidio fuere minus dimidium ferrum faméſque abſumſit.*

διακοσίων δραχμῶν πραθέντος μεδίμνου) Aſſentior doctis viris qui cenſent legendum μυὸς pro μεδίμνου. Nam & Plinius & Valerius Maximus, & Frontinus murem fuiſſe venditum aiunt: deinde cur tacuiſſet Strabo rei venditæ nomen, cum eius menſuram exprimeret? Sed in pretio magna apud ſcriptores varietas. Plin. ducentis nummis venīſſe ait. Valerius Max. ducentis denariis. Frontinus autem ſic: *Caſilini obſidente Hannibale tantā inopiam perpeſſi ſunt, vt centum denariis murem venīſſe, proditum memoriæ ſit, eiuſque venditorem fame periiſſe, emtorem autem vixiſſe.*

ἰδὼν δ' αὐτοὺς πλησίον τοῦ τείχους) Liuius libro xxiii. hanc rē ita narrat vt Delio oratore ille locus opus habeat: quod cum à Glareano rectè eſſet animaduerſum, non debuit Sigonius contra dicere: cum præſertim nihil ipſe noui afferret.

ὡς πληρωθῶσι τῶν γογγύλων) Veteres cod. ὡς πληρωθεῖσι γογγύλαις. non probo.

Κάλλητι) Certum eſt Cales intelligi: quare vel Κάλης legendum, vt apud Ptol. vel Καληνα. Stephan. Κάληνα πόλις Αὐσονική. rectè Stephan. Sic Liuius libro viii. de Auſonibus loquens, *Ea gens Cales vrbem incolebat.*

καὶ Ἄτελλα) Scribo Ἀτέλλα, vt apud Latinos & Ptolem. Stephanus Ἀτέλλα πόλις Ὀπικῶν Ἰταλίας μεταξὺ Καπύης καὶ Νεαπόλεως.

καὶ Ἀβέλλα) Silio Ital. Auella,

—— & pauper ſulci cerealis Auella.

τοὺς δὲ Πραινεστίνους) Præneſtinos. vide Epitom. xxxviii Plutarch. in Sylla & Appianum.

καὶ γάρ τοι νῦν κῶμαι γεγόνασιν αἱ πόλεις) Scripti libri habent, καὶ τούτων εἰς κώμας γεγόνασιν αἱ πόλεις. quomodo ſi ſcripſit Strabo, elegantiſſimum vſurpauit hebraiſmum. Similia in ſacris literis multa, Lucæ cap. iii. καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας.

Βοίανον) Prol. Βούιανον Bouianum Latinis. Plinius *Colonia Bouianum vetus, & alterum cognomine Vndecumanorum.*

Ἐσερνία) Malim Αἰσερνία. Et Αἰσερνία lege vt alibi cum Ptolemæo. Nam prima ſyllaba eſt longa. Silius Italicus libro viii.

—— aut quos Eſernia, quoſue

Obſcura incoltis Herdonia miſit ab agris.

Hinc Eſernini Plin. Apud Diodorum ſolenne eſt vt Latinarum vrbium nomina ſint corrupta, & in hac quoque peccatum eſt lib. xx. Nam Σερουΐα legitur pro Αἰσερνία.

Παῦνα) Quæramus de Pauna amplius.

Τελεσία) Meminit Ptolemæus.

καὶ Οὐενουσία) Quam lib. ſequenti πόλιν ἀξιόλογον appellat. Hæc eſt quæ Horatium tulit.

τὰ γενόμενα τοῦ ἔτους τούτου καθιερῶσαι) Fortaſſe τὰ γενόμενα, & neſcio an ſcripſerit τοῦ ἔαρος potius quam ἔτους. quin enim Ver ſacrum intelligat, ne dubitandũ quidem eſt. Nam ita eandem hiſtoriam narrat Siſenna apud Nonium, *Quondam Sabini feruntur vouiſſe, ſi res communis melior locum conſtituiſſet, ſe ver ſacrum facturos.* vide etiam lacera Feſti fragmenta in Samnites. De vere autem ſacro præter Nonium & Feſtum lege Liuium libro xxii. & alibi, itémque Solinum.

¶ PAG. 175. Σαυνίτας δ' ἀπ' ἄλλης αἰτίας οἱ Ἕλληνες Σαμνίτας λέγουσι) Mirum mihi videtur cum Σαυνίτας agnoſcat Stephan. per αυ: tamen apud hunc autorem perpetuò Σαυνίτας ſcribi: quod & apud Polybium aliquot locis offendes. deinde quid eſt quod ait illos à Græcis Samnites appellari? quaſi non etiam à Latinis ita vocentur. Ego ſcio à Græcis Σαυνίτας potius fuiſſe appellatos ἀπὸ τῆς σαυνίου. Vide Feſtum. Et vt liberè dicam de hoc loco quod ſentio, cum ita exiſtimo legendum. Σαυνίτας δ' ἀπ' ἄλλης αἰτίας οἱ Ἕλληνες Σαυνίτας καλοῦσι. Verum eſt enim quos Latini Samnites appellabant, eos à Græcis Saunitas fuiſſe appellatos. Euſtathius in illud Dionyſ.

Σαυνῖται δ' ἐπὶ τοῖσιν ἔχον χθόνα ναιετάοντες,

Μετὰ τοὺς Συβαρίτας ἔχουσι χθόνα ναιοῦσιν οἱ Σαυνῖται, οὓς διὰ τοῦ μ οἱ Ῥωμαῖοι λέγουσιν ὡς καὶ ὁ γεωγράφος τοῦ Διονυσίου δηλοῖ. Plinius non Samnites, ſed Samnitum Sabellos tantum à Græcis Samnitas appellari annotat.

Ἱρπινοὶ γὰρ καλοῦνται οἱ Σαυνῖται τὸν λύκον) Feſtus *Irpini appellati nomine lupi, quem Irpum dicunt Samnites: eum enim ducem ſecuti agros occupauere.*

ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλουν σφᾶς ζεύγη μονομάχων) Luxum hũc Campanorum, & mox Romanorum, notat Silius libro xi. non procul à principio.

Quinetiam exhilarare viris conuiuia cæde

Mos olim, & miſcere epulis ſpectacula dira

Certantum ferro, ſæpe & ſuper ipſa cadentum

Pocula, reſperſis non parco ſanguine menſis.

Similia etiam de aliis narrantur. Strabo libro iii. de Hiſpanis, καὶ μονομαχοῦσι δὲ παρὰ τοῖς συμποσίοις, ἵστανται καὶ τὴν εἰς τραῦμα.

ὑπομνησθεὶς δὲ καὶ ἐξηκονταγεταλῶν τῆς γῆς) Ait ὑπομνησθείς: qua ex voce apparet non loqui eum de iis quæ refert Liuius lib. xxvi. ſed de iis potius quæ Dio libro xxxviii. qui autor eſt Campaniæ agrum Coſſ. Cæſare & Bibulo iis fuiſſe diuiſum qui tres pluréſue liberos haberent. καὶ διὰ τοῦτο inquit, καὶ ὁ τοὺς Ῥωμαίους ὁ Κάτων τότε προσῆγεν ἐνομίσθη.

τὸ τῶν Πικεντίνων ἔθνος οἰκεῖ) Strabo Picentinos hoc loco appellat cum eos qui ad Adriam habent, tum illos qui ex illis ſunt profecti & ad Tyrrhenum mare habitarunt. Ptolem. verò illis Πικεντῖνοι dicuntur; hi Πικεντινοί. in quo conuenit ei cum Plinio qui Picenos & Picentinos ita diſtinguit: & ex veterib. cod ſupra aliquot locis Πικεντίνους legendum eſſe notauimus pro Πικεντίνους. Stephanus Picenos videtur Πικέντας appellare. Liuius & Mela ſuperiores, Picentes appellant & eorum regionem inferiorum Picentiam: vnde Picentini dicantur tum Picentes: vt errent vehementer qui Picentinos inferi maris accolas Picentes Latinè nũcupant: etſi Strabo paulo poſt Πικέντας eos vocauit.

ἐν τῷ Ποσειδωνιάτῃ κόλπῳ) *Pompanius*, Pæſtanus ſinus Pæſtum oppidum. *Plin.* Oppidum Pæſtum Græcis Poſidonia appellatum, ſinus Pæſtanus.

μεταξὺ δὲ τῶν Σειρηνουσῶν) Quis neget Sirenuſas hic appellari promõtoriũ Mineruæ? Apertius etiã mox vbi dicitur à Sirenuſis ad Silarum ſtadia eſſe cclx. Nam ibi quoque de Mineruæ promontorio intelligendum eſſe nemo non videt.

τὸ καθιέμενον εἰς αὐτὸ φυτὸν ἀπολιθοῦσθαι) Plinius libro ii. cap. ciii. *In flumine Silero vltra Surrentum non virgulta modo immerſa, verum & folia lapideſcunt, alias ſalubri potu eius aqua.* Silius Italicus lib. viii.

Nunc Silarus quos nutrit aquis, quo gurgite tradunt

Duritiem lapidum merſis inoleſcere ramis.

Similia de aliis fluuiis, cum ab aliis tum ab Strabone narrantur. Ariſtoteles autem Κετὸν appellat Silarum: Refert enim ille fluuium eſſe in Campania qui Cetus nominetur, qui iniecta, primum quidem obducat lapideo cortice, deinde autem in ſilicem penitus commutet.

καθάπερ καὶ Λευκανοὶ καὶ Βρέττιοι) Ait Picentinos Lucanos ac Brutios publicos curſores & viatores eſſe factos. De Picentinis ac Lucanis nihil memini legere: De Brutianis in promptu eſt Feſti locus, & A. Gellij lib. x. cap. iii. *Cum Annibal*, inquit, *Pœnus cum exercitu in Italia eſſet, & aliquot pugnas popul. Rom. aduerſas pugnauiſſet, primi totius Italiæ Brutij ad Annibalem deſciuerunt. Id Romani ægrè paſſi poſtquam Annibal Italia deceſſit, ſuperatique Pœni ſunt, Brutios ignominiæ cauſa non milites ſcribebant, nec pro ſocijs habebant, ſed magiſtratibus in prouincias euntibus parere & miniſtrare ſeruorum vicem iuſſerunt.*

εἰσὶ δ' ἀπὸ Σειρηνουσῶν ἐπὶ Σίλαριν στάδιοι διακόσιοι ξ) Plinius, *A Surrento ad Silerum amnem* xxx. *M. p. ager Picentinus fuit.* quod à ſumma Straboniana parum aberrat.

ISAACI

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS
ET CASTIGATIONES IN LIBRVM VI. GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

METÀ δὲ τὸ ςόμα τοῦ Σιλάειδος) Libri ſexti initium hinc duxit Strabo, non alia opinor ratione ductus, quàm τοῦ συμμέτρου χάριν, cum propoſuiſſet ſibi Itáliam cum propinquis omnibus inferi maris inſulis duobus libris deſcribendam. Deſcribuntur ergo hoc libro Italiæ illa duo cornua in quæ diuidi eam dictum eſt libro ſuperiore. Littus autem more ſuo legit, orſus ab oſtiis Silari, qui in mare Thyrrhenum ſe exonerat: vnde ad Frentanos qui ſuperum mare accolunt ſemper vt dixi littus legens nos deducit: inſulas vicinas prout ſeſe commodè offerebant omnes deſcribens.

Λευκανία, καὶ τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν τῆς Ἀργονίας) Videtur ad oſtium Silari fanum Iunonis fuiſſe: ſed in vtrorũ agro fuerit, Lucanorum ne an Picentinorum qui Silaro amne diuidebantur, haud facile quis dixerit. Nam Strabo quidem diſertè Lucanis aſcribit: at Plinius non minus apertè Picentinis. *Ager*, inquit, *Picentinus fuit Tuſcorum, templo Iunonis Argiuæ ab Iaſone condito inſignis.* ex quibus verbis hoc quoque diſcimus apud Strab. legendum eſſe *Ἥρας ἱερὸν τῆς Ἀργείας*. veruntamen cum conſtet ab Iaſone fuiſſe iſtud templum extructum, videndum eſt, num potius ſeruatis veteris lectionis veſtigiis *Ἀργῴας* ſit legendum, & in Plin. Argoæ.

νῆσος Λευκωσία) Leucoſiam (vel Leucaſiã) volunt nonnulli vnam eſſe è tribus inſulis quas diximus Straboni Sirenas appellari: Plinius idem ait quod Strabo, *Contra Paeſtanum ſinum Leucoſia eſt, à Sirene ibi ſepulta nominata.*

τῆς δὲ νῦν προκειται τὸ ἀκρωτήριον τῶν Σειρηνούσσαις καὶ ποιοῦν) Ex poſtremis illis verbis καὶ ποιοῦν ſatis apparet locum eſſe non ſanum. Sed & reliqua obſcuriora ſunt. An enim hoc vult, Leucoſiæ inſulę promontorium eſſe Sirenuſis obiectum? An hoc potius, Leucoſia inſulæ obiectum eſſe promontorium Sirenuſarum, quod promontorium Pæſtanum ſinum efficit? Id ſi eſt, legendum fuerit *τὸ ἀκρωτήριον τὸ τῶν Σειρηνουσῶν τὸ ποιοῦν*. Ita erunt omnia plana & perſpicua. Nam promontoria ſunt, non Inſulæ, quæ ſinum efficiunt. Pæſtanum autem ſinum dixit ſupra Mineruæ promontorio ab occidente effici: de quo vide quæ ſuperiori libro notauimus.

ἐν ᾗ οἱ κτίσαντες Φωκαεῖς Ὑέλην) Hæc temporibus Herodoti adhuc vocabatur Ὑέλη. Apud Laertium noſtrum Ἔλη corruptè pro Ὑέλη legitur in Parmenide: καὶ γὰρ οὗτος, ait, τὴν πατρίδα αὐτοῦ Ὑέλην, ὕστερον δὲ Ἐλέαν φασὶν οὕτως ἐνομίσθαι. Apud Steph. hæc nomina eius reperies, Βέλη, Ἐλέα, Βελία. Apud Plin. Helia, Velia. Vide Seruium.

ὅσα δ' Ἀντίοχος φησὶ λέγων) Mirum eſt Antiochum potius citari quàm eum a quo habet Antiochus. Nam Antiocho antiquior eſt Herodotus, qui hanc rem narrat libro primo: Sed Strabo aliàs alienus à fabulis Herodoti, hic quoque Antiochum libentius ſequitur, quia is de Italia accuratiſſimos ediderat commentarios, vt ea Dionyſio Hal. & Strabone ipſo diſcimus. neque erat Antiochus recens autor, cum Dionyſ. eum appellet πάνυ ἀρχαῖον.

πλεῦσαι πρῶτον εἰς Κύρνον καὶ Μασσαλίαν) Ex Herodoto ſuſpicor legendum εἰς Κύρνον καὶ Ἀλαλίαν vel Ἀλαλίας, non Μασ. Id quidem lippis notum eſt & tonſoribus, Maſſiliam a Phocæenſibus eſſe conditam. Cæterum id opinor nihil ad hunc locum facit. Nam illius claſſis duces Simos & Protis, huius Creontiades.

ἀκρωτήριον Παλίνουρος) Virgilius lib. v I.

Et ſtatuent tumulum, & tumulo ſolemnia mittent,
Aeternumque locus Palinuri nomen habebit.

πρὸ δὲ τῆς Ἐλέας αἱ Οἰνωτρίδες νῆσοι δύο) Plinius, *Contra Veliam Pontia & Iſcia, vtraque uno nomine Oenotrides, argumentum poſſeſſæ ab Oenotriis Italiæ.*

Πυξοῦς ἄκρα καὶ λιμὴν καὶ ποταμός) Plinius oppidi tantum meminit, *Oppidum Buxentum, Græcè Pyxus.* Ptolem. Βυξεντόν.

Μίκυθος ὁ Μεσσήνης ἄρχων τῆς ἐν Σικελίᾳ) Apud Steph. legitur, Πυξοῦς, πόλις Σικελίας κτίσμα Μικύθου. puto autem legendum πόλις Ἰταλίας κτίσμα Μικύθου.

Λᾶος κόλπος καὶ ποταμὸς καὶ πόλις) Plin. *Laus amnis: fuit & oppidum eodem nomine.*

ἄποικος Συβαριτῶν) Apparet ex iſtis Herodoti, ἐκ ἀπέδωκαν τὴν ἐρήμην Συβαρῖται, οἳ Λᾶον τε καὶ Σκίδρον οἴκεον τῆς πόλιος ἀπεστερημένοι.

¶ PAG. 175. *Χῶνες δὲ καὶ Οἰνωτροὶ τοὺς τόπους ἐνέμοντο*) Videtur duos facere populos, Chones & Oenotros. At philoſopho Chones Oenotrorum pars ſunt, ᾤκουν δὲ, inquit, Χῶνες Οἰνωτροὶ τὸ γένος. eóſque ait obtinuiſſe τὸ περὶ τὴν Ἰαπυγίαν καὶ τὸν Ἰόνιον. vulgò tamen apud Ariſtotelem legitur Χάονες, quod rectè cenſent viri docti è Strabone eſſe emendandum. cuius lectionem multa confirmant. Antiochus quoque Syracoſanus paullò infra Chonas Oenotricam gentem eſſe teſtatur: & ita iſte locus accipiendus.

δεῖ γὰρ ποτε Λαοῖς στρατεύσαντες) Non video quid neceſſe ſit hanc lectionem mutare: reſpicit enim verba oraculi quod dicebat fore vt multitudo λαῶν periret ad Laum: Itaque inquit λαοὶ στρατεύσαντες, hoc eſt cum multus populus in expeditionem eſſet profectus: deinde addit quinam eſſent illi λαοί.

ἃ τῶν δ' ἑτέρας) Manuſcripti τῆς ἑτέρας.

τὴν μεγάλην Ἑλλάδα ταύτην ἔλεγον καὶ τὴν Σικελίαν) Magnæ ſiue maioris Græciæ nomine quid intellexerint veteres non conuenit inter auctores. Strabo ait Italiæ partem qua de nunc tractat, & Siciliam eo nomine comprehendi. Plinius Italiæ tantum partem, eámque minimam: ita enim ſcribit Italiam dilaudans, *Ipſi de ea iudicauere Græci, genus in gloriam ſuam effuſiſſimum, quotã parte ex ea appellando Magnam græciam.* *Italia*, inquit Seruius, *μεγάλη ἑλλὰς eſt appellata, quia à Tarento vſque ad Cumas omnes ciuitates Græci condiderunt.* Seneca de Conſolatione ad Alb. *Totum Italiæ latus quod infero mari alluitur, maior Græcia fuit.* Athenæus lib. x I I. de Siritarum luxu diſſerens, ἐν ὀλίγῳ δὲ, inquit, περὶ τὴν τρυφὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν εἰρημένων τότε καιρῶν καὶ τὸ πλῆθος ἐγένετο τῶν ἀνθρώπων. διὸ καὶ μεγάλη Ἑλλὰς ἐκλήθη πᾶσα σχεδὸν ἡ κατὰ τὴν Ἰταλίαν κατοίκησις. De Ptolemæo nõ eſt obſcurum quid ille magnæ Græcię nomine complectatur. Vide & Feſtum.

καὶ γὰρ αὐτοὶ Ῥωμαῖοι γεγόνασι) Rectè: nam lib. priore de Campanis dictum eſt Romanos eorum γῆν κατακληρουχῆσαι.

ὅμως δ' ἔτι) Lege ὅμως δή.

εἶναι οἰκοῦντες τῶν Ταρ. κτλ.) Probo ſcriptam lectionẽ εἶναι οἱ συνοικοῦντες τῶν. Alii, οἱ οἰκοῦντες αὐτοί. Interpres videtur legiſſe αὐτοὶ vel ἐκεῖ.

ἰδίᾳ τε σύστημα πολιτικὸν τῶν ἰδίων ἐχόντων αρχείων) Sic Liuius de Capua. *Cæterùm habitari tantum tanquam urbem frequentarique placuit: corpus nullum ciuitatis, nec ſenatus nec plebis conſilium, nec magiſtratus eſſe.*

τά τε ἴδια διαλέκτων) Legit prior τά τε ἴδια. quod non improbo.

Et ſtatuent

ἰδὼν οὐδ᾽ ἐγὼ τοῦτο ποιήσομαι) Ita habent omnes libri etiam ſcripti: & hanc lectionem confirmat geminus huic locus lib. XIIII. Verba eius ſunt, ὡς τὸ δῆλον ὅτι τοὺς ἐλθόντας ἐτος αἰ ἐπὶ ὁ ἰσθμος. λέγεται δ᾽ ὅμως ὁ μέχρι τοῦ Ισσικοῦ κόλπου, ἀπαρτισθέντων διὰ τὸ συνεχὲς. διὰ δὲ τοῦτ᾽ αὐτὸ, καὶ τὴν ἐκ τῆς Ποντικῆς χερρονήσου μέχρι τοῦ Κύδνου κατηγάγομεν. τὴν αὐτὴν ἀποφαινόμενοι τῇ μέχρι Ισσοῦ, ἰδὼν οὐδὲ τοῦτο ποιήσομαι. vbi vides ſimiliter excuſari τὸ μὴ ἀκριβές.

κτίσμα δ᾽ ἐστὶ Φιλοκτήτου φυγόντος τὴν Μελίβοιαν κατὰ στάσιν) Melibœa vnde fugit Philoctetes vrbs fuit Theſſaliæ. Vide Seruium in illud.

——hæc illa ducis Melibæi
Parua Philoctetæ ſubnixa Petilia muro.

Κρίμισαν περὶ αὐτοὺς τοὺς τόπους) Stephanus, Κρίμισα πόλις Ιταλίας κτίσμα Φιλοκτήτου καὶ ἡ χώρα. Cremiſſam autem à Philoctete fuiſſe quondã habitatam Lycophron quoque indicat. Sic ille de Philoctete,

τὸν δ᾽ αἰσάρου τε ῥεῖθρα καὶ βραχὺ πτόλις
οἰνωτρίας γῆς καγχρίμισα δέξεται
Κρᾶθις ... δέξεται μακρὸν ...

καὶ Χῶνες πόλιν ἐπ᾽ αὐτῆς) Lege Χώνην. vt habet Stephanus locum Strabonis citans.

Αἰγέστην τειχίσαι) Vide in rebus Sicolis.

καὶ Γρούμεντος) Grumeotum paſſim leges & Drumentum, ſiue Drumetum.

καὶ Οὐερτῖναι) Puto eſſe Vſentinorum oppidum quos, inter Lucanorum mediterraneos refert Plinius.

Οὐενουσίαν δ᾽ εἶναι) Ideo priore libro inter Samnitum vrbes Venuſiam recenſuit. Horatius, Sabellos Venuſiã prius tenuiſſe, deinde à Rom. inde pulſos fuiſſe autor eſt. Sabellos autem ſcimus Samnitum fuiſſe partem. Sic Horatius,

——ſequor hunc Lucanus an Appulus anceps:
Nam Venuſinus arat finem ſub vtrumque colonus,
Miſſus ad hoc, pulſis (vetus eſt vt fama) Sabellis
Quo ne per vacuum Romano incurreret hoſtis.

ἡ Ταυριανὴ χώρα ἵδρυται) Stephanus Ταυριανὸν πόλις Ιταλίας. Melæ eſt Taurianum. Plinij locus ambiguæ eſt lectionis; Vide Hermolaum.

οἱ δὲ Λευκανοὶ τὸ μὲν γένος εἰσὶ Σαυνῖται) Plinius Lucanos, ait, à Samnitibus eſſe ortos, Lucio duce, vnde Lucani ſunt appellati.

φησὶ δ᾽ Αντίοχος ἐν τῷ περὶ Ιταλίας συγγράμματι) Videtur titulus huius libri fuiſſe, Ιταλίας οἰκισμός. ita enim laudatur à Dionyſio. Etſi autem ille liber Antiochi periit: tamen illum ipſum locum quem citat Strabo reperimus apud Dionyſium. Verba Antiochi hæc ſunt. Αντίοχος Ξενοφάνεος τάδε ξυνέγραψε περὶ Ιταλίας ἐκ τῶν ἀρχαίων λόγων τὰ πιστότατα καὶ σαφέστατα. Τὴν γῆν ταύτην ἥτις νῦν Ιταλία καλεῖται τὸ παλαιὸν εἶχον Οἰνωτροί.

¶PAG. 176. ὃν Αντίοχος Ναπητῖνον εἴρηκε) Antiochi verba apud Dionyſium, de Italo ἅπασαν ὑφ᾽ ἑαυτῷ ποιήσασθαι τὴν γῆν, ὅση ἐντὸς ἦν τῶν κόλπων, τοῦ τε Ναπητίνου καὶ τοῦ Σκυλλητίνου. ἐν δὲ χρόνῳ τῶν κληθῆναι Ιταλίαν ἐπὶ τοῦ Ιταλοῦ. Non prætermittam elegantiſſ. ſuper hoc Ariſtotelis locum. Is ex antiquiſſimis auctoribos docet; Italiam ab Italo rege eſſe appellatam quæ prius Oenotria dicebatur. Oenotrios autem habitaſſe, inter duos ſinus Scylleticum & Lameticum: qui ſinus non maiori interuallo ſeparentur, quam dimidiati diei itinere. hanc ergo regionem totam poſtea Italiam ait eſſe appellatam. Verba philoſophi ſunt. φασὶ γὰρ οἱ λόγιοι τῶν ἐκεῖ κατοικούντων, Ιταλόν τινα γενέσθαι βασιλέα τῆς Οἰνωτρίας, ἀφ᾽ οὗ τό τε ὄνομα μεταβαλόντας Ιταλοὺς ἀντὶ Οἰνωτρῶν κληθῆναι, καὶ τὴν ἀκτὴν ταύτην τῆς Εὐρώπης Ιταλίαν τοὔνομα λαβεῖν, ὅση τετύχηκεν ἐντὸς οὖσα τοῦ κόλπου τοῦ Σκυλλητικοῦ καὶ τοῦ Λαμητικοῦ. ἀπέχει γὰρ ταῦτα ἀπ᾽ ἀλλήλων, ὁδὸν ἡμισείας ἡμέρας. Lameticum autem ſinũ vocat Ariſtotel. quem Napetinum Antiochus, alij Hiponiaten: Nec dubiũ eſt ita appellari à Lametinis qui Lametiam vrbem Lucanorum habebant: teſtis Lycophron.

ἐπὶ πόρον Τυρσηνὸν ἐν Λαμητίαις
δίναισιν ...

ait poeta δίναις Λαμητίαις. hoc eſt dicere ſinum Lameticum.

A eum. Philogenes autem Lametum Italiæ fuiſſe oppidum autor eſt: vnde ſinui nomen. Errat igitur Stephanus περὶ πόλεων, qui Lamerinos populos vult ad ſinum Scylleticum pertinere Crotoniatis vicinos. errat inquam Stephanus, & qui eum ſequuntur. Habemus ergo & quem ſinum Lameticum, & quare ita eum appellet Ariſtoteles: quod hactenus docti viri videbantur tantum quæſiuiſſe. nos autem primi iodicauimus. Porro iſthmus quem teſtatur Ariſtoteles eſſe ἡμισείας ὁδοῦ is eſt quem Strabo ait eſſe ſtad. CLX. Plin. XX. M. P.
B De Scylletico ita legea locum Diodori Siculi lib. XIIII μετὰ δὲ ταῦτα τὸ στράτευμα ... Σκυλλητικὸν καὶ Λοκροὺς παρεβάλλεν. nam vulgo malè παρεβαλλεν legitur.

μέχρι τῆς Μεταποντίνης καὶ τῆς Σειρίτιδος) Nimis certũ eſt ſcripſiſſe Strabonem καὶ τῆς Σειρίτιδος. Paulo poſt de Metaponto ſcribit, τούτῳ μὲν γὰρ ἔχοντας, ἐξῆς καὶ τὴν Σειρῖτιν. & alibi paſſim iſto libro.

καὶ τὴν γῆν ὀνομάσαι Χώνην) Vide fatum huius vocis: bis à Strabone poſita, bis ab imperitis hominibus eſt cor-
C rupta. Legendum enim hic quoque Χώνην: Ita enim ſcripſit Antiochus quem citat Strabo. Heſychius, Χώνην, τὴν Ιταλίαν οὕτως πάλαι ἔλεγον ὡς φησὶν Αντίοχος ὁ Ξενοφάνους ἐν τῷ περὶ Ιταλίας. Ita autem ſcriptum à Strabone fuiſſe, ecce locupletiſſimum teſtem. Stephanus, Χώνη, πόλις Οἰνωτρῶν, ὡς Στράβων ἐν ἕκτῳ (ſcribe ἕκτῃ) Καὶ τὴν γῆν ὀνόμασαν, lege ὀνομάσαι, Χώνην.

Βρεττίους γὰρ καλοῦσι τοὺς ἀποστάτας) Diodorus Siculus lib. XVI. hanc totam pluribus referens hiſtoriam, καὶ προσηγορεύθησαν, inquit, Βρέττιοι, διὰ τὸ πλείστους εἶναι δούλους. κατὰ γὰρ
D τὴν τῆς ἐγχωρίου διάλεκτον οἱ δραπέται Βρέττιοι προσηγορεύοντο.

συνέβη ἀποστῆναι Δίωνος Διονυσίῳ) Contigit Brutiorum defectio anno primo Olympiadis CVI. quo anno coactus eſt Dio cum Syracuſanis bellum gerere. vide Diodorum.

Τεμέσην ἣν Τέμψαν δ᾽ οἱ νῦν καλοῦσι) Plinius. *Oppidum Tempſa, à Græcis Temeſe dictum.*

Πολίτου τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων) Putaoi aliquando eſſe legendum, πολίτου τοῦ τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων hoc eſt ciuis cu-
E iuſdam ſui qui vnus erat è ſocijs Vlyſſis: & de Sebene accipiebã, quem heroem Priſcianus lib. VI. ſcribit, ſocium fuiſſe Vlyſſis ac Temeſæ habitaſſe. Sed vulgatam lectionem agnoſcit etiam Euſtath.

μηδεὶς τὸν ἥρωα τὸν ἐν Τεμέσῃ) De vſu huius prouerbij parum conſtat inter autores. Euſtath. ἐπὶ τῶν ἀχαριστούντων ἔξω χωρεῖ vſurpatũ admonet. Ælianus ἐπὶ τῶν ἀπαιτουμένων τὰ ὀφειλόμενα. Sed hic aliud potius prouerbium explicat, ita enim extolit, ὅτι αὐτοῖς ἐφέξεται ὁ ἐν Τεμέσῃ ἥρως.
F Deeſſe autem aliquid manifeſtum eſt: vox tamen λεγόντων ne ſit ſuſpecta ſimiles loci impediunt, vt libro ſequenti ... καὶ αὐτοῖς ἐν παροιμίᾳ διαδοθῆναι λεγόντων ... πολυτελεῖς.

ἐν Τεμέσῃ μετάλλων χαλκόν) Statius in Syluis de ſtatua equeſtri Domitiani,

Et quæ ſe totis Temeſe dedit hauſta metallis.

ἡ τῆς ἐν Κύπρῳ Ταμασοῦ) De Tamaſo Cypriaca vide lib. XIIII. extremo. Vide etiam Stephanum Ταμασός.

ἐπὶ Αννίβας κατέσκαψε) Tunc opinor, cum & Herdoneã, vide Liuium XXVII. & Stephanum. Ab hac ſinus Te-
G rineus dictus, Plinio & Thucydidi.

ἐξηπάτησε δὲ καὶ τοῦτον) Ait καὶ τοῦτον, quia & multi alij iſto modo decepti, vide Euſebium. Oraculum autem quo deceptus eſt Alexander Moloſſus Epiri rex, fuit hoc,

Αἰακίδη προφύλαξο μολεῖν Αχερούσιον ὕδωρ
Πανδοσίαν θ᾽, ὅθι τοι θάνατος πεπρωμένος ἐστί.

hiſtoriam habet Liuius lib. VIII. Iuſtin. lib. XII.

¶PAG. 177. Ιππώνιον) Latinis Hippo. Plinius, *Hippo quod nunc Vibonem Valentiam appellamus.* Sed Stephan. habet Ιππώνιον. Scribendum autem Οὐιβῶνα non Οὐίβωνα. Sic enim & Latini Vibonem, & Stephan. Οὐιβῶνα. Scribe etiam in Ptol. Οὐιβὼν Οὐαλεντία.

στεφάνοις ἀνθινοῖς φορεῖν) quod Athenis olim, vt hodie Lute-

Lutetiæ, fuiſſe vſitatum, vel Ariſtophanis fabula Theſmophor. docet: ait enim mulier *στρεψιπανούργος* in criminatione miſelli Euripidis,

ἐπεὶ γὰρ αὐτὸν ἀπέδωκεν μὲν ἐν Κύπρῳ
πολλάκις πολλὰ τοιαῦτα καὶ οὐκ ὀλίγα κακὰ
στρεψιπανούργος τοῖς ἐν ταῖς ἀγυιαῖς.

Μέδαμα πόλις Λοκρῶν τῶν αὐτῶν) Lego *Μέδμα πόλις Λοκρῶν τῶν ἐπιζεφυρίων*. Nam Medama plurale eſt: licet ſequatur *Μεδμαίων*, & *Μεδμαῖοι*. Nam vt ſæpe monui harum vocum nulla eſt certa analogia.

τὸ Σκύλλαιον πέτρα) Plinio eſt oppidum. Ptolem. *Σκύλλαιον ἄκρον*.

Ἀπὸ δὲ Καίνυος μέχρι τοῦ Ποσειδωνίου) Paullò aliter Plin. quem ſi ſequimur poſt Scyllæum prius occurrit Columna Rhegia quam Cænys promontorium. Ita ille, *Oppidum Scyllæum, Cratæis* fluuius mater vt dixere Scyllæ, Dein Columna Rhegia. Siculum fretum, ac duo aduerſa promontoria ex Italia Cænys, ex Sicilia Pelorum.

Ἐπὶ δὲ σταδίους ἑκατὸν τῆς Ῥήγιον) hoc eſt M. P. XII. & ſemis. Rectè. Plinius quoque à promontorio Cæny Rhegium XII. M. D. paſſ. eſſe ſcribit.

καταστασιασθέντας ὑπὸ τῶν) Hiſtoria relata eſt à Strabone libro octauo, Pauſania in Meſſeniacis, Iuſtino lib. III.

¶ PAG. 178. *καὶ μέρη τοῖς Σικελοῖς*) Lego *οἰκῆσαι Σικελοὺς φασὶ καὶ Μόργητας*. *Ὑστέρῳ δ' ἐπὶ* Σ. Morgetes eoſdem fuiſſe appellatos qui prius Itali, teſtatur idem quem citat Antiochus. Morges enim Italo ſucceſſit, à quo Morgetes dicti qui prius Oenotri. Porrò & Morgetes & Siculos ex Italia in Siciliam traieciſſe etiam ex Thucyd. & Diodoro Siculo notum eſt.

φασὶ δὲ τινες καὶ τὸ Μοργάντιον) Vide infra. Apud Steph. per e eſt *Μοργέντιον*.

ἀπερρωγυῖαν γὰρ ὑπὸ τῶν σεισμῶν τὴν Σικελίαν) Claudianus,

——. *tractu quondam*
Italiæ pars vna fuit; ſed pontus & æſtus
Mutauere ſitum: rupit confinia Nereus,
Victor, & abſciſſos interluit æquore montes.

ἀφ' ἧς δὴ Ῥήγιον κικλήσκεται) Verba Æſchyli: quod parum videntur interpretes animaduertiſſe.

εἰς τὸ Βασίλειον τὸ Λατίν φωνῇ) Ipſi Romani aliter iudicarunt. Nam Græcam eſſe vocem eo ipſo falſi ſunt quod perpetuò cum aſpiratione ſcripſerunt. Iuſtinus, *Rhegium dicitur ideo quia Græcè abrupta hoc nomine pronunciantur*.

¶ PAG. 179. *ἐπὶ Λοκροὺς ἄποικοι τῶν ἐν τῷ Κρισαίῳ κόλπῳ*) Hi ſunt Locri Ozolæ: à quibus profectos ait Locros Epizephyrios. Dionyſius poeta, ſeruos hos illorum fuiſſe autor eſt, qui dominis abſentibus cum eorum vxoribus conſuetudinem habuiſſent: Inde metu pœnæ in Italiam eſſe profectos:

Κεῖθεν δ' ἐν Σικελῷ Ζεφύρῳ ὑπὸ παρακτίῳ ἄκρῳ
Τῶν δ' ὑπὸ Λοκροὶ ἔασιν, ὅσοι ποτὲ δεσπότησιν ἐπέλθον
Ἠ δ' ἐπὶ Αὐσονίην, στυγερῇ τε μιχθέντες ἀνάσσαις.

Δυναστευθέντες δ' ὑπὸ τοῦ Συρ.) Locros à Dionyſio fuiſſe euerſos teſtatur etiam Ariſtot. Πολ. lib. V. cuius calamitatis cauſam affert, *κηδείαν πρὸς Διονύσιον*. Doris ſanè prioris Dionyſij vxor Locris fuit. Euerſi autem ſunt Locri à Dionyſio minore vt docet Athen.

ὄργια ἀσχημόνως) Cũ conſtet voce *γάμος* ſæpe *συνουσίαν* intelligi: teſtenturque Athen. & Ælianus Dionyſiũ puellas Locrorum ſtuprare ſolitum, puto hic honeſto verbo *ἀσχημονεῖ* rem minus honeſtam intelligi. Legẽdum autem *τοὺς γαμουμένους*.

τὰ παραδόξως ὑπερηγγελόμενα) Crudeliter id quidem: cæterum nihil hæc ad ea quæ narrat Ælianus: qui pro *ὑπερηγγέλλοντο* habet *κατακεντούντες αὐτὰς ὑπὸ τοὺς ὄνυξι τῶν χειρῶν βελόναις ἀπεκέντησεν*, quo ex loco diſcimus non hodie atque heri inuentum hoc tormenti genus, apud Turcas hodie vſitatum. Idem cum Æliano ſcribit Athenæus libro XII.

ὑπὸ Ζαλεύκου πεπολιτευμένοι) Lege Diodorum lib. XII.

ἀλλ' ἡ τοῖς αὐταῖς . . . . ἐπαινεῖν) Paucula deſunt: quæ ſic rectè & ex mẽte opinor Strabonis ſuppleueris, *ἀλλ' ἡ τοῖς αὐταῖς ἀεὶ ταῖς ζημίαις οὐκ ἄξιον ἐπαινεῖν*. *Καὶ τὸ ἀκριβὲς ἀπλῶς θέλοντας περὶ τῶν ἀρχῶν*) Eleganter *ἀκριβοδικαίους* homines *περὶ τὰς ζημίας*.

χείρονας δή) Verè enim dixit ille, *Summum ius ſumma iniuſtitia*.

¶ PAG. 180 *τοῦ δὲ Ἄληκος ποταμοῦ τοῦ διορίζοντος*) Alecis meminit Dionyſ. de Locris Ep. zephyriis loquens,

Τῶν καὶ ναιετάουσιν ἐπὶ προχοῇσιν Ἄληκος.

διορίζοντος τὴν Ῥηγίνην ἀπὸ τῆς Λοκρίδος) Diodorus libro IIII. rem aliter narrat. Ait enim contigiſſe aliquando vt Hercules feſſus de via quieſceret paululum in confinio Locrorum & Rheginorum vbi cum cicadæ aſſiduo cantu nõ ſinerent eum quieſcere, iratus Hercules petiit à Ioue *ἀφανεῖς γενέσθαι τοὺς ἐνοχλοῦντας αὐτόν*. Inde ſtrages cicadarum ſecuta eſt: atque ea eſt cauſa cur nullæ illo toto tractu ne hodie quidem reperiantur cicadæ inquit Diodorus: quàm verè ipſe viderit. Plinius idem cum Strab. ſcribit. *Cicadæ ait, in Rhegino agro ſilent omnes: vltra flumen in Locrenſi canunt*.

τὸ δ' αἴτιον εἰκάζουσιν ὅτι) Cauſa cur cicadæ quædam *ἄφωνοι*, à philoſopho dicitur eſſe *πτερὰ* quæ ſit *ἐν τῷ ὑποζώματι περὶ τὸν θώρακα· διὰ γὰρ τοῦτο* inquit, *καὶ τῶν τεττίγων οἱ ἄδοντες ᾄδουσι· θερμότεροι γάρ εἰσι, καὶ ἔχουσιν αὐτοῖς ὑπὸ τὸ ὑπόζωμα· τοῖς δὲ μὴ ᾄδουσι τοῦτ' οὐκ ἔστιν ἔχειν*. Locus eſt Περὶ ἀναπν.

πηλώδεις εἶναι τὸ χωρίον) Videtur Euſtath. legiſſe *ἰλυώδη*. Ita enim habet hunc locum deſcribens. Sed verius eſt voluiſſe Euſtath. illa voce vt notiori Strabonianã explicare. Heſych. *Παλίσκιος, σύσκιος, κατάσκιος, φύλλοις· τὸ γὰρ πάλιν ἐνιαχοῦ ἐπὶ τοῦ δηλοῖ*.

μὴ διαστέλλειν τοὺς ὑμένας) hæc eſt *χύσις* Ariſtotelis.

φησὶ δὲ Τίμαιος) Huius ſiue hiſtoriæ ſiue fabulæ multi meminere, Clemens Alex. Lucianus, Iulianus & Epigrammatarij poetæ: In nominibus citharœdorum nõ cõuenit inter omnes: Strabo (qui nõ tantum ex Timæo hæc habet quæ ait, ſed ipſius etiam verbis vtitur vt patet ex Antigono) Ariſtonem Rhegium, & Eunomum Locrum vocat: Lucianus Arionẽ illum: hunc, poeta incertus Epig. Græcor. lib. II. Eunomũ Spartinũ,

Εὔνομον ἀπόλλων σὺ μὲν οἶδα μὲ τοῦτ' ἐσίκων
Σπαρτην ὁ Λοκρὸς ἐγώ.

Paulus vero Silentiarius lib. VI. ita canit,

Τὸν χαλκοῦν τέττιγα Λυκωρεῖ Λοκρὸς ἀνάπτει
Εὔνομος ἀθλοσύνης μνᾶμα φιλοστεφάνου.
Ἦν γὰρ ἀγὼν φόρμιγγος, ὁ δ' ἀντίος ἵστατο Πάρθις.

vbi tamen video Suidam legiſſe *Πάρθης*.

ὅπως οἱ τέττιξ ἐκπληρώσειε τὸν φθόγγον) Epigrammatarius libro quarto.

Καί τις ἐπ' αὐτομάτῃ κιθάρας ἔπι τέττιξ ἀείσας
Τέττιξ ἐκλήρου τοῦ τέττιγος ἀμοιβήν

καὶ ἀναχῶσαι δέ) Forte *ἀναδῦναι*.

Μαμέρτιον) Stephanus *Μαμέρτιον, πόλις Ἰταλίας*. Paullò poſt vocantur iſti Mamertini genus Campana, vbi de Mamertinis Siculis.

ἣν Βρεττάνιον Σίλαν καλοῦσι) Fortaſſe *ὃν* vt ad *δρυμὸν* referatur. ita enim res ipſa poſtulare videtur. Notum eſt Silam ſiue Sylam Brutiorum eſſe ſyluam vt Salluſtius & Plinius vocant, vt Vibius Sequeſter, nemus. Nec dubium picem *Βρεττίαν* quam memorant ſcriptores ex hac Brutiorum ſylua fuiſſe collectam: atque hoc eſt quod voluit Strabo. Sed cur addit *Βρεττάνιον*? In libris ſcriptis hic locus ita legitur, *καὶ ὁ δρυμὸς ὁ φέρων τὴν ἀρίστην πίτταν, ἣν Βρεττίαν καλοῦσι*, quæ lectio plana eſt & perſpicua. Nam hoc indicare voluit, picem quam Brutiam (Dioſcorides *Βρεττίαν* cap. XCVIII.) vocant, in hac ſilua naſci. Syluæ autem nomen cum non expreſſiſſet, à docto aliquo eſt annotatum: vnde corruptus poſtea hic locus: quod priorem interpretem non feſellit.

ἐφ' ᾧ βωμοὶ Διοσκούρων) Vocem *βωμοὶ* ex libris ſcriptis reſtituimus. Sic & prior interpres legit: quem debuit Xylãder ſequi, quum eſſet ipſe manuſcriptis deſtitutus.

συμβαλόντες μυρίοις Κροτωνιατῶν δ' ἴσως) Cic. de Natura Deo. lib. II. *Cũ ad flumen Sagram Crotoniatas Locri maximo prælio deuiciſſent*

ſunt, eo ipſo die auditam eſſe pugnam ludis Olympiæ, memoriæ proditum eſt. libro tertio. *Nam de Sagra Græcorum etiam vulgare prouerbium, quum quæ affirmant veriora eſſe dicunt, quàm illa quæ apud Sagram.* Vide Iuſtinum lib. xx.

Καυλωνία, πρότερον δ' αὐλωνία λεγομένη) De Caulonia lege Stephan. Plinius oppidum Caulonia appellat. Sic apud Virgil. Caulonia arces: vbi notat Sernius Cauloném montem eſſe Calabriæ cuius meminerit Horatius in deſcriptione Tarentinæ regionis,

—— & amicus Caulon
Fertilis Baccho minimum Falernis Inuidet vuis.

hodie tamen apud Horatium legimus Aoloo, & ita vidi in optimis membranis: eámque lectionem confirmant tum metri ratio, tum Martialis de Tarentino vino Epigramma,

Nobilis & lanis & fœlix vitibus Aulon
Det pretioſa tibi vellera, vina mihi.

Steph. autor eſt Cauloniam oppidum Aulonem quondam eſſe dictum.

ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐξέπεσον) Rara locutio ἐξέπεσον ἐν Σικελίᾳ pro eo quod erat, patria exciderunt, & in Siciliam ſe receperunt. Alios dixiſſet, ἐς Σικελίαν ἐξέπεσον, ſicut Thucyd. οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθηναζε, quod eſt ἀπεπέσοντες ὤχοντο.

μετὰ δὲ ταύτην Σκυλλήτιον) Stephanus autore Eudoxo πόλιν Σικελίας eſſe ſcribit: niſi fallunt nos libri.

ἄποικοι Ἀθηναίων) Plinius *Dein ſinus & Scylaceum, Scylletium Athenienſibus cum conderent dictum.*

νῦν δὲ Σκυλάκιον καλεῖται) Virgilius,

—— & nauifragum Scylaceum.

D Caue autem confundas vt nonnulli faciunt, Scyllæum & Scylaceum: quorum illud ſaxum fuit, ſinus Hipponiatæ ſiue Lametici: Scylaceum autem fuit in ſinu Scylletico qui Tarentino fuit contiguus. Virgilius,

Hinc ſinus Herculei ſi vera eſt fama Tarenti
Cernitur: attollit ſe diua Lacinia contra,
Caulonisque arces, & nauifragum Scylaceum.

καὶ ὁ κόλπος Σκυλλητικὸς ὠνόμασται) Melæ Scylacæus. *Secundum Scyllaceus inter promontoria Lacinium & Zephyrium.*

E καὶ τῶν Ἰαπύγων ἄκραι τρεῖς) Videntur eſſe quas appellat Thucydides lib. VIII. χοιράδας νήσους τῆς Ἰαπυγίας.

ἐπεχείρησε δ' ὁ Διονύσιος καὶ διατειχίζειν τὸν ἰσθμὸν) Plinius de hoc iſthmo, *XX. M. P. latitudo eſt. Itaque Dionyſius maior interciſam eo loco adiicere Siciliæ voluit.*

¶PAG. 181. τὰ Ἀζώνου Ἀρτεμίδωρος) Totus iſte locus ita corruptus & mutilus eſt, vt ſine codicũ meliorum ope emendari non poſsit.

F ἐν ὀγδοήκοντα σταδίοις ἀπὸ τοῦ Λακινίου) At Liuius ſex tantum millia ab vrbe afuiſſe ait tẽplum Iunonis Laciniæ.

ἀρχὴ δ' αὐτῆς τὸ Λακίνιον) Sinus Tarentinus à duobus promontoriis Lacinio & Sale efficitur. Mela.

καὶ ποταμὸς Αἴσαρος) Meminit huius Dionyſius poeta & Theocritus eid. IIII.

ὦ δειλ', ἄλλοις γ' ἐστὶ παρ' Αἴσαρον νομεύειν.

Æſarus inquit ſcholiaſtes, fluuius eſt, qui per mediam Crotoniatarum vrbem fluit: eſt & alius in Sicilia huic cognominis. Ouidius Æſarin vocat Metamorphoſ. libro xv.

G κατακαυθέντων γάρ τινας τῶν ἀπὸ τῆς Ἰλιακῆς στόλου) Neæthum ita fuiſſe appellatum ait Theocriti ſcholiaſtes quod naues Græcanicæ in eo quondam arſerint. Νήαιθον metri cauſa vocat Theocrit.

Νέαιθον ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι) hoc eſt παρὰ τὸ τὰς ναῦς αἴθειν.

Μύσκελλος ἀρχηγέτης) Edidimus vt ferè Aldus: Non quod eius lectionem probemus: ſed quia quo potiſſimum modo legi debeat non poſſumus affirmare. Inprimis obſcura mihi ſunt illa μικρὸν ὁδόν: nam mendoſam quidem eſſe hanc lectionem video, quid autem ſubſtituam, hoc vero non video: lectionum tamen omnium malim hanc σμικρὸν δόμον. Κλάσματα autem eſſe expungendum cum ſit gloſſema vocis ἄλλα rectè cenſet Xylander. ὀρθῶν ſi legas, placeret ita, ὀρθῶν δ', ὅ, τι δῷ πὲ ἰναπρέπειν.

A ἱναπρέπ. & ſic vett. Illud conſtat iampridem cepiſſe diuerſis modis legi hæc carmina.

κτίσαι τὸν Κρότωνα) Quam ampla quondam fuerit vrbs declarant hæc Liuij. *Vrbs Croto murum in circuitu patentem duodecim millia paſſuum habuit ante Pyrrhi in Italiam aduentum: poſt vaſtitatem eo bello factam, vix pars dimidia habitabatur: flumen quod medio oppido fluxerat extra frequentia tecta loca præterfluebat muros, procul iis quæ inhabitabantur.*

ἀφ' οὗ καὶ τοὺς ὑστέρους εἰπεῖν) Fuit & aliud in eandem ſen-

B tentiam prouerbium: μάταια τἄλλα παρὰ Κρότωνα τἄστεα.

καὶ τὸ τῶν Πυθαγορείων πλῆθος καὶ Μίλων) Vtrunque teſtatur Diogenes Laer. Vide Iuſtinum, Ælianum, alios.

ἱστορεῖσθαι ὑπό τινων) vt A. Gellio, & Theocriti ſcholiaſte.

Ἀχαιῶν κτίσμα ἡ Σύβαρις) Et Trœzeniorũ. Ariſtoteles autor lib. De Rep. v. Τροιζηνίοις Ἀχαιοὶ συνῴκησαν Σύβαριν, εἶτα πλείους οἱ Ἀχαιοὶ γενόμενοι ἐξέβαλον τοὺς Τροιζηνίους. ὅθεν τὸ ἄγος συνέβη τοῖς Συβαρίταις.

C δυεῖν ποταμῶν μεταξὺ) Duo hæc flumina ſunt Crathis & Sybaris. Diodorus Sic. lib. XI. Θετταλὸς συναγαγὼν τοὺς ὑπολοίπους τῶν Συβαριτῶν ἐξ ἀρχῆς ᾤκισε τὴν Σύβαριν κειμένην ἀνὰ μέσον ποταμῶν δυεῖν τοῦ τε Συβάριος καὶ Κράθιος.

¶PAG. 182. τριάκοντα δὲ μυριάσιν ἀνδρῶν ἐπὶ Κροτωνιάτας ἐστράτευσαν) Diodorus Sic. lib. XI. πολυανθρωπίᾳ τε τοσοῦτον διήνεγκεν, ὥστε τὴν πόλιν ἔχειν πολιτῶν τριάκοντα μυριάδας. Subiicit idem Diod. bellum poſtea ſuſceptum à Sybaritis aduerſus Crotoniatas quod ſua vrbe pellere noluerent quingentos illos viros, qui Crotonem confuge-

D rant. Ait autem Diod. στρατεῦσαι Sybaritas τριάκοντα μυριάσι. Crotoniatas autem ſolis δέκα μυριάσι duce Milone. hiſtoriæ huius meminit & Herodot.

χρόνῳ δὲ καὶ ὑπερεβδομήκοντα ὑπὸ Ἀθηναίων) Longè aliter hiſtoria Diodori. Is autor eſt Sybarin annis quinquaginta octo poſtquam à Crotoniatis fuerat euerſa, habitari iterum cepiſſe à Theſſalis qui paulatim ab iiſdem Crotoniatis pulſi ſunt, anno quinto poſt τὸν δεύτερον συνοικισμόν. Tertium autem συνοικισμὸν contigiſſe ait, miſſa Athenis decem nauium claſſe. Vide reliqua.

E καταφρονήσαντες δὲ αὐτῶν) Tangit ſeditionem Thuriis ortam anno tertio Olympiadis LXXXVI. de qua lege Annales Diodori.

καὶ Θουρίους προσηγόρευσαν ἀπὸ κρήνης ὁμωνύμου) Diodorus Θούριον vocat. καὶ κτίσαντες πόλιν ὠνόμασαν ἀπὸ κρήνης Θουρίον. Idem tamen alibi Θουρίους. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν κατ' Ἰταλίαν Θουρίους ἔκτισαν. Vide plura apud Steph. & interpretem Theocriti eid. v. Liuius Thurias ſolet dicere.

τοὺς πίνοντας ἵππους ἀπ' αὐτοῦ πτυρτικοὺς ποιεῖ) Legendum πτυρτικούς: Nam ita habet Ariſtoteles vnde iſta omnia

F deſcripſit noſter. Περὶ τὴν Θουρίων πόλιν δύο ποταμούς φασιν εἶναι Σύβαριν καὶ Κρᾶθιν. ὁ μὲν οὖν Σύβαρις τοὺς πίνοντας ἀπ' αὐτοῦ πτυρτικοὺς εἶναι ποιεῖ· ὁ δὲ Κρᾶθις τοὺς ἀνθρώπους ξανθότριχας λουομένους. Euſtathii qui habet πτυρτικούς, ratio non debet haberi. Diuerſa ſunt quæ ſcribit Plin. XXXI. II.

μετωνόμασαν Κωπιὰς τὴν πόλιν) Apud Steph. Κωπιαί per ω ſcriptum eſt.

Λαγαρία φρούριον Ἐπειοῦ καὶ Φωκαιέων κτίσμα) Stephanus, Λαγαρία φρούριον Σικελίας πλησίον Θουρίων, τοῦ Ἐπειοῦ καὶ Φωκαιέων κτίσμα ὡς Στράβων. Mirum eſt toties apud eum ſcripto-

G rem Siciliæ nomen, loco Italiæ fuiſſe à librariis poſitum. Legendum enim hic quoque Ἰταλίας.

αὐτὴν Ἡρακλεόπολιν) Heracleopolim appellat quam mox Heracleam. ſed notãdum eſt diſtingui à Strabone Sirin ab Heraclea. Plinius aliter, *Similiter eſt,* inquit ille, *inter Sirin & Acirin Heraclea, aliquando Siris vocitata.*

καὶ Σῖριν ἔφη ὡς πόλιν ἦν ὁμώνυμον Τρωικὴν) Athenæus lib. XII. καὶ οἱ τὴν Σῖριν δὲ κατοικοῦντες, ἣν πρῶτοι κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες. Idem mox, Στρατιάδης δ' ὁ Σῖρις ὡς μὲν Τίμαιός φησι καὶ Ἀρτεμίδωρος ὠνομάσθη Μεταποντίνου ἀπὸ γυναικός τινος Σίριδος· ὡς δ' Ἀρχίλοχος ἀπὸ ποταμοῦ.

συμφέρεται πολλαχοῦ) Nam & in Italia & in Thracia accidiſſe aiunt. Stephanus.

καὶ τὴν ἐπὶ Τεύθραντος Σύβαριν) An ergo aliqua fuit Sybaris

A baris in Italia præter illam antiquam de qua ante dictum eſt? Præterea quid eſt ἐπὶ Τεύθραντος? Sanè ſi loquendi genus attendas videtur Teuthras fluuii nomen eſſe: cuius tamen nemo veterum Geographorum meminit: Teuthrantem tamen fluuiolum commemorat & Propertius, libr. pr.

Aut teneat clauſam tenui Teuthrantis in vnda
Alterna faciles cedere Lympha manu.

B Sed ille alius eſſe ab iſto videtur: Quærant igitur docti viri amplius de iſtis cognominibus duobus fluuiis.

Ἑξῆς δ' ἐστὶ Μεταπόντιον) Græci omnes Μεταπόντιον. Latini Metapuntum. Stephanus ait appellatam aliquando Sirin: quàm verè neſcio. Eum vide.

¶Pag. 183. ἐπικλῆσαι τῶν Ἀχαιῶν τινας) Legitur amplius in veteribus τῶν Α. τινὰς μεταπεμφθέντας ὑπὸ τῶν ἐν Συβάρει Ἀχαιῶν, μεταπ. quæ & vetus interpres agnoſcit.

Ἐνταῦθα δὲ καὶ) Horum opinionem ſecutus erat Euripides in ea fabula quam appellauerat, Μελανίππην δεσμῶτιν quantum coniicere licet ex iis quæ de illa fabula apud veteres Grammaticos leguntur.

C ἘΣΤΙ δ' ἡ Σικελία τρίγωνος τῷ σχήματι) Dionyſius poeta eleganter deſcribit,

Τρινακρὶν δ' ἐπὶ τῇσι ὑφ' ὕδασι Αὐσονίοιο
Ἐκτέταται, τρισσαῖς ἄκραις ἐπὶ πάντα ῥέουσα.
Ἄκραι δ' αἱ Πάχυνός τε, Πελωρίς τε, Λιλύβαιόν τε.
Ἀλλ' ἤτοι Λιλύβαιον μὲν ἐπὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Ἐστ' ἀντίχει. Πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς, αὐτὰρ ἐπ' ἄρκτους
Ἠερόεσσα Πελωρίς, ἐς Αὐσονίην ὁρόωσα.

τρινακρία μὲν πρότερον τρινακὶς δ' ὕστερον) Vel τρινακρίς.
D Fuit & oppidum Siciliæ Trinacia nuncupatum à Syracuſanis expugnatũ anno primo Olympiadis LXXXV. autor Diodorus. Non conſtat autem inter ſcriptores vnde dicta Sicilia fuerit Trinacria. vide Stephanum. Plin. *dicta Trinacria pluribus aut Triquetra à triangula ſpecie.*

Πάχυνος δὲ ὁ ἐκκλινόμενος πρὸς ἕω) Sic Dionyſ.

——Πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς.

At Seruius *Pachynum* promontorium auſtrum ſpectans: vnde & Pachynum dictum eſt ab aeris craſſitudine: Sequitur Seruius Polybium qui τὸ πρὸς μεσημβρίαν νεῦον promontorium, Pachynum appellari ſcribit.
E Ouidius.

——*Tribus hæc excurrit in æquora linguis*
E quibus imbriferos eſt verſa Pachynos ad auſtros.

Ratio diuerſitatis paulo poſt à Strabone explicatur.

αἱ ἀφοριζούσαι αἱ τρεῖς ἄκραι) Libri veteres ἀφορίζουσι.

ὑπὲρ μεγίστη ἐστὶ σταδίων χιλίων καὶ ἑπτακοσίων) Ita & Diodorus, XX. illis ſtadiis quæ à Polybio adduntur omiſſis. τῶν τριῶν πλευρῶν ἡ μὲν ἀπὸ Πελωριάδος ἐπὶ Λιλύβαιον ὑπάρχει σταδίων χιλίων ἑπτακοσίων.

F μείζων τῆς ἑτέρας) Eſt enim ſtad. mille & quingentorum. Diodorus. ἡ δ' ἀπὸ Λιλυβαίου μέχρι Παχύνου τῆς Συρακουσίας χώρας, σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων.

χιλίων ἑκατὸν καὶ τριάκοντα) Diodorus habet τετταράκοντα.

τετρακοσίων ἐπὶ τοῖς τετρακισχιλίοις) Diodoro, Siciliæ ambitus eſt ſtad. IIIICIƆCCCLX.

¶Pag. 184. ἐκ δὲ Πελωριάδος) Particula δὲ videtur innuere deſiderari aliquid: ac poſſis aliquid ſuſpicari fuiſſe annotatum interuallum à Meſſene ad promon-
G torium, quod in fine omittitur: veruntamen quia parum id admodum fuit, fieri poteſt, vt fuerit omiſſum. & legendum ἐκ γε Πελ. Conferenda autem ſunt iſta cum tabulis Ptolem. & cum eius interuallis comparet, cui plus eſt otii.

εἶτα εἰς Ἀγάθυρσον) Lege Ἀγάθυρνον. Diodorus lib. V. Ἀγάθυρνος δὲ βασιλεύσας τῆς νῦν ὀνομαζομένης Ἀγαθυρνίτιδος χώρας, ἔκτισε πόλιν τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Ἀγάθυρνον. In Ptol. codice malè Ἀγαθύρσον. Plin. rectè.

εἰς Ἄλαισα) Sic habet Ptolem. quoque. Diodorus ſcribit Ἀλαίσαν lib. XIIII. admonens plures fuiſſe in Sicilia eius nominis vrbes: quarum vna fuit quæ Ἀλαίσα Ἀρχωνίδιος appellaretur.

εἰς δ' Ἱμέραν ποταμὸν ἐν διαμέσῳ ἐστι) Apud Ptol. Himeræ fluuii duæ ſunt ἐκβολαί, altera verſus ſeptentrionẽ, altera verſus auſtrum: vt videantur eſſe duo fluuii eiuſdem nominis qui totam ſecent Siciliam locis admodum vicinis orti.

τῇ κλισμάτων ἐν τῷ γεωγραφικῷ σχήματι διεσταλμένων) Reſpicit inſtitutam à ſe orbis deſcriptionem lib. ſecundo: quem locum vide.

ὅμως δ' ἂν ἐν ταῖς) Locus non bene habet. Fortaſſe legendum, ὅμως δ' ἂν ὥστε τῆς Σικελίας τῇ πλευρᾷ πρὸς τούτοις
B κειμένας.. vel ſic, ὅμως δ' ἂν ἐν τούτοις & mox a. κείμ. hoc ſenſu. verumtamen quantum licet in hac rerum difficultate. Sed videtur hic totus locus grauius laborare, & meliorum codicum opem valde deſiderare.

χίλιοι καὶ πεντακόσιοι ἐπὶ Καρχηδόνα) Prior interpres ait mille & quinquaginta. alter mille & quadringẽt. Cur non mille & quingenta? Nam ſic & libro ſecundo & iterum libro vltimo. Apud Plinium mendoſe opinor CLXXXX. P. quæ fere ſunt ſtad. IIIICIƆL.

τὸν ὀξυδερκέστατον) Hiſtoria extat apud Ælianum, Va-
C riarum libro XII. cap. XIIII. qui affirmat ne vnum quidẽ naui plus minusve dicentem à vero numero ſoluentium nauium aberraſſe. Ἀνδρα, inquit, φασὶ Σικελιώτην τῷ βλέπειν ὀξέως χρῆσθαι· ἐν Σικελίᾳ ὄντα αὐτὸν ἐκ τοῦ Λιλυβαίου εἰς Καρχηδόνα τείνοντα τὸν ὀφθαλμόν, μηδὲν τοὺς ὄψεις σφάλλεσθαι, καὶ ἀποδεῖξαι λέγουσι τὸν ἀριθμὸν τῶν νεῶν τῶν ἀναγομένων ἐκ Καρχηδόνος, καὶ μὴ ἐψεῦσθαι τὸ πλῆθος. Plinius lib. VII. cap. XX. docet multoties id factum.

τῶν ἀγομένων, Immo τῶν ἀναγομένων, vt & nos iampridem emendaueramus, & habẽt libri veteres.

D ὑπὲρ Ταυρομενίου) Inter Meſſanam & Tauromenium ſiue Taurominium vt vocant Latini, eſt Argentum promontorium Ptol.

ἐκλελοίπασι Νάξος καὶ Μέγαρα) Diſſentit Plinius qui Naxum, non aliam à Tauromunio fuiſſe indicat, *Coloniæ* inquit, *Taurominium quæ quondam Naxos.* Megarenſium autem & τῆς Μεγαρίδος meminit Diodorus Sic. non vno in loco.

τὸ τῆς Ξιφωνίας ἀκρωτήριον) Scribe Ξιφωνίας ex Stephano
E ¶Pag. 185. πολίς μὲν οὖν χαλκιδέας κτίσαι Νάξον) Thucydides lib VI. ἑλλήνων δὲ πρῶτοι χαλκιδῆς ἐξ εὐβοίας πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ Νάξον ᾤκισαν.

τοὺς δὲ Δωριέας Μέγαρα τὴν Ὕβλαν πρότ. καλ.) Thucy. de Megarenſibus qui Lami duce in Siciliam venerant, Μεγαρέας ὤκισαν τοὺς Ὑβλαίους κληθέντας.

ἡ μὲν Μεσσήνη) Meſſanam ait συμμένειν. funditus tamen euerſam ac dirutam aliquando fuiſſe a Carthaginienſibus author eſt Diod. homo Siculus lib. XIII quare neceſſe eſt poſt illa tempora fuiſſe denuo inſtauratam & ædificatam.

F Ζάγκλη πρότερον καλουμένη) Zanclen condiderant Cumani Opici: poſtea eandem tenuerat, Cadmus Cous de quo Herodotus, ἔνθα μετὰ Σαμίων ἔσχε τε καὶ κατοίκησε πόλιν Ζάγκλην, τὴν ἐς Μεσσήνην μεταβαλοῦσαν τοὔνομα. vide Thucydid.

ζάγκλιον γὰρ ἐκαλεῖτο τὸ σκολιόν) Thucydides paulo aliter Ονομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὴς τὸ χωρίον τὴν ἰδέαν ἐστί· τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ζάγκλον καλοῦσι. Heſychius, ζάγκλη, δρέπανον καὶ ὄνομα πόλεως. ζάγκλον pro falce vſurpauit doctiſſimus poe-
G ta Callimachus κέκρυπται γὰρ ἐκεῖ ζάγκλον ὑπὸ χθονί. Vnus opinor Diodorus prorſus diſſentit, qui Zanclen à rege Zanclo nomen ait inueniſſe. Vide Stephanum.

ἐπέλαβον δ' ὕστερον Μαμερτῖνοι Καμπανῶν τι φῦλον) Polybius lib. pr. Μαμερτῖνοι μὲν γὰρ οἱ πολλοῖς πρότερον χρόνοις τῶν νῦν λεγομένων χωρῶν Καμπανοὶ παρὰ Ἀγαθοκλεῖ μισθοφοροῦντες καὶ πάλαι περὶ τὸ κάλλος καὶ τὴν λοιπὴν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως ὀφθαλμιῶντες ἅμα τῷ λαβεῖν καιρὸν ἐπεχείρησαν παρασπονδεῖν. non dicit Polybius ex quo Campaniæ oppido potiſſimum profecti eſſent ii qui Meſſanam occuparunt: idem tamẽ paullò infra addit Mamertinos eos voluiſſe appellari. Οἱ δὲ Μαμερτῖνοι, inquit, τοῦτο γὰρ τοὔνομα χρηματίσαντες οἱ Καμπανοὶ τῆς Μεσσήνης προσηγόρευσαν σφᾶς αὐτούς.

ἐχόμενοι δ᾽ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων) Vide Florum lib. II. cap. II. Capta eſt à Romanis initio belli Punici primi auſpiciis Valerii Maximi qui Meſſala inde eſt cognominatus.

ἐν ᾧ ταῦτα Πομπήιος Σέξτος) Vide Dionem libro XLIX.

τὰ ναυάγια παραφέρεται πρὸς ἠϊόνα τῆς Ταυρομενίας) Seneca ad Lucilium. *Charybdis an reſpondeat fabulis perſcribi mihi deſidero. Et ſi forte obſeruaueris (dignum eſt autem vt obſerues) fac nos certiores, vtrum non tantum vento agatur in vortices, an omnis tempeſtas mare illud contorqueat: & an verum ſit quidquid illo freti turbine abreptum eſt, per multa millia trahi conditum, & circa Tauromenitanum littus emergere.* Idem ſcripſerat Salluſtius teſte Seruio.

οὐ Μεσσηνίους καλοῦσι τοὺς ἐνοίκους ἀλλὰ Μαμερτίνους) Imo Italicũ non Mamertinũ vocabãt. Atheoxus. ὁ δὲ Μαμερτῖνος ἐξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται, καὶ ψευδὴς ἐν Σικελίᾳ καὶ ἔστιν Ἰταλικός.

καὶ ἡ Κατάνη δ᾽ ὑπὸ Ναξίων τῶν αὐτῶν κτίσμα) Idem enim Theocles qui cum Chalcidenſibus Naſum condiderat, aliquot poſt annis cum iiſdem Κατάνην ᾤκισεν, inquit Thucyd.

Ταυρομένιον δ᾽ ἐν ἐπὶ τῶν Ζαγκλαίων) Diodorus Sicul lib. XVI. refert Andromachum Timæi hiſtorici patrem virum nobiliſſimum congregatis Naſiis qui euerſa à Dionyſio Naxo reſtabant ſuperſtites, occupaſſe collẽ qui Naxo imminebat & Taurus appellabatur: inde ergo iſti loco nomẽ. Nam Andromachus μείνας κατ᾽ αὐτὸν πλείω χρόνον, ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ Ταύρου μονῆς ὠνόμασε Ταυρομένιον. Hæc Diodorus, dicto libro, oblitus opinor eorum quæ ſcripſerat lib XIIII, quem locum vide. Idem refert, ſua ætate factum, vt Tauromenitanis patria ſua à Cæſare pulſis, Romanorum colonia illum locum occuparet.

κατοικισθεὶς ὑπὸ Ἱέρωνος) Factum id, anno quarto Olympiadis LXXIX. autor Diod. qui rem tamen paulo aliter refert.

καὶ Πίνδαρος κτίστορα λέγει αὐτόν.) Idem οἰκιστῆρα quoque vocat Πυθ. α. vbi de Ætna monte locutus ſubiicit,

——τῶ μὲν ἐπωνυμίαν,
κλεινὸς οἰκιστὴρ ἐκύδανε πόλιν
γείτονα.

Legitur autem in veteribus codicibus Ξένου τοι (forte pro τε) ἀγῶνι ζαθέων.

τὴν Ἰνησσαν καλουμένην) vel Strabonem in hac voce, vel Diodorum arbitror corrigendum, qui Ἰνησσίας vocat. Καὶ τὴν νῦν οὖσαν Αἴτνην κατέσχον πρὸ τοῦ καλουμένην Ἰνησσίαν

καὶ γὰρ οἱ ῥύακες εἰς τὴν Καταναίαν ἐγγυτάτω φέρονται) Plinius, *Fauilla Tauromenium & Catanam vſque peruenit feruens.* Fauillam Plinius vocat, quem noſter ῥύακα. Sunt autẽ ῥύαξ & κρατῆρες omnibus vſurpatæ ſcriptoribus voces, qui de Ætna apud Græcos ſcripſerunt. neque tamen rectè cenſent, qui huius rei propriam eſſe volunt vocẽ ῥύαξ. Nam & de aliis dicitur. & apud Thucyd. lib. IIII. & Diodo. lib. quinto. Eſt & cometæ genus, ὁ ῥυακὶς vel ῥύαξ quando ἀπὸ τοῦ ἀστέρος ὥσπερ τι φωτὸς φέρεται ἐπὶ τὸ κάτω, vt docet Achilles Statius Crateres autẽ quomodo Latinè debeamus vertere docet Lucretius lib. VI. de Ætna loquens.

In ſummo ſunt vertice item crateres, vt ipſi
Nominitant, nos quas fauces perhibemus & ora.

Vide Plin. Solinum, & poematium de Ætna. Caue autem ῥύακας cum crateribus confundas, quod video ſummos viros facere.

τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀρεθούσαν) Notum eſt iam eruditis quantopere varient veteres autores in horum nominibus. Vide lib. de mundo extremo, Pauſaniam in Phocicis, Valerium Maximum lib. V. cap. III. & hoc amplius Ælianum, Claudianum, & Solinum.

ὅταν τῷ Ποσειδῶνι φαίνηται) Si hæc lectio bene habet, ſignificat τὰ περὶ τὸ πῦρ, hoc eſt, Ætnæ incendium & eiectionem fauillæ contingere quando ita Neptuno videtur: ſed cur id Neptuno potius quam Vulcano tribuit? An quia Neptunus σεισίχθων & vt Herodotus ac Diodorus aiunt, τῶν σεισμῶν καὶ κατακλυσμῶν αἰτίαν ἔχειν cenſebatur? Ætneum autem incendium inſtar eſt diluuij, ideo poetæ ποταμὸν πυρὸς dixerunt. At interpres cum ſuo Decẽbri vehemẽter fallitur. Cui vero perſuadebit Xylander ſemper menſe Decembri τὰ περὶ τὸ ὄρος contingere? Non ſanè ei perſuaderi hoc poterit, qui ex hiſtoria didicerit, incertis ſoliſũ cõtigere interuallis.

B ¶Pag 186. τακείσης γὰρ ἐν ταῖς κρατῆρσι τῆς πέτρας) Ideo ſummus poeta dixit, *liquefactáque ſaxa.*

ἔστι πῆξιν λαβὼν γίνεται λίθος μυλίας) In poematio de Aetna,

Quin etiam variè quaedam ſine nomine ſaxa
Toto monte liquant: illis cuſtodia flammæ
Vero tenáxque data eſt: ſed maxima cauſa molaris
Illius incendi lapidis ſibi vindicat Aetna.

Sed de lapide molari, qui & pyrites, lege Plinium.

τὴν αὐτὴν φυλάττων χρόαν) Hoc quoque notat carminis de Aetna autor, cuius hæc ſunt emendante Scali-

C gero.

Quin etiam externum nil iis color ipſe reſoluit,
Non odor aut leuitas: putris magis ille magiſque
Vna operis facies.

τὰς δὲ Συρακούσας Ἀρχίας μὲν ἔκτισεν ἐκ Κορίνθου πλεύσας) Thucydides lib. VI. Συρακούσας δὲ τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν Ἡρακλειδῶν, ἐκ Κορίνθου ᾤκισεν ἐξελάσας.

ἐρέσθαι τὸν θεὸν, πότερον αἱροῖντο πλοῦτον ἢ ὑγίειαν) Verba Apollinis id quærentis fuere,

Χώρας καὶ πόλεως ὀλέτορα λαὸν ἔχοντες
D ἔλθετ᾽ ἐρησόμενοι Φοῖβον τίνα γαῖαν ἵκησθε.
ἀλλ᾽ ἄγε δὴ φράζεσθ᾽ ἀγαθὸν πότερον κεν ἕλοισθε
πλοῦτον ἔχειν κτεάνων, ἢ τερπνοτάτην ὑγίειαν;

Ηὐξήθη δὲ) Ita creuere Syracuſæ vt nihil ætate Thucydidis Athenis eſſent inferiores, vt ipſe teſtatur lib. VII. Diodorus autem Siculus autor eſt Syracuſas poſt eiectum Thraſybulum tyrãnum liberas fuiſſe ad tempora Dionyſij vſque: quod ſpatium eſt annorum fere ſexaginta. locus eſt lib. XI.

ὧν ὄντων καὶ Ἴβηρας) Diſtinguit Iberos à Sicanis cum

E plerique è veteribus Sicanos gentem fuiſſe dicerent Iberiam, quæ Siciliam occupaſſet: vt apud Diodor. Siculum Philiſtus, & ſcholiaſtes Homeri Ὀδ. ω. ſi Homeri eſt ille liber.

καὶ τὴν Μοργάντιον δὲ οἰκῆσαι) Supra, hoc eodem libro, τὸ Μοργάντιον dixit: φασὶ δέ τινες καὶ τὸ Μοργάντιον ἐντεῦθεν τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τῶν Μοργήτων ἔχειν. Apud Stephanum legitur Μοργέντιον πό— Ἰταλίας. perperam hic quoque Italiæ nomine pro Sicilia poſito: ſiue ſit peccatum librarii, ſiue ipſius autoris malè accipientis ſuperiora

F Strabonis verba.

Πεντάπολις γὰρ ἦν τὸ παλαιόν) Nomina harum partium iſtius vrbis quæ vt Liuius quoque ait, inſtar vrbium erant, fuere, Naſus, Tycha, Neapolis, Acradina, & Epipolæ: quarum mentio frequens, cum apud alios, tum maxime Liuium lib. XXV. & Diodo. XIIII. & alibi. Cicero non πεντάπολιν, ſed τετράπολιν fuiſſe ſcribit: *Ea, inquit, tanta eſt vrbs, vt quatuor vrbibus maximis conſtare dicatur, quarum vna eſt ea quam dixi inſula.* Poſt, *Altero autem eſt vrbs Syracuſis, cui nomen eſt Achradina.* Mox, *Tertio eſt*

G *vrbs quæ quod in ea parte Fortunæ fanum antiquum fuit Tycha nominata eſt.* Mox. *Quarta autem eſt vrbs, quæ quia poſtrema ædificata eſt, Neapolis nominatur.* Apud Diodorum lib. XI. Ἰτύκη perperam pro Τύχη poſitum eſt: locus igitur corrigendus. Nam de Tycha parte Syracuſarum præter Ciceronem, in promptu ſunt Liuii & Plutarchi loci. Stephanus quoque, Τύχη πόλις Σικελίας, πλησίον Συρακουσῶν.

οἰκοῦσαι βέλτιον) Legendum cenſeo οἰκίσαι: quod prior interpres confirmat. Mox ἀξιολόγου lego, non ἀξιόλογον & noſtram lectionem confirmant ſimiles loci. Sic infra eodẽ, de Tarante, μέγεθος ἀξιολόγου πόλεως ὀκταπλοῦν.

ἡ δ᾽ Ὀρτυγία συνάπτει γεφύρᾳ) Olim aggeſta glarea vt dictum eſt lib. primo. Puto autem legendum, συνάπτει

γεφύρᾳ πρὸς τὴν ἤπειρον νῆσος οὖσα. Omnino deſiderati puto vocem νῆσος. Cicero, *Pars oppidi quæ appellatur Inſula, mari diſiuncta, anguſto ponte ruſum adiungitur, & continetur.* De Ortygia vide amplius Diodorum lib. v. Lege mox cum veteribus, πρόχειρος οὖσα.

¶Pag. 187. κρήνην δ᾽ ἔχει τὴν Ἀρέθουσαν ἐξιεῖσαν ποταμὸν) Cicero, *In hac inſula extrema, eſt fons aquæ dulcis, cui nomen Arethuſa, incredibili magnitudine, pleniſſimus piſcium: qui fluctu totus operiretur niſi munitione ac mole lapidum à mari diſiunctus eſſet.* Similia ſunt, quæ ſcribit Diodorus libro quinto, addens Arethuſæ piſces manere ἀθίκτους ἀνθρώποις & ἱεροὺς ὄντας.

μυθεύουσι δὲ τὸν Ἀλφειὸν εἶναι τοῦτον) Virgilius lib. III.

Sicanio prætenta ſinu iacet inſula contra
Plemmyrium vndoſum: nomen dixere priores
Ortygiam: Alpheum fama eſt huc Elidis amnem
Occultas egiſſe vias ſubter mare, qui nunc
Ore Arethuſa tuo, Siculis confunditur vndis.

Meminere paſſim Græci poetæ. Vide Pauſaniam

ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου) Lego ἐρχόμενον: nec debet aliter legi meo quidem iudicio. Sic Moſchus in eadem re.

Ἀλφειὸς μετὰ Πῖσαν ἐπὴν κατὰ πόντον ὁδεύῃ
Ἔρχεται εἰς Ἀρέθουσαν ἄγων κοτινοφόρον ὕδωρ.

εἰς τὸν ποταμὸν ἐνιεμένας) Vocem ἐνιεμένας prior interpres non videtur agnoſcere: vtique eſt valde ſuſpecta: ea certè ſublata, ſententiæ nihil deerit. Antigonus ſic. φασὶ δὲ καὶ φιάλην ποτ᾽ εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐμβληθεῖσαν, ἐν αὐτῇ φανῆναι· τοῦτο δ᾽ ἱστορεῖ καὶ Τίμαιος.

ἐγγὺς δὲ μᾶλλον ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάττης) Locus eſt obſcurus, nec ſatis correctus.

οὐχὶ τῷ πίπτειν τε καὶ διὰ τοσούτων ὑδάτων φερομένων) Locus mancus & corruptus.

καὶ τὰ περὶ τοῦ Ἰνάχου) Falſum inquit erit & fabola mera quod de Inacho dicitur: Crediderũt enim veterum nonnulli Inachum & Æantem fluuios, quorum hic Apolloniam in Illyride præterfluit, ille ad Argos defertur, eodem loco oriri, nempe è ſummo Pindi montis vertice. Atque hæc fuit Hecatæi opinio. Vide libro octauo.

καὶ ἐπιπολὰς) hæc verba ſignificant, & paullò poſt. Nam & præcedentia & ſequentia ex Sophocle ſunt. Sic autem ſæpe iſta vſurpantur: lib. ſequenti, καὶ ἐπιπολὰς μικρόν. Sic ſæpe. Polybius pro eodem dicit καὶ πρόσθεν.

ἀπὸ Λυρκείου) Puto legendum, διὰ χώματος, ὅθεν ἄπεισι τῆς Λυρκείου: ſublatis vocibus ſuperfluis. Senſus eſt, Inachum emergere ad radices montis Lyrcij, vbi veros fontes huius fluuij eſſe notum eſt è libro nono. Eſt autem Lyrcius, Arcadiæ mons.

οἱ τὸν Ἰνωπὸν εἰς Δῆλον ἐκ τοῦ Νείλου περαιοῦντες) Infra lib. x. veteres libri habebant Οἱ ... non Ἰν. Quænam autem analogia Xylandro ſuaſerit vt περαιοῦντες potius quam vt Aldus edidit περαιοῦντος legeret, non ſanè intelligo: hunc fluuium Callimachus Ægyptium appellat, hymno in Dianam,

Ἀγχόθι πηγάων Αἰγυπτίου Ἰνωποῖο.

Idem fabulæ cauſam ita exponit.

Ἥξετο δ᾽ Ἰνωποῖο ῥόον βαθύν, ὅς τε βάθιστον
Γαῖα τότ᾽ ἐξανίησιν ὅτε πλήθοντι ῥέεθρῳ
Νεῖλος ἀπὸ κρημνοῖο κατέρχεται Αἰθιοπῆος.

ὁ δὲ ὅμηρον ψέγων) ipſe potius vituperandus, & ineptus atque & impudens μικρολόγος.

καὶ τὴν πόλιν Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν καλέσαντος) hoc eſt, qui Amphilochus Argis è Peloponneſo profectus, in ſinu Ambracico Amphilochiam, ipſumque Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν condidit. Thucyd. libro ſecundo, Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν καὶ Ἀμφιλοχίαν τὴν ἄλλην ἔκτισε μετὰ τὰ Τρωϊκὰ οἴκαδε ἀναχωρήσας, καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν Ἄργει καταστάσει Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιαράου, ἐν τῷ Ἀμπρακικῷ κόλπῳ ὁμώνυμον τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι Ἄργος ὀνομάσας· καὶ ἦν ἡ πόλις αὕτη μεγίστη τῆς Ἀμφιλοχίας.

Ἀκράγας δὲ) Agrigentum celebrat multis locis Pindarus. Extat accuratiſſima eius deſcriptio apud Polybium libro octauo. quem locum vide. Ptolemæus Agrigentum inter duo flumina, Hypſam & Himeran collocat. Polybius autor eſt, παρὰ τὸν ποταμὸν πλευρὰν cognominem fluuium labi: παρὰ δὲ τὴν ἐπὶ τὰς δύσεις καὶ τὴν λίβα τετραμμένην, eum qui appellatur Ὕψας.

¶Pag. 188. καὶ γὰρ Ἀλαισα) Ptolem. Ἄλαισα. Diodoro libro XIIII. Ἀλαῖσα. quo loco admonet eſſe alias quoq; κατὰ Σικελίαν vrbes ὁμωνύμους. Tyndaris Ptol. eſt Τυνδαρίς. Sic Cephalœdis Ptolemæo & Plinio, quod eſt aliis Cephalœdium.

B καὶ τὸ τῶν Αἰγεστέων ἐμπόριον) Ptolem. ἐμπόριον Σεγεστάνων appellat, & Σεγέστην πόλιν μεσόγειον: ſicut & Cicero Segeſtam. Vide Seruium & Dionyſium Halicarn. libro primo. Feſtus, *Segeſta quæ nunc appellatur oppidum in Sicilia eſt, quod videtur Aeneas condidiſſe præpoſito ibi Egeſto, qui eam Egeſtam nominauit. Sed præpoſita eſt ei S litera, ne obſceno nomine appellaretur, vt factum eſt in Maleuento, quod Beneuentum dictum eſt, & in Epidamno, quod vſurpauit Dyrrachium.*

οἱ περὶ Εὔνουν δραπέται) De bello ſeruili cõtra Eunum præter alios vide Diodori fragmenta, & Oroſium lib. v. cap. IX.

C Οἰκεῖται δὲ καὶ ὁ Ἔρυξ λόφος ὑψηλός, ἱερὸν ἔχων Ἀφροδίτης) Erycinæ apud ſcriptores paſſim eſt mentio: Et quanto ſtudio culta olim fuerit, optimus teſtis Cicero contra Verrem: Sed vnus ante alios Diodorus Siculus libro quarto diligenter de hac re ſcripſit: quem locum vide. Polybius quoq; libro primo & montem & vrbem deſcripſit.

ἱεροδούλων γυναικῶν πλῆρες) Vocabant ἱεροδούλους mulieres quas Veneri conſecrabant, vt quem corpore ſuo

D quæſtũ feciſſet, is totus Deæ ſacer eſſet. Tales fuere Corinthi quamplurimæ & in Cappadocia apud Comanenſes, atque alibi, vt docet nos Geographus.

νυνὶ δὲ ὥσπερ αὐτὴ ἡ κατοικία, λελειπάνδρηκε καὶ τὸ ἱερόν) Longè aliter Diodorus. Meritò (inquit) miretur aliquis huius templi gloriam. Nam alia quidem omnia ſæpè ob caſus aliquos ταπεινωθέντα: iſtud vnicum τὴν ἐξ αἰῶνος ἀρχὴν λαβὸν οὐδέποτε διέλιπε τιμώμενον: quo ex loco facilè intelligimus aliquot ſaltem poſt Diodorum annis ſcripſiſſe Strabonem.

E τὸ πρὸ τῆς πύλης τῆς Κολλίνης) De hoc Liuius libro XL. & Ouidius multis locis.

καὶ τῆς μεσογαίας πεπόλισται ἡ πλείστη γεγένηται) Durior mihi videtur hæc traiectio, quàm vt facilè ferri poſſit. Quare legendum cenſeo καὶ τῆς μεσογαίας ἡ πλείστη, πεπόλισται γεγένηται. Sciendũ tamẽ delectari interdum hac figura Strabonẽ Mox, φησὶ δ᾽ ὁ Ποσειδώνιος τὰς ἀκρωτήρια ὅτι θαλάττης δύο τὰς Συρακούσας ἱδρῦσθαι καὶ τὴν Ἔρυκα, &c.

ὑπὸ Γέλας) Ptolemæus tamen qui multis poſt Strabonem annis & vixit & ſcripſit, Gelam nominat.

F οἱ Καμικοὶ τοῦ Κωκάλου βασιλεύοντος) Si vera hæc eſt lectio, quam alij appellant Καμικόν, dixerit Strabo Καμικοὺς, mutato etiam genere: ſed an ita ab eo ſcriptum ſit vehementer dubito. Nam & Herodot. lib. VII. & Ariſtoteles, & alij τὸν Καμικὸν dicunt.

ἐπὶ πήγματος γάρ τινος ὑψηλοῦ) Locus egregius de Romanorum pegmatis: de quo v. de quæ ſcripſit iampridem ſummus vir Ioſephus Scaliger in librũ quintum Manilij. Non enim faciam quod hodie nimis multi, vt in mea ſcripta, quæ mea non ſunt inferciam.

G Καὶ δὴ καλοῦσιν αὐτὴν ταμιεῖον τῆς Ῥώμης) Sumpſit è Polybio, qui totidem verbis, καλοῦσι inquit αὐτὴν ταμιεῖον τῆς Ῥώμης. Cicero in Verrem. *Itaque ille M. Cato Sapiens,* cellam penariam Reip. noſtræ, nutricem plebis Romanæ Siciliam nominabat.

¶Pag. 189. καὶ χιόνες μεσοῦ τοῦ χειμῶνος) Claudianus poeta perelegans.

Sed quamuis nimio feruens exuberet æſtu,
Scit niuibus ſeruare fidem, pariterque fauillis
Dureſcit glacies tanti ſecura vaporis,
Arcano defenſa gelu fumoque fideli
Lambit contiguas innoxia flamma pruinas.

τὰ κάτω δὲ δρυμοῖς καὶ φυτείαις διειλημμένα παντοδαποῖς) Claudianus,

——pars cætera frondet
Arboribus teritur nullo cultiore cacumen.

ὅτι γὰρ ἀπρόσιτος ἐστὶ ὁ τόπος) Claudianus,

Aetnæos apices ſolo cognoſcere viſu
Non aditu tentare licet.

Contra autor Ætnæ,

Placanti etiam cæleſtia numina thure
Summo cerne iugo, vel qua liberrimus Aetna
Improſpectus erat.

ἡ Λεοντίνων πόλις) Vrbis Leontinorum ſitum docet Polybius lib. VII.

τῆς δ' ἀπὸ χειμάρρων ἐκ ἀεί) hæc eſt quæ appellatur Leonina ſocietas à ICtis lege XXIX. ff. pro ſocio.

ἐμπεδοκλέους ἐμβάδες, αἳ ἐφόρει χαλκαῖ) Laertius de Empedoclis crepidis, χαλκαῖ γὰρ εἶδον ὑποδήματα. Ad quem locum vide quæ iampridem notauimus.

τὰ τελμάτώδη ὄρη) quæ alij νευρώδη appellant.

ὧν τὰ μὲν Σελινούντια κατὰ μῦθον ἀλημμένα ἐστί, τὰ δὲ Αἰγεσταῖα πότιμα) Diodorus libro quarto de Hercule, διεξιόντος δ' αὐτοῦ τὴν Σικελίαν τὰς νύμφας μυθολογοῦσι τὰς νύμφας ἀνεῖναι θερμὰ λουτρὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν τῆς κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν συμβαινούσης αὐτῷ κακοπαθείας· τούτων δ' ὄντων διττῶν, τὰ μὲν Ἱμεραῖα προσαγορεύεται, τὰ δὲ Ἐγεσταῖα, τὴν ὀνομασίαν ἔχοντα ταύτην ἀπὸ τῶν τόπων. Apud Diodorum malè legitur Ἡμεραῖα. Idem Diodorus ſub finê eius libri thermarum à Cocalo extructarum in agro Selinûtiorum meminit: quę neſcio an huc faciant.

οἱ Ἰταλικοὶ δὲ κρατῆρας ἔχουσι) Mirum eſt à nemine adhuc eſſe animaduerſum quod hoc loco monebimus. Legendum enim contendimus οἱ Παλικοί, non οἱ Ἰταλικοί: nec magis dubitari poteſt, ſitne ita neceſſariò corrigendum, quàm de Sole ortus ſit néc ne quando eſt meridies. Qui eorum meminerût quæ de Palicis apud Macrobium, Heſychium, Sotionem, & Diod. lib. XI. legûtur, quàm certa ſit hæc noſtra emêdatio ſtatim agnoſcent. Sed & Ariſtotelis verba quæ aſcribam, conferant ſtudioſi cum Strabonianis: planè enim idem dicit. Ἐστὶ inquit κρήνη τις ἐν Παλικοῖς τῆς Σικελίας, ὡς δεκάκλινος· αὕτη δ' ἀναρρίπτει ὕδωρ εἰς ὕψος ἓξ πήχεις, ὥστε ὑπὸ τῶν ἰδόντων νομίζεσθαι κατακλυσθήσεσθαι τὸ πεδίον· καὶ πάλιν εἰς ταυτὸ καθίσταται. Simile eſt quod quodam loco apud Diodorum in fragmentis libri trigeſimi ſexti obſeruauimus. Nam ibi quoq; Ἰταλικοὺς θεοὺς malè legitur pro παλικοὺς vt ex iis quæ paullo antè ibi leguntur, intelligi poteſt.

¶PAG. 190. καὶ πάλιν εἰς τὸν δεχόμενον μυχόν) Lege καὶ πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν δεχόμενον μυχόν. Ait quod Ariſtoteles illis verbis καὶ πάλιν εἰς ταυτὸ καθίσταται. Et omnino ex Ariſtotele ſumere videtur noſter.

καθάπερ ὁ Ὀρόντης ἐν Συρίᾳ) Sunt & alij terram ſubeuntes & poſtea emergentes fluuij, vt Cephiſſus in Græcia, de quo libro IX. & Polytimetus & Arius in Aſia, de quibus lib. XI.

τὸ περὶ τὴν Ἀρκαδικὴν Ἀβίαν) Lege Ἀσίας. Nam ita appellatur libro nono, vbi rem eandem pluribus narrat: & illam lectionem Pauſanias confirmat, itémque Dionyſius poeta.

τὰς περὶ τῶν Λιπαραίων νήσους) Lege, περὶ τὰς τῶν Λιπ. Vocat autem Liparæorum inſulas, quæ aliàs Æoli appellantur: has Diodorus Siculus libro quinto, rectâ ſerie poſitas eſſe ſcribit inter Siciliam & Italiam à freto verſus occaſum. Æolides, inquit, εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν ζ', προσηγορίας δ' ἔχουσι ταύτας, Στρογγύλην, Εὐώνυμον, Διδύμην, Φοινικώδη, Ἐρικώδη, πρὸς δὲ ταύταις Ἱερὰν Ἡφαίστου καὶ Λιπάραν· καθ' ἣν ὑπάρχει πόλις καθιδρυμένη. κεῖνται δ' αὗται μεταξὺ Σικελίας καὶ Ἰταλίας, ἐπ' εὐθείας ἀπὸ πορθμοῦ καὶ τῆς πρὸς ἑσπέραν τὴν δύσιν.

Λιπάρα Κνιδίων ἄποικος) Imo Cnidiorum & Rhodiorum: ſed coloniæ deducendæ dux Pentathlus Cnidius. autor Diodor.

ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Μελιγουνὶς) Callimachus.

Νῦν μὲν ἐπὶ Λιπάρη, Λιπάρη νέον, ἀλλὰ τότ' ἔσκεν
Οὔνομά οἱ Μελιγουνίς.

Plinius quoque de Lipara, *antea Milonis, vel Meligunis voci-*

A *vocitata*

καὶ δὴ καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκόσμησε πολλάκις τὸ ἐν Δελφοῖς) Idem Diodorus, Liparæi inquit ſæpe Tuſcos deuicerunt, καὶ ἀπὸ τῶν λαφύρων πλεονάκις ἀξιολόγους δεκάτας ἀνέθεσαν εἰς Δελφούς.

καὶ στυπτηρίας μέταλλον πρόσοδον) Pluribus id Diodorus perſequitur, ἔχει δ' ἡ νῆσος αὕτη τὰ διαβεβοημένα μέταλλα τῆς στυπτηρίας· ἐξ ὧν λαμβάνουσιν οἱ Λιπαραῖοι καὶ Ῥωμαῖοι μεγάλας
B προσόδους· vide reliqua, & Dioſcoridis libro quinto cap. CCCCXCVII. ex quo diſces quàm verè dictum ſit à Diodoro, in nulla orbis terrarum parte reperiri τὴν στυπτηρίαν præter Melum & Liparam inſulas.

ἣν νῦν ἱερὰν Ἡφαίστου καλοῦσι) Nô ἱερὰν ſed ἱερὰ legendû. Sic apud Diodor. paulò ante, & mox Ἱερὰ ſimpliciter appellatur: neq; aliter vett. cod. Plin. *Inter hanc & Siciliã, altera, antea Therasia appellata, nunc Hiera quia ſacra Vulcano eſt, colle in ea nocturnas euomente flammas.* Notandum eſt autem, & Ἱερὰ ſimpliciter, & Ἡφαίστου νῆσον hanc inſulam nuncupari: quod Ptolemæum in errorem induxiſſe vi-
C detur. Putauit enim duas eſſe inſulas Hieram & Vulcani inſulam, qua in re dubium non eſt errâſſe eum. Nemo enim veterum præter Ptolem. Hieram vllam in hoc mari inſulam agnoſcit præter Ἡφαίστου ἱερὰ: & debuit profectò Ptolem. docere nos cui eſſet ſacra hæc Hiera. Sed non hunc ſolum errorê notare poſſumus in Ptolemaica enumeratione inſularum Tyrrheni maris.

προσημαίνειν δὲ καὶ τὴν εἰς ἡμέρας τρεῖς τὸν μέλλοντα ἄνεμον πνεῖν) Plinius de Strongyle, *à Lipara liquidiore flamma tantum differt: è cuius fumo, quinam flaturi ſint venti in triduum*
D *prædicere incolæ traduntur: vnde ventos Aeolo paruiſſe exiſtimatum.* Mox ἀπνοίας habent veteres pro ἀπλοίας. Malim etiam τὸ ἰσόμετρον, vel τὸ ἰσόμετρον αἷμα quàm τὸ ἰσόμετρον ſimpliciter.

ἰαμβεῖον δὲ ἀθέσμως) Apparet multorum verborum hîc eſſe hiatum: vt de ſententia certi conſtitui nihil poſſit. Conferenda tamen ſunt quæ περὶ ἐνεργείας καὶ διαθέσεως lib. I. diſputauit.

¶PAG. 191. Στρογγύλη καλοῦνται μὲν ἀπὸ τοῦ σχήματος) Autor Ætnæ,

E *Inſula, cui nomen facies dedit ipſa rotunda.*

τοῦ δὲ φέγγει λειπομένη) Plinius modo, *à Lipara liquidiore flamma tantum differt.*

πρόκειται δὲ τοῦ Παχύνου Μελίτη) Melitas duas commemorant Geographi: alteram in Libyco mari ſiue Siculo (eſt enim inter Siciliam & Lybiam) alteram in ſinu Adriatico, inter Epirum & Italiam, quam Ptolemæus nomine paululum diuerſo Melitinen appellat: à priore catulos Meliteos eſſe dictos noſter ait. Callimachus, Plinius & Stephanus a poſteriore. Meminit κυναρίων
F Μελιταίων & Athen. lib. XII.

καὶ Γαῦδος) Mira varietas in hoc nomine apud ſcriptores. D. Lucas in Actis videtur Κλαύδην appellare: & Athenæus Κλαύδιον. Diodorus Γαῦλον. Ptolem. Claudô, & in Cretico mari collocat, non Siculo, quod ex Actis diſcimus melius eſſe: quanquam, vt lib. II. dictum eſt, Siculo mari συνάπτει τὸ Κρητικόν.

Μεσσαπίαν καλοῦσιν οἱ Ἕλληνες) à rege Meſſapo, qui Iapygiæ magnam partem aliquando obtinuit: vide lib. IX. Iapygiam autem ſunt qui compoſita voce Meſapygiam
G vocent. Stephano Meſapia Iapygiæ tantum pars eſt. Euſtathius ex Strabone docet Iapygas, etiam Meſapygos appellatos fuiſſe· quæ verba hodie non comparent.

καὶ Αὐδάνιοι κατὰ τὴν Ἑλλάδα διάλεκτον) Legendû καὶ οἱ Δαύνιοι: nam iſti Audanij Græco cœlo nô minus quàm Latino ſunt incogniti. Strabo libro quinto, ὁ δὲ προσεχὴς ἀπὸ τῆς Πευκετίνης, ἣν τοὺς Ἀπούλους, οὓς οἱ Ἕλληνες Δαυνίους καλοῦσιν.

πεδίον ὁμοῦ τι) Putabam legendum eſſe ὁμοῦ τι ἤ. Atque hanc meam coniecturam confirmant etiam ſcripti quidam, in quibus eſt, ὁμοῦ τι ἤ. Nunc tamen nihil cêſeo mutandum. Video enim Græcis eſſe familiare vt dicant ὁμοῦ τι. Strabo lib. XVI. de Cœle Syria loquens μῆκος inquit, ὁμοῦ τι διπλάσιον. Lib. XVII. de ſuo Philas

Philas itinere, σταδίων ὁδὸν ἡμερήσιον. Similiter Plutarchus in Cleomenis vita, καὶ μετὰ μικρὸν ἀλλ᾽ οὐδὲν τι τῶν περὶ Πελλήνην κινεῖσθαι φυλάξ δίνας. Idem in Tiberio Graccho, ἔσχεν οὖν ἐκ τοῦ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἀγῶνας αὐτῷ πρὸς Οκτάβιον ἐπὶ τοῦ βήματος.

Τοῦ δ᾽ ἔξω κόλπου παντὸς τοῦ Ταραντίνου τὸ πλέον ἀλιμένου ὄντος) Polybius quoque autor est totum illud littus esse importuosum, πλὴν τῆς ἐν Τάραντι λιμένος.

¶PAG. 192. Μαξίμου Φαβίου ἑλόντος τὴν πόλιν) Vide Liuij historiam libro XXVI.

περὶ δὲ τῆς κτίσεως) Lege Iustinum libro III. Seruium ad Virg. Aristotelem πολιτ. lib. quinto. & Pausaniam in Phocicis.

Σατύριόν τι δόξας) Saturum oppidum intelligit, Tarento quondam vicinum. Vide Seruium in illud,

> —— Saturi petit o longinqua Tarenti.

Ea Stephano possit videri esse scribendum Σατύριον, qui ait esse χώραν πλησίον Τάραντος.

καὶ οἱ Κρῆτες οἱ συγκατασχόντες τὸν τόπον) Iapygiam enim Cretenses aliquando obtinuerũt: ideo Athenæus Iapygas è Creta ortundos esse ait libro duodecimo: Non conuenit autem Athenæo cum Strabone de occasione qua Cretenses homines in Italiæ hanc oram venerint, ille κατὰ Γλαύκου ζήτησιν venisse scribit. hic Herodotum sequitur quem vide libro septimo.

ἱστορεῖ δ᾽ οὕτω λέγει) Confer cum iis quæ ea Trogo Iustinus refert. Nam præterquam in belli causa, parum differunt.

¶PAG. 193. εὐχόμεναι πολυτεκνοῦσαι μᾶλλον) Iustinus, *maturiorem futuram conceptionem rati, si eam singulæ per plures viros experirentur.*

καθάπερ καὶ Τυρταῖος φησί.) De Tyrtæo & bellis Messeniacis quæ fuere varia, lege lib. XIII. & Pausaniæ Messen.

πολιτευσάμενοι δημοκρατικῶς) Epitomæ habet, ἀριστοκρατηθέντες ἐν δημοκρατίᾳ: quod planè aliud est quam quod vulgata præ se fert lectio. Sed statum Reip. Tarentinorum sæpe mutasse verisimile est: & testatur id Aristotelis hæc verba πολ. lib. V. ἐν Τάραντι, ait, ἡττηθέντων καὶ ἀπολομένων πολλῶν γνωρίμων ὑπὸ τῶν Ἰαπύγων μικρὸν ὕστερον τῶν Μηδικῶν δημοκρατία ἐγένετο ἐκ πολιτείας. Tarentinorum πολιτείας meminit iterum philosophus libro sexto.

ὥστε τὰς πανδήμους ἑορτὰς πλείους ἄγεσθαι) Mirum hoc quidem, sed non sine exemplo tamen: Nam Athenienses quoque Xenophon autor est duplo plures dies festos habuisse, quàm vllos alios: legimus etiam in Græcorum Commentariis, Athenis tot fuisse πανδήμους θυσίας quot sunt in anno dies vno dempto. Eusthatius tamé lectionem sequitur, quæ sensum longe alium contineat, ἐπὶ τοσοῦτον δ᾽ αὐτούς, ait, τρυφῆσαι, ὥστε παρ᾽ αὐτοῖς πανδήμους ἑορτὰς κατ᾽ ἔτος πλείους ἢ τὰς ἄλλας ἡμέρας συνάγεσθαι ἄγειν: vt non plures dies festi intelligantur fuisse quam in anno sint dies: sed plures in anno festi quam nefasti. Sed Epitomes autor vulgatam lectionem confirmat, atque adeo explicat. ὥστε, inquit, καὶ τὰς δημοτελεῖς ἑορτὰς πλείους τῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡμερῶν ἄγειν. Libri scripti stant ab Eustathio habent enim, ἑορτὰς πλείους ἄγεσθαι κατ᾽ ἔτος παρ᾽ αὐτοῖς ἢ τὰς ἄλλας ἡμέρας ἐργατικάς.

καὶ γὰρ τὸν Μολοττὸν Ἀλέξανδρον μετεπέμψαντο) Testatur hoc Aristoteles in eo libro quem inscripsit Δικαιώματα πόλεων. Verba eius hæc sunt, Ἀλέξανδρος ὁ Μολοττὸς ὑπὸ ταῦτον χρόνον Ταραντίνων αὐτὸν μεταπεμψαμένων ἐπὶ τὸν πρὸς τοὺς βαρβάρους πόλεμον, ἐξέπλευσε ναυσὶ μὲν πεντηκοντόροις, πλείοσι δὲ ἱππαγωγοῖς καὶ στρατιωτικοῖς.

καὶ ὕστερον Κλεώνυμον) Factum id anno secundo Olympiadis CXIX. Vide Diodorum libro vigesimo.

εἶτα Πύρρον) Vide Epitomen Liuij lib. XII. & seq. cũ ceteris historiæ Rom. scriptoribus, vt Plutarchum in Pyrrhi vita omittam.

ἐποιήσαντο αὐτοῖς συμμαχίαν) Liuius libro octauo, & supra huius tomo.

¶PAG. 194. ἀλλὰ πολίσματα ἐστί) Scio πόλισμα aliud esse quàm πόλιν. Vide tamé nũ scriptum sit à Strabone πολισμάτια qua voce sæpe ille vtitur. Sic infra, χερρόνησον δὲ ποιοῦσαν ἄχρι, πολισμάτιον Οὐρεντόν.

τοὺς δὲ Σαλεντίνους Κρητῶν ἀποίκους φασίν) Docet hoc Virgilius,

> *Et Salentinos obsedit milite campos,*
> *Lyctius Idomeneus.*

ὁ σκόπελος ὃν καλοῦσιν ἄκραν Ἰαπυγίαν, πολὺς ἐκκείμενος εἰς τὸ πέλαγος) Ad verbum Plinius, *inde XXXVI M. promontorium, quod Acran Iapygiam vocant, quo longissimè in maria excurrit Italia.*

ἐν ᾧ δείκνυται πηγὴ δυσώδους ὕδατος) Meminit huius fontis foetentis aquæ & Aristoteles, ac fœtoris caussam eandem cum Strabone affert, hoc quoque addens, propterea nauibus ἄπλουν esse illam maris partẽ, Περὶ τὴν ἄκραν τὴν Ἰαπυγίαν φασὶν ἔκ τινος τόπου ἐν ᾧ ἡ μάχη λέγεται γεγονέναι ... Ἡρακλεῖ πρὸς γίγαντας μάχην, ῥεῖν ἰχῶρα πολύν, καὶ ἄπλουν εἶναι διὰ τὸ βάρος τῆς ὀσμῆς ... τὴν κατὰ τὸν τόπον θάλασσαν.

τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ταύτην Λευτερνίαν προσαγορεύουσι) Apud Lycophronem videtur Λευταρνία nomen esse vrbis, in isto tractu.

> πολλοὶ δὲ Σῖριν ἀμφὶ καὶ Λευταρνίαν
> ἄρουραν οἰκήσουσιν.

ἐπὶ δὲ τῆς Λευκάδος. Ἱδροῦντα πολίχνιον) Aliter Antoninus, qui ab Hydrunti litturaria Leocas stadia vult esse CCC.

εἰσὶ δ᾽ ἔνθεν καὶ εἰς Σάσωνα) Ait ab Hidrunte ad insulam Sasunem stadia esse quadringenta, quot etiam ait esse Antoninus.

ἐπὶ Ῥωδίαν πόλιν.) Ptolemæo Ῥουδία dicitur, Stephano Ῥοδία. De Ennio res nota.

ἐξ ἧς ὁδὸς μιᾶς ἡμέρας) Quod interuallum Strabo vocat iter vnius diei, Plinius ait esse M.P. XXXII. Antoninus XLIIII.

καὶ Λουπίας, Ptolemæus tamen inter maritimas Salentinorum Luspias refert.

καὶ μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης Σαλαπία) Ptolemæo, Apulorum Dauniorum oppidum est maritimum Σαλαπία.

ἐπεὶ δὲ τῆς ἰσθμοῦ μέσον Θυραίων) Cum mox addat, videri Vriam hanc esse, ob similitudinem nominum: puto legendum omnino esse Οὐραῖον, non Θυραῖον. Nam quæ affinitas vocum Υρια & Θυρέα. Librarij ea Θυ fecerunt lubrico admodum lapsu Θυ. Equidem Thyræum in hoc tractu nusquam reperio. Herodoti autem locus est in libro septimo: At in eius libris non Υρια sed Υρια legitur: & videtur huc pertinere quod annotat Eusthatius quoque, Υριον pro Υριη dici solitum.

¶PAG. 195. ἐν ᾧ ἐξέβαλον Βρεντεσῖνοι) Historia extat apud Iustinum libro tertio.

ὥστε ἐοικέναι κέρατι ἐλάφου τὸ χωρίον) Similiter infra de Byzantio sinu, ἐοικὼς ἐλάφου κέρατι. Lucanus de Brundusio,

> *Hanc latus angustum, iam se cogentis in arctum*
> *Hesperiæ, tenuem producit in æquora linguam,*
> *Adriacas flexis claudit quæ cornibus vndas.*

Βρεντέσιον ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐλάφου καλεῖται) Apud Stephanũ est βρέντιον. qui autorem huius etymologiæ citat Seleucum in Glossis.

καὶ πρὰ καὶ πρὸς βραχὺ ἔχειν) Lege, καὶ πρὰ καὶ πρὸς βραχὺ ἔχοντα τὰ ἐπὶ τὸν μυχόν. Sic libro VII. ἔχει δ᾽ ὁ κόλπος ... καὶ πρὸς βραχὺ πρὸς καὶ χαράδρας.

ἀδύνατον μᾶλλον εἶναι τὸ Βρεντέσιον) Lege, ἐπὶ τὸ Βρ.

καὶ Νήτιον καὶ Κανύσιον) Netium nusquam in isto tractu nominatam reperio: valdéque vereor ne ex proxima voce Καιλίαν orta sit illa καὶ Νήτιον: quod mihi Ptolemæi maximè tabulæ suadent.

καὶ Κερδωνίας) Ptolemæo Ἐρδωνία. Herdonenses inde Plinio.

διὰ Καυδίου καὶ Καλατίας) Καύδιον reperies etiam apud Ptolemæum in descriptione Samnij, & Liuium Caudinorum meminere & reliqui Geographi. Notæ sunt & Caudinæ fauces siue furcellæ, Romanis paruoi faustæ.

χιλίων δὲ ὀκτὼ ϗ ω σαδίων) Plinio autore Dyrrachium abeſt Brundufio CCXX M.P. hoc eſt ſtadia MDCCLX. at autor Itinerarij maritimi mille tantum ſtadiorum intaruallum ponit.

μέχρι Σιλυΐου) Locus meo iudicio corruptus: nec quic quam hûc facit Sila ſiluæ nomen de qua ſupra.

εἰσὶ δ᾽ ἐκ Βρεντεσίου εἰς Βάριον ἑπτακόσιοί που σάδιοι.) Antoninus hoc iter ita deſcribit.

Barium
Arneſto M.P.XXII.
Egnatiæ M.P.XV.
Speluncæ M.P.XXI.
Brunduſium M.P.XVIII.

περὶ τὸν ποταμὸν Αὔφιδον) Hunc Polybius Αὔφιδον vocat, & ſolum ex omnibus Italiæ fluuiis eſſe aonotat qui Apenninum ſecet. Cum enim fontea habeat in ea Apennini parte quæ eſt Etruſco mari obuerſa, Adriaticum tamen mare non Tyrrhenicum intrat.

ἐφ᾽ ᾧ τὸ ἐμπόριον τῶν Κανυσιτῶν) Mela, *Et flumen quod Canuſium attingens Aufidum appellant.*

¶PAG.196. ἐπεκλήθη δ᾽ ἐξ ἀρχῆς Ἄργος Ἵππιον εἶτ᾽ Ἀργυρίππα, εἶτα νῦν Ἄρποι.) Seruius, *Diomedes in Apulia condidit ciuitatem, quam patriæ ſuæ nomine appellauit, & Argosippion dixit: quod nomen poſtea vetuſtate corruptum eſt, & factum vt ciuitas Argyripa diceretur: quod rurſus corruptum, Arpos fecit.* Idem Plinius.

τὴν ἐν Λουκερίᾳ) Omnes & Græci & Latini Luceriam nominant. Polybius lib. III. vt Stephanus annotat, per ā Lucariam. Apud Diodorum lib. XVII. Λευκαρία malè pro Λουκερίας ſcriptum eſt.

ἐν δὲ τῷ πελάγει τῷ πλησίον δύο νῆσοι Διομήδειοι προσαγορευόμεναι) Plinius, *Contra Apulum littus Diomedea conſpicua monumenta Diomedis: & altera eodem nomine, à quibuſdam Teuthria appellata.* At Ptolemæus quinque Diomedeas vult eſſe inſulas.

ἐν ᾗ καὶ τὸ Διομήδους μυθεύουσι) De Diomedis obitu, & ſociorum eius metamorphoſi in Diomedeas aues lege cum Ouidii Metamorphoſin, tum Lycophronis interpretes.

τοὺς δὲ ἄλλους) Imo Græcos: & Barbarorum non τῇ φωνῇ χαίροντας. Plinius, *Aduenas Barbaros* clangore infeſtant, Græcis tantum adulantes, miro diſcrimine, veluti generi Diomedis hoc tribuentes. Eadem interpretes Lycophronis.

ὅσον μὲν ϗ ρ σαδίους) Prior interpres legit ν pro μ.

ϗ ὀνομάζεται Σῆπιοῦς Ἑλληνικῶς) Ait ὀνομάζεται: vt innueret, non iam amplius ita à Græcis dici, ſed Σῆπιοῦς. quod & Stephanus indicat. Quare non eſt quod eruditum virum audiamus, qui contendit apud Melam eſſe legendũ, Sepius, non Sipuns. cũ vtraq; lectio ſtare poſſit.

δείκνυται δὲ τῆς Δαυνίας) Vtriuſque monumenti & Calchantis & Podalirii meminit Lycophron: quem cum reprehendit eius vaniſſimus ſcholiaſtes, ſummam ſtultitiam ſuam cum impudentia adhuc maiore coniunctam prodit. Poetæ verba ſunt de Calchante,

πολλοὶ δὲ Σίριν ἀμφὶ ϗ Λευταρίαν
ἄρουραν οἰκήσουσιν, ἔνθα δύσμορος
Κάλχας ὁλοιῶν θεσπιωδὸς οἰωνῶν
κεῖται. De Podalirio.
ὁ δ᾽ Αὐσονίτην ἀγχι Κάλχαντος τάφον
δυοῖν ἀδελφοῖν ἅτερος Ἠλαδωμίων
ξένην ἐπ᾽ ὀστοῖς γυμνὰς αἰνήσει κόνιν,

ἐγκοιμώμενοι ἐν τῷ δέρματι) Virgilius,
——*cæſarum ouium ſub nocte ſilenti*
Pellibus incubuit ſtratis ſomnoſque petiuit.

Lycophron de Podalirio hoc narrat.
δορᾶς δὲ μήλων τύμβον ἐγκοιμωμένοις
χρήσει καθ᾽ ὕπνον πᾶσι νημερτῆ φάτιν

ῥεῖ δ᾽ ἐξ αὐτοῦ ποταμίον πάνακες πρὸς τὰς τῶν θρεμμάτων νόσους) Fluuio nomen Althæno παρὰ τὸ ἀλθαίνειν quod eſt ſanare: Lycophron autem non gregibus tantum, ſed & hominibus prodeſſe hunc fluuium indicat.

Νόσων τ᾽ inquit, ἀκεστὴς Δαυνίοις κληδήσεται,
ὅταν καταντλήσωσιν Ἀλθαίνου ῥοαῖς
ἀρωγὸν αὐδήσουσιν Ἠπίου γόνον
ἀστοῖς ϗ ποιμναῖσι πρευμενῆ μολεῖν.

τὸ Γάργανον) Seruius ait Garganum montem eſſe Iapygię, qui per Calabriam vſque in Adriaticum extendatur mare.

τοῦτο μὲν ἦν κατ᾽ Ἀρτεμίδωρον) Non puto hîc deſiderari quicquam. Sed cum Italię longitudinem eſſet traditurus, quæ eſt ab intimo ſinu Adriatico ad ea loca de quibus modò eſt actum, prius voluit monere lectorem, ſe in ſuperioribus dimenſionibus, Artemidorum eſſe ſecutum. Deinde comparat dimenſiones eius quem chorographum appellat, cum dimenſionibus Artemidori: vtrumque autem ait, diſſentire à communi opinione. quid autem vterque ſenſerit difficile fuerit inueſtigare.

ὁ δ᾽ Ἀρτεμίδωρος δις ͵ασ ν πλεονέον τοῦ τῆ Ἀγκῶνος εἴρηκε) Iſte locus nec ſanus eſt nec integer: Opinor conferri dimenſiones chorographi cum dimenſionibus Artemidori: quorum ille μιλιασμῷ, ſiue menſura Rom. hic σαδιασμῷ ſiue græca menſura vſus fuerat. Videtur autem poſſe colligi, dici ab Artem. id internallum eſſe ſtadiorum ͵ασ η. ſiue ͵ασ ν. hoc eſt mille ducentorum & octo, ſiue quinquaginta, quod chorographus dixerat eſſe M.P.CCLIIII. Ideo ſubdit Strabo, πολὺ ἐνδεέστερον εἰπών. Prior interpres agnoſcit vocem σαδίους quæ hodie excidit: & idem tamen ͵α non de mille ſtad. ſed de miliarin interpretatur: planè mirabilis interpres. vt & hic locus eſt mirabiliter confuſus. In veteribus libris pro ͵ασν legitur, partim χίλια διακόσια εἰκοσιπέντε partim ͵ασς quod idem ſignificat.

ἀπὸ μυχοῦ ἑξακισχιλίων τοῦτο ἀποφαίνοντες) Atqui apud Stephanum videtur dicere Artemidorus à ſinu intimo Adriatico, ad eius finem ſtadia eſſe tantum CIƆXXV. Locus eſt in Tegeſtra.

¶PAG.197. τὰ περὶ Κάννας) Res vulgò nota. Liuius lib. XXII. alii.

ἐν δὲ τῷ κόλπῳ λίμνη ἐστί) Plinio Pantanus lacus eſſe videtur.

ἔλαττον ὢν ἢ ͵α σαδ.) Malo ἐλάττονα vt ita coniungantur hæc, ἐλάττονα λιμένα ἀποφαίνουσι. vel coniungendum ἐλάττονα ἢ ͵α σαδίων.

εἰρηται πρότερον) Libro quinto. Eſt autem Buca quam Ptol Βοῦκαν Φρεντανῶν vocat: Stephanus Βοῦκα niſi fallor: quanquam ille Πελιγνῶν non Frentanorum ait eſſe.

πολιτείαν συνεστήσατο μετὰ τὴν ἐκ τῆς μοναρχίας ϗ ἀριστοκρατίας) Lege quæ ſuper hoc à Polybio diſputantur initio libri ſexti.

¶PAG.198. ϗ τὴν ἐπ᾽ Ἀνταλκίδου λεγομένην εἰρήνην) Prorſus legendum eſt κατὰ non ϗ. Falſum eſt enim anno decimonono poſt pacem Antalcidæ, captam fuiſſe Romam: cum iiſdem temporibus vtrumque contigerit: anno ſcilicet ſecundo Olympiadis nonageſimæ octauæ. Vide Diodori hiſtoriam. Polybii autem verba quæ reſpicit Strabo hæc ſunt, Ἔτος μὲν οὖν ἐνεστήκει μετὰ μὲν τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν ἐννεακαιδέκατον, πρὸ δὲ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης ἑκκαιδέκατον ἐν ᾧ Λακεδαιμόνιοι μὲν τὴν ἐπ᾽ Ἀνταλκίδου λεγομένην εἰρήνην πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν ἐκύρωσαν. Mox, ἑαλώκει δὲ κατὰ κράτος ἑλόντες, αὐτὴν τὴν Ῥώμην κατεῖχον τὴν τοῦ Καπιτωλίου. quibus verbis ſignificat Polybius, captam fuiſſe Romam à Gallis, eodem anno quo pax Antalcidæ facta eſt, qui fuit annus poſt nauale prælium ad Ægos potamos XIX. ante Leuctricam autem pugnam XVI.

ὡς ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ) Deeſt verbum, opinor, κατέλυσε. Sic libro III. de iiſdem Cantabris, Καντάβρους κατέλυσεν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ.

Νυνὶ δὲ Γερμανοῖς πεπολεμήκασιν) De bellis aduerſus Germanos vide Dionem, & reliquos qui Tiberii res geſtas deſcripſerunt.

Νυνὶ δὲ τὸν Ἰόβαν) Ait, Nunc: quando nimirum iſta ſcribebat ſed antequam ad finem huius operis perueniſſet Strabo, mortuus eſt Iuba, vt ex lib. vltimo intelligimus.

Παρθυαίων

Παρ᾽ἄλλων δ᾽) Vide eadem pluribus libro XVI. expoſita.

¶PAG. 198. *καὶ μέγιστε δυνάμενοι τούτων, ὧν ἐπίδοσιν*) Lego μέγιστον δὲ. Sed & diſtinctio praua eſt. Scribe, *καὶ μέγιστα δυνάμενοι, τούτων οὖν ἐπίδοσιν πρὸς τὴν Ῥωμαίων καὶ τῶν καθ᾽ ἡμᾶς ἡγεμόνων ὑπεροχὴν* &c.

μετέπειτα πολλάκις ἐν δυνάστεν ἀπολύοντες) Omnino *βασιλεύοντες* legendum eſt. Exemplo eſto Vonones Romæ petitus a Parthis, acceptuſque rex vt Tacitus inquit lib. ſecundo.

Καὶ αὐτὸν τῆς Ἰταλίας) Deeſt aliquid. Poteſt tamen vi-

A deri ſententia quoquo modo plena ſi legas *Καὶ αὐτὸν δὲ χαλεπὸν δ᾽ ἄλλως οἰκεῖν*) Immo *διοικεῖν*, & ita ſcripſi.

κατὰ τὰ τῆς διοικήσεως καὶ τῶν προσταγμάτων τῶν μεγίστων Verè, magnus ſcriptor, qui temerè nihil dicere ſolet. Sic enim ipſe de ſe Tiberius apud Tacitum libro IV. Annal. loquitur. *Cū diuus Auguſtus ſibi atque vrbi Romæ templum apud Pergamum fieri non prohibuiſſet: qui omnia facta, dictáque eius vice legis obſeruem, placitum iam exemplum promptius ſecutus ſum.* Non tamen ea fuit conſtans mens Tiberio, qui ſæpe acta Auguſti vellicauit & reprehendit,

B vide Dionem.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS
ET CASTIGATIONES IN LIBRVM VII. GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

EIPHKO'ΣI δ᾽ ἡμῖν) Deſcripſit hactenus Geographus, partes Europæ nobiliſſimas, Hiſpaniam, Gallias, & Italiã cum adiacẽtibus inſulis: nunc ad reliqua deſcribẽda pergit. Quanquã autẽ multæ adhuc & magnæ Europæ prouinciæ reſtant, nullam tamen earum accuratè deſcriptam à Strabone habemus, præter Græciam. Reliquas, vel minus ipſe cognitas habuit, ideo paucis & *ὡς ἐν τύπῳ* de iis tractauit, vel ſi deſcripſit accuratius, vt

C videtur feciſſe Macedoniam & Thraciam, deſideratur hodie eius *περιήγησις*, quæ magna ſanè iactura eſt. Porrò autem continet hic liber Barbaras omnes gentes Europæ nondum deſcriptas: nam quicquid de Europa præter Græciam ſupererat, vno hoc libro erat Strabo complexus.

τὰ ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Τανάιδος) Vide Ptolemæi Tabul. IIII. VIII. IX Europæ.

καὶ ὅσα μεταξὺ τοῦ Ἀδρίου) Ptolemæus in V. Europæ ta-

D bula.

μέγιστος τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην ποταμῶν) Philoſtratus de Danubio, *ποταμῶν δὲ ἐστὶ δοκεῖ μέγιστος, ὁπόσοι διʼ Εὐρώπης ῥέουσι.* Sic lib. IIII. vbi dixit Padum maximum eſſe omnium Europæ fluuiorum excepto Iſtro: quem paullò minorem eſſe Nilo & Ouidius & Auſonius aiunt. Herodotus autem, ſi velis *ἓν πρὸς ἓν* cõparare, nullum flumen putat cum Nilo conferendum, ſin minus, Iſtrum pronuntiat maximum omnium ſibi cognitorum fluuiorum. qui & hieme & æſtate ſemper *ἴσος αὐτὸς ἑωυτῷ*

E fluit.

ἄρχεται μὲν οὖν ἀπὸ τῶν Γερμανικῶν) Plin. de Iſtro, *Ortus hic in Germania iugis montis Abnobæ, ex aduerſo Rauraci Galliæ oppidi, multis vltra Alpes millibus, ac per innumeras lapſus gentes* &c.

δίχα αὐτοῦ περὶ χιλίους σταδίους) Si locum hunc rectè capio, ſignificat Strabo, fontes Iſtri, ab intimo ſinu Adriatici maris abeſſe ſtadia ferè mille: quod ſi verum eſt, quid Diodoro Siculo reſpondebimus qui eoſdem

F fontes XL tantum ſtad. ab Adriatico mari abeſſe ſcribit? ſcribit autem, vt rem ſuo æuo exploratam, & certam. locus eſt lib. IIII.

Προσαρκτια μὲν οὖν ἐστὶ τῷ Ἴστρῳ) Eſt apud elegãtiſſimum poetam Dionyſium geminus huic locus, quo gentes Iſtro ſeptentrionales & meridionales accuratè deſcribuntur: ac primum quæ ad ſeptentrionem ſitæ ſunt.

> Τοῦ μὲν πρὸς βορέω τετραμμένα φῦλα νέμονται
> Πολλὰ μάλ᾽ ἑξείης, Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης,
> Γερμανοί, Σαυρόματαί τε, Γέται δ᾽ ἅμα Βαστάρναι τε
> Δακῶν τ᾽ ἄσπετος αἶα, καὶ ἀλκήεντες Ἀλανοί,
> Ταῦροί θ᾽, οἳ ναίουσιν Ἀχιλλῆος δρόμον αἰπὺν
> Στεινόν θ᾽ ἠδὲ δολιχόν τε καὶ αὐτῆς ἐς στόμα λίμνης.
> Τῶν δ᾽ ὑπὲρ ἐκτέταται πλυείππων ἔθνος Ἀγαυῶν
> Ἔνθα Μελάγχλαινοί τε καὶ ἀνέρες Ἱππημολγοί,
> Νευροί δ᾽, Ἱππόποδές τε, Γελωνοί τ᾽, ἠδ᾽ Ἀγάθυρσοι.

μεσημβρινὰ δὲ τά τε Ἰλλυρικὰ, καὶ τὰ Θρᾴκια) Dionyſius;

> Πρὸς δὲ νότον, Γέρμανοί, καὶ Νωρικοὶ ἄκρα φέροντα
> Παννόνιοι, Μυσοί τε βορειότεροι Θρῃκῶν,
> Αὐτοί τε Θρήικες, ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες.

τἆλλα δὲ παραπλήσιοι καὶ μορφαῖς καὶ ἤθεσι καὶ βίοις) Etiam libro quarto dixit Gallos Germanóſque *τῇ φύσει καὶ τοῖς πολιτεύμασιν ἐμφερεῖς καὶ συγγενεῖς ἀλλήλοις.*

διὸ δὴ καί μοι δοκοῦσι Ῥωμαῖοι τοῦτο αὐτοῖς θέσθαι τοὔνομα) Aliam huius appellationis rationem affert Tacitus, *Ceterum* inquit, *Germaniæ vocabulum recens & nuper additum: quoniam qui primi Rhenum tranſgreſſi Gallos expulerint, nunc Tungri, tunc Germani vocati ſint: Ita nationis nomen non gentis eualuiſſe paulatim, vt omnes primum à victore ob metum, mox à ſeipſis inuento nomine Germani vocarentur.* Nec me fugit doctos noſtræ ætatis viros nec Strabonis nec Taciti probare ſententiam: quanquam ne ipſis quidem inter ipſos conuenit.

ταύτης δὲ τὰ μὲν) vt gentem Vbiorum, de quibus lib. quarto, & Tacitus.

¶PAG. 201. *ἐστὶ δὲ μεταξὺ καὶ ἄλλοι ποταμοί*) Mox ait Geographus eodem cum Amaſia ferri Viſurgin & Lupiam. Ptolem. Vidrum addit. Eliſonem fluuium eius tractus, qui Lupiam ingrediatur nominat Dio lib. LIIII. Strabo mox alium, Salam.

ὧν ἐν Ἀμασίᾳ Δροῦσος Βρουκτέρους κατεναυμάχησε) Tacitus obiter illius victoriæ meminiſſe lib. ſecundo Ann. videtur in rebus Germanici. Sæpius autem cæſos ad Amaſiam Bructeros à Rom. ſatis liquet: Tacitus libro primo. *Bructeros ſua vrentes, expedita manu L. Stertinius, miſſu Germanici fudit.* Mox. *Ductum inde agmen ad vltimos Bructerorum: quantumque Amiſiam & Luppiam amnes inter, vaſtati.*

ἐξήρτηται γὰρ ἡ χώρα περὶ τόπον) Lego ἐξῇρται: ab ἐξαίρω. non ἐξήρτηται quod eſt ab ἐξαρτάω.

καὶ δὴ καὶ ἀπηρτισμένοι τινές εἰσιν) Ait montes Alpibus continuos qui à capite Danubij in Orientem porriguntur ipſi Danubio ſeptentrionales, à nõnullis Alpes appellari. Atque hæc videntur eſſe illa *ὁμώνυμα ὄρη ταῖς Ἄλπεσι* quorum Ptolem. meminit: quibus montibus *παράλληλον* videtur facere Cæſar ſyluam Hercyniam, dum ſcribit eam ab Heluetiorum, Nemetum, & Rauracorum finibus oriri: rectáque fluminis Danubij regione pertinere ad fines Dacorum & Auartium: niſi verius eſt in ipſis illis montibus ineſſe hãc ſyluam: quod Strabo videtur infra indicare. Sciendum eſt autem aliam eſſe quoque *ῥάχιν* Danubio meridionalem, quæ ab Alpibus incipiens in Thraciam vſque protenditur, de

qua ſic infra ſcriptum eſt. Τέταρτον πρὸς τοῦ Ἰσμ... ἀλλὰ τοῦτο Ἰλλυρικὰ καὶ τὰ παιονικὰ, καὶ τὰ θρᾴκια ὄρη &c. Atque hi quoque montes Alpium appellatione aliquando comprehenduntur: vt mirari iam nemo debeat quod Mela ait, Alpes vbi Germaniá attigerunt, verſo impetu in orientem abire: diſceptis populis immanibus, vſque in Thraciam penetrare. Intelligit enim Mela illam quam Strabo appellat ῥάχιν.

ἐν ταύτῃ δ' ἐστὶ καὶ ὁ Ἑρκύνιος δρυμός) De ſylua Hercynia quam Eratoſthenes & reliqui Græci Oreinam appellabant, vide Cæſarem, cum doctorum hominum in eum Notis. De Sueuorum gentibus Tacitus, in libro de Germania.

τὰ τῶν Κολδούων) Suſpecta vox quam non temere alibi reperias.

ἐν οἷς ἐστι καὶ τὸ Βουίαιμον) In vett. libris eſt Βουίασμον, quam lectionem veriorem eſſe, & vocis inuentus euincit, & Paterculi hic locus. *Sentio* (inquit) *Saturnino mandatum, vt per Cattos excisis continentibus Hercyniæ ſyluis, legiones Boiohæmum: id regioni quam incolebat Maraboduus nomen eſt*, &c. Aſſentior autem eruditiſſimis viris, qui huc referunt verba illa Taciti, qui de Hercyniæ ſyluæ populis cum loqueretur, hæc ſcribit, *Vlteriora Boij Gallica vtraque gens, tenuere. Manet adhuc Boiemi nomen, ſignificátque loci veterem memoriam, quamuis mutatis cultoribus.*

τὸ τοῦ Μαροβόδου βασίλειον) Ideo apud Tacitum dicitur Maroboduus Hercyniæ latebris defenſus. Hiſtoriã quæ ſequitur, pete ex eiuſdem Annal. lib. II.

Λουΐους τὸ μέγα ἔθνος) Aſſentior doctis viris quibus hi videntur eſſe Lygij, de quibus Tacitus, *Dirimit ſcinditque Sueuiam continuum montium iugum, vltra quod plurimæ gentes agunt, ex quibus latiſſime patet Lygiorum nomen, in plures ciuitates diffuſum.* An tamen apud Strabonem mutari vulgata lectio debeat, non facile dixerim. Nam Ptolemæus quoque Λουΐους videtur hos appellare, vel Λούγους vt habent eius editiones. Facit autem Ptolem. varia horum genera, Lutos Buros, Lotos Ommanos, & (vt legunt quidam) Lutos Didunos, quod optimè cum illis verbis conuenit, τὸ μέγα ἔθνος.

καὶ Βούτωνας) Plinio Guttones.

καὶ τῶν Σοήβων αὐτῶν μέγα ἔθνος Σέμνωνας) Tacitus *Vetuſtiſſimos ſe nobiliſſimóſque Sueuorum Semnones memorant.* Mox, *Adiicit auctoritatem fortuna Semnonum: centum pagis habitatur magnoque corpore efficitur, vt ſe Sueuorum caput credant.*

μέγιστον μὲν τὸ τῶν Σοήβων ἔθνος) Tacitus, *Sueuorum non vna vt Cattorum, Tencterorumue gens maiorem enim Germaniæ partem obtinent, propriis adhuc nationibus nominibuſque diſcreti quanquam in commune Sueui vocentur.* Dio libro LI. πολλοὶ γὰρ καὶ ἄλλοι τῶν Σοήβων ὄνομα ἀντιποιοῦνται.

καὶ δὴ καὶ Λουπόδουροι) Non dubium eſſe Hermonduros, quos Tacitus Sueuorum eſſe partem indicat, & in eorum finibus Albim oriri ſcribit: Lege ergo Ἑρμόνδουροι.

καὶ Λαγκόσαργοι) Videntur eſſe Langobardi Sueuorum gens Tacito & Ptolem. quanquam quæ ſequuntur, nõ videntur Langobardis Taciti conuenire.

τροφὴ δ' ἀπὸ τῶν θρεμμάτων οἱ πλεῖστοι) Athenæus libro quarto, Germani inquit, vt refert Poſidonius ἄριστον προσφέρονται κρέα μελανδὸν ὠπτημένα, καὶ ἐπιπίνουσι γάλα, καὶ τὸν οἶνον ἄκρατον.

Χηρούσκοι) Vocat Cheruſcos Ἀριστοφάνης Germaniæ ἔθνος. Tacitus autem de iis hæc. *In latere Chaucorum Cattorumque Cheruſci nimiam ac marcentem diu pacem illaceſſiti nutrierunt: idque iucundius quàm tutius fuit. Quia inter inſolentes & validos falſo quieſcas: vbi manus agitur, modeſtia ac probitas nomina ſuperioris ſunt. Ita qui olim boni æquique Cheruſci, nunc inertes ac ſtulti vocantur.* De Chattis quoque multa paſſim apud Tacitum & Dionem leguntur.

καὶ Γαμαβρίουοι) Gambriuios meo iudicio Tacitus appellat. Chattuariorum nomen vereor ne ſit corruptum quanquam ita ſæpe infra quoque.

... τῶν Σουγάμβρων τὸ) Sygambrorum etiam libro quarto meminit: hos Ptolemæus ad Rhenum ait habitare poſt Buſacteros, ἀρχαιωθέντας ἀπ' ἀρκτῶν.

καὶ Χαῦβοι) Ad Oceanum Germanicum proximi Rheno habitant Sygambri, quos ſequuntur Chauci, de quibus Tacitus, *Hactenus in Occidentem Germaniam nouimus. In ſeptentrionem ingenti flexu redit. Ac primo ſtatim Chaucorum gens, quanquam incipiat a Friſiis* &c. Ergo legendum videtur in hoc noſtro καὶ Χαῦκοι. Mouet me tamẽ quod mox Καύχους recenſeat. Itaque quid certi de hoc loco affirmè non habeo. Ptolemæus Germaniæ τὴν παρωκεανῖτιν ita deſcribit: Inter Rhenum & Amiſiam habitant, Buſacteri & Phriſij: inter Amiſiam & Viſurgin, Καῦχοι minores; inde ad Albim fluuium, Cauchi maiores: in ipſo iugo Cherroneſi Cimbricæ, Saxones; ipſam Cherroneſum, Sigulones (qui fortaſſe ſunt Mugilones Straboni) Sabalingij, Cobandi, Chali, Phuodeſi, Charudes, & omnium maxime ſeptentrionales Cimbri. Bructeri Strabonis ſunt opinor Ptolemæi Buſacteri (non enim iis aſſentior qui Βρουκτέρους hîc quoque legunt vt ſupra) Sed quid faciemus iſtis Caulcis & Campſianis qui mox ſequuntur, quos nuſquam reperio? quanquam Campſiani eſſe videntur, qui paullò poſt Ampſani nominantur, & Καῦλκοι fortaſſe ſunt, qui ibidem Κάθουλκοι.

διὰ ταύτης δὲ τῆς Ἀμασίας φέρονται, Βίσουργίς τε καὶ Λουπίας) De Viſurgi (quem Viſurgin Ptolemæus vocat, Dio modo Οὐίσουργον, modo Οὐίσουργιν mendosè) non eſt dubium ferri eum διὰ ταύτης τῆς Ἀμασίας: De Lupia non aſſentitur Mela, qui eum vult Rhenum ingredi.

φασὶ διὰ Βουκτέρων τῶν ἐλαττόνων) Etiam Ptolemæo Buſacteri ita diuiduntur: ſuntque alij μικροί, alij μείζους, quo diſcrimine multi Germaniæ populi inuicem diſtinguuntur. Sic Cauchi leguntur μικροὶ καὶ μείζους.

ὁ μεταξὺ καὶ τοῦ Ῥήνου πολεμῶν) Druſi mortẽ vide apud Dionem initio libri LV. & in Epitome Liuiana libro CXI.

ἐν οἷς ἐστι καὶ ἡ Βυρχανίς) Plinius, *Inde inſulæ Romanorum armis cognitæ: Earũ nobiliſſimæ, Burchana, Fabaria à noſtris dicta, à frugis ſimilitudine ſponte prouenientis.*

ἤρξαντο δὲ τοῦ πολέμου Σούγαμβροι) Vide Dionis hiſtoriam lib. LIIII. ſub finem.

κατὰ τῶν Χηρούσκων) Cladem Q. Vari, & Romani exercitus deſcribit Dio lib. LVI. Tacitus lib. Ann. primo: ſed hic Chattis videtur id tribuere, non Cheruſcis.

Σιγιμοῦντός τε καὶ Σεγέστου υἱὸς) Lege Σιγιμοῦντός τε ὁ Σεγ. Segimundus enim ipſe Segeſtæ filius, autore Tacito.

¶PAG. 202. καὶ ἀδελφὴ αὐτοῦ γυνὴ δ' Ἀρμενίου) Tacitus, *Inerant feminæ nobiles inter quas vxor Arminij, eadémque filia Segeſtis.*

ἔτι δὲ Σεσίθακος Αἰγιμήρου υἱὸς) Ægimerum appellat quem alij Segimerum: cuiuſmodi varietate infinitas notauimus. vide ad lib. primum. Cornelius Tacitus hæc ita narrat vt videatur à Strabone nonnihil diſſentire. Verba eius, *Iam Stertinius ad accipiendum in deditionem Segimerum fratrem Segeſtis præmiſſus, ipſum & filium eius in ciuitatem Vbiorum produxerat. data vtrique venia, facile Segimero, cunctatius filio: quia Quintilij Vari corpus inluſiſſe dicebatur.*

Αἰγέστης δ' ὁ πενθερὸς τοῦ Ἀρμενίου) Ecce iterum, Ægeſtem vocat quem non tantum alij Segeſtem, ſed ipſe quoque paullò ante: niſi tamen verius eſt hic ſcribendum eſſe Σεγέστης, & paullò ante Σεγιμήρου non Αἰγιμήρου.

κύκλον περιλαμβάνει μέγαν) De ambitu ſyluæ ex eo cõiice, quod Cæſar ſcribit patere eius latitudinem IX. dierum iter expedito. Mela, dierum ſexaginta, iter occupare autor eſt.

καὶ ἡ μεταξὺ ἀμφοῖν λίμνη, καὶ τὰ ἕλη τὰ ἐκ τοῦ Ῥήνου διαχεόμενα) De his libro quarto, Καὶ ὁ Ῥῆνος δὲ εἰς ἕλη μεγάλα, καὶ λίμνην ἀπερχεῖται μεγάλην.

ἔχει δὲ καὶ νήσους ἐν ᾗ ἐχρήσατο ὁρμητηρίῳ Τιβέριος) Hûc videtur referenda quæ (licet paullò aliter) ſcribûtur à Dione libro LIIII. ἐσβαλόντες ἐν ἐς τὴν χώραν πολλαχόθεν ἅμα ἀμφότεροι ἑαυτοῖς, καὶ διὰ τὴν ἀποστρατήγησιν, καὶ ὅτι Τιβέριος διὰ τῆς λίμνης πλοίοις ἐχρήσατο &c. vide & Euſebij Chronica.

Ναυστάθμα δ' ἐπὶ τὰς τοῦ Ἴστρου πηγὰς ἡ λίμνη καὶ ὁ Ἑρκύνιος δρυμός) Ait neceſſe eſſe vt qui è Gallia ad ſaltum Hercynium tendãt, primũm lacum Cõſtantienſem, deinde iſtum traiiciãt. Galliam videtur intelligere quam Romani vocãt Ciſalpinam. Nam aliter quomodo hæc cohæreant non video. Sed ne ſic quidem ſatis mihi de iſto loco liquet. Munſterus autem vir longè doctiſſimus putabat legendum non ναυστάθμα, ſed ὁρμητήρια. quod non puto. Peritiores tamen harum rerum iudicent.

B προσοικοῦσι δέ τινες τῆς λίμνης) Similis locus libro quarto. Nam de hoc lacu loquens, ἔχει, inquit, ἐχόμενοι τινες καὶ Ῥαιτοί, καὶ ἐνδοτέρω τῶν Ἀλπεων τινές.

ἡ Βοΐων ἐρημία) Boiorum deſerta Plinius lib. III. cap. XXIIII.

πάντες τὸ πλέον δ' Ἑλουήτιοι) Prior interpres non videtur agnoſcere vocem πάντες. Et ſanè hæc non ſatis benè cohærent. Putarim legendum, mutata diſtinctione, Μέχρι δ' εἰς Παννονίαν πάντες, τὸ πλέον δ' &c. Nam præter id quod dixi, quis Straboni credat, omnes populos Germaniæ μέχρι Παννονίων lacum illum tangere?

C οἱ δὲ Καρνοὶ καὶ τοῖς περὶ τὴν Ἀκυληίαν χωρίοις) οἱ δὲ, hoc eſt Norici. Scripſi nos autẽ Carnis, non Cranis. Vtrumque confirmatur illis ſuperioribus verbis libri quarti. Μετὰ δὲ τούτους, οἱ ἐγγὺς ἤδη τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ, καὶ τῶν κατὰ Ἀκυληίαν τόπων οἰκοῦντες, Νωρικῶν τέ τινες, καὶ Καρνοί. Plinius, A tergo Carnorum & Iapidum, quà ſe fert magnus Iſter, Rætis iunguntur Norici.

ἐστὶ δὲ καὶ ἡ Λαιβήρατα) Ptolemæo Γαβρῆτα ὕλη.

τοὺς πλάνητας ληστὰς καὶ λῃστρικοὺς) Nam Cimbri latrones audiebant. & Plutarchus in Mario refert lingua Germanorum latrones Cimbros eſſe appellatos. Feſtus ait lingua Gallica.

D μεγάλῃ πλημμυρίδι ἐξελασθῆναι ἐκ τῶν τόπων) Feſtus de Ambronibus qui fuerunt Cimbrorum ſocii, Ambrones, inquit, fuerunt gens quædam Gallica, qui ſubita inundatione maris, cum amiſiſſent ſedes ſuas, rapinis & prædationibus ſe ſuoſque alere cœperunt. eos & Cimbros, Teutonéſque C. Marius deleuit.

ἐκ δὲ δ' ὑφ' ὅρμαι ὅπλα λαβόντας πρὸς τὰς πλημμυρίδας) Id ſcriptum à Nicolao Damaſceno, cuius apud Stobæum hæc nobis ſuperſunt verba. Κελτοὶ οἱ πρὸς Ὠκεανῷ γειτονοῦντες, αἰσχρὸν ἡγοῦνται τοῖχον καταπίπτοντα οἰκίας φεύγειν. πλημμυρίδος δὲ ἐκ τῆς ἔξω θαλάσσης ἐπερχομένης, μεθ' ὅπλων ἀπαντῶντες ὑπομένουσιν ἕως κατακλύζονται, ἵνα μὴ δοκῶσι φεύγοντες τὸν θάνατον φοβεῖσθαι. Ælianus de iiſdẽ, Κελτῶν δὲ ... ἀποδιδράσκοντες ἐν τοῖς κύμασι, καὶ τὴν φορὰν αὐτῶν ἐνδεχόμενοι, καὶ τὰ δόρατα προσανατείνοντες, ὥσπερ ἢ φοβῆσαι δυνάμενοι ἢ τρῶσαι.

E ἀφοβίαν τοῖς Κελτοῖς ἀνάπτοντες) Inde Græcorũ prouerbium Κελτικὸν θράσος. vide Ariſtotelem Nicomach. libro III. cap. VII. & Ælianum lib. XII. Ideo Horatius Galliam videtur appellare, non pauentem funera.

¶PAG. 203. ἐκ τοῦ ἵππου πηδῶντες τῇ πλευρᾷ ἀποπηδᾶν) Ἀποπηδᾶσθαι eſt equo ſe eripere. Diodorus ἀποπηδᾶν pro eodem poſuit lib. II. διὸ καὶ οὐδὲν πλείους ... Σιμμίας ἀποπηδῶσιν.

F ὅτι λῃστρικοί τινες καὶ πλάνητες) Vide libro primo.

φησὶ δὲ καὶ Βοΐους τὸν Ἑρκύνιον δρυμὸν οἰκεῖν πρότερον) Afferam Cornelij Taciti locum, quem nõ parum hæc Strabonis illuſtrabunt. Inter Hercyniam ſyluam Rhenumque & Mœnum amnes Heluetij, vlteriora Boij, Gallica vtraque gens, tenuere. Manet adhuc Boyemi nomen, ſignificátque loci veterẽ memoriam, quamuis mutatis cultoribus.

εἶτ' ἐπὶ Τεύριστας καὶ Ταυρίσκους) Legendum Ταυρίστας. quemadmodum paulò poſt ſcriptũ eſt. Vide tamẽ quæ notantur in Epitome Stephani, Ταυρίσκοι.

G εἶτ' ἐπὶ Ἑλουηττίους πολυχρύσους μὲν ἀνδρας εἰρηναίους δὲ) Geminus & cum iſto cõferendus locus libro quarto, φησὶ δὲ καὶ πολυχρύσους τοὺς Ἑλουηττίους εἶναι, μηδὲν μέντοι ἧττον ἐπὶ λῃστείας τραπέσθαι τοὺς Κίμβρους ... ἰδόντας.

πάντες μέντοι ἐστρατεύοντο) Vide libro quarto vbi de Rhodani oſtiis.

παρακολουθούσας προμάντεις ἱερείας) quales fuiſſe videntur Velleda & Aurinia, de quibus conſule Tacitum.

ὁ Ἠλεκτρίδων τὸ περὶ τὸν Ἠριδανὸν πεπλασμένους) De hoc ſatis libro primo. Vide Plinium omnino lib. II. cap. LXIII.

οὐδ' οἱ Ῥωμαῖοι προελθόντες εἰς τὰ περαιτέρω τοῦ Ἄλβιος) Scripta hæc ſunt quo tempore bellum in Germania gerebat Druſus, cuius victoriarum terminus Albis, quem ille non traiecit: poſtea autem Romani traiecerunt. vide Tacitum.

τὰ πρὸς βορρᾶν μέρη τοῦ Πόντου χωρία ἅπαντα) Mẽdoſiſſimus locus. Mihi nõ eſt dubium verbum quod deſideratur, ita eſſe reſtituendum, vt pro ἅπαντα, legamos ἀπαντᾷ: quale mendum, etiam alibi in hoc autore deprehendimus. vide ad lib. primum. Sed ne ſic quidem locus perpurgatus omnino fuerit. Nam ſi verba hæc diligentius expendas, vel vocem μέρη vel vocem χωρία eſſe inutilẽ mihi opinor concedes. An ergo locus ita legendus? τὰ πρὸς βορρᾶν τοῦ Πόντου χωρία ἀπαντᾷ. Senſus quidem hic eſt Nauigantibus in Oceano ſeptẽtrionali orientẽ verſus occurrere ea loca quæ Ponti ſunt ad ſeptentrionem.

καὶ τῶν ὑπερβαλλόντων διαστημάτων) Loco non omnibus claro lucem afferent quæ diſputata ſunt libro primo, nõ procul initio, de Oceano totam terram ambiente: vbi docebat Geographus de partib. inacceſſis nobis eſſe iudicandum, aut coniiciendum potius ἐκ τῶν ὑπερβαλλόντων διαστημάτων τῆς ἐφ' ἡμῶν ... Vide locum.

εἶτα Βαστάρνας χρὴ λέγειν) Dionyſius,

> πολλὰ μάλ' ἑξείης Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης
> Γερμανοί, Σαρμάται τε, Γέται θ' ἅμα, Βαστάρναι τε.

Ouidius,

> *Hactenus Euxini pars eſt Romana ſiniſtri:*
> *Proxima Baſternæ Sauromatæque tenent.*

Plinius de Baſternis & Iazygibus, Inter Danubium & Hercynium ſaltum, vſque ad Pannonica hyberna Carnunti, Germanorũ ibi confinium, campos & plana Iazyges Sarmatæ, montes vero & ſaltus pulſi ab iis Daci ad Pathiſſum amnẽ à Maro, ſiue is Duria eſt à Sueuis regnoque Vanniano dirimens eos: aduerſa Baſternæ tenent, aliique inde Germani. Vide infra hoc eodem libro.

οἱ Ῥωξολανοὶ) Omnino Roxolanos eſſe puto: quos ipſe paulò poſt, & Ptolemæus quoque Iazygibus vicinos facit. Lego igitur, Ῥωξολανοὶ vt infra. ſic veteres.

¶PAG. 204 τῶν ἁμαξοικῶν) qui in plauſtro equóque viuunt, vt loquitur Tac. Sed & Hamoxobios gentem in eo tractu agnoſcunt Geographi.

περὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐφεξῆς προσαρκτίων ἔλεγχῳ) Imo ἐλέγετο vel ἐπίστευσε. & ita aut ſimili modo ſcribendum.

ἀλλ' ἐκεῖνον, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ ὁ Σωκράτης) Verba Socratis apud Platonem, ὅθεν δὴ χαίρειν ἐάσας ταῦτα, πειθόμενος δὲ τῷ νομιζομένῳ περὶ αὐτῶν, ὃ νῦν δὴ ἔλεγον, σκοπῶ οὐ ταῦτα, ἀλλ' ἐμαυτόν.

Οἱ τοίνυν Ἕλληνες τοὺς Γέτας, Θρᾷκας ὑπελάμβανον) Herodotus Melpomene. Getas vocat Thracum τοὺς ἀνδρειοτάτους καὶ δικαιοτάτους.

ἀφ' ὧν ὡρμήθησαν καὶ οἱ νῦν μεταξὺ Λυδῶν) De his plura lege libro duodecimo: vbi etiam de Phrygibus, Mygdonib. Bebrycibus & Bithynis ac Thynis plura.

καὶ Μαιδοβιθυνοὶ) Medobithynos pauci veterum commemorant: ſed apparet ex duobus Thraciæ populis vnum eſſe confectum. De Bithynis ſatis liquet. Medos autem hoc eſt Μαίδους per ε gentem eſſe Thraciæ apparet ex hoc ipſo libro. Stephanus verò Mædos hos appellat, ſcribitque, Μαιδοὶ ἔθνος Θρᾳκικὸν πλησίον Μακεδονίας· ἐκ τούτων μεταβάντες τινὲς εἰς Μακεδονίαν Μαιδοβιθυνοὶ ἐκλήθησαν. Sic Herod. & Thucyd. Sane & Ptolemæus, in Thracia Μαιδικὴν στρατηγίαν nuninat, ſcribitque per αι.

αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν) Locus integer ita habet.

> Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσε,
> Τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν,
> Νωλεμέως· αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ,
> Νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων Θρῃκῶν καθορώμενος αἶαν,
> Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, καὶ ἀγαυῶν ἱππημολγῶν,
> Γλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
> Ἐς Τροίην δ' οὐ πάμπαν ἔτι τρέπεν ὄσσε φαεινώ.

Adſcripſi totum poetę locum, tum quia eo ſæpius vtitur Strabo iſto libro: tum quia ex eius integra lectione ſatis cõſtat id quod probare Strabo nititur. Nam πάλιν ὅσσε τρέπειν vt ille ait, eſt εἰς τοὔπισω: quod autem additur à poeta, Iouẽ vbi ſemel à Troianis ſe auertit, ad eoſdem poſtea ſe non conuertiſſe: ſatis indicat Myſos quorum mentionem facit Thraciam eſſe gẽtem non

Aſiaticam: Myſos enim Aſiaticos vix cernere potuiſſet Iupiter, vt non etiam ad Troiam oculos flecteret. Confirmat hâc interpretationem Ammiani locus lib. XXIII. vbi poſtquam de Hyrcania egit, ſubdit, *Contra hant gentem ſub Aquilone dicuntur Abij ... erſori, genus piiſſimum, calcare cuncta mortalia conſuetum: quos (vt Homerus fabuloſus canit) Iupiter ab Idæis montibus contuetur.*

καὶ τὸ ἐπιφερόμενον δ᾽ αὖ τῷ μαρτυρεῖ) Lego, καὶ τὸ ἐπιφερόμενον δ᾽ αὖ τούτῳ μαρτυρεῖν. Ita eſſe ſcribendum quamuis repugnantibus libris, nemo negabit, paullò qui ſit emunctioris naris.

διὰ δὲ τοῦτο χαλεπῶς ζῆν ... καπνοβάτας) Ita ſcriptum reperio in omnibus exemplaribus, tum hic, tum etiam paullò poſt, vbi hæc repetuntur: neque id tantum, ſed apud Euſtathium quoque. Verùm quid obſecro hæc vox ſignificat, aut quænam huius appellationis ratio? Id quidem conſtat, à frugalitate nomen iſtud eos inueniſſe, quod illa verba indicant, διὰ τοῦτο. Sed nihilo minus obſcura remanet Capnobatarum appellatio. Dionyſius autem Gothofredus ICtus clariſſimus longéque doctiſſimus, ac ſingulari amicitia mihi coniunctiſſimus, putabat legendum καπνοβάτας, vel ... , vel ἀπνευστοῦντας. quòd more Pythagoreorum rebus inanimatis tantum veſcerentur.

ἐν Κτίσταις καλεῖσθαι) Quoſnam Græci appellent κτίστας, nemo eſt qui ignoret. eſtque id vel ex Suetonij Octauio clarum. Sed ea huius vocis notio nihil pertinet ad hunc locum. mihi quidem Ctiſtæ iſti tam ſunt incogniti quàm proximi Capnobatæ. veruntamen ita omnes libri habent.

τὸν ὑπὸ ὑμῶν ... τῶν Ἱππημολγῶν, διότι χῆρος) Locus poetæ eſt Iliad. ν.

Τῶν αὖ Ἱππημολγῶν γλακτοφάγων ἀβίων τε
Ζεὺς ἰδών, ... γαῖαν αἶαν
... ἄλλοις ... ἑτοῖμοι
καὶ ἄβιος ...

Interpretatur autem Strabo βίον ἁπλοῦν, τὸν χῆρον, & cœlibem vitam. Alij paullo aliter: quos conſule. Ceterum ἀβίους volunt alij proprium gentis eſſe nomen, quod Arriani & Curtij atque Ammiani confirmatur autoritate. quomodo etiam vocem ἀγαυοὺς nonnulli è veteribus acceperunt, vt Heſychius teſtis eſt.

ἐπεὶ δ᾽ ἐν τῷ ... ἐγχειρίῳ) Corruptiſſimum locum alijs ſanandum libenter relinquo qui vel à libris manuſcriptis melius erunt inſtructi, vel ab ingenio: addam etiam, quibus plus otij quàm mihi homini occupatiſſimo fuerit.

τὸν χῆρον μᾶλλον ἢ τὸν ἄοικον) Nemo non videt deeſſe negationem, legendúmque eſſe, οὐ χῆρον ἢ μᾶλλον.

καὶ τῶν χρημάτων ...) Malim ...

ἀπραγμόνως ... ἄλλων ...) Q. Curtius lib. VII. *Legati deinde Abiorum Scytharum ſuperuenerunt liberi ex quo eſſerat Cyrus, tum imperata facturi: Iuſtiſſimos barbarorum conſtabat. Armis abſtinebant, niſi laceſſiti. Libertatis modico & æquali vſu, principibus humiliores pares fecerunt.*

... τὸν κυνισμόν) Eleganter τὸν κυνισμὸν vocat ... legitimæ philoſophiæ: Sic philoſophus παρεκβάσεις ſolet appellare in libris de rep. τυραννίδα τῆς βασιλείας, ὀλιγαρχίαν τῆς ἀριστοκρατίας, δημοκρατίαν τῆς πολιτείας.

Γαμεῖ γὰρ ἕκαστος δέκα ...) Carmen hoc ſic malim legi,

Γαμεῖ δ᾽ ἕκαστος δέκα ...

& ita niſi fallor ſententia poſtulat. Infra vox κατεστροφὴ corrupta eſt & emendanda.

καὶ οὐδὲ τῶν ἄλλων) Heraclides Ponticus in πολιτείᾳ Thracum. Γαμοῦσι ... καὶ τέσσαρας εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τριάκοντα. χρῶνται ... καὶ ... γαμοῦσι καὶ ...

¶PAG. 208. λέγεται γάρ τινα τῶν Γετῶν ὄνομα Ζάμολξιν) Extat hiſtoria apud Herodotum Melpomene: Meminêre eius & Laertius in Pythagora, & Iornandes in rebus Gotticis. Zamolxis autem nomen non vno modo ſcribitur, apud omnes.

καὶ τοῖς Γέταις ὀνομάζετο θεός) Etiam apud Lucianum & Acinaces, & Zamolxis θεοὶ audiunt. Apud Platonem ait homo Threx, Ἀλλὰ Ζάμολξις λέγει, ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς θεὸς ὤν.

ἐφ᾽ ὃν ἤδη παρεσκευάσατο στρατεύειν Καῖσαρ ὁ θεός) Huc refer illa Suetonij in Iulio, cap. XLIIII. *Deſtinabat (inquie) Dacos qui ſe in Pontum & Thraciam effuderant, coercere,*

Δεκαίνεος ἔχει ταύτην τὴν τιμήν) Libro decimo ſexto ſcriptum eſt Decineus. apud Iornãdem de hoc ita ſcriptum reperio, *Dehinc regnante in Gothis Buruiſta, Dicenneus venit in Gothiam, quo tempore Romanorum Sylla potitus eſt principatu: quem Dicineum ſuſcipiens Buruiſta, dedit ei pene regiam poteſtatem.* Ita enim legendum. Decineo vt ait idem, ſucceſſit Comoſicus. De Marico Boiorum Deo vide Tacitum.

οἱ δ᾽ Ἀπολλόδωροι) Confer eum iis quæ libro primo dicta ſunt.

¶PAG. 207. Αἰσχύλος δὲ ... καὶ στρατὸς ...) Legendũ ... vt rectè libro primo. Mirum verò quanta hic interpretis fuerit oſcitantia: Nam cum Aldi & quæ Aldina ſequuta eſt editio, haberent ... perperam omiſſo ... : quam litteram & prior interpres rectè agnoſcit, & ex libr. pr facilè fuit reſtituere: viſum tamen erudito viro nouum mõſtri genus hactenus inauditum fingere Adeo (quod Thucydides) τοῖς πολλοῖς οὕτως ἀταλαίπωρος ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας ...

Ῥιπαῖα ὄρη ...) Riphæi montes vbi ſint non conuenit inter veteres: quum quidem Poſidonius vt alio loco retulimus Alpes eſſe velit, alij montis Caucaſi partem. Dionyſius eos ad oſtia Boryſthenis qui Pontum Euxinum ingreditur collocat. Nam poſtquam de iis dixit, ſubiicit,

Καὶ ... καὶ ... Παντικάπαιο
Ῥιπαίων ... ὀρέων ...

Ptolemæo ita appellantur montes vbi oritur Tanais. Damaſtes vltra Arimaſpos eos ſubmouet. Ait enim ille, ... ἄνω Σκυθῶν Ἰσσηδόνας οἰκεῖν, τοὺς δ᾽ ἀνωτέρω Ἀριμασπούς, ἄνω δ᾽ Ἀριμασπῶν τὰ Ῥιπαῖα ὄρη ... Βορέαν πνεῖν, χιόνα δ᾽ αὐτὰ μηδέποτε ἐκλείπειν. ὑπὲρ δὲ τὰ ὄρη ταῦτα τοὺς Ὑπερβορέους καθήκειν εἰς τὴν ἑτέραν θάλασσαν. Vide Plinium.

καὶ τῶν ... Μίδᾳ ...) Theopõpus Chius autor admodum fabuloſus. Midæ Phrygis & Sileni cuiuſdam colloquium in ſuos libros retulerat: id cum alijs de rebus fuerat, tum etiam de terræ partibus. Dicebat igitur Silenus, has quas appellamus mundi partes, Aſiam, Europam, Lybiam, nihil aliud eſſe, quã inſulas Oceano cinctas: Vnicam verò eſſe ... continentem, magnitudine, ac rerum omnium diuerſitate miram. In huius (aiebat) continentis parte quadam Meropes fuere. de quorum terra nugas & fabulas multas poſtea referebat. Hæc igitur eſt, quam Meropida vocat nunc Strabo. Magna verò Aeliano habeatur gratia, per quem vnum, lux acceſsit iſti loco. Eum vide ποικ. lib. tertio cap. XVIII.

Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ) Vide eadem libro primo.

... Γαῦδον) Cum libro primo ſcriptum ſit Gaudon, Aldi lectionem præfero quæ pro Κλαῦδον habet Gaudum: ferri tamen hanc quoque lectionem poſſe intelliges ex iis quæ alibi de hac inſula annotauimus.

ἄλλοις δ᾽ αἰτιᾶται ... Γερήνιον) Vnde ſit Neſtor Homericus Gerenius dictus. vide lib. VIII. & poetæ interpr. Vult autem Apollodorus Γερήνιον dictum Neſtorem, non vt alij cenſent Grammatici quaſi ... τὸ γῆρας: ſed à fictitio quodam loco Gerenis, cum tamen nuſquam ille locus appareat: ideóque eo vtitur quaſi firmo argumento τῆς ἀγνοίας ... poetæ.

καὶ τὸν Ἀκάκητα) Homerus Mercurium Ἀκάκητα appellat Iliad. π.

Αὐτίκα δ᾽ ... ἀνέβαλλε ...
Ἑρμείας ἀκάκητα.

Grammaticis autẽ Mercurius dictus videtur ἀκάκητα quaſi ... μεταφορικῶς. At Eratoſthenes vt teſtantur

ſtantur ſcholia Homeri antiqua, ita putabat ab Hom. nuncupatum, quaſi aliquis eſſet Aeacetes mons: qui quum nuſquam extet, Homericæ ignorantiæ περὶ τὰ γεωγραφούμενα hoc quoque eſſe putabat argumentum.

καὶ δῆμος ἐν Ἰδαίῳ) Locus Homeri eſt Ιλιαδ. γ.

ὅς τ᾽ ἔναιεν δήμῳ Ἰδαίῳ κρατεροῦ περ ἐόντος.

quem variis modis interpretati ſunt poetæ interpretes. Sed Apollodorus loci proprium nomẽ vult eſſe, & hîc quoque poetã reprehẽdit. vide etiam Stephanum.

B Πελεγονὶς δ᾽ ἐν Ἠλίῳ) Vide Heſychium & Stephanum.

Γλαυκώπιον δ᾽ ἐν Ἀθήναις) vnde dicta ſit Minerua γλαυκῶπις: de quo non conſentiunt Grammatici. Eratoſthenes quem & Apollodorus ſequitur, ſic putat ab Homero appellari, ab arce ſeu promontorio agri Attici, cuius etiam meminerit illo loco,

ὅτ᾽ ἄκρης ὄντα Γλαυκώπιον ἵζει.

In quo falli Homerum, & loca quæ nuſquam terrarum eſſent ab eo commemorari volunt. Euſtathius verò C neſcio quo autore fretus, ab hac Mineruæ appellatione, arcem Athenarum Glaucopium eſſe appellatam ſcribit. Eius verba ſunt hæc, Ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ Γλαυκῶπις, Γλαυκώπιον ἡ Ἀθηναίων ἐλέχθη ἀκρόπολις, ὁ καὶ παλαιοὶ δηλοῦσιν οἱ παλαιοί.

Σκυθῶν μὲν γὰρ οὐ μέμνηται κατ᾽ ἄγνοιαν φασί) Ita habent libri omnes: & videtur ſerri poſſe hæc lectio, vt dicat Geogr. Scytharum meminiſſe poetam, ſed ita vt ſuam ignorantiam proderet. atque hoc ſecutus eſt nouus interpres. Malè, aut peſſimè potius: quum certum ſit D deeſſe hîc quoque negationem. Refert enim ſententiam Eratoſthenis & Apollodori, qui vt paulò ſupra ſcriptum eſt, dicebãt Homerum Σκυθῶν μὲν μὴ μεμνῆσθαι, ὠμότητος δ᾽ ἀγαυούς τινας &c. vide locum. Libri veteres meam coniecturam confirmant.

καὶ θυόντων καὶ σαρκοφαγούντων) vide Herodotum libro IIII.

καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων) Ibidem hoc quoque narrat Herodotus.

E ¶Pᴀɢ.208. Ἀλλ᾽ ἱππημολγῶν βοτῆρες ἀβίων Σκύθαι) Poterat vel ipſe ὑπερμετρία ſuſpectam reddere hanc lectionem. Neque enim vſitatè ἱππημολγῶν βοτῆρες græcè dixeris, pro ἱππηβοτῶν vel ἱππημολγῶν. Sed dubio procul vera eſt & recta veterum ſcriptorum lectio: ex quibus didicimus legendum eſſe,

ἀλλ᾽ ἱππάκης βρωτῆρες ἀβίων Σκύθαι.

ἱππάκην eſſe caſeum equinum, ſiue ex equi lacte confectũ, Scytharũ βρῶμα, ex Hippocratis, Dioſcoridiſque ſcripta necnon ex Grammaticis, notius eſt quàm vt moneri quiſquam debeat.

F καὶ κατατετυχηκέναι ἐν πλεονεξίαις) Diſtingue aut eniunge potius καὶ κατατετυχηκέναι ἐν πλεονεξίαις

ἃ λέγει Ἡρόδοτος περὶ τοῦ τῶν Σκυθῶν βασιλέως) Indathyrſus is vocabatur. Locus eſt libro ſeptimo: & eſt profectò, vt ait Strabo, magnæ ſimplicitatis γέμοντα, tota illa ad Darium Indathyrſi epiſtola: quam legas ſuadeo.

ἃ λέγει Χρύσιππος περὶ τῶν τοῦ Βοσπόρου βασιλέων) Etſi nulli hodie ſuperſunt Chryſippi libri: tamen ex Plutarcho ſatis conſtat, reſpicere Strabonem ad librum Chryſippi primum περὶ βίων: vbi Indathyrſum regem Scytharum, & Leuconem regem Boſphori valde laudauerat.

G τῶν περὶ Λεύκωνα) In Aldina editione ſcriptum erat τῶν περὶ Σαλεύκωνα. vnde ſcripſit Xylander τῶν περὶ Λεύκωνα. Sed valde vereor ne aliud hîc lateat vlcus. Nam quũ conſtet Seleucum quendam fuiſſe Cimmerii Boſphori regem aliquando vt & Leuconem, ſuſpicor ſcripſiſſe Strabonẽ τῶν περὶ Σέλευκον καὶ Λεύκωνα. Sed nihil affirmo: Libri veteres habent λεύκωνα tantum.

καὶ Ἀνάχαρσις) de quo Laertius.

καὶ Ἄβαρις) de quo Plato, Callimachus, Lucianus, Suidas, & quis non è veteribus?

εὐκολίας τε καὶ πολιτείας) In veteribus libris ſcriptum eſt καὶ λιτότητος. Lego verò καὶ λιτότητος. Rectè enim coniunguntur εὐκολία & λιτότης.

καὶ εἰ μὲν

A καὶ εἰ μὲν τὴν ταύτης ἀπέσχετο μὴ δυνηθεὶς ἀναβῆναι πλοίων) Imò impeditũ vi, ac repulſum ab iis qui in inſulã confugerant videtur Arrianus ſignificare: Rectè tamen inopiam nauigiorum cauſatur, nam quia paucitas eorum magna erat, ideo etiam paucos potuit ſecum ducere quando τὴν ἀπόβασιν ἐποιήσατο. Vide Arrianum.

ἑλὼν τὴν αὐτῶν πόλιν) Arrianus ex eodem Ptolemæo, Ἀλέξανδρος δὲ τήν τε πόλιν λαμβάνει, καὶ τὴν λείαν πᾶσαν, ὅσην οἱ Γέται ὑπελίποντο. Aberat autem ea Getarum vrbs B paraſangen vnum ab Iſtro.

τῶν ἰδίων καὶ παρὰ τοῦ Σύρμου) Arrianus de donis nihil, ſed hoc tantum ait, veniſſe ad Alexandrum cum in illa Getarum vrbe eſſet legatos, tum ab aliis vicinis gentibus, tum ab ipſo Triballorum rege Syrmo.

φησὶ δὲ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου) Qui de rebus ab Alexandro geſtis diligentiſſimè & maximè ἀξιοπίστως ſcripſerat. vide Arria.

συμμῖξαι τῷ Ἀλεξάνδρῳ Κελτοὺς τοὺς περὶ τὸν Ἀδρίαν) Arriani id referentis ex eiuſdem Ptolemæi libris, verba C ſunt hæc *Venerunt*, inquit, *ad Alexandrum legati tum alij aliunde, tum* παρὰ Κελτῶν, τῶν ἐπὶ τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ οἰκούντων.

¶Pᴀɢ. 209. ἐρέσθαι παρὰ τὸν πότον τί μάλιστα εἴη φοβοῖντο) Arrianus de Alexandro, τοὺς Κελτοὺς δὲ καὶ ἤρετο, ὅ,τι μάλιστα δεδίττεται αὐτοὺς τῶν ἀνθρωπίνων. ἐλπίσας ὅτι μέγα ὄνομα τὸ αὐτοῦ καὶ ἐς Κελτοὺς, καὶ ἔτι προσωτέρω ἥκει. καὶ ὅτι αὐτὸν μάλιστα πάντων δεδιέναι φήσουσι.

αὐτοὺς δ᾽ ἀποκρίνασθαι οὐδένα) Sic ferè Arrianus, ἔφασαν δεδιέναι μήποτε ὁ οὐρανὸς αὐτοῖς ἐμπέσοι.

D φιλίαν γε μὴν ἀνδρὸς τοιούτου) Arrianus hoc omiſit, contentus dicere Alexandrum iſtos legatos dimiſiſſe φίλους τε ὀνομάσας τε καὶ συμμάχους ποιησάμενος.

ὅ,τι Δρομιχαίτης κατὰ τοὺς διαδόχους) Lege Pauſaniæ Attica. Meminit eiuſdem hiſtoriæ et Plutarchus in extremo Demetrij. & Epitome Memnonis.

καὶ Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ) Non Plato tantum: ſed & alii quoque vt Dicæarchus Cicerone teſte. quem refert reprehendiſſe Græcos in eo, quod mare iam ſequenti eſſent. Eſt apud Ariſtotelem præclara, ea de re diſ- E putatio, Πολιτ. lib. VII. cap. VI. Ipſius autem ſententia ſuper hoc his ſuauiſſimis verbis continetur, Τὰς πόλεις τὴν θέσιν εἰ χρὴ ποιεῖν κατ᾽ ἀρχὴν, πρός τε τὴν θάλατταν προσηκόντως καλῶς, πρός τε τὴν χώραν. Platonis ſententiam qui cupit intelligere, adeat librum de legibus, IIII.

ἐπὶ ὀγδοήκοντα) Stadia tantum LXXX. ſuam ciuitatem à mari vult abeſſe, dicto loco. Deerant autem in veteribus libris notis incluſa.

αὐτὸν δὲ τἀναντία καὶ λέγειν καὶ παραδείγματα ποιεῖσθαι) Ita habẽt libri omnes ſcripti, editi. Mihi verò hæc lectio F non probatur. Non enim dubito reprehendi ab Ephoro iſtis verbis ſcriptores pleróſque, quos dixit libentius ſolitus referre vitia Scytharum, quam eorundem virtutes. Atqui (dicebat Ephorus) oportebat contrarium facere, & virtutes potius præclaráque Scytharum inſtituta referre καὶ παραδείγματα ποιεῖσθαι, quàm, eorum vitia nos docere. hæc omnino eſt iſtius loci ſententia. Quare legendum coniicimus, δεῖν τἀναντία καὶ λέγειν καὶ παραδείγματα ποιεῖσθαι. Sequentia non ſinũt nos dubitanter hæc pronuntiare

τῇ διαγωγῇ) Lego ἐν τῇ δ. vel τῷ τῇ δια. aut διαφέροντας G pro διαφέρειν.

οὐδὲν ἔχοντες ὑπὲρ οὗ δουλεύσουσιν) Ideo etiam ſcribit Indathyrſus ad Darium, referente Herodoto, ſibi nihil eſſe eius cauſa temerè pugnandum ſit. ἡμῖν οὔτε ἄστεα, οὔτε γῆ πεφυτευμένη ἐστὶ, τῶν πέρι δείσαντες μὴ ἁλῷ ἢ καρῇ, ταχύτερον ἂν ὑμῖν συμμίσγοιμεν ἐς μάχην ὑμῖν.

χειρίλλου εἴτε τινὰ ἐν τῇ διαβάσει τῆς σχεδίης) Niſi ſequerentur illa, ἦν Ἀλέξανδρος, crederé eodem ex opere Choerili eſſe hæc ſumpta, ex quo ſunt illa quæ apud Ioſephum leguntur: quæ ea catalogo copiarum Xerxis Græciam petentis ſunt deſcripta. Nunc dicendum eſt, & de bello Xerxis aduerſus Græcos eſſe ſcriptum à Choerilo, & de ea Darij expeditione aduerſus Scytas quam narrat Herodotus Melpomene. Quis verò

non miretur eruditum virum haud animaduertiſſe verſus iſtos eſſe heroicos, ita ſuæ integritati reſtituendos?

> Μηλοτρόφων τε Σάκας, γένος ἐκ Σκυθέων. αὐτὰρ ἔναιον
> Ἀσίδα πυροφόρον. Νομάδων γε μὴν ἦσαν ἄποικοι
> Ἀνθρώπων νομίμων.

καὶ τὴν ἀμφίβολον ἄγκυραν) Laertius de Anacharſide, εὗρε δὲ τὴν ἄγκυραν. Irridet huc loco Ephorum ſcholiaſtes Apoll. γελοῖος ἔφορος νομίζων πρῶτον Ἀνάχαρσιν τὴν διπλῆν ἄγκυραν εὑρηκέναι, πρεσβύτεροι γὰρ Ἀναχάρσιδος οἱ Ἀργοναῦται.

καὶ τὸν κεραμικὸν τροχὸν) Imo Talus Dædali diſcipulus eiuſque ſororis filius, qui & ſerram & tornum inuenit. autor Diodorus libro quarto. Sed & Laertius & Plinius, & alij Anacharſidi hoc tribuunt. Annotat tamen idem Plinius quoſdam hoc inuentum Hyperbio Corinthio tribuiſſe: quam fuiſſe Theophraſti ſententiam annotatum eſt ex eius libro περὶ εὑρημάτων, in Pindaricis ſcholiis.

ὃν οὐδὲν Ὅμηρος πρεσβύτερος ὤν) Reſpondebat Poſidonius, hæc carmina non eſſe τοῦ ποιητοῦ, ſed ſalſos: ideóque parum firmum eſſe hoc argumentum. Hanc fuiſſe Poſidonij ſententiam teſtis eſt locupletiſſimus Seneca.

παρὰ τὸ ὄν) hoc eſt, falsò, & præter rei veritatem. Nam quia ἀντιστρέφουσι vt philoſophus docet, oratio & rei veritas, ideò Græci ſæpe eleganter τὸ ὂν pro veritate ponunt: quod eſt apud Herodotum frequens loquendi genus.

ἐπὶ γὰρ ἐφ᾽ ἡμῶν γε) Legendum contendo, ἔστι γὰρ ἐφ᾽ ἡμῶν γε. Totus locus ita debet diſtingui πλάσμα λέγων ὡς μὴ ὄντων ἐν τῇ Θρᾴκῃ Μυσῶν· παρὰ τὸ ὄν ἐστι· ἔστι γὰρ ἐφ᾽ ἡμῶν γε. An dicere ait figmentum eſſe putare vllos eſſe in Thracia Myſos, cum nulli ſint? falsò ille quidem, & præter hiſtoriæ fidem. Sunt enim in Thracia Myſi. Deinde ſequitur eius probatio.

¶PAG. 210. H τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ λεγομένους) Manuſcripti, Τοὺς μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ λεγομένους: in aliis λέγεται. Nihil muto.

ἐφ᾽ ἡμῶν Αἴλιος Κάτος) Quiſnam eſt iſte Ælius Catus? ſiue vt eſt in antiquioribus interpretis prioris editionibus, Ælius Cato? Mihi æquè vterque incognitus: fortaſſe & tibi, qui hæc legis. Dionem ſanè ſcriptorem rerum eius æui diligentiſſimum ſi audimus, ſcribendum fuerit, non Κάτος, ſed Κράσσος, nec Αἴλιος ſed Λικίνιος. vt M. Licinium Craſſum qui de Getis circa annum vrbis DCCXXV. triumphauit, intelligamus. Scribit autem Dio libro LI. Myſos qui ad meridianum Danubij latus ſedes habebant, à Baſtarnis ſua ditione pulſos, deinde autem à Craſſo in eadem reſtitutos fuiſſe. In fine eiuſdem libri locus eſt de Myſis ſingularis, quẽ non prætermittam. Olim, inquit, Myſi & Getæ totam eam regionem occupabant, quæ eſt inter Æmũ montem, & fluuium Danubium. Poſtea autem cœperũt eorum nonnulli aliis nominibus appellari. Demum Myſiæ appellatione ea omnia ſunt comprehenſa, quæ Sauus Iſtrum ingrediens, ἀπό τε τῆς Δαλματίας, καὶ ὑπὸ τῆς Μακεδονίας, τῆς τε Θρᾴκης, ἀπὸ τῆς Παιονίας ἀφορίζει.

ἤτοι τῶν παριστρίων Μυσῶν) Difficilis locus & mutilus, ac corruptus. Satis tamen apparet leuem aliquam differentiam conſtitui inter Myſorum qui in Europa ſunt, & eorum qui in Aſia appellationes: ſed quale ſit id diſcrimen, cum vtrique Μυσοὶ ab hiſtoricis appellentur, non facile equidem dixerim. Locum quidem mutilum eſſe, nemo ſanus vt quidem puto dubitabit.

Βοίους καὶ ἄρδην ἠφάνισεν) Totus iſte locus adeo eſt deprauatus, vocibus aliquot tranſpoſitis, corruptis quibuſdam, pleriſque prauè diſtinctis, vt poſſim affirmare interpretes hic nihil planè vidiſſe. Neque verò hic libri quicquam iuuant. Tu ita lege, ἐξεπόρθησε καὶ ἀφανεῖς ἐποίησε τοὺς ὑπὸ Κριτασίρῳ Βοίους καὶ Ταυρίσκους. Περὶ δὲ τὴν εὐπείθειαν τοῦ ἔθνους, συναγωνιστὴν ἔσχε Δεκαίνεον ἄνδρα γόητα. Nunc ſigillatim omnia expendamus.

Βοίους καὶ ἄρδην ἠφάνισεν) Iſta lectio habet profectò quod Græci dicunt οὐδὲν ὑγιές. Nam linguæ quidem Græcæ verſus, eam ferre poſſe negat: quod autem interpretea ita interpretantur, vt Boios tantum Critaſiro paruiſſo velint, falluntur: vtrique enim, & Boij tinquam & Tauriſci ſub Critaſiro fuerunt. Strabo ipſe alio loco, Δακοὶ κατεπολέμησαν τοὺς Βοίους καὶ Ταυρίσκους ἔθνη Κελτικὰ, τοὺς ὑπὸ Κριτασίρῳ.

περὶ δὲ τὴν ἀπείθειαν τοῦ ἔθνους) Lego εὐπείθειαν, ex ipſo Strabone, qui ſtatim hæc repetens ſcribit, Τῆς δ᾽ εὐπειθείας σημεῖον. Ita autem eſſe diſtinguenda hæc, vt nos diſtinximus, id vero eſt πειθαρχεῖν.

συναγωνιστὴν ἔσχε δὲ Κινεον) Pudet me monere legendum eſſe vt emendauimus. Subijcit Strabo de eodem agere ſe, de quo ſupra vbi de Zamolxide. Cur igitur nobis ita læua mens fuerit vt ei nolimus hoc credere? Sanè ſi ei credimus legendum Δεκαίνεον.

Τῆς δ᾽ εὐπειθείας σημεῖον) Quantum Gothi Decineo tribuerint, optimè explicat Iornandes. *Gothis* (ait) *hoc erat ſalubre, hoc commodum, hoc votiuum, vt quicquid Diceneus eorum conſiliarius præcepiſſet, hoc modis omnibus expetendum, hoc vtile iudicantes, effectui mancipárent. Qui cernens eorum animos ſibi in omnibus obedire*, &c.

εἶτα πλείους μετὰ διέτεινον) Ideo plures Getarum reges illo quo fuiſſe leguntur, quales fuiſſe videmus Rolus, Dapyx, Zyraxa, quorum Dio meminit.

ἔπεμψεν ἐπ᾽ αὐτοὺς στρατείαν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ) Miſſus ab Auguſto M. Licinius Craſſus, de cuius rebus geſtis conſule Dionem libro LI. in extremo.

ἐκ πάντων μυριάδας) Ineptiſſima ſi quid ego iudico lectio. Legendum εἰς πέντε μυριάδας.

τοὺς μὲν γὰρ Δάκους προσαγορεύουσι τοὺς δὲ Γέτας) Plinius tamen non aliam inter Dacos & Getas diſtinctionem videtur agnoſcere, quam in ipſo nomine, *Getæ* inquit, *Daci* Romanis dicti ſunt. Vide Dionem lib. LI. & Stephanum Δακία.

τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνόματα Γέται καὶ Δᾶοι) Probatur hoc vel vnius fabulæ Apollodori poetæ comici autoritate: fabulæ nomen Ἐπιδικαζόμενος. Terentius Latinè vertens, Phormionem appellauit. In ea igitur fabula, & Dauus & Geta reperiuntur. De Dauo extat carmen veteris comici apud Ariſtotelis interpretes,

> Δᾶος πάρεστι τὴν ἀπ᾽ ἀγγέλων φέρει

ἢ τοῖς ἐπιπολάζουσιν ἐκεῖ ὀνόμασι προσηγόρευον) Nomina in ea regione frequentia intellige, quæ non ſeruis tantum conuenirent, ſed & ingenuis: Nam alioquin Tibius non fuiſſet appellatus Strabonis auunculus: nec Tibites Pruſiæ regis patruus.

ὡς Μάνην) Er auf lib. XII. Manẽ vocẽ eſſe barbarã indicat: vt errent Grãmatici, qui à μαίνεσθαι deducunt. Similiſq; error eorũ qui μανὸν pro magno indidẽ deducũt, quum ſit vox Phrygiaca vt docet Plutarchus, etſi Latini *inſanum* ita vſurpauere. Paſſim autẽ occurrit in Græcorum ſcriptis iſta ſeruorum appellatio. Notum eſt hoc Diogenis Cynici dictum, Turpe eſt Manem ſine Diogene poſſe viuere: Diogenem iam ſine Mane non poſſe. apud Senecam, & Laertium. Fuit & ancillarum appellatio Mania: de qua voce locus eſt egregius Machonis poetæ, apud Athenæum libro XIII. vbi cauſa traditur, quare mulier Græca hoc Phrygiaco nomine appellaretur. Phrygiaca præterea ſeruorum & auletarum in Græcia vſitata nomina hæc fuiſſe teſtatur Athenæus, Sambas, Aolan, Telus, Ceon, Codalus, Babys.

Τίβιον δὲ τὸν Παφλαγόνα) Facit hũc Luciani locus, in Timone, Ἐκεῖνος ὁ πρὸ τοῦ ἢ τοῦτο ... αὐτὶ τοῦ τέως Πυῤῥίου ἢ Δρόμωνος ἢ Τιβίου, Μεγακλῆς ἢ Μεγάβυζος, ἢ Πρώταρχος μετονομασθείς. Innuit facetiſſimus autor Tibij nomen non niſi mancipiis conuenire. Notãda ſuper hac voce Stephani verba, Τίβειον, ὄρος Φρυγίας, ἀπὸ Τιβίου τινός. ἐκ τούτου καὶ Τιβίους τοὺς δούλους καλοῦσι. Quid quod Suidas ſcribit, totam Phrygiam Tibiam fuiſſe appellatam?

¶PAG. 211. μετὰ δὲ αὐτὸν Μάρισος ποταμὸς εἰς τὸν Δανούβιον)

Iampridem annotarunt docti homines, Mariſum à Strabone vocari, quem Herodotus Marin, Marum Tacitus, alij Mariſiam, & Margum: hodie *Maroſ* dicitur.

τὰ δ' κάτω τὰ μέχρι τοῦ Πόντου τὰ περὶ τοῦ Ἴστρου καλοῦσιν) In Ptolemæi Latinis editionibus vbi deſcribitur Germania, legimus, ab Axiopoli vrbe Iſtrum vocari qui antea vocabatur Danubius. Verum illa in Græcis exemplaribus non reperiuntur: neque exſtant, in antiqua verſione Latina quã habeo. Ptolemaica tamen eſſe, patet ex deſcriptione Daciæ vbi de Axiopoli loquens, ἀφ' ἧς inquit, ὁ Ἴστρος ὁ ποταμὸς καλεῖται ὁ Δανούβιος, μέχρι τῆς θαλάσσης. Poetæ inde Iſtrum binominem vocant. Plinii verba ſunt de Danubio, *Ortus hic in Germaniæ iugis montis Abnobæ ex aduerſo Rauricæ Galliæ oppidi, multis vltra Alpes millibus, ac per innumeras lapſus gentes, Danubij nomine, immenſo aquarum auctu & vnde primum Illyricum alluit Iſter appellatur*, &c. Vide Melam. Non eſt prætermittendus inſignis Euſtathij de Iſtri nominibus locus. Refert ille ex Strabone, Iſtrum aliquando Matoam fuiſſe appellatum: vt ſi Græcè dicas Ἄσιον: verum cum ſæpius Iſtrum Scythę traiicerent, factum aliquando vt eo traiecto, magnam cladem acciperent: ideo poſtea Danuſium vocarunt, (ſcilicet à damno cuius fuerat autor) quem prius Matoam: notantes illa appellatione ſe ab eo fuiſſe deceptos. Hæc Euſtath. ex Strabone vt ait: vereor autem ne ex Stephano potius, in cuius Epitome totidem literis ea leguntur. Strabo ſi hæc ſcripſit, (quod vt ingenuè fatear non puto) locus hodie deſideratur. cum magna huius libri parte. In Epitome nihil tale legimus.

μεταναστάντες δύναται) Scribe δύναται. Nam lectio vulgata vera eſſe nequit, quin aliquid deſideretur, quod non puto.

ἔστιν εἰς δύο μυριάδας συνάγειν εἶναι) Exiſtimo hic quoque contigiſſe, quod alibi notauimus non ſemel, vt ex δ facerent δύο. Sic legit & prior interpres. Scripti habent vt nos legendum coniiciebamus ἐς τέτταρας.

πρὸς δὲ ταῖς ἐκβολαῖς μεγάλη νῆσός ἐστιν ἡ Πεύκη) Plinius, *Primum*, inquit, *oſtium Peuces, mox ipſa Peuce inſula.* Ptolemæus in oſtio Iſtri omnium maximè meridiano, collocat. De hac inſula locus egregius eſt apud Apollonium lib. IIII. vbi docet poeta triquetram eſſe Peucen: eiúſque trigoni baſin mari eſſe vbuerſam, Poetæ verba ſunt,

> Ἔστι γάρ τις νῆσος ἐεργομένη τρίγλωχιν Πεύκη,
> Τετράγωνον... εὖρος μὲν ἐς αἰγιαλοὺς ἀνέχουσα,
> στεινὸν δ' αὖτ' ἀγκῶνα ποτὶ ῥόον.

Refert ad hæc verba eruditiſſ. ſcholiaſtes ex III. Eratoſth. libro περὶ Γεωγρ. Peucen Rhodo eſſe æqualem eſſéque ita appellatã, quod multas πεύκας arbores ferat.

κατασχόντες δ' αὐτὴν Βαστάρναι Πευκῖνοι προσηγορεύθησαν) Videtur per ε ſcribendum Πευκῖνοι. Stephanus, Πεύκη νῆσος ἐν τῷ Ἴστρῳ· οἱ κάτοικοι Πευκῖνοι. Ptolemæus τοὺς κατέχοντας τὰ στόματα Iſtri, vocat Πευκίνους.

εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι νῆσοι πολὺ ἐλάττους) Mela, vbi de inſulis, *Sex ſunt* inter Iſtri oſtia, ex his Peuce notiſſima & maxima.

ἑπτὰ μέν γάρ ἐστι) Miram reperies in veteribus ſcriptoribus ſuper Iſtri oſtiorum numero pugnam. Pleri que tamen vel quinque vel ſex, vel ſeptem volunt eſſe. Quid ſcholiaſtes Apollonii? πέντε, inquit, στόματα ἔχει ὁ Ἴστρος.

μέγιστον δὲ τὸ ἱερὸν στόμα καλούμενον) Ideo fortaſſe ἱερὸν appellatum. Nam ea vox ſæpe magnitudinem notat: Sic ἱερὸς νόσος, ſic ἱερὸν ὀστοῦν.

πρῶτον ἐστι στόμα ἐν ἀριστερᾷ εἰσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον) Hoc oſtium appellat Ptolemæus, duplici nomine, vel ἱερὸν, vel Πευκίνων. & omnium ait eſſe νοτιώτατον: quod nos docet quomodò Strabonis verba ſint accipienda.

τὰ δ' ἑξῆς εἰς ἐν δεξιᾷ παρὰ τὴν Τυραν) hoc eſt, reliqua oſtia Danubii effundunt ſe in eo littore quod ad ortum porrigitur, & ab iis legitur, qui ad oſtia Tyræ nauigant. Hanc lectionem habent Aldi codex & veteres ſcripti.

A res ſcripti. Xylander ſine cauſa mutauit.

Ἐντεῦθεν δ' ἐστὶ πέραν ποταμοῦ πλεύσαντι ἑκατὸν καὶ τριάκοντα στάδιοι) Plinius Tyram abeſſe ſcribit à quarto Danubii oſtio, quod Pſeudoſtoma vocat, M. paſſ. centum triginta.

ἐν δὲ τῷ μεταξὺ δύο λίμναι) Harum paludum vnam opinor intelligit Ptol. & Tiagolam vocat.

τὰ μὲν δὴ ἑπτὰ στόματα ἐστὶν τοῦ Ἴστρου στενὰ καὶ μικρά) Mela de Iſtro, *Totidem quot Nilus oſtiis, ſed tribus tenuibus, reliquis nauigabilibus effluit.*

B ἐφ' ἑκατέρᾳ πόλεις ἡ μὲν Νικωνία, ἡ δ' ἐν ἀριστερᾷ Ὀφιοῦσα) Diſſentit manifeſto Ptolemæus, & de Ophiuſa notat Plinius Tyram ſuo tempore eam appellari.

οἱ δὲ προσοικοῦντες τῷ ποταμῷ) Videtur in hac ſententia deeſſe verbum, quod prior interpres agnoſcit.

διέχει δὲ τοῦ στόματος ἡ νῆσος ἡ Λευκή) Leuce, ſiue Alba dicta eſt à colore, vt Arrianus ait. vt Dionyſius, quia albis abundat auibus.

> Λευκὴν μιν ἐπωνυμίην καλέουσιν,
> οὕνεκα οἱ τὰ ἐκεῖ κνώδαλα λευκὰ τέτυκται.

περὶ Ἀχιλλέως) Vide Arriani periplum Euxini Ponti,

C ubi hac de re ſunt multa. Ammiani quoque verba hæc ſunt. *In Taurica, inſula Leuce, ſine habitatoribus vllis Achilli eſt dedicata. In quam ſi fuerint quidam fortè delati, viſis antiquitatis veſtigiis temploque & donariis, eidem heroi conſecratis, veſperi repetant naues: aiunt enim non ſine diſcrimine vitæ illic quenquam pernoctare.*

εἶτα Βορυσθένης ποταμὸς ἐφ' ἑξακοσίους σταδίους) Plinius, *A Tyra centum viginti M. paſſ. flumen Boryſthenes, lacuſque & gens eodem nomine.*

καὶ πλησίον ἄλλος ποταμὸς Ὕπανις) Hypanis meminere

D Ptolem. Plinius, Ammianus, alij: Hunc quidam volunt eſſe Europæ atque Aſiæ terminum. Vibius Sequeſter, *Hypanis, Scythiæ, qui vt ait Gallus, Vno tellures diuidit amne duas. Aſiam enim ab Europa ſeparat.* Verum hoc alij Phaſidi alij Tanai tribuunt. vt Arrianus docet. & nos alibi diximus.

καὶ νῆσος πρὸ τοῦ στόματος τοῦ Βορυσθένους) In Epito. hæc quoq; inſula Boryſthenes appellatur. Sed Arrianus eã vocat ἀνώνυμον, nomine carentem: de hac enim inſula iſta eius verba accipio, κατὰ δὲ Βορυσθένους ἐστὶ νῆσος μικρὰ

E ἐρήμη ἀνώνυμος σταδίους ἑξήκοντα.

Pag. 212. ἀνάπλευσαντι δὲ τὸν Βορυσθένη σταδίους διακοσίους) Plinius, *Oppidum à mari recedens quindecim M. paſſ. Olbiopolis & Miletopolis antiquis nominibus.* in quibus verbis ſuſpicor mendum ineſſe & pro quindecim ſcribendum viginti quinque, hoc eſt, XXV. pro XV. tot enim efficiunt ſtadii Straboniani ducenti.

κτίσμα Μιλησίων) Ideo Miletopolis quondam dicta ait Plinius & Olbiopolis, tandem Boryſthenes. Mileſios autem Helleſpontum ac Pontum ipſum vrbibus

F aliquando frequentaſſe & hiſtoriæ veteres docent, & Athenæus notat lib. XII. vide prouerbium, πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι

ἡ Γετῶν ἐρημία) Daciæ nomine hæc loca complectitur Ptolem.

ἔπειτα οἱ Τυρεγέται) Ptolemæus Τυραγγίτας appellat: eóſque collocat non procul à Baſternis quibus ὁμόρους vult eſſe Str.

μεταξὺ οἱ Ἰάζυγες Σαρμάται) Ptolemæ' in Europeæ Sarmatię deſcriptione, παρ' ὅλην τὴν πλευρὰν τῆς Μαιώτιδος, Ἰάζυγες.

G καὶ οἱ Βασίλειοι λεγόμενοι) Ptolemæus in Aſiaticæ Sarmatiæ deſcriptione, quoſdam recenſet, qui Βασιλικοὶ vocentur: qui non alij ſunt opinor, à Baſiliis Strab. & Baſilidis Plinij.

πάντα μυριάδες περὶ Χερρόνησον) Non eſt dubium, quin vox Χερρόνησον ſucceſſerit loco eius, quæ nomen Mithridatis militũ continebat: quã ſine ope melioris codicis diuinare nemo poteſt. Diophanti autẽ iſtius Mithridatis στρατηγοῦ mẽtio eſt in Excerptis Mennonis, vbi Taxilles, Diophantus, & Menander, dicuntur fuiſſe optimi τῶν Μιθριδάτου στρατηγῶν. in veteribus erat περὶ ἐξ τοῦ Διοφάντου. quod & ipſum corruptum eſt.

γέρρα φέρουσι) γέρρα ſunt, ἀσπίδες ἐκ ῥάβδων ... quomodo hic videtur accipiendum: vt γερροφόροι referatur ad ea

A quæ modo dixit *χῶντας ὁμοβοείους κράνεσι καὶ θώραξι.*

ἀμαξιτεία δ' ἱππεῖς) Nam armorum duo ſunt genera, *φυλακτηρίων* & *ἀμυντηρίων*.

ἀἰσὶ καὶ πιλωτοὶ ποιήματα) Πῖλος eſt τὸ ἐξ ἐρίων πιλωτὸν ἔνδυμα, certum veſtimenti genus ex lana coactum. Iuriſconſulti *coactilia* vocant lege Argument. D. de auro & argento leg. Qua in lege videndum an vox *impilia* à græca *ἐμπίλια* fuerit deducta, quod equidem perſuaſum habeo. Vocat autem Strabo *σκηνὰς πιλωτάς*, quæ B ſint tectæ veſte ſtragula è lana confecta. Supra dictum eſt, quoſdam pellibus ſuper *γέῤῥα* extenſis, currus ſuos operuiſſe.

ὁ μυχὸς) Lege, *καὶ ὁ μυχὸς τῶ.*

τῶ Ταμυράκου κόλπου καὶ Καρκινίτου) Tamyraceum & Carcinitem ſinum eŭdem eſſe, docet nos paulo poſt Geographus. & Ptolem. Carcinen & Tamyraca oppida commemorat ad Carcineten ſinum.

ὄνους τε γὰρ οὐ τρέφουσι) Ne hodie quidem Poloni, Vngari, aliæque frigidæ nationes aſinos oorunt.

C *δύσριγον γὰρ τὸ ζῶον*) Ariſtoteles, De generat. Animal. lib. II. *ψυχρὸν τὸ ζῶον ὁ ὄνος ἐστί· διὸ ἐν τοῖς χειμερινοῖς οὐ θέλει γεννᾶν τόποις διὰ τὸ δυσριγον εἶναι τὴν φύσιν· οἷον περὶ Σκύθας καὶ τὴν ὅμορον χώραν οὐδὲ περὶ Κελτοὺς τοὺς ὑπὲρ Ἰβηρίας.* Vide Plin. lib. VIII. cap. XLVIII.

οὔτε βόες οἱ μὲν ἀκέρω φύονται) Boues in locis frigidis, ex Herodoti ſententia vel cornua omnino non habĕt, vel ſerò admodum.

ῥήγνυνται δὲ χαλκοῖ ὑδρεῖαι) Dictum ea de re lib. II.

τῷ σαγηνευομένῳ ὀργάνῳ γαγγάμῃ) Γαγγάμη, genus retis aut alius inſtrumenti ad capiendos piſces. Epitomes autor D explicat *τοῖς ἰχθυικοῖς*. Pollux lib. X. piſcatoris inſtrumĕta hęc recĕſet, *Καὶ ἴσως δὲ καὶ κύρτος καὶ κύρτος κύρτοι, χηραμοί, καὶ γάγγαμον ἅμα καὶ Αἰσχύλος τὸ δίκτυον κέκληκε ἀδιεξέλικτον ἰσχύν γάγγαμον ἄτης παναλώτου.* Heſych. *γαγγάμη, σαγήνη ἢ δίκτυον ἁλιευτικόν*. Dicŭt aŭt & *γαγγάμην* & *γάγγαμον*, necnō inuerſis literis *σάγγαμον*, quæ vox extat apud Græcos Iuriſcōſultos. Quod autem *γαγγάμῃ* fieri ait Strabo, Ælianus lib. XIIII. cap. XXVI. ait *σαγήνῃ*. In ſuperioribus Pollucis verbis emendauimus Æſchyli carmen, cum vulgo ederetur *γαγγαμῶνα τὸ παναλώτου* deprauatiſſimè. E Locus eſt in Agamemnone. Quid autem Xylandro facias qui *γαγγάμην* loci nomen eſſe putas?

οἱ ἀντακαῖοι) Ælianus de piſcibus qui in conglaciato Iſtro capiuntur, *οἱ ἀντακαῖοι* inquit, *καὶ τούτων ἁλωτῶν ἐπεὶ εἰσὶ μεγάλοι καὶ πεπηγότος τοῦ ποταμοῦ, φύονται δὲ καὶ κατὰ θάλατταν τὴν μέσην*. Vide Athenæum libro III. Herodotus libro IIII. ait Boryſthenem iſtos *ἀντακαίους* alere, cete magna & *ἀκάνθωδη*.

τὴν ἄμπελον) Id hodie multis in locis fieri certum eſt. F Nam & in Vngaria & vicinis regionibus vites hyeme defodi nemo dubitat.

οἱ παρήλιοι) Nam vt dixit aerem in illo tractu calore ſolis, quia craſſior eſt magis calefieri: ita nubes quando denſiores ad ſolem magis accedunt, inflammantur quodammodo à ſole, aut certè *χρωματίζονται*, fiŭntque admodum ſoli ſimiles. Id ait philoſophus euenire maximè, *ὅταν ᾖ μάλιστα ὁμαλὸς ὁ ἀὴρ καὶ πυκνὸς ὁμοίως.* Colore autem imbui ait Solis, hoc eſt candido: Nam ſol candidus: Atque hæc res occaſionem dedit hiſtoricis perG multis narrādi duos ſoles eſſe viſos: cŭ re vera *παρήλιοι* eſſent, non ſol alter. Addit philoſophus apparere hos *παρηλίους περὶ δυσμὰς καὶ περὶ ἀνατολάς, ἐπ' ἄνω δὲ, ἐπὶ κάτω δὲ, ἀλλ' ἐκ πλαγίου.* Iam vero parelios apparere in hoc tractu quam plurimos, teſtatur etiam Cleomedes libro II. Aratus horum elegantiſſimè ita meminit.

Σκέπτεο δ' ἠελίοιο καὶ ἀμφοτέρας δυσμάς,
Εἴ που οἱ περίοι τὰ παρήλια κικλήσκονται,
Ἢ νότου ἢ βορέαο ἐρεύθονται, ἢ ἑκατέρθεν

& quæ ſequuntur.

¶ PAG. 213. *Ἀτέας*) Anteam vocant alij, vt Lucianus, cuius hæc ſunt, lib. De longæuis. *Ἀντέας Σκυθῶν βασιλεὺς μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν ἔπεσεν ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη γεγονώς.* Ateæ huius mentio eſt apud Plutarchum,

A tarchum, Iuſtinum & alios.

ὅ τε Ἀχιλλέως δρόμος) Achillem aiunt poetæ Iphigeniam amaſſe, eiŭſque deſiderio Tauricam petentem Leucen inſulam habitaſſe: deinde ingreſſum inde, vagatum per ea littora quæ ab eo, Achillis dromos ſiue curſus ſunt appellata. Lycophron,

Βαθὺς δ' ἔσω πρηῶνος αὐδηθήσεται
Ἔρημος ἐν χέρσοισι νυμφίου δρόμος.

Vide Melam. Loci illius omnes Geographi memiB nere. Sed Dionyſius Albianus vt refert Apollonij interpres, *ἱστορεῖ, τοὺς Σκύθας οὕτως λέγειν Ἀχιλλέως δρόμον.*

ἀλιτενὴς χερρόνησος) Xylāder, *peninſula in mare porrecta*. Sed *ἀλιτενὴς* ora dicitur, quæ eſt eiuſdē cū mari altitudinis: nec magis quàm ipſum mare eminet. Hoc Ciceronis verba hæc docent, ad Atticum lib. XIIII. *Quæris, atque etiam me ipſum neſcire arbitraris, vtrum magis tumulis proſpectuque, an ambulatione ἀλιτενεῖ delecter.* Heſychius *ἀλιτενῆ*, explicat *ταπεινόν*.

C *χιλίων σταδίων*) Sic Græci. Plinius, niſi in numerorum notis eſt error, longitudinem, ſecutus Agrippam, ſtatuit M. paſſ. LXXX.

τέσσαρες πλέθρων) Sic eſt in ōnibus libris: valdè imperitè. Ambigua tamen emendatio. Nā & *τεσσάρων πλέθρων* & vnica voce *τεσσαράπλεθρον* legi poteſt. Illud malo.

ὁ Καρκινίτης κόλπος) Sic dictus vt videtur, vel ab oppido Carcine, cuius & Ptol. & Plinius meminere, vel à fluuio Carcinite cuius facit mentionem Ptolemæus.

ταλαντα δὲ Ταφρου) Apparet deeſſe aliquid. Lego autem *Τάφρων* non *Ταφρου*. Taphrios enim rectè videtur D collocare ad receſſum intimū ſinus Carcinitæ, quum ibi Taphras oppidum, & Plinius & Ptolem. collocent. Taphij autem de quibus lib. X. nihil hûc pertinent. De Taphris vide amplius Stephanum.

τὴν σαπρὰν) Bycen opinor alij appellant: quanquam Byces palus, alter vulgò apud Ptolem. accipitur quàm vt de ea poſſit dici, quod Strabo de iſta Sapra ſcribit.

τετταράκοντα) Quum paullo poſt dicatur iſthmus hic eſſe ſecundum alios, ſtad. CCCLX. exiſtimo deeſſe hîc alium numerum qui cum illis quadraginta coniunE ctus, dicatur latitudinem iſthmi efficere.

ὑπερκλίνεται δὲ) De eo intelligit qui è ſinu Carcinite exit, vt Tauricam Cherſoneſum ambiat.

καὶ ἄλλος λιμὴν) Lego, *καὶ καλὸς λιμήν*. Nam etſi Ptolemæus Pulchrum portū, ſiue *τὸν καλὸν λιμένα* diuerſo paululum loco videtur collocare: tamen ita eſſe legĕdum ex Mela apparet, qui ſic ſcribit, *Super Tauricos, ſinus portuoſus, & ideò* [illegible] *appellatus, promontoriis duobus includitur. Alterum Κριοῦ μέτωπον vocant, Parthenion alterum.* Vide & Plin.

F *τὴν μεγάλην χερ.*) hoc eſt *τὴν μεγάλην*, quæ minorem aliam comprehendit.

Ἡρακλεωτῶν ἄποικος) hæc quoque Heraclea à Geographis nuncupatur. Vide Plinium.

δαιμονός τινος) An Dianæ, quæ teſte Mela dicta eſt Cherroneſum hanc condidiſſe? Nota eſt porro Dianæ virginitas.

Συμβόλων λιμὴν) Epitomæ habent *Συμβόλων*. malè. Nā *συμβόλων* habent Arrianus, Plinius, Ptolem. alij.

τὸ τοῦ Αχ.) Apparet locum eſſe corruptum. QuomoG do autem debeat reſtitui admodum ſum incertus: nihil enim opis hîc afferunt manuſcripti. Ptolemæum quidem quum intueor venio in eam ſententiam, vt putem reliquis vocibus ſublatis ita eſſe legendum *ἐπὶ ἄκραν ψιλὴν μὲν χωρίον, ἄλσος δὲ καλούμενον εἶναι ἱερόν.* Nam prorſus videtur Strabo id nemus intelligere quod Ptolem. *ἄκρον* & *ἱερὸν ἄλσος* appellat: cuiuſque etiam Marcellinus meminit. Fortaſſe tamen poteſt & ita legi *ἐπὶ ἄκρας τὸ τοῦ Ἀχιλλέως δρόμου* &c.

ψιλὴν) Miratur Xylander eundem locum & *ψιλὸν* dici & *ὕλην* appellari: deinde corrigit *ὑψηλόν*. Debuit meminiſſe Xylander eius quod non dicam poetarum interpretes Græci, ſed Ipſe Strabo alio loco docet, annotans *ἄλση* vocari locos omnes ſacros etiam *ψιλοὺς* & ſine arbo

ſine arboribus. Ideo dixit ψιλὴν αὐλῶνα.

τοὺς περὶ Πάλακον) Palacum putauit Xylander eſſe vnius è Sciluri filiis nomen. Sed paullò poſt docet Geographus Palacum ſiue Palacium loci eſſe nomen, quo vſus ſit Scilurus aduerſus Mithridatis legatos. Veruntamé quia ibi dicitur Palacium à Sciluro fuiſſe cōſtructum, dubitari poteſt, an à filio ſuo nomen ei dederit. Si fides priori interpreti eſt habenda, deeſſe aliquid putandum eſt: Sic ille vertit, *Et Scilurum ac Sciluri liberos circa Palacium in captiuis habuit.*

¶PAG. 214. Πεισάδου) Scribe Παρισάδου, vt mox, vel Παρυσάδου vt apud Diod.

μέχρι Θεοδοσίας) Sic Pomponius ait Tauros habitare ad eam Tauricæ Cerroneſi partem quæ vergit in Euxinum pontum.

Κριοῦ μέτωπον) Plinius, *Promontorium Criu metopon, aduerſum Carambi Aſiæ promontorio.*

τὸ δὲ Κριοῦ μέτωπον πολὺ ἐλάττους) Corrigit ſeipſum. Nam lib. II. dixerat hæc duo promontoria diſtare inuicem ſtad. ↀ ↀ ↀ. quod hic refellit, & Plinius quoque falſum arguit. Verba eius ſunt, *Promontorium Criumetopon aduerſum Carambi Aſiæ promontorio, per medium Euxinum procurrens, C L X X. M. P. interuallo.* At Dionyſius ait hoc interuallum eſſe

—— ὅσον ἐπ' ἤματι νηῦς ἐν τρισσῷ ἀνύσῃ.

συχνοὺς φασὶ) Vult probare interuallum quod eſt inter Criu metopon & Carambin longè eſſe minus ſtad. ↀ ↀ ↀ. id ex eo patere ait, quod multi in medio interuallo conſtituti vtrunque promontorium vidiſſe ſe affirment. Rectè ſanè Strabo. Nam acies humani oculi longè imbecillior eſt, quàm vt ad ↀ CCL. ſtadia poſſit penetrare: qua de re vide Mathematicos, & ICtos, maximè Harmenopulum lib. II. tit. III. De maria proſpectu Macrobius, *Centum & octoginta ſtadios non excedit acies contra videntis. Sed viſus cum ad hoc ſpatium venerit, acceſſu deficiens, in rotunditatem decurrendo curuatur.*

δυναστεύοντας) ſi non eſt mendum in hac voce, ſignificat, in monte Cimmerio fuiſſe aliquando regiam eorum, qui Cimmerios in ſua poteſtate habuerunt. At lib. XI. non mons, ſed vrbs fuiſſe τὸ Κιμμερικὸν dicitur: neque in Europa ſed Aſia. Vide locum.

κατὰ τὸν) Videtur ſcribendum κατὰ τὸ. Sed locus videtur non ſanus.

ὁ ἰσθμὸς τῆς Μ.) Prior interpres legiſſe videtur, ὡς ἂν ἐπέχει τὸ τῆς Μαιώτιδος στόμα & ita ſuppleuimus ex veteribus libris.

ἡ Θεοδοσία) Videtur legiſſe apud Strabonem iſto loco Stephanus Θευδοσία, quomodo Θεύδοτος pro Θεόδοτος dictum eſt. Steph. verba ſunt, Θευδοσία, Ταυρικὴ πόλις Στράβων, ζ. τὸ ἐθνικὸν Θευδοσιανὸς καὶ Θευδοσιεύς. Verum & Græci & Latini omnes Theodoſiam nominant.

χιλίους περὶ τὴν.) Arrianus hoc interuallum ait eſſe ſtadiorum ↀ CC. Plin. longè aliter, *Panticapæum Mileſiorum, à Theodoſia M. X X X V. paſſ.* Sed puto in Plinij numeris eſſe errorem. Legitur autem in veteribus χιλίων πεντακοσίων.

καὶ πόλιν ἀξιόλογον, τὸ Νυμφαῖον καλούμενον) Stephanus hunc locum ita accipit, vt χώρα πᾶσα intelligatur de eo tantum agro qui eſt inter Theodoſiam & Panticapæū: & Nymphæū quoque vrbem ibi eſſe. Sic ille, Νύμφαιον πόλις Ταυρικὴ μεταξὺ Παντικαπαίου μητροπόλεως καὶ Θευδοσίας, ὥς φησι Στράβων: rectè Stephanus vt ex Ptolem. apparet. Νύμφαιον autem ſcribi malim quam Νυμφαῖον & illo modo ſcribitur apud Stephan. & Ptolem. Meminit Nymphæi & Plinius.

τὸ δὲ Παντικάπαιον) Päticipæi omnes Geographi meminere. Sed in codice Stephanico notatum reperio in pleriſque manuſcriptis legi Παντικαίπαιον. Ptolem. Panticapæam vocat. Stephanus ita dici annotat à flumine vrbem præfluente: quāquam Marcellinus Hypani alluui Panticap. refert. Mileſiorum autem eſſe κτίσμα etiam

A etiam Plinius & Marcell. teſtantur.

ἐμοναρχεῖτο δὲ) De regno iſto, hæc ſunt quę reperio, maximè apud Diodorum Siculum. Primi quorum memoria in literis extet, regnaſſe videntur, qui vocati ſunt Archæanactidę. Horum regnum fuit annorum XLII. defiit anno III. olympiadis LXXXV. Succeſſit his Spartacus. Regnauit hic annos VII. non XVII. vt malè habēt Diodori codices in anno IIII. olympiadis LXXXVI. Excipit hunc Seleucus, qui annos tantum IIII. regnauit.

B Seleucum alij poſtea excepere quorum nomina nuſquam reperio vſque ad Satyrum Spartaci filium, qui annos XIIII. regnauit, & diē ſuum obiit annos IIII. olympiadis XCVI. Reliquit filium Leuconē, qui annos XL. regnauit: cuius filius Spartacus iniit regnum poſt patris obitum circa annū III olympiadis CXI. Succeſſit Spartaco Paryſades, regnauitque annos XXXVIII. Hic moriens filios tres reliquit, Eumelum, Satyrum, & Prytanin. Satyrus vt fratrum natu maximus poſt parentis obitum circa annum III. olympiadis CXVII. regnum

C ſuſcepit: ſed à fratre Eumelo ſimul regno ac vita ſpoliatus, vnicum tantum regnauit annum. Regnauit autem Eumelus poſt occiſos fratres, annos VI. tum diem ſuum obiit, relicto regni hærede filio: cui nomen Spartaco: Hic regni gubernacula annos XX. tenuiſſe dicitur: vt obiiſſe videatur circa annum primum Olympiadis CXXIIII. Atque in hoc deſinit Diodori hiſtoria, vt de reliquis Boſporanis regibus, ſiue tyrannis qui ante Paryſadem fuerunt, nihil certi poſſit afferri: niſi quod videtur innuere Strabo libro XI. Pharnacem, Aſandrum, & Polemonem, proximos Paryſadi vixiſſe, &

D regnaſſe. Sed hos poſt Pariſadem potius vixiſſe certum eſt ex Dione & Appiano. Illud certum eſt, Pariſadem illi priori de quo antè dictum eſt, ὕστερον, poſt eum in regnaſſe. Hæc fere ſunt quæ in præſentia de regibus Cimmerij Boſpori legiſſe memini: in quibus exponendis pluſculum ſum immoratus, quum viderem harum rerum ignorantia totum iſtum locum Strabonis fœdè à Xylandro (quem docti viri poſtea ſequuti ſunt) eſſe inquinatum.

E καὶ Σαγαυρος) Lego Σάτυρος, quod ex ſuperioribus planum eſt, & ex lib. X.

καὶ Παρισάδου) Pariſadem illum priorem intelligit, qui Spartaco ſucceſſit.

μέχρι Παρισάδου) Hic eſt Pariſades alter, vltimus Boſporanorum regum. quem Strabo appellat τὸν ὕστερον προειρημένον.. At Xylander aliud agens cum hūc locum tractaret, ita hęc perturbat ac miſcet, vt hominis alioquin eruditi ταραχὴν nequeam ſatis admirari.

ὅτι οἱ τυράννους) quaſi nomen tyranni, ſolis malis

F regibus conueniat: quum tamen vſus autorum hoc nō obſeruet. Ipſe lib. VIII. de Sicyone ſic loquitur, Ἐτυραννήθη πλεῖστον χρόνον ἀλλ' ἀεὶ τοὺς τυράννους ἐπιεικεῖς ἄνδρας ἔσχεν. Ego vero exiſtimo omnium regulorum commune hoc fuiſſe, vt Tyrāni appellarētur: qui ſi fierent potētiores, tum illud prius nomen ἀπαξιώσαντες Reges ſeſe appellabant, vt de Heracleæ tyrannis annotat Memnon.

ὁμωνύμως) Lege ὁμώνυμος.

μέχρι δὲ τῆ) De hac parte infra lib. XI.

G Cur autem Cimmerius appelletur libro primo dictum eſt.

καλεῖται δὲ ὁ Κιμμερικὸς Βόσπορος) De Boſpori appellatione, vide quæ ſunt annotata à ſcholiaſte Apollonij ad illud carmen lib. II.

τοῦ μὲν ἐπώνυμ' αὐτὰ Βόσπορος κλείονται.

ἀπὸ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων) Videtur Boſporus Cimmerius modo arctari, modò laxari: hinc fit vt de eius latitudine parū inter ſcriptores cōueniat. Polybio eſt ſtad. XXX Plinio M M. & D. paſſ. vel vt alibi ſcriptum eſt apud eundem XII. M. D.

διαιρεῖ δ' ὁ ποταμὸς) Vide libro primo & de Tanai libro XI.

Μυρμήκιον) Myrmecium etiam reliqui Geographi cō memorant. Ptolemæus verò ἄκραν τῆς Μαιώτιδος vocat. Par

Parthenium habet idem Ptol.

¶PAG 215 ἑπτακισχιλίων ἢ ὀκτὼ σταδίων) Suſtulimus tur pem mendam Legebatur enim ἑπτακισχιλίων,& ita Xylander. Atqui lib. II rectè ἑπτακισχιλίων editur, & ita etiam habent veteres. Arrianus, τὸ δὲ λιμνὴ τὴν Μαιῶτιν περίπλους ἐν κύκλῳ λέγεται, σταδίων ἀμφὶ τοὺς ἑπτακισχιλίους. Polybius tamē vulgatam lectionem tueri videtur: nunc ait de Mæotide, αὐτὴ κατ' αὐτὴν ὀκτακισχιλίων ἔχει σταδίων τὴν περιμετρίαν: vti ſi ibi quoque locus ſit corrigendus. Mæotin ſanè maximam eſſe vel ex eo intelligas, quod Mater ponti ab accolis olim vocata fuit. Dionyſius,

——καλέουσι μητέρα Πόντου·
ἐκ τῆς γὰρ Πόντοιο τὸ μυρίον ἔλκεται ὕδωρ

Plinius. *Tanaiqipſum Scythæ Sylin vocant, Mæotin Temerinda quod ſignificat matrem maris.*

αὐτῆς) Lege αὐτό. Scripti αὐτῷ.

καὶ ταύτης) τῆς ἐντὸς ἰσθμοῦ, vt paullo poſt ipſe loquetur. Eſt ergo Scythia minor duplex: altera (quæ propriè ſic eſt appellata) ab iſthmo ad Boryſthenem patet: altera à Boryſthene ad τὰ ἐντὸς ἰσθμοῦ.

διὰ τὸ τυχόντος ὀρυκτοῦ) h. e. quamuis ſulci minus altè fuerint ducti. Similis locus lib XV. ἐπισπείρεσθαι γὰρ ἀπὸ τοῦ τυχόντος ὀρυκτοῦ χαρακτῆρας, καὶ ὅμως φύεσθαι τὸν καρπὸν τέλειον καὶ πολύν.

συμφέρουσι μεδίμνων διακοσίων) Epitome ſic habet Καὶ λέγεται φασὶν τὸν φαῖον τὸ ἀπὸ Ἀδριανοῦ, ὄντα μεδίμνους κ. & ita lego.

καὶ γεωργοὶ) Huc pertinet quod ait Pomponius, Nomadas & Georgos, flumine Panticape diſterminari. Idem annotat & Plinius.

γαλακτοποτῶν) Rationem conficiendi oxygalactis docet Columella, lib XII cap. VIII ſi modo ea eſt quæ fiebat à Scythis. Vide & Plinium ac medicos.

τὸ φορὸν ἀπὸ ταχυτελῶν) Solet Strabo dicere ἀπὸ ταχυτελῶν τοὺς φόρους, pro eo quod Arrianus dicit τὸ φορὸν τὸ φόρον ἀκριβῶν.

καὶ διὰ τὸ Ἄσανδρον) Aſander hic eſt, opinor, quem teſtatur Lucianus à Cæſare Auguſto pro ethnarcha, regem Boſpori eſſe conſtitutum: de quo ſunt accipienda, quæ ſcribit Dio libro XLII & LIIII. & Appianus in Mithridatico.

¶PAG τόπος ἐν) Legebam τῶν ἐν τῷ. Scripti habent τῶν τόπων

Παλάκιον) Plinius Palaciam vocat. An eſt Ptolem. Badatium, literis aliquot per errorem immutatis?

καὶ Χαῦον) Chauum & Neapolin, nec Plinius, nec Ptolem. nomināt: niſi forte Neapolis ſit Νεον τεῖχος Ptolem. quod ille ad iſthmum collocat.

Εὐπατόριον) Ptolemæo, Εὐπατορία.

Μιθριδάτου) Vide num ſit legēdum Διοφ. τοῦ ὑπὸ Μιθ. στ.

λιμνοθάλαττα) Lacus in mare per oſtium ſe exonerans. Expoſuimus alibi hanc vocem. voce λιμνοθάλαττα vtitur non vno loco.

ὁ Κτενοῦς) Portus Ctenûs, de quo paullò antè.

πρὸς τ' ἔχοντα) Lego ἀντιτείχισμα, quā lectionē vel ſequētia illa confirmare poſſint, καὶ ἀντιτείχισμα ἐπεβάλοντο.

Καλὸς) Videtur ſcribendum κάλος. Nam ita apud Athenæum non vno loco ſcribitur libro V. vbi ἀναμένδους κάλους λιθίνους commemorat.

κύκλῳ θαλάττης) Ita loquitur quaſi de cherroneſo quadam: ideo etiam paullò poſt iſthmum appellat, quod eſt terrarum ab intimo Adriatici maris receſſu, ad eam Ponti partem, quam ingreditur Sacrum Danubij oſtium. Vide mox ad Epit. Simili ratione diuiſit lib. ſequenti Græciam in eas quas vocat peninſulas.

δίχα δ' ἄν τις) Ait, quod ſupereſt deſcribendum de continenti Europæa in duas partes poſſe commodè diuidi, quum montes Illyrij, Pannonij & Thracij ab occaſu in ortum continuè porrecti, & Danubio fere paralleli quicquid ſupereſt continentis Europæ in duas partes diſſecent: quarum altera iſtis montibus erit ad aquilonem, altera ad auſtrum. Atque hi ſunt montes, quos initio huius libri diximus Alpium nomine apud Melam contineri.

Πελαγίδων) Deſcribit pingui Minerua illā ῥάχιν quam diximus. Extremorum angulorum, alterum quod eſt ad Pontum efficit mons Æmus, alterum quod eſt ad Adriā Ardia regio intra montes ſita: media eſt Pānonia.

¶PAG. 217. ἡ Ἀρδία) Stephanus videtur legiſſe Ἀρδία hunc locum citans.

ἡ Παιονία) Xylander quos Strabo Παίονας & Παννονίους appellat, eoſdem putauit eſſe, & indiſcriminatim, tum hos tum illos Pannonios vocat. Sed fallitur vehementer. Nam Pæoniam Macedoniæ & Thraciæ faciūt Geographi finitimam: Pannoniam procul hinc ſummouēt ad μυχὸν ferè Adriatici ſinus, vbi eſt Segeſtica. Nec aliter Ptolē docet, nec Plinius. Eſt autē error antiquus, eorum qui Pæonas & Pannonios confundunt: non ferendus tamen, ſi Dioni qui poſt patrem Pannoniæ præfuit, & loca illa diligenter oculis luſtrauit, vlla fides. Is, libro XLIX. poſtquam docuit Romanos à pannis appellaſſe Pannonios, eos qui νέμονται πρὸς τῇ Δαλματίᾳ παρ' αὐτὸν τὸν Ἴστρον, ἀπὸ Νωρικοῦ μέχρι τῆς Μυσίας τῆς ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ſubiicit mox, de iſto Græcorum errore, Τῶν δὲ Ἑλλήνων τινὲς τ' ἀληθὲς ἀγνοοῦντες, Παίονας σφᾶς προσεῖπον, ἀρχαῖον μέν που τὸ προσρήματος ὄντος, οὐ μέντοι καὶ ἐκεῖ ἀλλ' ἐπὶ τῇ Ῥοδόπῃ καὶ πρὸς αὐτῇ τῇ Μακεδονίᾳ τῇ νῦν μέχρι τῆς θαλάσσης ὄντος· καὶ ἐγὼ ἐκείνους μὲν Παίονας, τούτους δὲ Παννονίους, ὥσπερ που καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς, καὶ Ῥωμαῖοι σφᾶς καλοῦσι, προσαγορεύσω.

Ταινίους) Vbi ſunt iſti Tænij, aut quiſnam è veteribus eorum meminit? Profectò non aliud ſunt, quam imperitis librarij partus: quare tollatur corrupta vox, & legatur καὶ Βοΐους. Strabo mihi autor, qui hoc ipſo libro accolas huius lacus recēſens, Rhætos, Vindelicos, & Boios nominat. In vet. lib erat καὶ Ἐλβηττίους. Docti iudicēt.

φάσκοντι) legendum φάσκοντες. Id & ea ſuperioribus liquet, & ipſe ἐπιλεγομένης arguit: ὀρεστηρία enim cum φάσκοντι cohærere nequit ſi credimus Grammaticis: à quibus eo nomine vapulat Apollonius qui dixit libro III. Τὸν δ' ἀμειβόμενος προσέφη ἐπιτέρπεα κτίρας: quum dicendum fuiſſet, ἴσον. Quanquam non me fugit, quantum hac in parte ſit Grammaticis tribuendū, quorum autoritatē non poetæ tantū neglexerunt, ſed alij quoq. autores.

τῶν Περίσων) Lego Μηρίσων vt ſupra.

Ἡ δὲ Σεγεστικὴ) Vide finē LIIII. in tractatu de Alpib.

Ἀρβόνος ὀρμητήριον) Supra καὶ ταῦτα πόλεις Ἀρβώνας περὶ τὸν ᾿ Δαλματῶν πόλεμον.

εἰς γὰρ Ναύπορτον) Legēdū Ναύπορτον vt ad lib. I. diximus

πεντακοσίους) Lego τετρακοσίους ex li. IIII. vide ibi de Ocra.

Ναυπόντου) Legendum hic quoque Ναυπόρτου.

Κόλαπιν) Lego Κόλαπιν vt libro quarto. Dio Κόλαπιν appellat. Et quod dictum eſt libro quarto, Colapin, Saum ingredi confirmatur à Dione, cuius hæc ſunt de Tuſcia Pannoniorum vrbe loquentis libro XLIX. ὁ γὰρ Κόλαψ ἐπιπαραρρέων τῷ αὐτῷ τὸ περίβολον περιέρχεται, ἐς τὸν Σάον ἐγγὺς ἀφικνούμενος ἐκβάλλει. Viderit autem ipſe Strabo, quomodo hęc omnia quæ de iſto itinere hic dicuntur, conueniant cum iis quæ libro quarto ſunt dicta. Mihi hæc ſtudioſè comparanti, nonnihil ſubeſt difficultatis. Obiter lectorem monebo, apud Dionem non Τουσκία, ſed Σισκία eſſe legendum: ſic enim appellatur id oppidum, vt ex Strabone ac Ptolemæo conſtat, & Plinio, cuius hæc ſunt, libro quarto capite XXV. *Colapis in Saum influens iuxta Siſciam, gemino alueo inſulam ibi efficiens quæ Segeſtica appellatur.*

Σισκία) Apud Ptol. Σισκία. Siſciam nominant Plin. & Antoninus.

Σίρμιον) Steph. Sirmium Παιόνων eſſe ſcribit, Pæones pro Pannoniis accipiens. Ptolemæo eſt vrbs inferioris Pannoniæ: frequēs huius mentio apud Antoninū, Plinium, & hiſtoricos.

Βρεῦκοι) Breucos etiam Ptolem. facit gentem inferioris Pannonię: habet & Plinius. Piruſtas quoque nominat Ptol. & Mazæos, ſed alio loco, nempe in Illyridis deſcriptione. Dio lib. LV. Mazæos vocat gentē Pannonicam.

Ἀνδιζῆται)

Ἀρδιζίων) Sunt quos Plinius appellat Sandrizetes. Nam τε. in dictionū capite, modo adeſt, modò abeſt.

Δαισιτιάται) Ait Batoonem ducem Dæſitiatarum fuiſſe: nec mihi dubium eſt quin Batonem eum intelligat, de quo Dio libro LV. multa narrat, & appellat Dyſidiatum ἐνάγοντος, ait, αὐτοὺς ὅτι μάλιστα Βάτωνός τινος Δυσιδιάτου. Vulgatam lectionem confirmat Plin. qui Deſidiatas nominat lib. III. cap. XXII.

διαιτώσι) Lego ἀδιαιτώσι. vel διαιτῶσι δέ.

Σαρδιαῖοι) An ſunt quos Ptol. Sardiotas vocat? ac potius quos alibi noſter appellat Ardizos, hic quoque abundante litera e hoc puto. Non eſt autem hæc ſententia omnino ſana.

ἱερὰ δὲ) Vide librum quintum, non procul ab initio.

πεντήκοντα δὲ) Plinius, *Palam ab Ancona traiectus*, CXX. M. *paſſ. eſt.*

τῆς περὶ τὴν πόλιν) Ita Aldus habet: nec aliter manuſcripti. Aſſentior tamen Xylandro emendanti. περὶ τὴν Πόλαν.

χιλίων τριακοσίων) Plinius, *Iſtria vt peninſula excurrit, Latitudinem eius XL. M. circuitum vero CXXII. M. prodidere quidam.* Libri veteres habent χίλια τριακόσια. eleganter.

ἴδρυσιν δ') Confer cum lib. IIII. extremo, vbi eadem verba. Quod ait lapidis πρὸς ... eſſe M. ſtad. conuenit cum iſtis Plinij. *Nonnulli*, inquit, *in Flanaticum ſinum Iapidiam promouere, à tergo Iſtriæ* CXXX. M. *paſſ.* Ptolem. in deſcriptione Illyridis hanc oram aliter definit.

ποταμὸς) Apud Ptolemæum, in hac ora plures ſunt fluuij qui in Aditam ingrediuntur. Titium autem videtur Strab. intelligere, vt ex his Plin. licet conijcere, *Liburniæ finis, & initium Dalmatiæ Scardona, in amne eo (Titio)* XII. M. *paſſ. à mari.*

Σκάρδων) Ptolemæo & Plinio Scardona: ſic Solona & Salon, & alia quam plurima.

Λιβύρναν) Libyrnam, ſiue Liburnam vrbem nuſquam reperio. Lego igitur cum priori interprete, καὶ Σκάρδων Λιβυρνικὴ πόλις. Τὸ καὶ autoribus libris ſuſtulimus ac deleuimus.

Ἀψάρτιδες) Plinius inſulas Adriatici maris enumerans, *Iuxta Iſſrorum agrū, Ciſſa, Pullariæ, & Abſyrtides Graiis dictæ, à fratre Medeæ ibi interfecto Abſyrta.* Harū loco videtur Ptolem. Apſorrum poſuiſſe: ſed Mela & Abſorum, & Apſyrtidas commemorat. de eadē Abſyrti, vide Apol. IIII.

ἡ Κυρικτικὴ) Libro II. vocatur Κυρικτικὴ. quod minus probo. Ptol. Κύρικτα. Plinio, *Curicta.*

αἱ Λιβυρνίδες) Liburnicas Plinius vocat, ſed harum numerum non exprimit: Ptolem. barum XL. vnicam tantum quam Scardonem vocat, recenſet. Meminit Dionyſ.

ἐντὸς δ' αὖ τρεῖς Λιβυρνίδες ἐρρίζωνται.

Ἰσσα) Ptolemæo, νῆσος καὶ πόλις. & Stephano: meminit Plin.

Τραγούριον) Meminere, Pomponius, Plinius, Ptolemæus, alij.

Φάρος) Plinio & Prolem. Pharia, Melę, Pharus, Brundiſio adiacens.

Παρίων κτίσμα) Pharum condidere, Parij anno quarto olympiadis XCVIII. vt Diodorus annotat. Ἅμα δὲ τούτοις πραχθεῖσι, Πάριοι κατά τινα χρησμὸν ἀποικίαν, ἐκ τῶν πλείστων ... ἔκτισαν ἐν αὐτῷ νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Φάρον. Apud Scholiaſtē Apollonij locus Eratoſthenis extat è lib. III. γεωγραφικῶν. Μετὰ Ἰλλυρίας Νεστίων, καθ' οὓς Νῆσος Φάρος, Θάσιον ἄποικος. vbi legendum Παρίων. Similis error apud Stephanum in voce φάρος.

Δημήτριος ὁ Φάριος) De huius Demetrij rebus geſtis & morte vide Polybium.

καὶ ὁ τῶν Δαλματέων παραλία) Lego, Ἑξῆς δὲ ὁ τῶν Δαλμ. Redit ad oræ maritimæ deſcriptionem: quam inſularum catalogus interruperat. Sed com modo præceſſiſſet ἑξῆς, librarius male feriatus omiſit hic ἑξῆς.

Σάλων) Salonem more Græco appellat, quam recentiores Solonam: cuiuſmodi plurima poſſunt obſeruari. Ptolemæo dicitur, Σαλῶναι. At Stephanus non ſine magno errore, putaſſe videtur, tres eſſe vrbes diuerſas, Saloonem, Salonam, & Salonas. Eum vide. Salonem Dio quoque vocat, interdum & Σαλῶνα.

A Ἀνδήτριον) Ptolemæus Ἀνδέκριον vel Ἀνδήτριον. Dio Ἀνδήτριον. Plinius, *In hoc tractu ſunt, Burnum, Mandetrium. Lege, Andetrium.*

ἐρυμνὸν χωρίον) Dio lib. LVI. τὸ, τό γε φρούριον ... καὶ δυσπρόσβατον πάντῃ ... φάραγξι βαθείαις ποταμοῖς χειμάρροις ἔχουσι ... κεκυκλωμένον.

B Δάλμιον δὲ) Sic legendum authore Stephano. qui notat Delminium ab Appiano hoc opidum eſſe appellatum. Delminium Latini quoque vocant, & Ptol. Vide & Euſtath. De rebus à P. Scipione Naſica geſtis aduerſus Dalmatas conſule hiſtoricos, & librum de viris illuſtribus.

ἐν τῇ Ἰταλίᾳ) Scribendum παραλίᾳ vt habet Epitom. & ἄλλως, non ἄλλοις. Sic & vet.

Ἀδριον δὲ ὄρος) Retinuimus lectionem Aldi, veteres codices & epitomen ſecuti. Xylander tamen Ἄρδιον

C emendat.

ὁ Νάρων) Nominatur, Ptolem. Plinio, alijs. Plinius habet & Daorizos. Ptolem. Δαορσίους.

Παραλίους) Tribus ergo nominibus iſti Ardizi appellabantur. primū, Neſtæi, deinde Ardiæi, poſtremò Varalij. Neſtæos fuiſſe appellatos ex Appollonii Schol. apparet. Cæterum vocem παραλίους non auſim affirmare mendo carere. nam planè memini apud quenquam Varalios legere.

καὶ Ῥωμαῖοι ἐκπολεμούμενοι) In antiquis codicibus ita

D leguntur, καὶ Ῥωμαίων . . . . πολεμούμενοι. Non video tamen quid hic deſiderari queat.

Ῥιζαίων κόλπος) Miror ita appellari qui alibi perpetuo Ῥιζονικὸς κόλπος.

Ῥιζαίων πόλις) Lego Ῥίζων πόλις. Ita enim vocabatur, tum oppidum tum flumen. Polyb. lib. II. εἰς τὸν Ῥίζωνα ... πολισμάτιον δ' ἐστὶ ... κεχωρισμένον ἀπὸ τῆς θαλάττης, ἐπ' αὐτῷ δὲ κείμενον τῷ Ῥίζωνι ποταμῷ. Vrbs autem Rizon, videtur Rizana in Ptolem. tabulis appellari: manifeſto errore, pro Rizona. Libri

E veteres habent Ῥίζων π. vt coniecetamus.

καὶ Δρίλων) Meminit Ptolem. itémque Plinius.

αἱ Αὐταριᾶται) Veteres lib. Ἀταριᾶται fere ſemper: male. vide paulo poſt.

καὶ Δασσαρῆται, Scribe Δασσαρῆται. vide paullò poſt.

αἱ Γαλάβριοι) Quæramus amplius de iſtis Galabriis: niſi quis Galædras eſſe poſſet, de quibus Stephanus, quē conſule.

Μαίδοι) Horum meminit Ariſtoteles περὶ θαυμασίων. Λέγεται δὲ καὶ περὶ τὴν τῶν Σκυθῶν καὶ Μαίδων καλουμένων χώραν τῆς

F Θράκης. Supra autem iodicauimus, ſcribi per αι hanc vocem à Stephano, & Ptolemæo. & ita apud Herodo. & Thucydidem lib. ſecundo.

ἀρχαῖον) Etiam Plinius Dardanos gentem feram vocat. Argumentum ἀγριότητος fuerit quod refert Ælianus de iis libro IIII cap. primo.

Ῥιζαικὸν κόλπον) Lego Ῥιζονικὸν vt ſemper alibi. Ptol. Ῥιζονικόν.

Λισσὸς) Quemadmodum dicitur Corinthus, & Acrocorinthus, ita Liſſus & Acroliſſus. Nam vt Corintho

G Acrocorinthus, ſic Liſſo Acroliſſus adiacet in alta rupe ædificata. Polybius id docet his verbis. libro VIII. Στερρᾶς δὲ οὔσης τῆς Λίσσου ... καὶ τὰ πρὸς τὴν θάλατταν, καὶ τὰ πρὸς τὴν μεσόγαιαν, ... καὶ τοῦ ... ἀκροπόλεως ... ὕψος ἀνάτασιν, καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἐρυμνότητα, ... φαντασίαν, ὥστε μηδ' ἂν ἐλπίσαι μηδένα κατὰ κράτος ...

¶ PAG. 219. Ἐπίδαμνος) Notiſſimus locus. Notus eſt etiam volgò Thucydidis de Epidamno locus, vt plura dicenda non ſint. De appellationibus Epidamni & Dyrrachii, vide præter alios Dionis locum ſingularem lib. XLI.

τῇ χερρονήσῳ) Nam Dyrrachium in iſthmo penioſulæ cuiuſdam eſſe ſitom docet etiam Thucydides.

Ἄψον) Meminit Ptolem. & Dio libro XLI. καὶ μετὰ τοῦτο τῷ Πομπηΐῳ περὶ τὸν Ἄψον ἀντεστρατοπεδεύσατο.

ὁ Ἀῶος) Plin. *Flumen Aous à quibuſdam Aeas nominatus.* Dio libro XLI. fluuium, qui Epidamnum præterfluit, vocat Anam, mendoſè, vt puto. Mendum eſt in eodem nomine & apud Polybium lib. v. Ἦν δὲ συνεγγίζοντος αὐτοῦ τοῖς περὶ τὸν Ἀῶον ποταμὸν τόποις, ὃς ῥεῖ παρὰ τὴν τῶν Ἀπολλωνιατῶν πόλιν. Legendum enim περὶ τὸν Ἀῶον ποτ. Sic & in Epitome & apud Ptolem. Ἀῶος malè ſcribitur pro Ἀῶος.

ἡ Ἀπολλωνία) Plinius, *Apollonia quondam Corinthiorum colonia VII. mill. paſſ. à mari recedens, cuius in finibus celebre Nymphæum accolunt Barbari.* Sic & Thuc. Apolloniam vocat Corinthiorum ἀποικίαν, non Corinthiorum & Corcyræorum. & Dio, Ἀπολλωνίαν Κορινθίων vocat.

τὸ περὶ Λάκμον) Stephanus videtur ſignificare eſſe ſcribendum Λάκμωνα eundem Hecatæi locum citans. Λάκμων, inquit, ἄκρα τοῦ Πίνδου ὄρους, ἐξ οὗ ὁ Ἴναχος καὶ ὁ Αἴας ῥεῖ ποταμός, ὡς Ἑκαταῖος ἐν Εὐρώπῃ. Verùm, & libro ſuperiore, vbi de Inacho idem ex Sophocle narratio eſt, habebatur Lacmus.

Νυμφαῖον) Nymphæum Apolloniæ, accuratè & eleganter deſcribit Dio libro quadrageſimo primo. Locum, quia paulo eſt prolixior deſcriptio, nō proferam, contentus indicaſſe. Vide etiam Æliani deſcriptionem non minus elegantem libro Var. XIII. cap. XVI. quam non inutiliter cum Strabonis verbis comparaueris. Deſcribitur & à Plutarcho in Sylla.

χλωρῷ ἀσφάλτῳ) Scripti, χλωρῷ καὶ ἀσφάλτῳ. & ita lege: χλωρῷ videlicet ὕδατος.

τὸ γὰρ τοιοῦτον) Similia annotauimus libro quinto, vbi de Ilua metallis.

Λόγος δ') Sequitur breuis λόγου ἐκβολή. Nam quorſum hæc & quid ad id quo de agitur? Porrò remedia φθειριώσης ἀμπέλου reperies in Geoponicis lib. v.

Βυλλιακὴ) Aſſentior Xylandro, exiſtimanti eſſe quas Ptolem. vocat Βυλλιδα & Ὠρικόν. Plinius quoque lib. III. cap. XXIII. Buliones (qui & Strab. infra nominantur) Orico vicinos facit. Apud Steph & Βυλλῖνοι referuntur, & eorum vrbs dicitur ab Artemidoro, Βυλλὶς nūcupata. Vide & Dionyſium poetā De Orico omnes Geogr. Caue autem Oricios hos cum Noricis confundas: qua de re lege quæ ſcribit Euſtat. ad illa Dionyſij.

——καὶ Νωρίκιοι ἀστεμφέες.

καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτῆς, ὁ Πάνορμος) Vide Ptol. qui Panhormum paullò longiùs ab Orico videtur ſummouere.

ἡ ἀρχὴ τοῦ στόματος) Legitur in Epitome, ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ νῆσος Σασώ. quum tamen in libris Strabonis editis, ſcriptis, de Saſone inſula altū ſit hic ſilētium. Et fortaſſe vt alia, ſic hoc quoque ex Ptolem. habet Epitomæ autor. Ptolemæi verba, Νῆσοι δὲ παράκεινται τῇ Μακεδονίᾳ ἐν μὲν τῷ Ἰονίῳ πελάγει νῆσος Σασών.

τὸ μὲν δὴ στόμα κοινόν ἀμφοῖν ἐστι) Vbi deſinit ſinus Ionius, incipit ſinus Adriaticus. ideo dicuntur habere commune oſtium. Ex his intelligimus quid propriè Adriaticum, quid Ionium mare vel ſinum veteres appellarint. poſtea verò cœpit Adriatici appellatio produci vt ſubiicitur.

νυνὶ δὲ καὶ τῆς συμπάσης) Ptolemæo mare Adriaticum ad ſinum vſque Corinthiacum porrigitur.

τὸ μὲν Ἰόνιον ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς) Ionius ſinus à Ione inquit Euſtathius, homine Italo: vel ab Ionio homine Illyrico. Alii tamen ἀπὸ τῆς Ἰοῦς putant denominatum. Prometheus apud Æſchylum ita Ionem alloquitur.

> χρόνον δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος μυχός,
> σαφῶς ἐπίστασ', Ἰόνιος κεκλήσεται,
> τῆς σῆς πορείας μνῆμα τοῖς πᾶσι βροτοῖς.

Lycophron de accolis huius ſinus,

> ὅσοι πρὸς Ἰὸς χεῦμα ναίουσι πέδον.

γνωσιμαχοῦσι δὲ τῷ ποταμῷ ἐξ ὧν τὸ ψῦχος) Omnino de mendo ſuſpectus eſt mihi hic locus. Nam ſi rectè τοῦτο legitur, quomodo ferri poterit quod ſequitur, ἐξ ὧν τὸ ψῦχος? Augent ſuſpicionem veteres cod. in quibus eſt ἐξ ἴσου pro ἐξ

A pro ἐξ ὧν.

τὸν Ἀδρίαν δὲ ποταμὸν) Legerem πόλιν ex lib. v. niſi obſtarent veteres codices. Adde quod fluminis Adriæ alii quoque meminere: Vide Stephanū & Euſtathium.

ἡμερῶν ἕξ) Docuimus libro primo nauigationem vnius diei veteribus fuiſſe exiſtimatam ſtadiorum mille. quod hic eſt obſeruandum. Nam nauigationem ſex dierum dicit, pro ſtadiis ∞∞∞∞∞∞. Sic enim libro ſuperiore dictum eſt hoc iter dici a nonnullis eſſe ſtadiorum ἑξακισχιλίων.

B τὸ τρίτον πάντων τὸ πελάγος) Imo tertium potiùs συμπεπτωκὸς quę eſt inter duo πελάγη, Adriaticum in quod ſe exonerat Naro, & Ægæum vbi ſunt Thaſus & Chius.

ἄμφω κατοπτεύεσθαι) Polybius paulò ante dicebatur affirmare è cacumine mōtis Aemi cerni vtrumque mare, & Ponticum, & Adriaticum: quod Strabo negabat fieri poſſe.

καὶ τὴν νῆσον) Locus mancus, cuius tamen ſenſum fideliùs expreſſit prior interpres, quam Xylander.

C καὶ τὸ τὸν Ἴστρον) Satis hac de re lib. primo diximus.

¶ PAG. 220. Αὐταριάται) Autariatas, nec Pomponius Mela nominat, nec Ptolemæus, nec diligētiſſimus hac in parte Plinius: ēſtque omnino horum nomen obſcurius. De his Stephanus, Αὐταριᾶται, inquit, ἔθνος Θεσπρωτικόν. Apud Ælianum περὶ ζῴων lib. XVII. cap. XLI. Autoriatæ Indi qui ranis quondam complutis patriam deſeruiſſe dicuntur, non alii ſunt ab iſtis. quare legendum, Αὐταριᾶται. & vox Ἰνδῶν vel in aliam mutanda, vel omnino reiicienda eſt. Sic enim Diodorus Siculus habet, eandem cum Æliano hiſtoriam narrans libro tertio. τοὺς δὲ καλουμένους Αὐταριάτας ἐκ πατρίδος τὴν ἀρχαίαν οὖσαν ἐν τοῖς ὁρίοις λαμβάνοντες, καὶ πίπτοντας αὐτοῖς ἐκ συνεχῶς βατράχους, ἐκλιπεῖν τὰς πατρίδας καταλιπεῖν καὶ καταφυγεῖν εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ἐν ᾧ νῦν ἐνιδρῦνται.

D διῃρημένοι δίχα, οἱ μὲν μεταξὺ δὲ) In veteribus legitur ita hic locus διῃρημένοι δίχα, οἱ μὲν μεγάλοι Σκορδίσκοι καλούμενοι, οἱ δὲ μικροὶ οἱ μὲν μεταξὺ δὲ. Iam alibi diximus etiam apud Ptolem. multos populos qui hoc libro continentur, diuidi in μεγάλους καὶ μικρούς. Vetus interpres lectionem manuſcriptorum eſt ſecutus, rectiſſimè.

E καὶ τοῦ Μάργου) Forte Μάργου. Ita erit minor in Βρόγγου mutatio.

καὶ τὴν Θρᾳκίαν περιοικοῦσιν ὄρος) Non improbo vt legatur ὄρος. tantum dico alibi multis in locis ſimilibus legi ὀρῶν. Paullò ante περιέχεσθαι ἐστι τὰ Ἰλλυρικὰ, καὶ τὰ Παιονικὰ, καὶ τὰ Θρᾳκικὰ ὄρη.

καὶ Καπίδαυον) Eſt quam Ptolem. vocat Καπιδαύαν quam deletis Scordiſcis, Thraces occuparunt. ideo Ptol in Thracia collocat.

F καὶ Κε[illegible] καὶ οἱ Τρωγλοδύται λεγόμενοι) Ptolemæus in deſcriptione Pannoniæ inferioris, Myſiæ ait inferioris partes occiduas tenent Triballi. Eorum vero qui ſunt ad Orientem, qui oſtium Danubij vocitatum Peucen nominatum accolunt, Troglodytæ nominantur, qui reliqua oſtia, Peucini, qui Pontum, Crobyzi. De Crobyzis vide amplius Stephanum.

εἰσὶ δὲ περὶ τὸν Αἷμον, καὶ οἱ ὑπ' αὐτῷ οἰκ.) Veteres cod. περὶ τὸν Αἷμον. & ὑπ' αὐτῷ. Mox, τὸ χεῖρον ὄρος.

Κοράλλοι) An hi ſunt quos Plinius Corpillos vocat? G Eſt & apud Ptol. Κορπιλλικὴ στρατηγία.

καὶ Βέσσοι) In ſcriptis perpetuo fere errore Μέσσοι ſcriptum eſt. Sed Beſſi ex Geographis & hiſtoricis noti ſunt.

ὑπὸ τῶν λῃστῶν) An hoc voluit, omnes quidem illius tractus incolas latrocinia ſolitos exercere, ſed Beſſos eximiè ſupra cæteros? An legendum potiùs cum priori interprete, ὑπὸ τῶν λῃστειῶν. præ latrociniis, vel ob latrocinia quæ committunt?

οἱ Δαρσαπίται) Lege cum duplici σσ. vt apud Plin. Daſſaretæ ſemper: ſic & Stephanus: à quo diſcimus, & Δασσαρῆται, & Δασσαρηνοὺς, & Δασσαρητίους iſtos fuiſſe vocitatos.

Τρίβαλλοι) Vide num ſit legendum, οἱ Ἀγριᾶνες. quos paulò

A paullò antè nominauit, & eſſe in hoc tractu certiſſimum eſt.

Ἱερὸς πολίχνιον ἐν πεντακοσίοις σταδίοις) Similiter Arrianus poſtquam oſtium Iſtri poſtremum recenſuit, ἔνθεν, inquit, εἰς Ἰστρίαν πόλιν στάδιοι πεντακόσιοι. Fuiſſe autem κτίσμα Μιλησίων, docet Plinius quoque. Vide & Marcell.

εἶτα Τόμις ἕτερον πολίχνιον ἐν διακοσίοις πεντήκοντα σταδ.) Paullò aliter Arrianus, Ab Iſtria inquit ἐς Τομέας πόλιν στάδιοι τριακόσιοι. Appellatur autem hic locus & Τόμοι & Τόμις, & Τομεὺς & Τομέα. Scribitur & Τομεὺς apud Ste-
B phanum, qui videtur ita in Strabone legiſſe. Appellationis ratio nota eſt ex illis Ouidij,

Inde Tomos locus eſt dictus, quia fertur in illo
Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui.

Vide etiam Apollodorum lib. I.

εἶτα πόλις Κάλλατις, ἐν διακοσίοις ὀγδ.) Arrianus, hic quoque variat nonnihil, Ἀπὸ Τομέως εἰς Κάλλαντιαν πόλιν ἄλλοι τριακόσιοι. Calatin autẽ vocant Plinius. Ptolem. Stephanus, & Pomponius, qui Mileſiorum eſſe ſcribit,

C Ἀπολλωνία) à Calatide ad Apolloniam ait eſſe ſtad. ɪ. ccc. Arrianus autem ſingula interualla recenſens, ſtadia colligit ɪ, cccc xx.

τὸν κολοσσὸν) Plinius, de coloſſis, *Talis eſt in Capitolio Apollo*, tranſlatus à M. Lucullo ex Apollonia Ponti vrbe xxx. cubitorum, cl. talentis factus.

Βιζώνη) Stephan. Βιζώνη, πόλις Πεντικά. Mela, *Hic Bizone motu terræ interiuit*. Arriano eſt Bizos.

Κρουνοὶ) Mela, *Eſt portus Crunos*.

Ὀδησσὸς) Mela, & Arrianus ſimiliter Odeſſum. Ptol.
D Odyſſum vocat. Vide Stephanum.

¶PAG. 221. εἶτα τὸ Αἷμ.) Sic Arrianus, Poſt Odeſſum ſequitur ἡ ὑπώρεια Hæmi montis.

Μεσημβρία) Vide Stephanum, qui conditorem, non Menem ſed Melſum fuiſſe appellatum refert.

Βρία) At Heſychius explicat βρίαν, τὴν ἐπ' ἀγροῦ κώμην.

Σηλυβρία) Apud Steph Σηλυμβρία & Πολτυμβρία.

Ἀγχίαλος) Anchialum alij nominant.

E Καλλίστρου ἄκρα) Nemo poteſt dubitare quin hoc ſit illud promontorium, quod à Pomponio, & Ptolemæo, Tiriſtris dicitur: quare ne illud quidẽ dubitari debet, corruptúſne ſit iſte locus, quod eſt luce clarius. Lego, καὶ ἡ Τιρίζις ἄκρα vel Τίριστις.

χιλίους καὶ π.) Arrianus qui ſigillatim interualla recenſet, ſtadia tantum ponit ↀↄ cclxxx.

ἀπὸ Θυνιάδος Ἀπολλωνιατῶν χώρα.) Arriano dicitur Θυνιὰς ἀκτὴ vt libro ɪx. Σουνιὰς ἀκτὴ & alia: Ptolemæo, Θυνιὰς ἄκρα.

F Ἀγχίαλος) Suſpecta vox. Phinopolin & Ptolem. habet, & Plinius.

ἔστι δ' αὐτὸς) Ait Salmydeſſum eſſe litus: alij fluuium eſſe volunt, vt Sophoclis & Lycoph. interpretes. Plinius oppidum. Ptolem. Straboni aſſentitur. Xenophon Anab. lib. VII. de Salmydeſſo, τέναγος γάρ ἐστιν ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης. At Æſchylus in Prom. in dextero Ponti latere Salmydeſſum conſtituit.

περιοικοῦσι) Vide Xenoph. Diodorus Siculus libro XIIII. οἱ μὲν οὖν Θρᾷκες οἰκοῦντες περὶ τούτους τοὺς τόπους ἐφεδρεύοντες, τοὺς ἐκπίπτοντας τῶν ἐμπόρων αἰχμαλωτίζον.

G δύο νησίδια) alij πέτρας, & ſcopulos verius appellant. Sed de Cyaneis quis neſcit, quæ & poetæ & Geographi, tum veteres tum recẽtiores ſcriptis mandarunt?

πεντασταδίου πόρου τοῦ πορθμοῦ) alij ſeptem ſtadia aiunt. At Euſtathius legiſſe apud Strabonem videtur τετρασταδίου.

ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ) Arrianus hunc vocat, λιμένα δάφνης τῆς μαινομένης: qua de re lege doctiſſimi Gyllij ſcripta. Vide etiam Stephanum, cuius verba Strabonem reprehendentis, non videntur ad hunc locum pertinere: ſed alium qui deſideretur.

ἔστι δὲ τὸ Κέρας) Polybius qui hoc fretum omnium diligentiſſimè & accuratiſſimè deſcripſit Κέρας ait appellari ſinum Byzantinum.

ἡ πηλαμὺς) Vide Ariſtotelem libro περὶ ζῴων ſexto, cap. XVII. Plinium libro IX. cap. XV. & libro XXXII. cap. XI.

Λευκὸν πέτρ.) Plinius lib. IX. cap. XV. *Eſt in Euripo Thracij Boſpori, qui Europam Aſiámque ſeparat, in freti anguſtijs ſaxum miri candoris, à vado ad ſumma perlucens, iuxta Chalcedonem in latere Aſiæ. Huius aſpectu repente territi, ſemper aduerſum Byzantij promontorium, ex ea cauſa appellatum Chryſoceras, præcipite petunt agmine. Itaque omnis captura Byzantij eſt, magna Chalcedonis penuria.* Tacitus, Annalium libro XII. *Quippe Byzantium fertilis ſolo, fœcundoque mari. Quia vis piſcium in Pontum erumpens, & obliquis ſubter undas ſaxis exterrita, omiſſo alterius litoris flexu, hos ad portus defertur.* Ariſtides quum Leucada Ponti deſcribit, hanc πέτραν λευκὴν, mihi videtur intelligere: quanquam ſaxum ille negat eſſe, ſed γῆν πολλὴν προκεχυμένην εἰς θάλατταν, προχωροῦσαν αὐτὴν ἐπὶ πολὺ, σχήματι κυκλοτερεῖ ἐξ ὁμοιώσεως, in modum falcis: quo etiam nomine ait appellari.

τῇ δὲ καὶ τῇ) Veteres lib. ἠδὲ καὶ, vel, ἠδὲ δὲ καὶ. Sanè ἠδὲ initio ſententiæ, non diſſimiliter vſurpant optimi autores.

τυφλοὺς καλέσαντα) Cornel. Tacitus, de Græcis qui Byzantium condidere, *Quibus, Pythium Apollinem conſulentibus, vbi conderent vrbem, redditum oraculum eſt quærerent ſedem cæcorum terris aduerſam. Ea ambage Chalcedonij monſtrabantur, quod priores illuc aduecti, præuiſa* (aut, *parum viſa*, vt placet Lipſio) *locorum vtilitate peiora legiſſent.* Herodotus verò libro quarto, ſiue Melpomene, dictum hoc de Chalcedonijs non Apollini Pythio, ſed Megabazo vni ex ducibus Darij copiarum, quem ait apud Helleſpontiacos memoriam ſui perpetuam ob hoc dictum reliquiſſe. Γενόμενος γὰρ inquit, ἐν Βυζαντίῳ ἐπύθετο ἑπτακαίδεκα ἔτεσι πρότερον Χαλκηδονίους κτίσαντας τὴν χώρην Βυζαντίων. πυθόμενος δὲ ἔφη Χαλκηδονίους τοῦτον τὸν χρόνον τυγχάνειν ἐόντας τυφλούς· οὐ γὰρ ἂν τοῦ καλλίονος παρεόντος κτίζειν χῶρον τὸν αἰσχίονα, εἰ μὴ ἦσαν τυφλοί. Vide & Polybium libro quarto.

πλὴν ἰχ.) Ego vero cæcum me eſſe non diffiterer, ſi non animaduerterem legendum eſſe πλεῖστον quum præſertim ſic prior quoque legerit interpres. ita ſcripti quoque libri.

¶PAG. 222. Ἀστικὸν ἔθνος) Stephanus, Ἀστικὸν ἔθνος Θρᾳκικόν. Ptolem. Aſtarũ meminit.

Καλύβη) Apud Ptolem. eſt Καβύλη, malè. ſcribendum vt apud Strabonem: Stephanus, Καλύβη πόλις Θρᾴκης, ἄποικος Μακεδόνων.

Ἄονες) De Aonibus, Tembicibúſque (vel potius Temmicibus) vide lib. IX. Locus Pindari ſumptus eſt ex eius Dithyrambis, vt rectè annotauit ex ipſius Scholiaſte Xylander. Sic Oda VI. Olympionicarum: γνῶναι ἔπειτ' ἀρχαῖον ὄνειδος ἀλαθέσιν λόγοις εἰ φεύγομεν, Βοιωτίαν ὗν. Sunt etiam qui Ἔκτηνας Bœotios eſſe appellatos volunt, quaſi ἐκ κτηνῶν καὶ κτηνώδεις. Ectenes enim à Lycophrone & Nonno vocantur.

Αἴολος καὶ Κόδρος) De vtroque iſtorum vide libro X. vbi de Eubœa.

Πελασγοὶ) Dictum eſt de Pelaſgis lib. V.

ἐρύματα ἐρῆμα) Xylander legit μνήματα. Sed quid erit μνῆμα ἐρημαῖον? Non enim κενοτάφιον voluit intelligi. Certiſſimum eſt legendum eſſe ἐρύματα, vt & libri omnes habent, & Euſtath. hunc locum deſcribens. Strabo iterum libro XIII. ἐν Μιλησίᾳ Λελέγων οἰκήσεις καὶ ἐρύματα, καὶ ἴχνη κατοικιῶν δείκνυται. Sic vocat deſertas arces Lelegum, quarum ruinæ tantum ſuperſtant.

περὶ τὴν Σίδην) Sic etiã libri veteres. Vellẽ verò ſcire, in qua parte agri Troiani eſſet Sida mons. Interea dum id me aliquis docebit, legendum contendam, περὶ τὴν Ἴδην. De Ida enim nemo ſanus dubitabit hæc eſſe intelligenda, qui meminerit horum Strabonis verborum lib. XIII. Ἡ ἀπὸ τοῦ Λεκτοῦ ῥάχις ἀνατείνουσα πρὸς τὴν Ἴδην, ὑπερκειται τῶν πρώτων τοῦ κόλπου μερῶν, ἐν οἷς πρώτους τοὺς Λέλεγας ὁ ποιητὴς ἱδρυμένους πεποίηκεν.

τοῖς Καρσί) Nam Homerus Cares vocat βαρβαροφώνους.

quã de ea vide lib. xiii.

Λεωνίδης παλαιστὴς) Vide Laertium.

ἀλίως περὶ Δαδίχαιον) Locus ſuſpectus. Quid eſt enim ἀλίως?

¶Pag. 223. τοῦ γὰρ ἐπιμιξίας) Grammatici hoc ita explicant, Λέλεγας inquiunt, καὶ ὄντως ἀπὸ τοῦ λέγω, τὸ συνάγω, ὡς ἐκ πολλῶν συλλεγέντες ἐθνῶν. Hanc igitur nominis notationem probat Strabo, & ex verbis Heſiodi elicit: illam vulgarem improbat Λέλεγας appellari ὡς ἀνάμικτον τὸ γένος. Nam id multis conuenit, vt Cauconibus.

καὶ διὰ τὸ) Legendum cenſeo, καὶ οὐ διὰ τὸ, quam lectionem iam expoſuimus.

περὶ Καυκώνων) De Cauconibus libro ſequenti.

Ἐγνατία) Deſcribitur ab Antonino iter à Dyrrachio per Macedoniam & Thraciam Byzantium vſque: ſed an ea ſit via quam Strabo Ignatiam appellat neſcio. huius quidem appellationis nuſquam mentionem reperio.

βεβηματισμένη) Βῆμα greſſum ſignificat. Inde βηματίζειν, ποσὶ μετρεῖν, ait Heſych. metiri per greſſus, vt μιλιάζω libro ſexto metiri per miliaria. Sic Polybius libro tertio ταῦτα γὰρ νῦν βεβημάτισται καὶ σεσημείωται &c. Eleganter autem hanc vocem hic vſurpat Strabo, quum de via in Macedoniam loquitur: Nam βηματίζειν annotat Heſychius eſſe vocem Macedonicam. Fit inde βηματιστὴς vt apud Athenæum, Bæto quidam vocatur βηματιστὴς Alexandri.

κατεστηλωμένη) Nimis notum eſt Romanos olim vias prouinciarum ita curaſſe, vt ad ſingula millia paſſ. lapidem iuberent collocari quorum omnium ceu caput fuit illud χρυσοῦν μίλιον καλούμενον, quod Romæ Auguſtus ἔστησεν ait Dio lib. liii. Plutarchus annotat C. Gracchum cum huic rei operam nauaret, hoc amplius præſtitiſſe, quod inter ſingulos lapides miliaria denotantes, alios minori interuallo diſſitos collocauit, vt facile quis poſſet iis adiutus equum conſcendere ἄνευ ἀναβολέως.

ἐκ τῶν σταδίων) *Stadium* inquit Plinius, *centum viginti quinque noſtros efficit paſſus.* quod ſi eſt, neceſſe eſt miliare vnum ſtadia efficere octo. Plutarchus in Gracchis, τὸ δὲ μίλιον, ὀκτὼ σταδίων ὀλίγον ἀποδεῖ: atque hac dimenſione vſi ſunt Plinius & Liuius vt alibi docuimus. Polybius quoque libro tertio, ταῦτα inquit βεβημάτισται καὶ σεσημείωται κατὰ σταδίους ὀκτὼ διὰ Ῥωμαίων ἐπιμελῶς.

ὃ ἐστι τρίτον σταδίου) Recte: Stadium enim ſex efficit iugera: duo ergo iugera ſtadij trientem efficiunt. Hunc locum Strabonis habebat in animo Iulianus ille ἀρχιτέκτων, qui apud Harmenopulũ ita ſcribit, Τὸ μίλιον, κατὰ μὲν Ἐρατοσθένην καὶ Στράβωνα τοὺς γεωγράφους ἔχει σταδίους η καὶ γ. Longè enim fallitur vir doctiſſimus Mercerus qui putat verba illa καὶ γ eſſe inducenda, quod & res refellit ipſa, & Strabonis autoritas, quem miror non eſſe à doctiſſimo viro dum hîc æſtuaret, conſultum. Eiuſdem porrò loci principium, quod in vulgatis omnibus Harmenopuli editionibus admodum eſt perturbatum, ſic debet legi & reſtitui, Ὁ δάκτυλος πρῶτός ἐστιν, ὡς καὶ ἡ μονὰς ἐπὶ τῆς ἀριθμήσεως· ὁ παλαιστὴς ἔχει δακτύλους δ. ὁ πούς ἔχει παλαιστὰς δ, ἤτοι δακτύλους ιϛ. ὁ πῆχυς &c. Ita legitur in antiquiſſimis ſchedis.

ἡ δὲ πρώτη ἐπὶ Κανδαουίας λέγεται) Cicero ad Atticum, *Tu nihilo minus, ſi properarις, nos conſequere. Nam aut accedemus in Epirum, aut tardè per Candauiam ibimus.*

ἐν δεξιᾷ μὲν) Quæ ſequuntur eiuſmodi ſunt, vt ab eo nequeant intelligi, qui tabulas antè oculos non habuerit. Conferenda igitur ſunt, cum Ptolemaicis tabulis, & iis quæ libro ſecundo, in generali deſcriptione noſtri maris ſunt dicta.

πρὸς ἕω βλέπουσαν) Ora maritima dicitur à Geograph. βλέπειν πρὸς ἕω quando qui in ea ſtat, mare intuens, ortui Solis eſt aduerſus. Sic dicitur alibi dextrum latus Ponti βλέπειν πρὸς ἄρκτον, cum meridiem ſpectare videatur ea pars Ponti. Quod autem ſequitur eam oram quæ eſt inter Theſſalonicen, & Strymonem, βλέπειν πρὸς νότον, id vero non videtur cum Ptol. tabulis conſentire,

A tire, quas hîc quoque intuêre.

ἱδρυμένων. τὴν δ' ἐπὶ τῷ Αἰγαίῳ) Omnino deeſt aliquid, vt ex veteri etiam interprete apparet. Legendum vero cum manuſcriptis, ἱδρυμένων· τὴν δ' ἐφ' Ἑλλησπόντῳ καὶ τῷ Μέλανι κόλπῳ, τὴν δ' ἐπὶ τῷ Αἰγαίῳ.

¶Pag. 224. μέχρι Νέσσου) Ptolemæo, Neſſus Thraciam & Macedoniam diſterminat. Hunc fluuium Thucyd. Neſtum appellat, vt ad librũ ſecundũ eius ſcholiaſtes notat. Sic Herodot. Et ita Strabonẽ ſcripſiſſe quatuor

B libri vett. teſtantur, qui habent Νέστου.

Χάονες μὲν) Chaoniam τὴν δυσμικώτατον regionem Epiri conſtituunt, præter Strab. Plin. Ptol. alij. Stephanus tamen Χαονία inquit μέση τῆς Ἠπείρου.

Κασσιόπη) Vide Stephan. Ptolem. Κασσιόπην portum Chaoniæ facere videtur. Idem vrbem in mediterraneis cognominem poſuit, vnde & Κασσιοπαίους vocat.

Πάνορμος τε) Hic eſt Panormus Ptolemæi.

Ὀγχήσμος ἄλλος) Ptolem. Ὀγχήσμος λιμήν. Manuſcripti Ὀγχησμὸς λιμὴν ἄλλος.

C Κασσιόπη) Sequitur apud Ptolem. Κασσιόπη λιμήν. Huius meminit etiam Cicero ad Tyronem. & Vlpianus leg. 1. §. 12. D. de exercitoria act.

Φάλακρον) Phalacrum videtur facere Epiri promontorium. At Ptolemæus, Plinius, alij, non Epiri, ſed adiacentis inſulæ Corcyræ Phalacrum eſſe promontorium ſcribũt. An igitur ſicut Caſſiope & in inſula Corcyra, & in oppoſita continente fuit, ita & Phalacrum?

μετὰ δὲ Ὀγχησμὸν) Imo ſi Ptolem. ſequimur, μετὰ Κασσιόπην. Sic enim ille, poſt deſcriptam Chaoniam, Θεσπρωτῶν.

D Ποσείδιον ἄκρον· Βουθρωτὸν πόλις· Πηλώδης λιμήν.

ἐποίκους ἔχον) Ideo Plinius Buthrotum coloniam vocat.

τὰ Σύβοτα) Ait Sybota eſſe νησίδας: & ita Thucydides quoque: cuius interpres annotat, ſic vocari tres inſulas quæ οὐκ ἔχουσι πολλάς. Ptolemæus autem inſulas hoc nomine nullas agnoſcit, ſed portum. Stephanus. Σύβοτα νῆσος καὶ λιμήν. Thucydides quoque ἔστι δὲ inquit τὰ Σύβοτα τῆς Θεσπρωτίδος λιμὴν ἐρῆμος.

Λευκίμμην) Sic ſcripſimus, non vt omnes editiones

E habebant, & probauerat Xylander, Λευκίμμιν. Leucimnam nominant Thucydides, & alij. Ptolemæi tamen codices habent Λευκίμμαν.

ἄκρα Χειμέριον) Thucydides de Chimmerio, ὁρμίζονται ἐς Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος γῆς. ἔστι δὲ λιμήν, καὶ πόλις ὑπὲρ αὐτοῦ κεῖται ἀπὸ θαλάσσης. Meminit paullò poſt & ἄκρας cognominis.

γλυκὺς λιμὴν) Strabo dulcem portum vocat, quam alij λίμνην Ἀχερουσίαν. Thucydides hũc tractum videtur diligenter deſcripſiſſe, Ἔξεισι δὲ παρ' αὐτὸν Ἀχερουσία λίμνη

F ἐς τὴν θάλασσαν, διὰ δὲ τῆς Θεσπρωτίδος Ἀχέρων ποταμὸς ῥέων ἐσβάλλει ἐς αὐτήν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. Pertinet hũc Pauſaniæ locus in Arcad. γλυκὺ δὲ ὕδωρ inquit, ἐν θαλάσσῃ δῖνον ἔστι τοῦτο ὅτι τε ἐν τῇ Ἀργολίδι, καὶ ἐν τῇ Θεσπρωτίδι κατὰ τὸ καλούμενον Χειμέριον.

Θύαμιν) Sequitur apud Thucyd. Ῥεῖ δὲ καὶ Θύαμις ποταμός, ὁρίζων τὴν Θεσπρωτίδα καὶ Κεστρίνην, quem locum quum videatur Strabo exſcribere, non eſt dubium ſcrĩpſiſſe eum Θύαμις. Sic et Plin. & Ptolem. habent, & libri veteres.

G Κίχυρος) Cichyrum nominat Pauſanias, Atticis. De Ephyra Theſprotica, Vide Euſtath.

Φοινίκη) Huius meminit Ptolem. & Polyb. lib. ſecundo quem vide.

Ἐλάτρια) Stephanus annotat, & Ἐλάτειαν dici, & Ἐλατρίαν. ab illa dici Ἐλατεύς (ſcribe Ἐλατιεύς, Elatienſis Liuio) ab hac Ἐλατρεύς.

ποιεῖ δὲ τοῦ κόλπου) Conferant ſtudioſi hanc ſinus Ambracici deſcriptionem, cum iſta Polybij libro quarto ὁ Ἀμβρακικὸς κόλπος, ἐκπίπτει μὲν ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους μεταξὺ τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀκαρνανίας στενῷ παντελῶς στόματι· λείπει γὰρ τῶν πέντε σταδίων· προβαίνων δ' εἰς τὴν μεσόγαιαν, κατὰ μὲν τὸ πλάτος ἐφ' ἑκατὸν στάδια κεῖται· κατὰ δὲ τὸ μῆκος ἀπὸ τοῦ πελάγους προτείνει περὶ τριακόσια στάδια.

Antia

Ακτίν Απόλλωνος) Actium locus ille dicitur, vulgò omnibus cognitus. A

ἀνάθημα Καίσαρ) Mus antiquus, poſt victoriā nauibus partam, captas naues deo qui fauiſſe videbatur dicare, Neptuno plerumq;: Thucyd. lib. II. de Athenienſibus καὶ τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῷ Ῥίῳ, καὶ ναῦν ἀναθέντες τῷ Ποσειδῶνι, ἀνεχώρησαν. Paullò poſt de Peloponneſiis, καὶ τὴν ναῦν ἣν ἔλαβον ἀνέθεσαν ἐπὶ τὸ Ῥίον. Auguſtus tamen Apollini Actio conſecrauit.

¶Pag. 225. τὴν δεκαναΐαν) Diodorus δεκαναΐαν ſimiliter dixit. B

ἀπὸ μονοκρότου) Hoc Dio ita narrat, vt à trireme inciperet, omiſſis monocrotis & dicrotis. locus eſt lib. LI. τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἀκτίῳ τριήρη τέ καὶ τετρήρη, τά τε ἄλλα τὰ ἐξῆς μέχρι δεκήρους ἐκ τῶν αἰχμαλώτων νεῶν ἀνέθηκε.

Τόλγυ) Epitome habet Γόργυ. Sed ita prior quoq; interpres videtur in ſuis manuſcriptis reperiſſe. Cypſelus autē rex fuit Corinthi, Periandri pater: videntur autem Corinthii duce iſto regis ſui filio, Ambraciam condidiſſe, vnde Κορινθίων ἄποικοι à Thucyd. & Pauſania appellatur. C

καὶ ταύτην) Ambraciam, de qua à Rom. obſeſſa & tandem capta vide Liuii hiſtoriam lib. XXXVIII.

ὁ Σεβαστὸς) Teſtatur hoc etiam Pauſanias, Eliac. pr. Αμβρακιώτας καὶ Ανακτορίους ἀποίκους Κορινθίων ὄντας, ἐπηγάγετο ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐς Νικόπολιν συνοικισμὸν πρὸς τῷ Ακτίῳ. De victoria Actiaca res eſt nota ex Plutarcho, Dione aliis.

τὰ Ακτια) Dio lib. LI. de Auguſto, ἀγῶνά τε τινα καὶ γυμνικὸν καὶ μουσικὸν, ἱπποδρομίας τε πεντετηρικὸν ἱερὸν, ἱερὸν γὰρ τοὺς τὴν σίτησιν ἔχοντας ὀνομάζουσι) κατέδειξεν, Ακτια αὐτὸν προσαγορεύσας. Quod autem ait Strabo etiam antè fuiſſe Actia celebrata, confirmat ad Virgil. Æn. III. vbi ait Æneas, D

Ergo inſperata tandem tellure potiti
Luſtramurque Ioui, votiſque incendimus aras,
Actiaque Iliacis celebramus littora ludis.

Μετὰ δὲ τὴν Αμβρακίαν τὸ Ἄργος ἐστι τὸ Αμφιλ.) Liuius ſcribit Argos Amphilochicum XXII. millia ab Ambracia abeſſe. E

κτίσμα) Vide Apollodorum libro III. qui Amphilochum hunc à quo Argos Amphilochicum eſt appellatum, itémque Alcmæonem, filios Amphiarai fuiſſe docet. Ephori locum pluribus refert Strabo libro decimo, vbi de Acarnania.

Επιγόνων) Anno decimo poſt eorum ſeptem ducum interitum qui Thebas infeſto exercitu petierunt vt Eteocli regnum eriperent, filii eorum rurſus Thebas oppugnare decreuerūt. Hi vulgò Epigoni ſunt appellati. Vide Apollodorum, & Diodorum. F

ἐπώνυμον τοῦ ἀδ.) Indicium fraternæ charitatis: quam ſic quoque teſtatus eſt quum filio ſuo quem ex Mantone ſuſcepit eiuſdem fratris Amphilochi nomen dedit, vt teſtatur Apollodorus.

Θουκυδίδης δὲ) Locus eſt libro II. Thucydidi. ferè aſſentitur Apollodorus: niſi quod cauſam profectionis aliam affert. Αμφίλοχος, inquit, κατὰ χρησμὸν Απόλλωνος Ἄργος Αμφιλοχικὸν ᾤκισε. vel ᾤκισε potius.

Μολοττοὶ) Stephanus, Μολοττία, ἡ χώρα τῆς Ηπείρου.

Αθαμᾶνες) Stephanus, Αθαμανία χώρα Ιλλυρίας, οἱ δὲ Θετταλίας. Plinio Athamanes ſunt populus Ætolorum. G

καὶ Αἴθικες) Obſcuri nominis (etſi Homerus meminit) gens, vtpote quæ iam olim periit: ideo quæ de hac habet Stephanus aſcribam, *Aethicia*, inquit, *vt Cilicia dicitur, & Aethices, vt Cilices. Habitabant autem illi in Theſſalia, in monte Pindo: quanquam Marſyas mediam iacere Aethiciam inter Tymphæam & Athamaniam ſcribit. Gens eſt audacia protecta & barbara, latrociniiſque vehementer dedita.* Ex his intelligimus, cur Aethicas Strabo inter Athamanas & Tymphæos poſuerit.

Τυμφαῖοι) Stephanus, Τύμφη, ὄρος Θεσπρωτικὸν, καὶ Τυμφαία πόλις.

Ορέσται) Stephanus, Ορέσται Μολοττικὸν ἔθνος.

παρωραῖοι) Stephanus Macedonibus iſtos attribuit. Plinius, Pæonibus. Liuius libro XLII. Paroriam Thraciæ ubiectam ait, A

Ατιντᾶνες) Hos quoque Stephanus Macedonibus attribuit.

λέγεται δὲ) Euripides Oreſtem non in Epirum, ſed in Arcadiam fugiſſe vult, vbi Oreſtium condiderit.

——σὺ δ' αὖ χρόνον
Ορέστα, γαίας τῆσδ' ὑπερβαλὼν ὅρους,
Παῤῥάσιον οἰκεῖν δάπεδον, ἐνιαυτοῦ κύκλον,
κεκλήσεται δὲ σῆς φυγῆς ἐπώνυμον,
Αζᾶσιν Αρκάσιν τ' Ορέστειον καλεῖν. B

Βυλλίονες) *Apolloniam*, inquit Plinius, *accolunt Barbarii, Amantes & Buliones.*

Ταυλάντιοι) Stephanus ait eſſe Ιλλυρικὸν ἔθνος. Non infrequens horum mentio in hiſtoriis. vide etiam Ptolem. & Plin.

Παρθῖνοι) Stephanus ait Πάρθον eſſe πόλιν Ιλλυρικήν. Parthinorum meminere Polybius, & Dio. Parthos in Macedonia Ptol. ponit. C

Φρύγοι) Legendum Βρύγοι vel Βρῦγοι. Nam Stephanus Βρυγίας ait eſſe vrbem Macedoniæ, vnde ſint dicti Βρύγες itemq; Βρύγιον vnde Βρυγιεύς. Quare rectius mox, Βρύγων.

Πεισαί ὡς τι) Prior interpres legiſſe videtur, περὶ ἃ Πειρ. Et mox, ὡς καὶ τὴν χ. Sed malo ἐπέχειν quam temere quicquam pronuntiare deficientibus & libris qui fundi ſint, & authoribus qui hanc ſententiam confirmēt.

ἐγχελείους) Steph. ἐγχελᾶνες & ἐγχελεῖς, gens eſt Illyrica. De his libro primo dictum eſt.

Σεσαρηθίους) Stephanus innuit legendum eſſe, Σεσαρηθίους, annotat enim, Seſarethum vrbem eſſe Taulantiorum. D

Λυγκῆσται) Stephanus ex iſto Strab. libro annotat, Lyncum vrbem eſſe Epiri.

καὶ ἡ Τειπολῖτις) Puto legendum: καὶ ἡ Τριπολῖτις Πελαγονία. ſic enim paullò poſt, Τριπολῖτις γὰρ ἡ Πελαγονία ἐλέγετο. Vide tamen Steph. Τρίπολις.

Πελαγονία) In Stephano ſcribitur, Pelagoniam eſſe regionem Siciliæ: mendoſé omnino. Nam & Plinius Pelagones in Macedonia ponit. Et Ælianus ait lib. III Eum qui Theſſalica Tempe relinquens Delphos petat via Pythiade appellata per Pelagoniam tranſire. E

Αἴορδος) Scribebatur Ατορδος. Sed legendum eſſe Εορδοὶ certum eſt, cum ex Geographis, tum ex Thucydide.

Αἰμία) Mox Αιμία ſcribitur: vtraque vox corrupta videtur. Elimeam fortaſſe intelligit, cuius & Geographi & Thucid. ac Liuius meminere.

¶Pag. 226. τοῦ Αρραβίου) Lege, Αμύντου γυνὴ, Εὐρυδίκη. Eurydice hæc fuit Amyntæ vxor, mater Philippi, cuius filius fuit Alex. magnus. Vide Iuſtinum. F

Λυγκηστὸν) Lego Λυγκηστὸν, vel Λύγκον.

αἱ περὶ Λυχνίδιον τε) Lego Λυχνιδόν. Stephanus enim Λυχνιδὸν vel Λυχνιτὸν appellari autor eſt vrbem Illyrici, circa quam eſt iſta palus, ſiue lacus: cuius & Diodorus Siculus meminit lib. XVI. κατακαλῶν τοὺς Ιλλυριοὺς καὶ πάντας τοὺς μέχρι τῆς Λυχνίτιδος καλουμένης λίμνης. Polybius Λυχνιδίαν λίμνην vocat. Lego igitur, αἱ περὶ Λυχνιδὸν ταριχεῖαι. Syllabam τε ex initio ſequentis dictionis, præcedentis fini male hæſit. Lychnidi porrò & Ptol. meminit. G

ὁ Ρατῖνος) Aſſentior Xylandro ſcribenti ὁ Αψυχῶς.

ὁ Λυκόρμας) Notat hoc & libro X. Stephanus quoque Λυκόρμας, inquit, *fluuius eſt, quem Euenum nonnulli appellant.* Cauſam mutati nominis pluribus perſequitur Plutarchus περὶ ποταμῶν.

ἐγένετο) Manuſcripti ἐλέγετο. quam lectionem confirmat Stephanus.

ἔτι καὶ Αζωρος) Stephanus hunc locum reſpiciens. Axorus ait, *vrbs eſt Pelagoniæ quam Tripolitidem vocant, teſte Strabone.* Huc pertinet locus Liuii ex lib. XXXI. *Deinde ſaltu anguſto ſuperatis montibus, quos Cambunios vocant, deſcendit ad (Tripolim vocant) Azorum, Pythium & Doliches incolentes.*

Βρυάνιον) Steph. Βρυάνιον πόλις Θεσπρωτίας.

Ἀλαλκόμεναι) Alalcumenæ Bœotiæ oppidum commemorant omnes Geographi: de iſto, nemo ne γρῦ quidē quod aiunt: Lego igitur, Ἀλκόμεναι. quod fuiſſe vrbis in Illyrico nomen teſtis eſt locupletiſſimus Stephanus. Sic etiam mox lego.

Βυρνοῦν) Puto legendum Βρυγῶν, vt paulò ante. Vrbes enim recenſet, populorum quos modo nominauit.

Αἰγίνιον) Æginium inqoit Stephanus vrbs eſt Illyrici teſte Strabone.

Αἰθικία) Prior interpres legit, ὅμορον Αἰθικίᾳ καὶ Τρίκκῃ. Sed crediderim aliquid deſiderari. Τρίκκην autem lego ex Steph.

Δύρωπος) Meminit Ptolem. in deſcriptione Macedo. Vide & Steph.

ταῦτα δὲ καὶ τἄλλα) Vide Plutarchi hac de re librum.

ἀρχαιότατον λέγεται) Et oraculum ipſum Dodonæum teſtatur Herodo. antiquiſſimum eſſe, τῶν ἐν Ἕλλησι,

ἱδρύσθαι ἢ...) Lego ἥκειν.

¶ Pag. 227. ὁ Ὅμηρος) Cuius hæc ſunt,

Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε Πελασγικὲ, τηλόθι ναίων,
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ
Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι.

Vide ſcholia antiqua.

διισχυρίζεται) Certiſſimum eſt ſcripſiſſe Strabonē, διχονοίζεται. Lectionis inquit variantia & incertitudo, nō ſinit nos quicquam affirmare. Cæterum etiam apud Sophoclem τὸν φιλάρχαιον Selli ſcriptum eſt, in Trachiniis.

ἔστι τις Ἑλλ) Sumptus locus de Eœis Heſiodi: qui pluribus refertur ab veteribus Grammaticis, vnde non grauabor totum aſcribere,

ἔστι τις Ἑλλοπίη, πολυλήιος ἠδ' εὐλείμων,
ἀφνειὴ μήλοισι καὶ εἰλιπόδεσσι βόεσσιν.
ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,
πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων·
ἔνθα δὲ Δωδώνη τις ἐπ' ἐσχατιῇ πεπόλισται.
τὴν δὲ Ζεὺς ἐφίλησε, καὶ ὃν χρηστήριον εἶναι,
Τίμιον ἀνθρώποις· ναῖον δ' ἐν πυθμένι φηγοῦ
ἔνθεν ἐπιχθόνιοι μαντήια πάντα φέρονται
Ὃς δὴ κεῖθι μολὼν θεὸν ἄμβροτον ἐξερέοιτο
Δῶρα φέρων ἔλθῃσι σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσι.

Plinius verò Sellos & Hellopas duos diuerſos popolos facere videtur.

λέγειν Ἑλλοὺς, Ἑλλ. ἢ Ἑλ) Monſtroſam lectionem ita puto corrigendam, τὸν αὐτὸν ποιητὴν ὑπολέγειν Σελλοὺς, τοὺς Ἑλλοὺς ὑπολαμβάνειν.

ἐν δὲ Θεσπρ.) Rectè Xylander obſeruauit deeſſe hic negationem: legendum ergo, οὐ τῆς ἐν Θεσπρωτίᾳ δὲ Ἐφ. Porrò de Ephyris variis, totidémque fluuiis qui Selleentes nuncupentur, dicetur in ſequentibus libris.

περὶ τῆς δρυὸς) Vide Herodotum, & poetarum rationem.

Τόμαρος) Tomarum Dodonæ montem, ait Steph. etiam Tomurum appellari: Strabo etiam Tmarum, vnde Tmarius Iupiter apud Heſychium. De Tomaro vide Plin. Callimachus,

Ὦ ῥίον ἐν Τομάροιο· ὑπὸ βλέψεται δ' ἐγ λίαν...

οἱ τραγικοί) Sic Æſchylus Prometheo, Iouem Theſprotum vocat, quem Homerus Dodonæum,

τὴν αἰπύνωτόν τ' ἀμφὶ Δωδώνην, ἵνα
μαντεῖα θῶκός τ' ἐστὶ Θεσπρωτοῦ Διός.

ἐλέγετο) Lege, ἐφθέγγετο. Contra paullò antè ἐφθέγγετο legebatur pro ἐλέγετο.

τομούρους ὁ ποιη.) Euſtathius videtur τομάρους legiſſe. Et in manuſſ. τομούρους.

θέμιστες γὰρ τὰ μ.) Fallontur qui negant θέμιστας oracula dici à poeta. Dixit enim Homerus hymno in Apollinem,

——καὶ ἀγγέλλουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅττι κεν εἴπῃ,
χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὕπο Παρνησσοῖο.

Sed dicent iſti fortaſſe, non tribuere ſe illum hymnum Homero.

A Homero. Strabo libro XVII. θεμιστείας eo ſenſo vſurpauit. In oraculis quæ adhuc ſuperſunt, ſæpe leges θεμιστεύειν pro oracula reddere, & οὐ σοι θεμιστεύσω, ſignificat, tibi non reddam oracula. apud Ælianum lib. III. cap. XLIII. & XLIIII.

ὑποτετμημένων) Lego, τομούρους δ' εἰρῆσθαι ὑποτετμημένως τοὺς τομαρίφους, οἷον τομαροφύλακας. Eſt autem τομάριφος dictus vt οἰκουρός. At Grammatici τόμουρον dici putant quemlibet vatem. παρὰ τὸ, τὸ μὴ ὂν ὁρᾶν. Vnde illud Caſſandræ

B apud Lycophronem, Priamum alloquentis,

τόμουρα πρὸς τὰ λῷστα θεσπίσαντι.

καὶ βουλάς) hoc eſt, Quum Hom. dicit vel θέμιστας vel βουλάς id accipiendum eſt pro &c.

Σουίδας δὲ τοὺς Θεσσαλούς) Hic eſt opinor Suidas ille quem teſtatur ſcholiaſtes Apollonij de Eubœa ſcripſiſſe. Suidam etiam citat Stephanus, ſcriptorem Θεσσαλικῶν.

ἐστὶ δ' ἡ Σκότουσα) Vide lib. IX. vbi hic locus citatur.

Κινέας δ' ἔτι μυθωδέστερον) An eſt Cineas Theſſalus qui

C ſcripſerat Τακτικῶν Aeneæ epitomen? autor Ælianus. Eius & Cicero meminit in epiſt. quadā ad Pætum.

¶ Pag. 228.

Qvia deſideratur hodie in noſtris exemplaribus libri ſeptimi pars poſtrema, quæ deſcriptionem Macedoniæ & Thraciæ continebat, placuit, vt iacturam tantam quoquo modo poſſem, ſarcirem, Excerpta quædam ex Strabonis Epitome ſubiicere, quæ prorſus videbatur autor Epitomes, non aliunde quam ex Strabone deſcripſiſſe. viſum etiam eſt, in ea Excerpta pauca hæc

D curſim & obiter annotare. præſertim cùm viderem interpretes eius operis omnes mendas quas nos deprehendimus, fideliſſimè retinuiſſe, vel auxiſſe potius.

ὅτι τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκεῖον) Notus eſt eruditis hominibus particulæ ὅτι vſus hic, qui paſſim apud Euſtathium ac reliquos Grammaticos occurrit. Eſt autem ſermo ἐλλειπτικός. ſubaudiendum enim verbum σημείωσαι, vt Grammatici dicere ſolent, vel aliud ſimile. Eſt autem hæc Epitome ita ſcripta, vt perpetuò ex ſua perſona quanquam alienis verbis loquatur eius autor: con-

E tra quam fecit is cuius exſtat priorum Athenæi librorum Epitome. Nam is, modò ex ſua perſona loquitur, modò ipſum Athenæum loquentem inducit: quæ res non vno loco doctiſſimos viros in errorem impulit: vt docebimus, quando noſtras in illum ſcriptorem Animaduerſiones, quas adiuti maximè à veteribus libris conſcripſimus, edemus. Porrò de prouerbio quod hic explicatur, τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκεῖον, conſule parœmiographos, qui alii explicant. De altero prouerbio, Κερκυραία μάστιξ, nihil nunc ſuccurrit.

F ὅτι ἡ Κόρκυρα) Intellige Corcyram quæ eſt in Ionio mari ante Epirum quā Ptolem. μεγάλην vocat, vt diſtinguatur à Melæna quæ eſt in ſinu Adriatico. Dicitur & Φαιακὶς, ſiue Φαιακία, & Δρέπανον, & Ἄργος. Vide Euſtat. Eſt autem vt alibi diximus, eſtque ab Euſt. notatum, variat perpetuò in antiquis libris ἡ γραφὴ huius vocis, Κέρκυρα & Κόρκυρα: tamen ſi eidem credimus hæc potius per ε ſcribi debet, altera per ο.

Ἐκλήθη Κόρκυρα) Extat apud Euſtathium quoque.

ὅτι ἡ Μακεδονία περιορίζεται) Confer hanc Macedoniæ

G deſcriptionem cum Ptolemaica: non enim multum differunt. Liuius quoque libro XLV. Macedoniam graphicè admodum depingit. Vide & Thucydidem libro ſecundo. Memineris verò Macedoniæ nomine intelligere Strabo. & Ptolem. non id tantum quod Macedoniæ regibus paruit, & Macedonia propriè dicebatur: ſed id quod Macedoniæ nomine voluerūt Rom. intelligi, quum deuicto Perſeo in prouinciæ formam Macedoniam redegerunt.

τῇ παραλίᾳ τοῦ Ἀδρίου) Quàm longè produceretur Adriatici maris appellatio iam monuimus. Plinius Macedoniam ait incipere à Liſſo, quæ erat vrbs inter Dyrrachium & Drilonis oſtia.

ποιοῦντα χερρόνησον μεγάλην πρὸς νότον) Facit iterum Strabo

Strabo huius peninſulæ mentionem (quanquam obſcurius) ſupra, illo loco, Λοιπὸ δ' ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης, vide locum.

Ὅτι ὁ Πηνειὸς ποταμός.) Habetur idem Strabonis locus, & quidem plenius relatus, apud Euſtathium. Περὶ δ' Πηνειοῦ inquit, ὃς ποταμὸς ἐν τοῖς τοῦ Σταδίου φέρεται. Πηνειὸς ἀπὸ τοῦ Πινδου ὄρους ἀρξάμενος δ' ἀριστερᾶς Τρικκης φέρεται ἀπὸ Ἀτρακα καὶ Λάρισαν. καὶ τοὺς ἐν Θετταλίᾳ δεξάμενος ποταμοὺς ἐκπίπτει διὰ τῶν Τεμπῶν. Καὶ ὅτι διὰ μέσης φέρει Θετταλίας, πολλοὺς δεχόμενος ποταμούς. καὶ ὅτι Πηνειὸς φέρεται ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ δ' Ὄσσαν.

Ἡ Εὐρώπη ποταμὸν) Euſtathius eundem locum Strabonis deſcribens Εὐρώπην non vno loco vocat. Plinius Eutoton. Quare hic quoque mutandum eſt πινος & legendum Εὐρώπου. Proſeram vero totum hunc Strabonis locum ex Euſtathij Commentariis: eſt enim egregius: Ὁ δ' Τιταρήσιος Εὐρώπου ὑδόρ ἐστι ἐκ τῆς Τιταρίου ὄρους, ἀρχόμενος καὶ ὅτι ἐκ τούτου συμβαίνει, ἐκείνο φησὶ ὅ Ὅμηρος ὡς μόνον ἐπιπολάζει ἐπὶ τοῦ ὕδατος Πηνειοῦ ἐπιρρεῖν τὸ μὲν τοῦ Τιταρησίου ὕδωρ, καθάπερ ἔλαιον τὸ τοῦ Πηνειοῦ ἐπιπολάζων, ἐπὶ ἑκατέρου μὴ συμμίγνυσθαι, ἀλλὰ καθαρὸν ἐπιρρεῖν ὕδατι. Hactenus Euſtathius ex iſto Strabonis loco: Nam quæ ille ſubiicit, ſumta ſunt ex libro xi.

ἐκ τοῦ Κιτταρίου ὄρους) Scribe Τιταρίου, vel Τιτάρου, vt habet Euſtath. Corruperunt ex Ptolemæo qui Κιτταρίου ὄρος commemorat.

Ὅτι ἐστὶ τῆς Γυρτώνην τοῦ Ὀλύμπου) Ait Gyrtonem ad Olympū eſſe ſitam. Sed contradicit Euſtathius ex eodem Strabone, ἐπὶ δ' τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ ἐν δεξιᾷ Μαγνήτων πόλις ἐστὶ Γυρτώνη, ἐν ἀ Πηνειὸς καὶ Ἰξίων ἐβασίλευσαν. Iam autem dixit Oſſam eſſe ἐν δεξιᾷ τοῦ Πηνειοῦ.

ἀπέχει δ' ἡ Γυρτώνη τῆς Τίμβρου, πέντε κρητῶν) Corrupta ſunt omnia. ſequitur apud Euſtathium Ἀπέχει δ' αὐτῶν ὁ πλοῦς πρὸς Κρανῶνα. Ita ergo leges. Addit deinde, ὅτι οἱ Κρανώνιοι ἐφύροι ἐπεκαλοῦντο· ὡς αἱ οἱ τῆς Γυρτώνος Φλεγύαι.

τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης) Locus eſt Iliados.

Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μετὰ θωρήσσεσθην,

Ἠὲ μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας.

Vbi vide Euſtathium. Tractatur hic locus à Strabone iterum libro ix.

Ὅτι μετὰ τὸ Δῖον πόλις ἡ Ἀλιάκμων) Ptolemæus ſimillimè contrario tamen ordine, Πιερίας. Λυδίου ποταμοῦ ἐκβολαί. Πύδνα, Ἀλιάκμονος ποταμοῦ ἐκβολαί. Δῖον κολωνεία.

Pauλaἱ: Περσεὺς τὴν συμβαίνει) Vide Liuium libro xliiii. & Plutarch. in vita Æmylij Pauli.

Μεθώνῃ ἐν ᾗ ἐκκοπῆναι Φίλιππον) Teſtatur Diodorus libro xvi. Iuſtinus libro ſeptimo de Philippo loquens. *Cum Methonam vrbem oppugnaret, in ceteres ean*t*em, de muro ſagitta iactata, dextrũ ei oculum eius effodit.* Vide etiam Plinium ac Solinum.

ἔχει δ' ἡ μὲν Πέλλα τὰς ἀκρ τὴν) Liuius Pellæ ſitum ita deſcribit libro xliiii. *Sita eſt in tumulo vergente in occidentem hybernum: cingunt paludes inexuperabiles alto, aſtate & hyeme, quas reſtagnantes faciunt lacus. In ipſa palude quà proxima vrbi eſt, velut inſula eminet, aggeri operis ingentis impoſita: qui & murum ſuſtineat, & humore circumfuſa paludis nihil lædatur.*

ἐκ τῶν Ἀξίου δίεισιν τὴν Βοττιαίαν καὶ τὴν Ἀμφαξῖτιν) Paulò aliter Ptolem. cuius hæc ſunt, in deſcriptione τῆς Θεσσαλίας. Thermaici ſinus. Ἀμφαξίτιδος, Θεσσαλονίκη, Ἐχέδωρος ποταμοῦ ἐκβολαί. Ἀξίου ποταμοῦ ἐκβολαί. Vide de Axio apud Euſtath.

ἀλλ' ἔστι μὲν ἐξ Ἀξίου θολεροῦ ὄντος) Cum de Axio fluuio loqueretur Strabo, quæſiuit vt ſolet, de Homeri loco vbi eſt eius mentio: erat enim ille locus lectionis anceptis, variéque à veteribus Criticis lectus expoſitúſque. Sic Homer.

Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους

Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξίου εὐρὺ ῥέοντος,

Ἀξίου οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶαν.

quorum verſuum, quum hæc ſit ſententia vt dicatur Axij aqua limpidiſſima ac pulcherrima, veteres critici qui ſcirent aquam eius fluminis eſſe turbidam, voce Aia intelligi voluerunt, non terram, ſed fontem quendam ſic nuncupatum, qui Axium ingredictur cuius fontis etiam Antimachus in Thebaide fecerat mentionem, vt docet Stephan. vt ſit hæc ſententia Amydoné vrbem eſſe ad Axium ſitam, vbi eſt fons Æa: atque ita ſcholiaſtæ Homeri, locum illum interpretantur, Strabo verò non tantum interpretationem vulgatam reprehendit, ſed & lectionem. Nam quum vulgò legeretur,

Ἀξίου οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶαν,

vel, ———ἐπικίδναται αἶα

ipſe emendabat,

Ἀξίου ᾧ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται Αἴης.

Euſtathius locum Strabonis plenius ſic retulit. Ἐν δὲ τῷ, ... ἐπικίδναται αἶαν, ἀντὶ τοῦ γῆν, ... οὐκ ἐστιν ... Ὅμηρος Ἀμυδῶνα. Ἀμυδὼν ... ἐκ δὲ τῆς ... Αἶα ... Ἀξίου ... ὕδωρ ... Subiicit deinde Euſtathius, ... Ὁμηρικοὶ ...

Θέρμη ... Thermes multa mentio apud antiquos Græcos ſcriptores Plinius verò videtur Theſſalonicé a Therma diſtinguere, *Inora* inquit *ſinus Macedonici oppidum Chaleſtra, & intus Phileros Leta. medioque flexu littoris Theſſalonica, libera conditionis. Ad hanc à Dyrrachio CXIIII. M. paſſuum. Therme.*

Θεσσαλονίκης ... Φιλίππου) Caſſander vxorem habuit Theſſalonicen Philippi filiam, Alexandri ſororem: autor Diodorus lib. xix.

τοῦ Βερμίου ὄρους) In Ptolemaicis tabulis Berœa nō Bermio monti, ſed Citario ſubiacet.

Ὅτι ἡ Παλλήνη χερρόνησος) Deſcribit ... Macedoniæ obſeruans locorũ ... Pallene autē Thraciæ ſiue Macedoniæ peninſula eſt, cuius meminit Stephanus, necnon Dionyſius Halicarnaſſeus libro primo: nonenim aliam intelligi quam hanc. Ptolemæus quoquo hanc eandem commemorat: ſed eius codices turpiter ſunt corrupti: legitur enim Παπαλιλαίων τῆς χερρονήσου. Legendum verò Παλλήνης χ. quod etſi vel pueris poteſt eſſe clarum, tamen nos fortaſſe primi nunc monemus. Lege autem, Ὅτι ἡ Παλλήνη χερρόνησος (ἧς ἐν τῷ ἰσθμῷ ... Ποτίδαια, ἡ Κασσάνδρεια) Φλέγρα ...

... Ποτίδαια, ὕστερον δ' Κασσάνδρεια) Diodorus Siculus de Caſſandro, ... (ſic legendum nō Παλλήνης) ... Κασσάνδρειαν ... Ποτίδαιαν ...

Φασὶ δ' αὐτὴν οἱ μυθολογοῦντες γίγαντας) Diodorus libro quinto, ... γίγαντας ... Παλλήνῃ. Vide de campis Phlegræis quæ notauimus lib. v.

Μηκύβερνα ἐν τῷ Τορωναίῳ κόλπῳ) Scribe Μηκύβερνα, Stephanus, Μηκύβερνα πόλις Παλλήνης τῆς ἐν Θρᾴκῃ χερρονήσου.

Καὶ λίμνη Καναστραίου) Cāthari lethri meminit Ariſtoteles Θαυμασίων. libello, & Antigonus, qui Theopompum laudat.

Τὸ τὸ ἀκρὸν τὸ Στρυμόνιον ἀκρόθωον) Ptolemæus Ἄθων appellat tam montem ipſum, quam promontorium & vrbem. Plinius vrbem Acrothon vocat in cacumine eius montis ſitum. Stephano ἀκρόθωοι ... vbs dicitur: neſcio quàm verè.

Ἔχει δ' ὁ Ἄθως πόλεις, Δῖον, Κλεωναί, Θύσσος, Ὀλόφυξις, Ἀκροθῷοι) Poſtrema vox corrupta eſt. Ex Herodoto apparet quomodo ſit legendum: inde enim habet Strabo. Sic

A ille in Polymnia, ἐν δὲ τῷ ἰσθμῷ τούτῳ εἰς ὃν τελευτᾷ ὁ Ἄθως Σάνη πόλις Ἑλλὰς οἴκηται· αἱ δὲ ἐκτὸς Σάνης ἔσω δὲ τοῦ Ἄθω οἰκημέναι εἰσὶ αἵδε, Δῖον, Ὀλόφυξος, Ἀκρόθωον Θύσσος Κλεωναί: vel habet ex Thucydide cuius hæc ſunt libro iiii. de Atho monte, πόλεις δ' ἔχει, ἐν αἷς μὲν ἀνδρίων ἀποικίαν, παρ' αὐτὴν τὴν διώρυχα εἰς τὸ πρὸς Εὔβοιαν πέλαγος τετραμμένην τὰς δ' ἄλλας, Θυσσὸν, καὶ Κλεωνὰς, καὶ Ἀκροθώους, καὶ Ὀλόφυξον καὶ Δῖον. Puto igitur legendum in Epitome Ἀκρόθωοι, & apud Stephanum quoque lego Ἀκρόθωοι. Librarij pro ω ſcripſerunt ου, vt fere ſolent. Ὀλόφυξιν etiam non Ὀλόφυξον habet & Steph.

B εἶτα Φάγρης, Γαληψός) vtranque Stephanus recenſet. Galepſi ſæpius meminit Thucydides. Libro autem quarto legitur, καὶ Γαληψὸς οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ Οἰσύμη· εἰσὶ δὲ αὗται Θασίων ἀποικίαι. Legendum verò Γαληψὸς ὁ π. quod etſi certum eſt, tamen ipſius Thucydidis auctoritate poteſt confirmari. Sic ille libro quinto, Γαληψὸν δὲ τὴν Θασίων ἀποικίαν λαμβάνει κατὰ κράτος.

εἶτα τὸ Νέστου στόμα) Supra notauimus veteres libros Strabonis habere Νέσον, non Νέσσον. Quare ita hic quoque lego. Neſtum vocant Herodotus, Thucydides, Plinius.

C Μύρμηκος) Scribo Μύρκινος Stephanus, Μύρκινος τόπος καὶ πόλις Ἠδωνικὴ περὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ.

A Δραβίσκος) Scribo, Δραβῆσκος. Stephanus, Δραβῆσκος Θρᾳκικὸς χωρίον.

ἐν τοῖς Κρηνίσιν ὅπου νῦν οἱ Φίλιπποι) Vide quæ notauimus Actor. cap. XVII.

ὅτι ὁ Στρυμὼν ποταμὸς, ἄρχεται ἐκ τῶν περὶ Ῥοδόπην Ἀγριάνων) Paullo aliter Plinius, *Dein Macedoniæ terminus*, amnis Strymon, ortus in Æmo. Aliter etiam Thucydides, qui de Strymone ita ſcribit libro ſecundo, ὃς ἐκ τοῦ Σκόμβρου ὄρους διὰ Γρααίων καὶ Λαιαίων ῥεῖ.

B Ὅτι Σιντοὶ ἔθνος Θρᾳκικὸν) Sintorum Thraciæ meminit Thucydides libro ſecundo vbi diuidi eos ſcribit à Pæonibus, monte Cercina. Sintice eorum regio dicitur Geographis & Liuio. Meminit & Strabo alibi.

κατοικίας τῶν Λημνίων τόπον) Vide poetæ interpretes. Locus eſt libro primo.

Ἄβδηρα πόλις ἐπώνυμος Ἀβδήρῳ) Abdera vrbem & Geographi & hiſtorici paſſim commemorant. Ab Hercule fuiſſe conditam, & ab Abdero Erimi filio denominatam docet Apollodorus lib. II. & Steph. quem ex Apollod. corrige.

C εἶτα Δικαία πόλις πλησίον) Plinio Dicæa. Stephanus, Δικαία, πόλις Θρᾴκης ἀπὸ Δικαίου τοῦ Ποσειδῶνος υἱοῦ.

εἶτα πόλις Μαρώνεια) Vrbs nobilis, vel propter Maroneum vinum Homero aliiſque veteribus decantatum.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS

ET CASTIGATIONES IN LIBRVM VIII. GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

A GRÆCIAM nunc tempus eſt deſcribere non omnem quidem: ſed eam tantum, quæ Græcorum qui alibi ſunt, matrix iure poteſt nuncupari. Sanè enim ſi Græciæ nomine omnis regio intelligeretur, quam Græci homines obtinebant, non hic tantum Europæ angulus, ſed Aſiæ quoque minoris magna pars, itémque in Africa tota Cyrenaica, atque alij multi orbis terrarum tractus hoc nomine eſſent B afficiendi. Atque hoc cum omnibus ſit πρόδηλον & perſpicuum: video tamen doctis quibuſdam viris & de Geographia benè meritis eſſe ſubobſcurum. Sed ad Græciam noſtram redeamus. Hanc reliqui Geographi diuidunt in Achaiam & Peloponneſum: & Achaię quidem nomine intelligi volunt, πᾶσαν τὴν ἐκτὸς Πελοποννήσου Ἑλλάδα. Strabo vero nouam quandam viam maluit inſiſtere, ac varias in peninſulas partiri: qua de re quid ſentiamus ſuo loco aperiemus. Portò harum peninſularum omnium prima & ſimpliciſſima eſt Peloponneſus, quam ideo prius, iſto libro deſcribit. Ptolemæus C contra, Achaiam prius, deinde Peloponneſum exponit.

¶PAG. 229 ὃ πολὺ μ.) Fortaſſe legendum τῆς Ἑλλάδος ὃ πολὺ μέρος τῆς Μακεδονίας. Macedoniam enim deſcripſerat Geographus libro ſuperiore: quæ tamen ſi Gręcię pars cenſenda eſt, cur hic dicatur eius ὃ πολὺ μέρος, equidem non video: Ac malim legere, τὸ πολὺ μ. Verum nihil affirmo Fortaſſe etiam defendi lectio vulgaris poteſt, vt ſit ſenſus, deſcriptum eſſe de Græcia, quantum occupant Macedones: eſt D uicem ea pars Macedoniæ parua.

φυσικὸν τρόπον) Legendum eſſe τόπον, & vet. codices docent, & ex iis poſſumus intelligere, quæ de hac voce olim ad Laertij Chryſippum annotauimus. Nam apud

A apud Stoicos hæc paſſim occurrunt, ὁ φυσικὸς τόπος, ὁ μαθηματικὸς, ὁ λογικὸς: quæ etiam ſæpe apud Strabonem legas. Thucydides, ἐν τῷ πεντηκονταετίᾳ nō diſſimili modo vocem χωρίον vſurpat.

περιέβαλον) Melius ſcripti, περιέβαλόντο.

ἐπὶ τούτοις) Scripti habent, Ἰδιῶν μὲν ἐν: fortaſſe Ἡδη.

τῷ δ' εἰσωτάτω) Philoſophicum loquendi genus: Sic Laertius in Platone, Τῆς δὲ λέξεως τῆς Πλατωνικῆς δύο εἰσὶν ἐναντία τῷ χαρακτῆρι, hæc eſt partitio quam vocant ἀνώτατον B & ἐσχάτην.

τέτταρες) Docet quatuor illas dialectos Græciæ volgo notiſſimas, poſſe ad duas referri. Ionica enim inquit, ex Attica orta eſt. Dorica autem nō eſt alia quam antiqua & incorrupta Æolis. Pindarus ſanè quem Doricè ſcripſiſſe conſtat, Æolicè ſe ſcribere dicit, vt Ode prima Olym.

——ἐμὲ δὲ στεφανῶσαι
Κεῖνον ἱππίῳ νόμῳ
Αἰοληΐδι μολπᾷ, Χρή.

C συμπεπτῶσθαι) Lego μὴ συμπεπτῶσθαι Senſus eſt, veriſimile eſſe, Dorienſes terrā aſperam incolentes, & ad quos minus alij cōmearent, linguam ſuam & inſtituta non ſane eſſe corrupiſſe alterius cōmixtione, quod reliqui Æoles feciſſe videntur.

τὰ ἀλλότρια ἔθνη) Libri veteres, ἔθη, quod probo. In iiſdem legitur, ὥστε τὸ μὴ ἐμφερὲς: rectè.

ἐμφερεῖς ὄντες) ὡς Δωριεῖς, τοὺς Αἰολεῖς.

λεπτόγεων τε) Vetus lectio, λεπτόγεων καὶ τε. rectè: Sic enim Thucydides quem citat.

D ¶PAG. 330 φησὶν ὁ Θουκυδίδης) Thucydides ait agrum Atticum quia eſſet λεπτόγεως ſeditionibus minus fuiſſe obnoxium, ideóque ab iiſdem hominibus ſemper fuiſſe habitatum. τὴν γοῦν Ἀττικὴν διὰ τὸ λεπτόγεων ἀστασίαστον οὖσαν, &c.

ϛαν, ἀνθρώποις ἤχων εἰ αὐτοῖς ἀεί.

τὸν Αἰγιαλὸν κατεχόντων) Malè vertunt *littus*, quum debuiſſent Ægialum dicere. Sic enim olim vocata eſt quæ poſtea Achaia. vide infra.

Αμαλκῶ ἰδὼν) Scripti *ἀπλῶς*.

Ὀξύλῳ) Hiſtoria extat infra, hoc eodem libro, vbi de Elide.

τὴν Ακαρνανίαν) Ptolemæo Acarnania in Epiro eſt: Epirus autem omnis extra Græciam.

ἠγεμονικὸν) Notum illud è libro ſecundo, *ἡ θάλασσα γεωγραφεῖ τὰ πλεῖστα*.

πυλῶν) Sic habet Aldina editio, & ita legens prior interpres deceptus eſt, dum putaret vocem *ἐκτὸς* ad dictionem *πυλῶν* pertinere: quod ratione carere vidit Xylander. Verum quod putauit idem locum ſanari poſſe inſerta *ἀπὸ* præpoſitione, id verò ego non concoquo. Itaque locum ita reliqui vt erat in Aldina editione: cum præſertim nihil iuuarent libri ſcripti. Quid ſi legamus, *μέχρι πυλῶν καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ?*

χερρονήσους μεγάλας διὰ πολυκολπίαν) Malim, *διὰ πολυκολπίαν*. Noua autem eſt & plane moroſa hæc Græciæ deſcribendæ ratio: quam equidem probare admodum nequeo. Ego enim non video quid Strabonem mouerit vt peninſulas appellaret eas regiones quę mari non ſunt cinctæ. niſi quis fortaſſe putet omnem regionem quam duo alluant maria poſſe ita appellari: Sic dicemus Galliam eſſe penioſulam. quod nemo, opinor, probauerit. Si quis autem me vrget quid Strabonem impulerit vt hanc rationem iniret: Reſpondebo, Videri eum vbique retinere voluiſſe illud de quo paulò antè *ἡ θάλασσα γεωγραφεῖ τὰ πλεῖστα*. quod alia ratione non poterat vſurpare, quàm iſta.

¶PAG. 231. *καὶ μεθόριος*.) Libri ſcripti habent, *ἀπὸ τῆς ἰλάρχας, ὑποφαινούσης δέ*.

φύλλῳ πλατάνου) Plinius libro IIII. cap. IIII. *Peloponneſus, inter duo maria Aegaeum & Ionium, platani folio ſimilis, propter anguloſos receſſus*. Dionyſius Periegetes,

——Πέλοπος δ' ἐπὶ νῆσος ὁμοῦ τι
Εἰδομένη πλατάνοιο μυουρίζοντι πετήλῳ

χιλίων τετρακ.) Plinius hoc interuallum ita expreſſit, *Peloponaeſus in latitudine à promontorio Maleæ, ad oppidum Lechaeum Corinthiaci ſinus CLX. M. paſſ. patet*. quæ ſunt ſtad. CIↃ CCLXXX.

ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν) Strabonis ſententia eſt, iſthmum Peloponneſi, ei eſſe ad orientem. quod alij Geographi non ſentiunt: Ptolemæus quidem diſertè ait Peloponneſum terminari iſthmo *ἀπ' ἄρκτων*.

καὶ ὁ ἰσθμὸς) Vide Plinium lib. quarto, cap. quarto.

ὅτι πεντήκοντα σταδίων ἐστὶ) Falſum hoc. Nuſquam enim dictum eſt, iſthmum hunc eſſe ſtadiorum L. ſed XL. tantum. Nec ſunt procul repetenda Strabonis verba: Sic paulò antè de Peloponn. ſcriptum eſt, *ἰσθμῷ κλειομένη τετταράκοντα σταδίων*. Ergo hic quoque legendum *τετταράκοντα* non *πεντήκοντα*. hoc eſt μ. non ν. nec aliter prior interpres. Sic quoque libri veteres habent.

πέντε σταδίων) Plinius in deſcriptione Ætoliæ, *In ora promontorium Antirrhium, vbi oſtium Corinthiaci ſinus, minus mille paſſuum latitudine influentis, Aetoloſque dirimentis à Peloponneſo. Promontorium quod contra procedit, appellatur Rhion*. Thucydides libro ſecondo, vtrumque promontorium Rhium appellat. & inuicem diſtare ſcribit ſtadia ſeptem: quod cum Plinio conuenit non male.

ἀλιτενεῖς ἄκρα) hoc eſt, humilis & *ταπεινὰ* vt ſupra expoſuimus. Nam in hac voce errant ſemper interpretes.

Μολυκρεία) libro nono, prope Antirium dicit Geogr. eſſe Molycriam oppidum: Inde igitur *τὸ Ἀντίρριον* appellatum eſt *Μολυκρικὸν Ῥίον*.

Κρισαῖον κόλπον) Putant viri eruditi, ſinum Criſſæum & Corinthiacum idem eſſe: Sciendum tamen eſt Criſſæum ſinū differre à Corinthiaco, vt pars differt a toto: quod cum ex alijs Straboois locis, tum ex hoc facile eſt intelligere.

διακοσίων τετταράκοντα) Manuſſ. pro *τετταράκοντα* habēt *τριάκοντα*. quod & prior interpres agnoſcit: Idem etiā *τριακοσίων* babet non *διακοσίων*.

Αλκυονίς καλεῖται) Ita ſæpe appellat libro ſequenti.

¶PAG. 232. *διέχουσι ἀπὸ τῆς*) quidam habent *ἀνέχουσι*. In alijs ſic legitur, *ἀπέχουσι τοῦ ἰσθμοῦ ἐπὶ τὸν Αἰγ. ξω . . . . . ἐπὶ τοῖς. . . . .* Malo *διέχουσι*, & fortaſſe *ἐπὶ τοῖς χιλίοις*. Nam infra dicitur promontorium Araxus ab iſthmo ſtad. mille abeſſe.

τῆς αὐτῆς ὁρμώμενοι, τῆς μέχρι τοῦ μ.) Lege *καὶ τῆς αὐτῆς ὁρμώμενοι τῆς μέχρι* Sic etiam in veteribus libris ſcriptum eſt.

ἔχουσιν) Scripti melius *ἀντέχουσιν*.

τὸ δὲ παλ.) Scripti, *τοῦτο δὲ τὸ καὶ παλαιόν*.

καὶ Ὅμηρος) Idem poeta, in Bœotia id videtur docere, copias Elidis, & copias Neſtoris ſeorſim referens.

καὶ ὁ Πύλος) Scripti melius, *ὁ Πύλος*. Pylum autem ſæpe poeta appellat *ἠμαθόεντα*. In hymno tamen Mercurij paullo aliter.

Τὰς δ' ἄμφω ἐκλίδοντο Διὸς ἀγλαὰ τέκνα
Ἐς Πύλον ἠμαθόεντα ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἷξεν.

quo ex loco videri poſſit Pylus ſic appellari aliam ob rationē quam eam quæ à Strabone affertur: & ſanè cū *ἀντιλέγει* oſtendit, non omnes ita ſentire. quod etiam Heſychius docet *ἠμαθόεντα*, & ipſe paullò poſt de Triphyliaco Pylo agens.

κοίλη Ἦλις) Alij Elidem biſariam diuidunt, In *κοίλην* & *ὀρεινήν*.

μετὰ τὰ Περσικὰ) Factum id teſte Diodoro, anno ſecūdo Olympiadis LXXVII. *ἐπὶ τούτων*, inquit, *Ἠλεῖοι μὲν πλείους καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντες εἰς μίαν συνῳκίσθησαν τὴν ὀνομαζομένην Ἦλιν*.

πέντε δήμων) Xenophonē quatuor pagis ait *ᾠκίσθη*. libro quinto, *ἐκ δὲ τούτου καθῃρέθη μὲν τὸ τεῖχος. διῳκίσθη δὲ ἡ Μαντίνεια τετραχῇ καθάπερ τὸ ἀρχαῖον ᾤκουν*. Sed Diodorus quinque ait lib. XV.

ῥεῖ δὲ διὰ τῆς πόλ.) In libris antiquis eſt lacuna ante hæc verba.

ἀπὸ τῆς τριφυλίας) Polybius Triphaliam appellans, à Triphalo quodam nomen habere ſcribit. locus eſt lib. IIII. Vide apud Stephanum plura ſuper hoc. Et de toto iſto loco pluribus infra hoc eodem libro agetur.

καὶ συγγνώμην ἔχειν) Sic paulo poſt, vbi ſimiliter excuſat ſe quod tam diligenter antiquum Græciæ ſtatum cum præſenti comparet, *ἡμεῖς*, inquit, *λέγομεν ὡς ἔχει νῦν ἕκαστα, εἰ μὴ τι ἂν ἐκ παλαιῶν ἡμῖν φαίνηται προσδεόμενα τοῦ λόγου*.

προσκοποῦμεν) Legendum *προσσκοποῦμεν*. niſi malis ſimpliciter *σκοποῦμεν*, aut *προσεπισκοποῦμεν*.

τῆς Ἠλείας) Ptolemæo Araxus terminat Achaiam. deinde ſequitur Elea regio: in qua primo loco ponitur ab eo, *Κυλλήνη τὸ ἐπίνειον*. Vide Pauſaniam, Eliac. lib. II. in fine.

¶PAG. 233. *τὸν Κολώτην*. Nomen eſt antiqui ſtatuarij: cuius & alia opera memorabantur, vt Bacchi: quod Euſtathius hunc locum citans innuit, *ἰστέον*, inquit, *ὅτι οὐχ ὁ Διόνυσος Κωλώτης κατὰ τὴν ἀσυντάκτως ἐκδοθεῖσαν, ἀλλὰ τεχνίτης ἀγάλματος Διονύσου ὁ Κολώτης*. Colotem pictorē Phidiæ diſcipulum memorat Plinius lib. XXXV. cap. XIII.

ὁ Χελωνάτας) Abeſt à Cyllene duo millia paſſ. autore Plinio. *Χελωνίτης* Ptolemæo appellatur. quod ait eſſe *σημεῖον δυσμικώτατον*, è Sophiani tabula facile intelliges: Nam in Ptolemaicis aliter.

τῆς τε Κυλλήνης) Lectio veterum codicum longe alia eſt: habent enim, *τῆς τε κοίλης Ἤλιδος, καὶ*.

ὁ Ἐλισσὼν) Eſt & apud Pauſaniam fluuius Heliſſon: ſed qui hic eſſe non videatur. Is enim Megalopolio Arcadiæ vrbem ſecans Alpheum ingreditur. Eſt & alius qui oſtia habet prope Sicyonē & Pelienen cuius in Corinthiacis Pauſan. meminit.

ἐπὶ θαλασσίοις) Legendum fortaſſe, *τῇ ἐπὶ θαλάσσῃ ἵδρυ*.

ἀπ' Ἀλφειοῦ) Diſſentit Apollodorus qui Ephyram Theſproticam vult fuiſſe quam Hercules expugnarit. Eum vide libro ſecundo. De eadem intelligit poetæ verba Euſtathius, qui tamen Strabonem ſequi videtur.

φερὸς ἐκαλέσατο) Hoc Euſtathius neſcio quem ſecutus negat: qui tot ſere Sellcentes fluuios eſſe ſcribit quot dicantur eſſe Ephyræ. περὶ πασας δὲ τὰς γοῦν πόλεις Ἐφύρας ἰσοπλήθεις Σελλήεις ῥεῖν ποταμούς συναυξάνει καὶ ὁ ἀνήρ, καὶ αὐτός, ὅτι ταῖς Ἐφύραις ἀμφιβάλλεται. Idem Euſtathius annotat Ephyras à Strabone nouem enumerari.

¶ PAG. 234. ἡ μιᾶς οὔσης) Oechaliam fatebatur Apollodorus eſſe multiplicem: ſed ex omnibus vnam quæ Euryti vrbs appellaretur. Oechalias autem quinque eſſe è Strabone ſic annotat Euſtathius. ἐν ἱστορίαις δὲ φησιν ὁ αὐτός, ὅτι Οἰχαλία κώμη τῆς Ἐρετρικῆς ὁμώνυμος ... καὶ τῇ περὶ Τρικκην, καὶ τῇ Ἀρκαδικῇ, καὶ τῇ ἐν Αἰτωλίᾳ ... πέντε ἀναφαίνονται Οἰχαλίαι. Locus Strabonis eſt lib. x. vbi de Oechalia Euboica.

ἐν τῇ Ἀνδανίᾳ) Sic rectè Xylander emendauit. Mirum verò in omnibus locis vbi hæc vox occurrit ſemper in veteribus libris legi Ἀρδανίας.

ὥς τ' ἡ μία) Itaque non vna tantùm Oechalia fuit quæ vrbs Euryti appellaretur. Hoc colligit Strabo.

οἱ δ' ἄρα Βουπ.) Appoſuimus totum poetæ locum: ſecuti veteres libros vbi erat totus perſcriptus. Ignauus librarius initio appoſito vt labori parceret ſcripſerat illa καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ.

τὸ μὲν γε) Scribe τῷ μὲν γε. Vult docere, poetam non tribuere Elidis nomen toti illi regioni quam bifariam diuiſit, in Buprafium & Elidem: Vtriuſque enim partis incolas, vocat ille quidem Epios communi nomine, non autem Eleos. vnde colligit Geographus videri Epiorum nomen latius patere quàm Eleorum.

ὡς αὖ κοινῷ) Veteres libri, ὡς αὖ κοινὸν ὄντων.

¶ PAG. 235 παρέχεται) Figuram hanc dicendi ſæpius notat Strabo: vt de ea nihil ſit nobis dicendum: eſt & Latinis poetis in vſu.

Ἐπειοὺς τοὺς Β.) Negat appellari Buprafienſes à poeta Epios: Atqui contrarium paulò antè docebat vbi locum protulit è rhapſodia ψ. qui hanc lectionem falſi arguit. Lego, Ἠλείους, quod ex ſuperioribus facile eſt intelligere.

καὶ μὲν Ὑρμίνη) Hyrmiues meminit etiam Pauſanias Ἠλειακ. primo.

Ὄρμινα) Sic legit etiam Euſtathius: Stephanus tamen, ſcribit τὰς Ὀρμίνας.

Μυρσίνην) Hoc etiam Stephanus annotat.

Π... δ' Ω Vide Stephanum & Pauſaniam.

Λαμπεῖς) Legerem Λαμπείας. Stephanus enim Λαμπεία, ὄρος Ἀρκαδίας. ſed Stephanum potius arbitror corrigendum, legendumque apud eum, Λαμπεια, & Λαμπέας. quod ex Pauſania certo conſtat.

τὸ δ' Ἀλείσιον) Stephanus vt Euſtathius quoque annotauit, ſcribit per ε, Ἀλέσιον. Aleſium montem commemorat Pauſanias in Arcadicis ἀπὸ τῆς ἄλης τῆς Ῥέας dictum. verùm id nihil huc pertinet.

¶ PAG. 236 Καυκωνίδος ἀπὸ τινων) Antimachus Dymen appellauit Cauconidem. vide ſub huius libri finem.

καὶ Καυκῶν ἐπωνύμως) Atqui mox τὸν Καύκωνα ἐπιστατικῶς dicit. Deinde cur dicit καὶ Κα... non enim voluit eſſe τὴν καὶ otioſam. Putabam legendum καὶ Καύκων καὶ Καυκωνίς, vel Καυκῶνος. Sed Euſtathius duobus locis editā lectionem confirmat.

τελεσθῆναι) Stephano videtur τελεσθῖς dici.

Νεμυδίας) Sic dicta vt ſi quis latinè dicat, Nemorenſem Dianam. Dianam autem in nemoribus plerunque coli ſolitam ſatis conſtat. Sic Ioui ſacra ſunt omnium montium cacumina: omnia prata Iunoni, inquit ſcholiaſtes Euripidis.

καὶ Πεῖρον) Quod putat Xylander deeſſe ante hæc verba, καλεῖσθαι δὲ aſſentirer ei, ſi vllius auctoris teſtimonio hanc ſententiam niti viderem. Nunc ἐπέχω. Pirum autem fluuium, ait Pauſanias abeſſe Dyma ſtadia xl. idem Pauſanias πρὸς τῷ Πείρῳ fuiſſe ait Olenum vrbem, quam Heſiodus in ſequenti carmine Oleniam petram vocat. Strabo infra Pirum videtur appellare Melanem.

ἐφείλκεται)

A ἐφείλκεται) Præfero alteram lectionem ἐφέλκεται.

ἄκρα φειά) Promontorij huius mentionem pauci è veteribus fecère vrbis meminere, præter Homerum, Thucydides, & Steph.

ἄλλη ἄκρα) Hoc promontorium, nuſquam à Strabone ſuo nomine apellatur: Ptolemæo autē dicitur, Ichthys. itémque Plinio, & Melæ.

Ἀσέα κώμη) Sic rectè: non Ἀσία, vt libro v. Pauſanias

B Arcadicis, Σταδίους δὲ ὅσον πέντε ἀπὸ Ἀσέας τοῦ Ἀλφειοῦ μὲν ὀλίγον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, τοῦ δὲ Εὐρώτα παρ' αὐτὴν ἐστι πηγὴ τὸ ὕδωρ. Mox τοῦ δὲ Εὐρώτα τὸ ὕδωρ ἀνακεράννυται τῷ ποταμῷ τῷ Ἀλφειῷ, καὶ ὅσον ἐπὶ εἴκοσι σταδίους κατὰ ταὐτὸ ῥεῦμα ... δὲ ἐς χάσμα ὁ μὲν αὐτῶν ἄνεισιν αὖθις ἐν τῇ γῇ τῇ Λακεδαιμονίων ὁ Εὐρώτας, ὁ δὲ Ἀλφειὸς ... πηγαῖς τῆς Μεγαλοπολίτιδος. Idē quod Strabo tradit Pauſanias: niſi quod Alpheum ait è terra emergentem, in Megalopolitide emergere: Nam aliter Strabo videtur ſentire. Ptolemæus verò quem pleríque ſequuntur, magno interuallo vult diſtare inter ſe horum duorum fluminum fontes. Dionyſius pe-

C riegetes, Straboni & Pauſaniæ aſſentitur,

> ὧδ' ἱερὸς Τευθρωνος ποταμῶν Ἀλφειὸς ὁδεύει
> χιζομένῳ ... Μιτροῖο Εὐρώτα
> ... ἀναβλύζουσι ῥέεθρα,
> καὶ ὁ μὲν Ἠλείων, ὁ δ' Ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει.

Notandum hoc quoque: quod dixit Pauſanias, de fontibus Alphei ad Aſeam, id quomodo ſit intelligendū alio loco eiuſdem libri ipſe docet. Neque enim veros eſſe vult illos Alphei fontes.

κατὰ τὴν αἰχμὴν τῆς Βλεμινάτιδος) Lego Βελμινάτιδος, hoc

D eſt, Βελβινάτιδος. Nam Belbina vocabatur hic locus. Stephanus Βέλβινα, πόλις Λακωνική. Liuius lib. xxxviii. *Et ager Belbinatis quem iniuria tyranni Lacedæmoniorum poſſederant, reſtitutus e dem ciuitati ex decreto vetere Achæorum, quod factum erat Philippo Amyntæ filio regnante.* Apud Pauſan. verò ſcriptum Βελεμινα in Arcadicis & Laconicis. Ptolemæus Blemminam vocat.

καὶ Ἀκτιαίων) Sic etiam infra legitur, & in omnibus codicibus. Alij Aerias vocant.

¶ PAG. 237. Ἀλφειωνίας Ἀρτέμιδος ἢ Ἀλφειούσης) Reperio

E & Ἀλφειώσας ſcriptum quodam loco apud Athenæum.

Νυμφαίων ἐν ἄλσεσιν αἰθέων) Vox αἰθέων corrupta eſt. Quod autem reſtituit Xylander αἰνθισμάτων, ferri nequit. Fortaſſe, ἀνατεθέντων. Nam id verbum etiam ita vſurpari ſciunt literarum Græcarum periti.

ἐκεχειρίαν) Significat hæc vox ceſſationē ab opere, hoc eſt, feſtum diem. Sic Polybius ἐκεχειρίαν τῶν Ὀλυμπίων dicit.

Σάμικον) An ſcribendum Σάμιον? Sic enim omnium ἱερῶν nomina apud Græcos terminabantur: autor Her-

F dorus, Κλεοιν. cuius ταοι ſeu ... certum eſt exceptionem admittere.

ὡς αὐτὸς ἐκ τῆς ἐπῶν) Hìc ſuam ſententiam aperit, de quæſtione quæ Grammaticos olim miris modis torſit, de qua quid Pauſanias & Poetæ interpres ſenſerint in promptu eſt omnibus. Diodorus Meſſeniacum Pylum non obſcurè indicat patriam Neſtoris fuiſſe. Νηλεύς, inquit ... τὴν ... εἰς Μεσσήνην, πόλιν ἔκτισε Πύλον.

τὴν Σκιλλοῦντα) Σκιλλοῦς, ait Stephanus, πόλις Τριφυλιακή.

G ἐν μυθῶν, Ouidius Metamorph. lib. x. fabulam leuiter perſtringit,

> —— *An tibi quondam*
> *Fœmineos artus in olentes vertere mentas*
> *Perſephone licuit?*

Meminit & Polybius libro ſexto.

ἡδύοσμον) Plinius lib. xxix. cap. vii. *Mentæ nomen ſuauitas odoris apud Græcos mutauit, cum alioqui mintha vocaretur, vnde veteres noſtri nomen declinauerunt.* Vide Dioſcor. cap. ...

Στυξὸς δὲ) Grammatici obſeruant Στυγὸς propriè dici, ... non ... quod hoc loco valdè eſt obſeruandum.

Τυπαία) Stephanus. Τυπαία, πόλις Τριφυλίας ὡς Πολύβιος τετάρτῳ.

τυπάρτῳ Locus Polybij quē citat Steph. hodie admodū corruptè legitur: Nam pro Τυπανα, ſcribitur Τυάνα.

Κτύπανα) Stephanus docet nos legendum eſſ Τυπανέα. ſic enim ſcribit Τυπανέαι, πόλις Τριφυλίας. Apud Polybium ſcribitur hodie Τυμπαναία. Apud Ptolem Τυμπάνεια.

τὸ Λέπρειον) Sic apud Ptol. neutro genere: apud Pauſ. verò ὁ Λέπρεος. Vide Suidam.

Ἀρήνη) Lego Σαμικῷ.

ἑκατὸν σταδίους ἑκατέρων διέχον) Ex libris ſcriptis hæc ſuppleuimus. Lege autem ἑκατέρων. Vetus interpres agnoſcit, & vertit, *Stadiis centum vtrinque diſtans.*

¶Pag.238. τὸ δ' ἀπέχειν) Deſunt ante hæc verba, pauca quædam. Nec tamen obſcurum eſt quid ſibi voluerit. Deſunt etiam quædam ante illa, χώρας δ'.

οἱ Τηγεᾶται) Sic legit Euſtathius.

Κυπαρισσιῆς) quorum vrbs Κυπαρισσία videtur appellata. Sic enim Stephanus, Κυπαρισσία, πόλις τῆς Τριφυλίας ἥτις ἕτερα ἐκαλεῖτο. τὸ ἐθνικὸν Κυπαρισσιεύς.

Μάκιστον) Vide Steph.

Καυκωνιᾶται) Libro XII. vbi ex profeſſo de his agit, Cauconas vocat: ſed ita hic Euſtathius quoque legit.

φασὶ δ' ἐν) Pauſanias quoque hoc teſtatur Ηλιακ. pri.

ἀπ' αὐτῶν) Hæc verba omiſit Xylander: Eſt autem ſententia huius loci Pylum Triphyliacum cum adiacente tractu & περὶ τόπον & περὶ ἴσω, à Neſtore fuiſſe poſſeſſum, & ei paruiſſe: habitaſſe autem in hoc tractu Cauconas: per quorum agrum neceſſe fuerit tranſire ei qui Pylo Spartam ire velit. Pro τὴ malim αὐτῷ.

κατὰ τὸ Σωτάδου) Sequor veterem interpretem, & hæc verba prorſus cenſeo inducenda. cur enim Sotadem autorem laudaret, cum ex Homero iſta referantur? Viderit tamen acutus lector, an ita hæc verba poſſint accipi, vt intelligamus Sotadem prius hāc tractaſſe quæſtionem.

ἀπεμφαῖνον) Straboni τὸ ἀπεμφαῖνον eſt, quod abſurditatis ſpeciem habet: Sic libro X. ἔχει μὲν οὖν ἀπεμφάσεις τοιαύτας ἡ φράσις.

¶Pag.239. τῆς χωρογραφίας) Etiam hic chorographiam accipit αὐτὶ γεωγραφίας & χωρογραφίας, contra Ptolemæi ſententiam vt diximus lib. pri.

Παρωρεᾶται) Lego Παρωρεᾶται. Paroreatas enim in iſto tractu reperio, nullos Paronatas. Herodotus, Melpomene. οἱ γὰρ πλεῦνες αὐτῶν ἐξέλασαν ἐς τοὺς Παρωρεάτας καὶ Καύκωνας. Pauſanias & Stephanus hanc vrbem Arcadiæ aſcribunt. quod in multis aliis obſeruabis.

Νυμφῶν Ανιγριάδων) Pauſanias, Ηλιακ. primo ἔστι δὲ ἐν τῷ Σαμικῷ σπήλαιον οὐ πόρρω τοῦ ποταμοῦ, καλούμενον Ανιγρίδων Νυμφῶν. Deinde ſubiicit, de eius vi mirabili ſanandi omnes qui ingrediantur habentes ἀλφὸν, ἢ λεύκην, ſeu vitiliginem.

Δαρδάνου γὰρ.) Atqui Dardanum in Samothracia natum volunt alij, vnde Samothrace ipſa dicta eſt Dardania.

τὸ ἄλσος) Fœliciſſimè hunc locum emendauit Xylander: ei igitur aſſentior, ac lego, τὸ ἄλσος, τό, τε Διονύσιον, καὶ τὸ Ἀφροδίσιον.

οὐκ ἐπιμελῶς τὸ ὕψος) iterum hoc docet libro X.

ὁ ἀρχαῖος γὰρ) Aliter alij veteres Critici iudicauere. Nā ex Piſandro refert interpres Apollonij, Arnen cuius poeta meminit, eam eſſe quæ poſtea appellata eſt Etana, non procul Pylo Neſtoris patria: quod tamen Straboni non placet: Rectè meo iudicio. Stephanus duas fuiſſe iſto nomine ſcribit: alteram in Meſſenia, alteram in Triphylia.

πυρώδης) Scribe πηρώδης. Nam πηλὸς eſt τόπος χθαμαλὸς, & ἰλύς.

βαθεῖαν ὄχθην) Obſcurus locus mihi quidem, opinor & aliis: Nam quid eſt præbere ripam altam, viginti ſtadia? Deinde quid hoc ad ea quæ ſequuntur? An ideo piſces erunt ἄβρωτοι. Profectò quoquo te vertas, vix eſt vt commodam huic loco interpretationem adhibere poſſis. Ego verò puto legendum βαρεῖαν ὀσμὴν περιέχει: quæ niſi vehementiſſimè fallor vera lectio eſt. Ait igitur Strabo, Anigrum fluuium latius fundentem ſe, & ſtagnantem, cœnoſum eſſe, & grauem emittere odorem, qui etiam à XX. ſtadiis percipi queat, vnde fit vt piſces qui ibi naſcuntur ſint ἄβρωτοι. Iudicent viri eruditi quanto præſtet hæc ſententia, ei quæ è vulgati lectione elicitur. Confirmantur autem hæc Pauſaniæ verbis, de eodem Anigro. παρέχεται δὲ ὀσμὴν ἀπὸ τῶν πηγῶν ὕδωρ οὐχ ἡδεῖαν, ἀλλὰ καὶ δυσοσμίαν δεινῶς. πρὶν δὲ ἐς θάλασσαν τὸν Ἄνιγρον καλούμενον ... ἰχθῦς· μετὰ δὲ τοῦτον ἐσβαλόντα τοὺς ἰχθῦς οὐκ ... τῷ ὕδατι αὐτοῦ κατιόντα ἐς τὸν Ἄνιγρον, ... ἐν ἐδωδίμοις ἔχειν ἀβρώτους. Cauſas fœtoris eaſdem habes apud Pauſaniam.

Μινύειος) Hic profectò nimis eſt Stoicus Strabo, dum vult ἀπὸ τοῦ μινύειν Μινύειον eſſe appellatum. Quid enim ματαιολογεῖν eſt, ſi hoc non eſt?

εἴτ' ἀπὸ τῶν) Aliam affert nominis rationem vt dictus ſit fluuius Minyeius, à Minyis. Deinde quomodo id fieri potuerit, duobus modis explicat, vel enim ſic eſt nominatus ab iis Minyis, qui Chloridem Nelei vxorem ſunt comitati. vel ab iis qui è Lēno cum pulſi fuiſſent, Lacedæmonem venere, vnde mox coacti fugere, Triphyliæ agrum occuparunt, vbi hic amnis. Prior hiſtoria eſt apud Pauſaniam in Bœoticis: poſterior eleganter deſcribitur ab Herodoto Melpomene. Strabo videtur duas hiſtorias confuſè ſatis narrare.

Ὑπανεία) An eſt alia ab Hypana Triphyliaca, iam antè nominata? An hic quoque ſic eſt ſcribendum?

ὁ Ἰαρδάνης) Aliis Ἰάρδανος.

ἔστι δὲ καὶ Ῥαδίνα) Torſit me diu hic locus. Nam neque Rhadinā vrbē vſquā reperio: neq; video quomodo hymnus quē profitetur ipſe poeta eſſe Σαμιων περὶ παίδων dici queat in Rhadinā vrbē cōfectus. Adde q̄ hymnus ille Steſichori, vt ex ſequētibus liquet, nihil aliud fuit quā epithalamiū Rhadinæ, Corinthi tyrāno nubentis. Hæc cū ita ſint, exiſtimo legēdū eſſe ἐνδόνδε ὕμνος καὶ Ῥαδινὴ ἐστιν ἣν Στησίχορος ἐνδόθι, hoc eſt, Samo: ideo ait Steſich. Σαμίων περὶ παίδων. Sic erūt omnia planiſſima, quæ nunc Oedipo opus habent.

¶Pag.240. ζέφυρος) Memineris qui hæc legis, eiua quod ſupra poſuit Strabo: Peloponneſi iſthmū eſſe ad orientem.

ὁ Ἀκίδων) An eſt Acydas Pauſaniæ? Sed ait Pauſ. eum Anigrum ingredi.

ἀντὶ τοῦ Φειᾶς Χάας τὴν τεῖχος) Quæ ſuſtulimus, aberāt à pleriſque ſcriptis rectè. Duo autē ſunt quę vult corrigi Strabo in ſuperioribus Homeri verſibus: Primū, vt pro Κελάδοντι, quod vulgo putatur eſſe fluuij nomē, ſcribatur κελάδοντι, vt Iardani intelligatur eſſe epithetū: quod Euſtathio non placet, qui diſertè ſcribit ποταμοῦ ὄνομα, deinde affert rationem cur ſic ſentiat, quia, inquit, non poſſunt duo ſubſtantiua nomina, ſine aliquo adiectiuo eſſe poſita. At vetus ſcholiaſtes locum poetæ vt placet Straboni interpretatur: notat enim, διὰ τὸ ἦχον τοῦ ῥεύματος ſic eſſe Iardanum appellatum. Deinde Χάας legi vult Geographus, non Φειᾶς.

Κυπαρισσία) Opinor eſſe Cypariſſæam Stephani, de qua iam diximus: aut Cypariſſeenta, quam eſſe ait vrbem Meſſeniæ. Nam & Pyrgos ait idem eſſe Meſſeniæ.

Νεδα μὲν οὖν) Pauſanias, Meſſeniels, αἱ δὲ τῆς πηγαὶ τῆς Νέδας ἐν ὄρει τῷ Λυκαίῳ· προελθὼν δὲ ὁ ποταμὸς διὰ τῆς Ἀρκάδων, καὶ ἐπιστρέψας αὖθις ἐς τὴν Μεσσηνίαν ὁρίζει τὰ ἐπὶ θαλάσσῃ Μεσσηνίοις καὶ Ἠλείοις τὴν γῆν. Idem Pauſan. fabulam de Iouis educatione à Neda vnde fluuio nomen fuerit impoſitum, refert. Vide Callimachum hymno Iouis.

Κυπαρισσέων) Videtur eos intelligere, qui Κυπαρισσήεντα quam ipſe Meſſeniæ aſcribit, habitabant: Stephanus verò huius τὸ ἐθνικὸν vult eſſe, Κυπαρισσηέντιος.

λέγονται) Piſandri hæc fuit ſentētia vt ſupra diximus.

τὴν νῦν καλ.) Legendum, τὴν νῦν καλουμένην Πύλον: vel Πύλον potius. Nam Pylam neſcio an ſit à quoquam veterum nominata. Pylum autem etiam fœminino genere dici notum eſt vel pueris.

¶Pag.241.

A ¶Pag.241.Επιτάλιον)Epitalium, ait Stephanus, vrbs eſt Triphyliæ. Huius meminit ſæpe Polybius libro quarto. Miror autem quo loco Triphyliæ vrbes recenſet idem Polybius, hanc eſſe omiſſam: quod puto librariorum negligentiæ eſſe aſſcribendum.

πέτρην ὄπιδ.)Euſtathius legiſſe videtur, πέτρην αἰπύ. Idem ex Stephano annotat ſi ſit Αἶπυ nomen vrbis, ſcribendum eſſe, Αἶπυ, vt differat ab epitheto αἰπύ. Lectionem autem Euſtathij ex veteribus libris reſtituimus.

B Μαργάλας)Videtur ſcribendum, Μαργαλαι. Stephanus enim ita ſcribit, Μαργαλαι, πόλις Ηλιδος, ὡς Ηρῶα. Sed librarius imperitus de accentu & ἰῶτα, fecit λ.

ἐρυμα)Sententiá huius loci interpretes nó videre: Quæritur cú dicit Homerus ἐϋκτιτον αἰπύ, vtrú ſit propriú vrbis nomé. Alij inquit, putarút eſſe Margalas qui locus nó eſt natura munitus: alij aliú oſtendút in Maciſtia locú natura munitú, & eú intelligi volunt. Qui igitur inquit Strabo, húc locú putat intelligi qué natura munitum eſſe diximus, illi volunt apud poetam, Αἶπυ C eſſe proprium nomen loci, qui ita appellatus ſit, ἀπὸ τοῦ ſυμβεβηκότος φυσικῶς. At qui Margalas volunt intelligi, quem locum diximus minus eſſe φυσικῶς ἐρυμνὸν, ij ait Strabo, contrarium de Homeri loco ſentire videntur. priorum ſententiam confirmat Statius libro quarto.

——*& ſummis ingeſtum montibus Aepy.*

ὑπὲρ τῆς Νέδας)Maciſtia Triphyliæ pars eſt, hæc autem pars Eleæ: cuius fines ſunt quando latius porrigerentur: poſtea quicquid erat trans Nedam Meſſenię eſt adſcriptum.

D τῆς Μακιστίας)Sequitur Apollodorum. Nam alij Meſſeniæ attribuunt: vide Stephan. De Hypſunte, vide Pauſaniam.

Λατοῦς ἱερὸν)Quia, ait Euſtathius hæc referens, Latona ἐκεῖ ἀποσμηχθεῖσα τὴν Αμφιγένειαν. Idem annotat dici & neutro genere, Αμφιγένειον. Apud Stephanum autem, vnde hæc ſumpta ſunt, hodie inepté legitur. Μεσσαλα... ἐκεῖ, ἡ Αμφιγένειαν εἰρῆσθαι: cú ſit legendum Αμφιγένειον.

ἔστι δὲ καὶ)Fecit τὸ καὶ vt putaret Xylander eſſe ἄλλην ἀρχὴν & Preleaſimum aliud eſſe à Pteleo: in quo falli E eum docet Euſtath. & rectius prior interpres.

οἱ δὲ περὶ τὸ Αλ.) Lego, οἱ δὲ τὸ περὶ τὸ Αλωῖεον ἄλσος. Alij inquit dicunt eſſe χώραν, alij πόλιν, alij veré ἄλσος.

ἐρείπια δὲ ναοῦ Dorij ſua ætate ſupereſſe τὰ ἐρείπια ait Pauſanias Meſſen. huius meminit Plinius.

ἕλεος)Aliam hoc nomine habet Stephanus quam in Achaia collocat.

Αὐλῶνες) Aulones vocantur conualles intra montes F porrectæ. Sic Aulon Tarentinus, de quo libro VI. Aulon autem Meſſeniæ fuit vt Pauſanias docet, non procul Neda flumine.

¶Pag.242.ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ)ὁδὸν ſcilicet, quæ vox, vel deeſt, vel ſupplenda eſt. Præterea notabis ἀττικισμὸν, ὡς ἐκ νοὸς pro νοός.

ἀπεστρέψαντο)Verba poetæ, de Piſiſtrato loquentis,

Στρέψαντες ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν, καὶ θῖνα θαλάσσης.

Βαλτ.)Hoc carmen vt Xylander obſeruauit, in toto illo libro non reperitur hodie: nec ab Euſtathio videtur agnoſci: Nullam enim eius mentionem facit: quod G tamen factum oportuit.

Σάμου τε)Samus hæc, vrbs erat Cephalleniæ, vide. libro X. vbi & de Thois inſulis.

κατὰ νόσον) Poteſt & νοσος legi, & quod malim νότον, aut νόστον.

Εἰς γοῦν) Poſtquam Telemachi nauigationem expoſuit, probat nunc, Pylum Neſtoreum non poſſe eſſe τὴν Ηλειακὴν: mox autem docebit, non eſſe τὴν Μεσσηνιακήν.

λέγεται) Rectè libri prioris interpretis, λέγονται, ſic omnino legendum. Sic etiá habet codex Stephanicus.

καὶ Φεαὶ) Supra quoque Φεὰν ſiue Φειὰν dixit eſſe paruulum fluuium. Sed cur hic eius meminit? Neq; enim in hac Telemachi nauigatione nominatur. Sed Pheræ, quare prior interpres legit hic quoque Φερὰς.

A ἀποδύσαντες Ηρακλ.) Narrat hanc hiſtoriam Apollodotus libro ſecundo, poteſtque etiam ex eius narratione colligi quod tam multis docere conatur Strabo, Pylum Neſtoris non eſſe τὴν Ηλειακὴν. Scribit enim Apollodorus, Herculem primum Elidem, deinde Pylum, poſtremo Lacedæmonem veniſſe.

ἱππόδιον)Legendum ἄφοδον. Nam ἔφοδος & ἄφοδος opponuntur. Homeri verba quæ παρεξέζει ſunt hæc,

Καὶ τότε μὲν ἀλαπάξαντα Πύλον Νηλήιον εἶναι

B Επιχεύει προτὶ ἄστυ.

¶Pag.243.ἐπὶ τῆς Λευκασίας δεξιὰν) Legendum ἐξιὼν, vt & ſcripti habent.

Μίδωνος) Scribe Νέδωνος, vt paulló poſt in Meſſenicis.

Αὐτὸς δ.)Redit nunc ad penſum ſuum Geographus.

¶Pag.244.ἔστι δ᾽ ἐν τῇ Πισάτιδι)Vide Pauſaniam Eliacorum libro ſecundo.

στεφανίτην τε καὶ ἱερὸν)Vocatur ἀγὼν στεφανίτης, cuius præmiú eſt ſola laus quá victor cóſequitur: ἱερὸν aút vocát inquit Dio, τὸν τὰ ἀναθήματα ἔχοντα quod huic locu nó cóuenit.

C ἀνάθημα Κυψ.) Imo Χαρμίδου vt teſtatur inſcriptio ſimulachri apud Pauſaniam.

Φειδίας Χαρμίδου υἱὸς Αθηναῖός μ᾽ ἐποίησε.

Sic etiam in Epitome.

ἀστοχῆσαι)Xylander putat legendum eſſe ἀνεστοχῆσαι: nimis profectó, ἀστόχως. Equidem ſi in omnibus libris ſic reperiſſem, tamen non dubitaſſem affirmare legendum eſſe, vt nunc omnes libri habent. Ait igitur Strabo poſſe in eo reprehendi ſtatuarium, quod Iouis ſimula D chrum ſedens tam altum fecerit, vt videatur ei perpetuo ſedendi neceſſitas impoſita: Nam ſi ſurgat, tectum templi ſecum auferat. Quare negat ſeruatam eſſe τὴν συμμετρίαν. Sané Vitruu. teſtis eſt, templum Iouis Olympij quod erat Athenis (ná & ibi fuit) hypæthrum fuiſſe, & ſine tecto.

Πάναινος)Prius fuerat ſcriptum, Πάνταινος: poſtea fecit praua pronunciatio, vt Πάνδαινος ſcriberetur. pro Πάναινος vt habet Pauſanias, qui hunc Phidiæ fratrem vocat: vt & Plinius bis, cap. VIII. libro XXXV. Idem E tamen Plinius ſiue hunc ipſum ſiue alium, Phidiæ filium nominat, (niſi fallunt nos Pliniani codices) libro XXXVI. cap. XXIII.

ὁ μὲν εἰδὼς ἢ μόνος ἰδὼν) Conqueritur hoc nomine Herodotus de Heſiodo & Homero. quos ait omnium primos εἴδεα θεῶν σημῆναι, eorúmque ἐπωνυμίας, τιμὰς & τέχνας tradidiſſe hominibus. libri veteres pro ἰδὼν habent εἰδὼς. Sed Euſtathius habet ἰδὼν.

καὶ πρὸς Ηλεῖοι Eleorum nomen ambiguum eſt: Nam modo latius, modó anguſtius patet. Eleos hic intellige, F eos qui vrbem Elin incolebant, & quorum regionem primam é tribus Eleæ partibus deſcripſit, ac κοίλην Ηλιν vocauit.

Αἰτωλοὶ γὰρ)Vide & Pauſaniam initio libri prioris rerum Eliacarum.

τὰς Ολυμπιάδας)quas Iphitus inſtituit, vt notum eſt.

¶Pag.245.ὑπὸ τῶν Ιδαίων Δακτ.)Pauſanias Ηλιακ. α. vbi fuſius fabula tota narratur, Ηρακλῆ ὄντα πρεσβύτατον τῶν Ιδαίων δακτύλων, τὸν τε ἀγῶνα διαθεῖναι πρῶτον, καὶ Ολύμπια ὄνομα θέσθαι.

G ἐν ᾗ Κόροιβος)Ait Olympiade prima, viciſſe Coræbú curſu. idem Pauſanias bis verbis ſatis obſcuris voluit ſignificare. Εξ ὅτου γὰρ τὸ συνεχὲς ταῖς μνήμαις ἐπὶ ταῖς Ολυμπιάσιν ἐστὶ, δρόμου μὲν ἆθλα ἐτέθη πρῶτον, καὶ Ηλεῖος Κόροιβος ἐνίκα.

ἱεροὺς τοὺς.) Nam qui ſacri alicui Deo erant, ij ſicut Epicuri Deus, nec πράγματα cuiquam παρεῖχον: nec ipſi à quoquam laceſſebantur: ſed μετ᾽ ἀδείας viuebant, vt de quodam populo ἀπραγμόνων dixit libro VII.

οἱ ἐν Πισάτιδι)Vide Pauſaniam Ηλιακ. β. illo loco, Πισαῖοι δὲ ἐφειλκύσαντο αὐθαίρετον συμφορὰν, &c.

ὁ Σαλμωνεύς)De hoc vide Diodorum Siculum libro quarto, ᾤκησε, inquit, τῆς Ηλείας περὶ τὸν Αλφειὸν, καὶ πόλιν ἔκτισεν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ Σαλμωνίαν. Apollodorus lib. I. de Salmoneo,

Salmoneo, ἀφικνούμενος δὲ αὐτὸς εἰς Ἦλιν ἐκεῖ πόλιν ἔκτισε. quo loco, vel Elin late accipit pro Elea, vel ab aliis diſſentit. A

πολλὰ ἤ νομίζουσι) Locus ſuſpectus. fortaſſe legendū πολλὰ κομίζουσι. Imo legendum vt edidimus ex ſcriptis codicibus. πολλάκις νομίζουσι. hoc eſt, conſuetum habent, ſolent.

τὴν Πισᾶτιν) Piſatin conſtat à Piſa eſſe appellatam. Piſa vero vnde ſit appellata, non vno modo traditur: Pauſanias vult dictā ἀπὸ Πίσου τοῦ οἰκιστοῦ. Pindari ſcholiaſtes, ἀπὸ Πίσης τῆς Ἐνδυμίωνος. Vide Stephanum. B

πίσεας) Hac voce ſæpius vtitur Euripides Cyclope,

ἔχω δὲ πλήρεις πίσεας, ἢ σπείρειν στάχυς.

Mox, ὕδωρ ποταμῶν, ἐς πίσεας καὶ τοῦτο.

ἐφ' ὑψηλοῦ) Pindari ſcholiaſtes, ex Polemone refert, ὅτι Πίσης ὁ τόπος ἐν Ἤλιδι, ἀπὸ ὑψηλοῦ ἔχων περιέχόμενος.

¶Pag. 246. καλεῖ πόλιν τὴν χώραν) Sic quoque Heſychius πόλιν explicat χώραν. Suidas notat Cium inſulā à Lyſia πόλιν eſſe appellatam: deinde ſubiicit, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλάκις τῶν ποιητῶν τὰς νήσους πόλεις ὀνομάζουσι. C

Μινυήϊος πόλις) Si bene memini hodie apud poetam pro πόλις legitur ὕδωρ.

Τύρω ἐρασθεῖσαν τὴν Τυρώ) Reprehendunt itaque docti viri Propertium, quod dixerit,

Non ſic Aemonio Salmonida mixtus Enipeo,

Tænarius facili preſſit amore Deus.

neque animaduertunt fuiſſe qui ſic ſentirent etiā ante Propertium. Sanè Apollodorus, ſi quis diligenter eum legat, non aliter docet. Strabo autem noſter ita hæc refert, vt diſputatum de eo fuiſſe iudicet. D

ἀντιλέγει) Refellit eorum ſententiam qui Enipeum Theſſalicum à Salmonide amatum dicebant: Prius argumentum, Quod pater eius regnauit iuxta fluuium Peloponneſiacum, non iuxta Theſſalicum. Reſpondeant qui contrarium ſentiunt, Tyronem apud Cretheū Salmonei fratrem in Theſſalia fuiſſe educatam: ibi Enipeum Theſſalicum amaſſe. Vide Apollod.

ἐν τῇ μὲ χώρᾳ) Locus deprauatus: Aldi enim codex habet Ἐνιπεύς. atque ita legēdum eſſe ex Euſtathio apparet, qui hunc locum habet. Eſt alterum argumentum quo probatur non rectè dici Theſſalicum fluuium à Tyrone amatum: neque de eo rectè poetæ verba accipi: quippe, cui nomē ſit Eniſeo, non Enipeo. Atque hæc ita refert Strabo, vt nihil affirmet: quod qui non animaduertunt, iubent nos ex ſententia Strabonis omnes omnium authorum locos emendare, qui Enipei Theſſaliæ meminere. Quod ſi ſit, primum corrigantur Strabonis codices qui Enipeum conſtanter habent libro ſequenti. Verum dubium non eſt, quin illi grauiter fallantur, qui locum hunc ſic accipiunt. Vibius vero Sequeſter Theſſalicum fluuium non Enipeum ſed Enipheum vocat. E F

Ἡράκλεια) Stephano Heraclea, πόλις Πισαϊκή. Pauſanias nonnihil à noſtro diſſentit, Ἀπέχει inquit, ὡς πεντήκοντα Ὀλυμπίας σταδίους κώμη τῆς Ἠλείας Ἡράκλεια, καὶ παρ' αὐτὴν Κύθηρος ποταμός.

Ἰωνιάδων νυμφῶν) Turpe mendum: Legendum enim Ἰωνίδων vel Ἰωνιάδων ſicut Ἀτλαντίδες dicuntur, & Ἀτλαντιάδες, χρυσίδες & χρυσιάδες. Pauſanias, de Cythero fluuio loquens πηγὴ δὲ, inquit, ἐκδιδοῦσα ἐς τὸν ποταμόν, καὶ νυμφῶν ἐστιν ἱερὸν ἐπὶ τῇ πηγῇ. ὀνόματα δὲ ἰδίᾳ μὲν ἑκάστῃ τῶν Νυμφῶν, Καλλιφάεια, καὶ Συνάλλαξις, καὶ Πηγαῖα τε καὶ Ἰασίς ἐστιν. κοινῇ δὲ σφᾶς ἐπίκλησις Ἰωνίδες. λουομένοις δὲ ἐν τῇ πηγῇ καμάτων τέ ἐστι καὶ ἀλγημάτων παντοίων ἰάματα. Deinde addit Ionidas vocari ab Ione Gargetti filio, qui illūc Athenis migrarit. G

Ἔπεια) Nihil muto: tantum dico ſuſpicari me ſcriptum fuiſſe Ἄρπινα. Nam Pauſanias Arpinam vrbem antiquam agnoſcit, quæ parum à Parthenia flumine diſtaret. cuius cum nuſquam meminerit Strabo, vt nec Pauſanias huius Epinæ, ſuſpicor vt dixi, eandem eſſe vrbem ab vtroque intellectam.

Δυσπόντιον) Stephanus, Δυσπόντιον πόλις Πισαΐας, ἀπὸ Δυσ-

πόντου τοῦ Πέλοπος. meminit & Pauſanias.

ἐκπεσόντα) Cur Ætolus Endymionis filius Elide relicta in eam migrârit quæ ab ipſo poſtea Ætolia dicta eſt, aliter refert Apollodorus lib. pr. cui Pauſanias aſſentitur Ἠλιακ. α. & Pindari ſcholiaſtes in Oden III. Olympioni. Porro de Heraclidarum reditu ſiue καθόδῳ in Peloponneſum duce Oxylo τερατολογίας plena ſunt veterum monumenta: Vide præter alios Pauſaniam initio Ἠλιακ. vbi omnia habentur, quæ hic refert Strabo conſectanda etiam hæc ſunt cum his, quæ ex eodem Ephoro referuntur libro α.

τὸν δόλον) Quem dolum? Non enim ſatis intelligo. Pro his habet Pauſanias hoc ſacum Αἰγιαλεὺς τε Ἠλεῖος ὢν τοξότης, καὶ παρὰ τῶν Αἰτωλῶν Πυραίχμης σφενδόνην ἀνθελκυσάμενος.

ἀπὸ τῶν Αἰτωλῶν) Plinius à Phœnicibus fundam ait eſſe inuentam.

¶Pag. 247. ἐξεῦρε δὲ τὸν Ἀργεῖον) In ſcholiis Pindaricis hæc reperio, φείδων τις Κορίνθιος μέτρα καὶ σταθμά. Corinthius autem dicitur non quia Corinthi natus eſſet, ſed quod ibi maneret. Vide ibidem vbi & φειδωνίου eſt mentio.

καὶ μέτρα ἐξεῦρε) Plinius, libro VII. cap. LVI. *Menſuras & pondera Phidon Argiuus inuenit, vel Palamedes ut maluit Gellius.*

τὰ Φειδώνεια καλούμενα) Iulius Pollux lib. X. cap. XLV. εἴη δ' ἂν καὶ φειδὼν τι ἀγγεῖον ἐλαιηρὸν, ἀπὸ τῶν φειδωνίων μέτρων ὀνομασμένον. ὧν ἐν Ἀργείων πολιτείᾳ Ἀριστοτέλης λέγει.

ἱερὰ τὰ ἐκεῖ) Nam quia erant Elei ſacri, ideo ſecuri & ſine armis erant.

ἀναγραφαί) Elei ſolebant in commentarios diligenter referre quæ ſingulis Olympiadibus geſta fuiſſent, hoc eſt qui, quo certamine ſuperaſſent. ſed cum alii per vim ludis præfuerant, geſta illis annis non ſcribebant, ſed eas Olympiadas vocabant Anolympiadas: prorſus ſimili ratione ac Athenienſes annum quo fuiſſet aliquis nō legitimus archon, ἀναρχίαν nuncupabant teſte Laertio. De anolympiadibus, vide Pauſaniam.

ὑπὸ Μενελάῳ) Pauſanias aliter ſentit. Neſtori enim paruiſſe tunc temporis Meſſeniam fere totam ſcribit. ἡ Νέστορα τὸν τοῦ Νηλέως τῆς ἄλλης Μεσσηνίας ἀρχὴν τήν τε ἄλλην καὶ ὅσαι περὶ Πύλον ἐβασίλευσε πόλεις. πλὴν ὅσαι τοῖς Ἀσκληπιοῦ παισὶν αὐτῆς ὑπήκουον. Pauſaniæ aſſentitur Diodorus in breuiario rerum Meſſenicarum libro a v. Ibidē annotat Pauſanias Nelei poſteros è Meſſenia fuiſſe pulſos ſub reditum Heraclidarum in Peloponneſum altera poſt Neſtoris mortem generatione.

τὴν δὲ νῦν ὀνομαζομένην πόλιν Μεσσ.) Pauſanias idē ſentit Μεσσην. initio, ante Leuctricam pugnā, nullam fuiſſe vrbem, quæ Meſſena appellaretur. περὶ δὲ τῆς μάχης ἣν Θηβαῖοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἐμαχέσαντο ἐν Λεύκτροις καὶ τοῦ οἰκισμοῦ Μεσσήνης τῆς ἐφ' ἡμῶν ὑπὸ τῇ Ἰθώμῃ πόλιν οὐδεμίαν πω καλουμένην πρότερον φασὶ Μεσσήνην.

τοῦ κόλπου) Anguſtius hic accipe ſinum Meſſeniacum: Nam mox docet Geographus ſinum Aſinæum non eſſe alium à Meſſeniaco. Vide locum.

¶Pag. 248. τὴν μὲν καὶ συγκαταλέγει) Loco tenebricoſo lucem attuleris, ſi legeris, τὴν μὲν & τὴν δέ. quam eſſe veram lectionem, vel ex priori interprete apparet qui vertit partim. Eſt autem obſeruandum, Strabonem alias ſequi poetæ editiones, quā noſtras. In noſtris enim deeſſe videtur carmen quo Pherarum fiebat mentio In catalogo copiarum Menelai: quod omnino factum eſſe ex iſto loco intelligimus. Videtur ergo dicere, Paruere Pherços Menelao συστρατεῦσαι & ex eo quod Pherarum in catalogo Laconico, ſiue Menelai eſt mentio, & ex eo etiam quod ſit Pherarum mentio inter illas ſeptem vrbes ſinus Meſſeniaci de quibus modo dictū eſt. At in libris ſcriptis poſt τὴν μὲν & τὴν δὲ lacuna reperitur.

μεθ' ἣν τὸ Κορυφάσιον) Ipſa ἄκρα pleriſque Coryphaſium nuncupatur.

τὸ Αἰγάλεον) Huius meminit Herodotus.

ἀπὸ

ἀπὸ τοῦ Κορυφασίου) Ideo ipſa vrbs Coryphaſium eſt appellata. Thucyd. lib. IIII. ἀπέχει σταδίους μάλιστα ἡ Πύλος τῆς Σπάρτης τετρακοσίους. καὶ ἔστιν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ ποτὲ οὔσῃ γῇ, καλοῦσι δὲ αὐτὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι Κορυφάσιον. A

καὶ Στρατοκλέους) Apud Thucyd. & Diodorum Siculum ſecundæ Athenienſium in Siciliam expeditionis στρατηγοὶ ſunt, Eurymedon & Demoſthenes: nec Stratoclis vlla mentio. Iidem referunt, Demoſthenem στρατεῦσαι ἐπὶ Πύλον.

ἡ προκειμένη) Magis propriè dixiſſet παρακειμένη vel παρατεταμένη. Diodorus Siculus, de Pylo loquens, εἰς δὲ τὴν νῆσον τὴν καλουμένην Σφακτηρίαν παρατείνουσαν δ' ἐπὶ μῆκος καὶ ποιοῦσαν ἀσφαλῆ τὸν λιμένα, &c. Thucydidis quoque deſcriptionem apponam. Ἡ νῆσος ἡ Σφακτηρία καλουμένη, τόν τε λιμένα παρατείνουσα, καὶ ἐγγὺς ἐπικειμένη, ἐχυρὸν ποιεῖ, καὶ τοὺς ἔσπλους στενούς, τῇ μὲν δυοῖν νεοῖν διάπλουν κατὰ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων καὶ τὴν Πύλον, τῇ δὲ πρὸς τὴν ἄλλην ἤπειρον ὀκτὼ ἢ ἐννέα. ὑλώδης τε καὶ ἀτριβὴς πᾶσα ὑπ' ἐρημίας ἦν, καὶ μέγεθος περὶ πεντεκαίδεκα σταδίους μάλιστα. Ex his Thucydidis verbis ſitum Spacteriæ, & ingenium, & magnitudinem diſcimus. Lacedæmoniorum autem in inſula occiſorum aut captorum catalogum reperies in eodem libro Thuc. Obiter lectorem monitum volo, in tabulis Ptolem. Pylum à Spacteria nimia eſſe remotam, quod ex ſuperioribus apparet. quare in numeris Ptolemæi mendum puto ſubeſſe. B C

ἀπὸ τῶν Κυπ.) Lego τῶν Κυπ. vel καὶ τῶν Κυπ.

Στροφάδες) Plinius, *Ante Zacynthum XXXV. M. paſſ. ia Eurum ventum Strophades duæ, ab alijs Plotæ dictæ.*

ἐν τῷ Λιβυκῷ) Virgilius in Ionio ait, D

——Strophades Graio ſtant nomine dictæ

Inſulæ, Ionio in magno.

Μεθώνη) Apud Pauſaniam aliquoties ſcribitur Μοθώνη. Sed ita Stephanus, Ptolem. alij. Videtur Mothone eſſe dicta poſterioribus temporibus: Nam ſic à Dione nominatur.

λαβὼν ἐξ ἐπίπλου) Dio libro L. de Antonio, Καὶ ὁ Ἀγρίππας τήν τε Μεθώνην ἐκ προσβολῆς λαβών, καὶ τὸν Βογούαν ἐν αὐτῇ ἀποκτείνας, τάς τε ἀφορμὰς τῶν ὁλκάδων ἐπιτηρῶν, καὶ ἀποβάσεις ἄλλοτε ἄλλῃ τῆς Ἑλλάδος ποιούμενος, ἰσχυρῶς αὐτὸν ἐτάραττεν. E

ὁμώνυμος τῇ Ἑρμιον.) Pauſanias docet ab Hermione vicina Aſina eſſe profectos eos qui hanc in Meſſenia condidere.

Θυρίδες) Sic appellatur promontorium Tænaro vicinum. ῥοιώδη χωρίον Strabo mox vocat. Plinius verò Inſulas tres in Aſinæo eſſe ſinu ſcribit.

τῶν νῦν Λακων.) Ait τῶν νῦν, quia olim Cynæthenſes Arcades cenſebantur. vide Pauſan.

ὁ Τύλος) Legit Strabo apud Homerum, F

οἵ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' οἱ Τύλον ἀμφενέμοντο.

ὑπὸ τινῶν Οἴτυλος) Ab iis Oetylus appellatur, qui legunt apud Homerum,

οἵ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο.

vtriuſque lectionis meminere poetæ interpretes, Stephanus & alij. Pauſanias Oetylum probat.

Λεῦκτρον) Locus ὁμώνυμος illi Bœotico. qui Lacedæmoniorum clade, Bœotorum autem virtute maximè Epaminondæ, clarus eſt.

Καρδαμύλη) Vide Stephanum. Pauſanias autor eſt, Auguſtum Lacedæmoniis Cardamylen contribuiſſe Meſſeniæ exemptam. Ptolemæus Auguſti decretum ſecutus Laconicæ aſcribit. G

ὡς προειρήκαμεν) Hæc verba, non ad id quod proximum eſt ſunt referenda, (nam id nuſquam dictum eſt) ſed ad φασί. vide ſupra vbi de Elide cœla.

Τρικκαῖον ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ) Hoc argumento vtitur Pauſanias vt probet regnaſſe quondam in Meſſenia Æſculapium quanquam vt hodie locus ille editur, Oedipo ſanè opus eſt, qui mentem Pauſaniæ poſſit videre. ſed ſi conferas eum locum cum his Strabonis videbis lacunam eſſe illo loco, aut hoc, aut ſimili modo ſarciendam. καὶ Τρίκκαν δὲ καλοῦσιν ἐρείπια ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ χωρίον. ἔνθα τὸ ἱερὸν διαμένειν Ἀσκληπιοῦ τοῦ Τρικκαίου. alioquin fruſtra quæres cur Triccæ eo loco fiat mentio.

ἐν τῷ Θετ.) De quo vide ſub finem libri noni.

Θαλάμας) Pauſanias Θαλάμας vocat: Staphanus quoque, Θαλάμαι, inquit, πόλις Μεσσηνίας.

Ἀθηνᾶς Νεδουσίας) Stephanus, Nedon, Laconicæ πόλις eſt καὶ ποταμός. hinc Νεδώνιος & Νεδουσία Ἀθηνᾶ.

ἐν Ποιαέσσῃ) quæ fuit vrbs inſulæ Κίω. Vide lib. X.

οἱ δὲ τὴν Γερηνίαν) Horum ſententiæ accedit Pauſanias, Πύλον δέ, ait, ὀνομάζουσιν ἐν τοῖς ἔπεσιν Ἐνήνην τε Ὁμήρου Μεσσήνιοι ὄντες, εἰς δὲ τὸ ἐμφανὲς συντελοῦντες τὸ Ἐλευθερολακώνων, καλοῦσι ἐφ' ἡμῶν Γερηνίαν.

τὴν δ' Ἰρὴν) Pauſanias Meſſenicis, Abiam ſuo tempore nominari ſcribit. Ἔστι δὲ ἀμφὶ ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ τῆς νάπης τῆς Χοιρείου σταδίους εἴκοσι μάλιστα ἀπέχουσα Ἀβία ἐπὶ θαλάσσῃ. ταύτην Ἰρὴν καλεῖσθαι πάλαι, καὶ τῶν ἑπτά φασιν εἶναι πόλεων ἃς Ἀχιλλεῖ ποιεῖ ὁ Ὅμηρος Ἀγαμέμνονα ὑπισχνούμενον.

Μεσσήνας) Stephanus, Μεσσήνα, πόλις Μεσσην. μία τῶν πέντε.

¶ Pag. 249. ἃς δ' Αἴπειαν) Æpeas varias refert Stephanus quem lege.

Τύπομα Ῥίον) De hac Stephanus. Ῥίον, inquit, πόλις Μεσσήνης ἢ Ἀχαΐας.

οἱ μὲν αὐτὴν) Hoc ſentit Pauſanias, ἐντεῦθεν, inquit, hoc eſt Pharis, πρὸς μεσόγαιαν τῆς Μεσσηνίας σταδίους ἀνελθόντι ὀγδοήκοντά ἐστιν ἡ Θουριατῶν πόλις. Ἄνθειαν δὲ αὐτὴν ἐν τοῖς ἔπεσιν ὀνομάζειν τοῖς Ὁμήρου λέγουσι.

τὴν μεταξὺ Ἀσίνης) Locus corruptus aut potiùs mutilus. Nã quis non videt poſt hæc verba μεταξὺ Ἀσίνης deeſſe duarum vrbiũ nomina? alterum fuit eius vrbis inter quam & Aſinam dicitur eſſe hæc Anthea Homeri. Alterum fuit vrbis illius nomen, quam voluit eſſe Antheam Homeri. Atque hæc ita eſſe non dubito. Eſſe autem non hodie atque heri corruptum hunc locum, ex Euſtathio intelligimus, qui Strabonis hæc verba ita ferè vt hodie eduntur refert, quaſi locus eſſet integer: quod dici tamen non poteſt.

τῶν Μεσσ.) Hæc verba τῶν Μεσσηνίων πόλεων Euſtathius locum deſcribens non habet: quæ tamen omnino ſunt nobis retinẽda. Quanquã in vno manuſcripto nõ erãt.

ὡς ἐν δὲ ταῖς Ἀρήνην ἐστί) Nam hæc in Meſſenia eſt, Arene Homerica in Triphylia & Neſtoris ditione: ait enim,

οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν.

Sed reſpondeant fortaſſe qui hoc exiſtimauêre Arenen: fuiſſe duplicem alteram in Triphylia, alteram in Meſſenia. autor Stephanus.

ἐκ τῶν πηγῶν) Fontes Pamiſi docet Pauſanias eſſe in via quæ ducit à Thuria in Arcadiam. De hoc fluuio plura apud eum leges.

ἐπὶ φιλίπποις) ἐπὶ hic accipitur vt in illo D. Pauli, κρινέσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων.

δόλῳ Μεσσήνην) Fraude ſortis. Vide Pauſaniam.

ὡς προειρήκαμεν) Vbi? ego enim locum illum adhuc quæro, vbi dictum eſt Meſſeniam à Creſphonte in quinque partes fuiſſe diuiſam. Veteres quidam hæc verba non agnoſcunt: rectè ſanè.

τὴν Στενύκλαρον) Pauſanias, Στενύκλαρον vocat, eum vide Μεσσ. initio.

ἐντεῦθεν δὲ Ἰαμίτην πέμψας ἀπεδέδειξε) In duobus manuſcriptis locus ita legebatur, ἐντεῦθεν δὲ πέμψας εἰς Πύλον τε καὶ Ῥίον ταμίας, ποιήσας τε ἰσονόμους πάντας τοὺς Δωριεῦσι τοὺς Μεσσηνίους ἀγανακτούντων δὲ τῶν Δωριέων μεταγνόντα, μόνον τὸ Στενύκλαρον νομίσαι πόλιν. εἰς τοῦτο δὲ καὶ τοὺς Δωριέας. &c.

τοὺς Μεσσηνίους) Pauſanias, Μεσσηνίων δὲ τῶν ἀρχαίων ἐξήλατο ὑπὸ τῶν Δωριέων ὁ δῆμος ἀνέστη, ἀλλὰ βασιλεύεσθαί τε συνεχώρησαν ὑπὸ Κρεσφόντου καὶ ἀναδάσασθαι πρὸς τοὺς Δωριέας τὴν γῆν.

νομίσαι) In Germanicis editionibus erat monſtrum lectionis. εἰσνομίσαι πόλιν. τοῦτο. ortum à transpoſitione vocula εἰς, quæ in Aldi editione fuit commiſſa. Senſus eſt, Stenyclarum ſolam a Creſphonte ciuitatis loco eſſe habitam, & in eam omnes Dorienſes quos ipſe in Meſſeniam

Meſſenia deduxerat, coegiſſe. A

χελιδών Ἰθώμη) Eſt & Euan mons ad Meſſenam. Pauſan. & Polyb.

Δημήτριος ὁ Φάριος πρὸς Φίλιππον εἶπεν ὁ Δημητρίου) Bene habet, quod addit hæc verba τὸν Δημητρίου. ſic cauit nobis abundè ſatis, ne cum interpretibus & autore Epitomes deciperemur ab imperitis librariis. qui quum meminiſſent legiſſe ſe alibi Demetrij Phalerei nomé, veram lectionem quæ erat Δημήτριος ὁ Φάριος mutarunt αὐθαδέστερον in Φαληρεύς. & poterat fortaſſe decipere B ea lectio, niſi addidiſſet Strabo de quo Philippo loquatur. Non enim Philippum hîc intelligit, Amyntæ filiũ, Alexandri magni patrem: ſed Philippum Demetrij filium, Perſei patrem. quare niſi ſumus planè totius παλαιᾶς ἱστορίας imperiti, dubitare non poſſumus, corruptiſſimè Demetrij Phalerei hîc nomen legi. Contra Φάριος optimè cum manuſcriptis leges: Nam Demetrium Pharium fuiſſe Philippo Demetrij F. æqualem certom eſt & omnibus notum. Certum etiam eſt fuiſſe eundem Dem. Pharium qui Peloponneſi cornua dixerit eſſe at C Ithomen & Acrocorinthum quorum ſi potiretur Philippus, totam Peloponneſum facile in ſua poteſtate eſſet habiturus. Polyb. id narrat lib. vii. his verbis. Quum, inquit, mactata hoſtia, σπλάγχνα Philippus de more inſpiceret, Aratum interrogauit ecquid ipſi viderentur τὰ ἱερὰ σημαίνειν. πότερον ἐκχωρεῖν τῆς ἄκρας, ἢ κρατεῖν αὐτῆς: tum Demetrius Pharius ad Philippum, εἰ μὲν, inquit, μάντεως ἔχεις φρένας, ἐκχωρεῖν τὴν ταχίστην· εἰ δὲ βασιλέως πραγματικοῦ, τηρεῖν αὐτήν, ἵνα μὴ νῦν ἀφεὶς ζητῇς ἕτερον ἐπιτήδειον καιρόν. οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων τῶν κεράτων κρατῶν, μόνως ἂν ὑποχείριον D ἕξεις τὸν βοῦν, κέρατα μὲν λέγων τόν τε Ἰθωμάταν καὶ τὸν Ἀκροκόρινθον, βοῦν δὲ τὴν Πελοπόννησον.

συμβούλου δ' ἐπιλαβόντες Θηβαίων) autore & ſuaſore Epaminonda. Diodor. lib. xv. Ἐπαμινώνδας δὲ φύσει μεγαλεπίβολος ὢν, καὶ δόξης ὀρεγόμενος αἰωνίου, συνεβούλευσε τοῖς τε Ἀρκάσι καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις οἰκίσαι τὴν Μεσσήνην, πολλὰ μὲν ἔτη γεγενημένην ὑπὸ Λακεδαιμονίων, τόπον δ' εὖ κείμενον ἔχουσαν πρὸς τὸ ἀσφαλές.

δοκοῦσιν) iis ſcilicet videtur hoc patraſſe Meſſenij qui aurem præbent credulam Lacedæmoniis: Nã qui Meſſe E nios audiunt nõ virgines fuiſſe tunc occiſas, ſed viros muliebri veſte indutos credent. vide Pauſ.

Λιμναῖον) Colebatur ibi Diana Orthia, erátque (vt putabatur) eo loco Dianæ ſimulachrum, quod Oreſtes & Iphigenia Tauris abſtulerunt. Pauſ.

Pag. 150. Καὶ γὰρ ἦν φησιν) Antè hæc verba non dubitabit deeſſe aut hæc aut ſimilia quędam, ἐλθεῖν ἐξ Ἐρινεοῦ, quiſquis eorum locum diligenter expenderit. Ergo quum dixiſſet Strabo veniſſe Tyrtæum ad Lacedæm. ex Erineo, poſtea id probat. Ipſe inquit Strabo, Tyr- F tæus illinc ſe eſſe profectum ſcribit.

καὶ Καλλισθένης) Hic eſt Calliſthenes ἱστοριογράφος, quẽ refert Diodor. annorum xxx. ſcripſiſſe hiſtoriam, orſum ab eo anno Olympiad. xcviii. quo facta eſt, quæ vocatur pax Antalcidæ.

ἐξ Ἀθηνῶν) Hoc plerique omnes ſequuntur, præter Pauſ. vide Iuſtinum lib. iii. & Diod.

τρίτον δὲ καὶ τέταρτον) Diodor. Sicul. lib. xv. in compendio rerum Meſſenicarum tria tantum bella fuiſſe indicat. Primum, poſt Teleclyti necem, quod durauit an- G nos xx. Alterum impulſis ab Ariſtomene Meſſeniis ad defectionẽ: hoc bellum geſſit pro Lacedæm. Tyrtæus. Tertium & poſtremum fuit, quando Meſſenij Ithomã occuparunt. Vide Pauſ.

καὶ τὰ φειδίτια) Inde opinor, & menſis ὑσπληγίδας apud eoſdem Lacedæmonios.

ὑψηλόν τι) Taygeti tanta eſt altitudo, vt qui in eius ſit cacumine totam Peloponneſum videre queat. Statius apud vtrunque Tretzem. ——— αὐτὰρ δ' Ἀυγείας

Τῷ μὲν προσέθηκε ποτὶ τεῖχος τετυκτὸν

Ἀκρόπολιν δ' εἰσαθρεῖ, διέδρακε πᾶσαν ἅπασαν

Ταντάλιδος Πέλοπος.

εὐκαῖτα) Omnino αὐλῶνα legendum. Sic libri veteres & Epitome.

Σπάρτη) Sparta nomen vrbis tantum: Lacedæmon, & vrbis aliquando, & totius prouinciæ. Spartani itaque & Lacedæmonij differunt plerũque vt pars & totum. Diodor. lib. xi. τῶν μὲν ἐν Λακεδαιμονίων ὄντων χιλίων, καὶ σὺν αὐτοῖς Σπαρτιατῶν τριακοσίων.

Ἀμύκλαι δ') In promptu ſunt, quæ de Amyclis paſſim à Pauſania ſunt annotata. Mihi verò placet elegantiſſimam earum deſcriptionem è Polyb. afferre. Αἱ δὲ Ἀμύκλαι καλοῦνται, τόπος ἐστὶ τῆς Λακωνικῆς χώρας καλλιδενδρότατος καὶ καλλικαρπότατος· ἀπέχει δὲ τῆς Λακεδαίμονος ὡς εἴκοσι στάδια. ὑπάρχει δὲ καὶ τέμενος Ἀπόλλωνος ἐν αὐτῷ σχεδὸν ἐπιφανέστατον τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν ἱερῶν, κεῖται δὲ τῆς πόλεως ἐν τοῖς πρὸς θάλατταν κεκλιμένοις μέρεσι. Locus eſt lib. xv.

Φάρις) Meminit Pauſan quem conſule.

ἔστι μὲν οὖν ἐν κοιλοτέρῳ χωρίῳ) Manuſcripti habẽt, ἐν κοιλότερον χωρίον, vnde videtur faciendum, ἐν κοιλοτέρῳ χωρίῳ. Sed vulgatam lectionem confirmat ſimilis locus infra de Argis, αὐτὴν δὲ τὴν πόλιν ἐν πεδίῳ χωρίῳ κεῖσθαι.

ἀκτὴ δ' ἐστὶ) Vocat Tænarum ἀκτὴν, quum alij ἄκραν eſſe dicant. vide Pauſ. & Statium Thebaidos lib. ii.

ἄντρον) hoc appellat Apollodorus, τῆς ᾅδου καταβάσεως τὸ στόμιον. Euripides στόμα ᾅδου, initio Herculis furentis, De Cerbero res nota eſt. Vide Thebaidẽ Statij lib. ii.

εἰς μὲν Φυκοῦντα) Locus tranſpoſitione perturbatus: lego cum Epitome, εἰς Φυκοῦντα ἄκραν τῆς Κυρηναίας πρὸς νότον, δίαρμα ἐστὶ σταδίων τρισχιλίων.

ἑξακοσίων ἑβδομήκοντα) Epitome habet χιλίων ἑβδομήκοντα. Plinius hac de re *A Tænaro ad Cretæ Laconicæ, libera gentis: & ſinus circuitu CCVI. M. tranſectu vero XXXIX. M.* Si Plin ſequimur, coniũgi debet vtraq; lectio, vt legatur χιλίων ἑξακοσίων σταδίων ἑβδομήκοντα. Nã ccvi. m. paſſuum efficiũt ſtad. cIↄ Iↄc xlviii. ſic rectè deerit negatio.

χερρόνησον) hoc eſt ἄκραν χερρονησίζουσαν, vt alibi loquitur.

ἐν τετρακοσίοις σταδ.) Pauſ. ait à Plataniſtunte Cytherorum promontorio, ad Onu gnathon ſtadia eſſe xl. De inſula & vrbe vide eundem, & Thucyd. lib. iiii.

πεντακοσίων) Si legendum eſt paullò antè χιλίων ἑξακοσίων quod non affirmamus, hîc ſubaudiri debebit vox χιλίων ex loco proximo: quod nouum non eſt.

¶ Pag. 151. Ἀμαθοῦς) Plinio appellatur Pſamathus.

εἶτα Ἀσίνη) Sic ſcribitur apud Thucyd. Steph. & alios. Apud Polybium Ἀσίνη.

Γύθιον) Alij Γύθειον. Vide Pauſan.

Ἀκτιον) Lego Ἀκραῖον. Reliqui Ἀκρεὰς vocant vt ſupra diximus.

Ἕλος) Meminit Thucyd. lib. iiii. ἐπλεύσαν ἐς τε Ἀσίνην καὶ Ἕλος καὶ τὰ πλεῖστα τῶν περὶ θάλασσαν. Polyb. ſcribit, τὴν Ἑλείαν ὡς πρὸς μέρος διαφερομένην πλείστην καὶ καλλίστην eſſe χώραν τῆς Λακωνικῆς.

Ἑλαίαν) Pauſ. Τοῦτο φασιν μὲν ἐλθεῖν νεώτερος τῆς Περσέως παίδων.

Ἀλίαι, Polybius in plurali extulit, ἀφικνεῖτο δὲ τοῖς στρατοπέδοις πρὸς Ἀκρίας καὶ Ἀσίνας.

ὀνυγνάθος) Videtur Ptol. vrbem facere: alij promontorium.

Βοιαί) Βοιαὶ Pauſ. Ptol. Βοιαί Βοιων χώρα Polyb. lib. v.

Μαλέαι) Sic ſolet Strabo appellare: alij numero ſingulari Μαλέαν.

τῆς Σπάρτης) Affirmo legendũ. τῆς Σπάρτης δὲ. Meſſoa inquit quam poſſet videri intelligere poeta per Meσσην, non eſt χώρας ſed ipſius vrbis Spartæ pars. Interpres qui Meſolam & Meſoam putat idem eſſe, errat vehementer. Vide Stephan.

κατὰ ἀποκοπὴν) Plutar. fieri hoc ait κατὰ συνήθη Δωριέων βραχυλογίαν: ſicut & Grãmatici annotarunt Dorienſes eſſe ὀλιγοφθόγγους καὶ βραχυλόγους. Poſſent autem & aliæ afferri ſimiliter affectæ voces. Sic enim πῶ apud alios pro πῶμα: & apud Æſchylum ſæpe ἄλφ' ἀργὴ pro ἄλφιτα. apud Homer. πέφρε pro πέφραμεν. Sed & apud Latinos voces iſtiuſmodi reperiuntur. vide Feſtum Pa.

τὸ κρῖ) pro κριθὴ vt Heſych. vel κρίμνον vt Euſtath. Il. α. δῶ, pro δῶμα, & μάψ pro μαψίδιον: atque hęc paſſim in Homer.

καὶ Ἀλκμέων ἀντὶ τοῦ Ἀλκμαίωνος) Similia ſunt quæ annotãt Grammatici, Ἰλλυρεῖς pro Ἰλλυριεῖς· Θέραπνες pro Θεράπναις etiam apud Ælianum πόλιτας pro πολίτιδας.

μία γίνεται ἀμφοτέροις ἡ) Citatus ab Ariſtotele in lib.

M. j.

de poetica & Grāmaticis in explicatione eiuſdē vocis.

Λίμνας ἔπ' ἤδ' ἠλιν λίγειαν ἐλ.) In Epitome legitur ἠλιν λιγειαν ἔλ. quam lectionem refutat Euſtathius multis locis proferens hunc Geographi locum, ita vt noſtri codices com habent: quodam loco etiam hoc hemiſtichium profert, ——λαμπρόν ἔλ.

Αἰ τοῦ φησὶ) Ante Aratum dixerat Homerus ὀδ. α.

——αἰγείρῳ ἐν ἄλσει πεδίῳ. Sic & Apoll lib. III.

——πεδίον ἐρίωπις, vbi annotat ſcholiaſtes, Theophraſto eſſe εἶδος ξύλου τὸ πεδίον.

ὁ γὰρ ἐν τῷ Λαχείῳ) Lucus muilus. Vide Euſtath.

τῆς δὲ Λᾶ) De La plura Pauſan. Vide etiam Lycoph. ſcholia ad illud carmen,

τοῖς ἱμαθόντοις [illegible] Λααρίοις.

καὶ Πατρεκλῆ) Non ſemel in hoc ſcriptore vox Πεοκλῆς in Πατροκλῆς mutata eſt. Hic quidem Προκλῆ legendum eſſe teſtes ſunt infiniti: Et tamen, ſic infra quoque legitur: itémque apud Plutarchum.

καὶ πολίσαι) Adeon fuit difficile viro docto veram lectionem inuenire? Ego ſanè etiam pęnè puer legebam πολίσαι τὴν χώραν, hoc eſt vrbibus muniuiſſe, & ornaſſe: πολίζειν, vrbem condere. Herodotus Melpom. πόλιν δ' ἐν αὐτοῖσιν πεπόλισται ξυλίνη: vtitur Strabo frequēter. Quis verò veterum eſt, qui ea voce non vtatur?

χώρας δὲ λαμβάνειν) Miſere lacer eſt hic locus. Lego autem ἀνιέντων, quod docet contrarium mox ἐλαμβάνον.

καὶ πρῶτοι) Hi primi Εἵλωτες ſunt appellati. Pauſanias de hac vrbe, Δωριεῖς δὲ ὕστερον παραστάντες πολιορκίᾳ· καὶ [illegible] γὰρ ἐγένοντο ὑπὸ Λακεδαιμονίων δοῦλοι τοῦ κοινοῦ, καὶ Εἵλωτες ἐκλήθησαν πρῶτοι [illegible] τὸ δὲ [illegible] Μεσσηνίους ὄντας ὀνομασθῆναι καὶ πάντας [illegible] Εἵλωτας.

¶ PAG. 25: [illegible] Λακεδαιμ.) Hæc eſt ratio ni fallor, cur dicat Thucydides Lacedæmonem ὡς [illegible] habere πλείστους οἰκέτας.

οἰκῆσαι τῆς Λακεδαιμ.) Vide Pauſ. initio Ἀχαϊκῶν.

καὶ ἰδίας) Pauſanias ſcribit ſolos ex omnibus Peloponneſiis eos qui Lacedæmonem & Argos incolebāt, ante reditum Heraclidarum Achæos fuiſſe nuncupatos.

[illegible]) Amiſerunt Lacedæmonij τὴν ἡγεμονίαν τῶν Ἑλλήνων eo bello quo eladē Leuctricā à Thebanis duce Epaminonda acceperunt. Durauit eorū ἡγεμονία annos fere quingentos ait Diodor. Sicul. in anno 1. Olymp. CII. Sciendū tamen eſt hunc Lacedæmoniorum principatū fuiſſe aliquando interruptū, Athenienſibus eum poſt bellum Medicum obtinentibus. Vide Thucyd.

τυραννησάντων) Nabidem tyrannum intelligit, aduerſus quem Romani pugnarunt. Vide Liuium. lib. XXXIIII.

Ἐλευθερολάκωνας) Hos liberauit Auguſtus ait Pauſanias, iugo ſeruitutis quam ſeruiebant iis qui Spartę dominabantur. Sunt autem Eleutherolaconum oppida XVIII. quæ idem autor enumerat.

ἐδ' ἀρχηγέτας [illegible]) In manuſ. quibuſdā ita legitur, ἐδ' ἀρχηγέτας, Ἀγίδας δὲ καὶ Ἀγίδας τῆς Εὐρυσθένους [illegible]. q̄ lectionē & codices quoq; veteris interpretis agnoſcūt.

[illegible] ἔς τι πολέμου) Legendum cenſeo [illegible] ἔς τι πολεμίων. Sic libro ſequēti, [illegible] τὰ χωρία τὰ [illegible]. Totum carmen ſic lego,

παχεῖα τ' [illegible] τι πολεμίων.

[illegible] ὑπὸ τι) Lego ita hos verſus,

[illegible] ὑπὸ τι [illegible] ἄμμεσι.

καὶ [illegible] πατέρων ἀλόντι τοῦτον.

Pro ἄμμεσι legerem libentius [illegible] vel [illegible]. ἐλεύσεσθαι autem quod omnes editiones habent, quis ferat?

¶ PAG. [illegible] καὶ [illegible] καὶ τὴν [illegible]) Hæc pertinent ad illa Euripidis verba ἡ δὲ, aut alia potius quę ſequebātur. qui [illegible] docebat poeta ecquā Elidē intelligeret: quod inquit Strabo nō erat neceſſariū. Nā vtramuis intelligat, ſalutur hęc eſt iſtius loci ſententia, quā nō vidit Xyl.

καὶ Μεσσαίων) Meſſæorum nulla alibi fit mentio, prior interpres legit Μεσσηνίων. Pheras autem Meſſeniæ fuiſſe ſæpe repetit Strabo.

[illegible]) Diſputat de Homeri loco, aut locis potius: Nam ſæpe ita appellatur à poeta Lacedæmon. Affert duplicem ſcripturam vocis qua de agitur: & quid pro defenſione vtriuſque lectionis dici ſoleat refert.

ἀπὸ τῆς [illegible]) Heſych. poſt alias interpretationes huius vocis, οἱ δὲ inquit, [illegible].

[illegible] μεγάλην) Reliquas interpretationes complectitur Heſychius his verbis. [illegible], μεγάλη, [illegible]: quo loco obſeruandū eſt tribui ab Heſych. explicationem hanc [illegible] voci [illegible]: quum Strabo ſic explicet alteram lectionem [illegible]: cuius ſententiam confirmat quod alibi idem Heſychius annotat, [illegible] vocari [illegible].

καὶ [illegible]) Thucyd. lib. II. docet Lacedæmonios ſolitos εἰς τὸν Καιάδαν ἐμβάλλειν τοὺς κακούργους. Euſtath. vero hîc legit, nō Καιάδαν, ſed [illegible]: quod propius accedit ad vocem Homericam, & ita habent manuſcripti. Heſychius ſic, [illegible] χώρα.

[illegible] δὲ ἡ Λακωνικὴ) Tanto terræ motu aliquando laborauit Sparta, vt ſolę quinque ædes integræ remanſerint, autor Ælianus lib. V. cap. VII.

τοῦ Ταϋγέτου κορυφάς τινας ἀπορραγῆναι) Plin. lib. II. cap. LXXIX. de hoc terræ motu, *cum & vrbs tota eorum corruit, & Taygeti montis magna pars ad formam puppis eminens abrupta cladē inſuper eā ruina preſſit.* Meminit Plut. in Cimone.

τῆς μὲν Ταιναρίου) Plin. lib. XXXVI cap. XVIII. *Sunt & nigri lapides, quibus autoritas veniit in marmora, ſicut Tænarius.* Idē cap. XXII. lapidis Tænarij duo videtur facere genera. quorū alter fortaſſe eſt, quem Croceaten appellat Pauſan.

ἐπὶ δὲ Λακεδ.) Idem etiam Pauſan. notat: diximus hac de re ſupra.

φωνήεντα ζυγόν) Verba ſunt poetæ,

Οἱ δὲ [illegible] ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.

¶ PAG. 254. [illegible]) Ante hæc verba deſunt quædam, ex quibus ſenſus huius loci pendebat.

ὁ μὲν) ὁ Ἀργολικός.

τὸ Δῆλιον) Pauſanias Ἐπιδήλιον appellat, & ſimul appellationis rationem explicat.

καὶ Μινῴα φρούριον) Minoam promontorium κατὰ τὴν Ἐπίδαυρον in mare prominens agnoſcit Pauſanias. Ptolemæus Ἐν τῷ Ἀργολικῷ κόλπῳ. ἐπὶ Λακωνικῆς Μινῴα λιμήν.

ἡ Λιμηρὰ Ἐπίδαυρος) Epidauri in hoc tractu duæ ſunt: hæc quidē in ea parte ſinus Argolici quæ cenſetur eſſe τῆς Λακωνικῆς Strab. & Ptol. Altera eſt vbi deſinere dixit ſinum Hermionicum, qui excipit Argolicum.

εἴρηται δὲ ὡς αἱ Λιμηρά) Supple, ait Apollod. Steph. refert his verbis, πόλις, Λιμηρὰ τῆς Λακωνικῆς, [illegible] διὰ τὸ [illegible] λιμένας. Alij propriā & magis vſitatam vocis [illegible] ſeruantes ἀπὸ τῆς λίμνης, explicabant [illegible] vt Suidas & quodam loco Thucydid. ſcholiaſtes: qui hoc tamen alibi reprehēdit: fuere etiā qui [illegible] vocarēt, deducta voce ἀπὸ τῆς λειμῶνος, quia pratis abūdaret. Sed Steph alteri Epid. hoc epithetū tribuit.

τῆς δ' Ἀργείων αἵ τε Πρασιαί) Ptolemæo eſt τῆς Λακωνικῆς ἡ [illegible]. Sic enim vocat, non Πρασιαί. Pauſan. Βρασιαί. mutato π in β hic quoq;: Sic Ἀμβρακία pro Ἀμπρακία. Stephan. vtramque lectionem agnoſcit.

τὸ Τημένιον) Vide Pauſ. in fine Corinth.

εἰς Μυκήνας [illegible]) Pauſanias ait XV.

Μετὰ δὲ τὸ Τημένιον) Abeſt à Temenio Nauplia ſtadia L. teſte Pauſ. quem vide de cauſa appellationis.

ἡ Ναυπλία τὸ τῶν Ἀργείων ναυσταθμόν) Meminit Euripides in Oreſte,

Ἥκει γὰρ εἰς γῆν Μενέλεως Τροίας ἄπο.

Λιμένα δὲ Ναυπλίειον ἐκπληρῶν πλάτῃ,

Ἀκταῖσιν ὁρμεῖ.

οὐ γὰρ Ὅμηρον ἀμνημονεῖν αὐτοῦ) Silētij Hom. cauſam affert Philoſtratus, vt Vlyſſis honori cōſuleretur, cuius fraude Palamedes dicebatur periiſſe: [illegible] Ὅμηρος, τὸν Παλαμήδην [illegible] Παλαμήδην [illegible] Τροίαν [illegible] Τροίᾳ [illegible] Ὀδυσσέα [illegible] Ὅμηρος [illegible] Ὀδυσσέως [illegible].

Ἀμυμώνης δὲ) quæ fuit filia Danai: vixit autem Danaus multis ſeculis ante bellum Troianum.

ἡ κατὰ τὰ Τρωϊκά) Videntur [illegible] qui genealogias ſeri-

bant, & admonet Nauplium hunc fuiſſe admodum μακρόβιον vt Apollodorus.

Κυκλώπεια δ' ὠνόμαζον) Cyclopes habitaſſe quondã in Argiua teſtatur Apollod. & multa eorum opera memorat Pauſanias. Cyclopea autem dicta hæc videntur, ob magnitudinem: *Nam*, inquit vetus Papinii interpres, *quicquid magnitudine ſua nobile eſt, Cyclopum manu dicitur fabricatum.*

τετρακοσίων) Optimè hic quidem cum Plinio conſentit, qui ſcribit Calauriam à continente quingentus paſſus diſtare.

ὁ Σαρωνικὸς) Sic dictus teſte Plinio quod olim eſſet nemore querno redimitus: quod Heſychius & Callim. ſcholiaſtes confirmant qui σαρωνίδας interpretantur τὰς διὰ παλαιότητα κεχηνυίας δρῦς. Pauſanias verò aliter: & aliter multis modis Euſtat. in Dionyſium.

Ἐπιδαυρος) Hãc Plin. neutro genere Epidaurũ extulit.

¶PAG. 255. Καὶ πρότερον πολυχῶς λέγεται ὄνομα τοῦ πεντάθλου τὸ Ἄργος) Lege ſuper hac quæſtione Euſtathij παρεκβολὰς in hoc Dionyſij Afri carmen,

Ἄγχι δ' Ἀργείων αρόης καὶ γαῖα Λακαίνων.

Θουκυδίδης) De hoc Thucydidis loco accurate diſputatur infra libro XIIII.

ὕστερον) Libro VI. vbi de Syracuſis eſt actum. & libro ſuperiore, vbi de Æ ante.

Λυρκεῖον τὸ κατὰ τὴν Κυνουρίαν ὄρος) Lyrcium Arcadiç mõtem eſſe notum eſt. Xylander verò aliud agebat, quũ Cynuriam pagum in montem transformauit.

Ἄνυδρον δ' αὖ) Videtur ſumptum ex aliquo poeta qui fabulam narrabat quæ eſt apud Apollodorum libro ſecundo. Refert ille, Argos quondã ἄνυδρον, factum fuiſſe ἄνυδρον ira Neptuni qui fontes aquarum ἐξήρανεν, Inacho ſuccẽſens διότι τὴν χώραν Ἀθηνᾶς ἐμαρτύρησεν. Plinius quoque ſcribit Argos olim dipſiũ eſſe appellatũ.

αἰτὶ τὸ πολυπόθητον) Præter gramm. ſic accipit Athenæus lib. X. annotans διψῆν interdum poni, pro vehementer deſiderare. qua in ſignificatione & τῷ πιεῖν vtitur Xenophon.

φησὶ Σοφοκλ.) Initio Electræ.

καὶ τὸ ἱππιάζω) Lego ἱππάζω ex proximo exemplo,

λέγουσι) Scribo, λέγουσι τὸ Ἄργος οἱ καὶ ἐκεῖνος ἀφίξεται.

¶PAG. 255. αἰτὶ τε εἰς Ἄρ.) quo modo dixit ὀλυμπόνδε pro εἰς ὄλυμπον, & alia id genus quam plurima.

ἄντος δ') Pauſanias ſcribit Stymphalum appellari fluuium qui è Stymphalo monte delapſus terram ſubit, poſtea autem emergit, & Eraſinus appellatur.

ἐν ᾧ τὰς ὄρνις) Pauſanias, ἔστι δὲ πηγὴ ὕδατι τῇ ἐν Στυμφάλῳ κατέχει λόγος ὄρνιθας ποτὲ ἀνθρωποφάγους ἐπ' αὐτοῦ τραφῆναι, ταύτας κατατοξεῦσαι τὰς ὄρνιθας Ἡρακλῆς λέγεται.

καὶ τυμπάνοις) Duas opiniones videtur confundere: Nam alij τοξεύμασι tradunt occiſas eſſe illas aues ab Hercule: alij tympanis tãtum abactas & ψόφῳ κροτάλων vt Piſander exiſtimabat, teſte Pauſan.

Ἀμυμώνη) Huic fontem quærenti indicauit Neptunus eius nuptias petens. Apollod. Meminit iſtius fontis etiam Plinius.

τὴν δὲ φρεάτων) Totum locum ex coniectura ſic emendo, quando libri me deficiunt, τὴν δὲ φρεάτων εὑρεσιν καὶ ἱερὰ αὐτῶν ἀποδειχθῆναι καὶ πιεῖν διαφέροντος, ἐν ἀπορίᾳ ὑδάτων δὲ τοιαύτας εἶναι ἰδέας. Tranſpoſitionem vocum ἀπορία & ἀπορία, prior interpres arguit.

κατ' Ἀρχελ.) in Archelao. vide libru quinto.

καὶ Ἀπιδόνας) Vide Euſtathium in hæc verba Dionyſij,

Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιὴν Ἐρυμάνθου.

ἀπίαν δὲ τὴν) vt vox ἀπία ſit epithetum, non proprium nomen.

πεδίον) πῶς χώρων ait Euſtat. πεδίον φασὶ θαλάσσης ἄγχι καλεῖται.

τὰ Πολυκλείτου) In his maximè commendabatur Iunonis ſimulachrũ, de quo accurate vt omnia Pauſanias

τῇ τέχνῃ) τῇ ἐργασίᾳ inquit Pauſanias, præſtant Polycleti opera.

¶PAG. 257. καὶ Ἀργολικῶν καλουμένων) Manuſcripti καλουμένων. non malè: modo legas καὶ τῶν περὶ Ἰόνιον &c.

κατασκευασθῆναι Μυκήνας) Supple, συνέβη. eſtque id verbũ; aut aliud ἰσοδυναμοῦν reponendum: vel legendum potius, ἐπεσπασθῆναι αἱ Μυκῆναι.

χρόνοις δ' ὕστερον) Euerſæ ſunt Mycenæ, bello Mycenæorum & Argiuorum, quod cõtigit anno primo Olympiadis LXXVIII^a. à quo anno teſtatur Diodorus Siculus manſiſſe Mycenarum vrbem ad ſua vſque tempora ἀοίκητον. Vide & Pauſaniam. qui Mycenarum ἐρείπια ſæpe commemorat.

διὰ Κυκλώπων) Prœtus Argis ab Acriſio eiectus, in Lybiam proficiſcitur, vbi contracta cum Iobate affinitate: eius opera reſtituitur in patriã ac Tirynthẽ ſtatim occupat: quam cum ei mœniuiſſent Cyclopes, conuenit tandem inter Acriſium & Prœtum vt Argis regnaret Acriſius, Prœtus Tirynthe. Vide Apollod. libr. II. & Pauſaniam. Notant autẽ veteres Grammatici Cyclopum tria fuiſſe genera: vnum quidẽ eorum qui τὴν Μυκηνῶν ἐτείχισαν. alterum τῶν περὶ τὸν Πολύφημον. de quo Homerus. Tertium genus fuit eorum qui ab Heſiodo in Theog. memorantur.

γαστερόχειρες) Sic dicti ſunt οἱ ἀπὸ τῶν χειρῶν ζῶντες. vocantur & ἐγχειρογάστορες Heſych. Vide plura apud Euſtath. hunc locum citantem & exponentem.

Μιδέα) Pauſ. & Stephanus ſcribunt Μίδεια ἀπὸ Μιδέας τῆς Ἀλκαίου θυγατρός.

Μιδέα ὡς ᾠ.) Lege Μίδειαν ὡς ὀρέχουσα. Sic enim libro ſequenti ſcribitur, & apud Homerum: nec aliter exemplo reſponderet.

Πρόσυμνα) Vult Strab. Proſymnam oppidi eſſe nomẽ: Pauſanias vero ſic ait appellari τὴν ὑπὸ τὸ Ἡραῖον χώραν. & Steph. Πρόσυμνα χωρία τοῦ Ἄργους. Papinius Thebaidos lib. primo,

——hinc celſa Iunonia templa Proſymnæ

Læuus habens.

εἰς Ἐπίδαυρον) Tirynthios ait Pauſa. euerterunt Argiui, συνοίκους προσλαβεῖν, καὶ τὸ Ἄργος ἐπαυξῆσαι θέλοντες.

καὶ νομοῦ.) Deeſt aliquid. Senſus eſt, Et iis in Meſſeniã tranſlatis, ἐγένετο, vel κατῳκίσθη ὁ ὁμώνυμος. &c. Vide & Pauſ.

Ἁλιεῖς) Stephanus, Dicti ſunt Ἁλιεῖς quia pleriq; Hermionenſium ἁλιευόμενοι eam partem obtinebant. Vide locum. Horũ meminit Diodor. lib. XI. ἐπείσαντο Ἀθηναῖοι μεγάλῳ στόλῳ καταπλεύσαντες εἰς τοὺς ὀνομαζομένους ἁλιεῖς. Thucydides ἁλιάδα χώραν libro quarto vocat.

ἐκ ἐνθένδε) Mos Græcorum fuit, mortuorum ori genus nummi quoddam (δανάκην vocabant) inſerere, vt haberent vnde naulum ſoluerent. qua de re lege librũ faceiiſſimi hominis Luciani περὶ πένθους. & Suidam Ἀχερουσία. Qui autẽ loca incolebant vbi ᾅδου καταβάσεις eſſe dicebatur, ij vt Callimachus cecinit, quum moriebantur, πορθμεῖον οὐκ ἐφέροντο.

τὴν εἰς Ἅιδου κατάβασιν) Hac Pluto Proſerpinã in Orcũ deportauit. Apollod. & Pauſan.

Δρύοπας δ' ἑκατέρους φασὶ καὶ τὴν Ἀσίνην) Teſtatur id Herodotus Vrania, Δρύοπες ait, ſunt Ἑρμιόνη τε καὶ Ἀσίνη ἡ πρὸς Καρδαμύλη τῇ Λακωνικῇ. Etymologici autor Ἀσινεῖς apud Callimachum interpretatur, Δρύοπας τὴν Ἀσίνην κατοικοῦντας.

ὑφ' Ἡρακλέους) Lego, ὁ Ἡρακλέους ἐκ τῆς περὶ τὸν Παρνασσὸν Δωρίδος ἐξελάσαντος αὐτούς. vulgata lectio ἀποικίζει.

ἀπὸ Σκύλλης τῆς Νίσου θυγατρὸς) Vide Virgilii Cirin, & alios.

Ἠϊόνες δ' κώμη τις ἦν) Meminit Homerus, in catalogo Argiuorum,

Τροιζῆν' Ἠϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον.

ἀφ' οὗ καὶ Ποσειδωνία) & Ποσειδωνιάς. vt apud Pauſaniam qui rem fuſius narrat. Ideo Euſtathius de Troezene; ἐκαλεῖτο δὲ Ποσειδωνία ἢ Ποσειδωνιάς.

Πώγων) Herodotus οὐραν. ἐς γὰρ τὸν πώγωνα τὸν Τροιζηνίων λιμένα προσήρητο συλλέγεσθαι. Hinc prouerbium, πλεύσεσθαι εἰς Τροιζῆνα de iis qui ἀπέχουσι τὸ γένειον, ψιλοῦνται τοὺς ἀνδρικοὺς πώγωνας.

ἄσυλον) Pauſanias ἄσυλον ἱερὸν Ποσ. vocat. per ἄσυλον idem quod Strabo voce ἄσυλον intelligens.

περὶ τῆς Λητοῦς) Pauſanias non Latonam, ſed Apollinem ait fuiſſe quicum Apollo Calauriam Delo mutauerit. Deinde hoc oraculum profert: ac legit, ἴσον τοί Δῆλόν τε Καλαύρειάν τε νέμεσθαι non ἀνεμώδεα.

¶ Pag. 258. ἀμφικτυονία τις) Magis vſitatè ἀμφικτυονία dicitur de cœtu eorum qui ad Thermopylas ſoliti erant conuenire.

ὁ δὲ Δημοσθένης) Simillima ſunt, quæ in vita Demoſt. Plutarchus ſcribit. De Archia iſto, & de Demoſthene. vide Pauſaniam Atticis.

ἐν τοῖς Καρικοῖς) Libro XIIII. Pauſanias Corinthiacis, πολλοὺς δὲ ἐπιγενομένους ὕστερον ἐς Τροιζῆνος ἐλθόντας Αλικαρνασσὸν ἐν τῇ Καρίᾳ καὶ Μύνδον ἀνοικίσαι οἱ γεγονότες ἀπ᾽ Αἰτίου τοῦ Ἀνθᾶ.

Ἐπίδαυρος) Lege meo periculo, Ἐπίκαρος. Nam alioqui qui poterit rectè accipi hic locus? Epidaurus vocata eſt, propterea quòd Cares eam obtinerent. Sed ita eſſe legendum vt reponimus nimis certum eſt. Euſtathius, Κατὰ δὲ τὸν γεωγράφον καὶ Ἐπίκαρον αὐτὴν ὠνόμασαν τινές, ὡς Κάρων αὐτὴν ποτὲ κατασχόντων.

ἐν οἷς ἀναγράφουσι) Tangit veterum morem. Nam qui ope alicuius Dei ex aliquo morbo conualuerant, ij tabellam ei Deo ſuſpendebant, quæ rei hiſtoriam complecteretur, eiuſque memoriam poſteris proderet: Placet autem hoc loco earum tabularum exemplum proponere, vnum è multis quæ vir clariſſimus Hieronymus Mercurialis publicauit ex tabella marmorea deſcripta, quæ Romæ in Æſculapii templo, in Tyberina inſula eſt inuenta. Ea igitur Ἰουλιανῷ ſic habet: Αἷμα ἀναφέροντι Ἰουλιανῷ ἀφηλπισμένῳ ὑπὸ παντὸς ἀνθρώπου, ἐχρημάτισεν ὁ θεὸς ἐλθεῖν, καὶ ἐκ τοῦ τριβώμου ἆραι κόκκους στροβίλου, καὶ φαγεῖν μετὰ μέλιτος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἐσώθη, καὶ ἐλθὼν δημοσίᾳ ηὐχαρίστησεν ἔμπροσθεν τοῦ δήμου.

καὶ ἐν Κῷ) Vide ad librum XIIII. Triccam autem Bœoticā intelligo, de qua libro nono. fuere verò etiam alibi hoc modo ἀνακειμένους πίνακας: nec eorum tātum qui è morbo difficili conualuerant: ſed omnium qui ex ingēti aliquo periculo euaſiſſent: vt de naufragis cōſtat. & de Mario teſtatur Plutarchus, cum illi inſperata ad Maricæ templum ſalus contigiſſet, tabellam eum illi numini dicaſſe quæ rerum geſtarum ſeriem complecterentur. ὕστερον, inquit, πίνακα τῆς πράξεως ἐκείνης γεγραμμένον ἀνέθηκεν εἰς τὸ ἱερόν.

Μέθανα) Pauſanias ſita eſſe ait in iſthmo Trœzenin. Τῆς δὲ Τροιζηνίας γῆς ἰσθμὸς ἐπὶ πολὺ διέχων ἐς θάλασσαν, ἐν δὲ αὐτῷ πόλισμα οὐ μέγα ἐπὶ θαλάσσῃ Μέθανα ᾤκισται.

περὶ Θουκυδίδῃ) Locus Thucydidis eſt libro IIII. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ παραπλεύσαντες ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν πρῶτον καὶ ἀποβάντες τινὰ τεμόντες, ἀφικνοῦνται ἐς Μεθώνην τὴν μεταξὺ Ἐπιδαύρου καὶ Τροιζῆνος, καὶ ἀπολαβόντες τὸν τῆς χερσονήσου ἰσθμὸν ἐτείχισαν ἐν ᾧ ἡ Μεθώνη ἐστί. Habet vero & Diodorus Siculus in eadem hiſtoria, Methonam non Methana, libro XII. Ptolemæus Μεθώνη χερσόνησον vocat.

Αἴγινα δὲ σταδίων ὀγδοήκοντα) Secuti ſumus veteres codices, qui ὀγδοήκοντα habent pro πεντήκοντα. Sic & vetus interpres.

ἐπὶ Φιλίππου) Vide ad Excerpta lib. XII.

Ἀιακὸς λέγ.) Fabula eſt apud Apollodorū Biblioth. lib. III.

θαλαττοκρατήσασα) Ælianus libro ποικιλ. XII. cap. X.

περὶ Κυρήνην) Lege Herodotum, μεγρίᾳ.

λέγεται δέ) Parū variat in hac ſumma Plinius, quum ſcribit Æginæ præternauigationem eſſe XX. M. paſſ. hoc eſt ſtad. CLX. Euſtathius autē habet non μ ſed ρπ.

¶ Pag. 259. πολλὰ μὲν πρὸς τῇ ἠπείρῳ) Vide Plinium, qui has inſulas diligentiſſimè recenſet, nec Belbinam omittit.

τοὺς Αἰγινήτας) Æginæ incolas notat Stephanus ab aliis Æginetas, à Strab. autem Ægineuſes vocari, quæ obſeruatio ſi non fallit, multis locis Αἰγινεῖς pro Αἰγινήτας fuerit legendum.

ἀλλ᾽ ὅτι μυρ.) Eratoſthenes aliter cenſebat. Seruius. *Dicti ſunt Myrmidones* propter hanc cauſam: Æacus cum in arbore fici formicas, id eſt μύρμηκας vidiſſet, optauit tot ſibi ſocios euenire & ſtatim formicæ in homines verſæ ſunt: ſed hoc fabula eſt. Nam Eratoſthenes dicit Myrmidonas à rege Myrmidone dictos. Fabulam de formicis in homines mutatis tangit Lycophron illo carmine,

μύρμηκας τοὺς ἐξέπλασεν ἀνδρώσας στρατόν.

ad quem locum refert Scholiaſtes ex Theagenis hiſtoriis Myrmidonas appellatos eſſe Æginetas, quod in ſpeluncis habitarent, & quod τοὺς γεωργουμένους καρποὺς in ſpelunca reconderēt, terram effoſſam ἀναφέροντες εἰς τὰς γεωργίας.

Οἰνώνη) Secuti ſumus Euſtathium qui ſic legiſſe videtur hunc locum citans. Et ita eſt apud Herodotum, Plinium, Pauſaniam, alios qui hoc notarunt. Miror tamen quomodo dicat Strabo, ſi ſcripſit ipſe Oenone, eſſe commune hoc nomen duobus Atticæ δήμοις. Nam hoc profectò falſum eſt: Oenoe ſiquidem vocabatur vterque Atticæ δῆμος: & ita ipſe appellat infra. Quid quod locus poetæ quem affert ſic poſtulat omnino legi? Nam ita eſt legendum,

——Οἰνόην

σύγχορτα ναίειν πεδία, τῆς τ᾽ Ἐλευθεράς.

σύγχορτα ναίειν πεδία) Sic loquitur Euripides Andromacha,

Φθίας δὲ πεδία, καὶ πόλεως Φαρσαλίας

σύγχορτα ναίω πεδία.

Apud Heſychium corruptiſſimus eſt locus in voce χόρτος, quem ſic emendabis, καὶ τὸν ὅρον τὸν δύο χωρῶν, ὡς ἐν τῷ σύγχορτα ναίω πεδία. vel ναίειν.

ἐν Αἰγίνῃ πρῶτον ἄργυρον κόψαι) Ælianus de Æginetis, καὶ πρῶτοι νόμισμα ἐκόψαντο, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκλήθη νόμισμα Αἰγιναῖον.

ὑπὸ Φείδωνος) Euſtathius videtur legiſſe φειδίου. Sed hic Phidon opinor eſt de quo ſupra in hue Eliacorum. Heſych. Αἰγιναῖον, νόμισμα ἀργύρου μέγα.

τὸν ῥῶπον) Sic lib. IIII. de Britannorum mercibus, καὶ ἄλλος ῥῶπος τοιοῦτος. Heſychius, Αἰγιναία, τὰ ῥωπικὰ φορτία, καὶ οἱ πωλοῦντες αὐτὰ Αἰγινοπῶλαι ἐλέγοντο. Eſt autem ῥῶπος, omne vilis mercis genus. vide Heſych. ῥῶπ.

ἣν καὶ ὀψοχαρία λέγει συνήθως) Reſtituimus veram lectionem, ex manuſcriptis.

τὸν Μάσητα) Vide Steph. & Pauſaniam.

περὶ ὧν) Hiſtoria eſt apud Herodotum Κλειοῖ. Pauſaniam, Laconicis, Valerium Maximum lib. II. cap. III.

ὑπὸ δὲ φ.) Locus Thucydidis eſt libro IIII. vbi quum ageretur de pace inter Lacedæmonios & Argiuos, petunt Argiui, δίκας ἐπιτρέψαι σφίσι ἢ ἐς πόλιν τινὰ ἢ ἰδιώτην, περὶ τῆς Κυνουρίας γῆς, ἧς ἀεὶ πέρι διαφέρονται, μεθορίας οὔσης· ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ Θυρέαν καὶ Ἀνθήνην πόλιν· νέμονται δ᾽ αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι.

Ὑσιάς) Thucyd. libro V. Hyſias χωρίον τῆς Ἀργείας vocat. vide Pauſ. & Steph.

καὶ Κεγχρεαί) Pauſan. quoque Cenchreas in via Tegeatica, ſitas eſſe ſcribit.

Λυκούργιον) De hoc nihil reperio: ſed Lyrceiam oppidum medium inter Argos & Orneas, ſexaginta ſtadia vtrinque diſtans. De hoc & Orneis vide Pauſ.

Πύρρον ἐνθάδε) Vide apud Pauſaniam Atticis, & Iuſtinum lib. XXV. & Plutarch.

¶ Pag. 260. ἔκτισε δ᾽) Euripides de Mycenis, Καλεῖ πόλισμα Περσέως Κυκλωπίων ἔργον χερῶν.

βοηθήσαντες Ἀθ.) Vide tragœdiam Euripidis Heraclidas, & Apollodori librum II. & Pauſaniam.

Γαργηττοῦ τεθάφθαι) Stephanus γαργηττός.

ἀποκόψαντος αὐτὴν Ἰολάου) Imò Hyllus eſt qui Euryſtheum occidit. Apollodorus libro ſecundo, Αὐτὸν δὲ Εὐρυσθέα φεύγοντα ἐφ᾽ ἅρματος, καὶ τὰς Σκειρωνίδας πέτρας ἤδη παριππεύοντα κτείνει διώξας Ὕλλος. καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμὼν Ἀλκμήνῃ δίδωσι. Sed Straboni aſſentiuntur Pindarus, Euripides, Pauſanias, alij. In hoc autem omnes conſentiunt,

contigiſſe cladem Euryſthei circa petras Scironidas. A

κακὰ πάσχειν) Fabulæ ſunt in promptu, nec difficile eſt eos locos reperire quos Strabo notare voluit: Mihi ſatis erit locum vnum proferre vbi id apparet manifeſtiſſimè. Is eſt in Oreſte, vbi petente Helena ab Electra vt ſuo nomine libamina & κόμης ἀπαρχὰς ad Clytémnæſtræ tumulum afferret, reſpondet Electra,

σοὶ δ' οὐχὶ σεμνὸν πρὸς φίλων στείχειν τάφον;

cui Helena δεῖξαι γὰρ, ait, Ἀργείοισι σῶμ' αἰσχύνομαι. quos autem Argiuos vocat Helena, ſtatim Mycenæos appel- B lat Electra, quæ ſic ait,

αἰδὼς δ' ὅ δὴ τις ἐς Μυκηναίους ἔχει Vide prologum Sophoclis Electræ, & ibi ſcholia.

ἐπὶ τῇ τοῦ ἄλσους κεῖσθαι) Sic Pauſan. Corinthiacis, ἐκ Κορίνθου δὲ ἐς Ἄργος ἐρχομένῳ Κλεωναὶ πόλις ἐστὶν οὐ μεγάλη. vide reliqua.

καὶ ἡ Νεμέα) Pauſanias, ἐν τούτοις τοῖς ὄρεσι τὸ σπήλαιον ἔτι δείκνυται τοῦ λέοντος, καὶ ἡ Νεμέα τὸ χωρίον ἀπέχει σταδίους πέντε τοῦ Τρητοῦ. ἐν δὲ αὐτῇ Νεμείου τε Διὸς ναός ἐστι.

καὶ ἡ Βέμβινα) quæ ita Nemeæ propinqua eſt, vt qui C Nemeæus leo vocatur, à poetis Bembinæus interdum vocetur. Panyaſis δέρμα τε θήρειον Βεμβινήταο λέοντος. Vide Steph. & Plin. quoque regionem Nemeam Bembinadiam fuiſſe vocitatam annotat. Caue autem confundas Bleminam quod ſupra diximus eſſe oppidum in confiniis Lacedæmoniorum & Arcadum, aut Belbinam inſulam Æginæ vicinam, de qua paullò antè, cùm hac Bembina κώμη τῆς Νεμέας. quo in errore video verſari viros doctos.

ἀφνειόν μὲν λέγεται) Ab Homero. ἀφνειόν τε Κόρινθον. ad D quem poetæ locum reſpiciebat Thucydides cum ſcriberet de Corinthiis, χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν, ὡς καὶ τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται. ἀφνειὸν γὰρ ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον. Thucydidis autem locum reſpiciebat Ariſtides hæc ſcribens, καὶ τοῦτ' ἴδοι ἄν τις ἐκ παλαιοτάτου ἀφνειόν τε ὑμνούμενον χωρίον ὑπὸ τῶν ποιητῶν. ἴσθμιος εἰς Ποσ.

ὁ ἰσθμιακὸς ἀγών) De cuius inſtitutione lege Apollodor. Pindari interpretes & alios.

Καὶ πάζοιτο τῶν ἀγαθῶν.) *Paullò aliter libri veteres: καὶ τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐκκομιζομένων ἐκ τῆς Πελοποννήσου ὑπαίθρια τῶν ἄλλων ἀπαιτεῖν. E

οἱ Βακχιάδαι) De Bacchiadis & Cypſelo, lege Herodotum Terpſichore. Bacchiadas perdidit luxus, vt annotat Ælianus libro primo cap. XIX.

¶ PAG. 261. μέχρι τριγενείας) Durauit tyrannis Cypſelidarum annos LXXIII. menſes VI. autore Ariſtotele, cuius verba aſcribam, è libro De Repub. quinto, vbi tyrannides recenſet, quæ longiſſimum tempus durauère, δευτέρα δὲ, inquit, περὶ Κόρινθον ἡ τῶν Κυψελιδῶν. καὶ γὰρ αὕτη διετέλεσεν ἔτη τριάκοντα τρία, καὶ ἑβδομήκοντα δὲ ἓξ μῆνας. Κύψελος μὲν F γὰρ ἐτυράννησεν ἔτη τριάκοντα, Περίανδρος δὲ τετταράκοντα καὶ τέτταρα, Ψαμμήτιχος δὲ ὁ Γορδίου τρία ἔτη.

Δυνάμενος) Vide ad librum quintum.

ἃς ἀνετίθεσαν τῇ θεῷ) Ex veterum more: quem multis locis Strabo notat. Vide libro VI. In XII. vbi de Comanis, has mulieres Veneri ſacras ἐργαζομένας ait ἀπὸ τοῦ σώματος.

πολυάνθρωπος.) Simillimè libro duodecimo, πολὺς δὲ ὁ ἐπιδημῶν, ἐμπορεύονται πρὸς τὴν ἱερουργίαν, ἐμπορικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ τελέως ἐξαναλίσκονται.

καθαρεῖν ἱστόν) locus in ambiguitate vocis ἱστὸς, quæ G & nauis malum notat, & textorium inſtrumentum, ac telam ipſam.

ὕψος ὑπέρβαλον, ὥστε πρὸς) Magna ſanè altitudo. Ideo Liuius de Corintho. *Vrbs erat tum præclara ante excidium, arx quoque & iſthmus, præbuere ſpectaculum: Arx inter omnia in immanem altitudinem edita.* Papinius Thebaidos lib. VII.

Iam prona Gradiuus equis Ephyræa premebat

Littora: quà ſummis caput Acrocorinthus in auras

Tollit, & alterna geminum mare protegit vmbra.

τῷ χωρίῳ) χωρίον idem ferè hic ſignificat ac πελεκυτὸς & circulus vrbem ambiens. Nam ſunè dimetiuntur architecti ſolum vrbis ædificandæ, quem χωρίον vocant Græci:

cant Græci: vnde χωρίον locus totus per quem funis ille fuerit ductus. A

ναΐδιον ἔχει) Pauſ. ἀνελθοῦσι δὲ ἐς τὸν Ἀκροκόρινθον ναός ἐστιν Ἀφροδίτης· ἀγάλματα δὲ αὐτή τε ὡπλισμένη, καὶ Ἥλιος καὶ Ἔρως ἔχων τόξον.

ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ) Pauſanias fontem ait eſſe ὄπισθεν τοῦ ναοῦ. Deinde ſubiicit, Ἡκουσα δὲ ὡς ἡ Πειρήνη φασὶν ἡ ἐν τῇ πόλει. De Pyrenæo lege Euripidis ſcholi. Medea.

ἔκρυσιν) φανερὰν ſcilicet & quæ appareat. B

ἐνταῦθα φασίν) Pindarus de Bellerophonte,

ὃς τᾶς ὀφιώδεος υἱ-

όν ποτε Γοργόνος, ἦ πολλ' ἀμφὶ κρουνοῖς

Πάγασον ζεῦξαι ποθέων ἔπαθεν.

ad quē locū vide ſcholia: vbi reperies & τὰ περὶ Πηγάσου.

ἱερὸν πρὸς ὃ βασιλείῳ λευκοῦ λίθου πεποιημένῳ) Locus corruptiſſimus. Legendum vt habent manuſcripti, πρὸς ὃ βασίλειον λευκῷ λίθῳ πεποιημένον.

πρὸς ἑσπέραν) Imo πρὸς ἕω ſi quid in me eſt ſani iudicij: nec adduci me ſinam vnquam, vt lineam ductam à C Scironidibus petris ad Bœotiam & Cithæronem eodem eſſe πρὸς ἑσπέραν Megaridi & Phocidi. Porrò quū hæc ſcripſiſſem animaduerti in manuſ. locum longè aliter eſſe conceptum. Scribitur enim, καὶ Σικυωνίας πρὸς ἑσπέραν· ὑπόκειται δὲ τούτων.

τῆς μὲν τὸ Λέχαιον, τῆς δὲ Κεγχρεαί) Diodorus autor eſt interuallum quod erat inter Lechæum & Cenchreas, fuiſſe ſtad. XL. lib. XI.

τὸν δίολκον) Δίολκος hîc eſt locus per quem nauis ab D altero mari ad alterum trahitur & machinis deducitur, hoc eſt, δι' οὗ ἕλκεται ἡ ναῦς. Horatius *Trahuntque ſiccas machinæ carinas*. Trahebātur autem naues, ſubiectis ſcutulis, & palangis, quod eleganter ab Apollo. lib. I. deſcribitur. Hoc Polybius ſolet appellare ὑπερισθμίζειν, & διϊσθμίζειν alij διισθμίζειν, Strabo ὑπερνεωλκεῖν. Porrò etſi δίολκος nomen eſt vt loquuntur, appellatiuum: tamen iſti loco quem nunc deſcribit Geographus, factum eſt proprium. Heſychius, Δίολκος ὁ τόπος ἐν Λεχαίῳ ἕως Κεγχρεῶν τόπος.

τῆς Ἀκραίας) Sic habent omnes vett. codices: De Acræa Iunone, conſule eruditum virum Lilium Gyral- E dum. Ptolem. Ναὸν Ἥρας contentus fuit annotare.

ὁ δὲ Κρομμυών) Abeſt Cromyon Corintho, ſtadia centum & viginti, inquit Thucydid. lib. IIII. De ſue Crōmyonia, Plutarchus in Theſeo, & poetæ.

ἡ Τενέα) Diſtas Tenea Corintho ſtadia LX. in via ſita qua Mycenas itur. De hac Cicero in eleganti epiſtola ad Atticum lib. VI ſecunda.

συγγενεία τις) Hanc cognationem inter Teneatas & F Tenedios ſic explicat Pauſanias, Οἱ δὲ Τενεᾶται γενέσθαι σφᾶς φασὶ Τρῶες εἶναι, αἰχμάλωτοι δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐκ Τενέδου γενόμενοι, ἐν τοῦ τα Ἀγαμέμνονος δὲ τοις νεμόμενα· καὶ διὰ τοῦτο θεῶν μάλιστα Ἀπόλλωνα τιμῶσι. Vide Stephanum.

καὶ πόλεμος πρὸς Ῥωμαίους) Bellum illud Rom. aduerſus Corinthios Pauſanias, Corinth. Florus Epit. LI. & LII. Iuſtinus libro XXXIIII. aliique rerum Rom. hiſtorici commemorant. Meminit & Cicero multis locis, itémque alij. Plinius libro XXXIII. cap. II. tempus notat quo capta eſt Corinthus Olympiadis CLVI. anno III. G V. C. DCVIII.

ἰδεῖν πρὸς τῷ Διονύσῳ) Poſt hæc verba diſtinguendum eſt: Nam quæ ſequuntur, continent alterius tabulæ argumentum. Videtur autem vir magnus Eraſmus legiſſe ἀφ' ἧς, malè: Nam hoc ſibi vult Strabo, Tantam fuiſſe illius Ariſtidis picturæ præſtantiā, vt de reliquis Bacchi picturis cum hac Ariſtidea collatis, dici ſuleret, οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον, Ariſtidis ſcilicet.

καὶ τὸν Ἡρακλέα) Vide Sophoclis Trachinias.

ἐν τῷ Δημητρίῳ) Plinius lib. XXXV. cap. quarto, teſtatur L. Mummium Achaicum hanc Ariſtidis tabulam in Cereris delubro poſuiſſe: eámque primam arbitratur externam picturam Romæ dedicatam.

¶ PAG. 263. τὸ τῆς Ἀνάγκης ἱερόν) hoc eſt Felicitatis. Nam

ita nuncupauit Lucullus vt ex Plinio conſtat: qui huius ædis meminit, vt & D. Auguſtinus.

αὐλητῶν πόλιν) Vide Dionem libro XLIII. & Pauſaniam Κορινθιακ.

σκληρὰ τι) Malim σκληρᾶ. quãquam nõ me fugit, etiam apud Euſtathium legi σκληρά: itémque in Epitom.

πλουσία διὰ παντὸς) Apparet ex Homero, qui ἀφνειὸν Κόρινθον vocat.

ἢ εἰς τὰς τέχνας) Vide Pindari ſcholia ad illum locum.

——πολλὰ δ' ἐν καρδίαις ἀνδρῶν ἔβαλεν
ὧραι πολυάνθεμοι ἀρχαῖα σοφίσματα.

loquitur poeta de Corinthiis, quibus ait datum fuiſſe, vt multa inuenirent.

ὀφρυόεντα) In oraculo Bacchiadis quondam datu,

——οἱ περὶ καλὴν
Πειρήνην οἰκεῖτε καὶ ὀφρυόεντα Κόρινθον.

Ὀρνεαὶ) Perſequitur Homeri catalogum. De Orneis, vide Pauſaniam, quem valdè miror Orneatæ Priapi non meminiſſe.

Ἀραιθυρέα) Vide Pauſ. & Steph.

Κλεωναὶ) Apud Euſtath. ſcribitur Κλεωναί.

πρότερον) Pauſan. Corinth. refert, eam quæ prius Aſopia dicebatur, à Sicyone poſtea fuiſſe Sicyonem appellatam.

τῆς Ηβης) Fuit cum putarem legendum eſſe τῆς Ἥβης. Sed nihil eſſe mutandum ex Pauſania conſtat qui ſic ſcribit, ἔστιν ἐν τῇ Φλιασίων ἀκροπόλει κυπαρίσσων ἄλσος καὶ ἱερὸν ἁγιώτατον ἐκ παλαιοῦ. τὴν δὲ θεὸν ἧς ἐστι τὸ ἱερὸν, οἱ μὲν ἀρχαιότατοι Γανυμήδαν, οἱ δ' ὕστερον Ἥβην ὀνομάζουσι· quo in loco notandum eſt, Ganymedam appellari quam Strabo ait Diam dici.

Μακεδόνων ἐκάλουν) Reperio & Demetriada eſſe dictam à Demetrio Poliorcete. autor Diodorus Siculus libro vigeſimo.

Δημήτριος) Lego ὑπὸ Δημητρίου, vel Δημήτριος ſi pro ᾤκισαν legas ᾤκισεν. Vt ita cenſeam faciunt hæc Diodori verba, ὁ δὲ Δημήτριος πείσας τοὺς Σικυωνίους εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετοικῆσαι, τὸ μὲν τῇ πόλει συνάπτον μέρος κατέσκαψε, &c. Non dubito quin æqui lectores meam emendationem hanc ſint approbaturi.

πλεῖστον χρόνον) Annos cẽtum ait Ariſtoteles cuius verba aſcribam è libro quinto πολιτ. Πλεῖστον γὰρ ἐγένετο χρόνον ἡ περὶ Σικυῶνα τυραννὶς, ἡ τῶν Ὀρθαγόρου παίδων καὶ αὐτοῦ Ὀρθαγόρου. ἔτη δ' αὕτη διέμεινεν ἑκατόν. τούτου δ' αἴτιον, ὅτι τοῖς ἀρχομένοις ἐχρῶντο μετρίως, καὶ πολλὰ τοῖς νόμοις ἐδούλευον.

Ἄρατον δ') Videtur Aratum in tyrannorum albo reponere: quod ſi ſenſit, magnam ei iniuriam facit. Vide Plutarchum in vita.

¶ Pag. 264. Ταύτης δὲ τῆς χώρας) Lege Pauſaniam initio Ἀχαϊκῶν, apud quem tamen res aliter paullò narratur.

τοὺς μετ' Εὐμόλπου) Eumolpus cum quibuſdam Thracibus Eleuſinem occupauit, vnde ſæpius cum Athenienſibus pugnarunt. Vide Pauſan.

εἶτα εἰς τέτταρας φυλὰς) Nomina quibus has quatuor populi Attici partes inſigniuit, fuère hæc: Hoplitæ, Teleõtes, Ægicorenſes, & Ergades: vnde autem hæc nomina ſint illis impoſita: non conuenit inter autores. Herodotus Melpom. à totidem Ionis filiis vult eſſe dictos, quos nominat Geleontem Ægicorenſem, Argadem, & Hopletem. Sed corrigendum eſſe locum, & pro Γελέοντος ſcribendum eſſe Τελέοντος certum eſt: fallitúrque omnino vir ille eruditiſſimus qui deprauatã apud Herodot. lectionem, vult in Euripide pro vera reſtitui. Locus Euripidis eſt in Ione extrema, vbi idẽ ait poeta quod Herodot. Verum alij nomina hæc non à filiis Ionis manaſſe: ſed ab ipſo vitæ genere, quod vnicuique parti fuit aſſignatum. Plutarchus in Solone, Τὰς φυλὰς οἴονται λέγεσθαι οὐκ ἀπὸ τῶν Ἴωνος υἱῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν γενῶν εἰς ἃ διῃρέθησαν οἱ βίοι τὸ πρῶτον ὀνομάζειν. τὸ μὲν μάχιμον, ὁπλίτας, τὸ δ' ἐργατικὸν, ἐργάδεις· δυεῖν δὲ τῶν λοιπῶν, τοὺς μὲν γεωργοὺς, αἰγικορεῖς δὲ τοὺς ἐπὶ νομαῖς καὶ προβατείαις διατρίβοντας.

A τας. Sic alibi quoque nominantur, niſi quòd quas Plutarchus Ergades, alij fere Argades vocant.

διαλυθέντες ὑπὸ Τισαμενοῦ) Totum locum è Polybio videtur tranſtuliſſe: Sic ille libro ſecundo, de Achæis, Ἀπὸ γὰρ Τισαμενοῦ βασιλευθέντες, ὃς ἦν Ὀρέστου μὲν υἱὸς, κατὰ δὲ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον ἐκπεσὼν τῆς Σπάρτης κατέσχε τοὺς περὶ Ἀχαΐαν τόπους.

τὴν χώραν) ſuam videlicet, quam prius Ioniam fuiſſe vocatam dicit: Sed quia magna fuit inter omnes Pelo-

B ponneſios Achæorum præſtantia, ideo teſte Polybio Ἀχαιῶν τὸ ὄνομα κατὰ πάντων τῶν Πελοποννησίων ἐπικρατεῖ.

μέχρι Ὠγύγου) Legendum Γύγου. Polybius Ἀπὸ Τισαμενοῦ κατὰ τὸ συνεχὲς καὶ κατὰ τὸ ἑξῆς ἕως Γύγου βασιλευθέντες.

πρὸς τοὺς Ἰταλιώτας) Hæc quoque Polybius antè dixerat, καθ' οὓς γὰρ καιροὺς ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν τόποις κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα τότε προσαγορευομένην, ἐνέπρησαν τὰ συνέδρια τῶν Πυθαγορείων & quæ ſequuntur.

ἐπιτρέψαι Θηβαίους) Etiam hoc è Polybio eſt, Μετὰ δὲ ταῦτα Λακεδαιμονίων μὲν παραδόξως πταισάντων περὶ τὴν ἐν

C Λεύκτροις μάχην. Mox, ὁμολογοῦντες ἀλλὰ γε καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἐπιτρέψαι Θηβαῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι μόνοις τῶν Ἑλλήνων Ἀχαιοῖς.

λυθεῖσαν τὸ κοινόν.) Polybius id innuit, quum ſcribit propter Macedonum reges contigiſſe, πάσας τὰς πόλεις χωρισθείσας ἀπ' αὐτῶν ἐναντίως τὸ συμφέρον ἄγειν ἀλλήλαις.

ἄρξαι δὲ Πύρρου) Polybius ait factũ circa Olympiad. CXXIIII. Tunc inquit, αὖθις ἤρξαντο μετανοήσαντες συμφρονεῖν. ταῦτα δ' ἦν κατὰ τὴν Πύρρου διάβασιν εἰς Ἰταλίαν· καὶ πρῶτον μὲν συνέστησαν Δυμαῖοι, Πατρεῖς, Τριταιεῖς, Φαραιεῖς.

D πλὴν Ὠλένου καὶ Ἑλίκης.) Polybius de XII. Achæorum vrbibus. αἳ ἔτι καὶ νῦν συμβαίνει διαμένειν πλὴν Ὠλένου καὶ Ἑλίκης, τῆς πρὸ τῶν Λευκτρικῶν ὑπὸ τῆς θαλάττης καταποθείσης.

τοῦ Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος) De quo multa Pauſanias, & infra libro XIIII. itémque apud poetæ interpretes, ad eum locum qui hic profertur.

¶ Pag. 265. πάντες ἔφη) Hoc autem pleriſque nõ placet: vide Herodotum, Euſebium alios.

δώδεκα σταδίοις) Ait Helicen à mari diſſitam fuiſſe ſtad. XII. vt valde miter veteres nonnullos qui Heli-

E cen Achaiæ inſulam vocant.

κατὰ μῆνιν Ποσειδῶνος) Ita ſentiunt inquit Diodorus, pij homines, & ἀσεβῶς διακειμένους πρὸς τὸ θεῖον. Eum vide libro XV.

Ἡσίοδος δὲ) Locus eſt in Aſpide

Αὐτὰρ Μυρμιδόνων τε πόλιν κλειτήν τ' Ἰαωλκόν.
Ἄρνην τ' ἠδ' Ἑλίκην.

Εἴκοσι μὲν) Imo vigintiquinque. Polybius, Εἴκοσι μὲν οὖν ἔτη τὰ πρῶτα καὶ πέντε συνεπολιτεύσαντο μεθ' ἑαυτῶν αἱ προειρημέναι πόλεις γραμματέα κοινὸν ἐκ περιόδου προχειριζόμεναι καὶ δύο στρατηγούς. Quare hic quoque legendum εἴκοσι καὶ

F πέντε.

Ἀρνάριον) Non ſuccurrit locus vllus alicuius autoris, vbi fiat huius loci mentio: itaque verum rectius Arnarium vt hic, an Ænarium vt mox, legatur ignoro. Pauſanias quidem ἐν Αἰγίῳ ſolitos Acheos conuenire ſcribit: quod nimirum Ægienſiũ eſſet Ænariũ, vt ait Strabo.

εἶτα ἔδοξεν) Polybius, Μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ἔδοξεν αὐτοῖς ἕνα καθιστάναι καὶ τούτῳ πιστεύειν περὶ τῶν ὅλων. Quadriennio poſtquam id eſt inſtitutum ἐστρατήγησεν Aratus, adhuc

G pene puer & annorum viginti, de cuius rebus geſtis legendus Plutarch. in vita, & Polyb lib. II.

εἶτα λέγεται) Satis manifeſtum eſt deeſſe hic nomen eius à quo hanc hiſtoriam totam de politia Achæorum deſcripſit: quem dubium non eſt quin & alio loco prius nominaſſet, qui locus periit & ipſe. Nos autem iam docuimus hæc fere omnia iiſdem verbis apud Polybium reperiri, cuius nomen hic putarem reponi debere, ſi ſequẽtia verba in eo reperirem: Nam affert quidem Polybius rationem cur de Achæis tam multis agat: ſed ea alia eſt.

μὴ ἀξίους γενείζων) Non dubito quin ſcripſerit Strabo μὴ ἀπαξίους: cauſam inquit affert prolixioris de Achæis ſermonis, Quod ceciderit μὴ ἀπαξίους γενείζων,

ſed

A ſed digniſſimos qui ab omnibus noſcerentur, τινὰ ἔτη πω. &c.

ἡ δὲ τάξις) Hoc ordine à Polybio nominantur, Patræ, Dyme, Pharæ, Tritæa, Leontium, Ægera, Pellene, Ægium, Bura, Ceraunia, Olenus & Helice. Aliter ab Herodoto κλεωῦ: apud quem legendum καὶ Δύμη non καὶ Δεῖμη. Vide & Pauſaniam.

Μετὰ Σικυῶνα) Herodotus Πελλήνη μέν τε πρώτη πρὸς Σικυῶνος. Inepte autem Pallene erat hic ſcriptum.

B εἶτα Αἴγειρα) Herodotus, Μετὰ δὲ Αἴγειρα καὶ Αἰγαί.

τετάρτη Βοῦρα) Seqvitur apud Herodot. καὶ Βοῦρα καὶ Ἑλίκη.

εἰς ἣν κατέφυγον Ἴωνες.) Herodotus de Helice, ἐς τὴν κατέφυγον Ἴωνες ὑπὸ Ἀχαιῶν μάχῃ ἑσσωθέντες.

Αἴγιον καὶ Ῥύπες) Herodot. καὶ Αἴγιον καὶ Ῥύπες καὶ Πατρέες, καὶ Φαρέες, καὶ Ὤλενος.

¶ PAG. 266. ποταμὸς μέγας Μέλας) Sic legit Euſtathius quoque locum integrum deſcribens edit. Baſ pag. 220. Nam Xylander neſcio quare hoc neget, niſi fortaſſe C aliter habet illũ locũ Romana editio, quæ mihi cũ hæc ſcriberé non erat ad manum. Ego ſane in nomine huius fluvij vehementer hæreo. Pirus enim vocatur ab Herodoto, (vnde locum integrum ſumſit noſter) & Pauſ. non Melas. Sic Herod. de Oleno, ἐν τῷ Πεῖρος ποταμὸς μέγας ἐστί qum ex loco intelligimus non fuiſſe cur de voce μέγας ita ſe torqueret Xylander: quando etiam Herodot. eam agnoſcit. Melanem tamen in iſto tractu nominant alij quoque vt Dionyſ. Afer & Callimach.

αἱ ἐν Εὐβοίᾳ) & quæ alibi ſunt: Nam Ægæ inquit Steph. multæ fuêre.

D τὸ ἐν Αἰτωλίᾳ) de quo infra lib. IX.

εἴλαπον δίχα δὲ) Reprehendit eos qui locum poetæ ex Iliadis θ. de Ægis Peloponneſiacis interpretabantur: quod facit antiquus ſcholiaſtes. Similis locus ὀδ. ε. de Neptuno, Ἵκετ' δ' εἰς Αἰγὰς ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασι, vbi ſcholiaſtes πόλιν Ἀχαΐας eſſe dicens, addit, αἱ δὲ νῆσοι περὶ τὴν Εὔβοιαν ἱεραὶ Ποσειδῶνος.

ἀφ' οὗ καὶ ὁ) ſcilicet ἀπὸ τοῦ κρᾶθιος. Herodoti locus ita habet, καὶ Αἰγαὶ ἐν τῇ ποταμὸς ἀείναος ἐστι, ἀπ' οὗ ὁ ἐν Ἰταλίῃ E ποταμὸς τὸ οὔνομα ἔχει, quem ſi ſequi voluit Strabo, repetendum erit, non χείμαρρος ſed ποταμοῦ, niſi quis putet Herodoti locum mutilum hodie edi.

ἔστι δὲ καὶ κώμη) Videtur duas Pellenes facere, ſed adhibenda eſt Pauſaniæ deſcriptio, quæ locum interpretabitur Πελληνεῦσι δὲ ἡ πόλις ἐστὶν ἐπὶ λόφῳ κατ' ἄκραν τὴν κορυφὴν ἐς ὀξὺ ἀνεστηκότος· τοῦτο μὲν δὴ ἀπότομον, καὶ δι' αὐτὸ οὐκ ἐσῳκίσθη· τὸ δὲ χθαμαλώτερον τῆς πόλεως ἐστιν οὐ συνεχὲς ἐς τὰ λοιπά· ὅτι δὲ μοίρας νενεμημένον δύο, ὑπὸ τῆς ἄκρας μεταξὺ ἀνεχούσης.

F αἱ Πελληνικαὶ χλαῖναι) De his Heſychius & Pindari ſcholiaſtæ. Pindarus Ὀλυμπ. ᾠδ. IX.

καὶ ψυχρᾶν ὁπότ' εὐδια-
νὸν φάρμακον αὐρᾶν
Πελλάνᾳ φέρε.

Docet autem Ariſtophanis ſcholiaſtes ἐν τοῖς Ἡραίοις Pellenenſium feſto eas proponi ſolitas.

ὑπὸ σεισμοῦ.) Huius caſus notiſſimus eſt. Vide libro primo.

G τοῦ τε ἐν Ἐφέσῳ) Xenophõ ἀναβάσ. ε. Καὶ ἐν Ἐφέσῳ δὲ παρὰ τὸν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος νεὼν, Σελινοῦς ποταμὸς παραρρεῖ.

ὅ φησιν ἀντιπαρὰ δὲ) Verba Xenophontis ἀναβάσ. ε. Ξενοφῶν δὲ λαβὼν χωρίον ὠνεῖται τῇ θεῷ ὅπου ἀνεῖλεν ὁ θεός· ἔτυχε δὲ διαρρέων διὰ τοῦ χωρίου ποταμὸς Σελινοῦς. ſic ſcribit, non Σελινοῦς: ſic tamen & Pauſan.

παρὰ τοῖς Ὑβλαίοις) in Sicilia, vide lib. VI.

κυπαρίττων ἱερόν) Malim ἱερὸν τὸ δρυμόν.

¶ PAG. 267. ἀποικίαν Ῥωμαίων) Lego cum vetere interprete, ἀποικία Ῥωμαίων κτλ.

πασῶν δυσμ.) τῶν Ἀχαϊκῶν videlicet.

ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα) Aliter Pauſanias ſentit, qui Iones hoc illi nomen dediſſe ait vel à muliere Dyma, vel à viro Dymante.

ἐκαλεῖτο πρότερον) Sic legit etiam Euſtathius. At Pau-A ſanias Πάλειαν prius fuiſſe Dymen appellatam narrat, & profert carmen hoc,

——— οἱ δ' Ἀχαιοὶ
Πατρίδα Πάλειαν θῆκ' ὀνομαστοτέραν.

ὁ Λάρισος) Sic Pauſ.

οἱ μὲν Σκόλλιν) Vide ſupra in Eliacis.

τοὺς δ' ἄλλοθι) Dio lib. XXXVI. hac de re, καὶ ὅπως μηδ' αὖθις ποτε ἐς ἀνάγκην πονηρῶν ἔργων ὑπὸ πενίας ἀφικόμενοι, καὶ χώραν σφίσιν ὅσην ἐρήμους ἑώρα, καὶ πόλεις ὅσαι ἐπικουρίας ἐδέοντο B ἐδίδου. Appiani autem verba erunt pro commentario. Piratas ait, ἐς Μαλλὸν, καὶ Ἄδανα, καὶ Ἐπιφάνειαν ἤ τι ἄλλο πόλισμα ἔρημον ἢ ὀλιγάνδρουν ἦν περὶ τὴν τραχείαν Κιλικίαν, συνῴκιζε. τοὺς δὲ τινας αὐτῶν καὶ ἐς Δύμην τῆς Ἀχαΐας ἐξέπεμπεν.

Ἡ δὲ Φαρά) Longe aliter ſentit Steph. apud quem plurali numero Pharæ vocantur quæ ſunt in Achaia, & eius incolæ, non vt habet Strabo φαριεῖς. ſed φαραιεῖς. Meſſeniacarum autem φαρῶν, ἐθνικὸν eſſe ait φαραίτης.

C ἑπτὰ καὶ εἴκοσι) E loco quodam ſuperiore puto addendũ huic ſummæ XX. quæ tamen potuerũt à Strab. omitti.

παλαιότατα) Arcadia tota antiquitatis laudem ſibi vindicabat. Ideo vocati ſunt olim προσέληνοι, vt vel ex Ouidio notum. At Æſchyli ſcholiaſtes aliam eius appellationis rationem affert ad hoc carmen in Prometheo, ἐμῶν ἑκατὸν ὦδε προσεληνικόν.

Ἀζᾶνες) Azanum Arcadum Eurip. meminit & alij multi. Lege Pauſa.

καὶ Παρράσιοι) à Parraſio Arcadiæ monte cuius Callim. meminit. Vide Pauſa.

D Μεγαλόπολιν) Huius vrbis περίβολος fuit ſtadiorum quinquaginta. autor Polyb. Megalopolis autem ἅλωσιν & ruinam refert Polybius libro ſecundo.

Ἐπαμεινώνδας) Vide Diodorum Siculum, Probum & alios.

τῆς Ἑλαίας) Omnino legendum eſt Ἀλαίας vt habet Herodotus. Apud quem ſcribitur & Ἀλέα. vt habet Pauſanias.

¶ PAG. 268. τὸν ἐν Ἀδόντα) Eraſinum hunc intelligebat Diodorus lib. XV. cũ ſcribebat, ὅτι περὶ τὸ Συμφήλιον (Stymphalum intelligit, & ita leg.) εἰς τὸ χάσμα καταδυόμενος, E ἐπὶ διακοσίοις σταδίοις φέρεται κεκρυμμένος κατὰ γῆς καὶ κατὰ τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν ἐξιών.

εἴρηται) libro ſexto, & ſupra hoc eodem.

Ζέρεθρα) Heſychius, ζέρεθρα, βάραθρα κοιλοὶ τόποι. Notant autem Grammatici vocem eſſe Macedonicam.

Στυμφαλίδος) Sic legendum non Στυμφαλίαν.

ὁ Λάδων) Idem dixit libro primo. Diodorus libro XV. ὅτι γὰρ περὶ Φενεὸν ποταμὸς εἰς τὴν γῆν καταδυόμενος ἐν τοῖς προτέροις χρόνοις ἐφανίζετο, τὴν κατὰ γῆς ἀρχὴν αὐτοῦ ὑποδεχο-F μένων. De Ladone multa Pauſan.

τὸν Ἄνιαν) Apud Pauſ. fluuius, qui per Pheneatarum agrum fluit, vocatur Ὄλβιος vel Ἀροάνιος. Athenæus vero libro octauo Aorum non Aroanium vocat, aitque ῥεῖν διὰ Φενεοῦ.

ἰσθμούς) prior interpres foramina vertit, ad ſententiã potius attendens, quam dictionis analogiam. Xylander vocem græcam retinuit. Sed quid obſecro vocat iſthmos? aut qua ratione, iſthmi poterunt idem eſſe cũ barathris? Hoc profectò tam eſt alienum à vocis ἰσθμὸς G ſignificatione, vt nihil queat magis. Sed vox ſanè eſt corrupta, & ἰσμοὺς legendum, non ἰσθμούς. ἵζειν terra dicitur, quando ſidit ſitque labes. Inde ἰσμὸς, labes terræ. quam vocem etſi alibi non memini reperiſſe, tamen aſſerere non dubito, cum pulchrè ei ſua conſtet analogia: Nam vt à δίζω fit δίσμα & δισμὸς, ſic ab ἵζω fit ἴσμα & ἰσμός. ac voce quidem ἴσμα vtitur Lycophron Diodorus χάσμα vocat, quod his ἰσμὸς vocatur. Libri ſcripti habet ἰσθμούς. quod etiam eſt corruptum.

Στυγὸς ὕδωρ) Vide Pauſaniam, & poetarum interpretes. Plinius libro II. cap. CIII. *Iuxta Nonacrin Arcadiæ Styx nec odore differens, nec colore, epota illico necat.* Antigonus ex Theophraſto refert Aquam quæ Stygis appellatur εἶδ' ἐν Φενεῷ, στάζειν δ' ἐκ πέτρου τινός. eos autem quà

velint ὑδρεύεσθαι, ſpongias lignis aptare, & ita aquam accipere. quæ quidem nullis vaſibus præter quàm è cornu queat cootineri: mori verò quiſquis eã guſtauerit. Legẽdum autem apud Antigon. ἐν Φενεῷ vt emẽdauimus, non vt vulgò ἐν Φαρίῳ.

τεταγμένον ὅρκον) Styx magnum Deorum iuramentum vt docet Heſiodus in Theog.

Αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον.

vtitur Iopiter eo ioramento apud Homerum, Virgil. & alios poetas.

Κόρινθον μὲν) Corinthom obtinuit poſt Heraclidarũ καθόδον Alates: Ideo Corinthios vocat Pindarus παῖδας Ἀλάτα. Vide Paoſaniam, qui & Phalcem & Oxylum, & Creſphooté, atqoe Euryſthené Proclémq; & Temenũ

A locorum quos ait Strabo οἰκιστὰς fuiſſe commemorat.

Ἀγαῖος δὲ Τήμενον) Libro x. Ciſſum ait, qui fuit Temeni filius.

καὶ περὶ τὴν) Emendabo hunc locum, ſi quando meliorom codicum mihi fuerit copia. Verba quidem conſtat eſſe corruptiſſima. Ad ſententiam quod attinet, quum Deiphontæ fiat mentio videtur ootaſſe Strabo cuius loci fuerit ille οἰκιστής. Docet autem Pauſanias Deiphontem poſt reditum Heraclidarum à Pityro rege Epidauri, eius ditionem ἀμαχεὶ traditam accepiſ-

B ſe, eamque cum Argiuis poſſediſſe. In pleriſqoe veteribus codicibus deerant quæ in noſtra editione notis ſuot incluſa, & fieri poteſt vt ſiot oon Strabonis.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS ET CASTIGATIONES IN LIBRVM IX.

GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

ΠΕΡΙ ΩΔΕΥΚΟΣΙΣ) Hæc eſt iſtius libri cum præcedenti connexio: facillima illa quidem ſi quis eorum meminerit quæ initio proximi libri de Græciæ diuiſione in varias peninſulas docuit. quæ oihil attinet referre: vide locum & cum iſto compara.

δεῖ τῆς) Cuius iſthmus eſt interuallum à Niſæa ad Pagas.

ποιεῖ τὸ) huios iſthmum linea efficit, quæ fingitur ducta ab intimo ſinu Criſſæo ad Thermopylas.

C ὥστε τὸν Κρομμ.) Deſunt hic quædam. Crommyonem autem κώμην eſſe τῆς Κορινθίας πρότερον δὲ τῆς Μεγαρίδος dictum eſt libro proximo vbi ὁ Κρομμυὼν ſemper, non ὁ Κρομμ.

νομίζεται δ᾽ ὑπ᾽ αὐτ) Explicat his verbis τὴν ὑπογραφὴν eios lineæ qoæ ducta ſit à Sunio ad Ceraunios montes: ſed ita totus locus eſt affectos, vt eius in integrum reſtitutio, non ab alio quàm eo qui fuerit optime à veteribus membraois ioſtructus vel ſperanda ſit, vel flagitanda.

D ἀλλ᾽ ἐπὶ μικρὸν) Lego ἐπὶ μακρόν. Et ita profectò res habet.

δίεχει δὲ) Diſtat Piræeus ab iſthmo xli. millia paſſ. autore Plinio.

ὅπερ εἶπον) Vbi? Non enim eo loco vbi dioiſit Græciã in peninſulas. Nam ibi longè aliter deſcribebatur linea iſthmum huius tertiæ peninſulæ efficiens. Sanè ſi hoc ſupra dictum fuit, locus hodie deſideratur.

E ὅτι τοῖς ὄρεσι) Acten vocaram fuiſſe ait anguſtam regionem ſecundum mare & radices montium porrectam. quod confirmant grammatici, qui ἀκτὴν vocari volont non qoodcunque litus, ſed quod ſit πετρῶδες, ἀπὸ τοῦ ἄγνυσθαι τὰ κύματα quod ibi frangant ſe vndæ: vnde & ῥηγμῖνας ſolet poeta eiuſmodi loca vocare.

¶PAG. 270. Μετὰ δὲ Κρομμυῶνα) Legendum δὴ. & ὑπέρκεινται τῆς Ἀττικῆς, oon accipiendum vt fecere interpretes, ſed perinde ac ſi ita ſcripſiſſet ὑπέρκεινται αἱ Σκ. π. τῆς Ἀττικῆς. quuom Crommyon ſit τῆς Κορινθιακῆς.

τὰ περὶ τὸ Σκίρωνος) Hic quoſcunque poterat corripere, dabat de ſaxo præcipites περὶ τὴν χελώνην. Vide Diodorum lib. IIII. & Pauſaniam io fine Corinthiacorum.

καὶ τὸ Πιτυοκάμπτην) Diſſentit ab aliis qui Sinen πιτυοκάμπτην non ſaxa Scironia obſediſſe, ſed ipſum iſthmum ſcribunt.

τὸν ἀργεσταν) Vide libro primo.

ἄκρα προκειται Μινῶα) Thucydides (à quo non diſſentit Stephanus) inſulam appellat libro tertio, & ponte iunctam fuiſſe continenti ait. ἐστράτευσαν, inquit, ἐπὶ Μινῴαν τὴν νῆσον ἢ κεῖται πρὸ Μεγάρων. ἐχρῶντο δὲ αὐτῇ πύργον ἐνοικοδομήσαντες οἱ Μεγαρεῖς φρουρίῳ. Paullò poſt, καὶ γέφυραν διὰ τεναγους ἐπὶ βοήθειαν τῇ νήσῳ μὴ διεχούσῃ τῆς ἠπείρου. Pauſanias hanc iofulam intelligebat cum ſcribit, Παρήκει δὲ παρὰ τὴν Νισαίαν νῆσος ὁ Μινῴα, ἐνταῦθα ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Νίσον ἐφώρμει τὸ ναυτικὸν τὸ Κρητῶν.

ἡ δὲ Νισαία) Sic Pauſanias qui diſerte teſtatur nauale Megarorum ſua etiam ætate Niſæam fuiſſe appellarum. Ptolem. confundit, Μετὰ τὸν Ἰσθμὸν, inquit, Νισαία, ἢ καὶ Μέγαρα ἐπίνειον. fuere autem μακρὰ τείχη quæ Niſſæam Megaris coniungerent, ſimillime, vt Piræeus iungebatur Athenis. autor Thucydides libro primo.

Ἀθηναίους νομίζειν) Fortaſſe ἐνομίζον.

ἐξαρχόμενον) Factum id à Theſeo. Plutarchus in vita.

ὅτι δὲ τὴν Ἀτθίδα συγγρ.) Eodem argumento vtitur Pauſanias quoque vt probet τὴν Μεγαρίδα pertinuiſſe aliquãdo ad Athenienſes Μαρτύρια δέ μοι τάφος τε Πανδίονος ἐν τῇ γῇ καὶ Νίσος, Αἰγαῖ μὲν πρεσβυτάτῳ τε παντὸς γένους προκεχωρηκὼς Ἀθηναίων ἄρχειν, αὐτὸς δὲ Μεγάρων καὶ τῆς ἄχρι Κορίνθου βασιλεύειν ἀξιωθείς. Νισαία τε ἐστι καὶ νῦν Μεγαρεῦσιν ἐπίνειον ἀπ᾽ αὐτοῦ καλεῖται.

Ἀνδρων δὲ) Eſt opinor quem Pauſanias Androtioné vocat: eius Ἀτθίδα laudans. Nam & Philochorus quem citat, Ἀτθίδα ſcripſerat.

ὅτι ὁ πατὴρ μὲν) Videtur Strabo hos Sophoclis verſus ita referre, vt quædam verba interat. quod multis locis facit: Sophocles verò ita eos ſcripſerat.

Πατὴρ δ᾽ ἀπαλλάττειν ὥρισ᾽ εἰς ἀκτὴν ἐμοί
πρεσβεῖα νείμας τῆσδε γῆς. Τῷ δ᾽ αὖ Λύκῳ
Τὸν ἀντίπλευρον κῆπον Εὐβοίας νέμει.
Νίσῳ δὲ τὴν ὅμορον ἐξαιρεῖ χθόνα
Σκίρωνος ἀκτῆς. Τῆς δὲ γῆς τὸ πρὸς νότον
ὁ σκληρὸς οὗτος καὶ γίγαντας ἐκτρέφων.
Εἴληχε Πάλλας.

Lego autẽ ἀνώμαλον pro ὅμαλον, ſecutus iudicium ſummi viri Ioſephi Scaligeri.

¶PAG. 271. Μέλανθος) Hunc regno Athenarum eſſe potitum refert etiam Pauſanias: ſed obiter tantum.

ἐν τῇ

A ἐν τῷ Ἀτθίδι. At in Corinthiacis ſpoliatum à Melantho fuiſſe regno Thymœten Oxyntæ filium. Μέλανθος δὲ καὶ τὴν βασιλείαν ἔσχεν, ἀφελόμενος Θυμοίτην τὸν Ὀξύντου. Θυμοίτης γὰρ Θησειδῶν ἔσχατος ἐβασίλευσεν Ἀθηναίων. Eſt & apud Athen. libro quarto de Melantho & Thymœte mentio.

¶Pag. 271. τελέσας ὁ μ.) Diſſentit Pauſanias Βοιωτικοῖς. Τότε δὲ ἦν τοῦ Δαμασίχθονος Πτολεμαῖος, τοῦ δὲ Ξάνθος ὁ Ἀνδροπόμπου μονομαχήσαντα αὐτῷ, δόλῳ καὶ οὐ τῷ δικαίῳ κτείνει. Fuit autem Andropompus hic, à quo occi-B ſum ait fuiſſe Xanthum regem Bœotorum Melanthi pater.

ἱδρύσαντες) Planè eadem refert Pauſanias ἐν τοῖς Μεγαρικοῖς. Κόδρου ait, ὕστερον βασιλεύοντος στρατεύουσιν ἐπ' Ἀθήνας Πελοποννήσιοι· καὶ ὡς οὐδὲν ἀποδειξάμενοι λαμπρὸν ἐκομίζοντο ὀπίσω, Μέγαρα Ἀθηναίων ἑλόντες, Κορινθίων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων τοῖς ἐθέλουσιν ἔδωκαν οἰκῆσαι.

ἔκτισαν τὰ Μ.) In hoc tãtum diſſentit Pauſanias, quod iam fuiſſe condita Megara tunc autem à Peloponn. occupata ſcribit.

C Δωριεῖς εἰσί) Subdit Pauſan. Μεγαρεῖς μὲν οὕτως ἤθη καὶ φωνὴν μεταβαλόντες, Δωριεῖς γεγόνασι.

. προσαγορευθῆναι Μεγαρ.) Laertius in Euclide, οἱ ἀπ' αὐτοῦ Μεγαρικοὶ προσηγορεύοντο & ſecta eorum Μεγαρικὴ apud eundem in prooemio.

φαίδωνα μὲν) Vide Laertium in Phædone, & Menedemo.

ὄνομα) Thucydides libro quarto, τὸ ὄνομα ἑνικῶς numero ſingulari extulit. Vide libro priore.

D συνάπτοντος πρὸς) Ergo Atticam contingit Salamin? Minimè verò: ſed συνάπτειν hîc τὸ συνεγγὺς ſignificat, nõ τὸ ψαύειν : quod ab ipſo Strabone notatum eſt libro primo.

καὶ γὰρ Σκιρὰς) Annotat Euſtathius in Dionyſium: ſed ex hoc ipſo loco.

Ἀθηνᾶ τε λεγ.) Scholiaſtes Ariſtoph. Σκιρὰς Ἀθηνᾶ τιμᾶται Ἀθήνησι, ὡς Φιλόχορος μὲν ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος ἀπὸ Σκίρου τινὸς Ἐλευσινίου μάντεως κεκλῆσθαι. Πραξίων δὲ ἐν δευτέρῳ Μεγαρικῶν ἀπὸ Σκίρωνος τοῦ συνοικίσαντος Σαλαμῖνα. Σκιρὰς δὲ Ἀθηναῖς Θησεὺς ἐποίησεν ὅτε ἐπανῆκε ἀποκτείνας τὸν Μινώταυρον. Me-E minere præterea Pauſanias Heſychius aliique Grãmat.

τόπος Σκίρος) Stephanus aliique Σκῖρον vocant.

Σκιροφορίων ἱερῶν.) Scira, & Scirophoria numero plurali vocabant Athenienſes ἑορτὴν quandam, de qua conſule Gramm. Hanc autem intelligit Strabo. Suſpicor autem in Strabone leg. καὶ ἐπὶ Σκίρωνος.

καὶ Κυχρείδης ὄφις) Stephanus ſerpentem hunc qui Salaminem vaſtabat, non à Cychræo fuiſſe alium, ſed ipſum Cychræum fuiſſe Ὄφιν propter morum aſperitatem dictum. Diuerſiſſima verò ſunt, quæ Euphorion, F Apollodorus, aliique ſcripſerunt, hunc ſerpentem, ab ipſo Cychreo fuiſſe occiſum. Diodorus Cenchreum vocat, & Apollod. aſſentitur.

ἀπὸ Εὐρύλου) Apud Stephanum & Euſtathium ſcriptum eſt Εὐρυλόχου.

συναπέπλευσαν) Vide Herodotum.

Βώκαρος) Lycophron de Teucro Salamine pulſo à Telamone,

——ἠλαστρηκὼς

Κυχρεῖος ἄντρων, Βωκάρου τε ναμάτων

G οἱ δὲ Σόλωνα) Solonem non Piſiſtratum aiunt id feciſſe quotquot hodie extant qui factum hoc narrant: ſunt autem hi, Plutarchus in Solone, Quintilianus lib. XII. Diog. Laertius in Solone, & Demoſthenis commentator εἰς τὸν περὶ παραπρεσβ.

¶Pag. 272. οἱ κριτικοὶ) Criticos ait Euſtathius hunc locum proferens, vocabant τοὺς κατὰ τὴν γραμματικὴν παράδοσιν εἰδότας κρίνειν τὰ ποιήματα.

ἐκ τε Πολίχνης) Euſtathius hæc verba non videtur agnoſcere. Sed ſcripſerat fortaſſe Strabo, Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν, νέας, ἐκ τε Πολίχνης Ἐκ τ' Αἰγειρ.. Idẽ legit Τετράπολις τε. Stephanus vtroque numero extulit Τετράπολις, inquit & Τριποδίσκοι, κώμη τῆς Μεγαρίδος. Λέγεται καὶ Τριπόδισκα.

τὴν ἱερείαν) Athenæus tale quid refert libro nono, ſcribens, γέρων δὲ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρειαν ὁ Θέων ἀμαθῶς, … ἐκ τοῦ … γλίσχρ.

ἐλθεῖν π.) Dicta eſt Eleuſin ab ἐλεύθω quod eſt venio, & Ceres Eleuſinia quaſi dicas aduentitia, vel quæ aliunde aduenerit: Nam hac appellatione fatebantur Athenienſes, fruges non apud ſe natas: licet earum vſum primi hominum fuiſſent edocti. Diodorus Siculus libro quinto, de Athenienſibus τὸ γὰρ τίμιον τῆς ἐξ ἀρχῆς δεξάμενοι τὴν δωρεὰν ταύτην ἐλθοῦσαν ὡς προσαγορεύειν ἀπὸ τοῦ παρ' ἑτέρων ἐλθεῖν τοῦ σίτου κεκομιστικότος. Vide Ariſtidis Eleuſinium λόγον. Alij ab Eleuſine Heroe appellatam volunt: de quo quærit Pauſanias.

μυστικὸς σηκὸς) Notum eſt de myſteriis Cereris Eleuſiniæ: Σηκὸς, autem eſt ὁ ἐνδότερος τόπος τοῦ ναοῦ, adytum.

δὲ καὶ τὸ Παρθένιον) Pauſanias Arcad. ἐπεὶ … Θρῃκίας … Πειραιᾶ, καὶ Ἀθηναίους τὸ Παρθένιον … ἀποδείξαι.

Θριάσιον πεδ.) Vide Stephanum.

αἱ Φαρμακοῦσαι) Harũ rara apud veteres mentio. Vide Stephan.

Κυνόσουρα) Apud Stephanum duplici λλ. Κυνόσουρα, ſed frequentius vno λ ſcribitur.

λημᾶ τοῦ Πειραιῶς) Hoc dictum ego non concoquo: opinor nec alius. Ait paruam hanc & petroſam inſulam Pſyttaliam, vocatam à nonnullis fuiſſe Piræei portum? Quare obſecro? Non enim profecto quia ἔρημος, nec quia propinqua Piræeo. Denique verte te in omnes facies nego cauſam vllam probabilem poſſe reperiri huius dicti. Quare ſi me audis leges non λημᾶ, ſed λήμην : tum erit elegantiſſimè dictum petroſam hanc & deſertam inſulam λήμην eſſe τοῦ Πειραιῶς, hoc eſt tantum officere commodiſſimo alioquin portui, quantum glama oculo nocet. Notum eſt illud Periclis ab Ariſtotele relatum, Περικλῆς τὴν Αἴγιναν ἀφαιρεῖν ἐκέλευσε, τὴν λήμην τοῦ Πειραιέως. Refert & Plutarchus in Pericle. Athenæus verò libro tertio Demadi oratori hoc tribuit. Ergo vt Æginam vocabant lemam ſeu glamam Piræei, ita Pſyttaliam à nonnullis ſic fuiſſe vocitatam ait Geographus: fortaſſean parum memor dictum id fuiſſe de Ægina non de Pſyttalia: quanquam vtrique poſſe conuenire certum eſt: diuerſa tamen ratione. Piræeo namque eo nocuit Ægina, quod & ipſa emporium haberet ac portum commodum: vt multi ad Piræeum appellere parum curarent: Pſyttalia verò, quod cum eſſet ad eam non ſatis tutus appulſus, tamen ita erat Piræeo oppoſita, vt facile vi ventorum naues portum Athenienſium petentes, eo deferrentur, ſicque periculum nautis crearetur. Porrò autem, eſſe Pſyttaliam periculoſam ſi quis portum capere velit, credamus Æſchylo qui ſic eam deſcribit, Perſis,

Νῆσός τις ἐστὶ πρόσθε Σαλαμῖνος τόπων,
Βαιά, δύσορμος ναυσίν, ἣν ὁ φιλόχορος
Πὰν ἐμβατεύει ποντίας ἀκτῆς ἔπι.

ad quem locum annotat ſcholiaſtes, ideo Pani ſacram hãc inſulam dici, quod eſſet ἔρημος: abeſſe autem Salamine ſtadia centum & viginti.

καὶ Ἀταλάντη) Huius Stephanus meminit: alterius quæ eſt inter Eubœã & Locridem, Thucydides Diodorus, Pauſanias: vide infra.

καὶ ἄλλη νῆσος) An eſt ea inſula quam vocari ait Pauſan. Πατρόκλου νῆσον? fuit enim illa quoque vt & Pſyttalia, ἔρημος & parua.

ἐν τοῖς δήμοις) Pauſanias, Ὁ δὲ Πειραιεὺς δῆμος μὲν ἦν ἐκ παλαιοῦ· πρότερον δὲ πρὶν ἢ Θεμιστοκλῆς Ἀθηναίοις ἦρξεν, ἐπίνειον οὐκ ἦν, Φάληρον δέ.

καὶ τοὺς λιμένας) Piræeus enim tres habebat portus αὐτοφυεῖς loquit Thucydides, & κλειστοὺς ait Heſychius Ζέα.

¶Pag. 273. τετταράκοντα σταδ.) Plinius ait v. mill. paſſ. quæ efficiunt ſtadia quadraginta. Thucydides libro ſecundo, Τὰ δὲ μακρὰ τείχη πρὸς τὸν Πειραιᾶ, τετταράκοντα σταδίων

A Λαμπτρεὶ vt apud Soid. vel Λαμπτραὶ vt apud Harpocrationem.

Αζηνιεῖς) Scribo Αζηνιεῖς: Nam δῆμος Αζηνια teſtibus Heſychio, Harpocratione, & Suida.

Ζωστὴρ) Meminit Herodotus libro octauo. Aſtypalææ, Stephanus.

¶ Pag. 275. Κωλιάδος ϛ γ.) Vide apud Herodotum libro octauo.

Βίλβινα) Ea eſt quam libro priore commemorauit, dixitque ἀνατείνει πρὸς τὸ πέλαγος, hoc eſt in alto eſſe B ſitam.

δῆμος Σύνιον) Stephanus, Σούνιον δῆμος Λεοντίδος φυλῆς.

εἶτα Θορικὸς) Stephanus, Θορικὸς δῆμος τῆς Ακαμαντίδος φυλῆς.

εἶτα Ποταμὸς) Harpocration, Ποταμὸς, δῆμος τῆς Λεοντίδος· ὁ δὲ δημότης Ποτάμιος.

εἶτα Πρασιαὶ) Stephanus numero plurali Praſias vocat δῆμον tribus Pandionidis.

Στειριὰ) Stephanus Στειρια δῆμος Αττικὸς Πανδιονίδος φυλῆς Στειριεὺς καὶ Στειρῆθεν. Sic & Heſych. Στειριεῦς. Quare C legendum Στειρια.

. . . . νίδας ἔπειτ) Nullus in toto Strabone locus eſt, qui tantum debeat erudiſſimo viro Xylandro, atque hic: tanta eſt felicitate ab illo reſtitutus: qui nõ ægrotabat. ſed iam pridẽ perierat. Lege ergo vt vul. Xylãder πρὸς καὶ Αλαὶ αἱ Αραφηνίδες ὅπου τὸ &c. Diximus paullò antè Αλαὶ in agro Attico duas fuiſſe Æxonidas & Araphenidas: de illis iam dixerat. nunc Araphenidas recenſet. Nam etſi Euripides in Iphig. Taurica extrema D Αλὰς tantum nominat, tamen Arapheoidas intelligi nimis certum eſt ex Callimachi hymno in Dianam,

οὔτε μέδεμνον Αλὰς Αραφηνίδας οἰκήσουσα
Ηλθες ἀπὸ Σκυθίης ἀπὸ δ' εἴρυσο τέθμια ταύρων.

Vide Stephanum. Aſcribam & verba Euripidis quæ erunt inſtar commentarij. Alloquitur autem Mineurua Oreſtem,

ὅταν δ' Αθήνας τὰς θεοδμήτους μόλῃς,
χῶρός τις ἔστιν Ατθίδος πρὸς ἐσχάτοις
E ὅροισι, γείτων δειράδος Καρυστίας
ἱερὸς, Αλάς νιν οὑμὸς ὀνομάζει λεώς,
ἐνταῦθα τεύξας ναὸν, ἵδρυσαι βρέτας,
ἐπώνυμον γῆς Ταυρικῆς πόνων τε σῶν.

ἔπειτα Μαραθὼν) Res fusè narratur ab Herodoto Εραт. ſiue lib. vi. Plutarcho, non vno loco, & Iuſtino.

διὰ τὴν πανσέληνον) Lucianus περὶ Αστρολογίας poſtquam dixit Lycurgum ordinaſſe Remp. Laced. ſecũdum cœleſtes rationes, καὶ νόμον, inquit, σφίσιν ἐποιήσατο μηδαμὰ μηδ' ἐς πόλεμον προχωρέειν, πρὶν ἢ πανσέληνον τὴν φύσιν. Deinde addit legis rationem. Nam quum omnia à Luna gubernentur, non eſſe parem eius vim, creſcentis F & ἀπαυξανομένης. Meminère plures huius legis.

ἡ Μαραθῶνι τετράπολις) Vide Plutarchum in Theſeo.

εἶτα Ψαφὶς) Pſaphin hanc non reperio: non ideo tamen quicquam cenſuerim mutandum. Veruntamen fuit cum putarem legendum εἶτα ψαμμώδης. qua voce alibi vtitur.

τὸ Αμφιαράειον) Fuit eo loco oraculum τῶν ἐγκαταμεμυθευμένων teſte Tertull. Abeſt autem ab Oropo ſtadia xii. templum Amphiarai. vide Pauſ. ex quo apparet, mulG tis locis fuiſſe Amphiarai abſorptionem ſiue hauſtum aſcriptum.

αὐτοῖσιν ὅπλοις) Similiter Pindarus de eodem Κρύψε δ' ἅμ' ἵπποις.

ἐν ἀμφισβητησίμῳ) Vide Pauſaniam.

ἐν μεθορίῳ) in confinio ait Plinius Bœotiæ.

Θορικον) Quod ſcriptum erat Θορικ, nemo eſt tam ſimplex ne dicam imperitos, quin videat eſſe legendum Θορικόν. Id ex ſuperioribus Strabonis verbis vel cæco manifeſtum eſt.

νῆσος Ελένη) Euripides Helena

φρουρὸν παρ' ἀκτὴν τεταμένην, νῆσον λέγω
Ελένη τὸ λοιπὸν ἐν βροτοῖς κεκλήσεται,
ἐπεὶ κλοπαίαν σ' ἐκ δόμων ἐδέξατο.

Pauſanias

A Pauſanias quoque in Atticis Helenam inſulam commemorat, ſed ita dictam, quod ad eam appulerit Helena poſt ἅλωσιν.

πρότερον γὰρ λέγει Κρανάην) Pauſanias aliter ſentit in Laconicis Cranaam commemorans ante Gythium Lacedæmoniorum nauale ſitam: ſed Straboni aſſentitur ſcholiaſtes poetæ antiquus, qui Cranaen olim à Cranao fuiſſe vocatam (vt de Attica ootauit Strabo) exiſtimat. Lycophron quoque, in Attica vult Parin primum B Helenæ notitiam habuiſſe.

λαγιὼ ἀκτὴν) Ptolemæus videtur παλαιὰν ἀκτὴν appellare.

τῶν δ' ὀρῶν) Plinius, *Montes Atticæ Brileſſus, Aegialeus, Icarius, Hymettus, Lycabettus.* Vide Pauſ.

Υμηττὸς) Hymettus ait Stephan. mons eſt Atticæ· eſtque τὸ υ huius vocis βραχὺ καὶ μακρόν. Latini poetæ ſere corripiunt.

Βριλησσὸς) Brileſſi & Paroethis coniunctim meminit Thucydid. lib. ii.

C Λυκαβηττὸν) Apud Ariſtophanem eiúſq; ſcholiaſten, & Suidam, vnico τ ſcriptum eſt Λυκαβητός. Alteram tamen lectionem ſimilium vocum analogia confirmat.

Πάρνης) Stephanus, Πάρνης Πάρνηθος, ὄρος τῆς Αττικῆς καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς. Pauſ. in hoc monte ait eſſe θήρας συῶν ἀγρίων καὶ ἄρκτων.

τῆς τε Υμηττίας) Marmoris Hymettei Plinius meminit lib. xxxvi. cap. iii. & v.

τῆς Πεντελικῆς) Pauſanias in monte Penthelico ait eſſe λιθοτομίας, idémque lapidis Penthelici ſæpe meD minit.

καὶ μέλι ἄριστον) Pauſanias, καὶ Υμηττὸς φύει νομὰς μελίτταις ἐπιτηδειοτάτας πλὴν τῆς Αλαζώνων. Sed mellis Hymettij quis veterum non meminit? Vnius Dioſcoridis verba apponam. Μέλι, inquit, πρωτεύει τὸ Αττικὸν· καὶ τούτου τὸ Υμήττιον καλούμενον.

τὰ δ' ἀργύρεια) Locus vbi fuere argenti minæ vocabatur Laurium: Thucyd. lib. ii. ἐσέβαλον ἐς τὴν Πάραλον γῆν καλουμένην μέχρι Λαυρίου, ὅπου τὰ ἀργύρεια μέταλλά ἐστιν Αθηναίοις, & lib. vi. commemorat Alcibiades τὰς τοῦ Λαυρίου E τῶν ἀργυρείων μετάλλων προσόδους. Defeciſſe autem Laurei argenti minas apparet ex Pauſania. Fuiſſe etiam in Thorico annotat ſcholiaſtes Æſchyli. apud quem Δαυρίου perperam pro Λαυρίου editum eſt.

ἦν ἀξιόλογα) Confirmat Æſchylus in Perſis, qui apud Athenienſes eſſe ait ἀργύρου πηγή τις θησαυρὸς χθονός. Herodotus quoque Polymnia teſtatur potuiſſe Athenienſes è Laurij metallis, accipere ὀρχηδὸν ἕκαστον δέκα δραχμάς. vide eiuſdem extremam Vraniam.

καὶ δ' ἐκαλεῖτο) Vide ad librum tertium. & GrammaF ticos Græcos de illo veteri Athenienſium dicterio, αἱ δ' οὖν χελιδόνες

ἀκάπνιστον) Acapoi mellis meminit Plinius lib. xi. cap. xvi.

ἐκ Τρικορύθου) Malim Τρικορύθου, vel Τρικορυθίων. Nam Τρικορύθιοι vocatur δῆμος τῆς Κεκροπίδος. Stephanus.

καὶ γέφυρα) Pontem intelligit quo ibant Athenienſes Eleuſinem. Hũc pontem extruxit, vel refecit Xenocles, vt ex Simonidis epigrammate apparet,

οἳ ἴτε Δήμητρος πρὸς ἀνάκτορον οἳ ἴτε μύσται
G μηδ' ὕδατος προχοὰς δείδιτε χειμερίους.
τοῖον Ξεινοκλῆς γὰρ ὁ Λίνδιος ἀσφαλὲς ὑμμιν
Ζεῦγμα διὰ πλατέος τοῦδ' ἔβαλεν ποταμοῦ.

οἱ γεφυρισμοὶ) Hoc eſt ait Xylander pontani. quod per eſt ridiculum, & contra omnem analogiam. At eruditi ſciunt in ſacris Cereris more receptum fuiſſe (qui mos ab Iambe manauit teſte Apollodoro) vt mulieres obuios quoſque conuitiis & probris peterent. quod à loco vbi id fere fiebat, γεφυρίζειν græci vocatũt, ſimillimè vt Latini veteres *Carinari* dixère pro χλευάζειν. vide Feſtum. Inde igitur γεφυρισταὶ ſunt dicti homines σκώπται, Heſychius, Γεφυρισταὶ, οἱ σκῶπται, ἐπεὶ ἐν Ελευσῖνι ἐπὶ τῆς γεφύρας τοὺς μυστηρίοις καθεζόμενοι ἔσκωπτον τοὺς παριόντας. Vtũtur ea voce multis locis, Plutarchus, Appianus.

pianus, alij. Porrò ἀπὸ τοῦ γεφυρίζειν dicitur γεφυρισμὸς, vt ab αἰκίζω, αἰκισμὸς, & id genus ſexcẽta. Apud quoſdam Grammaticos, γεφυριάζειν ſcribitur & γεφυριασμός.

ὁ Ἰλεσιὸς) Apud alios ſcribitur Εἰλέσιος. In Stephano lege, Ἰλεσιὸς, τὸ πεδίον τῆς Βοιωτίας non πόλις, vt ineptè hodie legitur. Confer cum Pauſania, & mihi aſſentietis.

ὑπὸ τῆς Ἀχαιᾶς) Pauſanias. Διαβάντι δὲ τὸν Εἰλεσιὸν, χωρίον Ἀχαιᾶς καλούμενον, καὶ ναὸς Ἀχαιᾶς Δήμητρος ἐστὶν Ἀρτέμιδος.

καὶ τὸ ἄπλευστον) Platonis verba ἵνα αὖ πάντα χαλεπώτατον ὑπὸ τῆς πλατείας ῥύμης, μάλα ψυχροῦ ὄντος, ὅς γε τῷ τόπῳ τῷ δὲ Πλημμυρίδος, τυμβῶν τέ τινων καὶ Ἀχελώου ἱερὸν ὑπὸ τῆς κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων ἔοικεν εἶναι.

¶Pag. 176. Λεγομένων δὲ) Repetit poſtam ſuperius Græciæ diuiſionem. Non enim aliter hic diuidit quàm fecit ſupra, quum in peninſulas partiebatur. Quod ſi quis ea quæ iam docuit notauerit, non multum illi erit laborandum, vt hunc locum, quamuis mutilum intelligat. Videtur autem legendum ἐλαττόνων δὲ.

μικρὸν ἐκκλίνουσαν) Initio libri dixit εὐθύγραμμον τὸ Σούνιον πρὸς ἄρκτον ἐπὶ τὸν πλοῦν ἐκκλίνοντα πρὸς δύσιν.

τὸ δ' ὑπὸ χειρὸν) Regiones ſitas inter vtrumque mare: Nam quas ſupra peninſulas appellabat, nunc ταινίας vocat, vt etiam alibi. ταινίας autem nomine oram ipſam accipe quæ regionem ceu limbus prætexit.

μέχρι τῆς) Non puto deeſſe hic quicquam: ſed legendum eſſe, μέχρι τῆς περὶ Κρίσσαν aut certè τῆς περὶ Κρισαῖον κόλπον. Caue autem ita locum accipias vt mare Halcyonium terminari iſtis finibus exiſtimes. quod longius multò porrigitur.

τὰ δὲ λοιπὰ) Lego τὰ δὲ λοιπὰ τὰ μέχρι.

τῶν ὀρῶν αὖ) Ex ſuperioribus & ex re ipſa apparet mutila hæc verba de Oniis montibus eſſe accipienda: Hos montes dicebat ſupra, eſſe ῥάχιν quandam ὀρεινὴν μηκυνομένην ἀπὸ τῶν Σκειρωνίδων πετρῶν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ τὸν Κιθαιρῶνα, διείργουσαν τὴν κατὰ Νίσαιαν θάλατταν ἀπὸ τῆς κατὰ Κρίσαν. quæ poſteriora verba, fallor, niſi hic quoque poſuerat, hodièque ſunt reponenda.

τοῦ ἐπὶ τὸν Σαλ.) Legendum τοῦ δ' ἐπὶ quod non animaduertentes interpretes peſſimè locum ſunt interpretati. Significat Bœoticum littus iuxta Eubœam & eius fretum eſſe porrectum. ad orientem quidem, ea parte in qua eſt Aulis, ad occidentem verò ea, in qua eſt Anthedon, & Salganeus.

τοῦ ἑῴου) Legò τοῦ μὲν ἀν. Intelligit cornu orientale.

πόρον τινὰ) Ex Diodoro Siculo apparet cum Eubœa ab Athenienſibus deſciſſet, & Thebanis Bœotis ſe adiunxiſſet, magnis laboribus effectum eſſe ab ipſis vt Eubœa reliquis inſula, Bœotis continens eſſet. Id igitur præſtiterunt, ait Diodorus, χώσαντες τὸν Εὔριπον inter Chalcidem & Aulidem. vide locum libro XIII. & Liuium lib. XLV.

ἀγορὰ δὲ καὶ πανδαισία χώρα.) Vetus lectio ἀγορὰ δ' ἐστὶν ἀδελφία.

Ἄρνην) Stephanus, Ἄρνη ἔθνος Βοιωτίας ἀφ' ἧς ἡ Ἀρνία. Vide etiam Pauſan.

καὶ Τρεμιλίαν) Lycophron. Ἄρνης παλαιᾶς ἄστυ, Τρεμιλίαν ὄρος. & paullò poſt Οἱ Βομβυλείας κλιτύν ἡ Τρεμιλία.

καὶ Ταίναρον) De quibus vide lib. VII.

Θήβας τοῦ Κάδμ.) Pauſanias Bœoticis, Κάδμος δὲ τὴν πόλιν τὴν καλουμένην ἔτι καὶ ἐς ἡμᾶς Καδμείαν ᾤκισεν· αὐξηθείσης δὲ ὕστερον τῆς πόλεως, οὕτω τὴν Καδμείαν ἀκρόπολιν συνέβη τῶν αὐτοῦ γενέσθαι Θηβῶν.

Ἀρναίων) qui Arnen Theſſalicam tenebant.

¶Pag. 177. μέρος τι τῆς πόλεως Πελασγικὸν) De qua parte datum olim fuit oraculum,

——τὸ Πελασγικὸν ἀργὸν ἄμεινον.

propter quod manſit ea pars vrbis deſerta. Thucyd libro ſecundo. τό τε Πελασγικὸν καλούμενον τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν, ὃ καὶ ἐπάρατόν τε ἦν μὴ οἰκεῖν. Reperio & πελασγικὸν τεῖχος, hunc locum appellari, vide apud Ariſtophanis ſcholiaſten, & Euſtathium, in Dionyſium. Strabo quoque non ſemel Pelaſgos docuit Athenis fuiſſe, Pelargos appellatos.

Ταύμπολιν

A Ταύμπολιν) Dubitat Euſtathius vtrum hoc loco Ταύ πόλιν, an Ταύμπολιν ſit legendum. Ἐν ἄλλοις δέ φησι παρασημειοῦται ὅτι Ταύτης τῆς φωνῆς Ταὺ πόλιν ἔκτισαν· ἰστέον δὲ καὶ Ταύμπολιν οὕτω ἐν ἑνὶ μέρει λόγου. Apparet legiſſe Euſtathium in ſuis codicibus ναὸν πόλιν. Pauſanias olim vocatam ait ναύτων πόλιν.

συνθῆκαι γὰρ τινες) Simile eſt quod à Cicerone narratur in libris de Officiis: & hanc hiſtoriam totidem fere verbis refert Diogenianus in parœmia Θεσσαλικὸν σόφισμα.

B πρώην ἑώων) Vide ſub finem lib. VII.

δυοῖν μάχαις) Ad Leuctra, & ad Mantineam.

περὶ Φωκικὰ) Bello ſacro geſta intelligit, de quo bello conſule Diodorum libro XVI. & Æſchinem ac Demoſthenem, qui in contrariis orationibus multa de eo habent.

ἀπέβαλον τὴν πόλιν) Alexander enim Thebas funditus euertit occiſis in ea vrbe nonaginta hominum millibus.

καὶ ἀπέλαβον ἀνακτισθεῖσαν) Caſſander Macedonum rex

C anno vigeſimo poſt Thebarum euerſionem vrbem reædificauit & quaſi de integro condidit. Diodorus Siculus lib. XIX. in Epitome rerum Thebanarum, Μετὰ δὲ ταῦτα τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀμφισβητούντων, Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου κατὰ κράτος ἐκπολιορκήσας κατέσκαψε· εἴκοσι δ' ἔτεσιν ὕστερον Κάσσανδρος φιλοδοξήσας βασιλεὺς, καὶ πείσας τοὺς Βοιωτοὺς ἀνέκτισε τὴν πόλιν τοῖς διασῳζομένοις τῶν Θηβαίων.

τετάχθαι καὶ Θεσπιῶν) Sic infra de Theſpiis loqués καὶ δὲ μόνη συνέστηκε τῶν Βοιωτικῶν πόλεων καὶ Τάναγρα.

D ¶Pag. 178. πεντήκοντα) Epitome habet ξ. hoc eſt ſexaginta.

ἐπὶ Δηλίῳ μάχη) Vide Thucydid. lib IIII. & Diodorum Siculum lib. X. Ei prælio interfuiſſe Socratem ex Platone refert Athenæus lib. V. ſed ita, vt falſum id totum eſſe oſtendat. vide Ælianum.

πεσόντα ἀφ' ἵππου) Laertius in vita Socratis Ξενοφῶντα ἀφ' ἵππου πεσόντα ἐν τῇ κατὰ Δήλιον μάχῃ διέσωσεν ὑπολαβών.

Ταναγραίων) Etiam Pauſanias ait & Aulidem & Delium Tanagræorum fuiſſe.

E ὁ Χαλκίδος) Lego ὁ Καλλιδικὸς ex Euſtathio. Sic libro primo.

πολλάκις μεταβάλλειν) Vide ad lib. I.

Σαλγανεὺς) Apud Ptol. malè legitur Saganeus. De Salganeo, vide lib. I.

ἡ Γραῖα δ' ἐστὶ) Docet Thucydides Graã ſitam fuiſſe in via quæ ducebat ab Oropo Athenas. Verba eius ſunt lib. II. παριόντες δὲ τὴν Ὠρωπὸν, τὴν γῆν τὴν Γραϊκὴν καλουμένην ἣν νέμονται Ὠρώπιοι Ἀθηναίων ὑπήκοοι ἐδῄωσαν. Sic enim legendum eſſe etiam ex Stephano appatet qui lo-

F cum deſcribit Ὠρωπός. At hodie pro Γραϊκὴν legitur Πειραϊκὴν, malè.

Ναρκίσσου τοῦ Ἐρ.) Hic eſt Narciſſus de quo multa & poetæ & Pauſanias in Bœoticis.

πρὸς δὲ τὸν τ.) In his Pauſanias & Lycophronis interpretes.

Ποιμανδρίς) Apud Euſtathium Ποιμανδρία, ex iſto carmine Lycoph. Καὶ τὰς Βαλαδίας ναιούσας Ποιμανδρίας, vbi ſcholiaſtes Ποιμανδρία πόλις Βοιωτίας ἡ καὶ Τάναγρα καλουμένη, ἔνθα Ἐχέστρατος, quæ interpretatio, quàm rectè illi

G poetæ loco conueniat, non eſt hic quærendi locus. Ex Pauſaniæ cauſam diſces, cur eadem vrba Tanagra, Pœmandria & Græa fuerit appellata.

καλοῦνται δὲ) Sequitur Strabo Hecatæum. vide Steph. Γέφυρα & Herodotum Terpſichore.

ὅμορον τῇ Ταν.) Duo igitur loci fuere Harmata nuncupati, paruo interuallo à ſe diſſiti. Alter in agro Tanagrico: alter in agro Attico ad Phylen Tanagræ vicinũ.

ἐστὶ δὲ Ἁρμ.) Hoc eſt ait Euſtathius ἔρημον, καὶ διὰ χρόνου ἄδηλα.

τοῦ Ἀμφιαράου) Pauſanias Harma Bœoticum nomen inueniſſe ait, ἀφανισθέντος ἐνταῦθα Ἀμφιαράῳ τοῦ ἅρματος, καὶ οὐχ ὅπου λέγουσιν οἱ Θηβαῖοι.

διὰ τοῦ Ἀρείονος σωθῆναι) Apollodorus lib. III. Ἄδραστον δὲ φέρων

δ᾽ μὲν ἐπὶ τοῖς δείπνοις Δρίων.

¶ PAG. 279. ἐν δεξιᾷ καὶ ταῖς ἡ Τρῖα καὶ ἡ Τρῖα δὲ τῶν τ. Legendum eſt, ἐν δεξιᾷ καὶ ταῖς ἡ Τρῖα καὶ ἡ Τρῖα δὲ τῶν τ. Prorſus enim reſtitui debent voces quæ perperam fuerunt hinc ſublatæ: quas etiam prior interpres in ſuis codicibus reperit, & (quod non animaduerteram) ſic rectè emendat Xylander.

ἔστι δὲ τοῖς) Vide Stephanum Τρῖα & Τεῖα. Illa verba Strabonis Τρῖα τετραχῶς εἰρημένα, πρότερον δὲ τῆς Θηβαΐδος aut negligenter legit Euſtathius, aut aliter in ſuis codicib. reperit. Ὁ δὲ Στράβων, inquit, λέγει ὅτι Τρῖα τῆς τετραχῆς πρότερον, ὕστερον δὲ Θηβαΐδος. cæterum ἀτοίχων legimus non ἄτοικοι vt habent libri omnes.

Τεγάταις) At Bœotiæ vrbis τὸ ἐθνικὸν eſt Τεγεᾶτις. Steph.

ὁ Κηφισσὸς) Cephiſſos enumerat alibi ſex Strabo. Hic autem de eo agit qui lacum Copaidem ſiue Cephiſsidem ingreditur. De Larymna vide Pauſaniā. Suſpicor autem deeſſe hîc alterius τῶν δύο πολιχνῶν nomen. Vide paulò poſt.

ὁμώνυμοι ταῖς Ἀττικαῖς) In iſto tractu fuere & Athenæ quædam, & Eleuſin, ſed ad lacum Copaidem non ad mare: Pauſ. & Strabo mox.

ἡμῖν δηλωθὲν δὲ) Libro ſuperiore ſub finem.

αἱ Οἰχαλίαι) Sic rectè. Vide initium libri ſequentis.

Μεσσάπιον ὄρος) Huius montis meminit Aeſchylus Agamemnone, Εὐρίπου δ᾽ φρυκτὸς φῶς ἐπ᾽ Εὐρίπου ῥοαῖς Μεσσαπίου φύλαξι σημαίνει μολόν. Vult autem Stephanus montem eſſe Eubœæ non Bœotiæ, vt Strabo: At Aeſchyli ſcholiaſtes inter Eubœam & Bœotiam collocat. Pauſanias in huius montis radicib. Anthed. ait eſſe.

ἀπὸ Μεσσάπου) *Meſſapus* (inquit Seruius) *per mare in Italiam venit, ideo Neptuni dicitur filius.* Virgilius *At Meſſapus equum domitor Neptunia proles.* De Meſſapia lib. VI.

τὸ περὶ τὸν Γλαῦκον) Erat apud Anthedonios locus ad mare qui vocabatur Γλαύκου πήδημα, Glauci ſaltus, vnde præcipitem ſe dederat in mare Glaucus. Auctor Pauſa. Sed totam rem pluribus narrat Lycophronis ſcholiaſtes ad hæc poetæ verba de Vlyſſe in mare deiecto.

τοῦτο δ᾽ αὐτὸς ἐναυπηγήσας μυχοῖς
Ἀστὴ θαλάσσιος Θρῄκιος Ἀνθηδόνιος
Ἔσαι.

κώμη δ᾽ ἐστὶν Ἐλλήνος ὁ Νῖσα) Vide Stephanum Νῖσα.

τὰ δ᾽ ἑξῆς) Nunc tranſit ad mediterranea Bœotiæ: vbi cum multa occurrerent quæ aliter Strabonis tempore ſe haberent quàm olim, cauſam accuratè explicat omnium iſtiuſmodi mutationum: docétque in ſumma, qui poſſit fieri vt eadem vrbs aliàs ad mare vel lacum vel flumen aliquod ſita ſit: aliàs procul ab eodem. Eſtque hæc tota diſputatio egregia, iiſque ſimillima, quæ libro primo diſputauit.

κατὰ βάθος τῆς γῆς) Veteres lib. βάθος, & ita multis locis frequentius tamen tidem habent κατὰ βάθος.

¶ PAG. 280. δῆλον δὲ τοῦτο) Vrbs quæ prius ab aquis procul aberat fit illis propior, ſi ad ipſam vrbem acceſſerint auctæ aquæ. quod ſæpe etiam ſine damno vrbis poteſt contingere. Contra autem aquis ita creſcentibus vt periculum videatur imminere vicinæ vrbi, contingit ſæpe vt deſerta illa vrbe ciues alias ſedes ab aquis remotiores quærant: ita tamen vt noua vrbs, prioris nomen retineat: licet interdum prioris illius nominis notatio priori tantum vrbi conueniat, non etiam poſteriori. Similis ratio eſt eorum nominum quæ vt annotât Grammatici ἀπὸ τῆς παλαιᾶς χρήσεως, etiam poſt rerum illarum deſuetudinem, remanſere: cuius generis ſunt pauca hæc quæ exempli cauſa afferemus. Κυνῆν vocamus galeam, quia veteres ad eam rem pelle canis fluuiatilis vſi ſunt: quod etſi abiit in deſuetudinem, tamen nomen remanſit & κατ᾽ ἀναλογίαν aliis rebus quarum idem eſt vſus tribuitur. ſic ærea arma vocant poetæ, quæ ſunt è ferro: quia æris vſus prius quàm ferri fuit cognitus. Sic etiam pugillares πυξίον poſſumus vocare, quia olim è buxo fierent. Nam & pyxidem vt Seneca docet & argenteam & auream dicimus. Similis ratio vocum δέλτος, βίβλος, πίναξ, & aliarum quæ diligenter

A genter referuntur ab Euſtathio in ΙΙΙ. Iliadis. quibus præterea multa addi poſſunt.

δηλοῖ δὲ) Probat fieri poſſe quod proximè dixit vt fiat nouæ ἐκρήξεις fluuiorum. Cephiſſo inquit id aliquando contigit: quo facto liberatæ fuere Copæ metu ſubmerſionis.

ἀναξηρανθείσης γὰρ αὐτῆς) Iunge cum ſuperioribus, & tolle τὸ γὰρ.

τὰς Κώπας ὅ, τι) Scribe τὰς Κώπας ὡς ὅ, τι. voculæ ὡς o-

B miſſio miras tenebras huic loco offuderat.

χάσμα δὲ γενηθὲν) Significat ſub terram fluere per aliquot ſtadia, donec emergat ad Larymnam Locridis. Larymna autem duæ ſunt: altera ad mare ſita in ditione Bœotorum: prope hanc ſunt Cephiſſi oſtia. Altera eſt in Locride, à mari remotior, ideo vocatur ἡ ἄνω. Prope hanc emergit Cephiſſus è terra.

Ἀγχόη) Plinius Anchiam, ſiue Auichiam vrbem ad Cephiſſum refert, quæ huc pertinet.

ὁ μεταλλευτὴς τῆς κρητης ἀνὴρ Χαλκιδεὺς) Xylander exiſti-

C mauit μεταλλευτὴς τῆς κρητης verti poſſe, *qui cretam effodiebat.* Sed cui perſuadebit Xylander κρήτην Græcis eſſe quod Latinis *creta*? quaſi neſciret vir eruditus κιμωλίαν γῆν quid Græci appellarent: quare non debuit prudens tam craſſæ ignorātiæ ſuſpicione ſe obligare. Nos verò de hoc loco poſtquam omnia quæſiuimus, ita cenſemus. Alexander Magnus in ſuo comitatu habuit ſemper non optimos tantum milites, ſed omnium quoque artium peritiſſimos artifices: in his Gorgum rerum metallicarum callentiſſimum virum, cuius opera in mul-

D tis vſus eſt Alexander. Teſtatur hoc Strabo libro XV. his verbis καὶ χρυσεῖα δὲ καὶ ἀργυρεῖα οὐ πολὺ ἄπωθεν ἐν ἄλλοις ὄρεσιν ἱστορεῖται κ.τ.λ. ὡς ἐδήλωσε Γόργος ὁ μεταλλευτής. Hæc cum ita ſint, exiſtimamus hunc locum de eodem Gorgo eſſe accipiendum, legendúmque ὁ μεταλλευτὴς Γόργος ἀνὴρ Χαλκιδεύς: primùm pro μεταλλευτὴς, quis neget legi debere μεταλλευτὴς, vt in ſuperiore Strabonis loco? Deinde quod Gorgi nomen ſubſtituimus, non omnis vt putamus vero abſimile eſt. Eſto verò doctorum hominum iudicium.

E ἐλευσῖνα καὶ Ἀθήνας) Pauſanias, λέγουσι δὲ οἱ Βοιωτοὶ, καὶ πόλεις ἄλλας ἀρχαίας τῇ λίμνῃ ποτὲ, καὶ Ἀθήνας καὶ Ἐλευσῖνα οἰκεῖσθαι, καὶ ὡς ὥρᾳ χειμῶνος ἐπελθοῦσα ἠφάνισεν αὐτὰς ἡ λίμνη: legendum autem λέγουσι non λέγεται.

Ὠγυγίας) Bœotiam olim ogygiam fuiſſe dictam, vnde Thebæ Ogygiæ, id eſt Bœoticæ, ex poetis Græcis Latiniſque & Feſto notum eſt. Sed ſciendum eſt, etiam Thebas Ægyptias Ogygias à poetis appellari. Æſchylus Perſis,

F
ὅ, τε τῆς ἱερᾶς Μέμφιδος ἄρχων
μέγας Ἀρσάμης, τάς τ᾽ ὠγυγίας
Θήβας ἐφέπων Ἀριόμαρδος.

niſi eo loco accipias ἀντὶ ἀρχαίου ἢ μεγάλου. Nam omnia antiqua ὠγύγια vocabant.

τὸν αὐλητικὸν κάλαμον) De auletico ſiue tibiis apto calamo Orchomenio lege Plin. libro XVI. cap. XXXVI. & Plutarchum in Sylla.

ὁ Κηφισσὸς ἐκ Λιλαίας) Pauſanias in Bœoticis, de lacu Copaide, ἐς δὲ τὴν λίμνην, ὅ, τι ποταμὸς ὁ Κηφισσὸς ἐκδίδωσιν,

G ἀρχόμενος ἐκ Λιλαίας τῆς Φωκίδος. Vide eiuſdem Phocica. Homerus de Cephiſſo, in hymnis,

ὅς τε Λιλαίηθεν προχέει καλλίρροον ὕδωρ.

¶ PAG. 281. καὶ ὁ Περμησσὸς) Seruius ad hoc Virgilij carmen,

Tum canit errantem Permeſſi ad flumina Gallum

Helicon inquit, *mõs eſt Bœotiæ, quæ & Aonia dicitur: de hoc plurima cadunt flumina, inter quæ eſt Permeſſus.* Meminit & Vibius Sequeſter.

καὶ τὰ τούτου) Si nihil deſit, ſenſus eſt, ea quoq; flumina quæ Haliartum præterlabuntur, in Copaidē incidere.

μεταξὺ κειμένων λειμώνων) Totus locus miſerè eſt affectus: quæ ſit tamen ſumma facilè ex ſequentibus apparet. Eſſe in Bœotia, non procul à Copaide lacu,

lium lacum qui à proximo loco λίμνη Ὑλικὴ appelle-tur: de qua fecerit Homerus mentionem Iliad. rapſodia quinta: quo in loco Cephiſſidem lacum debere nos interpretari ait non Copaidem, quem tamen poſtea docebit Cephiſſidem vocari: ſed τὴν Ὑλικὴν λίμνην.

τῇ συγγενείᾳ) Notetur locus vbi συγγένειαν vocat, quod alij analogiam. Ait enim ab Ὕλη fieri Ὑλικὴ, eadē proſodia qua à λίμνη, fit λιμνικὴ. alius dixiſſet, eadem analogia, vt cùm ſcribit Euſtath. τὸ δὲ θεσμοθέτης ἀναλογία κατὰ τὸ νομοθέτης καὶ ἀγωνοθέτης. Et apud Varronem in libris de analogia paſſim.

καὶ μικρὰ) Lege, ὁ δὲ μικρὰ.

ποτὲ δὲ καὶ συστέλλων) Totum locum ita lege, ποτὲ δὲ καὶ συστέλλων· Ὃς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναιέσκε, καὶ ὁ Τύχιος, σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων. Sunt enim duo exempla diſtinguenda quod ignorarunt interpretes, alterum ex Ιλιάδ. ε. alterum ex Ιλιάδ. η. Verùm quod ad poſterius vbi de Tychio agitur, aliter multi ſentiunt: vide Stephanum voce Ὕλη. Ego Straboni potius aſſentior. Mirum eſt autem etiam apud Euſtathium qui hunc locum deſcribit Bœotiæ initio, confundi in vnum hæc duo exempla: peſſimè.

λιμναῖα τὴν τάξιν) Totus hic locus ita eſt affectus, vt eius verba in integrum reſtituere, opis non ſit noſtræ: nec opinor alius qui à melioribus libris æquè atque ego nunc ſum, malè ſit inſtructus. Quod vnum poſſumus nec potuere interpretes, præſtabimus, vt ex his qualibuſcunque reliquiis ſententiā quæ fuerit explicemus. Nec dubitamus eam fuiſſe huiuſmodi. Difficile ait eſſe, rectū aliquem ordinem ſeruare in oppidorum mediterraneorū enumeratione: cum præſertim ea ſint ignobilia & obſcura. Maritima verò ora inquit, ad ordinē ſeruandū cōmodior eſt duobus nominibus primùm quia nobiliora fere ſunt oppida maritima, itaq; eorū ſitus notior eſſe ſolet: deinde, quia facilius eſt quaſi legentem littus eū ordinem in enumeratione τῶν παράλων tenere, quem ipſa littoris συνέχεια præbet. Ideo orſum eſſe ſe à maritimorum enumeratione: indéque ad mediterranea deueniſſe: Nunc autem velle ſe ait Strabo omiſſa omni cura τῆς τάξεως, ſi quid à ſe omiſſum fuerit quod Homerus non omiſerit, ſeruato eo ordine quem ille vſurpauit commemorare. Deinde incipit cum Homero τὴν συνέχειαν.

καὶ ἡ θάλαττα τινὰ ἔξω) Peſſimè hæc ita edūtur. Legendum, καὶ ἡ θάλαττα τινὰ ἔξω ὑπαγορεύειν δίκαιον. Mare inquit, ſi nihil aliud, hoc ſaltem commodi affert, quod ὑπαγορεύει τὴν ἕξιν, & ordinem qui teneri debeat innuit. Sed ὑπαγορεύειν quid ſignificet, ſæpe diximus, & Strabo ſæpe ὑπαγορεύειν τὴν τάξιν pro eodem dixit.

Διόπερ καὶ ἡμεῖς ἐκεῖθεν) Audebo hic παρακινδυνευτικώτερόν τι ποιεῖν: & totum locum ſupplere ex coniectura, parū, vt credimus, recedentes ab ipſis Strabonis verbis. Putamus igitur, aut hoc aut ſimili modo ab eo eſſe ſcriptum: Διόπερ καὶ ἡμεῖς ἐκεῖθεν ὑπεγραψάμεθα τὴν ἀρχὴν τῆς περιηγήσεως λαβεῖν· ἐν ταῦθα δ' ἐσόμεθα τοῦτο, τῷ ποιητῇ ἀκολουθοῦντες, καὶ ἐκεῖνο φυλαξόμεθα ἐξαριθμοῦντες, εἴ τι ὅ, τι αὐτὸς μὲν παρέλιπεν ἡμεῖς, ὑπ' ἐκείνου δὲ παραλειφθέν. ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῆς Ὑρίας καὶ τῆς Αὐλίδος, περὶ ὧν εἰρήκαμεν. Σχοῖνος δὲ &c. Confer ſequentem περιήγησιν cum initio Bœotiæ: dices non malos eſſe nos coniectores. Poetæ verba ſunt,

> Οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
> Σχοῖνόν τε Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν
> Θέσπειαν, Γραῖάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν.

& quæ ſequuntur. Vides Hyriam primam referri eum Aulide: reliquas hoc ordine recenſeri, *Schœnus, Scolus, Eteonus, Theſpia, Graa, Mycaleſſus, Harma, Eileſium, Erythræ, Eleon, Hyle, Peteon, Ocalea, Medeon, Copæ, Eutreſis, Thisbe, Coronea, Haliartus, Platæa, Gliſſa, Hypothebæ, Oncheſtus, Arne, Midea, Liſſa, & Anthedon.* : nunc compara cum verbis Strabonis: reperies eum poetæ veſtigia per omnia ſequi, nec mutare vllius loci τάξιν Homericam. Perſuaſum habeo, neminem tam iniquum rerum æſtimatorem fore qui neget, hunc locum, ad cuius emendationem nihil veteres codices conferebant, vitam nobis debere.

τὴν ἰδίαν τὴν ἐπὶ Ἀσωπῷ ἐνδόξως) Lege ἐπὶ Ἀσωπόν, vt paullò poſt, ἐγγὺς τῆς ἐπ' Ἀσωπὸν ὁδοῦ. Sic apud Euſtath.

τῆς Παρασωπίας) hoc eſt eius regionis quam rigat Aſopus. Fluit autem Aſopus hic per Thebas, Platæas, & Tanagram vt libro ſuperiore dictum eſt. Scoli ſola rudera ſua memoria ſupereſſe ait Pauſan. quod addit Scolicum agrum eſſe τραχὺν, id vel ex nomine apparet vt eruditè vir magnus Eraſmus obſeruauit: Nam σκῶλα vocant certum ſpinæ genus, & quicquid euntium pedes offendere poteſt.

καὶ Πενθέα δ' ἐνθένδε) Vide Ælianum in Varia hiſtoria. Extat fabula apud Euripidem Bacchis, Theocritum Lenis. Ouidium Metamorph. & Nonnum poetam egregium, Dionyſ. lib. XLVI. Æſchylus de loco necis Penthei variauit vt docet eius ſchol. ad Εὐμεν.

¶ PAG. 282. ὁ Ἐτεωνὸς δὲ Σκαρφὴ μετωνομάσθη) Stephanus de Eteono, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Σκάρφη· κεῖται δὲ ἐπὶ Ἀσωπῷ. Mirum autem eſt, quod ille Eubœæ vrbem vocet.

τὰ περὶ τὰς Ποτνίας Γλαύκου) Nota ſunt illa Virgilii,

> *Scilicet ante omnes, furor eſt inſignis equarum,*
> *Et mentem Venus ipſa dedit: quo tempore Glauci*
> *Potniades malis membra abſumsère, quadrigæ,*

ad quem locum plura interpretes.

καὶ ὁ Τευμησσὸς) Mons Teumeſſus, vt docet ſcholiaſtes Euripidis, diſtabat Thebis ſtadia centum. Meminit & Homer. in hymnis.

Ἀντίμαχος) qui ſcripſerat Thebaidem, de quo vide apud Steph. in Teumeſſos.

Θέσπειαι δὲ πλέον) Vox πλέον dubio procul inepta eſt iſto loco. Quare vel ita eſt legendum, Θέσπειαι δὲ καλοῦνται νῦν Θεσπιαὶ, vel Θέσπειαι δὲ νυνὶ &c. aut alio ſimili modo: miratus autem valdè Stephanus, qui fiat vt ſingulare huius nominis cum diphthongo ſcribatur, plurale autem ſine diphthongo.

καὶ ἀρσενικῶς καὶ θηλυκῶς) Sicut infra notat dici & ὁ Ἄλος, & ἡ Ἄλος. Sed hoc in multis eſt cernere. Sic enim Homerus τὴν Πύλον effert, quùm alij τὸν Πύλον. Sic ὁ & ἡ Ἁλίαρτος, & alia quæ enumerare longum ſit.

τὰ δ' ἑκατέρως) ſubaudiendum μόνως: quædam inquit nomina proferuntur ἀμφοτέρως, quædam ἑκατέρως tantum: hoc eſt alterutro tantum modo: ſic Ἀθῆναι ſolùm πληθυντικῶς.

εἰς Κρέουσαν ἐν) Fortaſſe ἐπεσοῦσαν. Creuſam autem Pauſan. & Steph. Κρεῦσιν vocant.

τῆς ἄκρας ἧς) Deeſt nomen huius ἄκρας. An autem Θίσβαι? Pauſanias quidem & alia ſaxa in mare procurrentia eſſe prope Creuſin, & Thisben montem, cum cognomine vrbe, autor eſt. An Ὀλμιαὶ ἀκρωτήριον intelligit, de quo ſuperiori libro in deſcriptione iſtius tractus? An potius Φαρυγεῖον? Hoc malim: vide paullò poſt.

ἐντεῦθεν δ' ἐστὶ) Hæc ita vulgo nota ſunt, vt nulla explicatione opus habeant. Quod de Thracibus ait, pluribus explicatur libro ſequenti.

ἐκπεσόντων δ' ἐκείνων, Μακεδόνες νῦν ἔχουσι τὴν χώραν) Pieres ex Pieria iam inde ab antiquiſſimis Macedoniæ regibus pulſi fuêre: pulſi autem patria, Phagretem & vicinos locos trans Strymonem occupauere. autor Thucydides libro ſecundo.

αἱ δὲ Θεσπειαὶ) Scribe per ι, nō ει, Θεσπιαὶ, vide quę paullò antè annotauimus.

αἱ δ' ἐνταῦθα δὲ Γλυκέρα ἡ ἑταίρα Θεσπιάδων) Fallitur: non enim Glycera fuit, ſed Phryne aliud nobile ſcortum Theſpiis oriundum, quod præter Athenæum & Pauſaniam teſtatur antiquum in Phrynen epigramma,

> ——τὸν ἐπέρατο Ἔρωτα
> μισθὸν ὑπὲρ τέχνας αὐτὸν ἔθηκε Θεσπιάσι.

καὶ Ταναγρα) Legit hoc loco Euſtathius in ſuis codicibus ἡ Τάναγρα pro καὶ Τάναγρα. Sed errat Euſtathius: Nam etiam ſupra Theſpias cum Tanagra coniunxit. Verba Euſtathij ſunt hæc, καὶ (ait Strabo ſcilicet) ὅτι νῦν μόνον συνέστηκε τῶν Βοιωτικῶν πόλεων Τάναγρα καὶ αἱ δὲ ἄλλαι ἐρείπια καὶ ὀνόματα λέλειπται: non dubium quin hunc locum deſcribat

bat ſed ex corrupto libro quod non ſemel ei contigit.

¶Pag.283.φησὶ Πίνδαρος) Locus Pindari non extat: Καφισίδος autem meminit ille Pythionicarum ode xii. in extremo.

πλησίον Ἁλιάρτου) Ex Pauſania id cognoſces. Τὸ δὲ ὄρος τὸ Τιλφούσιον, καὶ ἡ Τιλφοῦσα καλουμένη πηγὴ, σταδίους μάλιστα Ἁλιάρτου πεντήκοντα ἀπέχουσι.

ἐφ᾽ ᾧ τὸ τοῦ Τειρεσίου μνῆμα) Quo tempore Epigonis Thebani vrbem deſerere ſunt coacti, fama eſt pleroſque eorum ad montem Tilphoſſium ſe recepiſſe: verùm cum è via deſeſſus & ſiti laborans Tireſias ſitim è Tilphoſſa fonte vellet explere, inter bibendum animam efflauit ſeruatúrque (ait Pauſan.) eius monumentum πρὸς τῇ πηγῇ, illo ipſo loco vbi eſt mortuus. Vide Diodorum libro iiii. & eundem libro xix. itémque Apollodorum libro iii. & Athenæum libro ii. Apud Stephanum legitur, Τιλφωσσαῖον χωρίον Θετταλίας; quod falſum eſt, quum de hoc monte Bœotico ſit intelligendum: quem Diodorus vocat Τιλφωσσαῖον.

ἐπιπλεύσαντα Θηβῶν) Euſtath. legit Θηβαίων.

καὶ τῷ Κορωνιακῷ) Euſtathius legit, ἐν τῷ Κορωνιακῷ.

κατελάβοντο δὲ αὐτὴν ἐπανιόντες) Diodorus Siculus docet, Thebanos belli Troiani temporibus à Pelaſgis in Theſſaliam fuiſſe pulſos: vnde vix tandem κατὰ τὴν τετάρτην γενεὰν in patriam redierint, quod à Thucydide nõ probatur, qui anno lx. poſt ἅλωσιν Troiæ veniſſe Bœotos in Bœotiã ſcribit. Aſcribã eius verba vt cum Strabone compatentur. Βοιωτοί τε οἱ νῦν ἑξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἅλωσιν ἐξ Ἄρνης ἀναστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν, τὴν νῦν μὲν Βοιωτίαν, πρότερον δὲ Καδμηΐδα γῆν καλουμένην ᾤκισαν: ad quem locum notatum eſt à ſcholiaſte, Arnen Bœoticam hodie Chæroneam vocari: quod Pauſanias confirmat.

τὸ τῆς Ἰωνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἱδρύσαντο) Legendum eſſe Ἰτωνίας certiſſimum eſt. Scholiaſtes Apollonij in librũ primum, Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἐστὶν ἱερὸν ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας: Ibi & de Theſſalico Mineruæ Itoniæ delubro (cui iſtud in Bœotia eſſe φερώνυμον ait Strabo) ſcribitur. Pauſanias, Πρὶν δὲ ἐς Κορώνειαν ἐξ Ἀλαλκομενῶν ἀφικέσθαι, τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς ἐστὶ τὸ ἱερὸν καλεῖται δὲ ἀπὸ Ἰτωνίου τοῦ Ἀμφικτύονος καὶ ἐς τὸ κοινὸν συνιασιν ἐνταῦθα οἱ Βοιωτοὶ σύλλογον. Meminere & alij multi huius rei, vt ab aliis eſt obſeruatum.

Κουάριος δὲ καλεῖ) Parum rectè, vt mox ſubdit. Nam Curalius eſt in Theſſalia: qui tamen ſimiliter vt hic Bœoticus Cuarius, Ithoniæ Mineruæ templum præterfluit. Vide infra in Theſſalicis. Porrò, Alcæo Callimachus patrocinatur Κουράλιον hunc fluuium vocans, hymno in Palladis lauacra,

> Ἢ 'πὶ Κορωνείας, ἵνα οἱ τεθυωμένον ἄλσος,
> Καὶ βωμοὶ ποταμῷ κεῖντ᾽ ἐπὶ Κουραλίῳ.

τὰ παμβοιώτια συνετέλουν) Euſtathius hunc locum proferens explicat, quid ſint παμβοιώτια. Sic ille, Ὅρα δὲ τὸ παμβοιώτια ἑορτὴ γὰρ ἦν κοινὴ πάντων τῶν Βοιωτῶν ὥσπερ καὶ ἡ τῶν Ἰώνων πάντων πανιώνια, ὥσπερ καὶ τὸ παναθήναια, ἐξ Ὁμήρου δὲ τῶν τοιούτων ἡ ἀρχὴ, εἰπόντος πανάχαιοι.

ἐν τῇ Κορωνείᾳ Κορώνειοι) Hoc non eſt perpetuum: Nam Euſtratius explicans hiſtoriam quandam ex Cephiſſodoto & Ephoro ad caput octauum libri tertij Nicomacheorum ethicorum, Κορωνεῖς bos vocat: Liuius Coronæos. Et Steph. hæc longè aliter tradit.

Ἁλίαρτος δὲ νῦν) ἐρημωθεῖσα inquit Euſtathius hæc verba deſcribens, ὅτι καὶ θηλυκῶς λέγεται ἡ Ἁλίαρτος. Sanè Strabo alibi τὴν Ἁλίαρτον dicit, vt & Homerus, quod annotat Stephanus.

κατασκαφείσης ἐν τῷ) Capta eſt Aliartus à C. Lucretio Gallo Prætore. Liuius libro xlii.

ὡς ἐνικῶς εἰπεῖν) Etiam Thucydides τὴν Πλάταιαν dixit libro ſecundo. Accentus autem variat, ἡ Πλάταια, αἱ Πλαταιαί. Deletur autem à Lacedæmoniis Platæenſium vrbs, ἐς ἔδαφος πᾶσαν ἐκ τῶν θεμελίων, apud Thucydidem, belli Peloponneſiaci anno quinto. Aberant Thebis vt idem docet ſtadia lxx.

¶Pag.284.εἴρηται δὲ) libro ſuperiore.

ἐνταῦθα Μαρδόνιον) quem Xerxes fugiens in Græcia reliquerat. Herod. Diod. Iuſti. alij.

ἱδρύσαντό τε Ἐλευθερίου Διὸς ἱερὸν) Meminêre huius multi: Extat de eo Simonidis elegans epigramma,

> Τόν ποτε Ἕλληνες ῥώμῃ χερὸς, ἔργῳ Ἄρηος
> Εὐτόλμῳ ψυχῆς λήματι πειθόμενοι,
> Πέρσας ἐξελάσαντες, ἐλευθέρῃ Ἑλλάδι κόσμον
> Ἱδρύσαντο Διὸς βωμὸν ἐλευθερίου.

Μνασάλκας) An hic eſt, cuius extant hodiéque aliquot epigrammata cum aliis Græcanicis? Autè Μνασάλκης, deeſſe aliquid manifeſtum eſt.

Γλισσάντα καὶ λέγει) Herodotus Calliope Gliſantis meminit, aitque inter eam & Tanagram fluere Thermodontem fluuium.

ἐν τῷ Ὑπάτῳ ὄρει) Pauſanias, Ὑπὲρ δὲ Γλισᾶντος, ἔστιν ὄρος Ὕπατος καλούμενον ἐπὶ δὲ αὐτοῦ Διὸς Ὑπάτου ναὸς καὶ ἄγαλμα.

τὸ δ᾽ ἄστυ ῥεῖθρον) Plura leges apud poetæ interpretes.

ὅτι τὸ ἀμφικτυονικὸν συνῆν.) Euſtathius hunc locum citans explicat quid ſit τὸ ἀμφικτυονικὸν hac quaſi definitione, σύνταγμά τι ἦν πόλεων εἰς ἓν συνιουσῶν τὸ ἱερὸν.

ἔχον Ποσειδῶνος ἱερὸν) Teſtatur & Pindarus, Iſthmionicarum ode iiii. ὁ κινητὴρ δὲ γᾶς Ὀγχηστὸν οἰκέων.

καὶ αὐτὸ ψιλόν.) Hæc addit quia dixit Hom. de Onchesto, Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος. quo in loco ἄλσος accipiendum ait eſſe ποιητικῶς, pro loco Deo ſacro, quanuis ψιλῷ. At Pauſanias propriam vocis ἄλσος ſignificationem retinet: & ait ſua quoque memoria fuiſſe illud ἄλσος cuius Homerus meminit. Vide Pindari ſcholia ad illum locum odæ iiii. ἄλσει ἀγακλυτὸν φύτευσαι.

ὑπὸ Τενέρου προσαγορευόμενον) Pauſanias, τοῦ Καβείρου δὲ ἐν δεξιᾷ πεδίον ἐστιν Τηνέριον ἐπονομαζόμενον ἀπὸ Τηνέρου μάντεως, ὃν Ἀπόλλωνος παῖδα εἶναι καὶ Μελίας νομίζουσι. Meminit & Lycophron.

τοῦ Μεσσαπίου) Apollinis Ptol: cuius mentio apud Pauſaniam & Lycophronem. Herodotus quoque Vrania ſic deſcribit, τοῦτο δὲ τὸ ἱερὸν καλέεται μὲν Πτῶον ἔστι δὲ Θηβαίων· κέεται δὲ ὑπὲρ τῆς Κωπαΐδος λίμνης πρὸς ὄρεϊ ἀγχοτάτω Ἀκραιφίης πόλιος.

τὸ δ᾽ Ἀκραίφιον) Stephanus obſeruat dici & Ἀκραιφία, & Ἀκραίφιον, à Pauſania Ἀκραίφνιον & à Theopompo τὰ Ἀκραίφνια.

καλοῦσι Ἄρνην) Huius Arnes meminit Lycophron, Ἄρνης παλαιᾶς γυῖα τεμμίκων πρόμοι. De Homeri loco aliter Pauſanias ſenſit.

τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου) cuius carmina paulò antè commemorata ſunt.

ἐν δὲ Λυδίᾳ ἐστὶν) Stephanus in Aebaia collocat: niſi vel plures fuêre, vel eius libri ſunt corrupti.

¶Pag.285.μάρναται ὁ ποιητὴς) Alii verò aliter illud epithetum accipiebant & interpretabantur. Vide ſcholia.

ἐκεῖνοι λέγονται κατεσκάψαι) Diodorus, τῆς δ᾽ ὑπὸ τούτων οἱ διασωθέντες κατέφυγον εἰς Ἀλαλκομενάς.

ὅτι Φίλιππος) Commiſſa eſt pugna ad Chæroneam anno tertio Olympiadis cx. Diodoro Siculo autore libro xvi. Vide Plutarchum, Iuſtinum, alios.

κἀνταῦθα) Ait κἀνταῦθα quia de Platæis dixit modò, παρόντι δ᾽ εἰκότως δημοσίᾳ τῶν πεσόντων τὸν ἐν τῇ μάχῃ.

περὶ δὲ τοὺς τόπους) Hiſtoriam refert Plutarchus in vita Syllæ, à quo illa pugna pugnata eſt; Vide Liuij Epitomen lib. lxxxii.

Λεβάδεια δ᾽ ἐστὶν, ὅπου) Liuius lib. xlv. de Paulo Græciam circumeunte, *Lebadiæ quoque templum Iouis* Trophonij adiit: ibi cum vidiſſet os ſpecus, per quod oraculo vtentes ſciſcitarum Deos deſcendunt, ſacrificio Ioui Hercynnæque facto, quorum ibi templum eſt, &c. De Lebadiæ antro ſcripſerat librum Dicæarchus, hoc indice, περὶ τῆς εἰς Τροφωνίου καταβάσεως. Huius loci frequens mentio apud Græcos: Et Plutarchus teſtatur ſua ætate hoc vno in loco totius Bœotiæ ſolita dari oracula: cum reliqua omnia defeciſſent.

τὸ μέτρον μὲν) Hæc fuſiùs ſupra in Laconicis.

πόλις δ' Μινύαι) Sic enim ait,

Οἵ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον.

ἀπὸ ἔθνους τῶν Μινυῶν) Aut à Mynia Neptuni & Chryſogones filio, qui Orchomenum condidit: ait Apollonius Argonaut. libro III.

Θηβαίων δασμὸν ἐτέλουν τοῖς Ὀρχ.) Hiſtoriā pluribus narrat Diodotus libro IIII. Meminit & Euripides, in Hercule furēte, vbi Thebanos ſic alloquitur Amphitryon,

ποιοῦντ' ἀμοιβὰς Ἡρακλεῖ τέκνοισί τε·
Ὃς εἷς Μινύαισι πᾶσι διὰ μάχης μολὼν,
Θήβαις ἔθηκεν ὄμμ' ἐλεύθερον βλέπειν.

Ariſtides in Hercule, παῖς δ' ἔτι, καὶ Θηβαίους αὐτ' ἄλλης παιδιᾶς, ἀπέδειξε τοῦ δασμοῦ, ὃν ἐκεῖνοι συχνὸν ἤδη χρόνον τοῖς Ὀρχομενίοις ἔφερον.

Ἐτεοκλῆς δὲ τὴν βασιλ.) Pauſanias Bœoticis: τὸν δὲ Ἐτεοκλέα λέγουσιν οἱ Βοιωτοὶ χάρισιν ἀνθρώπων θῦσαι πρῶτον. Ideo Gratias Eteocleas vocat Theocritus,

Ὦ Ἐτεόκλειοι χάριτες θεαί, αἳ Μινύειον
Ὀρχόμενον φιλέοισαι, ἀπεχθόμενόν ποτε Θήβαις.

Nonnus. Σοὶ χάριτας ζαθέοις χαρίζομαι Ὀρχομενοῖο.
Fuiſſe tamen etiam apud alios Gratiarum templa, & Pauſaniaa docet, & innuit Ariſtoteles Ethicorum Nicomach. lib. v. cap. v.

¶ PAG. 286 ὥστ' οὐδ' οὕτως οὐδ' ἑτέροις ἀν κατορθοῖη) Ita Xylander edidit quum legeretur in Aldi codice, οὐδ' οὕτως ἑτέροις ἀν. fortaſſe legendum, οὐδ' οὕτως ἑτέροις ἄν κατορθοῖη.

ὑπὸ τοῖς Ὀρχομενίοις ὤν) Lego, ὑπὸ τῶν Ὀρχομενίων ὤν.

χωρὶς τοῦ πρώτου σ.) χωρὶς τοῦ σ, ait Stephanus, ἀλλ' ὡς παρ' Ὁμήρῳ.

ὅτ' εὐδείελος) Summam eorum quæ fuſiùs hîc à Strabone diſputantur eleganter mihi videtur Euſtathius his verbis eſſe complexus, ὅτι, inquit, κατὰ τοῦτον τὸν τοῦ σοφοῦ λόγον, εὐδείελος ἦν ποτε χωρὶς χειμῶνος δὲ ἔχουσα τὸ περὶ δείλην καταστήματος διὰ τὸ ἀλεεινὸν τῆς τοῦ τόπου θέσεως. Vult enim dicere, Aſpledonem εὐδείελον quondam fuiſſe appellatam, quod hiemis tempore, ſub veſperam aeris temperies ibi maior eſſet, quàm alibi.

ὁ Μέλας ποταμὸς) De hoc flumine multa ſcitu digna Plutarch. in Sylla.

ὁ Πανοπεὺς) Apud Stephanum legitur Πανίων perperam. ſcribendum enim Πανοπεύς. quod illa ſequentia indicant τὸ ἐθνικὸν ἐν Πανοπεῦσι, ἡμεῖς τοῦ προτέρου. Panopen tamen dici non ignoro, vt ab Ouidio alicubi.

Τάμυνται) Nominatur à Stephano & Herodoto, & de ea plura Pauſanias.

Ὀποῦς ἡ τῶν Λοκρῶν μητρόπολις τῶν Ἐπικνημιδίων) Ait Opuntem metropolim eſſe locorum Epicoemidiorum: idque ex Strabone etiam Euſtath. anootat. Nimirum Epicnemidiorum nomine etiam Opuntios hîc complectitur. alibi autem diſtinguit, quum ſic ſcribit de Locris, οἱ μὲν Ὀπούντιοι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως, ὅμοροι Φωκεῦσι καὶ Βοιωτοῖς· οἱ δ' Ἐπικνημίδιοι ἀπὸ ὄρους τινὸς Κνημῖδος. Plinius quoque Opontios ab Epienemidiis non diſtinguit ſic ſcribens, *Locri deinde Epicnemidij cognominantur olim Leleges appellati, per quos amnis Cephiſſus defertur in mare. Oppida Opûs, vnde Opuntius ſinus, Cynos.* Idem alibi apud Strab. obſeruabis.

Μετὰ δὲ τὴν Βοιωτίαν) Tranſit ad deſcriptionem ἐλλεχερσῶν, terræ ſiue peninſulæ, ſiue tæniæ. qua de re vide quæ ſupra dixit lib. octauo.

ἦν ποτε τῆς Λοκρίδος) Omnino legendum eſt τῆς Φωκίδος. Nam & ſententia id flagitat: & ſimillimus locus infra oſtendit: Δαφνοῦς δὲ νῦν μὲν κατέσκαπται· ἦν δέ ποτε τῆς Φωκίδος πόλις, ἁπτομένη τῆς Εὐβοϊκῆς θαλάττης. Plinius quoque, *Phocidis in littore vnum Daphnùs.* coniecturam meam confirmant libri veteres.

¶ PAG. 287. ἡ Κρίσσα τῆς Φ.) Ptolemæus Phocidia in παραλίᾳ refert, Cyrrham, Criſſam, & Anticyrrham.

διττὸν γὰρ ἐστι) Locrorum ἡ αἰτία τῆς διαιρέσεως eſt in duo genera: eorum videlicet, qui Magnam Græciam, & eorum qui Græciam habent. hi porrò diuiduntur in occiduos, qui ſunt Ozolæ, & orientales: quorum rurſus duo genera ſunt: Nam alij Opuntij, alij Epicnemidij

A vocantur. ſic Locrides quatuor ſunt.

ἡ Λοκρίς ἐστι) Lego ἡ Λοκρὶς διττή ἐστι: quod pene affirmare auſim eſſe verum. Senſus erat huiuſmodi, Quemadmodum Locris vtraque ſecundum Phocidem porrigitor, ita ſecundum vtramque Locridem porrigi Acarnanes & Theſſalos cum Dorienſibus nonnullis.

ὅτω . . . μετὰ τῆς Αἰτ.) Lego ἡ Ἀκαρνανία μετὰ τῆς Αἰτωλίας. Putabam aliquando legi poſſe ἡ Θετταλία: ſed illud malo.

B ἱερὸν τῆς δ' ἐστὶ πᾶς) Lucanus de Parnaſſo,

Mons Phœbo Bromioque ſacer, cui numine mixto
Delphica Thebanæ referunt Trieterica Bacchæ.

& Pauſanias ſimiliter de eodem. Τὰ δὲ ἄκρα τῶν ὀρῶν αἰωρεῖται ἀκρα, καὶ αἱ Θυάδες ἐπὶ τούτοις τῷ Διονύσῳ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι μαίνονται. Nomen autem inueniſſe Parnaſſum veteres volunt, vel ab Heroe ἐγχωρίῳ quodam, quæ fuit Hellanici ſententia: vel vt Andron tradidit, ab arca Deucalionis quæ ibi conſtiterit: Ergo ἀπὸ τῆς λάρνακος primum Larnaſſus, deinde corrupta vt fit, voce Par-

C naſſus dictus eſt.

τὸ Κωρύκιον) Deſcribit antrum Corycium pereleganter Pauſanias: qui poſtea ſubiicit, Ἱερὸν δὲ αὐτὸ οἱ περὶ τὸν Παρνασσὸν Κωρύκιον τε εἶναι Νυμφῶν καὶ Πανὸς μάλιστα ἄγουσι.

τοῦ Καλλικοῦ) de hoc infra lib. XIIII.

μέχρι τῆς . . . . . .) Lego μέχρι τῆς νοτίου παρ.

εἰς ἀεί τι . . . . . .) Legendum puto, εἰς ἀεί πλάτη τι ἔθνη.

¶ PAG. 288. τῶν ἱστορίων μ.) Lego ἐπὶ τῶν ἱστοριῶν μερῶν. & ita veteres quidam.

D οἱ Δελφοὶ πετρώδες χωρίον) Pauſaniaa, Δελφοῖς δὲ ἡ πόλις ἄναντες διὰ πάσης παρέχεται χῶμα. κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ τῇ πόλει τῇ ἄλλῃ, καὶ ἱερὸς περίβολος τοῦ Ἀπόλλωνος. ἔστι δὲ μεγέθει μέγας καὶ ἀνωτάτω τοῦ ἄστεως. Sed Strabonis verba optime nobis interpretabitur elegantiſſimus . . . biſta Heliodotus. Sic ille libro ſecundo Chariclex, καὶ τά τε ἄλλα ἡ πόλις διαιτήματα προσῆνεν ἰδέσθαι, καὶ οὐχ ἥκιστα τῇ φύσει τῆς περιοχῆς· ἀτεχνῶς γὰρ φρούριον ἀπεχθὲς καὶ αὐτοσχέδιον ἀκρόπολις ὁ Παρνασσὸς ἀπαιωρεῖται, προπόδων λαγόσι τὴν πόλιν ἐγκολπισάμενος.

E περὶ τὴν κρήνην τὴν Κασταλίαν) Pauſanias autor eſt aſcēdenti è gymnaſio ad templum, occurrere ad dexteram Caſtaliam fontem, potu ſuauem.

ἡ Κίρφις) Sic vocabatur ὄρος Parnaſſo adiacens. Pindari ſchol.

διὰ ὁ Πλεῖστος διαρρεῖ π.) Etiam ſine autoritate Pauſaniæ affirmare non dubitarem vocem Πλεῖστος eſſe fluuij nomen proprium. Nam ipſe ὠνομασμένον hoc ſatis docet: Pauſanias verò ἀναπολογήτους reddit interpretes. Τετραμμένῳ δὲ (ait) ἐς ἀριστερὰν ἀπὸ τοῦ γυμνασίου, καὶ καταβάντι οὐ πλέον (ἐμοὶ δοκεῖν) ἢ τρία στάδια, ποταμός ἐστιν ὀνομαζό-

F. μενος Πλεῖστος. Afferam & quæ in Pindaricis ſcholiis de hoc fluuio ac monte Cirphi leguntur. Ἀντικρὺς δὲ ἐν μεσημβρίας τῷ ὄρει τοῦ Παρνασσοῦ Κιρφαῖον πεδίον καὶ ὄρος ὃ Κίρφιν καλοῦσι, ἐν ᾧ μέσος ὁ Πλεῖστος ὀνομαζόμενος φέρεται ποταμός. Plane hæc Strabonem explicant. Æſchylus Eumen.

Πλειστοῦ τε πηγὰς καὶ Ποσειδῶνος κράτος
καλοῦσα. Apollonius lib. II.

πολλὰ δὲ Κωρύκιαι νύμφαι Πλείστοιο θύγατρες.

Græcus interpres, Πλειστὸς, ποταμὸς Δελφικός.

G Κίρρα ἐπὶ θαλάττῃ) Cirrha hæc nauale erat Delphorū: Subiicit enim Pauſan. ὅτε ὁ Πλεῖστος, ἐπὶ Κίρρας τὸ ἐπίνειον Δελφῶν, καὶ τὴν ταύτῃ κάτεισι θάλασσαν.

ὀγδοήκοντα που σταδίους) Sic legit etiam Euſtathius. Pauſanias verò hoc interuallum ſtadiorum ait eſſe LX. Ἐς δὲ Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν, ὁδὸς μὲν σταδίων ἑξήκοντά ἐστιν ἐκ Δελφῶν. Sed de itinere terreſtri, non de fluuij alueo loquitur.

εἶτα Ἀντίκυρα) Euſtathius locum citans, legit Ἀντίκιρρα & apud Ptole. eſt Ἀντίκιρρα. Sed Latini poetæ, vnum agnoſcunt tantum,

γεννᾶσθαι γάρ τι φασ.) Plinius de elleboro Anticyræ: *Ibi enim tutiſſimè ſumitur*, quoniam (vt diximus) Seſamoides admiſcent. Locus quem citat Plin. eſt lib. XXII. cap. XXV.

cap. xxv. Sed de ſeſamoide & vtroque genere hellebori, lege Dioſcorid. lib. iiii.

ὑπὸ Κρισαίῳ) Aſſentior Xylandro legenti, ὑπὸ Κρισαίων. In ſequentibus inducenda omnino ſunt illa verba: αὕτη δ' ἡ Κίῤῥα, quod nihil aliud eſt quam gloſſema ſequentium, ἡ δ' ὕστερον. Præterea notandum eſt, Cirrham hanc vocatam olim fuiſſe Criſſam: itaque ab Homero appellari, vt eſt à Pauſania annotatum.

ὑπ' Ἀρχελόχῳ) Hic ob roboris præſtantiam Nonus Achilles eſt appellatus. Euphorion, Ὁπλοτέρου τ' Ἀχιλῆος ἀκούομεν Εὐρυλόχοιο. Quare de eodem Eurylocho accipiendum arbitror diſtichon iſtud quod extat Anthologias libro primo,

Καλλίστη πολίων ... Ἑλικῶν
Τίκτε ... Οὐμηρος, ... ἄλλος Ἀχιλλεύς.

τὸν Κρισαῖον πόλ.) Duo bella memorantur in Græcorum hiſtoriis, eandem ferè ob cauſam conflata atque geſta. Prius excitarunt Cirrhæi & Acragallidæ, γένη παρανομώτατα (ait Æſchines) ſuis in Apollinis templũ & donaria ſceleribus. huic bello conſtat Solonem interfuiſſe: victiſque tãdem Cirrhæis, eorum ager Deo conſecratus eſt, vrbs diruta, portus obrutus, diræ etiam in eos conceptæ, qui huic Amphictyonum decreto vnquam eſſent aduerſaturi: quod tamen fecere multis poſt annis, Locri & Amphiſſenſes terram Deo ſacram occupantes, & γεωργοῦντες. Inde emerſit bellum quod Sacrum appellatur, de quo Diodorus libro xix. Videtur autem Strabo rem confuſiùs paullo narrare, & duo hæc bella confundere.

τῶν πάλαι Κρισαίων) An intelligit eos qui antiquam Criſſam, quæ poſtea Cirrha eſt denominata habitabant?

τὴν χώραν ἀπέδοσαν) Omnino τὴν χώραν eſt legendum.

τῶν μὲν νῦν . . .) Adiecimus notas quibus indicaremus deeſſe aliquid. Putamus autem, ita ſupplenda eſſe quæ deſunt: τοῦ μὲν νῦν ἀλληγορεῖται τοῦτο ἀλληγόρηται δὲ καὶ τὸ ἱερόν. Repetitio eiuſdem vocis hunc quoque locum perdidit.

ὑπερβαλλόντως . . . . . .) Hîc quoque aliquid deeſſe facile eſt videre. Deſideratur autem verbum τιμηθῆναι, aut ſimile.

ὡς καὶ δῆμοι) vt Spinetæ & Agyllæi, & in Gallis habitantes Maſſilienſes, aliique plures.

ἄντρον κοῖλον) Diodor. Siculus lib. xvi. graphicè admodum iſta deſcribit.

ἔμμετρά τε καὶ ἄμετρα) Olim quidem verſu fere reſpondebat ἡ Πυθία, rarò καταλογάδην: poſtea autem proſa fere oratione reſpondit, rarò carmine: cuius rei cauſam quærit Plutarchus libro ſingulari, Περὶ τοῦ μὴ χρᾶν &c.

ποιητάς τινας ὑπουργοῦντας τῷ ἱερῷ.) Meminit Plutarchus his verbis, Πολλῶν δὲ ἦν ἀκούειν ὅτι ποιητικοί τινες ἄνδρες ἐκδεχόμενοι τὰς φωνὰς καὶ ὑπολαμβάνοντες ἐπὶ τῷ ἱερῷ καθήμενοι περὶ τὸ χρηστήριον, ἔπη καὶ μέτρα καὶ ῥυθμοὺς ἀγγεῖα τοῖς χρησμοῖς ἐκ τοῦ παρατυχόντος περιπλέκοντες.

Πρώτην δὲ Φημονόην) Præterea quia hexametro carmine oracula reſpondebantur, dicitur hæc prima carmine hexametro cecinisse: Pauſanias Μεγίστη δὲ καὶ ἐς πλείστους ἡ Φημονόης δόξα ἐστὶν ὡς πρόμαντις γένοιτο ἡ Φημονόη τοῦ θεοῦ καὶ πρώτη τὸ ἑξάμετρον ᾖσε.

¶PAG. 289. ἐκ τοῦ πύθεσθαι δὲ τὴν πρ.) Contra analogiam vt videtur, quum prima vocis πυθέσθαι corripiatur. Euripides, σοῦ δ' αὖ πυθέσθαι καὶ κλύειν βουλοίμεθ' ἄν. Hoc annotat Strabo quia alij quum viderent τὴν ἔκτασιν huius ſyllabæ, malebant ἀπὸ τοῦ πύθεσθαι quod eſt putreſcere deduci: cuius verbi primam Homer. producit. indéq; tum loci nomen tum dei eſſe deriuatum affirmat in hymno Apollinis.

ὡς ἐπὶ τοῦ ἀθανάτου) hoc eſt, poetica licentia. Primum duarum vocum, exempla paſſim apud omnes poetas occurrunt: vocis ἀθάνατος habentis α productum exempla apud multos extant. Æſchylus Prometheo Τὸν τοῦ νέμοντος τοῦ νῦν ἀθανάτου. Sophocles Philoctete,

—— τῇ δ'
—— τῇ δ' ὑπὸ στυγνῶν ἀθανατοῖσιν.

Sic apud Euripidem Anacreontem & Ariſtophanem non ſemel. Verumtamen non in hac voce tantum τὸ πρῶτον α producitur, ſed etiam in aliis. Euripides Medea, περιττὸν ἀπάγειν βίοτον, ἐγγελῶν ἐμοί. Theognis,

Παιδίον εἰμὶ ... χαλεπῇ Κύπριδι ...

ὀνομάζουσι τῆς γῆς ὀμφαλόν) Longum ſit eorum locos proferre à quibus ita ille locus vocatur. Apud Sophoclem quidem bis in Oedipo tyranno, ab Euripide in Medea, in Iphigenia poſteriore & alibi: à Plutarcho, initio libri de oraculorum defectu, Liuius libro xxxviii. *Etiam Delphos quondam commune humani generis oraculum, vmbilicum orbis terrarum, Galli ſpoliauerunt.* Pauſanias, Τὸν δὲ ὑπὸ Δελφῶν καλούμενον ὀμφαλὸν λίθου πεποιημένον λευκοῦ, τοῦτο εἶναι τὸ ἐν μέσῳ γῆς πάσης αὐτοὶ λέγουσιν Δελφοί, καὶ ἐν ᾠδῇ τινι Πίνδαρος ὁμολογοῦντά σφισιν ἐποίησε. Porrò de nominis huius ratione quæ diſputat Varro lib. de lingua Latina vi. friuola meo iudicio ſunt, & pleriſque eiuſdem ſimillima. Cur enim non probat dictam vrbẽ Delphorum ὀμφαλὸν γῆς eam ob cauſam quam reliqui afferunt? Non ignoro equidem viris mathematicis ægre id grãmaticos eſſe perſuaſuros: ita tamen ſenſiſſe primos huius appellationis autores vel ex eo intelligas, quod ſimilem ob cauſam Peloponneſi locum quẽdam ὀμφαλὸν appellarunt, Πελοποννήσου πάσης μέσον loquit Pauſanias: & in Sicilia quoque prata circa Ennam vbi Proſerpina fuiſſe fertur cum à Plutone rapta eſt quia medium Siciliæ occupare credebantur, ideo Siciliæ vmbilicus appellabantur: autor Diodorus Siculus libro quinto. Ætoli apud Liuium libro xxxv. vmbilicum Græciæ dicuntur incolere.

ὅν φησι Πίνδαρος) Locus Pindari quem innuit Strabo hodie non extat: Meminit tamen eius rei Pythionicar. Ode iiii. vbi vide Schol. Meminere & alij autores. & Claudianus,

Iupiter vt perhibent, ſpatium cum diſcere vellet
Naturæ, regni neſcius ipſe ſui,
Armigeros vtrinque duos æqualibus alis
Miſit ab Eoo, occiduiſque plagis.
Parnaſſus geminos fertur iunxiſſe volatus:
Contulit alternas Pythius axis aues.

Τὰ παλαιὰ μὲν) Quæ de Amphictyone Deucalionis filio: τῆς ἀμφικτυονίας vt fertur autore dicuntur.

ὑφ' οὗ κατελύθη) A quo? Non enim ab Auguſto, teſte Pauſania. An ipſum per ſe διελύθη κατ' ὀλίγον vt de Achæis ſupra dictum eſt?

πρότερον διῄρηται) Has Pauſanias enumerat. & paullò aliter Harpocration, quos conſule.

τὴν δὲ σύνοδον πυλαίαν ἐκ.) Sophoclis ſcholia in hæc poetæ verba,

ἔνθ' Ἑλλάνων ἀγοραὶ
πυλάτιδες κλέονται

referunt ex Agathone Pyladem primum omnium ab Amphictyonibus fuiſſe iudicatum poſt cædem Clytemnęſtræ: indéque τὴν σύνοδον πυλαίαν eſſe appellatam: vel (inquiunt) quia locus ille vbi conueniebant, erat quaſi πύλαι Ἑλλάδος. Alij Pylas illum locum vocatum fuiſſe volunt διὰ τὸ στενὸν εἶναι τὴν εἴσοδον ἀπὸ Θετταλίας εἰς τὴν Φωκίδα παρὰ θάλασσαν, quorum ſententia vera eſt: ſic Pylæ Ciliciæ, & aliæ dictæ. vide mox.

Τὸ μὲν οὖν) Deeſt aliquid: Apparet ſententiam eſſe hanc, initio oracula Delphica ſolitos conſulere, non alios quam vicinos populos, quibus & ἀμφικτυονίας μετῆν: poſtea auctum nomen oraculi.

καθάπερ Ὅμηρος) Itémque Callimachus hymno in Apollinem,

ἀεὶ καὶ πολυκτέανος Πυθῶνι καὶ τεκμήραιο.

Αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλ.) Vide Diod. lib. xix.

¶PAG. 290. ἐξω τοῦ ναοῦ πίπτειν) Manuſcripti φυγεῖν, nec conuenit hic πίπτειν.

Τῶν δὲ . . . . . τὸ μὲν πλεῖστον) Errat Xylander cum putat legendum eſſe Τῶν δὲ ἀναθημάτων. Non enim hîc de aris Delphicis agit Strabo, ſed varia templa Apollinis extructa recenſet. Quare legendum eſt τῶν δὲ ναῶν, τὸν

μὲν τὸ. Docet id Pauſaniaſ, qui & ipſe templa Apollinis Delphica enumerans vnum recenſet, quod ædificaſſe è ſuo melle & plumis ſuis apes credebantur: quanquam alij πτέρινον malebant vocatum eſſe ab architecto Ptera. De hoc templo loquitur Strabo.

τὸ δὲ λάϊνον) Hæc quoque refert Pauſanias, eſtque illi quartum, non ſecundum. At Strabo omiſit quod ille primum commemorat, & tertium. Meminit & Homerus hymno in Apollinẽ, Trophonij atque Agamedis.

τὸ δ' ὑπὸ Ἀμφικτ.) Pauſanias, Τὸν δὲ ἐφ' ἡμῶν τῷ θεῷ ναὸν, ᾠκοδόμησαν μὲν ἀπὸ τῶν ἱερῶν οἱ Ἀμφικτύονες χρημάτων, ἀρχιτέκτων δὲ τις Σπίνθαρος ἐγένετο αὐτοῦ Κορίνθιος.

ἀνῃρέθη δ') Pauſanias & τάφον Neoptolemi commemorat, & hoc amplius ἱερέα ἐφ' ᾧ Νεοπτόλεμον τὸν Ἀχιλλέως ὁ ἱερεὺς ἀπέκτεινε. Alij ab Oreſte volunt occiſum: Lege Euripidis Andromachen, & Heliodorum libro ſecundo.

ἀγὼν δὲ ὁ μὲν ἀρχ.) Scholia Pindarica, μόνον δὲ κιθαρῳδοὶ ἀγωνιζόμενοι τὸ παλαιὸν ἐποίουν ὁ Εὐρύλοχος καὶ τὰ ἱππικὰ ὑπῆρχεν ἀγωνίσματα.

ἔθηκαν δὲ Δελφοὶ) Locus obſcurus & meo iudicio perturbatus. Xylander dici putat, à Delphis inſtitutum eſſe hoc certamen primum: Sed quod adijcitur de bello Criſſæo non ſinit nos de prima Pythiorum inſtitutione hæc accipere: Nam id ab Eurylocho geſtum eſt. cuius temporibus ordinatos eſſe hos ludos ab Amphictyonibus ſubdit. Ego non dubito locum eſſe corruptum.

οἱ δ' Ἀμφικτύονες) In ſcholiis Pindaricis iſta leguntur, Οἱ Ἀμφικτύονες ἐλθόντες εἰς τὴν Κρίσαν μετὰ τῶν ἄλλων συμμάχων, καὶ νικήσαντες αὐτὴν ᾐχμαλώτισαν, ἔθηκαν ἱερὸν ἀγῶνα ἐν ᾧ καὶ αὐλητὰς ἠγωνίσαντο.

πέντε δ' αὐτοῦ εἶδη) Quæ ſequuntur nuſquam alibi memini legere: videntur quidem ſimilia quædam docere interpretes Pindari in προλεγομένοις ad Πυθιονίκας. Nam πεῖραν vocare videntur quæ noſter ἀνάκρουσιν: & σύριγμα, quod hic συριγμοὺς: ſed neque ille locus integer mihi videtur eſſe, neque prorſus inter eos conuenit: Conferat tamen ſtudioſus lector.

ὁ καὶ τοὺς λιμένας συντάξας ἐν δέκα β.) Laudatur hoc opus à Strabone paſſim: itémque alijs: ſed autoris nomen non vno loco reperitur corruptũ, vt apud Apollonij ſcholiaſten, vbi Δημοσθένης eſt ſcriptum: & Æſchyli, vbi Τιμόξενος περὶ λιμένων duplici errore.

ὥστε ὁ μὲν ὕμνος) Certiſſimum eſt corruptum eſſe hunc locum: hoc quoque vt puto certum eſt, ita videlicet eſſe corrigendum: μετὰ πάντων ῥυθμῶν, ὧν ὁ μὲν ὕμνος οἰκεῖος ἐστὶν, ὁ δ' ἴαμβος κακισμοῖς, ὡς καὶ τὸ ἰαμβίζειν. Ait ἐπιμιγνυμένων illum conſtare partim dactylis, partim iambis: quorum ῥυθμῶν illi hymnis conueniant, (vel Callimacho teſte) hi, vituperationibus. Quis autem neſcit iambum maledicum eſſe & Archilochicum? Iam ergo manifeſtum eſt, legendum eſſe ὕμνος. Κακισμοῖς autem legimus pro κακιστικοῖς, voce nihili: κακίζειν vituperare ſignificat. Thucydides libro primo de Corinthiis victis, οἱ δὲ Κορίνθιοι κακιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει πρεσβυτέρων. inde κακισμός. Xylander dum emendat οἰκισμοῖς, non attendit quid illa vox ſignificet, iſti loco planè inepta.

Ἔφορος δὲ) Digreditur paullulum ab inſtituto ſermone prius quàm ad ἀφήγησιν reuertatur: Eſt autem hæc digreſſio tota aduerſus Ephorum: quem ideo reprehẽdit, quia ille profeſſus ſe ἐν τοῖς περὶ Δελφῶν fabulas omiſſurum, tamen nihil aliud quam fabulas meras retulit.

καὶ Πολύβιος μάρτυρ.) Locus Polybij citatur libro ſequenti.

μετὰ Θέμιδος) Vide prologum Eumenidum Æſchyli, & chorum poſtremum Iphigeniæ poſterioris Eurip. & Pindari ſcholia ad Pyth.

¶PAG. 291. ἐξ Ἀθηνῶν ὁρμηθέντα ἐπὶ Δελφ.) Aſſentitur Ephorus Æſchylo, qui ſuper hoc ſic cecinit:

Πέμπουσι δ' αὐτὸν καὶ σεβίζουσιν μέγα

Κέλευθοποιοὶ παῖδες Ἡφαίστου

A Κέλευθοποιοὶ παῖδες Ἡφαίστου

Κιλοῦσιν ἐπ' αὐτοὺς ναυπόρους τὰς Παλλάδος

Ἐς τήνδε γαῖαν ἦλθε Παρνησοῦ θ' ἕδρας.

ἔχοντα τὸ πον) ἔχοντα τὸν τόπον.

καταπεξιόντα δ' ἐκκαλ...) Malo καταπεξιόντι. Callimachus,

Πυθῶνί τοι κατιόντι συνήντετο δαιμόνιος θήρ,

Αἰνὸς ὄφις, τὸν μὲν σὺ κατήναρες, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ

Βάλλων ὠκὺν ὀϊστόν· ἐπηΰτησε δὲ λαὸς,

Ἰὴ ἰὴ Παιῆον ἵει βέλος.

B meliùs ea iſtis Callimachi verbis Strabonis mentem percipies, quàm ex praua Xylandri verſione. Quod ad ἐπιμιγνυμένων attinet quos ait, fuere ij duplices: vide κ λ. Thucydid.

Παρ... πλάσσεται πίστιν) Nam hic quoque ſibi parum conſtat Ephorus: cum enim dixiſſet Æolos ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ fuiſſe αὐτόχθονας: tamen mox eoſdem ſæpius docet eſſe ſubactos. Sed de Ephori dicto hoc, plura libro decimo.

ὑπ' ἀλλήλων τῶν) Locus corruptus: Puto legendum,
C ὑπ' Αἰολέων vel ὑπ' Ἀμφισσέων: quos ἀεί ποτε Æolis inimicos fuiſſe teſtatur Pauſanias. Nihil tamen affirmo. Sed in veteribus ita ſcriptum eſt, ὑπ' ἀλλήλων . . . . . τῶν ἐχθρῶν: idque ſumus ſecuti.

Μυχὸς ἐστὶ τοῦ κόλ.) Nam circa illa loca eſt ὁ μυχὸς & receſſus intimus, ſinus Corinthiaci.

ὑφ' αἷς Ἀβαὶ δ' ἦν τὸ μαντεῖον) Herodotus ἱρὸν ἦν, καὶ Ἀβαὶ, ἔνθα ἦν ἱρὸν Ἀπόλλωνος πλούσιον θησαυροῖσί τε καὶ ἀναθήμασι πολλοῖσι κατεσκευασμένον· ἦν δὲ καὶ τότε, καὶ νῦν ἔτι χρηστήριον αὐτόθι. Diodorus quoque libro XVI. περὶ τὰς ὀνομαζομένας
D Ἀβὰς, καθ' ἃς ἦν Ἀπόλλωνος ἀρχαῖον ἱερόν. Meminere & Pauſanias ac Stephanus. Nec de aliis Abis loquitur chorus apud Sophoclem Oedipo tyranno, nec Lycophronis Caſſandra.

ὑφ' ὁ Ἀμβρυσος) Huius meminit Polybius libro IIII. Vide Stephanum.

ὅπου) non igitur in Thracia vt Ouidius aliique putant.

ἐκ μυθεύουσιν ὡς Θουκυδίδης· ἄλλοι δ' ἐν Μεγάροις φασί) Sic reſtituimus hunc locum ex veteribus libris. Vul-
E gata lectio Straboni magnam negligentiæ notam inurit: ſic enim vulgò legitur, Θουκυδίδης δ' ἐν Μεγάροις φασί quum Thucydides diſertiſſimè dicat in Daulide id factum: idque etiam autoritate poetarum probet, à quibus, inquit, ἐν ἀηδόνος μνήμῃ Δαυλιὰς ἡ ὄρνις ἐπωνόμασται.

δαυλὰ γὰρ καλοῦσι τὰ δάση) Ideo Æſchylus δαῦλον ὑπήνην dixit de barba Glauci Anthedonij, quum vellet dicere δασεῖαν: quem locum, grammatici qui hanc vocem explicant, atque ipſe Pauſanias proferunt. Reperio & alibi apud eundem poetam. vt Supplicibus,
F δαυλὰ γὰρ περιπέδου δασκιοὶ

τε πέτρινοι πέρι

κεῦθος ἄρεγαι.

οἱ δ' ὕστερον Δαυλιεῖς) Polybius etiam Δαύλιον.

οἱ δὲ παραιτίμου) Quomodo παραιτίμου eum non differant τῶν πλείστων? Sed hæc παρεμβολῆς ſunt accipienda.

Ὅμηρος δὲ) Profert Homeri locum ex quo colligi poſſe videtur Tityum Eubœenſem fuiſſe: ſed alium nos proferamus qui Panopenſem fuiſſe innuit. Ait enim ἐν Λ.
G de eodem Tityo,

Λητὼ γὰρ ἕλκυσε Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν,

Πυθώδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.

¶PAG. 292. Τετραχίνιοι λέγονται) Aldus habet Τετραχῖνοι quod fortaſſe in Τραχινίους eſt mutandum: quod videtur agnoſcere Stephanus. Sanè Oetæ Trachinis incolæ Trachinij vocantur.

ἔρημον) hoc libro, initio τῶν Βοιωτικῶν. De iſto loco lege Euſtathium ad Homeri verſum. Mihi & noſtrorum, & eorum quibus Euſtathius vſus eſt codicum fides hìc ſuſpecta eſt.

ἐπὶ τῷ Κηφισσῷ) Sic omnes editiones: ſed legendum Κηφισοῦ.

τὰ περὶ τοὺς ποταμοὺς) Fortaſſe, τὰ περὶ τοὺς ὑπερποταμίους.

& ita

& ita in veteribus reperio. A

ἐστὶ δὲ Κηφισσὸς) Septem enumerat Cephiſſos: longè ſanè diligentior Polemone qui in libro περὶ ποταμῶν, tres tantum nominat. Sic ille ἐν Ἀθήναις Κηφισσὸς καὶ ἐν Σικυῶνι, καὶ ἐν Ἄργει. Vibius Sequeſter, Polemone etiam negligentior: Vnicum enim nouit Phocicum Cephiſſum.

τοὺς Ἐπικνημιδίους Λοκρούς) Epicnemidiorum appellatione hîc quoque etiam Opuntios complectitur.

διαιροῦσι τινὲς) Hæc ſatis ſunt perturbata: ſed omnia ex ſuperioribus plana ſunt. B

τεκμήριον δὲ) Probat Opuntem Phocenſium fuiſſe olim argumento, inquit, eſt Schedij monumentum quod viſitur Opunte. Fuit autem Schedius Phocenſium dux, belli Troiani tempore, teſte Homero.

¶Pag.293. Κῦνος δ' ἐστὶ) Stephanus, Κῦνος ἐπίνειον Ὀπουντίων, ὡς Φίλων καὶ Παυσανίας, Ἑκαταῖος δὲ πόλιν αὐτὴν φησίν. Meminit Ptolem.

ὅπου τὰ θερμὰ) Stephanus legit, τὰ θερμὰ λουτρά. Meminit harum aquarum Athenæus: quem vide initio XII. Omnia autem θερμὰ λουτρὰ veteres Ἡράκλεια vocabant, vt apparet vel ex Ariſtoph. Nebulis. C

καὶ ἡ Ἀταλάντη δὲ) Huius ſupra meminit lib. primo. Diodorus autem Siculus lib. XII. prius fuiſſe χερρόνησον ait, factámque inſulam vehementi terræmotu, qui contigit anno tertio Olymp. LXXXVIII. Verum id autoritate Thucydidis poſſumus refellere, qui etiam ante illa tempora fuiſſe teſtatur ἔρυμα ἐπὶ Λοκροῖς τοῖς Ὀπουντίοις locus eſt lib. II.

πατρίδος ὡς φασὶν Αἴαντος) Diodorus libro XIIII. προστρατοπεδεύσαντος δὲ αὐτοῦ εἰς Ἄρνισσαν τῆς Λοκρίδος, ἐξ ἧς φασὶ τὸν Αἴαντα γεγονέναι. D

τοῦ Μαλιακοῦ κόλ.) Malea promontorium eſt Laconicum: neque huc vllo modo pertinet. Legendum autem Μαλιακὸν vt paullò antè. vel Μαλιεῖς vt ſcripſi.

ἀπὸ Λίχα τοὔνομα) Hic fuit qui Deianiræ mandatu indusium Herculi attulit, quo periit. Vide quæ de eius morte dicit Sophocles Trachiniis: facilè intelliges, cur Lichades ab eo ſint appellatæ. Nomina Lichadum fuêre, Scarphia, Careſa, Phocaria Plinius. E

τὸ Θρόνιον) Hoc vnum in mediterraneis locorum Epicnemid. Ptolemæus ponit.

ὁ πλησίον τὸ Θρ.) Ex Homero,

——Θρόνιον τε Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα.

Μετὰ δὲ ταῦτα Σκάρφη) Euſtathius legit hîc Σκάρφεια: paullò poſt autem Σκάρφη vt hodiéque editur: & addit καὶ ὅρα ὅτι καὶ Σκάρφην λέγει καὶ Σκάρφειαν τὴν αὐτήν.

διέχουσα δὲ τοῦ Θρονίου τριάκοντα) Scripti libri τριάκοντα ἐλάττους μικρῷ. lego, τριάκοντα ἢ ἐλάττους μικρῷ.

ὑπὸ τοῦ συμβεβηκότος) Nam huiuſmodi conualles Græci vocant βήσσας. Vide Stephanum Βῆσσα. F

ἐν τῷ Μηθύμνης πεδίῳ) Methymna vrbs eſt celebris inſulæ Lesbi: in eius agro fuit Napa hæc. Quod ait fuiſſe appellatam Lapen ab Hellanico per ignorantiam, miror, cum aliter Stephanus tradat. Νάπη, ait, πόλις Λεσβίων Ἑλλάνικος ἐν δ' Αἰολικῶν Λεσβιακῶν.

τῷ νῦν χάρακι) Lege cum manuſcriptis, ἐν τῷ νῦν. Sic paullò antè ἐν τοῖς δυσὶ χάραξιν.

¶Pag. 294. Ἡ δὲ Σκάρφη) Audebo hic aliquid præter morem: Nam cum hic locus iamdiu ita legatur, nec aliter in ſuis libris Euſtathius repererit, audebo tamen affirmare veram lectionem eſſe Τάρφη. Primum, quia certum eſt Geographum omnes diligenter recenſere locos, qui ſunt ab Hom. relati in Bœotia. Τάρφης autem niſi hîc meminit, alibi non reperitur eius mentio: quũ tamen modò dixerit ſe ea relaturum, quæ ſunt in Homero. Deinde cur Scarphen bis recenſeret omiſſa Tarphe? Præterea quod ait nomen habere à denſitate, id certiſſimum eſt argumentum τάρφην ſcripſiſſe Strabonem, non Scarphen. Nam vt ait & Steph. ταρφέος vocat, τὸ πυκνὸν, Homerus, G

——βαθείης τάρφεσιν ὕλης.

vide & Hom. ſcholiaſten. Poſtremò quod ait Pharygas fuiſſe

fuiſſe appellatam hanc vrbem, Tarphæ id conuenit, non Scarphæ, vt bis Stephanus teſtatur. Quare iterum affirmo, legendum eſſe Τάρφη non Σκάρφη. nec moueor quod ante annos fere quadringentos hic locus fuit deprauatus gaudeo magis, quod tam inueteratum errorem in tam præſtanti ſcriptore deprehenderimus. Xylandro viro erudito ſolus Euſtathius impedimento fuit, quo minus mecum ſentiret. Sed quantum Euſtathii codicibus tribuendum ſit, ex multis apparet.

ὥσπερ γὰρ καὶ αὕτη) Sicut & Daulis vt ſupra dictum eſt: ideo ait καὶ αὕτη.

ὀνομάσαι δὲ) Pauſanias de Naupacto, Δωριεῦσι μὲν τοῖς Ἀριστομάχου παισὶ τὰ πλοῖα αὐτόθι ἐποιήσαντο, ὡς ἐς Πελοπόννησον ἐπιπεραιωθῆναι. καὶ αὐτὸ ταύτης φησὶ τὸ ὄνομα τῷ χωρίῳ γενέσθαι. Stephanus idem ait cum Strab. & citat Ephorum ac Strabonem.

ἃς μέμνηται καὶ ὁ ποιητὴς) Poetæ carmen,

χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν.

Vide Stephanum.

καὶ ἡ Ταφιασσὸς) Libro decimo eſt ταφιάσσος. Reperio & qui Τάφιον vocent. Antigonus, ex Myrſilo Leſbio refert, Λοκροὺς τοὺς Ὀζόλας τῆς ἐπωνυμίας τετυχηκέναι, ὅτι τῆς χώρας τῆς αὐτῶν . . . ὄζει, καὶ μάλιστα τοῦ ταφίου καλουμένου ὄρους.

ὡς ἀπὸ τῆς δυσωδίας) Ozolarum appellationis cauſas varias affert Pauſanias: Strabo è duabus earum vnam facit: Sic ille, Ὁ δὲ Νέσσος πορθμεύων ἐπὶ τῷ Εὐήνῳ &c. Eadem habet Antigonus.

καὶ ἡ Μηλίκρισα) Lege Stephanum.

καὶ Ἀμφισσα) Diſtabat Delphis ſtadiis centum & viginti. Diruta eſt bello ſacro: cuius ipſi non minime fuerant rei ἱεροσυλίας.

Αἰνιᾶνες συνεχεῖς οἱ ταύτην ἔχοντες) Attentus lector facile odorabitur mendum quod huic loco ſubeſt: Nam quid eſt ταύτην ἔχοντες? nihil enim præceſſit quò referri illa vox poſſit. Ergo locus eſt mendoſus. Legendum verò οἱ τὴν Οἴτην ἔχοντες. vel οἱ περὶ τὴν Οἴτην ἔχοντες. Vtraque ſententia vera eſt. Ænianes enim Oetæ montis accolæ. in quo monte ſitam vrbem Hypatam habuêre. docet id Heliodori locus quem mox proferemus.

οἱ τὴν τετράπολιν) Plinius quoque Doridis vrbes refert Spechion, Erineon, Boion, Pindum, Cytinum. Alii ſex. Tzetzes in Lycophronẽ, Ἡ Δωρὶς ἐξ πόλεις ἔχει, Κύτινον, Βοιὸν, Λίλαιαν, Καρφαίαν, Δρυόπην καὶ τὴν Ἐρινεόν. Ptolemæus quatuor eaſdem agnoſcit quas noſter: niſi quod pro Pindo, Lilæam habet. Diodorus Siculus libro XI. tres videtur agnoſcere tantum: Κυτίνιον Βοιὸν Ἐρινεόν. Sic enim ille locus legi debet: nam hodie corrupta ſunt omnia. Vide ad librum ſequentem.

ἀκρώρειαν λέγουσι) Stephanus, Ἀκύφας πόλις μία τῆς Δωρικῆς τετραπόλεως.

ἐπεὶ δ' ὠλιγωρ.) Lego, ἐπειτα δὲ ὀλιγωρηθεῖσαι δὲ.

Οὗτοι δὲ τὴν Οἴτην διακατεῖχον) Ait Ænianes Oetam montem incoluiſſe: poſtea autem fuiſſe deletos: vnde fit, vt tam pauca de iis legantur apud veteres etiam Geographos. itaque non eſt prætermittendus Heliodori de Ænianibus elegans locus, libro ſecundo. vbi docet Ænianes partem eſſe Theſſaliæ eamque generoſiſſimam & verè Græcam: porrigi autem ſecundum ſinum Maliacum: metropolin verò ſuam habere in monte Oeta: vrbem nimirum Hypatam: ſic dictã, vel παρὰ τὸ ὑπατεύειν, quod reliquis imperaret: vel, παρὰ τὸ ὑπὸ τῇ Οἴτῃ, quia monti Oetæ ſubiacet: Verba Heliodori ſunt. Οἱ Αἰνιᾶνες Θετταλικῆς μοίρας τὸ εὐγενέστατον καὶ ἀκριβῶς Ἑλληνικόν, ἀφ' Ἕλληνος τοῦ Δευκαλίωνος, τὰ μὲν ἄλλα τῷ Μαλιακῷ κόλπῳ παρατεταμένοι. μητρόπολιν δὲ σεμνύνοντες Ὑπάτην, ὡς μὲν αὐτοὶ βούλονται, ἀπὸ τοῦ ὑπατεύειν καὶ ἄρχειν ὀνομασμένην. ὡς δ' ἐνίοις δοκεῖ, διότι ὑπὸ τῇ Οἴτῃ τῷ ὄρει κατῴκισται.

τὸ δ' ἱερὸν διατ.) Deſcriptionem Thermopylarum habes apud Herodotum Polymnia. Appianum, in Syriacis: Sed adi Liuium & confer cum Strabone: Is enim graphicè admodum hæc deſcripſit, planéque idem cũ noſtro dicit. Locus eſt lib. XXXVI.

¶Pag.295. ἔστι γὰρ καὶ θερμά) Sophocles Trachiniis,

Ὦ ναύλοχα καὶ πετραῖα θερμὰ λουτρὰ καὶ πάγους Οἴτης παρανναιετάοντες. Schol. λουτρά φασὶ τὰ Ἡρακλέα, ἃ δὴ λέγεται αὐτῷ ἡ Ἀθηνᾶ ἀνεῖναι. Piſander,

τῷ δ' ἐν Θερμοπύλῃσι θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
ποίει θερμὰ λοετρὰ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

Herodo. ἔστι δὲ ἐν τῇ ἐσόδῳ ταύτῃ θερμὰ λουτρά, τὰ χύτρους καλέουσι οἱ ἐπιχώριοι, καὶ βωμὸς ἵδρυται Ἡρακλέος ἐπ' αὐτοῖσι.

τὸ δ' ὑπερκείμενον ὄρος) Liuius ſic, Extremos ad Orientem montes, Oetam vocant, quorum quod altiſſimum eſt Callidromō appellatur: in cuius valle ad Maliacū ſinū vergente, iter eſt, non latius quam ſexaginta paſſus.

Νίκαια) Stephanus Νίκαια.

Τεχοῦς δὲ) Liuius Tichiunta ait eſſe cacuminis nomen, vt eſt Callidromos & Rhoduntia. cui aſſentitur Appia. qui Τειχιοῦντα ſcribit: itaque hic ſcribendum vel ex Steph. qui Strab. ſequitur.

Λακεδαιμονίων κτίσμα) Thucydides libro III. ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον Λακεδαιμόνιοι Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχινίᾳ, ἀποικίαν καθίσταντο. Addit deinde diſtare Heracleam à Thermop. ſtad. XL. à mari ſtad XX.

τὴν Ἀντίκιρραν) Ἀντίκυραν Herodotus aliique vocant: & ita Strabonem ſcripſiſſe ex ſuperiori quodam loco poteſt conici. Verba Herodoti aſcribam, quia ex eo plera que ſumit Strabo: πρώτη μέν νυν πόλις ἐστὶ ἐν τῷ κόλπῳ ἰόντι ἀπ' Ἀχαιΐης, Ἀντικύρη, παρ' ἣν Σπερχειὸς ποταμὸς ῥέων ἐξ Ἐνιήνων ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ.

καὶ ὁ Δύρας ἐστὶ) Hæc quoque ex Herod. deſcripta ſunt. Ἀπὸ δὲ τούτου (inquit) διὰ εἴκοσί κου σταδίων ἄλλος ποταμὸς τῷ οὔνομα κεῖται Δύρας, τὸν βοηθέοντα Ἡρακλέϊ καιομένῳ λόγος ἐστὶ ἀναφανῆναι.

καὶ ἄλλος Μέλας) Herodotus, Ἀπὸ δὲ τούτου, δι' ἄλλων εἴκοσι σταδίων, ἄλλος ποταμός ἐστι, ὃς καλεῖται Μέλας. Τρηχὶς δὲ πόλις ἀπὸ τοῦ Μέλανος τούτου ποταμοῦ πέντε στάδια ἀπέχει.

Πρὸς δὲ μεσημβρίαν τῆς Τρ.) Herodotus, Τοῦ δὲ οὔρεος, τὸ περικλήει τὴν γῆν τὴν Τρηχινίην, ἔστι διασφὰξ πρὸς μεσαμβρίην Τρηχῖνος. διὰ δὲ τῆς διασφάγος, Ἀσωπὸς ποταμὸς ῥέει παρὰ τὴν ὑπώρεαν τοῦ οὔρεος.

καὶ τὸν Φοίνικα ἐκ τῆς μ.) Herodotus ἔστι δὲ ἄλλος, Φοῖνιξ ποταμὸς οὐ μέγας, πρὸς μεσαμβρίην τοῦ Ἀσωποῦ, ὃς ἐκ τῶν οὐρέων τούτων ῥέων ἐς τὸν Ἀσωπὸν ἐκδιδοῖ.

ἀπὸ Ἀσωποῦ π.) Imo ἀπὸ Φοίνικος. Herodotus, Ἀπὸ δὲ τοῦ Φοίνικος ποταμοῦ πεντεκαίδεκα στάδια ἐστὶ ἐς Θερμοπύλας.

καλεῖσθαι καὶ πέδας ἐκάλει Φ.λ.) Refertur apud Liuium lib. XXXII. ſolitum Philippum compedes Græciæ appellare Demetriadem in Theſſalia, Chalcidem in Eubœa, Corinthum in Achaia quod & Plutarchus in vita Flaminii annotauit. & vtroq; prior Polybius ſcribit libro XVII Pauſanias, non compedes ſed claues vocitatas à Philippo fuiſſe. nec Demetriadem, ſed Magneſiam in Theſſalia: Ego autem miror vehementer quod videtur Strabo non Philippo ſed aliis hoc tribuere ad Demetriadem quod attinet.

ἅπαντα πελάγη φέρειν) Lego, ἅπαντα τὰ ἐνθάδε φέρειν, καὶ ἀγόρα.

οἱ περὶ Λεωνίδαν) Res nota ex hiſtoricis græcis Latinisque ac poetis, præſertim Epigrammatariis.

¶Pag.296. τὸ δ' αὐτῆς πρὸς) Conferant ſtudioſi lectores hanc deſcriptionem Theſſaliæ ἀκριβῆ cum Sophiani tabulis & Ptolemæi: mihi quidem videtur Strabo non verbis eam deſcribere: ſed ipſis oculis ſpectandam exhibere.

διὰ μέσης ῥέων) Plinius de amnibus Theſſaliæ, *Et ante cunctos claritate Peneus, ortus iuxta Gomphos, interque Oſſam & Olympum nemoroſa conualle defluens, D. ſtadiis, dimidio eius ſpatio nauigabilis.*

καὶ τῆς ἐκβολῆς) Vnde fiebat, vt flumina ſe exonerare non poſſent: ſed reſtagnarent.

τὸ δὲ παλαιὸν καὶ λιμνάζειν) Herodotus libro VII. Τὴν δὲ Θεσσαλίην λόγος ἐστὶ τὸ παλαιὸν εἶναι λίμνην, ὥστε γε συγκεκληϊμένην πάντοθεν ὑπερμήκεσι ὄρεσι. Seneca Naturaliū Queſt. lib. VI. *Si velis credere, aiunt*, aliquando Oſſam Olympo cohæſiſſe, deinde terrarum motu receſſiſſe, & ſciſſam vnius magnitudinem montis in duas partes. Tunc effugiſſe Peneum qui paludes quibus laborabat Theſſalia ſiccauit, abductis in ſe, quæ ſine exitu ſtagnauerant aquis. Similia apud Lucanum lib. VI. & Claudianum lib. II. de raptu Proſerpinæ.

τὰ νῦν καλούμενα Τέμπη) Amœniſſimū locum, deſcriptione ſanè quā amœna deſcripſit, elegans πάνυ Ælianus ποικ. lib. III. cap. primo. Poetæ paſſim eum memorant.

ὑπὸ Νεσσωνίς) quæ ad Neſonen vrbem erat cuius Stephanus meminit.

ἡ Βοιβηὶς ἐλάττων) Mirabar dici Bœbein lacum Neſonide minorem: cum tamen huius plerique meminerint, Homerus, Herodotus, Plinius, Stephanus, alii, apud quos de illo altero, altum ſilentium: ac deeſſe negationem ſuſpicabar. Sed docet ſub finem libri huius rei cauſam Strabo. Apollonius libro primo hāc λίμνην Ξυνιάδα vocat.

ἐκαλεῖτο δὲ τὸ μὲν) Paulò aliter doctiſſimus Apollonii interpres Sophocles ex Apullodori Comm. in Bœotiam Δωρίοντος, inquit, εἰς μέρη τέσσαρα, Πελασγιῶτιν, Θεσσαλιῶτιν, Ἰωλκῖτιν, Φθιῶτιν, Iolcitin enim vocat, quam Strabo Eſtiæotim.

κἀνταῦθα δ' ἐνδόξων ὀνομάτων ἱκανὰς ἀριθμοῦ) Mela de hoc tractu, *Terra interioris claris locorum nominibus inſignes, pene nihil ignobile ferens*. ad verbum interpretatur Strabonē.

εἰς δέκα μέρη) Prior interpres legit δυοκαίδεκα. Sed malo δέκα. Nam apud poetam δυναστεῖαι ſunt decem, nō duodecim quarū nouem hæ in catalogo recenſentur, Prima eſt Achillis, II². Proteſilai. III². Eumeli, IIII². Philoctetæ. V². Filiorum Aſclepii, Podalirij & Machaonis. VI². eſt Eurypyli. VII. Polypœtæ. VIII². Gounei, IX². Pithooi. Decimā autē in catalogo prætermiſſam alibi nominat. Ea fuit Dolopū, quibus præerat Phœnix.

¶Pag.297. οὐδὲ γὰρ αὐτὸν) Deeſt aliquid. Apparet refellere Strabonem ſuperiorem ſententiam. Non enim συστρατεύσαι Achilli Phœnicem, ſed ἐπακολουθεῖν tantū, vt ei eſſet à conſiliis: vt non ſit neceſſe Dolopes eum adduxiſſe.

τό, τε Ἄργος τὸ Πελασγικὸν) Hic quoque deſunt quædam. Explicabat autem his verbis Strabo quid ſit apud poetam Ἄργος τὸ Πελασγικόν. qua de re dixit & lib. V.

οἱ δὲ πόλιν, ἀλλὰ) Vide num legendum ſit potius, οἱ δὲ οὐ πόλιν. Alij, inquit, non putant τὸ Πελασγικὸν Ἄργος eſſe vrbem, ſed ipſam Theſſaliam ita eſſe appellatam. Sic omnes ſentiunt, ſic ipſe ſupra.

οἱ δ' ὕστερον τὴν Ἑλλ.) Explicat quid ſit apud Homerum Ἑλλάς, ac varias variorum ſententias refert: quarum duo ſunt genera: Nam alij χώραν, alij πόλιν eſſe putabant. Eſt autem aduertendum loquendi genus Homeri, vt οἱ δὲ ... ἀπέπλεον, οἱ μέν, οἱ δέ. Sic Strabo, οἱ δ' ὕστερον, οἱ μὲν pro τῶν δ' ὕστερον οἱ μέν. & mox, οἱ δ' εἰπόντες πόλιν, φερσάλου μέν, pro τῶν δ' εἰπόντων πόλιν, οἱ μέν. Porrò de iis quæ hic tractantur conſule poetæ interpretes, & Stephanum, maximè in voce φθία.

καὶ τὸ Θετίδειον ἐστὶ πλησίον τῶν φαρσάλων) Xylander putat Thetidium ſacellum Thetidis ſignificare: non ſanè ineptè: nam ea forma Ἀρτεμίσιον Dianæ eſt ſanum & alia multa. Fallitur tamen hoc loco: Thetidium enim oppidi nomen eſt vt apparet ex hac Andromachæ deſcriptione apud Euripidem,

φθίας δὲ τῆς δὲ καὶ πόλεως φαρσαλίας
σύγχορτα ναίω πεδί', ἵν' ἡ θαλασσία
Πηλεῖ ξυνῴκει χωρὶς ἀνθρώπων Θέτις
φεύγουσ' ὅμιλον. Θεσσαλὸς δέ νιν λεὼς
Θετίδειον αὐδᾷ θεᾶς χάριν νυμφευμάτων.

Polybius libro XVII. de Philippi & Flaminij caſtris loquens: Φίλιππος μὲν ἐπὶ τὸ Μελάμβιον προσαγορευόμενον τῆς Σκοτουσαίας, Τίτος δὲ ἐπὶ τὸ Θετίδειον τῆς φαρσαλίας.

Μελιταιεῖς δ') Stephanus Μελιταία.

τῇ Ἑλλάδι τῇ Δάλ.) Negat Stephanus voce Ἑλλάς.

ὁ δ' ἐστὶ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς) Quid eſt Erythra? nō enim opinor mare rubrum intelligit. Quid dicam de interpretibus qui tam negligenter in eo auctore quem vertebāt, ſunt verſati, vt cum poſſent ex ipſo locum emendare videre id non quiuerint? Tu lege ἀπὸ τῆς Ὄθρυος ex libro VIII. vt Euſtathiū omittā. Liuius lib. XLIIII.

Enipeum

Enipeũ ait fluere ex valle Olympi montis. Sed lego ibi quoq; Othryis non Olympi. Nam Olympus Theſſaliæ eſt πρὸς ἄρκτον, Othrys πρὸς νότον. Auctor Herodotus.

¶ Pag. 298. τοῦ μέν τοι) Senſus eſt, Magneſiæ nunc attribui de ditione quam Eurypylo tribuit Homerus, Ormenium, totamq; eam quæ Philoctetæ paruit: Xylander aliter, & malè: dum non attēdit ad Homeri verba.

περὶ Ἄλου δὲ) De Alo vide notata in Epitome Stephan. vbi omnia diligēter explicātur: vide & in voce Ἄλιον.

Τυμφρηστῷ τῷ ὄρει καὶ τοῖς Δόλοψι) Tymphreſtus mons Theſſaliæ, Dolopibus quibus imperauit Phœnix vicinus. Ideo Lycophron doctiſſimus poeta de Phœnice in patriam redeunte, Illum, inquit, terra

Κρύψει, πρὸς Τυμφρηστὸν αὐχμώδη λέπας.

ἀπέχει δ' Ἰτώνου) Scribe Ἰτωνος, ex Hom. qui Ἴτωνα vocat, & ita citans hunc locum legit Steph.

περὶ τὴν Ἀμφρυσσόν) Vibius Sequeſter, *Amphryſus Theſſaliæ vbi Apollo Admeti regis pecus fertur paviſſe*.

ὑφ' ἧ κείμενος) Aldus ὑφ' ἧ κειμένη. Alij ὑφ' ἧ κειμένης. Lego ὑφ' ἧ κειμένου vel ὑφ' ἧ κειμένη.

ἐκ τοῦ τὴν τρίχα κείρειν) Mos hic fuit veterum, vt comā amnibus tonderent, vel vt ſpíritus rependerent, vel luctus cauſa. Æſchylus,

——πλόκαμον Ἰνάχῳ θρεπτήριον,
τὸν δεύτερον δὲ τόνδε πενθητήριον.

quem morem Pauſanias eſſe antiquiſſimum docet.

ἐξ Αἰγίνης) Æginetæ enim Myrmidones ſunt appellati, lib. VIII.

Θήβας τὰς Φθιώτιδας) Ptolem. inter maritima Phthiotidos, refert Thebas φθιώτιδας.

Ἐχῖνον) Idem Echinum ibidem recenſet. At Lamia illi eſt in mediterraneis Phthiotidis.

περὶ ἣν ὁ Λαμιακὸς συνέστη.) Hiſtoria extat apud Diodorum Siculum lib. XVIII. Leoſtheni occiſo ſucceſſit Antiphilus.

Κρανῶνα) Eſt in mediterraneis. Ptol. Vide Stephan.

Μελίταιαν) Μελίτειαν alij habent: apud Diodorum Μελιτία.

Θαυμακοί) Liuius lib. XXXII. *Thaumaci à Pylis ſinuque Maliaco per Lamiam eunti, loca alta ſiti ſunt, ipſis faucibus imminentes eius quam Cœlen vocant: Theſſaliæque tranſeunti confragoſa loca implicitáſque flexibus vallium vias, vbi ventum ad hāc vrbem eſt, repente velut maris vaſti, ſic immenſa panditur planities, vt ſubiectos campos terminare oculis haud facile queas: ab eo miraculo Thaumaci appellati.*

¶ Pag. 299. Πείρεσιαι) Stephano eſt Πείρασια. Liuio Proerna lib. XXXVI.

Φάρσαλος) Nobilis Pompeij clade locus.

Ἐρέτρειαν) Ptolemæus plurali numero effert Ἐρετρίαι.

ἐνταῦθα δέ ὁ Ἀχελῷος) Alius eſt Achelous hic ab eo qui Acarnaniam ab Ætolia dirimit, vt notatur lib. ſeq.

καὶ Ταλαρες) Libro ſeptimo cum Athamanibus & Æthicibus iunxit Tymphæos. Talarenſes quidem habet Plinius, & Stephanus Talarinos, ſed in Sicilia collocāt.

Ἴσμαρον) Iſmarus, mons Thraciæ. Stephan. Meminit Virgil.

τὸ μεταληφθέν) Imo legendum τὸ μεταληφθέν. Si nihil mutes, interpretandum nomen quod ſumpſit ille locus, loco veteris nominis.

ἑβδομήκοντα σταδίων) Sic paullò antè à portu proximo Thermopylis dixit ad Eubœam eſſe ſtad. LXX.

¶ Pag. 290. καὶ ἐκάλεσε Πύρασον) Alij vt Euſtathius refert, aliter ſentiebant: & Cereris nemus interpretabantur vrbem quæ vocabatur Δημήτριον: quod & Stephan. confirmare videtur: apud quem in voce Δημήτριον Κρέκωπος πόλιον legitur malè, pro Κρίνων.

καὶ ὁ Φύλλος) Stephanus habet φύλλας, & profert hunc locum, annotans Rhianum fœminino genere protuliſſe iſto carmine,

οἱ δ' ἄρ' ὑπαλυξάντες, ἵκοντο ἀμφὶ Φύλλον.

ἡ Θίμις Ἰχναίη) Homerus in hymno Apollinis,

——θεαὶ δ' ἔσαν ἔνδοθι πᾶσαι
ὅσσαι ἄρισται ἔσαν, Διώνη τε, Ῥείη τε,
Ἰχναίη τε Θέμις, καὶ ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.

Lyco-

A Lycophron. de Themide Solis filia,

Τὸν δ' ἠλίου θυγατρὸς Ἰχναίας θεᾶς.

Vide Stephanum. Dicitur & Nemeſis Ichnæa. Diodorus poeta Epigrammatarius,

Ἀδρήστειά τε δῖα καὶ Ἰχναίη σε φυλάσσοι
Παρθένος ἡ πολλοὺς ψευσαμένη Νέμεσις.

ἔρυμα ὀρθὸν) Non dubito legendum eſſe ἕρμα ἀπαλόν: quæ vox ſcopulum in mari latentem ſignificat: videtur autem illud ſaxum vocatum fuiſſe ὄνος quia iacentis

B grandis aſini ſpeciem præ ſe ferret: vnde prouerbium manauerit, de maioribus ſolito animalibus, ὄνος Ἀντρῶνος. Similem mendam apud Plutarchum deprehendimus vt alias infinitas. Locus eſt in Lycurgo, Ἀναγκαζόμενοι γὰρ οἱ πολῖται καὶ ἀπολείποντες οὐ μὲν ὡς τοὺς βασιλεῖς ἐπὶ παρατάξεως, νῦν δὲ ὡς τὸ πλῆθος ἐπὶ δημοκρατίας, ἐν ἕρματι τὴν τῶν γερόντων ἀρχὴν ἐν μέσῳ θέμενοι καὶ ἰσορροποῦσαν, τὴν ἀσφαλεστάτην τάξιν ἔσχε καὶ κατάστασιν: cuius loci elegantiam nemo animaduertet qui prius non obſeruauerit ſumtum eſſe loquendi genus à nautium ſaburra, qua naues αἱ πλεόμεναι

C oneranrur. ſaburram autem Græci ἕρμα vocant. Quare ἕρμα legendum eſt non ἔρυμα.

καὶ ὁ Πύρασος) Videtur ſeparare Pyraſum à Cereris templo, quod quomodo ſit intelligendum, ex ſuperioribus diſces.

τὴν συνεχῆ παραλίαν) Prior interpres legit, καὶ τήν. Malo κατὰ τὴν συνεχῆ. Lego etiam ἀπὸ θαλάττης, non ἐπὶ πᾶσαν: quod vel cæcus videat eſſe deprauatum.

Φεραὶ μέν εἰσιν) Rectè hic Straboni cum Ptolem. conuenit.

D Παγασαί) Plinius numero ſingulari, Pagaſa. Inde ſinus Pagaſicus eidem, Παγασητικὸς Græcis.

ἡ δ' Ἰωλκὸς) Iolcus tam cognita eſt, quam vellus aureum, & Iaſonis nauigatio: de quibus præter Apollonium Orpheum & Valerium, vide Pindari Pyth. Od. IIII.

Ἀφέτας ὡς ἂν ἀφετήριον) Apollonius lib. I. de Argonautis è Magneſia ſoluentibus:

——ἀπὸ Πειρεσιῶν προβαλόντες
Νῆα παρεξεκέλευσαν ὑψόθι λαῖφος.
Τὴν δ' ἄκτην Ἀφέτας Ἀργοῦς ἐπικλείουσι.

E τὴν Δημητριάδα) Plinius Demetriadem ipſas Pagaſas eſſe putat.

ἐν δὲ Ριζοῦντι) Stephanos, Ριζοῦς, πόλις Θεσσαλίας. Vide eundem de Olizone, vel Olizo vt alij efferunt.

ἐπεφάνη δὲ καὶ τὴν τ. Supra de Demetriade, καὶ γὰρ αὐτὴ προσέδωκεν ἐπὶ κοινὰ τῇ περὶ τὰ τέμπη, τό, τε Πήλιον ἔχουσα καὶ τὴν Ὄσσαν.

καὶ τὰς Φερὰς) De Pherarum tyrannis multa leges apud Diodorum Siculum, Thucydidem & alios Græcos hiſtoricos.

F ὁ Ναύαρος ῥεῖ) Locus corruptus: Nam decurtata vox eſt, pro Ἄναυρος. Sic ergo ſcribendum. Anaurum Theſſaliæ fluuium prope Iolcum, agnoſcent vel mediocriter literis tincti.

τὴν Κικύνηθον) Plinius *Pagaſicus ſinus ante ſe habet Eutychiam, Cicynetum & Scyrum ſupradictam, ſed Cycladum, & Sporadum extimam.* Mela *Pagaſæus ſinus Sciathon proſpicit, Cicyneton amplectitur.*

G Σκίαθός τε καὶ Πεπ.) Plinius, *Athos ante ſe quatuor, Peparethum cum oppido, quondam Euonum dictam IX. M. paſſ. Sciathum XV. M.*

καὶ Ἰκὸς) Pauci huius meminere, Stephanus, Ἰκὸς νῆσος τῶν Κυκλάδων, προσεχὴς τῇ Εὐβοίᾳ. Liuius lib. XXXI. *Inde amnes velis in altum datis, marimedia præter Scyrum inſulam Icum peruenere.*

Ἁλόννησός τε) Plinius, *Inter Cherroneſum & Samothracen vtrinque ferè XV. M. Haloneſos.* De hac extat oratio inter Demoſthenicas.

¶ Pag. 301. διὰ τὴν Λακωνικήν) Nam eius rei paſſim apud veteres auctores eſt mentio: vt ne annotare quidem quicquam ſit neceſſe.

αἱ δὲ αἶγες αἱ Σκυρικαί) Nam vt ait Pindarus, Scyriæ capræ ἐν ἀμέλξει ἐξοχώταται. Athen. lib. I. & XII.

καὶ τῶν

καὶ τῆς Δοκιμαίας) Suſpecta mihi quidem vox. De lapide Caryſtio, Sinnadico, & Hierapolitico, ſuis locis meminit.

ποικίλα τι) Sēſus eſt, feciſſe τὴν ποικίλην λιθίαν, vt τὰ λευκόλιθα ſordeant & contemnantur, præ aliorum lapidum elegantia. Nihil igitur deeſt, vt vulgo putant.

τὴν Εστιαιῶτιν) Malim Ἱστιαιῶτιν. Sic enim perpetuò ſcribi video τὴν Εὔβοιαν, quæ vox eſt Ionicωτέρα.

ὅπου τὸ ἱερὸν) Meminit lib. VIII.

ἀλλὰ τὴν πρότερον.) Stephanus vocari ait Θύαμον.

τῷ ὄντι κλωμακόεν) Homerus,

Οἵ δ' εἶχον Τείχιον καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν.

καὶ Μητρόπολιν) Dio lib. XLI. Αὐτίκα γοῦν Μητρόπολις ἕτερον τι πόλισμα οὐδὲ ἐς χεῖρας αὐτῷ ἦλθεν, ἀλλ' ἀμαχεὶ ὡμολόγησε. Meminit & Ptolem.

καὶ Πελινναῖον) Stephanus, Πέλιννα πόλις Θετταλίας ἐν τῷ Φθιώτιδι.

καὶ Γόμφοι) Dio libro XLI. Γόμφους δὲ πόλιχνην τινὶ Θετταλικῶν προσπεσὼν, καὶ κρατήσας, πολλοὺς ἀπέκτεινε. Meminit Ptolem. & alij Geogr.

ἀείσας τὸ φρονεῖν) Lege τοῦ φρονεῖν. Videtur Callimachus ita ſcripſiſſe hos verſus,

Τὰς Ἀφροδίτας (ἡ θεὸς γὰρ οὐ μία)
Ἡ Καστνιῆτις πάσας ὑπερβάλλει φρονεῖν.

Sed Strabo verba Callimachi ſuæ ſententiæ accommodat: illud autem, ὑπερβάλλει φρονεῖν, dictum eſt, vt,

——περὶ δ' ἐσὶ μάχεσθαι.

Veneris autem Καστνίας meminit Lycophron.

Τὴν Καστνίαν δὲ καὶ μελιναίαν θεόν.

καὶ ταύτῃ ἔθος) Deeſt aliquid.

ὑδάτων τῆς) Hic quoque aliquid deeſt.

καὶ Φαρυγέδων) Lego Φαρύγαδα, vt ex ſequentibus apparet: ſed de hoc loco mihi non conſtat. Nam mox Φαρυγάδα ſcribitur.

τῆς Ἰθωμίας Ἀθηνᾶς) Legendum Ἰτωνίας ex ipſo Strabone in Bœoticis. Quare errant, qui auctoritate Strabonis vtuntur vt probent Ithonæam Mineruam & Ithomæam diuerſas eſſe. Scripti habent Ἰτωνίας.

¶PAG. 302. καὶ μάλιστα πόλιν) In hac quæſtione variat Strabo: quem vide libro ſuperiore & ſequenti: Sophocles ſanè aliique poetæ Euboicam Oechaliam apertè docent fuiſſe, quam euertit Hercules.

ὁ ποιήσας) De hoc poemate vide infra lib. XIIII.

ἡ δὲ τῆς Ἰωλκοῦ πόλις) Sic loquitur, quia iampridem diruta fuerat Iolcus.

τόν τε Ἀμύντορα καὶ Εὐαίμονα.) Euſtathius locum Strabonis deſcribens, codicibus vſus eſt in quibus aliter longè quàm hodie eſt in noſtris ſcriptum erat. Nam cum Strabo κατὰ τὴν νῦν χρῆσιν dicat Ormeni filios duos fuiſſe Amyntora & Euæmonem, illiúſque filium fuiſſe Phœnicem, huius Eurypylum: Euſtathius contra Ormeni filium vnum agnoſcit Amyntora, cuius filij Phœnix & Euæmon, Euæmonis autem Eurypylus. Atque hæc varietas lectionis magna ſanè eſt. Nos vero multis locis deprehendimus vſum eſſe Euſtathium Strabonis codicibus admodum deprauatis: vt hic quoque eorum fides meritò ſuſpecta mihi ſit.

τοῦ Μήγατος) Imò Μηκίστου, vt ait Xylander: Sed eſt opinor ipſius auctoris ἁμάρτημα μνημονικόν.

ἀλλὰ Νεώνα) Cuius meminit ex Herodoro Epitome Stephan.

μετελθόντων) Diſtinguendum puto. Sed quid loco prioris partis huius corruptæ vocis ſit reſtituendum non video: ἐλθὸν certè participium integrum apparet. An legi poteſt, μελλόντων?

καὶ Γυρτῶνος) Alij Γυρτώνην vocant, cum Homero.

¶PAG. 303. Ἄτραξ) Dicebatur & Ἀτρακία: eratque τῆς Πελασγιώτιδος μοίρας, ait Stephanus.

Λάρισσα δ' ἐστὶ καὶ) Lariſſas varias eſſe docet Geographus etiam libro XIII. Stephanus verò qui locum hunc deſcripſerat, hinc ſuppleri & corrigi debet. Apollonij ſcholiaſtes tres Lariſſas recēſet: quarum vnam in Pelaſgiotide Theſſaliæ parte collocat: eàque eſſe putat

A ſe putat quam Hom. Argiſſam vocat.

καὶ ἐν Κρήτῃ πόλις, ἡ νῦν εἰς Ἱεράπυτναν συνοικισθεῖσα) Quis vnquam Iapygiam in Creta vllam legit? Ego ſemper hunc locum ſuſpectum habui: ac putaui legendum Ἱεράπυδναν quam eſſe vrbem Cretæ notum eſt. Coniecturam meam confirmant veteres codices qui habent Ἱεραπυγίαν: mendosè omnino pro Ἱεράπυδναν.

ὁ Λαρίσσιος Ζεὺς) Stephano Λαρισαῖος Ζεύς.

καὶ Ὀλοοσσὼν δὲ) Lycophron Oloſſonem vocat,

B ——καὶ Πεῤῥαιβικὴν
Γόννον, Φάλαννάν τ' ἠδ' Ὀλοοσσόνων γύας.

τοῦ Εὐρώπου ποταμοῦ) Sic à Plinio appellatur Titareſius amnis lib. IIII. cap. VIII. de Peneo loquente, *Accipit* (inquit) *amnem Eurotan nec recipit, ſed olei modo ſupernatantem* (*vt dictum eſt Homero*) *breui ſpatio portatum abdicat: pœnales aquas dirisque genitas argenteis ſuis miſceri recuſans.*

καὶ ὑπὸ τοῦ Πολυ.) Lego καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Πολυπο.

ἐξ ὄρους Τιταρίου) In hoc monte habitauit Mopſus is de quo ſub finem libri. Orpheus, ——ἠδ' ἐπὶ τοῖσι

C Καὶ Μόψον Τιταρῆθεν.

¶PAG. 304. λιπαρὸν ἔχειν τινὰ ὕλην) Cauſam cur Titareſius aquas ſuas cum Peneo non miſceat, affert pinguedinem earum: alij leuitatem ἐπιπολάζοντος, vt Plinius, Athenæus & Arrianus in periplo Euxini ponti de Phaſide loquens: mihi probatur magis Strabonis ſententia.

Σκοτούσσης μνησθήσομαι) Libro ſeptimo extremo.

Κυνὸς κεφαλαὶ καλούμεναι) Cauſam nominis explicat Plutarchus in T. Q. Flaminio. Ἐμάχοντο περὶ τὰς καλουμένας Κυνὸς κεφαλάς αἱ λόφοι εἰσὶ πυκνοὶ καὶ παράλληλοι ἄκραι λεπταὶ δι' ὁμοιότητα τοῦ σχήματος οὕτως ὀνομασθεῖσαι. Paullò autem antè dixerat Plutarchus hæc contigiſſe περὶ Σκότουσαν. Vide Polybij deſcriptionem.

D περὶ Ῥωμαίων) Polybius libro XVII. Liuij Epitome lib. XXXII. Florus libro II. cap. VII.

Μάγνητας) Lego Μάγνητα. Magneſiæ loquit loca pleraque nominatim recenſet Hom. ſed ita vt nullum eius locum Magneſiæ eſſe doceat: nuſquam enim Magnetas nominat, niſi illo loco vbi ait Magnetum ἄρχειν Πρόθοον: vbi tamen nullius Magneſiæ loci nominatim fit mentio ſed ἁπλῶς tantum, καὶ ὁ γνωρίμως.

E ἢ ὡς Διδύμους) Lege Διδύμους. Nam montes hi Didymi ſunt appellati: auctor Strabo lib. XIIII. eundem Heſiodi locum proferens: meminit & Stephanus, quanquam obſcurè.

πολυβότρυος αἶτ' Ἀμύρου) Legebam ἄγχ' Ἀμύρου. Nam quid eſt αἶτ' Ἀμύρου? Verum Stephanus quoque ſic legit, & fatetur obſcurum eſſe hoc carmen.

περὶ Κῦφον) Stephanus Cyphum duplicem facit: aliam Theſſalicam, aliam Perrhæbicam.

F ¶PAG. 305. τοὺς Πιερίωτας) Macedoniæ pars Pieria, vnde dicti ſunt Pieriotæ eius incolæ.

τὸ Ὁμόλιον ἢ τὴν Ὁμόλην) Reperio & Ὁμόλην hunc montem dici, & Ὁμόλαν: non Homolion, nec Homolin. Sed de vrbe cognomine hæc ſunt accipienda, quæ Ὁμόλιον vocabatur. Montis autem meminit Theocritus εἰδ. VII. vbi vide ſcholiaſten.

ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς) Hoc eſt libro VII. vt apparet ex Stephano: Sed illa pars libri ſeptimi periit.

τὴν Ῥίζοῦντα) Stephanus Ῥίζους, πόλις Θετταλίας.

G Σηπιὰς ἀκτὴ) Ptolemæus & Diod. nō ἀκτὴν, ſed ἄκραν vocant. Herodotus libro VII. ἀκτήν. Grammatici χωρίον τῆς Μαγνησίας Θετταλικῆς.

καὶ τοὺς ἀγῶνας) Meminit Euripides Andromache.

διὰ τὸ ἐν ταύτῃ) Res nota ex Herodoto in Polymnia, & aliis hiſtoricis.

ὁ δ' εἰς Τετάρτην) Hæc deſcribit ex Herod. qui tamen aliter habet: τὰς μὲν ἐξ ἤπειρον πρὸς Ἰωνίας ἐκπεσέειν τοὺς ἐν Πηλίῳ. Sed hæc varietas librariis videtur imputanda.

ἐν ᾧ ἡ Μελίβοια) Situs Melibœæ ex iſtis Orphei in Argon. intelligitur,

Εὐρύδαμας δ' ἐπὶ ὄχθον ἀπὸ τῶν Βοιβηΐδα λίμνην,
Ἀγχόθι Πηνειοῖο, καὶ εἰναλίης Μελιβοίης.

τοῦ μαντικοῦ) Mopſus tamen qui Argonautis συνέπλευσεν &

ϲιν & ipſe μάντις erat. Apollonius,

> Ἤλυθε δ᾽ αὖ Μόψος Τιταρήσιος, ὃν περὶ πάντων
> Λητοΐδης ἐδίδαξε θεοπροπίας οἰωνῶν. Valerius Flaccus
> *Hic Vates, Phœbique fides non vana parentis* Mopſus.

A ἄλλος δ᾽ ἐπὶ Μόψος) Suprà Μοψόπιος iſte vocabatur.

ἐκαλεῖτο Πύῤῥαια) Vocata eſt & Pyrrha. Rhianus de variis Theſſaliæ appellationibus.

> Πύῤῥαν δή ποτε τήνγε παλαιότεροι καλέεσκον,
> Πύῤῥης Δευκαλίωνος ἀπ᾽ ἀρχαίης ἀλόχοιο.
> Αἱμονίην δ᾽ ἐξαῦτις ἀφ᾽ Αἵμονος, ὅν ῥα Πελασγὸς
> B Γείνατο, φέρτατον υἷον. ὁ δ᾽ αὖ τέκε Θεσσαλὸν Αἵμων.
> Τοῦ δ᾽ ἀπὸ Θεσσαλίην λαοὶ μετωνομάξαντο.

A τοὺς δ᾽ ἀπὸ Ἐφύρας) Locus corruptus eſt: Traditur alia cauſa appellationis Theſſaliæ. Nam vnde hoc illi regioni nomen fuerit impoſitum non vno modo traditum eſt ab antiquis ſcriptoribus. Diodorus quidem Siculus lib. IIII. ab Theſſalo Medeæ ex Iaſone filio manaſſe id nomen ſcribit: quo loco aliorum ſententias ſuper hoc, alibi ſe pluribus expoſiturum pollicetur: qui locus hodie non extat. In libris autem manu exaratis totus locus ita legebatur. Ἀντίφου καὶ Φειδίππου υἱοὶ
B Θετταλοῦ . . . . . . ἐπελθόντες ἀπὸ Θεσσαλοῦ τοῦ ἰασονος ... καὶ χώραν ὀνομάσαι· εἴρηται δὲ καὶ Νεσσωνίς. Νεσσωνίς δέ.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS
ET CASTIGATIONES IN LIBRVM X.
GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

ΕΠΕΙ δ᾽ ἡ Εὔβοια) Huius quoque libri connexio cum ſuperiore manifeſta eſt: Perſequitur enim reliquias Græciæ: atque adeo quicquid ſupereſt de Europa deſcribendum: Eſtque hic liber magnam partem νησιωτικός: Nam ſi pauca excipias, reliqua ad inſularum deſcriptionem pertinent omnia. Incipit autem ab Eubœa.

Παραμήκης μὲν τοίνυν) Plinius lib. IIII. cap. XII. *Eubœa & ipſa auulſa Bœotiæ tam modico interfluente Euripo, vt ponte iungatur, ad meridiem promontoriis duobus, Geræſto ad Atticam* D *vergente, & ad Helleſpontum Caphareo inſignis, à Septentrione Ceneo, nuſquam latitudinem vltra* XL. M. *paſſ. extendit, nuſquam intra* XX. M. *contrahit: ſed in longitudinem vniuerſæ Bœotiæ ab Attica Theſſaliam vſque prætenta in* CL. M. *paſſ. circuitu verò* CCCLXV. In longitudine magnus conſenſus inter Plinium & Strabonem: nam CL. M. paſſ. efficiunt omnino ſtadia CIↃCC. In latitudine aliqua diuerſitas: Strabonis enim ſumma ne minorē quidem Plinianam efficit. quum XX. M. paſſ. fiat ſtad. CLX. At XL. M. paſſ. ſtadia E conficiunt CCCXX.

Γεραιστὸς δ᾽ ἐστὶ καὶ Πεταλία) Geræſtum, Eubœæ eſt promontorium ſatis cognitum: in Petalia hæſit aqua Xylandro: & ſanè pauci eius meminere. Porrò autem dubium non eſt has eſſe quatuor paruas inſulas quas Plinius in introitu Euripi collocat non procul à Sunio: Nam quod inſulas facit cum Strabo promontorium, id verò nouum non eſt: Sic Scombraria in Hiſpania, Cænys in Italia, Minoa in Græcia, aliis inſulæ dicuntur, aliis ἄκραι & promontoria tantum. Quod autem F quatuor eſſe Plinius ſcribit, in tot nimirum partes hoc promontorium fuit diuiſum.

Μάκρις ὠνομάσθη) Nominis rationem docet ille Socratis diſcipulus apud Ariſtophanem, qui τὴν ἀκριβῆ χωρικὴν Strepſiadæ explicat,

> ——— ἡ δ᾽ Εὔβοι᾽ ὡς ὁρᾷς
> αὑτηΐ παρατέταται μακρὰ πόῤῥω πάνυ.

Dionyſius poeta,

> Εὐβοίης δ᾽ ἥτοι μὲν Ἀβαντίδ᾽ ἴσχετο Μάκρις.

G συνάπτει δὲ τῇ ἠπ.) Non tangit continentem, ſed eis iungitur γεφύρᾳ διπλέθρῳ.

τῆς Εὐβοίας τὰ κοῖλα) De Eubœæ cœlis alias pluribus quæremus: Eſt enim obſcura multis quæſtio. Nunc hoc tantum dicam, falli eos vehementer, qui vrbem apud Ptolem. eſſe putant, quod ille vocat κοῖλα Εὐβοίας. vocāt & Κοίλην Εὔβοιαν, vt Philoſtratus, apud quem gloriatur ille olim rector nauis. ἐρυμάτων ὑπὲρ ἄραι τὸ σκάφος ἐν Εὐβοίᾳ κοίλῃ

C ἐξ ᾗς κοίλης ἦρ πολλὰ τῆς ἀκρατεστέρας ἀνατρέπεται.

τὰ μεταξὺ Αὐλίδος) Probo lectionem Epitomes, τὰ μεταξὺ Κασπίων: Atque hæc lectio parum à Ptolemaica deſcriptione variat. Aulis autem in continenti ſita eſt: neque huc quicquam facit: Chalcidem potius dixiſſet.

ἡ μέντοι δὲ Μάκρις) Variis nominibus appellata eſt Eubœa, quæ à Plinio diligenter recenſentur, *Antea,* inquit, *vocitata eſt Chalcodontis, aut Macris, vt Dionyſius &* D *& Ephorus tradunt, vt Ariſtides Macra, vt Callidemus Chalcis, ære ibi primum reperto: vt Menæchmus Abantias, vt poetæ vulgò Aſopis.*

ἀπὸ ἡρώων) Nonnus de iis loquens, quas Neptunus amauit, Παρθενικὴν δ᾽ Εὐβοίαν ἐπιῤῥιζῶσαι θαλάσσῃ.

Ὄχη δ᾽ ἐκαλεῖτο) Plinius Ocham vrbem antiquam Eubœæ refert. Montis Ochæ meminit & Steph. annotans etiam maſculino genere dici ὁ Ὄχος. & notationem nominis ἀπὸ τοῦ ὀχεῦσαι afferens, vel ἀπὸ τῆς ἐχεῖν τῶν προβάτων hoc eſt τροφῆς. Euſtathius ἀπὸ τῆς ἐξοχῆς.

Καὶ Ἑλλοπιάδ᾽) Stephanus Ἐλλοπία, χωρίον Εὐβοίας, καὶ E αὐτὴ ἡ νῆσος.

ἐν τῇ Ὠρεῷ) Eſt quæ vocatur mox Ὠρεός. Vide Stephanum.

τῷ Τελεθρίῳ ὄρει) Stephanus, Τελέθριον, ὄρος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ὀιχαλίας. Στράβων δεκάτῳ.

¶ PAG. 307. Δημοσθένης δὲ) Quem vide Philippica tertia. Philiſtidem tandem ſuſtulerunt Athenienſes, vt ex Stephano in Ὠρεὸς apparet.

ὑπ᾽ Ἀθηναίων ἄποικ.) Thucydides Heſtienſes hos Athenienſium ἀποίκους vocat libro VII.

F τὸ Δῖον) Stephanus, Δῖον πόλις Εὐβοίας περὶ τὸ Κήναιον. Ptolem. ſic promontorium vocat.

καὶ Ἀθῆναι αἱ Διάδες) Has condidit Dias Abantis filius. Ephorus III. Ἄβαντος γίγνονται παῖδες Ἀλκων καὶ Δίας, καὶ Ἀρέθουσα. οὗτος μὲν Δίας κτίσας πόλιν ἔταξε ἀπὸ τῆς πατρίδος ὀνόμασεν. Vide Stephanum Ἀθῆναι, & Δῖα.

τὸ ἐπὶ Κηναίου πορθ.) Suſpectus locus de quo nihil auſim pronuntiare.

Βούδορος ποταμός) Meminit huius fluuii Ptolemæus.

τῷ κατὰ τὴν Σαλαμῖνα ὄρει) Stephanus, Βούδορον, ἀκρωτήριον G πρὸς τῇ Σαλαμῖνι.

ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Ὄχῃ) Mirum eſt libros ſcriptos conſtanter retinere illam lectionem quam prior interpres ſequitur, ἐν τῇ ὄχθῃ. Nam legendum eſſe Ὄχῃ & Stephanus & Euſtathius euincunt.

Στύρα δὲ τὰ Στύρα) Oppidum eſt, ait Stephanus, ad Caryſtum ſitum. ἐθνικὸν Thucyd. Στυρεύς. Strab. Στυρεῖος.

καὶ τὸ Μαρμάριον) Hæc quoque eſt πόλις Εὐβοίας. Steph. ἐν ᾗ τὸ

ἐν ᾧ τὸ λατόμιον) Meminit Plinius multis locis.

καὶ ὁ λίθος φύεται) Plutarchus ſua ætate defeciſſe hunc lapidem ſcribit: ſed extare tamen adhuc ex eo facta mantilia, retia, & mulierum κεκρυφάλους: qui (inquit) non cremantur, ſed poſt contractas ex vſu ſordes καταβαλόντες εἰς φλόγα, λαμπρὰ καὶ διαφανῆ κομίζονται. νῦν δ' ἠφάνισται, καὶ μόλις αἱ ἴνες ἢ τρίχες ἀραιαὶ διαστίχουσιν ἐν τοῖς μετάλλοις. Plura de hoc lapide Apollonius in hiſtoriis Mirab.

ᾤκισε) A Dryopibus aliquando habitata fuit Caryſtus teſte Thucydide.

ἐν τῷ Μαλιακῷ) Vet. codices vna voce auctiorea, ἐν τῷ Μαλιακῷ πολέμῳ. Sed quis veterum Maliaci belli meminit? Putabam Λαμιακῷ legendum: de quo bello ſatis conſtat. Mouet tamen me, quod illud non Phœdrus, ſed Leoſthenes & qui huic ſucceſſit Antiphilus geſſêre. Cæterum vocem Λαμιακὸς ſæpe in Μαλιακὸς degeneraſſe ſciunt qui Pauſaniam legerunt.

νάκος τοῦ Αἰγυ(ος)) Sic legit & Stephanus. Vini Caryſtij meminit Athe.

Αἶκλος καὶ Κόθος) De his vide Plutarchum in Quæſtionibus Græcanicis.

¶Pag. 308. Ἡ δὲ Χαλκὶς τοὺς ἐπὶ Ὀλύνθῳ) Videri poſſint Thucydidis hæc verba ad hunc locum pertinere: Καὶ Περδίκκας πείθει Χαλκιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσσῃ πόλεις ἐκλιπόντας, καὶ καταβαλόντας, ἀνοικίσασθαι ἐς Ὄλυνθον. quæ tamen nihil huc faciunt: Chalcidenſes enim ibi intelliguntur qui Chalcidicam Cherroneſum habitabãt. vt & quum ſcribit Herodot. Οὐρανίῃ. Καὶ οὕτω Ὄλυνθον Χαλκιδέες ἔσχον.

ἡ τῶν Ἱπποβοτῶν) Hippobotarum adminiſtratio nihil aliud eſt, quàm ἀριστοκρατία ſiue ὀλιγαρχία Chalcidenſium. Legebãt enim illi magiſtratum à cenſu, nec quenquam admittebant qui alendis equis par non eſſet. Ergo Hippobotæ ſunt vt explicat Herodotus οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων.

ἀπὸ τιμημάτων) Sic Liuius, *A cenſu maximè & ſenatum & iudices legit.* & alibi, *Vos à cenſu equitem, à cenſu peditem legitis.*

τὸ Λήλαντον) Sic dictum eſt à Lelanto flumine, quo nobilem eſſe Eubœam ait Plinius. Campi huius meminit in hymnis Hom.

θερμῶν τε ὑδάτων) Ellopiæ vocabantur auctore Plinio. De his vide quæ libro primo narrantur.

οἷς ἐχρήσατο καὶ Σύλλας) Refert Plutarchus ex Strabonis hiſtoricis commentariis. Σύλλᾳ δέ, inquit, διατρίβοντι περὶ τὰς Ἀθήνας ἄλγημα ναρκῶδες μετὰ βάρους εἰς τοὺς πόδας ἐνέπεσεν, ὅ φησι Στράβων ποδάγρας ψελλισμὸν εἶναι. διαπλεύσας οὖν εἰς Αἰδηψὸν ἐχρῆτο τοῖς θερμοῖς ὕδασι.

ἡ Εὔβοια εὔσειστος) Teſtantur veteres hiſtoriæ, quæ Eubœam tremuiſſe ſæpius narrant. Thucydides verò lib. III. terræmotu abſorptam aliquando fuiſſe ait Orobiarũ partem. ita vt mare nunc ſit vbi prius erat terra.

Χαλκὶς δ' ὠνομάζετο) Vide Stephanum.

ὑπ' Ἐρετρίας) Euſtath. ὑπ' Ἐρετριέων.

ἐν δὲ τῇ Ἐρετρικῇ) Libri ſcripti ſic habebant, ἐν δὲ τῇ Ἐρετρικῇ πόλις ἦν Ταμύναι ἱερὰ Ἀπόλλωνος. quo modo legendum omnino eſt. Stephanus, Τάμυνα πόλις Ἐρετρίας. Στράβων δεκάτῃ. Miror autem quod ait de Admeto: quem conſtat Theſſaliæ regem fuiſſe. Et Stephanus, non Apollinem, ſed Iouem Tamynæum agnoſcit.

Μελανηὶς δ') Stephanus in voce Ἐρέτρια.

ἡ Ἀμάρυνθος) Pauſanias & Stephanus.

ἡ δὲ τῶν ἱππέων) Lege è veteribus libris, ἱππεῖς. Sic apud Euſtathium ex iſto loco Strabonis, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους.

ἀνέθεσαν) Libri ἀνίστασαν.

τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος) Pauſanias Ἀμαρυσίαν vocat: ſed rectè Stephanus ait ἀναλογώτερον eſſe τὸ διὰ τοῦ θ. Sic enim legendum.

πομπὴν τὴν μεγάλην) Magnificas hoc genus pompas vide apud Athenæum libro v.

ἀφ' οὗ καὶ τὴν χ.) Notandus locus, qui ſi bene habet, apparet Eleos litera ρ frequenter eſſe vſos: quod Euſtathius de Æolibus ſcribit: & de Lacedæmoniis Heſychius annotat.

A ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ Οἰχαλία) Vide ad librum VIII.

περὶ τοὺς Εὐρυτᾶνας) Stephanus, Εὐρυτᾶνες ἔθνος Αἰτωλικόν. Meminit Lycophron de Vlyſſe loquens, μάντιν δὲ νεκρὸν Εὐρυτὰν στέψει λεώς. ad quem locum vide quæ ex Ariſtotele ſcholiaſtes annotat. Hodie apud Stephanum peſſimè ἔθνος Ἰταλικόν leges. Vide paullò poſt.

ὑπὸ τῶν Ἐρετρικῶν) Laertius in præfatione & in vita Menedemi.

B ¶Pag. 309. ὁ Λελαντίλαος ἐν τῇ Χαλκίδι διατρίβει) De his ad Laertium noſtrum. Lego autem, ἐν Χαλκίδι καταλύοντι τὸν βίον. At prior interpres legiſſe videtur, τοῖς καταλύουσι τὸν βίον.

Καὶ γὰρ δὴ καὶ) Digreſſio elegans non ita tamen neceſſaria: Sed voluit Strabo φιλόμηρος antequam finem ſermoni de Eubœa imponeret locum Homeri de Eubœenſium armatura explicare. Verba poetæ ſunt hæc.

> Τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἕποντο θοοὶ ὄπιθεν κομόωντες,
> Αἰχμηταὶ μεμαῶτες ὀρεκτῇσιν μελίῃσι
> C Θώρηκας ῥήξειν δηΐων ἀμφὶ στήθεσσι.

Quid igitur appellet Homerus ὀρεκτῇσι μελίῃσι, nuſquam apud Grammaticos tam eleganter explicatum reperies, atque iſto loco. Porrò hæc ſententia aliquo mendo eſt obſcurata. Prior autem interpres legit, ἐν τοῖς ὅπλοις.

καὶ γὰρ συστάδην χρώμενοι καὶ καταβάλλοντες) Magna varietas in libris veteribus. Nam in iis deſideratur vox χρώμενοι & legitur καταβαλόντων: quam lectionem confirmat Euſtat. hunc locum deſcribens. Lege igitur καθ' ἃ καὶ ὁ ποιητὴς ἀμφοτέρας τὰς χρείας ἐπιδείκνυσι· καὶ γὰρ συστάδην καὶ
D καταβαλόντων.

σταδίαν μάχην τὴν αὐτ.) Quam Ammianus *congreſſionem ſtatariam* vocat. & alio loco *ſtabilem pugnam*.

ὀρεκτῇσι μελίῃσι) Sic Grammatici explicant, vt dicantur Eubœenſes μὴ ἀφιέναι τὰς αἰχμὰς ἀλλ' ὀρέγειν ταῖς χερσὶ καὶ πλήσσειν.

Καὶ οἱ ἐν τῷ μονομαχοῦντες) Inſignis locus de gladiatorum præluſionibus, quas fieri haſtis docet Cicero. *Atque eiuſmodi illa præluſio eſſe debet, non vt Samnitium qui vibrant haſtas ante pugnam, quibus in pugnando nihil vtuntur.* Manauit
E ille mos, quod video viros doctos ignorare à Græcis, vt vel ex Æſchylo apparet: qui in Agamemnone κάμακα διακναιομένην vocat προτέλεια ſiue præludia grauioris pugnæ. Xylander hunc locum ita conuertit, vt meritò de eius dixeris verſione, οὐδὲν ὑγιές.

ἱππῆες Ἀργείων) Libri veteres Εὐβοέων. Vulgatam lectionem confirmat poſtrema pars oraculi, quod integrum ſic habet,

> Ἵπποι Θεσσαλικαὶ, Λακεδαιμόνιαί τε γυναῖκες,
> Ἄνδρες δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης·
> F Ἀλλ' ἔτι καὶ τῶν εἰσὶν ἀμείνονες, οἵ τε μεσηγὺ
> Τίρυνθος ναίουσι καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου
> Ἀργεῖοι λινοθώρηκες, κέντρα πτολέμοιο.
> Ὑμεῖς δ' Αἰγιέες οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι,
> Οὐδὲ δυωδέκατοι, οὔτ' ἐν λόγῳ οὔτ' ἐν ἀριθμῷ.

Fere tamen Megarenſibus datum fuiſſe hoc oraculum, veteres ſcriptores aiunt. Vide parœmiographos. Extat etiam apud Athenæum.

ἐκ τοῦ Ἀρίθου) Teſtibus Plinio, Stephano.

καὶ Νηλεὺς) Euſtathius Νείλεως. Similia narrat Plinius
G de Melane in Bœotia & Cephiſſo. lib. II. cap. CIII. De Crathi dictum eſt lib. VI.

τοιοῦτόν τι συμβαίνειν) Veteres συμβαῖνον. Sic modo, ὥσπερ ἐκ ἱστορίων ἀλλαχοῦ συμβαῖνον.

ὧν δὴ καὶ ἐν Σικ.) Stephanus in voce Εὔβοια.

τοὺς Ὀρθαλιεῖς καὶ Ἰσταιεῖς) Vetus lectio τοὺς Θεσσαλοὺς καὶ Ἰταλοὺς. fortaſſe pro Ὀρείτας.

εἰ χρὴ καὶ τούτους) Ætolis fere Athamanes attribuuntur, vt apud Plin. alii Illyriis, alii Theſſalis aſcribunt. Strabo libro ſeptimo inter Ἠπειρωτικὰ ἔθνη poſuit.

μέσον ἔχοντες τὸν Ἀχελῷον.) Plinius libro IIII. cap. I. *Amnis Achelous è Pindo fluens, atque Acarnaniam ab Ætolia dirimens.*

Ἀγραῖοι Αἰτωλικὸν ἔθνος) Vide Stephanum Ἀγραῖοι.

¶Pag. 310.

¶Pag. 310. *καὶ Αἰνιᾶνα*) Vide Stephanum *Αἴνος*, & quę ſupra de Ænianibus notauimus.

ἐκβάλλει δ' ὁ Θόας) Stephanus in *Ἀχελῷος*.

καθάπερ εἴρηται) libro octauo de Dyme actum eſt, & Acheloo, quem Pirum etiam appellari videbatur indicare.

καὶ ὁ περὶ Λαμίαν) Libro ſuperiore, *Καὶ γὰρ καὶ ἐν ταῦθα τὸν Ἀχελῷον ποταμὸν πλησίον Λαμίας.*

εἴρηται δ' ὅτι ἀρ.) Libro octauo ſic ſcriptum eſt *Ὁ δὲ Κρισαῖος κόλπος ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐήνου, τινὲς δέ φασι τοῦ Ἀχελῴου.*

ἐπὶ μὲν τοῦ Ἀχελῴου) Plinius, *Dein de Acarnanum vrbes* Halyzea, Stratos, Argos Amphilochium cognominatum.

Ἀνακτόριόν τε) Thucydides ait eſſe *ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου.*

καὶ Στράτος) Liuius lib. XLIII. Ætolis tribuit, *Stratos (ait) validiſſima tum vrbs Ætoliæ erat. Sita eſt ſuper Ambracium ſinum, prope amnem Acheloum.*

Παλαιρεύς τε) Rurſus infra nominatur.

καὶ Ἀλυζία) Stephanus. *Ἀλυζία πόλις Ἀκαρνανίας.* Plin. Halyzea. Male apud Ptolemæum *Ἀζυλεία*, facta literarum metatheſi,

Καλυδών τε καὶ Πλευρών) Homero & Geographis omnibus memoratæ. Calydon, Ætolis quondam fuit appellata; teſtibus Heſychio & Thucydide.

πρόσχημα τῆς Ἑλλάδος) Pacuuius, *Calydonia altrix terra exuberantum virum.*

καὶ Εὐπάλιον) Stephanus *Εὐπαλίαν* vocat. Thucyd. lib. III. *Εὐπάλιον.*

πόλιν ἄλλην) Fortaſſe legendum, *Τῶν δ' ἄλλων ἐν μέσῳ μὲν μάλιστα Ἀράκυνθον.* Aracynthū Plinius in Acarnania collocat. Apud Stephan. legitur hodie, *Ἀράκυνθος, ὄρος Βοιωτίας*, ineptè: cum conſtet legendum eſſe *ὄρος Αἰτωλίας*. Dionyſius Afer,

> *Τὴν δ' ὑπὲρ ἐς νότον εἶσι μετ' ἐσχατιὴν Ἀρακύνθου*
>
> *Ἀνδρῶν Αἰτωλῶν, πεδίον μέγα.*

Ταφιάσσον) Sic rectè. Vide libro ſuperiore.

καὶ Χαλκίδα) Meminit huius Dionyſius Afer,

> *Νήσων τ' ἀλλάων, ἔνθα τ' ἀπὸ Χαλκίδος ἵππων*
>
> *Δίνας ἀργυρέας Ἀχελῷος ἀμφὶς ἐλαύνει.*

Μακυνία τε) Lege *Μακυνίαν τε.* Stephan. *Μακυνία πόλις Αἰτωλίας. Στράβων δεκάτῳ.* Plin. Macinium mons eſt Ætoliæ.

Κούρητας) Meminit Stephanus. De Curetibus infra pluribus.

ἐπὶ Βουκίον) Legendum è veteribus codicibus, *Βωμιέων.* Stephan. *Βωμοὶ λόφοι Αἰτωλίας.* Mox *Τὸ ποιμένιον ὄρος καὶ τῶν ἀπὸ Ἀργυρίου Βωμιέων.* Apud Thucydidem *Βωμιῆς.*

ἐς Ὀφιονεῖς) Hos non vno loco Thucyd. vocat *Ὀφιονέας.* Legitur autem in vett. *Ἀρχαίων μέρος.*

καθάπερ καὶ ἐς Εὐρυτᾶνας) Nam hi quoque vt iam diximus Ætoli ſunt. Thucydides libro tertio, *Καὶ μετὰ τοῦτο Εὐρυτᾶνας, ὅπερ μέγιστον μέρος ἐστὶ τῶν Αἰτωλῶν, ἀγνωστότατοι δὲ γλῶσσαν καὶ ὠμοφάγοι εἰσίν, ὡς λέγονται.*

διὰ τῆς στενῆς) Vetus lectio, *διὰ τῆς ἀρχῆς τὰ.*

¶Pag. 311. *Κραγαλίδαι*) Sic appellat Thucydid. libro tertio.

Μακυνίαν) Etiam hic *Μακυνίαν* ſcripſiſſe videtur Strabo: aut certè *Μακυνίαν* vt duobus in locis legitur.

πλείστων δυσχρίστων) Lege è veterib. cod. *δυσχρήστων.* Heſychius, *ἄχρηστα, κενότητες.* Reprehendit in Hellanico, vitium, quo vtinam tam multi hodie non laborarent, quibus præclarum videtur quicquid in buccam venerit miſeris chartis illinere: quod quid aliud obſecro eſt quam ſuæ *ἀχρηστίας* & *κενότητος* monumentum poſteris tradere. Quòd vtinā viri docti, quibus id genus ſcribendi hactenus placuit ſe tādem reſpicere velint, & ſuæ exiſtimationis rationem aliquam habere.

ἀπέχει τὸ Ἀνακτόριον) Totus tamen ille tractus Anactorius olim eſt appellatus: ideoque Thucydides, in a-

A gro Anactorio Apollinis templum collocat, lib. I. *ἱδρύονται ἐν ἀκτίῳ τῆς Ἀνακτορίας γῆς, οὗ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου.*

Κορινθίων δ') Apud Thucyd. Leucas dicitur Corinthiorum *ἀποικία.*

διορύξαντες τὸν ἰσθμὸν ἐποίησαν νῆσον) Non potuit tamen ita perfodi iſthmus hic, vt poſſent naues ea parte nauigare ſemper enim, velut prius inſula Leucas erat circumnauiganda, vel naues per iſthmum trahendæ. Thu-

B cydid. libro tertio de Peloponneſiis in patriā redeuntibus, *καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται.*

τοῦ Λευκάτα) Vetus lectio *τοῦ Λευκοῦ.* Sed nihil mutandum.

ἔχει δὲ τὸ τοῦ Λευκάτα Ἀπόλλωνος ἱερὸν) Thucydides libro tertio *Καὶ οἱ μὲν Λευκάδιοι τήν τε ἔξω γῆν δῃώσαντες καὶ τὴν ἐντὸς τοῦ ἰσθμοῦ ἐν ᾗ καὶ ἡ Λευκάς ἐστι, καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.* Vide Seruium.

καὶ τὸ ἅλμα τὸ τοὺς ἐρ.) Notum hodie eruditis *τὸ ἅλμα τῶν ἐρώντων*: Tu verò ſi plura ſcire

C cupis lege quæ ſcripſit ſummus vir Ioſephus Scaliger in Lectionibus Auſonianis.

ὑπερκύπτοντα Φάων) Sic habent libri veteres. Cui verò notum non eſt Phaonem à Sapphone fuiſſe amatum?

τοῦ Δηϊονέως) Certum eſt legendum eſſe *τοῦ Δηϊονέως*: vt ad Cephalum referatur: quem fuiſſe Deionis filiū potuerunt interpretes ex ipſo Strabone hoc libro, ſi alios conſulere longum illis videbatur, diſcere.

¶Pag. 312. *τὸ ἐν ταύτῃ ὄρος*) Grammatici ſic tradunt

D Neritum quando montis eſt nomen, per τ apud Homer. ſcribitur: quando Epiri ſiue Acarnaniæ vrbs per κ. Lupercus etiam vrbis nomen per τ ſcribebat.

τὸ Νήριτον ὄρος λέγει) Lycophron quoque eius meminit, vbi dicitur ab eo Vlyſſes moriturus,

> *κλέπτης ὁ σεμνὸς ὃν ἐλοῖς Νηρίτων δρυμῶν πάγος.*

Μεταπτῶν δὲ τοιούτων) Ita videlicet, vt figuram illam poetæ vſitatiſſimam agnoſcamus.

ὁ ὄρος ὁ χθαμαλή) Montem fere placet eſſe poetæ interpretibus.

E ¶Pag. 313. *χθαμαλὴ μὲν γὰρ ἡ ταπεινὴ καὶ χαμαλή*) Indicat vocis *χθαμαλὴ* originem: Eſt enim dictum *χθαμαλὴ* quaſi *χαμαλή, ἀπὸ τοῦ χαμαί.* Tò θ poſt χ in deriuatione *παρέλκει* vt in *ἰχθύς* ab *ἰχύς. ὄχθος*, ab *ὄχος. ἄχθος* ab *ἄχος*, & aliis id genus. Interpretes ita hunc locum expreſſere, vt ex illorum interpretatione mentem Strabonis nequeas percipere. Ipſæ enim Græcę voces quas explicat, erant retinendæ: quod qui non faciunt interpretes (& in eo ſæpe ab eis peccatur) ridiculo ſæpe non minus quam periculoſo errore ſe obligant.

F *ἀπεμφαίνει τοιαῦτα*) Libro VIII *οὐδ' εἰς τὸ ταπεινὸν κατάβασιν ἔχει τι ἀπεμφαῖνον.* Contra mox, *ὑψηλὴ* eſt probabilis ratio.

ὅτι γὰρ ὁ χθαμαλὴν) Poetæ ſcholiaſtes explicat, *πρὸς τὸ κάθετον.* Et Heſychius quoque *χθαμαλὴν* exponit *κοίλην.*

ἔστι μὲν γὰρ δὴ ἀξίως) Superiorem Homeri locum attulit Strabo, vt probaret *ζόφον* Homero eſſe ſeptentrionem quod quia ſecundum vulgatam illius loci expoſitionem falſum eſt, longè aliter eum eſſe exponendum docet, ac vulgò fieret. Vulgo enim ita accipiunt, vt ſigni-

G ficet Vlyſſes, *μὴ εἰδέναι ὅπη κοσμικοῦ κλίματός εἰσιν.* quod vt admittas, duobus modis potes Homerica verba accipere: vel vt duo tantum cardines notari cenſeantur, *ζόφος* & *ἠώς* Occidens & Oriens: reliqua autem verba tum fuerint, horum duorum explicatio, vel ita vt quatuor cardines cenſeantur notari. *Ζόφος* autem ſic fuerit ſeptentrio, *ἠὼς* meridies. Sed hæc Straboni non probantur: Placet enim illi, notari hîc ab Homero, nō *τῶν κλιμάτων τὴν ἄγνοιαν* ſimpliciter: ſed id quod ex Strabone ſic expreſſit Euſtathius: Veniſſe Vlyſſem ad locum *ἔνθα ἐσύλλαντο τὰ τοῖς πολλοῖς φανερὰ ἐν οὐρανῷ.* Verba ergo poetæ ſic accipit Strabo, vt *ζόφος* quidem ſit ſeptentrio: *ἠὼς* tamen, non meridies; ſed *ὁ τοῦ ἡλίου περίοδος.*

O. j.

κατὰ πάντα συντεῖνον καιρόν) Sanè non vereor ne de huius loci emendatione mihi non aſſentiantur viri docti: legendum autem aio, κατὰ τοὺς συνηρεφεῖς καιρούς. Ait non tantum notari climatum confuſionem, quæ ſæpe ob nubes contingit ſed etiam τὴν τῶν ὡρῶν ἐξάλλαξιν. Porrò συνηρεφῆ καιρὸν ſic dixit vt Diodorus Siculus & Plutarchus συννεφεῖς ἡμέρας, Polybius συννεφεῖς νύκτας, & ἀέρα συννεφῆ quem locum vide libro ix. Inde factum eſt συννεφεῖν, quod eſt apud τοὺς LXX.

πρὸς μεσημβρίαν μ.) Eleganter & verè libri veteres, τῷ πρὸς μ.

ἐγκαταλήψεις) Libri veteres ἐγκαταλήψεις. quæ optima lectio eſt.

πόλου δὲ κινουμένου) Eleganter polo motum tribuit; quũ cauſa cur polus alias appareat, aliàs occulatur, in nobis ſit potius, qui motu noſtro, vel accedimus, vel recedimus.

τετράπολις οὖσα) De Cephallenia ſic Thucydides: Κεῖται δὲ ἡ Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν καὶ Λευκάδα, τετράπολις οὖσα, Παλῆς, Κράνιοι, Σαμαῖοι, Προνναῖοι. Nam per ω ſcribendum, non per ο Σαμαῖοι. Tzetzes locum Thucydidis afferens legiſſe videtur, Κράνιοι.

¶Pag. 314. πόλεις τρεῖς, Πρόννους) Vide num reſtituenda vox vna ſit, ac legendum, πόλεις τε ἐς Παλεῖς. Sanè Euſtath. ex hoc loco ſcribit Same deleta, reliquas tres ſupereſſe.

Πρόννοι καὶ Κράνιοι) Appellatum ab aliis Κράνιοι & Πρόνναι. Stephanus Κρᾶνοι: quo modo etiam hic fortaſſe eſt legendum.

φυγὰς γενόμενος) C. Antonium Ciceronis collegam in conſulatu, accuſatum à M Cælio fuiſſe, quod ſocius coniurationis Catilinæ fuiſſet, eundémque malè rem in Macedonia geſſiſſe vel ex Cicerone apparet. Verum de eius exilio apud Cephallenios præterquam apud Strabonem nihil memini legere.

ἐν ἀρχῇ Κεκίνητο) Bene veteres libri, & eleganter, ἐν συναρχῇ Κεκίνητο.

τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Τηλεβόας) Idem tradit Plinius: Apollodorus libro ſecundo de Hippoth. Neſtoris filia loquens, Ταύτην ἁρπάσας Ποσειδῶν, καὶ κομίσας ἐπὶ τὰς Ἐχινάδας νήσους, μίγνυται, καὶ φύει Τάφιον, ὃς ᾤκισε Τάφον, καὶ τοὺς λαοὺς Τηλεβόας ἐκάλεσεν, ὅτι τηλοῦ τῆς πατρίδος ἔβη. Stephanus in Τηλεβόαι aliter ſentire videtur. De Amphitryonis expeditione aduerſum Teleboas Plautus, & alij.

τῶν πόλεων αὐτῶν) Προννέσων, Σάμου, Παλέων, Κρανίων, vt apud Stephanum nominantur.

καλοῦνται δὲ νῦν Ταφίοι) Apud Stephanum eſt Ταφιοῦσα non ſemel ſcriptum.

φυλλίους ἱππότας) Legendum Φυλείδου, Homerus Ιλ. α.

Πουλυδάμας δ' Ὦτον Κυλλήνιον ἐξενάριξε
Φυλείδεω ἕταρον μεγαθύμου ἀρχὸν Ἐπειῶν.

Sic eſt & in Epitome,

ὡς ὁ Ἀνδρῶν χρηστῶν) Libri ſcripti, ὡς ὁ Ἀνδρῶν φησί.

καὶ οἱ μὲν τὴν Ὀλ.) Sic reſtituimus voces quæ deerant: primum quidem ex coniectura: deinde autem ex autoritate veteris codicis.

παρ' ἓν μικροῦ ἀριθμοῦ) Rectè Strabo, παρ' ἓν hoc eſt vno excepto. Nam ſic eſſe vertendum debuit Xylander ſaltem ex magni illius Budæi Comm. diſcere.

Κεῖται δὲ ἡ Κεφαλληνία) Cephalleniæ ſitum, ſic diligenter explicat Polybius, libro quinto. Η Κεφαλληνία κεῖται μὲν κατὰ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ὡς εἰς τὸ Σικελικὸν ἀνατείνουσα πέλαγος· ἐπίκειται δὲ τοῖς μὲν Πελοποννησίοις τοῖς πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς ἑσπέραν μέρεσι κειμένοις, καὶ μάλιστα τῇ τῶν Ἠλείων χώρᾳ· τοῖς δ' Ἠπείρου καὶ τῆς Αἰτωλίας, ἔτι δὲ τῆς Ἀκαρνανίας τοῖς πρὸς μεσημβρίαν καὶ πρὸς τὰς δύσεις μέρεσιν ἐστραμμένοις. Plinius, *Cephallenia quondam Melæna dicta, XI. M. paſſ. abeſt, circuitu patet XLIIII.*

μακρὰ δέ) Lego μακρὰ δὲ vt intelligatur hæc inſula longior eſſe quàm latior, quod priorem interpretem animaduertiſſe video, licet hic excutierit Xylander.

ἰσθμὸς ἐν αὐτῇ λίθος) Huius loci reſtitutio debetur Xylandro. Locus Apollonij ſcholiaſtæ vnde petita eſt emendatio

A mendatio eſt in hæc eius verba libri ſecundi
——περὶ πλαγκτὰς ἁλάλητος:
vide omnino locum στενωπὸς pro σπήλαιον, agnoſcit etiam prior interpres: non neceſſaria hic quidem cautione vſus. Ita etiam veteres libri habent: & ὑπὸ χηλαῖς, non ὑπὸ χηλαῖς.

λέγει ἐν αὐτῇ Ἀλαλκομεναί) Longè aliter Plutarchus in quæſtionibus græcanicis, vbi Alalcomenas Ithacæ vrbem facit.

B Καλεῖ δὲ ὁ ποιητὴς Σάμον) Ex iſto loco facile eſt intelligere, Samum inſularum trium fuiſſe nomen: Vna fuit de qua agendi hic eſt locus, ante Echinadas, in alto inquit Plinius, qui Samen hanc vocat: alia fuit, quæ poſtea Samothracia dicta eſt, cuius & Homerus meminit: Tertia Ionica omnium clariſſima, quam tamen poeta vt obſeruat Strabo non nominat.

ἐκ αὐτὸ διέστειλε δέ) hoc eſt, niſi Samum Ionicam cognitam habuiſſet, non laboraſſet poeta, in diſtinctione nominum, quoties de Thracica Samo loquendum ei erat: quorſum enim laboraſſet, ſi ὁμωνυμίαν non vidiſſet. Retinemus negationem autoribus libris omnibus quam Xylander ſuſtulit.

Σάμον ὑλήεσσαν Θρηικίην) Virgilius,
Threiciámque Samum, quæ nunc Samothracia fertur.

¶Pag. 315. Ηδη μὲν ἐν αὐτῷ) τὴν Ιωνικήν.

ὅ δὲ αἱ Εὐξ.) Argumentum eſt eiuſmodi, Quia inducitur Hecuba appellans Samũ quæ nunc Samothracia dicitur, ergo Samus tũc eſt appellata: Nõ enim perinde eſt vt cum poeta ipſe loquitur. Sed potuit eſſe ἀναχρονισμός: qua de figura vide Seruium ad illud libri ſexti,

——portuſque require Velinos.

vbi vitioſiſſimam ait eſſe anticipationem quæ non ex perſona poetæ fiat ſed per alium: vnde intelligimus vim argumenti huius.

Ιω ἐκεῖ ἐκ ἀναγνώσεως) Hunc locum non eſſe ſanum ſatis apparet: puto autem ſcripſiſſe Strabonem, δῆλον ὅτι ἡ Ιωνικὴ ἐκ ἀρχαίου τινός. δῆλον δὲ καὶ ὅτι.

καὶ τὸ Τευμήσιον) Vide initium libri XIIII.

ὅθ' λέγεται) Τοῦτο puto eſſe inducendum.

E ὁμωνύμως καλοῦσι τῷ ὄρει) Libri veteres νῆσον. Rectè. Sic dixit libro VIII. ὁμωνύμως ἐκάλεσε τῷ ὄρει. In iiſdem ἄριστα non ἄριστοι.

ὑπὸ Σαΐων) Vide libro duodecimo. Apud Steph. Σάϊς dicitur eſſe inſula Σάμου.

Ἀσπίδα μὲν Σαΐων τις ἀγάλλεται) Libro XII. legitur hoc modo, Ἀσπίδι μὲν Σαΐων τις ἀγάλλεται.

συνάπτουσα δ' αὐτῇ) Locus mendoſus. Prior interpres ſic videtur legiſſe, συνάπτει δ' αὐτῇ πλησίον ἐστὶ δ'. Meminerit autem qui hanc Zacynthi deſcriptionem legit eius Peloponneſi ſitus quem ei Geographus tribuit

F libro VIII. Plinius de Zacyntho ſic *Inter hanc & Achaiam cum oppido magnifica, & fertilitate præcipua Zacynthus, aliquando appellata Hyrie, Cephallenia à meridiana parte XXII. M. abeſt: Mons Elatos ibi nobilis: Ipſa circuitu colligit XXXVI. M.* Vides quod noſter πρὸς ἑσπέραν Plinius meridiem dicit. In numeris differunt mirum quantum.

ὑλώδης μέν) poetis Græcis ὑλήεσσα. Latinis nemoroſa.

ἐπανιοῦσιν εἰς Ἐχινάδας) Vide ad librum vltimum.

ὧν ἐστι Δουλίχιον) Plinio Dulichium non eſt vna de Echinadibus. Stephanus Strabonem ſequitur.

G καὶ αἱ Ὀξεῖαι) Oxias refert Plinius inter eas inſulas, quæ ſunt inter Leucadiam & Achaiam.

πλείους εἰσί) Lege, πλείους δ' εἰσί. Plinius *Ante Aetoliam Echinades, Aegialia, Cotonis, Thyatira, Geoaris, Dionyſia, Cyrnus, Chalcis, Pinara, Myſtus.*

ὁ ἀποφράττων) Lege ὁ ἀποπατῶν vt ἐγχωσθεῖσαι mox.

ἀπὸ χοῦ) aduecta ab Acheloo. vide ad librum primũ.

ἄλλοτ' αἰθρίῳ πῦρ) Libri manu exarati habent κύτει non πῦρ. Vocat autem κύτος reliquum corpus præter caput. In iiſdem libris legitur βουκέρως, non βούκερως. quod etiam ante quam ſcirem, legendum ita eſſe animaduerteram. neque vero ardua nimis coniectura ſi quis ſequentia Strabonis verba legat, non neglegen-

gligenter. Sic igitur magni poetæ locus legatur,

——ἀλλ' ἐτ' ἀνδρείῳ χύτει βιοσπορεῖς.

Porro vocis βιοσπόρος elegantiam agnoſcent qui in tragicorum lectione fuerint verſati.

¶ PAG. 316. τὸ τῆς Ἀμαλθείας) Vide apud parœmiographos.

καθάπερ καὶ τοὺς ἄλλους ποταμούς) Amplum habes in iſtũ locum commentarium apud Ælianum libro ſecundo, capite Περὶ εἰκασμάτων ποταμῶν. Vbi tamen de Acheloo nullam fieri mentionem miror.

B αἱ ἐκβολαὶ κέρατα) Paullò aliter Thucydides de Nilo, πρὸς θάλασσαν διαρρεῖ εἰς Αἴγυπτον, ἔχων κατὰ τὸ Μενδήσιον κέρας. Poetæ κέρατα vocant omnia flumina, quod ſint veluti Oceani cornua. Apollonius de Iſtro,

Ἔστι δέ τις ποταμὸς, ὕστατον κέρας ὠκεανοῖο.

ἀνεσχηκότι δὲ) Sic legendum, non ἀνεσχηκότα auctoribus libris: itaque poſtulante conſtructione.

πολλὴν τῆς παραχειμαστικῆς ἀφαιροῦντα) Reſtituimus vocẽ ἀφαιροῦντα è libris veteribus, quum hactenus deſiderata eſſet.

C πατὴρ δ' ἦν Αὐγέας) Docet hoc Apollodorus multis locis.

πρότερον δὲ Τηλεβόαι) Plinius lib. IIII. cap. XII. *Inter Leucadiam & Achaiam permulta: quarum Teleboides, eædem quæ Taphiæ, ab incolis ante Leucadiam appellantur Taphiæ, Oxiæ, Prinoeſſa.* Plinio conſentit Stephanus inſulam agnoſcens, quæ Ταφιοῦς vocetur. Strabo Ταφιοῦντα appellat: quod alijs eſt oppidi Cephalleniæ nomen.

καὶ τοὺς Τηλεβόας ἅπαντάς φησι.) Lego φασὶ, donec me doceat aliquis vbinam ille poetæ ſit locus.

D ἐξ αὐτοῦ Η.) Libri veteres ἐξ οὗ τοῦ. Lego, ἐξ οὗ τοὺς Ἡρακλ.

εἶτα ἄκρα Κριθωτή) Apud Stephanum Κριθωτὴ ἄκρα Ἀκαρνανίας.

πόλις Ἀστακὸς) Nominatur Thucydidi, Ptolemæo & Stephano. De illa altera cui hanc dicit eſſe ὁμώνυμον, vide libro XII. In Bithyniacis.

καὶ ἡ Κριθωτὴ δ' ὁμώνυμος τ.) Stephanus Crithote vrbs eſt Helleſponti, octo ſtadia diſtans à Cardia.

E αἱ Οἰνιάδαι) Vocatur hic locus & Οἰνειαὶ, & Οἰνιάδαι. Appellata eſt & Eryſicha ait Stephanus, & poſtea Dragameſte ætate ſcholiaſtæ Thucyd. Meminere Oeniadarum paſſim Polybius, Diodorus alij.

εἶτα λιμὴν τῶν Οἰν.) Hunc locum efficiunt oſtia Acheloi: qui τὴν πόλιν περιλιμνάζων ait Thucydides, ἄπορον ποιεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι στρατεύειν.

ἐκδιδοῦσι εἰς τὴν θάλατταν) Ergo eſt hæc quoque vt Melita, λιμνοθάλαττα, ſiue ſομαλίμνη.

εἰσὶ δ' ὁ Πολύβιος) Hæc omnia ſupra: niſi quod Lyctanam ibi non nominauit.

F τὸ τῆς Λευκαδίας Απ.) Libri ſcripti Λευκαδίου. quod malo.

εἰ μὴ ἄρα ἴσασιν) Quis non vider illa verba εἰ μὴ ἄρα hoc loco eſſe inducenda?

¶ PAG. 317. μεγάλη καὶ ἄλοχος) Legendum ἄλσος, vt habent veteres.

οἱ ἐν Πόντῳ Ῥωμαῖοι) Vide quæ notauimus libro IIII. ad hæc verba: οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι &c.

Εὐρυσιχαίους τινάς) Scribe Ερυσιχαίους. quod ex ſequentibus apparebit.

ὧν Ἀλκμὰν μέμνηται) Eryſichæorum nemo opinor veterum meminerat, præter Alcmanem vnum. Quare A- G pollodorus qui eos in Acarnania collocabat, non alio quã Alcmane teſte potuit vti. Verùm ille poetæ locus non vno modo ab antiquis grammaticis expoſitus eſt, vt ex Sophocle Apollonii interprete, & Stephano apparet. Prius autem quam de varia interpretatione agimus verba poetæ ponemus vt putamus eſſe legenda.

Οὐκ ἦς ἀνὴρ ἄγροικος οὐδὲ σκαιὸς
οὐδὲ παρὰ σοφοῖσιν, οὐδὲ Θεσσαλὸς γένος,
οὐδ' Ἐρυσιχαῖος, Καλυδώνιος οὐδὲ ποιμήν,
ἀλλὰ Σαρδίων ἀπ' ἄκρας.

Qui locus ſumptus eſt è lib. ſecundo τῶν παρθενείων ᾀσμάτων. Fuerunt autem qui vocem γένος non cum Θεσσαλὸς coniungerent, ſed cum Ερυσιχαῖος, aut potius qui repete-

A repeterent, & legerent Ερυσιχαῖος. ſicque iſti putabant dici eum qui Eryſichen habitaret quam alij Eryſicen vocabant. Alii vero legebant ἐρυσιχαῖος. & paſtorem putabant intelligi: τὸν ἐρύοντα τὰς χίμαρους, hoc eſt, ποιμαίνοντα, vt præter Stephanum refert Apollonij Interpres ad hoc carmen libri quarti,

Ἀργύρεον χαῖον πολλάκι οὖν ἐυχαίνετο.

ποῦ μὲν Λυσιμαχία) Stephano Lyſimachia vrbs Ætoliæ eſt. Meminit Polyb. lib. V. qui & Trichonium cum B Lyſimachia iungit, à qua dictam Trichonidem λίμνην refert: quæ fortaſſe eadem eſt quæ hic Lyſimachia vocatur.

καὶ Ἀρσινόη πολ.) Hoc nomine plurimas refert Stephanus: octaua eſt Ætoliæ.

παραλειπὼν Κωνώπα) Polybius libro V. de Philippo, παρῆκε δὲ ἐκ μὲν ἀριστερῶν ἀπολιπὼν Στράτον, Ἀγρίνιον, Θεστιεῖς. ἐκ δὲ δεξιῶν Κωνώπα, Λυσιμαχίαν, Τριχώνιον, Φοιτεῖον.

ἐλεύθερον μόνοι χρόνον) Ideo gloriantur Ætoli apud Iuſtinum libro XXVIII. Græciæ ſe principes ſemper C fuiſſe: & ſicut dignitate ita & virtute cæteris præſtitiſſe: ſolos denique eſſe, qui Macedonas imperio terrarum florentes ſemper contempſerint. De iiſdem iterum Iuſtinus lib. XXXII. *Nec multò poſt illi, libertatem quam illibatam aduerſus dominationem Atheniensium & Spartanorum, inter tot Græciæ ciuitates ſoli retinuerant, amiſerunt.* Atque huc pertinet Ephori de Ætolis elogium bis à Strab. relatum, ἔθνος μηδὲ πώποτε γεγενημένον ὑφ' ἑτέροις. ἀλλὰ πάντα τὸν μνημονευόμενον χρόνον μεμενηκὸς ἀπόρθητον. Meſſenij apud Thucyd. cum Demoſthenẽ vellent per- D ſuadere vt aduerſus Ætolos bellum ſuſciperet, fatentur tamen ἔθνος eſſe μέγα καὶ μάχιμον: quod etiam mox Athenienſes magno ſuo damno ſunt experti.

κατ' αὐτὸν) Videlicet τὸν Λαέρτην, non Ὅμηρον, vt Xylander.

τοῦτον καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ) τοῦτον Icarium videlicet. Fratres autem Pelenopes hos refert Apollodorus, Thoantem, Damaſippum, Imenſinum, Alcten, Perileum.

φασὶ δὲ Τυνδάρεων καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ) Tyndareos & I- E carius fratres fuére, filij Perieris ex Gorgophone Perſei filia: ſic Apollodorus libro primo: Idem libro tertio ex Oebalo Perieris filio & Naide natos ſcribit Tyndareum Hippocoontem, Icarionem: quorum Hippocoon multis inſtructus liberis, fratres Lacedæmone eiecit. Οἱ δὲ, inquit, φεύγουσι πρὸς Θέστιον, καὶ συμμαχοῦσι αὐτῷ πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον ἔχοντι. καὶ γαμεῖ Τυνδάρεως Θεστίου θυγατέρα Λήδαν.

¶ PAG. 318. τὴν περαίαν τοῦ Αχ.) Veteres libri habent, τῆς περὶ τοῦ Αχ. Lego τὴν περαίαν τοῦ Ἀχελώου πολλὰ ἐπὶ μέρει. F Illa verba ἐπὶ μέρει indicant ea lege pugnaſſe iſtos pro Theſtio, vt partem acquiſitæ terræ, ipſi obtinerent. ἐπὶ namque pactis ſignificandis eſt apta. vt in illo Eurip. ἐκ ἐπὶ πᾶσι σ' ἐφύτευσ' ἀγαθοῖς Ἀγαμέμνων Ἀτρεύς. δεῖ δέ σε χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι. & in illo eiuſdem, in Hippolyto,

——χρὴ σ' ἐπὶ ῥητοῖς ἄρα
Πατέρα φυτεύειν, ἢ 'πὶ δεσπότας θεοὺς
ἄλλους, εἰ μὴ τούσδε γε μὴ στέρξεις νόμους.

ἐκ Πολυκάστης τῆς Λυ.) Apollodorus vero ſic, Ἰκαρίῳ μὲν οὖν καὶ Περιβοίας νύμφης ναΐδος, &c.

G Ἔφορος δ' ὁ φησί) Vide eundem Ephori locum relatum & lib. VII.

Ἀλκμαίωνα γάρ) De profectione Alcmæonis ad Oeneum Calydonis regem Apollod. lib. III.

αὐτὸν εἰς Ἀκαρνανίαν παρελθεῖν) Acarnania nomen habet ab Acarnane Alcmæonis filio. auctor Apollod. & Strabo mox. qui & aliam poſtea ſubiicit etymologiam, παρὰ τὸ μὴ κείρεσθαι.

τὸν μὲν γὰρ Ἀδράστου) Diomedem videlicet Adraſti generum.

τὸν δὲ τοῦ πατρὸς) Adraſtum intellige ad quem ἐκ διαδοχῆς pertinuit regnum Argiuorum: quum Argis, & pater Talaus, & auus Bias regnarint. Xylander neſcio τοῖ παραπλάγχθη φρονῶν cum hæc transferebat.

σοφίσματα λέγοντα Ρωμ.) Notabilis hanc hiſtoriam, quam vix eſt, vt alibi reperias. Similia fuere σοφίσματα Ilienſium, quos ἐλέγχει Geographus lib. x111. Mamertinorum in Sicilia, & Æduorum in Gallia.

Θουκυδίδου δὲ.) Hæc quoque dicta ſunt libro ſeptimo. nec placet repetere quæ ad illum locum notauimus.

Καὶ ἰδίᾳ μὲν) Sæpius diximus geographiam Strabonis præter τὴν οἰκείαν continere etiam τὴν ἱστορίαν. quam ille prout commodum videtur, vel præponit τῇ οἰκειολογίᾳ vel ſubiicit. Quare hic quoque poſtquam Acarnanum & Ætolorum ditionem deſcripſit, ad τὸν ἱστορικὸν τόπον accedit. Porrò autem quia αἱ ἀρχαιολογίαι Ætolorum coniunctæ ſunt cum mentione Curetum, arripiet hîc Strabo occaſionem tractandi pluribus, & de Curetibus, & omnino de toto illo hominum genere: quod ipſe quoque ſignificat.

¶ PAG. 319. ἀδολέσχην δ' ἐν τοῖς ἐμ.) Non vno quidem loco, ſed quamplurimis: Hic autem reſpicit ad ea quæ dixit lib. v111.

ἅπασαν τὴν χώραν Κουρῆτες κατεῖχον) Inde Κουρῆτις dicta Ætolia. quanquam diſtinguere videtur Lycophron hoc verſu,

Αἰτωλὶς ἢ Κουρῆτις, αἰέλημ μέλει.

Et ita Homerus Ιλ. ι. quod ex ſequentibus liquebit.

ἀρχηγέτην δ' ἐξ Ηλιδος Αἰτωλὸν) Vide ad librum v111. Nam ibi quoque vel eundem vel ſimilem Ephori locum protulit. Mihi verò vt liberè dicam quod ſentio parum probatur iam longa iſta aduerſus Ephorum diſputatio, qui potuit vno verbo iugulari. Sed cauſam huius rei mox explicabimus.

τὴν δ' ἐκ συγγενείας) Apparet συγγένεια etiam ex eo quod Pindarus hominem Eleum vocat Ætolum Ode. 111. Olympionicarum.

παρεσήμανεν) Locus eſt lib. ix. vbi Ephori inconſtantiam pluribus exagitauit.

¶ PAG. 320. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ τῆς Επειῶν λέγειν) Mendoſus locus: Suſpicor legendum, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ τῆς Επειῶν, ſublata voce λέγειν. vel ita potius, τοῦτον δ' ἐστὶ τὸν τῆς Επειῶν λόγον.

τοῦτον δ' οὖν Εφορος) Docet nunc quorſum tam diligenter errorem Ephori arguerit: vt nimirum æquiorem habeas lectorem ſicubi aliquid exciderit minus verũ, aut dictũ negligentius. Nam ſi Ephorum non ideo minoris facit vir maximus Polybius, quod in eo næui quidam appareant ſatis manifeſti: Ergo & Straboni venia omnino danda eſt, nec de eius laude imminuendum, quamuis quidam in eo næui conſpiciuntur. Polybium cum alloquitur, omnes ſimul lectores compellat, & ſui officij admonet.

καὶ διαδιδοὺς ἀδύνατος, τοὺς μὲν Πολ.) Iſta lectio mendoſa eſt & fallax, quæ tamen me non fallet; neque tam ſimplex ero vt poſt Poſidonium & Artemidorum ſcripſiſſe Polybium credam cum Xylandro, qui nimis fuit πεχρικαῖς δεῖν. Ego contra ſcio Polybium à Poſidonio & Artemidoro ſæpius fuiſſe reprehenſum. Vbi verò lectum eſt ἀδύνατος διδόναι vel διαδιδόναι pro reum facere? Tu lege, διδοὺς. & ita coniunge, οὐχ ὁ Πολύβιος διδοὺς εὐθύνας. Hæc eò pertinẽt, vt ſe venia dignum eſſe doceat, ſicubi lapſus fuerit. Nam ſi Ephori laudibus nihil decedit etſi eum Polybius multis locis erraſſe oſtendit, nec ipſius Polybij, etſi eum in multis reprehendunt Poſidonius & Artemidorus: Ergo nec Strabo minus laudandus, etſi alicubi labi eum contigerit. διδόναι εὐθύνας, eſt iudicio ſiſti & rerum geſtarum rationem in iudicio reddere: reſpondet verbo εἰσάγειν, quo modo eſt vſus: Nam & εἰσάγειν dictio eſt forenſis, quod Xylander ignoraſſe videtur, vt aliàs pluribus exponemus. Hoc tantum addam, niſi legamus διδοὺς pro διαδιδοὺς, habebimus orationem non græcam, ſed ſolœcam, & putidam, proinde non Strabonis.

καὶ ἡμῖν ἂν συγγνώμην ἔχειν καὶ ὁ δυσχεραίνειν δεῖ) Si tantis viris venia datur, & nobis debebit dare veniam lector. lector inquam, non Polybius vt putat Xylander.

Αρχέμαχος ὁ Εὐβοεὺς) Scripſerat Archemachus rerum Euboicarum

A Euboicarum multos libros: Nam Athenæus lib. v1. tertium eius operis laudat.

διὸ καὶ Κουρῆτας ἀπὸ τῆς) Cum antea Abantes vocarentur. Homerus,

τῷ δ' ἅμ' Αβαντες ἕποντο θοοὶ ὄπιθεν κομόωντες.

Επεὶ δὲ ἀπὸ ἥρωος) Ab Acarnane filio Alcmæonis, vt modò dictum eſt.

ἀπὸ τῆς ὄρους τοῦ Κουρίου) Vide paullò ante.

ὡς Σωφοῦντι καὶ Αχαιοὺς, καὶ Ευρυτᾶνας) Perſuaſum habeo

B locum eſſe corruptum: Cenſeo autem legendum ὡς Οφιεῖς καὶ Αχαιοὺς, καὶ Ευρυτᾶνας. Confirmat hanc emendationem ſuperior locus, vbi ſimillimè gentes Ætoliæ aliquot recenſentur. Ο δὲ Εὔηνος ποταμὸς ἄρχεται μὲν ἐκ Βωμιαίων, ἐν ὀφιεῦσι Αἰτωλικῷ ἔθνει... καὶ οἱ Ευρυτᾶνες, καὶ Αχαιοὶ, καὶ Κουρῆτες, καὶ ἄλλοι.

¶ PAG. 321. τὸν πενθερὸν τοῦ Οἰνέως) Apollodorus libro primo, de Oeneo loquens, Γήμας δὲ Αλθαίαν τὴν Θεστίου γεννᾷ Τοξέα,

ὁ μὲν ποιητὴς) Malim, ὡς μὲν ὁ ποιητής.

C τὰ δ' ἀπωτέρω τῆς ὑποθ.) Quæ de Curetibus hactenus dicta ſunt, vel ad geographicum, vel ad hiſtoricum τόπον pertinuiſſe certum eſt: Quæ ſequuntur Theologica potius ſunt, quàm geographica, aut hiſtorica: Ea igitur narraturus Strabo vir ad vnguem factus, & qui non ſolet temerè omnia miſcere (quod hodie pleroſque facere videas, vt ſcilicet doctiores videantur, cum nullum ſit meo quidem iudicio certius imperitiæ & ἀπαιδευσίας argumentum) ea igitur narraturus Strabo munit ſe veterum autoritate. Hos ait cum de Curetibus geographicam, vel hiſtoricam tractationem eſſent

D aggreſſi, propter argumenti ſimilitudinem, ea quoque de Curetibus tractaſſe. quæ ad propoſitum nihil facerent: inductos inquit, eo quod vtraque ſcriptio eſſet Κουρητικὴ, & de Curetibus: neque enim aduertebant ὁμωνύμως dici vtrumque argumentum Κουρητικὸν, non συνωνύμως: quod factum oportuit, vt rectè dici vnum ſubiectum illa duo argumenta poſſent. Veterum igitur errorem vir magnus & λογικώτατος detegit: & tamen eorum veſtigia non dubitat hîc quoque premere: quaſi

E errare cum tantis auctoribus eſſet tutius quàm rectam viam inſiſtere, quum ab illis diſcedas. Porrò de Curetibus lege Diod. Siculum lib. v. vbi de Creta. & Dionyſium Halicarn. Nuſquam tamen tam multa de illis atque hic.

τῷ περὶ Σατύρων) quod eſt theologicum argumentum.

ἱεροπλαστουμένων) Vetus lectio, ἱεροπλαστούμενα. nec aliter prior interpres.

καὶ Ιδαίους δακτύλους) Pauſanias Ηλιακ. α. Διὸς δὲ τεχθέντος ἐπιτρέψαι Ρέαν τοῦ παιδὸς τὴν φρουρὰν τοῖς Ιδαίοις Δακτύ-

F λοις, καλουμένοις δὲ τοῖς αὐτοῖς τούτοις καὶ Κουρῆσιν. Sed de his ac reliquis qui hîc nominantur plura mox.

διαφορὰς διασώζοντων) Vetus lectio, διασωζομένων. qua voce vſum hîc quoque Strabonem puto, vt alibi multis locis.

τῶν ἀποκρύψεων) Vetus lectio, ἀποκρύψεως. quod reponendum eſſe, fere me pudet monere.

θαλυσολοῦντες γὰρ ὡς αἱ κόραι) Æſchylus quoque ἀπὸ τρυφῆς Curetum nomen deducit,

Χλιδῶν τε πλοκαμὸς ὥστε παρθένοις ἁβραῖς,

G ὅθεν καλεῖν Κουρῆτα λαὸν ἤρεσαν.

Huc pertinent iſta Heſychij, qui inter Κουρῆτας, & Κόρυτας vult diſtingui, Κουρῆτες, inquit, τὰς μὲν δευτέρας συλλαβὰς ἐκτεινομένας, οἱ τὴν Πλευρῶνα κατοικοῦντες, διὰ τὸ κουριῶσι αὐτοὺς τὰς κόμας. Κούρητας δὲ συστελλομένου τοῦ ὀνόματος, νεανίας, καὶ ἔθνος Κρητῶν.

καὶ Ιάονας ἑλκεχίτωνας) Hom. Ιλ. ν.

Ενθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ιάονες ἑλκεχίτωνες.

τοὺς περὶ Λεωνίδαν κτενιζομένους) Locus Herodoti eſt in Polymnia: vbi narrat κατάσκοπον illum quem Xerxes miſerat vt Græcorum conſilia exploraret, offendiſſe Lacedæmoniorum τοὺς μὲν γυμναζομένους, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενιζομένους. quod quum ad Xerxem eſſet relatum, valde ille obſtupuit, nec aliter hoc potuit interpretari, quàm

quam deſperaſſe Lacedæmonios de ſalute,& iam ἐπιτα-φίου μῆ curam habere.

καὶ τὴν ἐνόπλιον ὄρχησιν) Callimachus hymno in Iouem, Οὖλα δὲ Κούρητές σε περὶ πρύλιν ὠρχήσαντο, Τεύχεα πεπλήγοντες. Hanc ſaltationē bellicrepam, vocabant Κουρητισμὸν vel κουρητικήν. Dionyſius Halicarnaſſeus docet, quos Latini Salios à ſaliendo vocant, vocari à Græcis κουρῆτας: eſſe enim eoſdem, Curetes & Salios.

Κουρῆτας λεχθῆναι) Quum tamen capillos non haberent, vt priores Curetes compoſitos. ideo ait ὁμωνύμως. Vide quæ notauimus libro IX. ad illa verba, ὅπως δὲ τοῦτο δύναται.

τοὺς νέους στρατιώτας) quaſi κούρητες non alij eſſent quam οἱ κοῦροι: quod Dionyſio Halicarnaſſeo placet. Κούρητες inquit, ἐφ' ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἡλικίας ὄντες ὀνομαζόμενοι, παρὰ τοὺς κούρους.

κρεκάμενοι κούρητας) κούρητες hîc ſunt οἱ κοῦροι & νέοι: vt ſcholiaſtes etiam explicat. Deeſſe autem aliquid iſto loco ex Epitome rectè colligas.

¶ PAG. 325. καὶ Πυῤῥίχην Lego ὁ καὶ Πυῤῥίχης. Pyrrichus autem Spartanus, autor pyrriches, eam inuenit, vt eſſet ἄσκησις τῶν νέων ἐπὶ τὰ στρατιωτικά. Vide Athenæum libro XIIII.

εὖ μὲν γὰρ εἴρηται) Ex ſententia Pythagoræ relata ab Æliano libro duodecimo, duo ſunt quæ ab homine præſtita Deo immortali eum aſſimilant, τὸ ἀληθεύειν & τὸ εὐεργετεῖν: quæ ſanè ἀποφθέγματα haud paullò melior eſt & elegantior tota iſta diſputatione Strabonis noſtri: hoc eſt, hominis Stoicæ ſectæ dediti, quæ quid ab Epicuri dogmate differat, eſt vbi non facilè dignoſcas. Pertinet huc prouerbium, homo homini Deus.

μὲ γὰρ τις) Ingreditur in defenſionem & commendationem Muſicæ: quo de argumento plura legat qui volet apud Plutarchum περὶ Μουσικῆς & Athenæum libro XIIII.

ἔστι δὲ καὶ τὴν τῶν εἰδῶν) Erat hic locus fœde corruptus linearum aliquot tranſpoſitione. Nos lectionem antiquam & veram in integrum reſtituimus, ſecuti manuſcriptos.

ἀνδριστικαί τε) cuiuſmodi apud Athenienſes fuêre τὰ ὀσχοφόρια, vt eſt apud Plutarchum in Theſeo, & Grammaticos.

πρόπολοι δὲ τῶν Μουσῶν) Lectio vetus πρόπολοι, quod alio loco confirmant Epitomæ.

καὶ Μιμαλλόνες) Nonnus Dionyſiacῶn lib. XVII.

ἐν δὲ τότε κομόωσα ποδῶν ἐλελίζετο Μιμαλλὼν
βακχείη ἀκρόδετον ἐπικροτέουσα μυελόν.

Nero apud Perſium,

Torua Mimallonei implerunt cornua bombis.

πρόσπολον) Hic quoque libri veteres, πρόπολον.

¶ PAG. 324. καὶ Αἴσην) Qui Ευίαν legunt valde proculdubio hallucinantur: quanquam hoc in errore verſari video etiam Gregorium Gyraldum, virum longè doctiſſimum, & ſani iudicij. Legendum autem Ἀγδίστιν, quo modo fere ſcriptum eſt infra libro duodecimo, Heſychius, Ἄγδιστις, ἡ αὐτὴ τῇ μητρὶ τῶν θεῶν. Cum hæc ſcripſiſſem accepi ab optimo & doctiſſimo viro Theodoro Cantero literas, quibus ſignificabat mihi, ita hunc locum ſe emendare ex Arnobio in ſuis Variis lectionibus nondum editis.

καὶ Πυλλίδην) Epitomes auctor, καὶ Πυλλίδην, καὶ Κυνῆτιν. Eſt in iiſdem Πεντεσυριάδα. Sed malim Πεντεσυριάδην. Vide libro XII.

καὶ Κυβέλην) Sic enim Rheam dictam tradunt à Cybelo monte, in quem à matre Dindymena ἐξετέθη. Vide poetarum interpretes.

¶ PAG. 324. τέτταρες Ὄλυμποι καλοῦνται) Primus Olympus & omnium celebratiſſimus eſt in Theſſalia, à quo Oſſa mons diluuij tempore vt placet poetis fuit abruptus. Alterum in Peloponneſſo fuiſſe volunt, cum ſua & ipſum Oſſa, vt docuit Geographus libro octauo. Tertius eſt iſte Idæ collis. Quartus eſt in Myſia. Fuere

A

Fuere & alia loca, quæ ſic appellarentur: ſed montes hi tantum quatuor: quanquam non ignoro Cypri ἀκρώρειαν quandam Olympum appellari libro XIIII.

καὶ τοὺς τόπους αὐτούς) Si locus ſanus eſt & integer, ſenſus eſt, locos quoque illos vbi Cybele & Dindymene colebantur, iiſdem nominibus fuiſſe affectos, cum numine. At paullò antè à locis, has magnæ matris appellationes eſſe ortas dixit. Fortaſſe legendum κατὰ τοὺς τόπους αὐτῆς.

B

Καὶ ὁ Σαβάζιος δὲ) Non referam quæ de Sabazio notarunt viri eruditi, quum ea vt puto, omnibus iam ſint cognita. Sed quod ait Strabo eſſe Phrygiacam vocem, repugnat Ariſtophanis ſcholiaſtes, Σαβάζιον ait, τὸν Διόνυσον οἱ Θρᾷκες καλοῦσι, καὶ σαβοὺς, τοὺς ἱεροὺς αὐτοῦ.

Αἰσχύλος μὲν γάρ που) In ea fabula, cui nomen fecerat Edoni.

ὄργαν' ἔχοντα) Scripti libri, ἔχοντες, vel ἔχοντας.

ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ) Lege χαλκοδέτοις. Athenæus lib. XI. Καὶ τὰ κύμβαλα δ' Αἰσχύλος ἐν Ἠδωνοῖς κο-

C

τύλας εἴρηκε· ὁ δὲ χαλκοδέτοις κοτύλαις ὀτοβεῖ.

ἐπιθειάζειν μετρίχθαι) Sic legendum auctoribus libris, non μετρίζεται.

συναπάγοντες εἰς ἓν) Rectius libri veteres, συνάγοντες.

καὶ Πίμπλα) Libro nono ſimili in loco, dixit καὶ Πιμπλείαν. Lycophron,

Λειβηθρίων δ' ὕδωρ δὲ Πιμπλείας σκοπήν.

ῥάκτον) Libri veteres, ἀκρόπολιν.

νάβλα) Νάβλιον ait Clemens Alexandrinus inuenere Cappadoces, Troglodytæ ſambucam: vtrumque Sy-

D

ri, teſte Athenæo. Qui literis Hebraicis vel minimum ſunt tincti agnoſcunt facile vocem puram putam Hebraicam, נבל quod ipſis eſt inſtrumenti muſici genus.

καὶ σαμβύκη) Vox planè Syriaca, vt docuit ſummus vir Ioſephus Scaliger: Itaque nugantur more ſuo Grammatici, qui σαμβύκην quaſi σαμβύκην dictam volunt. Eſt & πολιορκητικῆς μηχανῆς genus, deſcriptæ à Polybio libro octauo.

καὶ βάρβιτος) Malim καὶ ὁ βάρβιτος, vt legit prior inter-

E

pres. Inuentum eſt Anacreontis, ſi credimus Neanthi Cyziceno. Melius autem Strabo vocem putat eſſe barbaram, quam grammatici Græcam: dici enim volunt βάρβιτον, quaſi βαρύμιτον.

καὶ μαγάδις) Nemo veterum quod ſciam dubitauit hanc vocem eſſe barbaram, & à Græco ſermone alienam. Quid ſit ex Athenæo diſces.

¶ PAG. 325. ὥστε καὶ περὶ θεῶν) Ideo dicebat Lucas, D. Paulo animum eſſe commotum per Athenarum vicos incedenti, cum videret eam vrbem κατείδωλον οὖσαν: hoc

F

eſt idolis refertam, vt alio loco docuimus.

Πλάτων μέμνηται) Πολιτ. libro primo extremo. Ταῦτα δὴ ὑμῖν (ἔφη) ὦ Σώκρατες εἱστιάσθω ἐν τοῖς Βενδιδείοις. Sed & Xenophon meminit, Ἑλληνικῶν libro ſecundo, οἱ δ' ἐκ τῆς ἄστεως, εἰς τὴν Ἱπποδάμειον ἀγορὰν ἐλθόντες, πρῶτον μὲν συνετάξαντο ὥστε ἐμπλῆσαι τὴν ὁδὸν ἣ φέρει πρός τε τὸ ἱερὸν τῆς Μουνυχίας Ἀρτέμιδος, καὶ τὸ Βενδίδειον. Demoſthenis locus omnibus notus eſt.

ἐξ οὗ ἐμ) Sic lego hoc carmen,

ἐξ οὗ ἐμ ... ἐξεσώθη.

G

ὁ δὲ τῆς φορμίγγος στίχος) Rectè Xylander χάλκας. Sic ſcholiaſtes Apoll. ὁ δὲ τὴν φορωνίδα συνθεὶς. Placet autem quibuſdam veterum, eius operis autorem eſſe Hellanicum: eſtque in ea ſententia Dionyſius Halicarn. alij Hecatæum.

καὶ Χαλκιδικὰς) Sic appellat Menodotus Samius, vt alicubi legere memini.

ἐκείνους δὲ Κουρῆτας) Lego ἐκείνους δὲ Κρῆτας. Nam de patria agitur.

οἱ δὲ Τελχῖνες) De Telchinibus vide libro XIIII.

ἱερὰ Πυθῶνός τε κτίσιν) Suſpicor eſſe legendum, ἱεροπύθως τε κτίσιν.

καλουμένην πρότερον Μελάμφυλλον) Apollonij ſcholiaſtes annotat vocatam fuiſſe Leucoſiam: poſtea Samum à Sao.

quodam: poſtremò Samothraciam cum eam Thraces occupaſſent. Euſtathius Dardaniam veteri nomine appellat.

καλεῖσθαι δέ φασιν αὐτοὺς ἐκείνους) ait Cabiros à monte Cabiro eſſe dictos: & ita ſcholiaſtes Apollonij *ἀπὸ Καβείρων τῶν κατὰ Φρυγίαν ὀρῶν*. Sed falli veteres in etymo huius vocis notum eſt eruditioribus: quum vera origo illius vocis è lingua Hebræa ſit petenda. Cabir ergo, vox eſt originis Hebraicæ, quæ potentem ſignificat. Inde appellati ſunt Cabiri, quod eſt, Diui potes, vt Varro & Tertullianus interpretantur. Græcis dicebantur *θεοὶ δυνατοί*, ab Orpheo *ἀδύνατοι*, cuius verſum malè vulgò accipiunt, *Κούρητες κορύβαντες, ἀνάκτορες, ἀδύνατοί τε ἐν Σαμοθράκῃ ἄνακτες.*

καὶ τὸ Κρητικὸν) Huius meminit Callimachus in hymno Iouis,

Ζεῦ, σὲ μὲν Ἰδαίοισιν ἐν οὔρεσί φασι γενέσθαι.

Vtriuſque mentio apud Geographos, vt & vtriuſque Dictes.

ἀφ' ἧς Ἱεράπυτνα ἡ πόλις) Lege omnes geographos, lege etiam hiſtoricos, nullam reperies ad montem Idam Hierapytnam. Nec hoc ſanè Strabo voluit. Certiſſimū eſt ſcripſiſſe eum aut hoc, aut ſimili modo. *Τῆς δ' Ἴδης λόφος Πύτνα, καὶ τῆς Κρήτης δέ, ἀφ' ἧς Ἱεράπυτνα πόλις.* Recenſet Geographus loca eiuſdem nominis, in Phrygia & Creta. Hierapydna autem Cretæ vrbs eſt notiſſima, quam ait nomen accepiſſe à Pydna monte Cretæ, qui eſt *ὁμώνυμος* alteri Pydnæ colli Idæ.

ἐν τῇ Νεανδρείᾳ) Neandria eſt in agro Troiano: itémque Alexandria; ne quis hic Alexandriam Ægypti putet intelligendam.

Ἀκουσίλαος δ' ὁ Ἀργεῖος.) In alia omnia eunt auctores quos ſequitur Apollonij ſcholiaſtes, *Μυοῦνται*, inquit, *ἐν τῇ Σαμοθράκῃ τοῖς Καβείροις, ὧν Μνασέας φησὶ καὶ τὰ ὀνόματα. Τέσσαρες δ' εἰσὶ τὸν ἀριθμόν. Ἀξίερος, Ἀξιόκερσα, Ἀξιόκερσος. Ἀξίερος μὲν οὖν ἐστιν ἡ Δημήτηρ. Ἀξιόκερσα δὲ ἡ Περσεφόνη. Ἀξιόκερσος δὲ ὁ Ἅδης. ὁ δὲ προστιθέμενος τέταρτος, Κάσμιλος ὁ Ἑρμῆς ἐστιν, ὡς ἱστορεῖ Διονυσόδωρος.* Quid de Camillo Varro, Feſtus, Macrobius, Seruius tradant, non eſt obſcurum.

Ἡρόδοτος δὲ καὶ τὸν Μέμφει) Locus eſt in Thalia, vbi dicuntur *τὰ τῶν Καβείρων ἱερά, ὡς παῖδες τοῦ Ἡφαίστου.*

¶Pag. 326. *Κορυβαντιᾶν φασιν*) Et *κορυβαντιᾶν* pro *μαίνεσθαι* vſurpant: qualis autem inſania ſit eorum qui corybantiare creduntur, pluribus explicatur à præſtantiſſimo viro, Ioſepho Scaligero ad hæc Catulli,

——*ſolet hac imaginoſum.*

Non celabo lectorem, libros veteres pro *κορυβαντιᾶν*, habuiſſe *κορυβαντιᾶν φασιν*, quam lectionem malo.

κατὰ τὴν Ἴδην) Vtram Idam intelligit? Diodorus Siculus libro v. Dactylos Idæos habitaſſe tradit, *τῆς Κρήτης περὶ τὴν Ἴδην*. Idem libro xvii. in Phrygiaca Ida collocat. Hanc Strabo nunc intelligit.

αἱ ὑπὸ κατὰ μέρος) Vult Dactylos eſſe appellatos qui *τὴν ὑπώρειαν* Idæ habitarent. Nam cum totam *τὴν ὑπώρειαν πόδας* appellent, ſequitur vt *αἱ κατὰ μέρος ἐσχατιαὶ* dicantur *δάκτυλοι*, quas qui occuparent Dactylos Idæos *ὁμωνύμως* appellarunt. Subtiliter iſta quidem, quis negat? ſed vt equidem puto, minus probabiliter.

Σοφοκλῆς δὲ) Apollonij quoque ſcholiaſtes, in tractatione de Idæis Dactylis, Sophoclem laudat *ἐν κωφοῖς Σατύροις.*

ἀπὸ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ) Hæc planius ſic Diodor. *οἱ δὲ λέγουσιν ὑπάρχοντας τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας, τοῖς ἐν ταῖς χερσὶ δακτύλοις ὄντας ἰσαρίθμους.*

καὶ Δαμναμενέα.) Lego *Δαμναμενέα.* Auctor Phoronidis, apud Apollonij ſcholiaſt.

——*ἔνθα γόητες*
Ἰδαῖοι Φρύγες ἄνδρες ὀρέστεροι οἰκί' ἔναιον,
Κέλμις, Δαμναμενεύς τε μέγας καὶ ὑπέρβιος Ἄκμων,
Εὐπάλαμοι θεράποντες ὀρείης Ἀδρηστείης
Οἳ πρῶτοι τέχνην πολυμήτιος Ἡφαίστοιο
Εὗρον ἐν οὐρείῃσι νάπαις, ἰόεντα σίδηρον
Ἔς τε πῦρ ἤνεγκαν καὶ ἀριπρεπὲς ἔργον ἔδειξαν.

quo ex loco non ſolum pro *Δαμναμενέα* legendum eſſe *Δαμναμενέα* apparet: ſed & pro *Σαλαμῖνα*, fortaſſe *Κέλμιν*.

τούτων δ' ἀπογόνους φασὶ Κουρῆτας ἐννέα) Diodorus, *Μετὰ δὲ τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους ἱστοροῦσι γενέσθαι Κουρῆτας ἐννέα.*

ἀπορώτερον αὐτοὶ δοκοῦμεν) Libri veteres ſic, *ἀπορώτερον αὐτοὶ δοκοῦμεν τὰ ἐξ αὐτῶν εἰκάζειν.*

νομίζειν) vetus lectio *νομίζομεν*.

¶Pag. 327. *καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς Πελ.*) Fortaſſe *καὶ γὰρ περὶ αὐτῆς*. In veteribus locus erat corruptus & perturbatus.

ἐπιμήκης δ' ἀπὸ τῆς ἑσπ.) Plinius, *Ipſa Creta*, altero latere ad auſtrum, altero ad ſeptentrionem verſa, inter ortum, occaſumque porrigitur.

κλύζεται δ' ἀπὸ μὲν τῆς) Ptolemæus Cretam terminat, ab occaſu *ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους* à ſeptentrione, *ὑπὸ τοῦ Κρητικοῦ* à meridie, *ὑπὸ τοῦ Λιβυκοῦ*. ab oriente, *ὑπὸ τοῦ Καρπαθίου πελάγους.*

τὸ περὶ Φαλάσαρνα) Lego *Φαλάσαρνα*, auctores mihi emendationis Plinius, Ptolemæus, Stephanus, Strabo ipſe alio loco.

τὸ Σαμώνιον ἄκρον) Scripti quidam *Σαλμώνιον*, & eam *χώραν* Lucas confirmat Actorū cap. xxvii. *Σαλμώνην* vocans, & hodiéque Salomonium vocari aiunt. Vulgatā tamen lectionem tueri poſſumus ex Mela, Plinio & Ptolemæo.

πλειόνων ἢ δισχιλίων σταδίων καὶ πεντ.) Fortaſſe *οὐ πλειόνων*. Plinius enim qui minimum ab hac ſumma aberrat Cretam ait longitudine implere cclxx. m. paſſ. quæ efficiunt ſtadia bis mille ducenta & quadraginta. An codices Pliniani potius mendoſi eſſe ſunt dicendi? Sanè ſicut eius vulgatæ lectioni fauet Martianus Capella, ſic poteſt eam vocare in dubium Æthicus, quorum vterque non alium opinor quam Plinium ſequebatur. Rem tamen ſi diligentius expendas, nec in Strabone quicquam, neque in Plinio mutabis.

γίνεται οὐ πλεῖον) Tollenda prorſus negatio, quæ rectè à libris manu exaratis aberat. Rectè autem colligit Strabo: Nam ſi Cretæ lōgitudo vltra c1ɔ c1ɔ ccc. ſtadia porrigitur, neceſſarium eſt omnino vt ambitus ſit maior ſtad. 1ɔɔ. Plinius cum dicit Cretam circuitu implere m. p. dlxxxix. quæ ſunt ſtadia c1ɔ c1ɔ c1ɔ c1ɔ 1ɔ ccxii. medius eſt inter Soſicratem & Artemidorum: Soſicrati tamen propior.

δισχιλίων φησὶ) Sic rectè libri veteres, non *δισχιλίους*.

τὸ δ' ἐν τούτῳ ἰσθμὸς ἐστὶν) Iſthmum vocant anguſtam illam Cretæ partem, quam vides in Ptolemaicis eſſe inter Amphimaliam & Phœnicem portum.

Ἀμφιμαλία) Ptolemæo *Ἀμφιμαλλα*. Lego *Ἀμφιμαλίαν*, vel cum Plinio *Ἀμφιμαλλαν*. Illa autem, *φοινίκης τῆς Λαμπαίων*, quid ſibi velint acutiores diuinabunt. Stephano *Φοινικοῦς* eſt Cretæ oppidum. Phœnicis portus meminit & D. Lucas in Actis.

πλατύτατη δ' ἐστὶ κατὰ μέσον) Plinius quoque Cretam circa mediam ſui partem maximè patere ſcribit.

εἰς Ἱεράπυτναν) Apud Dionem Ἱεράπυδνα ſcribitur.

Τῶν δ' ὀρῶν τὸ μὲν) Montes Cretæ notiores Ptolemęo ſunt, Leuca, Ida, Picta. Plinio, Cadiſcus, Idæus, Dictæus, Corycus. Callimach. *Ἀδικτὸν* vocat.

τὸ ἀρχαιρέστατον) Sic libri veteres: Alij *ἀρχαιρέστατον*. Sed & *ἀρχαίρετος* dicunt & *ἀρχαίρετος*.

ἐν κύκλῳ σταδίων ἑξήκοντα) Veteres libri, *ἑξακοσίων*.

ἔστι δ' ἀπὸ τῆς Κιμάρου) Plinius, *Ipſa abeſt promontorio ſuo, quod vocatur Criu metopon, vt prodit Agrippa, à Cyrenarum promontorio Phicunte CCXXV. M. paſſ.*

ἀπὸ δὲ Κιμάρου) Quò? an ad Cyrenarum portum? Sanè ſi nihil deeſt, ita neceſſe eſt vt accipiamus. Sed certum eſt locum eſſe mutilum & ita reſtituendum, *ἀπὸ δὲ Κιμάρου ἐπὶ Μαλέαν εἰσὶ στάδιοι ἑπτακόσιοι*. Nam de eo interuallo hîc agi, apparet ex eo quod de Cytheris ſubiicit: Nec in numeris multum Plinius variat, annotans Cretam abeſſe à Malea lxxx. m. paſſ. Interpretum vero ſecuritatem, ne dicam ſupinitatem, quis non miretur?

τούτων

A *τούτων τινὰς πεντακισχιλίους*) Veteres libri, *εἰς πεντακισχιλίους*. Alij *πεντακισχιλίων*.

τοὺς μὲν ὑπ' Ἐτεοκρῆτας) Diodorus Siculus libro quinto, *Οἱ μὲν γὰρ τὴν Κρήτην κατοικοῦντες, φασὶν ἀρχαιοτάτους παρ' αὐτοῖς γεγονέναι τοὺς ὀνομαζομένους Ἐτεόκρητας αὐτόχθονας.*

Pag. 325. *τὸν τοῦ Ἄνδρωνος λόγον ἀποδέχεται*) Quærit Xylander, quiſnam *ἀποδέχεται*? Lege *ἀποδέχονται* & omnē difficultatem ſuſtuleris. Sic dictum, vt illud, *ὁ καινὸν λόγον καὶ παράδοξον αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἄλλων*. Sic autem habent o-
B mnes libri veteres: & ita ſtatim, *τριχάϊκας δὲ δέχονται*.

τρίπολιν ἀποφαίνοντος) Quantum veteres varient, in numero oppidorum Doridis, libro ſuperiore expoſuimus. Reperio autem autores qui cum Androne ſentiant quem reprehendi Strabo ait: Sic enim Thucydides libro primo, & Diodorus Siculus libro XI.

τριχάϊκας δὲ δέχονται) Varias interpretationes huius vocis reperies apud poetæ interpretes ac reliquos Grāmaticos. Sed illa voce *τριχάϊκες*, quid faciemus? Me quidem neque Euſtathius locum afferens, nec libri vete-
C res iuuant. In his vel ita legitur, vt eſt editum, vel etiam deterius, *φιλοσόφοις ἐναμιλλοφοις*.

θαλαττοκρατῆσαι τι) Ariſtoteles poſt quam dixit Cretā *πρὸς ἀρχὴν Ἑλληνικὴν πεφυκέναι καὶ κεῖσθαι καλῶς*, addit, *διὸ καὶ τὴν τῆς θαλάσσης ἀρχὴν κατέσχεν ὁ Μίνως, καὶ τὰς νήσους, τὰς μὲν ἐχειρώσατο, τὰς δ' ᾤκισεν*.

μικρὸν δὲ τὸ ἀξίωμα) Scribe *μεῖζον δὲ*. auctoribus libris.

σταδίους διακοσίους) Inſolens loquendi genus: proſūſq; aliquid vel ſubaudiendum, vel addendum quod exci-
D derit. Lego *δισχιλίων ἑκατὸν σταδίων*. vel breuius & fortaſſe verius, *ἐς ὀκτακοσίους σταδίους* vt ſæpe loquitur.

ἣν ὁ ποιητὴς Λύκτον ὀνόμασεν) Locꝰ poetæ eſt in catalogo vbi tamen *Λύκτον* legit Euſta. hius non vt Strabo *Λύκτον* hodiéque noſtri libri omnes Euſtathiū ſequūtur. Quare recte veteres Strab. cod. in quibus ſic legitur hic locus, *Τὴν δὲ Λύττον, ἣν ὁ ποιητὴς Λύκτον ὀνόμασε*. Sic fere Aldus, Stephanus Lyttum vult eſte dictam, quod eſſet in ſoblimi loco. Heſychios *λύττοι, οἱ ὑψηλοὶ τόποι*. Polybius lib. IIII. *Λύττον* vocat, & Lacedæmoniorum *ἄποικον* eſſe
E ait, omnium Cretæ vrbium *ἀρχαιοτάτην*.

πόλιν καὶ ὅχων) Sic reſtituimus è veteribus libris vocem hactenus deſideratam.

ὅπου τὸ τῆς Εἰλειθυίας ἱερόν) Homerus,

στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης
ἐν λιμέσι χαλεποῖσι.

ἐκαλεῖτο δ' ἡ Κνωσὸς Καίρατος) Legit Euſtathius *Κέρατος*. Vide tamen num legendum ſit potius *Καίρατος*. Autor eſt enim Scholiaſtes Callimachi Cretæ fluuium vo-
F cari *Καίρατον* & vrbem quoque fuiſſe ei *ὁμώνυμον* Cæratum.

καὶ αὐτὴ δ' ὕστερον.) Deeſſe aliquid ſatis eſt manifeſtū.

ἐννέωρος βασίλευε) Summi poetæ carmen explicat ſummus philoſophus Plato in Minoe, quem Platonis locū citat Strabo lib. XVI. Mirari autem ſoleo qui factū ſit, vt Platonis interpretationem nemo ſequi hactenus voluerit, ne ipſi quidem Platonis, quod mireris, interpretes. omnes in eo peccant, quod vocem *ἐννέωρος* explicant nouem annos, quod perinde eſt, vt ſi quis *τριήμερος* explicet tres dies: quod abſurdum eſt: & ſanè
G mirum. Nam vocem *ἐννέωρος* explicat Plato *δι' ἐνάτου ἔτους*, hoc eſt nono quoque anno, non autem per nouē annos, vt vulgo interpretantur, Atque hoc eſt quod alij tradunt Minoem nono quoque anno ſolitum leges emendare & *ἀναγορεύειν*.

τὴν τε Κρήτην καταπολεμήσαντες) Bello Cretico, quod Q. Metellus proconſule geſſit: indéque cognomen Cretici reportauit, de quo Epitome Liuij lib. XCIX.

¶ Pag. 329. *ἐκ Μακέτιδος γυναικός*) Non erat cur locū haberet ſuſpectum Xylander: qui optime habet: Nam Macetia Macedonia eſt: & mulier *μάκετις* eſt Macedoniſſa. Itaque in nonnullis libris legitur *Μακεδονίσσης* quæ eſt gloſſa.

Στηλάς) Libri veteres *Στηλάς*. melius.

ὁ τοῦ φιλεταίρου Δορύλαος) Hic eſt Dorylaus ille (vt arbitror) cuius mentio ſit in Memnonis fragmentis.

ἐπὶ τοσοῦτον ἠρέσατο) Verus lectio *ἤρετο*. Et ita legēdum: nam vulgata eſt corrupta. *αἱρεῖν τινὰ*, eſt capere & delectare, vt apud Ælianum & alios.

ἅπαντας ὑπηκόους ἔχει αὐτοῦ) Teſtis Polybius libro quarto, *Κνώσσιοι*, ait, *συμφρονήσαντες Γορτυνίοις πᾶσαν ἐποίησαν τὴν Κρήτην ὑφ' αὐτούς*.

ὅσον ἐπὶ ὀγδοήκοντα σταδίους) Mendoſa lectio: Nam cui veriſimile videbitur eum qui muris cingere Gortynem tantum cœpiſſe dicitur, ad LXXX. ſtadia opus perduxiſſe? cum præſertim ſubiiciat eandem vrbem quum maximè floreret *κύκλον* impleuiſſe ſtadiorum tantum L. Puto legendum *ἐπὶ ὀκτὼ σταδίους*. Cum hæc ſcripſiſſem animaduerti Euſtathium ſequi vulgatam lectionem. Quare docti iudicent. Equidem à ſententia mea ægrè diſcedo. Sequentia verba video aliter legiſſe interpretes.

καὶ Λεβήνα) Ptolem. *Λεβῆνα*.

ὁ Ληθαῖος ποταμός) Sic apud Ptolem. Apud Euſtath. per υ

ἐν Λεβηνοκώματί τε καὶ) Hūc puto eſſe referenda quæ Plutarchus *Ἐρωτικῷ* refert, de Leucomantide & Euxyntheto. Nam etſi multum in narrationibus eſt diuerſitatis, tamen multa ſimilia.

ἐχόμενα Ἄρατος) Arati carmen ita habet,

Δίκτῳ ἐν εὐώδει, ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο.

qui verſus quantum veteres Criticos torſerit ex ſcholiaſte intelliges.

¶ Pag. 330. *ἐν δὲ δὴ ὁ τὸν Καλλίμαχον*) Locus eſt in hymno in Dianam.

Μίνω ὅτ' ἐπτοίησεν ὑπ' ἔρωτι, καὶ δὴ κατ' ὄρους
Ἤλατο, πόντον ἐς αἰπύν
Δίκτυα, τὰ σφ' ἐσάωσαν· ὅθεν μετέπειτα Κύδωνες
Νύμφην μὲν, Δίκτυναν, ὄρος δ' ὅθεν ἥλατο νύμφη,
Δικταῖον καλέουσιν· ἀνεστήσαντο δὲ βωμούς,
Ἱερά τε ῥέζουσι. Refertur eadem fabula à Diodoro Siculo & Pauſania.

ἡ Βριτόμαρτις) Sic prius vocabatur hæc Gortynis puella, quæ poſtea Dictynna eſt appellata: Solinus verò ipſam Dianam à Cretenſibus coli ait *Βριτόμαρτιν* gentiliter nominantibus: *quod* (inquit) *ſermone noſtro ſonat virginem dulcem*. Rectè ſanè Solinus: Nam vt notat Heſychius Cretenſibus *τὸ βριτύ* ſonat *γλυκύ*. Et Cornutus Briſein quaſi Britein dictam ait, quaſi dicas ſuauem & charam Achilli. Atque hæc de priore parte nominis Britomartis: De poſteriore autem ſic cenſeo: Quemadmodum reliquis græcis virgo dicitur *παρθένος*, *ἀπὸ τοῦ παρὰ θεῖν τῇ μητρί*, ſic videntur mihi Cretenſes virginem *ὅμαρτιν* appellaſſe, *παρὰ τὸ ὁμαρτεῖν τῇ μητρί*. Matrem enim ſequebantur perpetuò olim virgines. Horatius,

Tandem deſine matrem
Tempeſtiua ſequi viro.

Quare rectè Solinus, Britomartin, ſiue Britbo martin interpretatur, *virginem dulcem*.

ὡς ὀκτακοσίους σταδίους) Imo abeſt Gortys (ſic enim vetuſtiores dicunt, non Gortyna) à Cydonia CCD fere ſtadia: teſte Thucydidis ſcholiaſte ad lib. II.

Ἄπτερα δὲ) De Aptera lege Stephanum, & Lycophronis ſcholiaſten: Plinio eſt Apteron. Ptolemæo *Ἀπτέρα*. Vrbis Ciſami meminere Plinius & Ptolemæus.

Πολυρρήνιοι) Ptolemæo *Πολυρρηνία*. Plinio Polyrrhenum. Stephanus, *Πολύρρην πόλις Κρήτης, ἀπὸ τοῦ πολλὰ ῥήνεα τουτέστι πρόβατα, ἔχειν*. Polyrrheniorum ſæpe Polybius meminit.

φασὶν δ' ἐν αὐτῇ) Plinius inter mediterraneas refert. Vide Stephanum.

ἐκ δὲ τῆς Φαιστοῦ τὸν τὰς) Laertio tamen dicitur eſſe Epimenides *ἀπὸ Κνωσοῦ*.

Χερρόνησος) Agnoſcit & Ptolemæus.

Μίλατός τε καὶ Λύκαστος) Vtramque tamen recenſet Plinius.

καταπολεμήσαντες τὴν πόλιν) *Λυττίων* videlicet: Nam Ly-

A ctum euertere Cnoſſij, Polybius libr. IIII. ſυντόμως ὅτι οἱ Κνώσσιοι τὸ γυργὸν καταλαβόντες τὴν Λυττίων, ἔρημον οὖσαν διὰ βουληθέντων. καὶ τὰ μὲν τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας εἰς κνωσσὸν ἀπέπεμψαν. τὴν δὲ πόλιν ἐμπρήσαντες, καὶ κατασκάψαντες, καὶ λωβησάμενοι κατὰ πάντα τρόπον, ἐπανῆλθον.

τὸ μὲν ἑκατόμπολιν) Hanc poetæ ἀπόφασιν ſequitur Virgilius, itémque Plinius: qui vrbibus Cretæ XL. enumeratis, aliorum circiter LX. opidorum memoriam extare ſcribit. Porrò hæc diſputatio melioribus libris indiget. Summa eſt, belli Troiani tempore XC. tantum B fuiſſe vrbes Cretæ: Homeri autem ætate fuiſſe centum: neque probabilem eorum eſſe ſententiam, qui contra ſentiunt.

ἀλλ᾽ ὅτι κατὰ τὰ Τρωϊκά) Turpiſſimum mendum ſuſtulimus auctoribus libris, & κατὰ repoſuimus pro μετά.

ὁ δὲ, καὶ συστρατεύσας) Neſcio τί φρονῶν παρεπλάγχθη vir eruditus, quum hunc locum de Vlyſſe accipiendum putauit: Non enim lucere ſolem meridie clarius eſt, quàm eſt perſpicuum ad Neſtorem eſſe hæc referenda, C qui illa Πάντας δ᾽ Ἰδομενεὺς dixit. Ergo, ὁ δὲ, hoc eſt Neſtor. Si nihil aliud, vox ſaltem συστρατευθεὶς debuit Xylandrum mouere. Vide Ὀδυσ. γ.

¶PAG. 331. ἐγένετο διὰ πλεονεξίαν) Polybius libro ſexto Cretenſium πλεονεξίαν grauiter notat. καθόλου δὲ, inquit, ὁ περὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν καὶ πλεονεξίαν τρόπος οὕτως ἐπιχωριάζει παρ᾽ αὐτοῖς, ὥς τε παρὰ μόνοις Κρηταιεῦσι τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων μηδὲν αἰσχρὸν νομίζεσθαι κέρδος.

τὴν κληθεῖσαν ἀπ᾽ αὐτοῦ πυρρίχην) Pyrricham à Curete fuiſſe inuentam, & ab eodem ſic fuiſſe nominatam, D nemo veterum opinor dixit: Pyrricha enim à Pyrricho nomen habet, vt Strabo ipſe paulò antè docuit. Quare deeſſe hic aliquid ſuſpicor, ac lego, ἐν καταδείξαι Κουρῆτα πρῶτον, εὑρεῖν δὲ Πύρριχον, τὸν καὶ συντάξαντα τὴν κληθεῖσαν ἀπ᾽ αὐτοῦ πυρρίχην.

λέγεσθαι δ᾽ ὑπό τινων) Fuit hæc plerorumq; ſententia, Cretenſium Rempublicam, proximè accedere legum & inſtitutorum ſimilitudine ad rempublicam Lacedæmoniorum. In ea fuere ſententia οἱ λογιώτατοι (ait Polybius) τῶν ἀρχαίων συγγραφέων Ephorus, Xenophon, Calli- E ſthenes, Plato. Et Ariſtoteles poſtquam de Lacedæmoniorum republica egit, ſubdit, ἡ δὲ κρητικὴ πάρεγγυς μὲν ἔστι ταύτης. Polybius tamen eos omnes grauiter errare putat: eorúmque errores oſtendit lib. VI. quanquam negare ne Polybius quidem poſſet, multa in vtraque Rep. fuiſſe ὅμοια, & eiuſmodi, vt ab altera earũ ad alteram manaſſe dici poſſent: qua de re nũc quid ſenſerit Ephorus exponit Strabo. Cum autem profeſſus ſit auctor, ſe Ephori verba referre, non eſt dubium legendum eſſe, λέγεσθαι δ᾽ ὑπό. ſubaudi φησὶν Ἔφορος. F Rectè etiam libri ἀπ᾽ ἐκείνων, non ἐκείνης.

τῶν πολεμικῶν) Senſus eſſe videtur. Eas potiſſimum Cretę vrbes interiiſſe, aut afflictas fuiſſe, quæ erant πολεμικαί: vt Cnoſſus.

ἔτι δὲ τινα) Malim μεῖναι δέ.

ἀποίκους γὰρ ὄντας) Placet iſtis initia τῆς Κρητικῆς πολιτείας ab iis Spartanis eſſe profecta, qui Cretæ opidum Lyctum habuerunt. Ariſtoteles longè probabilius, Spartanos illos καταλαβεῖν τὴν τάξιν τῶν νόμων, ὑπάρχουσαν ἐν τοῖς τότε κατοικοῦσι. Ex illis autem didiciſſe Lycurgum, G quum apud eos exul verſaretur.

τοῦ τὸ Ἄργος κτίσαντος) Imo eius pater Temenus. vide lib. VIII. Κίσσος apud Pauſan. ſcribitur,

¶PAG. 332. ὁμολογεῖσθαι περὶ πάντων) Lego παρὰ πᾶσι. Miror autem dici id omnes fateri de quo varias fuiſſe conſtat veterũ ſentẽtias: vel lege Plutarchum in Lycurgo.

ἕκτον ἀπὸ Πατροκλέους γεγονέναι) Lycurgum inquit Plutarchus ita pletique γενεαλογοῦσι.

Ariſtodemus
|
Patrocles.
|
Sous.
|
Eury-
A *Eurytion.*
|
Prytanis.
|
Eunomus.
|
Lycurgus.

Sic fuerit quintus à Patrocle non ſextus. Eurychidas tamen (inquit) ἑξκαιδέκατον μὲν ἀπὸ Πατροκλέους, ἑνδέκατον B δὲ ἀφ᾽ Ἡρακλέους.

τὴν τῶν γερόντων ἀρχήν) Ariſtoteles conferens inter ſe Cretenſium & Lacedæmoniorum magiſtratus, Οἱ δὲ γέροντες, ait, τοῖς γέρουσιν οὓς καλοῦσιν οἱ Κρῆτες βουλήν, ἴσοι.

τοὺς δ᾽ ἱππέας τοὺς αὐτούς) Ariſtoteles, Οἱ μὲν γὰρ ἔφοροι τὴν αὐτὴν ἔχουσι δύναμιν τοῖς ἐν Κρήτῃ καλουμένοις κόσμοις.

παρὰ δὲ Σπαρτιάταις μὴ εἶναι.) Idem & Philoſophus reſtatur, Καὶ συσσίτια παρ᾽ ἀμφοτέροις ἐστί, καὶ τό γε ἀρχαῖον ἐκάλουν οἱ Λάκωνες οὐ φειδίτια, ἀλλὰ ἄνδρεια καθάπερ οἱ Κρῆτες, ᾗ καὶ δῆλον C ὅτι ἐκεῖθεν ἐλήλυθεν.

ἐφ᾽ ἑνὶ τέταρτα καταρχεῖν) Hactenus Alcman. Nam eius ſunt hæc quoque verba. nec rectè Xylander. Deinde lego, λέγεσθαι δ᾽ ὑπὸ τῶν Κρητῶν videlicet ait Ephorus. Sic videtur prior interpres in ſuis libris reperiſſe. Hiſtoriam pluribus refert Plut. Attigit Ariſtoteles πολιτ. lib. ſecundo. Emendationẽ noſtrã confirmãt libri veteres.

ἐντυχόντα δ᾽ ὥς φασί τινες, καὶ Ὁμήρῳ) Non ita Plutarchus, cui potius aſſentior. Is ait Lycurgum quum eſſet in Aſia ἐντυχεῖν, non Homero ſed τοῖς Ὁμήρου ποιήμασι. D quæ à poſteris Creophyli aſſeruabantur: Ea igitur deſcripſiſſe Lycurgum, & in Græciam ſecum attuliſſe: apud quos obſcura iam fama quædam Homerici carminis erat.

Τῶν δὲ Κρητικῶν) Male hæc Xylander: neque enim voluit hic Strabo leges Lacedæmoniorum referre: ſed ex Ephoro pergit res Cretenſium explicare. ſunt autem pleriſque horum ſimilia apud Plutarchũ in Lycurgo.

γαμεῖν μὲν ἅμα πάντας) Manuſcripti, ἅμα πάντας: fortaſſe pro ἀπαξάπαντας.

γράμματά τε μανθάνειν) Heraclides, γράμματα δὲ μανθάνουσι, καὶ τοῦτα μετρίως.

καὶ τὰς ἐκ τῶν νόμων ᾠδάς) Commentarium in iſtum locum habes apud Ælianum ποικίλης lib. ſecundo cap. XXXIX.

καὶ χειμῶνος καὶ θέρους) Fortaſſe, Εἶναι δὲ ἀ. χ. niſi deeſt vox φορεῖν. Heraclides ſic, οἱ ἐν Κρήτῃ κατ᾽ ἀλλήλων διατελοῦσι ἐν ἑνὶ ἱματίῳ θέρους καὶ χειμῶνος.

¶PAG. 333. ἐκάστης δὲ ἀγέλης ἄρχειν δεῖν) Hic vocabatur F ἀγελάτης vt refert Heraclides, apud quem ſimilliora leges.

πανῶν καὶ τοῖς ἄλλοις) Hæc verba omiſit Xylãder interpretari: Sunt autem cum participio ἐπιτρέποντων coniũgẽda.

πέρας δὲ τῆς ἐπιδείξεως) Legendum ἐπιδείξεως.

συνδιατρίψαντες δίμηνον) Heraclides ait dies LX. Locũ quia eſt ſimillimus aſcribã, ὅταν δὲ κρατήσωσιν, ἀπάγουσιν εἰς ὄρος, ἢ εἰς ἑαυτῶν χώρας, καὶ μεθ᾽ ἑαυτῶν μῆνας δύο ἔχοντες, πλεῖους γὰρ οὐκ ἔξεστι.

δῶρα λαβών) Heraclides, δίδωσιν ὁ φιλήτωρ ἰδοῦ τὰ, καὶ ἄλλα δῶρα, καὶ βοῦν.

παρατιμωρεῖν) Legendum videtur, παρατιμωρεῖν. αὐεῖν autem pro αἱρεῖν, quod eſt admodum ποιητικόν. Sed & G ἐν πρόζῃ vſurpatur.

ἐὰν μὴ τυχεῖν) Deeſt vox αἰσχρὸν cum verbo νομίζεται, quod ſolet ſubaudiendum relinqui. τοῦτο autẽ mox rectè veteres non τοῦτον.

καλοῦσι κλεινούς) Heſychius, Κλεινοί, οἱ εἰς τὰ παιδικὰ ὑπὸ ἄλλων ἁρπαζόμενοι παῖδες. vocem φιλήτωρ vſurpat in eadẽ narratione Heraclides.

καθίστανται δὲ εἰς τό) Ariſtoteles, ἐκ δὲ ἐπὶ τοῖς τῶν αἱρούνται τοὺς κόσμους, ἀλλ᾽ ἐκ τινῶν γενῶν, καὶ τοὺς γέροντας ἐκ τῶν κεκοσμηκότων.

Θήρα μέν) Fusè hæc libro primo. ibidemque de Anaphe & Theraſia.

¶PAG. 334. τίτων δ᾽ ἐστὶ ἐκεῖσε) Lege cum veteribus libris

libris ταύτας δὲ εἰς ἱερεῖν.

ἐν Φωκαικῇ διάξ φασί τινες)Herodotus de Homero, πλεῖστον δ' ἐν τῷ Ἴῳ, αὐτοῦ ἐπ' αὐτῆς ἑταίρου, ἀπό τε τῶν συμπλεόντων καὶ τῶν πολιτῶν ὅσοι ἐν διαλογῇ ἐγένοντο αὐτῷ. Vide Gell.lib.III.cap.XIIII.

Σίκινος)Sic ſcribendum: Nam Stephanus quoque ita hic ſine dubio legit,& Strabonis χώραν ſecurus eſt: etſi alij ſemper cum ι non η medio. quod probat carmē Solonis.

εἴην δὴ τότ' ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινίτης.

Hanc autem, Oenoen quondam fuiſſe dictam præter Stephanum docent Plinius, & doctiſſimus Apollonij ſcholiaſtes.

καὶ Λάγουσα)Stephanus, Λάγουσα νῆσος περὶ Κρήτην. Meminere alij quoque Geographi. Athenæus quoque lib. pr. Λαγοῦσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγῶν.

καὶ Φολέγανδρος) Parua & vilis inſula, vt ex Solonis carmine apparet. Arati locum mox proferet. Meminerunt Plinius, Stephanus, alij.

ἡ γῆ ἡ κιμωλία) De cimolia, quod eſt cretæ genus lege Plinium lib.XXXV.cap.XVI.

διὰ τὴν ἀτιμίαν)Floruit tamen Siphnus quoque vt ſi qua alia inſula, aurique atque argenti ſodinis excelluit. Herodotus, Thalia, τὰ δὲ τῶν Σιφνίων πρήγματα ἤκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ νησιωτέων μάλιστα ἐπλούτεον, ἅτε ἐόντων αὐτοῖσι ἐν τῇ νήσῳ χρυσέων καὶ ἀργυρέων μετάλλων οὕτω, ὥστε ἀπὸ τῆς δεκάτης τῶν γινομένων αὐτόθεν χρημάτων, θησαυρὸς ἐν Δελφοῖς ἀνακέεται, ὅμοια τοῖσι πλουσιωτάτοισι.

Ἀθηναῖοι δέ ποτε πέμψαντες στρατιάν) Apud Euſtathiū hunc locum deſcribentem vox στρατιὰν eſt omiſſa. Sic enim legitur, εἰς ταύτην Ἀθηναῖοι ποτὲ πέμψαντες, ἡβηδὸν τοὺς ἐνοικοῦντας ἀπέσφαξαν. Eſtque hoc elegantius. Vide quæ notauimus ad Marth.x.16. Porrò de Meliorum calamitate, & Athenienſium crudelitate, Thucydides libro quinto.

Ἰοναπὸς)Libri veteres Οἰναπός. Vide libro ſexto.

ἀπὸ τῶν ἡρωικῶν χρόνων) Libri exarati habent ἀπὸ τῶν ἀρχαικῶν χρόνων. Sic dixit libro primo, κατὰ τοὺς ἥρωας. Diodorus ſimiliter, ἔτι πόλις τῶν Θηβαίων διὰ τῆς τῶν στρατηγῶν ἐμπειρίας ἐν τοῖς ἡρωικοῖς χρόνοις, φρονήματος ἦν πλήρης. Cicero de natura Deorum libro tertio. *Quartus is quem heroicis temporibus Acantho peperiſſe dicitur.* Non fugit me tamen ἀρχαῖα dici τὰ παλαιά.

οὐ γὰρ τὸ πάρεργον)Libri veteres ſic, φησὶ γὰρ ὁ Πίνδαρος, Ἦν γὰρ &c. Sed ſolet Strabo ita verba ſua iis quæ affert miſcere. Legendum autem omnino vt edidimus, φορητὰ inquā non οὐ φορητὰ, quam negationem miror admodum ab interprete non eſſe ſublatam: quum res ipſa & poetæ ſententia vel inuitos nos eò adigant. Nos ergo ſuſtulimus, præſertim qui meminiſſemus ſic legi apud Homeri ſcholiaſten in odyſſ.κ. vbi ita ſcribitur, οὐ γὰρ τὸ πάρεργον φορητὰ κυνάγχεσι δ' ἄλλος κατοδάπτων αἰδίμων μονάς, optimè ſanè: & ita hic reſtituendum. Sequentia mendis non carent, quæ tollere ſine ope librorum non poſſumus: à veteribus codicibus, illa verba καὶ ὁ τῦφος aberant, & φυμάτων pro φαρμάκων quod parum refert. Legendum autem cenſeo χέδων non χεδὼν: eſt enim pro αἰσχρὸν.

πόλεμον ἀνηρημένη θεωρίᾳ) Id Thucydides docet, & Homeri teſtimonio comprobat ἦν δέ ποτε καὶ τὸ πάλαι μεγάλη ξύνοδος ἐς τὴν Δῆλον τῶν Ἰώνων τε καὶ περικτιόνων νησιωτῶν· ξύν τε γὰρ γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐθεώρουν, ὥσπερ νῦν ἐς τὰ Ἐφέσια Ἴωνες· καὶ ἀγὼν ἐποιεῖτο αὐτόθι γυμνικὸς καὶ μουσικός, χορούς τε ἀνῆγον αἱ πόλεις. Locus poetæ eſt in Apollinis προοιμίῳ.

τῆς δὲ Πρεπεσίνθου)Huius ita eſt obſcurum nomen, vt alibi legiſſe quam apud Geographos nunc quidem nō meminerim. Olearum præter Geographos, qui eam & Gyaron inter Sporadas referunt, nominauit Virgilius.

¶PAG.335. ἐν καλῷ γὰρ κεῖται)Hoc ſolet Thucydides dicere, καλῶς κεῖσθαι τῆς Ἑλλάδος. Similiter libro tertio καὶ ἅμα τὴν πρὸς Ἀθηναίους πολέμου καλῶς αὐτοῖς ἐδόκει ἡ πόλις καθίστασθαι. De Deli autem emporio vide etiam infra libro XIIII. Plinius, *Ipſoque longè clariſſima*, Cycladum

A media, templo Apollinis & mercatu celebrata Delos.

Ῥήνεια δ' ἔρημόν ἐστι.)Sic Thucydides Ῥήνεια. Dicitur enim variè. Ῥήνη, Ῥήνεια, Ῥηναία & Ῥηνεῖς. Stephan. Quā ſit autem Rhene Delo vicina docet Polycratis factum qui eam Delio Apollini dicauit ἁλύσει δήσας πρὸς τὴν Δῆλον.

οὐ γὰρ ἔξεστιν ἐν αὐτῇ τῇ Δήλῳ θάπτειν) In inſula Delo nec parere fas fuit, nec mortuum ſepelire. Thucydides καὶ τὸ λοιπὸν προεῖπον μήτε ἐναποθνήσκειν ἐν τῇ νήσῳ μήτε ἐντί-

B κτειν. Hinc illa Deli κάθαρσις, quam non ſemel Athenienſes procurarunt. Vide Thucydidem lib.III.& initio V.& Diodor.lib.XII.

ὠνομάζετο δὲ καὶ Ὀρτυγία)Virgilius,

Linquimus Ortygiæ portus, pelagóque volamus

Plinius de Delo, *Hanc Ariſtoteles ita appellatam prodidit, quoniam repente apparuerit enata. Aegloſthenes Cynthiam, alij Ortygiam, Aſteriam, Lagiam, Chlamydiam, Cynethum, Pyrpilen, igne ibi primum reperto.*

Κίως δὲ)Hanc, ait Plinius, noſtri quidam dixere Ceā.

C Ibidem multa de hac inſula leges, nonnihil ab iis quæ Strabo narrat diuerſa.

ἡ δὲ Κορησσία)Plinium ſi ſequitur, legendum Κορησσὸς, vel Κορησσία. Ptolemæus Κορησσός.

καὶ τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου) Non eſt de nihilo quod hæc addit: Nā Ariſtonē peripateticum voluit diſtinguere ab altero Ariſtone qui magis fuit Stoicus. Duo namque fuere eodem tempore Ariſtones. Peripateticus hic, Ceo vt ait, ortus, & alter Stoicus, non Cius ſed Chius. Clarè hæc docet Laertius noſter. Quare errat

D errorem non ferendum Xylander, quum putat quoties occurrit Ἀρίστων Χῖος mutandum eſſe in Κεῖος: errat in quam, & hic, & contrario modo apud Plutarchum, περὶ φυγῆς, vbi quum in omnibus libris legeretur Ἀρίστων ὁ ἐκ Κέω, rectiſſimè (de peripateticis enim eſt ſermo) nimis profectò κριτικῶς rectam γραφὴν ſollicitat, & affirmat legendum eſſe Χίου. Adeo vir eruditus, ne in errore quidem, conſtare ſibi poteſt.

παρὰ τούτοις δὲ δοκεῖ)Heraclides in πολιτείᾳ Κείων, Οὐσης δὲ ὑγιεινῆς τῆς νήσου, καὶ εὐγήρων τῶν ἀνθρώπων, μάλιστα δὲ τῶν

E γυναικῶν, οὐ περιμένουσι γηρᾶσαι τελευτὴν, ἀλλὰ πρὶν ἀσθενῆσαι, ἢ πηρωθῆναί τι, οἱ μὲν μήκωνι οἱ δὲ κωνείῳ ἑαυτοὺς ἐξάγουσι. Vide Ælianum III.XXXVII.

κωνειάζεσθαι)Facile fuerit ex Heraclide & Æliano locum emendare: quia enim illi ſorbitione cicutæ ſolitos tolli Cios ſenes, auctores ſunt, apparet legendum eſſe κωνειάζεσθαι. Stephanus verò qui locum hūc in ſuos Commentarios retulit, ſic habet, προσέταττε γὰρ τοὺς ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη ἀγωνίζεσθαι, quē ego nequeo ſatis mirari: vi

F detur enim legiſſe apud Strabonem κονίεσθαι vel κονίζεσθαι quæ vox ἀγωνίζεσθαι ſignificat, παρὰ τὸ κόνιν ἐγείρεσθαι: vnde Horatius vim vocis Græcæ exprimens more ſuo,

Sunt quos curriculo puluerem Olympicum
Collegiſſe iuuat.

τὸ τῆς Νεδουσίας)Vide libro VIII.

ἐν ταύτῃ μὲν οὖν λέγεται)Euſtathius, Δῆλος γοῦν καὶ Παρθενίας ὠνομάσθη, καὶ Ἐφίρα δὲ καρποτρόφος.

ἡ παρία λίθος)Meminit Plin.lib.XXXVI.cap.V. quem adi. Idem & lapis Lygdius dicitur.

μεμνῆσθαι τῆς παρέργου)Producitur à Laertio in aſmatio.

G Τὸν κλεινὸν Φερεκύδην ὃν τίκτει ποτὲ Σῦρος. Corripitur Antholog. libro quinto

καὶ σίελος σπλάγχνοις εὐφροσύνη Φερεκύδης.

τῶν χρόνων τοὺς ὑπάτους)In quibuſdam veteribus codicibus legebatur τοὺς ὑπερπεπτώτους: quam lectionem Stephanus quoque in ſuis codicibus habuit. Sic enim apud eum legitur. Ex eodem δημοκρατία legimus, non διαρτημένα.

καὶ τοὺς φαλακρούς)Sic vocabant etiam τοὺς γλίσχρους, hoc eſt ſordidos. Athenæus, ἀκούοντες δὲ οἱ Μυκόνιοι διὰ τὸ πενεσθαι, καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκεῖν ἐπὶ γλισχρότητι καὶ πλεονεξίᾳ διαβάλλεσθαι. Τὸν γοῦν γλίσχρον Ἰσχόμαχον Κρατῖνος Μυκόνιον καλεῖ.

ἀπὸ τῶν τὸ πάθος τοῦτο ἐπιχωριάζειν)Plinius, *Quippe Myconi carentes*

carentes eo (pilo) gignuntur, ſicut in Canno lienoſi.

ἐν ᾗ τὰ περὶ τὸν Δίκτυν μυθεύουσι.) Apollodorus libro ſecundo de Danae & Perſeo ab Acriſio in mare coniectis: προσενεχθέντας δὲ τῇ λάρνακι Σερίφῳ, Δίκτυς ἄρας ἀνέτρεφε τοῦτον. βασιλεύων δὲ τῆς Σερίφου Πολυδέκτης, ἀδελφὸς ὢν Δίκτυος, Δανάης ἐρασθεὶς &c.

¶ Po. 336. ἀπολιθῶσαι πάντας) Apollodorus ait Perſeum poſt γοργοτομίαν Seriphum reuerſum, inueniſſe Dictyn cum Danae qui ob violentiam Polydectæ ad aras confugerant. Itaque (ait) Perſeus εἰσελθὼν εἰς τὰ βασίλεια, συγκαλέσαντος τοῦ Πολυδέκτου τοὺς φίλους, ἀπεστραμμένος τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος ἔδειξε· τῶν δὲ ἰδόντων, ὁποῖον ἕκαστος ἔτυχε σχῆμα ἔχων ἀπελιθώθη. Ouidij locus eſt libro quinto. Meminit & Pindarus Πυθ. ode vltima.

Τῆνος δὲ πόλιν μὲν οὐ μεγάλην ἔχει) Plinius, *Tenos cum oppido XV. M. paſſuum porrecta, quam propter aquarum abundantiam Ariſtoteles Hydruſſam appellatam ait, aliqui Ophiuſſam.* Mira ſunt quæ de Ioue Teni narrant veteres, vt Athenæus libro ſecundo.

ἔστι δὲ καὶ Ἀμοργός) Heraclides de Amorgo, Ἀμοργὸς αὕτη φέρει πολὺ μὲν καὶ ἔλαιον καὶ ὀπώραν.

καὶ Λέβινθος) Nominatur à reliquis Geographis, & Ouidio, Metam lib. VIII.

Πάντες, πλὴν Πατροκλέους) Lege Πάντες πλὴν Προκλέους. καὶ Προκλέης Λέριος. Sic libri manu exarati, ſic Euſtathius, ſic in Anthologia. Porrò hos verſus Phocylidis leuiter immutatos ſic extulit Demodocus Lerius, homo facetus, cuius meminit etiam philoſophus Nicomach. VII. cap. VIII.

> καὶ τόδε Δημοδόκου· Χῖοι κακοί· οὐχ ὁ μὲν ὃς δ' οὔ·
> πάντες πλὴν Προκλέους· καὶ Προκλέης δὲ Χῖος.

ἡ Πάτμος) Patmum ſi nihil, aliud ſeceſſus certè D. Ioannis qui Apocalypſin ſcripſit nobilitauit.

καὶ Κορασσία) Latini Coraſias vocant.

αὕτη δὲ Σάμου) Diſtat Icaria, ſiue Icarus, vt alij vocant, à Samo XXXV. M. paſſ auctore Plinio.

καὶ ἀπ' αὐτῆς Ἰκάριον καλεῖται) Plinius, *Icarus quæ nomen mari dedit tantundem ipſa in longitudinem patens, cum oppidis duobus, tertio amiſſo.* At poetarum interpretes aliam rationem afferunt cur illud mare Icarium vocetur. Ouidius libro octauo Metamorph. de Icaro loquens,

> *Oráque cærula patrium clamantia nomen*
> *Excipiuntur aqua, quæ nomen traxit ab illo.*

ἐν ᾧ καὶ Σάμος αὕτη) Vetus lectio ἐν ᾧ καὶ αὐτὴ. καὶ Σάμος, & ita vetus interpres legit.

ἔνδοξον δὲ καὶ) In Strabone ferè obſeruabis vt vocum quas vicinis locis ipſe bis poſuerit, alteram ſcelerati librarij omiſerint hoc ſæpiſſime iam monuimus, ſæpe etiam monebimus: Et locus hic non aliter fuit deprauatus quam dum omiſit librarius vocem ἔνδοξος, quam

A bis vſurpauerat Strabo, aut hoc aut ſimili prorſus modo. Ἡ νῆσος Σάμος ἔνδοξος οὖσα· ἔνδοξον δὲ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ὄρος. Non dubito hanc Strabonis eſſe ſententiam. Cercetium montem eſſe Sami ex Plinio apparet. De Ampelo, etiam libro XIIII.

καὶ νῆσος Ἀστυπάλαια) Plinius, *Aſtypalæa libera ciuitate circuitu LXXXVIII. M. paſſ abeſt à Cadiſto Cretæ CXXV. M.*

ἡ δὲ Τῆλος) Vna eſt è Cycladibus Stephano. Plinius, *Telos vnguento nobilis, à Callimacho Agathuſſa appellata.*

B ἡ δὲ Χαλκία) Plinio Chaleia. Melæ Chalcis, itémque Stephano, qui eam ſic deſcribit Χαλκὶς νῆσος ἔχουσα πόλιν ὁμώνυμον πρὸς τῇ Λέσβῳ, ἧς οἱ πολῖται Χαλκιδεῖς. Plinius alio loco Chalcen cum oppido agnoſcit.

ἐξ ἧς τεμνόμενοι τοὺς μυλίας λίθους) Hinc ſaxum Niſyreticum, pro ſaxo molari. Epigrammatarius poeta,

> Νεῖον δὲ βάρος με πετρῶν Νισυριάδος ἐξ κυκλάδων
> λευκώλενος Δηοῦς καρπὸν ἀπ' ἀλφίτων.

In veteribus autem libris non legitur vox λευκώλενος: quam nec Euſtathius agnoſcit: éſtque loquendi genus C in hoc auctore frequens: vt ad lib. III. notauimus. In iiſdem libris ἐγγὺς rectè legebatur, non vt malè hactenus ἐγγύθεν. Fabulam de Polybote Gigante refert etiam Stephanus. Apollodori autem è libro primo verba ſunt, Πολυβώτης δὲ διὰ τῆς θαλάσσης διωχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἧκεν εἰς Κῶ, Ποσειδῶν δὲ τῆς νήσου μέρος διαρρήξας, ἐπέρριψεν αὐτῷ τὸ λεγόμενον Νίσυρον.

¶ Pag. 337. εἶπεν Ὅμηρος) Vetus lectio, εἶπεν ὁ ποιητής.

ἀφ' ἧς καὶ τοῦ πελάγους) Plinius, *Rhodiorum inſulæ, Carpathus, quæ mari nomen dedit.*

D μία δὲ τῶν πόλεων ἐκαλεῖτο Νίσυρος) Plinius non Carpathi, ſed Calydnæ oppidum vult eſſe Niſyrum.

ἡ Κάρπαθος δὲ τῶν νήσων) Plinius Carpathum à Caſo diſtare ait VII. M. Caſum à Samonio Cretæ, XXX. M. non ſine aliqua differentia in vtraque ſumma.

οὐ γὰρ νήσους Καλ) Hoc eſt, non enim debere vocem νήσους iungi cum voce Καλύδνας in poetæ verſu: ſed per traiectionem ita conſtruendum οἳ δ' ἄρ' ἔχον νήσους, quaſi Niſyrum, Crapathum, Caſum, Con, & Calydnas: alioquin ſi verba accipias vt poſuit poeta, ſolas Calydnas E νήσους videtur appellare: Sed quid pluribus opus eſt? Ipſe Strabo hæc clariſſimè explicat: de quo loco negari nequit, peſſimè hic meritum eſſe Xylandrum: Nos verba poetæ vt à Strabone ſunt ſcripta edidimus: & quæ importunè erant à Xylandro inuecta, ſuſtulimus. Caue autem putes deeſſe hic quicquam. Locus bene habet, nec aſteriſco vllo indiget.

μέλιτα δὲ τὸ Καλύμνιον) Plinius optimum mel eſſe ait in Attica regione & Sicula, mox Calydna inſula. alij Καλύμνην ſcribunt, & Ouidius,

> —*fœcundaque melle Calydna.*

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS ET CASTIGATIONES IN LIBRVM XI. GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

POST deſcriptionem Europæ, dicenda venit Aſia. cuius περιήγησιν aggreditur hoc libro Geographus. Scinditur autem Aſia à monte Tauro qui eſt ἐπ' εὐθείας τῷ noſtro mari, in partes duas: Pars altera eſt Septentrionalis & Græcis ἡ ἐντὸς Ταύρου dicitur: Altera eſt meridionalis, & ἡ ἐκτὸς Ταύρου nuncupatur. Potes addere & tertiã quandam Aſiæ partem, quam neutra harum complectitur: Eas regiones intelligo quæ ἐν μέσῳ τοῦ Ταύρου (qui mons eſt in varia iuga diuiſus nec continuus) continentur. Sed harum regionum aliæ ſeptentrionales, aliæ meridionales prout ſunt aliæ aliis calidiores frigidioréſue appellari poſſunt, ſolénique: vt cauſa nulla ſit, cur de illis ſeorſim agatur. Iam, quia traiicientibus ex Europa in Aſiam, prior occurrit ea Aſiæ pars, quam ἐντὸς Ταύρου appellari diximus, de ea prius meritò cenſuit Geographus ſibi eſſe tractandum.

ὁ γὰρ Ταῦρος μέσην) Satis quidem de iſtis actum libro ſecundo: facere tamen nequeo quin Dionyſij carmina adſcribam, quæ huic geminam & planè eandem ſententiam continent. Sic ille,

Μέσσα γε μὴν πάσης Ἀσίης ὄρος ἀμφιβέβηκεν,
Ἀρξάμενον γαίης Παμφυλίδος ἄχρι καὶ Ἰνδῶν.
Ἄλλοτε μὲν λοξόν τε καὶ ἀγκύλον ἄλλοτε δ᾽ αὖτε
Ἴχνεσιν ὀρθότερον. Ταῦρον δέ ἑ κικλήσκουσιν
Οὕνεκα ταυρόσφαιρής τε καὶ ἐξοχαδὴν ἐν αὐτοῖς
Ἔρπει ἐπασσυτέρησι πολυχιδὲς ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἐκ τοῦ ἀπειρέσιοι ποταμῶν καταχεῦσι ῥέεθρα
Οἱ μὲν πρὸς βορέην, οἱ δ᾽ ἐς νότον, οἱ δ᾽ ἐπὶ φύσιν
Εὔρου καὶ ζεφύροιο.

Habes elegantiſſimis verſibus expreſſum, quicquid de Tauro voluit nos ſcire Strabo iſto loco. Porrò quàm rectè hæc conſentiant cum Tauri Pliniana deſcriptione, facile apparet.

ἐπὶ τὴν ἐν τῷ τετραμόριῳ) Euſtathius habet τετραμερῆ. Malim tamen τετραμερής. & ita Strabonem ſcripſiſſe è libri ſecundi initio certum eſt.

περιοχαὶ καὶ μείζους) Dionyſius στροφάλιγγας vocat quas hic περιοχάς.

οὐ μὲν ἰσομήκεα μίαν ἤλασεν, ἀλλ᾽ ἐν ἑκάστῃ
ἰνδοῖ ἔχει στροφάλιγγα.

ἔχουσί τι ἴδιον πρὸς τὰ) Legebatur ἔχων. & tanquam ἀπ᾽ ἄλλης ἀρχῆς hæc accepère interpretes, vt a præcedentibus verbis planè aliena: quum tamen vna ſit ſententia: quare etiam ἔχουσι legimus, nec putandum eſt cum Xylandro deeſſe aliquid: Locus integer eſt & ὑγιῶς ἔχων, ac perſpicuus, nunc quidem.

Αὐτῶν δὲ τούτων ἀρκτικώτατον) Partitur Aſiam quæ eſt intra Taurum in partes quatuor. Tu confer cum tabulis, vt eò facilius omnia intelligas. Singulas deinde partes deſcribet ſuo quamque loco & ordine.

περίπου τινα χερρονησίζοντα) Si vera eſſent, quæ hic pro veris à Strabone (vt & alibi apertius) ponuntur, non περίπου τινα, ſed omnino χερρονησίζουσα hæc pars & peninſulæ ſimilis dici poſſet. Verùm id ne ſit, multa impediunt. Nam neque Tanais ad Oceanum vt putat pertingit: neque Caſpium mare vllo oſtio in Oceanum ſe exonerat: quo de errore veterum, alio loco dicemus. Iſthmum certè huius peninſulæ non incommodè deſcripſerat, vt ex Ptolemaicis tabulis facilè intelliges.

¶PAG. 339. ὅσον τρισχιλίων ἐστὶ σταδίων) Ait interuallum quod eſt inter duo maria, Colchicum, & Caſpium, eſſe ſtadiorum CIↃ CIↃ CIↃ. in quo conuenit ei cum Plinio optimè. *Aliqui* (inquit) *inter Pontum & Caſpium mare* CCCLXXV. M. *paſſ. non amplius intereſſe tradiderunt.* libro VI. cap. XI.

ὅσον καὶ τὸ ἐπὶ Πηλ.) Atqui hic iſthmus eſt ſtadiorum non amplius CIↃ. vt diximus ad lib. primum.

καὶ ταῦτα φίλ⟨ος⟩) Hac circunſtantia grauiter exaggerare voluit Poſidonii errorem.

φασὶ γοῦν ἐν Ῥόδῳ φρόνιδων Πομπήιον) Probat Pompeii amicitia vſum fuiſſe Poſidonium. ait, etiam ſua ætate colloquiorum Pompeij & Poſidonij Rhodi habitorum memoriam extare. Cicero lib. II. Tuſculanarum Quæſt. *At non noſter Poſidonius, quem & ſæpe ipſe vidi, & id dicam quod ſolebat narrare Pompeius: ſe cum Rhodum veniſſet decedens ex Syria, audire voluiſſe Poſidonium: ſed cum audiuiſſet eum grauiter eſſe ægrum, quod vehementer eius artus laborarent, voluiſſe tamen nobiliſſimum philoſophum viſere: quem vt vidiſſet & ſalutauiſſet, honorificiſque verbis proſecutus eſſet, moleſtéque ſe dixiſſet ferre, quod eum non poſſet audire, Tu verò, inquit,* &c. Hæc mirificè hunc locum illuſtrant: differunt tamen aliquid: Strabo enim de colloquio loquitur habito cum proficiſceretur Pomp. ad bellum piraticum. Cicero, cum ex prouincia decederet.

ἐπὶ τὸν λῃστρικὸν πόλεμον) Liuij Epitome de hoc bello piratico à Pompeio geſto lib. XCIX.

ἀπιόντα δ᾽ ἐρέσθαι εἴ τι προστάττει) Mos diſcedentium, ac formula vſitata. Latini dicunt *Nunquid me vis*, vt apud Comicos & Ciceronem.

Πρ⟨οσ⟩τίθησι δὲ τούτοις) Legendum προστίθησι δὲ τούτοις. Adde his. Auget culpam Poſidonij: qui ne tunc quidem ſtudioſus fuerit veritatis indagandæ, quum de earum eſſet hiſtoriam ex profeſſo ſcripturus. Vetus vertit, Accedit his, non malè.

δεύτερον δ᾽ ἂν εἴη μέρ⟨ος⟩) Hæc eſt ſecunda pars non Aſiæ, ſed Aſiæ eius quæ dicitur intra Taurum. Quare errat auctor Epitomes, qui totius Aſiæ diuiſionem accuratam hic inſtitui putat.

B καὶ ἐκτὸς, ὅσα) Intelligit Ciliciam, Pamphyliam, & Lyciam, vt ex initio libri XV. apparet.

ὅσα εἰς τὴν χερρόνησον ἐκτ.) De hac peninſula vide lib. XIIII. vbi verum iſthmum eius eſſe docet τὸν ἀπὸ τῆς Ποντικῆς καὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Κύδνου μέχρι Ἀμισοῦ.

τῆς δὲ ἄλλης τῆς ἔξω) Partitur nunc Aſiam quæ eſt extra Taurum in ſuas partes. Huius περιήγησιν habes libro XV. XVI. & initio XVII. Hæc autem παρεμπιπτόντως dicuntur & obiter: neque ait Strabo hanc eſſe Aſiæ quintam partem, vt falsò ait Epitomes auctor.

C τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐστὶ καὶ ἡ Σαρδιανή) Similis locus libro ſeptimo, ὥσπερ τοῖς Ἀσιανοῖς χρείους τοὺς περὶ Σαρδιανῶν. vt videantur τὰ κατὰ τὴν Σαρδιανήν, Aſiæ nomen vt proprium ſibi vindicaſſe.

Κερκέται τε) Sic emendauimus quum legeretur Κερτέται. Nam Cercetæ infra ſæpius nominantur, & Ptolemæo quoque ac Plinio.

τὰ τῶν Φθειροφάγων στενά) Phthirophagos Strabo collocat περὶ τὸν Καύκασον: vt non dubitandum ſit quin eorum regio eſſet δυσείσβολ⟨ος⟩, aditúque difficilis: hoc

D nunc indicat quum ait τὰ στενὰ τῶν Φθειροφάγων. Sic enim appellantur huiuſmodi loca anguſta, quę Latini fauces vocant. Liuius, *in Chaoniam per Epirum ad occupandas quæ ad Antigoniam fauces ſunt (Stena vocant græci) miſit.* Plinius auctor eſt Phthirophagos eſſe qui poſtea Salæ ſunt appellati. Iam ſi in tabulis Ptolem. inſpicias quo loco ſit Salarum vrbs, deſines cauſam quærere cum Xylandro quare Strabo τὰ στενὰ τῶν φθειρ. dixerit.

φέρεται μὲν ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν ἄρκτ.) Plinius è Riphæis montibus fluere ſcribit: qua in ſententia multi alij ſunt. Herodotus ἐκ λίμνης μεγάλης ὁρμᾶσθαι ait: cuius ſententiam

E veram eſſe noſtræ ætatis docti homines tradunt. Ptolemæus ἐν τῷ ἀγνώστῳ γῆ fontem Tanais ſtatuit.

οὐ μὴν ὡς ἄν κατὰ διάμετρον) Quæ fuit τῶν χειροσόφων vt ait libro ſecundo ſententia. Vide locum.

¶PAG. 340. ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσι) Hos ſequitur Ammianus, *Tanais* (ait) *inter* Caucaſias oriens rupes, per ſinuoſos labitur circumflexus, Aſiamque diſterminans ab Europa in ſtagnis Mæoticis delitеſcit. Sic & Dionyſius Afer

F τῷ δ᾽ ἤτοι πηγαὶ μὲν ἐν οὔρεσι Καυκασίοισι
πολλὸν ἀειρομένων.

οὐδ᾽ ἀπὸ τῶν ἄνω) Ridiculam horum opinionem pluribus refutauit lib. ſecundo: & verò res per ſe clamat ipſa.

ἣν δὲ ἐμπόριον κοινόν) Imo, ipſa quoque vrbs Emporium eſt appellata. Alexander Polyhiſtor Κατὰ δὲ τὰς εἰς τὴν λίμνην τὴν Μαιῶτιν ἐκβολὰς τοῦ Ταναΐδος πόλις Ἑλληνικὴ ἐκτίσθη Τάναϊς, ἥτις καὶ Ἐμπόριον ἐκαλεῖτο. Ptolemæus vrbem Tanain collocat μεταξὺ τῶν στομάτων.

G νῆσος Ἀλωπεκία) Ptolem. Νῆσος δὲ ἐπίκειται ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ Ἀλωπεκία, ἡ καὶ Ταναΐς νῆσος. Plinius Alopecen vocat

διέχει δὲ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτ.) Sic etiam lib. ſeptimo. Plinius in eodem interuallo notando nonnihil variat, *Ab aſtio*, ait, *Mæotidis ad Tanais oſtium directo curſu* CCCLXXV. M. *paſſuum eſſe conſtat.* quæ efficiunt ſtadia ter mille: quod mireris meritò propter vocem conſtat. Vide eundem lib. VI. cap. XI.

ὁ πολὺ δὲ πλεῖόν ἐστι) Intellige hæc verba de Aſiatico paludis latere: nam de Europæo falſiſſimum eſſet: vt ea lib. ſeptimo conſtat.

ὁ μέγας καλούμεν⟨ος⟩ Ῥομβίτης) Rhombitas fluuios etiam Ptol. duos agnoſcit, maiorem & minorem.

ὁ ἰλάσκων Ῥομβίτην, ἄκραι ἔχουσα) Scilicet Rhombitea minor non eſt fluuius, ſed promontorium, fallitque nos Ptolemæus, qui ποταμὸν appellat. Imo feſellit parum attentos interpretes falſa & corrupta γραφή. Tu ſi me audis totum locum ſic leges: ἔστι τε ἐν ἄλλοις ἐκτακώδεις ὁ ἰλάσκων Ῥομβίτης, καὶ ἄκραν ἔχουσα καὶ αὐτὸ ἁλιείας, ἰλάττους δ' ἔχων τῶν ὑπὲρ τὰ ταριχεῖα ἁλιευτήρια· οἱ δ' ἐν τοῖς &c. Nolim affirmare eo hæc prorſus verba conceptum à Strabone fuiſſe hunc locum: ſententiam quidem haud abſimilem fuiſſe, hoc verò affirmare auſim.

ἐπὶ τῷ ῥεύματι) Ptolemæus, Ῥομβίτης μικρός, ποταμοῦ ἐκβολαί. Ἀξιάκης ποταμοῦ ἐκβολαί.

καὶ τὸν Ἀντικείτην ποταμὸν) Sequitur apud Ptol. Ἀντικείτου ποταμοῦ ἐκβολαί. Sed Strabonis γραφὴν non cenſeo eſſe mutandam.

ἐπὶ τὴν κώμην Κιμμερικὴν) Ptolemæus Κιμμερικὸν ἄκρον vocat.

σκοπιὰ τινὲς λέγουσι Κλαζομενίων) Hinc vult nos colligere fuiſſe quando illa loca Clazomenii obtinerent. Plinius de hac ora Mæotia, *Tenuere finitima primi Cares, dein Clazomenij & Mæones, poſtea Panticapenſes.*

τὸ δὲ Κιμμερικὸν πόλις ἦν,) Plinius ſitam refert, in vltimo oſtio, anteàque Cerberion fuiſſe vocatum. De Cimmeriorum regno vide lib. v i i. vbi etiam de eorum regibus ſcripſimus enm cura.

μέχρι Ἰωνίας ἐπιδραμόντες) Vide ad librum primum.

ἐντεῦθεν δ' ἐστὶν ὁ ἐπώνυμος) Paullò aliter lib. v i i. Nam ibi τὸ ἐπώνυμον dicebatur eſſe inter Achilleum & Parthenium.

πλησίον δ' ἐστὶ τὸ Ἡράκλειον) Legendum cenſeo. ἔχει ἐν τῷ στόματι τὸ μεταξὺ πολιν, καὶ τὸ Παρθένιον· πλησίον δ' ἐστὶ τὸ Ἡράκλειον τὸ Παρθένιον. Sanè præter rei veritatem ipſa phraſis indicat commiſſum hic quoque fuiſſe, quod toties in hoc auctore deprehendimos: vt videlicet vox Παρθένιον bis à Strabone poſita, ſemel ab imperito librario fuerit prætermiſſa.

ἐντεῦθεν δ') Inde, hoc eſt, ab Achilleo. Redit enim ad priorem διήγησιν. Satyrus autem hic, fuit opinor, vnus ex iis quos commemorauimus ad lib. v i i.

¶ P A G. 346. μεταξὺ τῆς Κοροκονδάμης) Sic apud Ptolem. vocatur.

ὑπόρρουν τὸν τοῦ Ἀντικείτου) Ignoſcat mihi Strabo: Falſum puto quod ait. Nam Ptolemæus docet non eſſe alia flumina inter Anticiten & Corocondamen: vt ſi vera ſint hæc, neceſſe ſit hanc Anticitæ ὑπόρροιαν ſubterlabi non paucos fluuios: quod etſi fortaſſe nouum non eſſet: tamen vix credo: præſertim eum de ea re Strabo nihil dicat. Vide hic Pomponium Melam.

ταὐτὸν τὸν ποταμὸν Ὕπανιν φασι.) Huc pertinet quod ex Alexandro Polyhiſtore refert Stephanus: Hypanin fluuium eſſe inter Pontum & lacum Mæotin, qui διχῇ σχιζόμενος, parte ſui in Mæotin ingrediatur, parte altera in Pontum. Hæc autẽ omnia à Ptolemæo ſunt omiſſa.

ἡ τε Φαναγόρεια) Ptolemæo Φαναγόρεια. in Epitome Φαναγόρεια Latinis Phanagoria. & Stephano Φαναγόρεια.

καὶ Κῆποι) Alij numero plurali Cepos vocant. Plinius, *Oppida in aditu* Boſphori primò Hermonaſſa, dein Cepi Mileſiorum. Diodorus lib. x x. κατέφυγε δὲ καὶ φυγὼν εἰς τοὺς καλουμένους Κήπους, αὐτοῖς.

καὶ Ἑρμώνασσα) Huius omnes Geographi faciunt mentionem.

καὶ τὸ Ἀπάτουρον) Plinius pene deſertum Apaturon appellat: ideo Prol. non meminit? De eo multa Stephanus, qui hunc locum citat.

ἔστι δὲ καὶ Γοργιππία) Stephanus, Γοργίππια, πόλις Ἰνδικῆς. Lege Σινδικῆς.

τὸ Φαναγόρια) Stephanus legit cum diphongo, τὸ Φαναγόρεια.

ὑπομνήματα δὲ) Refert iſta Stephanus in voce Ἀπάτουρον.

αὐτοὶ τε οἱ Σίνδοι) Stephanus, Σινδοὶ ἔθνος παροικεῖ τῆς Μαιώτιδος λίμνης ... καὶ τὸ ἐθνικὸν ... Μαιωτῶν ἐστὶ μέρος.

καὶ Δανδά-

καὶ Δανδάριοι) Stephanus, Δανδάριοι ἔθνος περὶ τὸν Καύκασον, ὡς Ἑκαταῖος Εὐρώπῃ. Plinius Dandaros nominat.

καὶ Τορεᾶται) Plinius Toretas appellat. & Stephanus, Τορεᾶται ἔθνος Ποντικόν. Torearas tamen Mela.

καὶ Ἀγρίχαι) Scribe, Ἀρίχοι per ρ non ι. Stephanus Ἀρίχοι, ἔθνος Μαιωτῶν Σινδικῶν ὁμορον. Confirmat & Plinius, Arechos nuncupans ſic & in Mela legendũ, quãquam apud Ptolem. eſſe Ἀρίχοι non me fugit.

Σιτακηνοί) An hi ſunt Σιτακηνοί quos Stephanus Perſis adſcribit quorum infra ſæpius fiet mentio? Non puto: Mæotæ enim ſunt qui recenſentur.

Δοσκοί) De his quæro adhuc. Non enim ſunt, opinor, Doriſci Plinii.

οἱ Ἀσπουργιανοί) Lege vt libro x i i. Ἀσπουργιανοί. Stephanus, Ἀσπουργιανοί, ἔθνος τῶν περὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην. Deinde iſtum locum deſcribit.

Φαρνάκης) De hoc multa Dio, Appianus alij.

καὶ Κασανδρος) Lego Ἀσανδρος, de quo libro v i i.

κρατοῦσι δ' αὐτῶν οἱ Ἕλληνες καμάρας) Aſcribam harum deſcriptionem elegantiſſimam ex Cornelio Tacito, Hiſtor. lib. i i i. *Quin & barbari contemptim vagabantur, fabricatis repente nauibus quas cameras vocant, artis lateribus, lata aluo, ſine vinculo æris aut ferri connexa: & tumido mari prout fluctus attollitur, ſumma nauium tabulis augent, donec in modum tecti claudantur. Sic inter vndas voluuntur, pari vtrinque prora, & mutabili remigio, quando hinc vel illinc appellere indiſcretum & innoxium eſt.* Ex hac accurata deſcriptione ratio nominis apparet: Nam quia erant illæ naues ita fabricatæ, vt claudi poſſet in modũ tecti, ideo camaræ ſunt appellatæ. καμάρα enim (quæ vox originẽ è lingua Hebræa habet) fornix eſt, ſiue tectum in modum fornicis. Sic plauſtri genus quia ſimiliter tegebatur καμάραν appellant Herodotus & Dio lib. x x x v i. de quo accipienda videntur quæ ſcribit Strabo lib. v i i. de Cimbris loquens, ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσι ἔτυπτον τὰς βύρσας τὰς ἐπὶ τοῖς γέρροις τῶν ἁρμαμαξῶν. Nam de camaris puto eum loqui: Porro autem, camaræ hæ Camaritis (vel Camaritis vt quidam appellant) nomen dedere, quorum meminit Marcellinus Dionyſius poeta

Καὶ καμαρειτάων φῦλον μέγα.

φασὶ δ' ἀπὸ τῆς Ἰάσονος στρατιᾶς) Dionyſius Afer longè aliter narrat: Nam de claſſe Agamemnonis fuiſſe iſtos canit.

—— καὶ ἀλκήεντες Ἀχαιοί.
τοὶ ποτ' ἀπὸ Ξάνθοιο καὶ Ἴδαίου Σιμόεντος
Ἀτρείδῃ ... τῷδε τε καὶ βασιλῆι
... Ἀργεῖοι ...

Cum Dionyſio, conſentit Appianus in Mithridatico. Euſtathius hoc loco legit φορτίας. Ammianus de Achæorum origine ſic ſcribit, *Poſtum ab his ſeceruntur Achæi, qui bello anteriore quodam apud Troiam conſummato, (non cum ſuper Helena certaretur, vt autores prodidere nonnulli) in Pontum reflantibus ventis errore delati &c.*

¶ P A G. 347. Λαζικὴν δὲ τὴν Ἡνιόχων) Dionyſius,
Τοῖς δ' ἔπι ... ναίουσιν ...
Ἡνίοχοι Ζυγοί τε Ἀχαιοί ...

Ad quem locum vide Euſtathium.

οἱ ἀρχηγέται καὶ Ἀμφίστρατος) Non ita Plinius nominat *Sunt qui condidisse* Dioſcurialem *ob Amphito & Telchio* Caſtoris ac Pollucis aurigis putent, à quibus ortam Heniochorum gentem ſetam conſtat. Aliter Põponius & Iuſtinus aliter lib. x l i i.

συλλαμβάνειν δὲ συλλαμβάνειν. eſt adiuuare.

ἃ δ' αὖ λαβεῖν) Legebatur, οἱ δ' αἱ. Sed legendum eſſe ἃ certum eſt. Loquendi genus eſt elegans.

μετὰ τοὺς αἰχμαλώτους) Prior interpres κατὰ legiſſe videtur: malo tamen μετά.

ὑπὸ τῶν καλουμένων σκηπτούχων) Ita videntur fuiſſe appellati Camaritarum illorum magiſtratus: & eorum prouinciæ σκηπτουχίαι vt paullò poſt: Sed & Colchorum σκηπτούχους in hiſtoriis leges.

ὅτε Μιθριδάτης ὁ Εὐπάτωρ.) Reperio Mithridatẽ bis has regiones acceſſiſſe: ſemel poſt victoriam aduerſus

Murenam

Marenam partam, Boſpotanóſque reges rune deuicit, eiſque filium ſuum Macharem regem conſtituit. Secundò autem has regiones adiit à Pompeio magno deuictus, & regno patrio ſpoliatus. De vtraque profectione vide Appianum, qui docet Heniochos ceſſiſſe Mithridati Ἡνιόχους ... αὐτὸν παρελθεῖν.

καὶ ...) Ait Achæos Mithridatem admiſiſſe. Appianus manifeſtò repugnat. Sic ille Ἀχαιοὺς ἐπέβαλεν διώκων. Præterea quod ait Mithridatem non vltra Achæos tranſiſſe, neſcio quàm verum ſit: vide Appianum.

Βατὰ κόλπου καὶ λιμένα) Vtrunque in Ptolemaicis tabulis reperies. Videntur autem mihi Βατὰ eadem fere ratione dicta à Græcis, qua Vada Sabbatia Latini appellarunt.

ὁ Κερκεσὴς ... Libro ſeptimo.

ὁ μὲν Ἀρτεμίδωρος) Non multum diuerſa eſt Dionyſij periegeſis. Ptolemæus Cercetas prius recenſet, deinde Achæos.

ἡ Πιτυοῦς ἡ μεγάλη) An dicit ἡ μεγάλη, vt indicet vrbis præſtantiam? Plinius, *In intimo eo tractu* Pityûs oppidum opulentiſſimum ab Heniochis direptum eſt. Mox aliquid deeſt: quod autem ait à Pityunte Dioſcuriadem eſſe ſtad. CCCLX. confirmat Arrianus qui CCCL. agnoſcit.

καὶ Θεῖαι) Lego καὶ Σαλαι: ſic enim infra legitur. Et vt hanc lectionem potius ſequar, facit Stephanus qui ſic legit in Strabone. In quibuſdam veteribus libris erat Σάρακοι quam lectionem confirmat Græcum argumentum huius libri.

ἡ ...) Sunt autem inter Dioſcuriadem & Trapezuntem, ſtadia teſte Arriano CIƆ CIƆ CCLX.

...) Strabonis ſententia eſt, Caucaſum montem alium omnino eſſe à Tauro, quod à deſcriptione Tauri Pliniana planè alienum eſt. Plinius enim ſatis apertè Caucaſum Tauri partem facit omnium celſiſſimam: Mela autem quem hic Caucaſum Strabo vocat, Ceraunium appellare videtur, cuiúſque partem Caucaſum facere. Verba eius aſcribam. *Hinc* (loquitur de Colchide) *orti montes, longo ſe iugo & donec Riphæis coniungantur exporrigunt, qui altera parte in Euxinum & Mæotida, & Tanain, altera in Caſpium pelagus obuerſi, Ceraunij dicuntur. Iidem alicubi Taurici, Moſchici, Amazonici, Caſpij, vt alias alij, & ubi gentibus, ita aliiſque dicti nominibus.*

¶ PAG. 143. ...) Suſpicor deeſſe vocem vnã. Lego ... Tangit hoc Plinius ſubobſcurè, quo loco eos reprehendit, qui Caucaſias portas Caſpias dicerent, magno, inquit errore. Vide eundem VI. XIII.

...) Videtur hos ſignificaſſe Ptolemæus his verbis, καὶ ... Ἰβηρίας ... Καυκάσια ὄρη ...

...) Hic mons inter Moſchicos montes & Paryadrem iacet, vtrunque montem contingens. Reperio autem triplicem eius χώρα hoc ipſo in autore. Nam qui hic ... dicitur, paullò poſt ... dicitur: idémque libro XII. Σκυδίσης.

...) Vide periplum Arriani.

...) Paullò aliter Arrianus, qui hanc oram luſtrauit. Ille enim Abſari oſtia conſtituit terminum longitudinis Ponti, vnde iam ... ſit ...

...) Timoſthenes. Plinius de Dioſcuriade loquens, *quondam adeo clara. ut Timoſthenes in eam CCC. nationes, quæ diſſimilibus linguis vterentur deſcendere prodiderit: Et poſtea à noſtris. CXXX. interpretibus negotia ibi geſta.* Quid mirumautem tot linguas diſſimiles Dioſcuriadem conuenire, quando in vna Albania XXVI. fuiſſe legimus?

ἐξ Ἀρμενίας) Dionyſius de Phaſide,

Ἀρμενίοιο ... ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο.

Scholiaſtes Apollonij ad lib. II. ... φησὶ ... ἀπὸ τῶν

A ... Ἀρμενίας ὀρῶν, ὡς φησιν ... ἐν ... κατὰ Κόλχους θάλασσαν. Apollonius autem ex Amarantis montibus fluere canit, Plinius è Moſchicis. Vterque mons eſt in Armenia.

...) Plinius *Ex eo per Caſpium in Cyrum ſubuectas quinque non amplius dierum terreno itinere ad Phaſin in Pontum deduci merces.*

καὶ τοῦ ...) Malim, διὰ τοῦ.

...) Sic & Sardoum mel fuiſſe πικρὸν legitur.

B καί τινες ...) Herodotum intelligit. Is, quo loco profitetur ſe autorem huius opinionis, eámque multis rationibus ſtabilire enititur, præter alia argumenta hoc quoque affert, quod linum ſoli Colchi & Ægyptij ἐργάζονται κατὰ ταὐτά.

... Εὐριπίδης) Locus eſt in Troadibus. Pro illis ... χώρας, dixit Euripid. ...

¶ PAG. 143. ὁ τῆς ...) Legimus ... non ... vt Xylander deceptus lectione Aldini codicis .... Sed libri veteres diſertè habent ....

C ...) De hac plura libro duodecimo.

καὶ Φαρρακίας) Legendum eſſe Φαρνακίας nimis certum eſt è libro duodecimo. Pherratiam nuſquam reperies: quod debuit interpretes mouere.

...) Leucotheæ videlicet.

...) Xylandro aſſentior legenti .... Sed de fluuij nomine parum mihi conſtat. Nam ſi ὁ Χαρίστος legas, & de Chariſto accipias, vereor ne Straboni hac iniuria: erat enim error magnus: quum Chariſtus non fluat ... quod præter Ptolem. docent Ar-

D rianus & Plinius, à quibus tamen Χαρίεις dicitur non Chariſtus. Si legas ὁ Κόραξ non multum à veritate aberraueris. Ego tamen malo ἐπέχειν.

καὶ οἱ ...) Vide Arrianum.

καὶ οἱ Σόανες) Ptol. & Plin. Suani.

...) Legebatur ... quod Xylandro impoſuit. Prior legit vt nos.

...) Vide Plin. lib. XXXIII. cap. III. apud quem leges, *in Suanorum gente*, non Sannorum. Nam quin Soanas intelligat, dubium non eſt: hos au-

E tem diximus vocari à Ptol. & Plin. Suanos. Sanni alij ſunt: vide infra.

καὶ ...) Appianus habet locum ita huic parem ac ſimilem, vt videatur Strabonem ſequutus quum hæc ſcriberet: Multi, ait, fluuij è Caucaſo fluentes auri ramenta deferunt: quæ vellerbus ... in aquam coniectis, vt intra villos inhæreant, captant accolæ: vnde manauit de vellere aureo Æetæ fabula. Appiani verba ſunt hæc: ... ἐκ τοῦ Καυκάσου πολλαὶ ... ψῆγμα ... ἐς τὸ

F ... τὸ ψῆγμα ... καὶ τοῦτον ... τὸ χρυσόμαλλον ... δέρος. Porrò vocem δοράς Euſtathius non agnoſcit: quod videtur elegantius, ſicut in Euangelio, ἐν μαλακοῖς ...: quanquam aliud μαλακὸς aliud μαλλωτός.

...) Plura vide apud Euſtathium in Dionyſ. & Suidam.

...) Vide ad lib. pr.

... καὶ τοῖς) Lego ... καὶ τοῖς.

... τὴν Ἀρμενίαν) Tangit Iberia Armeniam late-

G re meridiano, Colchidem autem occiduo.

...) De hac planitie loquitur Plinius libro VI. cap. X. *Planitiem omnem à Cyro vſque, Albanorum gens tenet, mox Iberum, diſcreta ab illis amne Alazone in Cyrum è Caucaſiis montibus defluente.*

...) Plinius aliter, *Cyrus* inquit, *oritur in Heniochis montibus quos alij Coraxicos vocauere.* Hunc fluuium Plut. & Dio Cyrnum ſemper vocat, non Cyrum. Appianus Cyrtum.

ἡ Ἀλαζώνια) Non memini alibi legiſſe me hunc fluuium. Ἀλαζὼν Stephano eſt ... quod neſcio an huc pertineat. At ſcripti habent ....

ὁ τε Ἀλαζώνιος) Plinio Alazon.

...) Cyrus autem eſt appella-

tus à Cyro rege quando Scythas infeſto exercitu petés cum traiecit. Ammianus Marcellinus libro XXIII. *Amnes has regiones prætereunt multi, quorum maximi ſunt Choaſpes & Gyades & Amardus, & Charyndas, & Cambiſes, & Cyrus, cui magno & ſpatioſo Cyrus ille ſuperior rex amabilis, abolito vetere, id vocabulum dedit, quum ereptum ire regna Scythica deſtinaret, quod & fortis eſſet ut ipſe ferebatur, & vias ſibi ut ille impetu ingenti molitus in Caſpium dilabitur mare.* Hæc Ammianus: à quo videtur diſſentire Strabo noſter lib. XV. ut ibi notauimus. A

οἱ γεωργικώτατοι καὶ περὶ εἰρήνην καὶ ἀγροικίαν) Libri veteres habent γεωργικώτεροι, & vna voce præterea ſunt auctiores. καὶ περὶ εἰρήνην νενευκότες, ἐν ἀγροικίᾳ οἰκοῦντες. B

¶PAG.345. γεωργεῖ τε ἱκανῶς καὶ οἰκεῖ) Illa καὶ οἰκεῖ non agnoſcit Euſtathius locum citans.

τὴν Ἀρμενίαν) Ptolemæus Ἀρμενίαν vocat.

καὶ μετὰ ταῦτα Κανίδιος) Hic eſt Canidius Baſſus: de cuius rebus geſtis in Iberia & Albania, vide Dionem libro XLIX.

Τέταρτον δὲ καὶ φῦλον) Sic eſt legendum: Ait καί: quaſi diceret, ſicuti ſunt quatuor εἰσβολαί, ita quatuor ſunt φῦλα ἀνθρώπων. Hoc qui non animaduertebant, locum corrupêre. C

πολεμικοὶ μετρίως) Et tamen Dionyſio dicuntur ἄριστοι. Plutarchus Iberes ait Albanis eſſe πολεμικωτέρους.

περὶ ἣν ἡ Ἀλβανία) Ptol. ſic, Albania περιορίζεται à ſeptentrionibus, τῇ Σαρματίᾳ, ab occidente, τῇ Ἰβηρίᾳ, à meridie parte τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, vſque ad mare Hyrcanium, κατὰ τὰς ἐκβολὰς Κύρου ποταμοῦ. ab oriente, parte Caſpij maris, quæ eſt inter duorum fluminum oſtia, Cyri & Soanorum. D

Καμβυσηνή) Sic videtur appellata regio per quam fluit Cambyſes fluuius: cuius meminere Plinius, Dio, Marcellinus, alij. Apud Stephanum ſcribimus, Καμβυσηνή, χώρα Σαξίκη, ἀπὸ Καμβύσου καὶ Σάξης. Verum quod addit Stephanus Περσικὴ χώρα, dubito quàm ſit verum: niſi Perſicam regionem intelligas, quæ Perſarum regi paruit.

εἰς στόματα δώδεκα φασὶ μεριζόμενος) Appianus de Cyro, ὃς διὰ δώδεκα στομάτων πλωτοῖς ἐς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἐρεύγεται, πολλῶν ἐς αὐτὸν ἐμβαλλόντων ποταμῶν, ὧν μέγιστος πάντων Ἀράξης. Vide Plutarchi Pompeium. E

κατεγέλασε ἐπιγελῶντα) Interpretes elegãs hoc loquendi genus non intellexere: γελᾶν ſiue ἐπιγελᾶν mare dicitur, quando ita diffunditur, vt ſolent, qui vehementius rident: vnde etiam κῦμα apud Platonem pro vehementiore riſu poſitum eſſe norunt eruditi. Æſchylus Prometheo δεσμώτῃ. ——ποντίων τε κυμάτων

ἀνήριθμον γέλασμα.

Ad quem locum vide ſcholiaſten. στόματα igitur ἐπιγελῶντα, ſunt, quæ lariſſimè diffunduntur. F

ἀπὸ μέρος αὐτῆς) Puto deeſſe poſt hæc verba, συμβέβηκε τοῦτο.

πλωτὸν δὲ καὶ ὁ Ἀράξης) Hæc quorundam fuit ſententia: alij hunc quoque volunt Cyrum ingredi, vide Plutarch. in Pompeio.

¶PAG.346. ἀλλὰ τ' ἀγαθὴ) Eruditus vir quum rectè agnouiſſet hic Homeri verba, rurſus in eo grauiſſimè peccauit, locúmque adeo totum corrupit, dum ipſum poetæ carmen aſcripſit, ad quod reſpexerat tantum Strabo: non autem ipſum vſurpauerat integrum: quod & bonis ſcriptoribus familiare eſt: & confirmant veteres codices. Nos igitur locum in integrum reſtituimus. G

ἀνίεσαν) Videtur aliquid deeſſe. Senſus eſt perſpicuus.

καὶ ταῦτα ἐνδεδέχθαι τινά.) Pertinet hoc quoque ad laudem boni agri. Sic libro XV. dicit terram ὑπὸ τοῦ τυχόντος ἀρότρου χαρασσομένην, tamen ἐκφέρειν καρπὸν καλόν. ita enim ille locus legi debet.

ἀλλ' αὐτόξυλον ἀρότρον) Pro ὁλόξυλον dixit αὐτόξυλον. Sic Thucydid. libro quinto αὐτοβοεὶ τὴν ἀκρόπολιν, hoc eſt, ὅλον βοεί. Cicero aliquando Græcus imitatur, vt, *Decem ipſos dies Athenis fui*, hoc eſt, integros.

διχιλίους καὶ δισχιλίους) Legendum μυρίους, ex Plutarcho. ἐπιτίθεται inquit de Pompeio cum Albanis bellum gerente, περὶ Ἀβαντα ποταμὸν ἑξακισμυρίους πεζούς, ἱππεῖς δὲ μυρίους καὶ δισχιλίους. Appianus in hac parte negligentior fuit. Veruntamen etiam ex eo probari poteſt locum ita eſſe emendandum. Non dubito autem ego, quin & Strabo & Plutarchus eundem ſecuti eſſent autorem, Theophanem Mitylenæum, qui Pompeio in hac expeditione comes poſtea res geſtas ab eo conſcripſerat.

ἀνείμονα δὲ θηρία) Plutarchus ait Albanos qui cum Pompeio ſunt congreſſi, fuiſſe φαύλως ὡπλισμένους, καὶ δέρμασι θηρίων τοὺς πολλούς.

καὶ οἱ κύνες αὐτῶν) Albanorum canes opinor intelligebat Oppianus cum Iberes commendabat, niſi & horum canes excellucre.

¶PAG.347. διὰ τὰς μυκτῆρας) Aldi codex μυκτῆρας. Libri veteres habent μυκτῆρσι.

καὶ τὸ τῆς γυναικὸς μόνον) Lego cum priore interprete & libris ſcriptis ἢ τὸ τῆς γυναικὸς μόνον. Alioquin vox μόνον tollenda fuerit.

τὰ τε Ἰασόνεια ἱερὰ) videlicet vt alibi loquitur. Iuſtinus libro XLII. *Itaque Iaſoni* totus ferme oriens, vt conditori diuinos honores, templáque conſtituit.

ἐξ Ἀρμενίου πόλεως) Vide ſub finem libri. De Armenio dictum eſt lib. XI. vbi tamen Ormenium vocabatur, & Ormiuium.

Γῆλαι οἰκοῦσι καὶ Λῆγαι) Plutarchus quoque docet Gelas & Legas Amazonibus eſſe vicinas: Sic enim ſcribit de Amazonibus loquens, νέμονται δὲ τοῦ Καυκάσου τὰ καθήκοντα περὶ τὴν Ὑρκανίαν θάλασσαν, οὐχ ὁμοροῦσαι τοῖς Ἀλβανοῖς, ἀλλὰ Γῆλαι καὶ Λῆγαι οἰκοῦσι διὰ μέσου. Pertinere huc puto quod Steph. annotat. Γῆλαι ait, gens eſt, cuius meminit Quadratus De reb. Parth. primo. Plinius notat Gelas eſſe, quos Græci Caduſios vocant.

τὸ Μερμάδαλιν) Mon dicitur ὁ Μερμόδας.

Γαργαρέων) Vide Stephanum Γαργαρεῖς.

κυνηγεσίαις προσνεάζειν) Malim προσκαλεῖν.

δύο δὲ μῆνας) Plutarchus loquens de Amazonibus, & Gelis, Legiſque quos diximus, Τούτοις ἔτους ἑκάστου δύο μῆνας εἰς ταὐτὸ φοιτῶσαι περὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμὸν συγγίνονται, εἶτα καθ' αὑτὰς ἀπελθοῦσαι χωρὶς βιοτεύουσι.

¶PAG.348. καὶ τοῦ) Nam omnes autores qui Pompeij res geſtas ſcripſere, de eiuſcum Amazonibus pugna mentionem faciunt. Plutarchus, Appianus alij.

ἐκκαίειν αὐ χαρακτῆρα δεξιῶν) Hoc tamen vulgo creditum: & iis probatum qui Amazonas ἁμαζόνας, quaſi dicas ἅμα ζώσας quod ſimul viuant ſine viris. Alij aliam afferunt rationem: ſic enim volunt dictas, quod vnam mammam exuſtam haberent, quaſi ἀ & μαζός. Seruius & alij.

μέχρι τῶν Ἀθηνῶν) Nam mediis Athenis pugnatum eſt olim cum Amazonibus, vt multa diu teſtata ſunt monumenta apud Athenienſes. Vide Plutarchum in Theſeo Pauſaniam in Atticis, & omnium maximè Diodorum Siculum libro quarto.

περὶ Θαληστρίας) Lego Θαλήστρις. Nam ita Diodorus aliique omnes.

τεκνοποιίας χάριν) Diodorus refert interrogatam Thaleſtrin ab Alexandro, τίνα χρείαν ἔχουσα πάρεστι, reſpondiſſe, παιδοποιίας ἕνεκεν ἥκειν.

οὐ μάλιστα τῆς ἀληθείας φροντ.) Cuiuſmodi fuere Ariſtobulus & Ptolemæus: quos negat Arrianus de Amazonibus quicquam ſcripſiſſe quum res Alexandri diligenter conſcriberent: ſed neque alius quiſquam inquit Arrianus, ἱκανὸς ὑπὲρ τῶν τοιούτων τεκμηριῶσαι, tale quicquam tradidit.

ὅτι τὰ Καύκασον) Ridiculi ſanè homines, qui iſta ſcripſerunt, ac digniſſimi, quorum ſilentium quamuis magno pretio redimeret Alexander. Dum enim mentiri non dubitant, vt etiam præter rei veritatem Alexandrum laudent, ſuis mendaciis id efficiunt, vt Alexandri

dri expeditionem multò minus nota ac mira videri mereri poſſet, quam re eſſet ipſa. Ad otutius ſemper eſt ἀληθεύειν quàm ψεύδεσθαι. Cæterum de aduentu Alexandri ad montem Caucaſum, vide Arrianum.

[illegible] ὄρους [illegible]) Lego [illegible] τοῦ ὄρους [illegible].

¶PAG. 340. [illegible]) Troglodytas etiam alij inter Scythas & gentes ſeptentrionales conſtituunt. Quod autem autor ſcholiorum in Æſchylum, poetam conatur excuſare Arabiam in Caucaſo collocantem & hunc locum proferi, vbi Strabo Troglodytas prope Mæotin ſtatuit, errat: dum perperam Troglodytas iſtos cum alijs notioribus qui ſunt ad finiſtrum maris rubri ſinum, confundit.

[illegible]) An ſunt [illegible] Ptolemæi? Neſcio etiā an Polyphagi quos ait, ij ſint, quos Ptolemæus vocat Hippophagos. Nam [illegible] in compoſitione, τὸ πᾶν ſignificat. Siraces quorum toties iſto libro fit mentio, ſunt quos Ptolemæus Συρακηνοὺς vocat. Aorſos multi è veteribus nominant.

[illegible]) Imo eius tantum pars, Pomponius Mela, *In tres ſinus diffunditur*, contra os ipſum in Hyrcanum, ad ſiniſtram in Scythicum, ad dextram in eum quem propriè & totius nomine Caſpium appellant.

[illegible]) Sequitur Strabo vulgatam ſuorum temporum de hoc mari opinionem: Putabāt enim plerique omnes mare Caſpium nihil aliud eſſe, quàm ſinum Oceani Cronij ſiue ſeptentrionalis, vt ſinus Perſicus ex Oceano meridiano [illegible]. Hæc eſt Dionyſij Afri ſententia: qui ſinū oceani ſecundum ita deſcribit:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Hæc Pomponij Melæ, hæc Plinij ſententia. At non eorum qui noſtra ætate de eo mari accuratios ſcripſerunt, qui affirmant eſſe id per ſe, nec vllo modo, aut cum Oceano, aut cum alio mari miſceri. Falluntur verò è recentioribus plerique dum totam antiquitatem huius erroris inſimulant. Nam quod illi noui docent, quod non iam pridem ab Herodoto ſit traditum? Sic ille, Ἡ δὲ Κασπίη θάλασσα [illegible]. Diodorus quoque Sicul. ait [illegible] eſſe [illegible]. Et maximus philoſophorū Ariſtoteles, non mare ſed lacum ideo appellat: mare tamen ab accolis appellari tradit.

[illegible]) [illegible] hic dicit, quod [illegible] alibi, libro duodecimo, [illegible]. Sic Pauſanias Achaicis, [illegible].

[illegible]) Mela *Mare Caſpium vt anguſto, ita longo etiam freto, primum terras quaſi fluuius irrumpit.*

[illegible]) Stadiorum videlicet ſex mille. Vide lib. 11.

[illegible]) Plinius eundem locum Eratoſthenis retulit, his verbis. *Eratoſthenes ponit & menſuram: ab exortu ad meridiem per Caduſia & Albania oram quinquies M. CCCC ſtad. Inde per Anariacos, Amardos* (ſic legendum, non *Amarbos*) *Hyrcanos, ad oſtium Zoni fluminis, quater M. DCCC. ſtad. Ab eo ad oſtium Iaxartis M. CCCC. Quæ ſumma efficit quindecies centena LXXV. M. paſſ.*

[illegible] Ἀναριάκων) Apud Plinium malè Arariacos: Nam Strabonis lectionem confirmat Stephanus.

[illegible]) Lego hic [illegible] vt alibi. Sic Stephan. & Plinius. Mardos tamen etiam apud Stephan. & Diodorum alibíque leges.

τοῦ Ὤξου ποταμοῦ) Cum conſtet ſic rectè legi, conſtat etiam apud Plinium malè Zoni legi pro Oxi.

[illegible]) Si Plinium ſequimur legendum potius [illegible]. Vera autem lectio ſit, vectos poteſt [illegible] ex Pliniana ſumma intelligere.

[illegible]) Vide lib. 2. vbi non ſemel id notauit.

[illegible] Μασσαγέτας τὸν Κῦρον [illegible]) Legerem potius, [illegible] Μασσαγέτας Κῦρον [illegible].

[illegible]) Lege cum ſcriptis, [illegible].

[illegible]) Fabulis delectati ſunt veteres nō poetæ tantum, & hiſtorici, ſed & philoſophi, vt ex antiquiſſimorum reliquijs apparet.

¶PAG. 350. [illegible] Ἀλεξάνδρου [illegible]) quos omnes fuiſſe ψευδολόγους non ſemel dicit Strabo.

[illegible]) Facilius verba dant qui res longinquas narrāt, vt qui Indica ſcribebant, aut res Alexandri in Oriente geſtas. Ratio autem eſt, quia τὸ [illegible], hoc eſt, difficile eſt mendacium eorum palam facere qui narrant [illegible]: plerique autem ita natura ſunt comparati, vt libentiſſimè mentiantur quando ſciunt, non eſſe [illegible] vt elegantiſſimè ait Ptolemæus: quod non minus eleganter quam verè ſimile idem eſſe ait, vt ſi quis [illegible].

[illegible]) hoc eſt partem Caſpij maris orienti obuerſam: quæ pars erit ad ſiniſtram ingredientibus id mare hoſtio illo oſtio de quo modo dictum.

[illegible]) Plinius inter Scytharum gentes Daas refert ſimul cum Sacis & Maſſagetis. Ptolemæus accolas Oxi fluminis facit Derbiccas, infra quos ſunt Maſſagetæ, quos ſequuntur Parni & Daæ. Herodotus autē inter Perſarum gentes [illegible] refert Daos.

[illegible]) Vult Parnos Daharum eſſe partem, vt vſus reliqui Geographi. At Strabo paullo poſt Daharum plura facit genera: alios enim cognominat Aparnos alios Xanthios, alios Piſſuros. Legendum autem hic quoque vt ibi Ἀπάρνους. Nam Aldi codex habet [illegible] manifeſtè pro Ἀπάρνους: ſed & Πάρνους hic vocari poteſt, vt infra dicemus.

[illegible]) Sic planè Ptolemæus, in deſcriptione Margianæ, [illegible].

[illegible]) Docuſinos nuſquam reperies. Peritus lector videbit num ſit legendum tranſpoſitis mutatiſque paucis literis Καδουσίους. Perſuadet id mihi hic locus Strabonis qui paullò poſt ſequitur. [illegible] καὶ Καδουσίους, καὶ Ἀλβανοὺς καὶ Κασπίους, καὶ [illegible]. Sed eſt alius locus longè aptior. Nam ita ſcribit mox, [illegible] Γήλαι καὶ Καδούσιοι, καὶ [illegible]: quum dicit [illegible], docet nos ſic eſſe legendum vt nos emendauimus. Nam hunc locum reſpicit.

[illegible]) Lego [illegible] vt in modò relato Strabonis loco: [illegible] autem quæ mox ſequitur, regionis illorum nomen eſt. Herodotus videtur [illegible] appellare.

[illegible]) Parrhaſij gens Arcadiæ.

[illegible] Παρράσιοι) Nihil variant hic libri. Mirum tamen eſt quam diuerſam lectionem huius loci habuerint libri Stephani quem vide in voce Ἀνία. Miraberis hominis oſcitantiam. Plin. Parrhaſinos vocat.

[illegible] Ναβιανῶν) Rectè Xylander emendat [illegible] ex Stephano quem vide.

[illegible]) Legendum, [illegible]. Nunquam enim reperies [illegible], hoc dormientium, ſed [illegible], & incubantium: quorum apud Plautum, Virgilium, & alios Græcos Latiniſque ſcriptores paſſim eſt mentio. Nec moueat is quod in Stephano quoque legitur [illegible].

[illegible] Ταλαβρώκη) Mirum eſt harum vrbium nullam à Ptolemæo nominari, niſi valde hodie ſunt deprauati noſtri codices. Polyb. Tabraca & Tagas nominat.

[illegible]) Planè eadem dixit lib. 11. Vide Diodor. lib. XVII.

¶PAG. 351. Τῆς δὲ Ὑρκανίας [illegible] καὶ ὁ [illegible]) Ptolemæus

autore Ariæ τὰ ἀρκτικὰ μέρη obtinēt Νισαῖοι. Idem & Νισαίαν refert inter vrbes Margianes.

Διαιρεῖται δὲ καὶ ποταμοῖς ὁ Ὑρκανία) Lego διαρρεῖται, cum priore interprete.

ὥστε δὲ τὸν Ὦχον εἰς τὸν Ὦξον ἐμβάλλειν φασίν) Ochum in Oxum ingredi cenſet Ptolemæus: quem vide in deſcriptione Bactrianæ. & Plin.

καὶ πολλὰ τῶν Ἰνδικῶν φορτίων κατάγεσθαι εἰς τὴν Ὑρκανίαν) Plinius libro ſexto capit. XVII. *Adiicit idem, Varro, Pompeii ductu exploratum, in Bactros VII. diebus ex India per meniri ad Icarum flumen, quod in Oxum influat: & ex eo per Caſpium in Cyrum ſubvectas quinque non amplius dierum terreno itinere, ad Phaſin in Pontum Indicas poſſe devehi merces.*

καὶ ἐπιγλυκὺ εἶναι τὸ ὕδωρ) Plinius, *Hauſtum ipſius maris dulcem eſſe & Alexander Magnus prodidit, & M. Varro, tale perlatum Pompeio, iuxta res gerenti Mithridatico bello, magnitudine haud dubiè influentium amnium victo ſale.*

καὶ τοῦτο δ' ἐκ τῶν κατὰ τὴν Ὑρκανίαν θρυλλουμένων παράδοξον) Lego ἓν τῶν. Polybius lib. X. etſi non omnino idē ait cum Strabone tamen ſimillimum παράδοξον refert: quo loco quærit quomodo Oxum fluuium tranſire ſoleant Apaſiacę: ait enim fieri vt Oxus tanta rapiditate & violentia ex petris quibuſdam præruptis feratur, ὥστε τὰς πέτρας ἐν τοῖς κάτω μέρεσι πλεῖον ἢ στάδιον ἀφάλλεσθαι τὴν καταφορὰν αὐτῶν. Itaque facile Apaſiacas iuxta petras illas vnde dat ſe fluuius præcipitem, ὑπὸ τὴν καταφορὰν τοῦ ποταμοῦ πεζῇ ἰέναι μετὰ τῶν ἵππων εἰς τὴν Ὑρκανίαν. Prorſus iſta Polybij etſi paullulū diverſa ſunt, hūc tamē pertinēt.

¶ PAG. 352. πέτρης ἄκρης τοῦ Παροπαμίσου) Variè ſcribitur huius montis nomen vt ex Ptolemæo & Euſtathio intelliges.

καὶ τὰ Ἡμωδά, καὶ τὸ Ἰμάειον) Legendum, καὶ τὰ Ἡμωδά, καὶ τὸ Ἴμαον. Strabo XV. de montibus iſtis, ἃ οἱ ἐπιχώριοι κατὰ μέρος Παροπαμισόν τε καὶ Ἡμωδὸν καὶ Ἴμαον καὶ ἄλλα ὀνομάζουσι.

ἅμα δ' ὡς ἑκάστοις) Conciſum & elegans loquendi genus, ὡς ἑκάστοις pro ὡς ἑκάστους εἰδέναι. Lib. XVI. Τὰ πολλὰ δ' ὡς ἕκαστα, εἰσὶν ὑπὸ φυλάρχοις ἀπαρτήματα τῶν. Eſt autem familiare Thucydidi genus loquendi. vt libro primo, καὶ μετὰ τοῦτο ἀπεπλεύσαντο ἐξ Ἑλλησπόντου, ὡς ἕκαστοι κατὰ πόλεις.

οἱ μὲν μετονομασθέντες Ἄπαρνοι) Quia ſupra legebatur Πάρνοι putant quidam hic quoque ita legendum eſſe, nec vident acuti viri Parnos & Aparnos dici vt Mardi dicuntur & Amardi: quod non mirabuntur qui Græcam interpretationem bibliorum diligenter aliquando cum Hebræis contulerint.

ἀπέδωκαν τεῖχος) hoc eſt ἀντιτείχισμα.

τὰ Σάκα) Malim τὰ Σάκεια, ſicuti mox προσαγορευθεῖσα Σάκασηνὴ.

¶ PAG. 353. ὀλίγου δ' ἀπώλοντο ἅπαντες) ὀλίγου, hoc eſt, ὀλίγου δεῖν. vt rectè Xyl. quod moneo, quia magnus ille Becceſelenus id non potuit videre. At vident pueri.

βακχεία τις μεθ' ἡμέρας) Lego βακχεία τις. Sic tollitur omnis difficultas. Becceſeleni vt alibi ſic in emendatione huius loci confidentia impudentiæ plena.

καὶ δεῖ πυνθάνεσθαι παρ' ἐκείνων) nempe ab Herodo. id diſces & Iuſtino.

τὸν Ἀράξην ποταμὸν) Herodotus Ἀράξην vocat: eum vide.

πεντηκοντά χεόμενον) Manuſcripti πολλαχῇ melius. Totus locus eſt ex Herodoto. Is ait oſtia Araxi eſſe XL. verùm ea oſtia omnia vno dempto effundere ſe εἰς ἕλεά τε καὶ τενάγεα: vnum illud ῥέειν διὰ καθαροῦ ἐς τὴν Κασπίην θάλασσαν.

θεῶν δὲ ἥλιον μόνον ἡγοῦνται, τούτῳ δ' ἱπποθυτοῦσι) Lego θεῶν vt eſt apud Herodotum θεῶν δὲ μοῦνον ἥλιον σέβονται, τῷ θύουσι ἵππους. Quæconque autem gentes Solem colunt: ex illis equum conſecrant. Iuſtinus de Perſis *Solem vnum eſſe Deum Perſæ credunt, & equos eidem deo ſacratos ferunt.*

γαμεῖ δ' ἕκαστος μίαν, χρῶνται) Herodotus. γυναῖκα μὲν γαμέει ἕκαστος, ταύτῃσι δὲ ἐπίκοινα χρέωνται. Et quæ ſequuntur omnia ex eodem fonte: quanquam Strabo ordinem Herodoti nihil immutat.

ὁ δὲ

A ὁ δὲ μεγαλύνεται τὸ ἀνδρεῖα) Herodotus, τῆς γὰρ ἐπιθυμήσει γυναικὸς Μασσαγέτης ἀνὴρ, τὸν φαρετρεῶνα ἀποκρεμάσας πρὸ τῆς ἁμάξης, μίσγεται ἀδεῶς. Idem Herodotus Melpomene de Naſſamonibus eadem narrat.

θάνατος δὲ νομίζεται) Hæc quoque ad verbum ex Herodoto: cuius tamen verba quia prolixiora ſunt parcam aſcribere.

ἀγαθοὶ δὲ ἱππόται καὶ πεζοί) Herodotus, ἱππόται δέ εἰσι καὶ ἄνιπποι. Vide reliqua.

B χαλκῷ δὲ καὶ χρυσῷ κέχρηνται) Herodotus dixerat ἀπλέτῳ quod noſter mutauit in ἀφθόνως. Sic ille, χαλκὸς δὲ καὶ χρυσὸς ἄπλετος.

οὐ ἐλάττους τῆς Λέσβου) quas ait Herodotus eſſe pares magnitudine Leſbo: earū autē incolas, ῥιζοφαγεῖν ... μαζίται.

τοῖς δ' ἐν δρομῷ ἐσθῆτι) Maſſageras ait Herodotus veſtem habere ὁμοίην τῇ Σκυθικῇ. Lego autem, τῇ Σκυθικῇ.

οἱ δ' ἐν τοῖς ἕλεσιν ἰχθυοφαγοῦσιν) Herodotus de iis qui paluſtria illa loca obtinent in quæ effunditur Iaxartes, ἐν τοῖσι ἀνθρώπους κατοικῆσθαι λέγουσι, ἰχθῦς ὠμοὺς σιτεομένους, ἐσθῆτι δὲ νομίζοντας χρᾶσθαι φωκέων δέρμασι.

C ¶ PAG. 354. καὶ οἱ Ἀτταῖοι) Scribo καὶ οἱ Αὐγάλοι. Stephanus, Αὐγάλοι ἔθνος Μασσαγετῶν Στράβων.

καὶ οἱ Χωρασμηνοὶ) Lego Χωράσμιοι, vt alibi: & Choraſmiorum paſſim meminere veteres: quanquam non vno modo ſcribitur illa dictio. Nam apud Arrianum dicuntur Choraſmeni, apud Stephanum Choramnæi.

εἰς τοὺς Ἀστασιάκας) Scripti Ἀσπασιάκας & Ἀσπασιάκας. Lego Ἀσπασιάκας, cum Stephano qui hunc locum citat.

D καὶ ὕστερον δ' Ἀρσάκης) Hic eſt Arſaces, autor & conditor regni Parthici, à quo Arſacidæ dicti ſunt qui poſtea ibidem imperarunt. Callinicus autem, eſt Antiochus ὁ ἐπικληθεὶς Καλλίνικος ὁ αὐτὸς καὶ Σέλευκος: vt ſcriptum eſt in Chronicu Georgij Monachi: quem autorem nōdum publici iuris factum, nos quoque habemus manu exaratum.

Μετὰ δ' ἔτι τὴν Παρθυαίαν) Manifeſto Παρθυηνὴν vocat τὴν Παρθίαν Ptolemæo verò Parthyene pars eſt Parthię. Polybium videtur ſequi Strabo.

E ὑπὸ Καμισηνὴ δ' ἂν καὶ ἡ Χωρηνὴ) Ptolemæus non Camiſenā, ſed Comiſinam vocat: nec Chorenam, ſed Choroanam. Sic infra lib. XV. Χοαρηνὴ rectius ſcribitur.

Ἑκατόμπυλος τὸ τῶν Παρθυαίων βασίλειον) Hecatompylum vocat Parthorum regiam: docet autem Polyb. fuiſſe Hecatompylum in medio totius Parthię ſitam: nomēnque inuenisse ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος: quod in eam inciderent omnes viæ αἱ φέρουσαι εἰς πάντας τοὺς ἔξω τόπους. Alij regiam Parthorum ἱκεσίαν faciunt Rhagas, χειμερινὴν Babylonem Athenæus lib. XII.

F τὴν δὲ Ταπύρους οἰκεῖν φασὶ μεταξύ) Vocem μεταξὺ reſtituimus ex libris. Ptolemæus hos Taporos appellat, Stephanus Tapyrrhos.

πεπονθέναι καὶ Κάσπιοι Ὀρτανοί) Res nota vel ex Tertulliano, vt Plutarchum & alios omittam.

¶ PAG. 355. καὶ ἐπιφανέστερον τοὺς περὶ Εὐκρατίδαν) De hoc Eucratide vide lib. XV. & apud Iuſtinum.

ἀπὸ τούτου δ' ἦν φασιν ἑλκειν τὸ γένος τὸν Ἀρσάκην) Ait φασί quia de eius origine non conuenit inter autores. Iuſtinus, *Erat eo tempore Arſaces vir ſicut incerta originis, ita virtutis experta.* Georgius Monachus cuius ante

G memini ait Arſacem & fratrem Teridatem ἕλκειν τὸ γένος ἀπὸ τοῦ Περσῶν Ἀρταξέρξου.

φεύγοντα τὴν αὔξησιν τῶν περὶ Διόδοτον. Iuſtinus de Arſace, *Non magno deinde poſt tempore, Hyrcanorum quoque regnum occupauit: atque ita duarum ciuitatum imperio præditus, grandem exercitum parat, metu Seleuci & Theodoti Bactrianorum regis.* Iuſtinus Theodotum vocat quem Strabo Diodotum.

τὸν βασιλέα κατέσχεν) Lego κατέσχεν.

Ἡ δ' Ἀρία καὶ ἡ Μαργιανὴ) Poſt deſcriptam Hyrcaniam, & Parthiam, deſcribit paucis regiuncolas duas, quæ à fluminibus Ario & Margo, Aria & Margiana appellantur. Sed vt hic locus eſt affectus, vix agnoſcas quæ nos dicimus in verbis Strabonis: minus etiam in interpre-

tatione

tatione Xylandri, qui mirificè errore prouincias iſtas duas in totidem caſtella tranſmutabit. Nos non dubitamus corruptiſſimum locum ſic eſſe ſuæ integritati reſtituendum. Ἡ δ' Ἀρία καὶ ἡ Μαργιανή. Idque neceſſario ſic eſſe faciendum nemo dubitabit, qui in conſilium modo Ptolemæum adhibere voluerit: Notandū verò etiam atque etiam Ariam hanc longè differre ab Ariana, quam deſcribit Geographus poſt Indiam lib. xv.

τὰ δὲ πεδία ποταμοῖς διαρρεῖται) Nempe Ariam rigat fluuius Arius, Ptolemæus, διαρρεῖ δὲ τὴν χώραν (Ἀρίαν) ἀξιόλογος ποταμὸς καλούμενος Ἄρειος. Margianam ſecat fluuius Margos. Ptolemæus in Margianæ deſcriptione, διαρρεῖ δὲ τὴν χώραν ποταμὸς ἀξιόλογος ὁ Μάργος.

καὶ τὴν ὑποστᾶσαν ὀρεινὴν) De hoc loco diutius mihi eſt cogitandum.

μῆκος μὲν τῆς Ἀριανῆς) *Pars Ariæ* ait Xylander: nequiuit enim diſtinguere inter Ariam & Arianam.

πόλεις δὲ Ἀρτακάηνα) Ptolemæo vrbs quædam Ariæ dicitur Ἀρτακόανα, minus fortaſſe rectè: itémque alia Ἀλεξάνδρεια ἐν Ἀρίοις.

καὶ Ἀχαΐα) Fortaſſe Ἀχαΐς. Plinius, *Oppidum Heraclea, ab Alexandro conditum: quod deinde ſubuerſum ac reſtitutum, Antiochus Achaida appellauit.*

Ἀπέστησαν δ' οἱ Ἕλληνες) Vide lib. xv.

Τοσοῦτον δ' ἴσχυσαν οἱ ἀποστήσαντες Ἕλληνες αὐτήν) Græcos intellige eos qui in ſuperioribus Aſiæ ſatrapiis collocati ab Alexandro, poſt eius interitum, iugum imperij Macedonici reſpuerunt duce Philone Æniane. Hiſtoriam hanc habes apud Diodorum Siculum libro xviii.

ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀδραμυττηνός) Legebatur Ἀνταλλόρος. Sed ſi quid tanti iudicij eſt in nobis nō dubitabimus legendum eſſe Ἀπολλόδωρος, vt habent libri veteres omnes. nondum tamen perpurgatus eſt hic locus. Nam Apollodorus quem laudat Artemita fuit non Adramyttenus: & ita Strabo lib. ii. eum appellat & paullò poſt periphraſticè τὸν ἐκ τῆς Ἀρτεμίτας. Lege igitur Ἀρτεμιτηνός, vt fere libri veteres habent: non tantum enim dicitur Ἀρτεμίτης vt libro ſecundo ſupra, ſed etiam iſto modo. Stephanus id docet: quanquam totus ille Stephani locus ab imperitis librariis ita crudeliter tractatus eſt, vt nec pes nec caput appareat.

καὶ μάλιστα Μένανδρος) De Menandri huius rebus geſtis ſcripſerat Trogus ſub finem libri xli. vt ex his verbis prologi eius libri conſtat. *Indicæ quoque res additæ, geſta per Apollodorum & Menandrum reges eorum.*

¶Pag. 356. καὶ μέχρι τοῦ Ἰσάμου προῆλθε) Suſpecta vox Ἰσάμου. An legendum Ἰμάου vt dicatur progreſſus vſque ad montem Imaum quæ pars eſt Tauri ἀνατολικωτάτη. Iſamum enim flumen Indiæ nullum legi.

μέχρι Σηρῶν καὶ Φαυνῶν) Fauni hi apud Geographos nuſquam comparent: opinor ne apud hiſtoricos quidem. Puto legendum Φοινίκων. Sic paſſim Syri & Phœnices coniuncti leguntur.

τήν τε Βάκτρα ἣν καὶ Ζαριάσπαν καλοῦσι) Plinius, *Bactra oppidum, quod appellant Zariaſpa.* Notauit & paullò antè.

καὶ Δάραψα) Videtur eſſe Drepſa metropolis Sogdianorum apud Ptolemæum, & Marcellinum.

τούτων δ' ἦν καὶ ἡ Εὐκρατίδια) etiam Ptolemæus Eucratidiam commemorat. De Eucratide alibi, & Iuſtinus.

καὶ τὴν Τουριούαν) Quis huius meminit? An potius legendum Ἀσιανὴν de qua multis locis Strabo?

οὓς ἐνταφιαστὰς καλοῦσι) Scribo ἐνταφιαστάς. Ratio nominis eſt perſpicua. ἐνταφιάζειν eſt corpus ad ſepulturam cōponere: perinde ergo eſt, vt ſi libitinarios iſtos canes quis dicat. Gloſſar. ἐνταφιαστής, *pollinctor*.

Παράκανδα δὲ τῆς Σογδιανῆς) Manuſcripti Μαράκανδα. Lege, Μαράκανδα: ſic enim ſcribitur apud Arrianum libro quarto.

καὶ τὰ Κῦρα ἔσχατον ὂν τοῦ Κύρου κτίσμα) Cyropolin vocant Arrianus & Curtius. Ptolem. Κυρέσχατα, cuius appellationis docet Strabo rationem.

τὴν Σισιμίθρου) Lege τὴν Σισ. Siſimithræ ſatrapæ petram Curtius

A deſcribit lib. viii.

καὶ τὸ τῶν Βραγχιδῶν ἄστυ ἀνελεῖν) Vide Curtium lib. vii. De Branchidis infra lib. xiiii.

καὶ Πολυτίμητον Ἀριστόβουλον) Corruptiſſimus locus & qui Xylandrum miſerè decepit. Legendum autem, καλεῖ Πολυτίμητον Ἀριστόβουλος. Ariſtobulus hominis eſt qui de rebus Alexandri ſcripſerat nomen; non fluminis. Polytimetus contra fluuij proprium nomen eſt, omnibus memorati geographis & hiſtoricis qui res

B Alexandri attigere. Arrianus libro quarto ὁ δὲ Πολυτίμητος πολὺ ἔτι μείζων ἢ κατὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν ἐστι.

¶Pag. 357. τῶν Μακεδόνων θεμένων) Deeſt verbum, τοὔνομα: quod ait Macedones fluuio huic nomen dediſſe, diſſentit Curtius, qui ſic vocari ab incolis ſcribit.

παρασάγγας ὡς ἑξήκοντα) Dictum eſt ſupra ſtadia eſſe inter horū duorum fluminū oſtia bis mille, & quadraginta: quod cum ſcribebat Strabo in ſingulos paraſangas ſtadia tantum triginta imputabat. Nam ita, paraſangæ lxxx. efficiunt ſtad. ɔɔ ɔɔ cccc.

C τὸν δὲ παρασάγγην τὸν Περσικόν) Locum hunc ſic reperio expreſſum in ſcheda perantiqua, vbi erat fragmentum libri quem ſcripſerat olim Iulianus Architecto: cuius verba etiam Harmenopulus retulit, ſed hæc ille non habet, ὁ δὲ παρασάγγης ἐστιν ὁ μέτρον ὡς παρ' ἄλλοις δὲ τι αὐτό· ἀλλὰ παρὰ μὲν τοῖς πλείστοις ... παρ' ἄλλοις δὲ ξ σταδίων καὶ ἔτι πολὺ πλεῖον ἐν ἄλλοις καθά φησι Στράβων προσφέρων μάρτυρα τοῦ λόγου τὸν πολυμαθέστατον Ποσειδώνιον. ſcriptum erat Ποσειδῶνα quod fortaſſe pro Πατροκλῆ irrepſit, cum Poſidonij nulla hic ſit mentio.

D ὑπὸ τῶν ἐξ ἀρχῆς παραδεδομένων) Vſus Græcè loquentium poſtulat vt legamus, παραδεδομένον.

βλέπεται δὲ ὅτι) Scripti libri, λέγων ὅτι mutata interpunctione, vt de eodem Patrocle intelligatur.

¶Pag. 358. ἐπὶ Τάμαρον) Legi poteſt, ἐπὶ τὸν Ἴμαον. Nam linea hæc intelligi debet ducta ab oſtio Caſpij maris ad Imaum, quæ eſt pars vltima Tauri ad orientem.

τοὺς δ' ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη) De Caſpiis paullò antè id narrabat. Ælianus libro quarto cap. primo, Berbicibus videtur hoc tribuere: ſed dubio procul corrigendus

E Ælianus ex iſto Strabonis loco, legendúmque Δερβίκκαι τοὺς ὑπὲρ ἑβδομήκοντα βεβιωκότας ἀποκτείνουσι.

Σιγιννοι δὲ) Veteres habent Σίγγινοι δὲ: quæ lectio mihi non placet. Confirmat enim vulgatam Herodotus qui Sigynnas hos videtur appellare: perſuadet id mihi quod ait Strabo de Siginnis, eorum equos eſſe δασεῖς, & paruos ac qui ſeſſorem ferre nequeant. Nam id planè Herodotus de Sigynis, τοὺς δ' ἵππους αὐτῶν εἶναι λασίους ἅπαν τὸ σῶμα, ἐπὶ πέντε δακτύλους τὸ βάθος τῶν τριχῶν· μικροὺς δὲ καὶ σιμοὺς καὶ ἀδυνάτους ἄνδρας φέρειν, ζευγνυμένους δὲ ὑπ' ἅρματα, εἶναι

F ὀξυτάτους. Sigynas tamen ſuos ait Herodotus trans Iſtrum habitare, in Europa vt videtur: cum hi ſint in Aſia, ab Iſtro quàm remotiſſimi.

¶Pag. 359. ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν Ἀκιλισηνήν) Fortaſſe legendum τὴν Βασιλισηνήν. Nam apud Ptolemæum ſic vocatur regio ad Euphratem ſita. Liſcenam autem fruſtra adhuc quæſiui. In manuſcriptis eſt Ἀσιλίνη, quod accedit ad Ὀρβαλισηνήν, quæ eſt Armeniæ minoris portio, de qua tamen ſentire Strabonem non puto.

τὴν Ἀκιλισηνήν) Etiam hanc vocem puto corruptam.

G Lego autem, Ἀκιλισηνήν, non tantum ex Ptolemæo, ſed etiam ex aliis Strabonis ipſius locis.

ὁ δὲ Τίγρις ἐκ τοῦ νοτίου μέρους τοῦ αὐτοῦ ὄρους) Reſtituimus veterem lectionem: quam tamen ne vetus quidem interpres agnoſcit: ſed illa verba ἐκ τοῦ νοτίου μέρους reſpondet illis ſuperioribus de Euphrate ἐν τῷ προσβορρείῳ μέρει. Sic etiam mox dicuntur αἱ πηγαὶ τοῦ Τίγριος εἶναι κατὰ τὸ νότιον τοῦ ὄρους πλευρόν.

¶Pag. 360. καὶ τῆς Μαντιανῆς) Malim καὶ τοῖς Ματιανοῖς.

καὶ αὐτοὶ προσεπικλύζουσι τῇ θαλάττῃ τῇ περὶ Κασπίας) Reſtituimus lectionem Aldinam, quam Xylander nullo recto conſilio eſt aſpernatus: melius enim ſic legitur quàm vt ille edidit ſublatis aliquot vocibus.

ὥς φησιν Ἀδέλφιος ὁ τοῦ Ἀντωνίου φίλος) De Adelphio nis-

hil habeo compertom: tepetio Δίλλιον amicum Antonij, eiúſque in multis eapeditionibus comitem.

καὶ οἱ ἐν τῇ Περσίδι Κύρτιοι) Rectè Xylander etiam hîc Κύρτιοι legit vt paullò antè. Cyrtios hiſtoriæ multis locis commemorant.

καὶ Ἀμάρδοι (καὶ γὰρ οὕτω λέγονται οἱ Ἀμαρδοι) καὶ) Legendum eſt, καὶ Μάρδοι· (καὶ γὰρ οὕτω &c. Notare voluit Strabo, eos quos paullo antè Amardoa vocauerat etiam Mardos appellari quod verum eſt: & ita multis locis vocantur ab Herodoto & aliis. Sic diximus alibi Parnos vocari etiam Aparnos. At Xylander hæc non animaduertens, in ſolo ſpiritu diſcrepantiam poſitam eſſe putat quam hîc notat Strabo, nimis profectò frigidè.

¶PAG. 361. ἐφθαρμένου τῆς τοιαύτης ἐξουσίας Ἀστυάγου) Probo veterum lectionem, ἐπὶ Ἀστυάγου. Contigit enim Medici imperij euerſio temporibus Aſtyagæ, qui fuit vltimus Medorum rex: vide hiſtoricos.

καὶ τὴν Ζάγρου, καθ' ἣν ἡ Σαβατικὴ κεῖται) Corruptiſſimum locum ſic emendabis ex manuſcriptorum autoritate, καὶ τὴν Ζάγρου, καθ' ἣν ἡ Μασσαβατικὴ κεῖται. Maſſabaticæ etiam libro XVI. meminit, vbi docet Elymæx prouincias eſſe duas, Gabianam & Maſſabaticam. Meminit & Dionyſius Afer,

> Αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος ἐπὶ πνοιὰς βορέαο
> Κισσοί, Μεσσαβάται τε, Χαλωνῖταί τε νέμονται.

Ptolemæus in deſcriptione Perſidis de Paretacena loquens quæ eſt pars Perſidis, ἐν ᾗ εἰσιν ὑπὸ μεσημβρίας Μεσσαβάται.

καὶ ἡ περὶ Ῥαγαῖς καὶ αὐτὰ Ῥάγεια) Malim αὐτὰ Ῥάγα. Stephanus, Ῥάγα πόλις ἐν Μηδίᾳ.

ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀδραμυττηνὸς) Ecce iterum Adramyttenus vocatur hic qui erat Artemita vt ſupra docuimus. Lego vt ibi, Ἀρτεμιτηνός, vel Ἀρτεμιτηνός. Iuuãt libri veteres qui habent partim Ἀρτεμιτηνὸς partim Ἀρτεμιώδης.

μέχρι περὶ τὴν Ματιανήν) Manuſcripti Ματτιανήν, & ita multis locis. Sanè & apud Polyb. libro quinto ſic ſcribitur.

¶PAG. 362. πολὺ λειπόμενος τοῦ Κυρηναϊκοῦ) Si ſpectes τὰ ἑξῆς videbitur legendum ἡ πολὺ λειπομένη. Nihil tamen cenſeo temerè mutandum: nam ſic quoque eſt in Epitome: nec variant libri veteres, quod quidem ſciam. vide Dioſcoridem & Plinium.

A καὶ τὰ τῶν νεανιῶν) Lege τὰ τῶν νεανιῶν, ſine καὶ.

ἱλάσθαι δὲ τὴν ἱστάναι ἐξῆς) Lege cum veteribus τὸ πάντη: quã lectionẽ etiam Euſtathius in Dionyſ. confirmat.

περὶ δὲ τῶν Μηδικῶν) Manuſc. νομικῶν, perperã. Medica vocat Medorum inſtituta, vel hiſtoriã imperij Medici.

ἐπειδὴ ταῦτα τοῖς Περσικοῖς γεγένηται) Lege, ταυτὰ τοῖς Π. Senſus eſt, quoniam eadem fuêre Medorum olim, quæ poſtea Perſarum inſtituta, ideo quum de Perſicis agemus, coniungemus & Medica. Vt ſit ſenſus quem

B Xylander elicit, alia lectione opus eſt.

¶PAG. 363. τὸ Ταύρου τε καὶ τὸ Εὐφράτου Μεσοποταμίας) Locus corruptus. In veteribus ita legitur, τὸ Ταύρου τε καὶ τὸ τὸ Εὐφράτου Μεσοποταμίας, quæ lectio & ipſa eſt corrupta. Lego autem, καὶ τοῦ Εὐφράτου καὶ τῆς Μεσοπ.

ἔστι δὲ καὶ ἡ Φαυηνὴ τῆς Ἀρμενίας ἐπαρχία) vt Phanos ſiue Phaunos paullo antè, nuſquam reperire nos diximus, ſic nec Phanenem hanc alibi meminimus legere. Suphenen autem Armeniæ ἐπαρχίαν omnes commemorant: quare dubitari non ineptè poteſt, ſitne hîc ita

C legendum.

καὶ συνόδους ὅλας τῶν ὀρῶν) Melius libri veteres κατὰ τὰ ὄρη. Similis eſt locus lib. IIII. vbi de Alpibus.

¶PAG. 364. καὶ τὰ ζῷα δ' ἐν αὐτοῖς γίγνεσθαι) Lege doctiſſimi viri Hieron. Mercurialis Var. Lectionum lib. III. cap. XIIII.

εἰς τὴν πόλιν κατὰ τὴν Χαλωνῖτιν) Stephanus annotat partem Mediæ eſſe quę Χαλωνῖτις appelletur: ex quo putaui aliquando ſcribendũ hîc Χαλωνῖτιν. Sed nihil eſt mutandũ Nam Chalonitis prouincia eſt Aſſyriæ quæ hîc optimè

D quadrat vide Plinium & infra ad libri XVI. principiũ.

¶PAG. 365. ἐφ' ᾧ Μήδειαν ἐπέμψεν Ἀλέξανδρος) Manoſcripti habent, Μήδεια. Vox ἀπέχθη mox, mihi eſt ſuſpecta, nec ſcio an ſit legendum ἀπήχθη potius.

καὶ δι' αὐτὸς ὁ κύανος καλούμενος) Lego καὶ δι' αὐτὸς ὁ κύανος καλούμενος vel ὁ καλ. De armenio vide Plin. & Vitruuium. Lego enim ἀρμένιον non ἄρμενον.

¶PAG. 366. στενοπλευροί τε καὶ πλατυπλευροί) Veteres libri habent, στενομυκτῆρές τε καὶ πλατ. quod non probo. Videtur enim hac quoque voce per quam facetè alludere

E ad nominis ἐτυμότητα. Sunt enim teſte Heſychio, σισύρα, τὰ περὶ τὰς πλευρὰς ἐνδύματα.

¶PAG. 367. τὰ δὲ τῆς Ἀκιλισηνῆς) Euſtathius in Dionyſium legiſſe videtur Ταναΐτιδος, magno errore.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS ET CASTIGATIONES IN LIBRVM XII. GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

KAI ἡ Καππαδοκία) Aſiam cis Taurum partitus eſt Geographus libro ſuperiore in quatuor partes: harum duas priores ac magnam tertiæ partem eodem libro explicuit: nunc quæ ſuperſunt eiuſdem μερίδος ſunt exponenda: quid autem ſuperſit ex illo loco facile intelligemus. ibi dicta eſt hæc tertia pars conſtare ex Media, Armenia, Cappadocia, & τοῖς μεταξύ: Mediam & Armeniam libri proximi finis eſt complexus. Cappadocia igitur reſtat cum τοῖς μεταξύ. Ex his apparet nihil periiſſe initio huius libri: niſi fortaſſe paucula quædam verba aut huius initio, aut prioris fine: quorum iactura factum vt hoc principium videatur minus concinnum & reliquis ſimile. Græcam tamen ὑπόθεσιν cum legimus, ſuſpicari poſſumus deſiderari hodie de-

A ſcriptionem eorum quæ Strabo appellauit τὰ μεταξύ: quũ alioquin videantur ea cum Cappadocia deſcribi.

οἱ ἀφορίζόμενοι περὶ τούτων μὲν) Confer cum Ptolemaica περιγραφῇ, quæ eadem ferè eſt.

οἱ συκλασιᾳ τινὲς Καταονίας ἐποίησεν) Cataoniam Cappadociæ eſſe partem ita videtur Stephanus notare, quaſi Strabo primus id pronunciaſſet. Plinius idem docet. Ptolemæus verò vt aliquot alias Cappadociæ partes ita hanc, Armeniæ minori tribuit.

B οἱ περὶ Ἀρχέλαον) qui ab Antonio rex eſt Cappadociæ conſtitutus, vide infra, & Dionem. De Antipatro Derbete ſub finem libri.

¶PAG. 368. ἔστι ὅτι τῶν περὶ ἄλλων ἰδεῶν) Mendoſa lectio. Nam ἰδεῶν legendum eſt, non ἰδεῶν. Senſus eſt, nullum reſtare ἀλλοεθνίας veſtigium in illis decem præfecturis ex quibus Cappadociam totam dixit eſſe conflatam: nullum

nullum inquam veſtigium, neque in dialectis, neque in aliis moribus & inſtitutis. Sic multis locis διάλεκτοι & ἔθη coniunguntur: quanquam conſtanti errore, perperam fere ſemper ἔθνη ſcripſerunt malè feriati librarij pro ἔθη, vt hoc loco, & libro VIII. & XIIII. Lege ergo, ὥστε ἐκ τῶν ἄλλων ἐθῶν.

Ἀριαράθης ὁ πρῶτος προσαγορευθεὶς Καππαδόκων βασιλεύς) Obſcurus locus: non enim vocabatur Ariarathes primus rex Cappadociæ, vt ex Diodoro apparet: ſed è poſteris eius quum vnus fuiſſet ita appellatus, poſtea ſic reliqui quoque omnes fere ſunt nuncupati. An igitur ita accipiendum quaſi ſcriptum eſſet, ὁ πρῶτος προσαγ. Ἀριαράθης? An vero intelligit potius eum qui Macedonum imperio exemit Cappadociam, & vt rex eã tenuit non vt Macedonum præfectus? Nam hic Ariarathes vocabatur: ſic omnino puto. Vide Diodorum libro XX.

ἔγνω Καίσαρ) Tiberius vt videtur: vide Dionem.

ἡ Ἰσαυρῖτις) Non poteſt Iſauria intelligi, de qua nullum eſt verbum in deſcriptione Cappadociæ. Libri veteres habent Σαυρῖτις. Epitomes autor Γαρσαυρῖτιν vocat: & hanc lectionem probo: eſt enim quam Ptolemæus Γαρσαυρίας appellat, Plinius Garſauritim vt Strabo. Lege ergo Γαρσαυρῖτις: quanquam alio loco infra legitur Γαρσαύιρα.

Λαουιανσηνή) Infra Λαουιανή vocatur, corrupta vt fit barbara voce. Ptolemæus Λαουιανσηνὴν vocat & in Armenia minore collocat.

Σαργαρασηνή, Σαργαυσηνή) Poſteriorem vocem ex Epitome & libris ſcriptis reſtituimus. Ptolem. Σαργαραυσηνὴν tantum refert: neque dubium reponendam eſſe hic quoque hanc vocem, loco alterius illarum quas adſcripſimus: nam ita rectè infra ſcribitur: puto autem loco prioris, quæ in manuſcriptis ſcribitur, Σαργαυσηνή. Apud Plinium legitur Sargauraſane, ſed ea extra Cappadociam ſtatuit.

Χαμανηνή) Scribe Καμμανηνὴν vt poſt aliquot paginas ſcribitur: ſimiliter Plinio Cammanene. Ptolemæo Χαμανή. Morimeneo ex Epitome reſtituimus, & Plinio.

Τόμισα) Apud Stephan. Τόμισα, χωρίον ὁρίζον Καππαδοκίας ὑπὸ Ταύρῳ.

¶PAG. 369. Τὰ δ' ἱερὰ ταῦτα δοκεῖ Ὀρέστης) Vide Dionis fragmentum libri XXXV. & Arriani Peripl.

διὰ μέσου τῆς πόλεως ταύτης ὁ Σάρος ῥεῖ ποταμός) In Ptolemæi tabulis aliter reperies: vide locum.

ὅτι Πύραμος ἀφροδίτης) Ita etiam libro primo legitur. apud Euſtathium ſcribitur ἀφροδίτης. In Epitome ἀφροδίτης.

ἀναφέξαι περιτταγὴν εἶπεν) Aldi codex, εἶπεν corruptè. Xylander fecit εἶπεν. bene ſanè, eumque ſumus ſecuti: poteſt tamen fortaſſe minori mutatione facta, legi εἶπε, vt cum ſequentibus iungatur.

ἀξιόλογον δ' ὅμως) Legit Xylander ὅμοιος, ſed præſtat fortaſſe tollere negationem quæ præceſſit, hoc modo ἱερὸν δὲ ἀξιόλογόν τι.

¶PAG. 370. καὶ τὰ Νῶρα) Deſcribitur accuratè à Diodoro Siculo lib. XVIII.

Τὰ δὲ Τύανα) De Tyanis vide Philoſtratum, in vita Tyanenſis Apollonij. Arrianus in Periplo Euxini maris Tyana quaſi Thoana eſſe appellata ait à Thoante rege Tauricæ Cherroneſi.

καλεῖται δ' Εὐσέβεια) Poſtea autem Cæſarea, notantibus Plinio & Ptolemæo.

κεῖται γὰρ ὑπὸ τῷ Ἀργαίῳ ὄρει) Plinius, *Et ſub monte Argæo Mazacam, quæ nunc Cæſarea nominatur.*

λόφους ἐν ἀξίους ἔχον καὶ ὑψηλοὺς) Libri veteres pro ὑψηλοὺς habent ἰσοβαλεῖς: quæ lectio omnino eſt præferenda. Videtur enim ea voce declarare altitudinem collium iſtorum: quæ tanta ſit, vt vix ſagitta iaculata peruenire eò poſſit.

¶PAG. 371. τάλαντα τριακόσια) Verus interpres legit τριάκοντα.

τὸ ἀπὸ πόντου πρὸς τὴν ταῦτ' εἶναι χιλίους καὶ ἑξακοσίους σταδίους) Falſum

A Falſum hoc. Nam libro ſecundo docuit nos Bagadaoniam partem Cappadociæ inter Argæum & Taurum diſtare à Ponto ſtadia CIƆ CIƆ CIƆ. Putabam legendum, ὅσον διχίλιοι καὶ ἑκτ. σταδ. Verùm autor Epitomes retinet vulgatam lectionem: quam ſi probamus, non erunt illa verba ἀπὸ Πόντου, de ipſo Ponto & mari Euxino intelligenda, ſed de regione Ponto, quam ſeparant à reliqua Cappadocia montea Tauro paralleli. Sic non erit diſcedendum à vulgata lectione.

B ¶PAG. 372. Ἡ δὲ Βαγαδανία) Legendum Βαγαδαονία, vt ad lib. II. docuimus. Xylander qui pro Cataonia putat irrepſiſſe hanc vocem, nunquam id ſcripſiſſet, ſi Strabonem adhibuiſſet in conſilium: miror non eſſe ab eo animaduerſum, Bagadaoniam & hic & libro ſecundo, vt ſoli cælique mali vituperari, quum paullò antè contraria laude Cataoniam affecerit.

ἀχείμαστος δ' ἐστὶ) Quis ita loquitur? Lego δυσχείμερος. Sic infra de Lycaonia καὶ τὰ τῆς Λυκαονίας ὀροπέδια, ψυχρὰ καὶ ψιλὰ καὶ δυσχείμερα.

C καὶ μάλιστα περὶ Γαρσαυίρων) Lego Γαρσαυρίας. Garſauritin præfecturam intelligit, quam Ptolemæus ſimiliter Γαρσαυρίαν vocat.

φρούριον ὑπὸ τούτων Δασμένδων) Manuſcripti Δασμίδα & Δασμένδα quam lectionem veriorem puto: magis enim accedit ad reliqua Cappadociæ vrbium nomina, in α ferè deſinentia: pleraque etiam in δα, cuiuſmodi ſunt, Thebenda, Muſcanda, Laranda, Pida.

καὶ τὴν Βιθυνίαν προσέθηκε) Suſpicor aliquid deeſſe.

τοῦ Ἡρακλείδου τοῦ Πλατωνικοῦ) Vide Diogenem

D Laert.

μεταξὺ τῶν μεσογαίων) Malim μεταξὺ δὲ. Legitur autem in manuſcriptis, μεταξὺ τῆς τῶν Παφλαγόνων τῶν μεσογαίων.

¶PAG. 373. Ὕστερον δ' ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμόνων) Nouiſſimè Iuſtinianus Nouellam edidit qua Cappadociæ gubernationē & adminiſtrationem totam innouat.

οἱ μὲν οὖν Βιθυνοὶ) Vide quæ hac de re fuſè dicta ſunt lib. VII.

Μιλησίων κτίσμα) Heraclea tamen Μεγαρέων ἄποικος vocatur ab Arriano. Xenophō Anabas. lib. VI. τούτου δὲ παραπλεύσαντες ἀφίκοντο εἰς Ἡράκλειαν, πόλιν Ἑλληνίδα, Μεγαρέων

E ἄποικον, οὖσαν δ' ἐν τῇ Μαριανδυνῶν χώρᾳ. Scholiaſtes Apollonij ait Μεγαρέων καὶ Βοιωτῶν. vide Iuſtinum.

Κρησὶ μὲν ἐθήτευεν ἡ Μνῴα καλουμένη σύνοδος) Vt Lacedæmonij ſuos Ilotas, & Theſſali ſuos Peneſtas habuere, ſic fuere apud Cretenſes qui reliquis famularentur, quos Aphamiotas vocabant, quorum meminit Strabo libro XV. Vide Ariſtotelem, Πολιτικῶν lib. II. cap. VII. & VIII.

εἴρηται δέ που) Libro octauo.

F μέχρι Λευκοσύρων, οὓς καὶ νῦν Καππάδοκας ὀνομάζουσι.) Facit Leucoſyros partem Cappadocum. Plinius aliter, *diſterminos inquit, eos Cappadocum omnis, à quo nomen traxere, antea Leucoſyri dicti.* Ptolemæo conuenit cum Strabo. qui tamen infra nihil à Plinio videtur diſſentire.

¶PAG. 374. Ἡ μὲν οὖν Ἡράκλεια πόλις ἐστὶν ἀλίμενος) Veteres quidam ἀλίμενος: quod non placet, nec ferri poteſt, ſine mutatione aliqua in ſequentibus. Arrianus, Ἐν Ἡρακλείᾳ ὅρμος ναυσίν.

ἐκεῖνος γὰρ ἡ ὅτι Χερρόνησος ἄποικος) Cherroneſus vrbs eſt in Cherroneſo Taurica, de qua lib. VII.

G καὶ ὁ Κάλητος) Legendum Κάλης omnino: nō tantum quia ſic eſt in veteribus libris, ſed quia ſic nominatur libro VII. & ab aliis omnibus.

εἶτα ἐτυραννήθη χρόνους τινάς) Iuſtinus lib. XVI. extremo, *multiſque annis per gradus ſucceſſionis, Heraclienſes ſub regno tyrannorum fuere.* In Memnonis Excerptis legimus Heracleotas partim à tyrannis, partim à Lyſimacho priuatos libertate fuiſſe annos LXXXIIII. Diodorus Siculus eorum tyrannos diligenter recenſet. Sed de rebus Heracleotarum lege illa Memnonis Excerpta.

ὅ,τε Ψίλλις καὶ ὁ Κάλπας καὶ Σαγγάριος) Meminere Ptolem. Arrianus, alij.

καὶ ἡ Θυνιὰς νῆσος) Meminere huius inſulæ Plinius, Pto-

lemæus, Arrianus, & Apollonius lib. ſecundo, vbi multa de ea annotat eius doctiſs. interpres. Apollonia autem vocabatur cognomine Thynias.

τὸ δὲ Τιον πόλισμα.) Scribe Τίειον, autore Stephano. Tium enim vocant reliqui maſcul. genere. at Strabo, inquit Stephan. ἐν δωδεκάτῳ οὐδετέρως καὶ πολυσυλλάβως τὸ Τίειον φησί.

πλὴν ὅτι Φιλέταιρος) Vide Lucianum in longæuis.

ῥέων ἀπὸ μεσημβρίας) Verba ſunt Herodoti Κλειοῖ: de Crœſo loquitur, κύριος δὲ ἐθνέων τῶν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσημβρίης μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων, ἐξίει πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον Πόντον. vide Arrian.

Σύρους λέγοντα τοὺς Καππάδοκας) Herodotus Κλειοῖ οἱ δὲ Καππάδοκαι ὑπ' Ἑλλήνων Σύριοι ὀνομάζονται. Idem Terpſichore, Φρυγῶν δὲ ἔχονται Καππάδοκαι, τοὺς ἡμεῖς Συρίους καλέομεν. Apollonius libro III. Ἀσσυρίην vocat Cappadociam, vbi vide eruditiſs. eius Scholiaſten.

¶Pag. 375. Σύρων καὶ τῶν ἔξω τοῦ Ταύρου λεγ.) Vide lib. I. & initio XVI.

ἄρκτον σπατὸν) Legendum ἀκτῶν, vel certè ἄρκτον vt Olympionic. Od. VIII. Sed omnino placet prior emendatio.

Ἄμαστρις, ὁμώνυμος τῆς συνῳκικυίας τὴν πόλιν) Hiſtoria fuſe relata eſt à Memnone cuius vide Excerpta. Amaſtris notiſſima eſt vrbs.

τὸ τέταρτον δὲ τὴν Τιον) Scribo hîc quoque Τίειον.

καὶ μάλιστα περὶ τὸ Κύτωρον) Virgilius,

Et iuuat vndantem buxo ſpectare Cytorum.

Res vulgo nota. Cytori omnes mentionẽ faciũt Geog.

Ὁ δ' Αἰγιαλός) Sic Arrianus poſt Cytorum Ægialos ſtatim commemorat, atque ſtadia, intereſſe LX.

ἠιὼν μακρὰ, πλειόνων ἢ ἑκατὸν σταδίων) Doctiſſimus Apollonij interpres Græcus ſic tradit vocari tractum littoris, quod eſt inter Carambin & Sinopen, quod ait eſſe ſtadiorum cc ɔɔ.

γράφουσι δέ τινες Κρῶμνάν τε Κωβίαλόν τε) Apud Apollonium ſcribitur Κρωβίαλον libro tertio.

——αἰγιαλοί τε περὶ ξενίοντ' Ἐρυθίνοις,
Κρωβίαλόν Κρῶμνάν τε.

ad quẽ verſum locum Strabonis proferens eius interpres Κρωβίαλον ſimiliter legit, nec aliter ſcribit Stephanus. At Euſtathius legit vt nos.

διδάσκαλον ποιοῦντος τὸν Εὔξεινον πόντον) Dionyſius Afer in eadem re,

Ἐκ τοῦ δ' αὖ καὶ πόντον ἴδοις διδάσκαλον ἄλλον.

Μετὰ δὲ Κάραμβιν) Eadem περίχωρος apud Ptolem. & Arrianum, niſi quod Anticinolin non nominant. Scribo autem per n Cinolin vt Aldus, & reliqui fere omnes Geogr.

Σινώπη σταδίους πεντήκοντα τῆς Ἀρμένης διέχουσα) Imo tantum XL. autore Arriano.

ἔστι δὲ καὶ φυσικῇ πεπραῖς) Lego καὶ φύσει καὶ πρόνοια, quam emendationem ſimiles loci confirmant, vt paullò poſt de Amaſia, κατεσκεύασται δὲ θαυμαστῶς προνοίᾳ τε καὶ φύσει.

¶Pag. 376. ἀπελαύσασα ἐλευθερίας) Libr VII. vbi de Byzãtio.

ὕστερον δὲ ὑπὸ Λευκόλλου καὶ τοῦ ἐγκαθημένου) Ait expugnatam fuiſſe Sinopen a Lucullo ſimul & ab inſidente tyranno: rectè Strabo. Nam Sinopenſibus eodem tempore duobus hoſtibus fuit reſiſtendum, tyranno qui intus erat, & Lucullo qui vrbem obſidebat. Vide Memnonis excerpta. Xylander ſæuitiam iſtius tyranni ſine cauſa mollit & in negligentiam conuertit, dum vertit *deſidente*. Atqui ἐγκαθῆσθαι nõ deſidere ſignificat, ſed incubare & inſidere: quę voces propriè tyrãnis cõueniunt.

ὑπὸ τοῦ βασιλέως) à Mithridate.

φρούραρχος Βακχίδης) Cleochacem alij vocant.

ἐπὶ δὲ τοῦ Βιλλάρου σφαῖραν) De hoc nihil reperio.

καὶ τὸν Αὐτόλυκον) Vide Plutarc. in Lucul. & Appianum.

Δείκνυσι δὲ) Cõferat ſtudioſus lector cui hæc curæ, iſta, cum interuallis ab Arriano ſigillatim expoſitis: reperiet nec conuenire omnino inter eos: nec multum diſcrepare in re ſumma.

καὶ κατα-

A Βάλανοι τῶν περ.) Apud Athenæum ſcribitur Βάτοι.

καὶ καταταριχευόμενοι) Legendum vt eſt in veteribus libris ἀναταριχευόμενοι.

ἡ Γαδιλωνῖτις ἐστὶ) Gadilonjten alibi non reperio. Fortaſſe Gadilonem vocat quam Ptolemæi codices Galorum, quæ ſimiliter ad Halyn eſt ſita, licet in altera ripa.

προβάτων ἀπαλοτρίχων καὶ μαλακοῦ ἐρίου) Diximus de hoc loco libro IIII. quum exponeremus alium huic parem & geminum: ibi docuimus quid appellet lanam

B ἀπαλόθριξ. Nam Xylander quidem à mente autoris longè aberrat: quam nec πολυμαθέστατος ille Berceſelenus vidit, qui cenſuit legendum ἁβροθρίξ.

¶Pag. 377. διέχουσαν τῆς Σινώπης περὶ ὀκτακοσίους σταδίους) Paullò plures colliges ex interuallis quæ ab Arriano ſunt annotata: & Plinius quoque plures agnoſcit quũ dicit abeſſe Amiſum à Sinope centũ triginta mill. paſſ.

προστάτας Μιλησίους κτίσαι Καππαδόκων ἄρχοντας) cum ſequatur τρίτος δὲ apparet deeſſe hîc aliquid: deinde vbi quæſo lectum eſt Mileſios Cappadocibus imperaſſe? Omnino probo lectionem quam ſecutus eſt

C vetus interpres: πρῶτος Μιλησίους κτίσαι· εἶτα Καππαδόκων ἄρχοντα· τρίτος &c. deeſſe autem videtur nomen illius Cappadociæ regis.

Θερμώδων καὶ Ἶρις) Thermodon & Iris tam ſunt omnibus noti, quam Amazones quarum campo rigãt. idem eſt de Themiſcyra.

τὰ Γάζιουρα) Videtur a Dione appellari Γαζιουρα.

καὶ πιάζειν ἀεὶ) Lego cum Epitome καὶ χλιάζειν ἀεί.

κρείττων δ' ἐστὶν ὁ ὑπόδρομος) Lege δυοῖν, δι' ὑπόδρομα ferri

D non poteſt.

τοσαύτης ἐπέχειν καλλίδενδρον ἢ εὔδενδρον) Veteres habent παρόρειος & εὐδένδρος: mihi vehementer probatur εὐδένδρος. Nam multis locis commendat eo nomine maritimam iſtam oram, vbi Sinope, & Amiſus. Verumtamen & παρόρειος legi poteſt.

Τὴν Σίδην) Iuſſeram hunc locum ita edi, ἔχει χωρία ἐρυμνὰ ἐπὶ τῇ παραλίᾳ, τό τε Σίδην, ἀφ' ἧς ὠνομάσθη ἡ Σιδηνή, καὶ Χαβάκα, καὶ Φαυνίαν μέχρι με. nihil enim deeſt: quod viſum eſt Xylandro, cuius editionẽ ſecutæ ſunt noſtræ

E operæ. Xylandrum decepit δὲ particula, quæ fecit vt putaret eſſe initium alius ſententiæ: natus error ex prauiſſima plerorumque conſuetudine pronunciandi τ poſt ν quaſi eſſet δ. quæ multos bonorũ ſcriptorũ locos corrupit. Miror autem nec Sides nec Sidenes vllam ab Arriano fieri mentionem. Apud Ptolem. in deſcriptione Cappadociæ lege, Πολεμώνιον τῆς Σιδηνῆς, non autem τῆς Σιδηνῆς.

ἡ Φαρνακία ἐστὶν) Arrianus Pharnaciam & Ceraſuntem vnã facit vrbem. Ptolemæus duas: paullò tamen

F aliter quàm Strabo.

ὡς' ἐντεῦθεν εἰς Φᾶσιν χιλίων που καὶ τετρακοσίων) Sic ferè Arrianus docet: parum enim abeſt quin hãc ſummam conficiant annotata ab eo ſigillatim interualla: vt valde mirer quid Xylandrum mouerit vt legendum hoc loco putauerit διχιλίων.

ὡς' εἰς ὀκτακισχιλίους σταδίους εἰσίν) Ita colliguntur ex Strabonis deſcriptione,

A Fano Sinopen vſque ſtad.	3500.
A Sinope Amiſum, ſtad.	900.
Inde Trapezuntem, ſtad.	2200.
Trapezunte ad Phaſin, ſtad.	1400.
Summa	8000.

G ¶Pag. 378. Ἡράκλειος ἄκρα πρῶτον ἐστὶν) Imo Ἀγκὼν prius occurrit, deinde Iris oſtia, tum Themiſcyra: poſtremò Ἡράκλειος ἄκρα. Sic Ptol. vide Arrianum.

εἶτα ἄλλη ἄκρα Ἰασόνιον) Ptolem. Ἰασόνιον ἄκρον in Polemoniaci ponti deſcriptione: meminit & Arrianus.

καὶ ὁ Γενήτης) Scribo Γενήτης. Stephanus. Γενήτης λιμὴν καὶ ποταμός. Sophocles Apollonij hoc carmen interpretans,

Ζηνὸς Εὐξείνου Γενηταίην ὑπὲρ ἄκρην.

annotat Genetæum promontorium à fluuio Genete eſſe dictum. Plinius Genetas gentem refert.

εἶτα

εἶτα Κύτωρος πολίχνη) In veteribus libris eſt Κύτωρος malè, non enim Cytorum,ſe Cotyora intelligit, qua de vrbe multa leges apud Xenophontem Ἀναβασ. libro v. Cur autem Strabo oppidum appellet, cum Xenophonti ſit πόλις docet Arrianus Ταύτης ait de Cotyotis loquens, ὡς πόλεως Ἑλληνίδος ἐμνημόνευσε, κỳ λέγει Σινωπέων ἄποικον εἶναι· νῦν δὲ κώμη ἐστὶ, κỳ οὐδὲ αὕτη μεγάλη. Cotyotenſes Pharnaciam tranſlatos ait Strabo.

εἶτα Ἰχθύπολις) Ptolemæus meminit.

ἡ Τραπεζοῦς, ἰδ᾽ ἡ Κολχίς) Colchidem vicinam facit Trapezunti. Xenophon Trapezuntem in Colchorum ditione ſitam. Ἀναβασ libro quarto κỳ ἀφίκοντο ἐπὶ θάλατταν εἰς Τραπεζοῦντα πόλιν ἑλληνίδα, οἰκουμένην ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ Σινωπέων ἀποικίαν, ἐν τῇ Κόλχων χώρᾳ. Ptolem. ad Pontum Cappadocicum collocat.

κỳ Ζυγόπολίς τις λεγομένη) Reſtitue ex veteribus λεγομένη κατοικία. Stephanus putat Zygopolin eſſe Zygorum de quibus libro ſuperiore dictum eſt vrbem.

Τιβαρηνοί τε κỳ Χαλδαῖοι) Præter Geographos lege Xenophontem, Ἀναβασ. libro quarto & quinto, & Diod. Siculum libro XIIII. itémque Apolloniũ libro ſecundo, cum eruditiſſimo ſcholiaſte. ibi multa quoque de Macronibus, quos tamen Sannos fuiſſe appellatos Strabo vnus me docet: quanquam etiam Plinius, Sannorum meminit.

τοῦ μαινομένου μέλιτος) Meminit mellis furiantis Dioſcorides. Diodorus Siculus in Colchorum terra naſci ait. Plinius Sannorum. Sic ille, *Aliud genus in eodem ponto gente Sannorum melle, quod ab inſania quam gignit, mænomenon vocant. Id exiſtimatur contrahi flore rhododendri, quo ſcatent ſyluæ.*

κỳ Βύζηρες) Plinio Bazeri: meminit etiam Stephanus.

γεωργεῖ δ᾽ ὁ πολλά) Scribe, γεωργοῦσι δὲ & ἁλιεύουσι, pro ἁλιεῖς.

προσήγορευσαν Ἀλύβων λεγομένων ἀντὶ Χαλύβων) Sic reperias in Biblijs, vbi τὸ ה Hebræum in Χ Græcum verſum eſt, & vbi pro aſpiratione tantum habitum. De hoc autem poetæ loco vide interpretes, non enim mihi vacat in iſtis fabulis diutius commorari.

¶PAG. 380. Τὰ γὰρ περὶ τὸν Σκύθην ὑπερθετικῶν) Poſtrema vox mihi eſt ſuſpecta. An legi poteſt ποταμῶν?

ἐν τῷ Τρωϊκῷ διακόσμῳ διαλεγόμενος) Scribendum διαλεγόμενον.

Αἱ μὲν ἦν Ἀμαζόνες ἡ συμμάχουν) Atqui illas aiunt ſuppetias veniſſe. Vide Q. Smyrnæi Paralipomena.

¶PAG. 381. κỳ Ζαρδανις) Manifeſto legendum cum veteribus libris Ζαρδάνιος.

κỳ Τίβαρος) Lego κỳ Τίβειος ex ipſo Strabone, libro octauo.

¶PAG. 382. ἐλέγχει τὸ ψεῦδος ὅτι) Sic habent libri veteres vulgò, ψευδὴς ἐστιν. quomodo ſæpe Græci loquuntur.

ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐν τῷ τοιούτῳ κατορθοῦν ἐλέγχθη) Sic reſtituimus ſecuti veteres libros, & ipſum Aldinũ. Senſus eſt, demonſtratum alio loco fuiſſe, etiam hac in parte peccare Apollodorum, quando videlicet vult oſtendere Homerum aliquid dixiſſe quod ſit falſum.

διὰ τὸ Θεοφάνη συνεργίας παρεσχῆσθαι) ait διὰ τὸ, hoc eſt, quia erat ἐν τοῖς ὁρίοις, ſiue in confinio minoris maioríſque Armeniæ. Ergo legendum συνορίας per ο non per ω. Si quis tamen vulgatam lectionem retinendam contendat, non valdè repugnabo. In veteribus locus eſt corruptus & legitur συνορίαν: mihi de hoc loco nondum planè liquet: maximè propter vocem ὑπηκόοις.

συνῴκισεν ἐν αὐτῇ τῇ μικρᾷ Ἀρμενίᾳ Νικόπολιν) Dio ait Cappadocibus attribui Nicopolitas. Plinio conuenit cum Strabone, lib. VI. cap. IX. *Oppida celebrantur in minore, Cæſarea, Aza, Nicopolis* Sic & Ptolem.

Πυθοδωρὶς γυνὴ σώφρων) Huius Strabo non ſemel meminit, de Polemone eius marito vide Dionem.

θυγάτηρ Πυθοδώρου) De Pythodoro lege infra libro XIIII.

¶PAG. 383. πλάνητος ἐν τοῖς λόγοις.) Lego, πλάνητος τὸ αἰδέσιμον.

A Κοτυῒ τοῦ Σαπαίου) Cotyis nomẽ quum audis, intellige aliquem Thraciæ regem. Nam id fere perpetuum eſt, apud Thucydidem, Diodor. Dionem, Liuium, Tacitum ac reliquos hiſtoricos. Porrò Cotys hic eſt ille Rhæmetalcis filius, quem narrat Tacitus libro ſecundo Annalium dolo catenis primum oneratum, deinde interfectum à Rheſcuporide patruo, qui poſtea accuſatus ab hac Polemonis & Pythodoridis filia, damnatus eſt. Non enim aliam Tacitus illo loco intelligit, quam
B hanc noſtram. Habes autem hoc loco apud Strabonẽ pauciſſimis verbis comprehenſam hiſtoriam, quam copioſè Tacitus refert.

ἀνῃρέθη δ᾽ ὁ πρεσβύτατος αὐτῶν) Tacitus paullò aliter narrare videtur, *Thracia* inquit, *in Rhametalcem filium* Rhacuſporidis, *quem paternis conſilijs aduerſatum conſtabat, inque liberos Cotyis diuiditur: iiſque nondum adultis Trebellenus Rufus prætura functus datur, qui regnum interim tractaret, exemplo quo maiores M. Lepidum Ptolemæi liberis tutorem, in Aegyptum miſerant.*

C ὁ δὲ νεώτερος ἀποδέδεικται τῆς μεγάλης Ἀρμενίας βασιλεύς) Hic Zeno vocabatur. Tacitus libro ſecundo Annalium, de Armenijs. *Regem illa tempeſtate non habebãt amoto Vonone, ſed fauor nationis inclinabat in Zenonem Polemonis regis Pontici filium, quod is prima ab infantia inſtituta & cultum Armeniorum æmulatus, venatu, epulis, & quæ alia barbari celebrant, proceres plebéſque iuxta deuinxerat.*

συμβάλλουσι δ᾽ ἀμφότεροι) Plinius, *Iris flumen, deferens Lycum.*

ὁ μὲν πρότερος ὑποβεβλημένος Εὐπατορίας ἀφ᾽ αὐτοῦ προσαγορεύ-
D σας) Eupatoriam condidit Mithridates Eupator, eáque regia eſt vſus. Appianus, Λούκουλλος δ᾽ Ἀμισόν τε κỳ Εὐπατορίαν, ἣν παρὰ τῇ Ἀμισῷ περιοικοδομήσας ὁ Μιθριδάτης, Εὐπατορίαν τε ὠνόμαζεν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, κỳ βασίλεια ἡγεῖτο, περικαθήμενος ἐπολιόρκει.

Μαγνόπολιν προσεῖπε) Plinius paullò aliter, *Amiſo iunctum fuit oppidum Eupatoria: à Mithridate conditum. Victo eo, Pompeiopolis vtrumque appellatum eſt.* niſi tamen & Plinius & Appianus de alia Eupatoria loquantur, quæ non ad confluentem Iris & Lyci poſita eſſet ſed Amiſo iuncta,
E quod verum eſt. Nam Plinius alio loco Magnopolin iſtam commemorat.

κỳ ὁ ὑδραλέτης) Sic vocat aquariam molam, id eſt quæ vi aquæ mouetur: quales ferè ſunt quibus hodie vtimur. Apparet autem ex hoc loco hydraletarum olim non frequentem fuiſſe vſum: fere enim iumentorum opera in eam rem vtebantur, aut ſeruorum nequam, qui in piſtrinum dedi dicebantur. Anemaleris autem quorum hodie frequens vſus, non videtur vſi veteres.

καὶ τὴν Γαζηλῶτιν) Scribe Ζηλῖτιν vt infra.

F καὶ Σεβαστὴν μετωνόμασε) Plinius in iſto tractu & Sebaſtiam & Sebaſtopolin refert. Ptolemæus quoque in Cappadociæ deſcriptione Sebaſtopolin & Σεβαστειαν agnoſcit.

ἱστορήκαμεν δὲ πρότερον) Libro decimo, in Creticis.

¶PAG. 384. ἐν πλάτεσι μὲν ἐνταῦθα τῶν ἑξακισχ.) ait δὲ ἐνταῦθα: qua ſupra dixit in Capadocicis Comanis fuiſſe illorum Veneri deuotorum ſex millia & amplius, mulierum ſimul & virorum.

Ἦν δ᾽ οὖν μὲν Ἀρχέλαος υἱὸς τοῦ) τοῦ videlicet Archelai
G qui ſatrapes Mithridatis quum eſſet, bellum geſſit cũ Sylla: poſtea autem eius & populi Rom. amicitiam coluit.

ἐπέτυχεν γὰρ Πτολεμαίου) Auletes. Hiſtoria ex Strabone & Cicerone nota. Vide infra libro XVII. & hiſtoricos.

Δυτέντος υἱὸς Ἀδιατόριγος) Manuſcripti habent, ὁ δεύτερος quod non placet. Adiatoria autem iſte filius fuit Demenecli Galatarum tetrarchæ. de Adiatorigis autem perfidia & ſæuitia qua in Romanos vſus eſt Heracleæ, dictum eſt paullò antè à Geographo.

¶PAG. 385. ἔχει πόλιν Ζῆλα) Meminere Plinius, Ptolemæus, Stephanus alij.

καὶ ταύτην καὶ τὴν Μεγαλόπολιν) Megalopulin appellat

qoam paullò antè Magnopolin. Plinius ſimiliter Magnopolin & Zelam coniungit.

[illegible] Κολωπηνὴν [illegible]) Calupenam ouſquam legere memini. Plinius Colopenæ facit mentionem: ſed ad nihil huc pertinet.

τὰ Κάρανα, ἀφ' οὗ ἡ χώρα Καρανῖτις) Ptolemæus in iſto tractu Κάρανα recenſet: quod neſcio an huc pertineat.

¶PAG.386. ὁ Γαζηλωνῖτις [illegible]) Videtur eſſe qoam Gazalinam Ptolemæus appellat, iacet μεσόγειος quidē τοῦ Πολεμωνιακοῦ πόντου: ſed non procul à mari.

πολὺ πασῶν πλείω [illegible] ἀείσω) Legendum cum libris prioris interpretis, πλείω τε καὶ πολὺ πασῶν ἀείσω.

δι' ἧς Ἶρις φέρεται ποταμὸς) Ex deſcriptione Amaſeæ Strabontana colligimus Irim fluuium Amaſiam præterfluere, non influere: dixitque iam ante Strabo Irim ferri παρ' αὐτὸ τὸ Ἀμασείας τεῖχος. At qui hodie Amaſeam viderunt teſtes fide digni, Irim mediam vrbem ſecare narrant: vt neceſſe ſit poſt Strabonis tempora amplificata pomeria eius vrbis, aut mutata eius fuiſſe formam. Euſtathius itaque grauiter errat quum vult nobis autoritate Strabonis perſuadere Irin δι' Ἀμασείας ῥέειν.

[illegible] τε καὶ φύσει πόλεως) Laborat hic locus ab interpunctione, quem non dubio ſic eſſe reſtituendum, [illegible] δὲ θαυμαστῶς [illegible] τε καὶ φύσει, πόλεως ἅμα τε καὶ φρουρίου [illegible] χρείαν [illegible]. quod ait, [illegible] pertinet ad χρείαν πόλεως: quod, ad [illegible] φρουρίου.

[illegible]) Quis pictor tam elegaoter vllam vnquam rem depinxit, quam facit Strabo hoc loco Amaſiam vrbem, vel propter vnicum hunc alumnū merito memorabi[illegible] mihi quidem videtur Strabo his verbis oon tantum eam deſcribere & depingere: ſed oculis noſtris ſpectandam reapſe exhibere. Notandom verò, quòd ait Strabo ad radices iſtius collis ſecundum Irin eſſe Amaſiam ſitam, hodie rem aliter eſſe, vt ex accurata viri clariſſimi, Augerij Buſbequij μάρτυρος αὐτόπτου deſcriptione, intelligimus.

τὸ δ' ἀναστρέφον [illegible]) Lego ἀναστρέχοντα, vel ἀνάστιχον videlicet τὸ ὄρος, quod repeti poteſt loco vocis [illegible]. At ἀναστίχον, quò referes?

αὐλὼν δ' [illegible] ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ [illegible]) Eandem conuallem Intelligebat paullò antè in deſcriptione Phanoreæ: [illegible] αὐλὼν καὶ μῆκος ἔχων ἀξιόλογον καὶ πλάτος [illegible] [illegible] Λύκος [illegible] [illegible] μέσον [illegible].

[illegible] ἁλῶν [illegible]) Melius veteres, ἄνευ [illegible]. Salis foſſilis paſſim apud Strabonem mentio.

ἀφ' ὧν [illegible] ἅλων τὸν ποταμόν) Sic alio loco, [illegible] ἀπὸ τῶν ἁλῶν [illegible]. Annotāt Grammaticorum filij, hunc fluuium cum aſpiratione pronunciari ab iis qui nomen deducunt ἀπὸ τῶν [illegible] ἁλῶν, vt Strabo: ſine aſpiratione ab iis qui nomen ἀπὸ τῆς ἄλης actum putant.

διὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον) Eo enim bello reſtitit aliquandiu Amaſia Romanis: poſtea eis ſeſe dedidit. Memnon, [illegible] Σινώπη [illegible] Ἀμισὸς [illegible] Ῥωμαίους, quo tamen in loco eruditis viris conſiderandū relinquā num ſit ſcribendum ἡ Ἀμασεία. Suadent id mihi qoidem, Strabo, Plutarchus, Appianus, qui [illegible] harum trium vrbium eins tractus, Heracleæ, Sinopes, & Amiſi commemorant ita vt Memno.

¶PAG.387. [illegible] Μιθριδάτης Εὐπάτωρ) Vide Appianum initio τῶν Μιθριδατικῶν, qoo ex loco intelligimus cladem hanc accepiſſe Nicomedem prope moutem Scorobam, qui mons fuit terminus inter Bithynos & Ponticam regionem.

καὶ πάντα Βιθυνίας [illegible]) Appianos de Mithridate, [illegible] Νικομήδους [illegible] [illegible].

καὶ ἐνταῦθα δ' ἀπεδείχθη πόλις ἡ Πομπηιούπολις) Ait ἐνταῦθα quia multis aliis locis fuere conditæ vrbes à Pompeio, ſuóque nomine inſignitæ, vt in Cilicia, & quæ hodiéque floret Nauarrenſis regni caput Pompelo. Huius Pompeiopolis meminit diligentiſſimus Ptolemæus.

[illegible] χώρα [illegible] τοῦ ποταμοῦ [illegible] Πιμωλισηνή) Quemnam fluuium intelligat obſcurum eſt prætertim cum Pimoliſenen nemo quod ſciam veterum ita nominet præter Steph. & Strab. qui & Phazemonitidē, & Damanetin, & Ximenen, & Diacopenē, & Calucupenen, itémque Daximonitin, & Gadilonitin aliáque oon pauca hoc lib. ſolus fortaſſe Geographorum commemorat. nec mirum. fuit enim harum regionum callentiſſimus, in quibus patriam habuit. Cæterum quod ad Pimoliſenen attinet, notanda ſunt verba quę paullò antè poſuit in deſcriptione eius conuallis vbi eſt Amaſia [illegible] Πιμωλισηνὴ χώρα [illegible] [illegible] Ἅλυος: vnde apparet non ſine cauſa dubitate nos quem fluuium hic intelligat cum ait [illegible] τοῦ ποταμοῦ.

Τιμωνῖτιν) Scribe Τιμωνῖτιν vt apud Ptol.

[illegible] Κινιστινὴν) Malim Κιναστινὴν: cum dicat deduci ἀπὸ τῶν Κινιάτων.

[illegible] τὰ Κίνια [illegible] φρούριον) Videntur eſſe Κίνια Ptolemæi.

καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ) De Mithridatis proſapia vide Appiaum initio τῶν Μιθριδατικῶν. De Mithridate Criſta lege Luciani Longæuos.

Δηιόταρος Κάστορος υἱὸς ὁ [illegible] Φιλάδελφος) An hic eſt Deiotarus tetrarcha Galatiæ, de quo infra, & apud Ciceronem? Κάστορος autem lego non Καστόρος.

τὰ Μόρζεως βασίλειον ἔχων τὰ Γάγγρα) Xylander vocem Μόρζεως putat eſſe loci nomen, & legit καὶ τὰ Γάγγρα. contra prior interpretes quem potius ſequendum exiſtimo, præſertim aſſentientibus veteribus libris. vertit vetus, *& Gangra Morzei regiam habent.* Dicunt autem veteres τὰ Γάγγρα, & ἡ Γάγγρα, vt Stephanus annotat. Volunt quidam dictam ſic fuiſſe illam vrbem à capra quadam quæ Gangra vocaretur, alij lingua Henetorum & Paphlagonum γάγγραν tradūt quamuis capram appellari: vnde poto γαγγραίναν morbum proxima quoque ſubito depaſceotem eſſe dictum: & D. Paulus videtur alluſiſſe ad vocis [illegible] ep. II. ad Timoth. cap. II. commate XVII. Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει. Gangram ſi nihil aliud Synodus Gangrenſis hodiéque nobilitat.

[illegible] Ἀσκανίαν λίμνην φησὶ [illegible] Κίου) Poſtrema vox corrupta mihi eſt aliquādo viſa. Athen enim initio libri octaui docet ex Theoph. piſces foſſiles reperiri oli ſolitos, in [illegible] io. quare legendum hic videbatur Τίου vel Τιείου: Sed nihil omnino mutandum. Nam adiecta Aſcanij lacus mentio, volgatam lectionem confirmat. Cio enim fuit vicinus oon Tio. Vide Plin. libro v. cap. XXXII.

Τῆς δὲ Βιθυνίας [illegible] [illegible] Παφλαγόνες) Aliter paullū hæc explicat Ptolemæus quem vide initio libri quinti.

Χαλκηδὼν [illegible]) De Calchedone vide ſupra libro VII. vbi de Byzantio.

καὶ κώμη Χρυσόπολις) Plinius, *Intra Chalcedona Chryſopolis fuit.*

καὶ τὸ ἱερὸν τὸ Χαλκηδόνιον) Foit id fanum Dianæ. Ptolemæus. [illegible] τὸ στόμα τοῦ Πόντου [illegible] ἱερὸν Ἀρτέμιδος, Χαλκηδών. vbi vides non interponi Chryſopolin vt fit à Strabone.

¶PAG.388. [illegible] Νικομήδης [illegible] Νικομήδειαν) Nicomediam condidit Nicomedes primus eius nominis autor: de eo Memnon, ὁ δὲ Νικομήδης [illegible] ἀρχῆς [illegible] [illegible] ἀπὸ [illegible]. Ante huoc Nicomedem, reperio hæc Bithyniæ regum nomina. Dędalſes eiuus mox meminit, cui filius fuit Botiras. Botiræ Bas. huic Zipoetes, pater Nicomedis de quo diximus.

πολλοὶ

πολλοὶ δ' ὁμωνύμως ἀνεγράφησαν τῷ Διΐῳ Πτολεμαίῳ) non tantum in Bithyniæ & Ægypti regibus id obſeruabis, ſed in aliis multis. Sic enim vicinæ Paphlagoniæ reges Pylæmenes vocabatur ab antiquo illo Pylæmene cuius Homerus in Bœotia meminit. Cappodociæ plerique vocati ſunt Ariarathes. Thraciæ plurimis Corys nomen fuit. Parthorum Arſacæ. Perſarum inquit Diodorum omnes poſt Artaxerxem Antaxerxes, & apud Indos, reges Palimbothrorum, omnes Palimbotbri dicti ſunt.

ἡ Ἀστακὸς Μεγαρέων κτίσμα καὶ Ἀθηναίων) Aſtacus condita fuit initio Olympiadis xvii. Memnon. Τὴν Ἀστακὸν ἡ Μεγαρέων ᾤκουν ἀποικία ἐκ ... Θρᾴκες, Ἀστακοῦ τὴν κλῆσιν, ... μεγαλοφρον@.

ἡ μετὰ ταῦτα ἀνεδείκνυε) Narrat Memnon, Aſtacum dum eam tenerent Athenienſes ac Megarēſes multis calamitatibus fuiſſe obnoxiam, multis bellis afflictam & ... tandem regnante Dydalſo liberatam ab omnibus iſtis periculis & calamitatibus fuiſſe.

ἐπὶ ... ὑπὸ Ἀντιπάτρου) qui fuit vnus ſucceſſor Alexandri.

ἐν ᾧ Προῦσα ἐστι ὁ Κῖος ...) Memnonis Excerpta, Προυσίας ὁ Βιθυνῶν βασιλεὺς ... καὶ τὴν Κίερον πόλιν ... Quam Cium vocāt reliqui credo omnes, Memnon Κίερον ſemper vocat. Plinius duas vrbes Pruſas refert. alteram prope Cium ab Olympo monte, alteram ſub Hippio monte. Facit & Ptolemæus duas, quem vide.

... τὴν Κῖον ὁ Φιλέταιρος) Vide lacera Polybij fragmenta libri xv.

ἡ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ) Hic locus diutius mihi eſt conſiderandus, ut eum intelligam. Libri veteres pro ... habent ἀνάστασιν.

Τεθρύληται δὲ τῆς Προποντίδος ὅρος, ὁ καλοῦσιν Ἀργανθώνιον) Meminit Apollonius libro primo,

Τῆμος ἄρ' οἵγ' ἀφίκοντο Κιανίδος ἤθεα γαίης
Ἀμφ' Ἀργανθώνειον ὄρος προχοάς τε Κίοιο.

vide ibidem de Hyla, & apud Theocritum, reliquoſque Argonauticorum ſcriptores.

Ἡρακλέους ἑταῖρον) Manuſſ. Ἡρακλέους ἑταῖρον συμπλεύσαντα ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς αὐτῷ καὶ ἀποπλανηθέντα, in aliis ἑταῖρον καὶ ἀποπλανηθέντα.

ἡ κτίσαι τὴν πόλιν ἐπώνυμον αὐτοῦ) Apollonius Cium appellatam canit à Cio flumine, conditam autem à Polyphemo idem poeta & lib. i. & lib. iiii. itémque eius ſcholiaſtes ex veteribus ſcriptoribus docent. Lib. autē primo ſic ſcribit ex Ariſtotelis Rep. Cianorum. *Cium vrbs eſt Myſia ſic dicta à Cia duce* τῶν Μιλησίων ἀποικίας.

ἡ νῦν δ' ἔτι καὶ ἑορτή τις ἄγεται) Apollonius idem notat libro ſecundo.

——καὶ ὅρκια ποιήσαντο,
μήποτε μαστεύοντες ἀπολλῆξειν ἐρετάων,
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν περ Ὕλαν ἐρέουσι Κιανοί,
Κούρου Θειοδάμαντος, ἐϋκτιμένης τε μέλονται
Τρηχῖνος.

Προῦσα δ' ἐπὶ τῷ Ὀλύμπῳ) Iam diximus duas fuiſſe Pruſas eaſque admodum vicinas.

... ταῦτα ...) Idque eſſe fuſe diſputatum lib. vii.

¶Pag. 189. εἰ τῶν Φρυγῶν εἰπὼν τινας ἡγεμόνας Ἀσκάνιον καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἥκοντα) In veteribus libris locus ita eſt ſcriptus, εἰ τῶν Φρυγῶν εἰπών τινας ἡγεμόνας (fortaſſe legendum τινα ἡγεμόνα) Ἀσκάνιον καὶ Μυσῶν τινα λέγει ἡγεμόνα καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἥκοντα. At vetus interpres ſic vertit, *Nec mirandum eſt cum quendam Phrygum ducem Aſcanium dixerit, ex Aſcania profecta, ſi dicat etiam Aſcanium quendam ductorem Myſorum ex Aſcania venientem:* quę planiſſima lectio eſt Sic igitur ille Græca verba legit, ὁ θαυμαστὸν δ' εἰ τῶν Φρυγῶν εἰπών τινα ἡγεμόνα Ἀσκάνιον, ἐξ Ἀσκανίας ἥκοντα, καὶ Μυσῶν τινα λέγει ἡγεμόνα Ἀσκάνιον καὶ ἐξ Ἀσκανίας ἥκοντα. Error ex iterarione earundem vocum ortus.

A ex iteratione earundem vocum ortus.

τῆς γὰρ ἐπὶ τοῦ Ὕλα ...) Legendum cum veteribus, τῆς γὰρ ὑπὸ τὸν Ὕλαν.

ὁ μᾶλλον ... λέγοντας) Quiſnam ... ? Vidi qui hanc vocem tollendam putarent. Xylander locum ita tranſtulit quaſi legeretur ... Nimis certum eſt ita eſſe legendum, τὰ νῦν δ' ἔτι λέγοντας. Sententiam hanc ſæpius apud Strabonem iteratam reperies.

B τό, τε Βιθύνιον ἐστιν) Stephanus Βιθύνιον, πόλις Βιθυνίας, meminit & Plinius. Ptolemæus ſic Κλαυδιόπολις ἡ καὶ Βιθύνιον.

ὑπερκείμενον τῆς Τιείου) Supra docuimus Τίειον ſcribendum eſſe quoties legitur in hoc autore Τίον, quare hîc quoque Τιείου lego.

τὴν περὶ Σάλωνα χώραν) Stephanus, Σαλώνεια πόλις Βιθυνίας, καὶ τὸ ... Σάλων@.

ὅπου ἐστὶν ὁ Σαλωνίτης τυρὸς) Plinius Bithynum vocat. lib. xi. cap. xlii. de diuerſitate caſeorum. *Trans maria*

C *vero Bithynus fere in gloria eſt.*

ἡ Νίκαια ἡ μητρόπολις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ) Plinius *Deinde Nicæa in vltimo Aſcanio ſinu, quæ prius Olbia.* Vide Ptolem. De hac Nicæa loquitur lex vi. Cod. De diuerſis prædiis.

ὃς αὐτὴν ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὠνόμασε Νίκαιαν) At Memnon vnde Nicæa ſic dicta ſit, lōgè aliter explicat: eū vide.

ἑξαπλεθρομειώλ@ περὶ ὀρθὰς γωνίας) Scribendum vt ſuſpicatur Xylander, ἱππομητροπομελ@. Verbo ... ſæpe vtitur Strabo. Fallitur tamen grauiter Xylander,

D quum putat dici de gymnaſio, quod de ipſius vrbis ... dicitur: vide elegantiſſimum Augerij Busbequij libellum.

Σκύλαξ ὁ Καρυανδεύς) Reſtituimus veram lectionem. Nam vulgatæ editiones habent Καρυανδρεύς: idque Xylander eſt ſecutus, quum poſſet ex plurimis locis Strabonis intelligere, à patria Caryandis eſſe ſic appellatum. Eſt autem ſcriptor antiquiſſimus, quem ipſe Ariſtoteles aliquando laudat, & alij quàm plurimi.

¶Pag. 190. Ξενοκράτης τε ὁ φιλόσοφ@) Fuit enim

E Chalcedonius.

καὶ Ὀλυμπηνὲς καλοῦσι τινές) Manuſſ. Ὀλυμπηνούς, minus rectè. Stephanus Ὀλυμπὸς ὄρ@ Μυσίας Ἀρριανὸς Βιθυνιακῶν ... οἱ οἰκοῦντες Ὀλυμπηνοί.

τούτων δ' ἐστὶ ...) Aſcribam Plinij locum qui aliter ſentire videtur, *Quæ partem eam inſidere Gallorum Toliſtobog. & Voturi & Ambitui vocantur: qui Mæoniæ & Paphlagoniæ regionem, Trocmi. Prætenditur Cappadocia à ſeptentrione & Solis ortu, cuius vberrimam partem occupauere Tectoſages, ac Teutobodiaci: & gentes quidem hæ. Populi verò ac te-*

F *trarchiæ omnes numero CXCV.* Vide Liuium & Iuſtinum.

τὴν νῦν Βιθυνίαν) Quum toties Bithyniam a Galatia ſeparet, ſitque id luppis notum & tonſoribus, apparet legendum eſt τὴν νῦν Γαλατίαν vt eſt in veteribus libris.

τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀμύντα γενομένης ἐπαρχίας) Lege cū vett. lib. τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀμύντα γενομένην, πάσας εἰς μίαν συναγαγόντος ἐπαρχίαν. De hoc Amynta vide Dionem lib. xlix.

Τάουιον ἐμπόριον τῶν ταύτῃ) Manuſcripti habent Τάουιον, mendosè. Plinius, *Oppida, Tectoſagum Ancyra, Trocmarum Tauium, Toliſtobogiorum Peſinus.* Ptolemæus de Trocmis

G Galatis, ἐν οἷς πόλεις ταῦται.

ὅπου τὴν σύλλογον ἐποιήσαντο Πομπήϊός τε καὶ Λεύκολλ@) Plutarchus in Lucullo, de eo & Pompeio, καὶ συνῆλθον ἐν κώμῃ τινὶ τῆς Γαλατίας, καὶ προσεῖπον ἀλλήλους φιλοφρόνως, & in Pompeio, καὶ συνῆλθον περὶ τὴν Γαλατίαν, neutro loco vrbis nomine expreſſo vbi conuenere.

τούτων δ' ἦν φρούριον Ἄγκυρα) Imo μητρόπολιν Ptolemæus de Tectoſagibus quos ille vocat Tectoſacas, ἐν οἷς πόλεις Ἄγκυρα μητρόπολις.

ὁμώνυμ@ τῇ περὶ Λυδίαν περὶ Βλαῦδον πολίχνῃ) huius Ancyrę infra meminit. In libris ſcriptis totus locus ita legitur, τούτων δ' ἦν φρούριον Ἄγκυρα ὁμώνυμ@ τῇ περὶ Λυδίαν περὶ Βλαῦδον πολίχνῃ φρυγιακῇ. Et liber quoque Aldi Βλαῦ-

Βλαῦος habet pro Βλαῦδον: quod magis tamen probo. Stephanus, Βλαῦδος, πόλις Φρυγίας ἀπὸ Βλαύδου τοῦ τὸ γένος ἕλκοντος ἐκ Μιθριδάτου.

Πισίδαι δ' ἐν τοπῶν) Sic ſcribitur etiam apud Ptolem. & pleroſque alios Græcos ac Latinos. Sunt tamen qui ſcribant Πισσίδας. Non adſeram quæ de eius vocis etymologia nugantur grammatici παρὰ τὸ πισσῶ.

¶Pag. 391 ἀρχιερωσύνη ἐν Πεσσινοῦντι τῆς θεᾶς μετεπέμψαντο χρησμὸν κατὰ τοὺς τῆς Σιβύλλης χρησμούς) Liuius libro XXIX. *Ciuitatem eo tempore recens religio inuaſerat, inuento carmine in libris Sybillinis, propter crebrius eo anno de cælo lapidatum inſpectis. Quandocunque hoſtis alienigena terræ Italiæ bellum intuliſſet, eum pelli Italia vincique poſſe, ſi mater Idæa Peſſinunte Romam aduecta eſſet.* Sed vide Herodianum, qui rem ab ouo repetit, totámque narrat.

τὸ δὲ τὸ Γόρδιον) Gordium fuit antiqui Midæ regia ait Plut. in Alexandro.

καὶ Γορβεοῦς τὸ τοῦ Κάστορος βασίλειον) Conferatur hic locus cum illo proximo vbi & Deiotari & Caſtoris cuiuſdam facta eſt mentio: non enim ſunt hæc ſana ſatis. Ibi leges & τὸ Μαζίου βασίλειον quod videtur eſſe aſſine iſti Γορβεοῦς.

ἀπέσφαξε Δηϊόταρος) Lege Plutarchum de immani crudelitate iſtius belluæ aduerſus liberos.

καὶ τὰ περὶ Ὀρκαόρκους, καὶ Πιτνισσὸν, καὶ τὰ τῆς Λυκαονίας ὀροπέδια) Pignitſum niſi fallor appellat eam vrbem de qua Stephan. Πιτνισσὸς πόλις Λυκαονίας Ptolem. Πετνησσὸν appellat. & legendum fortaſſe eſt in Strab. Πιτνισσὸν, per τ.

καὶ ὀναγρόβοτα) Similiter Iuſtinianus in Conſtitutionibus ſuis Lycaoniam vocat ὀναγρόβοτον. De onagris Lycaoniæ Plin. lib. VIII. cap. XLIIII. *Onagri in Phrygia & Lycaonia præcipui.*

καλοῦσι δὲ Σοάτρα) Neſcio ſintne hæc Souatra quæ Ptolem. Siouata inter Lycaoniæ vrbes nominat: an potius quæ idem Sauatra appellat, licet in Iſauria collocet. Nam Ptolem. tria oppida Iſauriæ tribuit: duo tantum Strabo.

ὅπου καὶ πωλεῖσθαι τὸ ὕδωρ) vt in Africæ quadam regione, ait lex XIIII. §. 3. D. De alimentis vel cib.

ἐγγὺς δὲ τούτων καὶ τὸ Ἰκόνιόν ἐστι) Iconum nobilitauit Pauli ἐπιδημία: vide Actorum caput XIIII.

Ἰσαυρικὰ κώμας δύο ὁμωνύμους) Ptolemæus Iſaurices vrbes refert Sauatra, Auſira, Iſaura. Iſaura autem & Auſira literarum transpoſitione tantum differunt. Plinius ſic, *Ciliciæ Pamphyliam omnes iunxere, neglecta gente Iſaurica: oppida eius intus Clibanus, Iſaura, Labaſin.*

τὴν μὲν Παλαιὰν καλουμένην, εὐερκῆ) In puerili lapſu Xylander hæſit: qui nō potuit diſtinguere vtrū proprium eſſet nomen, Παλαιὰν an εὐερκῆ. Euercem ille indigitat: nos Palæam Strabonem ſenti, qui ſic alibi τὴν Παλαιὰν Ἰσαυρίαν commemorat,

καὶ τοῦ Ἰσαυρικοῦ προσαγορευθέντος Πουπλίου Σερουιλίου) Is eſt vt puto quem ait Dio lib. XXXV. mortuum eſſe ὑπέργηρων paullò poſt Iulij Cæſaris necem: quanquam Dio Sulpicium Iſauricum appellat

τῆς δ' Ἰσαυρικῆς ἐστὶν ἐν πλευραῖς ἡ Δέρβη) Derbe vrbs eſt Lycaoniæ. Lucas in Actis cap. XIIII. κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν, καὶ Δέρβην καὶ τὴν περίχωρον. Stephano eſt φρούριον Ἰσαυρίας. Ptolemæo inter vrbes στρατηγίας Ἀντιοχιανῆς Cappadociæ prima Derbe recenſetur.

τὸ τοῦ Ἀντιπάτρου τυραννεῖον τοῦ Δερβήτου) Hunc ſupra λῃστὴν appellauit, hic tyrannum: vt mirer valdè optimum virum M. Tullium de hoc ita ſcribere ad Q. Philippum Proconſulem, *Cum Antipatro Derbete* inquit, *mihi non ſolum hoſpitium, verum etiam ſumma familiaritas intercedit.*

τοῦ δ' ἦν καὶ τὰ Λάρανδα) Ptolemæus Laranda Derbæ ſtatim ſubiicit. Stephanus πόλιν Λυκαονίας vocat. Diodorus Siculus libro XVIII. πόλιν Πισιδικὴν, vt & Iſaura.

¶Pag. 392. τὰ δὲ Σανδάλιον) Stephanus, Σανδάλιον Πισιδίας χωρίον.

τὴν μὲν

A τὴν μὲν ὡς Κρέμνας ἄποικος Ῥωμαίων ἔχουσι) Ptolemæus inter Piſidiæ vrbes refert Cremnam coloniam: vno verbo id notans quod Strabo.

φρούριον δ' αὐτῶν ἐστὶ Σαγαλασσόν) Stephanus, Σαγαλασσὸς πόλις Πισιδίας. λέγεται καὶ Σελγησσός.

εἷς δὲ τοὺς Ὁμοναδέας τετράρχην) Videntur Homonadenſes minus fuiſſe veteribus cogniti, aut potius negle-
B cti fuiſſe à priſcis geographis. Sic enim Plinius, *Similimodo omnibus qui eadem compoſuere ignorata eſt ei contermina gens Homonadum, quorum intus oppidum Homona. Cætera caſtella XLIIII. inter aſperas conualles latent.*

ἐκείνους δὲ Κυρήνιος ἐξεπόρθησε λιμῷ) Meminit huius rei Cornel. Tacitus Annaliū lib. III. de Sulpicio Quirinio loquens, *Nihil ad veterem & patritiam Sulpiciorum familiam Quirinius pertinuit, ortus apud municipium Lanuuium: ſed impiger militiæ & acribus miniſteriis conſulatum ſub Diuo Augusto, mox expugnatis per Ciliciam Homonadenſium caſtellis inſignia triumphi adeptus, datuſque rector C. Cæſari Armeniam obtinenti. Tiberium quoque Rhodi agentem coluerat.* Strabo χωρία
C vocat quæ Plinius & Tacitus Caſtella.

τῶν Πισιδικῶν πόλεών ἐστι Σέλγη) Commemorat Ptolemæus. & Stephan. Σέλγη πόλις Πισιδίας ἄποικος Λακεδαιμονίων.

Πετνηλισσόν) Hæc eſt illa vrbs quæ Ciceronis arma ſenſit, ab eo validè expugnata: quod multæ eius epiſtolæ docent. Vocat autem Cicero Pindeniſſum. & ita placuit eruditiſſimo Boſio reſcribēdum eſſe apud Strabonem. quod non poſſum ſummo viro concedere. Video enim Græcos omnes ſic ferè appellare vt Strabo.
D Ptolemæus quidem. Πεδνηλισσόν Stephanus autem Πεδνηλισσόν. Polybius, quem per omnia ſequitur noſter Πεδνηλισσεῖς huius loci incolas vocat. Quare in Strabone quoque ſic omnino legendum, ſcribendumque per δ Πεδνηλισσός.

Ἀδαδάτην) Ptolemæus Adada vocat.

Ἀμβλάδα) Scribe Ἄμβλαδα & verte Amblada non Ambladem. Ἄμβλαδα rectè mox & apud Stephanum.

Σέλγη) Selgæ multa mentio apud geographos & hiſtoricos.
E δένδρον ὁ μέγα ὀρθαλῶν) Lego δένδρον μέγα, ὀρθὸν δὲ καὶ ὑψηλόν: nam vox ὀρθαλῶν mihi adhuc eſt incognita. De Styrace & eius gummi vide Dioſcoridem & Plin.

¶Pag. 393 ὁ δὲ ἀνάπλεως γίγνεται τῷ κέρματι) Malim τῷ κόμματι. Nam κόμμι dicunt non κέρματι.

τὰ μὲν ἐπ' ἄκροις αὐτοῖς) Lege cum veteribus libris, ἐπὶ τῶν ἄκρων αὐτοῖς.

τῶν Σελγαίων) Scribe Σελγέων. Σελγεῖς enim dicuntur non Σελγαεῖς.

διὰ τὸν ὀχυρότητα) Lego Διὰ τὴν ὀχυρότητα.
F ἐπὶ Ὀλυμπῷ) Scribe, Ὀλύμπῳ vt ſupra Ὀλυμπηνοὺς rectè ſcribitur.

¶Pag. 394. πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς ἀλλοτρίας κατάσταντες) Legendum κατάστασιν omnino vt libri veteres habent.

τοὺς ἐπιβουλευόντων) Scribe ὑποκαλουμένων. Paſſim hæc confunduntur, magno errore.

Τάχα δὲ, ὅτι τὴν Κελαινὰς τὸ αὐτὸ συμβέβη) Vide infra libro XIIII.

οἱ καὶ τὴν Μίλητον ἔκτισαν) Et tamen Mileſij erant Atheniensium ἄποικοι, ita enim eos appellat Herodotus.
G ἐκ τῆς Κρήτης λαβόντες Σαρπηδόνα κτίσαι) Libri veteres habent, ἐκ τῆς Κρήτης Μιλήτου λαβόντες Σαρπηδόνα. Legendum ἐκ τῆς Κρητικῆς Μιλήτου. Docet hoc ſimilis locus libro XIIII. vbi ex Ephoro docet Strabo Miletum κτίσμα εἶναι Κρητικὸν ὑπὲρ θαλάττης τετειχισμένην, ὅπου νῦν ἡ παλαιὰ Μίλητός ἐστι, Σαρπηδόνος ἐκ Μιλήτου τῆς Κρητικῆς ἀγαγόντος οἰκήτορας.

Σαρπηδόνα Μίνω καὶ Ῥαδαμάνθυος ἀδελφὸν ὄντα) Diodorus Siculus libro quinto huius Sarpedonis meminit, & hanc hiſtoriam tangit. Τὸν δὲ τρίτον ἀδελφὸν Σαρπηδόνα φασὶ μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν διαβάντα κατακτήσασθαι τοὺς περὶ Λυκίαν τόπους. Vide Herodotum lib. primo.

καὶ τοὺς Τερμίλας κατοικῆσαι) Scribe κατοικίσαι.

καὶ ὀνομάσαι Τερμίλας τοὺς νῦν Μιλύας) Omnino Μιλύας legen-

legendum eſt vt rectè Xylander ait. Herodotus Καλιοί. Τὴν γὰρ νῦν Λυκίην καλεομένην, αὕτη τὸ παλαιὸν ἦν Μιλυάς· οἱ δὲ Μιλύαι τότε Σόλυμοι ἐκαλέοντο. Τέως μὲν δὴ αὐτῶν Σαρπηδὼν ἦρχε· οἱ δὲ τό περ τὸ οὔνομα ἤνεικαν τὸ οὔνομα, καὶ νῦν ἔτι καλέονται ὑπὸ τῶν περιοίκων οἱ Τερμίλαι. Euſtath. tamen legiſſe videtur Λυκίοι ita enim hunc locum apud eum leges. mendoſè omnino.

ἐπικαλεσάντων δὲ τῆς Πανδίονος Λύκον) Legendum Λύκον. Ita enim hic vocatur ab Herodoto cuius verbis loquitur, & ita infra rectè ſcribitur libro XIIII. μετὰ δὲ ταῦτα Λυκίους ἀπὸ Λύκου τοῦ Πανδίονος.

Πείσανδρόν τε) Quod Piſander à Strabone vocatur variis locis quem poeta vocat Iſandrū, nō dubito eſſe eius μνημονικὸν ἁμάρτημα, niſi alios codices ſit ſecutus.

τὸ ἀντὶ τῆς χώρας ἐν ἄγωσι ἐχθέντων) Mendoſum locum ſic emendabis mutatione facta minima, τοῖς ἰσχύουσιν. ſenſus eſt, hunc agrum de quo loquitur, ob fertilitaté à multis fuiſſe petitum, & potentiori ſæpe ceſſiſſe pro præmio. Sic Dio vocat τὴν Ῥώμην ἆθλον τοῖς κρατοῦσι προκείμενον, & Liuius in alia re libro VI. quantam ait, in certamine relictus præmium ſemper potentioris futurus ſit.

καὶ μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὅπου αἱ Ἀμαζόνες) Multum deberent Priamus & Bellerophontes huic lectioni ſi vera eſſet. Nam ſic Troiano bello fuerint ſuperſtites: quod niſi probamus, ne hãc quidem lectionem probare poſſumus. Exiſtimo autem locum eſſe mutilum, & ſic reſtituendum καὶ μετὰ τὰ Τρωϊκά, καὶ πρὸ αὐτῶν, vel καὶ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἔτι, καὶ αἱ Ἀμαζόνες κατατολμῆσαι αὐτοῖς. Apparet, inquit, has regiones ob ſoli bonitatem præmium fuiſſe potentioribus quibuſque propoſitum: idque non tantum poſt bellum Troianum, ſed & antè adeo quidem vt Amazones etiam eas occupare voluerint: quãdo Bellerophontes & mox Priamus ad ripam Sangarij vt canit poeta, cum iis conflixerunt. Hæc eſt illius loci mens.

Καὶ πόλεις τὸ πάλαι ὁμολογοῦνται ἐπώνυμοι αὐτῶν) vt Epheſus, Smyrna, Cuma, Myrina, Paphus: quod alibi Strabo ait.

ταῦτ᾽ ἐπαθον διὰ τὴν ἀρετήν) Mirum, vt τοῖς ἰσχύουσιν ἆθλον eſſent propoſitæ: ſemper enim περιμάχητον eſt & periculo obnoxium, quod eſt optimum.

¶ PAG. 195. τὸ τῆς μοχθηρίας ἔργον) Non hoc præcipuè curat geographus: neque hoc illius ἔργον: ſed potius πάρεργον. Manuſcripti habent μόχθος pro ἔργον: quod non placet.

καὶ προσαγορευθεῖσα Ἰουλιόπολις) Ptolemæus Iuliogordum vocat Ἰουλιόγορδον & collocat, non ad Olympum Myſium, ſed ad Sipylum, prope Magneſiam. Plinius nihil à Strabone variat lib. V. cap. XXXII. Vrbs fuit immenſa Attuſa nomine, nunc ſunt XV. ciuitates: inter quas Gordiu come, quæ Iuliopolis vocatur: quo ex loco Plinij intelligis quomodo verba Strabonis fuerint vertenda.

τῆς ὑείων κρεῶν βρώσεως ἀπέχεσθαι) Carnem ſuillam Veneri eſſe inuiſam & odioſam, ex alio loco Strabonis conſtat libro oonu, vbi de Caſtinæa Venere loquitur.

ὅπου μικρά, ἡ ὅλη πόλις, ἐφ᾽ ἧς ἄγεται) Diſtinguendũ eſt poſt vocem πόλις, quod Xylander non videtur animaduertiſſe.

¶ PAG. 196. πρὸς δὲ τῷ τρίτῳ Ἀπολλωνία ἐπὶ Ῥυνδακῷ λεγομένη) Eſt enim Rhyndaco fluuio appoſita. Vide Ptol. De fluuio Rhyndaco lege infra, & Scholia Appoll.

Ἔστι δὲ νῆσος ἐν τῇ Προποντίδι ἡ Κύζικος) Vocat inſulam Cyzicum, quum reliqui ſic appellent vrbem in peninſula ſitam. Erat enim teſte Mela in peninſulæ ceruice ſita. Apollonius libro primo, νῆσον appellat vt Strabo.

> Ἔστι δέ τις αἰπεῖα Προποντίδος ἔνδοθι νῆσος,
> Τυτθὸν ἀπὸ Φρυγίης πολυληΐου ἠπείροιο
> Εἰς ἅλα κεκλιμένη.

Plinius Strabonem explicat, Vltra inſula, quam continenti iunxit Alexander, in qua oppidum Mileſiorum Cyzicum, antea vocitatum Arctonneſos & Doliones, & Dyndimis, cuius à vertice mons Dindymus. Ariſtides verò ſophiſta elegantiſſimus in pa-

A in panegyrico ἐν Κυζίκῳ περὶ τοῦ ναοῦ de Cyzico ſic ſcribit, Περίκειται inquit, τῇ Ἀσίας ἀρχομένῃ μὲν ἐκ νήσου, καταστρέφει δὲ εἰς ἤπειρον. Paullò poſt ἀλλὰ μὲν αὐτήν γε πόλιν καὶ ὡς νῆσον περιέστηκεν, καὶ ὡς χερρόνησον, καὶ ἐν ἰσθμῷ χερρονήσου περὶ ἄκρον. Ibidem eleganter ait Cyzicum eſſe veluti vmbilicum inter Gadira & Phaſin.

καὶ ἔστι δ᾽ Ἄρκτων ὄρος) Lego, Ἄρκτων ὄρος, autor Apollonius.

> Ἄρκτων μιν καλέουσιν ὄρος περιναιετάοντες

B Scholiaſtes, τούτου τῆς χερρονήσου ὑπερέχοντος Ἄρκτων ὄρος καλεῖται· οὕτω λεγόμενον ἐπειδὴ φασὶ τὰς τροφοὺς τοῦ Διὸς αὐτοῦ διατρεφούσας εἰς ἄρκτους μεταβληθῆναι· ὁ τόπος ἔνθηρος, καὶ ἀπὸ τῶν θηρῶν τῆς ἄρκτου ... τὸ ὑψηλὸν τῶν ἄκρων, ἀπὸ τῶν δεικνύντων ἄρκτους ὡς συλλήψεως πατρώας.

ὑπέρκειται δ᾽ αὐτῆς Δίνδυμον μονοφυές) cum addit μονοφυὲς obiter refellit ſententiam eorum qui Dindymum montem ſic putabãt appellatum quod in duo cacumina eſſet ſciſſus: quod ait Apollonij ſcholiaſtes, ad librum primum, his verbis, Δίνδυμον ὄρος Κυζίκου ἱερὸν τῆς Ῥέας

C διὰ τὸ διδύμους μαστοὺς ἔχειν ἐν αὐτῷ, ὥς φησι Φιλοστέφανος ἐν τῷ περὶ συγγραφῶν.

ἵδρυμα τῆς ἀργοναυτῶν) Fusè exponitur ab Apollonio hęc hiſtoria ſeu fabula libro primo.

ῥύσις δ᾽ ἀρχεγενὴς τοῦ ὀνόματος.) Idem Propertius de Cyzico,

> Dindymus & ſacra fabricata inuenta Cybeles.

vt explicat magnus eius poetæ interpres Scaliger, quem vide.

τὸ αὐτὸ καλούμενον ὄρος ἢ καλῶν Ἀδραστείας) Appianus Dindymum vocat, ὁ δὲ ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ Δίνδυμον ὄρος ὑπερκείμενον αὐτῆς, καὶ χῶμα ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐς τὴν πόλιν ἦγεν, πύργους τε

D ἐφιστὰς καὶ ἐπιτειχίσματα τὸ τεῖχος αἰχμαλώτων. Vide Apollonij ſcholiaſten ad hoc eius carmen,

> ἔστι τε καὶ πεδίον νηπείον Ἀδρηστείης.

ἀλλὰ δὲ καὶ λιμός) Aldi codex habet λοιμός, neque aliter quod ſciam libri veteres mihi tamen valdè probatur lectio quam ſecuti ſunt interpretes λιμός. Veruntamen Memnon quoque vulgatã γραφὴν per ι confirmat, cuius hæc ſunt, ἐπὶ τούτῳ τῷ ἀτυχήματι καὶ λοιμὸς ἐπιπίπτει αὐτῷ τῷ στρατῷ, καὶ πολλοὺς ἀπώλλυεν· πλὴν οὕτω πολλοῖς

E συμβουλεύειν ἔχων, Κυζικηνοὶ τῆς πολιορκίας τέλος ἐν ἀριστεύσει· μετ᾽ ὀλίγον δὲ πολλὰ καὶ παθὼν καὶ πράξας, ὅμως ἀποχωρεῖ ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνεχώρησε. Arrianus docet præceſſiſſe famem; id eſt λιμόν, quæ attraxerit peſtem, id eſt λοιμόν.

καὶ ἔστιν ἐλευθέρα μέχρι νῦν) Ergo hæc ſcripta ſunt ante annum V. C. DCCLXXIIX. eo enim anno Cyzicenos libertatem amiſiſſe Tacitus docet, cuius ſunt hæc, Obiecta publicè Cyzicenis incuria cerimoniarum Diui Augusti, additis violentiæ criminibus, aduerſum ciues Romanos, & amiſere libertatem, quam bello Mithridatis meruerant circumſeſſi, nec minùs

F ſua conſtantia, quam præſidio Luculli pulſo rege.

Ῥυνδακὸς ποταμός, τὰς ἀρχὰς ἔχ.) Plinius, Amnes Horiſius & Rhyndacus ante Lycus vocatus. Oritur in ſtagno Artyniæ iuxta Mileſopolin, recepit Maceſton & plerúſque alios, Aſiam Bithyniãmque diſterminans. Apollonij ſcholiaſtes annotat Magiſtum ſua ætate eum fluuium appellari.

καὶ ἡ Βέσβικος νῆσος) Stephanus ait Besbicum vocari paruam quandam inſulam prope Cyzicum, ſic dictam à

G gigante quodam. Plinius, Eſt & Antiochia, & contra fauces Rhyndaci Besbicos XVIII. M. circuitus.

ὄρος ἐστὶν Ἀδράστειαν Ἀρτάκην, νησίον ὁμώνυμον) Vtriuſque meminit Timoſthenes cuius ſunt hæc apud Stephanum, Ἀρτάκη τοῦτο μὲν ὄρος ἐπὶ τῆς Κυζικηνῆς, τοῦτο δὲ νησίον ἐστὶν ἀπὸ γῆς ἀπέχον σταδίων.

Ἀζανοὶ τινές) Vide de his Azania apud Stephanum, qui etiam hunc locum profert. Ptolem. horum vrbs dicitur Ἀζανίς.

καὶ Νακόλεια) Vide Stephanum Νακολία. Ptolem. quoque meminit.

καὶ Κοτιάειον) Meminit Plinius & Ptolemæus.

καὶ Δορυλάειον πόλεις) Ptolemæo Δορύλαιον. Apud Stephanum hunc locum deſcribentem ſcribitur, Δορυλαεῖς πόλις. Idem alibi annotat Δορύλαιον Φρυγίας eſſe πόλιν.

καὶ Κάδοι)Meminit Ptol.itémque Steph. Propertius.

Spargiſe me lymphis,carmenque recentibus aris
Tibia Mygdoniis libet eburna Cadis.

¶Pag.397.καὶ τὰ περὶ Αμόριον)Stephanus, Αμόριον πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας.Nominat & Ptolem.

καὶ Εὐκδίναν)Scribe καὶ Εὐμένειαν.Stephan.Εὐμένεια πόλις Φρυγίας:meminere Plinius & alij.

εἶτα Απάμεια ἡ Κιβωτὸς λεγομένη) Sic appellatur etiam à Plinio, & Ptolemæo.

καὶ Λαοδίκεια)Lyco flumini impoſita: ideo Ptolemæo vocatur Λαοδίκεια ἐπὶ Λύκῳ.

Αφροδισιάς)Nominatur Ptolem. Vide Stephanum.

Κολοσσαὶ)Coloſſæ vrbs Phrygiæ antiqua, & quæ aliquando vel maximè floruit, vt ex Herodoto apparet, qui appellat πόλιν μεγάλην Φρυγίας. Meminere plerique Geographi:& vt omnes ſcriptores prætermiſiſſent,latis Coloſſenſes nobilitauit D. Paulus epiſtola illa quam ad eos ſcripſit.

Θεμισώνιον)Sic Ptolem.& Stephanus. Plin. Themiſones nominat inter populos Cibyratici conuentus.

Σαναὸς)Ptolem.Σάνις vt puto.

μητρόπολις Απολλωνιάς)Scribendum Μητρόπολις, Απολλωνιάς.Non enim ferendus eſt interpretum error, qui vnam tantum vrbem his duabus vocibus putant ſignificari: diuerſæ enim ſunt Metropolis & Apollonia, quam Strabo Apolloniadem multis locis appellat: neque hîc verbis eſt opus, quum id quod dico tam perſpicuè doceant & Ptolemæus & Stephanus vt res ſit clariſſima.Vterque Piſidiæ aſcribit.

Τάβεαι)Fortaſſe Τάβαι. vt apud Liuium. Stephanus, Τάβαι,πόλις Λυδίας,περὶ ἧς ὁ χρησμός φησι περὶ Πισίδας,

Ασυ Ταβῶν ἱεισάδες ἐλθὼ ...

Εὐκαρπία)Meminere Ptolem.& Stephan. qui appellationis rationem facetam affert: Sic enim eſſe appellatam ex Metrophane docet, ob vitis præſtantiam,quę vuam tantam producit, vt plauſtro impoſita, id medium frangat.Plinius Eucarpenos hos vocat.

Λυσιὰς) eſt apud Ptolem.

φιλομήλιον) Meminit etiam Cicero ſæpius in Epiſtolis:itémque Synnadorum quæ mox recenſentur.

λοιπὰ τῆς ἄλλης Ασίας Εὐμένει παρέδωκαν τῆς ἐντὸς τοῦ Ταύρου) Hoc quomodo ſic intelligendum docet Liuius libro XXXVII. *Datum reſponſum eſt,decem legatos more maiorum ſenatum miſſurum ad res Aſiæ diſceptandas, componendáſque: ſummam tamen hanc fore vt cis Taurum montem quæ intra regni Antiochi fines fuiſſent, Eumeni attribuerentur, præter Lyciã Cariámque vſque ad Mæandrum amnem: ea ciuitatis Rhodiorum eſſent, cæteræ ciuitates Aſiæ quæ Attali ſtipendiariæ fuiſſent, eædem Eumeni vectigal penderent: quæ vectigales Antiochi fuiſſent eæ liberæ atque immunes eſſent.*

ὥστε καί τὴν πολλὴν κομιδὴν τῶν ἐπὶ θάλατταν ἀγωγῶν) πολλῶν, hoc eſt difficilis & laborioſæ. Interpretes hanc vocem non intelligentes totum locum perperam ſunt interpretati,cuius eſt hæc mens. Tantam eſſe lapidis Docimæi præſtantiam, vt quamuis difficilis ſit ductus & vectura talium onerum ad mare, nihilominus tamen multæ ex eo columnæ & tabulæ immenſæ magnitudinis Romam deferãtur: ſoerunt autem hæc onera è lapidicinis vnde eruebantur,ad mare vſque vehenda: vt ibi nauibus imponerentur.

ἵδρυται δ' ἡ Απάμεια ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ) Non poſſum meliorem in hunc locum commentarium dare, quã ex Tito Liuio,qui hunc tractum graphice admodum depinxit libro XXXVIII. Eius verba ſunt,de Mæandro loquentis.*Huius amnis fontes Celænis oriuntur.Celænæ vrbs, caput quondam Phrygiæ fuit.migratum inde haud procul veteri. Celænis:nouæq; vrbi Apamea nomen inditũ ab Apamea ſorore Seleuci regis. Et Marſyas amnis haud procul à Mæãdri fontib. oriẽs,in Mæandrũ cadit,famáq; ita tenet, Celænis Marſyã cum Apolline tibiarũ cantu certaſſe. Mæãder ex arce ſumma Celænarum ortus, media vrbe decurrens, per Caras primũ, deinde Ionas in ſinum maris editur,qui inter Prienen & Miletum eſt.*Ex hoc Liuij loco videtur mihi legendum πρὸς,

τὰς

A τὰς ἀρχὰς ἱδρύσθαι τοῦ ποτ. vt ſit ſenſus,oriri Marſyã ſupra Apameam,nimirum in antiquis Celænis,vnde migratum ait Liuius. Nam ibi fuêre fontes Marſyæ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει loquit Xenophon,cuius verba aſcribam, Ανάβασ. libro primo:de Celænis loquitur,Διὰ μέσου δὲ τῆς παραδείσου ῥεῖ ὁ Μαίανδρος ποταμός· αἱ δὲ πηγαὶ αὐτοῦ εἰσὶν ἐκ τῶν βασιλείων· ῥεῖ δὲ καὶ διὰ τῆς Κελαινῶν πόλεως· ἔστι δὲ καὶ μεγάλου βασιλέως βασίλεια ἐν Κελαιναῖς ἐρυμνὰ ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ, ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει·ῥεῖ δὲ καὶ οὗτος διὰ τῆς πόλεως, καὶ

B ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον. Non eſſe autem fontes Marſyæ Apameæ etiam Plinius docet quem vide libro V. cap.XXIX.& lib.XXXI.cap,II.Quinctus Curtius non parum diſſentire videtur,ſic ſcribẽs libri tertij initio, de Alexandro,*Vrbem Celænas exercitum admouit: media illa tempeſtate mœnia interfluebat Marſyas amnis fabuloſis Græcorum carminibus inclitus: fons eius ex ſummo montis cacumine excurrens,in ſubiectam petram magno ſtrepitu aquarum cadit:inde diffuſus circumiectos rigat campos,limpidus & ſuas duntaxat vndas trahens. Itaque color eius placido mari ſimilis,lo-*

C *cum poetarum mendacio fecit.quippe traditum eſt,nymphas amore amnis retentas, illa rupe conſidere. Cæterum quam diu intra muros fluit,nomen ſuum retinet. At cum extra munimenta ſe euoluit,maiore vi ac mole agentem vndas Lycum appellant.*Lycum vocat quem reliqui Mæandrum: aut duos potius fluuios in vnum confundit, conflatque ex iis Lycum iſtum. Ac quoniam cepimus de hoc annotare quæ legiſſe meminimus & ad Strabonis interpretationẽ facere videntur, pergemus porrò & perelegantem locum Maximi Tyrij optimi ſcriptoris proferemus, qui

D hæc loca ſe oculis luſtraſſe ait,& his verbis deſcribit, Φρύγες οἱ περὶ Κελαινὰς νεμόμενοι τιμῶσι ποταμοὺς δύο, Μαρσύαν, καὶ Μαίανδρον· εἶδον τοὺς ποταμούς· ἀμφοῖν αὐτοῖν πηγὴ μία, ἣ προελθοῦσα ἐπὶ τὸ ὄρος ἀφανίζεται κατὰ τὸ ἄστυ τῆς πόλεως, αὖθις ἐκδίδωσιν ἐκ τοῦ ἄστεως διελοῦσα τοὺς ποταμοὺς καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ ὀνόματα· ὁ μὲν ἐπὶ Λυδίας ῥεῖ, ὁ Μαίανδρος· ὁ δ' αὐτοῦ περὶ τὰ πεδία ἀναλίσκεται. θύουσι Φρύγες τοῖς ποταμοῖς, οἱ μὲν ἀμφοτέροις, οἱ δὲ, τῷ Μαιάνδρῳ, οἱ δὲ τῷ Μαρσύᾳ, καὶ ἐμβάλλουσι τὰ μηρία εἰς τὰς πηγὰς, ἐπιφημίσαντες τοὔνομα τοῦ ποταμοῦ ὁποτέρῳ ἔθυσαν· ἀποτεχθέντα δὲ ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ ὑποδύντα τοῦ ὕδατος ἐπὶ

E τὸν Μαρσύαν ἐκδίδωσι τὰ τοῦ Μαιάνδρου· οὐδ' ἐπὶ τὸν Μαίανδρον τὰ τοῦ Μαρσύου· οὐδὲ ἀμφοῖν εἰς διαιρεῖται τὸ δῶρον.

ὥστε καὶ ἐκαλέσαν τοὺς σκολιότητας ἅπαντας μαιάνδρους καλεῖσθαι) Notus locus Latini poetæ.

Victori chlamydem auratam,quam plurima circum
Purpura mæandro duplici Melibœa cucurrit.

ad quem locum vide interpretes.

¶Pag.391.καὶ ὀψὲ αὐτῆς Πολέμων) de quo multis locis, Strabo & alij.

ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοραξὴν χρόαν)Notum eſt quid ſit color co-

F racinus,cuius & Iuriſconſulti meminere.Strabonis vero loquutio inſolẽs eſt. Alius dixiſſet κοράκινον vel κορακώδη χρόαν.An compoſita voce dixit Strabo κοραξίχροαν? non enim alius compoſitis vocibus magis delectatur quam Strabo.

ἅπερ καὶ προστιθῆσιν τοῖς λαμπροῖς) Scribe,ὥστε καὶ προστιθ.

τὸ πλεῖστον δ' αὐτὸ ὑπὸ γῆν ῥυεὶς) αὐτὸ,nimirum Lycus, non Caper vt putauit Xylander.Herodotus Polymnia,ἀπίκατο ἐς Κολοσσὰς πόλιν μεγάλην Φρυγίης, ἐν τῇ Λύκος ποταμὸς ἐς χάσμα γῆς ἐσβάλλων,ἀφανίζεται· ἔπειτα διὰ σταδίων ὡς μάλιστα κῃ πέντε

G ἀναφαινόμενος, ἐκδιδοῖ καὶ οὗτος ἐς τὸν Μαίανδρον.

συμπαραπεπτωκυίας πόρναις) Lege πόρναις vt habent manuſcripti:ſignificat,cum omnibus ſcortis ipſum lenonem fuiſſe obrutum.

εἰς τὰ Χαρώνια)Quid veteres Χαρώνια appellarent,itémque Plutonia docuimus ad lib.V.

καὶ τὰ ἐν Χαράκοις τῆς Νυσαΐδος) Legendum ἐν Αχαράκοις.Sic enim libro XIIII.Κώμη τῆς Νυσαίων ἐστὶν οὐκ ἄπωθεν τῆς πόλεως Αχάρακα,ἐν ᾗ τὸ Πλουτώνιον:niſi quis contra putet Χάρακα eſſe ibi legendum.

καὶ ψαθυρά)Scripti ψαφαρὰ rectè.

τετταράκοντα σταδίων περιμέτρῳ) Mirè diſcrepat vetus interpres, qui non τετταράκοντα, ſed διακοσίων πεντήκοντα legiſſe videtur.

καὶ τὸ

A καὶ ὑπὸ τοῦ τὴν Μαγνησίαν) Intelligit magnum illum terræmotum quo XII. vrbes Aſiæ ſunt conlapſæ: cuius Plinius Tacitus & alij maminere. Strabo autem ſæpiſſimè.

¶ PAG. 399. ἐπανώρθωσε δ' ὁ ἡγεμὼν χρήματα δοὺς) ἡγεμὼν, hoc eſt, imperator Tiberius, vt ait lib. XII. & Cornelius Tacitus libro ſecundo Annalium. *Aſperrima in Sardianos lues plurimum in eoſdem miſericordiæ traxit. Nam centies ſeſtertium pollicitus Cæſar: & quantum ærario, aut fiſco pendebant, in quinquennium remiſit. Magnetes à Sipylo, proximi damna ac remedio habiti.*

ὡς εἰρήκαμεν ἐν τῷ πρώτῳ) libro primo.

ἀπὸ δ' Ἀδραστείας ἐστί.) Legendum cenſeo,

ἀπὸ δ' Ἀδρηστείας ἐστί,

Ἰδη τε μαλακώτερον καὶ ἐρυχάμεναι

Βραχέων μάκαρ τῷ δ' ἀρχῆθεν πόλεων.

Adraſtiæ campus & vrbs fuere prope Cyzicum; non procul ab Ida. βραχέων aut aliud ἰσοδύναμον pro ἰσχυρῶν vt ſit aliquis ſenſus, reponendum eſſe liquet.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS
ET CASTIGATIONES IN LIBRVM XIII.
GEOGRAPHICORVM STRABONIS:

A MEXPI μὲν δεῦρο ἀφωρίσθω τὰ περὶ τῆς Φρυγίας) Quā ſub libri vndecimi finē erat aggreſſus, & libro ſequenti perſecutus quartæ portionis Aſiæ eis Taurum deſcriptionem, eandem hoc quoque libro, & toto ſequenti perſequitur. Deduxerat nos Strabo libro ſequenti ad Æſepum vſque fluuium, & Cyzicum: hoc autem libro inde ducit nos ad Cumam & Æolidem. Seruat autem etiam hic morem illum ſuum, vt obiectas oræ maritimæ quam deſcribit inſulas, ſimul referat. Itaque Lesbum & reliquas ei coniunctas inſulas deſcribit. Poſtremò ad mediterranea ſe conuertit. Erimus autem eo breuiores in explicatione horū duorum librorum, quòd quū eorum maxima pars verſetur in iis exponendis quæ ſunt apud Homerum, quæ præ vetuſtate nimia iam tum memoriā ferè hominum fugiebant, commodius hæc tractabimus in Notis noſtris ad ſummum vatem: quas dabimus operam vt effectas in lucem breui emittamus: non enim omnes maximum poetam intelligunt.

καὶ Ἀτερμύτιον) Manuſcripti Ἀδραμύτιον per δ. Sed vtroque modo ſolitum ſcribi hoc nomen, docet Stephanus.

οἱ δ' ὕστερον τοῖς ὅροις αὐτοῖς λέγουσι) Locum hunc ſic prior interpres vertit *At poſteriores illorum ſucceſſores, & variis nominibus partitiones multas confinium.* Nimirum legit, Οἱ δ' ὕστερον τοῖς ὅροις αὐτῶν λέγουσι καὶ ὀνόμασι διηλλαγμένοις (vel τοῖς ὀνόμασι διηλλαγμένοις χρώμενοι) διαιρέσεις γίνονται πλείους: & ſanè γίνονται veteres cod. agnoſcunt. Mihi videtur locus ſic potius legendus. Οἱ δ' ὕστερον ὅροις οὐ τοῖς αὐτοῖς λέγουσι, ſine vlla in reliquis mutatione. Senſus eſt, difficilem eſſe διαίρεσιν horum tractuum propter autorum diſſentiones: οἱ πρὸ omiſerunt imperiti homines antè αὐτοῖς. Porrò ὅροις οὐ τοῖς αὐτοῖς λέγειν, & χρῆσθαι τοῖς ὀνόμασι διηλλαγμένοις & ποιεῖν πλείους διαιρέσεις idē prorſus ſignificant.

B αἱ τῶν Ἑλλήνων ἀποικίαι) Æolum, Ionum, Dorum, de quibus vide libro octauo & apud Herodotum ac Pauſaniam.

C ¶ PAG. 401. οἱ δ' ὕστερον οἱ αὐτοὶ) id eſt, *Poſteriores tamen alij*, δ' hic ſignificat ὅμως, & eſt loquendi genus Homeri.

Γάργαρον ἀκρωτήριον) Lego ἀκρωτήριον, vel ἀκρώτατον.

D Γάργαρον ἐν τοῖς ἄνω μέρεσι τῆς Ἴδης) Grammatici volunt Gargara appellari celſiſſimum montis Idæ iugum. eſſe enim dictum γάργαρον quaſi κάρα κάρων ſiue caput capitis. Sed de Gargaro vide Macrobium, Seruium & Stephanum.

E ἐν ᾗ τὰ

νῦν Γάργαρα πόλις Αἰολική) Scripti ἐφ' ᾗ non ἐν ᾗ. Plinius, *Intus mons Gargara, eodémque nomine oppidum.*

¶ PAG. 402. εἶτ' ἔξω τῆς Προποντίδος τὰ μέχρι Λεκτοῦ) Scripti libri, εἶτ' ἔξω τὰ μέχρι τῆς Προποντίδος, τὰ μέχρι Λ. quam lectionem ferri non poſſe manifeſtum eſt. Nam ἡ μέχρι Λεκτοῦ παραλία ἀπὸ Ἀβύδου non eſt ἡ προποντίς: ſed extra eam, vt diſertè initio huius libri ſcriptum eſt.

ἔπειτα τῆς παραλίας τῆς Ἀσίας μέχρι Λεκτοῦ) Legendum cum veteribus codicibus ἔπειτα ἡ παραλία τῆς Ἀσίας: ſubaudi, ἐστί, vel, ſequitur.

καὶ λεγομένη Τρωάς) Troia enim nomen eſt regionis, vide Seruium, Euſtathium.

ἐκ δέοντος δὲ δεῖ ἐξ Ἀβυδίας ἀνιέναι) Sed καθ' ὑπόθεσιν vt mox ſubiicit.

Δεύτερα δ' αὐτη δυναστεία Τρωϊκὴ μετὰ τὴν ὑπὸ Μέμνονι.) Hæc verba mihi videntur ſuo loco eſſe mota: melius enim niſi fallor legerentur ante illa Τρίτη δ. & omnino importunè hùc videntur inſerta.

Ἀφνεὸς δ' ἀπὸ τῆς Ἀφνίτιδος νομίζουσι λίμνης) Stephanus aliter, *Aphneum* inquit, *eſt vrbs Phrygiæ propinqua Cyzico & Mileto*. Sed ſuſpecta vox mihi in hoc loco Stephani Μιλήτῳ. Subiicit *Lacus qui eſt ad Cyzicum Aphnitis vocatur, priùs Artynias dictus.*

καὶ γὰρ ὕστερον καλοῦσί τινες ἡ Δασκυλῖτιν) Notauit hoc etiam libro primo. Vide Homeri interpretes. Ptolem. Daſcyleiam commemorat non procul ab Aſcanio lacu. Aphnei, nec Plin. nec Ptolem. meminere.

Η πρὸ δὲ Ζέλεια) Vide Stephanum. Meminit & Arrianus initio rerum Alex.

εἰκοσιτέτταρσι διαβάσεσι τῇ αὐτῇ ὁδῷ) Sic legendum, non τῇ αὐτοῦ. Similis fluuius iis quos enumerat hic Strabo, occurrit euntibus Geneua Seiſellum, oppidū Geneuæ diſtans ad decem vel duodecim millia paſſ. qua in via decies & quater tranſeundus eſt ille fluuios. At in Tranſyluania fluuius eſt Criſius, bis & trigeſies traiiciēdus τῇ αὐτῇ ὁδῷ, vt loquitur Strabo: quod à viro fide digno accepi.

ὁ ἐκ Φολόης εἰς τὴν Ἠλείαν Σκάθων) Scatthonem fluuium ex Pholoe in Eleam delabentem non memini alibi legere. Itaque quæramus amplius de veritate huius lectionis.

τοῦ δ' Αἰσήπου καὶ τοῦ Πριάπου) Ptolem. inter Æſepum & Lampſacum ſunt oſtia Granici.

τὰ Ἀρπάγεια τόπος) Stephanus, Ἀρπάγεια ἐν Ἀσίᾳ χωρίον, τόπος περὶ Κύζικον· ὅθεν ἡρπάσθαι φασὶ Γανυμήδην.

εἶτ' ἐξ Ὀρνεῶν τῶν περὶ Κόρινθον) De Orneis & Priapo Orneata vide lib. VIII.

ὁ γοῦν Ξέρξης Θεμιστοκλεῖ εἰς οἶνον ἔδωκε τὴν Λάμψακον)

Notum eſt Themiſtoclem à Xerxe accepiſſe εἰς ἄρτον Magneſiam εἰς ὄψον Myuntem εἰς οἶνον Lampſacum, Vide lib XIIII. & Plutarch.

Ὀρθάνῃ καὶ Κονισάλῳ) De Orthane vide ſcholia Lycophronis, vbi Ὀρθάγης videtur appellari. Heſychius, Ὀρθάνης θεὸς ὑπὸ τῶν Πριαπῳδῶν ὅς ἐστιν, καὶ αὐτὸς ἐντεταμένον ἔχων τὸ αἰδοῖον. De Cuniſſalo vide Suidam in Κονίσαλος. Athen. lib. x. vtriuſque meminit.

καὶ Μυγδόνων πεδίον) Non puto dubitaturum eſſe quenquam deeſſe hic vocem vnam, legendúmque καὶ Μυγδονίας καὶ Μυγδόνων πεδίον: & ita vetus interpres legit: niſi quod Μυγδονίας πεδίον vocat non Μυγδόνων, & ita video eſſe in veteribus codicibus. Strabo libro ſuperiore Μυγδόνων πεδίον vocauit de Rhyndo fluuio loquens.

καὶ ἀποδείκνυται ἐν τῷ Παρίῳ βωμὸς) huius atq; ſupra meminit lib. x dixitque eius latera eſſe σταδιαῖα. Meminere & alij.

¶PAG. 405. Ἐνταῦθα μυθεύουσι τοὺς Ὀφιογενεῖς συγγένειαν τινα ἔχειν πρὸς τοὺς ὄφεις) Varro, *Vt habent Parij qui vocantur Ὀφιογενεῖς, & in Africa Pſyllos: quorum ὀφιογενεῖς cum arbitrantur ſuppoſitum eſſe aliquem in ſtirpe, ei admouet, vt pungat colubram, cum pupugerit, ſi de genere ſit viuere, ſi non ſit, mori.*

φασὶ δ' αὐτῶν τοὺς ἄρρενας τοῖς ἐχιοδήκτοις ἄκος εἶναι, συνεχῶς ἐφαπτομένους) A Cratete Pergameno habet hoc Strabo, vt puto: docet Plinij locus, libro ſexto cap. ſecundo, *Crates Pergamenus in Helleſponto circa Parium genus hominum fuiſſe tradit, quos Ophiogenes vocat ſerpentum ictus contactu leuare ſolitos & manu impoſita venena extrahere corpori.* Vide eiuſdem Plinij lib. XXVIII. cap. III. vbi Ophiogenes in Inſula Cypro collocat.

τάχα δὲ τῶν Ψυλλῶν τις ἦν τῶν Λιβυκῶν) De quibus libro vltimo.

καὶ Παρίων) qui Parum inſulam Archilochi patriam habitabant. lib. x.

κατὰ Λῖνον χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ) Stephanus, Λῖνον χωρίον τῆς Ἑλλησποντίας.

ἐντεῦθεν ἦν Ἀρισταῖος) Omnino Ariſteas Proconneſius hic eſt. de quo ad lib. I. & ita legendum.

ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Πιτυοῦσα) Plinius, *& Lampſacum antea Pityuſa dictum.*

ἐν δὲ τῇ Συρίᾳ τῆς Χερρ.) Suſpecta vna συρίᾳ: tamen etiam manuſcripti habent συρίᾳ.

ἄλλαι δ' εἰσὶν) Harum meminit Thucydides lib. I. & Κολωνὰς τὰς Τρωϊάδας vocat.

ἐν δὲ τῷ Περκωσίῳ ἐστὶν ἡ Λευκολώνιο) Manuſcripti Ἡλευκολώνιο. Vetus interpres Liucolona. vel Lycocolona.

τόπος καλούμενος Γεργίθιον) Vide Stephanum Γεργίς. Gergithi meminit & Plin. itémque Liuius.

ἐνταῦθα καὶ ἀπελυθέντες λέγονται αἱ Γέργιθες) Herodotus Terpſichore extrema, Εἷλε δὲ Γέργιθας τοὺς ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τευκρῶν. Idem Polymnia, ἐπορεύετο ἐν δεξιῇ μὲν ἀπέργων Ῥοίτειον πόλιν καὶ Ὀφρύνειον, καὶ Δάρδανον, ἥπερ δὴ Ἀβύδῳ ὅμουρός ἐστιν, ἐν ἀριστερῇ δὲ Γέργιθάς τε καὶ Τευκρούς. Scribo autem Γέργιθας per ι non α vt Stephan. & Herodot. & ita Suidas in Τύρβη. De hac, multa Athen. lib. VI.

ὁ Γεργίθιος ἦν Κεφάλων) Cephalonem aliquoties Stephanus citat.

ὁ Γλωσσογράφος κληθεὶς) vt opinor κατ' ἐξοχὴν, propter excellentiam libri quem inſcripſerat Gloſſæ: nam alioqui Gloſſographi omnes appellabantur qui Gloſſas ſcripſerant. Neoptolemum Parianum ſæpe veteres Grammatici laudant, in primis Athenæus.

¶PAG. 406. Χαίρων τε ὁ συγγραφεὺς) Athenæus huius hiſtorias & alia ſcripta paſſim laudat: laudatur & ab aliis.

καὶ Ἀδείμαντος) Puto eſſe cuius meminit Athen. libro VI. De Anaximene Rhetore & Metrodoro Epicureo vide Suidam & Laertium.

καὶ αὐτὸς δ' Ἐπίκουρος) Laertius in vita.

τῆς μεταξὺ τῆς λίμνης καὶ τοῦ Εὐρίπου) λίμνη eſt vt rectè docti viri cenſent, Stagnum Agrippæ. Tacitus lib. XV. Ann. & ſtagni, & nemoris huius meminit. Euripi, multi.

καὶ ὅτι πάλαι μετωνόμαζον τὸ χωρίον) Stephanus annotat Peuo-

A Percoten eſſe vrbem Troadis quæ olim appellaretur Percope, vt videri poſſit ex eo hic locus eſſe emendandus: verum Euſtathius legit vt nos. Percoten etiam Plinius nominat.

Ἄβυδος δὲ Μιλησίων ἐστὶ κτίσμα) Teſtatur & Thucydides libro octauo.

ἐνταῦθα δ' ἐστὶ τὸ ἑπταστάδιον) Plinius, *Et Helleſpontus ſeptem vt diximus ſtadiis Europam ab Aſia diuidens, quatuor illic*
B *inter ſe contrarias vrbes habet, in Europa Callipolin & Seſton, in Aſia Lampſacum & Abydon* De Xerxe & ponte quo continentes iunxit, plena ſunt veterum monumenta.

ὑπὸ ταῖς ὁμηρικαῖς διαζεύγνυται τῆς γῆς) Manuſcripti ὑπὸ τῆς ὁμήρου διαζευγνύντων τὴν γῆν ταῖς ζεύγμασιν: quam lectionem probo.

¶PAG. 407. ἐστὶ δὲ ὁ τῆς Ἡροῦς πύργος) Nota fabula de Herus & Leandri amoribus,

ἐν τοῖς περὶ τῆς Θρᾴκης τόποις) Lego λόγοις non τόποις. Locus quem citat, hodie deſideratur lib. VII.

τὰ Ἄστυρα) Vide Stephanum qui Aſtyra & Myſiæ &
C Troadis commemorat. Plinius Aſtyren appellat.

Δαρδάνους δὲ ποτ' ὀνομάζει ὁ ποιητὴς) Dardanos enim vocat & Dardanios. Sic dicuntur Syri & Syrij, itémq; Pamphyli & Pamphylij quod Priſcianus & Euſtathius annotant.

καθ' ἅ φασι τὴν ἀγαθὴν τε καὶ τὴν ἀνδρείαν) Probo veterem lectionem, καὶ τὴν ἀρχαίαν: veruntamen ne id quidem planè locum hunc ſuſpicione mendi apud me liberat. In iiſdem mox legitur, τὴν ἀρχαίαν τε καὶ ἀρχαιότερον.

¶PAG. 408. νυνὶ δ' ἐνταῦθα συμβαίνει κατὰ χωρίον) Le-
D gendum cenſeo συμμένει: idque manifeſtò rectum.

Ἀλέξανδρον δὲ ἀναβάντα) Plutarchus & Arrianus ſcribunt veniſſe eum Ilium ante pugnam ad Granicum: bis igitur Ilium aſcenderit.

οἱ τ' ἐκάκωσαν αὐτὴν πάλιν οἱ μετὰ Φιμβρίου Ῥωμαῖοι λαβόντες ἐκ πολιορκίας) Liuij Epitome libro LXXXIII. *Caius Fimbria in Aſia fuſis aliquot copiis Mithridatis, vrbem Pergamum cepit, obſeſſumque regem non abfuit multum quin caperet: vrbem Ilion quæ ſe poteſtati Syllæ reſeruabat, expugnauit ac deleuit.* Appian. Fimbriæ crudelitatē pluribus narrat:
E qui quū Ilienſibus perſuaſiſſet vt ſe quoque tanquā Romanum & συγγενῆ admitterēt, vbi vrbem eſt ingreſſus, τούς ἐν ποσὶ πάντας ἔκτεινε, καὶ πάντα ἐνεπίμπρη καὶ τοὺς πρεσβεύσαντας ἐς τὸν Σύλλαν ἐλυμαίνετο ποικίλως, οὔτε τῶν ἱερῶν φειδόμενος, οὔτε τῶν ἐς τὸν νεὼν τῆς Ἀθηνᾶς καταφυγόντων, οὓς αὐτῷ νεῷ κατέπρησε· κατέσκαπτε δὲ καὶ τὰ τείχη, καὶ τῆς ὑστεραίας ἐφόδευε περιιών, μὴ τι συμμένοι τῆς πόλεως ἔτι. Addit Appian. hāc calamitatem contigiſſe Ilienſibus anno vt quidam exiſtimant MCL. poſt captum ab Agamemnone Ilium.

¶PAG. 409. κατασφάττεται δὲ καὶ ἀπολλύει τὸν ὕπατον) Epitome
F Liuij lib. LXXXII. *Valerius Flaccus conſul collega Cinnæ miſſus vt Syllæ ſuccederet, propter auaritiam inuiſus exercitui ſuo à C. Fimbria legato ipſius vltimæ audaciæ homine occiſus eſt: & imperium ad Fimbriam tranſlatum.*

ἐν Βιθυνίᾳ) Manuſcripti, κατὰ Βιθυνίαν. Appianus docet Nicomediæ fuiſſe Valerium Flaccum à Fimbria occiſum.

μάντει προσχρησάμενος καὶ ἑνδεκαταῖος αἱρεῖ) Semper mihi fuere illa verba ſuſpecta μάντει προσχρησάμενος: conſtat enim Fim-
G briam cepiſſe Ilium non alterius arioli opera, ſed ſuis viribus & artibus. Vetus interpres ſic vertit, *admoto ad vrbem exercitu vndecimo die eam cepit,* vt legiſſe videatur, βίαν τε pro μάντει: & notū eſt quam ſæpe β & μ in veteribus libris confundantur. At in manu exaratis codicibus ſic legitur, μάχην . . . . προσχρησάμενος, καὶ ἑνδ. Euſtathius locum proferens verba de quibus agimus omittit, & ἑνδεκαταῖος legit pro ἑνδεκαταίως. Si quis vulgatam lectionem mordicus defendendam putet, & retinendum μάντει, referendum hoc fortaſſe fuerit ad hiſtoriam quam Seruius refert. Æneid. lib. ſecundo, vbi de Palladio loquitur, *Quanquam* inquit, *alij dicant ſimulacrum hoc à Troianis fuiſſe abſconditum intra extructum parietem poſtquam cognouerunt Troiam eſſe perituram: quod poſtea bello Mithridatico dicitur Fimbria quidā Romanus inuentum*

num indicaſſe: quod Romam conſtat adductum. Verum hoc mihi non probatur.

τοὺς Ἰλιεῖς παραμυθήσασθαι πολλαῖς ἐπαγγελίαις) Scripti alij variant, παραμυθήσασθαι καὶ πολλὰς πάλιν ἐπαγγείλασθαι. Prior interpres vulgatam retinet.

ἡ ἐκ τοῦ νάρθηκος λεγομένη) Vide Plutarchum in Alexandro.

τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τῶν περὶ Καλλισθένην καὶ Ἀνάξαρχον ἐπελθόντος) Errat Xylander quum putat editionem Alexan-
B dri poſteriorem fuiſſe editione Calliſthenis & Anaxarchi, & ita particulam μετὰ hic interpretatur: atqui Strabo non dicit μετὰ τοῦ, ſed μετὰ τῶν. Quis vero neſcit Calliſthenem & Anaxarchum philoſophos Alexandrum in Aſiatica expeditione eſſe comitatos? Quare hoc potius ait Strabo, Alexandrum poemata Homeri cũ Calliſthene & Anaxarcho legiſſe ſingula annotãtẽ quæ ſibi & illis digna notatu videbantur. Prior interpres à tam craſſo errore ſibi rectè cauit.

ἐφιλοφρονεῖτο γὰρ πρὸς τοὺς Ἰλιέας ὁ Ἀλέξανδρος) Verba
C illa, ὁ Ἀλέξανδρος, & quæ ſequuntur notulis incluſa, adiecta ſunt à nobis ex veteribus libris: quibus vitam omnino hic locus debet. Eſt autem obſeruandum hyperbaton magnum quod ſententiam valdè obſcurat: pendet enim oratio ab illis, Καθ' ὁμοῦ μέντοι Καῖσαρ. Hæc eſt ſententia: Cæſarem Ilienſibus fauiſſe, primum æmulatione Alexandri. Alexander autẽ (inquit) duobus nominibus eorum fuit ſtudioſus, & propter cognationem, & quia erat φιλόμηρος· φιλομηρεῖν enim fuiſſe teſtatur Homeri editio quæ vocatur ἐκ τοῦ νάρθηκος,
D quam Alexander opera Calliſthenis Anaxarchi vſus curauit. Ergo & propter τὸ ποιητοῦ ζῆλον, & propter cognationẽ Æacidarum, qui Moloſsis imperarunt, ἐφιλοφρονεῖτο πρὸς τοὺς Ἰλιέας ὁ Ἀλέξανδρος. Cæſar vero, & quia erat φιλαλέξανδρος, & quia longè certiora cognationis cum Ilienſibus argumenta habebat, alacritate maxima beneficiis Ilienſes ſibi eſſe cumulãdos in animũ induxit. Ex hac interpretatione apparet & tollendum eſſe γὰρ poſt ἐφιλοφρονεῖτο, & præter ea στιγμὴν illam quæ peſſimè poſita eſt ante eandem vocem.

E γνωρισμάτων τε ἔχων τεκμήρια) Malim γνωρισμάτων. Sequitur enim γνωρισμάτων δὲ vbi hæc repetit.

προσῆκον αὐτῷ ἐπὶ Ῥωμαῖος) Vnicum ε malè inſertum poſtremæ voci locum miſerè corrupit. Lege vt eſt in manuſcriptis, ἐπὶ Ῥωμαῖος: in aliis eſt Ῥωμαίω confuſo ε cum ς.

χώραν τε δὴ προσένειμεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐλευθερίαν) Non primus Iulius Cæſar Ilienſibus aut agrum dedit, aut libertatem. Iam enim multò antè à Romanis id erant Ilienſes conſecuti, quando pax facta eſt inter
F Antiochum & Romanos, vt Liuius libro XXXVIII. narrat: vbi ait addita Ilienſibus fuiſſe Rhetæum & Gergithum: à quo tempore ceſſaſſe nõ videntur Romani in decorãda ea vrbe, vt ex Cornelio Tacito, Suetonio, Plinio & aliis apparet: donec plenißimam immunitatem conſecuti ſint quam ait Calliſtratus Iuriſconſultus, in lege XVII. *Ilienſibus, inquit, & propter inclytam nobilitatem ciuitatis, & propter coniunctionem originis Romanæ, iam antiquitus, & ſenatuſconſultis & conſtitutionibus principum pleniſsima immunitas tributa eſt, vt etiam tutelæ excuſationem ha-*
G *beant.*

καὶ μέχρι νῦν συμμένουσιν ἐν τούτοις) Legebatur συμβαίνουσιν: neque id mendum docti viri animaduerterant: quod nos quum iampridem ſuſtuliſſemus multis è locis, poſtea reperimus hic manuſcriptos rectè habere.

καὶ ἡ πόλις ἡ Δάρδανος) Plinius Dardanium vocat. Meminit Herodotus Polymnia.

τὸ Κυνὸς σῆμα εἶτ') Notiſſimus locus, nulli ferè geographorum prætermiſſus. Fuit autem Cynoſſema promontorium in quo ſepulta Hecuba, canis Græcis appellata ob conuitia quibus eos inceſſebat captiua. Meminere Thucydides, Diodorus & ſcholia Euripidis Hecuba.

Ἡ δὲ Δάρδανος) Meminit Herodotus Polymnia. Pli-
A nio eſt Dardanium. Ptolem. Dardanum.

ἐνταῦθα δὲ συνῆλθον) Plutarchus, Συνῆλθον ἐν τῇ Τρῳάδι ἐν Δαρδάνῳ. Appianus in campo ait conueniſſe.

πλησίον δ' ἐστὶ τὸ Ὀφρύνιον) Meminit Herod. Polym.

καὶ τὸ Ῥοίτειον συνεχὲς ἐπὶ λόφων ἀνατεῖνον) Sic legendum eſt: quid autem vox ἀνατεῖνον ſignificet, alio loco diximus.

Αἰάντειον ἐφ' ᾧ μνῆμα καὶ ἱερὸν Αἴαντος) Plinius, *In Sigæo fuit & Aeantium à Rhodiis conditum in altero cornu: Aiace ibi ſepulto XXX. ſtad. interualla à Sigæo, & ipſo in ſtatione claſſis ſuæ.*

B ὃν ἄραντος Ἀντωνίου κομισθῆναι εἰς Αἴγυπτον) Euſtathius in rhapſodiam ν. Iliadis Homer. ita hunc locum profert, vt appareat incidiſſe eum in deprauatiſſimos codices. Legit Euſtathius, ὃν Ἄρατος ὑπ' Ἀντωνίου κομισθέντα εἰς Αἴγυπτον ἀπέδωκε τοῖς Ἰλιεῦσι πάλιν. Sed quis eſt Aratus iſte? Nam de eo altum in tota hiſtoria Romana ſilentium: nimis certum eſt, inſigne hoc eſſe Euſtathij peccatum, ſiue ille ingenioſus eſſe voluit, & locum emendare, ſiue potius quod multis locis obſeruabimus, codicibus vſus eſt minus emendatis. Atque hoc iam ante
C te me Paulus Leopardus vir eruditiſſimus obſeruauit, & in ſuos Emendationum libros retulit.

καθάπερ καὶ ἄλλοις) Exemplo ſint Samij: è quorum Iunonis templo quum eripuiſſet Antonius tria Myronis opera coloſſica, & Cleopatræ dediſſet: Auguſtus duo Samiis reſtituit, tertium Romam tranſtulit. Strabo id teſtatur lib. ſequenti, vbi de coloſſis illis loquens ſic ſcribit: ἃ ἦρε μὲν Ἀντώνιος, ἀνέθηκε δὲ πάλιν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ. Pertinet huc quod legitur in eo lapide qui Ancyræ eſt, & continet breuiarium rerum ab Auguſto ge-
D ſtarum. IN. TEMPLIS. OMNIVM. CIVITATVM. P. . . . AE. ASIAE. VICTOR. ORNAMENTA. REPOSVI. QVAE. SPOLIATIS. TEMPLIS . . . . PRIVATIM POSSEDERAT.

Μετὰ δὲ τὸ Ῥοίτειον ἐστὶ τὸ Σίγειον πόλις) Sigei vrbis pauci veterum meminere. Sic enim omnes appellant promontorium, quod Strabo nomi Σιγειάδα ἄκραν. Seruius, *Duo ſunt Troiæ promontoria Rhœtium, & Sigæum, quod dictum eſt propter Herculis taciturnitatem, qui prohibitus hoſpitio ſimulauit abſceſſum, & idem contra Troiam per ſilentium venit,*
E *quod dicitur σιγᾶ.* Vrbis Herodo. meminit & Strabo infra.

¶Pag. 410. καὶ ὁ Ἀχαιῶν λιμὴν) Plinius poſtquam de Sigeo dixit, *Dein portus Achæorum in quem influit Xanthus Simoenti iunctus ſtagnumque prius faciens Palæſcamander.*

καὶ ἡ Στομαλίμνη καλουμένη) *& palus nomine ſtoma* vertit Xylander. vetus etiam peius *& lacus qui Os dicitur*. Tu verte, *& quæ Stomalimne appellatur.* Stagnum intelligit cuius meminit Plinius in loco quem modo protuli: στομαλίμνην autẽ quid Græci appellarent dictum à nobis ad librum quartum: vocem enim hactenus incogni-
F tam primi eruimus & expoſuimus: peccant vero interpretes quoties in eam incidunt, decepti à vulgatis codicibus, in quibus diſiunctim Στόμα λίμνη peſſimè legitur: nam idem error mox quoque occurrit, & iterum lib. ſequenti, vbi inſignis Xylandri ſupinitas, qui vertit *Os portus*, quaſi legendum eſſet στόμα λιμένος.

διατελοῦντος ἑξήκοντα σταδίων) Pro ἑξήκοντα, legitur ἑπτὰ apud Euſtathium. Vetus interpr. legit πεντήκοντα.

Κεβρηνία) Meminit & Plinius. Vide Lycophronis ſcholia de Cebrene.

G εἰς τὴν τότε μὲν Ἀντιγονίαν, νῦν δὲ Ἀλεξάνδρειαν) Plinius, *Dein Cebrenia ipſaque Troas Antigonia dicta, nunc Alexandria colonia Rom.*

¶Pag. 411. συμφωνεῖν αὐτῷ) Malius vetus interpres συμφωνεῖ legit.

καὶ ἀποπλεῖν τὸ Υ γε.) Prior interpres ἀποπλεῖν, & ita legendum, niſi deeſt aliquid.

τό, τε πρὸς Θύμβρης δίναχον) Certum eſt δίναχον conflatum eſſe ex δ' ἴλαχον quod apud poetã legitur: & ita hic ſcribendum eſt ipſa enim poetę verba profert.

τῆς δὲ νῦν πόλεως συμμεταβολὴ τὸ ἀπίστως) & libri veteres retinent hanc lectionem, & prior interpres, qui vertit *nona autem vrbi non conuenit*: mihi tamen nouum videtur loquẽdi hoc genus. Quare legere malo ἀπίστως

φησι cum Euſtathio in Ἰλιαδ. ζ.

A ἐπὶ μὴν τῆς ἀνοίας) τῶν μὲν videlicet τῶν Ἑλλήνων: qui val dè fuerint amentes neceſſe eſt, ſi tandiu ſine muro fuerunt, quo defenderentur ab hoſte ita propinquo.

τῶν δὲ τῆς ἀτολμίας τῆς ἀψυχίας) τῶν δὲ videlicet τῶν Τρώων, quorum fuit vęcordia inſignis ſi tam propinquum hoſtem, nulla munitione tutum tandiu tolerarunt, nec prius laceſſere & aggredi auſi ſunt, quam ſua caſtra mœnibus cinxiſſet.

B πλησίον ὄντος τῆς πόλεως) Lego cum Euſtath. πλησίον ὄντος τοσαύτης πόλεως.

¶PAG. 412. ποιεῖ γὰρ γεγονέναι φησὶ τὸ τ.) Reſtituimus φησὶ pro φασὶ ex veteribus libris: nam Homerum intelligit qui fabulam de muro Achiuorum confinxit.

νυνὶ τὸ μεταξὺ τὸ δ. Lego ὡς εἰ δωδεκαστάδιον ἐστὶ νῦν τὸ μεταξὺ, ποτὲ καὶ τὴν ἠϊόνα ἐκτὸς προσχωσάντων: fuerit igitur hic campus olim ſex ſtad. cui acceſſerint aggeſtione limi alia ſex ſtad.

C τὴν Ἀλεξανδρείαν Ἑστιαίαν) Heſtiæam ſiue Iſtiæam (nam vtroque modo vocant veteres ſicut & ἱστία dicitur ea ἑστία) citant & antiqua in Homerum ſcholia, vt ad principium Ἰλιαδ. γ.

Πιττακὸς δ' ὁ Μιτυληναῖος) Copioſè narrant hanc hiſtoriam, Laertius in vita Pittaci, & Polyænus, & Herodotus libro quinto. meminere autem multi.

ὅτι καὶ Ἀλκαῖος φησὶν ὁ ποιητὴς) Similis locus apud Herodotū qui de bello iſto loquēs quod fuit inter Mitylenęos & Athenieſes, ſic ait, πολεμεόντων δέ σφεων, καὶ ἄλλα παντοῖα ἐγένετο ἐν τῇσι μάχῃσι, ἐν δὲ δὴ καὶ Ἀλκαῖος ὁ ποιητὴς, συμβολῆς γενομένης, καὶ νικώντων Ἀθηναίων, αὐτὸς μὲν φεύγων ἐκφεύγει, τὰ δέ οἱ ὅπλα ἴσχουσι Ἀθηναῖοι, καί σφεα ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ Ἀθήναιον τὸ ἐν Σιγείῳ.

D ¶PAG. 413. τοῖς ἐν οἴκῳ) Melanippo præſertim amico ſuo, vt ſubiicit Herodotus.

Ἀλκαῖος σῶος ἄρει) Lego Ἀλκαῖος ὡς σῶος ἄρ.

ἐπ' αὐτὸν τὸ ἁλιευτικὸν ἀλεκτορίς quid ſit neſcio. ἀλεκτόριον quidem non malè hic conueniret. An ἀλέκτορον vocat galeam quę λόφον habebat, vt gallinę ſuā λόφον habēt?

E ἐν Γλαυκώπιον ἱερὸν ἱδρυμένον) Lego, ὃ ἐν Glaucopum vocat Mineruæ templum in Sigeo illi exſtructum, vt etiam ex Herodoto apparet.

ἀνελόμενος ἁλιευτικὸν σκεῦος ἀπῆλθεν) videlicet ὁ Πιττακός: quod vt facilius intelligatur mallem includi notis parentheſeos quæcūq; ſunt inter ἀνεῖχεν κενὸν, & ὕστερον δ. Porrò, ab hoc Pittaci ſtrategemate, manauit illud pugnæ genus quo gladiatores inter ſe pugnant vt Polyænus diſertè annotat, & Feſtus, in Retiariu. *Hoc autem ait genus pugnæ inſtitutum videtur à Pittaco vno ex ſeptem ſapientibus: qui aduerſus Phrynonem dimicaturus propter controuerſias finium, quæ erant inter Atticos & Mitylenæos, rete occulto lato impediuit Phrynonem.*

F Θουκυδίδης δὲ φησὶν ἀφαιρεθῆναι τὴν Τροίαν) Thucydidis verba docebunt quomodo hic locus ſit accipiendus, παρέλαβον δὲ inquit lib. III. καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίσματα οἱ Ἀθηναῖοι ὅσων Μιτυληναῖοι ἐκράτουν· καὶ ὑπήκουον ὕστερον Ἀθηναίων. Strabo Τροίαν dixit, pro eo quod Thucydides τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίσματα ὅσων Μιτυληναῖοι ἐκράτουν.

G αἱ γὰρ Λοκρίδες παρθένοι μικρὸν ὕστερον ἀρξάμεναι ἐπέμποντο κατ' ἔτος) Reperio huius conſuetudinis mentionem apud Polybium initio libri duodecimi. Caſſandræ illatum ab Aiace Oileo ſtuprum, notum eſt ex Virgilio Ouidio & Lycophrone, eorumq; interpretibus.

τοῦ αὐτοῦ τιθέντος τεκμήρια) τὸ μὴ εἶναι τὸ παλαιὸν Ἴλιον κατὰ τὸ νῦν ὄν, & quod Ilium quod nunc eſt, non eſt antiquum Ilium.

εἰκότως γὰρ ὕστερον ὥς τινες δέχονται) Melius eſt in ſuperiori poetæ loco — θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν, vſitatam vocula ἐπὶ ſignificationem retinere quàm accipere pro παρά, quod faciebant qui tunc Ilienſibus fauebant quorum Palladium erat rectum non ſedens, vt priſcorum Ilienſium. non eſt autem dubium quin vera ſit Strabonis ſententia: nam cum ſedebant ſimulachra, ſuperimponebantur genibus, quæ alias fuiſſent iuxta collocanda. Sic apud Diodorum libro ſecundo, vbi de Rheę ſimulachro loquitur, quod erat ἐπὶ δίφρου καθημένη χρυσοῦ, quum addit, ἐπὶ δὲ τῶν γονάτων αὐτῆς εἱστήκεισαν λέοντες δύο, καὶ πλησίον ὄφεις ὑπερμεγέθεις, nemo ſanus ἐπὶ interpretabitur παρά.

καὶ τὴν παρ' αὐτοῖς δὲ καθιδρυμένην γονάτων ὡς θεῖναι) Qui gloriæ Ilienſium fauebant, & volebāt perſuadere hominibus Palladium quod tum viſebatur illud eſſe antiquiſſimum quod in antiquo Ilio fuiſſe conſtat, vt reſponderēt obiectioni factæ paullò antè ex Homeri carmine, ex quo colligitur ſediſſe antiquum illud ſimulachrum, dicebant non legendum eſſe θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν, ſed ἐπὶ γονάτων facta accētus tantū mutatione: deduci enim volebant illam vocē à γονεῖ, non γόνυ: γονεὺς autem idem eſt ac ἱκέτης, quare ἐπὶ γονάτων interpretabantur, ἐπὶ ἱκετείᾳ quaſi quis dicat, ad ſupplicandam, & demerendam: dicebant autem iſti vocis γονάτων, eſſe proſodiam, qualis eſt vocis θοάτων: nimirum vt θοαὶ dicitur, ita volebant dici & γοναί.

εἰδ' ἱστῶντες τὸ φθέγμα) Locus eſt mutilus.

Ῥωμῃ) Palladium quod Romæ fuit, creditum eſt id eſſe, quod Ilij erat: ſedens itaque fuerit neceſſe eſt. Quam multi autem fuerint qui Iliacum Palladium ſibi vindicarent, (non ſecus atque hodie Sanctorum reliquias) vide ſupra libro ſexto.

¶PAG. 414. ὃν ὅτι καὶ Λυκοῦργος ὁ ῥήτωρ) Locus Lycurgi eſt in oratione κατὰ Λεωκράτους. Sic autem ait docens vrbis euerſionem eius eſſe mortem, hoc eſt, πόλεως δὲ θάνατον ἀνάστατον γενέσθαι idque Troiæ & Meſſenæ exemplo confirmans, τὴν Τροίαν τίς οὐκ ἀκήκοεν ὅτι μεγίστη γενομένη τῶν τότε πόλεων, καὶ πάσης ἐπάρξασα τῆς Ἀσίας, ὡς ἅπαξ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεσκάφη, τὸν αἰῶνα ἀοίκητός ἐστι;

ἴξειν τὴν Σιδηνὴν) Apud Euſtathium legitur Σαρδηνήν. Nihil mutandum cenſeo; vulgatam enim lectionē confirmat hic locus ſupra, ἐπὶ δὲ τοῦ Γρανίκου πρὸς τὴν Σιδήνην χώραν ἔχοντα πεδίον ᾠκίσθαι κατέσκαπται δὲ νῦν.

καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἕκαστοι τῶν πλησιοχώρων) Lege ita hunc locū, οἱ τὸ Σίγειον καὶ τὸ Ῥοίτειον ἔχοντες διοικίσματα, καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἕκαστοι τῶν πλησιοχώρων ἀπέδοσαν δι' ἀνάστασιν. Prior interpres illa verba καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἑκ. τῶν πλ. omiſit: Xylander infeliciter eſt interpretatus: non enim obſeruabat ὡς ἕκαστοι accipiendum eſſe pro ὡς ἕκαστοι συνέβη, vt ad librum vndecimum annotauimus. Hoc animaduerſo ſenſus eſt planiſſimus.

Ῥῆσός θ' Ἑπτάπορός τε Κάρησός τε Ῥόδιός τε) Plinius, *Cæteri Homero celebrati Rheſus, Heptaporus, Careſus, Rhodius, veſtigia non habent.*

¶PAG. 415. ὡς ἐν εἰρήκαμεν) Libro duodecimo, vbi de Chaldæis & Chalybibus.

ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ) de Demetrio Scepſio loquitur.

καὶ τοῦτο παρ' ὃ πόλισμά τι Ἀργύρια) Locus eſt corruptus Manuſcripti habent, καὶ τοῦτο παρ' ὃ πλάτος πόλισμά τι Ἀργύρια.

ἡ Τενεδίων περαία τὸ Ἀχαιῶν) Scribe Ἀχαιῖον, vt iā duobus locis ante legimus.

οὐ πλείους τῶν τετταράκοντα σταδίων διέχουσα τῆς ἠπείρου) Plinius ait abeſſe Tenedum à Sigeo XII. M. & D. paſſ. quæ ſtadia ſunt aliquanto plura.

ἃ καλοῦσι Καλυδναι) Vide ad finem lib. X.

τὴν Τένεδον Καλύδναν τινές εἶπον ἄλλοι δὲ Λεύκοφρυν) Plin. *Extra Helleſpontum aduerſa Sigeo littori adiacet Tenedus Leucophrys dicta & Phœnice & Lyrneſſos.*

Μυθεύουσι δ' ἐν αὐτῇ τὰ περὶ τὸν Τέννην) Diodorus Siculus libro quinto, Τέννης δὲ υἱὸς μὲν Κύκνου τοῦ βασιλεύσαντος Κολώνης τῆς ἐν τῇ Τρωάδι, ἀνὴρ δ' ἐπίσημος δι' ἀρετὴν ἀθροίσας οἰκήτορας, καὶ τὴν ἐρήμην ἐκ τῆς ἀντιπέρας ἠπείρου παραλαβὼν, κατῴκισε νῆσον ἔρημον τὴν ὀνομαζομένην Λεύκοφρυν. Vide Lycophronis interpretes, & Seruium.

¶PAG. 416. τὸ τὴν ἐκ τῆς μιᾶς τῶν ὀνομάτων σώζων) Nam σμίνθα ſiue σμίνθος murem ſignificat. Vide noſtra & Homeri interpretes.

ὡς ἀνέβητε παρθένον Καλλίνος) Indicat doctiſſimus Strabo, quis fuerit primus autor eius fabulæ quam narrat, atque

aitque fuiſſe Callinum elegiacum poetam, quem poſtea autorem multi ſunt ſcriptores ſecuti. Xylander hunc quoque locum mirificè peruertit: vtitur autem Strabo multis locis Callini huius autoritate: itémque alij.

ἐν δήμῳ Τρώων ὃς νῦν Ξυπέτιον λέγεται) Satis conſtat Xypetoonem eſſe δῆμον Atticæ: quare ſuſpecta mihi ſunt vehementer illa verba ἐν δήμῳ Τρώων. An legendum eſt ἐν δῆμῳ τινὶ ὃς νῦν Ξυπ. cum dicit ὃς νῦν ſatis arguit locum eſſe mendoſum.

καὶ τὸ Τραγασαῖον ἁλοπήγιον) Lego Τραγασαῖον, vt apud Stephanum, Plinium & Athenæum, qui de his ſalinis mira narrat. Qui Troadem incolunt (ait ille) poterant olim quoties libitum eſſet Tragaſæo ſale vti; poſtquam verò Lyſimachus ſalinis illis tributum impoſuit, defecit illico ſal. quod cum miratus eſſet Lyſimachus & locum immunem eſſe conceſſiſſet, rurſus ibi ſal reperiri cœpit.

¶PAG. 417. *Σαντρίοεντα δ' ὕστερον ἔσχεν· οἱ δὲ Σατρίοεντα*) Sic habet Aldi codex, quem ſumus ſecuti. Nam οἱ δὲ legit etiam Euſtathius, qui pro οἱ δὲ dixit τὸ δὲ. verumtamen ſi ita legendum eſt, videtur pro Σαντρίοεντα paullò aliter eſſe legendum, vt ſignificetur facta mutatio in ea voce duplici modo. Xylander legit ὕστερον ἔσχε Σαφνιόεντα quod non damno.

ἐν τοῖς ὑπὸ Λελέγων οἰκουμένοις τόποις) ὑπὸ Λελέγων videlicet Lelegum ditioni.

εἶτ' ἐν τῇ Ἀλεξανδρεία τῇ Γαργάρα) Ptolemæi ὑφήγησις hæc eſt, *Troadis, Alexandria Troas, Lectum promontorium, Aſſum, Phrygia minoris Gargarum.* Hodie apud Ptolemæum in omnibus editionibus Græcis, Latiniſque legitur Ἰάγαρον pro Γάργαρον: quam turpem mendam nondum fuiſſe animaduerſam valdè miror.

ὅπου τὰς θεὰς κριθῆναι φασὶν ὑπὸ τοῦ Πάριδος) Diodorus Siculus libro XVII. de Ida monte loquens, μυθολογοῦσι δὲ ὑπάρχειν ἐπὶ τῆς τοῦ Ἰδαίου ὄρους ἐν ᾧ ... φασὶ κριθῆναι τὰς θεὰς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου. Fabula ex poetis & Luciano notiſſima.

A *γε*) Notum illud ſummi vatis.

> *Sed non ante datam cingetis mœnibus vrbem,*
> *Quàm vos dira fames, noſtræque iniuria cædis,*
> *Ambeſas ſubigat malis abſumere menſas.*

Vide Dionyſium Halicarnaſſenſem libro I.

ἄρτου μεγάλου ποιήσαντας ἀντὶ τραπέζης κατὰ ἀπορίαν) Virgilius,

> *Inſtituuntque dapes & adorea liba per herbas*
> *Subijciunt epulis, (ſic Iuppiter ipſe monebat)*
B
> *Et cereale ſolum pomis agreſtibus augent.*
> *Conſumptis hic fortè alijs, vt vertere morſus*
> *Exiguam in Cererem penuria adegit edendi*
> *Et violare manu malíſque audacibus orbem*
> *Fatalis cruſti, patulis nec parcere quadris.*

Σωκρατικοὶ γεγόνασι Ἔραστος καὶ Κορίσκος) Laertius inter Platonis diſcipulos refert Eraſtum & Coriſcum Scepſios.

καὶ ὁ τοῦ Κορίσκου υἱὸς Νηλεύς) Neleum fuiſſe auditorem Ariſtotelis & Theophraſti condiſcipulum, ex Laertio intelligimus.

C ¶PAG. 419. *διαδεδεγμένος δὲ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Θεοφράστου*) Norunt omnes eruditi & quod Athenæus ait libro primo Neleum hunc Ariſtotelis libros ... & quæ de eodem Neleo, itémque de Appellicone & de Tyrannione à Plutarcho narrantur in vita Syllæ: Athenæus iterum libro quinto quam fuerit hic Apellicon ... pluribus docet.

ὡς ... τῶν δικῶν ἐπὶ τὸν βασιλέα) Nemo non facile videt locum eſſe corruptum. Puto autem legendum, ὡς ἐπὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης ἐπὶ τὸν βασιλέα. Eſt enim ... τὴν δίκην, ſic dictum vt ἀναβάλλειν τὴν D δίκην quod ſignificat, prouocare, & vt loquuntur Iuriſconſulti appellare ab inferiore iudice ad ſuperiorem.

καὶ Πιονίτας) Plinius Pionitas commemorat.

τὸ καλούμενον γίνεται χρῶμα, ὅ τινες ὀρείχαλκον καλοῦσι) Quis hanc battologiam in optimo ſcriptore ferat? τὸ καλούμενον ὅ τινες καλοῦσι. Equidē non dubito vel poſt καλούμενον aliquod deeſſe verbū, vel tollēda certè eſſe hæc τὸ καλούμενον. Stephanus ſic locum expreſſit, ὥστε κραθὲν χαλκῷ ὀρείχαλκος γίγνεται.

E ¶PAG. 420. *εἶτα δὲ ἡ Ἄσσος*) Aſſus poſtea Apollonia eſt appellata teſte Plinio. Aſſum etiam Ptolemæus & reliqui Geographi vocant.

τὸ τοῦ Στρατονίκου τοῦ κιθαριστοῦ) Apud Stephanum inuerſis litteris Νικόστρατος hic vocatur, malè. Stratonici citharœdi non rara mentio apud veteres. Strabo iterum meminit libro ſequenti. eſt autem parodia elegans Homerici carminis Iliad. ...

... καὶ Ἀριστοτέλης διέτριψε) Vide Laertium in vita, qui tamen Aſſi non meminit.

F *καὶ θυγατέρα ἀδελφιδοῦ συνῴκισε*) Veteres, τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ. Laertius ſic, ὃς δὲ καὶ κηδεῦσαι αὐτῷ· δόντα τὴν θυγατέρα ἢ ἀδελφιδῆν. Ariſtocles etiam aliter, vituperatum namque Ariſtotelem refert, ὅτι τὴν Ἑρμείου γήμαιτο φύσει μὲν ἀδελφὴν, θέσει δὲ θυγατέρα Πυθιάδα.

Μέμνων δὲ ὁ Ῥόδιος) Imo Mentor. de quo ſic Diodorus Siculus lib. XVI. ἐστρατεύσατο δ' ἐπὶ ... Ἑρμείαν τὸν Ἀταρνέως τύραννον ἀφεστηκότα τοῦ βασιλέως, καὶ πολλῶν ὀχυρωμάτων καὶ πόλεων κυριεύοντα· ἐπαγγειλάμενος δὲ αὐτῷ πείσειν τὸν βασιλέα, καὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολῦσαι, συνῆλθεν εἰς λόγους καὶ παρακρουσάμενος αὐτὸν συνέλαβε. Dicitur autem ibi, Mentor G hic amicus fuiſſe Artabazi & Memnonis. Sed de Memnone Rhodio plura idem Diod. lib. ſequenti.

καὶ Βαργυλίων) Bargylia vertendum, non Bargylios. Bargylia enim, vrbis nomen Stephano, Polybio, alijs.

Σουάγγελα δὲ καὶ Μύνδον διεφύλαξε) Scribendum Σουάγγελα. Eſt enim vox Carica, quæ ſignificat ſi Latinè vertas monumentum regis. Stephanus Σουάγγελα πόλις Καρίας, ἔνθα ὁ τάφος ἦν τοῦ Καρὸς ὡς δῆλοι καὶ τοὔνομα. καλοῦσι γὰρ οἱ Κᾶρες σοῦαν τὸν τάφον, γέλαν δὲ τὸν βασιλέα.

Τοῖς δὲ Πηδασεῦσι ποτε φησὶν Ἡρόδοτος) Herodoti verba Katis ſunt hæc, ὅκως δὲ Πηδασεῦσι, αὐτοῖσί τε καὶ τοῖσι περιοίκοισι μέλλοι αἰεί τι ... ἔσεσθαι, ἡ ...

κατά τι λόγιον τὸ κελεῦον μεῖναι ὅπου ἂν τὰς τραπέζας κατεσθίωσι)

ποιεῖ τι καὶ τοῖον ἀνίσχειν, ἡ ἱερεία τῆς Ἀθηναίης πώγωνα μέγαν ἴσχει· τρὶς σφι τοῦτο ἐγένετο. Idem Herodotus Vrania, rem eandem narrat: quo loco ſcribendum eſt τῦτο δὲ σφι τρὶς ἤδη ἐγένετο. non δὶς, vt habent codices omnes. Tangit hiſtoriam philoſophus Hiſtoriæ animalium libro tertio, Γίνεται δὲ αἱ, ταῖς ἐπὶ τοῦ ἡμίου ὁ φύσει τρίχας, τὸ δ᾽ ὀλίγας εἶναι λέγοντες ὅταν τὰ καταμήνια σῦ καὶ δὲ ἐν Καρίᾳ ταῖς ἱερείαις, ὁ δοκεῖ συμβαίνειν σημεῖον τῶν μελλόντων.

Λελέγων τάφοι, καὶ ἐρύματα, καὶ ἴχνη κατοικιῶν) Similiter dixit libro ſeptimo, oſtendi πολλαχοῦ τῆς Καρίας τάφους Λελέγων, καὶ ἐρύματα, Λελέγια καλούμενα.

διῄρηνται δ᾽ εἰς δύο δυναστείας οἱ Κίλικες) Fortaſſe etiam in tres, ait Strabo paullò poſt.

¶Pag. 421. Τότε καὶ τὴν Χρύσαν τὸ ἱερὸν τοῦ Σμινθίου Ἀπόλλωνος ἐμφαίνει) Scribendum omnino cum veteribus libris, Τότε δὲ καὶ τὴν Χρύσαν τὴν ἔχουσαν τὸ ἱερὸν τοῦ Σμ. Απ. ἐμφ.

καὶ ἡ Κίλλα πλησίον ἐστὶ) Interpretes legit καὶ ἡ Χρύση καὶ ἡ Κίλλα πλησίον τῆς Θήβης. quam lectionem non probo, & totum locum ita lego, Εν δὲ τῷ Αδραμυτ. καὶ ἡ Χρύση, καὶ ἡ Κίλλα πλησίον ἐστὶ τῆς Θήβης ἔστι νῦν Κίλλα τις τόπος λεγόμενος, quã lectionem partem ea veteribus libris habemus, partim ex Euſtathio, qui non ſemel hunc locum profert.

Ἔστι δὲ καὶ φανερός ὁ Κίλλαιος ποταμός) Ex eodem Euſtathio lego Κίλλαιος ποταμός.

ἑξήκοντα που σταδίων ὁδὸν διαρρέοντός που) Manuſcripti habent ὀγδοήκοντα που σταδίων. quam lectionem confirmat quod ait eſſe μικρὸν πλοῦν. Nam ſi legas ἑξήκοντα, non rectè dixerit Strabo id interuallum eſſe, nauigationem diei vnius. Nam ita cum loquuntur veteres interuallũ longè maius intelligunt: fere mille ſtadiorum aut circiter, vt ad librum primum diximus.

¶Pag. 422. ἀφ᾽ οὗ τινες ἡ Κιλικία ὠνομάσθη, Lego ἐπωνόμασαι vt apud Euſtathium. Senſus eſt, aut ab hoc Cillo Ciliciam nomen inueniſſe, aut contra, omnirum à Cilicia Cillum hunc eſſe appellatum. Idem Euſtathius etiam hic τοῦ Κιλλαίου Ἀπόλλωνος ſcribendum eſſe docet: & hoc amplius falli nos ſi putemus hanc ſententiam eſſe mutilam. Porrò Ciliciam aiunt alij ſic fuiſſe appellatam à Cilice Agenoris filio Phœnicis & Cadmi fratre: vide Apollodorum.

ἐπεὶ δὲ ὁ σμίνθιος) Malim vt apud alios σμίνθος.

συμβαίνουσι δὲ καὶ ἐπὶ μικρῶν ἐπικλήσεις τοιαῦταί τινες) Multa his apud Græcos ſimilia, de quibus lege Clementem in Protreptico. Notus eſt & Accaronitarum deus Beelzebul, id eſt μυΐαγρος ſiue muſcarum deus.

καὶ Αἰολεῖς δὲ τοῖς ἐν Ἀσίᾳ μῆνά τινα καλεῖσθαι Πορνοπίωνα) Quid eſt μῆνα? non eſt dubium hanc vocem eſſe corruptam. Libri veteres habent, μῦν τις, quod & ipſum corruptum eſſe liquet. Suſpicor legendum μῆνά τε καλεῖσθαι Π. vt ſit ſenſus, quemadmodum apud Athenienſes fuit Scirophorion menſis, à Scirade Minerua ſic dictus, ita apud Æoles Aſiaticos fuiſſe menſem vnum Pornopionẽ dictum à Pornopio Apolline. μεὶς autem eſt μὴν apud Æoles. In veteribus quibuſdã legitur Πορνοπίωνα, & πάρνοπας & Παρνοπίωνα. Sed quũ videatur ſignificare diſſerre Bœotos aliquid in hac voce ab aliis, ſitque certum Athenienſes πάρνοπας dicere ſolitos, puto ſic ſcribendum, ὡς Πορνοπ. ὑπὸ τοὺς πάρνοπας καλοῦντων Β. καὶ θ. ἐν. Πορνοπίωνα Απ Sic & veteres quidam.

γεγόνασι Ξενοκλῆς) Xenoclis Adramytteni Cicero meminit, in Bruto.

Λευκῶν καλεῖται Σάνδρα Σανδραιδών) Ita legitur in quibuſdam veteribus. Legendum verò vt eſt in aliis, καλεῖται Σάνδρα Σανδραιδών.

Ἀλλ᾽ ἔξει δὲ τὸν ἰσχυρισμὸν χείμαρρος ἐμπεσὼν εἰς τὸ στόμα) Hęc lectio mihi valdè mirifica videtur. Nam valdè ſcire velim quæ fuerint ſigna vnde colligere potuerit acutulos iſte paſtor, torrentem quem videbat Palææ emergentem eundem eſſe quem ad Andira viderat in antrum ſe mergentem? deinde quid obſecro torrens iſte tantum boni afferre potuit paſtori, vt ab eo quærendus

A fuerit quum inciḋiſſet in cauernam? atqui ait Strabo, ἀλλ᾽ ἀρεθεὶς, vt quæſitus fuiſſe intelligendum videatur. Profectò abſurdiora hæc ſunt, quam vt inducere in animum queam magni iudicij virum Strabonem tale quid vnquam ſcripſiſſe. Legendum vero puto non χείμαρρος, ſed χίμαρος, quæ voχ capram ſeu hircum ſignificat, hyeme natum. Sic erit optima ſententia.

ἐξ οὗ τὸ ὑδραγωγεῖον ποιεῖται τοῖς Ἀδραμυττηνοῖς) Non improbo hanc lectionem: ſed nec ea diſplicet, quæ eſt
B in manuſcriptis ἐξ οὗ τὸ ὑδραγωγεῖον ποιοῦνται τοῖς Ἀδραμυττηνοῖς.

¶Pag. 423. τῆς τόπος ἐν δυσὶ ἀπὸ Ἀταρνέως) Lege ἐπὶ δὲ non ἐν. ſic veteres. Videtur autem locum hunc intelligere Herodotus Κλεινὶ, quum dicit Chios Pactyem pretio dediſſe ἐπὶ τῷ Ἀταρνεῖ. Vide locum.

καθάπερ καὶ ἐν Τυρρηνίᾳ περὶ πόντον δὲ) Interpretabar ita hunc locum, πόντον δὲ, videlicet τὸ ἐπιπολάζειν ἐν τοῖς ὕδασι, & de aliqua earum inſularum dictum eſſe περιφερέστερον putabam, quas Plinius commemorat libro ſe-
C cundo cap. xcv. Plinij verba ſunt, *Quædam inſulæ ſemper fluctuant, ſicut in agro Cæcubo & eodem Reatino, Mutinenſi, Statonienſi.* At ſummo viro Hermolao Barbato, cuius iudiciũ non meo tantum ſed multorum aliorum (etiam eorum qui ſoli docti videri volunt, & Hermolaom appellant barbarum,) longè antepono, placet hunc locum de Neſide eſſe interpretandum, parua quadam inſula in Campano littore, quæ (inquit ille,) tenet adhuc nomen, inter Pauſilypum & Puteolos. Papinius eius ita meminit,

D *Silua que quæ fixam pelago Neſida coronat.*

& alibi, ——*inde malignum*

Aera reſpirat pelago circumflua Neſis.

Hæc eſt ſummi viri ſententia. Mouet me tamen, quod non dicit Strabo ἐν Νησίδι id contingere: ſed ipſam νῆσον ἐνταῦθα τάχιον. Docti viri iudicent.

χαυρότερος γὰρ ὁ γῆ τῇ ἐπιπολῆς μου ὕδατος) Sic habent & codices omnes, & autor Epitomes.

τὴν Αἶγα πρός τινα λέξωσιν) Euſtathius legit Αἰγίδα. Idem libro ſecundo de Mineruæ ægide loquens: nõ ſequor:
E cur enim addidiſſet Strabo ὁμωνύμως τῷ ζώῳ? Apud Stephanum legimus, Αἶγα τῆς Αἰολίδος ἄκρα ὡς Στράβων, ἡ νῦν Κάνα καὶ Κάναι λέγεται. Ἀρτεμίδωρος δὲ αἰξ ὑπὸ τῆς Λυδίας ἐκ ἀπαλόγος τὸ τοπικὸν Αἰγαῖος καὶ τὸ πέλαγος: ex hoc loco Stephani intelligimus Strabonem his verbis Artemidorum reprehendere: ſi quidem is fuit qui αἶγα dixerat. In Stephani verbis turpe mendum ſuſtulimus, cũ legeretur Αἰγαῖος Αἰολίδος pro Αἶγα τῆς Αἰολίδος. Planiſſimè hæc exiuit Epitomæ autor, Ὅτι ἡ Κάνα, καὶ πλαδωτικῶς Κάναι λέγεται, περὶ ἣν ἄκρα ἡ αἶγα. τὸ δὲ γα μακρὸν δεῖ νοεῖν, τὴν αἶ-
F γαν λέγοντας.

προσερείδει δὲ καὶ κατ᾽ αὐτὸ τὸ Αἰγ.) Ex iis quæ refert Euſtathius puto legendum, προσερείδει δὲ καὶ αὐτὸ (videlicet τὸ ἄκρον, vel αὐτή, quia præcedit ἄκρα) ἐπὶ τὸ Αἰγ.

¶Pag. 424. Εκεῖ δὲ τῷ ἐπιφανεῖ, Legendũ eſſe ἐπεὶ ita manifeſtum puto etſi id non animaduerrit Xylander, vt ſere me id monere pudeat. Τὸ ἑξῆς. Εκεῖ δὲ ἀποδεικνύτωσαν &c. χρεί ζει ἤδη περὶ τούτων εἰπεῖν.

ἀρχὴ τῆς Λεσβίας ἐστὶ κατὰ Σιγριον) Ptolemæo initium occidentale Lesbi Σίγγριον ἄκρον: duplici γγ. ſed Stephanus
G vnicum agnoſcit.

Ἀπὸ ἑξήκοντα σταδίων) Mirè diſſentit Plinius qui ſtatuit interuallum xxxvii. m. paſſ. Idem circuitum ait eſſe, vt Iſidorus, clxviii. m. p. vt veteres cxcv. m.

Ἀπὸ Μαλιέων εἰς Μαλέαν) Apud Ptol. Μαλία ſcriptũ eſt. perperã: ſcribendũ enim Μαλια Thucyd. lib. iii. Μαλίαν vocat, prorſus vt Laconicum. Quod ait Strabo eſſe Maliam ὁμωνύμως τῇ Λακωνικῇ Leſbi, non ita Ptolemæus.

Μιτυλήνη δὲ καλεῖται) Mitylenæ ſitum ex his Diodori Siculi verbis lib. xiii. intelligemus, *Mitylena inquit, antiqua quidem vrbs, parua fuit inſulata: quæ poſterioribus temporibus illi eſt addita, in oppoſita Leſbo ſita eſt. Inter veterem autem & nouam, euripus intercedit anguſtus qui vrbem reddit ἐχυράν.*

καὶ τὴν

καὶ τῶν Ἀργινουσῶν, αἵ τρεῖς) Arginuſarum præter geographos, meminere hiſtorici, maximè in deſcriptione pugnæ naualis, quæ pugnata eſt anno belli Peloponneſiaci XXI. ac Thucydides quidem non inſulas vocat, ſed continenti annectit. παραταξάμενοι τὴν ἐπὶ Κυμαίας ... ἐν Ἀργινούσαις τῆς ἠπείρου, ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μιτυλήνης. Diodorus lib. XIII. de iiſdem ſic ſcribit, αἳ νῆσοι τότε ... ἐκαλοῦντο, καὶ πολισμάτιον αἰολικὸν εἶχον, κείμεναι μεταξὺ Μιτυλήνης καὶ Κύμης, ἀπέχουσι τῆς ἠπείρου βραχὺ παντελῶς, καὶ τῆς ἄκρας τῆς κατ᾽ ... : quo in loco ſuſpecta mihi eſt poſtrema vox. videtur ſcripſiſſe ..., vt Strabo, ... τῆς Κάνης.

... δ᾽ ἀμφοῖν τούτων) Hæc fuit antiqua Mitylena: vide deſcriptionem quam ex Diodoro paullò antè attulimus.

¶PAG. 425. Διοφάνης ὁ ῥήτωρ) Hic Romæ verſatus eſt, & Gracchorum amicitia vſus: quod tādem fuit ipſi quoque pernicioſum. Vide Plutarchum in Gracchis.

καθ᾽ ἡμᾶς δὲ Ποτάμων) Et Potamo Romæ vixit, Tiberio imperatori ita charus, vt ei patriam repetenti commeatum hoc exemplo dederit, quod Græci dicunt ἐφοδιάζειν, nos, donner paſſeport, Ποτάμωνα Λεσβώνακτος εἴ τις ἀδικεῖν τολμήσει, σκέψασθαι εἰ μοι δυνατὸς πολεμεῖν. Miror autem Leſbonactis eius patris Strabonem non meminiſſe, qui fuit philoſophus ſua ætate clarus, nec pauca ſcripſit, autore Suida.

καὶ ὁ συγγραφεὺς Θεοφάνης) Hic Thephanes res à Pōpeio geſtas literis mandauerat, quum fuiſſet et comes in pleriſque eius expeditionibus. eius autoritate paſſim vtuntur qui poſt eum de rebus Pompeii aliquid ſcripſerunt, Plutarchus præſertim & Strabo.

τήν τε πατρίδα ἐκόσμησε) non ornauit tantum, ſed libertatem ei à Pompeio impetrauit. Velleius Paterculus libro ſecundo, de Rhodiis loquens, *Horum fidem Mitylenæos perfidia illuminauit, qui M. Aquilium aliosque Mithridati vinctos tradiderant: quibus libertas in vnum Theophanis gratiam poſtea à Pompeio reſtituta eſt.*

καὶ νῦν ἐν τοῖς πρώτοις ἐξετάζεται τῶν Τιβερίου φίλων) Nō videtur tamē διὰ παντὸς, nec inter amicos Tiberii diu fuiſſe habitus M. Pōp. Theoph filius poſtquā hæc à Strab. ſūt ſcripta. Refert enim Corn. Tacit. in actis anni A. V. C. ƆƆCCLXXXVI. nocuiſſe vehementer Macrinæ & patri eius ac fratri Theophanis huius memoriam. Taciti verba ſunt. *Etiam in Pōpeiam Macrinam exſilium ſtatuitur, cuius maritum Argolicum ſocerum Laconem è primoribus Achæorum Cæſar afflixerat. Pater quoque illuſtris eques Romanus, ac frater prætorius cum dānatio inſtaret ſe ipſi interfecere: datum erat crimini quod Theophanem Mitylenæum proauum eorum, Cn. Magnus inter intimos habuiſſet quodque defuncto Theophani cæleſtes honores Græca adulatio tribuerat.* Fortaſſe M. Pompeius paullò poſt quam hæc ſunt à Strabone ſcripta diem ſuum obiit, antequam ea contingerent quæ narrat Tacitus.

ψηφισάμενοι Μιτυληναίους ἡβηδὸν ἀποσφάξαι) Sunt ipſa verba decreti. Vide Thucydidem in actis anni quinti, belli Peloponneſiaci. Tangit philoſophus hanc hiſtoriam Πολιτ. libro V. cap. IIII. Quod autem decretum fuerat de Mitylenæis, poſtea erga Scionæos perpetratum eſt, autore Thucydide.

ἐν τοῖς ἀναφερομένοις εἰς αὐτὸν ἔπεσι λέγεται) hoc eſt, vt teſtātur ii verſus quæ ipſi tribuuntur. Xyland. malè, *qui in eum ſcripti circumferuntur.* De Terpandro lege Plutarchum περὶ μουσικῆς & in Apophtheg. Lacon. Lucianum & Suidam.

καλοῦνται δ᾽ Ἑκατόννησοι συνθέτως) Hecatonneſos putat eſſe dictas, quaſi Ἑκάτου νήσους Hecati inſulas, id eſt Apollinis. Diodorus aliter videtur ſentire quaſi ſcribit libro XIII. ... ἑκατὸν νήσων, ... τὸν ἱερὸν ... καλουμένων: niſi ſcripſerat Diodorus, τῶν Ἑκάτου καλουμένων. Sed non ita eſt. Nam ita Herodotus quoque Καλεῖ, ἐν Τενέδῳ inquit, μία οἰκέεται πόλις, καὶ ἐν τῇσιν Ἑκατὸν νήσοισι καλεομένῃσι ἄλλη μία.

καὶ ὁ Πορδοσελήνη) Heſychius, Πορδοσελήνη μεταξὺ μυσίας καὶ λέσβου νῆσος.

ταῖς δὲ δυσφημίαις τῶν ὀνομάτων φυγόντες τινές) quas non fugiunt Stoici, quorum eſt decretum, ὁ σοφὸς εὐθυρρημονήσει. Porrò obſcænitas in verbo πορδοσελήνη ea eſt, quæ in voce Latina intercapedo, cui reſpondet diuiſio, vt doctiſſimè obſeruauit Ioſephus Scaliger.

Πορδοσελήνην δεῖν λέγειν φασί) Poroſelenen appellant Plinius & Ptolem. quanquam hic non inſulam, ſed vrbem in continente facere videtur.

¶PAG. 426. πέρδικον τὸ χεῖλος λαμυράζειν) Lego τὸ λαμυράζειν. Nam λαμ. ſeparari debet à prioribus verbis: eſt enim gloſſa Strab. vocis πέρδικον. Eſt autem locus Ariſtophanis ex ea fabula quæ Εἰρήνη appellatur.

Οὐ γὰρ ἔτ᾽ ἂν ἐπὶ ... ...,
Οὐδὲ ποππύζοντες, ἐπειδὴ πέρδικον τὸ χεῖλος.

Scholia in eum locum, πέρδικον δὲ δίχηλον οὕτω καὶ Ἀρχίλοχος καὶ Σιμωνίδης. Puto etiam legendum in Strab. πέρδικον, vt in Ariſtoph. Heſych. περδικόν, δίχηλον.

εἰκοτολογεῖν δ᾽ ἔτι) Εἰκοτολογεῖν eſt, coniecturas ſuas ſuper aliqua re exponere. Heſych. εἰκοτολογεῖται, ἐπιχειρήσας εἰπεῖν.

πολλαὶ μὲν οὖν αἱ Λάρισαι) Enumerauit Lariſſas plurimas Strabo lib. IX.

¶PAG. 427. τὰς ἐν τῷ Θεσσαλίᾳ τῷ περὶ Θερμοπυλῶν Λοκρικοῦ ὄρους) Omnino legendum Λοκρικοῦ ὄρους. Sic ſupra de Cuma, τὴν Φρικωνίδα κληθῆναι ἀπὸ τοῦ Λοκρικοῦ ὄρους, & ita mox.

... ...) Sub Tiberio, quando XII. vrbes Aſiæ ſunt obrutæ, qua de re ſæpius antè diximus.

D εἰς Γρύνιον) Libri veteres quidam habent Γρύνειον. non rectè vt docet Stephanus.

... τὴν ... ἄκραν Ἁρματοῦντα) Veteres quidam habent Ἑρματ. & ita prior interpres. Nihil tamen muto. & fortaſſe huc facit quod Harmatopolitas commemorat Plin. in iſto tractu.

¶PAG. 428. Γρύνειον) Meminit Diodor. lib. XVII.

ἐπιδόντο τοῦ λιμένος τὰ τέλη) ἀποδίδοσθαι τὰ τέλη non eſt exigere. ſed condocere. Ipſa quippe Reſpubl. non exigebat, ſed publicanis exigenda locabat.

E ¶PAG. 429. ... ...) Fusè hæc narrant Iuſtinus initio libri XVII. & Pauſanias in Atticis.

καὶ ἦλθεν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων) Vide Liuium libro XXXVII.

καὶ βιβλιοθήκας) Nemini nota non eſt Pergamena bibliotheca, quæ non ab vno rege accumulata fuit, ſed omnibus fere regibus Pergamenis, vt ex Plinio & aliis apparet.

κατορθώσας πολλά) Appianus Mithridatici initio eadem refert quæ hic Strabo.

F καὶ κληθεὶς φιλομήτωρ, ἐτελεύτα ... ... , κατέλ.) Iuſtinus libro XXXVI. de hoc Attalo loquens, *Matri deinde ſepulchrum* facere inſtituit, cui operi intentus, morbum ex Solis feruore contraxit, & ſeptima die deceſſit: huius teſtamento heres populus Rom. tunc inſtituitur. Vide Liuii Epitomen LVIII. Florum, Oroſium, alios.

Μιθριδάτης τε καὶ Μηνοδότου υἱός, καὶ Ἀδοβογίων) Non eſt in toto Strabone locus iſto corruptior, & ad emēdandū difficilior: in hac præſertim veterū ſcriptorū penuria: nemo enim veterum eorum qui hodie ſuperſunt G docere poteſt veram huius loci emendationem: itaq; coniecturis agimus & εἰκοτολογοῦμεν. Inter Pergamenos illuſtres viros primum recenſet Strabo Mithridatem Pergamenum eum qui poſtea quod eſſet de Cæſare bene meritus, rex Boſpori conſtitutus eſt: de hoc Mithridate accipienda ſunt omnia Strabonis verba ad hæc ſequentia vſque, ἔτος τε δή. Docet autem accuratè eius genus: verùm ea potiſſimum in parte corrupti ſunt libri editi, ſcripti, omnes. Legendum autem cenſeo totum locum ad hunc modum. Ἄνδρες δ᾽ ἐγένοντο ἐλλόγιμοι καθ᾽ ἡμᾶς Περγαμηνοὶ Μιθριδάτης τε ὁ Μηνοδότου υἱὸς καὶ τῆς Ἀδοβογίωνος (ἐκ τοῦ τετραρχικοῦ τῶν Γαλατῶν γένους ἦν) ἣν καὶ παλλακεῦσαι τῷ βασιλεῖ Μιθριδάτῃ φασίν· ὅθεν καὶ τοὔνομα θέσθαι τὸν

τὸν ἐπιπόλαιον προσπεποιημένον ἐκ τοῦ βασιλικοῦ αὐτὸν γεγονέναι: cuius lectionis hæc eſt ſententia. Pergamenum fuiſſe Mithridatē cui pater Menodotus, mater Adobogionis (qui genus trahebat à Galatiæ tetrarchis) filia: quā fama eſt (inquit) concubinam fuiſſe Mithridatis: & huic ſuo filio Mithridati Pergameno id nomen dediſſe hortatu amicorum, qui libenter hominibus perſuaſiſſent, hunc non Menodoti ſed Mithridatis eſſe filium. In manuſcriptis hic locus nihilo melius ſcriptus extat quam in editis: niſi quod pro προσποιουμένους τὸν ἐπιπόλαιον, optimè habent τὸν ἐπιπόλαιον προσποιουμένων. Habemus autē perſuaſum viros omnes doctos, qui noſtram emendationem cum deprauatiſſima lectione vulgata conferre non grauabuntur, conatū hunc noſtrum eſſe approbaturos. parum enim vt putamus, à veritate aberramus: quod ſequentia confirmant.

ἐκ τοῦ βασιλικοῦ αὐτὸν γεγονέναι) Ait amicos & propinquos matris Mithridatis fuiſſe ei autores vt ſimularet hunc ſuſcepiſſe ſe à Mithridate rege, non à Menodoto marito, qui fortaſſe moriens vxorem prægnantem reliquit: videtur autem hoc conſilium euentu fuiſſe comprobatum, ac vulgo creditum, Mithridatem Pergamenum Mithridatis Eupatoris eſſe filium. Sanè ſunt autores qui ſic videntur exiſtimare: fuiſſe quidem à Mithridate educatum ex his Hirtij appare: *Mithridatem Pergamenum à quo rem feliciter, celeritérque geſtam in Aegypto ſupra ſcripſimus, regio genere ortu, diſciplina etiam regia educato: Nam & Mithridates rex Aſiæ totius propter nobilitatem Pergamo paruulum ſecum aſportauerat in caſtra, multóſque tenuerat annos* &c.

¶ PAG. 430. ὥστε καὶ τετράρχης ἀπεδείχθη τοῦ μητρῴου φύλου) Lego ἀπὸ τοῦ μητρῴου φύλου. liquet enim ex ſuperiorib. ſententiam eſſe hanc, delatā huic fuiſſe tetrarchiam quæ ad eius maternum genus pertinebat: erat quippe huius mater filia vnius è tetrarchis, vt modo dictum. Hirtius ſic hac de re ſcribit, *Mithridatem Pergamenum regem Boſphori conſtituit, quod ſub imperio Pharnacis fuerat, prouinciaſque populi Rom. à Barbaris atque inimicis regibus interpoſito amiciſſimo rege muniuit. Eidē Tetrarchiam legibus Gallogræcorum iure gentis & cognationis adiudicauit occupatam & poſſeſſam paucis ante annis à Deiotaro.*

κατελύθη δ' ὑπὸ Λυσάνδρου τοῦ καὶ Φαρνάκην ἀνελόντος) Scribendum eſſe Ἀσάνδρου pro Λυσάνδρου nemo paullò qui ſit hiſtoriæ peritior, aut ignorabit, aut dubitabit. Cui enim notum non eſt Pharnacem Mithridatis Eupatoris filium patris ſui regnum cupientem recuperare à Cæſare victum, ab Aſandro fuiſſe occiſum? Dio lib. XLII. de Pharnace loquens, καὶ ἐπειδὴ ἐκφυγόντα ἐπὶ τὴν Σινώπην καὶ ἐπὶ τὸν Βόσπορον μετὰ τοῦτο ἐπιστρατεύσαντα ὁ Ἄσανδρος ἐφθάσε τε καὶ ἀπέκτεινε.

τῆς Κυζικηνῆς Ἀπολλωνιάδος) Vide ſub finem libri duodecimi.

ἄκρον Ἀρμαπυργοῦντα) Herodotus de Sardiana arce, ὁ γὰρ Μήλης κατὰ τὸ ἄλλο τεῖχος περιενείκας τὸν λέοντα τῇ ἦν ἐπίμαχον τῆς ἀκροπόλιος, κατηλόγησε τοῦτο, ὡς ἐὸν ἄμαχόν τε καὶ ἀπότομον· ἔστι δὲ πρὸς τοῦ Τμώλου τετραμμένον τῆς πόλιος.

περιοικοῦσι δὲ Λυδοὶ καὶ Μακεδόνες) Fortaſſean, Λυδοὶ καὶ Μαίονες.

Ἀπὸ τοῦ δὲ καὶ Μυσίας ὁ Ἕρμος, ἐξ ὄρους ἱεροῦ Δινδ.) Plin. hūc fluuiū deſcribit accuratè, *Oritur iuxta Dorylæū Phrygiæ ciuitatem, multóſque colligit fluuios inter quos Phrygē, qui nomine genti datu à Caria eam diſterminat Hyllum & Cryon, & ipſos Phrygiæ, Myſiæ, Lydiæ amnibus repletos.*

καὶ τὸ τοῦ Ἕρμου) Plinius, *A Smyrna Hermus campos facit & nomini ſuo adoptat.*

ἡ Γυγαία μὲν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λ.) Plinius Gygeum ſtagnum appellat. Vide Herodotum Κλειοῖ.

φασὶ δ' ἐνταῦθα χορεύειν πιθήκους) Falſa lectio. Veteres libri habent, τοὺς καθ' ὅλας, pro πιθήκους, vnde apparet veram eſſe lectionem quam ex Euſtathio annotauit Xylander τοὺς καλάθους. Miror tamen quomodo καλάθους in πιθήκους mutarint librarij imperiti.

¶ PAG. 431. ἄλλοι δ' ἐν Κιλικίᾳ) Æſchyli ſcholiaſtes notat Typhonem, natum quidem in Cilicia ſed in Sicilia ſupplicio affectum.

οἱ δ' ἐν Πιθηκούσαις οἳ καὶ τοὺς πιθ.) Ita poetis placet, Pithecuſarum inſulas homines ſceleratiſſimos, poſtquam bellum ipſi Ioui tentarant inferre, ab eo in ſimias fuiſſe transmutatos. Ouidius Metamorph. libro XIIII.

Inarimen Prochytámque legit viridi quæ locatas
Colle Pithecuſas habitantum nomine dictas:
Quippe deûm genitor fraudem & periuria quondam
Cercopum exoſus gentiſque admiſſa doloſa,
In deforme viros animal mutauit, vt iidem
Diſſimiles homini poſſent ſimiléſque videri.

τοὺς πιθήκους φασὶ παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς ἀρίμους καλεῖσθαι) Heſychius, Ἄριμοι, πίθηκοι.

τόν ποτε Κιλίκιον θρ.) Locus Pindari eſt Pythionicarum ᾠδὴ α. Vide eiuſdem poetæ Olympionic. ᾠδῇ δ.

Πίνδαρος δὲ συνοικειοῖ τοῖς ἐν Κιλικίᾳ τὰ ἐν Πιθηκούσαις) Æſchylus quoque vt Pindarus fabulam Typhonis referens Ciliciam cum Sicilia miſcet. Ait enim Oceanus de Typhone,

Τὸν γηγενῆ τε Κιλικίων οἰκήτορα
ἄντρων ἰδὼν ᾤκτειρα.

& paullò poſt,

καὶ νῦν ἀχρεῖον καὶ παράορον δέμας
κεῖται στενωποῦ πλησίον θαλασσίου
ἰπούμενος ῥίζαισιν Αἰτναίαις ὕπο.

ἐν τοῖς Ἀρίμοις λέγουσι) Malim Ἀριμαίοις ex aliis Strabonis locis.

τὸ τοῦ Ἀλυάττου ἐστὶ κρηπῖδος ὑψηλῆς χῶμα) Herodotus Κλειοῖ. ἔστι αὐτόθι Ἀλυάττεω τοῦ Κροίσου πατρὸς σῆμα, τοῦ ἡ κρηπὶς μέν ἐστι λίθων μεγάλων, τὸ δὲ ἄλλο σῆμα, χῶμα γῆς· ἐξεργάσαντο δέ μιν οἱ ἀγοραῖοι ἄνθρωποι, καὶ οἱ χειρώνακτες καὶ αἱ ἐνεργαζόμεναι παιδίσκαι.

λέγει δ' ἐκεῖνος καὶ πορνεύειν πάσας) Herodotus Τοῦ γὰρ δὴ Λυδῶν δήμου αἱ θυγατέρες πορνεύονται πᾶσαι, συλλέγουσαι σφίσι φερνάς· ἐς ὃ ἂν συνοικήσωσι τοῦτο ποιέουσαι. Simile eſt quod Strabo de Armeniis refert libro vndecimo extremo.

Ὕπαιπα δὲ πόλις ἐστί) Vrbs fuit parua. Ouidius Metam. lib. VI.

——*paruis habitabat Hypæpis.*

Sic & alibi.

ἀνέλαβε τὰς δωρεάς) Has largitiones videntur proprie Commoda appellaſſe. Suidas, Κόμμοδα δόσις ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ παρεχομένη. De hoc autem Tiberij facto diximus ſupra ex Tacito & aliis.

ὅσοι περὶ τὸν αὐτὸν κ.) XII. fuiſſe aiunt hiſtorici.

¶ PAG. 432. οὐ γὰρ διαλείπουσιν οἱ τοῖχοι διιστάμενοι) Lib. XII. de Philadelphiæ mœnibus ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τρόπον τινὰ σαλεύονται καὶ διΐστανται, & quæ ſequuntur.

εἴτε Μυσίαν χρὴ καλεῖν εἴτε Μῃονίαν) Eadem dubitatio, ſupra lib. XII. Diodorus & alij Catacecaumenen nec Myſiam nec Mæoniam, ſed Phrygiam appellant.

εἰκότως Πυριγενῆ τὸν Διόνυσον λέγεσθαί φασι) Bacchum ex incendio Semeles matris eſſe natum ſciunt & pueri: ideo dictus eſt πυριγενής. Diodorus Siculus Bibliothecæ lib. IIII. referens varia Bacchi cognomina, Βρόμιον δὲ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν γένεσιν αὐτοῦ γενομένου βρόμου· ἐκλήθη δὲ καὶ πυριγενὴς διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν ὀνομασθείς. Iulianus imperator in epigrammate alludens ad hoc Bacchi cognomen, de zytho ſic ait,

Τῷ σε χρὴ καλέειν Δημήτριον, οὐ Διόνυσον,
Πυρογενῆ μᾶλλον, καὶ Βρόμον οὐ Βρόμιον.

ἐκ τῆς τοιαύτης χώρας πεπυρωμένης) quaſi πυριγενής Bacchus diceretur, non ab incēdio matris, ſed ex eo quod fere loca ignita vini ſint feracia. Potes etiam dicere, ſic Bacchum appellari, quia vt Eratoſthenes ait apud Athenæum, οἶνός τοι πυρὶ ἶσον ἔχει μένος.

ἐν αἷς τὰς ἀγορὰς ποιοῦνται) Scripti quidam habent τὰς ἀγοράς. non rectè. Præſes in prouincia quando ius dicit, forum agere, vel conuentus Latinè dicitur. Græcè ἀγοραίους ποιεῖν. Conuentus enim Græci vertunt ἀγοραί.

A γεγονὸς. Sic accipiendum apud D. Lucam, Actorum cap. xix. commate xxxviii. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρός τινα λόγον ἔχουσιν, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις.

τῆς τε Μεσωγιτίδος καὶ τοῦ Τμώλου) Legendum eſt, τῆς τε Μεσωγίδος. Meſſogidem enim montem intelligit, cuius ſæpe infra meminit: docet autem Stephanus ex Strabone ita appellari Lydiæ montem. Euſtathius vnico σ. & ε Μεσωγίδα vocat ex eodem Strabone, variante iam olim lectione horum locorum. Idem Euſtath. ἐν Καύστρῳ meminit.

B ¶Pag. 431. συμβάλλουσι δὲ τὴν Μεσογίδα) Scribo Μεσωγίδα vt apud Stephanum: Montem enim eum intelligit de quo modo diximus: etſi locus non eſt ſatis ſanus.

πρὸς μὲν τῇ Μεσογαίᾳ) Manuſcripti habẽt μεσογίδι. Itaq; quin montem hic quoque intelligat non eſt dubitandum. An autem ſcribendum ſit Μεσογίδι, vt habent libri veteres, & cõfirmat Euſtath. an potius Μεσωγίδι vt docet Stephanus, lectoris eſto iudicium: equidẽ Stephanum ſequor, ſcriptorem lõge Euſtathio antiquiorem, nedum iis codicibus Strabonis qui hodie extant.

C ὥς' ὀχετοὺς ὑπάγοντες φραγμοὺς κατασκευάζουσι μονολίθους) Vitruuius lib. viii. cap. iii. *Hierapoli Phrygiæ efferuet aquæ calidæ multitudo, ex qua circum hortos & vineas foſſis ductis immittitur. Hæc autem efficitur poſt annum cruſta lapidea, & ita quot annis dextra ac ſiniſtra margines ex terra faciendo inducunt eam, & efficiunt his cruſtis in agris ſepta.* Meminere & Iuriſconſulti Hieropolitanæ aquæ. Sic enim Vlpianus ſcribit lege prima. §. xiii. D. De aqua cottidiana & æſtiua. *Hoc accedit quod in quibuſdam locis & cum calidæ ſunt, irrigandis tamen agris neceſſariæ ſunt, vt Hierapoli: Conſtat enim apud Hierapolitanos in Aſia agrum aqua calida rigari.*

D τὸ δὲ Πλουτώνιον ὑπ' ὀφρύι μικρᾷ) Placet Dionis Nicæi deſcriptionem aſcribere. Is enim ſimiliter vt Strabo, & locum viſit, & periculum fecit. Sic ille in vita Traiani ſcribit de quodam Aſſyriæ antro letalem ſpiritũ exhalante, εἶδον ἐγὼ τοιοῦτον ἕτερον ἐν Ἱεραπόλει τῆς Ἀσίας, καὶ ἐπειράθην αὐτοῦ δι' ὀρνίθων, αὐτός τε ὑπερκύψας καὶ αὐτὸς ὑπεριδὼν τὸ πνεῦμα· κατακλείεται γὰρ ἐν δεξαμενῇ τινι καὶ θέατρον ὑπὲρ αὐτοῦ ᾠκοδόμηται· φθείρει τε πάντα τὰ ἔμψυχα, πλὴν τῶν ἀνθρώπων τῶν τὰ αἰδοῖα ἀποτετμημένων. Ait Dio Plutoniũ iſtud

E fuiſſe ciſternæ ſimile, ac theatrum deſuper exſtructum habuiſſe. quod quidem theatrum videtur poſt Strabonis tempora fuiſſe ædificatum: non enim eius meminit: niſi quis putet Dionem theatrum id appellare quod Strabo διφρεύκτωμα περίκυκλον. Meminit & Ammianus lib. xxiii.

οἱ δ' ἀπόκοποι γάλλοι παρίασιν ἀπαθεῖς) Plinius hoc Plutoniũ ſoli Matri magnæ ſacerdoti innoxium eſſe ſcribit. Ammianus longè generaliori voce vſus, ſpadonibus ait, vt & Dio.

εἴτε παρὰ πάντας τοὺς οὕτω πεπηρωμένους τοῦτο) Emendauimus hunc locum niſi vehementer fallimur, admodum feliciter. Sic autem legimus, εἴτε παρὰ πάντας τοὺς οὕτω πεπηρωμένους τοῦτο: dubitare ſe indicat, quod dixit modo lethalem hunc aliis ſpiritum gallis ἀποκόποις eſſe innoxium, ſitne id commune omnibus ea parte mutilatis & πεπηρωμένοις, an iis tantum qui Magnæ matris ſunt ſacerdotes. Hoc Plinius ſenſiſſe videtur: illud Dio & Ammianus, vt ex iis quæ paullò antè notauimus meritò quis ſuſpicetur.

καὶ ἀπ' ἄντρον ποτίμου) Hoc maximè admiratione dignum, nam reliqui ſimiles fluuij epoti præcordia vertunt in ſilicem, vt is quem ait eſſe Vib. Sequeſter, apud Cicones.

¶Pag. 434. τῆς κατεχόντων τὴν Καβαλίδα) Stephanus in Καβαλίς locum profert, & vnico λ hanc voce ſcribit.

εἰς ἕτερον τόπον ἀφηγήσατο) Non fuit mihi difficile locum emendare, quum legeretur antè ἀφηγήσατο, quod & Xyl. probauit. qui enim meminiſſem eſſe hanc vocem Straboni admodum familiarem, facile vidi ſic legendum eſſe hic quoque: poſtea autem ita & in manuſcriptis eſſe didici.

Βουβώνων, Βαλβούρων Οἰνοανδέων) Lego Βούβων, Βάλβουρα, Οἰνοάνδα vel potius Οἰνοάνδων. Plinius, *Comprehendit in mediterraneis Cabaliam, cuius tres vrbes, Oenoanda, Balbura, Bubon.* Sed ita eſſe legendum manifeſtiſſimè arguit Stephanus. Βούβων quidem dicit mox Strabo. vide & Ptol.

ὅτι Μοαγέτα δ' ἐτυράννησε τῆς ἔχει) Cum dicat Moagetem hunc à Morena fuiſſe depulſum, qui bello Mithridatico rem ibi geſſit, apparet plures fuiſſe Cibyræ tyrannos qui Moagetę appellarentur. Nam Liuius vnum nominat lib. xxxviii. his verbis. *Haud procul à Cibyra aberant: nec legatio vlla à Moagete tyranno ciuitatis eius, homine ad omnia infido atque importuno veniebat.*

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS

ET CASTIGATIONES IN LIBRVM XIIII. GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

A Ἀ ΟΙΠΟΝ δ' ἐστὶν εἰπεῖν) Quæ hoc libro dicenda ſuperſint ſatis ex iis liquet, quę ad librum xi. & xiii. notauimus.

τὴν περίοδον) hoc eſt, παράπλουν. Infra in eadem re περὶ τῶν ἄκρων ἱερῶν ἐν τῷ τῆς Ἰωνίας παράπλῳ, ſed vox περίοδος, vt & περίπλους magis ſunt vſitatæ apud Geographos.

B σταδίων τρισχιλίων τετρακοσίων τριάκοντα) Addidimos vocem χιλίων ex veteribus libris & priore interprete. Vulgata lectio inepta eſt & falſa. Falſa eſt etiam quam ex manuſcriptis reſtituimus, ſed veræ tamen propior. non enim putandum eſt totius Ioniæ παράπλουν ſi quis littus legat ſtadiorũ eſſe tantũ ↀ ↄ cccc, & xxx. Nã quũ ſint ſtadia ferè ↀ ↄ ↀ ↄ cc vt ſubiicit, inter Epheſum & Smyrnã, quæ pars eſt tantũ Ionicæ oræ, ſequitur neceſſario totam oram Ionicam, quæ complectitur quicquid eſt inter Poſidium Mileſiorum & Phocæam longè pluribus conſtare.

εἰς γὰρ Μητρόπολιν ἐκεῖθεν καὶ εἴκοσι σταδίοις) Hæc verba Xylander non agnoſcit: at agnoſcit vetus interpres: habet etiam Aldus. Xyland. verò non conſilio aut dolo omiſit: ſed deceptus à priore Baſilienſi editione, vbi caſu ea ſunt omiſſa. Nollem virum doctum tanta negligentia vſum, in hoc præſtantiſſimo ſcriptore explicando: quæ cum toto opere ſummæ deprehenditur, tũ huius libri initio maxima. Nos vero qui pro temporis anguſtiis, in ſummis occupationibus noſtris omnem lapidem mouimus, vt maculas omnes ſi fieri poſſet tolleremus, facile iampridem ex Aldi codice & vetere interprete aliiſque auctoribus locum totũ emendaui-

dauimus: deinde aliquid nos & manuſcripti adiuuêre.

ϰαὶ Σάμου δὲ Ἀγαγχαῖος ἦρχε, Ἀλάγχας) Rectè Xylander Ἀγκαῖος. Quam eius coniecturam Pauſanias cõfirmat in Achaicis, itemque Callimachus.

οἱ ἐκ τοῦ γένους ὀνομάζονται βασιλεῖς ἔχοντές τινας τιμάς) Ariſtoteles Πολιτ. lib. III. docet, vſitatum fuiſſe Heroicis temporibus genus quoddam μοναρχίας βασιλικῆς ἑκουσίας ϰαὶ πατρίας γιγνομένης κατὰ νόμον: qui enim ciues ſuos primi aliquo inſigni beneficio affecerant, iis regnum vltro ab omnibus deferebatur: idque etiam ad filios & nepotes transmittebant. In horum regum poteſtate erant, res bellicæ, ſacrificia, & iudicia. poſterioribus vero temporibus inquit philoſophus, quum vel ipſi reges imperiũ eiusbus remiſiſſent, vel ciues ipſis ademiſſent, in pleriſque ciuitatibus ſola ſacrorum procuratio regi eſt relicta. hæc ferè philoſophus: cuius ſententiam hiſtoriæ veteres infinitis locis comprobant: vide Plutarchum Quæſtionum Rom. LXIII. Ergo etiam quæ hic narrantur de Epheſi regibus, ex Ariſtotele ſunt intelligenda: neque putandum eſt vllam poteſtatem regiam in his fuiſſe, minus autem tyrannicam: vt grauiter errent qui illum locum D. Lucæ Actorũ XIX. IX. vbi fit mentio χιλιάρχου τυράννου τινός ex hoc loco Strabonis illuſtrari poſſe putant.

ϰαὶ Μιλητον δ' ἔκτισε Νηλεὺς ἐκ Πύλου τὸ γένος ὤν) Præter Herodotum & Pauſaniam, vide Ælianum ποικίλ. lib. VIII. cap. V.

Κυδρῆλος δὲ νόθος υἱὸς Κόδρου Μυοῦντα κτίζει) Pauſaniæ Myuntis οἰκιστὴς Cyaretus dicitur, Codri filius.

Ἀνδρόκλος δὲ Λέβεδον) Libri veteres habent Ἀνδραίμονα. Pauſanias Andræmonem hunc vocat, & ipſum Codri fil. Strabo alios autores ſequitur.

Πελοπίδας δ' Αἴπυτος ὁ Νηλέως υἱὸς ὕστερον Φιλώτας) Pauſanias aliter, Πελοπίδας δὲ Ἰώνων ἀναμεμιγμένοι Θηβαῖοι, Φιλώταν τὸν ἀπόγονον Πηνελέω ϰαὶ Αἰγύπτου Νηλέως παῖδας ἔχον οἰκιστάς.

Τέω δὲ Ἀθάμας μὲν πρότερον) Pauſanias, Τέω δὲ ᾤκουν μὲν Ὀρχομένιοι Μινύαι σὺν Ἀθάμαντι ἐς αὐτὴν ἐλθόντες.

κατὰ δὲ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν Ναύκλος) Diſſentit aliquid hac in parte Pauſanias, ἀνεμίγησαν δὲ ϰαὶ Ἴωνες ἐς τὴν Τέων Ἀποικος ἀπόγονος Μελάνθου τὸ πρῶτον, ὃς τοῖς Ὀρχομενίοις, οὐδὲ τοῖς Τηΐοις νεώτερον κακὸν δρῶν οὐδέν. Ἐπῆλθε δ' οὐ πολλοῖς ὕστερον ἔκ τε Ἀθηνῶν ϰαὶ ἐκ Βοιωτίας ἀφίκοντο ἄνδρες· ἡγοῦντο δὲ τοῦ μὲν Ἀττικοῦ Δάμασος ϰαὶ Νάοκλος, Κόδρου παῖδες, τῶν δὲ Βοιωτῶν Γέρης Βοιωτός.

ϰαὶ μετὰ τοῦτο Ποίκιλος ϰαὶ Δαμάσος Ἀθηναῖοι) Pro Ποίκιλος fortaſſe legendum Ἀποικος vt apud Pauſ. & pro Δαμάσος, Δάμασος.

ϰαὶ γὰρ ἦν ἐκ Βοιωτῶν) Quis ſanus ferat hanc lectionem? Loquitur de Athenienſibus & ait eos eſſe Bœotos. Sed ex Pauſania luce clarius eſt locum eſſe depravatum, & ita reſtituendum, ϰαὶ Γέρης ἐκ Βοιωτῶν: nã pro Γέρης ſcripſerunt γὰρ ἦν.

Ἐρυθρὰς δὲ Κνωπος) Putabam ex Pauſania eſſe corrigendum, Κλέοπος. Sic ille, τότε τῶν περὶ τὴν μεγίστην ἔχοντων Ἐρυθράς, Κλέοπος ὁ Κόδρου συλλέξας ἐξ ἁπασῶν τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων ὅσους δὴ παρ' ἑκάστων ἐπεσηγάγετο Ἐρυθραίοις συνοίκους. Nunc puto ſequendos eſſe veteres codices qui habẽt Κνῶπος. Nam ita apud Athenæum hic nominatur, non ſemel, ſed iterum ac ſæpius lib. VI.

Φώκαιαν δ' οἱ μετὰ Φιλογένους Ἀθηναῖοι) Pauſanias docet Phocæenſes Aſiaticos à Phocenſibus Europæis eſſe ortos: traiecisse autem in Aſiam cum Philogene & Damone Athenienſibus.

¶Pag. 436. Κλαζομενὰς δὲ Πάραλος) Neſcio an hic ſit quem Parphorum appellat Pauſanias, qui rem aliter narrat.

Χίον δὲ Ἐγέρτιος σύμμικτον ἐπαγόμενος πλῆθος) Manuſcripti, Ἐγερτιος. De hoc nihil eſt apud Pauſaniam, qui tamen quomodo Chij ſe Ionibus adiunxerint copioſè narrat.

Σάμον δὲ Τυμβρεὺς, εἶθ' ὕστερον Προκλῆς) Etiam hæc aliter Pauſanias. Tymbreonem uerum nominat Strabo lib. X.

ϰατεσπάσθη δ' ὕστερον ϰαὶ Σμύρνα) Smyrnam quomodo Æoles amiſerint, & Iones occuparint narrat Herodotus Κλειοῖ.

Μείονες δ' εἴκοσι τινι) Deſunt hæc aut ſimilia, Σμυρναίους κατῴκησαν.

ὡς ϰαὶ ἀπὸ Σισύρβης Σισυρβῖται τινες τῶν Ἐφ.) Stephanus. Σισύρβα, μέρος Ἐφέσου, ἀπὸ Σισύρβης Ἀμαζόνος.

ἐκαλεῖτο γὰρ Λέπρη μὲν ἀκτὴ ὁ Πρίων) Prion erat collis vrbi imminens. Similiter Prionem appellabant Sardiani collem in quo fuit Sardium arx: teſte Polybio libro VI. Fuit & Carthagine τόπος καλούμενος Πριών, inquit idem Polybius libro I. niſi potius vbique eſt ſcribendum Πρηών per η.

Τραχεῖα δ' ἐκαλεῖτο ἡ ὑπὲρ τοῦ Κορησσοῦ παρώρειος) Athenæus libro octauo, ϰαὶ διαβάντες οἱ Ἐφέσιοι ἐκ τῆς νήσου, ἔτη εἴκοσι οἰκήσαντες . . . . τῷ εἰκοστῷ ἐνιαυτῷ ἔκτισαν Τραχείας ϰαὶ τὰ ἐπὶ Κορησσῷ.

κατὰ τὴν καλουμένην Ὑπέλαιον) Athenæus docet Hypelæum eſſe fontem Epheſi non procul à Sacro portu: vide locum.

περὶ τὸ Ἀθήναιον) Ibidem meminit Athen. templi Mineruæ quod Epheſi fuit.

Μετὰ δὲ τὸ Ποσίδιον, Etiam Plinius Ioniæ deſcriptionem à Poſidio orditur. *In ea primus ſinus Baſilicus, Poſideum promontorium.*

αἱ ἐκβάσεις εἰσὶν ἐκ τοῦ ϰαὶ δέκα σταδίους) Sequitur apud Plinium, *& oppidum Oraculum Branchidarũ appellatum, nunc Didymæi Apollinis, à littore ſtad. XX.*

φησὶ δ' Ἔφορος τὸ πρῶτον ὑπὸ κτίσμα Κρητικῶν) Pauſanias alios ſequitur autores. Antiquiſſimi inquit qui Miletum obtinuere fuere Anax & Aſterius aborigines, vnde nomẽ vrbi Anactoria, poſtea Miletus eſt dicta cum eò appuliſſet Miletus cum claſſe Cretenſium.

τὸ πλῆθος τῶν ἀποικιῶν) Scribe ἀποικιῶν. Vrbes quas Mileſij condiderunt præſertim ad vtrũque Ponti Euxini latus multas libro ſeptimo & XII. Strabo commemorauit: vide prouerbium πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.

¶Pag. 437. ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς λέγομεν) Scribe λέγομεν. referendum eſt ad totum opus: maximè ad ea quæ præceſſere.

οὔλιον δ' Ἀπόλλωνα καλοῦσί τινα ϰαὶ Μιλήσιοι) Mileſins Apollinẽ Οὔλιον coluiſſe docet Menãdri locus apud Macrobium cuius hæc ſunt de Apolline loquentis, *Eundem Deum præſtantem ſalubribus cauſis οὔλιον appellant, id eſt ſanitatis autorem. vt ait Hom. οὖλέ τε ϰαὶ μέγα χαῖρε. Menander ſcribit Mileſios Ἀπόλλωνι οὐλίῳ pro ſalute ſua immolare*

ϰαὶ ἡ Ἄρτεμις ἀπὸ τοῦ ἀρτεμέας ποιεῖν) Eadem ratione & Dianam οὐλίαν appellabant: ait enim Macrobius, *Pherecydes refert, Theſea cum Cretam ad Minotaurum duceretur, vouiſſe pro ſalute atque reditu ſuo, Ἀπόλλωνι οὐλίῳ ϰαὶ Ἀρτέμιδι οὐλίᾳ.*

ϰαὶ τοὺς αὐτομάτους θανάτους τούτοις ἀνάπτουσι τοῖς θεοῖς) Vide Heraclidis Pontici librum Allegoriarum. Notauit hoc etiam Euſtathios.

καθ' ἡμᾶς δ' Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ) Hic eſt quem ſeptimum refert Laertius octo Æſchines nominans.

ἀπομαχόμενοι Ἀλεξάνδρῳ) Vide Arrian. lib. I.

ἔτι δὲ πρότερον ὑπὸ Περσῶν) Hiſtoriam refert Herodotus Ἐρατοῖ.

ϰαὶ φησί γε Καλλισθένης ὑπ' Ἀθ.) Hiſtoriam refert & Herodotus autor Calliſthene antiquior, Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες τῇ Μιλήτου ἁλώσει, τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, ϰαὶ δὴ ϰαὶ ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα Μιλήτου ἅλωσιν ϰαὶ διδάξαντι ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέητρον, ϰαὶ ἐζημίωσάν μιν ὡς ἀναμνήσαντα οἰκήϊα κακὰ, χιλίῃσι δραχμῇσι· ϰαὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι.

Μαγνησία δ' ἡ Λάδη νῆσος) Plinius meminit lib. V. cap. XXXI. & Herodotus Ἐρατοῖ, ac Thucyd. lib. octauo.

ϰαὶ περὶ τὰς Τραγαίας νήσους) Thucydid. lib. I. Τραγίας νῆσον appellat.

ἑξῆς δ' ἐστὶν ὁ Λατμικὸς κόλπος, ἐν ᾧ Ἡράκλεια) Plin. *Inde mons Latmus*, Oppida Heraclea cognominis Cariæ, Myûs quod primò condidiſſe Iones narrantur, Athenis pro-

A profecti.

ταυτης ὄψον) vide lib. priore vbi de Lampſaco. Diodorus libro XI hæc referens ait Myuntem habere ὀψοφάγους ἰχθύων.

ἐπίκειται δὲ Μαγνησία ἡ περὶ Μαιάνδρῳ) Plinius, *Supra hæc Magneſia Mæandri cognomine inſignis à Theſſalico Magneſia orta*.

καὶ διέχουσα Βίαντος τοῦ Πεδιέως χώρα) Lego ὁ καὶ. Videtur enim Hipponax de al quo ... ſic περιβολευσάμενος ὁ καὶ δια. &c. Manuſcripti tamen habent κρείσσων: vt & Laertius χρίσσων, idem à non- habet.

τῶν δὲ Τρωγιλίων πρόκειται νησίον ὁμώνυμον) De his paruis inſulis vide Plinium lib. v. cap. XXXI. vbi pleræque nominantur.

B περίκειται δ' αὐτῇ νησίον ἡ Ναρθηκίς) Suidas, Ναρθηκὶς νησίον ἐγγὺς φασὶ Σάμου ἐν δεξιᾷ τοῖς προσπλέουσιν. Sed apud Stephanum eſt Ναρθηκὶς vt apud Strabonem.

περίπλους δ' ἐστὶ τῆς Σαμίων νήσου σταδίων ἑξακοσίων) Manuſcripti πεντακοσίων perperam. Plinius, *Samum liberam circuitu octoginta ſeptem M. paſſuum aut vt Iſidorus C.* Cum ait Plinius M. P. LXXXVII prorſus expreſſit Græcorum ſententiam, qui dicebat eſſe ſtadio ἑξακοσίων quomodo ſcripſiſſe Strabonem ſuſpicio eſt.

C ἐκαλεῖτο δὲ Παρθενίας πρότερον) Plinius, de Samo, *Partheniam primum appellatam Ariſtoteles tradit, poſtea Dryuſam, deinde Anthemuſam. Ariſtocritus adicit Melaphyllum dein Cypariſſiam: alij Parthenoaruſam Stephanum.*

εἶτ' ἐξ Ἰωνίας καὶ Κεφαλληνίας ἀποικισάντων) τινὸς ἀποικισάντων. Deeſt aliquod verbum.

καλεῖται μὲν οὖν καὶ ἀκρωτήριον Αμπελος) Vide Stephanum in Αμπελος.

D τὸ δ' ὅλον ἀδελφιζον) Herodotus omnium vrbium primam vocat.

¶ PAG. 439. κατὰ Πολυκράτη μάλιστα καὶ τὸν ἀδελφόν.) De Polycrate & Syloſonte vide Herodotum Thalia. Nota vero omnibus & Polycratis & Syloſonti fortuna admiranda. Syloſonti ſucceſſit Æaces filius, regno pulſus ab Ariſtagora, teſte Herod.

ὥστε καὶ ἐλιπάνδρησεν ἡ πόλις) At Herodotus traditam Syloſonti ait vrbem ἔρημον.

E Ἀθηναῖοι δὲ πρότερον μὲν πέμψαντες στρατηγὸν Περικλέα) Vide Diodorum Siculum in actis anni tertij olympiadis LXXXIIII. & Thucyd. lib. I.

ὕστερον δὲ καὶ κληρούχους ἔπεμψαν ἐκ χιλίων ἐξ αὐτῶν) Poſt annum trigeſimum tertiũ Perdiccas Samios in patriam reduxit ipſiſque vrbem reſtituit, quam interea occupauerant hi Athenienſium coloni. Vide Diodor. lib. XVII.

ὧν ἦν καὶ Νεοκλῆς) Vide Laertium in Epicuro. Meminit & Cicero.

F Σάμιος δ' ἦν Κρεώφυλος) Creophyli huius meminere paſſim veteres. Vide Laertium in Pythagora, Pauſaniam, Apuleium, alios. Epigramma Callimachi extat etiam apud Euſtathium, itemq; Sextum Empiricũ: quem nos habemus Græcè manuſcriptum. Ibi ſic legitur primus verſus,

Κρεωφύλου πόνος εἰμί, δόμῳ ποτὲ θεῖον ἀοιδὸν

poſtremò ſic, ——— καλεῖμαι δὲ γράμμα

Γράμμα Κρεωφύλου. Ζ.

G ἀφ' οὗ τὸ Ἰκάριον πέλαγος) Niſi potius ab Icaro. Notiſſimus eſt Ouidij verſiculus,

Icarus Icariis nomina fecit aquis.

¶ PG. 440. Πρῶτον δ' ἐστὶν ἐν τῷ παραλίᾳ τὸ Πανιώνιον) Stephanus Πανιώνιον τόπος καὶ πόλις ἐν τῷ παραλίᾳ τῶν Ἐφεσίων καὶ Σαμίων. Herodotus, non vrbem, ſed χῶρον ἱερόν. Τὸ δὲ Πανιώνιον inquit ἐστὶ τῆς Μυκάλης χῶρος ἱερός, πρὸς ἄρκτον τετραμμένος κοινῇ ἐξαραιρημένος ὑπὸ Ἰώνων Ποσειδῶνι Ἑλικωνίῳ. Similiter & Pomponius Mela & Plinius regionem eſſe volunt. Melæ verba ſunt, *Vbi eſt Panionium ſacra regio, & ob id eo nomine appellata, quod eam communiter Iones colunt.* Plinius ita, *In ora quæ Trogylia appellatur, Geſſus amnis. Regio omnibus Ionibus ſacra, & ideo Panionia appellata.*

dus

ἱδρυται περὶ αὐτῶν) & copioſè quidem libro octauo, vbi de Achæis.

πρὸς τὸ Μαραθήσιον) Stephano Marathesium vrbs eſt Epheſiorum in Caria.

εἶτα Πύγελα πολίχνιον) Pomponius Mela & Plinius ſcribunt per Φ. & nomen ἀπὸ τῆς φυγῆς legunt. Melæ verba ſunt, *ibi à fugitiuis (vt aiunt) condito (nomen fama annuit) Phygela.* Plinij, *Iuxta fugitiuis conditum (vti nomen indicio eſt) Phygela.* Stephanus Strabonem ſequitur,

τὸ ἐγγυτέρω πρὸς τὸ ἀπωτέρω.) Scripſi, ἀπωτέρω. Semel monitum lectorem volo in melioris notæ libris ſcriptis ſemper in hoc loquendi genere ἐγγυτέρω & ἀπωτέρω coniungi, item ἐγγύτερον & ἀπώτερον: non autem ἐγγύτερον. & ἀπωτέρω, aut ἀπώτερον & ἐγγυτέρω.

καὶ τὴν πλάνην ἰλαίας) Plerique poetæ Deli partum Latonæ narrant fuiſſe. Vide Callimach. Nota illa Catulli,

O Latonia maximi
Magna progenies Iouis
Quam mater prope Deliam
Depoſiuit oliuam.

καὶ τὸ περὶ τὸν Κορησσὸν παρορεῖον) Scribe Κορησσὸν vt ſupra & apud Athenæum.

ὥστε καὶ τεναγίσαι τὴν πόλιν) Huius inundationis & alterius appellationis mentionem non reperies facile in veteribus ſcriptoribus. Vide Stephanum Ἐφεσος, qui Duridis Epigramma profert, quod extat & Antholog. lib. I. Εἰς πόλεις.

ἦν δὲ γερουσία καταγεγραμμένη) Sic dixit vt Romani patres conſcriptos: nec memini antiquiores Græcos ſic loqui.

τὸν δὲ νεὼν τῆς Ἀρτέμιδος, πρῶτος μὲν Χερσίφρων) Libri veteres habent Αρχίφρων. Sed nihil eſſe mutandum docet Plinius lib. XXXVI. cap. XIIII. vbi de hoc tẽplo loquens *Operi* ait *præfuit Cherſiphron architectus.*

ὡς δὲ τοῦτον Ἡρόστρατός τις ἐνέπρησεν) Contigit incendium templi huius qua nocte Alexander natus eſt. vnde iocos Timæi apud Ciceronem, De natura Deorum libro ſecundo, *Concinneque, vt multa Timæus: qui cum in hiſtoria dixiſſet, qua nocte natus Alexander eſſet, eadem Dianæ Epheſiæ templum deflagrauiſſe adiunxit, minime id eſſe mirandum quod Diana in partu Olympiadis adeſſe voluiſſet, abfuiſſet domo.* De hoc incendio & Heroſtrato vide plura apud Plutarchum, Valerium Max. & alios.

Τιμαίου, καὶ ἄλλως βάσκανος ὢν καὶ συκοφάντης) Ingenium Timæi ex his Polybij intelligimus, ὁ δὲ τοῦ inquit lib. XII. ... ἐκ τῆς ἰδίας ... τὰ μὲν ... τα δύο ... καὶ μετ' αὐξήσεως ... ἐξήγγελκε, τὰ δὲ κατορθώματα ... παραλέλοιπεν.

διὸ καὶ Ἐπιτίμαιον καλοῦμαί λέγει) Scribo Ἐπιτίμαιον. Diodorus Siculus libri quinti initio, poſtquam laudauit Timæum τῆς περὶ χρόνων ἀκριβείας, καὶ τῆς πολυπειρίας, addit vituperari eundem propter intempeſtiuas & longas reprehenſiones, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπιτιμήσεως inquit, ἐπιτίμαιον ὑπό τινων ὠνομάσθη. Athen. lib. VI. docet ita fuiſſe eum appellatum à Polybio, & Iſtro ἐν τοῖς περὶ αὐτὸν ἀντιγραφαῖς.

¶ PAG. 440. ὅν φασι Χειρομοκράτους ἔργον) Manuſcripti partim Χειροκράτους, partim Δεινοκράτους. & notum eſt variare veteres in nomine huius architecti. Vide Plutarchum, in vita Alexandri, & De fortuna eiuſdem, vbi & de Atho monte refertur.

ὑπεσχέλευ Μεγαλοβύζους) Vel Μεγαβύζους.

Ἄξιον Ἐφεσίους ἀπάγξασθαι) Marcus Tullius Tuſcul. Quæſtionum. lib. V. *Eſt apud Heraclitum Phyſicum de principe Epheſiorum Hermodoro, vniuerſos ait Epheſios eſſe morte multandos, quòd cum ciuitate expellerent Hermodorum ita locuti ſunt, Nemo de nobis vnus excellat: ſed ſi quis extiterit alio in loco & apud alios ſit.* Sed nimis profectò ſeuerus iudex Heraclitus: qui non meminerat virtutem & Muſas perpetuo quodam fato vbique iacere & contemni, ſæpe etiam odio eſſe. Nos animo grandiore ſumus & celſiore; qui ne ei quidem ciuitati bene cupere &

precari definimus, quam de nobis, & doctiſſimis viris collegis aliquando noſtris, iniquiſſimis temporibus peſſimè eſſe meritam omnes fatentur.

μηδὲ εἷς ὀνήιστος ἔστω) Vox Ionica *ὀνήιστος*. Phœnix Colophonius poeta,

Θαλῆς γὰρ ὅστις ἀστῶν ὀνήιστος,
Καὶ τῶν τότ' ὡς λέγουσι πολλὸν ἀνθρώπων
Ἐὼν ἄριστος, ἔλαβε πελλίδα χρυσῆν.

δοκεῖ δ' οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμους τινὰς Ῥωμαίοις συγγράψαι) Prçter hiſtoricos, & Plinium, vide Pomponium leg. II. §. IIII. D. De origine iuris.

¶ PAG. 442. *συνεβάλετο δ' ὁ Ἀρτεμίδωρος*) Artemidorus hic (opinor) eſt qui Geographicum opus ediderat: à Strabone paſſim laudatum: fuiſſe enim Epheſium docet Diodor. Sicul. lib. III.

Εἶτα τὸ Γαλλήσιον ὄρος) Stephanus, *Γαλλήσιον, πόλις Ἐφέσου*. Plinius Haleſium fluuium Colophonem alluere autor eſt: vbi fortaſſe putet aliquis Galleſium ſcribendum.

ἐν ᾧ καὶ μαντεῖον ἦν ποτε παλαιόν) Ita loquitur quaſi oraculi nomen tantum ſua ætate ſupereſſet: quum tamen id tum quoque viguiſſe ex Cornel. Tacito conſtet, cuius hæc ſunt libro II. Annalium, de Germanico loquentis, *relegit Aſiam, adpelliturque Colophona, vt Clarij Apollinis oraculo vteretur. Non fœmina illic vt apud Delphos, ſed certis è familiis & ferme Mileto accitus ſacerdos numerum modo conſultantium & nomina audit: tum in ſpecum degreſſus hauſta fontis aqua, ignarus plerumque litterarum, & carminum, edit reſponſa, verſibus compoſita ſuper rebus quas quis mente concepit.*

Λέγεται δὲ Κάλχας ὁ μάντις μεθ' Ἀμφιλόχου) Huius fabulæ ſiue hiſtoriç mentio apud Lycophronem, in Caſſandra: vide eius ſcholiaſten ad hoc carmen,

Τὸν μὲν γαλεοῦ κνώπιος χοῖτε κίνυσι.

ἔοικε δὲ καὶ εἰς Κιλικίαν μεταφέρει τὴν ἔριν) De hoc Sophoclis loco, vide infra plura, vbi de Cilicia agit.

καὶ ὥσπερ δὴ πάντας ἐστὶ οὗ δίς φασι) Notum eſt carmen poetæ quidem, *παιζέσθω* ſi vis: cæterum ingratiſſimi erga eum cui nihil non debebat,

Quæ Colophoniaco Scillæ dicuntur Homero.

¶ PAG. 443. *οἱ δὲ μετῴκησαν εἰς Λέβεδον*) Manuſcripti & hîc *Λέσβον*, & mox *Λεσβίων* pro *Λεβεδίων* habent: quod nec prior interpres eſt ſecutus.

Μεταξὺ δὲ νῆσος Ἀσπίς) Meminit Plin. libro primo, cap. XXXI.

οἱ δ' Ἀρχόνησοι καλοῦσι) Monſtrum lectionis ſic rectè optimè emendaueris, *οἱ δ' Ἀρκόννησον καλοῦσι*. & ita legit pinor interpres.

καὶ ἡ Μυόννησος ἐφ' ὕψους χερρονησίζοντος κατοικεῖται) Aſcribam elegantem huius loci deſcriptionem ex Liuij lib. lib. XXXVII. *Myonneſus promontorium inter Teium Samumque eſt: Ipſe collis eſt in modum metæ in acutum cacumen e fundo ſatis lato faſtigiatus: à continenti arctæ ſemitæ aditum habet: à mari exeſæ fluctibus rupes claudunt: Ita vt quibuſdam locis ſuperpendentia ſaxa plus in altum quàm quæ in ſtatione ſunt naues promineant.*

περίκειται δ' ἀπορρῶγες ἢ λαλεῖν) Scripti quidam, *λαδεῖν* pro *λαλεῖν*: quam lectionem ita ferri poſſe puto vt vulgatam malim.

μεταξὺ δὲ τῶν Ἐρυθρῶν καὶ τῆς Ὑποκρήμνου) An poſtrema vox loci alicuius nomen eſt? Suadere id phraſis ipſa videtur: & ſimilis paullò antè locus. *ἀπὸ Ἀλεξανδρείας καὶ τῶν Χαλκιδέων μέχρι τῆς Ὑποκρήμνου*. & alibi.

¶ PAG. 444. *ἡ δὲ Χίος τὸν μὲν περίπλουν ἐστὶ σταδίων ἐνακοσίων*) quæ ſunt mill. paſſ. centum & tria, ferè. At Plinius habere ait circuitus CXXV. M. paſſ. ſi locus mendo vacat.

εἶτα Φάναι λιμὴν) Apud Ptol. in deſcriptione Chij eſt Phanæa promontorium. Stephanus quoque promontorium eſſe vult, & nominis rationem explicat. *Φάναι, ἀκρωτήριον τῆς Χίου, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖθεν ἀναφαίνεσθαι τὰ λοιπὰ τῆς Δήλου*. Fortaſſe ſcripſerat Strabo, *Φάναι καὶ λιμὴν*. Nihil affirmo.

εἶτα Λαῖος, καὶ ὕφορμος αἰγιαλὸς) Adiecimus hæc è libris ſcriptis: vox tamen *Λαῖος* eſt ſuſpecta. Prior interpres ſic tranſtulit, *Poſtea Laus & hoc litus ſtationi. habet.*

ἀπὸ πεντήκοντα σταδίων) Prior interpres legit in ſuis *ἑξήκοντα*.

εἶθ' ἡ Ἀριουσία χώρα) Ita legendum eſſe & Plinius & Plutarchus confirmant, ac reliqui qui Ariuſij vini meminere. At Stephanus ſcribit, *Ἀρουσία χωρίον τῆς Χίου καὶ τραχεῖα καὶ ἀλίμενος ὅσον σταδίων τριάκοντα, οἶνον ἄριστον ἔχουσα ... Στράβων τεσσαρεσκαιδεκάτῳ· καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ... κατὰ τὴν διάλεκτον τῆς ἐν ... ὁ γὰρ ἄριστος ὁ Ἀρουσιακός*. Hæc Stephan. quem conſtat in hoc Strabonis loco legiſſe *Ἀρουσία* & *τριάκοντα*, pro *τριακοσίων*. Incidit nimirum Stephan. in deprauatos codices: cuius exemplo moneri poſſumus non hodie atque heri cepiſſe deprauari præſtantiſſimi huius autoris ſcripta. Vibius Sequeſter huius loci meminit in libello de montibus. *Arius in inſula Chio, vnde vinum Ariſium.*

οἶνον ἄριστον φέρουσα τῶν Ἑλληνικῶν) Vide Plinium libro XIIII. cap. VII & Athenæum lib. primo. Plutarchus, *τίς δ' ἂν ἐν τούτῳ χρήσαιτο μᾶλλον Χίῳ συγγενικῶς, καὶ τὸν αὐτοῦ ἄριστον, ὃ ἔπεισεν Ἀρχίαν ἐκδωρῆσαι ταῖς Ἀθήναις.*

ἐπαινεῖται δὲ καὶ ναυτικὸν τὸ τῶν Χίων) Chiorum fœlicitatem & prudentiam effert Thucydides lib. VIII.

Ἀντίγονος καὶ μετὰ ταῦτα Λυσίμαχος) Vel Ariſtidem vel Strabonem in voce *Ἀντίγονος* crediderim eſſe emendandum. Sic Ariſtides, *μὴ γάρ μοι Λυσίμαχον εἴπῃ, μηδ' Ἀλέξανδρον αὐτόν, μηδὲ Θησέα, μηδένα· ἀλλ' ἡμεῖς οἰκισταὶ τῆς πόλεως φήσασθε.*

Χυτρίον δ' ἐστὶ τόπος ἐν ᾧ πρότερον ἵδρυντο Κλαζομεναί) Meminit Ariſtoteles *Πολιτικῶν* libro quinto cap. III. *στασιάζουσι δ' ἐνίοτε αἱ πόλεις καὶ διὰ τοὺς τόπους, ὅταν μὴ εὐφυῶς ἔχῃ ἡ χώρα πρὸς τὸ μίαν εἶναι πόλιν· οἷον ἐν Κλαζομεναῖς οἱ ἐπὶ Χύτρῳ πρὸς τοὺς ἐν νήσῳ.*

νησία ἔχουσα γεωργούμενα ἐκτὸς) An Oenuſias intelligit? Sic enim vocabantur paruæ quædam inſulæ Chio *προκείμεναι* quarum meminere Herodotus *Κλειοῖ*, & Stephanus. Thucydides hoc videtur innuere qui lib. VIII ſimiliter vt Strabo, eas vocat *τὰς περὶ Χίον νήσους*.

ἐν τοῖς ... τῷ ἀφοδεύειν) Legendum *τῷ ἀποπατεῖν*: quin enim *ἀποχωρήσεις* & loca in quibus aluus exoneratur, intelligat, nemo poteſt dubitare. *ἀποπάτους* autem id vocant Græci non *ἀφόδους*. Pollux libro V. cap. XIIII. *Τὸ δ' ἐκ ἀφόδου ἀπελθεῖν, ἐφ' οἷς ἀπόπατον εἰς ἀποπατεῖν*. Mox, *τὸ δ' ἔργον, ἀπὸ πατεῖν, ἀπὸ σκάσαι*.

ἐνταῦθα Δολαβέλλας Τρεβώνιον) Hiſtoria eſt apud Dionem lib. XLVII. Liuij epitomen, CXIX.

μετὰ δὲ Σμύρναν αἱ Λεῦκαι) Intelligit Leuceen oppidum, quod Tachos Perſa condidit teſte Diodoro lib. XV.

δοκῶν τοῦ γένους εἶναι τοῦ τῶν βασιλέων) erat Ariſtonicus filius Eumenis ex pellice Epheſia. Vide Iuſtinum lib. XXXVI. de hoc bello vide Liuij epitomen libro LIX. & alios hiſtoricus.

¶ PAG. 445. *καὶ ὕπατος Πόπλιος*) Craſſum vocat conſulem, vt Liuius, Cicero, & Oroſius. Florus prætorem, Velleius Paterculus proconſulem.

καὶ ἔτι ἐν τοῖς Ἑσπερίοις Ἴβηρσι) Cum dicit *τοῖς Ἑσπερίοις*: indicat alios eſſe qui *Ἴβηρες* appellentur: quæ diſtinctio Lybiû nuſquã opinor lecta: vt nec Lethæum fluuium in Libya quiſquam veterum quod ſciam collocat: quare non dubito legendum eſſe *τοῖς Ἑσπερίοις Ἴβηρσι*. Omnia optimè conueniunt. Nam Iberes alij ſunt occidui, alij orientales: & Lethæum, ſiue Obliuionis fluuium eſſe in Hiſpania quis neſcit? Vide ad lib. III.

ἱερᾶσθαι δ' αὐτοῦ τὴν Θεμιστοκλέους γυναῖκα) Plutarchus autor eſt etiam ſua ætate fuiſſe apud hos Magnetes *τιμάς τινας φυλαττομένας τοῖς ἀπὸ γένους Θεμιστοκλέους*: quibus honoribus tunc frueretur Athenienſis Themiſtocles ipſius amicus, & apud Ammonium philoſophum aliquando condiſcipulus.

¶ PAG. 446. *ἐπεδείκνυτο μᾶλλον λυσιῳδὸς καὶ μαγῳδός*) Vide Athenæum lib. XIIII. vbi & de Simo ac Simodia.

κατὰ τὴν ἱππαρχίαν) Vocat *ἱππαρχίαν* quæ verius *ἱεραρχία* ſiue *ἱερα-*

ἱερωσύνῃ diceretur. De Aſiarchis vide quæ ſcripſit Cuiacius Obſeru. lib. II. cap. XIII. & ad leg. VIII. Cod. De muneribus patrimoniorum: itémque ad legem vnicam Cod. de periculo ſucceſſorum. Aſiarcharum mentio eſt & apud Lucam Act. cap. XIX.

προσεβίβαστο ϛ ᾗ ἐπὶ τὴν βασιλείαν) Sic dixit vt πλεῖστα προβαλεῖ dicere ſolent.

ἔτι δὲ) Lego ἐτύ τι δὲ vt in ſimillimo loco lib. ſuperiore vbi de Mithridate Pergameno eſt ſermo.

καὶ πῶς Θρᾳκῶν, ἀφ' ὧν τι ὄνομα) Quàm id probabile eſt, à Thracibus eſſe Tralles appellatas? prius autem vocabatur Anthea inquit Stephanus. Vide Plinium.

¶PAG. 447. ἀχάρακα, ἐν ᾗ τι Πλουτώνιον) Lib. XII. ſcribebatur Χάρακα.

ὑπερβάντι Τμῶλον τὸ ὄρος καὶ τὴν Μεσωγίδα) Xylander qui ſuſtulit vocem Τμῶλον, nunquam in tantum errorem fuiſſe adductus, ſi obſeruaſſet quod nos docuimus ſub finem lib. prioris, ad illum locum vbi μεσογαιο-τάτου καὶ Τμώλου fit mentio: ſic nimirum eſſe legendum, vt pro μεσογειοτάτου ſcribatur Μεσωγίδος vide locum. qui vel ex iſto potuit emendari, & emendatus viciſſim huic prodeſſe aduerſus Xylandrum. Sic autem legit etiam Euſtath. hunc locum proferens.

Κοσκινία καὶ Ὀρθωσία) Κοσκίνια alibi legere memini, quod malo. Plinius Coſcinum vocat, meminit & Orthoſiæ.

Τὰ Ἀρώματα ποιῆσαι τὸ ῥ χάσμα.) Suſpicor legendum τὸ ρ χάσμα. Nam quæ eſt illa literæ ρ συστολή? niſi quis potet χάσμα vocari τῆς συλλαβῆς. Porrò quod notat ſcribi οἶνον Ἀρωμέα, id non obſeruatur perpetuò. Nam apud Dioſcoridem Ἀρωμίτης οἶνος ſcribitur. Mirabilis verò Stephani negligentia, ſi ita ille ſcripſit vt hodie habetur in eius Epitome quam Hermolaus conſarcinauit; eam vide in voce Ἀρωμα.

¶PAG. 448. τὸ ὑπερκείμενον ὄρος τῶν Χελιδονίων τόπων) Inſulas Chelidoneas non vno loco Plinius commemorat: idem promontorium Chelidonium videtur appellare hoc Tauri principium. lib. V. cap. XVII. Dionyſius Afer Patareum promontorium vocat.

Τλώδε κατ' αὐτὸ λίθῳ Χελιδόνιαι γεγόνασι
Τρεῖς νῆσοι, μεγάλης Παταρηΐδος ἐνδόθεν ἄκρης.

Ptolemæus vocat Χελιδονίας σκοπέλους.

εἶτα ἡ τὰ Δαίδαλα) Non ita Ptulemæus, qui Δαίδαλα τόπον in Lycia ponit.

Περικεῖται δ' Ἐλαιοῦσα νῆσος) Manuſcripti, Περίκειται δὲ τῷ χαλκίδων ὄρει ... καὶ Λ... nihil muto. Nam Eleuſam inſulam & Strabo mox & Plinius commemorant.

Κάλυμνα πόλις εἴτα Καῦνος) Apud Ptolem. Calinda vocatur, quæ hîc Calymna. Sic ille in deſcriptione Lyciæ μετὰ Καῦνον Κάλινδα. Plinius libro quinto cap. XXVII. Calydnam appellat. antiquam χώραν eſſe exiſtimo Καλύνδα. Stephanus. Κάλυνδα, πόλις Καρίας. Apud Herodotum Κλίαι ſcribe μέχρι οὔρων τῶν Καλυνδικῶν.

καὶ πόλις ἐπικειμένη Κάλβις) Meminit Ptolemæus. Neſcio verò an hùc pertineant quæ ſcribit Stephanus Κάλβος.

ἔστι δυσάερος, καὶ τοῦ μετοπώρου, διά τε καύματα) Attende quæ hic dicuntur: miraberis mecum Strabonis ὑπόμνησιν. Eſt inquit in confeſſo Caunum vrbem eſſe δυσάερον propter æſtus & abundantiam τῆς ὀπώρας. Ego vero ſuſpicor deeſſe aliquid, inſerendámque in hanc ſententiam vocem νοσερά, vel νοσώδης: idque Euſtath. confirmat locum hunc deſcribens. Ἔστι δὲ νοσώδης ἡ τοιαύτη, διὰ τὸ τοῦ ἀέρος μὴ ἀγαθὸν, ἔν τε θέρει καὶ μετοπώρῳ, διὰ τὰ καύματα καὶ τὴν τῶν ὡραίων ἀφθονίαν. Sic igitur forcaſſe legendum τοῦ θέρους ὁμολογεῖται περὶ ταύτην ἔστι δυσάερος καὶ νοσώδης καὶ τῷ μ. Ita autem intelligendus hic locus, Caunum duabus anni tempeſtatibus eſſe parum ſanam: æſtate, propter nimios æſtus, autumno, propter fructuum copiam.

ἐγὼ γοῦν μή ποτε θαῤῥοῦμεν) Scribe vt veteres libri habent, ἐγὼ γοῦν ταύτην θαῤῥοῖμι cum interrogatione in fine ſententiæ: nam & id eſt elegantius, & ita Euſtathius

A thius legit.

φασὶ δ' αὐτοὺς ὁμογλώττους μὲν εἶναι τοῖς Καρσὶ· ἀφῖχθαι δὲ ἐκ Κρήτης, Herodotus lib. primo de Cauniis, Caunij inquit, vt mihi quidem videtur ſunt αὐτόχθονες: ipſi tamen è Creta ſe profectos ferunt: ſimiles ſunt Caunij genti Caricæ, aut Cares genti Caunicæ.

καὶ τὰ ναυτικά) Manuſcripti, καὶ τῆς περὶ τὰ ναυτικά. Xylander hunc locum non rectè expreſſit. non enim laudare voluit Rhodios ob nauales copias: ſed propter bene
B conſtitutam rempublicam, cum in aliis, tum in iis quæ ad res nauticas pertinent. Quis neſcit tantam fuiſſe nauticarum legum præſtantiam apud Rhodios, vt etiã apud Iuriſconſultos Romanos leges Rhodiæ appellentur αἱ περὶ τὰ ναυτικά? Vide titulum Pandectarum II. libri XIIII. qui titulus eſt, De lege Rhodia, de iactu.

ἀφ' οὗ αὐτόνομοι τε διετέλεσαν) Si propriam vocis διετέλεσαν ſignificationem ſpectes, falſum videtur quod Strabo ait: non enim perpetua fuit Rhodiis libertas. Cornelius Tacitus. Annal. lib. XII. *Redditur Rhodiis libertas a-*
C *dempta ſæpe aut firmata, prout bellis externis meruerant, aut domi ſeditione deliquerant.* Pendebant autem Rhodij Romanis principibus aurum coronarium. quid autem ſit aurum coronarium docent Iuriſconſulti, & præterea Stephanus cuius verba aſcribam, Στεφανικὸν τέλεσμα παρὰ Ῥοδίοις οὕτως ἐκαλεῖτο· ἐπειδὴ αὐτόνομοι ὄντες οἱ ῥόδιοι βραχὺ δέ τι μέρος ἐπὶ τιμῇ τοῖς τότε ἐτέλουν ὡς οὐ φόρον ἡγεμόσιν ἀλλὰ στεφάνους φίλοις διδόντες. Τοῦτο καὶ Ἑλλάνικος παλαιστὴς ... ἐπιχωριάζει τὸ λόγιον· στεφανικὸν γὰρ λέγουσι πᾶν τὸ ἐν χάριτος λόγῳ διδόμενον.
D PAG. 449. ἑπτάπηχυς ὄντα) Plinius, *Ante omnes autem in admirationem fuit Solis Coloſſus Rhodi, quẽ fecerat Chares Lindius, Lyſippi ſupradicti diſcipulus. Septuaginta cubitorum altitudinis fuit. Hoc ſimulachrum poſt quinquageſimum ſextum annum terræ motu proſtratum, ſed iacens quoque miraculo eſt. Maiores ſunt digiti quam pleraque ſtatuæ.* Vide & Feſtum, *Coloſſus.* De terræ motu quo cecidit coloſſus, lege Polybium libro quinto.

κεῖται δὲ καταπεσὼν αὐτὸν κατά τι λόγιον) Iacens itaque coloſſus viſebatur: diu autem ibi manſit: nam temporibus
E demum Conſtantis qui fuit Heraclij nepos, Agareni Rhodo abſtulerunt coloſſicum æs, vt notat Zonaras.

καὶ αἱ Πρωτογένους γραφαί) De his omnibus lege Plinium. Ialyſi etiam Marcus Tull. meminit non vno loco.

Δωριεῖς δ' εἰσί) Rhodiorum ἀρχαιολογίαν qui volet petet ex libro quinto Bibliotheces Diodori Siculi. Tangit obiter & Athen. lib. VIII.

Τλαπόλεμος μὲν ἐν ἀνθρώποις) Eadem leges apud Diodorum lib. XXII.

¶PAG. 450. οἱ Ἡλιάδαι μυθευόμενοι) hi fuere Ἡλίου ſiue
F Solis filij quem Rhodi Acantho peperit. Cicero De natura Deorum lib III. *Quartus is, quem Heliopoli temporibus Acantho Rhodi peperiſſe dicitur, auum Ialyſi, Camiri & Lyndi.*

ὡς ἐπὶ τὸς Κεραμέως) Lego ὡς ἐπὶ τοῖς Κεραμέως.

ἐφ' οὗ καὶ ἡ Πεδιάς) Vide libro nono.

καὶ τὴν Ῥόδην ἔκτισαν) Hæc eſt quam diximus à Strabone vocari Ῥόδην libro tertio, & ita hîc quoque puto eſſe legendum.

ἐν δὲ Δαυνίοις μετὰ Κώμην Ἐλπίας) Stephanus, Ἐλπία πόλις
G ἐν Δαυνίοις κτίσμα Ῥοδίων.

τὰς Γυμνησίας νήσους ὑπ' αὐτῶν κτισθῆναι) De Gymneſiis eadem reperies apud Diodorum Siculum lib. V. Liquet vero ex hoc loco vnde illa deſcribat Diodorus: nempe è Timæo quod ille ſuo more nos celat: & tamen eius verbis loquitur. De ſeptem iſtis inſulis vide quæ Euſtathius annotat in Dionyſ.

φασὶ δὲ τὰς γυμνῆτας ὑπὸ Φοινίκων Βαλεαρίδας λέγεσθαι) hæc quò pertinẽt? parum enim videntur ad inſtitutum ſermonem facere. Lego autem βαλεαρεῖς λέγεσθαι. Facit hûc Polybij locus è libro tertio, vbi copias Annibalis refert. ... ἡ τούτους βαλιαρεῖς ὧν κυρίως μὲν σφενδονήτας, ἀπὸ δὲ τῆς χρείας ταύτης συνωνύμως καὶ τὸ ἔθνος αὐτῶν προσαγορεύουσι καὶ τὴν νῆσον.

A *περὶ Σύβαριν ᾤκησαν κατὰ τὴν Χαονίαν*) Scribe *Χώνην*. Vide ad lib. VI.

κύκλον ἔχει σταδίων ἐννακοσίων εἴκοσι) hæc ſtadiorum ſumma efficit M. P. centum & XXIX. Sic Plinius Rhodi circuitum vult eſſe M. P. CXXX. aut ſecundum Iſidorum CIII.

κατὰ ταῦτα δὲ αὐτὴν συνῴκισαν εἰς τὴν Ῥόδον) Factum id vt ex Diodori Bibliotheca diſcimus anno primo Olympiadis XCIII.

B *Μετὰ δὲ Λίνδον Ἰξία χωρίον*) Malim *Ἰξίαι* numero multitudinis, ita præcipiente Stephano.

εἶθ' ὁ Ἀταβύριος ὄρος) Stephano eſt *Ἀταβύριον*, quod vide.

εἶθ' ἡ τῶν Ῥοδίων πόλις) Notatum eſt à Xylandro Rhodiorum vrbem cum dicit Strabo, debere nos intelligere Ialyſum. Sanè Plinius ita ſentire videtur, ſic ſcribens de hac inſula, *habitata vrbibus Lindo, Camiro, Ialyſo nunc Rhodo.* Sed cum manifeſtiſſimè dicat Strabo Rhodum vrbem ab Ialyſo diſtare LXXX. ſtadia, errarit Plinius neceſſe eſt ſi ita ſenſit. Verum equidem Plinio C iniuriam fieri hac vulgata interpretatione cenſeo, & poſt vocem Ialyſo eſſe diſtinguendum: voce enim *nunc* ſignificare hoc voluit, Rhodum multò poſt alias fuiſſe conditam, non (vt vulgo putant) hoc, Ialyſum & Rhodum eiuſdem vrbis eſſe nomina. Confirmat & Diodorus noſtram ſententiam ſic ſcribens. *Οἱ δὲ τὴν Ῥόδον νῆσον κατοικοῦντες Ἰαλυσὸν καὶ Λίνδον, καὶ Κάμειρον μετῳκίσθησαν εἰς μίαν πόλιν τὴν νῦν καλουμένην Ῥόδον.* Non eſt igitur cur quiſquam poſthac ſibi perſuadeat Rhodum & Ialyſum eandem eſſe vrbem, praua hac interpretatione D inductus, quæ multos decepit.

μεταξὺ δ' ἐστὶ Θοάντιον) Ptolemęo Thoantium eſt inſulæ Carpathi Rhodo adiacentis, promontorium: neque alibi de Thoantio quicquam legere memini.

αἱ Σποράδες αἱ ἐπὶ τὴν Χαλκίαν) Manuſcripti *αἱ περὶ τὴν Καλχίδα*. non rectè: Vide libri decimi finem.

Ποσειδώνιος δ' ἐπολιτεύσατο μὲν ἐν Ῥόδῳ) Non Rhodi tantum commoratus eſt Poſidonius, ſed etiam Rhodius appellatus eſt. Athenæus libro ſexto, *Ποσειδώνιος δὲ ὁ Ἀπαμεύς, ὕστερον δὲ Ῥόδιος χρηματίσας.* Idem pleriſque E contigit literas Rhodi profitentibus. Sic & Theodorus Gadareus Rhodius eſt dictus, & ita dici maluit teſte Quintiliano.

καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μαλακὸς καὶ Μόλων) Hic locus diu me torſit: Apertè enim Strabo duos facit Apollonium quem Mollem vocat, & Molonem: atqui Apollonius eſt qui cognomento Molon dictus eſt. Sic enim eum nominant Quintilianus multis locis & Suetonius in Cæſare. Putet aliquis legendum, *καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μαλακὸς ὁ καὶ Μόλων.* Sed obſtat hic locus F paullò poſt, vbi Alabandenſes refert qui Rhodum migrarunt *ὅ, τε Ἀπολλώνιος καὶ Μόλων*. Quid ergo? Dicam quod ſentio: puto enim quoties vel apud Quintilianum vel apud Suetonium vel alium occurrit mentio Apollonij Molonis, toties inſigne occurrere vel ipſius autoris, vel librarij peccatum: autoris, ſi ita ſcripſit & duos viros eiuſdem profeſſionis perperam confudit: librarij, ſi cum ſcriptum eſſet ab autore *Apollonius Mollis*, ipſe in *Molonem* mutauit: meritò enim ſuſpicetur aliquis quoties Apollonius *Molo* ab his vocatur, toties G reſcribi debere *Mollis* quod docet nos Strabo: à quo ſtat Marcus Tullius Molonis auditor vt ipſe ſæpius teſtatur: quem quidem ille nunquam Apollonium vocat: idem Cicero Apollonium non Molonem ſed Alabandenſem appellat: in quo pulchrè ei cum Strabone conuenit.

Μενεκλέους μαθητοῦ τοῦ ῥήτορος) Reſtituimus veram lectionem, legebatur antè *μὲν Ἐκλέους μαθ.* ineptiſſimè: reſtituimus autem ex ipſo Strab. qui hunc locum citat mox de Menecle loquens. Sic autem & libri veteres habent.

καὶ ἐποίησεν εἰς αὐτὸν ἐκεῖνος, Ὀψὲ μαθών) Facit alluſionem ad Homeri carmen quod ita incipit.

καὶ Πείσανδρος ὁ τὴν Ἡρακλείαν γράψας) Vide infra ad lib. ſequentis principium.

χωματιζομένη ἐστὶ πρὸς αρκτον ὅσα) Malim *κατὰ τὰ ſlexus* nam etiam in Manuſſ. abeſt *τὸ*. & *κατὰ τὸν* ſolet Strabo dicere.

συγγέγραφε δὲ τὰ Ἀσσυριακὰ καὶ τὰ Περσικά) Secuti ſumus Aldinum codicem, à quo nihil differunt ſcripti. Xylander neſcio quare *Συριακὰ* maluit: nō meminerat vir eruditus ita ſcriptum eſſe initio Exceptorum quæ hodie ſuperſunt ex libris Cteſiæ. *Κτησίου τοῦ Κνιδίου τὰ Περσικὰ ἐν βιβλίοις ἐστὶ κγ. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς πρώτοις ἕξ τά τε Ἀσσύρια διαλαμβάνει καὶ ὅσα πρὸ τῶν Περσικῶν.*

καὶ Σύμη νῆσος) Meminit Thucydides lib. VIII. De ea ſcribit accuratè Diodor. lib. quinto.

ὅ, τε Μαυσώλου τάφος τῶν ἑπτὰ θεαμάτων ἔργον) Plinius de Mauſoleo lib. XXXVI. cap. V. *Sepulchrum hoc eſt ab vxore Artemiſia factum Mauſolo Cariæ regulo, qui obijt Olympiadis centeſimæ anno ſecundo. Opus id vt eſſet inter ſeptem miracula, hi maximè artifices fecere.* Sed de Mauſoleo & Artemiſia quis neſcit quæ paſſim veteres commemorant?

διαβεβλημένη οὐκ οἶδ' ὁπόθεν) Quod negat ſcire ſe Strabo, vnde factum ſit vt malè audiat fons Salmacis, id fusè docet Vitruuius libro ſecundo cap. VIII. quem locum vide. De hoc fonte lege Feſtum. Vibium Sequeſtrem, & Ouidium.

ἔοικε δ' ἡ τρυφὴ τῶν ἀνθρώπων αἰτιᾶσθαι τοὺς ἀέρας ἢ τὰ ὕδατα) Eadem ſententia Græci epigrammatis in Salmacidem fontem.

> *Εἰ μὲν ἀνὴρ ἥκεις, ἄκουσον ξεῖνε τόδ' ἐστὶ σαφῶς.*
> *Εἰς δὲ φύσιν μαλακὸς μὴ με τίνε ἀφ' φάσιν.*
> *Ἄρρεν ἐγὼ ποτὸν εἰμι, καὶ αἰδέσαι μοῦνον ἀριστεῦ.*
> *Τῶν δὲ φύσει μαλακῶν, ἀφύσει ἐστιν ὕδωρ.*

ἔχει δ' ἀκρόπολιν ὁ Ἀλικαρνασσός) Halicarnaſſi deſcriptionem habes apud eundem Vitruuium eo ipſo loco. Diodorus lib. XVII. ait Halicarnaſſum fuiſſe *ἀκροπόλεσι τρισὶ κατεσκευασμένην*. Strabo mox *δυεῖν ἄκρων* habuiſſe.

ὁ Καλλιμάχου ἑταῖρος) Apparet ex epigrammate quo et defuncto parentauit, amici morte mœrens. Vide Laertium in Heraclito.

ἱστόρηται γὰρ τῶν Καρῶν βασιλέως) Manuſcripti, *ἱστόρηται γὰρ τῶν Καρῶν βασιλεῦ*. Hiſtoriam quæ hic refertur, pete ab iis qui res Alexandri ſcripſere, Plutarcho, Arriano, Q. Curtio.

◆ *ὧν ἡ πρεσβυτάτη Ἀρτεμισία*) Placet lectio veterum librorum. *ἦν τῇ πρεσβυτάτῃ Ἀρτεμισίᾳ συνῴκησε Μαύσωλος ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν, ὁ δὲ δεύτερος Ἀδᾳ τῇ ἑτέρᾳ ἀδελφῇ.*

¶ PAG. 452. *διέχουσα τῆς ἠπείρου σταδίους τετταράκοντα*) Atqui Plinius ait diſtare Con ab Halicarnaſſo M. XV. quæ ſunt ſtadia CXX. vt ſuſpicer in Strab. deeſſe vocem *ἑκατόν*.

μετῴκησαν εἰς τὴν νῦν πόλιν) Factum id anno tertio Olympiadis centeſimætertiæ autore Diodoro.

καὶ κώμην καλουμένην Στομαλίμνην) Ita legendum cum veteribus libris & priore interprete: nimirum fuit hic pagus ad aliquam Stomalimnam ſitus. quid autē veteres Stomalimnam appellarent, diximus non vno loco.

τῷ Σεβαστῷ ἀνέθεσαν τῷ πατρί) Plinius, *Venerem exeuntem è mari Diuus Auguſtus dicauit in delubro patris Cæſaris, quæ Anadyomene vocatur, verſibus Græcis tali opere dum laudatur victo, ſed illuſtrato.* Extant hodiéque verſus Græci quos ait Plin. inter Græcanica epigrammata.

φασὶ δ' Ἱπποκράτην μάλιστα ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἀνακειμένων θεραπειῶν γυμνάσασθαι τὰ περὶ τὰς διαίτας) Plinius initio libri XXIX. de medicina loquens. *Taceam renocauit in lucem Hippocrates, genitus in inſula Co, in primis clara ac valida & Aeſculapio dicata. Is cum ſoſſet mos liberatos morbis ſcribere in templo eius Dei quid auxiliatum eſſet, vt poſtea ſimilitudo proficeret exſcripſiſſe ea traditur, atque (vt Varro apud nos credit) iam templo cremato, inſtituiſſe medicinam hanc quæ Clinice vocatur.* de hoc more vide quæ notauimus ad lib. VIII.

καὶ Ἀρίστων ὁ ἀκροασάμενος τοῦ περιπατητικοῦ) Ariſtones fuere varij vt notatum eſt à Laertio: duo vero nobiles, quorum alter fuit Stoicos, alter peripateticus. illi patria Chius. huic Iulis in inſula Ceo: puto autem eum eſſe quem hic *τὸν περιπατητικὸν* vocat.

ἐνταῦ-

A ἐνταῦθα δ' ἦν καὶ Θεμιστοκλῆς) Meminit Plutarchus, quem vide.

τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν τῆς Μινδυάδος) Manuſſ. Κινδυάδος & mox Κινδύη non Μινδύη. optimè ſanè: & ita legendũ Polyb. lib. XVI. κατεπιφημίσαι δὲ καὶ πιστεύσαι παρὰ μὲν τοῖς Βαργυλιήταις, διότι τὸ τῆς Κινδυάδος Ἀρτέμιδος ἄγαλμα, καίπερ ὂν ὑπαίθριον, οὔτε νίφεται οὔθ' ὕεται, παρὰ δὲ τοῖς Ἰασεῦσι τὸ τῆς Ἑστιάδος. Deinde ſequitur grauis Polybij reprehenſio eorum qui talibus fabulis ſuas hiſtorias onerarunt.

B ἱερὸν περιπέτεσθαι οὐ δοκεῖ) Ex ſuperiori Polybij loco apparet quid velit Strabo: nimirum hoc templum nunquam complui. Verùm ſi ita Strabo ſcripſit, non habebit me hic quidem laudatorem. Cur enim tam obſcurè id ſignificat vt Oedipo ſit opus ad rem intelligendam? Sed fortaſſe ille ita ſcripſerat, ὃ οὐ περιύεσθαι μὲν λέγεται, περιύεσθαι δέ, hoc eſt, quod templum nunquã complui ſed circumplui tantum aiunt. Sanè eiuſmodi ſententia ſit neceſſe eſt.

C ¶PAG. 453. ὡς δ' ὁ κιθαρῳδὸς ἦρξε τῆς ὀψοπωλίας) Mos Græcorum, noſſe vti ad ὀψοπωλίας, ſiue venditionem piſciũ ſignificandam. Plutarchus Sympoſiacorum lib. IIII. cap. IIII. docet ὀψοφάγους dici non eos qui vſtius alius cibi ſint cupidiores ſed τοὺς περὶ τὴν ἰχθυοπωλίαν ἀδιαλείπτως ἐξετάζοντας, καὶ τοῦ κώδωνος ὀξέως ἀκούοντας. Strabo lib. ſequenti docet fuiſſe apud Indos Ædiles qui curarent vt τὰ ὤνια ἀπὸ συνθήματος venirent.

εἰπόντος δὲ Ναὶ) Reſtituimus elegantiam huius loci ex Aldino codice: quam neſcio cur Germani non probauerant, qui magno errore Ναὶ mutauerant in καὶ.

D ὁ διαλεκτικὸς Διόδωρος ὁ Κρόνος) Legebatur Θεόδωρος. Nos ex veteribus libris veram lectionem reſtituimus. Vide Laertium.

τὸ τῆς Μιλησίων πολίδιον) Sic leg. ex manuſcriptis & Strabonis multis locis. Vulgo πεδίον ineptiſſimè.

τοῦ Διός τε τοῦ Ὀσογῶ καλουμένου καὶ Λαβρανδηνοῦ) De Ioue Oſogo quære adhuc. Iouis Labrandeni frequens mentio in veteribus. Herodoto lib. quinto. Plutarcho in Quæſt. Græc. Lactantio & Stephan.

E Τρίτον δ' ἐστὶν ἱερὸν τοῦ Καρίου Διὸς) Meminit Herodotus Κλειοῖ, vnde ad verbum deſcribit noſter.

¶PAG. 454. ἐπέλαβεν ὁ τοῦ ῥήτορος Λαβιῆνος αἰχμαλωσία) Labienus hic eſt qui cum Pacoro Parthorum regis filio magnam Syriæ & Aſiæ minoris partẽ inuaſit, quo tempore Antonius in Ægypto Cleopatræ amori indulgebat. vide Dionem libro XLVIII. vnde etiam diſces qua occaſione homo Romanus à Parthis ſteterit. Notat autem Dio, Labienum Ciliciam, & pleraſque ἠπειρωτίδας πόλεις Aſiæ, facile cepiſſe, præter Stratoniceam. Mylaſſorum autem & Alabandorum non ſine periculo eum eſſe potitum: ideo etiam, ait Dio, Alabandenſes captus ſupplicio affecit: Mylaſſa euertit incolis deſtituta.

F ἐκείνου γὰρ εἰπόντος ἑαυτὸν Παρθικὸν αὐτοκράτορα) Etiam Dio notat Labienum voluiſſe appellari, imperatorem Parthicum: idq; inquit prorſus cõtra morem Rom. qui ſolent ſuis Imperatoribus ab hoſte deuicto cognomẽ dare. Labienus verò cõtra, à Parthis ſe cognominauit, quorum dux erat, ὡς καὶ ἐκείνους ἀλλ' οὐ τοὺς πολίτας νικῶν.

διόντες τι καὶ βουλευόμενοι περὶ τῶν κοινῶν) Lego διόντες τι καὶ βουλευόμενοι.

G ὃν μάλιστα ἐπαινεῖ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ῥητόρων ὧν ἠκροάσατο Κικέρων) Locus Ciceronis quem citat Strabo, eſt in Bruto. Sic ille, *Poſt à me Aſia tota peragrata eſt, cum ſummis quidem oratoribus quibuſcum exercebar ipſis lubentibus: quorum erat princeps Menippus Stratonicenſis, meo iudicio, tota Aſia illis temporibus diſertiſſimus: & ſi nihil habere moleſtiarum, nec ineptiarum Atticorum eſt, hic orator in illis numerari rectè poteſt.*

λόφους τινὰς συγκεκλεισμένους ὄντας) Non dubito vocẽ συγκεκλεισμένους eſſe corruptam. Rectè verò manuſcripti, συγκειμένους, vel συγκειμένα, quæ poſterior lectio mihi magis placet.

οἱ μετ-

οἱ μετοικήσαντες εἰς τὴν Ῥόδον, ὅ τε Ἀπολλώνιος καὶ ὁ Μόλων) Ex ſuperiori loco Strabonis, vbi viros Rhodios doctrina claros enumerauit, tam certum eſt quàm quod certiſſimum, eſſe legendum καὶ οἱ μετ. vt ad ſequentia referatur vox μετοικήσαντες.

¶PAG. 455. τά τε ὄχανα ποιοῦνται τεκμήρια καὶ τὰ ἐπίσημα, καὶ τοὺς λόφους) Herodotus id prius dixerat, quem vide libro primo. Plinius libro ſeptimo. cap. Quæ quis inuenerit. *Galeam, gladium*, haſtam, Lacedæmonii, Ocreas & criſtas Cares.

τὸ ἐν Θουκυδίδου ὀρθῶς) Locus Thucydidis eſt in prooemio. mihi verò vt ingenuè dicam quod ſentio, non videtur Thucydides validis deſtitui rationibus, quibus ſuam ſententiam aduerſus Strab. noſtrum tueatur: verùm hæc tractent, quibus plus eſt otij.

οὐδέ γε ὅτι βαρβαρόφωνος ἡ γλῶττα τῶν Καρῶν) Malo τραχυτέρα, idque ſequentia confirmant.

λέγω δὲ τὰ τῶν μὴ Ἑλλήνων) Ideo opponuntur Ἕλλην & ἄγλωσσος, vt Ἕλλην & βάρβαρος. Sophocles Trachiniis,

> οὐδ' Ἑλλάς, οὔτ' ἄγλωσσος, οὐδ' ὅσην ἐγὼ
> γαῖαν καθαίρων ἱκόμην, ἔδρασέ πω.

Herodotus Euterpe annotat Ægyptios appellare omnes barbaros, τοὺς μὴ σφίσι ὁμογλώσσους vt meritò ſuſpicetur aliquis vocem illam primum Ægyptiis fuiſſe in vſu, indéq; ad Græcos manaſſe: neque ignoro quæ ſint à doctiſſimis viris hac de voce ſcripta.

¶PAG. 456. εἰς δὲ Σμύρναν πεντακόσιοι ἔχουσι) Idem libri huius initio dixit.

εἰς Γαρσύηρα πολίχνιον) Lege Γαρσούηρα, vt lib. XII.

διὰ Ἡρφύων πολίχνης) Lege διὰ Ἡρφῶν. Nam Ἡρφα vocauit libro XII.

¶PAG. 457. κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Κίβυραν κειμένων) Lege κατὰ τὴν ὁδὸν. hoc eſt, ὁδὸν, vt alibi expoſuimus.

καταχθέντες ἐν Σόλοις) Vide paullò poſt.

τοὺς δ' εἰς Δίδυμα κατοικήσαντας) Manuſcripti Διδύμην. Legendum Δύμην. Dyme enim eſt Achaiæ vrbs quam intelligit. Vide lib. VIII. & quæ ibi annotauimus.

ὁ πλοῦτος περὶ Τελμισσόν) Præter Geographos vide Suidam Τελμισσεῖς.

¶PAG. 458. μετὰ τοῦτο ὁ Κράγος ἔχων ἄκρας ὀκτὼ) Euſtathius locũ proferens in Iliad. ζ. videtur legiſſe δύο pro ὀκτὼ verùm nihil eſt mutandum: nam idem Euſtath. in Dionyſ. legit vt nos. De Chimæra non eſt neceſſe proferre quæ etiam pueris ſunt nota.

ἀναπλεύσαντι δ' ἐνταῦθα) Supple σκάφει, vt alibi loquitur.

ἔχουσα Πάταρα) De hoc, & omnino de Patarorum appellatione plura qui cupit legat Euſtathium ad hæc verba Dionyſij, Πατάροιο πόληος ἄκρην. & Stephanum vnde ille habet. aut erit ἀκόρεστος planè, aut reperiet ἄχρι κόρου.

Εἰσὶ μὲν ἐν αὐτῇ αἱ πόλεις Λυκιακαί) Sic & Ptolem. Phaſelidem Lyciæ aſcribit, Plinius Pamphyliæ, vt & Dionyſius poeta.

¶PAG. 459. Μετὰ Φασηλίδα δ' ἐστὶν ἡ Ὀλβία τῆς Παμφυλίας ἀρχὴ) Plinius qui Pamphyliæ attribuit Phaſelidem non facit eius ἀρχὴν Olbiam, ſed Phaſelidem vtramq; coniunctim referens.

ὁ Καταῤῥάκτης λεγόμενος) Meminit Plin. Ptolem. oram Pamphyliæ ſic deſcribit, *Poſt Phaſelidem Lyciæ vrbem ſequuntur in ora Pamphyliæ, Olbia, Attalia, Catarracta fl. oſtia Motylos, Ceſtri fl. oſtia, Eurymedontis fl. oſtia, Side.*

οἵ τε πόλεις Ἀτταλία) Scribe Ἀττάλεια.

καὶ Λυρνησσὸς) Meminit Plinius. & Dionyſ. Afer.

καὶ τὸ Κορακήσιον ἀρχὴ τῆς τραχείας Κιλικίας) Ita & Ptolemæus, apud quem ſequitur poſt illa quæ modo retulimus, *Ciliciæ Thraciæ vrbes maritimæ ſunt, Coraceſium & Syedra.*

φησὶ δ' Ἡρόδοτος τοὺς Παμφύλους) Locus Herodoti eſt Polymnia, Οἱ δὲ Πάμφυλοι εἰσὶ τῶν ἐκ Τροίης ἀποσκεδασθέντων ἅμα Ἀμφιλόχῳ καὶ Κάλχαντι: quod autem putat Xylander ex Strab. reſtituendam Herodoto vocẽ λαῶν vehementer fallitur.

τοὺς δὲ λαοὺς μετὰ Μόψου τοῦ Ταύρου ὑπερθέντας) Xylander legit λαὸν & Laos interpretatur: manifeſto errore: nam ita hic vertendum vt paullo ante in Herodori loco. Solet autem Strabo plurali eius vocis vti. Sic ſupra de Pygelis loquens *ἵδρυμα Ἀγαμέμνονος, οἰκισθὲν ὑπὸ μέρους τῶν ἐκείνου λαῶν*. lib. x v i. *Τὸν μὲν ἐν Τενέδῳ λιμένα ἐφόρευσεν τῶν ναυτῶν σὺν τῷ παντὶ λαῷ*.

¶ P a g. 460. *ἵνα δ' οἱ Σύριοι δὲ φίλοι ἦσαν αὐτοῖς*) Manuſcripti *ἵνα δ' οἱ Ῥόδιοι* quam lectionem probo, cum vetere interprete: erant enim hi Rhodiis uicini, qui tunc temporis maris imperium tenebant. vt multum ab iis iuuari potuerint.

οἱ λῃσταὶ προσποιούμενοι σώματ' ἐμπορεῖν) *Σώματα* appellat homines ſeruos & mancipia, quæ & Latinis Iuriſconſultis ſæpe *corpora* dicuntur. Eſt ergo ſenſus, hos piratas tanto facilius piraticam exercuiſſe, quod ſola mancipia ſe vænum exponere ſimularent. At Pamphyli piratæ longè impudentiores, qui vt paullo ante dictum eſt, apertè faterentur ingenuos eſſe & liberos quos venderent.

ἐκλήθησαν μὲν καὶ Σκιπίωνα τὸν Αἰμιλιανὸν) Huius legationis meminere Marcus Tullius, Plutarchus, Iuſtinus, Athenæus, alij.

εἰς τὴν κατὰ γένος διαδοχὴν) Reſtituimus hunc locum primum ex coniectura & ingenio, vt alios infinitos: deinde etiam ex veteribus libris.

τούτου δ' ἐστὶν Ἀγιδος πόλις) Primum pro *τούτου* legendum videtur *ἐν τούτῳ* videlicet *τῷ ὀρεινῷ*, vel *κατὰ τοῦτον*: deinde non *ἐστὶν Ἄγιδος π.* ſed *ἐστὶ Νάγιδος π.* ſcribendum eſſe certum eſt ex reliquis Geographis qui Nagidum hanc vrbem vocant. Stephanus, *Νάγιδος πόλις μεταξὺ Κιλικίας καὶ Παμφυλίας*.

μετὰ τὸ Ἀρσινόειον) In manuſcriptis eſt, vox *πόλις* poſt *Ἀρσινόειον* vt videatur ſcribendum, *ἔπειτα μετὰ τὸ Ἀρσινόειον πόλις*.

καὶ Κελένδερις πόλις) Non probo lectionem manuſcriptorum *Μελένδερις*. Nã ita & reliqui Geographi habent.

¶ P a g. 461. *εἶθ' Ὅλμοι ὅπου πρότερον ᾤκουν οἱ νῦν Σελευκεῖς*) Suſpicor legendum *Ὅλμοι*: Nam ita paullo antè, & Stephanus, *Ὅλμοι, πόλις τραχείας Κιλικίας ὅπου πρότερον ᾤκουν οἱ νῦν Σελευκεῖς*. Locum hunc Strab. deſcribit Stephanus, & legit *Ὅλμοι*. Plinius Holmiam vocat libro v. cap. x v i i. *Seleucia ſupra amnem Calicadnum Tracheotis cognomine, à mari relata, vbi vocabatur Holmia*.

φωραθείσης τῆς κατὰ Καίσαρος τοῦ Σεβαστοῦ ἐπιβουλῆς) Huius coniurationis dux & autor Fannius Cæpio, particeps L. Licinius Varro Murena: quanquam de hoc dubitat Dio hiſtoriam referens lib. l i i i i. Vide Suetonium in Auguſto cap. x i x. & Velleium Paterculum.

χρησάμενος δὲ τῷ Ἀρείῳ φιλίᾳ) Floruit hic philoſophus Auguſti temporibus: magnæ apud eum gratiæ & autoritatis, vt vel ex Plutarchi Antonio in extremo & Apophthegm. intelligitur. Themiſtius ait Arium apud Auguſtum non minori loco quàm Agrippam fuiſſe.

ἐν ᾧ ὁ ἄριστος κρόκος φύεται) Meminere Plinius, Solinus, & poetæ paſſim. Dioſcorides *Κρόκος ὁ κράτιστος ὁ Κωρυκιος ὁ χρόνιος ὁ καρπικός*.

ὕστερον μὲν Ἀρχελάῳ ἐδόθη μετὰ τῆς Καππαδοκίας) Cappadociam Archelao tradiderat Antonius vt lib. x i i. dictũ eſt. & Dio lib. x l i x.

¶ P a g. 462. *ἀλόντος δὲ τοῦ ὄρους τοῦ Ισαυρικοῦ*) Lego *ὑπὸ τοῦ Ισαυρικοῦ*. Nam Iſaura quidem caſtellum nominant geographi: montem autem Iſauricum nullum quod ſciam, & confirmat quod ſequitur, *πάντα δ' εἷλεν ὁ Ισαυρικός*.

καὶ ἐπωνόμαστοι Πομπηϊούπολιν) Præter reliquos lege Dionem lib. x x x v i.

ὥστ' ἄλλα τούτου ἦν ἄξια τοῦ ἀποφθέγματος) Secuti veteres codices nõ dubitauimus hæc verba hũc transferre, quæ in reliquis editionibus peſſimè poſtponuntur ſequentibus verſibus, quod & Stephanus & Euſtathius qui hæc proferunt refellunt: vt Athenæum omittam qui lib. duodecimo hanc *ἐπιγραφὴν* ex Clitarcho (à quo & Strabo habet) totidem literis refert: extat & apud Arrianum ex eodem Clitarcho relata lib. i i. Debuere autem hæc ita edi, ΩΣ ΤΑΛΛΑ ΤΟΥΤΟΥ ΟΥΚ ΑΞΙΑ, *τοῦ ἀποκροτήματος*: ita vt minoribus characteribus notarentur hæc *τοῦ ἀποκροτήματος*: quæ ſunt Strabonis verba, explicantis illud ΤΟΥΤΟΥ Sardanapali: quod facile fuit ad intelligendum iis qui eius *τύπον λίθινον* viderent qui habuit dextræ manus digitos compoſitos ad edendum illud *ἀποκρότημα*. Arrianus hanc interpretationem non adiecit. Athenæus & ipſe vt Strabo eſt interpretatus. Nam poſt illa verba *τούτου οὐκ ἄξια*, addit de ſuo *τοῦ ἀποκροτήματος εἶναι λέγει*: quæ ſunt ipſius explicatio: quod notandum eſt, ne confundas eum verbis *ἐπιγραφῆς*, quod eruditiſſimi viri non videntur obſeruaſſe.

Εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς) Videntur ante hæc verba deſiderari quædam. poſtquam protulit inſcriptionem monumento Sardanapali inſcriptam quam Clitarchus retulerat: nunc ex Chryſippo profert inſcriptos eidem monumento verſus. Docet id nos Athenæus lib. v i i i. vbi etiam paullo aliter hæc carmina leguntur.

Μέμνηται δὲ Χοιρίλος τούτων) Chœrilus inſculptum Sardanapali ſepulchro epitaphium verſibus expreſſit. vide Athenæum lib. x i i.

ἐν ᾗ Ὄλβιος πόλις) Manuſcripti *Ὄλβα πόλις*. Steph. in *Ὀλβία* reprehendit Philoxenũ quod dixiſſet Olbiam Pamphyliæ eſſe vrbem. Eſt enim inquit, non Pamphyliæ, ſed Solymorum terræ: neque Olbia vocatur, ſed Olba: mihi verò videtur iniqua hæc Stephani reprehenſio. Nã à Philoxeno ſtant Strabo paullò ante, Ptol. & Plinius. at fortaſſe Stephanus Olbam hanc tantum non Olbiã de qua ſupra legiſſe meminerat: & non *Σόλων* in hoc Strab. loco, ſed *Σολύμων* videntur habuiſſe Stephani codices.

¶ P a g. 463. *ὁ ἰσθμὸς τῆς περιλαμβανομένης χερρονήσου*) Herodotus nõ *ἰσθμὸν* ſed *αὐχένα* vocat, & effici ab Haly fluuio. qua de re ſupra multis locis.

οὐδὲν πρὸς τοῦτο παρέχουσι) Nihil mutandum. Simillimè dixit libro ſexto *ἐμμένοντα δὲ χορηγοῦντα παρ' ἑαυτῷ παραμένει οὐδὲν πρὸς τοῦτο παρέχουσι τοῖς τὴν μαθηματικὴν ἐπιστήμην*.

Ἡ δὲ Ταρσὸς) Iuliopolis quondam in gratiam Iulij Cæſaris ab ipſis Tarſenſibus denominata. Dio libro x l v i i. *οὗτοι γὰρ προσφιλεῖς τῷ Καίσαρι τῷ προτέρῳ καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῷ δευτέρῳ οἱ Ταρσεῖς εἶχον, ὥστε καὶ Ἰουλιόπολιν σφᾶς ἀπ' αὐτοῦ μετονομάσαι*.

καὶ τοῖς παχυνομένοις καὶ τοῖς νευροχαζομένοις) Secuti ſumus Xylandri emendationem, quum liber Aldi haberet *ῥευματιζομένοις* pro *νευροχαζομένοις*: quam vocem eruditè reſtituit Xylander ex Plinio lib. x x x i. cap. ii. & Vitruuio libro v i i i. cap. i i i. Non diſſimulabo tamen Euſtathium qui hunc locum citat ac deſcribit, hãc vocem omittere. Sic ille de Cydno loquens in Dionyſiũ, *ψυχρὸς δέ φασι, καὶ ταχὺ τὸ ῥεῦμα τοῦ Κύδνου, καὶ ἐπικουρεῖ τοῖς παχυνομένοις κτήνεσι καὶ ἀνθρώποις*. Ex quo loco hoc etiam diſcimus legendum eſſe in Strabone *ταχὺ* non *τραχύ*: & ita eſt in ſcriptis codicibus.

καὶ τῶν λόγων γεγόνασι) philologos intelligit: & ita fortaſſe legendum.

καὶ εἰσὶ σχολαὶ παρ' αὐτοῖς) Deeſſe quędam verba videntur: nam alioquin de Alexandrenſibus hæc videbuntur dici: quod non eſt. vel igitur paucula quædam deſunt: vel ſunt notis parentheſeos includenda quæcunque ſunt inter aſcripta verba, & ſuperiora illa *καὶ τῶν λόγων γεγόνασι*.

¶ P a g. 464. *καὶ τὸ ἔλαιον*) Olei olim in gymnaſiis plurimus vſus, vt ex veterum multis locis apparet.

καταφρονοῦσα δ' ἐπὶ τῇ ἀπονοίᾳ) Reſtituimus veram lectionem, quum ante legeretur *δ' ἔτι*, ineptiſſimè. & *τὸ ὀλιγωρίας* non eſt æquiras, ſed *τὸ αἰσχυντηλόν*, quæ virtus facit vt & tolleremus facile iniurias, & tardè commoueamur. *μακροθυμίας* ſacri autores elegantiſſime vocant.

τὴν νέαν τὴν πάλαι) Feſtiuo huic dicto dedit occaſionem

nem vox νόσον, quę & corporis morbum ſignificat & animi. Sæpe enim pro vitio & prauitate ponitur. Æſchylus,

——νόσημα γὰρ

Αἴσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους.

Euripides,

Ἀκόλαστοι γλῶσσαι, αἴσχιστον νόσον.

Sed exemplis in re perſpicua non eſt opus. Vide Ciceronem.

τραγικὰ δὲ ἐποιεῖτο πολλά) Adeo fuit vſitatum Tarſenſibus Tragica carmina componere, vt Tarſica vocarentur eius generis poemata, vt innuit Diogenes Laertius.

πέμπτας δ' ἀμφοτέρας πολίσμα μὲν ἐν ἰσθμῷ ἀγχιάλου) Hæc ita prorſus narrantur apud Lycophronem in Caſſandra.

καὶ τὸ πρὸς Πύραμον τὸ περὶ Μάγαρσα τε Πυραμοῦ πλησίον) Lectio eſt deprauata. Ex Lycophrone ſic legendum, περὶ Μάγαρσα. Sic ille,

Αἴπος δ' ἀλαζὼν ὄχμος ἐν μεταιχμίῳ

Μάγαρσος αὐτῶν σῆμα σχεδιάζεται.

ἐν οἷ ἐλάσσων μαλῇ περιρρόοις ἕδρας.

Sed præſtat legere Μάγαρσα, aut Μάγαρσον: ita enim ab omnibus vocatur. Stephanus, Μάγαρσος, μικρὸς ὄχθος ἐν Κιλικίᾳ πρὸς τῷ Μαλλῷ. Meminit & Arrianus libro ſecundo.

ὃ φασι φρίξας μαθητὴν Πανσάνου) Vetus lectio non id reliquit incertum: ſic enim habet, ὃν φασὶ μαθητὴν φυῖναι Πανσάνου.

Ἀλήιον πεδίον) Meminit Herodotus. vide Arrianum lib. II.

Αἰγαῖαι πολίχνιον.) Ægæas nominat Tacitus libro XIII. Annal. Ptolem. Αἰγαί.

εἶτ' Ἀμανίδες πύλαι) Πύλας quid appellent Græci in montibus notum eſt. De Amanidibus Pylis præter geographos, lege ſcriptores rerum Alexandri & Dionem lib. XLVIII.

ἀπὸ τῶν τοῦ Ἀμανοῦ κατατεινόντων) Secuti ſumus in nostra editione ſcriptos libros. Ante legebatur ... ſententia hiante. Mihi tamen vehementer placeret vt hæc ad ipſum Amanum referrentur. quem montem perpetuo tyranni & latrones obſederunt, Romano nomini hoſtes infenſiſſimi: de quibus præclaram victoriam Cicero reportauit, quod ex ipſius epiſtola elegãtiſſima ad M. Catonē plurib. placet exponere: quis enim non delectetur lectione rerum à tanto viro geſtarum? adde quod multum illa Strabonem illuſtrant. Sic igitur Cicero, *Itaque exercitum mihi ducendu per Cappadociæ regionē eam quæ Ciliciā attingeret putaui. Nam ſi me in Ciliciā demiſiſſem Ciliciam quidem ipſam propter montis Amani naturam facile tenuiſſem. Duo ſunt enim aditus in Ciliciam ex Syria quorum vterque paruis præſidiis propter anguſtias intercludi poteſt, nec eſt quicquam Cilicia contra Syriam munitius: ſed me Cappadocia mouebat, quæ patet à Syria, Mna. Cumque eo animo veniſſem vt vtrique prouinciæ ſi ita tempus ferret ſubuenirem: tamen id, quod iam ante conſtitueram vehementer intereſſe vtriuſque prouinciæ pacare Amanum, & perpetuum hoſtem ex eo monte tollere, agere perrexi.* Paullò poſt *pleroſque nec opinantes oppreſſimus qui occiſi captique ſunt, intercluſi reliqui. Fugeranã autem quæ ſunt nō vici illæ, ſed vrbes, quod erat Amani caput, itemque Cepiram Commoriam, acriter & diu repugnantibus Pontino illam partē Amani tenente, ex antelucano tempore vſque ad horam diei decimam, magna multitudine hominum occiſa cepimus: caſtellaque ſex captacomplura incendimus.* Aſcripſi paullo pluribus locum Ciceronis: quia non videbar poſſe aptiorem commentarium in hunc locum Strabonis tibi dare. Nam de Amano, quidem omnes geographi: ſed eorum deſcriptio nihil ad hanc Ciceronis.

ἐρύματα ἱδρύμενα) Ex Cicerone id intelligimus, qui caſtella Amani nominat. Fugeranam, Cepiram, Cemioorin. & aliorum meminit.

Ταρκονδίμωτος) Lego Ταρκονδίμοτος. Sic enim Cicero, *Cum exercitum in Ciliciam ducerem, in finibus Lycaoniæ & Cappadociæ mihi literæ redditæ ſunt à Tarcondimoto, qui fideliſſimus*

A *mus ſocius trans Taurum, amiciſſimuſque populi Rom. exiſtimatur.* Dio multis locis meminit, & Ταρκονδίμοτον vt Cicero appellat.

καὶ τὴν διαδοχὴν τοῖς μετ' αὐτὸν παρέδωκε) Tarcondimoto illi de quo Cicero loquitur, ſucceſſit Tarcondimotus filius, cui Auguſtus patrium regnum dedit, πλὴν ὀλίγων παραθαλασσιδίων τινῶν inquit Dio libro LIIII. quæ Archelao idem Auguſtus attribuit.

Ἰσσὸς πολίχνιον) Hæc omnia loca nobilitauit inſignis

B Alexandri victoria. vide ſcriptores huius hiſtoriæ.

καὶ Μοψουεστία) Ptolemæus Μοψουεστίαν vocat. Cicero ſcribens ad Appianum Pulchrum, *De noſtris rebus quod ſcire vis: Tarſo Nonis Octobribus Amanum verſus profecti ſumus. Hæc ſcripſi poſtridie eius diei, cum caſtra haberem in agro Mopſuheſtiæ.*

καὶ αἱ Πύλαι λεγόμεναι ὅρια Κιλίκων τε καὶ Σύρων An Pylas Amanidas intelligit? an alias? Duo enim ſunt aditus in Ciliciam ex Syria. Vide locum Ciceronis quem ſupra attulimus.

C ¶PAG. 466. διαιτῶν ταῦτα ὁ Ἀπολλόδωρος) Miror probari interpreti potuiſſe hanc lectionem ineptiſſimam: legendum διαιτῶν ταῦτα ὁ Ἀπ. hoc eſt, inquirens Apollodorus in eum locum Ephori. διαιτᾶν quid ſignificet apud philoſophos, & quàm ſit familiaris Straboni vox, nihil attinet dicere. Sciunt omnes qui præſtantiſſimū autorem ... tantum addam locum vnum qui mox ſequitur, vnde vera lectio cognoſcitur, φησὶ δ' ὅτι τῷ Ἐφόρῳ τὴν ἀπόφασιν διαιτᾷ ... Sed apertè ſtabilit noſtram lectionem Strabo ipſe: Subiicit enim, quod

D addit Artemidorus gētem decimamſeptimam iis ſedecim quas enumerat Ephorus, id non malè quidem dici, cæterum πρὸς τὴν δίαιταν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου λεγομένην eſſe ineptum.

πολλὴν ἔχει σύγχυσιν) Scribe ἔχειν. ſubaudi, ait Artem.

¶PAG. 467 κατὰ τὸ ὕστερον ἴδιον) Niſi volumus ineptire Strabonem, legendum ἴδιον, quod mendum ſæpe occurrit. Sic & libri veteres.

¶PAG. 468. ἀπὸ τῆς ἐν Λυδίᾳ τῆς μεταξὺ A.) Locus eſt perturbatus. Epitomæ autor ſic habet ἀπὸ τῆς ἐν Λυδίᾳ τῆς

E μεταξὺ Ἀταρνέως τε καὶ Περγάμου πολίχνης ἐρήμης ... ἀδελφοὺς ἐχούσης τὰ χωρία, quam lectionem amplector.

ἐπεὶ δὲ καὶ προσυχέσατο τὸ ...) Reſtituimus veram lectionem: quam & manuſcripti confirmant. At vulgati codices habēt πρὸς ἐχάτῃ τῇ ... qui error mox iterum occurrit, itémque alibi etiam apud Euſtath. vt dicemus.

¶PAG. 469. Ἔστι δ' ὁ μὲν κύκλος τῆς Κύπρου σταδίων τρισχιλίων καὶ τετρακοσίων εἴκοσι κατακολπίζοντι) Stadia CIↃ CIↃ

F CIↃ CCCC XX. conficiunt CCCCXXVII. M. paſſ. & D. Itaque è Timoſthene videtur hæc ſcribere Strabo. Ita enim Plinius libro V. cap. XXXI. de Cypro loquens: *Huius circuitum Timoſthenes CCCCXXIX M.D. prodidit. Iſidorus CCCLXXV.* Differt ab aliis Iſidorus, opinor, quia ſinus non ingreditur.

εἰσὶ δ' αἱ μὲν Κλεῖδες νῆσοι δύο) Plinius quatuor eſſe ait. Herodotus Cleidas eſſe promontorium Cypri. Ptolem. inſulas.

ἔστι δ' ἐπεζευγμένας τὸ ὅλον τῆς νήσου χῶρα) Cypri figuram vt exprimerent veteres, ouinæ pelli dicebant eſſe ſi-

G milem, autor Euſtathius. Xenagoras Κεραστίαν quaſi diceas cornutam dictam olim Cyprum putabat, non, vt Xenocles aiebat, quod eam aliquando habuiſſent homines cornibus præditi: ſed διὰ τὸ ἔχειν πολλὰς ἐξοχὰς, ἃς κέρατα καλοῦσι, quod multis veluti cornibus promineret.

τῆς Κρομμύου ἄκρας) Ita omnes hoc promontorium appellant. Fuit ibi & oppidum eiuſdem ferè nominis, vt docet poſtrema pars epiſtolæ Caſſij ad Ciceronē, quæ ſignificat datam epiſtolam Cypro, à Crommiu acride.

Λαπαθός τε ἔχει πόλιν) Apud Ptolem. & Diodorum lib. XX. ſcribitur Λάπηθος per η. Stephanus per ο profértque Alexandri Epheſij carmen,

R. iiij.

Βάλε δ' αὖ Κιτιέν τε καὶ ἱμερόεσσα Λάπηθος.

A καὶ Νεμεσία) Ex Ptolemæo & Diodoro ſuſpicor legendum, καὶ Κερωνία. nam malè apud Diod. Κερωνία.

καθ' ἣν ἦν Αχείος) Apparet legendum καθ' ἣν ἦν ὁ Νάγιδος ex iis quæ ſupra diximus, quum ſimilem locum emendaremus.

πρὸς τὰς νήσους τὰς Καρπασίας) Ptolemæus vrbem Καρπασίαν, inſulas Καρπασίδους vocat.

καὶ μετὰ ταῦτα ἡ Σαλαμίς) Plinius Salaminas vocat, & contra Salamina vrbem Cypri eſſe ait.

B οὐδ' ὁ Δηλιάδης ἦν οὐδ' ὁ ποιητής) Legendum quod & Xylander vidit, οὐδ' Ηδύλος ἦν, Hedylus hic fuit poeta elegiacus & epigrammatarius: quem citat aliquoties Athenæus.

¶Pag. 470. τὸν αὐλωνοειδῆ χῦμα) Sic vocat fretum quod eſt inter Ciliciam & Cyprum: quod nuſtræ Aulona Cilicium vulgo vocabant.

εὐπλοΐας ἦν ὄντων) Eſt εὐπλοΐας inquit: ſed non διάπλου. διάπλουν enim vocant traiectum ſine circuitu.

C ἔτ' ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν νῆσον, ἔτ' ἐν ἀριστερᾷ) Mirum ſanè quod Strabo ait: iis qui à Coryco Curium tendunt Cyprum ita eſſe circumeundam vt nec ad dextram ea ſit nec ad ſiniſtram. quod qui fieri queat, non equidem video, vel potius fieri non poſſe ſatis video. Peritus lector cogitet num ſit legendum ἔτ' ἐν δεξιᾷ ἔχοντι τὴν νῆσον, ἐν ἀριστερᾷ δ'· iam aliquot locos memini me emendare ab iis corruptos, qui vſum particulæ δὲ in fine ſententiæ non animaduerterant.

καὶ Βοοσουρα) Ptolemæo, ἱερὰ βοός.

καὶ ἡ Ἱεροκηπία) Plinio, Hierocepis.

Σόλιοι καλοῦνται) vt diſtinguantur ab incolis Solorum in Cilicia, qui Σολεῖς dicuntur.

κατὰ πόλεις ἐτυραννοῦντο) Hinc intelligi debet quod Pomponius Mela & Plinius aiunt, Cyprum aliquando nouem regna cepiſſe.

ἐπεὶ δ' ὁ τελευταῖος ἄρξας) Caue hæc interpreteris de eo qui poſtremus Lagidarum regnauit in Ægypto: ſed de eo intellige qui poſtremus regnum Cypri tenuit, qui & ipſe vnus fuit è Lagidis Ptolemæis. hiſtoria eſt apud Plutarchum in Catone iuniore.

¶Pag. 470. διαχειρισάμενος ἑαυτὸν) veneno ſe interfecit Ptolem.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS
ET CASTIGATIONES IN LIBRVM XV.
GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

A Τὰ περιλειπόμενα τῆς Ἀσίας ἐστὶ τὰ ἐκτὸς τοῦ Ταύρου) Quum diuiſiſſet Geographus Aſiam in eam quæ eſt cis Taurum, & eam quæ eſt trans Taurum: viſum ei eſt ab ea incipere quæ ἐντὸς Ταύρου appellatur: quam quidem tribus libris proximis nobis explicuit: altera quæ ἐκτὸς Ταύρου vocatur, hactenus manet illibata: ſi paucula quædam excipies quæ priori libro complexus eſt de Cilicia, Pamphylia & Lycia: quæ quidem regiones ita ſunt Tauri radicibus immixtæ, vt potius in ipſis montibus quam ἐκτὸς Ταύρου vel ἐντὸς ſitæ dici queant. Iam ergo accedit Strabo ad deſcriptionem regionum quæ ſunt trans Taurum. quibus adiiciet partem Aſiæ reliquam in qua Syria eſt & Ægyptus: poſtremò Africam paucis explicabit. Atque vt paucis rem complectar, reſtant dicenda quæcunque monti Tauro & mari noſtro (quod eſt in eadem linea recta cum eo monte) ſunt πρὸς νότον.

καὶ οἱ πολλοὶ οἱ ἐξ ἀκοῆς ἱστοροῦντες περὶ αὐτῶν) Primi qui Indiam Græcis aperuerunt, fuere Alexandri comites in expeditione Indica. Secuti hos ſunt Græci qui orientem regibus Macedonicis eripere ſunt moliti: ac partem etiam ademerunt. Hos ait Strabo libro vndecimo, vlterius multo promouiſſe quam eſſet ab Alexandro factum. Poſtremò cepere quàm plurimi in Indiam nauigare mercaturæ faciendæ cauſa. Atque ex his omnibus videbatur poſſe diſci veritas rerum Indicarum. rectè tamen queritur nunc Strabo id non eſſe factum:

D Nam Alexandri quidem comites, ac qui eos ſunt ſecuti Græci, quũ infeſto exercitu Indiã inuaderent & luſtrarent, non potuere niſi obiter & in tranſcurſu ingenium & naturam locorum percipere. Mercatores qui poſteà eo nauigarunt, lucri inquit Plinius, non ſcientiæ cauſa tantum iter emetiuntur. Eadem querela Marini apud Ptolemæum: quo loco ait mercatores μὴ φροντίζειν τὴν ἀλήθειαν ἐξετάζειν, ἀσχολουμένους περὶ τὴν ἐμπορίαν πολλάκις δὲ καὶ αὔξειν δι' ἀλαζονείαν. Hæc cum ita ſint, merito petit Strabo vt boni cõſulat lector, ſi quid in ſequentibus reperiat, quod minus probabile, vel etiam minus verum videatur.

E τὴν Βακτριανὴν ἀποστησάντων Ἑλλήνων) Vide ad lib. 11.

¶Pag. 472. Εὐκρατίδου γοῦν) qui fuit vnus ex eis Græcis vnde qui rebellarunt.

ἐκεῖνοι δὲ) Nimirum Macedones. Nam Alexander ad Hypanim vſque venit: ſed eum non traiecit.

αὐτὰ τὰ μετ.) αὐτὰ hoc eſt ſola Sic enim videtur hoc loco accipiendum, vt ſit recta antitheſis: quãquam quæ ſequuntur de 1000 vrbibus, ad Græcos videntur eſſe referendam. Itaque locus hic nõ eſt ſanus. Pertinet hũc Plinij locus. *Alexandri Magni comites in ea tractu Indiæ quẽ ſubegerant, ſcripſerunt V M. oppidorũ fuiſſe nullum Co minus, gentium IX.*

B Κῶ τὴν Μεροπίδα) Ita ſolent veteres inſulam illam appellare Co Meropidem πρὸς τίνας, inquit Græcus Thucydidis interpres, quum nulla alia ſit inſula Cos appellata, vt diſtinctione opus ſit. quod verum eſt: verùm vſus ita obtinuit. Diodorus vero Meropidem ſimpliciter vocat lib. XIII. vbi ſic eſt ſcribendum ex Thucydide Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Μεροπίδα πορθήσας. hodie legitur Μεροδίνα. ineptiſſimè. Vnde autem Meropis Cos dicta ſit diſces ex poetarum Græcis interpretibus.

C ἄχρι ὡς Καίσαρα τὸν Σεβαστὸν δῶρα) vide infra eodem.

καὶ Μεγασθένης) Megaſthenis locum vide apud Arrianum in Indicis.

Ναβοκοδρόσορον δὲ) Nebuchodonoſor hic eſt cuius mentio eſt apud Ezechielem & Danielem. Beroſus Chaldæus apud Ioſephum lib. 1. contra Appionem, ipſeque Ioſeph. Antiqu. Iudaic. lib. X. Ναβουχοδονόσορον vocant, paullò aliter ſacræ literæ. Hunc regem. è Græcis præter Strabonem nemo quod ſciam nominat.

¶Pag. 473. ὅθεν καὶ τὸν Διόνυσον) Sic reſtituimus hos verſus qui ante perturbatiſſimi edebantur.

D καὶ μηροτραφὴς δὲ λέγεται) Imo μηρορραφὴς à poetis dicitur, & apud Euſtathium quoque hæc explicantem μηρορραφὴς ſcribitur. Plinius, *Nagara & Nyſam vrbem plerique Indiæ aſcribunt montémque Merum Libero patri ſacrũ vnde origo fabulæ, Iouis femore editi.* Porrò conferat lector quæ habet Arrianus in Indicis cum iſtis: ſunt enim ex eodem autore deſumpta.

καὶ Ὀξυδράκας) Arrianus Ὀξυδράκας vocat:

E Ἄορνον δέ τινα πέτραν) Arrianus. Ἀλλὰ τὴν Ἄορνον τὴν πέτραν ἣν τινα Ἀλέξανδρος βίᾳ ἐχειρώσατο ὅτι Ἡρακλῆς ὁ ἀδύνατος ἐγένετο ἐξελεῖν, Μακεδόνων κόμπος εἶναι τὸ λέγομενον. Diodorus & Curtius aiunt deſiiſſe Herculem Petram oppugnaſe, pro-

re, propter terræ motus, qui tunc contigerunt.

ἀπογόνους δ' εἶναι τοὺς Σίβας) Et hæc Arrianus totidem fere verbis. Diodorus vero Siculus lib. XVII. Ibos appellat quos Sibas reliqui. Sic ille, παρήγαγεν ἐπὶ τοὺς ὀνομαζομένους Ἴβους· τούτους δέ φασιν ἀπογόνους εἶναι τῶν μεθ' Ἡρακλέους ἐπὶ τὴν ἄορνον πέτραν στρατευσάντων.

Βεβαιοῦντες δὲ τὸ μυθῶδες τοῦτο) hoc eſt probant hanc narrationem eſſe fabulam meram & Macedonum κολακείας, eo argumento, quòd non dubitatior iidem Macedones Caucaſum in Indiam transferre: quo de ridiculo errore ſatis diximus libro vndecimo. Arrianus cum ab aliis hæc acciperet, tamen ita profert, Mihi, ait, videtur eſſe quod aiunt de Petra Aorno ab Alexãdro expugnata quum Hercules id olim non potuiſſet efficere, κόμπος παρὰ Μακεδόνων κατὰ τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀρχὴν ὑπέρογκα, καθάπερ ἐκάλεσαν Μακεδόνες, οὐδέν τι προσήκοντα τοῦτον τὸν Καύκασον καὶ τὸ αὐτῶν ὄνομα. δόντες ἐν Παραπαμισάδαις, τοῦτο ἱερὸν σπήλαιον εἶναι τοῦ Προμηθέως τε Τιτᾶνος τὸ ἄντρον.

Καὶ ὅτι Ἡρακλέους δὲ στολὴ ὁ τοιαύτη) nempe quod leonis pelle eſt amictus, & clauam geſtat.

πλάσμα τῶν τὴν Ἡρακλειαν ποιησάντων) Suidas in Πείσανδρος. Ποιήματα δὲ αὐτοῦ Ἡράκλεια ἐν βιβλίοις β. Ἔστι δὲ τὰ Ἡρακλέους ἔργα· ἔνθα πρῶτος Ἡρακλεῖ ῥόπαλον περιτέθεικε.

εἴτε Πείσανδρος ἦν) Ita video pleroſque omnes ſentire. Strabo ipſe priore libro non dubitanter id dixit. Sic & Apollonij ſcholiaſtes eruditiſſimus. Sic & Theocritus antiquiſſimus poeta, multis iamco annis Piſandro iunior.

Τὸν τοῦ Ζανὸς ὁ δ' ὑμὶν υἱὸν ἀνήρ
Τὸν λεοντομάχαν, τὸν ὀξύχειρα
Πρᾶτος τῶν ἐπάνωθε μουσοποιῶν
Πείσανδρος ξυνέγραψεν ὠκ Καμείρω.

Μάλιστα ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς τόποις) Vide libro ſecundo.

¶PAG. 474. Τὴν Ἰνδικὴν περιώρισαν) Arrianus, Ὅροι δὲ τῆς Ἰνδῶν γῆς, πρὸς μὲν βορέου ἀνέμου ὁ Ταῦρος τὸ ὄρος. Mox Τὰ πρὸς ἑσπέρην δὲ τῆς Ἰνδῶν γῆς ὁ ποταμὸς ὁ Ἰνδὸς ἀπείργει, ἐς τε ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν. Mox, Τὸ δὲ πρὸς νότου τε ἀνέμου καὶ μεσαμβρίης, καὶ αὐτὴ ἡ μεγάλη θάλασσα ἀπείργει τὴν Ἰνδῶν γῆν· καὶ τὸ πρὸς ἕω αὐτὴ ἡ θάλασσα ἀπείργει. Omnino ex eodem fonte hæc Arriani manant, vnde haurire ſe noſter profitetur. neque Arrianus tantum, ſed & Dionyſius periegetes ex Eratoſthene Indiæ deſcriptionem ſumſit, quã elegantibus carminib. extulit. vide & Diodor.

καὶ γίνεται ῥομβοειδὲς τὸ τῆς χώρας σχῆμα) Dionyſius, de India,

Ἥτοι μὲν πάρεστιν ἐπὶ πλευρῇσιν ἑκάστη,
Πασῶν λοξὸν ἔτοιμον, ἐοικὸς εἴδεϊ ῥόμβῳ.

ad quem locum vide Euſtathium. Nos vero ad librum ſecundum iſta pluribus aliquando faciente Deo exponemus, & figuris illuſtrabimus.

σταδίων δισμυρίων) Mirum ſanè, iter ab Indiæ occiduis partibus Palibothra vſque dici ſtadiorum ccıↄↄ ccıↄↄ cum mox dicatur tota India patere in longitudinem ſtad. ſexdecim millia tantum: quod & liber primus nos docet: mirum inquam, ſed non verum: neque ita aut Eratoſthenes aut Strabo ſcripſere. Lege σταδίων μυρίων, vt apud Arrianum eundem Eratoſthenis locum deſcribentem legitur.

ἔκ τε τῆς ἀναγραφῆς τῶν σταθμῶν) de qua multa libro ſecundo.

αἱ τρισχίλιαι στάδιοι ποιοῦσι τὸ μέγιστον μῆκος) Hæc ſi addãtur ſuperiori ſummę erit longitudo Indiæ ex Eratoſthenia ſententia ſtadiorum ccıↄↄ ıↄↄ cıↄ cıↄ cıↄ cıↄ. & ita Strabo iterũ libro primo. Arrianus verò ab Indo ad Palimbothra ſtadia numerari ait ccıↄↄ. inde ad fines Indiæ orientales, ξὺν τῇ ἄκρῃ τῇ ἀντιχείρῃ ἐς τὸ πέλαγος alia cc ıↄↄ. Itaque totius Indiæ longitudinem eſſe ſtadiorũ xx. M. Hæc Arrianus: qui tamen Eratoſthenem ſe ſequi profitetur.

Κτησίου μὲν οὐκ ἐλάττω τῆς ἄλλης Ἀσίας) Arrianus eleganter, Κτησίας δὲ ὁ Κνίδιος τὴν Ἰνδῶν γῆν ἴσην τῇ ἄλλῃ Ἀσίῃ λέγει, οὐδὲν λέγων.

A Ὀνησικρίτου δὲ τρίτον μέρος τῆς οἰκουμένης) Apud Arria-
num pro τῆς οἰκουμένης legitur τῆς Ἀσίας, magna ſenten-
tiæ iactura. Forte γῆς legendũ ex Plin. lib VI. cap. XVII.
Νεάρχου δὲ μηνῶν ὁδὸν τεττάρων, τὴν δι' αὐτοῦ τοῦ πεδίου) Inter-
pres non expreſſit vim vocis αὐτοῦ, quæ videtur eſſe, vt
ſi Latinè dicas, etiam per campum. voluit enim intel-
ligi quatuor iſtos menſes non abſumi τῇ κυκλοπορείᾳ vt
quum per montes iter eſt. Arrianus. Νέαρχος δὲ μηνῶν
τεττάρων ὁδὸν τὴν δι' αὐτοῦ τοῦ πεδίου τῆς Ἰνδῶν γῆς.
B ἀπὸ τοῦ δ' ἀπὸ τοῦ Καυκάσου τὴν ἀρχὴν ἔχουσι) Error com-
munis inquiunt Iuriſconſulti, facit ius. Hoc vides in
iſto loco. vocat enim Geographus Caucaſum montes
eos qui latus borium Indiæ faciunt: nihil veritus cum
vulgo errare, cuius errorem non vno loco repre-
hendit.
¶PAG. 475. καὶ μίαν ἐκβολὴν ποιεῖται) Non ita reliqui
Geographi: nec Virgilius, Æneid lib. IX.
ὁ δ' Ἰνδὸς δυσὶ στόμασιν εἰς τὴν) Arrianus de Indo, ἵνα περ
αὐτὸς κατὰ δύο στόματα ἐκδιδοῖ, οὐ συνεχέα ἀλλήλοισι τὰ στόματα,
C κατάπερ τὰ πέντε τοῦ Ἴστρου ἐστὶ συνεχέα· ἀλλ' ὡς τὰ τοῦ Νείλου, ὑπὸ
τῶν Δέλτα ποιέεται τὸ Αἰγύπτιον· ὧδέ τι καὶ τῆς Ἰνδῶν γῆς Δέλτα
ποιέει ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς, οὐ μεῖον τοῦ Αἰγυπτίου· καὶ τοῦτο Πάταλα τῇ
Ἰνδῶν γλώσσῃ καλέεται.
οὐδὲ γὰρ οὐλότριχοι) quod faciunt Æthiopes.
Τὴν δὲ Ταπροβάνην) Vide Plin. lib. VI. cap. XXII.
μῆκος μὲν ὡς ὀκτακισχιλίων σταδίων) Plinius, Eratoſthenes
& menſuram prodidit longitudinis VIII. M. ſtad. latitudinis
V. M.
ἰδιοποιήσουσι τὴν χώραν) hoc eſt, nobis propriam red-
D dent hanc deſcriptionem Indiæ: ſiue efficiẽt vt meritò
cẽteri noſtra queat hæc deſcriptio Indiæ. hæc eſt iſtius
loci ſententia. nam longè errat Xylander.
τοῖς δὲ τῆς Ἀσίας) Corruptus locus. reponendum au-
tem alicuius Indicę gentis nomen · fortaſſe τοῖς δὲ
Ἰνδικοῖς.
ἔν τε τῇ ὑπὸ Ἀσίαν) Legendum puto Ἰνδικὴν vt paul-
lò poſt.
¶PAG. 476. τοῦ Ἀκεσίνου πλησίον στρατοπεδεύσαντος) Vel
στρατοπεδεύσαντας, legendum eſt, vel τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἀκεσίνῃ
E πλησίον στρ. Arrianus ſic, καὶ ἤρυξεν ὁ Ἀλεξάνδρου στρατὸς ὑπὸ
τοῦ Ἀκεσίνου ποταμοῦ μέσου θέρεος, ὑπερβαλόντος τοῦ ὕδατος
ἐς τὰ πεδία.
Ἔτι δὲ ἡμίψυκτον σπείρεσθαι τὴν γῆν, ὑπὸ τοῦ ψύχοντος ὀρυκτοῦ χα-
ρασσομένην) Hũc locũ litera vnica pro altera malè poſita
mirificè obſcurat. Nam quid eſt χαρασσομένην γῆν ὑπὸ τοῦ
ψύχοντος ὀρυκτοῦ? Interpretis quidem Xylandri verſio,
nisi Gallica frigidior mihi viſa. Legendum eſt, ὑπὸ τοῦ
τυχόντος ὀρυκτοῦ χαρασσομένην. Laudat Strabo hanc terram
quod leui ſulco aretur, vt de Syria Plinius ait, cuius
F verba aſcripſi, vt hunc locum illuſtrarẽt. Syria inquit,
tenui ſulco arat, cum multifariam in Italia octoni boues ad ſin-
gulos vomeres anhelent. Errat etiam Xylander cum ἡμίψυ-
κτον vertit ſemigelatam. Nam ita potius locus debuit
verti, Terram autem dum eſt adhuc ſemiſicca, ſeri, à quolibet foſ-
ſore leuiter ſciſſam. Sic loquutus eſt libro ſeptimo, Ἡ δὲ
ἄλλη πεδιάς καὶ εὔγαιός ἐστι πᾶσα, ὥστε δὲ καὶ σπόριμος ἁπαχοῦ
τριάκοντα γοῦν ἀποδίδωσι διὰ τε τυχόντος ὀρυκτοῦ χαραχθεῖσα. Po-
tes etiam vocem ὀρυκτοῦ accipere de inſtrumento quo
terra χαράσσεται quam interpretationem iuuat locus
G lib. vndecimi. πολλαχοῦ γοῦν σπαρεῖσαν ἅπαξ, δὶς ἐκφέρειν καρ-
πὸν ἢ καὶ τρὶς· τὸν δὲ πρῶτον καὶ πεντηκοντάχουν ἀνέαστον· καὶ ταῦτα
οὐδὲ σιδήρῳ τμηθεῖσαν, ἀλλ' αὐτοξύλῳ ἀρότρῳ.
καὶ πλεξιάδας ὡς ταῖς ζειαῖς) Manuſcripti βασιλεξιάδας πλεξιάδας
certè mendo non caret. Nam πλειάδας potius erat di-
cendum.
ὃν φησιν Ὀνησίκριτος, βόσπορον λέγεσθαι) Epitomes autor
ὅπερ ἐστί. Et ſanè vox [illegible] mihi eſt incognita: quam ta-
men in veterib. codicibus reperias, & priore interpre-
te. boſmori meminit etiam Diodorus libro ſecondo,
πολὺ δὲ σήσαμον καὶ διάφορον, ἔτι δὲ ὄρυζα καὶ τὸ προσαγορευόμενον
βόσμορον. Sic ibi legendum, vulgò βόσπορον.
¶PAG. 477. τοῖς δὲ ἀκαρποι εἰσὶ καὶ δίσποροι) Plin. Alia illis cæ-
li facies, alij ſiderũ ortus: bina meſſes in anno, bina æſtates, media
inter

A *inter illa hieme teſiarum flatu: noſtra vero brumali.* Diodorus, τὰ πολλὰ δὲ τῆς χώρας ἀρδεύεται καὶ διὰ τοῦτο διττοὺς ἔχει τοὺς κατ' ἔτος καρπούς.

τούς τε ξυλίνους καρποὺς φυτεῦσαι πολλούς) Græci ξυλίνους καρποὺς vocant omnes fructus qui ex arboribus colliguntur: ſicut & Hebræi dicunt עץ פרי qui etiam עץ ſiue ξύλον pro arbore vſurpant: eóſque imitantur, & qui Græcè ſcripſêre ſacri autores vt Iohannes Apocalypſ. cap. 2. commate 7. Strabo libro quinto καρποὺς ξυλίνους & σιτικοὺς opponit. Athenæus libro tertio, ὅτι δὲ
B πάντων τῶν καλουμένων ξυλίνων καρπῶν ὠφελιμώτερα ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις τὰ σῦκα, μαρτυρεῖ Ἡρόδοτος ὁ Λυκιος διὰ πολλῶν ἀποδεικνύντα. Diodorus libro tertio ait Dionyſium docuiſſe homines τὰς ἀποθέσεις καὶ συγκομιδὰς τῶν ξυλίνων καλουμένων καρπῶν.

ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν αἰτίας ἐρέας καὶ ἐπανθεῖν ἐρίων) De lanigeris arboribus vide Plin. Nō prætermittam de iis locum Arriani: quia & elegans eſt, & interpreti viro alioquin docto, aqua hæſiſſe ibi videtur. Notat ille. Indos
C veſtiri certarum arborum corticibus. vocari autem illas arbores Indorum lingua, *Tala*, naſcique in iis ſicut in palmarum ſummitatibus, veluti glomos lanarum carptarum. Verba Arriani ipſius infra ſcripſi, στολὰς δὲ τῶν δενδρέων τὸν φλοιὸν. καλέεσθαι δὲ τὰ δένδρεα ταῦτα τῇ Ἰνδῶν φωνῇ τάλα, καὶ φύεσθαι ἐπ' αὐτῶν κατάπερ τῶν φοινίκων ἐπὶ τῇσι κορυφῇσιν οἷά περ τολύπας.

ὅτι καλάμοι μέλι ποιοῦσιν μὴ ὄντων μελισσῶν) Notum eſt ſaccharum à veteribus Græcis & Latinis fuiſſe mel appellatum. Tertullianus lib. De iudicio Dei,

Mella veridanti confingant pinguia canna.

D vide Plinium libro XII. cap. VIII. Dioſcoridem cap. CCXCII. & Arriani Periplum maris Rubri,

ὁ γὰρ δένδρον εἶναι καρποφόρον, ἐκ δὲ τοῦ καρποῦ μέλι) Hic locus mihi eſt de menda ſuſpectus. ſic tamen & veteres codices. vetus interpres de arūdinibus ex quib. ſaccharum colligitur accepit. Sed an ex ebrietatem affetant viderint κριτῶν παῖδες.

Πολλὰ δὲ καὶ δένδρα παρηλλαγμένα ἡ Ἰνδικὴ τρέφει) Arborum Indicarum multis locis Plinius meminit. Diodorus
E quoque Siculus lib. XVII. ſic ſcribit de Indiæ regione quadam δένδρων γὰρ εἶχε φύσιν διαλλάττοντα, καὶ τὸ μὲν ὕψος ἔχοντα πηχῶν ἑβδομήκοντα, τὸ δὲ πάχος μόλις ὑπὸ τεττάρων ἀνδρῶν περιλαμβανόμενον, πλέθρου δὲ τὰ δένδρα σκιᾷ ἐπισκιάζοντα.

ὥστε πέντε ἀνθρώποις δυσπερίληπτα εἶναι) Diodorus ait quatuor.

ὥσθ' ὑφ' ἓν δένδρον μεσημβρίζειν σκιαζομένους ἱππέας πεντήκοντα) Arrianus ex Nearcho refert Sophiſtas Indorum æſtate verſari ſolitos in pratis & paluſtribus locis ſub arboribus tantę magnitudinis vt vnius vmbra
F ad quinque iugera in circuitu extendatur: poſſe etiam mille ſophiſtas vnius arboris vmbra contegi.

Καὶ ἄλλο δένδρον τοῖς μεγάλους λοβοὺς λεπίσματα καρποὺς ἔχον) Locus eſt miſerè corruptus: quem tamen in integrum reſtitueris ſi gloſſema quo eſt inquinatus ſuſtuleris. Sic igitur lege, λέγει δὲ ὁ Ἀριστόβουλος καὶ ἄλλο δένδρον μέγα, μεγάλους ἔχον λοβοὺς ὡς ὁ κύαμος δεκαδακτύλους. Tollendæ enim omnino ſunt illæ voces λεπίσματα καρπούς. in quibus vocibus dupliciter peccatum eſt, primum quidem quando in contextu ſunt admiſſæ quum eſſent
G eius gloſſa. deinde ipſæ etiam fuere corruptæ. Nam ſcribendum fuit λεπίσματα καρποῦ. hæc enim verba fuerunt aſcripta aut ſuperſcripta potius (qui fuit veterum mos) voci λοβὸς tanquam eius interpretamentum & id quidem non malum. Eſt enim λοβὸς, fabarum integumentum: non illud quidem quo ſingulæ inuoluuntur, ſed quo plures ſimul. ſiliquam Latini vocant. Gloſſarium *Siliqua.* κυάμων καὶ φασήλων λοβός. & λοβὸς τῶν χεδρόπων. In eodem Gloſſario alibi copioſius exponitur quot modis vox λοβὸς ſoleat accipi: quem locum aſcripſi, λοβὸς ὀσπρίου, Siliqua. λοβὸς ὠτίου, Lamna. λοβὸς ἥπατος, fibra, über, λοβοὶ τῶν σπλάγχνων Hæ lactes. vide etiam Suidam.

τὸ αὐτὸ ἔχον πτερύγια) Arrianus τολύπας vocat quod arbo-

A ribus ἀκρόφυα innaſcitur.

¶ PAG. 478. τῶν ἄλλων ἀκούειν λεγόντων τὴν Ἰνδικήν) Arrianus ex Megaſthene refert Bacchum αὐτὸν σπείρειν Ἰνδοὺς φυτεῦσαι κατάπερ Ἕλληνας.

ὅτι μηδ' αὐλοὶ εἰσὶ κατὰ τὸν Ἀνάχαρσιν) Anacharſis interrogatos an eſſent mulierculæ αὐλητρίδες apud Scythas. Atqui ait ille reſpondens vitem non habent Scythæ. Exſtat dictum Anacharſidis apud Ariſtotelem Analyt. poſteriorum lib. priore. Plutarchum, Laertium,
B Euſtathium.

πλὴν κυμβάλων καὶ τυμπάνων καὶ κροτάλων) Apud Græcos hæc erant Magnæ matris initia & crepundia. Vide lib. x. Indos verò docuit Bacchus, ait Arrianus θεοὺς σέβειν ἄλλους τε καὶ μάλιστα δὴ ἑωυτόν, κυμβαλίζοντας καὶ τυμπανίζοντας.

καὶ πολυφαρμάκους δὲ καὶ πολυρρίζους) Sic infra laudat τὴν ἐμπειρίαν τῶν ῥιζῶν καὶ φαρμάκων Ἰνδικῶν.

καὶ τὸ Νείλου δ' εἶναι γόνιμον) Vide libro vltimo.

C Ἀριστοτέλης δὲ καὶ ἐπ' ἀδήλων τινὰς ἱστορεῖ τετεκεῖν) Id verò facile Ariſtoteli credo: Nam Paulus Iuriſconſultus amplius ait, frequens id eſſe in Ægypto. Verba eius infra ſcripſi. *Nā traditū eſt, & quattuor pariter puellas à matre familias natas eſſe. Alioquī tradidere non leues autores, quinques quaternas enixā Peloponneſi: multas Aegypti vna vtero ſeptenos. Sed & tergeminos ſenatores ſtratus vidimus Horatios. Sed & Lælius ſcribit, ſe vidiſſe in palatio mulierem liberam, quæ ab Alexandria perducta eſt, vt Hadriano oſtenderetur cum quinque liberis, ex quibus quatuor eodem tempore enixa (inquit), dicebatur, quintum poſt diem quadrageſimum.* Hæc Paulus in lege III.
D Dig. Si pars hæreditatis petatur: quibus addere potes quæ ſcribit Iulianus in lege XXXVI. Dig. De ſolutionibus & liberationibus. Porrò Ariſtotelis locus hodie non exſtat: Suſpicatus autem ſum aliquando non ἑπτάδυμα ſcripſiſſe Strabonem, ſed πεντάδυμα. Nā ita video locū illū Ariſtot. ab aliis proferri A Gell. lib. x. cap. II. *Ariſtoteles philoſophus memoriæ tradidit, mulierem in Aegypto vno partu quinque enixam pueros: eumque eſſe finem multiiugæ hominum partionis, neque plures vnquam ſimul genitos compertum. hunc autem eſſe numerum ait rariſſimum.* Ipſius Ariſtote-
E lis verba ſunt in hiſtoria animalium lib. VII. cap. IIII. loquentis de partus muliebris ratione varia. τὸ μὲν γὰρ πλεῖστον καὶ πρὸ πάντων τὰ πλείονα, ἃ τίκτουσιν αἱ γυναῖκες πολλάκις δὲ καὶ πολλὰ δίδυμα, ὥσπερ περὶ Αἴγυπτον τίκτουσι δὲ καὶ τρία καὶ τέτταρα περὶ τόπους τινὰς καὶ πλεῖστα τίκτουσι πέντε· πλεῖστα δὲ τίκτουσι πέντε τὸν ἀριθμόν· ἤδη γὰρ ὤφθη τοῦτο καὶ ἐπὶ πλειόνων συμβεβηκός. Vide eundem De Generatione animalium lib. IIII. cap. IIII. Sanè ſi ſcripſit Ariſtoteles vt Gellius ait, non eſſe compertum plures vnquam eſ-
F ſe natos quàm quinque, ignorabat ille tunc quod ea eo refert Strabo de ſeptem ſimul natis. Docti viri cogitent.

καὶ αὐτὸς πολύγονον καλῶν τὸ Νείλου) Plinius Nili aquam genitalem appellat lib. IX. cap. LVIII.

τὸ καὶ τὰς χρόας τῶν πινόντων βοσκημάτων ξενικῶς ἀλλάττεσθαι πρὸς τὸ ἐπιχώριον) Ariſtoteles idem ſcribit, Hiſtoriæ animal. lib. III. cap. XII. Μεταβάλλουσι δ' ἔνια τῶν ζῴων καὶ τὰς χρόας τῶν τριχῶν κατὰ τὰς τῶν ὑδάτων μεταβολάς· ἔνθα μὲν γὰρ λευκὰ γίνεται, ἔνθα δὲ μέλανα. Sed vide quæ hac de re ſcri-
G pſit ſummus philoſophus Iulius Cæſar Scaliger Exercitatione LIX. contra Cardanum.

Ἧς ἀγχιτέρμων ἥλιος διφρηλατῶν) Hoc vult Theodectes, Terrę eius incolas à qua propius abeſt Sol torrerī & nigreſcere. Atque ita & philoſophi plerique ſentiunt: quæritque ea de re Alexander Aphrodiſeus Problem. lib. I. Propertius vero poeta Theodectæ ſententiam hanc eleganter expreſſit,

Illi ſint camites fuſci, quos India torret,
Solis & admotis inficit ignis equis.

Addit Theodectes Solem iis συστρέψαι κόμας, quæ ratio ſit, cur eæ gentes criſpo ſint capillo. Sic quoque Poſidonius ſupra libro ſecundo dicebatur cauſam afferre cur & homines earum regionum ſint οὐλότριχες, & reliqua animalia οὐλόκερα. Τὰ γὰρ ἄκρα συστρέφεσθαι deficiente humo-

humore & ardente Sole.

ἐγγυτέρω ὄντα τῆς γῆς) Hoc aſtrologi non concedent Oneſicrito: quibus placet Solem quando eſt in Capricorno terræ eſſe propinquiorem, quàm quando eſt in Cancro.

Βέλτιον δ᾽ οἱ τὸν ἥλιον αἰτιώμενοι) Hîc aperit Strabo quid ſibi videatur in hac ſententiarum varietate, maximè probabile.

μηδ᾽ ὑπὸ πεπιεσμένων ὀπτικῶν) πεπιεσμένων accipit pro σφοδρῶς & vehementer. Sic Laertius in carmine de Bione,

καὶ αὐτὸν βεβρεγμένον
πεπιεσμένον...

¶Pag. 479. Καὶ γὰρ τὰ δὲ συγγενικὰ ὑπὸ λέγεται καὶ ἄλλας ὁμοιότητας) τὰ δὲ συγγενικὰ vocat quæ Ariſtoteles in ſimili diſputatione σημεῖα σύμφυτα. cuiuſmodi, inquit, ſunt φύματα & ἧλοι. Antigonus quoque ſimiliter annotat quoſdam στιγματίας ... hoc eſt, notas inuſtas vel caſu, vel natura parentum corpori, expreſſa habuiſſe. Atque hoc hiſtoriæ confirmant. Sic enim legimus in temore Seleuci & Seleucidarum ancoræ notam fuiſſe. Auſonius de Antiochia Syriæ,

——Illa Seleucum
Nuncupat ingenuum cuius fuit anchora ſignum.
Qualis inuſta ſolet generis nota certa: per omnem
Nam ſobolis ſeriem natiua cucurrit imago.

Vide Appianum in Syriacis, & Iuſtinum lib. xv.

καὶ τὸ πλεῖστον δ᾽ ἴσως ἀντιλέγειν) Defendit Strabo Theodecten aduerſus reprehenſionem Oneſicriti.

ἐχθὸν Ὀνησικρίτου δίδωκε) Manuſcripti habent Ὀνησικρίτῳ. tum fuerit legendum Ὀνησικρίτῳ, & ita video fuiſſe in libris prioris interpretis cuius verſionem Xylander in his poſterioribus libris ſexcentis locis parùm ingenuè vtitur pro ſua, mihi vulgata lectio magis probatur: qua ſignificatur malè Oneſicritum accepiſſe vocem ἀγχιτέρμων apud Theodectem: & in hac ſignificatione paſſim apud Grammatic. & Strabonem ipſum occurrit.

διδάσκει ἱστορῶν τοὺς Ἰνδικοὺς ποταμοὺς ὅτι ἐν τῷ θέρει) Aſcribam Arriani locum, ex eodem Nearcho deſumptum vt quidem puto. Is poſtquam dixit æſtate reſtagnare Indiæ fluuios per eiuſdem campos ob nimias pluuias quæ in montibus potiſſimum contigerunt, addit, ὥστε καὶ τῷδε εἰκάζει τὰ λιμνάζοντα, καὶ τὸν Νεῖλον τὸ πάθημα τοῦτο ὅτι ἐκ ... τῶν Αἰθιοπικῶν ὀρέων. καὶ ἀπ᾽ ἐκείνων ἐμπιπλάμενον τὸν Νεῖλον ἐκβαίνειν ὑπὲρ τὰς ὄχθας ἐς τὴν γῆν Αἰγυπτίων, δοκέει μοι.

Ἀλέξανδρος γὰρ ... ἀνακάμψας) Sequitur breuis narratio expeditionis Alexandri in Indiam. qua de re fusè Arrianus lib. iiii. & ſequentibus, Curtius lib. viii. & deinceps. & Diodorus Siculus lib. xvii. quanquam Strabo in nonnullis videtur alios ſequi autores quàm quos illi ſe ſecutos aiunt.

τὴν Κώφην) Alius Κωφῆνα dixiſſet. Strabo Κώφην vt no ſt etiam Euſtathius.

¶Pag. 480. τὰ δὲ μεταξὺ τούτων τῶν δυεῖν ποταμῶν ἔχουσιν Ἀστακηνοί τε καὶ Μασσιανοί) Arrianus. Τὰ ἔξω Ἰνδοῦ ποταμοῦ τὰ πρὸς ἑσπέραν ἔστε ἐπὶ ποταμὸν Κωφῆνα Ἀστακηνοὶ καὶ Ἀσσακηνοί, ἔθνεα Ἰνδικὰ ἐποικέουσιν. vide eiuſdem, libri quarti finē. vbi præterea Guræos gentem inter illos duos fluuios commemorat. Scribendum autem in Strab. Νυσαίους per υ non ι.

εἰδὲ Ἀσσακανῷ ἔστιν Μασόγα πόλις τὸ βασίλειον) Malim Μάσσαγα vt apud Arrianum lib. iiii. & de eadem vrbe puto accipienda eſſe quæ ſcribit idem libro octauo, ἐν Ἀσσακηνοῖς δὲ Μάσσαγα πόλις μεγάλη, ἵνα περ καὶ τὸ κράτος τῆς γῆς ἐστὶ τῆς Ἀσσακηνῆς, quare ibi lego Μάσσαγα, vt libro quarto.

ἐν δὲ πόλις Πευκελαῶτις) Ita potius regio appellatur, vrbs Peucela. Arrianus ſubiicit iis verbis quæ modò protulimus. καὶ ἄλλη πόλις Πευκελαῶτις μεγάλη καὶ αὐτὴ οὐ μακρὰν τοῦ Ἰνδοῦ: quanquam idem Arrianus niſi mendum eſt eam vrbem vocat Πευκελαῶτιν lib. quarto, vbi præter has duas alias commemorat.

A πρὸς τὴν ζεῦγμα γενόμενον ὑπὸ τῆς στρατιᾶς) De ponte quo Indum ſtrauit Hephæſtion, Arrianus lib. v.

μεταξὺ δὲ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Ὑδάσπου Τάξιλά ἐστι πόλις) Sic Arrianus *Alexander* inquit, *traiecto Indo Taxila venit vrbem magnam & felicem, omnium quæ inter Indum & Hydaſpem ſunt maximam*

ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Τάξιλος) Hunc vocat Appianus ὤμφιν non Ταξίλην. Diodorus Siculus autor eſt, Mophin
B tunc fuiſſe vocatum quando venit Alexander, ſed ab Alexandro Taxilē mutato nomine fuiſſe appellatum: quod fuerat ipſius patri paullò antè mortuo nomen. in editionibus Q. Curtij quas vidi, *Omphis* eſt pro *Mophis*. & de mutatione nominis ſic idem ſcribit, *Omphis permittente Alexandro & regium inſigne ſumſit & more gentis ſuæ nomen quod patris fuerat. Taxilem appellauere populares, ſequente nomine imperium, in quemcunque tranſiret.*

ἐν τῇ Ἀβισάρου χώρᾳ) Manuſcripti Ἀβισάρου. Diodorus Siculus Embiſarum, Arrianus Abiſſaren, Curtius Abiſa-
C rem vocat.

τὸν μὲν ὀγδοήκοντα πηχῶν) Etiam in Italiæ regione Hetruria viſus aliquando draco pedum lxxxv. autore Dione libro quinquageſimo.

λέγει δ᾽ Ὀνησίκριτος) Scribo λέγει videlicet Oneſicritus.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Ὑδάσπου καὶ τοῦ Ἀκεσίνου) Sic omnino Arrianus: quem vide.

καὶ ἡ περὶ τοὺς Ἡμωδοὺς ὄρη ὕλη) Hanc deſcribit etiam Diodorus in eadem hiſtoria.

D πρὸς τοὺς ἐκπεσοῦσας ... πόλεις ἐφ᾽ ἑκάτερα τοῦ ποταμοῦ) Sic Arrianus, ἵνα δὲ ἡ μάχη ξυνέβη, καὶ ἔνθεν ὁρμηθεὶς ἐπέρασε τὸν Ὑδάσπην ποταμόν, πόλεις ἔκτισεν Ἀλέξανδρος· καὶ τὴν μὲν Νίκαιαν, τῆς νίκης τῆς κατ᾽ Ἰνδῶν ἐπώνυμον ὠνόμασε· τὴν δὲ Βουκεφάλας ἐς τοῦ ἵππου τοῦ Βουκεφάλα τὴν μνήμην, ὃς ἀπέθανεν αὐτοῦ. Idem & Diodorus. Bucephalam & Plinius & Ptolemæus nominant.

ἐκαλεῖτο δὲ Βουκεφάλας ἀπὸ τοῦ πλάτους τοῦ μετώπου) Arrianus ſic dictum tradit à bouis figura ei inuſta: vel à nota quam in capite habuit cādidam, ipſe totus niger.
E Habuit & Cæſar equum ſimilem. vide Suetonium.

¶Pag. 481. Ἡ δὲ θήρα τῶν ζῴων αὐτῶν) Deſcribit Diodorus in eadem hiſtoria.

ὅμοροι δὲ καὶ τῇ Ἀκεσίνου ... καὶ τῷ Ὑδραώτῃ) Ita videtur ſentire Arrianus. Diodorus vero Catheorum terram à Sopithis ditione ſeparat.

τῶν τε Πώρων, τὸν ἀνεψιὸν τοῦ ὑπὸ Ἀλ.) Pori vtriuſque meminit Diodorus, & Arrianus.

ἐν δὲ τῇ Καθαίων χώρᾳ ... ἱστοροῦσι τὸ περὶ τὸ κάλλος) Diodorus Siculus de Sophitis regione, quam dicit optimis
F legibus & inſtitutis præditam, τά τε γὰρ ἄλλα πρὸς δίκαιον πολιτεύονται, καὶ τὸ κάλλος παρ᾽ αὐτοῖς πλεῖστον νομίζεται· διόπερ ἐκ νηπίων παρ᾽ αὐτοῖς τὰ παιδία διακρίνονται, καὶ τὰ μὲν ἄρτια καὶ τὴν φύσιν ἔχοντα πρὸς ἀκμὴν καὶ ἰσχὺν δυνάμενα προελθεῖν τρέφεται, τὰ δὲ ἐλαττωθέντα τοῖς σώμασιν, ἀνάξια τροφῆς ἡγούμενοι διαφθείρουσιν· ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ τοὺς γάμους ποιοῦνται. Quintus Curtius, eadem Latinis verbis ſic extulit. *Hinc in regnum Sophitis peruentum eſt. Gens (vt Barbari credunt) ſapientia excellit, bonisque moribus regitur. Genitos liberos non parentum arbitrio tollunt, aluntque: ſed eorum quibus ſpe-*
G *ctandi infantium habitum cura mandata eſt. Si quos ſegnes aut aliqua membrorum parte inutiles notauerunt, necari iubent. Nuptiis coeunt, non genere ac nobilitate coniunctis: ſed electa corporum ſpecie.*

τὸ αἱρεῖσθαι νυμφίους καὶ νύμφας ἀλλήλους) Diodorus Siculus libro xix. hunc locum explicat, quo loco ait apud Indos legem eſſe qua ſancitum ſit vt qui quæue de matrimonio cogitaſſent, non à voluntate & iudicio parentum penderent, ſed ipſi ſibi coniugem ſuo arbitratu conciliarent. Sic ille, ἔστι νόμος παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς τοὺς γαμοῦντας καὶ τὰς γαμουμένας παρθένους μὴ διὰ τῆς τῶν γονέων κρίσεως ποιεῖσθαι τὸν γάμον, ἀλλὰ πείσαντας ἀλλήλους.

καὶ τὸ συγκατακαίεσθαι τεθνεῶσι τοῖς ἀνδράσι τὰς γυναῖκας) Diodo-

Diodorus de iiſdem Cathæis περὶ δὲ τούτους νόμος ἦν ταῖς γυναιξὶ τοῖς ἀνδράσι συγκατακαίεσθαι.

κατὰ τοιαύτην αἰτίαν) Diodorus vnius ob culpam mulieris tradit factũ id decretum, quum illa veneno maritũ ſuum ſuſtuliſſet. Simile inſra de aliis narratur. Porrò huius rei meminit Cicero Tuſculan. Quæſtionũ lib. v. *Mulieres vero in India cum eſt cuiuſque earum vir mortuus, in certamen iudiciumque veniunt, quam plurimum ille dilexerit. plures enim ſingulis ſolent eſſe nuptæ. Quæ eſt victrix, ea læta, proſequentibus ſuis vna cum viro in rogum imponitur, illa victa mæſta diſcedit.* Eadem leges alio loco apud Diodorum libro xix. vbi etiam cauſam eam affert quam hîc Strabo.

λαβεῖν γοῦν τὸν Ἀλέξανδρον περί τε Σωπείθους χώρας πολλάς τε καὶ ἀγαθὰς) Diodorus Siculus hiſtoriam ſimillimè narrat. Qu. Curtius libro ix. paullò aliter: quem vide.

ἐπὶ τέτταρας αὐτὸν δόντα κύνας) Apud Diodorum eſt πρὸς δύο τέτταρας.

¶Pag. 482. Ὕπανις δὲ Ὕπασις) Ita ſemper appellat Strabo. Diodorus Hyphaſin. Plin. Ptol. & Curtius Hypaſin. Dionyſio Afro conuenit cum Strabone.

πεντεκαίδεκα δὲ τοὺς συμπάντας φασὶ συρρεῖν) Plinius de Indo, *Vndeuiginti recipit amnes. Sed clariſſimos, Hydaſpem quatuor alios afferentem, Cantabram tres. Per ſe vero nauigabiles Aceſinum & Hypaſin.* Vide omnino Arrianum.

ὥστ' οἱ μετριώτεροι μὲν πεντήκοντα τὸ πλεῖστον) Plinius inter μετριωτέρους, qui ſubiicit, *quadam tamen aquarum modeſtia nuſquam latior quinquaginta ſtadiis aut altior XV.* Vide reliqua & Arrianum.

τήν τε Μουσικανοῦ λεγ. καὶ τὴν Σάβου τε Σινδομάνα καὶ ἔτι τὴν Πορτικανοῦ) Muſicani & Porticani regna ex Diodoro nota ſunt. Saburæ terra videtur eſſe quã Diodorus appellat τὴν χώραν τῶν ὀνομαζομένων Σαμβαστῶν.

περὶ ὧν ἀποδεδώκαμεν ἐν τοῖς περὶ Ἀλ.) Præter Arrianum, Diodorum, & Curtium Plutarchus ſæpe meminit.

ἐπιπλεῖον δ' ἐγκωμιάζουσιν αὐτήν) Arrianus Muſicani ditionem totius Indiæ partem feliciſſimam habitam fuiſſe ait.

ὥστε καὶ τριάκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν προσλαμβάνειν) Imo vita Indorum ad ducenteſimum vſque annum porrigitur ſi Cteſiæ vlla fides, cuius in Excerptis legũtur hæc, ... ζῶσι δ' αὐτῶν, ρκ' καὶ λ' καὶ ν', καὶ σ', οἱ τὰ πλεῖστα ζῶντες.

καὶ τὸ μὴ τὸ δούλοις τοῖς ἐν ἀκμῇ χρῆσθαι νέοις) Seruis quidem vti Indi non potuere cum apud eos eſſet incognita ſeruitus, ſiquidem verè hæc Diodorus ſcripſit libro ſecundo, νενομοθέτηται παρ' αὐτοῖς δοῦλον μηδένα τὸ παράπαν εἶναι, ἀλλ' ἐλευθέρους ὑπάρχοντας τὴν ἰσότητα τιμᾶν ἐν πᾶσι.

Κρῆτες μὲν τοῖς Ἀφαμιώταις) De Aphamiotis Cretenſibus conſule Grammaticos. Strabo lib. xii. Μνώαν σύνοδον vocat.

¶Pag. 483. ὅτι μὲν γὰρ μέγιστος τῶν μνημονευομένων) Sic Arrianus lib. quinto ait Indum fluuium excepto Gange omnium Aſiæ & Europæ fluminum eſſe maximum. Cicero de natura deorum Indum appellat ſine exceptione omnium fluminum maximum.

τρίτος δὲ καὶ τέταρτος ὁ Ἴστρος καὶ ὁ Νεῖλος) Non puto accipiendum hunc locum vt fecit Xylander, qui Iſtrum Nilo prætulit, contra veterum ſententiam: eſt ergo animaduertendus chiaſmus in verbis Strabonis: & vox τρίτος referenda non ad proximam ὁ Ἴστρος ſed ad remotiorem ὁ Νεῖλος. Chiaſmi autem huiuſmodi paſſim apud optimos ſcriptores occurrunt.

Μεγασθένης δ' ὅταν ᾖ μέτριος εἰς εὖρος) Megaſthenis ſententiam ſic Plinius expreſſit de Gange loquens, *Inde lenem fluere, vbi minimum VIII. M. paſſ. latitudine, vbi modicum, ſtadiorum C. altitudine nunquam minore paſſ. XX.*

ἐπεὶ δὲ τῷ συμβάλλοντι τούτῳ καὶ τῷ ἄλλῳ ποταμῷ) Fluuius alter quẽ non nominat eſt Erannoboas. autor Arrianus.

τὰ Παλίβοθρα ἱδρῦσθαι) Alij Palimbotra vocant. fuere ab Hercule condita. Vide Diodor. lib. ii.

Τὸ δ' ἔθνος ἐν ᾧ ἡ πόλις αὕτη καλεῖσθαι Πρασίους) Plin. *Sed omnis in India propè nõ modo in hoc tractu potentiam claritatẽque antecedunt Praſii amplißima vrbe ditißimique Palibotra. Vnde quidam ipſam gentem Palibotros vocant, imo vero tractũ*

A *vniuerſum à Gange.* Arrianus gentem vbi ſunt Palibothra vocat Gadruſios.

Ἀρσάκαι γὰρ καλοῦνται πάντες) Imo Arſacidæ vocabantur, non Arſacæ. & ita legendum. vt Grammaticorum canones præter eam, ſcribit Dio libro xl. de Arſace loquens de quo & Strabo lib. xi. ... βασιλεύοντες αὐτῶν, Ἀρσακίδαι προσαγορεύονται. Exempla autem regum qui idem nomen quaſi hereditarium geſſerunt plura notauimus ad lib. xii.

B εἶναι τὰ τῶν χρυσωρύχων μυρμήκων) De formicis Indicis, & reliquis eius regionis animalibus præter Ariſtotelem, Plinium & Ælianum, lege Diodorum Cteſiam & Arrianum.

¶Pag. 484. ἔπειτα δὲ τῶν ἀναφερομένων ἀτμῶν ἐπισπαστικάς τινας εἶναι) Sic accipe, τινὰς τῶν ἀναφερομένων ἐπισπαστικὰς εἶναι καὶ ... Senſus enim eſt, quoſdam è vaporibus qui exhalantur & ſurſum feruntur, habere hanc vim vt trahant ad ſe & quaſi abſorbeant quod ſuperuolat.

φησὶ δὲ τὸ τῶν Ἰνδῶν πλῆθος εἰς ἑπτὰ διῃρῆσθαι) φησὶ videlicet Megaſthenes, nec rectè φασὶ legeris, vt ex
C ſequentibus liquet. Porrò diuiſionem hanc Indorum retulere & Arrianus in rebus Indicis. & Diodorus Siculus lib. ii. quos ſi libet potes conſulere.

κατὰ τὸν μεγάλην λεγομένην σύνοδον) Sic & Diodorus. Arrianus obſcurius Μεγάλης συνόδου meminit.

χρηστῶν τε καὶ περὶ ζῴων καὶ πολιτείας) Lego περὶ πολιτείας χρηστῶν τε καὶ ζῴων, καὶ περὶ πολιτείας.

καὶ σύμπεδα δίφρεια) Exiſtimo legendum σύμπεδα διφρεῖα vnica dictione. nec mira videbitur hęc vox ei qui in
D lectione huius autoris fuerit verſatus.

Θήρα δὲ τῶν ...) Arrianus eãdem θήραν narrat poſt explicata ſeptem illa genera Indorum. Vide vero Plinium Ariſtotelem, Ælianum.

¶Pag. 485. τῶν δ' ἀγέννων ἀπολύουσι) Hos nõ ſeligunt vt eos necent: ſed ſelectos dimittunt. vide Arrianum.

ὅτι ἐγγὺς τοῦ λογικοῦ ζῴου) Legenda omnino quæ hac de re habet Arrianus, qui hoc etiam teſtatur, vidiſſe ſe elephantem κυμβαλίζοντα alioſque in orbem ſaltantes.

ἐπειδὰν εἴκει κατίσχηται) Manuſcripti, ἐπειδὰν αἴσθηται κατίσχηται:
E quæ lectio, & vera eſt & elegans.

ὀκτὼ δ' ἢ μάλιστα ἐτῶν) octo ait Arrianus. Diodorus ſex vt hic.

πρὸς ὀφθαλμίαν μὲν βόειον γάλα προσκλυζόμενον) Arrianus, καὶ ἔστιν αὐτοῖσι τῶν μὲν ὀφθαλμῶν ἴαμα, τὸ βόειον γάλα ἐγχεόμενον.

τὰ αἰωρούμενα δὲ πάντα μὲν βέλη ... ἐξάγει γὰρ τὰ σιδήρια) Hoc Arrianus prætermittit. Plinius verò ſic ſcribit, *Olei potu tela quæ corpori eorum inhæreant, decidere inueniunt.*

τὰ δ' ἕλκη περιξὺν ... πνεύμονα) Arrianus vocem πνεύμονα
F interpretatur. ... καὶ κατακεκοσμημένα.

λιοντιδαῖς δὲ ...) Hæc vulgi opinio. Plinius, *Decem annis geſtare in vtero vulgus exiſtimat.*

Μεγασθένης δὲ περὶ μυρμήκων ... φησι) Vide etiam Herodotum Thalia.

¶Pag. 486. μήτε γὰρ ... πολλὰ αἱ διὰ τὴν λιτότητα τῆς διαίτης) Arrianus, ... ἐν Ἰνδοῖσι ... γίνεται, ὅτι αἱ ὧραι σύμμετροι εἰσι· ... τι μεῖζον καταλαμβάνει, ... τι ἀφ'
G ... .

ἵκετοι δ' εἶναι οἱ ἔφοροι) Arrianus ἐπισκόπους appellat. Diodorus vt Strabo ἵκετοι δ' ... τῶν ἐφόρων.

ἀπαγγέλλειν λάθρα τῷ βασιλεῖ) referunt quæ reſciuerunt ad regem, vbi rex eſt, ad magiſtratum in ciuitatibus liberis. Arrianus, ἀπαγγέλλουσι τῷ βασιλεῖ ἵνα ... βασιλεύονται Ἰνδοὶ ἢ τοῖς τέλεσιν ἵνα ... αὐτόνομοι εἰσί. Sic & Diodorus.

πλὴν εἰ τῶν φιλοσόφων τις εἶναι ... τούτων διὰ ἀρετὴν) Arrianus aliter: Nam quum videatur Strabo dicere philoſophis eſſe conceſſum vt ad nouum vitæ genus tranſeant: idque ob eorum virtutem: contraria tamen ex verbis Arriani ſententia elicitur: non licere cuiquã diſcedere à ſuo & maiorum ſuorum inſtituto, niſi forte ve-

tè velit ad philoſophiam ſe conferre. Arriani verba ſunt, [illegible] ἀλλὰ [illegible]

[illegible]) Si hæc lectio non eſt vitioſa quod ſuſpicor, ſic eam interpretor: ad [illegible] les iſtos ſolitos diligenter curare quomodo peregrini acciperentur, & alerentur. Sic [illegible] erit obſeruare diligenter victum qui hoſpitibus p[illegible] praebetur [illegible] quid ſignificaret alibi docuimus. non auſim tamen affirmare locum menda carere. Cæterum de ſententia facile eſt conſtituere: præſertim ex hoc loco Diodori, quo idem refertur Indorum inſtitutum. Locum aſcribam vt cum iſto noſtro conferri & eum illuſtrare. [illegible] Ἰνδοῖς καὶ ἐπὶ τοῖς ξένοις [illegible] ὅπως [illegible] qui verborum ſententia eſt hæc, *Sunt apud Indos [illegible] ne cui peregrino [illegible] fiat [illegible] morbum inciderit, illi medicum addu[illegible] ſi moriatur, [illegible] pecunias ſi quas, aut relinquat, pro[illegible]*

[illegible]) Non dubito corruptam eſſe vocem [illegible]. Seu quid eius loco ſubſtituã non nunc occurrit: niſi forte [illegible] alicui probetur.

[illegible]) Fortaſſe [illegible] legendum. De hac autem Megaſthenis ad Sandracottum profectione dictum, & lib. II. meminit & Arrianus.

¶Pag. 488. [illegible]) Quid ſit [illegible] ignorare me ingenue fateor. [illegible] ſi legas, plana & perſpicua erit ſententia.

[illegible]) Τρίψις, genus exercitationis apud veteres. Fiebat autem [illegible], vt mox ſubiicit.

[illegible]) Arrianus autor eſt Indos veſte linea [illegible], Linum autem appellat lanam quæ ex arboribus colligitur.

[illegible] Idem Arrianus ex Nearcho refert, Indorum [illegible]

[illegible]) Cteſiæ in E[illegible] cerptis legimus, calamum Indicum tantam in altitudinem creſcere, quanta eſt mali altitudo naui[illegible]

[illegible]) Probabile eſt, arundines quæ iuxta terram ſe iungũt obliquæ magis etiam creſcere quàm quæ rectæ ſtant. Xylander falſus eſt, quum putauit mendoſum eſſe hunc locum: nec animaduertit arundinum alias in excelſitatem nalci, alias obliquas quas Strabo [illegible] vocat. vide Plinium.

¶Pag. 490. [illegible]) Apparet graui menda affectum eſſe hunc locum: qui tamen quumodo ſit emendandus, conicere nondum potui, quod quidem mihi ſatis faciat. Vetus interpres quũ in ſuis libris nihil reperiret quo hac in parte iuuaretur, totam hanc periodum tranſiliit.

[illegible]) Manuſcripti [illegible] non dubie corrupte: nam illa vox compoſita dignisſima eſt elegantia Strabonis.

[illegible]) Dogma Pyrrhonis, & reliquorum eius ſectæ apud Græcos.

[illegible]) Thaleti apud Græcos ita fere viſum: iſti vero videntur ex primo capite Geneſeos hanc ſententiam hauſiſſe.

[illegible]) Hæc Ariſtotelis eſt ſententia. Vide libros de Cœlo.

¶Pag. 491. [illegible]) Ne hoc quidem exercitationis genus Græci ignorarunt. vel vide quæ de Socrate narrat Laertius.

[illegible] λίπαις) Manuſcripti [illegible], vt intelligatur oleo ſeſamino perfundi non eos qui ſophis iſtis ſiunt obuij, ſed ipſos. atque ea vera lectio: quod manifeſtiſſimè arguit locus qui paullò poſt ſequitur, quem aſcribam vt hic illuſtretur. Ait ibi de eorundem Indorum philoſophis loquens, [illegible]

[illegible]) Reſtituimus Aldi & veterum librorum lectionem, & edidimus κόχλῳ non ὄχλῳ quod in Germanicis editionibus repertas. cur enim mutarent nulla cauſa fuit: niſi quod fortaſſe κόχλῳ exiſtimarunt parum aptum ad ſignum in bello dandum: ſed fallebantur. Nam contra, concha in hanc rem veteres eſſe vſos conſtat. Virgilius,

Sed tum forte caua dum perſonat æquora concha.

Sic apud Theocritum non vno loco. Sed & ad nuptias celebrandas concha veteres vſi. In Europa,

Κόχλοιο [illegible]

¶Pag. 492. [illegible]) Manuſcripti [illegible]. Nemo autē opinor dubitabit hæc legens quo ex fonte manarit. Satis enim liquet ex eo eſſe hæc ficta quæ nos Sacra pagina docet de ſtatu primi parentis ante lapſum: maximè id apparet ex illis verbis, [illegible]. Quod quid aliud eſt quàm quod ait Iehoua apud Moſem, In ſudore frontis tui panem tuum comedes.

[illegible]) hoc eſt, Si, vt placet Platoni, vel qui imperant darent philoſophiæ operam, vel qui ſunt philoſophi imperarent.

[illegible]) Deeſt aliquid: ſed ſententia eſt perſpicua. Prior interpres legiſſe videtur, [illegible]

[illegible]) Ante hæc verba deeſſe aliquid videtur.

¶Pag. 493. [illegible]) Non pugilatu tantum parabant ſibi Indi vxores, ſed & lucta, & curſu, & aliis id genus facinoribus. Arrianus [illegible]

[illegible]) Similiter Arrianus ſcribit geſtaſſe Indos arcus pares ſibi magnitudine: ſagittas autem trium cubitorum.

[illegible]) Saunium eſt iaculi genus: manauit ea vox à barbaris ad Græcos. Heſychius, [illegible]. Pollux quoque libro decimo cap. XXXI. his verbis meminit. [illegible] Eadem & alio loco apud Strabonem, de Perſis loquentem, [illegible]. Inde eſt [illegible] apud Diodorum libro quinto, [illegible]. Ridiculus error in hac voce apud Arrianum, quo loco idem narrat cum Strabone. [illegible] Δαυνια ἀκόντια. Velim me aliquis doceat quænam appellet Daunia iacula. Interea legam [illegible]. Nemo qui Strabonem legerit ita eſſe legendum ignorabit.

[illegible]) Eruditus interpres de emendatione huius loci deſperauit: quantò nos eſt æquius deſpondere animũ, qui hac præſertim ætate, nec ingenio nec eruditione cũ doctiſſimo viro cõparari volumus? Et tamen animum ne ſic quidem deſpondebimus: quin pro virili dabimus operam vt hic quoque locus purgetur & emendetur: tollatúrque grauis menda quæ eum obſidet. Legendum autem putamus [illegible] pro [illegible], adiecta vnica literula ι. Sententiam exiſtimamus eſſe hanc: Indos eſſe ita ingenioſos vt etiam ſpongiarũ arte effingendarum rationem excogitarint. Ratio autē fuit hæc. Pilos primum & funes & licia diſcerpſerunt, &

in lauæ ſpeciem redegerunt: deinde id totum coegerunt ac denſarunt, vt quæ impilia & coactilia Latini vocant: ac vt imitarentur ſpongiæ τὸ μανὸν καὶ πολύτρητον traxere & dilatauere: poſtea ne quid ad ſimilitudinem ſpongiæ deeſſet, colore eo tinxerunt quo viderēt eſſe Macedonū ſpongias. Atq; hanc eſſe huius loci ſententiam, tunc nobis perſuadebimus, quum doctis viris ita videri intellexerimus.

τῶν δ' ἄλλων χάσματα καὶ χῶσθαι φασκόντων) Supra ex Megaſthene vt videtur dicebat, Indos χασματα ... εἰδέναι.

καὶ ὁ περὶ τε Καλανοῦ λόγος) Vide Plutarchum & Arrianum qui Megaſthenem ſequitur. vide & Diodorum in actis anni tertij Olympiadis CXIII. Calani paſſim veteres meminere.

εἶναι δὲ καὶ ὁ Κάλανος ἀκόλαστος ἄνθρωπος) Cicero vocat ignarum & barbarum. *Calanus Indus* inquit *indoctus ac barbarus in radicibus Caucaſi natus, ſua voluntate viuus combuſtus eſt.*

¶Pag. 494. τὸν δὲ Μάνδανιν ἐπαινέσαι) Arrianus Dandamin appellat: itémque Plutarchus.

μόνον ἐπαινῶν φαίη δεῖν) Apud Arrianum paullò aliter reſpondet Dandamis. Reſpondiſſe eum dicit, ὡς Διὸς υἱὸς καὶ αὐτὸς εἶναι εἴπερ καὶ Ἀλέξανδρος· καὶ ὅτι οὐδὲ δεῖταί τι τῶν παρ' Ἀλεξάνδρου.

οὐ ζῶντι μὲν ἀρκοῦσαν εἶναι τροφὴν τὴν Ἰνδικὴν) Apud Arrianum, ζῶντι μὲν γὰρ οἱ τὴν Ἰνδῶν γῆν ἐξαρκεῖν, φέρουσαν τὰ ὡραῖα· ἀποθανόντι δὲ ἀπαλλαγήσεσθαι οὐκ ἐπιεικοῦς ξυνοίκου τοῦ σώματος.

ἐν δὲ ταῖς κατὰ τὰς ἑορτὰς πομπαῖς) Confer cum deſcriptione πομπῆς Antiochi Epiphanis, & Ptolemæi Philadelphi apud Athen. lib. IIII.

καὶ παρδάλεις), Antè hæc verba legebatur in vulgatis codicibus, καὶ . . . . Sed nos ſecuti ſumus libros ſcriptos in quib. nihil tale reperitur: quod & vetus interpres probauit.

ὃν Κλείταρχος μὲν εἴρηκε τῶν ὀρνέων) Clitarchi locus eſt apud Ælianum, Hiſtoriæ animalium lib. XVII. cap. XXII. ... δὲ μουσικὸν ὑπὸ τῆς φύσεως πεπαιδευμένος, ... Otionis auis etiam Heſychius meminit.

τὰ δὲ Κλειτάρχου ὑπομνήματα περὶ ... Clitarchi ſcripta ad quæ remittit nos Strabo hodie non extant. extat tamen hodiéque ille locus de quo nunc agitur. qui quum ſit ſingularis, eum non grauabor ex Æliano proferre ac interpretari. Sic Ælianus, Κατρέα ὄρνιθα Ἰνδὸν ζῷον, τὴν φύσιν ὄντα λέγει Κλείταρχος εἶναι τὸ κάλλος ὑπέρφορον· τὸ μέγεθος γὰρ εἶναι ὅσον ταῶν· ... ὁρῶν γὰρ οὐκ ἂν ... ὀφθαλμοὺς ... τὸ ὄμμα, πλὴν τῆς κόρης· ἐκείνη δὲ μέλαινα ... καὶ βλέπει ὀξύτατα ... τοῖς ἀπάντων ὀφθαλμοῖς ... ἀλλὰ τοῖς τῶν ... χρῶμα ... καὶ ἔχει ... κρόκῳ παρεικασμένας, εἶτα ἄλλας ἄλλη διεσπαρμένας· πόδες δὲ αὐτῷ σανδαράχινοι· ἔχει δὲ καὶ φωνὴν ... καὶ κατὰ τὴν ἀηδόνα τορόν. quæ ſic Latinè curſim & obiter vertimus, *Clitarchus ait catream auem Indicam eximia eſſe pulchritudine. magnitudine accedit ad pauonem: alarum extrema pars ſmaragdum refert. oculos quales habeat non facile dignoſcas ſolo aſpectu: ſin te ille intueatur, dicas eius oculos præter pupillam eſſe cinnabarinos: pupilla melino colore eſt aſſimis, cernitque acutum. Capitis plumæ ſunt illæ quidem cæſij coloris, ſed guttis hinc inde ſparſæ quæ crocum referant. Pedes colore ſunt ſandaracino: vocem habet ſuauem, & roſſiæ luſcin æ argutam.*

καὶ ἀγροικίας) hoc eſt, & ruſticos. intelligit enim vt quidem puto eos qui dicuntur mox ζῆν ὑπαίθρους ... ἀγροίκους.

καὶ περιάπτων) Manuſcripti ... Nihil mutandum cenſeo: quæ ſint autem ... amuleta vide apud Laertium in Bione, vbi etiam ... vocantur.

...) Veteres quidam, ... Lego autem ... vel ....

καὶ πονηροτάτους εἶναι πάντας) Q. Curtius, *Mentum ſemper intonſum eſt.*

καὶ τὰ παρὰ τοῦ Νικολάου Δαμασκηνοῦ) Fuit hic, philoſophus peripateticus, Auguſto chariſſimus. vide Athenæum lib. XIIII.

¶Pag. 495. τὸν τε Ἑρμᾶν, ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφῃρημένον ἐκ νηπίου τοὺς βραχίονας) Eleganter Ἑρμᾶν appellat hominem brachiis carentem: propriè autem ſic veteres vocabant Mercurij ſimulachra, quæ ſine lacertis fingebantur. & Mercurius ipſe *Cyllenius* ait Feſtus, *dictus, quod omnem rem ſermo ſine manibus cōficiat: quibus partibus corporis qui carent, κυλλοὶ vocātur.* Dionis verba libro quinquageſimo quarto erunt inſtar commentarij, οἱ Ἰνδοὶ προκηρυκευσάμενοι πρότερον φιλίαν, τότε ἐσπείσαντο δῶρα πέμψαντες ἄλλα τε καὶ τίγρεις πρῶτον τότε τοῖς Ῥωμαίοις, ... καὶ μειράκιον ... ὤμων ... Subiicit deinde Dio, vulgo dici hunc hominem manibus brachiiſque carentem pedibus loco manuum eſſe vſum, ita vt & arcum intenderet, & ſagittam mitteret, & tuba caneret: quod tamen parum ſibi verum videatur. Atqui nos vidimus huiuſmodi hominem truncum brachiis, qui pedum miniſterio longè difficiliora præſtaret. Nam etiam tormenta ſclopetaria tendebat laxabátque, & quod magis miratus ſum, pedibus nō malè ſcribebat: habemúſque penes nos inſcriptam ab eo chartam. Meminit etiam Manilius Aſtronomic. libro quinto, hominum qui planta præſtarent id omne fere quod manu ſolēt alij. Sic autem canit,

Ille potens curuo pede ſundere concita pila,
Ille pilam celeri fugientem prendere planta,
Et pedibus penſare manus, & ludere ſaltu,
Per totumque vagas corpus diſponere plantas.

ad quem locum vide quæ ſunt à doctiſſimo interprete annotata.

Ζαρμανοχηγὰς Ἰνδὸς) Libri veteres habent Ζαρμανος Χηγὰς diſtinctim. Dio Indum iſtum Zarmarum nominat.

Μετὰ δὲ τὴν Ἰνδικὴν ἐστὶν ἡ Ἀριανή) Poſt Indiæ deſcriptionem, agit de Ariana. Arianam vocat regionem vaſtiſſimam, ſed ferè deſertam, quæ ab occiduis Indiæ finibus porrigitur ad Carmaniam vſque & Gedroſiam. quod docuit nos Geographus libro ſecundo. Plinius libro ſeptimo, cap. XXIII. ſic deſcribit, *Infra hac omnia ora ab Indo, Ariana regio ambuſta feruoribus, deſertíſque circumdata, multa tamen interfuſa opacitate: cultores congregat circa duos maximos fluuios, Tondtron & Aroſapen.* Caue autem confundas Arianam cum Aria, non tantum cum interprete, (de cuius errore alibi diximus) ſed etiam cum aliis doctis viris, qui diſcrimen quod inter Ariam & Arianam eſt non animaduertentes, vnam eſſe & eādem regionem putant. Atqui Aria regio eſt parua cis Taurum vel in ipſo Tauro potius, vt docuit nos Geographus libro XI. nos autem ibi notauimus, Ariam eo loco intelligi à Strabone eandem quam Ptolemæus in nona Aſiæ tabula deſcripſit. Non eſt ergo cur miremur cum Xylandro, parum ſimilia eſſe quæ hîc à Strabone de Ariana dicuntur, iis quæ Ptolemæus dicto loco de Aria docet. Miror non veniſſe Xylandro in mentem, nec quæ libro vndecimo de Aria, nec quę libro ſecundo tot paginis diſputauit noſter de ſphragidibus Eratoſthenis: ex quibus facile fuit Arianæ περιγραφὴν intelligere. quæ quidem vaſta eſt vt diximus regio, multáſque prouincias ſub ſe complectitur. Dionyſius Afer poſtquam de Indo egit, ſubiicit de gentibus quæ ſunt ei ad occaſum.

Ἤτοι μὲν δύνοντες ἐπὶ χεῖλος ναίουσιν,
Ὠρῖταί τ' Ἀραβοί τε λινοχλαίνοι τ' Ἀραχῶται,
Σατραΐδες δ' ἄλλοι τε ὑπὸ πτυχὶ παρνησοῖο
Ξυνῇ πάντες ὁμῶς ἐπὶ κλῆσιν Ἀριηνοὶ.

Ptolemæus verò gentes Arianæ diligenter explicans libro ſexto, id tamen tenuet de quo nos Dionyſius monet: gentes omnes illas quæ iuxta Indum porriguntur ab occidentali parte, Arianas communi nomine appellari. Iam ergo habemus & quid Aria ſit, & quid Ariana: quod qui non obſeruarunt, grauiſſimos errores ſæpe errant. Scribit Pomponius Mela libro primo,

Indus

Indis proxima eſt Ariane, deinde Aria & Gedroſis, & Perſis ad ſinum Perſicum. At Mela quod Strabonia verbis Μετὰ δὲ τὴν Ἰνδικὴν ἐστὶν ἡ Ἀριανή. quare ſallitur & quidē grauiter vir eruditiſs. Andreas Schottus quum putat legendum *proxima eſt Carmania.* quam emendat onem, vel hic Plinij locus refellit ſcribentis de Parthia libro ſexto, cap. xxv. *Habet ab ortu Arios, à meridie Carmaniam & Arianos, ab occaſu Pratitas, Medos, à Septentrione Hyrcanos, vndique deſerta cincta.* vbi vides ſeparari manifeſtiſſimè Arios ab Arianis. Sed de his plus ſatis.

οἰκοῦσι δ' Ἀρβίες πρῶτοι) Dionyſius Aribas vocat. Arrianus Ἀραβίες, niſi ſcribendum eſt Ἀρβίες. Plinius Arbios. Vide Ptolemæum in deſcriptione Gedroſiæ.

ὅσον χιλίων σταδίων ἔχοντες παραλίαν) Arrianus ex eodem Nearcho, μῆκος τῆς παραλίας, παρ' ἣν χώρην τὴν Ἀρβίων, ἐς χιλίους μάλιστα σταδίους.

Ἰνδῶν δ' ἐστὶ καὶ αὕτη) Hæc niſi addidiſſet Strabo, valdè fuiſſet nobis laborandum in eo Plinij loco vbi Oritas ait ab Indis Arbi fluuio diſterminari, qui locus ex his Strabonis verbis planus eſt & perſpicuus. Vide & Arrianum.

ἔπειτ' Ὠρεῖται ἔθνος αὐτόνομον) Meminere Dionyſius, Plin. Ptolem. Arrianus libro ſexto, καὶ ἅμα ἐν τοῖς Ὠρείταις τοῖς ταύτῃ Ἰνδοῖς, οὓς τινας αὐτονόμους, ἄγριον ἔθνος...

τούτων δ' ὁ παράπλους χιλίων ὀκτακοσίων) Putabam aut Strabonem emēdandum, aut Arrianum qui ſic habet, παρὰ δὲ τὴν Ὠρειτῶν γῆν, ἑξακόσιοι καὶ χίλιοι, ſed etiam in ſequentibus variant.

ὁ δὲ τῶν ἑξῆς Ἰχθυοφάγων ἑπτακισχιλίων τετρακοσίων) Arrianus vero longè aliter: aliquantò plures enim eſſe cenſet.

ὁ δὲ τῆς Καρμανίας τρισχιλίων ἑπτακοσίων) In hac ſumma & Arrianus conſentit.

Ἀλλ' ἐπεὶ δ' ἐστὶν ἡ τῶν Ἰχθυοφάγων) Ichthyophagorum gens multiplex apud Geographos: alij enim ſunt ad mare rubrū: de quib. lib. ſequenti. De iſtis vero qui orā maritimæ quæ eſt inter Carmanos & Oritas obtinent, præter Geographos conſule Arrianum & Diodorum Siculum lib. xvii.

φοινίκων καὶ ἀκανθῶν τινὸς καὶ μυρίκης) Locus mihi eſt ſuſpectus, & videtur ex Arriano aliter eſſe legēdum poſſe intelligi.

καὶ τὰ κρέα δὲ τῶν θρεμμάτων ἰχθύων προσβάλλει) In veteribus quibuſdam eſt περιβάλλει. Sed nihil eſt mutandum: longéque falſus eſt Xylander quum exiſtimauit locum eſſe mutilum & deprauatum. Sententia vt ex Arriano conſtat, hæc eſſe debet: pecorum quoque carnes piſcia guſtum & odorem præ ſe ferre, quum ipſa quoque pecora piſcibus veſcantur. Sic Arrianus. καὶ τῶν προβάτων τὰ κρέα αἰγειὰ ἔστι καὶ ἰχθυώδεα, ὡς τὰ τῶν ὀρνίθων τῶν πελαγίων, ὅτι καὶ αὐτὰ ἰχθύσι σιτέεται. Iam ergo cum de ſententia docuerimus, de verbis tantum quæſtio reſtat. Nego autem quicquam hic aut deeſſe aut eſſe corruptum: προσβάλλειν enim ἰχθύων per quam eleganter dixit pro ſapere piſcem, & odorē piſcis habere Sic μύρου προσβάλλειν dicunt pro redolere vngenta. Athenæus lib. xiii. καὶ καταιδέως χαρίεντας τῆς οἱ μύρα προσβάλλοντας, ἢ μικρὸν μαλακωτέραν ἀμφιεσμένους ἰδόντες. Sic alibi Strabo λιβάνου πνεῖν. ſubaudiendum autem in his loquendi generibus vocem πνοὴν, vt quum dicit Æſchylus, περιπλομένων πνοὰς πλέων. Porro oues piſcibus veſci, non eſt ſine exemplo. Vide Ælianum lib. xv. cap. xxv. Athenæus quoque libro octauo, boues in Thracia fuiſſe docet qui piſces comederent.

οἰκήσεις δὲ ποιοῦνται τοῖς ὀστέοις τῶν κητῶν χρώμενοι) Addit Diodorus idem narrans, ſquamas piſcium illis fuiſſe pro latere. Narrat hoc & Arrianus, & quidem fere verbis iiſdem.

¶ PAG. 406. περιβάλλονται δὲ καὶ δίκτυα φλοιῶν φοινικίνων) Omnino φλοιῶν φοινικίνων legi debet. Fiebant hæc retia palmarum corticibus, quibus inſtar lini vtebantur. Arrianus. οἱ δὲ δίκτυα ὅσοι πολλὰ πεποιημένα μέγεθος καὶ ἐς δύο σταδίους τὰ πολλὰ αὐτῶν· πλέκουσι δ' αὐτὰ ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν φοινίκων

A φέροντες τὸ φλοιὸν ὥσπερ λίνον.

Γεδρωσίων δὲ τόπων ἡ Γεδρωσία) Diodorus Siculus Κεδρωσίαν vocat. Arrianus Γαδρωσῶν χώραν. Eum vide omnino lib. vi.

τὸ δὲ ναυτικὸν Νέαρχος καὶ Ὀνησίκριτος ὁ ἀρχικυβερνήτης) Nearchus toti claſſi fuit præfectus. Oneſicritus naui regiæ. Itaque ἀρχικυβερνήτης vocatur Nearchus ſimili ratione ac dicitur archiatros qui eſt τοῦ ἄρχοντος ἰατρὸς, non qui reliquis medicis eſt præpoſitus, vt malè qui-

B dam putant. Ipſe tamen Oneſicritus hanc ſuam appellationē aliter voluit intelligi. nec dubitauit ſe ipſe ναύαρχον appellare. contra veritatem inquit Arrianus. Nō deſunt tamen qui Oneſicrito credant. Sic enim Plutarchus de eo ſcribit, conſtitutum fuiſſe ab Alexandro ἄρχοντα τῶν κυβερνητῶν.

διὰ Ἀραχωτῶν ἦει καὶ Δραγγῶν εἰς Καρμανίαν) Drangos Arrianus vocat Zarangos qui ſic ſcribit, αὐτὸς δὲ Κρατερὸν κατὰ Ἀραχώτων καὶ Ζαράγγων ἐπεμπεν εἰς Καρμανίαν.

πολλὰ δ' ἐταλαιπώρησεν Ἀλέξανδρος) Arrianus ait tan-

C tum tolleraſſe moleſtiarum & laborum Alexandrum in hoc itinere, quantum vix reliqua tota expeditione.

μόνος δὲ φιλονεικῶν Ἀλέξανδρον καίπερ εἰδότα τὰς ἀπορίας) Solus contrarium ſenſit Nearchus. Arrianus libro ſexto. Οὐ μὴν ἀγνοῆσαι τὰ Ἀλέξανδρον τῆς ὁδοῦ τὴν χαλεπότητα ταύτην ἐλθεῖν, & quæ ſequuntur.

¶ PAG. 407. οὐδ' ἐπιδήμους) & pauciſſimi quidem ſeruabantur eorum quibus id contigerat. Vide Arrianum.

μῆκος δ' ἀπὸ Κασπίων πυλῶν) De his interuallis & libro

D vndecimo dictum eſt: qui locus conferendus cum iſto. Plinius quoque libro ſexto cap. xvii. eadem refert, & iam ſuo tempore variaſſe vetera exemplaria in numerorum notis annotat.

ἐν τοῖς ἀναγραφαῖς σταθμοῖς) Itineraria Diogneti & Betonis intelligit, quos Plinius vocat itinerum Alexandri menſores, Polybius βηματιστάς.

εἰς Ὀρθόσπανα) Scribe Ὀρθόσπανα vt lib. xi. & apud Plin. Marcell. & alios.

εἶτα πάλιν ἡ λοιπὴ) Suſpicor legendum ἡ αὐτὴ, ſi qui-

E dem non aliquod grauius hic latet vlcus. nam in manuſcriptis pleriſque locus ita habetur, εἶτα πάλιν . . . μέχρι. in vno ſic, εἶτα πάλιν ἡ λοιπὴ μέ. fortaſſe pro ἡ καταλοιπή.

τοῖς Παροπαμισάδαις δὲ παράκειται πρὸς τὴν ἑσπέραν Ἀρία) Potuitne clarius Strabo Arios ab Arianis diſtinguere? omnino autem ei cum Ptolemæo conuenit qui Paropaniſadas ſimiliter ait ὁρίζεσθαι ἀπὸ δύσεως τῇ Ἀρίᾳ. Ariæ autem πρὸς ἑσπέραν Parthiam conſtituit.

ἐπὶ δρομάδων καμήλων) quas etiam Curtius dromades cameloa appellat. Diodorus ait tanta celeritate eſſe

F præditas camelos dromades vt paullò minus mille & quingentis ſtadiis vno die conficiant. Sed de variis camelorum generibus lege eundem Diodorum libro ſecundo. Iſidorus, *Dromeda genus eſt camelorum, minoris quidem ſtatura, ſed velocioris. Vnde & nomen habet: nam δρόμος Græcè curſus velocitas appellatur. Centum & amplius milliaria vno die pergere ſolet: quod animal ſicut bos & ouis & camelus ruminat.*

διά τι τοὺς Εὐεργέτας ἐκάλεσεν ὁ Κῦρος οὕτως ὀνόμασαν) Prius appellabantur Arimaſpi, deinde à Cyro ſunt Euergetæ

G appellati. autor Diodorus qui cauſam pluribus refert in actis anni vltimi Olympiadis cxiii.

πλὴν τερμίνθου σπανίως ὀλίγης) Tollenda fortaſſe eſt πλὴν στιγμὴ poſt vocem ὀλίγης, & ponenda ὑποστιγμὴ vnà etiam infra τέρμινθον refert inter ea quibus homines montani veſcerentur.

καὶ τὴν Χααρηνήν) Libro vndecimo Χαρηνὴ vocatur. Scripti malè Χαρσηνή.

προσεχεστάτη Ἰνδικῇ) Ita reſtituimus eum legeretur πρὸς ἔσχατα Ἰνδικῇ: de qua menda non ſemel occurrente diximus ad libri ſuperioris finem.

Ἡ δὲ Καρμανία τελευταία μέν ἐστι) An hoc ait, Carmaniam eſſe vltimam partem Arianæ?

τὸ μέντοι πρῶτον αὐτῆς ἄκρον) Harmozonta vocant: vt-

de libru ſequenti.

καὶ γὰρ πάμφορος καὶ μεγαλόδενδρος) Vide Arrianum. Marcellinus ait Carmaoiam fructuatiis arbuteiſque fœtibus eſſe cultam.

Οὐανδικεστρα δὲ λέγει ποταμὸν) Hytanin vocant. Plinius, *Flumen Carmaniæ Hytanin portuoſum & auro fertile.*

ἔχει δέ τινα καὶ ἔρημον) Hæc eſt Carmania deſerta: de qua vide Ptolemæum.

πυκνόραγα τέ ἐστι καὶ μεγαλόραγα) Analogia ſuadet vt ſcribamus dublici ρρ πυκνόρραγα & μεγαλόρραγα. Sic πυκνόρριζος

ὄνον τε θύουσι τῷ Ἄρει ὃν Πέρσαι σέβονται θεῶν μόνον) Martem ſolum Deorum à Perſis fuiſſe cultum cui perſuadebit Strabo? nemini certè qui recordetur eorum quæ infra de Perſarũ inſtitutis ac moribus ſcripſit, vt miſſam faciam Xenophontis Παιδείας, quæ invenimus falſitatis arguit hanc lectionem. Atque hic locus maximos viros habuit exercitos. Magna verò gratia habeatur doctiſſimo viro Cornelio Bertramo, non ſacrarum tantum literarum quas diu magna cum ſua laude eſt profeſſus, ſed totius etiam humanitatis peritiſſimo, qui veram lectionem diuinauit, eámque mihi ante aliquot annos oſtendit. Placet autem illi, vt pro ὃν Πέρσαι σέβονται θεῶν μόνον legamus ... καὶ σέβονται θεῶν μόνον. qua coniectura nihil ingenioſius nihil probabilius dici queat. Porro Ἄρης hic, quem à Carmanis coli ait, neſcio an ſit Ἀρειμάνιος, quem Perſę colebant vt Heſychius teſtatur.

καὶ οἱ Μάγοι) Falſa lectio. Scribendum, καὶ Μαρδοι. autore Plinio libro ſexto. cap. xxvi. id & ex Herodoto liquebit

Κύρτιοι δὲ καὶ Μάρδοι) Legendum eſt καὶ Μαρδοι. Non ſemel in hac voce peccatum, vt etiam ante oſtendimus. vide ad illum locum libri vndecimi καὶ οἱ ἐν Περσίδι Κύρτιοι καὶ Ἀμαρδοι (καὶ γὰρ οὕτω &c.

καὶ κρεῖττον τὸ μηδὲ ποτε) Lego καὶ κρεῖττον ὄν, id eſt cum melius eſſet & conducibilius.

προσχωμάτων μεγάλων ... γεγονότων) Videndum num legendum ſit potius ..., de quo iudicét periti huius linguæ.

Ἀ γὰρ ... καὶ κτίσμα Τιθωνοῦ τοῦ Μέμνονος) Narrat Diodorus Siculus libro ſecundo, non procul à principio.

ἡ δ' ἀκρόπολις ἐκαλεῖτο Μεμνόνειον) Ita appellant Herodotus & Diodorus. Herodoti verba ſunt in Terpſichore, καὶ δὴ λέγω ... πάντας ἀπὸ θαλάσσης ... Σοῦσαν. τοῦτο γὰρ Μεμνόνιον ἄστυ καλεῖται &c. ...at & alibi.

λέγονται δὲ καὶ Κίσσιοι οἱ Σούσιοι) Apud Herodotum Ciſſiorum multis locis mentio. Æſchylus in Perſis Suſa & τὸ παλαιὸν Κίσσιον ἕρκος ſeparat, & iterum paullò poſt, his verbis,

——καὶ πόλις πίθο-
ται κένανδρον ...
ἄστυ Σούσιδος καὶ τὸ Κίσσιον πόλισμα.

Ταφῆναι δὲ λέγεται Μέμνων) Aliter Diodurus libro ſecundo.

ὡς εἴρηκε Σιμωνίδης) Lego ὡς εἴρηκε Σῖλος ὁ Ἠλεῖος. autore Suida qui ita ſcribit, Σῖλος Ἠλεῖος, γραμματικός. ἔγραψε Διαλεκτικὰ βιβλία ε. Scio aliter ſtatuere de hoc loco doctos viros, quos non ſequor.

¶ PAG. 501. τὰ μετὰ τὴν Ὀχαν) An eſt quam vocat Ταόκην Ptolemæus?

ἐπὶ τῷ Χοάσπῃ ποταμῷ ἐν τῷ πέραν ἐπὶ τὸ ζεῦγμα) Mirè errat hic Xylander. Nam primum ἐπὶ non eſt *trans*, ſed *ad* & *iuxta*. Sic accipiendum & apud Herodotum Terpſichore quando de Choaſpe loquens ſcribit, ἐπ' ᾧ Σοῦσα πόλις πεπόλισται. Dionyſius Afer,

——παρὲκ δὲ Χοάσπης
ἕλκων Ἰνδὸν ὕδωρ ... Σούσων.

quod rectè Euſtath. interpretatur ... τὰ Σοῦσα. Deinde malè putat Xylander Suſa fuiſſe iuxta pontẽ. Nam verborum Strabonis hæc videtur eſſe ſententia, Suſa ſita eſſe ad Choaſpem fluuium paullò vlterius (id eſt,

A eſt, à mari remotiùs) quàm ſit pons ei flumini ſuperſtructus.

εἰς λίμνην τινὰ ἐμβάλλειν) Huius lacus meminit Plinius lib. vi. cap. xxiii. vide etiam cap. xxvii.

ἀπὸ τοῦ Ὀροάτιδος Ὀροάτην modo vocabat. Sed Plinius ſemper Oroatin, & Perſidis ait eſſe initium.

καὶ ὁ Πασιτίγρις ὁ ἐκ τῆς Οὐξίας καὶ αὐτὸς ῥεῖ) Aſcribam de hoc flumine quæ habet Curtius. *Rex*, loquit, *quartis caſtris peruenit ad fluuium, Paſitigrim incolæ vocant: oritur in mon*-
B *tibus Vxiorum, & per quinquaginta ſtadia ſyluestribus ripis præceps inter ſaxa deuoluitur. Accipiunt deinde eum campi quos clementiore alueo prætereit, iam nauium patiens: ſexcenta ſtadia ſunt mollioris ſoli, per quod leni tractu aquarum Perſico mari ſe inſinuat.*

ὁ Κοπράτας ... Meminit Diodorus lib. xix. ... περὶ τὸν Κοπράτην ποταμόν, τὸ πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάζετο ... ἐκ τοῦ ... εἰς τὴν Τίγριν.

ἔστι δὲ καὶ Κῦρος ποταμός) Hic locus valdè mihi eſt ſuſpectus: idque multis de cauſis. Primum quod Cyrum
C fluuium in Perſide conſtituit, reperio hunc Corum nominari non Cyrum. Dionyſius Afer cui in plerisque cum Strabone conuenit, de Perſidis fluminis loquens.

Χωρὶς μὲν Κόρος ἐστὶ μέγας, χωρὶς δὲ Χοάσπης.

deinde quod ſubiicit hunc fluuium ſic fuiſſe à Cyro appellatum cum antè appellaretur Agradates, id ego nuſquam reperio: contra enim fluuium qui à Cyro nomen accepit, alium eſſe docet maniſeſtiſſimè Ammianus, eum videlicet Cyrum quem & Strabo lib. xi.
D commemorauit, & in Caſpium mare ſe exonerare dixit.

μετέλαβε τὸ ὄνομα) Imo μετέβαλε non μετέλαβε. μεταλαμβάνειν enim ὄνομα, de ipſo fluuio dicitur qui antiquum nomen mutat, vt libro ſequenti, de Oronte, τὸ δ' ὄνομα τοῦ γεφυρώσαντος αὐτὸν Ὀρόντου μετέλαβε, καλούμενος πρότερον Τυφών.

πρὸς αὐτῷ δὲ Περσεπόλει τὸν Ἀράξην διέξει) Hic fluuius Ptolemæo aliter nominatur: ſcriptoribus rerum Alexandri Araxes ſimiliter. Diodorus lib. xvii. ...
E Ἀλέξανδρος ... τὴν δύναμιν καὶ τὸν Ἀράξην ποταμὸν ζεύξας, διεβίβασε τοὺς στρατιώτας. Porrò non alluebat mœnia Perſepoleos Araxes, ſed nec multum ab iis erat remotus. Quintus Curtius de Perſepoli, *Huius veſtigium non inuenirentur* niſi Araxes amnis oſtenderet, haud procul mœnibus fluxerat: inde vrbem fuiſſe xx. ſtadiis diſtantem, credunt magis quàm ſciunt accolæ.

Ἦν δὲ ἡ Περσέπολις ... βασίλεια ...) Deſcribit hanc vrbem Diodorus diligentiſſimè: eius incendium
F omnes commemorant. fuerat exſtructa vt idem Diodorus Siculus libro primo ait, ex direptione Thebarum Ægyptiacarum. combuſta eſt ab Alexandro hortatu maximè Thaidis, nobilis ſcorti. Miror autem quum dicat Q. Curtius Perſepolin ſemel incenſam & dirutam, nunquam poſtea reſurrexiſſe, recenſeri tamen eam à Ptolemæo, non ſecus ac ſi tunc quoque floruiſſet. Q. Curtij verba ſunt hæc, quæ propter elegantiam aſcripſi, *Hunc exitum* ait *habuit regia totius Orientis, vnde tot gentes ante iura petebant: patria tot*
G *regum, vnicus quondam Græciæ terror, molita decem millium nauium claſſem, & exercitus quibus Europa inundata eſt, contabulato mari molibus, perfoſſiſque montibus, in quorum ſpecus fretum immiſſum eſt. Ac ne longa quidem ætate quæ excidium eius ſecuta eſt, reſurrexit.*

¶ PAG. 502. ... καὶ τὸν Κύρου τάφον ... παραδείσῳ) Arrianus ſub finem libri ſexti pluribus deſcribit ex Ariſtobulo, cuius deſcriptionem iuuabit cum Straboniana conferre.

κάτω μὲν στερεὸν) Explicat Arrianus. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν πύργον τὰ κάτω λίθου τετραπέδου ἐς τετράγωνον σχῆμα πεποιῆσθαι.

ἄνω δὲ στέγην ἔχοντα καὶ σηκὸν στενὴν παντελῶς ἔχοντα τὴν εἴσοδον) Arrianus ἄνωθεν δὲ οἴκημα ἐπεῖναι λίθινον ἐστεγασμένον, θυρίδα ἔχον φέρουσαν εἴσω στενήν, ὡς μόλις ἂν ἑνὶ ἀνδρὶ οὐ μεγάλῳ πολλὰ

ἀλλὰ τὸ σῶμα μόνον παρὰ τῇ.

καὶ τὸ πόλον ματαθῆναι, τὸ πρῶτον δ' ὑπὸ λῃστῶν φυλάξαι)Ex Arriano conſtat, quando redit Alexander ad Cyri monumentum, repeſiſſe eum omnia fuiſſe exportata præter lectum & τάφον: quæ tamen & ipſa loco fuerant mota & non aliam ob cauſam relicta, quam quod facile exportari non poterant. inde videtur Strabo velle colligere, fuiſſe Cyri ſepulchrum à prædonibus ſpoliatū, non à ſatrapa: quod tamen multis viſum: & ſi credimus Curtio, non alia Orxinæ ſatrapæ cauſa perniciei: quanquam Arrianus paullò aliter narrat. Hæc cum ita ſint, putamus legendum in Strabone καὶ τὸ λοιπὸν τὸ ματαθῆναι τὸ πρῶτον δ' ὑ. (ſubintellige λῃστῶν)ὡς δῆλον.

ἵππον λαμβανόντων κατὰ μῆνα προβάτων, διὰ μηνὸς δ' ἵππον) Si nihil deeſt, nimis profectò feſtinabat magnus ſcriptor cum ex Ariſtobulo hæc transferret Nam quis obſecro qui hæc legat, non ſtatim putet equinis carnibus veſci ſolitos iſtos magos? id enim Strabonis verba ſonare videntur. Atqui non erant iſti magi Scythæ abij & ἱππομολγοί, multo etiam minus ἱπποφάγοι. Sed ex Arriano quid Ariſtobulus ſcripſerit liquet: refert ille fuiſſe intra ambitum, prope ipſum ſepulchrum magis exſtructum οἴκημα σμικρὸν qui à Cambyſe fuerant primùm conſtituti loci cuſtodes, atque his inquit, πρόβατόν τε ἐς ἡμέραν ἐδίδοτο ἐκ βασιλέως, καὶ ἀλεύρων τι καὶ οἴνου τεταγμένα, καὶ ἵππον κατὰ μῆνα ἐς θυσίαν τῷ Κύρῳ.

ταῦτα ποιεῖν ἐδύναμην) Apud Athenæum legimus inſcriptum fuiſſe monumento Cyri, ἐδυνάμην καὶ ὑπὸ πίνειν πολλὰ, καὶ τὸν φέρειν καλῶς.

¶Pag. 505. τοὺς δὲ κριθὰς διακαπρίσας εἰς τὸ ἄλευρα ἀλωθῆ) Autor Epitomes pro ἀλωθῆ legit φρυχθῆ mihi vulgara lectio ferri poſſe videtur, vt ſit hæc ſententia, hordeum Soli expoſitum torreri & parari ad molendum, vt quæ in aliis locis igni torrentur. Nam quæ erât molenda, igni torrebantur. vide Seruium ad illud Virgilij,

Et torrere parant flammis & frangere ſaxo.

κεκραμένας ἐν τοῖς ἱστοῖς ταῖς χερσὶν) Melius χερσὶν vt in Epiru. leges. Sic autē appellabant τεφρωμένας κριθὰς πρὸς ἀλφιτοποιΐαν.

τούτοις ἡ Μηδικὴ τὸ αὐτό) Ideo lib. x i. Mediam deſcribēs dicebat ſe de Medorum inſtitutis dicturum quando & de Perſicis, cuius loci videtur lectorum memoriam voluiſſe renouare.

Πέρσαι τοίνυν ἀγάλματα καὶ βωμοὺς οὐχ ἱδρύονται)Ex Herodoto ad verbum hæc ſunt deſumpta: niſi quod Strabo Ionicè non loquitur Sic ille, Πέρσας δὲ οἶδα νόμοισι τοιοισίδε χρεωμένους· ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς καὶ βωμοὺς οὐκ ἐν νόμῳ ποιευμένους ἱδρύεσθαι. Vide & Laertium in operis procemio.

θύουσι δ' ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου) Præter Herodotum, notat hunc morem Perſarum Xenophon Παιδ. lib. v i i i. ἔθυον ἐν ἄκροις τοῖς ὄρεσι τῷ Διὶ καὶ Ἡλίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ὡς Πέρσαι θύουσι. Non eſt autem dubium à Perſis hunc ritum hauſiſſe Hebræos quos toties Deus per prophetarum os obiurgat quod in excelſis ſacrificēt: quin eorum lingua vox eadē במה & locum excelſum & altare ſignificat.

τὸν οὐρανὸν ἡγούμενοι Δία) Herodotus, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες.

τιμῶσι δὲ καὶ Ἥλιον ὃν καλοῦσι Μίθρην) Quod Soli ſacrificent & Herodotus ait aliique multi: quod Solem vocent Mithram, diſſentit ille qui ſic Venerem à Perſis vocari ſcribit: niſi quis Μίτραν & Μίθραν differre putet. Straboni multi aſſentiuntur. Heſychius Μίθρας ὁ ἥλιος παρὰ Πέρσαις. Μίθρης ὁ πρῶτος ἐν Πέρσαις θεός.

καὶ Σελήνην καὶ Ἀφροδίτην, καὶ πῦρ, καὶ γῆν, καὶ ἀνέμους, καὶ ὕδωρ) Eadem turba cœlitum apud Herodotum, θύουσι δὲ ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ, καὶ γῇ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοισι. Deinde ſubiicit de Venere.

θύουσι δ' ἐν καθαρῷ τόπῳ ἐπευξάμενοι καὶ παραστησάμενοι τὸ ἱερεῖον ἐστεμμένον) Herodoti verba ſunt, Τῶν δὲ ὡς ἑκάστῳ θύειν θέλει ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος καλέει τὸν θεὸν ἐστεφανωμένος τὸν τιάραν μυρσίνῃ μάλιστα. vbi vides non victimam dici coronari ſolitam, ſed ipſum qui ſacrificat. nam

A Non fuit autem nobis difficile puerile mendum tollere καὶ πνῖξαι ἑαυτόν. Verbo κατεύχεσθαι vtitur in eadem re Herodotus: quem ſi conſuluiſſet Xylander, nunquam preces in imprecationes commutaſſet: quæ eius eſt inſignis negligentia, cuius vbique impreſſa videas veſtigias: quæ nos interiſper præterimus, dum otium nacti erimus ad nouam verſionem tam excellentis operis cudendam.

μελίσαντος δὲ τοῦ μάγου τὰ κρέα τοῦ ἡγουμένου τῆς ἱερουργίας)

B Diſcedit hic aliquid ab Herodoto, qui hoſtiam in partes ſecari ait ab eo qui ſacrificat: mago autem tribuit partes in ſacrificiis τοῦ ἐπαείδειν θεογονίην.

¶Pag. 504. ὅμως δὲ τοῦ ἐπίπλου τι μικρὸν τιθέασιν ὥς λέγουσί τινες ἐπὶ τὸ πῦρ)Catullus de magis Perſarum.

Gnatus vt accepto veneretur carmine diuos

Omentum in flamma pingue liquefaciens.

οὐ νεκρὸν δ' οὐδὲ πῦρ φυσῶσι) Herodotus in Thalia, docet nec Perſas, nec Ægyptios cadauera ſolitos cremare,

C diuerſa tamen inquiſitione Perſæ quia ignē habent pro Deo, Ægyptij, quia feram eſſe putant.

τοῦ δὲ ἰδεῖν τι ἐπὶ λευκὴν ἢ περὶ ἵππον ὁ κατὰ ἱερὴν ἐλθόντες) Huius moris non infrequens apud veteres mentio: ferè autem equum fluminibus ſacrificabant, & quidem album ait Herodotus de Xerxe ſic ſcribens & eius itinere per Thraciam, ἐς δὲ τὸν ποταμὸν ... Στρυμόνα, ἐς τὸν οἱ μάγοι ἐκαλλιερέοντο σφάζοντες ἵππους λευκούς. Cornelius Tacitus lib. v i Annalium, de Vitellio & Tiridate qui copias ad ripam Euphratis habebant,

D *Sacrificantibus, cum hic more Romano Suouetaurilia daret, ille equum placando amni adornaſſet.* quem locum mirificē Strabonis & Herodoti verba illuſtrant, obſcurum doctis viris viſum. quanquam vt dixi huius conſuetudinis nō infrequens apud veteres mentio: neque verò Perſas tantum ſed & Romanos id factitaſſe legimus. Vide Plutarchum in Lucullo.

ῥαβδίων λεπτῶν ἱεράζοντες οἱ μάγοι) Ita peragebant ſua ſacra Perſæ. Phœnix poeta apud Athenæum lib. x i i. de Nino,

οὐδὲ μάγοισι πῦρ ἱερὸν ὥσπερ νόμος

E ἅπτων ῥάβδοις, θεοῦ ψαύων.

Fuit & apud Scythas genus μαντικῆς διὰ ῥάβδων, de qua lege Herodotum Melpomene. De iiſdē gentibus Scythiæ Ammianus Marcellinus lib. x x x i. *Futura miro præſagiūt modo.* Nā rectiores virgas fœminæ colligentes, eaſque cum incantamētis quibuſdam ſecretis præſtituto tempore decernentes, apertè quid portendat norunt.

ἐν δὲ τῇ Καππαδοκίᾳ) Perſicis inſtitutis pleriſque vſos

F Cappadocum & Ponti accolas, etiam ex eo intelligas, quod ſacra in excelſis locis faciebant vt de Perſis paullò ante relatum eſt. Appianus de Mithridate, ἔθυε τῷ στρατίῳ Διὶ πάτριον θυσίαν ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ κορυφὴν μείζονα ἄλλην ἀπὸ ξύλων ἐπιθείς. Veruntamen de Pyræthis Perſarum & Cappad. nihil alibi legiſſe meminimus.

καὶ πῦρ ἄσβεστον φυλάττουσιν οἱ μάγοι) Ignem hunc ſolitum exſtingui quando rex eſſet mortuus reperio in Bibliotheca Diodori obſeruatum. quod non putauimus eſſe prætermittendum.

οὐ γὰρ τεταρτὸν ὑπ' ὕδατι, οὐδὲ λύεται) Herodotus, ἐς ποταμὸν

G δὲ οὔτε ἐνουρέουσι, οὔτε ἐμπτύουσι, οὐ χεῖρας ἐναπονίζονται, οὐδὲ ἄλλον τινὰ ἐῶσι.

Γαμοῦσι δὲ πολλὰς καὶ ἅμα) Omnino ſunt ex Herodoto: cuius verba quia prolixiora ſunt, parcam aſcribere.

οὐδὲν δὲ παρὰ τοῦ ... πάρεστι καὶ εἴκοσι) Herodotus ... ἀρετὴ ... τις παίδων ... At Xenophon iſta pluribus mittit Παιδείας.

κολάζονται ... Καδουσίους) Vide Heſychium in κάρδακες. quanquam quid Heſychius ſibi velit, non facile dixerim.

¶Pag. 505. καὶ οὐδὲ ἐπὶ τῷ πυρὶ κατὰ τιμωρίαν) Non apud Perſas tantum, ſed etiam apud Græcos Romanoſque ignis in luctu nullus vſus, & vt notat Gloſſarij autor, λέγεις

ἄλλων ἐν πόλει δὲ ὕδωρ.

Διστρῶν πολυτελεῖς Πέρσαι) Horatius,

Perſicos odi puer apparatus

Non ita olim Perſæ, ante occupatum Medicum imperium. Vide Xenophon.

οἶνον δ' ἐκ Συρίας τὸν Χαλυβώνιον) Vide Athenæum libro primo.

ὕδωρ δ' ἐκ τοῦ Εὐλαίου) Fortaſſe & aquam Nili bibebãt: nam inde mitti ſolitam notatũ eſt ab Athenæo lib. II. idem Athen. lib. XII. aquam fuiſſe docet propriam regi Perſarum & filio maximo natu. vide locum. De Choa-

A ſpis aqua regia notum ex Herod. Plin. Catullo.

¶ PAG. 506. τοὺς εἰς Ἀσίαν Ἕλληνας) εἰς Ἀσίαν, pro ἐν Ἀσίᾳ, vt ia ciuitatẽ, pro in ciuitate: niſi ſcripſerat τοὺς εἰς Ἀσίαν ἀφικομένους aut ſimili modo.

κατέστησεν Δαρεῖον ἐκ γένους τῶν ἡγεμόνων βασιλ.) Erat aſtandes. Vide Plutarchum & Diodorum.

αὐτὸς ἦρξε δέκα ἢ ἕνδεκα ἔτη) Imo regnauit Alexander ſi Diodorum audimus annos XII. menſes VII. Verùm de his omnibus conſulant ſtudioſi doctorum Chronologorum noſtræ ætatis ſcripta.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS
ET CASTIGATIONES IN LIBRVM XVI.
GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

Η Περσίδι καὶ τῇ Σουσιανῇ συνάπτουσιν οἱ Ἀσσύριοι) Huius libri cũ ſuperiore cõnexio in promptu eſt, & πρόδηλος. Continet autem, quicquid eſt inter Perſidem & Suſianam, ac Ægyptum.

καλοῦσι δὲ οὕτω τὴν Βαβυλωνίαν) Et tamẽ videas apud Geographos diſtingui à Babyloniis Aſſyrios. Dionyſius vero Afer Aſſyrios ad Euxinum ſubmouet: nimirum ita vocat, quos Strabo ait mox Syros fuiſſe appellatos.

ὧν ἡ μὲν Νῖνος ἐστὶν ἡ Ἀτουρία ἐστίν) Aturiæ ergo Aſſyriæ pars eſt: neſcio vero quam id verũ ſit quod ſcribit Dio in Troiano, ſic à barbaris fuiſſe vocatam τὴν Ἀδιαβηνήν, mutato σ in τ. Sanè Plinius & Marcellinus autores ſunt prouinciam vbi fuit Ninus Aſſyriam prius fuiſſe vocatam, poſtea Adiabenẽ. Aturiam autem non nominant.

καὶ ἡ Ἀπολλωνιᾶτις) quæ olim Sitaccena, vti libro ſuperiore dixit. aliter alij.

καὶ ἡ περὶ τὸ Ζάγρον ὄρος Χαλωνῖτις) Scribendum, Χαλωνῖτις. Vt apud Plin. & ſupra. Dionyſius Afer,

Αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος, ἐπὶ πνοιὴν βορέαο,

Κισσοί, Μεσσαβάται τε, Χαλωνῖται τε νέμονται.

Sic ferè apud Polybium libro ſexto vbi legendum, διαχειμάσαντες γὰρ εἰς τὴν Χαλωνῖτιν ... οὖσαν τὴν εἰς τὸν Ζάγρον ἀναβολήν.

ἀπὸ μὲν τῆς Βαβυλωνίας μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ) Heſychius annotat Συρίαν λέγεσθαι γῆν, τὴν ἀπὸ Φοινίκης μέχρι Βαβυλωνίας. Qui verſati ſunt in ſacris literis, ſciunt quàm latè pateat terra Sur Hebræis dicta.

οἱ γοῦν Καππάδοκες ἀμφότεροι) Vide ad lib. XII.

οἱ δ' ἱστοροῦντες τὴν Σύρων ἀρχήν) quod vſitatius Aſſyriorũ imperium appellatur. Iuſtinus, *Imperium Aſſyrij qui poſtea Syri dicti ſunt mille trecentis annis tenuere.*

τὰ τε χώματα τὰ δὴ καλοῦσι Σεμιράμιδος) Vt quæ lib. XII. commemorauit, quum dicebat Zela vrbem ἐπὶ χώματι Σεμιράμιδος τετειχισμένην. Cæterum de Nino & Semiramide, & eorum operibus conſule Herodotum, Diodorum Iuſtinum alios. Sunt enim omnia decantatiſſima.

μέχρι Σαρδαναπάλλου καὶ Ἀρβάκου) quorum quidem ille vltimus Aſſyriorum rex fuit, hic primus Medorum. Vocatur & Arbatus. Strabonis verba obſcuriora ſunt.

πολὺ δὲ μείζων ἐστὶ τῆς Βαβυλῶνος) Fuit eius figura ἑτερομήκης duo illa latera quæ erant longiora ſtadiis conſtabant CL. quæ breuiora ſtadiis XC. circuitus ſtadiorum CCCCLXXX. nec poſtea vlla vnquam vrbs par huic magnitudine fuit ædificata. Hæc Diodorus lib. II.

ἐστὶ μὲν τόπος πεδιάσιμος) Prorſus aliter Arrianus qui de hoc loco ſic ſcribit, πόλις οὐκ ἦν, ἀλλὰ κώμη μεγάλη ... Sed

A & Strabo mox fatetur fuiſſe κώμην ἀσημόν.

μεθερμηνευθὲν γάρ ἐστι καμήλου οἶκος) Neſcio an è lingua Hebræa vocis ratio peti poſſit. de poſteriore quidem parte non eſt dubium: de priore credat fortaſſe quis ita eſſe quoniam hebræis ſit locus eminens & excelſus Verum peritiores earum linguarum de his ſtatuant.

PAG. 498. Οἱ φοίτων Μακεδόνες) Eadem leges apud Arrianum lib. VI. Diodorum vero miror Gaugamelorũ nullam feciſſe mentionem.

B τὴν πόλιν καὶ νίκην κατεγράψαντο) Scribe κατεσήμαινον.

ἡ δὲ χώρα Ἀρτακηνὴ λέγεται) Ioſephus Scaliger vir prorſus admirabilis & cum omnis noſtræ ætatis comparandus, cenſet legendum Ἀρεκτηνὴ λέγ. vt intelligatur regio *Arec* cuius meminit Moſes Geneſeos capite X. de Nemrodo loquens, *cuius* inquit *regni caput fuit Babylon, Arec, Acad, & Calne in terra Senaar.* De eadem putat ille accipiendum Tibulli hunc locum lib. IIII.

Ardet Arecteis aut vnda perhoſpita campis

οἷόν ἐστι τὸ τοῦ νάφθα πηγή) De naphtha vide Plin. lib. II.

C cap. CV. & alibi, item Plutarchũ in Alexandro. & alios.

καὶ τὸ πυρεῖ) Videtur intelligere Babyloniæ locum de quo Plinius lib. II. cap. CVI. *Campus Babyloniæ flagrat quadã veluti piſcina iugeri magnitudine.* Meminere & alij, vt Dio in Tito de Veſuuio loquens.

καὶ τὸ τῆς Ἀναίας ἱερόν) Videtur eſſe τῆς Ἀναΐτιδος cuius toties meminit.

ἡ δὲ Βαβυλὼν καὶ αὐτὴ μέν ἐστιν ἐν πεδίῳ) Herodotus in Babylonis deſcriptione, κέεται ἐν πεδίῳ μεγάλῳ.

τὸν δὲ κύκλον ἔχει τοῦ τείχους τριακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε σταD δίων) Herodotus ait Babylonis ambitũ fuiſſe ſtadiorum CCCCLXXX. Plinius Herodotum ſecutus ſexaginta mill. paſſ. Diodorus CCCLXV. qui hoc etiam addit, voluiſſe Semiramidem ſtadiorum numero dierum anni totius numerũ æquare. In reliquis dimenſionibus non minor varietas, quam lectori apud ipſos autores quos nominaui videndam relinquo.

καὶ ὁ κρεμαστὸς κῆπος) Meminit Diodorus. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ὁ κρεμαστὸς καλούμενος κῆπος παρὰ τὴν ἀκρόπολιν οὐ Σεμιράμιδος &c. quæ ſunt Strabonis verbis ſimillima. Beroſus apud

E Ioſephum nõ κῆπον ſed παράδεισον vocat, & à Nabochodonoſoro fuiſſe conſtructum ait in vxoris gratiam quæ in Media regione montana educata, ſyluis delectabatur.

ἔστι δὲ καὶ ὁ Βήλου τάφος αὐτόθι) Lege Arrianum lib. VII. & Ælianum lib. XIII. variæ hiſtoriæ. Plinius de Babylone loquens *Durat adhuc ibi Iouis Beli templum.*

τῇ Σελευκείᾳ τῇ ἐπὶ τῷ Τίγριδι) Hæc eſt quæ vocatur Seleucia ad Tigrin, inquit Plinius, idem ſic ſcribit lib. V. cap.

cap. XXVI. *Sanditur Euphrates à Zeugmate LXXXIII. M. P. circa vicum Maſſicen & parte laua in Meſopotamiam vadit per ipſam Seleuciam circa eam præfluenti infuſus Tigri.*

ἐν πλεῖοσι τοῦ ὑπολίσιν ἐπιτείχισε Σέλευκος ὁ Νικάτωρ) Plinius de Babylone, *Cæterum in ſolitudinē rediit, exhauſta vicinitate Seleuciæ, ob id condita à Nicatore intra nonageſimum lapidem in confluente Euphratis foſſa perducti atque Tigris quæ tamen Babylonia cognominatur, libera hodie ac ſui iuris, Macedonumque moris.* Vides miram diuerſitatem in interuallo quod eſt Babylone Seleuciam. Nam millia paſſ. ſiue vt loquitur Plin. lapides nonaginta, ſtadia ſunt DCCXX.

ἀεὶ γὰρ ὑπομβρίσαντα) imbribus carent, pluuia non omnino. vt docent Arrianus & alij.

¶PAG. 509. ἀλλὰ γὰρ ἀχορεύει τινες αστρονομικοὶ λέγοντες) Plinius, *Orchenum quoque tertia Chaldæorum doctrina in eodem ſitu locātur, ad meridiem verſi.* Meminit & Ptolem.

καὶ Βορσιππηνοί) Stephan. Βόρσιππα πόλις Χαλδαίων, ἱερὸν Ἀπόλλωνος. ex hoc loco Strab. & ſequuti Ioſepho eſt Βόρσιππος.

ἡ δ' Ὦπις) Meminit etiam libro ſecundo. De Alexandro pluribus habes apud Arrianum libro ſeptimo, ἀναπλεῖ, inquit, ἔπλει ἐς Ὦπιν, πόλιν ἐπὶ τῷ Τίγρητι ᾠκισμένην. ἀνάπλεων δὲ τὰ ποταμὸν ἀνασπάζων, ὅσοι καταρράκται ἦσαν κατὰ τὸν ποταμόν, τῶν ποταμῶν ἐπεκβαίνων ὕδατος, τὰ μὲν τινα ἀπὸ παλαιᾶς τῆς χώρας αὐτῆς τοῖς ποταμοῖς ἐπὶ τὸ κρατοῦντα ταῦτα δ' ὑπ' αὐτῶν πεποιημένα τοῖς Πέρσαις. & quæ ſequuntur.

πλημμυρεῖ δὲ ὁ Εὐφράτης κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ θέρους ἀπὸ τοῦ ἔαρος ἀρξάμενος) Plinius de Eupheate, *Increſcit autem & ipſe Niliaco modo ſtatis diebus, paulum differens ac Meſopotamiam inundat Sole obtinente viceſimam partem Cancri. Minui incipit in Virgine, & Leone tranſgreſſo. In totum vero remeat in viceſimanona parte Virginis.*

¶PAG. 510. κατὰ δὲ τὴν ἀρχὴν τὴν αἰτίαν τοῦ πολίου φασί) Lege baturarum inepiè. Arrianus eadem pluribus perſequitur.

καὶ πάντα τὰ κοῖλα κύματα καὶ τὰ βάραθρα) etſi omnes voragines poſſunt appellari βάραθρα, tamen hic fuit interpretibus ea vox retinenda cum ſit locis de quibus loquitur propria. Diodorus Siculus lib. I. de iiſdem locis τὰ μεταξὺ τοῦ Κασίου πεδία τοιαύτην ἔχοντα τὴν φύσιν, ἐκάλεσαν οἱ παλαιοὶ βάραθρα. Idem docet etiā lib. XVI. & lib. XX.

τὰ δὲ Κάσσια) Lege cum priore interprete τὰ δὲ Κοσσαῖα. quorum montium & lib. II. meminit.

¶PAG. 511. ὁ μὲν οὖν ἄσφαλτος τὴν νάφθαν) Plinio non placet inter bituminis genera referri naphtham. *Sunt inquit, qui & naphtham de qua in ſecundo diximus volumine bitumini generi aſcribant. Verum ardens eius vis ignium natura cognata procul ab omni vſu abeſt.* Id m tamen liquidum bitumen commemorat quod à Babylone inuehitur.

ὥσπερ πηλός) Refert Plinius lib. II. de maltha quæ hùc videntur pertinere.

στεργίας τινός) Puero nomē Stephano. Vide Plutarch.

φέρει δ' ἔλαιον τοῖς λύχνοις χρώμενοι) Idem Plinius de alio bitumine, *Vtuntur eo ad lucernarum lumina olei vice.*

ἐπὶ δὲ Σελευκεία ἐπὶ τῷ Τίγρει λεγομένη) Verè hæc de ſuis temporibus Strabo. mox aliò tranſlatum eſt imperium. Plinius poſtquam egit de Seleucia *tuncem* ait, *ad hanc exhauriendam Cteſiphontem iuxta tertium ab ea lapidem in Chalonitide condidere Parthi, quod nunc eſt caput regni.*

¶PAG. 512. καὶ δὲ τῆς Σελευκείας ὄντων) Atqui ipſa Seleucia Babylonia appellabatur: vt mirum nō ſit Seleucenſes, Babylonios non tantum à nomine regionis, ſed etiam ab altera vrbis appellatione fuiſſe dictos: tamen & Laertius de Diogene Babylonio idem notat plures eiuſdem nominis referens, πέμπτος inquit, στωικὸς ἐκ Σελευκείας, καλούμενος δὲ Βαβυλώνιος διὰ γειτονίαν.

ταύτης δ' ἡ Σιττακηνή) Ptolemæus poſt Artemitam Sittacen vrbem refert.

τοῖς δ' Ἐλυμαίοις συνεμάχουν) Idem dixit libro XI.

Ἀντίοχον τὸν μέγαν τὸ τοῦ Βήλου συλᾶν ἱερὸν ἐπιχειροῦντα) Ioſephus lib. XII. Ἀρχαιολογίας cap. XIII. narrat Antiochum Epiphanem templum Dianæ in Elymaide ſpoliare conantem, magna clade accepta Babylonem receſſiſſe: vbi cum paullò poſt accepiſſet nuntium de altera clade à ſuis accepta in Iudæa dolore fit confectus. Idem & D. Hieronymus refert in Danielem. refert & Iuſtinus ſed paullò aliter lib. XXXII. Sed quia de Epiphane narrantur, non de Magno docti cenſent nihil ea pertinere ad hunc locum. Antiochi autem Magni interitum reperies apud Iuſtinum lib. XXXVIII.

καὶ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος Ἄζαρα) Hoc illud eſſe videtur Dia- B næ fanum de quo Ioſephus intelligit. Puto autem legendum, τὰ Ζάρα. Nam inde dicta eſt Diana Ζαρῆτις. Heſychius, Ζαρῆτις, Ἄρτεμις Περσική.

ἥ τε Γαβιανὴ καὶ ἡ Μασσαβατική) De Maſſabatica diximus ad lib. XI. Gabianæ meminit Diodorus lib. XIX.

¶PAG. 513. τῆς μὲν ἐν Ἀδιαβηνῇ ἡ πλείστη πεδιάς) De Adiabena locus eſt elegans apud Marcellinū lib. XXXIII. *Iuxta hūc circuitū Adiabena Aſſyria priſcis tēporibus vocitata, longique aſſuetudine ad hoc tranſlata vocabulum, ea re quod inter* C *Onam & Tigridem ſita nauigeros fluuios, adiri vado nunquam potuit: tranſire enim διαβαίνειν dicimus græci: & veteres quidem hoc arbitrantur. Nos autem dicimus quod in his terris amnes ſunt duo perpetui, quos & tranſiuimus Dianas & Adiabas, iunctis nauallibus pontibus. Ideoque intelligi Adiabenam cognominatam.* Ex his melius docemur vbi fuerit quæ Adiabene vocabatur regio, quàm ex Stephano qui hoc tantum ait, eſſe χώραν μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγρεως. & addit quod falſum iure videatur, ἥτις καὶ Μεσήνη ὀνομάζεται. Nam aliud Meſene aliud Adiabene. vide Plinium.

ἴδιον δὲ τὸ καθίστασθαι τρεῖς ἄνδρας) Herodotus Κλεινὸν D paullò aliter hunc Aſſyriorum morem refert. eum ſi vacat lege.

Πάσαις δὲ ταῖς Βαβυλωνίαις ἔθος κατά τι λόγιον ξένῳ μίσγεσθαι) Etiam hæc ſunt ex Herodoto. δεῖ inquit, πᾶσαν γυναῖκα ἐπιχωρίην ἱζομένην ἐς ἱρὸν Ἀφροδίτης, ἅπαξ ἐν τῇ ζωῇ μιχθῆναι ἀνδρὶ ξείνῳ.

θώμιγγι δ' ἐστεμμένη ἑκάστη) Herodotus, ἐν τεμένεϊ Ἀφροδίτης κατέαται στέφανον περὶ τῇσι κεφαλῇσι ἔχουσαι θώμιγγος πολλαὶ γυναῖκες. In quibuſdam exemplaribus ante vocem θώμιγγι legebantur hæc, σχοινίῳ στεφανῶν. quod ortum E exiſtimo ex gloſſa vocis θώμιγξ. quanquam θώμιγξ non eſt σχοινίον, ſed funiculus.

Τοὺς δ' ἀρρώστους εἰς τὰς τριόδους ἐκτιθέντες) Herodotus, τοὺς κάμνοντας ἐς τὴν ἀγορὴν ἐκφορέουσι· οὐ γὰρ δὴ χρέωνται ἰητροῖσι. Meminit Strabo huius conſuetudinis iterum libro tertio, vbi ſuſpicor legendum ὥσπερ οἱ Ἀσσύριοι non vt vulgo ὥσπερ οἱ Αἰγύπτιοι.

¶PAG. 514. Διαρρεῖ δ' ὁ Τίγρις τὴν Θωνῖτιν καλουμένην λίμνην) Dionyſius Periegeta.

Ἔστι δέ τις κατὰ μέσσον ἐπίτροχος ὕδασι λίμνη,
Οὔνομα Θωνῖτις, ἣν λάχετο ἐς μυχὰ Τίγρις.
Δινῶν πολλὸν ὕδωρ· πάλιν δ' ἐξαῦτις ἀναχὼν
Ὀξύτερον προρέει κατὰ ῥόον.

προελθὼν δ' ἐπὶ θάτερον χεῖλος κατὰ γῆς δύεται) Plin. de Tigri, *Fertur autē & curſu & colore diſſimilis itaque transueetus occurrente Tauro monte in ſpecu mergitur: ſubterque lapſus, à latere* F *altero eius erumpit. Locus vocatur Zoroanda. Eundem eſſe manifeſtum eſt, quod demerſa perfert. Alterum deinde tranſit lacum, qui Thoſpites appellatur, rurſusque in cuniculos mergitur, & poſt XXV. M paſſ. circa Nymphæum redditur.*

ὥστε ὑπὸ δρόμου διεκβάλλει τὴν λίμνην) Lego ῥοώδης. & ita G fuit in Euſtathij exēplaribus: alioquin ῥόδων eſſet ſubaudiendum. διεκβάλλει autem quod habetur in ſcriptis, non poſtpoſuerim vulgatæ lectioni διεκβάλλει vel διαβάλλει quod apud Euſtath. legitur. Porrò Tigris celeritatem nomen teſtatur ipſum. Curtius, *Itaque à celeritate qua deſluit Tigri nomen eſt inditum: quia Perſica lingua Tigrim ſagittam appellant.*

καὶ πλοῖα πολὺ ἐχει) Similis eſt πλοῖα ἐμπορικά. vide libro ſecundo.

ἐν δὲ ταῖς ἡ Νίσιβις, ἣν καὶ αὐτὴν Ἀντιόχειαν) Plinius, *Oppida Alexandria, item Antiochia, quam Niſibin vocant.* De Niſibi Dio in fragmento libri XXXV.

καὶ Σίγγαρα) Scribitur Σιγγάρα apud Appianum in Par-

S. iiij.

liare

thieis vbi & de Craſſo & de Surena leges. vide & Plutarch. in Craſſo.

ἐν δὲ τοῖς Καρδούχοις [illegible]) Ita appellantur à Diodoro, & Xenophonte multis locis *Ἀναβάσεως* libro quarto.

τὴν Γερδουλίαν) Apud Dionem *Γορδυηνὴ* ſcribitur.

[illegible] Σκηνῖται Ἄραβες) Plinius, *Nomades infeſtatoreſque Chaldaeorum Scenitae, ut diximus, claudunt, & ipſi vagi, ſed à tabernaculis cognominati, quae ciliciis metantur vbi libuit.* Scenitas autem poſtea Saracenos fuiſſe dictos ex Ammiani non vno loco conſtat.

ῥεῖ δὲ καὶ ἄλλος ποταμὸς Βασίλειος καλούμενος) Baſilij fluuij meminit etiam Ptolemaeus in deſcriptione Babyloniae. Fuit autem Euphratis dioryx ad Cteſiphontẽ ducta, ab Aſſyriis Naarmalcha dicta, quam vocem Graeci ſunt interpretati *Βασίλειον ποταμὸν*, nam & vox illa fluuium regium ſonat. Ammianus libro XXIIII. *Hinc pars fluminis ſcinditur largis aquarum agminibus ducẽs ad tractus Babylonios interiores, vſui agris futura, & ciuitatibus circumiectis, alia Naarmalcha nomine quod fluuius regum interpretatur Cteſiphonta praetermeat.* Placet autem doctis viris, quod & mihi probatur, ita fuiſſe hanc diorygẽ appellatã quod regis cuiuſdã Babylonij iuſſu fuiſſet diducta. multis vero ſecutis pòſt annis in eadẽ laborarunt Traianus ac mox Seuerus. Ammianus, *Venturn eſt hinc ad foſſile flumen Naarmalcha nomine quod omnes regum interpretatur, tunc aridum. Id antehac Traianus poſtea Seuerus egeſto ſolo fodiri in modum canalis ampliſſimi, ſtudio curauerant ſummo, vt aquis illuc ab Euphrate tranſuectis, naues ad Tigridem commigrarent.*

καὶ περὶ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἄλλος Ἀβόρρας) Anthemuſia eſt inquit Ptolem. pars Meſopotamiae Armenię vicina. Idem fluuium in Meſopotamia agnoſcit, qui in Euphratem ingreditur & oritur non procul Anthemuſia in Maſio monte eũmque appellat *Χαβώρας*. qui fluuius mihi videtur is eſſe quem Strabo nunc intelligit, vt vel in Ptolem. vel in Strabone menda neceſſariò inoleuerit. Ammianus autem Aboram nominans lectionem Strabonis firmat. Sic ille libro XIII. repetam autem paullò altius, vt de re facilius ſit vnicuique ſtatuere. *Batne,* inquit, *municipium in Anthemuſia conditum Macedonum manu priſcorum, ab Euphrate flumine breui ſpatio diſparatur, refertum mercatoribus opulentis.* Mox, *Hanc regionem praeſtitutis celebritati diebus inuadere parans dux ante dictus, per ſolitudines Aboraque amnis herbidas ripas, ſuorũ indicio proditus eſt.* Non eſt dubium Aboram hic ab Ammiano vocari eum ipſum, quẽ Ptolemaeus Chaborã appellat, Aborã Strabo. vt in Strabone nihil mutãdum videatur, ſed in Ptolemaeo potius pro *Χαβώρας* legendum *Ἀβόρρας*. Nam ita habent & Ammiani & Strabonis omnia exẽplaria noſtra, & Epitome. Putant tamen doctiſſimi quidã viri Chaborã Ptolemaei eſſe fluuiũ Chebar, ad quẽ fuiſſe ſe cum plebe deportatum Ezekiel teſtatur. quod ſi verè annotatum eſt ab eruditiſſimis viris, nec in Ptolemaeo quicquam mutandum eſt, nec dubitandum & Strabonis & Ammiani codices eſſe emendandos. Verùm me non poeniteat eorum eſſe ſententiae qui Chebarem Ezekielis eundem potius eſſe opinantur cum Regio fluuio eſt autem ea ſummi viri Ioſephi Scaligeri conjectura admodum probabilis. quam lectori videndam relinquo in eius libris De emedatione temporũ. ego hac in parte vnũ deſidero in tãto viro. Vellẽ enim docuiſſet nos, quomodo errẽt Strabo & Ptol. fluuiũ Chaborã ſeparantes à Baſilio. equidem fluuium regiũ & Chaborram ſiue Aborrã nunquam adducar vt credã idem eſſe.

[illegible] Εὐφράτου) Vetus interpres legit *[illegible]* quod probo. & ita mox.

¶ PAG. 515. *[illegible] τῶν Σύ.*) Ad verbũ Pli. *Bambycen quae alio nomine Hierapolis vocatur, Syris vero Magog. Ibi prodigioſa Atargatis Graecis autem Derceto dicta colitur.*

[illegible]) Lego *[illegible]* vel *[illegible]*. Sed quid appellat Camelitas? videntur enim eſſe qui alibi *[illegible]* verum hic aliquid difficultatis reperio.

[illegible] τῶν [illegible] Φυλάρχοι) quid mouit Xylandrum vt *φυλάρχοι* redderet *regulos*? Non

A recordatur vir doctus toties Phylarchorum iſtorum Arabiae in hiſtoriis, & (vt alios miſſos nunc faciam) in ipſo Strabone fieri mentionem: quare retinenda vox illa omnino fuit. de qua vide infra.

[illegible] τὴν Ἀντωνίου Πάκορον) qui à Ventidio eſt interfectus. vide Iuſtinum lib. XLII. Plut. in Antonio & Appianum.

τοῦ Ἀρμενίου) Artauaſdem intelligit. vide lib. XI. & Dionem ac Plut.

B *καὶ Φεραθὼν καὶ Βιάρμῳ*) Lege dum *Φραάτην* & *Βασίλειον* ex hiſtoria.

Ἡ δὲ Συρία) Vide Plin. lib. V. cap. XII.

ἐκ [illegible] ἢ τετρακοσίων) Quis hoc non credat? Equidem ſcio à mari ad Zeugma in Euphrate eſſe ſtadia non dicam haud pauciora quadringentis, ſed multò plura. Plinius de Syria, *Longitudo eius inter Ciliciam & Arabiam CCCCLXX. M paſſ. eſt. Latitudo à Seleucia Pieria ad oppidum in Euphrate Zeugma CLXXV. M. p.* hunc Plinij locum conſiderantibus nobis, non fuit difficile

C veram lectionem Straboniani loci diuinare, videamus igitur quot ſtadia efficiant CCLXXV. M. P. quae Plinius habet pro iſtis quadringentis ſtadiis Strabonis. Sunt autem ſtadia CIↃ & CCCC. ne vno quidem plus minúſue. Quare me autore repone veram lectionem in Strabone ad hunc modum *ἐκ [illegible] καὶ τετρακοσίων*. hoc eſt *[illegible]*.

¶ PAG. 516. *τοῦ Κομμαγηνοῦ*) Commagenes regem intellige, cuius praeter hiſtoricos meminiſſe videtur Cicero ad M. Catonem ſcribẽs. *Publice propter duas cauſas nihil*

D *ſcripſi: quod & ipſum Commagenum legati dicebant ad ſenatum ſtatim auntios litteraſque miſiſſe.*

ἐν ᾧ τὴν Σελήνην [illegible] Τιγράνης [illegible]) Haec vidua Antiochi quum eſſet multis autor fuerat vt Tigranem excluderẽt. vide Ioſephum *Ἀρχαιολογίας* lib. XIII. & *Ἁλώσεως* libro primo.

¶ PAG. 516. *[illegible] Τετράπολις [illegible]*) Aliter reliqui Geographi.

[illegible]) Huius periodi lectio deprauata eſt: quum autem nihil hic libri me iuuent,

E ſequar priorem interpretem, qui ſic legiſſe videtur, *[illegible] Σελευκὶς [illegible] Ποσειδώνιος, [illegible] Κοίλη Συρία [illegible]*. quanquam poſtrema haec verba mihi valdè ſunt ſuſpecta.

[illegible] Δάφνη [illegible]) Hinc dicta Antiochia *ἐπὶ Δάφνῃ* vt paullò ante, vel Epidaphnes vt apud Plinium. Daphnen appellat Dio lib. LI. *τὸ τῆς Ἀντιοχείας προάστειον*.

μέγα δὲ καὶ συνηρεφὲς ἄλσος) Fuit hic lucus cupreſſis obſitus. De eo vide titulum Cod. De cupreſſis ex luco Daphnenſi &c. lib. XI.

F

καὶ [illegible] τὸ [illegible]) Manuſcripti, *καὶ [illegible] τὸ ῥῆξαι τὴν γῆν*. & ita vetus, qui ſic vertit, *& vt ſeſe erumperet effeciſſe.*

¶ PAG. 517. *ἐφ᾽ ᾧ τὸν Βάλαν Ἀλέξανδρον [illegible] Φιλομήτωρ Πτολεμαῖος [illegible]*) Hiſtoriam tangit quę in libris Maccabaeorũ pluribus narratur & apud Ioſephum *Ἀρχαιολογίας* lib. XIII. Ex iis intelligitur legendum eſſe *τὸν Βάλαν Ἀλέξανδρον* non *Ἀλεξάνδρου*. Io-

G ſephi verba ſunt, *[illegible] τῆς Ἀσίας Ἀλέξανδρος ὁ Βάλας λεγόμενος, [illegible]*. Vocant autem & Ioſephus & Maccabaei Alexandrum hunc Antiochi Epiphanis filium, at Liuij Epitome de eo ſic habet lib. LII. *Alexander homo ignotus & incertae ſtirpis occiſo Demetrio rege in Syria regnabat. hunc Demetrius Demetrij filius, qui à patre quondam ob incertos belli caſus ablegatus in Gnidon fuerat contempta ſocordia inertiáque eius, adiuuante Ptolemaeo Aegypti rege, cuius filiam Cleopatram acceperat in matrimonium bello intercmit. Ptolemaeus in caput grauiter vulneratus inter curationem dum oſſa medici terebrare contendunt, expirauit.* Vide Iuſtinum lib. XXXV.

Ἐλύπησε δ᾽ ἡ [illegible] Δεκίδιος [illegible] εἰς αὐτὴν) Hiſtoriam reperies apud Dionem lib. XLVII. & in Epitome Liuij lib. CXXI.

Λαμπ

λίμην ἔχων κώδω μεγάλας, ἐν πλατεία) Legendum *εἰς πλατεῖα* & mox *διεχομένη*. Sic enim loqui ſueuit.

ἐκαλεῖτο δὲ Πέλλα) Neſcio an hæc ſit Pella quam commemorat Polybius lib. v. eſt enim in Syria.

ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ λογιστήριον τὸ στρατιωτικὸν) Manuſcripti *τὸ λογιστήριον τὸ στ.* Vulgata lectio turpiſſimè eſt deprauata.

¶ Pa. 518. *ὅτε τε Τρύφων ὁ Διόδοτος ἐπικληθεὶς*) Hic fuit vnus è ducibus Alexandri Balæ de cuius rebus geſtis & interitu lege primum lib. Macchabæorum, & Ioſephum *Ἀρχαιολογ.* lib. XIII.

τριῶν ἐτῶν) tres annos regnauit.

Βάσσος Καικίλιος) Hiſtoriam refert Dio lib. XLVII. Baſſi huius etiam Cicero meminit.

καὶ Ἀρέθουσα, καὶ ὁ Σαμψικεράμου) Imo legendum, *καὶ Ἀρέθουσα ἡ Σαμψικεράμου.* Sic mox, *καὶ διάδοχοι Σαμψικεράμου Ἀρέθουσα.* Fuit autem Sampſiceramus vnus è Phylarchis Arabum. Sic enim vt iam diximus duces Arabum & mox Saracenorum ſunt appellati. Sampſiceramo filius fuit Iamblichus Romani nominis ſtudioſus, vt Cicero teſtatur in epiſtola ad Coſſ. his verbis, *Eodem die ab Iamblicho Phylarcho Arabum quem homines opinantur bene ſentire amicumque eſſe reipubl. no. ſtræ literæ de eiſdem rebus mihi redditæ ſunt.* Nam quod Dionyſius Lambinus doctiſſimus alioqui vir *phararcho* legendum eo loco putabat, indignũ eſt eo nomine in quo vel tantillum ſani iudicij ſuperfuerit, quod mecum fatebuntur quicunque literas græcas penitius nouerint. Porrò Iamblicho huic filius fuit alius Iamblichus, & ipſe Romanorum amicitiam ſecutus, cui ab Auguſto patrium regnum eſt reſtitutum.

συνέστηκε τὸ ἔθνος) Arabum gens fuit in *ἔθνη* diuiſa, *φυλὰς* ipſi vocabant, vnde Phylarchos appellarũt ſuos dynaſtas. Suidas, *φύλαρχος ὁ δυνάστης ... Τραϊανοῦ ... χώρας δυνάστης ... φυλαὶ ὀνομάζονται.*

ὑπὸ Πτολεμαίῳ τῷ Μενναίου) De hoc Ptolemæo plurimis locis Ioſephus.

Ἀλχαίδαμνος ὁ τῶν Ῥαμβαίων βασιλεὺς) Hic à Dione *Ἀλχαύδονιος* nominatur libro XLVII.

καὶ ὁ Γαμβάρου, καὶ ὁ Θέμελλα) Lego *καὶ ὁ Γαμβάρου Θέμελλα καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι.* & ita fere libri ſcripti.

ἔστι ὕδωρ τῆς Ἀραδίων πόλεως) Videndum num legendum potius ſit *ὑδρεία.* quod genus mendi etiam alibi occurrit.

καὶ Ταξύμιρα τὸ ἐρυμνὸν χωρίον) Legendum *καὶ τὰ Σύμυρα,* vel potius *τὰ Σιμυρα.* Stephanus vocare *Σιμυρα* videtur. Plinius & Ptolem. *Σιμυρα.*

πηγὴν ἔχοντος ἀφθ.) Lego *ἔχοντος* videlicet *τοῦ πόρου.* Plinius, *Nam dulcis hauſtus in mari plurimis locis, vt ad Chelidonias inſulas, & Aradum, & in Gaditano Oceano.* Lucretius libro ſexto,

> *Quod genus endo mari ſpirat fons dulcis aquai,*
> *Qui ſcatit, & ſalſas circum ſe dimouet vndas.*

quibus verbis non eſt dubium Aradi fontem à Lucretio deſcribi, neque poteſt meliori commentatio explanari ille locus quàm iſtis Strabonis verbis. At eruditiſſimus vir Lambinus de Arethuſa accipit, nunquam id facturus ſi poetæ mentem vllo modo vidiſſet. à qua planè aliena ſunt, quæcunque ille de Arethuſa maiore ſtudio quam iudicio congerit.

¶ Pa. 519. *τότε Καλλίνικου Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου τοῦ Ἱέρακος*) Fratres hi, fuere filij Antiochi *τοῦ θεοῦ*, cui pater Antiochus Soter.

τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον) promontorij nomen.

τριῶν γάρ ἐστι πόλεων κτίσμα, Τύρου, Σιδῶνος, Ἀράδου) Non tantum Tripolis à tribus vrbibus fuit condita, ſed etiam, tribus vrbibus ſtadij vnius interuallo inuicem diſtantibus conſtabat. Diodorus libro XVI. *κατὰ τὴν Φοινίκην ἐστὶ πόλις ἀξιόλογος ὄνομα Τρίπολις οἰκείαν ἔχουσα τῇ φύσει τὴν προσηγορίαν· τρεῖς γὰρ ἐν αὐτῇ πόλεις σταδιαῖον ἀπ' ἀλλήλων ἔχουσαι διάστημα ... δὲ τούτων ἡ μὲν Ἀραδίων, ἡ δὲ ..., ἡ δὲ Τυρίων*

μεταξὺ δὲ Τριήρης χωρίον τι) Meminit Polybius libro quinto.

δύο δ' ἐστὶν ὄρη τὰ ποιοῦντα τὴν Κοίλην καλουμένην Συρίαν) Si hunc locum rectè intelligo Cœlen Syriam, ſiue Cauam inter Libanum & Antilibanum includit: in quo multum diſſentit ab aliis. Polybius quidem libro v. conuallem quæ eſt inter Libanum & Antilibanum Marſyã appellari docet: & in eo *αὐλῶνι* naſci tradit *τὸν μυρεψικὸν κάλαμον* inter Libanum & Antilibanum: quod Plinius reprehendit lib. XII. cap. XXII.

διαρρεῖται δὲ ποταμοῖς) Videtur includere Iordanem inter Libanum & Antilibanum quod ſi ſenſit, errauit grauiſſimè. nam Iordanes etſi oritur in radicibus Libani montis totus tamen extra conuallem fluit quæ Libano & Antilibano montibus clauditur. Sed & alium errorem videor mihi in Strabonis deſcriptione animaduertere. Nã quum dicit ab Aradus ſurſum verſus nauigari Euphratem ſicut Lycũ, quẽ mox dicit prope Byblum in mare ſe exonerare, ſatis niſi fallor apertè indicat eos ſe ſequi autores quibus parum erat hic fluuius cognitus: quod non mirabitur qui huius gentis *ἀμιξίαν* cum reliquis cognouerit: qua de re lege Ioſephi librum contra Appianum. Porrò Iordanem & Genezareticum lacum nobilitarunt Euangeliſtarum ſcriptores dum res geſtas à Domino noſtro Ieſu Chriſto referũt: qui totum ferè tempus quo officium ſuum eſt exequutus, ad ripas illius lacus eſt commoratus.

¶ Pa. 520. *... Βότρυς καὶ Γίγαρτον*) Manuſcripti *Βότρυς* & ita legendum eſt ex Plinio.

καὶ Βύβλος) Manuſcripti *παλαίβυβλος.* optimè. Vide Plinium. Ptolemæo eſt *Παλαιόβυβλος.*

... ἐν ταῖς ὀχυρώμασι) Ioſephus ſæpe meminit.

... σπήλαια εἰς βαθὺ ...) Aſcribã iſtarũ ſpelũcarũ deſcriptionem ex Ioſephi lib. XV. *Ἀρχαιολογίας*, vbi de latronibus loquitur qui illos tractus obſederant. *... οὔτε πόλιν οὔτε κτῆσιν ἀγρῶν ... ἀλλ' ὑπόγειοι καταφυγαὶ καὶ σπήλαια, καὶ κοινὴ μετὰ τῶν βοσκημάτων δίαιτα· μεμηχάνηνται δὲ καὶ συναγωγὰς ὑδάτων, καὶ παρασκευὰς ἐν ἀποθέσει, δύνανται πλεῖστον ἐξ ἀφανοῦς ... ἀντέχειν ... αἱ μὲν εἴσοδοι στεναὶ καὶ καθ' ἕνα παρερχομένων, τὰ δ' ἔνδοθεν ἀπιστεῖται μεγάλα, καὶ πρὸς εὐρυχωρίαν ἐξειργασμένα, τὸ δ' ὑπὲρ τὰς οἰκήσεις ἔδαφος οὐχ ὑψηλὸν, ἀλλ' ἐξ ἐπιπέδου ... τὸ ... ἀνώμαλον καὶ δύσοδον·* quorum verborum hæc ferè eſt ſententia. *Illi neque vrbem habent, neque agros poſſident, ſed ſub terra receptacula & ſpecus, vitamque vnà cum pecore degunt aquarum etiam & cibariorum copia ſibi vt eſſet operam dederunt, ita vt quamplurimum hoſti reſiſtere his quæ non apparent muniti præſidiis queãt. Aditus ſpecuum ita ſunt anguſti vt ſingulos ingredi oporteat: interiora, ſuprà quàm facile quis credat magna & latiſſimè patentia: ſolum quo velutitecto teguntur, non eſt altum ſed planum & reliquo ſolo fere æquale. Totus locus aſpera & eſt impetus rupes.* &c.

... Ζηνόδωρον) Veteres codices quidam *Ζηνόδωρος.* malè, vt ex Ioſephi lib. XV. cap. XIII. conſtat.

ὁ δ' ἀπὸ ταύτης μεσόγαια) Adimit Straho Iudæis oram maritimam: rectè. Sic Ioſephus ait Iudæos, *οἰκεῖν χώραν οὐ παράλιον*, eſſeque eorum vrbes *μακρὰν ἀπὸ θαλάσσης ἀνῳκισμένας.*

αἱ δ' ἐκ Λιβάνου καὶ τὴν ἰσοπλεύρων ἀποικίας) Plinius eleganter de Tyro, *olim partu clara, vrbibus genitis, Lepti, Vtica, & illa Romani imperij æmula, terrarũ orbis auida Carthagine, etiam Gadibus extra orbem conditis.* Tyrorum *ἀποικίας* Strabo multas commemorat. Libro autem vltimo quodam loco non pauciores fuiſſe trecentis narrat. vide locum.

Τύρος δ' ἐστὶν ὅλη νῆσος) Plinium ſi ſequimur non iam eſt, ſed fuit. *Tyros* inquit *quondam inſula præalto mari ſeptingentis paſſibus diuiſa, nunc vera Alexandri oppugnantis operibus continens.* Vbi miror quod ait de ſeptingentis paſſibus, cum Diodorus & Curtius quatuor tantum ſtadiorum freto fuiſſe à continenti tunc diuiſam ſine autores.

¶ Pa. 521. *καὶ ταῖς πορφυρείαις*) Plinius, *Nunc omnis eius nobilitas conchylia atque purpura conſtat.*

Τιμᾶται δὲ καθ' ὑπερβολὴν Ἡρακλῆς) Teſtantur paſſim hiſtoriæ, maximè ſcriptores rerum Alexandri. Spoliatum fuit donariis Tyrius Hercules à Cæſare ob receptam ab eis vxorem Pompeij, Dio lib. XLII.

καὶ Σιδὼν

dem. cenſuerit, adeo ei non refragabor, vt contra liben- A
tiſſimè ſim aſſenſurus.

εἶθ᾽ ὁ τῶν Γαζαίων λιμὴν) Videntur Gazæi afflicta vrbe ſua primũ ab Alexandro, deinde à Ptolemæo, vt ſcribit Diodorus, mox ab aliis, priſtinas ſedes reliquiſſe & vbi aute portum habuerant, habitaſſe. qui locus Γαζαίων λιμὴν à Strabone dicitur, vulgò Maiuma vocabatur vt teſtatur Sozomenus libro ſecundo. Sic duæ quodammodo fuere Gazæ, vt etiam Hieronymus ait: vrbs Gaza ſeptem ſtadiis à mari diſtans: & Gazæ portus, ſiue Ma- B
iuma, quò vt diximus plerique Gazæi receſſerant. Verumtamen neque vrbs Gaza penitus derelicta, & deſerta fuit: neque Gazæorum portus ante Conſtãtinum Magnum vrbis ſpeciem habuit: Conſtantinus autem, vt Sozomenus ſcribit, vrbem ibi ædificauit, & pro Maiuma Conſtantiam à filio ſuo denominauit. quod igitur ait Strabo manſiſſe deſertam ab Alexandri temporibus Gazam, non ita accipiendum, quaſi diceret prorſus eam fuiſſe deſtitutã: ſed longè minus quam antè fre- C
quentatam.

Ραφία, ἐν ᾗ μάχη συνέβη Πτολεμαίῳ) Hoc prælio victor euaſit Ptolem. Hiſtoriam habes apud Polybium lib. v.

εἰ Αἴλαν πόλιν) Interpres εἰς Ἔλανα rectius.

ἀπὸ δὲ τῶν ἐσχισμένων τὰς ῥῖνας ὑπὸ τῶν ἐκκλησμένων) Deeſſe aliquid videtur Lego autem, ἀπὸ δὲ τῶν ἐσχισμένων, λελωβημένων τὰς ῥῖνας, ὑπό του κεκλεισμένων, vel ſimili modo. Res ex Diodoro & aliis nota.

¶Pag. 523. ἔπειτα δὲ μᾶλλον ἐφεξῆς τοιαύτην ἐπίκλησιν ἔχουσα) Lego, ἔπειτα δὲ μᾶλλον ἡ ἐφεξῆς τοιαύτη παραλία, ἔχουσα τὴν Σιρβωνίδα λίμνην.

παράλληλον πρὸς τῇ θαλάττῃ μικρὰ διέξοδον ἔχει.) Vide num legendum ſit potius, παράλληλος οὖσα πρὸς τῇ θαλάττῃ. Sic alibi dicebat, μεταξὺ πε- D
λουσίου δ᾽ ἡ Σιρβωνὶς τῇ παραλίᾳ &c.

μέχρι τῆς εἰσβολῆς) Meminit Diodorus libro xix. vide ad librum primum.

θινώδης πελώριος) Caſio vicina eſſe arenoſa, confirmat Ariſtides, qui arenarum eius loci ita meminit, ἔστι καὶ αἱ περὶ τὰς ἐμβολὰς τὰς ἐξ Ἀραβίας εἰς Αἴγυπτον ψάμμοι, ὁ ποιοῦντες ἰσχυρῶς περάσιμα μόνα ὁδεῖν.

καὶ ὁ Χαβρίου λεγόμενος χάραξ) Plinio Chabriæ caſtra. E
videtur à Chabria Athenienſi dicta, de cuius in Ægyptum profectione Diodorus lib. xv. Meminit & Athenæus lib. xii.

ἐν Ἡρώδου Σεβαστὴ ἐπονομασθεὶσα) Teſtatur Ioſephus non vno loco.

Αἰγυπτίους ἀποφαίνει τοὺς προγόνους) Sic multi veterum Græcorum exiſtimauere, nõ tamen omnes: Nam alius voluit Iudæos eſſe progeniẽ ſophiſtarum Indiæ, alius Creta inſula profugos, alius Æthiopum prolem, alius F
aliter Vide Ioſephum contra Appionem, Cornelium Tacitum Hiſtoriarum lib. v. & Iuſtinum. Omnes quàm procul à veritate aberrarint, ſcimus hodie nos Chriſtiani, poſtquã Deo opt. maxim. ſingulari miſericordia etiam gentibus ſacroſanctum verbum ſuum communicare viſum eſt: quo ſanè nomine, ridiculi ſunt & inepti qui veteribus ſcriptoribus (quorum miſeranda potius eſt conditio) audent inſultare, & ignorantiam obiicere. quo in genere ſingularis eſt quorundam homuncionum impudentia, qui Ariſtoteli principi philoſophorum ἀσέβειας & ἀθεότητος γραφὴν intendunt, nõ G
ob prauam neſcio quem, vt olim factum à male feriatis Athenienſibus, ſed, quia non conuenit illi in Ethicis & Metaphyſicis cum Moſe. quanquam quid boni illi viri in Ariſtotelis ſcriptis intellexerint aliàs videbimus.

περιέχει δ᾽ ῥᾳδίως ἐπιφθόνου ὂν τὸ χωρίον) Ait Iudæam nõ eſſe fœlici ſolo, nec valdè περιμάχητον. in quo videtur parum Straboni conuenire cum verbo Dei, vbi toties terræ Chananææ bonitas commendatur. verũ dubium non eſt, quin Strabonis temporibus multò deteriorem agrum Iudæi colerent, quam coluiſſent olim: quod & ex iiſdem ſacris literis probare poſſe mihi videor, ſi id ageretur.

καὶ θεο-

καὶ θεοσεβεῖς ὡς ἀληθῶς ὄντες) Notentur aureis literis hæc verba: quæ veritas ipſa ab ore hominis profani, extorſit. his verbis Strabo fatetur religionem illam veram eſſe, quam Moſes Iudæos olim docuit. Notetur etiam magni ſcriptoris candor, & φιλαλήθεια, quæ procul à Taciti ſuperſtitione & multorum κακοηθείᾳ abeſt.

¶Pag. 524. Καὶ ὁ γε ἀρχαῖος τὰ παρὰ τῶν θεῶν) Simillimus locus apud Diodorum Siculum lib. i. non procul à fine.

δι᾽ ἐννέα ἐτῶν ὥς φησι Πλάτων) Plato ait, nono quoque anno, non per nouennium vt ſomniant interpretes.

παρὰ δὲ τοῖς Ρωμαίοις οἱ Τυρρηνικοὶ ὀρνεοσκόποι) Vocem ὀρνεοσκόποι eſſe corruptam ſemper iudicaui. Legendum, vel ὀρνεοσκόποι: nam Dionyſius Halicarnaſſeus annotat ὀρνεοσκόπους Græcis eſſe qui Latinis auſpices: vel potius, quod verum eſt, Τυρρηνικοὶ οἰωνοσκόποι. ex eodem Dionyſio, qui Τυρρηνικὴν οἰωνοσκοπικὴν ſæpe commemorat. primum fuit ſcriptum Τυρρηνικοὶ ἱεροσκόποι. deinde mutatum τὸ ν in ρ. Strabo infra Τυρρηνικῶν θεοσκόπων meminit.

πρῶτος ἀνθ᾽ ἱερέως ἀνεδείχθη ἑαυτὸν βασιλέα Ἀλέξανδρος) Imo Ariſtobulus eſt, qui primus ſacerdotium in regnũ mutauit. Verum quia parum is vixit poſt aſſumptum diadema, eique ſucceſſit frater Alexander, excuſari ea ratione poteſt Strabo. Vide Ioſephũ ἀρχαιολογίας libro xiii. cap. xix. & xx. itémque primum librum ἁλώσεως.

διαφερομένων δὲ περὶ τῆς ἀρχῆς, ἐπῆλθε Πομπήϊος) Hiſtoria eſt apud Ioſephum Ἀρχαιολογίας lib. xiiii. & Dionem lib. xxxvii.

¶Pag. 525. τὴν τῆς νηστείας ἡμέραν) non ſemel eo modo capta: qua de re vide pulchrum Agatharchidis locum apud Ioſephum, lib. priore contra App.

Ην δὲ δυναμις) Omnia iſta apud Ioſephũ reperies, multis locis.

ἐνταῦθα δ᾽ ἐστὶν ὁ φοινικών) Ioſephus de Hierichũte, ἔνθα τῆς Ἰουδαίας τὸ πιότατον, φοίνικάς τε παμπόλλους καὶ βαλσαμον τρέφει· τοῦτο λίθοις ὀξέσιν ἐπιτέμνοντες τὰ πρέμνα συλλέγουσι κατὰ τὰς τομὰς ἐκδακρύον. De Iudææ balſamo vide præter Plin. Diodor. Sic. lib. xix.

τὸν καρυωτὸν φοίνικα) Plinio capitata palma, Varroni caryota.

Ἡ δὲ Σιρβωνὶς λίμνη πολλὴ μέν ἐστιν) Iampridem notus eſt viris eruditis Strabonis error, Sirbonim paludem quæ eſt ad Caſium, cõfundentis cum Aſphaltite lacu, à quo Iordanes ebibitur: non defuiſſe autẽ Straboni autores quos hac in parte ſequeretur, vel ex eo intelligimus, quod Plinius refert, quoſdam tradidiſſe Sirbonem lacum habere cl. m. paſſ. circuitum.

μικροῦ τι πλέον ἢ διακοσίων σταδίων μῆκος ἐπιλαμβάνουσα) Hæc eadem de Sirbonide Diodorus libro primo, ἔστι γὰρ inquit ἀνὰ μέσον τῆς τε κοίλης Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου λίμνη τῷ μὲν πλάτει στενὴ παντελῶς, τῷ δὲ βάθει θαυμαστὴ, τῷ δὲ μήκει ἐπὶ διακοσίους παρήκουσα σταδίους· ὀνομαζομένη μὲν Σερβωνὶς &c. quo ex loco hoc etiam diſcimus βαθύτατον in Strab. legendum. aut vtrunque retinendum, βαθύτατον καὶ βαρύτατον: nam hoc poſterius habẽt manuſcripti.

τοῦτον δ᾽ ἀναφυσῶντος κατὰ καιροὺς ἀτάκτους) Diodorus Siculus de Aſphaltitide, ἐξ αὐτῆς δὲ μέσης ἐκφυσᾷ κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἀσφάλτου στερεᾶς μέγεθος &c. Diod. κατ᾽ ἐνιαυτὸν ait pro eo quod dixit Strabo κατὰ καιροὺς ἀτάκτους. cui repugnat Tacitus, cuius ſunt hæc, Certo anni tempore bitumen egerit, & ita Plinius. Zenophilus apud Antigonum tertio quoque anno egeri ſcribit.

λόφου φαντασίαν παρέχει) Diodorus ait inſulæ. Ioſephus ταύρων ἀκεφάλων.

ἀπὸ δὲ τῆς κηκῖδος τὰ σκεύη γνωρίζουσιν οἱ ἐπιχώριοι ἀρχομένην τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀσφάλτου) Eadem ſententia apud Diodorum Τὴν δ᾽ ἔκπτωσιν φανερὰν συμβαίνει γίνεσθαι πρὸ ἡμερῶν εἴκοσι· κύκλῳ γὰρ τῆς λίμνης ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ὀσμὴ τῆς ἀσφάλτου προσπίπτει πνεύματος μοχθηρῷ, καὶ πᾶς ὁ περὶ τὸν τόπον ἄργυρος καὶ χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἀποβάλλει τὴν ἰδιότητα τοῦ χρώματος. Ex his facile erit Antigoni locum emendare qui

vulgo

vulgo editur corruptiſſimus vbi loquitur de hac eadem re, huc eſt περὶ αἰσθήσεως τῶν ἀσφάλτων. Sic ille, ὅταν δ' ἤγγιστα τοῦτο περὶ τοὺς ἐντὸς τριάκοντα σταδίων οἰκοῦντας, ἰῶδες (vel ἐπιπολάζει) τὰ χαλκώματα. hodie editus μεμίαξ per quam ineptè.

χιλίους ταλάντων) Diodorus vocat διακοσίων ταλάντων.

τὸ μὲν οὖν συμβαῖνον τοιοῦτον) Eadem Taciti videtur eſſe ſententia, *Sed gnari, inquit, lacuum tradunt vadantes bitumine moles pelli, manuque trahi ad littus, mox vbi vapore terræ, vi ſalis maruerint ſecuribus cuneiſque vt trabes aut ſaxa diſcindi.*

καὶ οὔρῳ καὶ ἄλλοις δυσώδεσιν ὑγροῖς) menſtruis mulierum cedit & lotio: idque non vt rem fictitiam Ioſephus narrat. πλησιάσαι δὲ ἀποκόπτειν οὐ ῥᾴδιον, ἀλλὰ δι' ἀντιπαθείαν προσήρτηται τῷ σκάφει, ἕως ἂν ἐμμηνίῳ γυναικῶν αἵματι, καὶ οὔρῳ διαλύσωσιν αὐτήν, οἷς μόνοις εἴκει.

¶PAG.526. σκεύεσι τισὶ πλεκτοῖς ἐκ καλάμων καθιεμένας) Xylander legit ἀπὸ σχεδιῶν: quo commodius nihil nunc ſuccurrit.

τοῖς θρυλλουμένοις ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων) Res nota eſt ex libris Moſis. Tacitus non magis credidit quam Strabo.

ἔστι δ' ἐν τῇ Γαδαρίδι ὕδωρ μοχθηρόν) Eadem Gadaris hic intelligitur ac paullò antè. Vide quæ notauimus Marci capite quinto.

ἀπέδειξεν . . .) Sic manuſcripti: ex hiſtoria conſtat Hyrcanum à Pompeio creatum Pontificem maximum. Vide Ioſephum.

καὶ ἐκεῖνον ἐν φυγῇ διετέλεσε) Vide Ioſephum lib. XVIII.

ὡς ἐξ Ἁρμόζοντος τὸ τῆς Καρμανίας ἀκρωτήριον) Legebatur ἀπὸ ὁ ζα: Nos ex ſcriptis veram lectionem reſtituimus. Ammianus ex eodem vt videtur Eratoſthene, de Perſico mari loquens, *cuius oſtia adeo eſſe perhibeatur anguſta, vt ex Harmozonte Carmaniæ promontorio contrà oppoſitum aliud promontorium, quod appellant incolæ Maces, ſine impedimento cernatur.*

¶PAG.527. κατὰ τὸ αὐτὸ φύεται δένδρα) Vide Plinium lib. XIII. cap. XXV.

ὡς ὅπου καὶ τὰ περὶ Ἀλεξάνδρειαν) Legerem ὅπου καθάπερ vt alibi, οἷον ὅπου καὶ τὴν τοιαύτην ἀποφαίνει. Sed & vulgata lectio ferri poteſt. Lib. ſecundo, πολὺ δ' ἂν ὅπου ... τὸ ἄχρηστον ἐπὶ τῶν ἄλλων.

καὶ ... δ' ἐπὶ ... Δουέρητα) Stephanus Δαίρην legiſſe videtur qui ſcribit, Δαίρη, πόλις ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ. nam quod XV^us Strabonis liber citatur, quũ hic ſit XVI^us, familiaris eſt Stephano error, aut librariorum potius.

¶PAG.528. ἔστι δὲ Καταβαθμός) Scribe Καταβανίς. Ptolemæo Καταβάνοι. Sic & Καταβανεῖς mox ſcribendũ vt apud Stephanum qui locum citat.

¶PAG.529. μετὰ δὲ μὲν Πτολεμαΐδα τὴν πρὸς τῇ θήρᾳ τῶν ἐλεφάντων) Hæc eſt quæ Ptolemaïs ἐπὶ θηρῶν appellatur. Plinius tradit appellari Ptolemaidem Epitheras.

συνάγεται εἰς σταδίους ἑξήκοντα) Plinius ait IIII. M.D.P. Arrianus in Periplo, ſtadia LX. vt Strabo.

καλοῦσι Ἀκίλας) Manuſcripti, Ὀκίλας. melius. Ptolem. & Arriano Ocelis.

εἶτα Μυὸς ὅρμον καὶ Ἀφροδίτης ὅρμον) Lego Μυὸς ὅρμον ὃν καὶ Ἀφροδίτης ὅρμον καλοῦσι. Agathar. ἑξῆς δὲ λιμὴν μέγας ... ἐκδέχεται ὃς πρότερον μὲν Μυὸς ἐκαλεῖτο ὅρμος, ἔπειτα δὲ Ἀφροδίτης ὠνομάσθη. Nã & hęc & quæ ſequũtur apparet omnia eſſe ex Agatharchide deſumpta: quæ inter ſe comparent ſtudioſi harũ rerũ, quibus plus otij eſt quàm mihi: cui neceſſitatem feſtinandi cum alia multa imponunt, tum nundinæ Frãcofordienſes imminentes: quæ typographum vocantes cogunt me ſcientem prudentem plurima præterire.

¶PAG.530. Τένεσσιν λέγεται) Neſcio an ſit Tenupſis Plinii oppidum Sembertitarum, qui videntur eſſe Sebeitæ Strabonis.

παροικοῦσι δὲ τόπους οἱ Ῥιζοφάγοι) Diodorus lib. III. Κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὑπὲρ τὴν Αἴγυπτον καλούμενον ποταμόν, παροικεῖ τὸ τῶν Ῥιζοφάγων ἔθνος. Vide quæ ſequuntur.

εἰσὶ δὲ καὶ Σπερματοφάγοι πλησίον) Manuſcripti Σπερμοφάγοι. minus rectè. Diodorus Siculus, Ἐχόμενοι δὲ τούτων εἰσὶν οἵ τε ὑλοφάγοι καὶ οἱ σπερματοφάγοι καλούμενοι. Porrò deſcriptionem Spermatophagorum quam Strabo profert, ego non concoquo. & videtur ὑλοφάγοις potius conuenire.

ἔπι δὲ περὶ τούτων ὡς περὶ ... οἱ Κυνάμολγοι) Hos Diodorus Siculus Cynamynos vocat. Sed Agatharchides vnde vterque ſumſit ad verbum, vocat Cynamolgos: neque aliter Ælianus De animal. lib. XVI. cap. XXXI. qui tamen ex Cteſia Gnidio hiſtoriam ſumit, & Indicam gẽtem eſſe tradit. Cynamolgorum & Plinius meminit.

¶PAG.531. κατοικοῦσι δ' ἐλεφαντοφάγοι τὴν θήραν ποιούμενοι τοιαύτην) Eſt etiam apud Agatharchidem περὶ τῶν ἐλεφαντοφάγων, quæ ſi libet poteris conferre.

τοὺς δὲ κυνηγοὺς οἱ Νομάδες ἀκαθάρτους καλοῦσι) Sic apud Agatharch. Ὅτι τὴν κυνηγῶν τούτων οἱ νομάδες ἀκαθάρτους καλοῦσιν. Et apud Diod. quoque legimus Acathartum ſinum in deſcriptione Arabici ſinus. Strabo iterum paullò poſt, ὑπὸ τῶν μαγείρων ὡς καλοῦσιν ἀκαθάρτους. idq; ex Agatharch.

ὑπέρκειται δὲ τούτων ἔθνος οὐ μέγα στρουθοφάγων) Struthophagorum gens eſt Cynegis Acathartis ad meridiem. Vide Agatharchidem & Diod.

πολεμοῦσι δὲ τούτοις οἱ Σίλοι καλούμενοι Αἰθίοπες) Agatharchides appellat Simos non Silos, & ita Diodorus quoque: vt meritò videatur in Strabone ſcribendum οἱ Σίμοι.

ἀκριδοφάγοι δὲ τούτοις εἰσί) Acridophagos hos appellant Agatharch. & Diodorus Siculus. De his Plinius, *Pars quædam Aethiopum locuſtis tantum viuit fumo & ſale duratis in annua alimenta: hi quadrageſimum annum vitæ non excedunt.*

Τούτων δ' ὑπέρκειται πόλις μεγάλη ... ἔχουσα) Agatharchides Ὅτι τῶν ἀκριδοφάγων, φησίν, ὑπέρκειται χώρα πολλὴ καὶ νομὰς ἔχουσα ποικίλας διαφόρους. & quæ ſequũtur. Eadem fere apud Diodorum.

συνάπτουσι δὲ τοῖς ἀκριδοφάγοις οἱ Ἰχθυοφάγοι) De iſtis Ichthyophagis qui alij ſunt ab iis de quibus lib. ſuperiore dictum eſt vide Agatharchidem, & Diod. lib. III.

τὴν δὲ σάρκα πατήσαντες μάζας ποιοῦνται) Diodori verba, μετὰ δὲ ταῦτα τὰς μὲν σάρκας ἐπί τινας πέτρας ... καταθέμενοι πατοῦσι ἐπιμελῶς ἱκανὸν χρόνον· καὶ καταμίσγουσι τὸν τοῦ παλιούρου καρπόν.

¶PAG.532. φυλλάδες δ' ἐλαιῶν) hoc eſt quod in Excerptis Agatharchidis legimus Ichthyophagos quoſdam τὰς τῶν ἐλαιῶν κορυφὰς ἀλλήλαις συνάπτοντας, εἶτα χλαῖναν σκεπάσαντας. vbi dicitur etiam harum olearum fructus eſſe ſimiles fructui caſtaneæ. At Diodorus ita habet, πρὸς δὲ τούτοις ἐστὶ τοῖς Ἰχθυοφάγοις τῆς παλιούρου τοιοῦτος· ἐλάας φύονται πάνυ πολλαί. quæ cum ſint ex eodem Agath. ad verbum deſcripta, non eſt dubium legendum eſſe ἐλαιῶν.

οἱ δὲ Χελωνοφάγοι) Meminere iidem.

καὶ περσέαι καὶ συκάμινοι Αἰγύπτιαι) & perſea & ſycaminous arbores, quondã Æthiopibus & Ægyptiis peculiares. vide lib. ſequenti. itaque malè Xyland. locũ conuertit.

ὑπέρκειται δ' ἡ Λίχα θήρα) id eſt, Lichæ venatio. nam Λίχα patrij caſus eſt: vt Πυθαγγέλου & Πυθολάου.

¶PAG.533. καὶ λίμνη τοῖς καλουμένοις μύρμηξι) Agatharchides μυρμηκολέοντας nuncupat, eum vide.

. . . . ἐπὶ σωρεὶ τοῦ μύκου) Et hæc corrupta ſunt: & deeſſe aliquid ex ſequentibus conſtat, quibus videtur Apollodorum reprehendere. deſcriptio Strabonis eſt ex Agath. Sed de rhinocerote & pleriſq; iſtis animalibus, vide quę poſt Agath. ab aliis ſunt ſcripta. vt Dione lib. LI.

Γίγνονται δ' ἐν τούτοις τόποις καὶ αἱ καμηλοπαρδάλεις) Vide Agatharch. & deſcriptionẽ Plinij eius animalis quod Æthiopas nabin vocare ait, quod & ouem feram dici tradit. Deſcribit camelopardalim Romæ viſam, Dio lib. XLIII.

καὶ κῆπος, λέοντος μὲν ὀφθαλμοὺς ἔχοντες) Non eſt ergo κῆπος quem ait Ariſtoteles eſſe ... τὰ ἄρθρα. Verùm &

κῦμα καὶ κῆτος καὶ κόλπος καὶ ἴβος.

χρωμένοις δ' αὐτοῖς) In Excerptis Agath.& apud Diodor. & Ælianum eſt ῥινόβατος.

ὡς γε καὶ τοὺς ἀποπνιγομένους λέγεται) Inepta eſt & falſa quam commentus eſt Xylander lectionem πνιγεὶς. veram lectionem ex Strab. reſtituimus. cuius hæc ſunt lib. vltimo ἀλέκτορίς τι λίγον μεγάλως ὡς καὶ ταῦρον ἀποπνιγομένους λέγεται.

Νομαδικὸς μὲν ὁ βίος τῶν Τρωγλοδυτῶν) In Excerptis Strabonis annotatum legimus, Ὅτι Τρωγλοδύτας αὐτοὺς λέγει ὁ Στράβων. quæ (vt puto) quum legiſſet vir quidam eruditus, non dubitauit ſcribere, perpetuò Troglodytas iſtos apud Strabonem vocari: quod nos, qui Strabonem non nimis negligenter legiſſe videmur, perpetuò falſum reperimus. Nam etſi Τρωγλῶ & Τρωγλοῦ dici certum ſit, tamen in Strabonis editis & ſcriptis codicibus omnibus, Troglodytæ hi perpetuò vocantur, & ita apud reliquos. Cæterum de iſtis Troglodytis Agathar. & Diodorus eadem. Sunt & alij duobus in locis Troglodytæ à Strabone collocati.

σφίζοντες δ' ἐπιμελῶς αἱ γυναῖκες) Neſcio quid cogitabat vir eruditus cum reponeret στίζονται. Vera lectio eſt στιβίζονται. De ſtibi & ſtimmi, lege Dioſcoridem & Plinium.

γίνονται δ' ἐν Σαβαίοις καὶ τὸ λάρμερον (?) ...) λαρίμναν appellat Agathar. & vocem eſſe Arabicam annotat.

ἐκ δὲ τῆς ἐμπορίας ὄντες τε καὶ Γερραῖοι) Vetus interpres cuius verſionem vſurpat Xylander, legit ἐμπόροι. Sed vulgatam lectionem hæc Agathar. verba confirmant, ὑπὸ γὰρ ἐμπορίας τῆς Σαβαίων καὶ Γερραίων ...

¶PAG. 536. ... Βοξάντα ...) Bene habet, quod hodiéque locus ille Agatharchidis extat, quem ſi videas non dubitabis legendum eſſe ... Cæterum de Rubri maris appellatione, non eſt obſcurum quid Plinius, Curtius & alij ſcribant.

...) Conſtanter affirmo legendum eſſe Πιτυσῶν. vulgata lectio inelegans inepta, ac ne græca quidem eſt.

... Γάλλος) Hic eſt Gallus ille poeta egregius qui Euphorionem Latinis verſibus expreſſerat, Virgilio apprime charus, vt teſtatur Ecloga poſtrema, & ibi Seruius. Fuit & Auguſto aliquando chariſſimus: à quo primus omnium conſtitutus eſt ὕπαρχος Αἰγύπτου, qui vocatur præfectus Auguſtalis eiuſdémque iuſſu hanc expeditionem ſuſcepit: poſtea in odium Auguſti ita venit, vt coactus ſit ipſe ſuis manib. ſe interficere, vt teſtatur Euſebius in Chron. & Sueton. ac Dio,

A qui modò eum Γάλλον Κορνήλιον appellat, vt Suetonius Cornelium Gallum: modò Αἴλιον Γάλλον, vt Strabo & Ioſephus. Euſebio dicitur, Caius Cornelius Gallus. alijs vt Eutropio Cn. Cornelius Gallus. Hiſtoriam huius expeditionis refert Dio lib. LIII.

¶PAG. 537 ἐν ἄλλοις Ἰουδαίους μὲν πεντακοσίους) Ioſephus id notauit, Ἀρχαιολογίας lib. XV. cap. XII.

τοὺς μὲν ἐκεῖ καλουμένους Ὀβόδα) Volgo Ὀβίδα. perperam. nam

B in veteribus exemplaribus Ὀβόδας hic vocatur rectius, vt ex Ioſepho apparet.

ἦν συνεμπεσόντα τι καὶ σκελοτύρβη περὶ τὸ στόμα ...) Tunc primum vidétur medicis fuiſſe cognita hæc morborum genera quæ mox exercitum Germanici Cæſaris infeſtarunt vide Plinium lib. XXV. cap. tertio. Scelotyrben etiam Galenus ait eſſe εἶδος παραλύσεως.

εἶθ' ... εἰς Κοπτόν) Locus eſt corruptus. Forta-

C ſſe legendum εἶθ' ... εἰς Κοπτὸν τῆς Θηβαΐδος, ... διώρυγι τοῦ Νείλου· ἐκεῖθεν δ' εἰς Ἀλεξάνδρειαν. non nihil hanc emendationem ſequens mox locus confirmat. Sed quæ lib. ſequenti de Copto & dioryge ad Coptum narrantur, vix ſinunt nos dubitare, quin rectè emendemus.

εἰς τὴν Ἀριστοβούλου) De hoc rege, vel alio cognomine multa Ioſepho mentio.

¶PAG. 538 ἰχθύας δὲ περὶ αὐτῷ τῷ πορθμῷ) Scribe, περὶ ταύτῃ τῇ πορθμῷ.

ὁ δὲ φάμενος εἶναι) Narrat Herodotus Melpomene.

D ¶PAG. 539 χιτῶνας δὲ ... ζώνας) Lego χιτῶνας.

ὅδ' αἱ ...) Ita emendabat Crates

¶PAG. 540 τάχα δ' οἱ Ἕλληνες Ἀραμαίους ἐκάλουν) Imo Græci Syros appellant qui ſe ipſi Arammæos nuncupabant. Ioſephus, Ἀραμαίους δὲ Ἀραμος ἔσχε, οὓς Ἕλληνες Σύρους προσαγορεύουσι.

τὸν Δαρειαῖον Δαρεῖον ἐκάλεσαν) Puto ſcripſiſſe Strabonem τὸν Δαρειαῖον. Nam Hebræis Darius vocatur דריוש Dariaues. Cteſiæ Δαρειαῖος. Æſchylu neſcio quare

E Δαρειαί.

Ἀταργάτιν δὲ τὴν Ἀθάραν) Sopra Ἀταργάτις. Vocatur & Aſtarte. Vide Lucianum lib. de Syria dea, Plutarchum, & Hyginum.

...) Elegans χρῆσις ..., Atticis familiare, vt docuerunt iampridem docti viri. Herodotus plena locutione vtens, docet quid ſit ſubaudiendum ... ταῦτα δὲ ... &c.

ISAACI CASAVBONI COMMENTARIVS

ET CASTIGATIONES IN LIBRVM XVII. GEOGRAPHICORVM STRABONIS.

ΕΠΕΙ' δὲ τὴν Ἀραβίαν ἐπελθόντες, καὶ τοὺς κόλπους συμπεριλαβόντες) Etiam huius lib. connexio cum præcedente perſpicua eſt. Continet quæ ſuperſunt de Aſia nondum dicta: hoc eſt Ægyptum & Æthiopiam, atque Lybiæ totius deſcriptionem, cum elegant coronide in operis totius fine.

ἀπεχούσης ... τὸν Νεῖλον) Falſiſſimum eſt dixiſſe vnquam Eratoſthenem diſtare Arabicum ſinum à Nilo ſtadia ꟾↄↄ ꟾↄ ꟾↄ ꟾↄ ꟾↄ. id dixit ſcilicet is qui

A qui inter Euphratem & Nilum ſtatuebat tantum ſtad. ꟾↄↄ. ſed nemo ſanæ mentis dubitabit locum eſſe corruptum, ac legendum eſſe potius ἐν ἀνάπλῳ.

... Μερόης) Iampridē ex vetere interprete locum hūc reſtitueris: poſtea acceſſit veterū librorum autoritas. Hæc autem Eratoſthenica Nili deſcriptio quantum diſcrepet à Pliniana lib. V cap. IX. ſatis apparet: neque proferam quæ de hoc fluuio certarim omnes Geographi, hiſtorici etiam plurimi, in his Herodotus, Diodorus, Ammianus, itémque duo præſtantiſ-

ſimi ſophiſtæ Ariſtides & Heliodorus, necnon Philoſtratus, (vt Lucanum & reliquos poetas taceam) ſtudiu magno conſcripſere: Nam & omnibus hodie ea nota ſunt, & nos temporis premimur anguſtiis: cui vix paucæ horæ ſuperſunt, ad reliqua percurrenda. Quare ea tantum notauimus, quæ minus commode prætermitti poſſe videbantur.

¶Pag. 54. ὑπὸ μὲν Ἀσταβόρας καλεῖται) Aſtaboram & Aſtapum & Ptolem commemorat: ſed quod vult Eratoſthenes cingere eos Meroen, longe aliter Ptolem. Heliodorus non multum ab Eratoſthene diſſentit lib. decimo. vbi de Meroe ſic ſcribit, Ἡ γὰρ δὴ Μερόη μητρόπολις οὖσα τῶν Αἰθιόπων, τὸ μὲν ἄλλο σχῆμα νῆσος, τριγωνίζουσα ποταμοῖς ναυσιπόροις· τῷ τε Νείλῳ καὶ τῷ Ἀσταβόρᾳ καὶ τῷ Ἀσασόβᾳ περιρρεομένη τοῦ μὲν κατὰ κορυφὴν ἐμπίπτοντος τῷ Νείλῳ, καὶ πρὸς ἑκάτερα σχιζομένου ... Hæc mentem eius loci aperiunt. Aſtapum autem Heliodorus non nominat, ſed Aſaſobam: qui eſt Eratoſt. Ἀσταπούς, & ita in Heliodoro lego. Vide Plinium, & Vitruuium.

Σεμβρῖται δ᾽ ἀπὸ γυναικός) Plinius ait Semberritas reginæ parere. quæ ſequuntur, neſcio quomodo cum his conſonent. maximè cum iis quæ lib. ſuperiore de iiſdem narrauit.

Διεχεῖ δ᾽ εἰς Μερόην ... κατὰ τὴν Με.) Vellé ad ſcidiſſet quot putet ſtadia in vniuſcuiuſque diei iter: Si vt alibi ſæpe ccc. putauit, erunt ſtadia plus minus ƆƆƆ ƆƆƆ ƆƆƆ. Supra dixit diſtare Meroen à mari iter dierum circiter quindecim.

Νοῦβαι κατοικοῦσιν ἐν τῇ Λιβύῃ) Plinio Nubei Æthiopes.

μέχρι τῶν Ἀγγύων) Prior interpres legit ἀγκώνων: vt non ſit populi nomen: ſed flexus Nili intelligantur, de quibus dictum paullò antè.

ἐπὶ δισχιλίους σταδίους) Herodotus addit trecentos. Diodorus ... ait Ægyptum habere ... infra legitur inter Peluſiacum & Canobicum oſtia, quæ ſit Ægypti baſis, eſſe ſtadia ƆƆ & ccc. intrius autem Delta ambitum eſſe ſtad ƆƆ ƆƆ ƆƆ. vt difficile ſit in tanta varietate de vera lectione vbique ſtatuere.

τὴν μὲν χώραν διαιρεθεῖσαν εἰς νομοὺς ἔσχε) Nomi ſunt *præfecturæ* vt vertit Plinius. quidam putant hanc vocem eſſe Ægyptiacam, quos falli & omnes ſciunt qui aliquid Græcè ſciunt, & Diodorus diſertè admonet.

¶Pag. 542. ἐφ᾽ ἡμῶν μὲν τῶν περὶ Πετρώνιον χρόνων) Petronius Ælio Gallo ſucceſſit, fuitque ſecundus præfectus Auguſtalis.

ὅπηνίκα ... πήχεις ἀνέβαινεν ὁ Νεῖλος) Atqui iuſtum eius incrementum eſt cubitorum xvi. ait Plinius. cuius aſcribam verba. *Iuſtum incrementum eſt cubitorum XVI. Minores aquæ non omnia rigant, ampliores detinent, tardius recedendo. Hæ ſerend. tempora abſumunt ſolo madente: illæ non dant ſitiente. Vtrunque reputat prouincia In XII. cubitis famem ſentit, in XIII. etiamnum eſurit: XIIII. cubita hilaritatem afferunt XV. ſecuritatem: XVI. delicias.*

εἶτ᾽ ἐπὶ κορυφὴν ... ὁ Νεῖλος ὥς φησιν ὁ Πλάτων) in Timæo. vbi eſt κατὰ κορυφὴν non ἐπί. & ita Heliodo

¶Pag. 542. ἑκατέρωθεν ἐσχάτου τοῦ Νείλου) ἐσχάτου hoc eſt ἐχομένην. *quæ vtrinque Nilo eſt contigua.* Sed vocem ἐσχάτου quis ita accepit? non tamen ignoro aliquoties eam legi in hoc ſcriptore vbi ſic videtur poſſe accipi. Verum illos locos eſſe corruptos ex antiquis exemplaribus docuimus.

ἔοικεν οὖν χειρὶ ψυχομένῃ τῷ μήκει) Prior interpres legiſſe videtur χ μ nec videtur ineptum dictu, Ægyptum ſimilem eſſe manui expanſæ: nam oſtia τοῦ Delta referunt quodammodo manus digitos, vt Nilus ſupra Delta brachium: non puto tamen veram eſſe hanc lectionem. nam quid eſſet χεὶρ ψυχομένη? Xylander legit κειρίᾳ τῷ πεδίῳ. ſententia non mala. ſed à veteri lectione recedens nimium quantum.

Οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι στοχασμῷ τὸ πλεῖον) Primus videtur Agathar-

A gatharchides Gnidius hanc cauſam Nili ἀναβάσεως commentus. Diodorus Siculus. Ἐγγιστα δὲ τῆς ἀληθείας προσῆλθεν Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος. φησὶ γὰρ κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν ὄρεσι γίνεσθαι συνεχεῖς ὄμβρους ἀπὸ θερινῶν τροπῶν μέχρι τῆς μετοπωρινῆς ἰσημερίας· ... τὸν Νεῖλον ... χειμῶνι συστέλλεσθαι ... αὔξεσθαι. Sanè conſtat, ſub æquinoctiali, & vbicunque etiam intra tropicos Sol fit perpendicularis, tantos im-
B bres ſolitos contingere, vt hoc ſit illis loco hyemis, & moleſtiſſimæ quidem: cum omnia veluti diluuio quodam natent. hanc tamen eſſe cauſam cur Nilus intumeſcat neſcio an concedere debeamus. Cur enim Nilo proprium eſſet hoc πάθος? Itaque doctis noſtræ ætatis viris placet, à ſubterraneis potius cauſis Nilum intumeſcere: idque eo argumento maximè probatur, quòd & in Delo fons eſt Inopus nomine qui Nilo ὁμοιοπαθεῖ, ideòque Nili ἀπόρρωξ à quibuſdam dictus. Atqui dici non poteſt vllos imbres qui tunc nulli ſunt, aut non
C certè magni in Delo, in cauſa eſſe cur inflatur Inopus.

διαφέρων τοῦ δ᾽ ὁ Φιλάδελφος ἐπιλαβεῖν) Ptolemæus ſecundus. Vide Plin. & Diodor.

¶Pag. 544. ἐγὼ γοῦν ὑπομνήματος ἀντιτυχὼν εἰς τὴν αὐτὴν ...) Senſus huius loci eſt, Strabonem cum incidiſſet in codices horum ſcriptorum Eudori & Ariſtonis, minus emendatos, velletque eos collatione aliorum exemplarium emendare, iis deſtitutum, ex ipſorum inter ſe collatione vtrunque codicem ſe emendaſſe: quod facere non potuiſſet niſi vt initio dixit iiſ-
D dem verbis Eudori & Ariſtonis opera fuiſſent contexta: vnde apparet alterum neceſſariò plagiarium & furem fuiſſe. vter vero autem prior ſcripſiſſet, difficilis inquit quæſtio. hæc eſt Strabonis ſententia. Mihi idem omnino contigit aliquando. Nam quum emiſſem à Græculo quodam Iohannis Curopalatæ hiſtoriam, reperi poſtea paucis exceptis, iiſdem verbis eam eſſe cõſcriptam, quibus eſt Cedreni hiſtoria, ſiue ille à Cedreno acceperit ſiue contra. Ac quum me ab illo Græculo deceptum qui magna me pecunia emun-
E xerat iniquè ferrem: hoc me tamen recreabat, quod ex vtriuſque collatione multa poſſe in vtroque emendari videbam. Cedrenum enim ita eſſe editum ſciebam, vt multa paſſim in eius ſcriptis turpiſſima relicta ſint menda. Sed vtinam omnes mendæ quæ meliores Cedreno autores obſident, in Cedrenum & eius farinæ ſcriptores poſſe ot transferri.

τὸ μέχρι τῶν αὐάσεων) Manuſcripti Αὐαβάσεων. corrupte omnino: Vetus interpres Αὐάσεων pro Αὐάσεων, vide mox.
F
Αὐάσεις δ᾽ οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι) Idem & lib. II. Prior interpres ſemper legit Αὐάσεις. Stephan. v per Αὐάσεις. Sic ille, Αὔασις, πόλις Αἰγύπτου· ταύτης δὲ καὶ Ὄασιν καλοῦσιν, ... Οaſin & Auaſin implicat vt vides, Stephanus. Plinius Auaſes commemorat. quod ſciam nuſquã: ſed nomos duos Oaſitas ibi collocat.

χιλίων που καὶ τριακοσίων σταδίων) Vide ſupra initio libri.

πρὸς ἔσχατον τῷ ἠπείρῳ) Lego προσεσχάτου τῇ ἠπείρῳ.
G quomodo aliquot iam locos emendauimus ſimiliter affectos, vt ſub finem lib. XIIII. & alibi. Euſtathius tamen hunc locum proferens habet & ipſe πρὸς ἔσχατον τῇ ἠπείρῳ: quod tamen me non mouet. miror magis Euſtathium ſi ita ſcripſit mendam non animaduertiſſe.

λιμένα πρὸς αὐτὴν ποιεῖ ἀμφιστομον) Virgilius eadem de re,

——Inſula portum
Efficit obiectu laterum.

& Cæſar libro tertio Belli ciuilis. *Hæc inſula obiecta Alexandriæ portum efficit.*

καλεῖται δ᾽ Ἀκρολοχίας) Vel Λοχίας ἄκρα vt infra.

καὶ ποιεῖ τὸν λιμένα ἀριστοστομον) Vetus interpres, *ore optimo.* vtitur & libro quinto. Xylander vertit *ore arcto*, facetè

cetè in veteribus codicibus eſt ἀμφίσειων vt paullò antè. quod non probo.

ταύτης δ' ἀνέθηκε Σώστρατος Κνίδιος φίλος τῶν βασιλέων) Plinius lib. xxxvi. cap. xii. *Magnificatur & alia turris, a rege facta in inſula Pharo, portum obtinente Alexandriæ, quam conſtitiſſe DCCC talentis tradunt: magno animo ne quid omittamus Ptolemæi regis, quod in ea permiſerit Soſtrati Gnidij architecti ſtructuræ ipſius nomen inſcribi.* Lucianus in libello De rectè conſcribenda hiſtoria, non permiſſu regis vt ait Plinius, ſed eleganti Soſtrati fraude, factum tradit vt ipſius nomen fuerit inſculptum: eum vide. Ammianus de Pharo loquens, ab aliis diſſentit.

Ἐπίχωμα. Σω.) Neſcio an vox ἐπίχωμα ſit Strabonis. poteſt enim abeſſe. Eadem inſcriptio eſt apud Lucianum.

¶PAG. 545. *τοῦ ἑπτασταδίου καλουμένου χώματος*) Cur Heptaſtadiū nolint dicere interpretes vt Ammianus quē vide.

διαβεβλῆσθαι πρὸς ἅπαντας τοὺς ἄλλους καὶ μάλιστα τοὺς Ἕλληνας) Diodorus refert Ægypti priſcos reges non permiſiſſe vt vllus peregrinorum eò appelleret. Verbum autem διαβάλλεσθαι ſignificat ἀπεχθάνεσθαι odio habere, interdum, vt hic. qua in ſignificatione maxime eſt quam frequenter apud Philoſtratum occurrat, vt in epiſtola Apollonij ad Veſpaſianum, διαβεβλημένες ὑπὸ τοὺς Ἕλληνας, ὡς δεινῶς αὐτοῖς ἐλθόντας, τί ἡμῖν ξυνέσται; Sic alibi διαβεβλῆσθαι πρὸς φιλοσοφίαν. Alibi paullò aliter de Tantalo, ὅτι οὐ μὴ διαβεβλῆσθαι αὐτὸν ὁ γὰρ οἱ θεοὶ ἀπήχθοντο &c.

τὴν προσαγορευομένην Ῥακῶτιν) Quidam vocant Ῥακώτιν, vt Cedrenus. Meminit Tacitus.

Βουκόλων περίβολον) Vide apud Heliodorum libro primo elegantem deſcriptionem eorum locorum in quibus habitabant qui Bucoli appellabantur.

μυριάνδρους στολοὺς κατὰ τὴν ἐπιχώριον τὸ κτίσματος) Vide Ammianum.

αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι πόλεις) Excipit Rauennam lib. v.

¶PAG. 546. *ἔστι δὲ χλαμυδοειδὲς*) Idem Diodorus & alij.

ἐξ ἐναντίας ἔστιν) Ea εἴδωσαν de Vlyſſis ædibus.

καὶ τὸ Μουσεῖον ἔχον καὶ περίπατον καὶ ἐξέδραν) Muſei meminit Suetonius in Claudio. xlii. & alij. De heaedra vide Vitruuium.

καὶ τὸ καλούμενον Σῶμα) Si rectè habet hæc lectio, ſic videtur locus dictus in honorē Alexādri, cuius τὸ σῶμα ibi poſitū eſſet. De Ptolemæi ſtudio erga defunctum Alexandrum & de eius ſepultura conſule Diodorum qui copioſè rem explicat. Meminit huius monumenti Lucanus, & Suetonius in Auguſto.

ὁ Κόκκης καὶ Παρείσακτος ἐπικληθεὶς Πτολεμαῖος) qui & Cybioſactes eſt appellatus, vt mox dicemus. & crediderit fortaſſe aliquis pro Κόκκης hîc quoque Κυβιοσάκτης olim fortaſſe ſcriptum, quod tamen non affirmamus.

τὸ Τιμώνιον προσαγορευόμενον) Vide Plutarchum in Antonio.

¶PAG. 547. *τὸ Σαράπιον*) Miris laudibus Sarapium effert Ammianus libro xxii. De eo Tacitus Hiſtoriarum libro iv.

Πτολεμαῖος γὰρ ὁ Λάγου διεδέξατο Ἀλέξανδρον) In horum regū cognominibus differunt inter ſe ſcriptores. Epiphanius ita eos appellat, & hoc ordine regnaſſe docet.

i. Ptolemæus Lagi F. annos	xl.
ii. Ptolemæus Philopator	xxi.
iii. Ptolemæus Epiphanes	xxii.
iiii. Ptolemęus Pilopator ii. annos	xxxiiii.
v. Ptolemæus Philologus & Euerg.	xxix.
vi. Ptolemæus Soter	xv.
vii. Ptolemæus Alexas.	xii.
viii. Ptolemæus Alexandri frater	viii.
ix. Ptolemæus Bacchus.	xxxi.
x. Cleopatra in qua defecit ſtirps Lagidarum	xxxii.

Sed de his conſulātur docti noſtræ ætatis Chronologi.

ὁ Λάτυρος Εὐεργέτης) ipſe quidem Euergeten ſe appellabat: ſed Alexandrini Cacergeten nuncupabant.

μετεπέμψαντο εἶδος ἐκ τῆς Συρίας Κυβιοσάκτην τινά) Diō lib. xxxix. Seleucum appellat. *Σέλευκον δέ τινα ὡς καὶ ἐκ τοῦ βασιλείου γένους τοῦ ποτὲ ἐν τῇ Συρίᾳ ἀνθήσαντος ὄντα μεταπεμψάμενοι, ἄνδρα τε ἐπεγράψαντο, καὶ κοινωνὸν τῆς τε βασιλείας καὶ τοῦ πολέμου ἐποιήσαντο· ὡς δ' ἐκεῖνος ἐν αὐτοῖς φαυλότατος ἐφαίνετο, τοῦτον μὲν ἀπέκτειναν.* Sed quid eſt quod Strabo hunc vocat Κυβιοσάκτην? Xylander quum non concoqueret hanc vocem, locum putauit eſſe corruptum & emendandum. in quo deceptum fuiſſe eum; docent & veteres codices, qui hanc lectionem conſtanter retinēt: & hoc amplius locus Suetonij, vbi exſtat eadem vox. Scribit ille de Veſpaſiano, *Alexandrini Cybioſacten eum vocare perſeuerauerūt, cognomine vnius è regibus ſuis turpiſſimarum ſordium.* quanquam apud Suetonium vera lectio hactenus ignorata eſt. Cybiotacten legi placet interpretibus, qui etiam in Strabone ſic eſſe legendum dicere audent. Sed profectò explodenda eſt iſtorum & emendatio & interpretatio. Errant enim non mediocriter. quum putant Cybiotacten dictum fuiſſe iſtum περὶ τὸ τάττειν τὰ κύβια, ſiue ab ordinandis ſamlſiæ cybiis. Nos non dubitamus peritiores huius linguæ mecum eſſe aſſēnſuros, illam vocem à Græca lingua alienam eſſe nec ferri poſſe, quum ſit contra omnem rationem & analogiam. Quid ergo? Nimirum retinenda nobis eſt omnino Strabonis librorum lectio Κυβιοσάκτης: quæ lectio, ſiue analogiam ſpectes (vt oportet) ſiue ſignificationē, optima eſt. Nam quum eſſet iſte Seleucus ſordidus, & αἰσχροκερδὴς, quique ex omni re lucrum captaret, dici cœpit ab Alexandrinis, quorum nota eſt ſcurrilitas, Cybioſactes: non παρὰ τὸ τάττειν τὰ κύβια, vt ineptè ariolantur: qui ſaltem Κυβιοτάκτην dicere debuerunt. ſed παρὰ τὸ σάττειν τὰ κύβια. ſimillimè vt παρὰ τὸ ὀρύττειν τοὺς τοίχους dicitur τοιχωρύχος. Cybium vt etiā Plinius docet genus fuit ſalſamēti. σάττειν autē propriè eſt onus iumento imponere, vt faciunt mercium vectores & camelarii: & pro ἐμπορεύεσθαι accipi poteſt. Κυβιοσάκτης igitur idem plane eſt quod ταριχέμπορος. Iam qui ſciunt quale conuicium fuerit, dici ταριχέμπορος & τῷ ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος, vt de ſuo patre Bio dicebat, ij facile huius ſcommatis venuſtatem animaduertent. Atque ita exiſtimamus & Strabonem eſſe explicandū, & Suetonium emendandum.

ἕνα δ' αὐτὸν ἐκεῖνον) Vide Dionem, eodem loco. Ibi habes & de Gabinio, vt Ciceronis epiſtolas omittam.

ὁ μὲν οὖν πεμφθεὶς τὴν τοῦ βασιλέως ἔχει τάξιν) Similiter Cornel. Tacitus *Aegyptum* inquit, *copiáſque quib. coercetur iam inde à diuo Auguſto equites Romani obtinent loco regum:* Hic eſt autem præfectus auguſtalis, de cuius officio vide titulos Digeſt. & Cod.

ὑπ' αὐτῷ δ' ἐστὶν ὁ δικαιοδότης) His eſt Iuridicus Alexandriæ, qui erat ſub præfecto Auguſtali. De huius etiam officio habes in Dig. & Cod.

ἄλλος δ' ἐστὶν ὁ προσαγορευόμενος ἴδιος λόγος) Quum temporibus Auguſti & Tiberij hæc fuerint à Strabone ſcripta, nō eſt dubiū ἴδιον λόγον appellari ab eo, qui in Digeſtis appellatur procurator Cæſaris vel rationalis. Poſtea vero inter plures hoc munus fuit diuiſum. vt in Codice & Notitia vtriuſque imperij videre licet. Non tantum autem ἴδιος λόγος procurator Cæſaris appellatus: ſed etiam καθολικὸς vt à doctiſſimi viris eſt annotatum.

ὅς τῶν ἀδεσπότων) bona vacantia vocantur ICtis.

καὶ τῶν εἰς Καίσαρα πίπτειν ὀφειλόντων) Κυριολογία. Caduca enim vocantur.

παρέπονται δὲ τούτοις ἀπελεύθεροι Καίσαρος) qui ideo in Codice appellantur Cæſariani. vt in leg. v. Cod. De iure fiſci.

εἰσὶ δὲ καὶ ἐπάρχαι τινές) Prius interpres ἱππαρχίας legit. quod verius videtur.

καὶ ὁ ὑπομνηματογράφος) Latinè Commentarienſem dicere potes. Alexandrini hypomnematographi mentio eſt in leg. iii. Cod. De decurionibus &c.

¶Pag.549. καὶ ὑπάρχαι) Lego καὶ τοπάρχαι qua voce Diodorus vtitur. ſic appellabantur præfecti ſingulorum nomorum.

ἔν τινι ... Κικέρων φησί) Locus Ciceronis non extat.

προσοδεύειν φόρων πλείω τῶν μυρίων καὶ δισχιλίων ταλάντων πεντακοσίων) At Diodorus Siculus qui vt ipſe teſtatur, eodem Ptolemæo regnante in Ægyptum fuit, longè à Cicerone diſſentit. Reditum enim Ægypti fuiſſe tantum ∞∞∞ ∞ CIↃ talentorum.

τρίτηνον ... εἴκοσι) Vide libro ſecundo.

καὶ γὰρ δὴ καὶ μονοπωλίας ἔχει) De monopolijs vide Iuriſconſultos. Tolluntur monopolia omnia conſtitutione Zenonis in Codicem relata libro quarto titulo LIX.

πλείω δὲ χεῖσθαι τὸ κεράμιον θαλάττης ἢ οἴνου) ait totum iſtū tractum vino parum abundare: ideòque plus diffundi in dolia aquæ marinæ quam vini. Nota ſunt quæ de vino aqua ſalſa temperato, ſiue τεθαλασσωμένῳ ſcribunt Plinius & Athenæus. Ægyptij vero non tantùm vinū ita temperatum ſeruabant, ſed etiam Nili aquam meram inſtar vini in dolia diffuſam. Ariſtides in Ægyptio docens Nili aquam non σήπεσθαι, addit, καὶ μόνοι μόνον αὐτὸ ὕδωρ ... ὕδατος ὥσπερ ἄλλοι οἶνον ... καὶ ἔχουσι τρίτον καὶ τέταρτον ἔτος ... ἔτι πλείονα· καὶ ... ἐγκαυχῶνται ὥσπερ ἡμεῖς τῷ οἴνῳ.

σκώπτοντες δὲ μάλιστα οἱ Ἀντιφῶντες) εἰς ἰδιωτείαν videlicet, quaſi eſſent omnium minime ἀστεῖοι.

¶Pag.55 . τὸν Μαρεώτην οἶνον) Scribe Μαρεώτην vel Μαρεώτην.

ὁ Αἰγύπτιος οἶνος ἐξ ... τὸ καθεύδειν) Aliter Athenæus, οἱ δὲ ... φασὶ ... εἰς τὸ καθεύδειν. & Diodorus lib. primo, ... ἀποφαίνει ... Vide Plin.

διατριβαὶ ... καὶ ἐπιτήδειοι ... κατασκευή ...) Vocat διατριβὰς & ἀπεχωρίας, locos ad comeſſandum & genio indulgendum accommodatos, procul ab hominum conſpectu ſummotos. Legebatur κωμωδεῖν, inepttiſſimè κωμάζειν eſt gulę indulgere & ventri ſeruire. vnde dicti κωμαστικοὶ lib. XIIII. προσηνεῖς δ' ἐστὶν αἱ ἑορτὰς ... καὶ κωμαστικὰς ἔχουσι ψαλτρίας πολλάς. Inde etiam κατάρχαι dictæ, de quibus Athenæus Has διατριβὰς deſcribit Ammianus lib. XXII. de Canopo loquens, *Hactenus inquit amœnis diuerſorijs ſitus & diuerſorijs lætis extructus, auris & ſalutaris temperamenta perflabilis, ita vt extra mundum noſtrum morari ſe quiſquam arbitretur in illo tractu commorans, quum ſæpe aprica ſpiritus immurmurantes audierit venias.*

ἀρχή τε Κανωβισμοῦ καὶ τῆς ἐκεῖ λαμυρίας) Ait locos illos de quibus modò egimus eſſe initium κανωβισμοῦ, id eſt vitæ Canopiticæ. Canopitarum delitioſa & voluptuoſa quantum fuerit vita, teſtis optimus Iuuenalis,

——horrida ſanè
Aegyptus ſed luxuria quantum ipſe notaui,
Barbara famoſo non cedit turba Canopo.

Inde illud Auguſti de Antonio apud Dionē, ταῦτα γὰρ αὐτοὺς ἐκεῖνον ἀρτὺς ... καὶ πάντα τὰ πάτρια τὰ ... ἐκ τοῦ Κανώβου κυμβαλίστην γέγονε.

¶Pag.551. ἐπώνυμον Κανώβου τοῦ Μενελάου κυβ.) Ita tradunt Græci, quos & Latini ſequuntur. At docti Ægyptiorum olim exiſtimabant vocem eſſe Ægyptiacam, quæ ſignificet ſi Latine vertas *Aureum ſolum.* autor Ariſtides.

ἐν δὲ τῇ Βύτῳ Λητοῦς ἐστὶ μαντεῖον) & quidem ἀψευδέστατον ait Herodotus.

ὅς δὲ Πίνδαρος φησί ... τράγοι γυναιξὶ μίσγονται) Contigiſſe id teſtatur Herodotus, dum ipſe verſaretur in Ægypto. atque id ἀναφανδὸν & propalam. Pindarici loci meminere Priſcianus & Ælianus Περὶ ζώων lib. VII. cap. XIX.

Μενδῆτα ... κρημνὸν θαλάσσας ἔσχατον κέρας) Ariſtides Pindari hunc locum diligenter excutiens, docet peccatum fuiſſe à poeta vehementer, quum tota Mendeſia præfectura ſit procul à mari. Eum vide.

¶Pag.552. καὶ ἔτι ἀπὸ Λεοντοπολίτου νομοῦ) Scribe à Προσωπίτου. ex Herodoto. Ptolem. Stephano.

A καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Πηλούσιον κύκλῳ περικείμενα ἔχει ἕλη ἃ τινες Βάραθρα) Vulgò Βάθρα. de his barathris ſupra diximus & tres Diod. locos annotauimus. Idē mendū ex Polybio tollendum lib. quinto, καὶ προσῆγε inquit, παρ' ὅλον τὸν παράλιον, καὶ τὸ Κάσιον καὶ τὰ βάραθρα καλούμενα διὰ τῆς ἀνύδρου. Legendum hic quoque βάραθρα.

Μυθεύουσι γὰρ δὴ) Copioſe de his Diodorus Siculus libro primo.

B ¶Pag.553. ἐπιμέλεια δὲ ἡ διῶρυξ) Vide quæ notauimus ad lib. I.

ὧν δύο καὶ εἰς Ῥώμην ἐκομίσθησαν) Vide Plinium lib. XXXVI. cap. IX. & ſequentibus. item Ammianum libro XVII.

διὰ τῶν πικρῶν καλουμένων λιμνῶν) Sic legendum ex manuſcriptis. Alij πικρὰς λίμνας vocāt vt Diodor. lib. XVII. Plinius Fōtes amaros. vnde legebā κελ... pro ἡμιδοῦν.

¶Pag.554. ... ὀκτακόσια ... ἔτη) Epitome autor habet ὀκτακόσια. Diodorus & Diogenes Laertius annorum numerum reticent.

C ¶Pag.555. ὁ δὲ προσεχὴς Λητοπολίτης ἐστί) Scribe Λητοπολίτης vt apud Ptol. Steph. & alios.

δι' ὧν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τροχοὶ καὶ κοχλίαι τὸ ὕδωρ ἀνάγουσι) Diodorus Siculus autor eſt Ægyptios ad ſuos agros Nili aqua irrigandos plurimum vti ſolitos cochlea, quam machinam Archimedes in Ægypto cum eſſet inuenit. Eius cōficiendæ rationem docet Vitruuius lib. X. cap. XI. Sic mox Strabo ait τὰ λίαν ἐξ ... κοχλίαις ἀρδεύουσι.

... ἐν σηκῷ τινι τρέφεται) Deſcribitur ab Herodoto in Ægyptiaca, ſiue Euterpe.

D διάλευκος τὸ μέτωπον καὶ ἄλλα τινά) Apis veri indicia quę fuerint vide apud Herodotum libro tertio ſiue Thalia.

¶Pag.556. ἀλλὰ δ' ἐνομάζουσι Ροδῶπιν) Scribe Ροδῶπιν. Sic autem nominatur ab Herodoto, quo nomine reprehenditur ab Athenæo lib. XIII. aliam enim Doricham (quam Δωρίχαν ille vocat non Δωρίχαν vt hîc) eſſe, aliam Rhodopin Herodotum ſequi videtur & Diodorus. De Rhodopide ſcorto vide præterea Ælianum lib. XIII. cap. XXXIII.

E ἐν γὰρ τῆς λατομίας ... τῶν πυραμίδων κεῖνται) Manifeſtò refellit hæc Diodorus, negans vllum eius rei veſtigium apparere, idque valdè eſſe mirum καὶ τὸ θαυμασιώτατον inquit, τὸ τηλικοῦτον ἔργον κατεσκευασμένων, καὶ τοῦ περικειμένου τόπου παντὸς ἀμμώδους ὄντος, μήτ' ἴχνος ἐστι τοῦ χώματος, μήτε τῆς τῶν λίθων ξεστουργίας καὶ ... ἀπολείπεσθαι. niſi de vnica tantum pyramide Diodori verba accipias. Sanè Strabonis autoritas qui præſertim vidiſſe ſe dicit, multis Siculis apud me præualet.

φασὶ δ' ἀπολιθωθῆναι λείψ.) Tale quid narrat Ariſtote-

F les in Admirandis, de vaſis in lapidem mutatis, in Lydiæ metallis. Vide locum.

λίθου πωρίνου) Ita appellat qui πῶρος vulgo dicitur.

ἀλλ' αὗται αἱ ψῆφοι ἐν τῷ κινήσει τοῦ ὕδατος τοῦ ῥεύματος) Strabonis eſt hæc ſententia, Calculos & oſtrea, ac ſimilia quæ in littore reperiuntur, generari marinæ aquæ agitatione, ideo etiam libro tertio dicebat, vbi maximi ſiunt æſtus, ibi & oſtreorum plurimum reperiri.

ἀπορολογίαν παράσχοιτο) hoc eſt, de qua aptè poteſt diſputari, tractarique, num ſit ea cauſa quā modo diximus.

G ἀπορολογεῖν & ἀπορολογία voces ſunt iis non inauditæ qui Plutarchum, Laertium & Athenæum legerunt. Xylandri tanta fuit hoc loco negligentia, vt nihil ſupra. qui mendum in editione priore Baſilieſi tantum commiſſum non animaduertens, in plus quàm puerilem errorem incidit.

Τρωικόν τι καλεῖται πετρῶδες ἱκανῶς ὄρος) Meminit & Ptolem. τοῦ Τρωικοῦ λίθου ὄρους.

Θαυμαστὴν δὲ καὶ τὴν λίμνην ἔχει τὴν Μοίριδος) Sunt qui Μύριδος appellent. eius veteres paſſim meminere. vide lib. I.

¶Pag.557. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ τοῦ Λαβυρίνθου κατασκευή.) Opus decantatiſſimum, deſcribitur ab Herodoto, Diodoro, & Plinio.

¶Pag.

A PAG. 558. Ἰσμάνδης δ᾽ ὄνομα ὁ τάφος) In Epitome ſcriptum eſt Μαάνδης. Hûc Diodorus ait ab aliis Μένδην ab aliis Μάρρον appellari. Strabo verò paullò poſt Memnonem ab Ægyptiis Iſmaodem dici ex quorundam ſententia refert.

εἶτα τὸ μανιχεατον καταράξ) Καταρά̃ξ eſt ſolo illidere. affine vocis ξεφ̃ qua libro primo vſus eſt. In Epitome exponitur [illegible]. malè. Sed aliter fortaſſe ſcribendum.

B ¶PAG. 559. ἐκ Ἀβαίς) Manuſcripti habent hîc Ἀβαισ quomodo legendum eſſe ſupra docuimus ex Stephano.

ὅπη το ἀρχαίοις μᾶλλον [illegible])Similis querela libro ſuperiore.

Ο γοῦν Καλλιθένης φασὶ τὸν Ἀλέξανδρον) De Alexandri ad Ammonis oraculum profectione habes apud Arrianû lib. III. Diod lib. XVII. Curtium, Plutarchum in vita, & Iuſtinum lib. XI.

C ¶PAG. 560. [illegible] ἀπεχθάνεται, καὶ διαφθαρέν) Plin lib. XXXVI. cap. III.

[illegible] τοὺς ψύλλους) Adde & Marſos, itémque Ophiogenes de quibus ſupra. De Pſyllis vide præter alios Dionem lib. LI.

¶PAG. 561. [illegible] τοῦ Μέμνονος) Erat hoc templum è regione Thebarum in altera Nili ripa, prope locum qui vocabatur Syringes. autor Pauſanias in Atticis.

[illegible])Pauſanias non terræ motu corruiſſe. ſed fractam à Cambyſe hanc

D ſtatuam tradit. [illegible]. Iuuenalis ſatyra XV.

Dimidio magicæ reſonant vbi Memnone chordæ.

[illegible]) Plinius ait quotidiano ſolis ortu contactum radiis, crepare. lib. XXXVI. cap. VII. & ita Cornelius quoque Tacitus libro ſecundo Annalium referens viſam fuiſſe Germanico hanc Memnonis ſaxeam effigiem.

E [illegible])Sic eſt legendum: Nam ita veteres omnes, & Epitome. Xylander inſignem fecit iniuriam iſtis caſtiſſimis Palladibus, quas voluit eſſe παλλακάς. Euſtath. de voce Παλλὰς agens, [illegible].

¶PAG. 562. καὶ Νειλομετρεῖον [illegible] Μέμφει) Addidimus ex veteribus libris verba illa [illegible] Μέμφει. Sic Heliodorus qui totum hunc Strabonis locum deſcripſiſſe videtur, [illegible]. De hoc puteo vide etiam Ariſtidem in Ægyptio.

F Ἔστι δὲ τὸ Νειλομετρεῖον [illegible]) Ita habetur hic locus in omnibus codicibus ſcriptis editiſque: mendoſiſsimè. quod facilè nos animaduertimus, quorum aures ferre nô poterant hoc loquêdi genus [illegible]. ub nobis magis quâ græco ſolo vniuerſo inauditû. poteramus fortaſſe falli niſi remâſiſſet illud [illegible]. quû [illegible] ædificio rû etiam paullò ante ſit facta mentio. verû ea nihil ad hôc locum: legendum enim eſt [illegible].

G Nam etiam libro quinto eandem vocem à librariis fuiſſe corruptam oſtendimus: neque hoc tantum, ſed etiam apud Heliodorum libro nono quo loco vide tur Strabonis hæc verba deſcripſiſſe idem error eſt cômiſſus. Sic ille [illegible]. Legendum hic quoque eſt [illegible]. neque dubitamus apud Strabonem quoque prius fuiſſe [illegible] apud Heliodorum quod poſtea ſemidoctus aliquis corrigere voluit & in [illegible] mutauit. Porro [illegible] interpretatur Suidas [illegible]. & affert hoc exemplum incerti autoris, [illegible].

mibi

A mihi videtur Heliodorus cum addit καὶ ξεστῷ explicare voluiſſe quid eſſet [illegible]. eſt igitur quod à Latinis architectis ſaxum quadratum vocatur.

καὶ πλεῖ τοὺς γνώμονας [illegible]) Plutarchus vero ſcribit ſua ætate non amplius [illegible]. ſed de his omnibus obſeruationibus conſule Plinium & Aſtrologos.

[illegible]) Prior interpres legit ἑρμάτα. non quidem ineptè: ſed nec rectè etiam. Nam ve-

B ra eſt vulgata lectio ἑρμαία. Sic enim appellant Græci lapidum cumulos, in honorem Mercurii, congeſtos in viis Heſychius. [illegible]. Vocabantur & ἕρμακες, vt docet Nicandri ſcholiaſtes explicans hoc carmen.

Τῶν οἱ μὲν λίθακας τε καὶ ἕρμακας [illegible]

¶PAG. 563. [illegible])Reſtituimus negationê ex libris.

[illegible]) Locus Herodoti eſt in Ægyptiacis. Ille vero hoc ita narrat ab

C aliis auditum vt a ſe non credi ſatis ſignificet. At Ariſtides in Ægyptio totum illum Herodoti locum de Syene & montibus vicinis, & de catarractis diligentiſſime excuſſit: quem ſi lubet adire potes.

[illegible]) Adeo importuoſa eſt ora hæc, vt neget Diodor. inter Parætonium quod Lybiæ eſt, & Ioppen, quod in Phœnicia, vllum portû commodum intereſſe præter Pharum: quum ſit illud interuallum ſtad. ferè 5000.

¶PAG. 564. [illegible]) Lego hic quoque vt ſupra [illegible].

D [illegible] τῆς Κανδάκης) Alia eſt Candace de qua Lucas in Actis. Fuit enim id nomen mulieris reginis commune, vt Plinius annotat. De huius autem Candaces expeditione vide Dionem libro LIIII.

¶PAG. 565. [illegible] τὸ χρῶμα) Diodorus Siculus de Meroe. [illegible] &c.

καὶ τὸ [illegible])Superiori libro vocabatur [illegible]. Sed hanc lectionem omnes autores confirmant.

E [illegible])Aliis ψέβω dicitur. vide Stephan.

[illegible])Atlantes bi vocantur: de quibus vide apud Herodotum in Melpomene.

¶PAG. 565. Βασιλέας [illegible] τοὺς κάλλει διαφέροντας) Notauit Herodotus, & ex eo alij. Ariſtoteles in Politicis ait in quadam Æthiopiæ parte delectis regna ad eos qui [illegible].

[illegible]) Supra ſcribebatur [illegible] lo Diodoro [illegible] vel [illegible]. Hâc arborem emi vndique verat lex pri. Cod. De cupreſſis ex luco

F Daphnenſi, vel perſeis &c.

[illegible] vt qui [illegible] vocatur. de quo Heſychius. Piſces vero Nili enumerat Athenæus libro ſeptimo.

[illegible] Νίκανδρος [illegible]) Nicandri verſus,

Τῆς [illegible]
[illegible].

[illegible] ἶβις)De Ibi præter Herodotum Ariſtotelem, Plinium & Ælianum. ſic Cicero de natura deo-

G rum libro primo, *Ibes maximam vim ſerpentum conficiunt, cum ſint aues excelſæ, cruribus rigidis, corneo proceroque roſtro: auertunt peſtem ab Aegypto, cum volucres angues ex vaſtitate Lybiæ vento Africo inuectas, interficiunt, atque conſumunt. Ex quo fit, vt illæ, nec morſu viuæ noceant, nec odore mortuæ.*

[illegible]) Herodoto [illegible] vel [illegible], certum eſt panis genus apud Ægyptios.

καὶ τὸ [illegible]) Herodoti & Plinij codices vno κ ſcribunt [illegible] quod grammatici confirmant.

καὶ τὸ [illegible])Legebatur [illegible] ineptiſſimè. Sed nec libri veteres quos ſuonus ſecuti mendo carêt. Legendum enim καὶ τὸ [illegible]. Heſychius, [illegible]. Vide etiam Pollucem.

τὸ πάντα τρέφειν τὰ γεννώμενα παιδία) Merito hoc inſtitutum Ægyptiorum laudat: Nam apud alias gentes prolem exponere nimis creſcentem moribus fuit receptum: quod Tertullianus in libro aduerſus gentes meritò exagitat. neque eam crudeliſſimam conſuetudinem Ariſtoteles in totum aut damnat aut probat. Ælianus Thebanos hac culpa alicubi liberat.

¶Pag.567. *φησὶ δ' Ἀριστόβουλος*) Idem notatum lib. xv.

Περὶ δὲ Λιβύης ἐφεξῆς λέγωμεν) Poſt deſcriptas Europam & Aſiam, ſubiicit de Africa quædam. Hanc veteribus ferè incognitam noſtra autem & patrum noſtrorum ætate Hiſpanorum Luſitanorum nauigationes nobis aperuiſſe conſtat: quare eorum ſcripta legantur.

εἴρηται μὲν ὡς καὶ πρότερον) Lib. ii. & lib. iii. quædam, & alibi obiter.

Μαυρούσιοι μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλ.) Notant hoc & alij. Sed Liuius Mauruſios dicere, non dubitat aliquando: & contra Dio græcè ſcribens *Μαυρουσίαν* interdum dicit non *Μαυριτανίαν*.

¶Pag.568. *Λίγγα δ' Ἀρτεμίδωρος προσηγόρευκε*) Τίγγα ergo & Λίγγα & Λίξον eiuſdem oppidi eſſe nomen putare debemus. Ptolemæo Λὶξ fluuius eſt Λίξα vrbs. Alexandro cuidam apud Stephanum fluuius Λίξος dicitur, vrbs Λίξα. Iam ſæpe diximus nullam certam analogiam eſſe veteres ſecutos in efferendis barbaris nominibus. Caue vero confundas vrbem hanc cum Tingi Mauritaniæ: quam nemo veterum Lyxum appellauit, vt rectè affirmauit Hermolaus Barbarus: malè à quibuſdam reprehenſus. qui non videntur animaduertiſſe quid inter Tingin & hanc vrbem interſit.

ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ Ὀφρυανίου πέλαγος) Manuſcripti, ἀπὸ τοῦ Ὀφρύνια σύνεγγυς. Nihil hic ſuccurrit: quod quidem affirmare auſim.

¶Pag.569. *εἰς δὲ τὴν ἐντὸς θάλασσαν*) Semper ita hic legimus. Vulgo ἐκτός. quod refellunt libri veteres, neque iuuat quod Plinio autore ora interni maris ab Abyla & ſeptem fratribus incipit.

Τιμοσθένης δ' ἐκ τῶν κατὰ Μασσαλίαν) Corrumpit hunc locum Xylander: optimè enim habet: neque vlla emendatione opus, ad vocem quidem Μασσαλίαν quod attinet. Sententia eſt, Metagonium eſſe è regione Carthaginis nouæ, vrbis in Hiſpania ſitæ, non Maſſiliæ, vt putauit Timoſthenes: magno errore, quum inter Maſſiliam & Carthag. nouam ſit σύνεγγυς ſtadiorum ꟾↄↄ ꟾↄ. Totus locus ſic legi debet Τιμοσθένης δ' ἐκ τῶν κατὰ Μασσαλίαν φησὶν ἔστι δ' ἐκ Καρχηδόνος &c.

σπανίως τ' αὐτοὺς ἀλλήλοις ἅπτεσθαι) Rarò inquit dum vnà deambulant ſe côtingunt, vt maneant compoſiti capilli, nec deformentur, quod fieret ſi ſe inuicem contingerent. Xylander aliter. ſed errat.

ἵπποις δὲ χρῶνται ψιλοῖς) Polybius & Liuius non vno loco docêt: & Virgilius Numidas infrenos vocat.

Ἰούβας παρέλαβε τὴν ἀρχήν) Narrat Dio libro LIII.

ὑπὸ Πτολεμαίου) De cuius nece vide Dionem libro LVIII.

ἐξ Ἀντωνίου θυγατρὸς) Huic nomen Cleopatræ. autore Dione, lib. LI.

πλησίον δ' ἐστὶ τὴν ἄκραν ἣν καλοῦσι Μητάγωνιον) Non eſt dubium de eo promontorio hæc intelligi quod reliqui Geographi Tritom vocant. Quare legendum cenſeo, ἣν καλοῦσι Τρίτον, ὅριον τῆς τε &c.

ὅριον τῆς τε Μασσαισυλίων καὶ τῆς Μασσυλιβῶν γῆς) Retinuimus lectionem quam habêt hic manuſcripti, quam tamen non dubitamus eſſe corruptam. Maſſylibes enim nulli vſquam à veteribus commemorârût. Sed Maſſyli & Maſſæſyli inter Numidas gentes. Dionyſius Afer,

> *Τῶν δ' ἐπὶ δὲ Νομάδων περιναιέται ἄσπετα φῦλα*
> *Ἔνθα Μασαισυλιοί τε καὶ ἀγρότεροι Μασυλῆες.*

Vtriuſque populi meminere Polybius & Liuius itemque Stephanus quod iam ante me docuit ad Liuij lib. XXIIII. vir doctrinæ & iudicij magni Carolus Sigonius. quo magis miror Xylandrum adeo mêdam huius

A loci nô animaduertiſſe vt contra ex hoc corrupto loco alios quamplurimos corrumpere non dubitarit.

Ζάμα τὸ τούτου βασίλειον) Scripſi Ζάμα. non rectè vt docet præter Geographos Polybius, Hirtius, & Vitruuius.

¶Pag.571. *ἐν δὲ τοῖς μεσογαίοις ὀστράκων καὶ χηραμύδων πλῆθος*) Pompon. Mela, de Numidia loquens. *Interius & longe ſatis à littore (ſi fidei res capit) mirum admodum ſpinæ piſcium, muricum oſtreorumque fragmenta, ſaxa attrita, (vti ſolent) fluctibus, &*
B *non differentia marinis, infixæ cautibus anchoræ.* Mela χηραμύδας hac periphraſi explicat, *ſaxa attrita vti ſolent fluctibus.*

διακοσιοτετρακοντάπηχυν) Ita lego cū Epitome. Vulgo ineptè, διακοσίων καὶ τετρακοντάπηχυν. Sic apud Polybium legendum ὁ πεντηκονταπήχης ... non vt vulgò ὁ πεντήκοντα καὶ τρεῖς πήχεις.

κνημῖδας ἔχοντες ἐζωσμένοι) Alludit huc magnus poeta, quum canit de Carthaginienſibus,

> *Virginibus Tyriis mos eſt geſtare pharetram*
> *Purpureoque altè ſuras vincire cothurno.*

C ¶Pag.572. *ἡ δὲ πρὸς τῇ Καρχηδονίᾳ καὶ τῇ Μασσυλιαίων*) Ita legendum autoribus libris ſcriptis. Sunt quos Maſtylos vocauimus paullò antè. At Xylander Μασσαισυλίων legit.

εἶτ' ἐξ ἱδρύου Καισάρου τὴν νῆσον) Opinor legendum eſſe τὴν νῆσον Κέρκινναν, quam emendationem niſi fallor hiſtoriæ fides comprobat. vide Hirtium De bello Alex. libro primo.

¶Pag.573. *καὶ ἐπ' αὐτὴν πόλις ὁμώνυμος*) Lego ἐπ' αὐτῇ. Vrbis quæ appellabatur Latomiæ. meminit Diodorus
D libro XX.

¶Pag.575. *Ἡ δὲ μεγάλη Σύρτις τὸ μὲν κύκλον ἔχει σταδίων ἐνακισχιλίων τριακοσίων*) Lectionis deprauationem nemotam puer eſt qui non videat. Legi autem poteſt σταδίων πεντακισχιλίων. Nam ita libro ſecundo: & ita refert Euſtathius. verum ita receſſerimus à veſtigiis huius lectionis mirum quantum.

ἔστι δὲ καὶ λιμὴν Λαμπαδών) Vetus interpres legiſſe videtur λίμνη. De Heſperidum vrbe quæ fuit in hoc tractu vide quæ notauimus ſub finem libri ſecundi.

E *καὶ ποταμὸς ἐμβάλλει Λάδων*) Lego Λάθων. vt quidam libri habent. Athenæo quodam loco eſt Λήθων.

ἐν διάρματι σταδίων τρισχιλίων ἑξακοσίων) Lib. x. dixit eſſe ſtadia ꟾↄ ꟾↄ ꟾↄ CCC.

πόλις ἐστὶ Ταύχειρα) Scripſi Τάρχειρα. Lego Ταύχειρα. vt etiam apud Herodotum & Diodorum legitur.

ἐν διάρματι δισχιλίων ὀκτακοσίων) Libro octauo, ἀπαρ-πλαγὴν ſtuduit, quum eſſe dixit ſtadia ter mille.

¶Pag.576. *ἐν διάρματι δισχιλίων σταδίων*) Ita omnino legendum ex lib. x. Nam vulgata lectio ferri nullo modo
F poteſt.

ἀρξάμενον ἀπὸ τῶν περὶ Θίμβρωνα) Vide Diodorum libro XVIII.

εἶτ' ὁ τῆς Ἀκαδημίας) Lego Οὗτοί τε δὲ vt alibi multis locis. De his omnibus philoſophis abundè Laertius.

κατὰ Κορυκὸν τῆς Κρήτης ἐν διάρματι χιλίων καὶ πεντακοσίων σταδίων) Et loci nomen, & numerum ſtadiorum habeo ſuſpecta.

¶Pag.577. *ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τῆς μεγάλης Σύρτεως τοὺς κατ' αὐτὸ μαλακῶς βαδίζοντας*) Nullus eſt in toto Strabone lo-
G cus tam ancipitis lectionis atque hic eſt. Nam illa τοὺς κατ' αὐτὸ μαλακῶς, benè habere meritò videantur, modo αὐτὸν legas non αὐτό. erit enim non incommoda ſententia: poſſe ab ore Syrtis maioris ad intimum eius receſſum perueniri quatriduo: etiam ſi quis μαλακῶς βαδίζει, nec nimis feſtinet. rurſus qui meminerit Automala fuiſſe vrbē in eo receſſu, meritò ſuſpicetur verba illa τοὺς κατ' αὐτὸ μαλακῶς retinere potius veſtigium veræ lectionis, quàm ipſam eſſe. Priorem vero interpretem locum aliter legiſſe ex interpretatione apparet. Nam pro illis ὡς ἐπὶ χειμαρραὶ ἀναπλαί legit ἐφ' ἱππείδων. Ac cum dixerit lib. ſecundo maioris Syrtis τὸ βάθος eſſe ἀφ' Ἑσπερίδων εἰς Αὐτόμαλα, agâtque hoc loco de eodem interuallo, extet autem vtriuſque vocis hic veſtigium, fortaſſe

fortaſſe non ineptè affirmarit aliquis vtramque vocem eſſe reſtituendam. Cæterum quid ſit ſtatuendum, ἐν ἀμφιβόλῳ ἴδοι τις ἄν.

ὡς Καῖσαρ ὁ Σεβαστὸς διέταξε) De hac Auguſti diuiſione prouinciarum lege quæ ſcribunt Suetonius in Auguſto cap. XLVII. & XLVIII. & græcus paraphraſtes Inſtitutionum Iuris libro ſecundo titulo primo. Sed omnium maximè videndus Dio, qui libro quinquageſimotertio, & partitionem hanc prouinciarum refert, & de iis qui mittebantur in vtraſque prouincias tam Cæſaris quàm populi Rom. tractat cum cura & ſtudio magno. Strabo iterum libro tertio hiſtoriam tetigit.

ἐπεὶ γὰρ ὁ πατρὶς ἐπέτρεψε αὐτῷ τὴν προστασίαν τῆς ἡγεμονίας) Legem regiam intelligit, quæ de Auguſti imperio lata eſt: quâ lege populus ei & in eum omne imperium ſuum & poteſtatem conceſſit. ait Iuſtinianus Imperator, Inſtitutionum lib. 1. tit. 2.

¶ PAG. 578. Καὶ εἰς μὲν τὰς Καίσαρος ἡγεμονίας καὶ δυνάσται Καίσαρι τίμονται) Lego, καὶ εἰς μὲν τὰς Καίσαρος, ἡγεμόνας καὶ διοικητὰς Καῖσαρ πέμπει.

εἰς δὲ τὰς δημοσίας ὁ δῆμος στρατηγοὺς ἢ ὑπάτους) Magis propriè dixiſſet στρατηγικοὺς ἢ ὑπατικοὺς, vt loquitur paullò poſt. Nam vt diſertè notat Dio, Cæſar τὰ ὀνόματα τό, τε τοῦ στρατηγοῦ καὶ τὸ τοῦ ὑπάτου in Italia voluit retineri. Sic tamen etiam lib. III. Strabo eſt loquutus: vt nihil ſit temerè mutandum.

A πλείους ὑπατικαὶ μὲν δύο) Sic libri ſcripti, ſubauditur autem ἐπαρχίας. vulgò ὑπάτους.

Λιβύην ὅση) Seruius de hac Libyæ parte, *Certè inquit, non ſunt in prouincia proconſulari ad quam venit Aeneas.*

ὅσοι ἐντὸς τὸν Βαῖτιν ποταμὸν καὶ τὸν Ἄτακα) Tranſpoſitione vocum, fœdè hic locus eſt corruptus. Nam vt verba ſunt ordinata, legendum eſſet καὶ τὸν Ἄταν non Ἄτακα. Illic, fluuius eſt Hiſpaniæ, Bæticam ab occaſu & ſepten-

B trione terminans. Atax mediam ferè Narbonenſem prouinciam ſecat. Si lectionẽ vulgatam retinemus, omnino hæc verba καὶ τὸν Ἄτακα iſtis ſunt poſtponenda, καὶ τὴν Κελτικήν. Verũ quid opus fuerit Atacis mentionẽ facere nõ video. prorſúſq; de hoc loco certi aliquid ſtatuere, nec nos poſſumus, nec alius fortaſſe qui æquè fuerit ac nos ſumus (hic quidẽ) ope veterũ exemplarium deſtitutos. Cæterum notat Dio lib. LIIII. Galliam Narbonenſem & Cyprum, quæ hic inter prætorias prouincias recenſentur, ab Auguſto populo fuiſſe cõceſſas, quum

C ipſe prius eas retinuiſſet: miſſóſque proconſules à popul. Rom. in vtranque prouinciam fuiſſe.

εἰς ἃς δὲ καὶ ἱππικούς) Videntur hæc pertinere ad id quod libro quarto notauit, εἰς τοὺς τοιούτους βαρβάρους mitti ſolitum aliquem ἔπαρχον. Veruntamen etiam aliæ prouinciæ ab equitibus regebantur. Sed de his ſatis.

Τῷ Θεῷ δόξα καὶ χάρις.